N 2 B

(343-44.1)

p 97

282-42

ԷՕՄՐՍՒ ԷՎԼՍՄ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ԲԱՀԻՊԱԼԷՐՈՆՑԷՆ

ՏԷՐՎԻԹ ՕՊԼՈՒ Հ· ՍԷՐՈՎԲԻԷ Վ·ԻՊ

ԹԷԷԼԻՓԻ

ՊԻՐ ԷՀԼԻ ՍԷՎԱՊԸՆ ԽԱՐՃԸԾԼԱ

ԹԱՊ ՈՒՆԷՁՐ ՕԼՈՒՆՑՈՒ

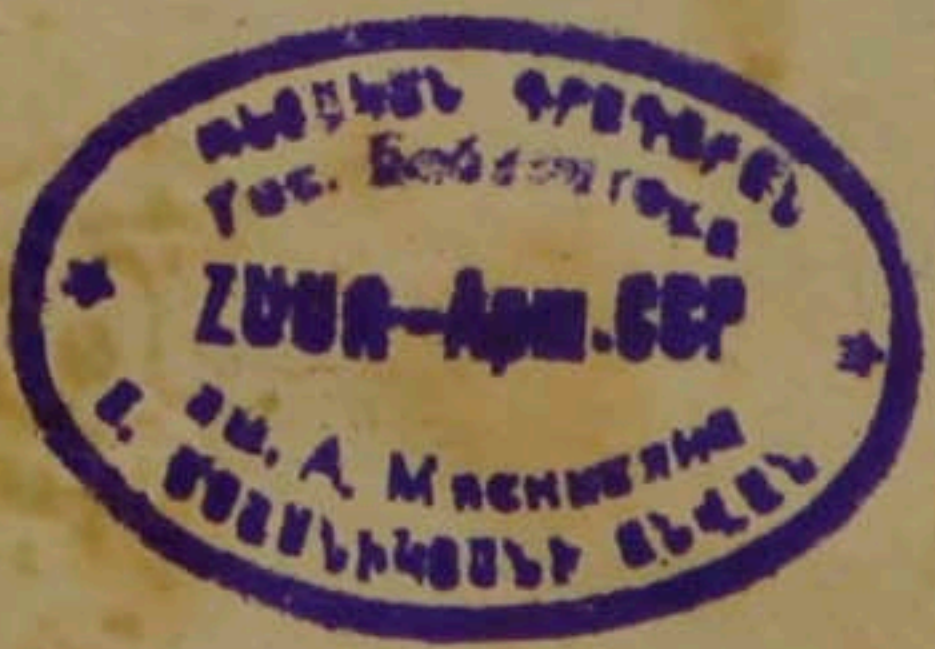
Ի·ԲԻՆՃԻ ՃԻԼՑ

ՊԷՋՑԷ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՑԷ

1871

2004



36946-66

ՅԻՊԱՄԻՔ

Խշպու Էօմրիս Էվլիյանըն իլք ճիլտի զուհուրա կէլտիյի վագթ պիրիսի տէսէյիտի քի իքինճի ճիլտինին թըպ ուն նէշրինէ 25 սէնէ լազըմ կէլէճէք, ֆիլ վագը պիզ պիլէ ինանամազըտըգ. լաքին ահվալը զէմանըն թէտպիրի պէնի ատէմին թէրթիպինտէն սահա գուվվէթլի օլմասընը քիմ պիլմէզ: Կէճ վէ ղիւճ օլմասընտան զիյատէ շիմտի պիզ ածնու իլահի վէ էվվէյալար իպատէթքեարը պիր էյիքտար զաթըն իանէսիյլէ՝ միլլէթիմիզ իչինտէ էնճամ պիր թամ վէ թէմամ Էօմրիս էվլիյա քիթապը պուլունմասընա շազ օլուրուզ:

Պու իքինճի ճիլտի թէէլիֆ էտէն՝ իլք ճիլտին տիպաճէսինտէ եազըլան հադդ քէլիմաթընա իլավէ էտէճէք պիր շէյ պուլամատըղընտան, հէման արզու նիյազընը պէյան է-

տէր քի ազիզ քրիսթիյան գարտաշլարը իչին չէքիլէն զահմէթ վէ խարճ պօշա կիթմէսին. էվլիյալարը սէվէն հէր ճան՝ իլք ճիլտի կիպի պունու տա օգուսուն. Ալլահ ազիմուշշան պու վէճհ իւզէրէ իհթիշամ պուլսուն, վէլհասըլ օգուլանլարըն հէփիսինի քէնտի մուխթարլարընըն ճէննէթինէ նայլ էյլէսին. Ամին:

ԳՈՒԼԻՍ 1

ՍՈՒՐԲ ԿՈՂՄԱՍ

ՎԷ ԴԱՄԻԱՆՈՍ

Սուրբ Կողմաս վէ Դամիանոս էքի էօղ գարտաշ ըսըլար, պու ազիզլէր Կիլիկիա-տա եգէա շէհրինտէ հալինէ էյի քրիս-թիյան աթալարտան տիւնեայա կէլիպ՝ էքիսի տէ կէօնիւլ պիրլիյլէ քէնտիլէրինի իլմի թըպպ թահսիլինէ վէրտիլէր քի, պու սանաաթ վէսիլէսիյլէ փուլթփէրէսթ-լէրի գօլայլըղլա տօղրու տինէ չէվիր-սինլեր վէ քրիսթիյանլարա մէթանէթ իւ ֆազիւլէթ թարիգինտէ իլէրիլէմէյէ նա-սիհաթ վէրսինլեր։ Պու մինվալ իւզրէ ի-քիսի տէ էօմրլէրինին սօն կիւնիւնէ գա-տար խայլի ճանլարա չօգ եարտըմ էթ-տիլեր։ Հապգ թէալա տախի գուլլարընըն եարտըմճըսը օլուպ՝ հէր էլ վուրտուգլա-րը խաաթէյէ շինֆա վէրիր իտի, օլ պապտէ չօգ ատլարը չըգըպ՝ փուլթփէրէսթլէրին վէ քրիսթիյանլարըն ինտինտէ զայէթ ի-թիպարտա ըսըլար։ Էթտիքլէրի խըզմէթ-լէր իչին այագ թէրի խաթէմէզ իտիլեր, վէրէնլեր տախի օլտուղունտա գապուլ էթմէյիպ՝ ֆազատ Ալլահըն մուհապպէ-թի վէ օնուն շան ու շէօհրէթի իչին չա-լըշըր ըսըլար։ Պիր խաաթէյէ չաղըրլարըգ-լարընտա օնուն հալինի սօրուպ անլա-

տըգտան ասնրա՝ իւզէրինէ պիր խաչ նիշանը էտէր վէ պէյլէ իլաճըղ խաթէյէ շինֆա վէրիր խոխլէր։ Պու ադիզլէրին տուատը քէրէմիյլէ չօզ ամալար վէ քէօթթիւմլէր տահի տաղալմըշ տըրըլար։ Փութփէրէսթլէր պու ադիմ խաչ նիշանըն դուվվէթիյլէ օլան հիքմէթլէրի քէնտի իւզէրլէրինտէ պիլէ կէօրտիւքլէրինտէ՝ թափտըգլարը եալանճը ալլահլարը պրատըրլար վէ օղ աղաճ իւզէրինտէ էօլէնին էօմրիւ հիքեայէսինի վէ վէրտիյի տէրսի էօյրէնիփ՝ քրիսթիյան օլտուլար։ Օլ պապատէ պու ադիզ ֆէքի գարտաշլարը՝ քրիսթիյանլարըն չօղու՝ հադգ իւզրէ դայակ օլմուշ ճանլարը պուլմայ իչին Ալեքսանդրիա նահանգ Աստքեալար թարիֆ էտէրլէր։

Վէ լաքին փութ փափազլարը պունլարը չէքէմէյիփ՝ թափտըգլարը պինուտէ ալլահլարըն պաշ տուշմանը տրըլար տէյի ատ չըգարմըշլար ըտը. օղ աւրէֆտէ զալիմ Գիոկղետիանոսուն վէ Մաքսիմիանոսուն էմրիյլէ Լիւսիա՝ եդեա շէհրի իւզէրինէ քրիսթիյանլարըն վիւճուտունի գալտըրմայ իչին գատը նահանգապետուն ատա, ֆիլ հալ պունլար օնա կիտիփ՝ պու ֆէքի գարտաշլարըն հադգընա պիւյիւճիւ տուրլէր վէ ճէհաթը պաշտան չըգարըյօրլար տէյի, շիքեայէթ էթտիլէր։ Լիւ-

սիա պունլարը հուզուրինէ չաղըրտը, վէ լաքին զօրզուսուզ պի փէրվա Պիզ պիւ-
յիւճիւ տէյիլ իզ վէ նէ տախի ճէմիաթը պաշտան չըզարմաղա ֆիքրիմիզ օլմուշ տուր տէյի, ճէվապ վէրտիքտէն սօնրա՝ տին խուսուսինտէ քրիսթիյան վէ սա-
նաթ թահսիլինտէ հէքիմ իզ տէյի, պէ-
յան էթտիլէր: Պունտան գաթի նապալ խասթէլէրէ խըզմէթ էթմէմիզտէ քիմ-
սէտէն պիր փուլ ալմամըշըզ վէ ալմայըզ· էյէր էլ զօտուզումուզ խասթէլէրին չա-
փուճաղ շիֆա պուլմասը իչին պիզի պիւ-
յիւճիւ չաղըրըյօրլարսա, պիլինիզ քի օ-
լան հիքմէթ պիզիմ մարիֆէթիմիզ իլէ տէյիլ տիր, իլլա թափտըղըմըզ Յիսուս Քրիստոս էֆէնտիմիզին գուվվէթիյլէ, քի կէրչէք Ալլահ տըր, տէտիլէր: Ինսան-
ազիզ գարտաշլարըն տին իգրարընը իշիթ-
տիյինտէ՝ ղայրի շէյէ պէքլէմէյիպ՝ ինսան-
նի տէ սըզը սըզը պաղլաընլար, թազաթ-
լարը եէթիշտիյի գառար տէօյսիւնլէր վէ սօնրա տէնիզտէ պօղսունլար տէյի էմր էթտի: Իլք էմրի իճրա օլտու, ազիզլէրի զալիմանէ պաղլայըպ չօզ վազթ տէօյ-
տիւլէր· վէ լաքին իքինճի էմրի եէրինէ վարմադը: Ալլահ թարաֆընտան պիր մէ-
լէք կէլիպ սէվկիւլիւ գուլլարընըն պաղ-
լարընը չէօզտիւքտէն սօնրա՝ սաղ սէլիմ տէնիզ գէյըրընա չըգարտը վէ պուտաղը

չըպուգլարտան աչըլմըշ եարալարընը տա-
խի տիւզէլտիլ՝ կէօրիւնմէզ օլտու։ Գա-
տը պու միւճիզաթը տույուլ՝ ազըը պա-
շընա կէլէճէյի եէրէ տահա զիյատէ գու-
տուրտու վէ էմր էթտի քի պիր ֆուրսըն
իչինէ աթըլ սաղ սաղ եապընլար. վէ
լաքին Ալահընն հիքմէթիյլէ օնտա տախի
աթէշ զարար վէրմէյիլ սաղ գալտըլար։
Պունտան սօնրա էմր էթտի քի պիր խաչ
պիչիմինտէ ադաճ իւզէրինէ կէրիլ պիր
էյի տէօյտուքտէն սօնրա օգ վէ թաշ աթ-
սընլար. վէ լաքին աթտըգլարը հիչ պիր
թիւրլիւ օնլարա քէտէր վէրմէյիլ կէրի
սրչրամսաընտա՝ ակյիրճիլէրին չօղունու
վուրուլ էօլտուրտուլէր։ Պու ազիմ հիք-
մէթ իւզրէ, եինէ օրտատա պուլունան
փութփէրէսթլէրտէն չօղու տօղրու տինէ
կէլտիլէր իսէ տէ, զալիմ վէ գուտուրմուշ
Ալահա ախէր սուրէթլէ Հազգլարընտան
կէլէմէտիյինտէ իքի գարտաշլարը տա
գաթլ էթմէյէ էմր էթտի։ Պու ազիզլէր
իլէ պէրապէր ախէր տօղրու տինէ կէլմիշ-
լէրտէն տախի չօղու էօլմիւշ տիւրլէր։

ՅՈՒԼԻՍ 2

ԸՕՒՕ ՊԻՒՐԻՄ ՄԸՐՈՒՆԴՈՒՆ

ՋԻՑԱՐԷԹԻ

Ընգիմուշչան Հազգ թարաֆընտան իր-
ատ օլունմուշ գաբրիէլ Հրեշտակապետ՝

Ալլահ Էվլատընըն տիւնեայա կէլիպ թէն
ալմա սըրըընը ապիզ Պիքը Մէրեէմէ պէ-
յան էթտիյինատ, ագրապատը եղիսաբէ-
թին տախի խայլի զէման էվլատսըզ գա-
լըպ տա՝ օլ կէչմիշ եաշընատա ալթը այ-
տան պէրի Ալլահըն թէպարիքէսիյլէ հա-
միլէ օլմասը խապէրինի օնա վէրմիշ տիր։
Պու միւժտէ իւզէրինէ Մարիամ զայէթ
սէվինատի վէ Ալլահ Էվլատընըն քէնատ
բահմինատ թէն ալմա քէրեմի իչին գալ-
պինատ հատ օլան շիւքրի նիմէթի էթ-
տիքատէն ատնրա՝ եղիսաբէթէ զէյարէթէ
կիթմէյէ գարար վէրտի։ Պու գարարընըն
սէպէպի՝ պազը հերետիկոսլարըն զաննը
իւզրէ՝ հրեշտակապետին սէօզիւ իւզէրինէ
ֆէսֆէսէսի օլմամըշ տըր։ Զիրա եղիսա-
բէթ Բոհուլլահլա մէմլու օլուպ՝ Ալլա-
հըն հէր պէյան էթտիյինէ ինանտըղը ի-
չին օնու մութլու չաղըրըր. վէ լաքին
կիթմէսի տէ հիչ սէպէպսիզ տէյիլ իտի.
ապիզ փէտէրլէրին պուլուշլարընատան իքի
թանէսինի նազլ էտէլիմ։ Իւք սէպէպ
Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերանըն գրյատը միւ-
ճիպինճէ, Ալլահ Էվլատը ինանտըրը գուր-
թարմազ իչին տիւնեայա կէլմէսինատ,
ինանո գրամինէ օլան մուհապպէթինի
կէօսթէրմէ վէ պունուն իլէ Գուրթարըճը
իամինի թաատիզ էթմէ իչին տիր։ Օլ
սէպէպտէն րահմինատ սաքին օլտուղու

ապիզ վալիտէսինէ՝ ապրապատը Եղիսաբէթէ զկյարէթէ կիթմէ իչին նասիհաթ վէրէն քէնտիսի օլմուշ տուր քի, քէնտի կիպի անատը բահմինտէ սաքին օլան վախղի Յովհաննէս Կարապետի լութֆույլա տօլտուրսուն. վազըա ըրագատան տախի պունու էտէպիլիր իտի. վէ լաքին պու զկյարէթիյլէ պիզէ ալչագ կէօնիւլլիւք ֆազուլէթինի էօյրէթտի քի, պիզտէն սաշալա օլանլարսուն տախի չէքինմէմիլիյիզ։

Էքինճի ակպէպի, Ս. Յերոնիմոսուն զիւմինճէ պու տուր քի Սրբուհի Եղիսաբէթ ապրապատը ապիզ Պիքիր Մէրեմէ օլան ինայէթի տույտուղունտա չօգ ակվինմիշ իտի, օլ տախի պունա գարշըլըգ՝ մէճմուէինէթինի կէօսթէրմէ իչին եանընա վարմըշ ըտը քի, պիլէսինճէ նայլ օլտուգլարը քէրէմլէրէ րհայէթէն Ալլահա շիւքր սունտունլար։ Պունլարսուն զաթի նագար Քիքրի՝ եաշընը ալմըշ ապրապատը-նա օլ պուլունտուղու հալտէ եարտըմ էթմէք օլա պիլիր։ Ինթիմալ տըր քի իլհամի իլահիյէ Ալլահըն՝ Եղիսաբէթէ վէ Յովհաննէս Կարապետէ՝ պու զկյարէթի վէսիլէսիյէ վէրճէյի լութֆլարա վուգուֆիյէթի վար ըտը վէ օլ ակպէպաէն օնլարը մահրում էթմէմէ իչին հիչ զահմէթ սէն չէքինմէյիպ եօլա տիւշտիւ վէ օթուզ գըրդ միլ ըրագ տուղը եօլսա-

րը աշտըգաան ածնրա օնլարա վարտը: Ա-
զիզ Պիքը՝ եղիսաբէթին էվինէ այագ
պաբալ՝ օնա սէլամ վէրմէսինտե ազիմ
հիքմէթ օլտու. Յովհաննէս Մկրտիչ տա-
հա անսար բահմինտե իքէն արչրամայա
պաշլատը վէ վալիտէսի եղիսաբէթ Րու-
ուլլահլա տօլուպ՝ "Օրհնեալ ես դու ի
կանայս եւ օրհնեալ է պտուղ որովայնի
քո,, տէմէյլե օնա թէպրիքլէր օգուտու:
Ազիզ փէտէրլէրին գրլյատը միւճիպինճէ
օլ տագիգէտէն՝ Յովհաննէս Մկրտիչ
Սկզբնական կիւնահ լէքէսինտէն վաքլան-
տը վէ թէքրար արչրամալյա շիւքրա-
նիյէթինի իզհար էյլէտի:

Պալատե թարիֆ օլունան ատլ իւզրէ
եղիսաբէթ ազիզ Պիքը Մէրեէմի սէլամ
լայըպ մեհինի էթտիքտէն ածնրա, վէ
լաքին նէ մուճիպ քի Ալլահըն վալիտէսի
պանա զիյարէթէ կէլսին տէյի, չաղըրտը:
Պու սէօյլէյիշ իլէ պէօյէ պիր պիւյիւք
քէրէմ քէնտինին նալայըզ օլմասընը վէ
սէվինճինտէն էվլատընըն արչրամասընը
պէյան էտէր: Թէքրար մուԹլուտուն տէր,
զիրա Ալլահըն հէր տէտիքլէրինէ իմի-
գատ էթտին վէ պունլարըն պիլմէքմիլ
վազիֆընտա օլմասընա հիչ շիւպհէ եօզ
տուր: Եղիսաբէթին պու թազրիրինտէն
կէօրիւնիւր քի, Ալլահ Թարաֆընտան
ազիզ Պիքը Մէրեէմէ հէր օլան քէրէմ-

ուէն խապէրի վար ըտը։ Մարիամ տիզգաթ իլէ պու ճէմի սէնալարը տինլէտի վէ լաքին սալա գալպինտէ պիր ղուրուր հասլ օլմատը. փէք էյի թանըմըշ ըտը ֆի օլան հիքմէթ Ալլահըն լութֆու ինայէթի ի-տի, օլ պապտէ Եղիսաբէթ իլէ պէրապէր քէնտիսի տէ օնա սէնալէր օգուտմազա պաշլատը. "Մեծացուսդէ անձն իմ զՏէր"։

Պու ճէմի տէտիյիմիզ Ինճիլի շէրիֆին նազլի տիր. վէ լաքին պուննարատան գաթի նազար ազիզ Պիքր Մէրեէմ Եղիսաբէթին եանընտա նէ գատար չօգ տուրմուշ ուսա՝ օնա կէօրէ տէ Զաքարիանըն խանէսինէ վէրիլէն լութֆ տախի չօգ օլմուշ տուր. վէ Ինճիլի շէրիֆին թարիֆինճէ իշ այ միգտարի օրատա էյլէնմէսիյլէ նայիլ օլտուղու քէրէմին զայէթ չօգ օլմասընը. քիմ ինքեար կէլէ պիլիր։ Աբեդդարըն խանէսինտէ՝ իշ այ միգտարի տէրտունինտէ Ալլահըն թէմպիհլէրի մէվզու սէտ սանտըղընըն գալմատը իչին, էյէր Ալլահ օնու վէ էվլինի թիւրլիւ լութֆլար իլէ մէմլու էթտիյսէ, շիմտի եէնի սէտ քիթապընը րահմինտէ թաշըյան փաք սանտըղըն, եանի պիքր Մէրեէմին Զաքարիանըն վէ Եղիսաբէթին խանէսինտէ գալմատըյլա նէ գատար սէտ զիյատէ քէրէմլէր իլէ տօլու էթմէմիշ տիր։ Ս. Յովհաննէսին էօմրիւ օլտուգճա փաք վէ

պի կիւնահ եաշամասընըն սէպէպի՝ ազիզ Ամբրոսիոս վարդապետին զիւիմի միւճի-պինճէ, ազիզ Պիքր Մէրեէմին օրատա պուլունմասընատան հասլ օլմուշ տուր: Թէքրար պու տախի ազ շէյ տէյիլ քի, ազիզ Պիքր Մէրեէմ Ալլահ վալիտէսի օլտուղու կիպի ախէրլէրինէ եարտըմա եէ-թիշմէյե պաշլատը: Տավէթ օլունմատան, եալվարըլմատան գալգըպ Եղիսաբէթին էվինէ կիթմեխյլե, կիւնահքեարլարա վէ սալինլերէ էօյրէտիր քի, քէնտէլերի չաղըրմատան՝ չօգ տէֆա թէնէզզիւլ է-տեր քէնտի կէլիր, ֆագատ գափուլարընը գափամասընլար: Յովհաննէս Մկրտիչի Սկզբնական կիւնահ լէքէսինտէն գուր-թարտը վէ վալիտէսինէ թիւրլիւ թիւրլիւ նիմէթլեր ալը վէրմէյե սէպէպ օլտու: Էօյլե իսէ կիւնահքեար վէ սալիհ օլան տախի հէր ան ազիզ Պիքր Մէրեէմին եարտըմընը պէքլէյէպիլիր, ֆագատ իթի-գատըմըզ վէ իւմիտիմիզ օնտա օլսուն, օ պիզի հիչ պիր թիւրլիւ կէօզտէն պրագ-մատ: Ս· Բեռնարդոսուն քէլամը միւճի-պինճէ Ալլահ իսթէր քի հէր շէյի վալի-տէսի Մարիամըն էլի վէ շէֆաաթըյլա ալալըմ: Էօյլե իսէ քիմ ճան վէ թէն թէհլիքէսինտէ պուլունուր տա ազիզ Պիքր Մէրեէմ սըղընմազ:

ԳՈՒԼԻՍ 3

ՀԻՊԵՐԻՈՆԻ ՄԱՀԸ ՏԻՐՈՋ-ԼԱՌ

Մաքսիմիանոս փատիշահըն կիւնլէրին-
ոէ Սամոսիա շէհրինոէ եէտի զահիտ
քիշիլէր քի՝ պաշլարընըն ատը Հիպէրի-
քոս ուսու, պիր եէրէ թօփ օլուպ կիզլի-
ոէ Քրիտոս էֆէնտիմիզին խաչընա թա-
փարըտըլար: Պու ազիզլէրին իչինտէն ի-
քիսի, եանի Հիպէրիքոս վէ Փիլոմէնոս
էվվէլինտէն Քրիտոսա խըզմէթ էտիպ՝
Մաքսիմիանոս փատիշահըն շէհրէ կէլմէ-
սինէ՝ իւչ կիւն եալանճը ալտահլարա
թափմա իչին ճէմի ճէմիաթ տավէթ օլուն-
տուղունոա պունլար սէօզ պիրլէյիէ՝ Հի-
պէրիքոսուն քէնտի էվինէ շէնքիլտիլէր վէ
օրտոա տագլանըպ կիզլիճէ տահի Ալա-
հա խըզմէթ էտէր իտիլէր: Պունլարընն
տատըզ փութփուէրէսթ տօսթլարը Յակով-
բոս, Պարեգարիոս, Աբիբաս, Դոմնոս վէ
Յուլիանոս զինէթ եէրինտէ պունլարը
կէօրմէտիքլէրինտէ՝ զիյարէթ իչին Հիպէ-
րիքոսուն խանէսինէ կէլտիլէր վէ օնլարը
օրտոա տաքին՝ տուայա մէշղուլ պուլտուղ-
լարընոա շաշտըլար վէ ճէմի շէհր էհա-
լիսինին պու ալիմ ալայ սէպէպիյլէ շատ
օլտուդլարընոա՝ պունլարընն պուրոոա
մէլուլ մահզունն գալմալարը իչին գալպէ-

րինաէքի տույտուգլարը ածըյը վէ թէ-
աճճիւպիւ պէյան էթտիլէր: Վէ լաքին
օնլարտան սէպէպինի տույտուգլարընտա
վէ ալլահլար կիպի թափտըգլարընըն ե-
լանճը օլմասընը անլայըպ խաչ իւզէրինտէ
էօլմիւշ Քրիստոսուն կէրչէք Ալլահ օլմա-
ընընա ինանտըգլարընտա, ղայրի վագթ
ղայպ էթմէտէն Յակովը իամինտէ ազիզ
քահանայը կիզլիճէ էվէ չաղըրըպ օնտան
վաֆթիկ օլտուլար վէ պիրլիքտէ շազ եիւ-
րէյլէ տուա էտէրէք կիւնլէրինի կէչիրիր
իտիլէր:

Իւչիւնճիւ կիւն ալայ պիլթտիքէն ա-
րա փաւիշահ ատըտու քի ածապա պու իւչ
կիւն իչինտէ ալլահլարա թաւմազա հիչ
կէլմէյէն օլմաճմու. փութ փաւիազլարը
վէ ախէր տախի քէնտիլէր կիպի շէյթան
էսիրի օլանլար. Էվվէթ Էֆէնտիմ, հի-
պերիքտա վէ փիլոթէոս իամինտէ շէհր
պիւյիւքլէրինտէն իքի քիշի վար տըր քի,
իւչ աէնէտէն պէրի փութխանէլէրիմիզէ
այագ պասմազընշ տըրըլար տէյի, ճէվապ
վէրտիլէր: Ֆիլ հալ փաւիշահըն էմրիյ-
լէ հաւաալար եօլլանըլտըգ քի պուռնլարը
թուխուպ գուրպան տուռնուլան փուխ-
խանէլէր իչինէ կէթիրտինլէր: Հաւաս-
լար նէ գաւար եալընըզ լիքիսինի կէօ-
թիւրմէք իսթէր իտիլէր իսէ տէ, լաքին
օլ պիր պէշ ազիզլէր՝ օնլարտան այրըլ-

մագ խոթէմէտիքլէրի իչինն, պէրապէր կիտիպ փատիշահըն հուզուրինէ չըգըլար։ Փատիշահ պունլարը կէօրթիւինտէ էօրֆ կէօսթէրմէտէն թաղըր սուրէթինտէ ալլահլարըն էօնիւնտէն կէչտիքլէրի վազըթ պաշլարընը պիլէ էյմէտիքլէրի իչին կիւճիւնէ կէլմէսինի անլաթըլ։ Թէքրար՝ էյէր տէտիքլէրիմի էթմէյիպ ասի օլուրսանըզ՝ ալլահլարտան ածնրա եէրին վէ ճէմի ինսանլարընը իւզէրինէ հիւքմիւմ վարսընը տէյի, պիլտիրտի։

Վէ լաքին Հիպերիքրա հէփիսինին աղզընտան ճէվապ վէրիպ ալլահլարըն վէ քէնտինին տահի պօշ օլմասընը կէօսթէրտիյինտէ՝ փատիշահ զաղէպէ կէլտի վէ դուրշուն թօխուդիլէ էլլի տանէ արգասընա վուրուդատան ածնրա գարանլըզ զընտանա աթտըրըր։ Պունտան ածնրա Փիլոթէոսու հուզուրինէ չաղըրըպ չօղ թաթլըլըղըլա պիլէսինճէ խայլի զէման միւճատէլէ էթտի վէ լաքին հիչ պիր թիւրլիւ գանտըրամատըղընտա, ապլէ մալիք քիշի սին, էլպէթտէ սիտէթ չէքմէտէն՝ քէնտիլիյինտէն իլգամ օլուր տէօնէրսին տէյէրէք, էլլերի պաղը այրը պիր զընտանա եօլլատը։

Ածնրա օլ պիրլէրինի էօնիւնէ չաղըրըպ ֆիքիրլէրինի թէֆթիշ էթտիքտէն ածնրա, օլ պիր լքի ինսատը իսթի-

յարևարա պէնզէմէյին քի, գանևարընա աուսամըշ ալևահևարա գուրպան սունմազ իսթէմէյօրևար, սիզ օնևարտան ազըևը արնըզ կէնճևէյինիզէ գըյմայըն, կէևին պէնիմ իևէ պէրապէր ալևահևարա սէճտէ գըևըն վէ նազարըմտա օևուն տէյի նասիհաթ էյևէտի: Վէ ևաքին օնևարըն տօղրու տինևէրինտէ գավի գալմա նէյէթինի իշևիթէյինտէ օնևարը տա հուզուրինտէն գալտըրըպ՝ այրը այրը պիրէր զընտանա գօմաղա էմր էթտի: Օն պէշ կիւն սօնրա հէփիսինի պիրևիքտէ հուզուրինէ չաղըրտը, վէ թէքրար թիւրևիւ վատ վէ էօրֆևէր իևէ ազիզևէրի ֆիքիրևէրինտէն տէօնտիւրմէյէ ճահտ էթտի: Ընճամ գապիւէ օևմատըզընտա եէտիսինի տէ խաչա կէրտիրտի վէ սօնրա պաշևարընա սիվըի մրևևար վուրարագ էօևտիւրտիւ:

Փատիշահըն էմրէյևէ ճէևևատևար՝ ազիզևէրին թէնինի Եփրատ ըրմաղընա աթաճաղ իքէն, Ալևահտան գօրգար զէննկին քիշիևէրտէն պիրիսի օնևարա կէզև ապչէ եէտիրիպ էևևէրինտէն ալտը վէ սօնրա պիր թարևա իչինէ կէօմտիւ քի զուլմ կիւնևէրի կէչտիքտէն սօնրա օրատա պիր կիւզել իպատէթխանէ եափթըրտը:

ԳՈՒԼԻՍ 4

ՍՈՒՐԲ ԲԱՐԹԼՈՄԱՅԻ ՎՐԱ

ՍԵՓՍԵՆ ՏԷՕՐԹ ՇԱՑԻՐՏԼԷՐԻ

Ջ՝ալիմ վէ քրիսթիյան խաափի Դիոկ-
ղետիանոս փատիշահըն տէվլէթի էյե-
մինտէ Իզնիմիտ շէհրինտէ Բաբելաս նա-
մինտէ պիր քեամիլ ինսթիյար՝ ատին իլմի
վէ Ալլահ մուհապպէթի հագգընտա զա-
յէթ իլէրիլէմիշ, ճէմի քէնտիյէ կէլէնլէ-
րի պաւ ալիմ վէ էլզէմ ատին մատտէսին-
տէ թէրպիյէ էթմէյէ չալըշըրըմըշ: Շէհր
իչինտէ տախի ատը էյի չըզմըշ հէր քէս
քէնտի էվլատընը տէրս ալմադ իչին, ծնա
եօլտար ըտը: Ախընէրին պիրինտէ Դիոկղե-
տիանոսուն թախթատըը Մաքսիմիանոս
շէհիրէ կէլէպ Ապողն փութա դուրպան
սունուս: Փութ փափազլարը պու վէսի-
լէյլէ դրալըն եանընա վարըպ օնուն ալ-
լահտատա գարշը օլան իպատէթինի մէտհ
էթտիքտէն ոնտա, ածըլարընը կէօսթեր-
տիլէր քի շէհր իչինտէ պիր ինսթիյար
վար քի, ատին էմրինէ նիսպէթէն ալ-
լահտարը թանըմատըգտան մատտա՝ պիր
իսչ իւզէրինտէ եօլմուշ քիշինին վազընը
ախէր շէհր չօճուգլարընա տախի տէրս
վէրէրէք՝ օնլարը ատա պուշտան չըգարըյօր,
տէտիլէր: Մաքսիմիանոս պունու ատյտու-
ղունտա էօքէյէ կէլտի, վէ չափուճադ ատ-

քեր եօլատը քի մէտրէսէյինի պաուքն-
լար, վէ չօճուգլարը օրատա սագլայըպ՝
եալընըզ պունամըշ իսթիյարը քէնտիյէ
կէթիրմինլէր։

Բաբելաս հուզուրինէ չըգարըլընտա,
Մաքսիմիանոս թաթլըլըղլա, Բաբելաս
տէտիքլէրի իսթիյար սէն մի սին տէյի,
սօրատա, վէ օնուն՝ էվվէթ, տէմէյինտէ,
հագգընա օլան շէքէյէթլէրի պիրէր պի-
րէր պէյան էթտիքտէն սօնրա՝ թութ-
տուղու էյրի եօլտան տէօնմէյէ նասիհաթ
վէրմի։ Էյէր՝ իսթիյարըմ, սօնրա նա՛սըլ
կէչինէճէյիմ տէյի տիւշիւնիւրսէն, գօրգ-
մա, ալլահլարըմըզ քէրիմ տիր. միրիտէն
սոնա իւլէճէ պաղլարըմ քի գալան էօմ-
րիւնիւ տուհուլէթ իւզրէ կէչէրէյին, տէ-
տի։ Բաբելաս պու սէօզլէրի տիյնէտիք-
տէն սօնրա՝ թափտըղը վէ թափտըր-
տըղը Ալլահըն տօղրուլտուղունու վէ քէն-
տի փուխարընըն եալանճը օլմասընը Ալ-
լահ վէրմիսի էլճաղ իլէ իսպաթ էթտի։
Մաքսիմիանոս ալլահլարընըն հագգընա
օլան սիթէմի իշիթտիյինտէ, խըշմա կէլ-
տի վէ թաշ իլէ չէնէյինի էզմինլէր տէյի,
էմր էթտի։ Պունուն իլէ տէ հագգըն-
տան կէլէմէյինտէ՝ Պրիսկեղոս հաքի-
մին էլինէ թէսլիմ էթտի քի իսթէտիյի
կիսպի ախեր իշքէնճէլէր տախի վէրտիք-
տէն սօնրա՝ պօղաղընա աղըր հալգա

թագրպ այաղընը սրգը թօմրուղա վուր-
աունլար։

Բաբելաս իսթիյար պու կիուռնէ հապ-
աա աթըլտըգտան սօնրա՝ գրալըն էմրիյլէ
մէտրէսէտէ պուլունան սէքսէն տէօրթ
ատիտ գըզ վէ օղլան շայիրտլէր օնուն հու-
զուրինէ կէթիրիլտի։ Պաունլարը օխշայա-
րագ քէնտի մէրամընա եաթըրմագ իչին
հէր թիւրլիւ հիլէյի գուլլանտը. էնճամ
ուսթանըգ տա օլ եաշընտա պիզիմ տօղ-
րու ալլահլարըմըզը թանըյրպ օնլարա
գուրպան տունտույտա տա, եինէ էվվէլի
էօրֆէն վէ տէօյէրէք սիզի ալտաթտըգը ի-
չին հապտա աթտըրտըմ. կէլին շիմտի, սիզ
տէ օնուն կիպի թափտըգընըզ՝ խաչտա
կէրիլմիշ ատամը պրագըն տա, փութլա-
րըմըզա գուրպան տունտուն տէյի, թէքլիֆ
էթմէյինտէ, հէփսի պիր աղըզ. Հայշա,
պիզ քրիսթիյան ըզ վէ պու տին ու իսմ
հագգընա էօլմէյէ հազըրըզ տէյի չա-
ղըտըլար։ Մաքսիմիանոս իչէրինտէն օն
թանէսինի այըրպ օնլարը գաղանմագա
չալըշտը վէ լաքին օ տա պօշա չըգտըղըն-
տան էքսիսինի գան կէլինճէյէտէք տէօյ-
տիւ, վէ սօնրա օլ պիրէրինի տէ չաղը-
րըպ թէքրար թէքլիֆ էթտի. քի էմրինի
իճրա էթսինլէր, եօխսա հէփսինիզի տէ
պուռնլար կիպի էտէր էօլտիւրիւրիւմ, տէ-
տի։ Պու էօրֆիւ տախի հիչ քեար էթ-

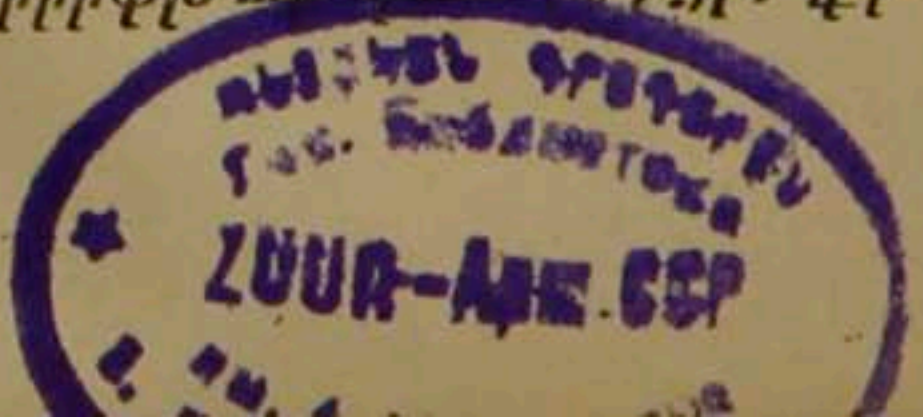
369961866

Ֆեխինաե պրիակեղաա թէալիմ էթ տի քի հապաա գօաւն վէ ասնրա եինէ ինաա էաէճէք օլուրաալար շէրիաթլարընը քէսաին: Պու սէքսէն տէօրթ կիւնահզդ մագարմլար ուսթալարընըն եանընա գընաուա գօնաուլար, պիր գաչ կիւն ասնրա թէքրար թէֆթիշտէն վէ թէքլիֆտէն գավի չզգմալարընաա խայլի էվկէթլէրտէն ասնրա իլք իպթա Բաբելաարն, վէ ասնրա օլգիրլէրինին պաշընը պիրէր պիրէր քէսաիլէր: Ագնզլէրին թէնլէրինի անալարըլա պէրապէր զահիա քիշիլէր իչ եէրտե կէօմաիւլէր քի ասնրա վագթիլէ պիր պիւիւք իպատէթ եէրի օլմուշ տուր:

ԳՈՒԼԻՍ 5

ՍԱՒՐՈՆ ՒՈՆԱՎԵՆԴՈՒՐԸ

ՎԻլհաէի շէրիֆին ազիզ վէ շուհրէթեապ միւալլիմի Ս· Բոնավենդուրա Թօսքանա էյալէթինտէ պաննէօրէճիօ շէհրինտէ էֆէնտիմիզին 1221 թարիխինտէ տիւնեայա կէլմիշ տիր: Անալարը էպի քիպարզատէ վէ պայէթ մալտար վէ ֆագիւլէթլի օճագտան օլտուդլարը իչին վէք նամտար ըտըլար: Պու ազիզ հէնիզ տէօրթ եաշընտա իքէն պիր ազըր խաստալիկէ կիրիֆթատ շէյիէ քի վա-



լիտէսի ինսանճա սաղալմասընսան իւմիւ-
տինի զաթ էտիպ Ս. Ֆրանչիսկոս Ասիզկիյէ
կիթտի վէ եալվարտը քի տուատը հիմ-
մէթիյլէ Ալլահտան օղլունա շիֆա ալը
վէրսին, վէ սաղալըրսա Ալլահըն եօլունտա
օնու թէրպիյէ էտիպ սօնրա քէնտի մա-
նասթըրընա գօմայա տախի սէօզ վէրտի:
Ս. Ֆրանչիսկոս րէճասընա պինայէն Ալ-
լահա տուա էթտի վէ անիտէ չօճուգ
խասթէլիյինտէն գուրթուլսուս: Ազիզ
պու միւճիզաթը կէօրտիւյինտէ Օ պօճո
վընդօ-ը եանի նէ իդպալ տըր, տէյի
չաղըրտը, վէ օլ տապիզէտէն սօնրա չօ-
ճուղուն վաֆթիզտէ գօնուլմուշ Յով-
հաննէս իսմի տէյիշիլիպ Բոնավենդուրա
գալտը:

Ազըլ պալիղ օլունճա անասընըն էթ-
տիյի ահտը իշիտիպ չօգ մէարուր օլտու,
վէ հիւանի իրատէթիյլէ Ս. Ֆրանչիսկո-
սուն մանասթըրընա կիրտի օրատա նո-
րընծալըզ վազթընը թէքմիլ էթտիքտէն
սօնրա լազըմ կէլէն իլմի էօյրէնմէ իչին
փարիզէ եօլանըլտը: Իլմէ օլան աշգը՝
ֆաղուլէթէ օլան իսպատէթինտէն աշաղա
տէյիլ իսի. ալչազ կէօնիւլլիւյիւ, նէֆ-
սինի զապթ էթմէ հազրընտա օլան րի-
յազաթը, ալէլ խուսուս միւթիւլիւյիւ
վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզին խաչէլութիւ-
նունա, սուրբ Հայըրդութիւնա օլան մու-

հապպէթի թարիֆ օլունմազ պիր շէյ ի֊
սի։ Կիւն կէչիրմէյիպ Քրիստոս էֆէնտի֊
միզին սիասէթլէրի իւզէրինէ թէֆէքքիւր
էտէր իսի. Հէր կիւն իլիմսէն պապը գա֊
լան վազթընը Սրբութիւն էօնիւնտէ
տուատա կէչիրիր իսի։ Փէք ազ տէֆա
օլմուշ տուր քի Սրբութիւն ալսըն վէ
եախօտ պատարագ էթմին տէ՝ գալպինին
սէվինճինտէն էօքիւր էօքիւր աղլամասըն։
Քիւչիւք չաղընատաքի եիւրէք վէ ֆիքր
փաքլըղընը պէօյիւտիւյիւնտէ տէ ղայպ
էթմէտի, շէօյլէ քի ուսթատը Աղէքսան֊
դրոս Հալէս, Սանըրսըն քի պու ատէմ
Ադամըն կիւնահընատան ազատ տըր, տէր
իսի։

Եիրմի պէշ եաշընը տահա թէքմիլ
էթմէմիշ իքէն քէնտի պէօյիւքլէրինտէն
Աատուածաբանութիւն էօյրէթմէ իչին
թայեին օլունտու, վէ պու իլիմսէ հատ֊
տէն զիյատէ իլէրիլէմիշ օլմատը իչին Ս.
Թովմաս Ադուինացի իլէ պէրապէր իւմուտի
միւատէրիսիլիք փայէսինէ վէ պէրաթընա
նայլ օլտուլար։ Օթուզ պէշ եաշընտա
ճէմի մանաստըրըն իւզէրինէ պաշ ինթի֊
խապ օլունտու, վէ Աղէքսանդրոս արբապան
Քահանայապետ տախի ազիզի պու փայէ֊
սինտէ խաթիրատար էթտի։ Էվվէլինտէն
պու մանաստը ուհտէսինէ ալմաղա նէ գա֊
տար գարշը կէլտիյէ տէ, ալտըդատան սօն֊

բա պիւթիւն դուվվէթիլէ մանսաթըըն էյիլիյինէ չալըշար վէ թէմէլինի դօյանըն եւրէյի իւզրէ հէր գանունլարը սըգը թուԹմալա վէ պարիս օլմուշլարը թէքրար սօգմալա զայրէթ էտէրիմ։ Պունլարտան գաթի նազար ախէր խայրըը նիզամլար իճատ էթտի, վէ ճէմի բուհանլարընա սէօվլունատէն զիյատէ ֆիլիյիլէ էյի խարէթ օլուր վէ հէփսի տէ օնու զայէթ սէվէրիտիլէր։ Օն սէքիզ աէնէ միգտարի պու թարդ ճահա ու զայրէթ իլէ, ապւ վէ մազլումլուղա քէնտիյէ սիսթարըշ օլմուշ խըզմէթի էյի թէքմիլ էթտիյի իչին հազգ իւզրէ մանսաթըըն իքինճի միւէսսիսի տատ օլունմուշ տուր։

Պուլունտուղու փայէնին սէպէպիյլէ նէ գատար մէշղուլիյէթի չօղուտույա տա, էինէ տէթի էթտիյի խպատէթ թալիմատէնբնատան պիր նօգթա պիլէ էքսիլթմէտի. հաթթա իչի չօղալտըգճա զայրէթի տահա զիյատէ արթտըրըր, վէ կիւճիւ եէթտիքճէ գալան վազթընը ախէր բուհանի քիթտալար թէէլիֆ էթմէյէ տարճ էտէր խոխ։ Հալա ինշա էթտիյի խայրի քիթտալար՝ մալէք օլտուղու ապէ վէ իլմէ պու կիւնէտէք նիշան տըրլար։ Պունլարընն իչինտէն պիրթանէսի տէ ֆօթբէլէր սէյահէնի թէտմիյէտիյլէ եատըրըլտըր, պազի միւֆթոխտ քիշիլէր տիլէնճի

բահիպլէր իւզերինէ ֆէննա սէօյլէմիշ իւ-
տիլէր, վէ պունլարա գարշը ազիզ՝ Ալլահ
իշին ֆուգարէ օլուպ տա տիլէնմէյէ թէ-
վազու էտէն քիշիլէրին ճանճա վէ թէն-
ճէ տիւնեայա էթտիքլէրի խայրը կէօս-
թէրիր, վէ հագգլարընա սէօյլէնիլէն
իֆթիրալարտան օնլարը փաքա չըգարըր:
Ազիզ Պիքիր Մէրեէմին շանը իւզերինէ
տախի խայլի մէտհլէր վէ քիթապլար
եազմըշ տըր, վէ օնուն տարընը վէ իպա-
տէթինի հէր եէրտէ եայմալա եազը վէ
վազ իլէ քիւչիւք եաշընտան պէրի չօգ
չալըշմըշ տըր: Ֆէննի մանտաթըրընըն
թէմէլինի գօյան Ս· Ֆրանչիսկոտուն տա-
խի էօմրիւ հիքեայէսինի ինշա էթտի· պիր
տէֆա օտաբընտա պունուն թէէլիֆինէ
մէշղուլ իքէն՝ Ս· Թոմմա Ագուինացի
օնու կէօրմէյէ կէլտի, վէ լաքին նէ եազտը-
ղընը տույտուղունտա՝ Մանի օլմայալըմ
քի Սուրբ՝ Սուրբուն հիքեայէսինի թէէլիֆ
էթտին, տէյիպ չէքիլտի: Թէքրար պիր
ախէր տէֆա Սուրբ Թոմմա՝ Օլ գատար
մէշղուլույէթին ատտաբնտա պէօյլէ կիւզէլ
քիթապլարը նէ վազըթ ինշա էտէրսին
վէ քիթապխանէնէ նէրէտէ տիր տէյի օտ-
տուղունտա, օ՝ տուրբ խաչը կէօսթէրիպ՝
Իշթէ քիթապխանէմ պու տուր, պուն-
տան էօյրէնտիյիմի պաշղատընտա սաթա-
րըմ տէյի ճէվապ վէրտի: Տահա եապ-

մաղա օթուրմատան, պիր չէթին վէ անլամատըղը շէյ օլտուղունտա ալէսաէվվէյէ խաչըն էօնիւնէ տիղ չէօքեր վէ օնտան օլ մատտէնին մանատընը իսթէր ալըրըտը։ Տիշտատան տախի խատթէյէ վէ եախօտ բուհանի թալիմաթա միւհթաճը օլանա չաղըրտըղընտա՝ եօգ ութմէզ կիտէր իտի. կիւնահ.քեարլարը նէտատմէթէ, վէ ֆաղուլէթքեարլարը մէթանէթ իւզրէ գալմաղա թիւրլիւ թէէսիրլի սէօզլէրիյլէ տավէթ էտէր գանտըրըրըտը. սէօզլէրինէն չօղու տա միւճիզէթտիղ գալմազըտը։

Պու գատար միւճիզէթլի եաղըտը վէ իշլէրիյլէ ազլըղըն իտի տէօրթ եանտա չափուդ եայըտը վէ հէր թարաֆտան օնա գօշար կէլէր իտիլէր։ Ս. Բոնավէնտուրանըն տտը հէր քէսին աղրընտա կէդէր իտի վէ հէվտի պէօյուք քիւչուք, ալիմ վէ նատտան օնու տղլ վէ իպատէթ ուսթատը տէյի չաղըրըրտըտըլար։

Տէօրտիւնճիւ Կղեմէս արբատան փափա հազրէթլէրի պու գատար Քիլիսէի շէրիֆատ օլան էվէյի իշինն Նօռք շէհրին Արքեպիսկոպոսլուգ փայէսինի օնա վէրմէյէ թէքլիֆ էթտի, վէ լաքին Բոնավէնտուրա ազլայարատ արբատան փափրն այաղընա տիւշիւպ րէճա էթտի քի պու տաղը խրզմէթի իւզէրինտէն գալտըրսըն։ Ճէմի Քիլիսէի շէրիֆին իշինտէ փայէսի օլանլա-

ըրն՝ պու ապիզին իւզէրինէ օլան իմթի-
պարլարը պու հիքեայէթտէն ֆէհմ օ-
լունապիլիր: Մէզքիւր արբապան փաիրն
վէֆաթընատան ոճնրա վ.իթէրպօ շէհրին-
ա պիր եէնիսինի ինթիխապ էթմէ իչին
ճէմի կարդինալլար թօփ օլատուլար վէ լա-
քին խայլի վագթ զայպ էտիպ պիրինին
իւզէրինէ զարար վէրէմէտիքլէրինատ ա-
պիզ Բոնավենդուրայա իհալէ էթտիլէր
քի քէնտի պիր թանէսինի ոնլարա թէք-
լիֆ էթսին: Պունլարըն էմրինէ րիայէ-
թէն ապիզ ատէթի իւզրէ տուա էթտիք-
տէն ոճնրա էվվէլինատէն կէօրիւպ թանը-
մատըլը Լէատանօ շէհրինին պաշ քահա-
նատը թէոպալտուս թէքլիֆ էթտի. ֆիլ
վագը թէքլիֆի գապուլ օլունուպ, օլքի-
լիսէնին պաշը սէչիլտի:

Թէոպալտոս Ս. Պետրոսուն քիւրսի-
սինէ ճիւլիւս էթտիքտէն ոճնրա ատրնը
ատյիշտի վէ օնունճու Գրիգոր գօտու.
օնատան ոճնրա Ս. Բոնավենդուրայա կար-
դինալլըդ վիայէտի վէրտի: Ապէզ պու
րիւթպէյի իւզէրինէ ալմաղա նէ գատար
տա գարշը կէլտիյէ սէօղիւնատէն կէշմէմ
իչին միւթի օլտու: Պիր ապ վագըթ ոճն-
րա քէնտիսինէ չաղըրըպ պիլէսինճէ Վոն-
տաքի թօփ օլան մէճլիսէ կէօթիւրտիւ
վէ օրատա Քիլիսէի շէրիֆին Հազգընա
զայէթ չօղ չալըշտըգտան ոճնրա խատ-

թէլէֆոնի իւրք իպէս քէյֆ-ինչինէ գա-
տար խաֆիֆ շէյ կէօրիւնիւյօրուտուս
տա, ոնրա եավաշ եավաշ աղըրլանըպ
ազ կիւն իչինտէ էօմրիւնիւն էլլի իւ-
չինճիւ աէնէսի ազիզ վէ փաք ճանընը
եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթտի։

Սրբազան Քահանայապետ մէճլիստէ
պուլունան ճէմի եպիսկոպոսլար իլէ պէ-
րապէր ազիզին մէտմուլ օլսընմատըզ վա-
զըթտաղայը օլմասընա զայէթ աճըսընըլար
վէ էօլիւմիւնտէն ոնրա արատը չօզ կէչ-
մէյիպ, Ալլահ էֆէնտիմիզ գուլսունուն իս-
մինլէ էթտիքլէրի միւճիզէթլէր իչին օ-
նուն ատընը վէ իսպատէթինի Հէր եէրտէ
եայատը։ Եիւզ ալթմըշ սէնէ ոնրա թէ-
նինի ախէր եէնի եափըլսան քիլիսէ իչինէ
կէօթիւրմէք իսթէտիքլէրինտէ պաշընըն
էթինտէն պաշգա պապը գալանը գուրու
քէմիք քէսիլմիշ իտի։ Օ սէպէպտէն պա-
շընը պիր այրը գապ իչինտէ ապլատըլար,
վէ իսթէտիքլէրի վազթ աչար պազարըտա-
լար վէ կէօրէնլէր Հայրան օլուրսունլար
քի նամ օ զէմանտան պէրի սաչլարը,
տիշլէրի, գուլագլարը, սուսապլարը վէ
եանագլարը սոզ ատէմ պաշընտա կիպի
գալմըշ օլսուն։ Խայլի վազթ ոնրա Կալ-
վինականլար Լիոն շէհիրինի ալտընտակը-
տա ազիզին թէնինի եազտըլար։ Վէ լաքին
պիր ճէսուր քրիսթիյան քահանայ էօմ-

րիւ թէհլիքէսիյէ պաշընը էլէրինտէն գուրթարըպ պաշգա եէրտէ սագլասըը։

ԳՈՒԼԻՍ 6

ՍՐՐՈՒՃԻ ԿԼՈՊՈՒԼՏԻ

ՖՐԱՆՁԱ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

Ֆրանչա սուլթանը կլոդիլտէ պուրկունտիա փատիշահը Քիլբերիկոսուն զըզլըտը. Ֆրանչա տէվլէթինին քրիսթիյան օլմայընտէ օլ գառար իլէրի կիթմէսինէ պու չօգ ֆահտէ էթմիշ տիր։ Փէռէրի՝ Սոնտեպալտա պիրատէրինին էլինէ էսիր տուշիւպ գաթը օլունտուղունտա վէ անտը օլ գալիմին էմրիյլէ տուտա պօղտուղունտա, Կլոդիլտէ մէճպուրիյէթէն՝ փէռէրինին վէ վալիտէսինին գանընա կիրմիշ գարտաշընըն եանընտա գալտը։ Վէ լաքին Ալլահըն թէրթիպիյլէ լալտը Ալլահտան գօրգտը պիր էհլի թաղվա քիշի օլուպ՝ քրիսթիյանա տաիր հէր ճինս ֆազուլէթ թալիմաթընտա ծնու թէրպիյէ էթտի։ Հիւանի ճէմալ հադդընտա ապրանը եօղուտու վէ ա-խէր թաղիաթ վէրկիսի խուսուսիյէթէլէրի իչին հէվիսինին եանընտա չօգ իթիպարտա բուր։ Մէգքիւր գառտար Սոնտեպալտա պիլէ օլ գառար իւզէրինէ մուհապպէթ պաղլատը քի ատրայըն հէր

ումեւրուն՝ օնա իհալէ վէ թէալիմ էյ-
լէտի. չօգ ուէֆա քէնտիսի ուիշարըտա
պուլունտուղու վազթ ուէվլէթինին տա-
խի իտարէսինի օնա պրոգըը ըտը: Ֆա-
զուլէթ վէ իպատէթէ օլան աշգը գայէթ
չօղուտու. նէ գատար սարայ իչինտէ զէվգ
ուէֆա էքսիք՝ ուէյլիտիյէ ուէ, քէնտիսի
տուա իչինտէ պուլտուղու լեզգէթի պուն-
լարան զիյատէ սայմըշ տըը: Տուա եախօտ
թէֆէքքիւր էթտիյի վազթ ֆիքրինի
ուիւնեուզայլէսինտէն խալի թուլթար ըտը.
Ալլահ ըտա միւսահիպէթ օլունտուղու
վազթ օնու պրոգըպ տա ախէր մախլու-
գաթա վէ եախօտ պիհուտէ շէյլէրէ ֆիքր
եօրմագ եապըշմագ շէյ տիր, ատր խոի:
Իչինին բուխաաթ վէրմէսինէ կէօրէ ճահ
էտէր խոի ֆի հէր կիւն պատարագ կէօր-
սիւն. կիյինմէսինտէ գուշանմասընտա,
սէօզիւնտէ վէ տուրուշունտա վէ ախէր
հէր թաալըննտա պիր ածախպ քեամիլիկ
կէօսթէրիր խոի: Ֆուգարէլէրէ տախի չօգ
մուհապպէթի օլուպ էլի իլէ օնլարա սա-
տագա վէրիր խոի:

Ֆրանչա վատիշահը կլոդվէոս կո-
դիլտէնին հէր հալինէ վուգուֆ օլուպ
իւզէրինէ մուհապպէթ պաղլատը վէ օ-
նունուլա պատըլթէզէվվիւճէթիմէք խոթէ-
տի: Պու ֆիքրինի օնա պէյան էթմէ իչին
Աւրելիանոս իսմինտէ բէճալ քիսարըս-

բընաան պիրինի եօլլատը վէ լաքին պու տույտուղունա քի ֆուգարէլէրտէն պաշ-
գա քիմսէյի քէնտի խանէսինէ գապուլ էթմէզ, քէնտիսի տէ բուպասընը տէյիշ-
տի վէ ֆուգարէ բուպասը կիյինիպ տի-
լէնճիլէը սբրասընա կիրտի. էօնիւնէ կէ-
լիպ սատագա գապուլ էթտիյի վագ-
պը ուալիլէ քիմ օլտուղունու, քիմին
եօլլատըղընը վէ նէ իշին կէլմէսինի գը-
սաճա օնա անլաթտը:

Կլոդիլտէ պիր փուլֆէրէսթ փատի-
շահըն թարաֆընտան պու թէքլիֆի ի-
շիթտիյինտէ ղայէթ ալի իւսթ օլտու,
վէ լաքին ճիւզի վագ իւզէրինէ տիւ-
շիւնտիւքտէն սօնրա՝ փատիշահընըն էթ-
տիյի թէքլիֆ օլմազ շէյ տէյիլ տիր,
ամմա մանի օլան շու տուր քի օ վուլ-
ֆէրէսթ տիր վէ պէն քրիսթիյան ըմ.
էյէր օ տա քրիսթիյան օլմազ իսթէրսէ,
թէքլիֆի գապուլում տուր՝ տէտի: Ա-
բեղիանտա՝ փատիշահըն թարաֆընտան
ճէվապ վէրտի քի պունա հիչ շիւպհէն
օլմասըն, վէ թէքրար թէքլիֆինի գա-
պուլ էթտիյի իշին թէշէքքիւր օլտուգ-
տան սօնրա Ֆրանչայա տէօնտիւ: Կլոդիլ-
տէ տուտաղնտա պու շէյին՝ խայրլըյրտա
օլմասը իշին Ալահըն եարտըմընը տիլէտի,
վէ ատատ չօգ կէչմէտէն թէքրար Ա-
բեղիանտա կէրի կէլտի վէ բեամէն գատաշը

Սոնտեպալտոս փառիշահըն տախի բիզա-
սընը տիլէտի։ Պու՝նէ դառար իլք էվվել
օլմայա քի Ֆրանչա սուլթանը օլտուղուն-
ատա վէտէրինի վէ վալիտէյինի էօլտիւ-
տիւյիւ իչին ծնտան ինթիգամ ալըն
տէյի՝ դօրդուսունատան դարչը կէլտիյիտ
տէ, էնճամ դայլ օլտու վէ չօղ ալայ իլէ
եօլլատը. տահա փախթախթընա վարմա-
տան Ալդովէտա դարչըտընա կէլտի վէ
վէրտիյի սէօզ իւզէրինտէ դալմադա, եա-
նի փուխթփէրէսթլիյի պրոդրոպ քրիսթի-
յան օլմադա թէքրար սէօզ վէրտի։

Փառիշահ սարայընա տախիլ օլտու-
ղունատա պուլտուղու իպդէթ իքրամ վէ
թէպրիք իչին կէլէն ըէճալ քիսպար թէ-
լաթթուֆլարընատան հիչ քէնտիյի ալ-
տրմայրդ՝ օ դառար սալթանդթ արա-
պընատա կէչիրէճէյի էօմրիւն ուտուլինէ հէր
շէյտէն էվվէլ դարար վէրտի։ Թուխտու-
ղու հաղիմ եօլ իլէ Ալլահա վէ ինանա-
լարա մադարուլ օլտու, վէ ազ վաղթ
զարֆինտէ փառիշահըն եիւրէյինի էօյլէ
քէնտիյէ ճէլպ էթտի քի տալա օնտան
այրըլմադդ իսթէմէդ իտի, Ֆադատա վէր-
տիյի սէօզտէ տուրմամատը իչին պիւտպու-
թիւն զալըմ բահաթ տէյիլ իտի։ Օլ
տուբէթտէ տուա, օրուճ վէ ատատա իլէ
փառիշահըն հաղդընա Ալլահըն եարդը-
մընը տիլէտի, ալէլ խուսուս տիւշմանընա

գարշը ճէնկէ կիթաիյի վագթ օնա թէքբար պէ թէքբար եալվարար քի հէր պիր թիւրլիւ թէհլիքէսինաէ՝ քրիսթիյանլարըն Ալլահընա իւմիտ գօսաւն, օնու եարտըմընա չալըրսըն վէ արզու էթաիյի ֆիւթուհաթը պիլէ օնաան տիլէսին։ Կլոդովէոս ճէնկ գարըշտըղընտա տիւշմանըն իւզէրինէ չըգմասընը վէ քէնտի ասքէրինին եավաշ եավաշ կէրի չէքիլմէսինի կէօրիւպ՝ եալանճը ալլահլարընըն իմտատընը տիլէտի, վէ լաքին ֆահաէ էթմէյիպ հէմէն պիւտ պիւթիւն պօղուլմաղա եագըն օլմասընը կէօրտիւյիւնաէ, էհլինին վէրաիյի ատն նահհաթ ֆիքբինէ կէլտի վէ սլագ իլէ քրիսթիյանլարըն Ալլահընըն եարտըմընը տիլէյիպ՝ ճէնկի գազանտըղընտա իհմալ էթմէսիղ տէօնիւպ քրիսթիյան օլմաղա գարար վէրտի։ Պու վաարնտան ատնրա քէնտի օրտուտու իշլինտէ պիր թէպահլաթ կէօրիւնտիւ. կէրի չէքիլէն ասքէր եիւրէք ալըպ՝ տիւշմանը իւզէրինէ համլէ էթմէյէ պաշլատը, գօվտուղտու եէրտէն տիւշմանընը գովտուգտան ատնրա՝ օնուն եէրինի տախ պաարպ՝ օրտուտունտու պօղտու վէ քէսպ էթաիյի ֆիւթուհաթը էլինտէն գաիրպ բէզալէթ իլէ գաշմաղա մէճպուր էտի։

Պու մէէմալ օլունմատըգ վագըտտան ատնրա, Ալլահըն քէրէմ էթաիյի միճի-

զէթէ բնայէթէն Ռայմս շէհրինին Ռե-
միկիոս նամինատէ ազիզ եպիսկոպոսունու
քէնտիյէ չաղըրըպ լազըմ օլան տին մատ-
թէոսին էօյրէնութքուէն ածնրա վաֆթիզ
օլսուս: Ռէճալ քիսար վէ ճէմի սարայլը-
լար տախի փատիշահան իպրէթ ալըպ
ծնլար տա քրիսթիյան օլսուլար: Կլոդիւ-
տէ տուլթանըն գալկինատէ տույսուզու
մէարուրիյէթին թարիֆի միւմքին տէյիլ
տիր: Ալահըն էթտիյի ինայէթէ շիւքր
տունատուգտան ածնրա՝ քրիսթիյան օլմա-
սընա տա գանատթ էթմէյիպ՝ ծնու տուրբ
էթմէ տախի արզտուինատէ իտի. օլ պապ-
տէ սէօզլու վէ Հարէքէթիյլէ ազիզ քրիս-
թիյան տինիմիզին ճէմի ֆադուլէթլի ի-
պատէթլէրինի ծնա էօյրէթտի, վէ Ալա-
հըն շանը իչին խայլի քիլիսէլէր վէ իպա-
տէթխանէլէր եափմըշտը: Պու ազիզ
տուլթանըն Հէր էթտիյինի եափճագ օլ-
ապ խայլի վարագալարա միւհթաճ տըր:

Ջէմճի Կլոդիոս փատիշահըն վէֆա-
թընտան ածնրա օղլուզ ոզուզ սէնէ
եաշատը. փատիշահ սարայընը վէ ճէմի
էրքանլարընը պրագըպ՝ Թուրան շէհրինէ
Ս. Մարտինոսուն մէզարը եանընտա պիր
քիւճիւք էվէ չէքիլտի. վէ օրատա ոխլէ-
սինճէ կէչէն պիր գաչ ֆադուլէթէ մե-
յիլլի պէքիրէլէր իլէ մանատթըտա կի-
պի եաշար տըր: Տուտանն վէ բուհանի

քիթապլարը օգուտաան զայրի պաշգա թէաէլիսի եօղուտու. սըգճա քիլիսէլերէ զկյարէթէ կիտէր վէ իպատէթքեար քիշիլեր իլէ գօնուշուրուտու: Փէրհիզ վէ օրուճ իլէ ասի նէֆսինի գըրմաղա ճահատ էտէր իտի, եէտիյի էքմէք, սու վէ սէպզէվաթ ըտը, տուլ հալինատէ թիւրլիւ էլմէլերի սապր իլէ չէքտի, վէ ասլա աղզընատան եադըշմադ պիր սէօզ չըգարմատը. չօգ տէֆա սէրայա տավէթ օլունուրուտույա տա քէնտիսի թէնհատէ օթուրմասընը տահա եէյ սայըպ կիթմէզիտի: Էօլիմիւնտէն օթուզ կիւն էվվէլ Ալլահ թաարաֆընատան պիր մէլէք կէլիպ՝ էօմրիւնիւն ոճն կիւնլերի օլմասընըն խապէրինի վէրտի: Ալդիրատ պու միւժտէ իւզէրինէ զայէթ սէվինիպ ինի էվլատընը եանընա չադըրտը վէ օնլարա՝ Ալլահ եօլունուա կիթմէյէ նատհաթ վէրտիքտէն ոճնրա իւզտար էյլէտիյի տինի թէքրտար հէվիսինին էօնիւնտէ պէյան էթտի վէ տայիմա պու տին իչինտէ գավի գալմադա էօյիւթ վէրտի վէ ոճնրա հատտէն խարիճ իպատէթ իլէ Ս. Խորհուրդըտը ալտը. վէ Դաւիթ մարգարէնին, Եա Րէպպի ճանըմ վէ թէնիմ իլէ սանա իլթիճա էթմիշիմ տիր, եա Րէպպիմ իւմիւտիմ սէնտէ օլտուղս իչին հիչ գօրդում եօզ տուր, սէօզլէրինի սէօյլէյէրէք էթմիշ եաշընա

տա կէչիճի էօմրիւնիւ կէչմէզ վէ սօնու կէլմէզ էօմրէ թէպտիլ էյլէտի։ Ճանընը թէալիմ էթտիյի օտա իչինտէ պիր սէմավի նուր տօղտու վէ ադիզ թէնինտէն չըգան խօշպուչ դօգուլար էթրաֆտաքիլէրի թէաճճիւպտէ պրադտըլար. սօնրա թէնինի փարիզէ կէթիրիպ Ալդովէտա փատիշահըն եափտըրտըղը քիլիսէ իչինտէ կէօմտիւլէր քի Հալա պու կիւնէ տէք օրատա տըր։

ՅՈՒԼԻՍ 7

ՍՐՏՈՒՀԻ ԿՈՏՈՂԻԿՈՎ

Ընկէզ քրիսթիյան տինիմիզին էօյրէթտիյի իւզրէ սապր տախի ֆազուլէթլէրտէն պիրի տիր։ Քիլիսէի շէրիֆ հէր պիր ֆազուլէթ պապինտէ պիզի իլէրի կէօթիւրմէ իչին նասիհաթտան պաշգա էօրնէք տախի վէրտիյի կիպի, պու ֆազուլէթի տէ ալէմ՝ ալէլխուսուս պէտպախթլըղըլա պիր թէրս վէ ինսանճը դէվճէ բաթ կէլմիշ զէվճէյէ էօյրէթմէ իչին պու սապր էօրնէյի փաքիզէ Կոտոլէվանըն հիքեայէսինի էօնիւմիւզէ գօր։ Պու ալզէ Ֆրանչա էյալէթինտէ զէնկին վէ սուլտատէ ալթալարտան տիւնեայա կէլիպ էյի թէրպիյէ օլմատը իչին փարա վէ

պահմէթ էսիրկէնմէմիշ տիր։ Թապիաթ վէրկիսի շէրինլէյինտէն պաշգա ախէր հէզարկիուն հայրան օլաճագ թաթլը միւսահիպէթի վէ ֆազուլէթէ մէյիլլի հարէքէթլէրիյլէ կէօրէնին գալպինի քէնտիյէ ճէլպ էթմիշլիտի։ Քիպարզատէ էվլէրտէն չօղու էվլատլարընա օնու ալմադ իչին աթալարընա թէքլիֆ էթտիլէր. ապզատէլիք վէ զէնկինլիք հազրընտա հէվիսինտէն զէյատէ պէրթուլֆա խամինատէ պիր նէվճիւվան կէօրիւնտիւյիւ իչին՝ օնա մէյլ վէրտիլէր վէ Կոտոլէվա տախի աթալարընըն պէյէնտիյինի Ալլահ սէջմիշ տիր տէյէրէք գայլ օլտու, վէ օնլարտան այրըլըպ րիւթպէսինէ ճայիզ օլան էթպաատլայա ֆիանտրա շէհիրինէ տիւյիւնիւ էթմէ իչին կիթտի։

Վ՚է լաքին տիւնեանըն հալի կիպի ինանընտա ֆիքրի վէ մէյլի տայրմ տէօնէք տիր. պէրթուլֆա էվվէլինտէն նէ զատար աշըդը ընըյտատա, նամզէտլիսինին օրայա էթի իշտիյինտէ ատուզլուգ կէօսթէրմէյէ պաշլատը. պունտուն տա սէպէպի անատար օլաճագ շէյթան ալտը պիր զարըտատ քի, էվվէլինտէն գայըլ օլմուշ հաթթա օլմատը իչին էնտէսինտէն տիւշմիւշ լիքէն, շիմտի օղլունու թատիրլէմէյէ պաշլատը քի, տօղրուդու եէրտէ պունտան տահա զէյատէ տիլպէր վէ մալտատ

դըղլարը պրագըպ տա նիչլին պիր տիշա-
րըլըյը էվինէ կէթիրիյօրսուն։ Կատոլէվա
գայնանաարնըն ֆիքրինի վէ նիշանլըսընըն
մէրամընը անլատը, օլ սէպէպտէն Ա-
լահըն եարտըմընը տիլէյիպ հէր էթտիք-
լէրինի վէ էտէճէքլէրինի սապը իլէ չէք-
մէյէ հապըրլանատը։ Պէրթուլֆոս կէլին իլէ
պէրապէր կէլէնլէրին էօնիւնտէ պիր բէ-
զալէթ չըզմասըն տէյի եիւզտէն հալինէ
տիւշէր տիյիւն ալայընը էթտի վէ էհ-
լինի եանընա ալատը։ Վէ լաքին օնլար
կիթտիքտէն սօնրա, անասընըն ֆիթ վէր-
մէսիյլէ զավալը կիւնահսըզ կատոլէ-
վայա էթմէսիյի զալմասը. հէր պիր
կէօրիւշիւնտէ վէ սէօզիւնտէ թաղիրտէն
վէ զազմազատան պաշզա շէյ եօղ ուսու.
պու զալիմ վէ մուամէհազդ օլմասընը
միւամէլէլէրէ զարշըլըզ կատոլէվա աղ-
զընը պիլէ աչմայընա հէր սիթէմի թէհա-
միւլ իլէ չէքէր իտի։ Գայնանատ ատնքի
կիւնահսըզլըզը իւզէրինէ տահա զիյա-
տէ գուտուրտուզ հէր հալ էվինտէն օնտ
զալտըմանընըն չարէսինի արատ ըտը։ Էն-
ճամ օնտուն նատիհալ բյալա օղու այրը
պիր էվէ գօյուպ եանընա պիր պէքճի գօ-
տու քի պիր գօլայլըզ ըտա վիւճուտունտ
օրթատան զալտըրտըն։ Կատոլէվա հէր
օլան թէրթիպլէրտէն փէք էյի անլամըշ
ըտը քի պունտուն սօնտ էօլիւմ տիւր վէ

լաքին ածէլէ իշ թուԹմամաղ իչին Ալ-
լահա սրտգէն եալվարտը քի պու պու-
լունտուղու չէԹին հալ իչինտէ քէնտի
ազիզ մուրտարընը օնա պիլտիրմին: Գայ-
նանանտը վէ օղլու կէօրտիւքլէրինտէ քի
ճէմի վէրտիքլէրի էզիյէԹէ նիսպէԹէն
տահա ատղ գալըյօր. եանընտաքի խըզ-
մէԹքեարա ԹէմպիհՀ էԹտիլէր քի կիւն-
տէ պիր ազ գուրու էքմէք վէ սատէ սու-
տան պաշգա շէյ վէրմէյին, վէ էլինտէն
կէլտիյի գատար չալըշընըն քի պիր կիւն
էվվէլ վիւճուտու օրԹատան գալգընըն:
ՄէրհամէԹսիզ խըզմէԹքեար տէտիքլէ-
րինտէն զիյատէ էԹտի, վէ լաքին Ալլահ
տահա ճարիյէսինին էօլիւմիւնիւ խաԹէ-
մէտիյի իչին պիր սուհուլէԹ իլէ օրատան
գուրԹարըպ խայլի եօլար տօլաշտըրտըգ-
տան սօնրա աԹալարընըն էվինէ օնու
ատղ սէլիմ եէԹիշտիրտի:

Կատէվա հիչ պիրինէ գատահաԹ
պրազմատան սատըգանէ պաշընա կէլէնի
նագլ էԹտի, վէ ԹէքրարՀ քէնտի էմրէ-
րի ալԹընատա օլմասընը պիլտիրտի: Ամա-
լարը պու մէսմուլ օլունմայաճադ հիքեա-
յէԹի տույտուգլարընատա զայէԹ ալԹ
իսԹ օլուպ ֆիլ հալ պիւյիւք քիմսէ-
լէրտէն պիրինի պէրԹուլֆատուն էվինէ
եօլատըլար, վէ կէօսԹէրտիքլէրի պէտ
միւամէլէլէրին սէպէպինի սօրտուլար:

Մուզեվմեր պերթոլֆոս օլան շէյլերին ու-
զերինէ աֆվ տիլէտի վէ օնտան սօնրա
զայրը պիլէմինճէ էյի վէ մուհաֆազէթ ու-
լէ եաշամատա սէօզ վէրտի: Ամթալարը
պու զալըմին սէօզլիւնէ իլթիմաս էտիպ
թէքրար Կոռոլէվայը եօլլամատա զարար
վէրտիլեր. պու զավալլընէ գառար թէճ-
րիպէ իլէ ճէմի վէրտիյի սէօզլերին մեա-
սըզ շէյ օլմասընը պիլնըտիյէ ուէ՝ ա-
մթալարընըն տէտիյինէ գարշը կէլմէմէք
իչին գալգար կիմթաի: Պերթոլֆոս իլէ
կէօրիւշիւնտէ մուհաֆազէթիլէ գապու-
տիպ օնտան սօնրա էյի կէչինէճէյինէ նէ
գառար սէօզ վէրտիյէ ուէ՝ գալսի ռօզ-
րու օլմասըդը իչին, պիւս պիլթիւն աք-
սինին էթտի: Օլմայա քի էվվէլքի կի-
պի պիր ուսուլիլէ էլինտէն չըզարն ուէյ
պիր օտա իչինտէ օնու գափաթտը վէ ար-
գը կէօզէթմէյէ էմր էթտի. վէ անտարընը
ֆիլթ վէրմէյիլէ պիր եօլ չափուճաղ վիւ-
ճուտունու գալտըրմադ իչին իքի իփտէն
գաչմըշ քիշի իլէ սէօզ պիրլիյի էտիպ կիւ-
նահարդըն էօմրիւնէ գատտ էթտի: Վէ լա-
քին օլան շէյտէն քէնտի խապէրի եօզ
տուր ուէյ կէօսթէրմէ իչին սուրէթէն
Պրիւքսէլէ եօլճուլուգ էտէճէյիմ ուէյ
կէլտի օնուննու վէտալաշտը: Քէնտիսի
կիթտիքտէն սօնրա ափտանըդ պիր կէճէ
եարըսը պու մէզքիւր իքի պալտըրը չըպ-

լապլար իշէրի կիրիպ եաթաղընատան կո-
տոլիկայը գալտրըտըլար վէ պօղազընա
իլմէյի կէչիրիպ պօղոսուգտան սօնրա թէք-
րար եաթաղը իչինէ գօյուպ իւզէրինի
էօրթտիւլէր, կիթտիլէր։ Վազրա սապահ
օլուպ՝ պու գարա խապէր չավ օլտուղուն-
տա սէպէպինի պիլմէյէնլէր պիլէնլէր իլէ
պէրապէր էճէլիյէլէ էօլմիւշ տէյի սէս չը-
գարտըլար։ Պու եալան խապէր իլէ նէ
գատար գապահաթլարընը գափատըգ
տէյի սէվինիյօրլարըտըյտատա՝ Ալլահ է-
ֆէնտիմիզ վազթըյլա էօլիւմիւնէ սէպէպ
օլան զէվճի գալիմ պէրթոլֆոսուն աղը
իգրարը իլէ հէր շէյի գահիրէ չըգարտը.
էթտիյի ապիմ կիւնահընը սֆվընը Ալլահ-
տան ալապիլմէ իչին թէրքի տիւնեա է-
տիպ պիր մանատթըտա չէքիլտի վէ էօմ-
րիւ օլտուգճա օրտատա րիզայաթ իւզրէ
եաշայրպ հէր ան ազլայարտագ Ալլահա
եալվարըրըտըգի կիւնահընը սֆվէթին։
Քէնտինտէն պէտթէր վալիտէյինին նէ
թարզ հարէքէթ էթտիյինէ տայիր՝ կո-
տոլէվանըն հիքեայէսի պիր շէյ սէյլէմէգ
վէ լաքին նատըլ գրյատա օլունտը, պու
թարզ ինսանլար արատընտատա, ալէլ խու-
սուս գարը գօճա մապէյնինտէ իշգիլ վէ
նիզա գիվատը սաչան ֆահիշէլէր կիպի
քէնտիսի տէ մուսթէհագ օլտուղու ճէ-
հէննէմ ալթէշինէ տիւշմիւշ տիր։

ԳՈՒԼԻՍՍ

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ՍԱՒԼԹՈՒՆԵՒ

ՍՐԲՈՒՀԻ ԵԳԻՍԱՐԷԹ

Սրբուհի եղիսարէթին վէտէրի Արա-
կոնիա փատիշահը վէ վալիտէսի Սիչիլիա
փատիշահը Մանֆրէտոսուն գրգըլըսը.
ափսնեա ինսանընտէ պէօյլէ միւթէպէր ա-
թալարսան տօղուպ տա թա քիւչիւք չա-
ղընսան սատագա վէրմէյէ, տուա էթ-
մէյէ, քիլիսէլէրէ կիթմէյէ վէ մէլայիքեա-
նէ փաք էօմր սիւրմէյէ օլան մէյլի վէ
աշգը ֆիլ վագը թէաճճիւպ օլունաճադ
շէյ տիր։ Պիյինիպ գուշանմասընտա զայէթ
տիգգաթլը ըսրը, ախէրին կէօղիւնէ վու-
րաճադ շէյլէրսէն չէքինիր իսի. հէնուզ
սէքիզ եաշընտա իքէն մանսաթը ըստա էօմր
կէչիրիր կիպի օրուճա, վէրհիպէ քէն-
տիյի վէրսի վէ քահանալարըն եէվմիյէ
սապահ, էօյլէն վէ ախշամ գըլսաթը էթ-
տիքլէրի զէպուրլարը քէնտի սախի էտէր
իսի։ Հէր ճումա էրթէսի վէ ախէր ապիզ
Պիքը Մէրեէմին իզդէթինէ սունուլմուշ
եօրթուլարսա սըզը օրուճ թուրթար ըսը.
հէր սէօզիւ, պապըշը, սուրուշու, ապլիլէ
էթ տիյի թէրթիպլէրի եիւրէյինին փաք-
լըղընա նիշան ըսըլար. վէ օլ սէպէպսէն
տախի հէր կէօրէն վէ պիլէսինճէ սէօյլէ-
շէն օլ չապսա քէսպ էթ տիյի Ֆապուլէթ

իւզերինէ ղայէթ շաշար վէ մէտհինի է-
տէր իտիլէր։

Ամթալարընըն էմրիյլէ կէնճ եաշընտա
փորթուկալ փատիշահը Դիոնիսիոս իլէ
թէզէվվիւճ էթտի վէ լաքին Եղիսաբէթ՝
սուլթան օլսուն տէյի փէտէրի էվինտէ
թուլթսուզլու էօմր թարզընը տէյիշթիր-
մէտի, հաթթա օրատա էտէմէտիյի խայըր-
լարը պուրատա տահա գօլայլըղլա էտէ-
պիլտիյի իչին Ալլահա շիւքր սունար ըտը։
Պիւյիւք օրուճ կիւնլէրի գուրու էքմէք վէ
սահէ սուտան պաշգա շէյ ալմընա գօմազ
ըտը. տուա վէ թէֆէքքիւր վազթը կէլ-
տիյինտէ հիչ պիր շէյէ պազմայըպ տէ-
թի իւզրէ իպատէթինի թէքմիլ էտեր
իտի. տալա պօշ տուրմուզլու եօղ ուսու.
եա քիլիսէտէ, եա տուստա վէ եախօտ
էվ իչէրինտէ մէշղուլ ուսու. պաշըբճա
խըզմէթի քիլիսէ վէ խորան տիւզէնլէրի
իշլէմէք իտի։ Ռէճալ քիպար էօնիւնտէ
քիւչիւք տիւշէր վէ նօր կէօրիւնիւրիւմ
տէյի պազմայըպ սըզ սըզ խոստովանանք
օլուր վէ Սրբութիւն ալըր ըտը։ Շէյթան
պազէն մաղրուլուզ ֆիքրինէ կէթիրտի-
յինտէ քէնտիսի՝ թէհլիքէսի չօղ օլանա
լազըմ տըր քի չօղ տա տիզդաթ էթսին
տէյի ճէվապ վէրիր վէ իպատէթլէրինտէն
կէրի տուրմազ ըտը։ Խատթէլէրէ վէ ֆու-
զարէլէրէ օլան մուհապպէթի ազլուսան

խարիճ պիր շէյ իտի։ Զօգ տէֆա՝ Ալլահ պէնի պու փայէյէ էրտիրմիշ տիր քի ֆուզարէլէրէ եարարմ էտէյիմ տէր իտի։ Պազլարա ուրուպա եափար ըտը, պաղլարա եէմէք վէրիր իտի. էվի օլմայանա սըղընաճաղ եէր կէօսթէրիր իտի. հէր կէլէն ֆուզարէ էլի պօշ չըղմազ ըտը։ Պու միսիլլի մուհամպէթինին իվազինի Ալլահ էֆէնտիմիզ թիւրլիւ միւճիզէլէր իլէ ճարիչէահինէ վէրմիշ տիր։ Պիր տէֆա եարէլի պէրէլի պիր ֆուզարէ գարը կէլիպ աատագա տիլէտիյինտէ, Եղիսաբէթ գարշըսընա չըգտը վէ իսթէտիյէնտէն զիյատէ եարարմ էթտիքտէն ածնրա եարարընը թէմիզլէտի վէ ածնրա մուհամպէթինէ նիշանէն ծու էօփտիւյիւնտէ Ալլահ թէալա հազրէթլէրինին ինայէթիյլէ ափանըզ գարընըն եարալարը գուրտու վէ տաղ ալլահ եէրինէ տէօնտիւ։ Զօգ տէֆա Աւազ հինդշաբթիսէն պաշգա օն իւչ գօճա գարը թօփլայըպ հէր ճումա կիւնիւ ծնլարըն այաղընը եայդար վէ էօփէր իտի։ Պիր տէֆա տա ազիզ խաչ նիշանլայա պիր ամանըն կէօզիւնիւ աչմըշ ըտը։ Պիր կիւն ֆութպաը իչինէ փարա տօլտուրուպ տուէթի իւզրէ էլիյլէ ֆուզարէլէրէ թէվզի էթմէ իչին կիթտիյինտէ, փատիշահ գարշըսընա չըգտը. ֆութպոնտա նէ վար ըտը տէյի տօրտու-

ղուներա, Եղիսաբէթի կիւլ տիւր, էֆէն-
տիմ, տէյի ճէվապ վէրտի: Վէ լաքին օլ
զէման կիւլ էյեամը օլմաթըղընտան վա-
տիշահ արզիւլէտի քի շու կիւլլէրի կէօր-
սիեն. ֆիլ վագը փէշտիմալը աչըղըն-
տա թաղէ վէ կիւզէլ կիւլլէրի կէօրիւպ
հայրան օլտու վէ պու ուսլ իլէ Ալլահ է-
ֆէնտիմիզ քէնտի ճարիյէսինէ եարըմ
էթտի:

Զէվճի փատիշահըն սիւրտիւյիւ էօմր
ղայէթ ֆէնայըտը վէ Եղիսաբէթ տէ նէ
դատար պուննու պիլէրիտիյէ տէ էզճիւմլէ
պիլմէզ կիպի օնուն իլէ մու հապպէթ իլէ
կիշինիր վէ քէնտիյէ օլան զուլմու թէ-
համմիւլ իլէ չէքէր իտի. հէր ակօղիւնէ
միւթի իտի վէ հէր պիր մուրատընը իճրա
էթմէ իչին իշարէթինէ պագտար ըտը. չէք-
տիյինի Ալլահտան ղայրի քիմսէյէ ակօյ-
լէմէզ իտի, վէ հէր ան տուտաընտա օնուն
տէօնիւպ էյի օլմատը իչին եալվարըը ըտը:
Էնճամ Ալլահ ճարիյէսինին տուտաընը
իշիտիպ փատիշահա ագլ վէրտի վէ կէօ-
ղիւնիւ աչըպ պուլունտուղու հալի ան-
լաթտը վէ քրիսթիյանճա էօմր սիւրմէյէ
լութֆ վէրտի: Վէ լաքին Հապզ Թէա-
լա ճարիյէսինին տապըրընը Թէճրիպէ է-
տիպ իճրէթինի արթըրմատ իչին պրագ-
տը քի իւզէրինէ ախէր եիւզէն բէնճի-
տիլէր կէլսին: Սէրայլըլարըն պիրիսի չէյ-

թանըն ֆիլթ վէրմէխյէ փատիշահա կի-
տիպ փաքիլէ սուլթանըն իւզէրինէ իֆ-
թիրա էթտի. քի սատադա թէվզի էթմէ
պէհանաբյար պիր ոյզատէ ուշադ իլէ
կէօրիւշիւյօր վէ փատիշահ պու խապէրին
սահին վէ խիլաֆ օլմասընը թէֆթիշ
էթմէտէն խըշմա կէլտի վէ անի վահիտին
պիր քիրէճ ֆուրսունճուսու չաղըրըպ՝ օ-
նուն իլէ աէօղ պիրլիյի էթտի քի եարըն
սանա պէնիմ էմրիմ իլէ պիրիսի կէլիպ
փատիշահըն էմրինի իճրա էթտիյ՞ն մի
տէյի ոօրտուղունտա՝ թուէթ օնու սաղ
սաղ ֆուրսունու իչինէ աթ: Ֆիլ վաղը
փատիշահ օ իւզէրինէ շիւպհէ էթտիյի
ոյզատէ ուշադը չաղըրըպ ֆուրսունճույա
եօլատը, վէ լաքին պու եօլտա կիտէր ի-
քէն պիր քիլիսէ էօնիւնտէն կէչտիյի
վաղթ իչէրի կիրտի վէ էլպէթտէ պիր
աղ օրտաս էյլէնմէսիյլէ փատիշահըն էմ-
րինէ գարշը էթմիշ սայըլմազ միւսահա-
զարլըկ էնսէ էնսէյէ ինի պատարազ
կէօրտիւ: Փատիշահ՝ էմրինին իճրասընէրի-
նէ վարմըմը անլամազ իչին՝ օ իֆթի-
րաճը սարայըրայը չաղըրտըր վէ կիլթանին պիր
խապէր կէլթիրին տէյի ֆուրսունճույա
եօլատը: Ֆուրսունճու փատիշահըն իս-
միյլէ պունուն կէլիպ էմրինի իճրա էթտիյ՞ն
մի տէյի ոօրտուղունտա՝ զանն էթտի քի
ֆուրսունա աթըլմաճազ օ տուր, օլ սէ-

պէպտէն նէ գատար տա իֆթիրաճը՝ պէն-
տէյիլ իմ տէյի պաղըրըը չաղըրըը վէ
էօզը տիլերիտիյսե տէ, թուրթուպ աթէշ
քեսիլմիշ ֆուրսունուն իչինե աթտը: Ա-
րաբը չօգ կէչմէտէն օլ պիր ոյղատե ու-
շագ կէլիր, վէ ոօրտուղունտա՝ պէլի է-
ֆէնտիմիզին էմրի իճրա օլունմուշ տուր
տէյի խապէր ալըր վէ պիր շէյ պիլմէյէ-
րէք սարայա տէօնէր: Փատիշահ պունու
սալ կէօրիւպ վէ կէչմիշ շէյլէրին
ոօղրուլուղունու անլատըղընտա Ալլահա
շիւքր սունտու վէ կիւնահսըզ սուլթանըն
վէ օլ քիպար զատէնին իւզէրինե տահա
զիյատե իֆթիպարը արթտը:

Պիր պաշգա տէֆա տահա վէսվէսինին
իւզէրինե շահզատե զօրպա չըգտըղըն-
տա՝ եանընտա պուլունան միւֆսիտլէրին
չօղու սուլթանըն տա էլի իչինտե տիր
տէյի փատիշահա անլաթտըլար վէ օ՝ խա-
ֆիֆ թատիաթը իւզրէ օլան շիքեայէթի
թէֆթիշ էթմէտէն զալալը սուլթանըն
հէր կէլերինի. քէտիքտէն ոօնրա պիր
չէօլ եէրէ եօլատը: Գապահաթըզ սուլ-
թան օրատա խայլի զէման պիր քէօյլու-
նիւն էվինտե ֆագիրանէ օթուրտու, վէ
պու սըզընթըըը արատընտա ատլա աղզըն-
ատան քէնտի աղատը իւզէրինե պիր աղըր
լագըրտը չըգարմատը, հաթթա տայիմա
ծնուն ճանընըն սէլամէթի իչին Ալլահա

տուա էտէր իտի։ Վէլ հաալ եինէ փատի-
շահ գապահաթընը թանըյըպ թէքրար
ալայլա սարայա կէթիրթի՝ վէ նահազդ
եէրէ վէրտիյի ըէնճիտէլէր իշին օնտան
աֆվ տիլէտի. օլ կիւնահէն սօնրա էօմրիւ-
նիւն սօնունատադ մուհապպէթ իլէ պի-
լէսինճէ եաշատը վէ սուլթանընն րիճաալ-
նա իզզէթէն շահզատէնին գապահաթընը
տա աֆվ էտիպ եինէ եանընա ալտը։ Փա-
տիշահըն սօն կիւնլէրի եագլաշտըղընտա
Ալլահ իւզէրինէ պիր աղըր խաաթէլիք
եօլատը վէ Եղիսաբէթ պիր տազըդա պի-
լէ եանընտան այրըլմայըպ կէճէ վէ կիւն-
տիւզ հէր խըզմէթինի քէնտի էտէր իտի,
վէ էնճամ արզիւսիւ իւզրէ խոստովանանք
օլուպ հաղըրդութիւն ալտըդտան սօնրա
փաք բուհինի Ալլահա թէսլիմ էթտիյինո-
տէ մախտուսէն կէօզ եաշըյըա շիւքիւրլէր
սունտու։

Սօնրա օտաարնա չէքիլտի վէ օրատա
տիզ իւզէրինտէ խաչէլութիւն էօնիւնտէ
խայլի զէման տուա էթտիքտէն սօնրա,
այաղա գալդը վէ ճէմի իւզէրինտէ պու-
լունան սուլթանա տայիր լիսատը վէ րըզ-
գը պրագտըդտան սօնրա Սրբուհի Քլարա
րահիպէլէրինին ուրուպասընը կիյինտի
վէ էօյլէ տիշտրը սուճատա ճէմ օլմուշ
րիճալ քիսարըն էօնիւնէ չըղըպ ֆիքրի-
նի անլաթտը քի օնտան սօնրա քէնտիտի
տէ մախտուսէն կէօզ եաշըյըա շիւքիւրլէր
սունտու։

ձէմի տէվլէթ ումուրունատն վէ տիւն-
եէվի մասահաթլարտան չէքիլէճէք տիր
վէ եալվարտը քի ղայրը քէնտիյի սու-
թան թանըյըպ չաղըրմասընլար: Պունու
տէտիքատէն սօնրա սարայընը թէրք էտիպ
մանասաթըրա կիթտի վէ լաքին զարուրէթ
իչինտէ պուլունունլարա տահա զիյատէ
եարտըմ էտէպիլմէ իչին մանասաթըրըն
եանընտա քէնտի իչին այրը պիր էվ
եափտըրըպ օրայա չէքիլտի: Հէր կիւն
վէ հէր սաաթ խանէսի էօնիւնտէն ֆու-
գարէլէր էքսիք տէյիլ իտի. խաաթէլէրի,
տուլլարը, վէ ձէմի զարար կէօրմիւշլէրին
վալիտէսի վէ հէմայէթճիսի իտի: Սըզը
օրուճ վէ փէրհիզատէն սօնրա իչի տէֆա
տա այադ ըլա Գոմբոսթէլլա շէհիրինէ
Յակուբոս Առաքեալըն մէզարընա զիյա-
րէթէ կիթտի, վէ սօն տէֆա ֆագիր
քիահէթիյլէ եօլտա տիլէնէրէք կիթմիշ
տիր: Օրատան տէօնտիւյիւնտէ իչիթտի
քի օղլու Ալփոնզոս փատիշահ պիր եագըն
ագրատատա փատիշահա ճէնք աչմագ իս-
թէյօր. չափուճագ արաբարընը պուլուպ
պարըշտըրմադ իչին եօլ ազադըրնը ուն-
տուպ օղլունուն սարայընա կիթտի վէ
լաքին էսթրէմատուրայա տաիխ օրտու-
ղունտա ագըրճա խաաթէլէնտի վէ Քիլի-
ա թէմպիհի իւզրէ ճէմի ագիպ խարհուրդ-
լարը ղայէթ իսպաւէթ իլէ ալտըգտան

ասնրա օղլուննու նահիհաթըլյա պարըշ էթմէյէ եաթըրսա, վէ ճէմի րիճալ քի-պարա քրիսթիյանճա էօմր կէչիրմէ իչին էօյուլթ վէրսի։ Սօնրա ազիզ Պիքիր Մէր-եէմ ատէթ էթտիյի պու գըսսա տու-այը, եանի, նա Պիքիր Մէրեէմ, լ՛ութֆ վալիտէսի, մերհամէթլէր անասը, եալ-վարըրըմ էօլումում սահաթընտա մէլուն շէյթանըն իղվալարընտան պէնի խէլաս էյլէ տէտիքատէն ասնրա, ազիզ րուհինի Ալլահընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի։

ՅՈՒԼԻՍ 9

ՍՐՐՈՒՃԻ ԸԳԴՆԼԻՍ ԿՈՅՍ

Վրիտտս էֆէնտիմիզին ուղրունա գանընը տէօքէն պիքիրլէր արաաընտա հիփիսինտէն զիյատէ ազիզ Փէտրլէրտէն մետհ վէ չալ օլունան պու ազիզէ Սրբուհի Ագնէս տիր։ Ս. Յերոնիմոսուն թահրի-րինճէ պու ազիզէնին էօմրիւ հիքեայէսի հէր լհսանտէ թէրճիմէ օլմուշ վէ հէր միլլէթ ինտինտէ զայէթ իթիբարտա տըր. Ալլահըն լութֆու քէրէմիյլէ չաղը, շէյ-թան թէճրիպէսի վէ զալիմլէր էօրֆիւ ադէթինէ ֆիլթուհաթ էտիպ տէ գանը իլէ պիքիրլիյինի փաք սաղլամտա զայէթ մաթ գալընմաճադ շէյ տիր։

Պու ազիզէ Րօմա շէհրինտէ ասյզատէ աթալարտան տօղուպ Թա քիւշիւք եա-
շընտան փաքիզանէ էօմր սիւրմէյէ մէյլ կէօսթէրտի. վէ պու Ալլահ վէրկիսի մէյ-
լի եաշը իլէ պէրապէր եիւրէյինտէ պիւ-
յիւր իւտիւ. տույտուղու հիքեայէթլէր-
տէն պիքիրլիյին ազիմ էճրինի վէ Ալլահա
մագպուլ շէյ օլմասընը անլայըպ քէնտի
տէ պիքիրլիյինի Ալլահա տաւնտու վէ փաք
եաշամազա ասմտ էթտի: Պիր կիւն մէտ-
րէսէտէն կէօզիւ էօնիւնէ պագարագ վէ
քեամիլճէ փէտէրինին էվլինէ կէլէր իքէն
շէհր վալիսինին Սիմիրոնիա նամինտէ
օղլու բաալթ կէլտի վէ իւք կէօրիւշիւնտէ
թէաճճիւպ գալընագազ տիլպէրլիյինէ
մայիլ օլտու վէ կիճէ վէ կիւնտիւզ կէօր-
տիւյիւ կէօզիւնին էօնիւնտէն կիթմէզ
իտի: Տօսթլարը էվիյիլէ Ադնէսին աթա-
լարընա աշգընը պէյան էթտի վէ բէսմէն
բէճաար իճրաար իչին եալվարտը: Քէնտի
տախի թիւրլիւ պէրկիւզար իլէ օնու կէօր-
մէյէ վարտը, վէ լաքին Ադնէս հիչ իհ-
թիրազ էթմէտէն պի վէրվա հէր փիշ-
քէշինի բէտտ էթտիքտէն սօնրա. Եանըմ-
տան պիր թարաֆա չէքիլ, սէնտէն էվվէլ
մուհապպէթիմի պաշդաարնա վէրմիշ իմ,
օ զիյատէ զէնկին վէ քիպարզատէ տիր,
օնտան այրըլմամըն միւմքինի եօգ տուր,
վէ օնա սատըգ գալմազ պօրճում տուր,
տէյի ճէվապ վէրտի:

Սիմիրանիս Ադնէսին ալգընտան պու-
ճէվապը իշխեցուիլեաւ եւ ըէյի ածըըն-
ան քէյֆինի պօղաս վէ եաթաղա տիւշ-
տիւ. վէտէրի սէպէպինի տույտուղունա
քէնտի թարաֆընան պիր գաչ սէօզիւ
կէչէր պէօյիւք քիշիլէրտէն Ադնէսին ա-
թալարընա եօլտաշը վէ գըզլարընը գան-
տըրըպ օղլունուն մէրամընը իճրա էթմէ
իչին ընտարա եալվարտը: Վէ լաքին կէ-
լէնլէր վէ աթալարը տախի հէր նէ քի
էթտիլէր իսէ, Ադնէսի ֆիքրինտէն չէ-
վիրմէնին գապիլի օլմադը. կէօյլիւ կիւ-
վէյիմէ սէօզ վէրմիշիմ, վէ սէօզիւմտէն
սէօնէմէմ տէյի ճէվապ վէրտի: Վալի
պունու իշխեցուիլեաւ զայէթ իւէ գըզլը.
վէ ֆրանթիյան օլմա պէհանաբյլա օնու
թուլթտուրուպ հապսէ աթմադա էմր
էթտի: Սօնրա շէրիաթընը ֆէտայ իչին
հուզուրինէ չըգարթտըընտա թաթը
սէօզիէր իւէ օնու գապանմադա ճահտ էթ-
տի վէ լաքին ֆախուէ էթմէտիյինտէ, նա
ֆրանսուս ինքիլապ էթ, վէ եախօտ պի-
քիր եաշամադ իսթէրսէն վէնէթա ալտա-
հրմըգա գուրպան սուն վէ օնուն պիքիր-
լէրի արքադընա կէչ տէյի թէքլիֆ վէ
էօրֆ էթտի: Սրբուհի Ադնէս հիչ քէն-
տիյի ալտըրմադան, էֆէնտիմ, էյէր պու
ֆիքրտէ իսէն՝ չօգ ալտանըրսըն, տալա
թէքլիֆինէ գայլ օլմամ, ահտ իւէ մու-

հաստէքեմի վերակիսմ կիւվէյիմուէն այ-
րելմանըն միւմքինի եօզ տուր· քրիսթի-
եանլարըն թափըլըզը ուղրու Ալլահան
ղայրի պաշդասընա սէճուէ զըլմամ, տէյի
ճէվապ վերուի: Հաքիմ էօրքէլէնիպ՝ սէօ-
զիւմիւ թուէթ եօխսա սէնի պապուլխա-
նէյէ եօլլարըմ տէտիյինատէ, Ագնէս, պու
էօրֆիւնատէն ուէ հիչ զօրզմամ, թափը-
զըմ Ալլահըն մէնէքի հէր ան ճանըմը վէ
թէնիմի սազլամազ իչին եանըմուա տուր-
մուշ տուր, սէնին ալլահլարըն ֆէնալըզ-
տան ղայրի պաշդա շէյ էօյրէթմէզ, վէ
լաքին պիլմիշ օլսաըն քի քրիսթիանլա-
րըն Ալլահը փաքըլըզը սէվէր, վէ պէնի տէ
սէնին ֆէտաալարընատան հըֆզ էտէպիլէր
տէտի:

Պու սէօզլէրի հաքիմ իշիթտիյինատէ
խըշմ կէլտի, վէ էմր էթտի քի չափու-
ճազ էտլաըրընը իւզէրինատէն ալընըլար վէ
չըպ չըպլազ օ կիւնահ էվինէ կէօթիւր-
սինլէր, վէ լաքին Ալլահըն հիքմէթիյլէ
տահա ասյունմատան պաշընըն տաչը օլ
տէրէճէ ուզատըր քի ճէմի պէտէնինի
զափյըզըպ էտլազ եէրինի թուէտու:
Հաստալարատան սիւրիւքլէնէրէք օլ մա-
հալլէյէ վարտըզընտա Քրիստոս էֆէնտի-
միզին հիմայէթի իւզէրինէ եէթիշտի,
պիր մէլէք ազնզէնին եանընտա կէլիպ՝ պիր
կիւզէլ վէ ժողլազ էտլազ կիյատիրտի.

էհլի՝ հէվա ճահիլլէրտէն չօղու եանլընա եապլաշմագ իսթէմիլէրիսէ, պու փա-
րըլտըյը կէօրսիւքլէրինտէ կէօզլէրի գա-
մաշըպ էլ պիլէ տօգանտըրմայա ճէսա-
րէթ էտէմէտիլէր։ Վէ լաքին հաքիմին
օղլու պունլարտան զիյատէ արտըգ օլուպ
Ադնէսին պուլունտուղու օտայա կիրտի
վէ գափույու իւզէրինտէն գափատըգտան
սօնրա իրատէթիյլէ գայլ օլմատըղընը
գօրուլա էթմէք իսթէտի. վէ ապիգին իւ-
զէրինտէն չըգան եալգընլըթըտան չէքին-
մէյէրէք եանընա եապլաշըր վէ իսթա-
քեար էլինի ուզաթմագ իսթէտիյինտէ
պիրտէ ափանտըգ եանընտա պէքճի տուր-
մուշ սէմաիլի մէյէքտէն ուրուլուպ եէրէ
տիւշտիւ վէ էօյլէ գալմըը։

Պու գարա խապէր փէտէրինին գուլա-
ղընա եէթիշտիյինտէ, էօրքէսինտէն փէ-
լէնք միսալի գուտուբտու, վէ պունտա
պիր պիյիճիւլիւք վար տըր տէյէրէք
Ադնէսին պուլունտուղու մահալէ վարմը,
վէ հիւքմէթսիզ սէօզլէր իլէ օնու թա-
զիրլէսիքտէն սօնրա էզիյէթլի էօլիւմ
իլէ վիճուտինի գալմըըըմ տէյի էօրֆ
էթտի։ Վէ լաքին Ադնէս ատէթի իւզրէ
հիչ գօրդմատան ճէմի պու աղըր սէօզլէ-
րինէ թահթըլըղ իլէ ճէվապ վէրտի.
խայր էֆէնտիմ հիչ պիյիճիւլիւք եօգ
ատը, օղլունուն էօլիւմինէ սէպէպ քէն-

ու զապթալով նէֆսի օլսու. օնսան էվ-
վէլ պաշդալարը տա իւզէրիմէ կէլմէք իս-
թէտիլէր. վէ լաքին Ալլահըն հիմայէ-
թինի կէօրսիւքլէրինաէ կէրի չէքիլտիլէր.
ամմա աէնին օղլուն կէօրսիւնիւ պիր
շէյ եէրինէ գօմայրսպ ֆազալթ տիվանէճէ
սէվսաար արտընա տիւշմիւշ եանըմա կէ-
լիպ էլինի իւզէրիմէ ուզալթմադ իսթէ-
տիյինաէ միւսթէհադ օլսուղու պէլա-
սընը պուլսու: Պու ազըլը սէօզլէրէ հա-
քիմ պիր ճէվապ վէրմէյիպ՝ էյէր Ալլա-
հըն պու գաաար գուարէթլի իսէ, եալ-
վար քի շու էօլմիւշ օղլում թէքրար սա-
ղալըն տէտի: Ագնէս ճիւզի տուայա
տուրտուգտան սօնրա էօլիւ գըմըլտան-
մայա պաշլատը վէ սօնրա ույուգուտան
ույանըր կիպի այաղա գալդըպ պիւլէնտա
ավազ իլէ, վազրա քրիսթիյանլարըն
թաւիտըղը Ալլահտան զայրի կէրչէք Ա-
լահ եօզ տուր տէյի պաղըրտը:

Պու ազիմ միւճիւզաթըն խապէրի չա-
վուճադ շէհր իչինտէ եայըլտը. վէ հէր
իշիտէնլէր քրիսթիյանլարըն Ալլահը պիւ-
յիւք տիւր տէյի չաղըրմայա վէ իզրար
էթմէյէ պաշլատըլար: Վէ լաքին եալան-
ճը վուխթլարըն վուխաղլարը պուննուն չօղ
եայըլմատընտա պիւտպիւթիւն քէնտի
մէհէլլէրի եօղ օլուր գօրգուսուլա
պայաղը ճէմիաթը այաղա գալտրտրըլար

վէ Ագնէս պիւյիւճիւ տիւր տէյի ֆիլմ վէրտիլէր: Հաքիմ ճէմիաթըն փամթըտրսընը կէօրտիւյիւնաէ զայրի քէնտիսի պու մասլահաթըն իչինէ կիրմէք իամէմէյիպ իքինճի Աստաւիս իամինտէ հաքիմ հէր շէյի իհալէ էթտի: Պու ճէմիաթը խօշնուտէթմէ իչին, Ագնէս պիւյիւճիւ տիւր վէ պիզիմ ալլահլարըմըզա գարշը տըր տէյի սիճիլ քէսիպ՝ ամէնշ իչինտէ եազմատա էմր էթտի: Տաղ կիպի երըլըմըշ ամէնշին իչինէ գէվալլը Ագնէսի ամտալար, վէ լաքին Բաբելոն ֆուրսունտատա օլան հիքմէթի Ալլահ պուննատա տա ճարիյէսինէ կէօսթէրտի. քէնտի իչինէ կիրտիյինտէ ալէվ իքիյէ պէօլիւնտի, օ՝ Ալլահըն մէտհինի էտէր էքէն պիր տէ սէրթ բուզկեար ամէնշի ալըպ սէյրճիլէրին իւզէրինէ ամտը վէ չօղալտու քիւլ էթտի:

Վէ լաքին միֆսիտ փութ փսիխոլարը կէօզլէրինի աչմատ եէրէ պու միճիլէթի տահի պիւյիւճիւլիւյէ էթտի տէյի, օնուն վիճտանինի օրթատան գալտըրմատ իամէր իտիլէր. վէ Աստուիս հաքիմ պու գալիմլէրին կէօնլիւնիւ խօշնուտ էթմէ իչին դըլըճ իլէ ագիզինին պօղազընը պիր եանտան օ պիր եանտատ տէլմէյէ էմր էթտի. պունլար իւչ իամթա պու էմրտէն իւրքիպ չէքիլմէյէրինտէ Ագնէս ընէ իւ-

չին ածէպա էօլիւմիւմիւ կէճիքթիրիյօր-
սունուզ, տիւնեանըն կէօղիւնէ իսշ կէօ-
րիւնէն վէ կիւնահ սէպէպի օլան թէնի-
մին պիր ան էվվէլ եօղ օլմասը տահա
եէյ տիր տէյիպ Ալլահա եալվարմաղա
պաշլատը քի ազիզ գանը պէհասըյլա
սաթըն ալընմըշ ճանընը գուրթարսըն վէ
քէնտի ճէննէթինէ ալսըն։ Պու լազըմտը
պիլմէտէն ճէլլատ գըլըճը պօղազընա
պասթը, վէ ազիզէնին տուսաը գապուլ
օլունսուս։ Ագնէս տահա օն իւչ եաշընտա
իքէն Ալլահըն քէրէմիլէ շէյթան, տիւ-
նեա վէ թէն իւզէրինէ էթտիյի ֆիւ-
թուհաթ զայէթ իլէ շաշըլաճագ շէյ
տիր։ Էօլիւքտէն սօնրա աթալարը կիզ-
լի կէլտիլէր, վէ թէնինի ալըպ կէօմտիւ-
լէր։ Պիր տէֆա զայպ էթտիքլէրի պիր
թանէճիք գըզլարը իւզէրինէ կէճէլէյն
աղլատըգլարընտա, քէնտի ադրանը պի-
քիրլէր սիւրիւսիյլէ կէօրիւնիւպ՝ Ալթա-
լարըմ, եալվարըրըմ պէնիմ իւզէրիմէ
զայրը կէօզ եաշը տէօքմէյին, թա քիւ-
շիւք չաղըմտան սէվիպ խըզմէթինի էթ-
տիյիմ ֆրիատտա պէնի ճէննէթինէ ալըպ
քէնտի սէվկիւլիւ պիքիրլէրի արըտաըն
կէչիրմիշ տիր, տէյէրէք, օնլարը թէսէլ-
լի էթտի։

ԳՈՒԼԻՍ 10

ՍՈՒՐԲ ԹՈՈՂՄԱՆ

ՀԱՆԹԵՐՁՈՒՐԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒ

Վրիթիայան տինիմիղին աատըզ էմա-
նէթաարլարը եպիսկոպոսլար արատբնաան
էն մէմաուհու վէ քիլիսէի շէրիֆին հապ-
զընա սիյանէթ էթմէ իչին էօմրիւնիւ
ֆիաա էաէն ազիզ Թոմմաս Լօնտրա շէհ-
րինաէ սոյզաաէ էյի վէ զէնկին աթա-
լարտան տիւնեայա կէլիպ Թա քիւչիւք
եաշընտան Ալլահ գօրդուաու իչինաէ վէ
իլիմ Թահսիլինաէ Թէրպիյէ օլաու: Պու
էքի իլիմ վէ ֆազուլէթ պաալինաէ զայէթ
իէրլէմիշ օլմաաը իչին փաադիշահըն էմրի
իլէ ազիմ մանաըպլարա բէֆի օլաու. վէ
խըզմէթինաէ հիչ պիր գուաուր էթմէմէի:
Շէհր եպիսկոպոսու Թէոպալաա էօյաի-
յինաէ փաադիշահ Թոմմաս աարկաուազը՝
մէրհումնըն եէրինէ նաապ էթաի: Թոմ-
մաս պու Թէքլիֆէ նէ գաաար գարշը
աախի կէլմիյէ, էնճամ Ալլահըն իրա-
ադսինէ քէնաիյի Թէալիմ էաիպ պու ա-
զիզ խըզմէթի ուհաէսինէ ալաը վէ օ
կիւնաէն պաշլայարակ քահանալարա վէ աշ-
խարհականլարա խէյրէթ օլաճազ պիր էյի
մէէքեանէ էօմր կէչիրմէյէ պաշլաաը:
Ճէմի տիւնեէվի զինէթլէրի պիր Թարա-
ֆա պրագըպ զայրէթի վէ զայէտի քէն-

տիյէ սրմարլանմըշ ճէմիաթ ըն խայրընա
չալըշմատայըտը. Հէր էլինէ կէլէնի ֆու-
դարէլէրէ թէվդի էտէր քէնտի պայաղը
վէ դապա շէյլէրէ գանատաթ էտէր իտի.
իպատէթէ վէ ըհտյաջաթա օլան աշղը
ղայէթլէ չօղուտաս:

Պու դատար ֆազուլէթլէրի իչին ազ
վազթ իչինտէ ատը չըդատը. վէ Հէր էլ
վուրտուղու իչի Ալլահ րատաթ կէթիրիր
իտի. Հադդ ասվէնլէրի էօյտուչու կիպի
նահադդ վէ շէրիյէ դարշը իշ թուքանա-
լարը տա իֆրաթ խօրլար ըտը: Քիլիսէ
մալընը ճէպրէն վէ նէհադդ եէրէ զապթ
էտէնլէրին գապահաթընը եուզէրինէ
վուրտուղու իչին, պունլար ազիզին խա-
տիյ օլտուլար. վէ Հէր մահալլտէ ատընը
պօղաճադդ վէ իմթիսարընա գիւլլէրինէ
ճէք շէյլէր իլէ իւզէրինէ իֆթիրալար է-
տէր իտիլէր: Օլ էյեամտէ իքի եկեղե-
ցական քիշիլէր տախի պիր թադիրաթա
տա պուլունտուդլարը իչին գապահաթ-
լարընա կէօրէ ճէզասընը եպիսկոպոսա-
րընան ալտըդլարընտա, պունլար տա օլ
պիր խասիմլէրիյլէ պիր օլուպ փատիշահըն
ֆէքրինէ գօտուլար քի Թուվմաս եպիս-
կոպոս՝ քէնտի հիւքմինտէն գիյատէ քէն-
տինէ տիւշմէյէն շէյլէր էտէրէք փատի-
շահըն իգթիսարընը էքսիլթմէք իսթէ-
յօր. եկեղեցականլար տախի աշխարհա-

կանլար կիպի փատիշահ էթպաասը օլմա-
լարը իչին օնուն էմրի ալթընա տիւշէր-
լէր. վէ պունա քէզալէք տիկէրլիուն
էֆէնտիլար իլէ ազիզի փատիշահըն կէօ-
զէնտէն չըգարմաղա չալըշըրըտըլար:

Վէ լաքին Թովմաս ինսան գօրգուսուն-
տան զէյատէ, Աղլահտան իհթիրազ է-
տիպ՝ տէտիյինտէն կէրի տէօնմէտի, վէ
Քիլիսէի շէրիֆին հուզուզունա հէր հալ
արզա տուրմայա գարար վէրտի: Էկէրչի
պու թարզ հարէքէթի իչին փատիշահըն
կէօզէնտէն չըգտը, լաքին քէնտիսի
պօրճունու էթտիյի իչին Աղլահա մագ-
պուլ օլտու: Քէնտի օրտուս պուլունմա-
մըշլա ախէր եիւզտէն պիր գարզաշա փէյ-
տա օլմասըն տէյի իրատէսիյլէ կիզլիճէ
Բօմպայա չէքիլտի, վէ օլտուղու կիպի հէր
շէյի վազիֆին սրբազան Քահանայապե-
տինէ թարիֆ էթտիքտէն սոնրա իսթի-
ֆասընը իսթէտի: Վէ լաքին րէճաաը գա-
պու օլունմատըղընտա Ֆրանչա մէմլէ-
քէթինտէ Բոնթինիաքօ իսմինտէ մալում
պիր մանաաթըտա չէքիլիպ րիյազաթ իւզ-
րէ էօմրիւնիւ կէչիրիր իտի: Խատիմի ին-
կիլիզլէրտա փատիշահը ազիզին օրտուս ար-
քին օլտուղունու տուչտուղունտա Թով-
մասը չափուճաղ եանընըզտան գօվուն,
Բօխտա մանաաթըրընըզը գալտըրըր վէ
հէր վարիյէթինիզէ միրիյէ զապէթ էտէ-

րիմ տէյի բուհպանլարա խապէր կէօն-
տէրտի: Ֆրանչա փատիշահը Լուդովիկոս
ազիզին չէքտիյինի իշիթտիյինտէ գարշը-
սընա կիթտի. վէ մուհապպէթ իլէ օնու
պապուլ էտիպ թիւրլիւ թէսէլլի վէ միւ
սահիպէթ վէ իլթիֆաթլէրտէն ասնրա
ախէր պիր գօրգուսուզ մանսաթըրա կէ-
թիրտի: Պուրատա տախի արզիւսիւ
իւզրէ ազիզ տայրմ գալմագ իսթէյօր-
ուտույա տա, էնճամ եինէ Ինկիլթէրրա
փատիշահընըն էմրինէ վէ մանթլուպունա
թէսլիմ օլուպ եէտի սէնէ սիւրկիւնլիւք
չէքտիքտէն ասնրա քէնտի քիւրսիւսիւնէ
տէօնտիւ վէ ճէմիաթ ղայէթ սէվինճ իլէ
գապուլ էթտի: Ազիզ հէր կէչմիշի ու-
նուտուպ տօղրու վէ սաղլըգ չօպան կիպի
քէնտի ճէմիաթընըն խայրընա չապալար
իքէն, թէքրար տիւշմանլարը փատիշահը
գանտըրտըլար քի Թովմաս կէչմիշ շէյլէր
իչին ինթիգամ ալմագ արզիւսիւյլէ՝ օնա
գարշը իթթիֆագ էթմիշ տէվլէթինէ
վէ էօմրիւնէ գասթը վար տըր տէյի:

Ընչ գասար ինանըլմագդագ շէյ տէյիլի-
տիյսէ տէ ազիզին Հագդընա օլան իփ-
թիրա, էգ ճիւմլէ խաֆիֆ վէ գայիֆ փա-
տիշահ տէյէնլէրին ուէօղիւնէ իթթիֆաղէն՝
Ամէպա պէնի շու պիր քահանանըն էլին-
տէն գուրթարան եօգմուս տուր տէյի
պաղըրմայա պաշլատը: Փատիշահըն պու

թարզ սէօզիւնիւ իշլէթուիքլէրինաէ օրա-
տա պուլունանլարըն չօղու օնա մագպուլ
պիր իշ թուԹմուշ օլմաղ իչին, արա-
լարընտա սէօզ պիրլեյի էտիպ կիզլիճէ
ազիզին թէմէջքիւն էթտիյի եէրի պաս-
տըլար։ Պունլարըն քանթէրպուրիյէ վար-
տըգլարընտա Թովմաս քիլիսէտէ ախ-
շամ ժամընտա ըտը. եանընտա պուլու-
նան քահանալար վէ տիրացուլար քիլիսէ
գափուսունու չէվիրմէք իսթէտիքլէրին-
տէ, քիլիսէ գալէ տէյիլ տիր. էյէր լա-
զըմ կէլմիշ իսէ Ալլահըն քիլիսէսի ուղ-
րունա էօմրիւմիւ Ֆիտա էթմէյէ հա-
զըր ըմ տէյէրէք. գափուլու գափաԹմա-
տը։ Փաթիշահ Թարաֆընտան կէլէնլէր
գօլայլըղ իլէ իչէրի կիրիպ, Տէվլէթ զամ-
մազը Թովմաս նէրէսէ տիր տէյի չաղըր-
տըգլարընտա՝ ազիզ պի վէրիմա իլէրի
վարըպ՝ Թովմաս պէն իմ, վէ լաքին տէվ-
լէթ զամմազը տէմէնիզի գապուլ էթ-
մէմ. Ալլահըն քահանասը ըմ վէ օնուն
շան ու շէօհրէթինէ վէ քիլիսէի շէրիֆին
իսմինէ գանըմը տէօքմէյէ հազըր ըմ տէ-
յի ճէվապ վէրիպ՝ եալվարտը քի քէնտի
քահանալարընա վէ տիրացուլարընա պիր
քէտէր էթմէմինլէր։ Պու քէլամլարտան
սոնրա խորան էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ
ճանընը վէ քիլիսէնին Քրիստոս էֆէն-
տիմիզէ, ազիզ վալիտէի Պիքիր Մէրէ-

ՄԷ վէ Ս· Դիոնիսիոսա Թէալիմ էթաի. տահա տուաալը պիթմէտէն զալըմլարըն պիրիսի տալսիչագ եանընա կէլիպ քէլլէսինէ վուրտուղու պիրլէ իքիյէ պէօլտիւ. օլ պիրլէրինին տախի զալիմանէ ազիզին պաշընը վէ թէնէնի տէլիք տէլիք էթոիքլէրինատէ, պաշընտան ադան գան վէ պէյն իլէ խորանըն իւզէրի միւլէմմա օլտու: Պու թաղըլ տուլյուլմամըշ զալըմլըղլա ազիզի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա սաըրայընա կիրտիլէր վէ հէր էլլէրինէ կէչէն շէյլէրի պօզուպ եօղ էթտիլէր: Սօնրա պէօյիւք ֆիւթուհաթ էթմիշ կիպի օրատան չէքիլտիքլէրինատէ գաչան քահանալար թէքրար քիլիսէյէ ճէմ օլուպ ազիզին թէնինի չօգ զինէթ վէ ալայ իլէ կիւմտիւլէր: Պու ազիզին էօլիւմիւ էֆէնտիմիզին 1171 թարիխինատէ վուզու պուլմուշ տուր:

Թոմմասըն էօլիւմիւնիւ վատիշահ իշիթտիյինատէ զայէթ կիւճիւնէ կէլտի. մրամըն նէ էօլտիւրմէք իտի վէ նէ տախի մէզքիւր հայտուտլարա քէնտիսի թէմպիհ էթմիշ իտի. էզճիւմլէ սէօզիւ իլէ սէպէպ օլտուղու իչին եատա կիրտի վէ նէտտամէթի իչին թիւրլիւ ըհյատլաթլար էթմէյէ թէհամմիւլ էթտի: Իւք էլինի գալըրըպ ազիզի վուրան տախի Ալլահտան ճէզասընը ալտը, տիշի իլէ քէնտի

քէմիյինի կէմիրէրէք կէպէրտի, վէօլկիր-
լէրի տախի ագըլլարընը ղայպ էտիպ Ալ-
լահտան պէլամըզը ալտըդ տէյէրէք պա-
ղըրը կէդէր իտիլէր։ Ադիզին մէզարընտա
Ալլահըն քէրէմիյլէ Ինկիլթէրրա փատի-
շահը սէքիզինճի Հէնրիկոսուն էյեամինէ
գատար խայլի միւճիզէլէր օլմուշ տուր.
վէ լաքին պու փատիշահ տօղրու Իօմա
քիլիսէսինի պրագրէպ փրօթէսթանթ
ատտ օլունանլարընմէյլինէ ույտուղունտա
տէօրտ եիւզ սէնէ սօնրա Իօմա եպիս-
կոպոսու օլմադը իշին ադիզին սիճիլինի
քէսիպ քէմիքլէրինի մէզարընտան չը-
գարթտը վէ եադտըգտան սօնրա քիւլիւ-
նիւ իուզկեարա սավուրտու։

ՅՈՒՐՔ ՎԻՆՉԵՆՑԻՈՑ

ՊԱՒԼԱՑԻ

Ա. Վինչենցիոս Ագուիտանիա շէհրին-
ատ ֆագիր վէ զահիտ ալթալարտան տիւ-
նեայա կէլիպ Ալլահ մուհաթպէթի վէ
գօրգուսու իշինատ էյի թէրպիյէ օլմուշ
ուտու։ Իւք սէնէլէր ալթալարընըն էմ
ինյէ տավար կիւտմէյէ քէնտիյի վէրմիշ
իքէն՝ սօնրա հէվէսի վէ ալըմըյլա իլմէ
թալիպ օլուպ օլ տէրէճէ իլէրի կիթտի

քի պէվալը վէ եօխսուլ աթալարընը պագմաղ իչին ուսթալըդ էթմէյէ պաշ-
լասը: Ֆաղուլէթէ օլան աշդը տախի դայէթ աշըրըյոր. վէ Ալլահ մուհապպէ-
թի իչին ֆիքրիյլէ թէրքի տիւնեա է-
տիպ՝ ֆապատ Ալլահ խըզմէթինէ մէշղուլ
ըսը: Պիր ազֆէր մասլահաթլարընա նի-
զամ վէրմէ իչին Մարսիլիայա կիտիպ կէ-
րի ազօնմէսինատէ թիւրիւսիւլէրին էլինէ
էսիր տիւշտիւ. պունլար զէվալը Վին-
չէնցիոսու մըզրաղլա եարալայրպ սոյ-
տուգտան սօնրա զէնճիրէ վուրուպ Ան-
րիգա ճանիպլէրինէ կէօթիւրտիւլէր: Օ-
րտատա տին հագդընա վաֆիր բէնճիսէ-
լէրէ թէհամմիւլ էթտի վէ էլտէն էլէ
ատթըլըպ սօն ազֆա պիր տինինի ինքեար
էթմիշ Մէմլուք էլինէ տիւշտիւյիւնատէ,
քէնտի հազիմ թապիաթը վէ ազիլանէ
ազօզէրիյլէ ադաալընըն կէօզիւնիւ աչտը
վէ իրթիքեատ էթտիյի կիւնահ իւզէրինէ
նէտատէթ էթտիրտիքտէն սօնրա, օնուն
իլէ պէրապէր մահֆիճէ գաչտը վէ սաղ
ալիմ Ֆրանչայա տախլ օլտու: Էհալի-
սինին բէճաալնա իթթիպարէն ինքի քիլիսէ
ճէմիաթը իւզէրինէ նազըր օլմատան մաա-
տա, Ս· Ֆրանչիսկա Սալէզեանըն մաթ-
լուպունա տա եօգ ալէյհիյդ բահիպէ-
լէր մանատաթըը իւզէրինէ տախի մէմ-
մուր գօնտուլտու, վէ գըրդ ալնէ միգտարի

չօգ ապէ վէ ֆիրաաէթ իլէ պուննլարըն ի-
տարէսինի էթտի։ Պիր տէֆա մէզքիւր
Ս. Ֆրանչիսկոս ազիզին մէտհինի էթտի-
յինատէ. ֆիլ վագը վինչէնցիոս կիպի
պիր ադիլ վէ էհլի սէվապ քիշի կէօրմէ-
միշիմ տէտի։

Էֆէնտիմիզին 1625 սէնէսինտէ պու
ազիզ քէնտի պաշընա աշևարհական քա-
հանալար իչին պիր մանաաթըը գօտու.
պուննլարըն պաշ իշլէրի հէվիսի պիր եէր-
տէ բահիպլէր միսալի օթուրտուգտան
սօնրա քիւրէքտէ, գալէտէ վէ ախէր սէ-
ֆիլ մահալլէրտէ պուլունան ճանլարա
եարտըմ էթմէք իտի։ Քէնտիսի հէվի-
սինտէն զիյատէ չալըշըպ՝ ֆիլիչէն ախէր-
լէրինէ էյի իպրէթ վէրիր իտի. սէքսէն
պէշ եաշընա գատար էօմրիւնիւն եարը-
արնատան զիյատէսինի, քէօյլիւլէրէ վէ
պայտղը ճէմիաաթա պիլմէտիքլէրի տին
մատտէլէրինի էօյրէթմէտէ կէչիրմիշ տիր։
Հիւքմիւ ալէընատա պուլունան քահանա-
լարը տահի պու պատատէ էյի թէրպիյէ
էտէր իտի. էն պայտղը ճէմիաաթ վէ էն
սէֆիլ քիշի սիֆաաթը ալէընատա չօգ
տէֆա Քրիատոս էֆէնտիմիզ կիտլի պու-
լունտուր տէյի գանըպ՝ օլ պիրլէրինէ տէ
վազ վէրիր իտի։ Չօգ պիմարխանէլէր
աչտը, ֆագիրլէրի, ալիլէրի, քիւթրիւմ-
լէրի, իչ եարատընգլարը վէ խաաթէլէրի

ցրայա թօվ էտիպ՝ խըզմէթ էտէր վէ հէվիսինի իգթիզասընա կէօրէ գայըըը ըսը։ վէ լաքին հէվիսինէ քէնտի եէ-թիշէմէտիյի իչին թիւրլիւ եղբայրու-թիւնլար փէյտա էթտի, վէ օնլարըն եարտըմըյլա կիճէ վէ կիւնտիւզ, զահ-մէթ պագմայըպ էլ վուրտուղու իշլէրի իլէրի կէօթիւրմէյէ ղայրէթ էտէր իտի։ Պիր տէֆա պիր գաչ նէֆէր տալ գըլըճ պիր իշճի արգասընատան տիւշմիւշ գօվա-լայօրուտուլար. Վինչէնցիոս պունու կէօր-տիւյիւնտէ, տէր ագապ հէր շէյի պրա-գըպ վարտը օնլարըն արասընա կիրտի. նէ-ֆէրլէր ազիզին պու հարէքէթինտէն թէփրէնիպ կէրի չէքիլտիլէր վէ օլ պիրի պու կիւնէ խէլաս օլտու։

Ֆագիրանէ սիւրտիւյիւ էօմր ղայէթ շաշըլաճագ շէյ տիր. նէ գատար պաշգա-սընա հազըմլըք վէ միլայըմլըդ կէօսթէ-րիրիտիյաէ, օլ գատար զիյատէ քէնտի վիւճուտունա գարշը սերթլիք էտէր իտի։ Եէմէյինատ վէ իչմէսինատ իֆրաթ տիգ-գաթ լըյըտը. խըզմէթինտէն պագը գա-լան վագթը տուատա վէ թէֆէքքիւր-տէ սարֆ էտէր իտի։ Պիրիսի ազիզին բէ-յինի սիւալ էթտիյինատ ճէվապ վէրմէ-տէն գըսսաճա տուա իլէ Ալլահըն եար-տըմընը տիլէր իտի։ Էվտէն չըգմատան վէ էվէ կիրմէտէն հէր զէման տուայա

տուրուրուտու. պուլունտուղու խըզմէթ-
լէր նէ գատար թէհլիքէլի իտէալէր տէ,
հիշ պիր տէֆա զիմմէթի զամիրէսի պիր
շէյ իչինտէ էքսիլմիշիմ տէյի, գալպինի
վուրմամըշ տըր: Փաքըզըգա օլան հէվէսի
փէք չօգ ուտու վէ պու պապտէ գալպի՝
տօղտուղու կիպի սօնունատագ պիքր վէ
լէքէսիզ գալմըշ տըր: Անըզ վէ ուրպէսթ
լազըմտը ադզընտան չըգարմատըգտան
մատտա, էլ գազա պիրիսի՝ էօնիւնտէ օլ
թարզ շէյլէր սէօյլէյինճէ՝ ատպր էտէ-
մէյիպ եիւզիւնէ վուրուր ուտու: Ղայպ
օլմուշ ճանլարը գազանմազ իչին զայէթ
չօգ չալըշըր ըտը. քէնտիսի եէթիշէմէ-
տիյի մահալլէրէ, թէվապիլէրինտէն չօ-
զունտու պու սէպէպ իչին խայլի եէրլէրէ
եօլլամըշ տըր:

Պու գատար զահմէթտէն սօնրա ադիզ վինչէնցիս քէյֆինի պօզտու վէ տահա էօլիւմիւնէ պիր նիշան օլմատան՝ ադը պաշընտա իչէն՝ ֆիլիսէտէն թէմսիհ օլ-մուշ խարհուրդլարը ալմազ արզիւլէսի վէ արզիսիւնէ պինայէն հէր շէյ թէք-միլ օլտուգտան սօնրա՝ կիւլէր եիւզ վէ ֆէրահ ըտա իլէ ադիզ ճանլընը եարա-տըճըլընըն էլինէ թէսլիմ էթտի:

ՅՈՒԼԻՍ 12

ՍՈՒՐԲ ՎԱՍՈՒԱՅՈՒՆ

ԵՒ ՀԻՆԳ ՎԿԱՅՔ

Տին խաւիմի Լիկիանոս գրալըն միւլա-
զիմի՝ զալիմ Լուսիաս Իգնիտէ կէլտիյին-
ուէ, աուէթի իւզրէ ֆէրման չըզարտը քի
քրիսթիյան իսմի գալգաճագ վէ էմրինէ
գարշը կէլէն գըլըճտան կէչէճէք։ Փարա
իլէ սաթըն ալընմըշ չաշուտլարը հէր շէյ-
ուէն էվվէլ գուլաղընա եէթիշտիրտիլէր
քի գրալըն ապքէրի իչինուէ պիլէ ֆրիս-
տոս թաւխանլար վար։ Ֆիլ հալ էմր
էթտի քի արանարն պուլունուն վէ հու-
զուրինէ չըզարըլարն. էմրի իճրա օլունուս
վէ գըրդ իւչ աուիս քրիսթիյան պի փէր-
վա զալիմին էօնիւնէ չըզտը։ Լիւսիաս
պունլարըն կիւզէլիյինէ վէ եիյիտլիյինէ
հայրան օլտուգտան սօնրա, եէրլէրինի
սօրուս վէ ալլահլարա գուրպան սունմա-
մալարընըն սէպէպինի տույմագ իսթէտի։
Ազիզ Գեառնդիես իլէրի վարտը վէ հէ-
փիսինին իսմինէ ճէվապ վէրիպ՝ եէր իւ-
զէրինուէ վաճանլարընըն այրը վէ ախրէթ-
ուէ պիր օլմասընը իսպաթ էթտիքտէն
սօնրա, եէրի վէ կէօյիւ եարատըճը քրիս-
թիյանլարըն Ալլահընուան զայրի զաճա

գուրպան սունմայը ապէս, ազըլա գարշը վէ շէյթան իճաաը աատ էթտի։

Վիւսիաս պու լազըմտըլար իւզէրինէ միւնֆէիլ օլաույա տա, տիշարըտան պէլլի էթմէյիպ, սանքի տէտիքլէրի ազ-լէ եար օլմայանլարըն սէօզիւ վէ տիւշիւնճէսի կիպի, կիւլմէյէ պաշլատը։ Վէ ա-զից Ղեւոնդիոաս արգատաշլարըյլա պէ-րապէր գանտըրմադ իչին ալլահլարըն ազամէթինի վէ գրիատոաս զիւլլիւյիւ-նիւ նադլ էթտի. վէ լաքին Ղեւոնդիոս իլէ պէրապէր օլ պիրլէրինին տէ մահա-րա էթմէսինի կէօրտիւյիւնտէ՝ իլշմա չըգտը վէ ալլահլարա գարշը սէօյլէյէն քիւֆրպազլարըն ազընա վուրսուն տէյի, հատատատա էմր էյլէտի։ Պունտունտա տա օնլարը ֆիքրլէրինտէն վէ սէօզլէրին-տէն չէվիրէմէտիյինտէ հէր հալ հազդլա-րընատան կէլմէ արզուսույլէ պիր գալէ իչի-նէ ալթտը վէ ալլահլար իպատէթինտէ զայէթ ոօֆու Մէննիաս վէ Բելիադէս իա-մինտէ իքի հատատլարը եանլարընա պէք-ճի գօատու տիգդաթ էթմէ իչին ֆի քիմտէ էքմէք վէ տու իչէրի կէթիրմէսին։ Ազից-լէր հապտ կիւտիքլէրինտէ պիրի պիրին-տէն էվվէլ զինճիրլէրի էօփիւպ ատրըլ-տըլար, վէ Ղեւոնդիոս արգատաշլարընա եիւրէք վէրիպ թէտէլլի էթմէ իչին չէք-տիքլէրինին վէ չէքճէքլէրինին ազ վէ

գըսաա օլմասընը, վէ պէտէլէն կէօյտէ
ալաճապլարը իւճրէթլէրին չօգլուղունու
վէ էպէտի օլմասընը ուզուն սէօզ իլէ
կէօսթէրտիքտէն սօնրա տէտիքլէրինէ մէ-
թանէթ վէրմէ իչին կէչմիշ սուրբլարընը
տին հազդընա չէքտիքլէրինի պիրէր պի-
րէր օնլարա նապլ էյլէր իտի: Ս· Ղեւոն-
դիոսուն պու ապիլ սէօզլէրի, վապրա օլ
պիր արգատաշլարընա չօգ ճէսարէթ վէ
թէսէլլի վէրտի. Ալլահ իչին չէքիպ էօլ-
մէտէն զայրի աղըզլարընատան պաշգա շէյ
իշլետիլմեզ իտի: Զալիմ Լիւսիաս հէր նէ
գատար սու վէ էքմէք վէրմէյի եասագ
էթմիշ իտիյսէ տէ, եինէ Բասիանէ իս-
մինտէ պիր տինտար վէ զահիտէ տիշ
էհլի կիզլիճէ պիր ուսլիլէ ապիզլէրէ սու
կէթիրիր իչէրիր իտի: Ակճէ վէ կիւնտիւզ
հապատա՝ քիլիսէտէ կիսի զէպուրլէր օ-
գույարագ վագթլարընը կէչիրիրլիտիլէր
վէ Ալլահընն ինամ էյլէտիյի ապիզ փիշ-
քէշ իչին թէշէքքիւր օլուրուտուլար:
Լաքին Լիւսիաս պունլարըն սէվինճինի
տույտուղունատա՝ կէվշէյճէք եէրէ տահա
զիյատէ գուտուրտու վէ նէ թարզ հագգ-
լարընատան կէլէյիմ տէյի տիւշիւնիւր
լիքէն կէճէ տույտարընտա Ասկղեպիոս եա-
լանճը ալլահըն քիսմէթինտէ շէյթան
կէօրիւնիւպ օնուն զայրէթինի խայլի
ԱՀՈ էթտիքտէն սօնրա՝ քէմիքլէրինի

փարչա փարչա էթ ու ասնրա եագ ուէյի թէմպիհ էթու։ Լիւսիաս պու բուլյասընըն իւզերինէ, սապահտան թէքրար ազիզլերի հուզուրինէ չաղըրտը վէ եիւզուէն մուհապպէթ վէ մէրհամէթ թասլայարագ, էօմրիւնիւզէ գըյմայըն, գրալըն էմրինէ իթաաթ էտին, ալլահլարա գուրպան սունուն տա հէր պիրինիզէ իքիշէր եիւզ ալթըն պախշիշ վէրէրէք էվինիզէ եօլլայայրմ ուէյի, նասիհաթ վէրուի։ Վէ լաքին թէքրար նասիհաթը վէ թէքլիֆի գապուլ օլմամասընտան մաւտէ ալլահլարընըն տախի սիթէմլէնմէսինի կէօրուլյիւնտէ, օնլարըն թարաֆընտան ինթիգամ ալմադ իչին պիրէր ադաճա սաբաի՝ թէնէներինի սիվըի ուէմիր վէ քէսքին չադմադ թաշը փարչալարըյլա գադըմադա էմր էթուի։ Լաքին պու տախի հիչ պիր ֆայիտէ էթմէուիյինտէ թէքրար ընտանա աթտը վէ թէմպիհ էթուի.քի հիչ.քիմսէ եանլարընա վարմասըն։ Ալիվլէր Ալլահըն լայըդ էյլէուիյի եէնի ֆիւթուհաթա ուէվինիր այնալէր օդուր իքէն՝ պիր ու կէճէլէյն գարանըը ընտան իչինուէ նուր ուօղուու վէ պիր մէլէք կէօրիւնիւպ իրթէտի կիւն ճէննէթուէ ուէվինքլէրի Ալլահա գավուշաճադլարընըն մուժուէինի վէրուի։ Տիշարըտա ընտան գափուունտա տուրան իքի պէքճիլէր պու

հիքմէթի կէօրիւքլէրինաէ՝ տէրսունլէ-
րինաէ նէշէթ էտէն լութֆա գարշը գօ-
մայըպ պիրի պիրլէրինէ թափըզլարը
ալլահլարըն սախթէլեյինի վէ քրիսթի-
յանլարըն Ալլահընըն կէրչէքլեյինի վազ
վէրէրէք վարտըլար ազիզլէրին արըսաընա
գարըշըլըար վէ տին ուղրունա քէնտիլէ-
րինին տախի էօլմէյէ հազըր օլմալարընը
պէյան էթտիլէր։ Ազիզ Ղեւոնդիոսուն
վէ ճէմի արգասաշլարընըն գալպլէրին-
տէքի տույտուգլարը սուրսուրս տէմէյէ
հաճէթ տէյիլ։

Մէլէյին վէրտիյի նապէր իւզրէ իր-
թէսի կիւն թէքրար զալիմ Ալեսիասըն
էօնիւնէ չըգտըար, քի պուն լարըն պէ-
րապէր լքի պէքճիլէրի տէ կէօրիւյիւն-
տէ հասուէն խարիճ էօքէյէ չըգսը վէ
հիչ պիր թիւրլիւ րէյլէրինուէն չէվիրէ-
մէտիյինտէ քէմիքլէրինի փարչա փարչա
քէտմէյէ վէ ուօնրա եադմալա էմր էթտի։
Ազիզլէր հաքիմին սիճիլինի տույտուգլա-
րընտա ուօն տէֆա պիրի պիրլէրինյէ էօ-
փիւշիւլէր վէ շազ եիւրէքլէ ճէլլատըն
էօնիւնէ վարտըլար։ ՃէՄի սէյր էտէնլէր
պու ազիզլէրին մէրտանէլեյինուէն զեյա-
տէ Ալեսիասըն ածըգտըզըընա մաթ
գալտըլար քի թաշ եիւրէքլիլէրին պիլէ
գանըլը գուրպանա թէփրէնտիյինտէ, եա-
լընըզ օ՝ գալմինտէ ֆէրահ պուլուր ու-

տու: Սօնրա օլմայա քի քրիսթիյանլար քիւլ քէսիլմիշ քէմիքլէրինին փարչա-
լարընը ալըպ թափսընլար ուէյի թօրպա իչինէ գօյուպ չայա աթարլըտը. վէ լաքին սօնրա միւճիզէթլէ մէյտանա կէլմէմինտէ իպատէթքեար քիշիլէր ալտըլար վէ կիշիլի սապլատըլար:

ՅՈՒԼԻՍ 13

ՍՈՒՐԲ ԸՐՊՈՂԱՆԱՀ

Պու ազիզ Ադէմիսթանտա Շիգար շէհրինտէ Ղեւի իսմինտէ եէհուտի պիր աթտան տիւնեայա կէլմիշ տիր: Փէ-
տէրինին զէնկինլիյի նէ դաստար չօղու-
ուսույա սա օլ վադթին ատէթի իւզրէ էվլատլարը Ադէրի սըղըր կիւտէյէ եօլ-
լարըտըլար: Ահէր միլլէթտէն օլան քիւ-
շիւք չօճուգլար սա քէնտի տավարլա-
րընը սուլամա իչին պիր մահալլէ թօփ օլուպ էյլէնտիքլէրինտէ, Ադէր եէհու-
ու օլմատը իչին օնլարընն իչինէ գարըշա-
մազ ըտը: Չօգ տէճա քիւշիւք քրիս-
թիյան չօպանլարընն պիր եէրտէ օթու-
րուպ եէմէինի, իչմէինի, վէ քէնտի եաշլարընա տիւշէր կիւնահլըղ օյունլար իլէ վագթլարընը կէչիրմէինի կէօրտիւ-
յինտէ եիւրէյի գալգար վէ կիւնտէն

կիւնէ տահա զկյատէ օնլարըն իւզերինէ մուհաթպէթի արթար ըտը: Քրիսթիյան չօճուգլարը տահի Աաէրին հազիմլիյի վէ մահճուալուզու իւզերինէ զայէթ վուրուլտուգլարը իչին օնունլա աշինալըզ էտէր վէ արալարընա կիրմէյէ ճէսարէթ վէրիր իտիլէր: Մապէյնլէրինտէ ան մատտէսինտէն զայրի շէյ իւզերինէ տուհպէթ օլմազ ըտը. վէ քրիստոնէական վարդապետութիւնտան էօյրէնտիքլէրի թալիմաթը՝ օնա տահի էօյրէթմէյէ վէ քրիստոսուն շայիրտլէրի արաալընա կիրտիրմէյէ զայրէթ էտէր իտիլէր: Էնճամ միւբաարընա էրտիլէր վէ Աաէր պիր կիւն քահանայա պիլէ պէքլէմէտէն, ամնքի ղօրուլա իսթէտի վէ օնլարտան վաֆթիզ օլուպ Աաէր եէրինէ Աբդլմաեհ իսմինի ալտը:

Սըղըրլարըյլա պէրապէր էվէ տէօնտիւնտէ պիթթէքմիլ անաալընա հէր շէյի նազլ էթտի վէ եէնի գապուլ էթտիյի քրիսթիյանլարըն տինի իչին էօմրիւնիւ ֆիտա էթմէյէ հազըր օլմաալընը պէյան էյլէտի: Իւք իպթա վալիտէսի նէ գատար գարշը կէլտիյսէ տէ, ասնրա օղլունուն հազգ վէ ադիլ սէօզլէրինէ ճէվապ վէրէմէյիպ՝ փէտէրինտէն վէ գարտաշլարընտան կիզլի ատլար ըտը, վէ քէնտի տահի պիր ուալ իւզէ քրիսթի-

յան օլմաղա սէօզ վէրտի։ Արաբը պիր այ միգտարի կէչտիքտէն սօնրա պիր պիւյիւքեօրթ ու վէ ալայ կիւնիւնտէ փէտէրի զեյաֆէթ վէրիպ ճէմի ադրտապալարընը տա տավէթ էթտի վէ խթէտիքի ճէմի էվլատլարը տախի օրատա պուլունմալար։ Վալիտէի նէ գատար պիր հիւնէր իլէ Ադէրի օրատան եօղլամաղա չալըշըրըտըյտա տա չարէսի օլմայըպ մէճլիսէ կիրմէյէ մէճպուր օլտու։ Եէհուտիլէրին այնընա գարշը իւզէրինտէ պուլտուննան նիշանէլէրինտէն մատտէ սօֆրապալարընա տա եանաշմամասընը փէտէրի կէօրտիւյիւնտէ հըրսը չըգտը վէ օրատա զավալը օղլունու թէփէլէմէք խթէր իտի։ Վէ լաքին տավէթլիլէր վէ օղ պիր գարտաշլարը չօճուղու էլինտէն ալտըլար վէ էթտիյի թապսիրաթը եիւգիւնէ վուրտուգտան սօնրա փէտէրիյէ պարըշարմադ խթէր իտիլէր։ Հէր նէ քի սէօյլէտիլէր խէ քեար էթմէտի վէ ֆիքրինտէն տէօնտիւրմէնին տալա գապիլ օլմատըգտան մատտէ օրատա պուլունանլարընը չօղու Աբդմանե հին ապիլ սէօզլէրինէ հադգ վէ մէյլ վէրիր կիպի կէօսթէրիր իտիլէր։ Զալիմ փէտէրի ղէտի օղլունուն պու թարղ գավիլիյինէ տայանամայըպ մէճլիս իչինտէն պիր եանա չէքտի վէ պիչագ էլինտէ գանընա կիրմէք խթիտիյէ տէ՝

օղու ֆրըլայըպ էլինաէն չըդմաբնաա տահա զնյաաե զուաուբաու վէ օնաւն իզի արըա կիտիպ վաֆթիզ օլաուզու զայանըն եանբնաա զուզու կիպի պաշընը պիր թաշ իւզերինե ուզաարպ էօլիւմէ հալըը օլմաարնը կէօտիւյիւնաե էլինաէքի պիչալա քէնաի էվլաարնը պօղալաաը վէ պիւյիւք պիր շէյ էթմիշ կիպի մէճլիսե կէլիպ դանը պիչալը տավէթլիլէրե կէօսթէրտի:

Ագիպ Աբդլմաեհ պիր կիւն էվվէլ բուլյաարնաա կէօտիւյիւ շահիտլիք թաճրնաա նայլ օլաու վէ արզաուշլաարը իրթէսի կիւն ագիզին թէնինի օրաաա պուլաուզլարընաա թէսաճճիւպ էթտիլէր վէ էլէրիյլէ եէրի զաղըպ իչինե կէօմտիւլէր: Վէ լաքին խայլի վագթ ազնրա եօլճուլար օլ ուէմթաէն կէչտիքլէրինաե կէճէլէյն պիր նաւր կէօրտիւլէր վէ վարըպ ագիզին թէնինի պուլմալարընաա ալտըլար վէ վիլայէթլէրինե կէօթիւրտիւլէր: Ալահ գուլու Աբդլմաեհին շէֆաաթըյլա չօգ միճիպաթ էթմիշ տիր վէ հալա էտէր:

ՅՕՒԼԻՍ 14

ՍՕՒՐՐ ՐԱԳԱՐԱՑ

ՏՕՒՕՄԲՆԱՑ ԵԳԻՍԿՕՊՈՍ

Ագիպ պէտրաս առաքեալն չայիրաի Բազարաա Անթաքեա թարաֆլարընաա

փութփէրէսթ ամթալարան տիւնեայա կէլմիշ տիր։ Քրիստոս էֆէնտիմիզին էթտիյի միւճիզէլէրի իշլէթտիյինտէ փէտէրիյէ պէրապէր օնու կէօրմէ իչին Գուստի շէրիֆէ կիթտի վէ վազլարընը տույտուղունա՝ գալկինտէ տէտիքլէրինէ գանտը վէ օնտան էօյլէ օնա ինանմաղա վէ թէվապիլէրի սըրտալընա կիրմէյէ ահտ էթտի. վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզ գըյամէ օլուպ կէօյէ չըղտըղտան ածնրա փէտէրի վէ վալիտէհիյէ պէրապէր Ս. Պետրոսան վաֆթիզ օլտու։ Ամթալարը սաղըղընտա օնլարտան այրըլմազ իամթէմէյիպ օնլարընա պիրլիքտէ Աղտահտան ալտըղլարը քէրէմ շիւքր սունարազ իապտէթքեարճա էօմրիւնիւ կէչիրիր իտի։ Վէ լաքին օնլարըն վէֆաթ էթմէմինտէ թէրքի տիւնեա էտիպ մնաղարալարա չէքիլտի վէ րուզի շէպ տուա վէ զէպուրլէրէ մէլէքեանէ եաշարըտը։ Պիւնէրին պիրինտէ Ս. Պետրոս օրալարա զիյարէթէ վարտըղընտա Բագարատը կէօրտիւ վէ պիլէմինճէ Անթաքեա շէհրինէ կէօթիւրտիւ. վէ խայլի թէճրիպէտէն ածնրա Հագգ թէալանըն քէրէմիյէ ազ վագթ միրուրինտէ քէսպ էթտիյի ազիմ ֆազուլէթի կէօրտիւյիւնտէ քահանայ վէ եպիսկոպոս էթտի վէ գարանլըգտա պուլունան ճանլարա նուր վէրմէ իչին Սի-

կիլիա առաքնատա Մեսաեննա շէհրին եա-
նընատա պուլունան Տոռոմին շէհրինէ
եօլլատը:

Ազիզ Բաղարատ պու էմրէ միւթի օ-
լուպ կէմիյէ կիրտի վէ եօլտա տահա մա-
հալինէ վարմատան կէմիճի վէ տիւմէն-
ճիյլէ պէրապէր թայիֆէսինատէն ախէր
ևքի քիշի քրիսթիյան էթտի: Եէրինէ
տախլ օլուպ շէհիրէ չըղտըղընատա էհա-
լիսինին փուլթփէրէսէթ օլմատը իւզէրինէ
ղայէթ մահզուն օլտու վէ կիզլիտէ աղ-
լար վէ Ալլահտան իմտատ վէ ինայէթ
տիլէր իտի: Ալլահ դուլունուն րէճաալընը
րէտտա էթմէյիպ թիւրլիւ միւճիզէթլէր
իշլէմէյէ գուվվէթ վէ գուտրէթ վէրտի:
Պունլարը կէօրտիւյիւնտէ հէփիսինատէն
էվվէլ շէհիր վալիսի Բոնիֆակիոս Քրիս-
տոսա ինանտը վէ ազիզին տէտիքլէրինի
թէզայեիւտ իւզրէ տինլէր վէ իճրա էթ-
մէյէ չալըշըրըտը: Պիր կէճէ պունունլա
պէրապէր ազիզ Բաղարատ շէհր փուլ-
լարը արնատնատա նամատը վէ իւք փալ-
կունուն խանէսինէ կիրտի. վէ թէքրար
օրտատա Ալլահ տէյի թահտըդլարընըն
եալնանճըլըղընը կէօսթէրտիքտէն սոնրա՝
Բոնիֆակիոսուն էօնիւնտէ, պունատան
պէօյլէ պուրատան եըղըլ կիթ վէ պիր տա-
հա կէօրիւնմէ տէյի փուլթա էմր էթմէ-
սինտէ, փուլխանէ տարտըլտը վէ փուլթ

Եահմա աւրէթիլէ պէրապէր, խայլի պաղըրըպ չաղըրտըգտան ածնըա, նապէ-
տիա օլաու։

Էրթէսի կիւն փութ փափաղլարը ա-
ատէթլէրի իւզրէ գուրպան աունմադ իչին
կէլտիքլէրինտէ՝ փութու եէրինտէ պուլ-
մայընճա գօրգուլարընտան տիշլարը չըղ-
տըլար վէ շէնը իչինտէ պիւլէնա ավալ
իլէ վուգու օլան ածայիպ շէյի նապլ է-
ատեր վէ պաշլարընա կէլէճէք գապլայը
ատօյլէր տիվանէ կիպի կէզէր խոխլէր։
Ածնըա էհալիսի տախի ծնլարընա պիր օլուպ
Բանիխակիտաուն գօնաղընա կէլտիլէր վէ
միւսիպէթլի գարա խապէրի վէրիպ՝ պուլ-
մանըն էնաէինտէն տիւշմէյէ եաղմուր-
ըլար։ Բանիխակիտա ատրէթէն պիլմէմէղ-
լիքտէն կէլիպ զայպըն իւզէրինէ թէաճ-
ճիւպ կէօմթէրտիքտէն ածնըա, օլա քի
պիր շէյէ կիւճէնտիյի իչին՝ պիզիմ ազիմ
Փալկան պիզտէն եիւզ չէվիրմիշ օլաուն.
պէլքի զուրտուրտունա կէօրէ հարէքէթ
էթմէտիք՝ ծնուն իչին գաչմըշ օլաուն,
լաքին սիզ բահաթ օլուն պէն թէֆթիշ
էտէր սէպէպինի հէր հալ տույտրըմ ա-
յէրէք, պաշտան ատըլը վէ ածնըա կիպլի-
ճէ Բազարտատա շէհրտէ օլան թանթա-
նայը նապլ էթտի։ Ազիզ թէքրար ին-
ճիլի շէրիֆի էլինէ ալըպ իչինտէքի եա-
զըլմըշ հադդ թաւնմաթլար իւզէրինէ

քէնամի եէնի շայիրամի Բանիխակիտաս ասբա վէրտիքաէն ասնրա, գապու էթմիյի տօղրու տինամէ գալի գալմադա վէ փութ փախադարրնէրն վէ էհալիսինին էթմիյի շէմաթատան գօրդմամադա նամհաթ վէրտի։ Օնաան ասնրա պիր գաշ քիւշիւք փութխանէլէրի տախի ապիկ վէ ապիմ խաչ նիշանդյրա եէրիլէ եէքտան էտիկ իշինամէքի տուրէթլէրի խնրտախիմէնա էթմէսինամէ, էհալիսի վէ փախադարր գօրգուդարրնատան ախշարր չդգտրւար վէ պիր թանէճիք գալմրշ Լիսինիա ալտահրն փութխանէսինէ կիրիպ՝ շէքտիքլէրի գապէպին ասպէպինի վէ ալտահլարր պարրշտրմանրն չարէսինի տիլէտիլէր։ Գանա տուսամրշ Լիսինիա պիրմէտիյի հիքմէթին ասպէպինի տէտիքտէն ասնրա՝ թէքտար պարրշմադ իշին Բանիխակիտաս ալտահլարա գուբդան տունամալը պընդգ տէյի էմր էթտի։ Պու գարա խադէր Բանիխակիտան գուդարնա եէթ իշտիյինամէ գայէթ ալէ իսթ օլտս վէ լսյին Ս. Բագարատն ասօգիւնէ իթտամէ էտիկ քէնտիյի էլէբինէ վէրտի վէ գէվալադրյր ասօյտադ քէտէճէքլէրի վադթ Բագարատ քէնտի եպիսկոպոս էտմադիյէ իշէրի կիրտի վէ խաչ նիշանր էթմիյի ամտէ տէօրթ թարաֆա նստր էնտի, շէօյլէ քի փութ վէրէսէթ էր պադամյլդ եէրէ չար-

փրատրատ: Վէ լաքին ազիզ թէքրար խաչ նիշանըլսա հէվիսինի այատա գալարըրսա օնլարըն կէօզիւ էօնիւնտէ թաւուրգլար ալլահլարըն եալանճըլըղը իւզերինէ խայլի սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ օլ պիր գալան Վիւսինիա փութա տա կիտիւ պիր նուֆուզ իլէ երգրլմադա էմր էթտի, վէ ազիզին սէօզիւ տահա թէքմիլ օլմատան պիր փաթըրտըյսա սուրէթին փարչա օլմատը պիր օլսուս: Պու միւճիւզէնին իւզերինէ Բաղտատըն ատը զայէթ պիւյիւտիւ վէ տույան իամինտէն գօրգար հիճապ էտէրիտի. ազիզին էմրի իւզրէ փութփէրէսթլէր քէնտի էլլէրինյլէ եափմա եալանճը ալլահլարըն սուրէթլէրինին փարչալարընը թօփլայրսա տէնիզէ աթարլար, վէ հէր ան օնուն եանընտան այրըլմադ վէ տէտիյինտէն խարիճ հարէքէթ էթմէզլիտիլէր:

Ազիզ Բաղտատա Ալլահըն էթտիյի միւճիզէ իւզերինէ թէշէքքիւր օլսուդտան սօնրա հազգ տին եօլունտա օնլարը թէրպիյէ էթմէյէ պաշլատը: Ադ կիւն իշինտէ վաճթիդ օլսուս Քրիստոսուն տինինէ տէօնէնլէրին սայրսը զայէթ չօգ սուր: Պու ազիզին էլիյլէ Տուումէն շէհրինին էհալիսի քրիսթիյան օլսուդտան սօնրա ճիվարընտա պուլունան գատապալարտան տախի չօգլարը տօպլուս տինի

թանըմըշտըրլար: Էօմրիւ օլտուգճա օնլարըն խայըր իչին չալըշտըգտան ասներա շէյթան ալաթը Արտապատա իամինտէ պէյին պիրիսի ալտահլարըն ինթիգամընը ալմադ իչին տօսթ եիւզի իլէ ապկին եանընա կէլսի վէ կիպլիճէ գըլըճը պիւրիւնէ տափլայըպ էօլտիւրտիւ: Շէհրին ճէմի էհալիսի ապկին իւզէրինէ աղլատըլտը վէ չօգ իզդէթ իլէ թէնինի գալտըրըպ օրատա կէօմտիւլէր:

ԳՈՒԼԻՍ 15

ՍՐՏՈՒՀԻ ՍԻՄՓՈՐՈՍԱՆ

ԵԷՏԻ ԷՎԼԱՏԼԱՐԸՑԼՍ ՊԷՐԱՊԷՐ

Յաճախ չաղլարընտա էֆէնտիմիզինուղրունա էօմրլէրինի ֆիտա էտէն եէտի ատիտ ապկիլէրին իսիմլէրի պունլար տըր, Կրեսեննտիոս, Յուլիանոս, Նեմեսիոս, Պրիսիսիոս, Յուստինոս, Ստակտէոս վէ Եւգինէոս: Պունլարըն իլք էօրնէյի սին գայրէթիյլե թուրթուշմուշ ապկ վալիտէլէրի Սիմֆորոսա Օմտատա տօղուպ եաշընա պալկ օլունճա պիր ճէնքճի օմտալը օյդատէ քիշի իլե թէզէվվիւճ էթտի: Ադրիանոս գրալըն հիւքիւմէթի էյեսինտէ քրիսթիյանլարա գարշը գուլմ օլունտուղունտա էհլի, էվլատլարը վէ

գայնր Ամանոխս իլէ պէրապէր Թիմօլի շէհրինէ չէքիլսի, վէ օրաս պուլունան քրիսթիյանլարը սինէլէրինէ գալիտուր-մայա վէ գալէմին աչտըղը ճէնկէ գարշը գօմայա զայրէթ վէ եիւրէք վէրիրիմի։ Գրալըն գուլաղնա պու խապէր եէթիշ-տիյինէ Սիմիոնանըն էհլի Գեոուլհու-սու վէ Ամանոխոս Թուքաուն վէ Օսմայա կէթիրսին սէյի քէնտի ատըդ գուլ-կերեալիսի Թիմօլէյէ եօլլատը։ Պու ա-սէմ նէ գատար վուքուվէրէսի վէ գրա-լըն սէօգիւնէ մուքի իսէ Գեոուլհու-սուն վէ Ամանոխոսուն ալլահանի քէլամ-լարընա գարշը կէլէմէյիպ քրիսթիյան սինինի գապուլ էթտի, վէ գրալ ուս-տունոս պունու ա օլ պիր էքիսի իլէ գաթըլ էթմէյէ էմր էթտի։

Ադիկ Սիմիոնոս պունու կէօրսէ-յիունէ, զայըր քէնտինինէ էօլումու եադըն օլմադընը անլայըդ՝ կէճէ կիւն-սիուդ էվլատլարընը Ալլահ մուհապէթի վէ սին թալիմաթը իչիունէ թէրպիյէ էտէրսին։ ումուդու վադթաան էվվէլ գալէմ իսթէ կէլիպ օղուլլարընը հայըր պուլմադըն սէյի գօրդուդունան՝ օն-լարը ալար վէ կիդուիճէ շէհրատէն սիչ-մադը չէքիպ պիր իսպիդ եէրէ կիդուի վէ օրաս չէքիճէքլէրի էվկիթլէրին գրաս վէ իճրէթի զայէթ ուզուն օլմադընը, վէ

պատնա քէզալէնք ախէր տին, իւմիտ վէ
մուհտպէթ տամլէրինի տէ օնլարա էօյ-
րէտիր իտի. վէ տէտիքլէրինի էօրնէյլէ
կէօսթէրմէ իչին վէտաէրլէրինին վէ տմու-
ճալարընդն ճիւդի շէյ չէքիպ տէ շիմտի
ճէննէթտէ շատ վէ մէսրուր օլմալարընդ
նատլ էտէր իտի: Պիր կիւն էն քիւչիւք
օղլունա եգինէտա, էյէր վուքթ վէրէսթ-
լէրին պիրիտի ալնի թուքթուպ ատա ալնա-
լարմըդա գուրպան տուն, եօխսա ալնի
տէօյէր վէ էօլտիւրիւմ տէտէ, նէ՞ էտէր-
տին տէյի սօրտու: Կիւնտօդմդ մատմ,
վալիտէ, իսթէտիյի գատար տէօյիւպ թէ-
նիմի փարչա փարչա էտէճէք օլտա,
էինէ թէքլիֆինի գապտլ էթմէմ վէ
շէյթանլարա գուրպան ատնամտ տէյի
ճէվապ վէրինճէ իպատէթքէտար գարը օլ
պիր էվլատլարընա տէօնիպ, ատմարդմ
քի հէվինիպտէ պու ֆէհմտէ սինիդ, վէ
լաբին չօդ գօրգարդմ քի ճէլպտա քէնտի
իշքէնճէ ալտթարդյա էօնիւնիւդ չըգ-
արդընտա եիւրէյինիդ գալգարն վէ օնտն
էօրֆլէրի սիդն թիմթրէթտին, վէ Քրիս-
տոսն իամինի ազգընդգտան եիւրէյի-
նիդտէն քէտին, տէտի: Արեանդտիտ՝
հէվիսինին թարաֆընտան, գօրգմա, ա-
դիդ վալիտէ, պէն օլ պիր գարտաշլարը-
մըն իամինէ տէօդ վէրիրիմ քի տիւշմանլրն
գրլճը, պիչադը վէ ախէր էօլիւմ ալտթը

պիզի Քրիստոսան այրբամազ, վէ աս-
լա ծնուն թաթը իամինի տիլիմիզաէն վէ
եիւբէյիմիզաէն. քէսէմէզ տէյի ճէվապ
վէրտիյինաէ, ազիզ վալիտէլէրի չօզ թէ-
աէլլի օլուպ Ալլահըն տախի Քարտըմընը
տիլէմէ իչին՝ տուա ըամարլատը վէ գան-
լարընը տէօքմէյէ հազըր օլմազա ղայրէթ
վէրտի։

Սիմխորոսանըն տիւշիւնճէսի վէ շիւպ-
հէսի պօշա չըգմատը. պիր գաչ կիւն ատն-
րա Անդրիանուս խապէր եօլլայրպ էվլատ-
լարըյլա պէրապէր Հուզուրինէ կէթիրթ-
տի, վէ Քրիստոսու պրագրպտա ալլահ-
լարա գուրպան սունմայա թէքլիֆ էյլէ-
տի։ Սիմխորոսա քէնտիյի ալտրմատան
թէքլիֆինին միւմքինի օլմատըղընը կէօս-
թէրտիքտաէն ատնրա էօրֆիւնէ տախի, եա-
նի էօլիւմէ գայլ վէ հազըր օլմաընը տույ
էթտի։ Զալիմ պու թէէմմիւլ էթմէ-
տիյի սէօզիւ պիր գարըտան իչիթտիյին-
տէ ղայէթ էօքէլէնտի վէ հազգընատան
կէլմէ գըյասըյլա ճէպրէն պիր փութ-
խանէյէ ատմազա վէ թէքլիֆի գապուլ
օլունմատա ուաչընատան աշազա ատրպ տէօյ-
մէյէ էմր էթտի։

Զալիմին էմրի իճրա օլտու, վէ ազիզ
վալիտէ քէնտի տէրտլէրինի ունուտուպ
թաթը սէօզլէր իլէ օղուլլարընը թէ-
աէլլի էտէր վէ եիւրէք վէրիրիտի։ "Ազիզ

վէ ահվկիւլիւ էվլատլարըմ, կէօրիւյօր-
սունուզ, չէքտիյիմ նէ տիր, վէ չօգ
սիւրմէզ, լաքին պէտէլէն ալաճաղըմ
պայէթ չօգ տուր վէ ինսան ապլինէ սըղ-
մազ, սիզի կէօրէյիմ, ա ահվկիւլիւլէրիմ,
պալխին էմրինտէն վէ էօրֆիւնտէն զօրզ-
մայըն, իշլէթ պու կիւն շիմտիյէ գատար
էօյրէնիպ աշգընը չէքտիյինիզ Քրիստո-
սուն իամինի միւպարէքլէյէճէքսինիզ, օ՝
սիզին եանընըզտա տըր, զօրզմայըն,
գուվվէթի իւզէրինիզտէն էքսիք տէյիլ
տիր, ֆիլթուհալթընըզըն ահյրինի էթ-
տիքտէն սօնրա պիլէսինճէ ալըպ սիզի է-
պէտի ճէննէթինէ կէօթիւրէճէքտիր,
օրատա թէքրար պիրիպիրիմիզ իլէ գա-
վուշուրուզ . . . »: Պունա քէզալիք ախէր
նահիհալթլար իլէ օղուլլարընը եիւրէք-
լէնտիրմէսինի զալիմ կէօրիւնճէ, պայրի
սապր էտէմէյիպ՝ պօղազընա պիր պղըր
թաշ պաղլայըպ եապընտաքի ըրմադ իչինէ
ալթըսըն տէյի էմր էթտի:

Իրթէսի կիւն եէտի գարտաշլարը գրալ
քէնտիյէ չաղըրըպ պօշ եէրէ ալթալա-
րընըն էօլմէսինի վէ քէնտիլէրին էօքսիւզ
գալմաըընը, վէ էյէր ահօղիւնիւ թու-
թուպ ալլահլարա գուրպան սունաճագ
օլուրսալար քէնտիլէրինի էվլատ եէրինէ
գապուլ էտէճէյինի վէ փայէյէ եէթիշ-
տիրէճէյինի ահօյլէտիքտէն սօնրա, թութ-

մատրգլարը վադթ էգնյէթլի էօլիւմէ միւսթէհազդ օլաճագլարընը էօնլէրինէ գօսու։ Կրեաճնատիս ակրակսթճէ իլէրի վարրագ, Խայր էֆէնտիմ, թէքլիֆինիզի գապուլ էտէմէյիզ, ալտհլարընըզա գուրպան սունմատան իսէ սթաւարըմըզըն էօրնէյի իւզէ սէվտիյիմիզ վէ թահսորլըմըզ ֆրիատսուն ուղրունա պիր սէյիլ, պին սէֆա էօլմէյէ հաղլարդ սէյի ճէվապ վէրմէմինտէ, գալիմ գրալ գուսուրսու վէ վուքխանէնին եանընատա եէտի ապաճ տիքիպ այրը այրը մատրմլարր իւգէրինէ սամատա վէ խաթէտիքլէրի իւզէ էգնյէթ վէրմէյէ ճէլսատարա էմր էյլէտի։ Էմրի իճրա օլսուգատան սօնրա, մէրհամէթսիզ ճէլսատար սէմիր թարադ իլէ ապիզ մատրմլարըն թէնէֆֆինի գապտրգատան սօնրա ապաւարընը փարչա փարչա էտէրիսիլէր. պագրադ կէօրինէր եիւրէֆլէրի ապյանմատրը հալտէ պու միւսիպէթլի սէյրսէն կէրի չէֆիլտիքլէրինտէ, ապիզլէր Քրիատսուն ուղրունա մուհապէթ իլէ հէր շէյի գապուլ էտէր վէ պիրիպիրլէրինէ կիւլէր եիւդ իլէ պագար, պիր ճիւզի սօնրա ճէննէթտէ Քրիատսա վէ ապաւարըմդրա գամուշճադլըգ սէյի թէտէլլի վէրիր խոխլէր։

Զալիմ Ադրիանս պու չադտա չօճուդլարսան ալթ օլմադրնա ուԹանդ՝

չափուճաք էօլսիւրիւն վէ օրթատան գալարըրն ատչի էմր էթտիյինատէ, կրեատենտուսուն պօղազընը պիր գըլըճ իլէ ատլտիլէը, վէ Յուլիանոսուն կէօքսիւնիւ պիր խըշտ իլէ վուրտուլար: Նեմեսիոսուն եիւրէյինի սրայըրով չըգարտըլար, վէ Պրիմիտիվոսուն պաղըրսադլարընը փարէ փարէ էտիպ աթտըլար: Ստակատոսու օգ իլէ վուրտուլար, Յուստինոսուն պաշընը եարտըդան ածնըս փարէլէտիլէը, վէ մապէյնէլրինտէ էն քիւչիւք Եւգինէոսու օրթաըլնուսան ինքիյէ պէօլսիւլէը. վէ պու թարպ ածը էօլիւմ իլէ՝ սուրբ քիթապատա նադլ օլունան Մակաբայեցի էէտի դարտաշլար կիպի տիւշմանըն Հէր իվդանընը եէնիպ աշդ էթտիքլէրի Քրիստոս դավուշտուլար:

ՅՈՒԼԻՈՍ 16

ԱՐՇՈՒՆ ՅՈՒԼԻՈՍԸ

ՎԷ ՕՂԼՈՒ ԿԻՐԱԿՈՍ

Կէնճ եաշընտա տուլ գալըպ պիր թանէճիք էվլատը Կիրակոս իլէ Իկոնիոն շէհրինտէ իպատէթքեարճա էօմր կէչիրիր իտի պու ապիզէ Յուլիտա: Քէնտիսի սոյգատէ օճադտան իլէրի կէլմիշ օլմատը իչին Հալի տէ ֆէնա տէյիլ իտէյտէտէ վազթինին ֆէնալըզը ալէյհտարտա քրիս-

Թիյանլարա գարշը օլան զուլմ ղայէթ տարա սօգտու ազիզէյի։ Էզճիւմլէ տիւ-նեայը հէր էյլեյիլէ պէրապէր ունուտուպ քէնտիյի Ալլահըն մէրհամէթինէ թէա-լիմ էյլէտի վէ պիր թէնհա մահալլէ չէ-քիլիպ օղլու Ակրակոսուն տին հադգընտա էյի թէրպիյէ օլմասընա մէշղուլ ուտու։

Իւչ եիւզ իւչ թարիխինտէ տին տիւշ-մանը Դիոկղետիանոս զրալըն էմրիյլէ զալիմ Դոմետիանոս քրիսթիյանլարը փուԹփէրեաԹլիյէ տէօնտիւրմէ իչին Ի-կոնիոն շէհրինէ կէլմէսինտէ՝ Յուղնտա ճէմի վարիյէթինի պրագտը փուԹփէ-րեաԹլէր եիւղնունէն սէվկիւլու Ակրակո-սունու հրփղ էԹմէ իչին իքի ճարիյէլէ-րիյլէ պէրապէր Սելեւկիա շէհրինէ գաշ-տը։ Վէ լաքին օրատա տա պու զալիմլէրին էլինտէն բահաթ էտէմէտիյինտէ Տարսոն շէհրինէ ֆիրար էԹտի։ Պիր գաչ կիւն մուտուրինտէն սոնրա օրայա տախի զրալ էմրիյլէ Աղէքսանդրա իտիկտէ պիր հա-քիմ կէլիպ քրիսթիյանլարը արարըտը։ Շէհրլիլէր Յուղնտանըն հարէքէթինտէն վէ էօմրիւ ուտուլինտէն պիր գաչգըն քի-պարզատէ քրիսթիյան օլմասընըն ֆար-զընա վարմըտը, վէ ֆիլհալ շիւպհէլէ-րինի հաքիմին գուլաղընա գօտուրտը։ Զալիմին էմրիյլէ հատտալար Յուղնտայը Թութմագա կէտիքլէրինտէ՝ իքի ճարիյէ-

լերի ազիզէյի փաթփէրէսթլէր էլինէ պրագըպ գաչտըլար, վէ Յուլիոս գուճաղընաս մասըմը Կիրակոս իլէ Հաքիմին հուզուրինէ չըգար։

Աղէքսանդրոս իլէ կէօրիւշիւնաէ նէ գառար օնուն սըլզատէլէյինի սէօյլէյիշինաէն, տուրուշունաան թանըտըյաս աս՝ եինէ քիմ, նէրէլի վէ նէ տինաէն օլմասընը օնուն ազզընաան իշիթմէք իաթէտի, վէ Կիրակոսուն տախի շիրինլէյինէ ղայէթ վուրուլուպ միւրահիլնէք իլէ մուհապպէթ կէօսթէրիր իտի։ Յուլիոս թարիֆ օլունմազ սէրպէսթլէյլէ հէր սիւալընա ճէվապ վէրտիքաէն ոնրաս քրիսթիյան օլմասընը, վէ պու տինին իաթըը իչին ճէմի վարիյէթինի վէ ազրապաասընը պրագըպ տա ղուրպէթաէ պուլունմասընը իդրար էյլէտի։ Հաքիմ իլէ իպթա թաթլըլըլա մէյլինէ չէվիրէմէտիյինաէ չօճուղու էլինաէն ալըպ վէ ոնրա սէօյլէտիյի շէյլէր իչին տէօյիւպ էզիլյէթ վէրմէյէ էմր էթտի։ Ջէվապը մապամ անասընըն չէքտիյինի կէօրտիւյիւնաէ էօքիւր էօքիւր ազլապրատը, վէ ճէմի սիյասէթլէրի արատընաա քրիսթիյան ըմ վէ Քրիստոսուն խաթրը իչին էօլմէյէ հազըրմ տէմէսինի իշիթտիյինաէ, օլ տախի տահա քիւչիւքլիւքաէն էզպէր էթտիյի թաթլը խիմլէրի վէրիպ պէն տէ քրիս-

թիյան ըմ վէ Քրիստոսուն խաթրը իչին
էօլմէյէ հազըրըմ ուէյի, չազըրըրըմ:
Հաքիմին էմրի իւզրէ ճէլլատլար տահա
զալըմլըղա էգիյէթ վէրմէյէ պաշլատըլար
վէ լաքին Յուղիտա տուչմազ զաթ կիպի
հէր շէյի մուհապպէթ վէ թէհամմիւլ
իլէ չէքէր, օղլունա պազար վէ օնուն իլէ
պէրապէր քրիսթիյան ըմ ուէյի չազըրը
ըար: Հաքիմ Պրակոսու ավընատրմազ
նիյէթիյլէ գուճաղընա ալար վէ սրդչա
էօփտիւքտէն ասնրա, աղլամա օղլում,
Ֆազատ Քրիստոսու ինքեար էթ հէր իս-
թէյին եէրինէ վարըր ուէյի, նասիհաթ
վէրմէսինատ ազիզ չօճուգ էլիյլէ այա-
ղըյա զօր էտիպ Ֆըրլամազ վէ անատընա
կիթմէք իսթէր իսի: Հաքիմ գարշը գօ-
մատընատա օլ տախի գարշը գօտու վէ եիւ-
զինիւ վէ ատգալանը թըզնագլամայա
պաշլատը, շէօյլէ քի Հաքիմ գուտուր-
տուղունատան նէ էտէճէյինի պիլմէյիպ
ինքի Ասյաղընատան թուրթուս վէ եօգարը-
տան աշադա եէրէ աթատը: Թաթը ա-
տալը կիւնահօրզ գումրուճուգ, քրիս-
թիյան ըմ ուէյի չազըրատագ եէրէ սիւշ-
տիւյիւնատ պաշը թաշա կէլտի վէ ինքիյէ
եարըլտագ պէյնի տագըլտը, վէ գանը իլէ
թօփրագ միւլէվվէս օլտու: Վալիատի
կէօզիւ էօնիւնատ պու ազայիպ վէ զարիպ
էօլուպ կէօրիւնճէ եիւրէյի նէ գատար

վարէ վարչէ օլուրուտույատա՝ եինէ
Քրիստոսան գուվվէթլէնիպ՝ քէնտին-
ուէն էվվէլ օղլունուն շէհիտ օլմա-
սընա ուէվինաի, վէ կէչիճի կիւլ կիպի
վաք վէ կիւզել գանընա պէտէլէն ճէն-
նէթուե կէչմեզ վէ ուօլմազ կիւլ իսթի-
ֆանընը ալաճաղընը տիւշիւնիւպ թէ-
ուէլլի պուլուր վէ Ալլահա շիւքր ուունար
ըսը:

Հաքիմ՝ Յուղիտանընն պու կիուունէ թէ-
ուէլլի պուլուպ մէարուր օլմասընը կէօր-
տիւյիւնուե շաշտը վէ էօքէսինուէն ուահա
զէյատե էղէյէթ վէրմէյե էմր էյլէտի:
Օլ զէման ճէլլատլար ապիզէյի ատըլար
վէ տէմիր թարագ իլէ թէննինի գապըտը-
լար. պունուն իլէ տէ հադըրնատան կէլէ-
մէտիքլէրինուե զինճիթ իլէ պէզիր եապը
գայնատրպ եարալարը իւզէրինէ տէօք-
տիւլէր, վէ վագթ վագթ կէլ Քրիստո-
ուս ինքեար էյլէ տէ տէրտլէրինուէն գուր-
թուլ վէ օղլուն կիպի ղայպ օլմա տէյի
էօյիւթ վէրիրիտիլէր: Վէ լաքին Յուղի-
ուա թէքլիֆլէրինի ըէուա էտիպ Ալլահ-
ուան ղայրի քիմսէյե միւթի օլմայաճա-
ղընը պէյան վէ Քրիստոսան ղայրի էլ
եափըար փութլարա գուրպան ուունմայա-
ճընը տուլ էթտիյինուե Հաքիմ գաթլ
օլունուն տէյի սիճիլինի քէուի. վէ ճէլ-
լատլար ապիզէյի ալըպ գաթլ եէրինէ

կէօթիւրտիւքլէրինաէ եալվարսըր, վէ պիր ճիւմլի Ալլահըն պու ապիմ քէրէմինէ թէշէքքիւր օլսուդաան սօնրա, ճէլլասըն էօնիւնէ տիք չէօքիւպ պօյնունա սունսուս։

Էֆէնսիմիզին 305 թարիխինաէ վուդու օլմուշ սուր Ս. Յուղիսանըն վէ օղլու Ս. Կիրակոսուն շէհիտլիյի. էօլտիւքսէն սօնրա ապոլլէրին թէնէլէրինի շէհրսէն տիշարը աթսըլար, վէ իքի ճարիյէլէրի կէճէլէյն կիզլիճէ կէլիպ չալսըլար, շէհրսէն տիշարը պիր մաղարա իչինաէ սաղլասըլար, քի սօնրա Ս. Կոսսանդիանա գրալըն վազթընաա միւճիզէթ իլէ պէյան օլուպ քրիսթիյանլար ալսըլար վէ օնլարըն իամինէ պիր մէշհուր քիլիսէ եափսըլար։

ՑՈՒԼԻՍ 17

Ս. ԱԹԱՆԱԳԻՈՍ

Կրիսթիյան վէ իպատէթքեար աթանալար էվլասը Աթանապինէ՝ ապոլ Լուսաւորիչիմիզին էհլի Մարիամըն գարսաշըլար։ Թա քիւչիւք չաղընսան պէրի Ալլահ գօրգուսու իչինաէ Թէրսիյէ օլուպ գահիսաճէ էօմր կէչիրսիյի իչին ճէմի ասնաարըն կէօզիւնաէ իսի, վէ իլմ վէ պէլասաթ պապինաէ քէսպ էթսիյի վուդ

դաՓիլէթիլէ վագԹինին ալիմէնթնաէն
իւաԹիւն վէ ալա բար: Սիվազ եպիսկո-
պաս՝ ԱԹանազինէսին ազլինէ, մէյլինէ,
վէ ՓաղուլէԹինէ վուրուլուպ եանընա
ալար, վէ քահանայ վէ եպիսկոպոս էաիպ
հէր բուհանի խրլմէԹինաէ քէնաի եար-
արմճըար օլմազա բէճա էյլէաի: ԱԹա-
նազինէս ալչազ կէօնիւլիւյլէ վէ Աստ
մուհաֆազէԹիյլէ ասլու օլաուզա իչին
պու ազար խրլմէԹի իւզերինէ ալար վէ
Աստըն շանը վէ ՔիլիսէՓին իլէ-
րիլէմէսի իչին կէճէ կիւնաԹուզ չալըշար,
քէլամ վէ ամէլ իլէ հէր կէօրէնէրէկ էյի
իւլմէԹ վէրիր իսի: ՔէնաԹի հիմայէԹինէ
սիվասըզ օլանլարըն իւզերինէ զայրէԹի
զայէԹ չօգուզ. օ ճիհէԹաէն պար-
պարըշար աաէԹլէրի իւզէ պիր ալՓա
կէլիպ խայլի եէաիր կէօԹիւրաիւքլէրինաէ
ԱԹանազինէս քէնաի գօյունլարընը վա-
րա դաւվէԹի իլէ դուրԹարմա իչին ճօ-
յաշըգար վէ պիր դաաապաան կէշէր
իքէն կէօրաիւ քի աշըգաա եայլաաա
էլէրի պաալը պիր չօճուգ աուրայօր. ա-
պէպինի ասրուզ աույաուգունաա շաշար
գալար. զիրա օ էյալէԹաէ պիր էժաէր
Թէօրէմիշ օլուպ, էհալիսի ծնու պա-
րըձԹըրմազ իչին կէաճ պէ կէաճ պիր
չօճուգ էօնիւնէ ալԹարըար: Ջէվահիր չօ-
ճուգ գուրԹարմազդաան ածնա, ծնու վէ

ՃԷՄ Է ՀԱԼԻՍԻՆԻ ԱԼԼԱՀ ՃԷԼԱ ԷԹՄԷ ԻՇԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍՆ ԻԱՄԻՆԷ ԷՄՐ Է,ԼԷՏԻ ՔԻ Է ԺԱՏԷՐ ԻՆԻՆԱՏԷՆ ՀԼԴԱՐՆ ՎԷ Է ՕՆԻՒՆԷ ԿԷԼԻՆ. ԶԱԼԻՄ ՃԱՆԱՎԱՐ ԳՈՒԶՈՒ ԿԻՊԻ ԱՂԻՂԻՆ ՀՈՒԶՈՒԲԻՆԷ ԿԷԼՏԻ ՎԷ ԻՒՂԷՐԻՆԷ ԱՒԻՐ ԽԱՉ ՆԻՇԱՆԸ ԷԹՏԻՔԱՏԷՆ ԱՕՆՐԱ Է,ԻՆԱՏՔԻ ՀԻՊՈՒՂԱ ԱՆՆԸՆԱ ՎՈՒՐԱՒՈՒՂՈՒ ԿԻՊԻ՝ ԵՎԷՔ ԵԱԹԸՐԱՒԸ: ՊԱՒՆԱ ԱՊԱՒԷՂԷՆ ՕՐԱՆԸՆ ՃԷՄԻԱԹԸ ՀԷՐ ՆԷ ՔԻ ՎԷՐՄՔ ԻԱԹԷՄԻԼԷՐԱՒ՝ ԳԱՊՈՒԼ ԷԹՄԷՏԻ: ՕՆԱՒԱՆ ԱՕՆՐԱ ՊԱՐՊԱՐԸ ՀԼԱՐԸՆ ԹՕՀԻՐԱՂԸՆՆԱ ՎԱՐԱՒԸ ՎԷ ԹԱԹԸԼԸ ԱԷՕՂ ՎԷ ԱՉՀԱ ԳՈՒՎՎԷԹԻՂԷ ՀՕՂ ԷՒԻՐ ԳՈՒՐԹԱՐԸՂ ՎԱԹԱՆԼԱՐԸՆՆԱ ԿԷԹԻՐԱՒ:

ՎԷ ԼԱՔԻՆ ԴԻՈԿԼԵՏԻԱՆՈՒՆ ՎԷ ՄԱՔԱՒՄԱՆՈՒՆ ԳՐԱԼԱՐԸՆ ՔՐԻԱԹԻՅԱՆԼԱՐԱՒ ԳԱՐՇԸ ՀԸԳԱՐԱՐԳԼԱՐԸ ԳՈՒԼՄ՝ ՃԱՆԱՎԱՐԼԱՐ ԳՕՐԳՈՒՍՈՒՆՈՒԱՆ ՈՒԱՀԱ ԳԻՅԱՒԷ ԻՒԻ: ՊՈՒ ԳԱԼԻՄԼԷՐԻՆ ԷՄՐԻՂԷ ՍԻՎԱՂ ՀԷՀՐԻՆԻՆ ՎԱԼԻՒԻ ՈՒԱԻԻ ԱԿԸ ՔԻՀԻ ԹՈՒԹՈՒԱՂ ԷԳԼԻԹԷ ՎԷՐԱԻՔԱՏԷՆ ԱՕՆՐԱ ՀԱՂԱՒՈՒ ԱԹԱՐՈՒՂՈՒՆԱՆ՝ ԱԹԱՆԱԳԻՆԷՈ ՀԱՒԻՈՒՃԱՂ ՂԸՆՈՒԱՆՈՒ ՎԱՐԱՒԸ ՎԷ ՕՆԼԱՐԸ ԹԷՈԷԼԼԻ ԷԹՄԻ ՎԷ ՈՒԻՆԼԷՐԻՆՈՒԷ ԳԱՎԻ ԳԱԼՄՂԱՂԱՆՈՒԱԻՀԱԹ ՎԷՐԱԻ: ՊՈՒ ԱՂԻՂԼԷՐ ԹԷՔԸՐԱՐ ԱԷ ԹԷՔԸՐԱՐ ՍԻՈՒԱԼ ՕԼՈՒՆՈՒԱ ԻՂԸՐԱՐ Է,ԼԷՏԻՔԼԷՐԻ ՔՐԻՍՏՈՍՆ ՈՒԻՆԻՆԱՏԷ ԳԱՎԻ ԳԱԼՄՂԱԼԱՐԸՆԸ ԱԷՅԱՆ ԷԹՈՒՔԼԷՐԻՆՈՒԷ, ՄԷՀԱՄԷԹՍԻՂ ԷՕԼՈՒՄԼԷ ԱԷՀԻ ՈՒԷ ԷՕԼՈՒԼԷՐ, ՎԷ

Աթանագինէս՝ օնլար տահա սաղ իքէն եաիտըղը մէզարա՝ ալըպ թէնէրինի կէօմեիւ։

Պու աղիսկին ֆապուլէթի վէ քրիսթիյանլարըն խայրընա օլան ղայրէթի էյլէրէ նէ գառար գապուլ ուտույա ատ, օլ գառար ֆէնալարըն կէօղիւնէ պիր տիքէն իտի. օլ ափէպատէն ֆէատաքեար քիշիլէր պիր օլուպ Աթանագինէսին ճէմի էթտիքլէրինի գրալըն գուլաղընա եէթիշտիրտիլէր, վէ օնուն էմրիյլէ Սիվազ այանը Ագրիկողայտա թէմպիհ օլունուտ քի հէր հալ Աթանագինէսի արաբն պուլսուն, վէ ալըհլարա գուրպան ատնմագ իսթէմէտիյինտէ վիճուտինի օրթատան գալտըրսըն։ Ս. Աթանագինէս պու խապէրին իւզէրինէ ղայէթ շադ օլուտույա ատ, պիրտէն քէնտիյի արայանլարըն էլինէ թէսլիմ օլմատըյլա ախէր տինտարլարա տին մատտէսինտէ զիյան կէլմէսին տիյի շէհրտէն պիր քէօյէ չէքիլտի. պիր էյեամ օնուա գալտըգտան ածրատէօնտիւ վէ ատէթիւզրէ տինտաշլարընը թէրպիյէ էթմէյէ չալըշըրտը։ Ափենէրին պիրինտէ պիր օվատա եաթըպ ույուր իքէն բուլյաբնտա թիւրլիւ նիշանլար իլէ էօլիւմիւնիւն եապըն օլմատընը կէօրտիւ, վէ շայիրտէրինէ վէ տօսթլարընա պու խայրը խապէրի վէրտիքտէն

ասնրա զայրի տիւշմանատան կիզլէնմէտի։ Պիր կիւն քրիսթիյանլարա տիւնեանըն ֆանիլիյի վէ ախրէթին ոէատէթի իւզէրինէ նուէթգ էտէր իքէն կէօրտիւ քի հաքիմ թարաֆընատան եօլլանմըշ նէֆէրլէր պիր գաչ քրիսթիյան թուէթմուշ կէօթիւրիւյօրլար. վէ պունլարըն՝ Ալթանադինէսի ասրուպ արամասընը իշլէթտիյինտէ՝ էօնլէրինէ տիւշտիւ վէ էվլինէ ալըպ կէօթիւրտիւ, վէ եէտիրիպ իշլէրտիքէտէն ասնրա քէնտիյի պէյան էթտի վէ իրատէթիյլէ էլլէրինէ թէսլիմ օլտու։ Նէֆէրլէր նէ գատար էլ ալթըպ պաղլամագ իսթէմէտիլէր իսէ տէ ազիզին րէճասընա գարշը տուրամայրպ էնճամ քէօյիւն սինօրուննա գատար պաղարզ կէօթիւրտիւլէր, վէ օրատա պիր գաչ կիւն էյլէնիպ Ալթանադինէս շայիրալէրինէ վէ տօսթլարընա խայլի ալլահանի քէլամլար սէօյլէտիքտէն վէ վէտասընը վէրտիքտէն ասնրա ալտըլար Ագրիկոլայտուն հուզուրինէ չըգարտըլար։ Քէնտիսի օրայա վարմատան պիր գաչ կիւն մուգատտէմ ազիզին շայիրալէրինտէն Արիատն վէ Սեւերիանոս իսմինտէ իքի քիշի վագթարզ վէ միւլահազատրզ շէհիտլիք զայրէթի իլէ թուէթուշտուպ քէնտի քէնտիլէրինի հաքիմին էլինէ վէրմիշ իտիլէր։ Արիատն թիւրլիւ սիւալ վէ էվէյէթլէրտէն ասնրա

աթէշ իչինաէ եանմըշ, վէ Սեւերիանոս իշքէնճէլէրաէն գօրգաուղու իչին նէ գաաար ալահլարա գուրպան աունմուշ վէ ուսթաալընը գամմազլամըշլըտըյաաաա եինէ հապաա աթըլմըշլըտը: Ագրիկողայոս պունլարըն իամինի վէրտիյինաէ՝ Ատլարը մալումում աուր, վէ լաքին էթաիքլէրի վէ գրալա գարշը վէրտիքլէրի քեաղլուաա ալագամ եօգ աուր աէտի: Զիւնքի Արիաան վէ Սեւերիանոս հաքիմին հուզուրինէ չըգարգլարընաա փուԹփէրէաԹլէրին ալահլարընա գարշը վէ գրալըարըն իւզէրինէ պիր ԹաղրմաիԹէմլի աէօղլէր եապմըշ, վէ իաԹինԹաղ օլաուգլարընաա, Սեւերիանոս էզիյէթլէրաէն գուրԹուլմաղ իչին ուսթաալը իւզէրինէ աԹմըշլըտը:

Ագրիկողայոս իքիսինիաէ գարշըարընա չաղլըրըպ պու աէօղլէրի եապանը Թաահիհ էթմէք իաԹէտի. Սեւերիանոս իլէք իպԹա ուսթաարնա րիայէթէն վէ հիճապէն եապան օ տէյիլ աիր տէտիյաէ տէ ասնրա էօյլէ իաէ աէն եալանճը օլաուղուն իչին տաար ալաճրնա միւսԹէհագգարն տէյի իշիԹտիյինաէ Թէքրար աէօղիւնիւ չէվիրտի եապան ԱԹանագինէս տիր տէյի անտ իչմէյէ պաշլաար. վէ լաքին ազիզ աալա քէնտիյի ալարըմատան ալագամ եօգ

տուր պիլմէմ տէյի ճէվապ վէրմէյինտէ, Սեւերիանոս եալանճը վէ քիշիլք տիւշիւպ էօլիւմէ գաթլ օլունտու, վէ պէօյլէ ասֆիլ՝ էպէտիէօմրտէն մահրում օլտու: Պունտան սօնրա թէքքար այրը Ալթանադինէսի հուզուրինէ չըգարտըպ խայլի մուճատէլէտէն սօնրա հիչ պիր թիւրլիւ օնու ըէյինտէն տէօնտիւրմէյին գապիլը օլմատըղընտա՝ ալթէշ իչինէ ալթըսըն տէյի սիճիլ քէտտի: Էմրինտէն էվվէլ իճրատը օլտու վէ ապիկ եիւգիւնէ վէ ճէմի պէտէնինէ խաչ նիշանը էթտիքտէն սօնրա կիւլէր եիւգ իլէ ալթէշին իչինէ կիրտի վէ Էֆէնտիմիզին 290 թարիխինտէ փաք բուհինի եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի:

ՑՈՒԼԻՍ 18

ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԻՏԱ ԿՈՅՍՈՒ

Վրիտաս էֆէնտիմիզին փաքիզէ վէ սէվկիլու արուսէսի Մարգարիտա Պախդիա էյալէթինին Անթաքեա շէհիրինտէ ոյղատէ վէ մալտար փութփէրէսթ ալթատըտան տիւնեայա կէլմիշ տիր: Տահա քէնտիսի դուննատզ իչինտէ իքէն անտարընտան էօքսիւզ դալըպ փէտէրինին զայրէթի իլէ էվլէրինին ճիվարընտա ապքին օլան պիր սիւռանայա թէսլիմ օլունտու:

Իգպալէն պուննան կիտլիճէ քրիսթիյան օլմասըլար Մարգարիտա տախի էմտիյի սիւտ իլէ պէրապէր քրիստոսուն տօղրու տինինէ միւթէալիդ մատտէլէրտէ փէք էյի թէրպիյէ օլսու, վէ Ալլահըն թէսպիհի իլէ փէտէրի տէ պու սիւտանատան խօշնուտ օլսուղու իչին խայլի սէնէլէր զրզընը օնուն եանընատա պրագտը: Պու վագթ ապատընատա պիր էյի քրիսթիյանա վաճիպ օլան ֆազուլէթլէրի Մարգարիտայա էօյրէթտի վէ քրիստոսուն ուղրունա գանլարընը տէօքմիւշ շէհիտլէրին նապլինի էտէրէք օնուն տախի գալպինտէ պու Հազգ տինին խաթրը իչին էօլմէ արզուսինի ապթըրըրտը: Մարգարիտա ագըլ պալիդ օլունճա քէնտի խաթէյի իւզէ վաճիդիդ օլսու վէ օլ կիւն քրիստոսա օլան աշգընը իգհար էթմէ իչին պիքիրլիյինի օնա իհսա էյլէտի վէ պու ահալ իճրասը իչին էօլմէք տախի գուհուր էտէրտէ հազըր օլմասընը պէյան էթտի:

Մարգարիտանըն քրիսթիյան օլմասը վէտէրինին գուլալընա եէթիշմէյի կիպի ֆիլհալ գըզընը էվինէ չաղըրտը վէ էօքէնին եիւզէն կէօսթէրմէյիդ իլէ էվվէլ թաթլըլըղ իլէ ըէյինտէն չէվիրմէյէ ղայրէթ էյլէտի: Վէ լաքին վատ, խօշամէտիլիք վէ թաթլը ատօղլէր հիչ պիրի ֆայտէ էթմէտիյինտէ, պէլքի պու թատրդ

Հագգընաան կէլիրիմ նիյէթիյլէ եւ-զ չէվիրտի, վէ սրմալը լիպաալարը իւզէ-
րինաէն չըգարտըպ փաչէվրատան էավապ
կիյտիրտիքտէն սօնրա տավարընը կիւթ-
սիւն տէյի գրըա եօլլատը: Փէտէրինին
վէրտիյի էմր Մարգարիտանըն կիւճիւնէ
կէլէճէք եէրէ, տահա զիյատէ խօշունա
կէլտի. Ալլահ իքէն ինսան քիսփէթինէ
թէննէզզիւլ էտիպ չալըշան ուսթատը
Քրիստոսա պիր եօլ պէնզէր օլա պիլմէ
իչին չօգ ֆէրահլըղլա պու խըզմէթինի
թէքմիլ էտէր իտի: Հէվանըն խաըճագ-
լըղը վէ սօուգլուղու, գարը վէ գըըաղատը
հիչ պիր թիւրլիւ ազիզէնին պայրէթինէ
վէ թէգայեիւտինէ մանի օլամայըպ կէճէ
կիւնտիւզ տավարընը գայըրըը, վէ տուա
վէ օրուճ իլէ էօմրիւնիւ կէչիրիր իտի:

Պիսիդիա էյալէթինին գաարըը Ողիմ-
բրիոս բաաթ կէլէ պիր կիւն օնուն պու-
լունտուղու մահալլատէն կէչտիյինտէ, պու
կիւնահըզ քիւչիւք չօպանը կէօրտիւ վէ
պիլէմինճէ սէօյլէմէք իսթէտի. պիր գաչ
սիւալլարտան սօնրա օնուն մալիք օլտու-
ղու ապէլէ վէ կիւզէլլիյէ հայրան օլտու,
վէ լաքին քրիսթիյանլըգ լապըտարընը
իչթտիյինտէ թէաճճիւպիւ իզտիյատ
պուլտու վէ պու պէհանէ իլէ Անթաքիա
շէհրինէ կէթիրթտի: Հիլէքեարլըգ իլէ
քրիսթիյանլըղընատան պաշգա օնուն հէր

ֆաղուլէթինի մէտհ էտիպ՝ էյէր շու իամի պրագըրաան աէնի չօգ փայէլէրէ էրտի-ըիրիմ վէ էօմրիւմէ տաիի եար էաէրիմ տէյի սէօզ վէրտի. վէ լաքին Մարգարի-տա տալա ֆիքրինաէն տէօնմէյիպ՝ տինի-մի ինքեար էթմէմ, վէ պէքիրլէյիմի աէն-տէն տահա պիւյիւք վէ ալա կիւյէյիյէ տունմուշուտ տէյի ճէվապ վէրմէսինտէ՝ Ողիմբրիտա քէնտիյի ալտրըպ՝ էօրֆէն մէյլինէ չէվիրմէ գըյասըյլա՝ Էսվապընը ազնւն, վէ եէրէ եաթըրընտա տէօյիւն տէյի էմր էթտի: Էմրինէ իթտաաթէն ճէլլատլար ազիզէյի շէտիտ տէօյտիւլէր, շէօյլէ քի փաք գանի իլէ եէր գրփ գըր-մըզը օլտու վէ սէյրճիլէր տայանամայրպ գաչտըլար: Լաքին Մարգարիտա պու գա-տար զալիմ իշքէնճէլէր արտաընտա տան-քի տույմազ կիպի տուրուր Ալլահա շիւքր տունար վէ տուա էտէրիտի: Ողիմբրիտա պունու կէօրիւնճէ տահա զիյատէ խրշմա կէլտի վէ էլինի այաղընը պաղլատրգտան ազնրա ճէմի պէտէնինի տէմիր թարաղ իլէ ազտաունլար վէ ազնրա պիզ իլէ եարա-լարընը տէլտինլէր տէյի էմր էթտի. էմրի իճրաաընտա քէնտի պիլէ սէյրինէ տայա-նամատըղը իշին պիր եանա չէքիլտի, վէ Մարգարիտա պու թարիֆ օլունմազ ածը աղըրլարը չէքտիքտէն ազնրա պիր չամուր-լու գօրգունճ զընտանա աթըլտը: Ալլա-

հրն միւսասաէսիյլէ շէյլթան էժաէր
աւրէթինաէ կէօրիւնիւպ օնու եուլթմագ
իսթէտիյինաէ՝ Մարգարիտա էօրֆիւնաէն
գօրդմայրպ իւզէրինէ պիր խաչ նիշանը
էաէրէք մէլուննու եօղ էթաի։

Պու իքի գաթ ֆիւթուհաթտան ասն-
րա Ալլահ ապիմիւշշան հազրէթլէրի ճա-
րիյէսինի թէսէլլի էտիպ եիւրէք վէրմէ
իշին ափանարզ պիր մէլէք եօլլատը վէ
ճէմի եարալարընըտիւզէթտիքտաէն ասնրա
քէնտի խաթըը իշին տահա չէքէճէքլէ-
րինի փէշին օնա խապէր վէրտի։ Ֆիլ վագը
իրթէսի կիւն Ոզիմբրիտա ապիզէյի հուզու-
րինէ չաղըրըպ տաղ ափիմ վէ շազ կէօր-
միւյիւնաէ շաշտը, վէ ալլահլարըն մու-
ճիզէսի տիր օլան հիքմէթ, կէլ թէքրար
օնլարտա դարշը կէլմէ վէ թէքլիֆիմի գա-
պու էթ տէյի զօր էթմէսինաէ Մարգա-
րիտա ալլահլարըն հիչ օլմադընը ադիլ
ափօղլէր իլէ խապար էթտիքտաէն ասնրա
ափվահյի ֆրիստոսան այրըլմադընըն մու-
քինի օլմադըղընը թէքրար կէօսթէրտի։
Ոզիմբրիտա զայրի քէնտինի թուլթադայրպ
թէքրար էլինի վէ այադընը պաղլայրն,
վէ մաշալաար իլէ կէօքսիւնիւ վէ եան-
լարընը տաղլայրպ եադարդտան ասնրա
ասնմուշ պիր հավզ իշինէ ալթըն տէյի
էմր էթտի։ Մարգարիտա էօմրիւ իշինաէ
ալա օ տագիդէ կիպի շազ վէ մէարուզ

կէօրիհնամուշ տէյիլ տիր։ եւ զիւ առէթին-
առէն զկեանաէ փարլամայա պաշլառը վէ տի-
լինառէն թաթլը շիւքրինիմէթ տուալարը
էքսիք տէյիլ իտի։ պիր գար կիպի փաք
կիւէրճին՝ աղջընառա պիր իսթիֆան թու-
թարագ կէլտի ապիզէնին պաշընա գօն-
տու, վէ կէօյլէրառէն տախի՝ կէլ, ա ապի-
զէմ, կէլ ասառէթ մէքեանը ճէննէթիմ
կիր առ լայըգ օլտուղուն էպէտի տալթա-
նաթ թաճընը ալ տէյի, ասա կէլտի։ Ակյու-
ճիլէրին չօղու պու ապիմ ասի իշհտիպ
քրիսթիյան օլտուլար վէ եէր տարտըլտը
վէ պապը գալանը մաթ էտիպ պիր էյեամ
ասրաէմլիքառէ պրատատը։ Ողիմբրիոս պու
ճէմի օլան Հիքմէթի կէօրիւպ կէօզլիւնիւ
աչաճապ եէրէ ճէմիաթ իչինառէ պիր ա-
սիլիք գուհուր էթմէսին տէյի չափուճապ
ապիզէնին պաշընը քէսմէյէ էմր էթտի։
ճէլտատ նէ գառար պու էմրէ գարշը կէ-
լիյօրառառույտառա Մարգարիտանըն րի-
գառըյտա գալիմին էմրինէ միւթի օլուպ
եֆէնտիմիզին 175 թարիխինառէ գաթլ
իլէ կէչիճի էօմրիւնիւ պիթիրիպ էպէտի
կէչմէգ էօմրէ նայլ օլտու։

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐՈՍՊՈՒԵՑՈՒՆ

Հագտին ուղղուն էօմրլէրինի ֆիտա էտէն ազիզլէրին արտարնտա Կէր ճինս օգումուշլարտան վարլտըլյատտա՝ Գըզըլ-պաշլարա գարշը օլան տին ճէնքլէրինտէ քէնտի ճէտարէթի, աէօզիւ վէ զայրէթի իլէ Հէփիսինտէն զեյատէ չալըշըզը իչին, Հէփիսի տէ ազիզ Ղեւոնդուն իսմիյլէ եատ օլուներ: Ս. Յովհէփ Կաթողիկոս օլմատը իլէ փայէտէ ճէմիսինտէն իլէրի իտի, լաքին ապքէրէ եիւրեք վէրիպ տիւշ-մանա գարշը կէօթիւրմէտէ վէ գըզատըր-տատա քէնտիսի իլէք իտի: Էֆէնտիմիզին 451 թարիխինտէ Ս. Վարդան ճէնքտաշ-լարըյլա պէրապէր տիւշմանա դարշը չըզ-տըղընտա պու ազիզ էրմէնի քահանա-լարը տա օրտուններն իչինտէ իտիլէր վէ Ս. Ղեւոնդ ալտահանի քէլամլարը իլէ ապքէրէ ճէտարէթ վէրիր իտի: Գատէրին թէտպիրիյլէ ճէնք տէ պօղուլուպ էրմէնի ապքէրի տաղըստըղընտա Ս. Յովհէփ իլէ պէրապէր օլ պիր քահանալար տա պիր մուհքէմ ալընմադ գալէյէ հրճգ օլտու-լար: Ածէմլէրին ապրապքէրի Մուշկանի-տալատուրտա կէլտի մուհատէրէ էթտի վէ սիլահ գուվվէթիյլէ ալամատըղընտա խա-յին Վատակըն էլիյլէ խիլաճ եէրէ անտ

իշխ՝ գալէտէն աշաղա էնտիրտի վէ իշխն-
տէքիլէրտէն ինքի եիւզ իւչ քիշի գըը-
տրգտան ասնրա Յուվսէփի վէ Ղեւոնդիէյի
Աւեն գալէսինէ կէօթիւրտիւ վէ Վռամըն
օղլու իքինճի Յազկերտ շահըն հուզուրինէ
չըգընճայա գատար օրատա Ամէմլէր
էլի ալթընատա սագլատը: Պիր ճիւղի վագթ
միւրուրինտէն ասնրա ֆատխա Մհհրներ-
սեհին ֆիլթ վէրմէսիյլէ Յազկերտ տու-
րէթա պարըշ ֆիքրի կէօսթէրիպ ճէմի
էրմէնիլէրին պաշլարընը գափույա կէլմէյէ
տավէթ էթտի. վէ պու պէհանա իլէ
հապատա պուլունան ճէմի քահանալարը
թօփ էտիպ եարը եօլա վարընճա զէնճիրէ
վուրտուրտու վէ քէրվան իլէ Ամէմիա-
թանա կէթիրթտի: Եօլտա կիտէր իքէն
խային վէ ղամմազ Վատակա բաթ կէլ-
տիլէր, վէ պու Ալլահտան գօրգմազ ա-
տէմ նէ գատար եիւզտէն միլլէթէ վէ
միլլէթ պաշը ազիզ քահանալարա մու-
հապպէթ կէօսթէրիրիտիյտէտ եինէ Ս.
Ղեւոնդ միւնքիրին գալգինտէ կէչէնի
թանըլմըպ եիւզիւնէ վուրտու վէ ումտու-
ղունա էրէմէյէճէյինի փիշինէն սէօյլէտի:

Աղըր զէնճիրլէր ալթընատա իւչ այ միզ-
տարի գըշ էյեամինտէ եօլճուլուգ էթ-
տիքտէն ասնրա էնճամ շահըն պուլուն-
տուղու մահալլէ եէթիշտիլէր վէ իւք
էվվէլ Մհհրներսեհին հուզուրինէ չըգ-

տլար: Պու սանքի ապիզ քահանալարը քէնտի սախթէ տինլէրինէ չէվիրմէ խու-
լեասըլա՝ սօն ճէնքտէ էթտիքլէրինի վէ օլ գառար եիյիտլէրին վէ ալէլ խուսուս շէճաաթը վէ նամտար Վարդանըն էօ-
լիմլէրինէ սէպէպ օլմալարնը եիւզէրինէ վուրտուգտան սօնրա՝ թափորգլարը աթէ-
շէ վէ Գրգլապաշլարըն փութլարընա գարշը եապըպ սէօյլէտիքլէրի իչին թագիր էթ-
տի: Ապիզ Ղեւոնդ ճէմի արգաստաշլարը-
նըն թարաֆընատան՝ Մինրնեասեհին հէր պիր տէտիքլէրինէ ագիլանէ ճէվապ վէր-
տի, էօլէնլէրին էլան ճէննէթտէ պուլունմասընը, վէ քէնտի կիպի եալանճը ալտահ-
լարա թափանլարըն ճէհէննէմտէ օլմա-
սընը կէօսթէրտիքտէն սօնրա՝ իգլար է-
տիպ ինանտըգլարը հադգ քրիսթիյան տինի իչին գանլարընըն սօն տամլասընա գառար տէօքմէյէ հազըր օլտուգլարընը տույ էթտի: Մինրնեասեհ Ս. Ղեւոնդուն պու սերպէսթ լագըտըլարընատանէ գա-
տար ալընագյատտա եինէ հագիմլիք թաս-
լայարագ, Սիզտէ պու ադլամընըզ տէյի օլ պիր պաղըլարա սօյտու: Ս. Յովհէփ կաթողիկոս իլէ պէրապէր ճէմի քահանալար պիր ազըզ, Պէլի Ղեւոն-
դուն տէտիքլէրի հադգ տըր. թա քիւ-
չինք չալըմըգտան պէրի պէօյլէ էօյրէն-
միշ վէ պէօյլէ էօյրէթմիշիզ, վէ գրիս-

տուսուն ուղղուն էօլմէյէ հապըրըլ տէյի չաղըրտըդլարընտա Մինրնեբսե գուտու-
բուպ աղըզլարընը վուրմայա էմր էթտի. վէ սէլ կիպի գան ազատագ հէփիսինի
տէ հապսա ալթորըտը: Ագիզ քահանա-
լար վէ ախէր իլերի կէլեր միլլէթ պաշ-
լարը պու ճէմի սիթէմի վէ իշքէնճէյի
մուհապպէթ իլէ չէքիպ հապո իշինտէ
կէճէ կիւնտուզ պու ինսայէթէ նայլ օլ-
տուգլարը իչին Ալլահա շուքը սունար վէ
տուա վէ թաթը զէպուրլէր իլէ օնուն
իմտատընը տիլեր իտիլեր: Պու թէհամ-
մուլ օլունմայաճագ հալտէ պիր սէյնէ
միգտարի գալտըգտան սօնրա՝ Յագկերտ
Բումլարա գարշը ճէնկէ կիթտիյինտէ
պու ազիզլերի գընատանտան չըգարըպնիւ-
շապուհ շէհրինին մուհքէմ գալէսինէ
աթմագա էմր էյլէտի: Վէ տար չըգմըշ
միւնէճճիմլէր պաշընը տախի իւգէրլէրինէ
նազըր թայեին էտիպ պիր հիւնէր իլէ
ազիզլերի տինլէրինտէն տէօնտիւրմէյէ
սրգը թէմսիհ էթտի: Գալէ իչինտէ ի-
քէն խայլի կիւն, օլա քի թաթլըլըգ իլէ
գապանայըմ տէյի միւնէճճիմ պաշը ա-
զիզլերէ իշքէնճէ վէ ըէնճիտէ էթմէտի,
լաքին իւմիտի պօշա չըգարըլընտա պիր
նէճինէք գարանլը հապսա ալթոր վէ եա-
շայաճագ գատար էքմէքտէն գույրի շէյ
վէրմէգ իտի: Ագիզլերին սրգընթըտարթ-

մասնյալ, առաքելարը վէ Քրիստոսուն խա-
թրը իչին էգիյէթ վէ սըդլէթ չէքմէ մու-
հապպէթլէբի տախի գիյասէ իսթիյաս
պուլուսուս. շէօյլէ քի միւնէճճիմ պա-
շը ծնլարըն շագըրդըներ վէ թէհամմիւլու-
նու կէօրսիւյիւնաէ պիր պիւյիւճիլուք
օլմասըն ատչի պիր կէճէ գալգար քէն-
տիսի հապարն ատլէյինաէն աշաղա պաղ-
ար. վէ լաքին ապոլէրին իզէրինաէ պիր
պագըլմադ նուր կէօրսիւյինաէ հայրան
օլսու վէ ալնահլարըմըզ պէյլի պուն-
լարն իչինէ կէլմիշ ատչի ֆիքրինաէ շիւ-
հէլէնմէյէ պաշլասար: Պու աճայիպ հիք-
մէթին իզէրինէ ասիշինիւպ ատսուր
իքէն ապոլէր ույուգուսան գալգըպ ա-
տէթլէրի իչէ ատսարդըն պաշլադըգ-
լարընաս, Կէօրսիւյիւմ խոյալ ատչիլ վէ
նուրլար ծնլարըն իզէրինաէն չըգայօր
ատչէրէք օրասս ույուշաս գալար վէ
առագհլայն ճէլասլարըն էլիյլէ ապոլէրի
օրասան չըգարըգ պիր էյի եէրէ գօմադա
վէ լյի պադմադա էմր էթաս: Հապ-
պէճիլէրի վէ ճէլասլար պու խոպէրին
իզէրինէ նէ գասար սէվինիր պիրիպի-
րինաէն էվվէլ, Միժաէինի վէրմէյէ ա-
ճէլէ էաէրսիթիէրաէաէ՝ ապոլէր՝ ասնքի
էլէրինաէքի ապիմ վարիյէթի գայդ էաէր
կիպի աճըրդմալասր: Միւնէճճիմ պաշնարը
իչիթաիյինաէ ասհա թէաճճիւպէ գա-

լոպ պիր կէձէ զընտան գափուտունա վար-
տը վէ թէքրար արտլըգտան պագըպ էվ-
վէլքի կիպի հէվիսինի փարլադ վէ նուր-
լու կէօրտիւյիւնտէ ուալ իլէ գափույու
չալտը, վէ Ս· Սահակ քիմսին տէյի ար-
տուղունտա տարնը վէրիպ իչէրի կիրտի,
վէ ճէմի կէօրտիւյիւնիւ նադլ էթտի:
Ագիպ քահանալար զայէթ սէվինտիլէր վէ
Ս· Ղեւոնդ եանընա վարըպ՝ ալլահանի
քէլամլարույա նայլ օլտուղու քէրէմ
գարշը հարէքէթ էթմէմէյէ նատիհաթ
վէրտի. վէ թիւրլիւ ապիլ սէօզլէր իլէ
դարտրմըշ ֆիքր կէօզիւնիւ աչըպ տօղրու
քրիսթիյան տինինի անլաթտը վէ Ալլա-
հըն լութֆու նուրու իլէ ֆիքրինի տօղ-
տուրտու: Պունտան պէօյլէ ապիզլէր ու-
յուգույա վարտըգլարընտա միւնէճճիմ
պաշը ախէր հիքմէթլէր տախի կէօրիւպ
տօղրու տինի թանըտը վէ իգրար էյլէտի,
վէ իրթէտի կիւն հէվիսինիտէ հապտան
շըգարըպ էվինէ եէմէյէ տավէթ էթտի:
Սօֆրա վադթընտա Ալլահ մուհապպէ-
թինէ վէ հադգ տին ուղրունա գան տէօ-
քէնլէրին էպէտի ալաճաղը իւճրէթէ
միւթէալիգ աէօզլէրտէն պաշգա շէյ իշի-
տիլմէտի: Ս· Յովսէփ Ալլահ թարսֆըն-
տան էօլումլէրինին եապըն օլմաարնը տու-
յուպ պիր ուզուն մէկէքեանէ աէօզ իլէ
հէվիսինէ նատիհաթ վէ եիւրէք վէրտի:

Ֆիլ վազը ազիզին սէօզիւ միւճի-
պինճէ իրթէսի կիւն Յազկերտին թարա-
ֆընատն զալիմ Դենշապուհ ազիզէրի
էօլտիւրիւպ գալտըրմադ իչին օրայա կէլ-
միշ իտի։ Իւչ էվվէլ շէհր էհալիսի տու-
յուպ ալթ իւսթ օլմասըն տէյի փատիշահ
թարաֆընատն իւմուտի աֆվ կէթիրմիշ
վէ խաթէտիքլէրի եէրէ կիթմէյէ տէս-
թուր վար տըր տէյի Հարէքէթ էտէրէք
ազիզ քահանալարը միւէթ պաշլարըն-
տան այրըտը, վէ Ֆիքրի քահանալարը օն-
լարտան այրը էօլտիւրմէք իտի։ Ֆէնատիսի
պու Ֆիքրինի նէ գատար կիտլի տագլամադ
իսթէյօրուտույատա Խուժիկ նամինատ
պիր խըզմէթքեարը Հէր շէյի եէրլի եէ-
րինճէ ազիզլէրէ տույուրտու։ Միւէթ
պիւյիւքլէրինին այրըլմասը ղայէթ Հայրան
օլունաճադ պիր թէմաշա ետը. պիրիսիր-
լէրինէ սարըլտըլար վէ շէհիտլիք թաճըն-
տան մահրում օլտուդ տէյի ալտըրտըլար.
քահանալար պիրէր պիրէր Հէփիսինի
թէսելլի էթտիլէր վէ Հաթթա դուր-
թուլուպ թէքրար վաթանլարընա ավէտ
էտէճէքլէրինի փիշին սէօյլէտիլէր, վէ
պէօյլէ թէքրար պէ թէքրար էօփիւշիւպ
աղլաշտըդտան սօնրա կիւճպէլա այրըլտը-
լար։ Օնտան սօնրա ճէլլատլար կէլիպ
միւնէճճիմ պաշլընը տա ազիզ քահանա-
լար արտարընտա պուլտուդլարընտա մաթ

գալտըլար, վէ մալահաթը Դեռնշապուհա
անլաթտըլար: Պու ղայէթ հըրտա կէլիպ
այրըճա հուզուրինէ չալըրտը վէ ալլահ-
լարա վէ շահա գարշը էթտիյի նամքեօր-
լուղու եիւգինէ վուրուպ պու թարզ սէօղ-
լէր իլէ թէքրար ֆիքրինտէն չէվիրմէյէ
իամիտ էտէր իտի. վէ լաքին հիչ պիր
թիւրլիւ գապիլի օլմատըղընտա շահըն
էմրի իւզրէ շէհիրտէն տիշարը պիր իղտիղ
եէրէ սիւրտիւ վէ օրատա էօլտիւրտիւ:
Սօնրա օղ պիր քահանալար իլէ տին իւ-
զէրինէ միւճատէլէ էթմէյէ պաշլատը,
վէ հէվիտիյէ այրը այրը սէօյլէր վէ գան-
տըրմատա չալըշըրտը. լաքին պուննան
միւմքինի օլմատըղընտա Էֆէնտիմիզին
454 թարիխինտէ հէվիտինի սէ ածը ածը
էօլիւմ իլէ էօլտիւրմէյէ սիճիլ քէատի:
Ս. Ղեւոնդեան տահա պաշընը քէսմէտէն,
հէվիտինի պաշտան չըգարան օ տուր սէ-
յի օղ պիրլէրինտէն այրըտը վէ այալըն-
տան իի պալայրպ դայա վէ չագըլ թաշ
իւզէրլէրինտէ թա քէմիքլէրինէ գատար
պէտէնի փարչա փարչա օլունճայտագ
սիւրիւքլէթտի վէ սօնրա գրըճ իլէ պա-
շընը քէատի: Պու ազիզ քահանալարըն
իամլէրի Յովհէի Կաթողիկոս, Սահակ Ե-
պիսկոպոս, Ղեւոնդ քահանայ, Մուշէ վէ
Արսէն քահանայ, վէ պիր տահի Սահակ
եպիսկոպոսուն տարկաւագը գալաչ տըր:

Ս. ԵՒՊՐԱՔԻՈՍ ԿՈՉՅՍ

Պիւիւք Թէոդոսեան ոէվլէթի էյեա-
մինաէ Խրիստոսլօլ շէհրինաէ Ս. Եւպրաք-
սիա ոիւնեայէ կէլոի: Փէոէրի Անտիո-
նոս ոէվլէթ միւշիրի օլուպ գրալըն ին-
ոինաէ չօգ իհթիսար պուլմուշ ուոու:
Եւպրաքսիա իսլինաէ վալիսէսի ոախի
պինոպիր փաղուլէթլէրի իչին փոոիշահըն
վէ ճէմի ոարայլըլարըն զայէթ կէօղիւնաէ
իոի: Պու պիր թանէճիք գրալարը ոի-
նեայէ կէլոիքոէն ոօնրա, իքիոիոէ քէմա-
լիյէթէ օլան արզուլէրի իչին վաքըլոլա
էօմր կէշիրիպ Ալլահա խըզմէթ էթմէյէ
ոհոէթոիլէր: Վալիսէսինին կէճէ կիւն-
ոիւզ՝ ճահա ու զայրէթի ոէվկիւլիւ գր-
զընըն կիւնահըզ գալոինաէ փաղուլէթ
թօխոուոունու էքմէք իոի: Թօփրաք ոա-
խի նամքեօր օլմայըպ պիր եէրինէ պին
մահոուլունու վէրոիյինի կէօրոիւյիւնաէ
հաոուէն խարիճ ոէվինիպ Ալլահա շիւքր
ոունարըոը: Խիւոոափէրէոէթ վէ ճէմի
քրիսթիյոնա ոայիր փաղուլէթլէր իլէ
ոօլու Անտիոնոս վէոէրի էօլոիւյիւնաէ՝
Եւպրաքսիա ոոհա եէոի եաշլնուոա ըոը:
Թէոդոս գրալ՝ մէրհումուն հադգընա է-
ոինոիյի մուհապէթի ալոնէն կէօ-
թէրմէ իչին ոաղըրընոա կիպի մահիյէ-

*ինի տալ գալմըշ էհլինե վէրիր խոի, վէ գըզլընըն տախի թէրպիյէսինե էյի մուգայեէտ օլունսուն վէ պիւլաղէթէ եէ-
թիշտիյինսե գըռամէթի պուլունսուն ոէյի մախսուսէն րիճալ քիպարսան պիրինի թայեին էթոի. Հաթթա անսար տա թէքրար տիւնեայէ կիրմէք խոթ էրսե եօ-
լու պուլունսուն ոէյի էմր էթոի: Վէ լաքին պու սօն ինամ թարիֆինսե օլան թէքլիֆի գապուլ օլունմայրաք՝ պագըլ-
ըրնա միճունդիյէթ կէօսթէրտիքսոէն սօն-
րա պիր միւհիմմ մսալահաթ վէսիլէսիյլէ Մըսըրա կիթոի վէ թէնհասու պագը գալմըշ էօմրիւնիւ կէչիրմէյէ ճահատէթոի:

Օրայա վարսըղը պիրլէ իւչ իշի քիլի-
սէլէրէ վէ մանսաթըրսուա զիյարէթ էթմէք օլուր. Հէփիսինոէն զիյատե բա-
հիպէլէրին մանսաթըրնուան հազը էթ-
ոի, վէ օլ սէպէպոէն քիւֆիւք եւպրա-
քսիսուլյա պէրապէր սըզ սըզ օրայա կի-
ոէր վէ ծնլարըսա էյլէնիր խոի: Պիր կիւն ախշամսուսոզ օրուսու գալըպ էնճամ էվէ ոէօնէճէք վազթ կէլսինսե, եւպրա-
քսիա՝ վալիսէսինէ եալվարսը քի քէն-
սինի օրուսու պրագարն, վէ պիր տախի էվէ ոէօնմէյիպ օնուան սօնրա տայիմա օլ վազթիպ բահիպէլէր իլէ էօմրիւնիւ կէ-
չիրմին: Բահիպէլէրին պաշ անսար պու պիկիւնաճ չօճուղուն աղլընուան պու բա-

դրտրելարը իշխեթսիյինտե, Լաքին պիլիր-
միսի՞ն ֆի պուբատա օֆուրան դրզլար
փաքիզանե եաշայըպ Ալլահա խըզմէթ էթ-
մէ իչին ահա էթմիշտիրլէր, տէտի։ Ե-
պրաքսիա պու աէօզլէրի տուչտուղու կի-
պի, եիւզիւնիւ օրատա ատըը խաչա տօղրու
չէվիրտի վէ Ալլահ մուհատապէթի իլէ տօ-
ղուպ խաքի փայինե եէրե տիւշտիւ վէ խքի
էլի իլէ օնա ատրըըպ եիւրէյի իւզէրինե
գօտուգատան ոճնրա, պիւլէնտ ալագ իլէ,
պէլի պու տագիզէտէն ֆէնտիյի Ալլահա
տունմուշտում, էօմրիւմ օյտուգճա փաք-
ըըպըա օնա խըզմէթ էթմէյե ահա էտէրիմ,
տէտի։ Պաշ անա օնտուն զայրէթինի վէ
արզիւսիւնիւ մէտհ էթտիքտէն ոճնրա
ֆէնտինին տահա ֆիւշիւֆ, վէ մանատա-
թը իչինտե տուէթ օլան էօմրիւն արզը-
ըըպըը կէօսթէրտի, վէ լաքին Եւպրաքսիա
ֆրիատատուն խաթը իչին հէր շէյի շէֆ-
մէյե հազըր օլմատընը թէֆքտար՝ թիւրկիւ
պիլ աէօզլէր իլէ խատաթէթտի։ Պու
լագրտտը իքիսինին արատընտա կէշմէյի
վագրթ ֆաղուլէթֆէտար վալիտէսի հայ-
րան օլմուշ պագատ ըտը, վէ էնճամ զը-
պընըն պու հէվէսի Ալլահ թաարաֆընատան
տրը տէյէրէֆ, ֆէնտի տէ զայը օլտու,
վէ Ալլահատան ալմըըը պիր թանէճիք
պահշիշի եինե Ալլահա տունտու, վէ ոճն
աէֆա պիր տահա էօվիւշտիւֆտունէն ոճնրա

րա պիր սէմավի թէսէլլի իլէ գալպի մէմ-
լա՝ այրըլար վէ էօմրիւնիւն սօն տադի-
գէսինէսէք փաքիզանէ եաշատը:

Եւպրաքսիա մանասթըրա կիրտիյինաէ
տահա հէնիզ եէտի եաշընը պիթիրմիշ
իտի, էգ ճիւմլէ ըէճաապնա պինայէն գա-
պալ օլունտու վէ էսկապընը տէյիշիպ
րահիպէլէր գաֆթանը կիյինտի: Թա իլք
կիւնիւնտէն ֆապուլէթէ վէ քէմալիյէ-
թէ իգնար էթտիյի գայրէթի իլէ ճէմի
կէօրէնլէրի հայրան էթմիշ իտի: Եաշըն-
տան գիյատէ շէյլէրէ վուգուֆիյէթինի
հէր քէս կէօրտիւյիւնտէ՝ հէր պիլիպ ա-
լէտիյի Ալլահ վէրկիտի տիր տէյի, իգ-
նար էտէր իտի: Օն իքի եաշընա պալիգ օլ-
մուշնատա ախշամ իսթիւ կիւնտէ պիր
ատֆա եէմէք եէր իտի. վէ պագէն տախի
օնտան տա վագ կէշիպ իքի իւշ կիւն եէ-
մէքսիզ կէշիրիր իտի: Րահիպէլէրտէն
պիրիսի՝ Եւպրաքսիանըն պու թարզ էօմր
սիւրմէսինի՝ միւթայիլիք տատ էթմէսինտէ
պիրիգ քէնտիյի ալտըմտատան կիզլիճէ
եանընա վարար վէ այաղընա գափանըպ
էթտիյինէ աֆվ տիլէտի: Մանասթըր իշ-
լինտէ էն հագիր խըզմէթլէրի ճան ու
կէօնիւլտէն էտէր իտի, մանթպահա օտու-
վէ տու կէթիրիր վէ նիչէ նիչէ գայրիլէրի-
նին թէնէգգիւլ էթմէտիյի էտնա խըզ-
մէթլէրի էտէր իտի: Պադը գալան ճիւգի

վագԹընը տախի՝ տուատա կէշէրտիքտէն
ոճնրա պիր գաշ սաաԹ տա ԹապիաԹա
րահաԹ վէրմէ իչին գապա խարար իւդէ-
րինտէ ուչուգլայարագ ույուրտուտու. քի
տահա գիյատէ գուվվէԹիլէ խրդմէԹինի
Թէքմիլ էԹմին: Փաք ճանլար խաահմի
մէլուն շէյԹան Թիւրլիւ խոլալէր իլէ ա-
գիգէյի ԹուԹտուղու եօլտան չէվիրմէյէ
ղայրէթ էԹտի, վէ լաքին Եւպրաքսիա
հէր ան տուատը գուվվէԹի իլէ տիւշման-
նըն իւզէրինէ ֆիւԹուհաԹ էԹտի:

Պու ապիգէնին տիւնեա մալ ու տէվլէ-
Թինէ օլան խուսումէԹի պու հիքեայէ-
տէն պէյան տըր: Թէոդոս գրալ Եւպրա-
քսիանըն վալիտէյնին էօլումիւնիւ իւ-
շիԹտիյինտէ, օնու ԹէսէլԻի էԹտի վէ
էԹտիյի վատը խաԹըրնա պրագըպ՝ Ու-
Թամպօլա տավէթ էԹտիքի օնու պիր էյի
եէրէ վէրմին: Եւպրաքսիա պու տավէթ
իւզէրինէ կիւլտիւքտէն ոճնրա գալէմի
ալտը վէ քէնտի էլի իլէ իշպու մէքԹու-
պու գրալա եազտը: "Տավէթինէ վէ մու-
հափէթինէ միւԹէշէքքիրիմ, վէ լաքին
պիլէյին քի պէն պիր էօլմէզ կիւվէյինէ
քէնտիմի վէրմիշիմ քի հիչ պիր Թիւրլիւ
օնտան այրըլըպ էօլումլիւ պէնի տէմէ մու-
հափէթ պաղլայամամ: Տիւնեատա պաշ-
գա միւտախալէօղ, ֆագատ շէֆքէթլիւմ
ինսայէթ էտիպ էմր էԹմին քի մալըմ,

ըզզըմ ֆուզարէլէրէ, էօքսիզլէրէ վէ քիլնաէլէրէ թէվզի օլունսուն, փէտէրիւ-
մին էմէքտարլարընա էյի լիքրամ օլուն-
սուն, վէ պօրճլուլարըն պօրճու ատֆթէր-
ատէն սիլինսին,,: Գրալ պիր նէվրէսթէնին
ազգընսան պու թարզ ազիլ սէօզլէրի ի-
շիթսիյինսէ մանթ գալար, վէ ճէմի միւ-
սադ իֆրա օլունսուն սէյի էմր էյլէսի:

Գանիմէթլէ գուլարընըն էճրինի վէ-
րէն Ալահ Եսպրաքսիա ճարիյէսինէ միւ-
ճիզէթ իշլէմէ գուվվէթի տախի իհսան
էթսի: Պիր սէրսիմէնա գալը քիւ-
թրիւմ, սաղըր վէ սիլսիզ օղլունու ալուպ
մանսաթը գա գախուսունա կէթիրսի վէ
Ալահսան օնսուն իչին շիֆա ալսընսար
սէյի բահիպէլէրէ եալվարըբսուբ: Պաշ
անա Եսպրաքսիայա թէմսիհ էթսի քի
օ խասէթ իչին տուա էյլէսին. Եսպրա-
քսիա պիյիյինսին էմրինէ իթսաթէն
խասէթէյի ալսը վէ իչէրինէ խաչ նիշա-
նը էթսիքսէն սօնրա, Ակնի եսրսան
Ալահ մերհամէթ էյլէյիպ արզուլսույին
սաղըգը սանա իհսան էյլէսին, սէսի:
Ֆիլ վագը սուսարյա պէրապէր խաս-
թէնին սուզէլիպ այագա գալդմագը պիր
օլսա: Պիր ախէր սէֆա խայլի զէման-
սէն շէյթանըն սուզագլընա թուսթուլմուշ
ճինլի բահիպէյի սուսար պէրէքէսէթ բյա
գուրթարըպ Ալահա չէվիրմիշ սիր:

Օն իւշ եաշընաա իքէն Ալլահ էֆէն-
տիմիզ՝ րուայըրընաա պաշ անայա՝ ե-
պրաքսիանըն էօլիւմիւ եագրն վէ ճէննէթ-
տէ թաճը հազըր օլմասընը պէյան էթտի.
պու խապէր իւզէրինէ նէ գառար մահգուն
տա օլուսյաա, եինէ գառէրին թագտի-
րինէ միւթիւ օլմազ իչին րուհսարընը ե-
պրաքսիայա պէյան էյլէտի: Ազիզէ՝ վէբ
ազ վագթ Ալլահա խըզմէթ էտէպիլմէտի
իչին գալպինտէ մահգունլուգ տուհսուհ-
սա տա, ասնրա պիւտպիւթիւն եարատը-
ճըսընըն թէրթիպինէ րագը օլուպ էօլիւմ
հազըրլանաը վէ ճէմի խարհուրդլարը գա-
պու էթտիքտէն սօնրա պիր աղըր հիւմմա
խաթէլեյլէ եաթտալա տիւշտիւ, վէ եիր-
մի տէօրթ սաաթ միգտարի ղայէթ է-
ղեյէթ չէքտիքտէն սօնրա մէլէքեանի
ճանընը Ալլահա թէսլիմ էյլէտի: Էօլմէ-
տէն էվվէլ ուսթաաը վէ մանաաթըըն
պաշ անաաը քէնտիլէր իչին տախի Ալլահա
շէֆաաթճը օլսուն տէյի ըէճա էթմիշ
խտիլէր: Եպրաքսիանըն շէֆաաթը գա-
պու օլունաա վէ արաաը չօգ կէչմէյիպ
օնլար տախի արզուլէտիքլէրի ճէննէթ
տէվլէթինէ տախլ օլսուլար:

ՍՈՒՐԲ ՆԻԼՈԳՈՍ

ՔԱՀԱՆԱՑ ՎԷ ՄԱՐՏԻՐՈՍ

Պու ապիկ Սպանեատա, գորտովա շէհրինաէ օճապզատէ, մալտար վէ իպատէթքեար աթաալարտան տիւնեայէ կէլիպ թա քիւչիւք եաշընտան քէնտիյի ֆադուլէթէ վէ խայր ամել իշլէմէյէ վէրտի։ Գուգարէլէր օլան մուհտապէթի վէ ուստաղաթը ալայէթ աշըրը բար. ուստան պաշգա շէյտէն լէզզէթ ալմայըպ կիւնիւն պիր նըսֆընը քիլիսէտէ՝ ուստաս վէ քահանալարա պատարագ վադթինէ խըզմէթ էթմէտէ կէչիրիր իտի։ Ալտահ խըզմէթինէ տախի զէյատէ մալտմադթա թահսիլ էտէ պիլմէ իշին իլմէ սէ մէշղուլ օլտու վէ խայլի իլէրիլէտի։ Ող վադթ գարֆընատա չօգ մալտմադթ գազանտըղը իշին սարկուազ վէ ածնըա քահանայ օլտու։ Սիւրիւյի փաք վէ էօրնէք օլաճագ էօմրիւ իշին ճէմի շէհր էհալիսի իւզէրինէ մուհտապէթ պաղլամըշտը, վէ չօգ իթիպարատա թուէթարըտը։ Օրուճա վէ վէրհիպէ զէյատէ մուզայէէտ իտի. հէր ան նէֆսինի գըրուճագ իշլէրտէն կէրի տուրմագ ըտը։ Կէճէնին եարըսընը ույուգու եէրինէ տուտուգ սարֆ էտէր իտի. պօշ ատըմտան զայէթ դօրգտուղու իշին հէր

Ֆուրաթը էլաէն գայպ էթմէյիպ քրիս-
թիան գարնուաշլարընըն թէնինէ վէ
ճանընա խայրըը իշլէրէ մէշղուլ ուաու:
Շէհր իչինաէ ճէմի եվէղեցյականլարա
գարշը պիր քէնտին գուլուամէթ չըգար.
հապէշլէրին փուրթիէրէսթ փառիշահը
չօգ քահանայ Թուրթուպ հապաա գօաու:
Պունլարընըն արասընաա Եւլոգիա տախ
պուլունուպ պիր Թարիֆ օլունմայ ա-
վինճ իլէ գընաան գահմէթինի չէքտիքտէն
ածնրա օլ պիր արգաուաշլարընա տախ
աէօգիւ վէ էօրնէյի իլէ էյի խալխթ վէրիր
վէ գավլի տուրմայա նահաճաթ էաէր իտի:
Օլ վէախէ իլէ էվվէլինաէն ֆիլբրինաէ
գուրաաթը էլաէն գայպ էթմէյիպ քրիս-
թիան գարնուաշլարընըն թէնինէ վէ
ճանընա խայրըը իշլէրէ մէշղուլ ուաու:
Շէհր իչինաէ ճէմի եվէղեցյականլարա
գարշը պիր քէնտին գուլուամէթ չըգար.
հապէշլէրին փուրթիէրէսթ փառիշահը
չօգ քահանայ Թուրթուպ հապաա գօաու:
Պունլարընըն արասընաա Եւլոգիա տախ
պուլունուպ պիր Թարիֆ օլունմայ ա-
վինճ իլէ գընաան գահմէթինի չէքտիքտէն
ածնրա օլ պիր արգաուաշլարընա տախ
աէօգիւ վէ էօրնէյի իլէ էյի խալխթ վէրիր
վէ գավլի տուրմայա նահաճաթ էաէր իտի:
Օլ վէախէ իլէ էվվէլինաէն ֆիլբրինաէ
գուրաաթը էլաէն գայպ էթմէյիպ քրիս-

իշին Եւլոգիոս ճիւղի վագի Ֆրանչայա
չէքիլաի, վէ ասնրա թէքրար վաթանընա
ամէնի էթտիյինաէ. քրիսթիյանլարա
գարշը օլան զուլմի աթէշինի տահա դի-
յաէ թուլթուշմուշ պուլտու: Քրիսթի-
յանլարտան էքսէրիսի շէհրաէն գաչմըշ,
պաղտատ գօրգուտունատան ազիզ տինլէրի-
նի պրագմըշ վէ հէփիսի նէ էաէճէքլէրինի
պիլմէյիպ չօպանօղլ սիւրիւ կիպի գուրտ-
լար արտարնտա գալմըշլարտըլար: Ազիզ
Եւլոգիոս էօլիւմիւ կէօզիւնէ ալըպ սը-
զանտը վէ տիւշմիւշլէրին վէ տիւշէճէք-
լէրին եանընա վարըպ զինատանտա եաշ-
տըը քիթապ իւզրէ աէօյլէմէյէ պաշլա-
տը: Անտահ էֆէնտիմիզ տախի գուլտունուն
աէօզլէրինէ թէէսիր վէրիպ իշիտէնլէրին
չօղունտա նէտատէթէ կէթիրիր վէ կէվշէք-
լէրի տինլէրինտէ գավիլէր իտի: Պիւթիւն
շէհրաէ քրիսթիյան տինինտէն տիւշմէ
գօրգուտու գալմատըգտան մատտա, էօյ-
լէ պիր չէթին վագէտտա տինտիզլէրտէն
տահի չօղտու ազիզին վագ ու նատիհաթը
իլէ տօղրու տինէ աէօնմիւշ տիւլլէր:

Պու եէնի տինէ կէլէնլէրին պիրինի տէ
Վեռոկրեատիա իտմինտէ տիր քիսարգատէ
զրզ օլմուշ տուր. վէտէրինտէն վէ վա-
լիտէսինտէն իգնատիզ կէլիպ վաճթիզ
օլտուգտան սօնրա Եւլոգիոսուն մարիճէ-
ճի իլէ ատայանլարըն էլինտէն խայլի

պէման հըֆզ օլմուշ ուտու. վէ լաքին էնճամինտէ պիր մահալլտէ Եւլոգիոսուլա պէրապէր տուատա պուլունտուղունատա իքիսի տէ էլէ տիւշտիւ, վէ աթալարը գըզըլմըզը պաշտան չըղարան պու տուր տէյէրէք հաքիմին էլինէ թէսլիմ էյլէ-տիլէր: Թէֆթիշ օլտուղունտա, ասլա էթտիյինի ինքեար կէլմէյիպ, պէլի պէն վաֆթիզ էթտիմ, Ալլահ վէքիլի իմ, տօղրու տինի էօյրէթմէմտէ պօրճումու թէքմիլ էյլէտիմ տէյի ճէվապ վէրտի-յինտէ, հաքիմ էօքէլէնտի վէ քէնդին գամշըյլա ատիդին թէնինի վուրմադա էմր էյլէտի: Վէ լաքին Ալլահըն ասարզ գուլու հիշ պիր թիւրլիւ քէնտինի ալ-տըրմայըպ, էլինտէն կէլէնի էյլէ, վէրտիյին իշքէնճէլէր հիշ ֆայտաէ էթմէզ, գամշը-լարընա ճանըմը թէնիմտէն այրըտապի-լերին, վէ լաքին Քրիստոսա եիւրիյիմտէն այրըտմադըն, տէյի ճէվապ վէրտի: Վէ պէօյլէճէ Քրիստոսուն մէտհինի էտիպ՝ տինտիպլէրին քեօրլուղունտա եիւղէրինէ վուրտուղունատա, հաքիմ, գալտըրըն վէ վէ չափուճատ գաթլէտինտէյիմ էթտի:

Եւլոգիոս պու էմրի տույտուղունտա Ալլահա իֆրաթ շիւքր ատնատա քի քէնտինտէ շէհիտլէր թաճրնա նայլ էյլէյօր, վէ իշքէնճէ եէրինէ վարընճայատատ տա եօտա թօփ օլմուշ ճէմաաթա Ալլահըն

.քէլամլարընը աէօյլէմէտէն վազ կէչմէտի։ Ասնրա տիզ չէօքտիւ վէ ճիւզի տուա-տան ասնրա պաշը վուրուլուպ ուչուղունա-տա թէնի իւզէրինէ պիր սիւտ պէյազ կիւ-վէրճին գօնտու, վէ թէնի գալդմատըգճա օրտան այրըլմատը։ Պիր գաչ կիւն ասն-րա Լեւոկրատիս տախի աթալարընըն աէօվիւնէ ուչմատըը իչին ուսթատ կիպի գօրգուսուզ թիւրլիւ էգնյէթլէրէ թէ-համմիւլ էթտիքտէն ասնրա էօմրիւնիւ էօլիւմ իլէ տէյիշիպ Հատրէթ չէքտիյի էպէտի էօմրէ նայլ օլտու։

ԳՈՒԼԻՍ 22

ՍՈՒՐԲ ՀԵՆՐԻԿՈՍ

ՐՕՄԱ ԳՐԱԼԸ

Ա՛էմտուհ վէ մէշհուր Րօմա թաճ-տարլարը իչինտէ Քիլիսէի շէրիֆին հագ-դընա խայլի զահմէթ չէքտիքտէն ասնրա էվվէլյատար սըրատընա կէչմիշ, Ֆագատ պու ատիպ Հենրիկոս տուր։ Պավիէրատա պէյազատէ աթալարտան տիւնեայա կէլիպ էյի թէրպիյէ օլտու, վէ բուհանի թալի-մաթ պափնատէ ուսթատ Վոլֆանկոնա-մինտէ պիր ատիպ եպիսկոպոս օլմուշտուր։ Պունուն էլի ալթընտա նէ կիւնէ թէր-պիյէ օլմուշ տուր նագլ էտէճէյիմիզ էօմրիւ հիքեայէսինտէն պէյան օլունտուր։

Պու մէզբիւր ուսթասլընըն վազթընուան էվվէլ էօլմէսինին իւզէրինէ Հէնրիկոս Հաուսէն խարիճ մահզուն օլսու վէ կիւնսէ խայլի ուաղթ օնուն մէզարը եանընսա կէչիրիր, վէ տուա իլէ Հէր իգի իլասընը օնա ասղըղընսա կիպի պէյան էտէր իտի։ Պիր կիւն տուայա տուրսուր իքէն ույուգսուս կէօթիւրտիւ վէ բույասընսա ազըզ սէվկիւլիւ ուսթասընը եանընսա կէօրտիւ քի, կէօզիւնիւ տուվարա տօղրու չէվիր սէյի, նաիհաթ վէրիր իտի։ Էմրինէ միւթի օլսու վէ տուվար իւզէրինսէ պու պիր չինֆթ լագըտըյը օգուսու, ալընըփան ադնըա։ Հէնրիկոս ույանտըղընսա, էօյլէ իսէ ալթը կիւնսէն ադնըա էօլէճէյիմ սէյի ֆինջրինէ գօյարսադ էյի եօլունէ Հազըրլանմադա պաշլասաը. ալթը կիւն կէլսի վէ կէչտի. վէ լաքին Հէնրիկոսուն իւզէրինսէ պիր խաստէլիք նիշանը կէօրիւնմէտիյինսէ, էօյլէ իսէ ալթը Հաֆթէսէն եա ալթը այսան ադնըա օլմալը սէյիկ թէքրար սըզը էօմր կէչիրիկ Հազըրլանըրըմը։ Պունլար սա էվվէլքի կիպի պիթիկ պիր շէյ գուՀուր էթմէսիյինսէ, ֆինջրինսէ ալթը սէնէ մանսար վէրիկ Հազըրլաղընը էլսէն պրոպմայ բար։ Ալթը սէնէ միսուրինսէն ադնըա սա էօլմէյիկ՝ Օսման գրալը սէչիլմէսինսէ՝ բույասընըն մանս-

արնը ու գէման անգլատը. վէ թախթէ ճիւլսա էթմէտէն պիւյիւքլէրինին էմրինէ դարշը կէլմէմ իչին փֆալց էյալէթինին Սիֆրիատա նամ պէյինին Գունէկոնատա գըղըյլա թէէհհիւլ էթտի, վէ մապէյնէրինատ օլան ահատ ու իթթիֆագ իւզրէ էօմրլէրինին ատն կիւնիւնէտէք գարտաշ վէ գըղգարտաշ կիպի պիրի պիրլէրիյլէ փոքլըղլա եաշատըլար:

Փայէսիյլէ քիպիրի տէ արթաճագ էէրէ, ծնուն զըտատը օլուպ, էվվէլքինատէն գիյատէ ալչագ կէծնիւլլիւ, հագիմ վէ ատատաթքեատ օլատ: Ալահըն շանտ շէօհրէթի իչին չալըշըպ հէր ան էլինատէն կէլտիյի գատար քիլիսէի շէրիֆի, ատշ-մանըատըա գարշը հըֆզ էթմէտէն կէրի տուբմագըտար: Եիրմի իքի ալնէ փատիշահ-լըգ ատըտիւ, վէ նէ գատար գան խաթէ-մէզհապիյատ տէ, չօգ տէֆտանահագ ճէնք-լէրի վուրուպ քէամիյէ մէճլուր օլատ: Պիր իշէ վէ ալէլ խուտա ճէնհէ պաշտա-մատան ճէմի տաքէրիյլէ պատտրագ կէօ-րիւպ վէ Ալահըն ալգըշընը իւզէրլէրինէ տիլէր խոի, վէ օլ ատպէպտէն տախի հէր կիրտիյի ճէնքատէն ֆիւթուհաթըա չըղ-մատը ատրքեար տըր:

Տիշմանա հէյատէթլի օլատուգտ կիպի, թէվֆէ էտիպ ատան տէյէնէ տէ մէրհա-մէթլի խոի: Կաղտըրիա էյալէթինատ Տրա-

վա շէհրի գրալ սերտաքէրինի խօրլատըլը իչին ղազէպ միւսթէհազդ օլմուշ ուտու։ Քիւլլիւ ադքեր իլէ իւզէրլէրինէ վարըպ շէհիրի մուհասէրէյէ ալտըղընտա շէհիրլիլեր գապահալթլարընը փէք էյի թանըյըպ՝ փատիշահըն խըշմընա ուղրամաընլար տէյի օնուն օրտուսու էօնիւնէ խայլի ատպի չօճուգլար թօփլայըպ եօլատըլար, վէ հէփիսի պիր աղըզ, եա շէֆքէթլի, մերհամէթ էյլէ, տէյի չաղըրըրըլար։ Գրալ, պու կիւնահօրդ մաըմլարըն բէճաըընը, վէ հատտըզ աղայըպ՝ ինէյէնլէրին տիլէյինի բէտտա էտէմէյիպ՝ Ալլահ տահի աման տէյէնլէրէ աֆվ էթմիշ տիր տէյէրէք ճէմի շէհր էհալիսինին էթտիյի գապահալթը պաղըշտաը։ Գուգարէլէրէ վէ ախէր զարուրէթ իչինտէ պուլունանլարտա էթտիյի ատատգալթ զայէթլէ չօգ տուր։

Ճէնկ ու ճիտալան տրա պուլտուղու կիպի քէնտի տէթտիյի իսպատէթ թալիմգալթլարընա մէշղուլ օլուրտուտու։ Ալլահա օլսըն մուհամմէթինի կէօսթէրմէկ իչին՝ օնուն ապիկ տինինի վատի մէմալիքինտէ եայըպ չալ էթմէյէ չօգ զայրէթ էթմիշ տիր։ Եափտըղը քիլիսէլէրին, մանաստըրլարըն վէ ախէր իսպատէթ խանէլէրին ատյրտը փէք չօգ տուր։ Հալէ պու կիւնքի կիւն Ս. Միքայէլ տաղը թէո-

*միյէ օլուեան մահալլուէ պուլունան Մի-
քայէլ հրեշտակապետին քիլիսեսինի օ
եափմըշ տըր: Թէքրար Ս. Աոեփանոսուն
իսմի շէրիֆինէ պիր կիւզել քիլիսէ եափ-
ըր վէ իչինսէ չօք զինէթ իլէ սէքիզինճի
Բեհնեդիկտոս Փափա հազրէթլէրինին է-
լինսէն գրալ թամըրնը դապուլ էթմի:
Պիր սըզը վէ սօֆու բահիպ կիպի տուա,
օրաճ վէ վէրհիզ իլէ կիւնլէրինի կէշիրիր
իսի. ազիմ իստամպոլնուն վէ հազրդու-
Թիւն խորհուրդլարընա օլան իպատէթի
իֆրաթ չօզուտու:*

*Պու կիսունէ մէլէքեանէ էօմր սիւրսիւք-
սէն սօնրա իսամէթէլէնսի, վէ էօլիմի-
նինէն եապրն օլմալարընը անլատըլընտա է-
լինի Ալահա, վէ սօնրա ամպալարընա
Թէալիմ էթմի, վէ սօն սէֆա բուհանի
Թէսարիքեամըննը սըզլուսիւնէ պինայէն
սրուգ ու մուհասապէթ իլէ կէօրսիւքսէն
սօնրա էլլի իքի եաշընտա իքէն Նֆէնսի-
միզին 1024 սէնէսինտէ, վաք բուհինի
եարատըճըլընըն էլինէ Թէալիմ էթմի:*

ԳՈՒԼՈՒՍ 23

Ս· ՊԱՆՏԱԼԵՈՆ

*Պու ազիզին վալիսէսի եւրուպա քրիս-
թիյան ըտր, վէ փէտէրի եւստրգիա
փուԹփէրէսի. տահա վաֆԹիզ օլմա-*

տան Իգնիմիտ շէհրինտէ վալիտէսի էօլ-
տիւ վէ էօքսիւզ մասըմըն Թէրպիյէսի
պիւսպիւթիւն փէտէրի իւզէրինէ գալըպ
փուԹփէրէսԹլէր այնի իւզդէ հէր շէյի
էօյրէԹտի: Պանտալէոնուն շիրինլիյի
ագլատան խարիճ իտի, ֆիրաէԹիյլէ ղայ-
րէԹի տէ պուննան փէք աշաղա օլմայրակ
ազ վագԹ զարֆինտէ իլմի Թրպպատէ էօյ-
լէ իլէրիլէտի. քի ճէմի շէհր էհալիսինին
վէ Վալէրիտս Մաքսիմիանուս գրալըն ի-
Թիպար իւ մէտհինէ շայէսԹէ օլտու: Օլ
շէհր իչինտէ Երմոգայոս նամինտէ պիր
ղայրէԹքէշ քրիսԹիյան փափազը կիզլի
վազըյըս չօգ էյլիք էտէր իտի: Պիր
կիւն պիր մահալլտէ Պանտալէոնա բաԹ
կէլիպ հէքիմլիք իւզէրինէ խայլի միւպա-
հէսէրտէն ածնրա ուալ իլէ սէօվիւ տին
իւզէրինէ չէվիրտի, վէ կէօրիւնէն մահ-
լուգաԹլար իլէ կէօրիւնմէզ խալիգին
կէրչէքլիյինի վէ եէր իւզէրինտէ քէնտի
ազիզ Էվլատը քրիստոսուն ազըըյըս չոմ
էԹտիյի տինին սահիհլիյինի օնա խապաԹ
էԹտի վէ գանտըրտը: Անահ էֆէնտիմիզ
տահի էօլուլէրէ իլաճըդ ճան վէրմէյէլէ
տահա գէյտտէ Պանտալէոնուն սլտագլար
արԹըրտը, վէ իհմալըդ Երմոգայոս քա-
հանանըն այադընտա վարըպ քէնտինի վաֆ-
Թիկ էԹմէյէ եալվարտը:

Ելճատը գապու օլունտուգտան ածնրա

իւք իշի վէտէրինի տախի խըզմէթ էթ-
տիյի փութլարըն եէսիրլիյինտէն գուր-
թարմագ օլաու. օլ սէպէպտէն գալգոր
եանընա վարար վէ քրիսթիյանլարըն տի-
նինին տօղրուլուղու վէ քէնտի ալլահլա-
րընըն տախթէլիյի իւզերինէ սէօյլէր իքէն
իսթէ պիր քեօր կէլտի վէ հէքիմլերտէն
տիւզէլճէք եէրէ տահա քէօթիւլէնմէսի
իւզերինէ շիքեայէթ էթտիյինտէ՝ պան-
տալէոն, էյէր կէօղիւն աչըլըրսա քրիս-
թիյան օլուրմուսըն տէյի սօրաու. պէլի
օլուրսա տէյի ճէվապ ալտըղընտա, քրիս-
տոսուն ապկոզ իամինէ էմր էթտի քի գա-
փանմըշ կէօղլերի աչըլսըն վէ կէօրսիւն:
Ակօղիւ պիրթէսիյէ ալիւնն տախի կէօ-
զիւնիւն աչըլմատը պիր օլաու: Փէտէրի
պու միւճիզէյի տէ կէօղիւյէ կէօրսիւ-
յիւնտէ զայրի օղլունուն աէօղլերինէ
գարշը կէլէմէյիպ, պիւլէնտ ավագ իլէ,
պէլի պուռնատն պէօյլէ ինանըրըմ, քրիս-
թիյանլարըն ինանըպ թափըրըը Ալլահ-
տան զայրի ալլահ օլմամասընը թանըը վէ
իդրար էտէրիմ տէյի չաղըրտը: Պանտա-
լէոն Ալլահըն էթտիյի ինայէթ իւզերինէ
շիւքր տունուպ կէօղիւ աչըլմըշ քեօր իլէ
պէրապէր պապասընը տա օլ ֆադուլէթլի
քահանայա կէօթիւրտիւ քի վաճիպ օլան
միւհիմմ տին մասալահաթլարընը օնլարա
էյրէթտին: Փէտէրի քրիսթիյան օլ-

տուգտան ասնրա չօգ եաշամայըպ պիր էյի էօլիւմ իլէ էօլտու. վէ պանտալէոն ճէմի վարիյէթինէ սահիպ օլտու: Պատիհէվա էթտիյի խրզմէթլէրտէն պաշգա վարտը-ղը ֆագիր խսաթէլէրէ վէ ախէր իգթի-դաար օլանլարա փարասընը թէվզի էտէր-իտի. գրալ պու էթտիքլէրինի տույտու-ղունտա՝ էլպէթտէ սապր էթմէյիպ հապ-գընտան կէլէճէյինի փէք էյի պիլտիյի իչին ճէմի մալ ու մէլալընը տաղտարը ըտր: Սանքի Ալլահրն եարտըմըյլա հէր էլ գո-տուղու խսաթէլէր տէ շիֆա պուլտուրու-տուլար:

Շէհր հէքիմլէրի պունու կէօրտիւքլէ-րինտէ՝ քէնտի սանատաթլարը վէ գաղանճ-լարը պիլթիւն էլտէն կիթտի տէյի, ին-թիգամէն գրալա խապէր վէրիլէր. քի պանտալէոն քրիսթիյան օլմուշ տուր, վէ օնլարըն ատէթի իւզրէ պիւյիճիլիւք էօյրէնիպ խսաթէլէրէ շիֆա վէրիյօր, վէ քեօրլէրին կէօրիւնիւ աչըյօր: Գրալ պունլարը իշիթտիյինտէ տաղտըղ քեօ-րու հուզուրունէ շաղըրտը, վէ օլան վա-գրայա վուգուճ օլտու: Լաքին պունտան օլան միւճիգինին թարըլընը, քրիսթի-յանլարըն Ալլահրնըն տօղրուլուղունտա վէ հիքմէթլէ պանտալէոնտուն՝ քէնտի կէօրէրինի աչմասընը տայտուղունտա թէաճճիւպ էտիպ իմտայա կէլէճէք եէրէ

գուսուրաս վէ անիտէ պաշը քէսիլմին
տէյի էմր էյլէտի: Օնաան սօնրա պան-
տալէոնս հուզուրինէ չալըշտըպ, կէրչէք
քրիսթիյան մը սո՞ն տէյի սօրաս: Ալա-
հըն գուլս, պէլի, քրիսթիյանըմ տէյի
պիփէրմա ճէվապ վէրտի վէ քէնտիյէ
մախսուս պիր ալահանի թէսէխրիլի պէլ-
ման էլէ փուլթփէրէսթէլէրին ալահլա-
րընըն սախթէլիյինի վէ ֆապատ քրիս-
թիյանլարըն Ալահընըն կէչէքլիյինի վէ
էթտիյի մուճիզէլէր եալընըզ օնուն խա-
միյէ օլմասընը կէօսթէրտի: Գրալ՝ քէն-
տի վուլթփահալարըյլա պէրապէր հիչ
պիր ճէվապ վէրէմէյինջէրինտէ՝ պանտա-
լէոն տահա գիյատէ սէրսէմլիյէ, հէ-
քիմլէրինիզ էլ չէքմիշ պիր խաթէնիզ
վարմա պուլայա կէթիրին, ճէմի փուլթ-
լարընըզըն վահապլարընը վէ ալիմլէրինի
պուլայա թօփլայըն, թահրըզընըզ ալահ-
լարըն պիրէր պիրէր սորնը չալըրըն վէ
եարտըմընը տիլէյին, վէ պէն եալընըզ
Ալահըմըն իսմինի վէրիրիմ. պաղալըմ
սիզինքիլէր նէ էտէրսէր, խաթէյէ շիֆա
վէրէպիլիրսինիզ. պէնիմ Ալահըմըն վէրէ-
ճէյինէ հիչ շուպհէմիլէ եօգ տուր, տէտի:

Թէքլիֆի գապուլ օլունտուղունտա
հէքիմլէրտէն պրտգրըմըշ իսթիսդալը պիր
խաթէյի մէյտանա կէթիրտիլէր. փուլթ
ալիմլէրի վէ վահապլարը պիրէր պիրէր

Բահաղըն փափագլարը կիպի եալանճը ալահլարընըն հիմայէթինի խաթէնին իւգէրինէ տիլէտիլէր, վէ լաքին հիչ պիր տիւզէլմէ նիշանը կէօրիւնմէտի։ Օնլար պիթտիքտէն սօնրա ազից Պանտալէոն խաթէնին եանընա վարտը վէ ճիւլ տուտուան սօնրա իւգէրինէ պիր խաչ նիշանը էյլէտի, վէ Յիսուս Քրիստոս էֆէնտիմիզին իամինէ էմր էյլէրիմ, այտալա դալդ վէ սաղալ, տէտիյի կիպի, խաթէ պիթթէքմիլ սաղալտը վէ այտալա դալդըկ՝ քրիսթիյանլարընԱլահընատան զայրի կէչէք ալահ եօգ տուր տէյի, չաղըրտը։

Պու օլան միւճիզէ իւգէրինէ նէ դատար չէհր էհալիսինտէն չօղտ քրիսթիյան օլտուլար իսէ տէ, դրալ՝ զալիմ վէ խային փութ ալիմլէրինին ատօվիւնէ դարշը կէլմէմէ իչին, ազից Պանտալէոնտ թուխտուրտ վէ խայլի իշքէնճէլէրտէն սօնրա դաթլ էթտիրտի։ Էֆէնտիմիզին 305 թարիխինտէ պու ազից իլէ պէրաբէր եօգարըտա զինքր օլունան զայրէթլի ազից Երմոլայոս քահանայ տախի դաթլ օլունմուշ տուր։

Ս. ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԿՈՉՄՈՒ

Ալլահըն մէհամէթինին վէ գուվվէթինին հասարդ վէ նիհայէթսիզ օլմասընը պիլմէյէնլէր՝ պէլքի պու ազիզէնին հիքեայէսինի օգուտուդլարընտա, չօդ շէյլէր մասալ տըր տէյէպիլիրլէր, վէ լաքին չէքմէյէ գուվվէթ վէրէնին հէմդաատը Ալլահ օլմասընը միւշիւնէլէր, ճէմի աասրդ եաղըճլարտան ալըպ՝ եապտըղըմըզա ինանըր վէ մուհապէթ իլէ դապուլ էտէրլէր։

Սըբուհի Քրիսաինէ Տուսկիաաա Տիւրտա շէհրինէ միւնեայա կէլմիշ տիր. վէ վէտէրի Ուրբանոս օլ ատը չըղմըշ քրիսթիյանլարընն պաշ միւշմանը շէհրին վալիսի իտի. վէ հաքքէ վէ կիւն կէչիրմէզ դէվալըը քրիսթիյանլարտան թութմար, սիյասէթ վէրիր իտի։ Գըզը Քրիստինէ պու կիւնահըզ մահպուսլարընն ատպը իլէ չէքիքլէրի էզիյէթլէրի կէօրմիւշիւնէ շաշար գալտը վէ պունլարընն քիմ վէ քիմէ խըզմէթ էթմէլէրինի տուրմադ իսթէտի. վէ արզուսինէ նայլ օլատուղունատա Ալլահընն վէրմիյի իլէ լութֆ թահրիքինէ գարշը կէլմէյիպ՝ քէնտի տախի օնլարընն սրբատընա կիրմէյէ ահատէթտի։ Հէնուզ տօղուդ եաշընտա իքէն

կիզևիճէ ազիզ տինիմիզին ախէր սրբրլա-
րընը տա էօյրէնտիքտէն ոօնրա վաֆթիզ
օլտու վէ տար Քրիստինէ գօնուլտու: Ան-
լահ էֆէնտիմիզէ կէօմթիրտիյի մուհափա-
պէթ վէ թէմպիհլէրինի թութմտըղ օլան
ղայրէթի եաշընտան չօգ պիւյիք իսի-
փէաէրինտէն կիզի օնուն ալթուն վէ
կիւմիւշ փուլ սիւրէթլէրինի ալտը, վէ
պաշգալարընըն տախի եարտըմջյլա խիւր-
տէլէտիքտէն ոօնրա փարչալարընը Ֆու-
գարէլէրէ թէվզի էթտի: Փէաէրի օլան
շէյի տույտուղունտա հատտէն խարիճ էօ-
քէլէնտի վէ ալտահլարընտա օլան հափա-
րէթի գրզընըն գանը իլէ սիլմէք իսթէտի
վէ լաքին տահա իշքէնճէ վէրմէյէ պաշ-
լամտան պէլքի թաթլըլտա չէվիրէպի-
լիրիմ իւմիտիյլէ օնու եանընտա չալըրտը,
վէ էթտիյի թապափրաթը եիւզիւնէ վուր-
տուգտան ոօնրա, Ֆագտա իրթիքեատ
էթտիյի կապահաթլար իշին ածվ սի-
լէհին, վէ եինէ էվվէլքի կիպի քէնտի
ակվկիւլիւսիւ օլտուն, տէտի: Թէքլիֆի
հիշ պիր վէճհ իլէ գապտըլ օլունմտար-
ղընտա ակօղիւնիւ էօրֆէ չէվիրտի, լաքին
Քրիստինէ հիշ գօրգմտար. իսթէտիյին
կիպի էզիյէթ վէր եա փէաէրիմ, վէ լա-
քին պիլէհին քի հիշ պիր թիւրլիւ պէ-
նի Ֆիքրիմտէն չէվիրէմէզին, վէ հիշ
պիր թիւրլիւ եիւրէյիմտէն Քրիստոս է-

ֆէնտիմէ օլան իթիմատ ու իթիգատըմը
չըգատամապըն: Պէնի եօգատան եարատան
Ալահըմ, էօրֆ էթտիյին էգնյէթլէրի չէք-
մէյէ տէ գու վէթ վէրէպիլիր, տէմէթինատէ,
փէտէրի գու տու բուտու, վէ քէնդին գամ-
չըլատընլար տէյի, էմր էյլէտի: ՃԷմի իշ-
քէնճէ վազթինատ հիշ պիր ազըր վէ շի-
քայէթ նիշանէսի կէօռմէդիյինատ,
ածրգարդ փէտէրի տէմիր թարադ իլէ
պէտէնինի գազըլըն տէյի էմր էթտի:
Քրիսթինէ պէհատըրանէ պու ազիմ իշ-
քէնճէ ատատընատա կէօրմէնիւ կէօյէ գալ-
մըտըր վէ Ալահըն եարատմընը տիլէտի,
ածնըտա եէրէ տէօքիւլմիւշ թէնինին փար-
չէլէրինի թօփլայըպ՝ Ա՛լ ատնին հատ
էթտիյին էթ փարչէլէրի տիր, եէ, տէյի
փէտէրինին էօնիւնէ ալթտը: Փէտէրի՝
փէտէր եէրինէ մէրհամէթտիգ գալիմ
թէպտիլ օլուպ անի ատամթատ օրայա պիր
տէմիր ատատա կէթիրթտի, վէ չիլ չեպ-
լատ Քրիսթինէ գըզընը իսթիւնէ ես-
թըրըպ եալ տէօքտիւքտէն ածնըտ, ատա-
պանըն ալթընա ալթէշ վէրտի քի գէվալը
եավաշ եավաշ գավըտուպ եօղ օլատն.
վէ լաբին Քրիսթինէնին եարատմճըտը Ա-
լահ օլատուգատան ածնըտ զալիմ փէտէրինին
հէր էթտիյի քեար էթմէգ իտի: ՃԷմի
իշքէնճէ վազթինատ թատթը նազմի իլէ
Տավատ փէյղամպէրին զէպուրէրինի օ-

գուտու վէ աթէշ քէնտիյէ զարար վէր-
մէյիպ ուէյրճիլէրին չօղունու եազըպ թու-
թուշտուրտու: Փէտէրի կէօղիւյլէ կէօր-
տիւյիւ միւճիզէթ իւզէրինէ նէ զատար
թէաճճիւպ ուէ էթմիյէ, եինէ զաս-
թինատէն ուէօնմէյիպ իրթէսի կիւն էլպէթ
հադըրնատան կէլմիրիմ նիյէթիյլէ պիր
զարանըը զընատանա աթատըրտըը:

Քրիստինէ զընատանա կիրտիյի կիպի
Ալտահ թարաֆընատան իրտալ պուլրու-
մուշ մէնէք կէլտի, վէ օնու թէսէլլի էթ-
տիքտէն սօնրա ճէմի եարալարընը տիւ-
զէլթտի վէ էվվէլքինատէն կիւզել էթտի:
Պապատը պու հիքմէթի ուէ տույտուղուն-
ատա տահա զիյատէ գուտուրտու վէ հէմէն
վազթ զայպ էթմէտէն պօղազընա պիր
ուէյիրմէն թաշը պարչայըն տա ուէնիզէ ա-
թըն ուէյի, էմր էյլէտի: Էմրի իճրա օղուն-
տու վէ լաքին քէնտի արզուսինէ էրէմէ-
տի, զնրա հապատա կէօրիւնէն մէնէք կէ-
լիպ թաշը պօղազընատան չէօզտիւ վէ
Քրիստինէյի տալ ուէլիմ տէնիզ գըյը-
սընա չըգարտը: Ջալիմ փէտէրի Ռուբա-
նոս պուռնու տա կէօրտիւյիւնտէ պիւա-
պիւթիւն քէնտիյի շաշըրտը, վէ իրթէսի
կիւն պիր եէնի իճատ իշքէնճէ իլէ վիւ-
ճուտինի օրթատան զալտրըրըմ ուէյէ-
րէք, թէքրար զընատանա գօտուրթտու:
Վէ լաքին միւսթէհադ օլտուղու Ալա-

հըն խրշմընա ուղրայըպ իրթէսի կիւնէ գալմատը, վէ կէճէլէյն եաթաղը իչինաէ հրըսբնաան ղըզ նէֆէս օլուպ պօղուլմուշ պուլունաս: Պու խապէր իւղէրինէ դէվալը Քրիսթինէ իֆրաթ ածըրը, ղիրա հէր ան իւմիտի պէլքի ութօնէր վէ ոօղրու Ալահը թանըը աէյի իտի: Վէ լաքին օնուն էօլմէսիյլէ քէնաիսի գուրթուլմատը. վէսաէրինին եէրինէ կէչէն Դիոն օնուան աշաղա գալմայըպ իւքէվվէլ թաթլըղըա գաղանըրըմ խիւնեաբյա խայլի թէճրիպէլէրի պօշա չըգարըղընը կէօրսիւքաէն ածրա թիւրլիւ իշքէնճէլէրէ պաշլաատը:

Պիր պէշիք պիչիմի ֆրչը իչինէ գայնար գայնար պէղիր եաղը վէ գաթրան ոօլաուրաւպ ապիղէյի իչինէ աթաը. Քրիսթինէ պու շէյթան իճաատը եէնի ալաթը կէօսմէսինաէ, ապա գօրգու կէօսթէրմէսի, եիւղիւնէ խաչ չըգարտըգաան ածրա իչինէ կիրաի, վէ գալիմին էմրինի իճրա էաէն Հաաուարաա աէօնիւպ, Ֆիլվադը էյի տիշհունմիշհինիւզ, պիրնէվգաաէ չօճուգ միալի պէնի պու պէշիք պիչիմի ֆրչը իչինէ եաթըրըյօրաունուզ, ղիրա քրիսթիյան օլուպ վաֆթիզ հավգունաան ոօղալը Հէնուզ պիր աէնէ օլույօր, աէտի: Խայլի միգտար իչինաէ գալըպ Հիչ պիր թիւրլիւ ածը վէ արզը վէ թէնինաէ

պիր քէտէր կէօսթէրմէմէյինէ տիշարը չըզարտըլար վէ Դիոնուն էմրի իւզրէ Ա-պողոնուն փութխանէսինէ օնա սէճտէ գըլարն վէ գուրպան սունսուն տէյի կէօ-թիւրտիւլէր: Քրիստինէ այալընը էշկը-տէն իշէրի գօսուլու կիպի պիր խաչնի-շանը էթտիվէ փութուն սուրէթի թէքէր մէքէր աշաղա տիւշիւպ փարէ փարչէ օլ-սու: Խիւրտէլէրինտէն պիր թանէսի Դիո-նուն եիւգինէ կէլիպ եէրէ չարփար վէ անիտէ էօլտիւրտու: Հասսալար զօրզ-սուլար, կէրի կէրի չէքիլտիլէր վէ իշէ-րինտէն էքսէրիսի սէյրճիլէրտէն չօղու իլէ պէրապէր Քրիստինէնին թափարըլը Աւլահըն կէրչէքլիյինի թանրյրպ տօղրու-քրիսթիյան տինինէ տէօնտիւլէր:

Դիոնուն եէրինէ Յուլիանոս իամինտէ պիր ախէր վալի կէչտի, վէ պու տախի ճէմի կէչմիշլէրէ վուդուֆ օլսուզտան սօնրա պիր սիլահսըզ վէ տէրմանսըզ զըզտան եէնիլմիշ կիպի օլմասա իշին թիւրլու թէճրիպէլէր իլէ օնու զորլան-մատա ճահտ էթտի վէ հիչ միւմքինի օլ-մատըղընա էյի զանտըզտան սօնրա պիր թուրթուշմուշ ֆուրտուն իշինէ տիրի տիրի աթմատա էմր էյլէտի. էմրի իճրա օլսու վէ պէշ կիւն պէշ կէճէ Քրիստինէ ֆուրտուն իշինտէ Բաբելոն չօճուգլարը կիպի միւ-ճիվէթիլէ քէտէրսիզ զալըպ տայըմ Ա-

լահլնըն մէտհինի էտէր իտի: Պուհատան ատնրա պէր մուրթէտին ֆիթ վէրմէ-սիլէ ապիզէյի պէր գալեմ վէ ապղըն վէ գէհիլլի հայվանաթի իլէ տօլու մաղարա իշինէ աթտըլար, վէ լաքին Քրիստինէ օրայա առ կիրտիյինտէ առէթի իւղլէ եհ-գինէխաշ չըզարտը. վէ գալեմ հայվանլար պուղույա աէօնիւպ օնա գարար վէրմէտի-լէր, վէ քէնտի հէր ան թաթը գահաէ-լէր իլէ էպէր էթտիյի Ալահըն պիւյիւ-քլիւյիւ իւզերինէ պէյթլէրի օգուրտուտու: Զալիմին էմրիյլէ՝ պարի պու ատի իշլէթմէ-յէլիմ տէյի, ապիզէնին տիլինի քէօքիւն-ատն քէատիլէր չըզարտըլար, վէ լաքին մուրատլարընա էրէմէտիլէր, գիրա Քրիս-տինէ էվվէլքինտէն առհա գիյատէ վէ թաթը չատըրըրտը:

Էլհատ Յուլիանոս պու տէրտտէն գուր-թուլմատ իշին պիր տիրէք իւզերինէ ա-պիզէյի սըզը սըզը պաղլամայա վէ ատնրա օղ իլէ վուրուպ էօլտիւրմէյէ էմր էյլէտի: Ճէլլատլար էմրինի իճրա էթտիքճէ, Քրիստինէ կէօղիւնիւ եօգարը գատըրտը վէ տէրտնի գալդինտէն ահուզար էտէ-րէք շիմտիյէ գատար վէրտիյի գուվվէթ իւ Ջիւթուհաթ իշին Ալահա շիւքր ատնտու վէ պուհատան պէօյլէ զայրի էպէ-տի ճէհհնէթինէ ալմայա եալվարտը: Ագի-զէնին րէճատը գապուլ օլունտու, հատ-

սաղար պաղլայըպ իւք օղլարը աթմաղա պաշլատըգլարընաա Քրիստինէ շաղ եիւրէք վէ կիւլէր եիւզիլէ փաք բուհինի Ալահընաա թէալիմ էյլէտի վէ շան ու շէրիֆի իչին օլ գառար էզիյէթլէրի չէքտիյի Քրիստոսու քէնտի Փէտէրինին տէվլէթինաէ կէօրմէյէ նայլ օլսու: Ազիզէնին էօլիւմիւ էֆէնտիմիզին 300 սէնէսինաէ վուգու օլմուշ սուր:

ՅՈՒԼԻՍ 25

Ս. ՅՈՎՆԱԻՄ ՎԱՆ ԸՆԵՆ

Ազիզ պիքր Մերեէմին վալիտէսի սրբուհի Աննա Գուսսի շէրիֆէն իքի սաաթ միդատրի ուզագ Քիթապը մուգատասսուէ սար չըգմըշ Թեթղեհէմ շէհրինաէ տիւնեայէ կէլսի: Էօմրիւնիւն իւք չաղընը փաքիզանէ կէշիրտիքսէն սօնրա սալը Նազարէթսէն Գալիլէսալը Յուսակիմ նամինսէ պիր Ալահսան գօրդար քիշիյէ Թէզէվվիւճ էթսի, վէ մուհապպէթ իլէ վէ սաարդըղընա պիսյինիհի ազիզ Ղուկաս աւետարանիչին Ս. Զաքարիա վէ Սրբուհի Ելիսաբէթին իւզէրինէ տէտիյի կիպի իքիսի տէ սալնհ խոխէր վէ Ալահըն Թէմսիհլէրինաէն տիշարը չըգմազ բարլար: Ճէմի վարիյէթլէրինի իւչէ պէօլ-

տուլէր. իւք հիսաւինի Ալլահըն շանը վէ իպատէթիանէլէրին կիւվէլլեյի իչին խարճ էտէրիսիլէր. իքինճի հիսաւինի՝ ֆուգարէլէրէ տալըտըրըտըլար, վէ իւչինճիս վայրայա քէնտիլէր եաշարըտըլար. ճէմի խայր ամէլ իչլէմէյէն պագը գալան վագթլէրինի տուա վէ իպատէթ թալիմնէթլարընատա սարֆ էտէրիսիլէր:

Պու իքի ալիկ գէմճէլէրին տիւնեա իւգէրինատէ հիչ պիր եիւզէյն սրգրնթըլարը եօխտուտ. ֆագատա նիչէ սէնէլէր պէրապէր եաշատրգատան սօնրա պիր մուհտապէթ մէյվէսի էվլատլարը օլմատըղընա գայէթ թատէտէր խոիլէր. վէ պու թատիսէթ վէրկիսի գատարէթլէրի տահա գիյատէ ալթատրըտը, տիւշինտիւքլէրինատէ քի օլ վագթըն գրյատը իւգսէ էվլատը օլմամատը այպ պիր շէյ վէ Ալլահ գատէպի սայրըրըտը: Օլ տուրէթատէն իքիսի տէ տայիմ Ալլահա եալվար օլուրտուտլար վէ էլէրինատէն կէլէն տատագայը ֆուգարէլէրէ վէրիրիսիլէր քի րէճալարը գյատալ օլունտուն վէ պու գիւլլի իւգէրլէրինատէն գալտրըտըն: Խայլի գէման տուտալարը իշխոխլամոխինատէ գալպլէրինատէքի տույտուգլարը աճրյը տապը իլէ չէքտիլէր վէ Ալլահա տունտուլար, վէ լաքին գաթի իւմիտ օլմատրլար, հաթթա գիյատէ տախի տուտալընտա տէվամ

էթտիլէր պիլէրէք քի Ալլահ ուսաման հազդ էտէր վէ էնճամ մէրհամէթէ թէփրէնիր։ Անոնա եալընըզ պիր կիւն իպատէթխանէտէ քէնտի հալի իւզէրինէ Ալլահըն էօնիւնտէ եանտար իքէն, եիւզիւլ ալը իւմի օլսուն վէ սէպէպինի պիլմէտէն էօքիւր էօքիւր ալլամպտա պաշլատը։ Օլ սաաթ վազթըյլա քէնտի կիսպի պիր ատխէր Անոնանըն քիլիսէ իշինտէ պու շէյ իշին ատա էտիպ տէ րէճաատ գապուլ օլունմատը խաթըրընա կէլտիյինտէ, տահա դիյատէ իմթիսատը ալմատը, վէ էլպէթտէ պու լութֆ ու ինայէթէ նայլ օլաճաղըմ տէյի ապլտան վէ սաէթտէն խաբճ ատոգ ու աշղ իլէ Ալլահա նիյազ էթմէյէ պաշլատը։ Պունլատտան դաթի նազար եղկանանըն էհլի Անոնա կիսպի՝ քէնտի տէ պէրմիւտատա օլուտաս տիլէտիյի էվլատը Ալլահըն խրզմէթինէ սունմատա ահա էթտի։

Ազիմուշշան հազդ թէալա հազրէթլէրի ճարիյէսինին կէօզ եաշընա պագտը, վէ տուալարընը հազդ էտէրէք տինլէտի, վէ պէտէլէն էճրինի վէրմէ իշին ճէմի ապլդ պապալարըն զիւմինճէ մէմալիքի անիւմանատէն պիր ֆիրիշթէ իրսալ պույրուպ օնու թէսէլլի էթտի վէ օլաճագ էվլատընըն՝ ճէմի մախլուգաթլար արասընտա մութլու վէ օլ գատար սէնէլէր-

ան պէրի Հասրէթի չէլիլիշ Մեսիհին անասը օլաճաղը խապէրինի վէրսի, վէ գըզընըն ոօղաուղունաա գօյաճաղը խամի ան վիշինէն օնա սէօյլէսի: Յովակիմ սախի բույսար իչինաե՝ օլան հիքմէթին միւժաեսինիալար, վէ իքիսինին սե գալպ-լէրինաե քի սույսուգլարը մէսրուրիյէթի ինսան քեալըս իւ գէրինաե օգումասան խա, ֆիքրինաե սիւշհունսիյինաե սահաէյիկէօրէպիլէր: Թէքրար պէ թէքրար Ալահա շիւքր սունսուլար վէ էվվէլ-քինաէն գիյասե իպասէթլէրի իգսիյաս պուլսաս վէ սաաթ պէ սաաթ Ալահըն վաս էթսիյի էվլասը կէօրէրիյէ կէօրմէյէ պէքլէր իսիլէր: Տօգուգ այ միւրս-րինաէն սօնրա էպէսիսէն սէշհիմիշ վէ նիչէ երլասաման պէրս Հասրէթի չէքիլ-միշ Ալահ էվլասընըն վալիսէսի օլաճագ-գաթ վիճաս կէլսի, վէ ամալարընըն միւսաար եէրինէ վարար: Անսանըն կէօ-թէսիյի մս Հապգէթ Հասսէն խարիճ սիր, վէ թաֆսիլէ կէլմէգ. գուճալնաման այրըմսագ վէ սար սիլինսէն սիւշմէգ խի. կիճէսի վէ կիսնսիւգս օնսէն ուղ-բաշա, սաաթլար վէ սագիդէլէրի օնա խրգմէթ էթմէ, պէսէմէ վէ սիյսի-սիսաք թէրսիյէ էթմէ իչին խի. պս ա-գիգ էվլասընըն վագթսյա նայլ օլաճաղը մէրթէսէ խաթրընա կէլսիյինաե նէ է-

տէճիյինի պիլմէդիսի։ Ղայրէթի նէ դա-
տար չօղուտուլսաստա, զահմէթի օլ դա-
տար ազ օլսու. զնրա տէտիյինատէն վէ
էյրէթտիյինատէն զնյատէ ազնզ զբզը
էտէր վէ պիլնր իտի. մէլահիքեանէ փաք-
լըզը վէ սապհճէ կիւնահսրզլըզը մէչէյին
ճէմի փիշին տէտիքլէրինէ պէշարէթ ի-
տիլէր. օլ խուսուսատէ, Աննա քէնտիսինի
ճէմի անալարտան մուխլու չալըրըտր։
Պու ազնզ զբզընրն եիւզիւ սուլյունա Ա-
լահ թարաֆընտան նայլ օլսուդլարը
հիւրմէթլէր ղայէթ չօղ տուր. էյէր ե-
լընըզ ազնզ Պիքիրին զնյարէթէ կիմսէ-
սիյլէ Զաքարիանրն վէ Եղիսաբէթին խա-
նէսի սէմավի էյլիքլէր իլէ տօլու օլսու
իսէ, տօզուզ այ բահմինատէ թաշըյան վէ
իւչ սէնէ էվինատէ թէրպիյէ էտիպ պիւ-
յիւտէն Աննանրն վէ Յուսակիմին էվի նէ
դատար լութֆլար իլէ մէմնու օլմուշ տուր
տէմէյէ հաճէթի եօղ տուր։

Աննանրն նայլ օլսուդու հիւրմէթ վէ
ալարզը փիշքէշ եալընըզ քէնտի իշին
տէյիլ իտի, հաթթա ալմատան էվվէլ
Ալլահա սունմատա ահա էթմիշ իտի, օլ
սէպէպտէն Մարիամ իւչ եաշընա վար-
սրզընսա պիլէմինճէ ալար վէ էհլի Յու-
վակիմ իլէ պէրապէր ահարնը թէքմիլ
էթմէյէ կիմտի։ Գուսսի շէրիֆին քիւ-
սէնէ կիրտիյէ պիրլէ ազնզ պիր թանէ-

ճիք սեվկիւլիւ գըղընը ալար վէ քահանանըն էլեյլէ Ալահա սունսու: Աննանըն էթոխյի գուրպանըն պիւյիքլեւյիւ իւզերինէ սէօյլէմէք ճիյաոէ տիր, վէ պիր թանէճիք գըղընսան այրըլըպ եալընըզ գալմազ նէ գաոար քէնտինէ ալըր օլմուշ սուր, հէր անա օլան տիւշիւնէ պիլիր· վէ լաքին իքիսի տէ ճան ու կէօնիւլ-սէն վէ իսթէյէրէք ահալարընը թէքմիլ էթոխյէր, զիրա Ալահըն իրսաէթինի թէքմիլ էթմէ պօրճլարը, էվլաալարընը սէվմէ պօրճսունսան զիյաոէ օլմասընա վէք էյի գանմըշլըալար: Մարիամ, աննասընսան այրըլսար վէ ախէր քահանալարըն թէրկիյէսի ալթընսա Ալահա իրզմէթ էտէն գըղար սրսարնա կիրսի, վէ Աննա գուրպանընը սունսուգսան օնրա էհլի իլէ պէրապէր խանէսինէ սէօնսիւ: Արսարնսան չօգ կէչմիյիպ Յուսակիմ տախի էօլսիւյիւնսէ եալընըզ պաշընա սուլճա էօմր կէչիրսի: Պու ապիզէ սիւնեայէ կիրմիսէն ախէր սիւնեայէ կիրէճէքլէրէ իպրէթ օլսուզսու կիպի, պէօյլէ սէ էվլէնսիքսէն վէ սուլգալսրգսան օնրա էվլիլէրէ վէ սուլ գալմըշլարա ֆսղուլէթ էօրնէյի օլմուշ սուր: Պու թարիզ իւզրէ իայլի պէնան եաշսարգսան օնրա օզսան եէսի եաշընսա էօլիւպ՝ գուրպանընա պէսէլէն էճրինի ալ-

մաղ իչեն եարատրծարնեն ետնեա կիմ-
միշ տիր։

ՅՈՒԼԻՍ 26

Ս. ՂՈՒԿԱՈՍ ԵՎԱՆԳԵԼԻՍՏԻ

Սուրբ Ղուկաս Մէց շէհրինէ եապըն Լաոդիկիա տիւնեայէ կէլաի. տահա կէնճ իքէն փէտէրի էօլտիւիւնէ ամուճաար ետնեա ալար վէ Թէրպիյէսինէ մուգա-յեէա օլաու։ Եաշը քէմալինէ վարար-զընաա Ս. Հիլարիոսուն գրզգարտաշընը ալար վէ եէտի աէնէ պիրլիքտէ եաշա-տըգտան սօնրա իքի Թարաֆըն բիգա-րյար պիրպիրինէն այրըլարար վէ տա-հա զիյատէ քէմալիյէթ իւզրէ եաշայա պիլմէ իչեն մանաստըրլարա չէքիլտիլէր։ Ղուկաս՝ օլ վագթլարտա տար չըգմըշ Լէհինէլերին մանաստըրնա կիրտի վէ օ-րանըն արզը գանուէնտա իւզրէ էօմր կէչի-բիր իտի։ Օնտան սօնրա Մակոն շէհրինէ կէչտի վէ ճէմի վարիյէթինի տաԹրտ Ֆուգարէլէրէ տաղըԹտը։ Կամպանիա է-յալէթինտէ Տրոաս շէհրին եպիսկոպոսու էօլմուշ իտի։ վէ եէրինէ տահա պիր մինատիպ քիշի պուլունմայօրտու։ Ղու-պրոսուն ալչագ կէօնիւլլիւյիւ, հագիմլիյի վէ ախէր պիր ճան չօպանըր օլաճագ քի-

մեռնէ լսելը կէլէն ֆազուլէթլէրի ա-
լեմ պէյան օլտուղու վէճհլէ, օրանըն
էհալիսի իւմումէն օնու քէնտի շէհրլէրի
իւզէրինէ եպիսկոպոս ութիւլէր. վէ Ղու-
պոս Ալլահըն իրատէսինէ գարշը կէլմէյիպ
քէնտի շան ու շէօհրէթի իչին օնուն
եարտըմըյլա էլինտէն կէլէն էյլէյի էտէ-
պիլմէք արզիւսիյլէ պու աղըր խըզմէթի
ուհտէսինէ ալսը:

Իւմիտի պօշա չըզմատը. եպիսկոպոս
օլուպ խըզմէթինէ կէչմիյի կիւնտէն պէ-
րի քէնտիյէ թէսլիմ օլմուշ ճանլարըն
խայրը իչին հէր կիւն վազ վէրմէյէ, քրիս-
թիյան տինիմիզին մատտէլէրինի էօյրէթ-
մէյէ վէ լուհանի էօմր մէալէքինտէ էյի
վէ ֆազուլանէ եաշամտըղա ղայրէթ վեր-
մէյէ պաշլատը: Նասիհաթըյլա խայլի
ինսանըն կիւնահքեարլարը թէվպէյէ կէ-
թիրտի, կէվշէքլէրի մուհքէմլէտի վէ պիլ-
մէյէնլէրի թէրպիյէ էթտի: Վէ լաքին
աէօզիւնտէն զիյատէ էթտիյի խայր ամել-
լեր աէօյլէտիյի իչին՝ ազ վազթ իչինտէ
չօգ կիւնահքեարլար չէվիրտի: Պիճէնին
նըսֆընը տուատա կէչիրիր իտի, վէ պա-
զը գալան պիր գաչ սաաթը եումշազ
եաթազ իւզէրինտէ կէչիրէճէք եէրէ էյ-
րի պիւյրիւ օտուն փարչալարը իւզէրինէ
եաթար ույուրուտու: Հէր կիւն օրուճ
թուֆթարըտը վէ պազէն կիւնտէ պիր

տէֆա նաֆտագա ալըր ըտը, վէ պագէն տախի հիշ պիր շէյ եէմէտէն կէչէրիր իտի։ Պէլինէ սարտըղը գըլըը գուշաղը ասլա պրագմաղըտը, վէ գամչըյլա թէնինի տէօյիւպ գան ազըթմատան կիւն կէչէրմէզլիտի։ Էլինէ կէլէն ազչէյի ֆուգարէ-լէրէ, խասթէլէրէ վէ մահպուսլարա վէ-րիր իտի, վէ էյլիք էթմէտէն ղայըի շէյ-տէ հէվէսի եօղուտու վէ օնատան տույատու-ղու շաղըղըը ղայըի շէյտէն տույամաղըտը։

Օլ էանալէրտէ Ինկիլթէրրատա պէղա-գիտա նամինատէ պիր եէնի հէրաթ ըզը պաշը թէօրէմիշ իտի. պու զալիմ քէնտի զալաթ մէզհէպինին ֆէնա թօխումլարը-նը էօյլէ աաչմըշտար քի, օրանըն եպիս-կոպոսլարը հէր նէ զաման զարշը ատա կէլտիլէրիտէ էօնիւնիւ ալամայտըլար վէ լազըմընա կէօրէ զալաթ սէօզլէրինի բէտտա էտէմէտիլէր։ Օլ պապատ Ֆրանչա եպիս-կոպոսլարընա եազտըլար վէ օնլարըն եարտըմընը տիլէտիլէր. պու ապիզլէր ա-բալարընատա սէօյլէշտիքտէն սօնրա իլմ վէ ֆազուլէթ պապինատէ նամատար Ղու-պոս վէ Գերմանատա եպիսկոպոսլարը օրտայա եօղլամայը միւնասիպ կէօրտիւլէր։ Սրբա-զան Փափա Հազրէթլէրի տախի պուն-լարըն սէշիլմէսինի տույատուղունատա զայէթ շաղ վէ թէսէլլի օլտու, վէ Ալահըն եարտըմըյլա էտէճէքլէրի ֆիլթուհաթ

իւգէրինէ հիշ պիր շիւպհէսի գալմասը: Պու ևքի ապիզլէր կէմիյէ կիրիպ կիտէր իքէն եօլտա պիր պիւյիւք գասըրղա չըզըը վէ ճէմի եօլճուլարըն իւմիտի քէսիլսի, թահիֆէլէր տահի էտէճէքլէրինի պիլմէյիպ էօլիւմէ հազըրլանըըրտըլար: ԵՒաքին Ս· Ղուպոս քէնտիյի ալտըրմասան հէվիսինի թէսէլլի էթտի վէ Ալլահա ալղընմայա նասիհաթ վէրտի վէ ասնրա եանընտա թաշըտըղը ապիզ միւպարէքլի զէյթին եաղընտան պիր գաշ տամլա տէնիզէ տէօքտիւյիւնատէ ֆուրթունա կէշտի, տէնիզ իլհմանլանտը, վէ հէր քէս թէքրար եէնի տօղմուշ կիպի ճան ալմայա պաշլատը: Պու կիտնէ տաղ վէ սէլիմ Ինկիլթէրայա տահի օլտուգլարընտա չափուճաղ հէրաթըզը պաշընըն թալիմաթլարընը թէֆթիշ էթտիլէր, վէ զաթլարընը մէյտանա չըգարըպ տամկէ պէյան էթտիլէր. վազ ու քէլամլարըյլա ճէմի կէվշէմիշ քրիսթիանլարա մէթանէթ վէրտիլէր, շէօյլէ քի ալտանանլար էթտիքլէրինէ վիւշման օլտուգտան սօնրա օ ֆըրզայա արգա տուրանլարտան չօղու պեղագիտաս պրագրէս ֆրիատոսուն տինինէ բիւճու էթտիլէր: Վէ լաքին ինատա էտիպ էյրի եօլտա գալանլար պաշգա թարդ պու ապիզլէրին հազգլարընտան կէլէմէյէճէքլէրինի էյի կէօրտիւք-

լերինտե սիլահ գուվվեթիյլե օնլարը թութարըզ տէյէրէք գուշանտըլար, վե օլ վագթ պաշը պօզուգ կէզէն Սաքոնլարըն եարտըմընը տիլէտիլէր: Պունլար քիւլլիւ գուվվեթ իլէ ճէմի քրիսթիանլարը գըրըպ օրթատան նապէտիտ էթմէք իսթէտիլէրսէտե Ալլահ պրագմաթը, վե ազիզ Ղուպտուն նահիհաթըյլա ճէմի ճէմիաթ սիլահլանըպ պինամուսլարըն գարշըսընա չըգտը, վե իւք սավաշտա Ալլահ տիւշմանլընը պօզուպ եօղ էթտիլէր: Շու ազիմ ֆիւթուհաթտան սօնրա պալատե զէքը օլունան իքի եպիսկոպոսլար թէքրար եէրլէրինե տէօնտիւլէր:

Ազիզ Ղուպտա քէնտի քիւրսիսունէ սաղ սէլիմ կէլտիյինտէ, ատէթի իւզրէ թէքրար ճիմիաթընա վազ վէրմէյէ վե Ալլահըն եօլունտա էօյրէթմէյէ պաշլատը. վե Ալլահ տախի ազիզին զահմէթինի պօշա չըգարմայրըպ կիւն պէ կիւն եէնի տէօնէն կիւնահքեարլար իլէ օնու սէվինտիրիր իտի: Վէ լաքին պու գատար թէսէլլիսի արտընտա րէնճիտէսի էքսիք օլմատը. ալէլհուսուս էօմրիւնիւն սօն կիւնլէրինտէ չօզ գօրդու չէքտի: Տինսիզ Հընլարըն փատիշահըզալիմ Ատրիլատ չօզ ատքէր իլէ զաֆիլէն Ֆրանչայը պատըրլընատա հէպիսինտէն զիյատե Ս. Ղուպտուն շէհիրի Տրուա թէհլիքէտէյիտի: Պու

Ալլահատան գօրգմագլար վարտրգլարը եէ-
րի գրլըճ վէ աթէշ իլէ խարապ էտէր
չէօլէ չէվիրիրիտիլէր, վէ Ղուպատան՝
պունլարա գարշը գօյաճագ գուվվէթի
եօղուտու. օլ խուատատէ Ալլահա իլթի-
ճա էթտի, վէ սըգը օրուճ վէ փէրհիզ
իլէ ճէմի ճէմիաթըլա պիրլիքտէ օնա
տուա էթտի վէ տիւշմանըն էլինտէն
գուրթուլմագ իչին օնուն եարտրմընը տի-
լէտի: Սօնրա եպիսկոպոս էավապընը պիր
թարաֆա պրագրագ ճէմի քահանալա-
րընը վէ շէհիրին էլէ կէլերէրինի պիլե-
սինճէ ալտը, վէ շէհիրտէն տիշարը չըգըպ
փատիշահըն գարշըսընա վարտը. վաճիպ
օլան սէլամ ու թէմէննատէն սօնրա, պի-
փէրվա, Սէն քիմսին քի պու տույու-
մամըշ մէրհաժէթսիզլիք իլէ տէվլէթլէրի
պատրագ շէհիրլերի եադայօրտաւն վէ կիւ-
նահըգլարըը գրլըճտան կէշիրիպ օլ գա-
տար էվլերի երգայօրտաւն, տէտիյինտէ,
Ատրիգաս, Ալլահ գուրտում՝ Հունար փա-
տիշահըրըմ տէյի ճէվապ վէրտի: Օլ գէ-
ման, Ղուպտա, էյէր Ալլահ գուրտում
խէն, սանա գարշը քիմ կէլէ պէլիր, իչէ-
րի պույուր եա՛ Ալլահ գուրտում, վէ Ալ-
լահ նէ գատար միւսուատէ էթմիշ խէ
վուր երգ վէ գրը պիգի տէյիպ՝ շէհիրին
գափուլարընը աչտը: Ատրիգաս պու տէօղ-
լէրի իչիթտիյինտէ ալթ իւթ օլտու վէ

ազիգին հէր պիր քէլամը օգ կիպի գալե-
մին եիւրէյինի վուրաու, վէ գուրտ իքէն
հազիմ գուգույա տէօնիւպ շէհիրի պրագ-
տը կիթտի: Պու վագրանըն իւզէրինէ
շէհր էհալիսինին մուհապէթի քէնտի
ազէգ եպիսկոպոսլարը իւզէրինէ իքի գաթ
օլաու, վէ հէր քէս այաղընա կէլիպ մու-
թէշէքքիւր օլուրուաուլար: Պու վէսի-
լէյլէ սօն տէֆա ազիգ Ղուպաս Ալլահ
թարաֆընաան քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ
գոյունլարընը տին, իւմիտ վէ մուհապ-
պէթ ֆազուլէթլէրինաէ եիւրէքլէնտիր-
տիքտէն սօնրա, պիր էյի էօլում իլէ շէք-
տիյի գահմէթլէրին էճրինի ալմադ իչին
ճէննէթէ նայիլ օլաու:

ՅՈՒԼԻՍ 27

ՍՐԲՈՒՀԻ ԹԷՈՂԻԱՆ ՎԷ ԷՎԱՆՑԵԼԸՐԸ

Սրբուհի թէոդիաե կէնճ եաշընտա
իւչ էվլատլարըյլա տուլ գալըպ՝ օրուճ
վէ տուա իլէ կիւնէլէրինի կէչիրիր իտի:
Պաշլրճա իշի էվլատլարընը Ալլահ էօ-
լունտա թէրպիյէ էթմէք վէ ծնուն ալլա-
հանի թէմպիհլէրինի ծնլատա էօյրէթմէք
իտի: Քրիսթիյան ազիգ սինհիմիզին տիւշ-
մանլարը Թէոդիտէնին ֆազուլէթինի ի-
շիթտիքլէրինաէ գըզգանըլտըր վէ ինթի-

գամլարընը ալմազ իչին թուքուպ էվլատ-
լարըլա պէրապէր Խաթամպօլտան գալիմ
Դիոկղետիանոսուն պուլունտուղու մա-
հալէ գատար կէօթիւրտիւլէր: Ալլահըն
թէտպիրիյլէ տահա գրալըն հուզուրինէ
չըգմատան տին ուղրունա թուքուլմուշ
Ալլահըն ադիզ ճարիյէսի Րօմալը Ս· Ա-
նաստասիա իլէ կէօրիւշտիւ վէ օնտան
տին հազգընա վէ գալիմին իշքէնճէլէ-
րինի սապը իլէ չէքմէյէ չօգ շէյ էօյրէնտի:

Գրալըն էօնիւնէ չըգտրղընտա Թէո-
դիտէ էվլատլարըլա պէրապէր սէրպէսթ
քրիսթիյան օլմասընը իգրար իթտի, վէ
թիւրլիւ ալլահանի քէլամլար իլէ փուխ-
փէրէսթլէրին ալլահլարընըն սախթէլի-
յինի իսպաթ էթտի: Գրալ սէօզ իլէ
հազգընտան կէլէմէյիպ էօլտիւրմէ իչին
հապսէ աթտաճաղը վազթ Լեւկադիոս
իամինտէ պիր պէյ րէճա էթտի քի էօլ-
տիւրմէյին, վէ պանա իզն վէրին քի ա-
լայրմ պէնիմ օլսուն տէտի. վէ Դիոկղե-
տիանոս պէլքի պէօյլէլիյլէ ֆիքրինտէն
տէօնէր վէ քրիսթիյանլըղը ինքեար էտեր
տէյէրէք, օնա թէսլիմ էյլէտի: Լեւկա-
դիոս՝ Թէոդիտէյի ալտը էվինէ կէօթիւր-
տիւ վէ թիւրլիւ իքրամ, իզզէթ վէ իլ-
թիֆաթլէրտէն ոօնրա նիքեահ իլէ քէն-
տինին օլմայա թէքլիֆ էյլէտի: Վէ լա-
քին Ալլահըն ճարիյէսի տալա գայլ օլ-

մայրպ էյէր միւրատըն մալըմտա իսէ, աէնին օլսուն, վէ էյէր հիւանիւմտէ իսէ, պիլէսին քի օնու եօղ էտէպիլիրսին, վէ լաքին ֆիքրիմտէն չէվիրէմէզսին, մերհում էհլիմտէն ուօնրա պաշգա զաթա, ալէլհուսուս փութփէրէսթէ մուհապէթ պաղլամամըշըմ վէ պաղլայամամ ուէյի ճէվապ վէրտի:

Լեւկադիոս պէյ տիւշիւնտիւյիւ շէյին օլամայաճաղընը նէ գատար անլատըյսա տա՝ եինէ իւմիտինի զաթ էթմէյիպ սերթլիք կէօսթէրմէտի, վէ հէր էլինտէն կէլէն թէլաթթուֆու հէր կիւն էտէր վէ թէքլիֆինտէն կէրի տուրմազըտը: Թէոդիտէ զէվալընընն քեօրլուղունա աճրտգտան ուօնրա պիր ապ սապը իյլէ ուէյէրէք պիր թագրիպ էլինտէն գուրթուլտու, վէ Լեւկադիոս տա օլ կիւնլերտե փատիշահ իլէ պէրապեր կիտէճէք օլտուղու իչին կէօզ զափատը, վէ թէոտիտե էվլատլարըյլա պէրապեր Անաստասիանըն եանընա վարըպ՝ պիւթիւն կիւնինիւ օնուն իլէ կէչիրիր վէ Ալահըն խաթըր իչին տին ուղրունա չէքտիյի իշքէնճէլէրին հիքեայէսինի օնտան իշտիր իտի: Վարիյէթինին նըսֆընտան զիյատէսինի սաթըպ ֆուգարէլէրէ վէ խասէլէրէ վէ տին իչին հապտտա պուլունանլարա տաղըթտը:

Լեւկադիոս եօլնատան տէօնտիւյինտէ ճէմի օլանը տուչոտու վէ ալտանտըղընա էյի ակեահ օլտու. օղ ժամպատէն Թէոդոտէ իլէ պէրապէր Անաստասիայը տա հուզուրինէ չաղըրըպ Թագվրլէտիքտաէն ոճնրա՝ ազիզ Անաստասիայա Թիւրլիւ իշքէնճէլէր վէրտի վէ պաշտան չըզարան աէն սին տէյի էօլիւմ էօրֆ էթտի: Սօնրա Թէոդոտէյի Թէքրար եալընըզ եանընա ալըպ չօղ խօշամէտիղէր իլէ գալպինի քէնտիյէ ճէլպ էթմէյէ չալըշար վէ լաքին հէր գայրէթի պօշա կիմ տիյինի կէօրտիւյինտէ էվլատլարըյլա պէրապէր տաքէր էլնյլէ գրալըն էմրի իւզրէ նիկեատիա հաքիմէ եօլլատը:

Պու գալիմ տաէթի իւզրէ գրալ էմրինէ միւթի օլմայա վէ փութլատա գուրպան տունուպ տա էվլատլարըյլա պէրապէր գուրթուլմայա նատիհաթ վէրտիքտաէն ոճնրա, գալիմ իշքէնճէ ալաթլարըյլա պէլքի գօրգուտուր ֆիքրինտաէն չէվիրիրիմ տէյի Թիւրլիւ տէմիր վէ չադմադ Թաշընատան եափըլմըշ ալաթլար էօնլէրինէ գօտու: Թէոդիտէնին հագդընատան կէլէմէտիյինտէ պիւյիւք օղլու Եւդիտու քէնտիյէ չալըշար վէ լաքին օ՝ ազգինի տինլէմէտաէն ալաթլար իգերինէ Թիւքիւրտիւյինտէ հաքիմ գապէպէ կէլտի, Սէն տահա քիւչիւք օլուպ տա

պու թարզ ալլահլարա գարշը կէլմէն չօգ պիւյիւք շէյ տիր, տէտի, վէ լաքին սէնին վէ սանա պունլարը էօյրէտէն անանըն տա հագդընտան կէլիպ ալլահլարըն ինթի- գամընը ալաճադըմ, տէտի: Եւոդիտա պու սէօզլէրին իւզէրինէ կիւլտի, ալլահ տէյի թաւրընըպ տուրտուգլարը սուրէթլէրին՝ էլ եափրսը վէ շէյթանլար ալաթը օլմա- սընը կէօսթէրտիքտէն սօնրա՝ հագդ պիր Ալլահըն տօղրուլուղունու վէ քէնտիյէ թաւհանլարըն հիմայէթճիսի օլմասընը քիթապտան իսպաթ էթտի: Նիկէտիտո օլ պիր իքի քիւշիւք գարտաշլարը տա թէճրիպէ էթտի վէ ծնլարըտա տինլէրին- տէ գավի պուլտուղունտա, թէքրար Թէոդիտէնին եիւզիւնէ կիւլմէյէ պաշ- լատը, վէ էվլատլարընա դրյմամայա նա- սիհաթ վէրտի. պու տա խայր էթմէտի- յինտէ փաքիղէյի պիր ֆէննա էհլի հէվա խօվարտայէ վէրտի քի նէֆսի մէյլինէ էրսին: Վէ լաքին Ալլահ էֆէնտիմիզ քէն- տի ճարիյէսինի իմտուտարդ պրագմայրպ՝ Թէոդիտէնին եանընա վարմադ իսթէ- տիյինտէ կէօրիւնմէզ ալլահանի դուվվէ- թիյլէ վուրտու վէ պուրնունտան վէ աղ- ղընտան սէլ կիպի դան ագրթար:

Վէլհասլ սիզէր թարզ հիչ պիր Թիւրլիւ հագդլարընտան կէլմէյէ ճէյինէ էյիտէն գանտրղընտա անատոլյա պէրա-

պէր իւչ էվլատընըտա թութուշմուշ ֆուրուն իչինէ աթարընլար տէյի էմր էյլէտի: Էմրի իճրա օլաու վէ Ս. Թէոդիտէ վէ էվլատլարը եանընտա՝ վէրտիյի ադից լութֆ իչին Ալլահըն մէտհինի օգուլարագ էֆէնտիմիզին 300 աէնէմինաէ աթէշ իչինաէ հալլ օլմուշ. փաք բուհլէրինի եաբատըճըլարընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտիլէր:

ՑՈՒԼԻՍ 28

Ս. ԴՈՄԻՆԻԿՈՍ

Նամատար Դոմինիկեան բուհպանլարըն պաշը վէ ուսթաար ագից Դոմինիկոս Սպանեատա ատլատաէ վէ մալտար աթաարտան տիւնեայա կէլտի: Տահա տօղմատան բույսարընտա վալիտէսինէ էյլէ կէլտի. քի բահմինաէ թաշըտըլը պիր քիւչիւք զատար տըր, քի ադիընտա պիր մէշալա թութմուշ ճէմի տիւնեայա նուր վէրիյօր. վէ ախէր պիր հանըմ տախի՝ մատըմըն վաֆթիկ օլսուդու վազթ անընը իւպէրինաէ պիր կիւզել շէօլէտար վէ փարլագ էրլտըդ կէօրմէսինի միւզաւրէր էտէր: Շիւպհէսիդ պուննար իլէ Ալլահ թէալա հազրէթլէրի վազթ իլէ օնուն էտէճէլէրինի փիշինէն պէյան էյլէմիշ տիր: Դոմինիկոս թա քիւչիւք չաղընտան

ֆապուլէթէ վէ իպատէթէ աշըրը ղայրէթ կէօսթէրսի. եէյիպ իշմէսինաե փէք տիպ-
դաթը, էտէպ իւ էրքեանաե փէք թան-
պիմլի, վէ տիւնեա պէվզ ու ակֆասընտա
հիչ կէօնլիւ եօղուտու: Թէհլիքէլի պօ-
նուշմալարսան չէքիլերիտի, ֆուգարէ-
լէրի ակվէր էլինսէն կէլէն էյլիյի էտէր
իտի. քիլիսէլէրսե կէզեր տուատա վէ
բուհանի թէֆէքքիւրլէրսե միւտավէ-
մէթ էտէր իտի: Հէր շէյսէն զևյատե
իհթիմամը՝ վաֆթիզ լութֆուլա ալ-
մըզը փաքլըզը թամ սագլամալըտը, վէ
պու արզիւսինէ եէթիշմէ իչլէն իւչ շէյ
զայէթ տիդդաթ էտէր իտի. եանի՝ պօշ
տուրմագ ըստը, քէնտի ճինսինսէն օլմա-
յան քիշիլէր իլէ իւլֆէթ էթմէզ իտի
վէ պահուտուա իշ իւ իշլէթմէսէն սագլընըր
բար: Ամալարը տահի ազիզ էվլատլա-
րընըն արզիւսինէ դարշը կէլմէյիպ հէր
իսթէդիքլէրինի էտէր, վէ թուէթտուզու
Ալլահ եօլունտա էմին կիմսինէ տէյի իլիմ
վէ ֆապուլէթ պապինսէ մէշհուր բուհ-
պանլարա եօլլար ըստըլար:

Լազըմ օլան իլմի պաշ ուսթալար էլի
ալթընտա էօյրէնտիքտէն սօնրա Ուլտամա
եպիսկոպոսուՅակովբոսԱվէպէր՝ օնու պիր
բուհպանլար եանընդա գօտու, վէ օրտուա
տահի կիճէ կիւնտուզ թալիպ օլտուզու
իմլէրտե իլէրիլէտիքտէն սօնրա, օթուզ

եաշընատա իքէն վազ վէրմէյէ պաշլատը, վէ իքի աէնէ ատա վէ ատամ վէրմէտէն իլէրի կէօթիւրտիւ վէ խայլի ճան գազանատը: Օնատան սօնրա մէզքիւր եպիսկոպոս իլէ Ֆրանչայա կիթտի վէ Ընգլիզեան հէրէթլզլարըն վէրտիյի զարարը կէօրտիւյինէ գալպի աղթ իւսթ օլտու: Սաքին օլտուղու էվլին սահիպի տախի պու միւրատը մէզհէպ իլէթինէ կիրիֆթատը օլմուշ ուտու. Դումինիկոս եավաշ եավաշ թահթըլըզլատա պաշլատը օնուն իլէ միւճատէլէ էթմէյէ վէ ալլահանի իլմ իւ քէլամըյլա ալիլին ճան կէօզիւնիւ աչտը վէ տօղրու եօլա չէվիրտի, վէ պու րուհանի՝ զահմէթինին իւզ թիւրվէնտէսինի թէշքիւրէն Ալլահա տունտու վէ հէր ան իհտատընը ալէյհինէ տիլէտի: Իլհամի րէպպանի իլէ պու զահմէթ մէզհէպէ խըզմէթ էտէնլէրի գուրթարմազ իչին գալպինտէ պիր արզիւ տույտու, վէ էմրինէ գարշը կէլմէյիպ վաճիպ օլան հիւքմիւ Ալլահըն վէքիլի Փափա Հազրէթլէրինտէն ալտըգտան սօնրա պիր գաչղայրէթլի քաֆհանատար իլէ պու չէթին իշէ էլվուրտու: Առաքեալլար ուտուլի իւզրէ էլինէ պիր տէյնէք ալտպ եալըն այագ շէհիրտէն շէհիրէ վէ քէօյտէն քէօյէ կէզէր Ընգլիզեանըլար արար պուլուրտուտու վէ լիսան վէ գալէմիյլէ օնլար իլէ միւճատէլէ էտիպ

եանլըշլըգլարընը էօնլէրինէ գօր վէ տօղ-
րու տինի կէօսթէրիր իտի: Պուննլարընն
պաշլարը նէ գառար ազիզի մահխարէ է-
տէր, իւզէրինէ կիւլէրիտիլէրիաէտ, ազիզ
հիչ ալընմայըպ հագգ Ալլահը վազ էտէր
իտի. վէ օնուն ամին ու ինայէթիյլէ էմնի-
յէթէ շայան միւէլլիֆլէրին աէօզիւնէ
կէօրէ՝ ազ վագթ զարֆինտէ եիւզ պին
ճանտան զիյատէ Ալլահա չէվիրմիշ տիր:

Ալլահ՝ գուլունուն աէօզլէրինի տահա
թէէսիրլի էթմէ իչին քիւլլիւ միւճիզէ-
լէր գուվվէթի ինայէ էյլէմիշ տիր: Ազ-
բիգեանլար քէնտի ֆէննա թալիմաթլա-
րընը գաթօլիքլէր իչինտէ եայըպ սիրա-
յէթ էթտիրմէ իչին պիր քիթապ ինչա
էտիպ պաթիհէվա տաղլատըբտըլար. պու
քիթապա գարշը պիր թանէ տախի
Դոմինիկոս եազըր վէ օնլարընն զալաթ վէ
քէնտի աէօզլէրինին կէրչէք օլմաըընը ա-
լանիյէթէն տախի իսպաթ էթմէ իչին
պիր եէրէ օտուն եըղըր վէ խայլի ճէ-
միաթ պաշընա թօփլատըգտան սօնրա
աթէշ վէրտի վէ իքի քիթապլարըտա ի-
չինէ աթտը: Ալբիգեանլարընն քիթապը
ալէվ արատընտա չայր չայր եանտը, եօղ
օլտու, վէ Դոմինիկոսուն եազըրըը գա-
նատը դուշ կիպի հավայա գալդըպ խայ-
լի ուչտուգտան սօնրա զէտէլէնմէտէն
կէլտի պիր սիրէք իւզէրինէ գօնտու: Պու

միաճիզե ալէմին կէօզիւ էօնիւնաէ իքի իւշ տէֆա Թէքրարլանտըլընտա քրիս-
թիյանլար շապ օլուպ Ալլահըն գուվվէ-
թինի մէտհ էթտիլէր, վէ Ալբիգեանլար
ուԹանըպ եէրէ պադարապ չէքիլտիլէր:
Վէ ախէր տէֆա տախի Ալբիգեանլար չօգ
ապէր իլէ քրիսթիյանլարը գօրգուԹ-
տուգլարընտա նամտար ՄօնֆօրԹ պէյ
պին պէշ եիւզ քիշիյլէ պունլարըն գար-
շըսընա չըգտը, վէ Դոմինիկոս՝ տուա վէ
փէրհիզ իլէ շու էյլիյի ալը վէրտի քի զա-
լիմլէրին օրտուսու պու պիր ավուճ ապէր
էօնիւնաէ պօզուլտու. եիրմի պինաէն զի-
յաէտի մէյտանը մուհարէպէաէ տիւշ-
տիւ վէ պադը գալանը գաչար ԹէրէՀ
տիւշիւպ պօզուլտուլար: Ազիզ Դոմինի-
կոսաեն էլի իլէ Ալլահըն էթտիյի միաճի-
զէլէրին սայըսը եօգ տուբ. ճինլիլէրի
գուրԹարմըշ տըր, խաաԹէլէրէ շիֆա, վէ
էօլիլէրէ էօմր հիսպա էյլէմիշ տիր:

Ս· Դոմինիկոսաեն տար վէ իԹիսպարը
կիւն պէ կիւն քրիսԹիյանլարըն ինտինաէ
իզտիյատ պուլտուգա, տէօնէն հէրէ-
Թըգլարըն սայըսը տա եէվմիյէ արԹար-
տը: Պունլարըն Թէրպիյէսի իչին եալը-
նըզ քէնտիսի եէԹիշէմգիսի. օլ հալաէ
պիր եէնի րուհպանլար մանտաԹըրը Թէէ-
սիս էԹմէյէ արզու էյլէսի քի պաշլըգա
պունլարըն իչի Ինճիլի շէրիֆի վազ էԹ-

մէք, քրիստիյանլարա պիլմէտիքլէրինի էօյրէթմէք վէ հէրէթ ըզըլարը տէօնտիւրմէք օլսուն: Իւչիւնճիւ ինսանօվկեն-տիս Փափա հազրէթլէրի՝ ազիզին պու գարար ու թէքլիֆինէ իւյ էվվէլ գարշը կէլսի, վէ լաքին պիր կէճէ ույուր իքէն բուլյաըննա կէօրտիւ քի Լաթէրան քիլիսէսինին տուվարլարը սալլանըյօր վէ Ս. Դոմինիկոս ալթընտա տուրմուշ գուվվէթի օլտուգճա թուրթմապա չալըշըյօր: Պու բուլյանըն իւզէրինէ ղայրի գարշը կէլմէյիպ ազիզին իսթէմիյինէ իգն վէրտի, վէ Ալլահ օնու քէնտի քիլիսէսինին պաշ տիրէքլէրինտէն պիրի սէչմէսինի փէք էյի թանըյըպ իգրար էյլէտի: Նա-

լիճի՝ իւչիւնճիւ Ինոբիոս Փափա հազրէթլէրի գօտուղու մանսաթըրըն իսթիհքեամընը վէրտի: Թա իւք կիւնիւնտէն վէ հալա պու կիւնէտէք պու մէշհուր վէ ֆազուլէթլի բահիպլէրին քիլիսէի շէրիֆ հազգընա էթտիքլէրի էյլիք վէ ֆայիտէ տիլ վէ գալէմ իլէ վասֆ վէ թապիր օլունմապ շէյ տիր: Սապգա կէօրիւնէն՝ ճէմի տիւնեայը եազըպ թուրթուշտուրուճու աթէշին մանսաը պուննունլա չըգմըշտըր տէսէք, եանըլմայըպ: Զիրա պիր կէճէ Ս. Դոմինիկոս եալընըզ պաշընա Ս. Պեատրոսուն քիլիսէսինտէ Սրբութիւն էօնիւնտէ տուա էտէր իքէն՝ քրիստոս է-

ֆէնտիմիզն հավատա պիր թախթ իւզե-
րինտե կէօրտիւ քի էլինտե իւչ մըղրապ
վէ իւչ օգ թուրթմուշ տուրույօր, եանի
կիւնահըն ղայէթ չօղալտըղը իչին ածլըղ
իլե վէ էօլէթ իլե տիւնեայը գազէպլէմէք
իսթէյօր: Էթրաֆընտա պուլունան ա-
զիզլերտէն հիչ պիրիսի եանընա վարըպ
շիֆաաթձը օլմայա ճէսարէթ էթմէտի,
ֆագաատ վալիտէսի ազիզ Պիքր Մէրեէմ
այաղընա տիւշտիւ, վէ գանը պէհասըյլա
սաթըն ալըպ գուրթարտըղը ճանլարա
մըհամմէթ էյլէմէյէ ըէճա էթտի. վէ
ածնրա Ս. Ֆրանչիսկոս Ասիզիյլէ Ս. Դո-
մինիկոսու ալըպ հուզուրինէ չըգարտը վէ
քէֆիլ օլտու քի իքիսի տէ ղայրէթտէ
գուսուր էթմէղլէր, քէնտի թէվապիլէ-
րիյլէ պէրապէր կիւնահ իչինտե պօղու-
մուշ տիւնեայը գուրթարմաղա: Քրիստոս
էֆէնտիմիզ ազիզ վալիտէսինին շէֆաա-
թը իչին էօքէսինտէն էնտի, հուզուրինէ
չըգարտըղը պու իքի քիշիլերին գարար
ու ֆիքրլերինի պէյէնտի, վէ նիյէթլերի
իւզերինէ գավլի տուրմաղա նասիհաթ
վէրտի: Ս. Դոմինիկոս պու ազիմ հիմ-
մէթի կէօրտիւքտէն ածնրա չօգ թէսէլլի
օլտու վէ պաշլատըղը իչի իլերի կէօթիւ-
մէ իչին տահա զիյատե ճահտ ու ղայրէթի
արթտը:

Չօգ սէնե պու մինվալ իւզրե Ալլահա

խըզմէթ էթտիքտէն սօնրա՝ էթտիքլէ-
րինէ պէտէլէն իւճրէթինի ալմաղ իչին
եէրտէն կէօյէ կիտէճէյի վագթ եապլաշ-
տըղընտա՝ Ալլահ փէշին կիւնիւնիւ խա-
պէր վէրտի. պիր կիւն տուա վագթընտա
աշգ իլէ տիւնեանըն կէչիճի վէ ճէննէթին
էպէտի օլմասը իւզէրինէ տիւշիւնիւրիքէն,
ֆրիատոս կէօրիւնիւպ՝ կէլ ա՛ ազիզ գու-
լում, կէլ, պունտան պէօյլէ էպէտի ճէն-
նէթիմին սէֆասընը սիւր, տէտի: Պու
միւժտէլի խապէրտէն սօնրա Դոմինիկոս
խասթէլէնտի, վէ ճէմի էօմրիւ իւզէրինէ
պիր իւմուտի խոստովանանք օլուպ Սրբու-
թիւն վէ վերջին օճում ալտըգտան սօնրա
ճէմի թէվապիլէրինի տէօշէյի եանընա
չաղըրտը, վէ քէնտի էօլմէսինին կէրչէք
եագըն օլմասընը տույ էթտիքտէն սօնրա՝
պիր պիրլէրիյլէ մուհապպէթ իւզէրէ
եաշամտըղա, մանասթըր գանունլարընը
պէթթէքմիլ թութմադըղա, պիւյիւքլէ-
րինէ իթաաթ էթմէյէ, ֆուգարէլիք վէ
փաքիրլըղըլա էօմր սիւրմէյէ, հէր թութ-
տուգլարը իշի Ալլահըն շան ու իհթի-
շամընա սունմայա, վէ հէր թէհլիքէ-
լէրինտէ օնա ապղընմայա, օնու սէվմէյէ
վէ օնա խըզմէթ էթմէյէ նասիհաթ վեր-
տիքտէն սօնրա պիլէսինճէ՝ ճան թէսլիմ
էտէնլէրին տուտաընը սէօյլէմէյէ եալվար-
տը, վէ Եա՛ Ալլահըն մէլէքլէրի, կէլին,

ալըն վէ պու ճանը Ալլահըն հուզուրինէ չըգարըն, եէրի կէլտիյինտէ՝ կէօզիւնիւ գափատը, վէ ճանընը մէլէքլէր էլինէ թէսլիմ էտիպ էպէտի սէատէթ մէքեա-նընտա տայըմ Ալլահը կէօրիւպ օնուն իլէ շապ օլմապ իչին ուչուպ կէօյլէրէ կիթտի: Պու ապիզին էօլիւմիւ Էֆէնտիմիզին 1221 թարիխինտէ՝ էլլի պիր եա-շընտա իքէն վուգու պուլմուշ տուր:

Քէնտինտէն սօնրա տիւնեայա պրապ-տըղը թէաճճիւպ օլունաճապ էօմրիւնիւն ֆապուլէթ իպրէթլէրի՝ գօտուղու մանաս-թըրտան տահա պինապիր վէ խայրըը տըրըար: Ալլահ մուհապպէթի ապէչի իլէ թուքուշմուշ հէր էթտիյինի օնա տու-նար, իզզէթ իւ շանընա գարշը օլան էն քիւչիւք կիւնահլարը մէն էթմէք վէ իշ-լէյէնլէրի քէնտիյէ տէօնտիւրմէք իմթէր իտի: Զօգ կէճէլէրի ույումատան տուտա վէ բուհանի թէֆէքքիւրլէրտէ ապահ էտէր իտի. թէնինէ վէրտիյի էզիյէթ տիլ իլէ թապիր օլունմապ շէյ տիր. վէ հէր շէքտիյինի կիւնահքեարլարըն թէվպէսի իչին չէքէր վէ պիր քիւչիւք կիւնահ իլէ Ալլահը ինճիթմէք իմթէյէնին եէրինէ քէնտիսի պին տէֆա գանընը տէօքմէյէ հապըր ըտը: Յիտուս Քրիստոս Էֆէնտի-միզին խաթրը իչին քէնտիյի տիրի տիրի օնա գուրպան սունմապ իմթէր իտի: Պու-

Յիւքլիւքատէ վէ իզզէթատէ կէօզլու օլմա-
ատըղը իչին իւչ տէֆա քէնատիյէ վէրիլէն
եպիսկոպոսլուգ մէրթէպէսինի գապուլ
էթմէտի. արզիւսիւ հէր քէսին ճանը սէ-
լամէթի իչին չալըշմագ վէ պիլմուգապէլէ
խօրլանմագ ըտը: Ախէրէ նէ գատար մագ-
լըմլըգ կէօսթէրիրիտիյսէ, քէնատիյէ գար-
շը օլ գատար զնյատէ սէրթ վէ քէսքին
իտի. իւսթ էվլապը ալէքնատան դրլը
վէ սիվրի թէլլի գապա խարտլար կիյի-
նիր իտի. թախթէ իւզէրինատէ ճիւզի
վագթ եաթրպ եօրղուն թէնինէ բահաթ
վէրիր իտի: Կէճէտէ իւչ տէֆա գամչը-
լանըրըտը. իլքինի քէնատի կիւնահլարը, ի-
քինճիսինի պաշգալարընըն խաթալարը,
վէ իւչիւնճիսիւնիւ քատարան ճանըլա-
րընըն խայրը իչիւն էտէր իտի: Եէտիյի իչ-
տիյի փէք րիյազաթ իւզրէ իտի, վէ սան-
քի եէվմիյէ օրուճ վէ փէրհիզ սուբէ-
թինատէ պիր շէյ իտի. էթ տղընա գօսմագ
ըտը, սատագա իլէ. եաշամատան զայէթ
խօշլանըը ըտը վէ քէնատի օլանընը սաթար
ֆուգարէլէրէ տաղլատը ըտը. սահա
քիւչիւք եաշընատա օգուտմայա կիտէր իքէն
քիթապընը վէ էվլապընը սաթըպ փա-
տարընը ֆուգարէյէ վէրմիշ տիր:

Ադէկ պիքը Մէրեէմ օլան իպատէթի
զայէթ չօղուտու, ծնա տուա էտիպ եար-
տըմընը տիլէմէտէն պիր իշէ էլ վուրմագ-

ըսը. ճէմի քրիսթիյանլար արասընտա ծնուն իպատէթինի եայըպ արթըրմադ իչին վարդարան տուասընը իճատ էթտի, քի ազիզ վալիտէմիզէ փէք մադպուլ օլտու վէ Ալլահ էֆէնտիմիզ տախի պու տուա թալիմաթընտան խօշլանտըղընը՝ էթտիյի թիւրլիւ միճիւզէլէր իլէ իզհար էյլէտի: Ֆրանչատա պիանգա նամինտէ իպատէթքեար տուլթանըն էվլատը օլմատըղընտա Վարդարան սէօյլէ, ազիզ Պիքր Մէրեէմ իպատէթ էյլէ, տիլէյին գապուլ օլուր տէյի նատիհաթ վէրտի: Հագիգաթ տէտիյի օլտու վէ վագթինտէ տիլէտիյի էվլատ տիւնեայէ կէլտի քի Ս· Լուդովիկոս փատիշահ իամինտէ քիլիսէի շէրիֆին հադգընա օլ գատար էյլէնքլէր էթմիշ տիր: Ախէր պունա քէզալէնք օլան հիքմէթլէրին սայըսը ղայէթ չօգ տուր, վէ արզուլէյէնլէր ազիզին միճֆաասալէն եադըլմըշ էօմրիւ հիքեայէթլէրինտէ պուլապիլիրլէր:

ԳՈՒԼՈՒՍ 29

Ս· ՅԻՏՈՍ ՊՕՂՈՍ

ԱՌԱՔԵԱԼԸՆ ՇԱԳԻՐՏԻ

Պու ազիզին էօմրիւ հիքեայէսի իւզէրինէ միւէլիֆլէր նէ գատար ազ եազմըշլար իսէ տէ, Պօղոս առաքեալ քէնտի

* * *

ՀՔԹՈՒՊԼԷՐԻՆԱԿ ՕՆԱԻ ՊԻՐԱԱԷՐԻՄ, ԷՎ-
ԼԱՐԻՄ, ՎԷ ՐԷՖԻԳԻՄ ԱԷՅԻ ՉԱՂԸՐՄԱ-
ԱՐՅԱԼ ՆԷ ԳԱՏԱՐ ՓԱՂՈՒԼԷԹԼԻ ՔԻՀԻ Օ-
ՄԱՍԸՆԸ ԿԷՕԱԹԷՐԻՐ, ՎԷ ՆԷ ԻԹԻԱՊԱՐԱՏԱ
ԹՈՒԹԱՈՒՂՈՒՆԱ ԱՆԼԱՏԸՐԸ:

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԸՆ ՎԷ ԱՒԵՐ
ՉՕԳ ԲԱՎԻԼԷՐԻՆ ԳԸՅԱԱՐՆԱՃԱ Ս. ՏԻՏՈՍ ԿՈ-
ՐՆԹՈՍ ՀԷՀՐԻՆԱԿ ՓՈՒԹՓԷՐԷԱԹ ԱԹԱ-
ԼԱՐԱՆ ՄՕՂԱՈՒ. ԹԱ ՔԻՀԻՒՔ ՉԱՂՆԱՆԱՆ
ՏԻՒՆԵԱՅԱ ՎԷ ՏԻՒՆԵԱ ԱՐԳԻԼԷՐԻՆԷ ԻՔՐԱՀ
ԿԷՕԱԹԷՐԻԱՔ ԵԱԼՆՈՐԳ ՊԱՇՂՆԱ ՓԱՔԼՈՂԼԱ
ՎԷ ԷՏԷՊ ԻՒ ԷՐՔԵԱՆ ԻՒԳՈՒ ԷՕՄՐ ԱԻՐԸՐ
ԻՄԻ, ՎԷ ԻԼՄ ՎԷ ԼԻԱՆ ԹԱՀԱԻԼԻՆԱՒՆ
ՊԱՇՂԱ ՀԷՅՄՒ ՀԷՎԷԱԻ ԵՕՂՈՒՄՈՒ: ՊՕՂՈՍ
ԱՈՒԱՔԵԱԼ ԻՆՃԻԼԻ ՀԷՐԻՓԻ ՎԱՂ ԷԹՄԷ Ի-
ՀԻՆ ԿՈՐՆԹՈՍԱ ԿԷԼԻՒԻՆԱՒ ԻԼՔ ՄԻՆԻ
ԳԱՊՈՒԼ ԷՄԻԱ ՔԷՆԱՒ ՀԱՅԻՐԱԼԷՐԻՆԱՒՆ
ՕԼԱՆ ՏԻՏՈՍ ՕԼՄՈՒ. ՊՕՂՈՍ ԱՈՒԱՔԵԱԼ ԱԷՎ-
ԿԻՒԼԻՒ ՎԷ ԱԳԸԼԼԸ ՀԱՅԻՐԱՒՆԻ ՎԱՓԹԻԱ
ԷԹԱՒ ՎԷ ՕՆԱՒՆ ՀԱԳԻՄ ԹԱԱՊԻԱԹԸ ՎԷ
ԻԼՄ ՕԼԱՆ ՀԷՎԷԱԻ ՎԷ ԱՀԻՆԱԼՈՂԼԱՆԱ ՀՕԳ
ՄԱՅԻԼ ՕԼՄՈՒՇ ՈՒՄՈՒ:

ՏԻՏՈՍ ԵԱԼՆՈՐԳ ՔՐԻԱԹԻՅԱՆ ՕԼՄԱՂԼԱ
ԳԱՆԱԱԹ ԷԹՄԷՅԻԱ՝ ԽՈՂՄԷԹԻՆԷ ԿԻՐԱԻՅԻ
ՔՐԻԱՈՈՍԱՒՆ ԱՒՆԻՆԻ ՀԱՎ ՈՒ ՎԱՂ ԷԹՄԷ
ՀԷՎԷԱԻՆԻ ԱՒ ԿԷՕԱԹԷՐԱՒԱ, ՎԷ ՊՕՂՈՍ
ԱՈՒԱՔԵԱԼ ՊԻԼԷԱԻՆՃԷ ԱԼՈՂ ՀԷՐ ՎԱՐԱՐՈՂԸ
ԵԷՐԷ ԿԷՕԹԻՒՐԱԻՒ ՎԷ ՀԷՐ ԱՆ ՀԷՐ ՎԷՃՀ
ԻԼԷ ՕՆԱՒՆ ԹԷՐԱՊԻՒԷԱԻՆԷ ՄՈՒՂԱՅԵԷԱ

խոխ: Ոգ վագթ իշինաե խոհար էյլեախյե զայրեթ ածայիպ օլաուզաս իշին օնաս ե-պիսկոպաս էթ-տի վե Կիրիա ճէզիրէսի իս-զերինե մէէմուր էյլետի. քի օրաման պաշ-դա եէրլէրե տախ կիտեր Ինճիլե շէրիֆի վազ էտեր խոխ: ճէմի եօլճուլուզունաս վե բէաալէթ խոզմէթինաե Քրիաոսուն ուղուննա շէքախյե թէհլիքէլէր վե զահ-մէթլէր օնաան զայրի քիմէ մալում ոսեր: Կիրիա աոսաբնաս ածլուս ոինե չէվիր-տիքլէրինին սայրար եօզ ոսեր. հեր նե զաոսար քէնոխի տախ Ռուհուլլահըն լութֆուլլա մէմլու օլուպ էթոխյինի պի-լիոտիյաէտե, եինե Պօղոս առաքեալա տա-նըշմասան պիր շէյե էլ վուրմազըոր, վե ազիզ ուաթասընըն տախ օնուն իւզերինե զայէթ մուհապպէթի վե իթիպարը վար ըոր: Միւճիզէթ տախ իշլէմէինե հիչ շիւպհե եօզ ոսեր. վե պիր տէֆա ոսա-սը պէրէքեաթը իլե փութփէրէսթլէրին թաֆսիրըղը Ննահիա եանի էրթասխա փու-թուն սիւրէթինի եէրե վուրուպ պին փարչէ էթոխ, վե պու ազիմ հիքմէթի կէօրէնլէրին էքսէրիսի ոօզլուս ոինե ոէօ-նիւպ Քրիաոսուս իզրար էթոխլեր. վե պիր ախեր տէֆա Սեկունդոս շէհր այա-նընըն եախսըղը նամուար փութխանե էօ-նիւնաէն կէշէր իքէն իւսթիւնե պէտ-ոսուա օգուսու վե օլ անաե մուքէլլեֆ

պինա եէր իլէ եէքսան օլտու։ Պու միւ-
ճիզէլէրիլէ Ալլահ էֆէնտիմիզ չօգ փուԹ-
փէրէսԹլէրին կէօզլէրինի աչըպ հագգ
տին նուբունու օնլարա վէրտի։

Ազիզ Տիտոս օթուզ սէնէ միգտարի
թապիր օլունմազ ղայրէթ իլէ քէնտիյէ
թէալիմ օլմուշ ճանլարըն խայրը իչին
բէտուլանէ չալըշտըգտան սօնրա 94 եա-
շընտա փաք բուհինի խալըգընըն էլինէ
թէալիմ էտիպ էպիտի էճրինի ալմայա
կէօյլէր ճէննէթինէ տախիլ օլտու։

ՑՈՒԼԻՍ 30

ԱՐՈՒՀԻ ՎԻԼԱՐ

Ա֊ֆլարա՝ քի լիսանի թիւրքիյէ Բու-
շէն թէրճիմէ օլունուր, Իտալիատա՝ Ո՞մ-
բրիա էյալէթինին Ասիզի շէհրինէ մալ-
տար վէ իպատէթքեար աԹալարտան
տիւնեայէ կէլմիշ տիր։ ԻԹալիան տիլին-
տէ իամինին բուշէն չաղըրլմասընա սէպէպ՝
վալիտէսի ՕրԹօլանանըն պիր խաչ էօ-
նիւնէ տուրուպ պիքէտէր վէ սէլամէթ
վազ Համլի իչին տուա էԹմէսինտէ՝ ա-
փանըզ Ալլահ Թարափընտան շու տույ-
տուղու սէս տիր քի Գօրգմա, տիւնեայա
կէԹիրէճիյին պիր նուր օլաճագ քի քէն-
տի շէօլէսի իլէ պիւԹիւն տիւնեայը բու-

շէն էտէճէք տիր տէյէրէք օնու թէսէլլի էթմիշ տիր: Քլարա թա թազէ չաղըն-տան տուայա միւդայեէտ իտի. աթալա-րընտան ալտըղը պախշիշլէրի ֆուգարէ-լէրէ վէրիր իտի. տիւնեանըն թափրնտը-ղը տէպտէպէտէն կէրի տուբուրուտու. սիւալիւ վէ եէնի իճատ էսլապտան հազգ էթմէզիտի. օյունտան չէքիլիր իտի, վէ պազէն աթալարընա իթտաթէն սրըմալը լիսպասլէր իլէ տախի կէօրիւնմէք լազըմ կէլիրտիյաէ, կիզլիճէ օնուն ալթընտան դըլլը խարտար կիյինիր իտի: Եէմէսի վէ իշմէսի թէվպէյէ թալիպ պիր փէրհիզ-քեար զահիտէնին եէմէսինէ պէնզէր իտի. փուփլա եաթագլարը պիր թարաֆա պրագըր զապա վէ փէք տէօշէք իւզէրին-տէ ույուրուտու. վէլ հասլ օ չաղտա եա-շընը ալմըշ կիպի քեամիլանէ էօմր կէչիր-մէսի ղայէթ շաշաճագ շէյ իտի:

Էարաֆինի իամի իլէ ատտ օլունմուշ Ս· Ֆրանչիսկոս տախի օլ էյեամտէ օրա-տայրտը: Ս· Քլարա սրդ սրդ՝ օնուն իլէ կէօրիշմէյէ կիտէր իտի: Պիւնլէրին պի-րինտէ բուհանի պու փէտէրինէ՝ թէրքի տիւնեա էտիպ պիքիրանէ էօմր սիւրմէ արզիւսինի պէյան ու իճատ էյլէտի. վէ Ս· Ֆրանչիսկոս ապիզէնին իւզէրինտէ Ալահ վէրկիսի խայլի քէմալիյէթլէրտէն մատտա պիր ազիմ կիւնահսըզ մահճուպ-

լուգ, ամաիպ Ալլահ մուհամպէթի վէ տիւնեա գէվգ ու սէֆաընա մանսար վէ-րիլմէգ զլատուլուգ կէօրտիւյիւ իշլին, թէճ-րիպէ էթտի վէ ասնրա փէտէրինին էվինի պրապլպ պիր մանսաթըրա կիրմէյէ նա-սիհաթ վէրտի: Ս. Քլարա ղայէթ շող օլսու վէ ալտըղը նամիհաթ իւզրէ փէ-տէրինին էվինի պրապտը վէ Ծամկազարդ կիւնիւ Փօրցիօնգօլա տէնիլէն քիւչիւք քիլիսէյէ կիրտի վէ սաչընը քէսիպ ճէմի իւզէրինտէ պիւլունան զէննէ տիւզէնլէ-րինի աթտրզտան ասնրա պիր գապա էս-վապ կէյինտի վէ պէլինէ պիր իփ սարտը. վէ Հէնուզ ծնսէքիզ եաշընտա իքէնճրան-չիսկոսուն էլիյլէ Բենիդիկտեան րահի-պէլէրին մանսաթըրընա կիրտի:

Ամթալարը Քլարանըն էթտիյինի տույ-տուգլարընտա ղայէթ ալէթ իւսթ օլսու-լար վէ ապրատարընտան չօղու ծնլար իլէ պիր օլուպ պուլունտուղու մանսաթըրա կիթտիլէր վէ զօր իլէ ալտպ էվէ կէթիր-մէք իսթէր իտիլէր. վէ լաքին Քլարա Հէր տէտիքլէրինէ գարշը գօտու, վէ պիր էլիյ-լէ խորանա սարըլտպ վէ օլ պիրիյլէ սաչը-նըն գրըփրնթըլարընը թուքտուպ, Եա ազիզ ամթալարըմ պիլէյինիզ քի Ցի-սուստան պաշգա սէվկիլիմ եօզ տուր, էօլէուրիւմ գալըրըմ վէ լաքին օնտա իրզմէթ էթմէ գարարըմտան տէօնմէմ.

ախէրի պէնի այարթմըշ տըր վէ եախօտ էթտիյիմ չօճուգլուգ տուր տէմէյին, գիրա Ալլահտան ղայրի պանա պու ֆիքրի վէրէն եօգ տուր, տէտի: Պու մէրտանէ ճէվապ իւղէրինէ հէփիսի մաթ գալտըլար վէ ղայրի էնտէնինտէն տիւշմէյիպ կէրի տէօնտիւլէր: Քլարա պու ֆիւթուհաթը իչին Ալլահա շիւքր սունատս վէ միւտէմ նիյէթինտէ գավի գալմադ իչին եարտըմընը տիլէտի: Էվտէ Ադնէս իամինտէ պիր քիւչիւք գըզ գարտաշը տահա վար ըտը. պու տա Քլարանըն էթտիյինի տույունճա, օնուն կիպի կիզլի գաչտը օնա կէլտի վէ քէնտինին տահի մանատթը իչինտէ գալմադա արզիւսինի պէյան էյլէտի: Քլարա չօգ մուհապպէթ իլէ գըզ գարտաշընը գապուլ էյլէտի վէ գարարընը թահսին էթտի. վէ լաքին աթալարը վէ ադրապատը իւթէ կէչէպ զօր իլէ ալտըլար վէ էվէ կէթիրտիլէր: Ադնէս կէճէ կիւնտիւզ տուատա գուսուր էթմէյիպ թէքրար պիր թապրիպ իլէ գաչմադ իչին Ալլահըն եարտըմընը տիլէր իտի. վէ ատրատը չօգ կէչմէյիպ ֆուրսաթ տիւշտիւ վէ թէքրար գըզգարտաշընըն եանընա վարըպ, Շադ օլ գըզգարտաշըմ, գիրա Ալլահ եարտըմճըմըզ տըր տէյի չաղըրտը: Օնուան ածնրա աթալարը վէ ադրապատը հէր նէ քի էթտիլէր իսէ պիր տահա

օրատան չըգարմաղա գապիլի օլմատըղըն-
տա Ալլահա հեվալէ էտիպ կիթտիլէր:

Ս. Քլարա վէ աթալարը արտաբնտա
պու վագտալար գու հուր էտէր իքէն, Ս.
Ֆրանչիսկոս՝ Ս. Դամիանոսուն երգըգ
քիլիսեսինի մէրէմմէթ էթտի վէ ճիվա-
րընտաքի տախի էվի սաթըն ալըպ իչինէ
քէնտի իքի իւք բու հանի գըզլարընը գօ-
տու քի արտաբնտան չօգ կէչմէյիպ ախէր
չօգլարը տախի պունլարըն իպրէթի էն-
սէսինտէն կիտիպ պիլէլէրինճէ եաշամաղա
գարար վէրտիլէր վէ Ս. Ֆրանչիսկոսուն
Քլարայա թէրթիպ էթտիյի գանուն
իւզրէ կիւնլէրինի կէչիրիր իտիլէր. վէ
պու պաշլանղըճ իլէ ճէմի քրիսթիյան-
լար արտաբնտա ատը չըգմըշ Ս. Քլարա
բահիպէլէրինին մանաաթըրը իճատ օլուն-
մուշ տուր, քի օլ գատար պինլէրճէ ֆա-
գուլէթլի քիշիլէր քիլիսէի շէրիֆէ վէր-
միշ տիր: Ս. Քլարա՝ Ս. Ֆրանչիսկոսուն
էմրի իւզրէ մանաաթըը իւգէրինէ նազըր
վէ պիւյիւք գօնուլտու, քի օթուզ իքի
սէնէ ալըմանէ իտարէ էթտի: Վալիսէսի
տախի էվտէ գալմըշ քիւչիւք գըզգար-
տաշը իլէ մանաաթըտա կէլտի վէ գըզը
էմրի ալթընա կիրտի: Պու ազիզէ մանաս-
թըրըն բահիպէլէրի իչին այրըճա պիր
ըզգը գանուն եազմըշ տըր. Հէր ֆագու-
լէթ պապինտէ թէքմիլ իտի, վէ լաքին

ֆուգարէլէյէ օլան աշդը աշըրըլյրտը· վագթին փաւիա հազըէթլէրի մանաս-թըը իչին պիր ճիւզի կէլիր պաղլա-մագ իսթէտիյինտէ՝ ֆլարա գապուլ էթ-մէտի: Թէվապիլէրինէ պույուրտուղունու էվվէլէն քէնտի ֆիիլէն իճրա էտէրիտի· սիւրտիւյիւ էօմրթարիգինէ ինսան թէաճ-ճիւպ էտէպիլիր իտի, վէ լաքին պէնզէր օլմագ միւհալ գապիլինտէն իտի· գուրու թօփրագ, վէ եախօտ չալը չըրփը իլէ տօլ-մուշ չուալ իւզէրինէ եաթար ույուրու-տու· ուէնէտէ իքի տէֆա պիւյիւք օրուճ թուրթուպ ֆագատ գուրու էքմէք վէ սատէ սուտան պաշգա շէյ ազդընա գօմագ-ըտը· պունլարտան գաթի նագար հաֆ-թէտէ իւչ կիւն եէմէք եէմէգիտի, վէ եէտիյի կիւնլէրտէ էօյլէ պիր ազ եէր իտի քի կէօրէնմէր սաղ գալտըղընա շաշար-ըտըլար: Եարը կէճէլէրի տուա էտէր իտի, վէ հէր շէյտէ իրատէթինի գըրըպ նէֆսինի եօղ էթմէ արզիւսիւ էօյլէ պիր չօղ ուտու քի Ս· Ֆրանչիսկոս գարարընը վէ էօլէիւսիւնիւ վէրմէյէ մէճպուր օլտու: Խատթէ եանընտա տուրուպ խըզմէթ էթ-մէտէն չօգ հազգ էտէրիտի: Ս· Հազըր-դուքիւնա օլան իպատէթի իֆրաթ չօղ ուտու· սաաթլար իլէ էօնիւնտէ տիգ չէօքիւպ աշգ իլէ տուա էտէր իտի· հէր ճան վէ թէն իգթիզասընտա էֆէնտիսի

Քրիստոսն բէէյինի սօրմատան պիր շէյ էթմէգ իտի, վէ պու պապտէ նէ կիւնէ ազիմ լութֆլարանայլ օլմասը պու նադլ էտէճէյիմիզ վազբատան աշխքեար կէօ-րինիւր:

Սարակինոսլար Ասիզի շէհրինի մու-հասէրէյէ ալդըգ իւզերինէ հիւճմ էտէ-ճէք իտիլէր: Ս. Քլարա պու թէհլիքէյի կէօրտիւյիւնտէ Պիւրշանիյէյի եանի Սըր-բուԹիւն Սրբոցու էլինէ ալդըգ թէվապի-լէրիյլէ պէրապէր մանաստըը գաիտուս էօնիւնէ կիթտի, վէ օրատա տիգ չէօքիւգ՝ եա ազիմ Ալլահ գանըն պէհասըյլա ատԹըն ալընմըշ ճանլարը հայվանլար էլինէ վէրմէ, ճարիյէլէրինին նիյազընը րէտատ էթմէ, եարտըմա եէթիշ վէ հիմա-յէթին ալԹընտա պիգի հըֆգ էյլէ, տէյի եիւքսէք սէս իլէ տուա էթտի. տուասը գապուլ օլունտու վէ Ալլահ թա-րաֆընտան աշխքեար պու սէս կէլտի քի Գօրգմայընն, հիմայէթիմ իւզերինիգաէն էքսիք տէյիգ տիր: Վազբա պու սէսին խայալ օլմամասը օլան հիքմէթտէն պէ-յան տըը. գիրա տիւշմանլար գալէյի պատ-մըշ ալմըշ իքէն պիր կէօրիւնմէգ էլտէն վուրուլուպ գօրգտուլար, վէ պիրիպիրինի էօլտիւրէրէք գաչմագա պաշլատըլար: Պու մինվալ իւզրէ միւճիգէթէն մանաստըըա պէրապէր շէհր տէ գուրԹուլտու, վէ

Ս· Փլարայա միւթէշէբբիր օլաու: Ագիզէնին պունա քէզալիք ախէր միւճիզէլէրի ղայէթ չօզ տուր:

Ս· Փլարա պու թարղ էօմր կէչիրէրէք ալթմըշ եաշընա վարմըշ ըտը, վէ լաքին եիրմի սէքիզ սէնէ տայիմա խաաթէ միզաճ վէ եարը եաթադա գալմըշ ըտը. չէքմէյի խաաթէլիքլէր նէ գաատար ադըր վէ մուազզադ իտիլէրսէ տէ, ատա քէնտիսի պիր շիքեայէթ էթմէտի, հաթթա չօզ տէֆա Փրիատաուն չէքմէյի էզիյէթլէրի տուշիւնէն զաթ՝ քէնտի չէքմիքլէրի իզէրինէ հիչ շիքեայէթ էտէ պիլմիրմի, տէյիպ՝ թէսէլլի օլուրսատու: Պու գաատար գահմէթլէրսէն ասնրա էօլիւմիւնիւն եադըն օլմասընը տույատու վէ ճէմի խորհուրդլարը իպատէթ իլէ ալտըգտան ասնրա՝ թէվապիլէրինէ ասն տէֆա նահանթ վէրտի վէ ասնրա կիւլէր եիւղ իլէ փաք րուհինի էֆէնտիմիզին 1235 թարիխինտէ եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի: Ագիզէնին էօլիւմիւնտէն ասնրա օլան չօզ միւճիւզէթլէր իչին տէօրտիւնճի Ագէքսանդրոս Փափա հազրէթլէրի իչի սէնէ ասնրա Ս· Փլարայը տուրբլար սըրասընա գօմուշ տուր:

Ս. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԼՈՅՈԼԱ

Ա՛ԷՀՈՒՐՑԻսուսեան եաիօտ ՃիգվԼԹ նաՄի իԼէ պէԼԼի բահիպԼէրին մանասԹըրընը գօյան ազիզ Իգնատիոս Սպանիատա պիսգաԼէա էյատէԹինտէ Լոյոլա գաԼէաինտէ էֆէնտիմիզին 1491 սէնէսինտէ ասլգատը աԹաԼարտան տիւնեայէ կէԼմիշ տիր: Ագիզին աԹաԼըրը քէնտի շան ու մէրԹէպէԼէրինէ տիւշէր Թէրպիյէյի էվԼատԼարընա վէրտիքաէն ածնրա տահա ԹէքմիԼ օԼսուն տէյի նամտար Ֆէրտինանտոս փատիշահըն ատրայընըն խրզմէԹինտէ պուԼունան էնտէրսուն խատրմԼարընըն սըրտաընա գօտուԼար: Իգնատիոս փէտէրինին էվինտէ պիր քեամիԼ քրիսԹիանա մուԹէալիգ ԹաԼիմաԹԼարը էօյրէննմիշ իտի. օրատա հէր շէյտէն զիյատէ ճէնկ ու ճիտաԼ իլմինէ մէշղուԼ օԼուպ ԹապիաԹ վէրկիսի գահրէմանԼըղըյԼա պիյուսմէյէ հէվէս էԹտի, վէ հաԹԹա օԼսանսաԹ իչինտէ չօգ իլէրիլէտիյի իչին 1521 սէնէսինտէ փատիշահ Ֆրանսըզ-Լարտան մուհաասէրէ օլունմուշ Փաւիիօնա գալէսինին մուհաֆազասընը օնա իհալէ էյլէտի: Իգնատիոս պիր ճէտուր վէ փիշքին ճէնքճի կիպի հէր էյինտէն կէլէնի էԹտիյիսէտէ, Թէտպիրի իլահէյլէ պիր

գումարա չաթլայրպ գալէ տիվարընա
գարար վէրահիքաէն ասնրա փարչալարըյլա
Իգնատիուսն սօլ տիգինի եարալատը վէ
սաղ այաղընը էգտի, վէ եարը էօլիւ եէրէ
տիւշիւրտիւ: Ֆրանսըզլար հիւճմ ետիպ
գալէյի ալմալարընատա Իգնատիուս չօգ
ինսանիյէթի կէօսթէրտիլէր վէ պիր գաչ
կիւն ասնրա թէճկիլիւ իլէ քէնտի գալէսի
Լոյոլայա եօլլատըլար: Օրատա եարալարը
ապատ վէ հիւմմա օլ տէրէճէ շէհատէթ-
լէնտի քի սօն էօլիւմ թէտարիքլէրինի
կէօրտիւ վէ հէքիմլէր իւմիտլէրինի քէս-
տիլէր: Վէ լաքին հապգ թէալա հապ-
րէթլէրի քի գուլունտ պաշգա տահա
պիր միհիմմ ճէնք իշին հազըրլամըշ
բար, էօլիւմիւնիւ իսթէմէտի, վէ թա
քիւչիւք չաղընատան պէրի մախտաւսէն ա-
վետ հէր թէհլիքէսինտէ շիֆաաթընը
տիլէտիյի պեարտա տաւքեալ քէնտի
եօրթուտունատան պիր կիւն էվվէլ օնա
կէօրինիւպ թէտէլլի էթտի վէ էլինի գօ-
յուպ եարալարընըն ալըրտընը գալտըր-
մըշտան սօնրա զայպ օլտու:

Էվէրչի պու միւճիւզէ իլէ Իգնատիս
էօլիւմ թէհլիքէսինտէն գուրթուլտու
վէ լաքին գայիֆլըղը իշին տահա եա-
թաղտա գալմադա մէճպուր օլտու, վէ
տէֆիղամ օլուպ վազթ կէշիրմէ իշին
օգուտմադա քիթապ իսթէտի. անճաղ

Ալլահըն թէսպիհիյէ իմթէտիյի քի-
թապլար պուլունմայըպ օնլարըն եէրինէ
իքի բուհանի քիթապ վէրտիլէր, քի
պիրի Քրիստոս էֆէնտիմիզին, վէ օլ պիրի
ճէմի սուրբլարըն էօմրիւ հիքեայէսի իտի
Իւք էվվէլ էլինէ ալըպ կէօրտիւյիւնտէ
օղումազ իմթէմէտի վէ լաքին քեաղըտ-
լարընը չէվիրիպ շուրայա պուրայա պաղ-
տըղընտա կէօզիւնէ Քրիստոսուն վէ ճէմի
թէվապիլէրինին չէքտիյի իլիշքի վէ իւ-
ղէրինէ տիւշիւնմէյէ պաշլատը. ասնրա
իլերիլէտիքճէ հէվէսի արթտը վէ կէօզ-
լէրի աչըլըպ քէնտի էօմրիւնիւն թարզըօն-
լարընքինատէն զայէթ մուխթէլիֆ օլտու-
ղունու կէօրտիւ. պատէհուեիւրէյի գալդը-
տը վէ աղայարտագ եամթագտան տիշլարը
արշտայըպ ագիպ Պիքր Մէրեէմին պատկերի
էօնիւնէ տիւշտիւ վէ օնտան ասնրա սա-
պըդա էթտիքլէրինէ փիւշման օլուպ օղու
ագիպ Քրիստոսուն վէ թէվապիլէրի սուբ-
լարըն էօմրիւ ուսուլի իւզրէ եաշամալա
սէօզ վէրտի վէ Ալլահ օղլունտան պու
նիյէթինին իճրասընա լայըմ կէլճէն լութ-
ֆու ալը վէրմէյէ եալվարտը: Տահա
սուսար թէքմիլ օլմատան պուլունտուղու
օտա սարսըլմադա պաշլատը, վէ լաքին
Իգնատիոս գօրգաճագ եէրէ՝ պունու բէ-
ճասը գապուլ օլունմասընա պէշարէթ
թութտու: Ջալիմ շէյթան թիւրլիւ իւլ-

վալէրիայէ թուրթաճալը էօմրիւն չէթինլիքլէրինի կէօվիւ էօնիւնէ կէթիրտի. Հալ պու քի Իգնատիոս հէր ան ապիզ պիքը Մէրեէմ սըղընըպ, վալիտէմ օլտուղունու իսպաթէյլէ, տէյէրէք, շէյթանըն հէր իղվալէրինի եէնտի: Էվլատճա մուհապպէթինէ վէ գավի իթիմատընա իվազէն ապիզ պիքը տախի պիր տէֆա էվլատը Ցիսուս իլէ օնա կէօրիւնիւպ թէսէլլի էթտի վէ իւզէրինատէն հիմայէթի էքսիք օլմայաճաղընա օնու թէէմին էթտի: Պատէհու ճէմի սըգլէթ վէրիճի իղվալէր տէֆ օլտու վէ Իգնատիոս գարար վէրտիյի իւզրէ եաշամատան ղայրի շէյէ տիւշիւնմէզ իտի:

Պիր ազ էյի օլուպ եաթագտան գալգտըղը կիպի Մօնֆէրաթօտաքի միւճիզաթքեար Պիքը Մէրեէմին քիլիսէհինէ կիթտի, վէ օրատա ճէմի էօմրիւ իչինտէ իրթիքեապ էթտիյի կիւնահլարը խիւսթիւվան օլտուգտան ոնրա պիւթիւն կէճէ տուա էտէրէք օրատա գալտը, վէ թէաճճիւպ օլունաճագ իպատէթ իլէ Ս. Հաղտրդութիւն ալտը: Օնտան ոնրա աթընը մանատթըրա պաղըշլատը վէ սիլահլարըյլա պէրապէր նիշանի իֆթիխարլէրինի միհրապ իւզէրինէ աստը վէ ֆիմա պատ Ալլահտան ղայրի քիմսէյէ խըզմէթ էթմէմէ նիյէթինի թազէլէտի: Արգա-

արնտա քի սրբմալը լիպաս վէ սուզէնի գաֆթանլարը պիր ֆուգարէյէ պաղըշ-
լայըպ օնլարըն եէրինէ գապա ղարիպ ուրուպասը կիյինտի վէ թէքրար պիր կէճէ տախի մէզքիւր միհրապ էօնիւնտէ կէչիր-տիքտաէն սօնրա իտի Թէպշիր եահօտ Աւե-տում կիւնիւ օրատան գալգտը Մանրէզա շէհրինէ վարտը վէ պիմարխանէլէրէ կի-րիպ պատիհէվա խաստէլէրէ պագար ըտը։ Օրատաքի կէօսթէրտիյի մուհապէթ վէ ֆազուլէթ իչէն իթիպարը սրթըպ ատը չալ օլմազա պաշլատըղընը տույտու-ղունտա կիզլիճէ գաչտը վէ օրատան խայլի ուզագ պիր մաղարա իչինէ գա-փանըպ ածայիպ ըլյազաթ իւզրէ էօմրիւ-նիւ կէչիրիր իտի։ Կիւնտէ եէտի սաաթ տիզ իւսթիւնտէ տուա վէ թէֆէքքիւր էտէր իտի. պազար կիւնիւնտէն պաշգա ղայրի կիւնլէր սըզը օրուճ թուխարըտը, վէ հէր պազար կիւնլէրի Սրբութիւն ա-ւըրըտը։ Հէր կիւնքի եէտիյի գուրու էքմէք վէ սատէ սուտան իպարէթ իտի. իւսթ գաֆթանը ալթընտան գըլլը ուրուպա-լար կիյինիր իտի վէ պէլինէ տէմիր գու-շագ սարմըշ ըտը. կիւնտէ իւչ տէֆա թէ-նինի գամչըլար վէ չօգ տէֆա տախի գան ազըտընճայատագ վուրուրուտու. գուրու թօփրագ իւզէրինտէ պիր գաչ սաաթ ույուտուգտան սօնրա կէճէնին պագը

գալան առաթլարընը տուատա վէ թէ-
ֆէգքիւրտէ սարֆ էտէր իտի: Պու գա-
տար էզկէթլէրտէն ապիզին թէնի զայիֆ-
լանըպ եափմա սուրէթէ տէօնտիւ. վէ
չօգ տէֆա սապահլայն քիլիսէյէ սպա-
սաւորութիւն էթմէ իչին կիմսէյինտէ
եօլտա եարը էօլիւ պուլունմուշ սուր:
Տօսթլարընատան չօղու պու գատար քէն-
տինէ գլյմա տէտիքլէրինտէ, Պրածգըն
շու ազ շէյի չէքէյիմ, քի Ալլահ պէնի
պիւյիւյիւնտէն գուրթարըպ ճանըմա խէ-
լաս վէրսին, տէր իտի. վէ պիր տէֆա
շէյթան տախի պիր պիւյիւք քիմսէ գլ-
յաֆէթինտէ կէօրիւնիւպ՝ տահա չօգ
վագթըն վար, լաքին պու թարզ եաշա-
յաճագ օլուրսան չօղա վարմագ էօլիւ-
միւն, տէտիյինտէ, ազիզ՝ շու չօգ տէտի-
յինին պիր կիւնիւնէ քէֆիլ օլմուրսուն
տէմէսիյլէ մէլունուն տուզաղընը օրթայա
չըգարար:

Ալլահըն բուխսաթ վէրմէսիյլէ թէվ-
պէքեար Խզնատիոս շէքսիյի զահմէթ-
լէրտէն պաշգա պիր տէ ածայիպ կէօնիւլ
իզտիրապընա կիրիֆթար օլտու. Հէր
էթտիյի իշ իւզէրինէ իշքիլէնիր վէ
գուրթուլմանըն եօլունու պուլամագ բար:
Էնճամ պիր ախէր ազիզին տախի պու
միսիլլէ վագըա պաշընա կէլտիյինտէ
օրուճ իլէ գուրթուլմուշ տէյի օգուտու-

զանազան, քէնտի ու եւ մէք եէմէմէյէ պաշ-
լաւը. եէտի կիւն ածլա խոտովանա-
հայլը պու էթոխյինի տույտուզունա
չափուճաք ատէթի իւզրէ եէմէյէ էմր
էթտի, վէ Իգնատիոս ակօզիւնէ միւթի
օլուպ եէտիյի իչին՝ օլ իւվաաէն քէնտի
գուրթուլտուգտան մնատէ, ապիր թու-
թուլանլարը տա գուրթարտը: Պու թէվ-
պէքեարլըգ վազթինտէ պուն քէզա-
լըք էթոխյի ախէր ածայիպ իշլէրտէն
պաշգա, բուհանի թալիմաթ թէամիյէ
օլունմուշ քիթապը ինշա էյլէտի, քի
Քիլիսէի շէրիֆէ չօգ շան օլուպ՝ օնունլա
քէնտի վէ ածլա թէվապիլէրի խայլի
ճանլար Ալահա ապծոտիւրմուշ ապրլէր
վէ հալա ապծոտիւրլէր:

Պունահ իչինտէ կէօմիւլիպ գալմըշ
ճանլարը գուրթարըպ եարատըճըլարընա
ապծոտիւրմէ իչին Ֆէլէթըն թարաֆլա-
րընա կէչտի. վէ օրտան Քրիստոս էֆէն-
տիմիզին ապունէա իւգէրինտէ եաշատըլը
վէ իշքէնճէ չէքտիյի եէրլէրէ գիյարէթ
էթոխքատէն ածլա Ֆիքը իւ զարարը իւզրէ
կիւնահքէարլարա վազ վէրմէյէ պաշլատը,
վէ լաքին օրտան պուլունան եկէղեցա-
կանլար Իգնատիոսուն թուրթուզու եօլու
հագգ էթմէոխքէրի իչին կէրի չէվիր-
տիլէր վէ ազըգ տախի պու ազիմ խըզմէ-
թինճ իլհամըգ օլմայաճաղընա էյտէն

գանտրոլը իշլին փարիս շէհրինէ ուէծտուխ
վէ օթուզ իւշ եաշընտա իքէն քիւշիւք
չօճուգլար արթաալնա կիրիպ մէտրեսէյէ
իլմի սարփ էյրէնմէյէ կիտէրիտի. հէ-
վէտի իւզրէ իլմի իլահիյէ գաւսար թէքմիլ
էյրէնիպ թէֆէճ իշ օլունտուգտան սօնրա
թէքրար վապ վէրմէյէ պաշլատը, վէ ին-
շա էթտիյի թաղիմաթ քիթապլարլա Ալ-
լահա չօգ ճան ուէօնտիւրտիւ: Վէ լաքին
ապիզին պու գայրէթինի չօգլարը միւրա-
յիլիք վէ եախօտ եէնի սին իճատ էթմէ
էֆքեարը գլայտա էտէրէք, հապգընա չօգ
եապըշմապ շէյլէր ուէյլէյիպ էթտիքտէն
սօնրա եատապ էթտիլէրիտէ ուէ, սօնրա
նատիմ օլուպ էթտիքլէրինէ ածիլտիլէմիշ
տիրլէր: Քրիստոսուն խաթր ու մուհապ-
պէթինի իւնան գօրգուսունան գլյատէ
թուքտուգտա իշլին պագէն տախի սի-
թէմլի ուէօգլէտուէն սօնրա տայատ եէմէք
ուէ պաշընա կէլմիշիտէ մուհապպէթլէ
շէքմիշ տիր:

Փիւնահքեարլարը ուէօնտիւրմէ արզու-
սիւնէ քէնտի գուվվէթի եաղընդզ քի-
ֆայէթ էթմէտիյինի պիլտիյի իշլին ախէր
ուէֆիգլէր տախի թօխլամտա գատար
վէրտի, վէ ճիւմլի վապթ միրտուբինտէ իլմ
վէ ֆազուլէթ պապինտէ թէքմիլ եէտի
քիշի պուլտու: Ամէթի իւզրէ պունլար
իլէ բուհանի թէֆէքքիւր թաղիմաթլա-

րընր էթուիքուէն ասնրա, Ալլահ իսաթրը իչին զայպ օլմուշ ճանլարը տէօնտիւրմէ ֆիքրինի պէյան էթուի վէ հէփիսինի ատ մէյլլի պուլտուզունատա վէրսափտամ կիւնիւ փարիատէ ազով Պիքրին քիլիսէսի իչինտէ ճէմ օլտուլար վէ իսատտովանանք օլուպ Սրբութիւն ալտրգատան ասնրա րէամէն ահտ ու նէզը էթտիլէր ճէմի վարիյէթլէրինի պրագրպ Գուտսի շէրիֆէ կիթմէյէ վէ օրատտա տինսիզլէրի տէօնտիւրմէ իչին չալըշմազա. վէ պու գարարլարը պիր սէնէ զարֆընատա օլմատըզը հալտէ փափա հապրէթլէրինին իսաքի փայինէ տիւշիւպ եալվարտըլար քի քէնտիլէրինի իսթէտիյի կիպի գուլլանարն վէ նէրէյէ փութէրատ եօլլասըն։ Օսմանլըլար վէ Վէնետիքլիլէր մապէյնինտէ ճէնք գուհուր էտիպ իլք միւրատլարը իլէրի վարմատը. վէ Օսմայա տօղրու հարէքէթ էթտիլէր։ Պիր մահալտէ այագտաշլարը Յակոմը Լայնէզ վէ Պետրոս Ֆապէր չայըը իւզէրինտէ եօրդունլուգ ալտրգլարը գէման Իգնատիոս եալընրպ պաշընա պիր քիլիսէյէ կիրտի վէ տուայա տուրտու. աշգ ու էշգընատն տալգըն վէ քէնտինտէն պիխապէր տուրար իքէն պիր փարլազ պուլութ իչինտէ Փէտերուլահը կէօրտիւ քի էվլատը Յիսուս Իգնատիոսու վէ րէֆիգլէրինի հէ-

վալէ էտէյօրուատ. վէ Ցիատա տախի վէտէրինէ րիայէթէն Իգնատիուա եագ-
լաշլար մուհապէթ նիշանէսի կէօսթէր-
միքտէն սօնրա, Գօրդմա, Րօմատա իշին
բաաթ կիտէճէք տիր տէյի, թէսէլլի էթ-
տի: Պու լութֆուն իւզէրինէ Իգնատիու-
սուն վէ այագտաշլարընըն սուրուրս նէ
տէրէճէ պիւյիւք օլմուշ տուր թարիֆէ
հաճէթ տէյիլ:

Րօմայա տախլ օլտուղունա եօլտաշ-
լարըյլա պէրապէր Փափա Հապրէթլէրի-
նին այագլընա միւշտիւ վէ թիւրլիւ րիա-
յէթ վէ թէվազուսան սօնրա պիւս պիւ-
թիւն քէնտիլի վէ քէնտինինքիլէրինի
օնուն հիմմէթի վէ էմրի վէ թէրթիպի
ալթընա պրագտը: Պաշդա շէյտէ արզիւ-
լէրի օլմադըգլարընը պէյան էտիպ զայէթ օ-
մուշ ճանլարը Ալլահա տէօնտիւրմէ իշին
նէրէյէ էմր էտէրսէ կիլմէյէ հապլըր օլ-
մալարընը կէօսթէրտի: Փափա Հապրէթ-
լէրի չօզ մուհապէթ իլէ գապուլ էյլէ-
յիպ քէնտի տախի Իգնատիուսուն տէտիք-
լէրինի թէճրիպէ էթտիքտէն սօնրա՝ պիր
գաչընը տիշտրը եէրլէրէ իրտալ էյլէտի,
վէ Իգնատիու Րօմատա գալըպ՝ էվվէլ
քիւչիւք չօճուգլարա, վէ սօնրա եաշլընը
ալմըշլարա տախի տին թալիմաթընը էօյ-
րէթմէյէ պաշլատը: Հէր շէյտէն զիյատէ
օլ էտուատէ պարիա օլմուշ իպատէթ վէ

քէմալիչէթնիշանէլէրինի թէքրար քրիս-
թիյանլար արտարմա ոզմալա շա-
պալարըմը: Ս. Խորհուրդլարա եապլաշ-
մա առէթի գալգմըշ կիպի իքէն Կո-
նատիոս քէնտի վար ու զայրէթի իլէ
թէքրար պու ապիմ Խորհուրդլար աշգինր
քրիսթիյանլարըն գալգինատ թուլթուշ-
տուրտու: Պու գառար էմէյի պօշա կիլ-
մէսին վէ քէնտի տախի էօլտիւքտէն ոճնրա
գօտուղու թէրթիպ գառիմ գալըն ոէյի
պիր մանտալթը գօմագ արզիւսինի վազ-
թին փափա Հապրէթլէրինէ պէյան էյլէ-
տի վէ ոճուն իգնիյլէ թէմէլինի գօմալա
պաշլատը վէ Յիսուսեանոց ընկերտու թին
թէամիյէ էյլէտի քի իւք ոէփա էֆէն-
տիմիզին 1540 սէնէսինատ իշհունչիս Պօ-
ղոս փափա Հապրէթլէրինատէն, ոճնրա
ախէր չօգ փափալտրատան վէ էնճամ
Տրիդենտեան ժէղլիսինատէն միւգարրէր օլ-
մուշ տուր: Պու մանտալթը րահիպլէ-
րինին պօրճու՝ հէր րահիպլէրին կիպի
ֆուգարէլիք, փաքլուգ վէ միւթիլիք ահար
օլտուգան ոճնրա՝ իզէրինէ տախի մախ-
տուսէն չօճուգլարը թէրպիյէ էթմէ, վէ
բէտալէթ Հազդրնատ փափա Հապրէթլէ-
րինին իշարէթինէ միւթի օլմա պօրճու
իլալէ օլունմուշ տուր: Խդնատիոս քէնտի
իրատէթինէ գարշը՝ գօտուղու մանտալթը
իզէրինէ նազըր ինթիհատ օլունտու վէ

էօլեսիեն դառար պու աղբր խրգիէթ իսթիւնաէ դալար:

Պիւնաէն կիւնէ թէվապիլէրինին ապրար չօղալըրսար վէ Իգնատիոս լսգըմ կէլէն թէրպիյէլէրինի վէրտիքաէն սօնրա տիշարը եօլսըրսար: Հէր շէյաէն դիյաոէ քէնտինիզաէն սապրնըն վէ ասլա նէփսինիզին իսթէյինէ մէյլ վէրմէյին, ասլի նասիհաթ վէրիր իտի: Ադ վազթ իշինաէ պու մանասթըրըն ատը օլ ասրնճէ չըղսը քի Փօրթուգալ վասիշահը իշինճիս Յովհաննէս մախատաէն Թօմայա ատմ եօլսայըդ Իգնատիոս ըճա էթտի քի քէնտի բահիպլէրինաէն նէտի քիշի կէօնտէրին. Ֆագատ տոհա մինոտիպ վէ մալտոմաթը քահանալարը ադ օլտուղու իշին՝ կիւճպէլա Սիմոն Թօտրիկվէցի վէ նամտար Ս. Ֆրանչիսկս Քասէրի եօլսայա պիլտի: Պունլարըն օրտաս էթտիյի էյլիքլէր իշին փասիշահ պիր պիւյիք մէտրէսէ եափրադ օնլարա պաղըշլամըշ տըր: Իգնատիոսաէն րէֆիգլէրի տիւնեանըն տէօրթ Թարաֆընտա Ալահըն շան ու իհթիշամը իշին չալըշտըդլարընտա, քէնտի Թօմատա պօշ տուրմադ բար. հէր կիւն եէնի կէլէնլէրին թէրպիյէսինէ մուդայէտա օլտուդան մոտտա՝ տիւնէտատա կիւնահ իշինտէ պուլունան ճանլար էնտէսինէն տիւշէր, ատար, պուլար վէ

Ալլահ ահեղութիւր իւտիւ: Ֆուգարէլեր ուպպիյլե թիւրլիւ կիւնահ թէհլիքէլէրինտե պուլունան քիշիլէրե այրը մահալլ եափըր, վէ ահունեատան չէքիլիպ թէվպէահինի եաէնլէր իչին արբուհի կաատարինէնին մանտաղ ըրընը գօտու: Պուն-լարտան գաթի նազար ահինախլէրին վէ ալէլատուտու եէհուտիլէրինտէօնմէսի իչին չօգ ղայրէթ եաէր իտի. վէ Ալլահ տահի գուլտունան էմէյինէ պէտէլէն լութֆունու իհսան էյլէյիպ պիր ուէնե իչինտե եիրմի եէհուտի վաֆթիկ էտիպ տօղրու քրիսթիյանլըգըն ահինինէ ատօնտիւրմիւշ տիւր:

Նէմչէլթանատա Լութէրին թիւրահաթ վէ մուրտար ահին թատիհմաթը իճատա օլուպ նուպ իչթիհատ պուլտուղունատա Իգնատիուսուն ղայրէթինի վէ եօլատըշլարը քիշիլէրին՝ քէնտի ֆէնտա թէրթիպլէրինէ վէրտիքլէրի գարարը կէօրիւպ,

եպէզ քի պու եէնի մանաթըլըլարըն թէօրէմէսիյլէ պիգիմ իշիմիզ չօգ իլէրի վարմայաճագ տէյի, ահուզար էտէրիտի-լէր: Իգնատիոսուն վէ քէնտի թէվապի-լէրինին հագգընա թիւրլիւ իֆթիրալար աթըպ ատլարընը պօգմագ վէ ֆիքըլէրին-աէն կէրի չէվիրմէք իսթէտիլէրիսէտ, Ալահ տահա զիյատէ եարարմ էտիպ իլէրի կէօթիւրմիւշ տիւր: Ադ վագթ իշինատ տիւնեանընն հէր թարաֆընատա եիւզատէն թէճատուզ մէտրէսէլէր թէէսիս վէ քիւշատ օլունատու, չօգ միլլէթլէր վէ տէվլէթլէր պունլարըն վագը իլէ զալաթ տինլէրինի պրագըպ քրիսթիյան օլատու-լար, տահա ատալըզընատա թէվապիլէ-րինատէն պագըլարընըն տին ուզրունա շէ-հիտ օլմաընը վէ պագըլարընըն տախի Ալահըն քէրէմիյլէ միճիզլէր իշլէմէսինի տույատու. չօճուգլարըն տին խուտավինատ թէրպիյէ օլմատըտա քիլիսէ իշինատ թէքրար խուտավանանը վէ Հայրդուսթիւն խարհուրդլարընըն իպատէթի արթատ:

Ալահըն պու ճէմի էթտիյի էյլիքլէր իւդերինէ Իգնատիոս զայէթ ուվէնիր թէշէքքիւր օլուրտուտու, վէ ադգընատան՝ օնուն իհթիշամը իշին տիր, հէր էթտիյիմիզ ուօվլէրինատէն զայրի շէյ իշիտիլմէզ խոր. չօգ ուէֆա ահուզար էտէրէք. Եա՛ Տէս-յէթքեար Ալահ քեօրլէրին կէօվհունու

աչ քի ակնի թանըարնալար վէ ակվախնէր տէմիշ տիր։ Տիւնեատա Ալլահա խըզմէթ էթմէք աշգընատան՝ ճէննէթատէ օնու կէօրիւպ շապ օլմազ արզիւսիւ տահա գիյատէ իսի, օլ պապատէ չօգ տէֆա տախի մախատանէն տուա էտիպ պու քէրէմի տիլէմիշ տիր։ Գուլտունուն տիլէյինէ Ալլահ տախի եօգ տէմէյիպ իւգէրինէ պիր խաֆիֆ հիւմմա եօլատը, եանընատաքիլէր պիր քէտէրլի շէյ դըյատա էթմէյօրլարըտըյատա տա Իզնատիտա Ալլահ թատաֆընատան էօլիւմիւնիւն եադըն օլմատընը տույուպ ատն թէտարիք իշին տուրբ խարհուրդլարը ալատ վէ ատնրա ճէմի թէվապիլէրինէ փէտէրանէ ատնդատիհատթընը վէրատիքատէն ատնրա ալթմըշ պէշ եաշընատա Յուլիա 31 ինատէ էֆէնատիմիզին 1556 աէնէատինատէ փաք բուհինի Ալլահըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի։

ՕԳՈՍՏՈՍ 1

ՄԱԿԱԲՈՒԹՅԱՆ ԵԼՔ

ԱԶԻԶ ԳԱՐՏՆԱՇԱՒԱՐ

Նպիփան եանի ճէլիլ իւշդան իւնվանըյալա մալում Անտիոքոս փատիշահ Գուատի շէրիֆի քէնտի գապէը ալթընա ալտըգատան ատնրա եէհուտիլէրատէն չօղու-

նու զալիմանէ էօլտիւրտիւ վէ պագը գա-
լանը էօրֆէն վէ ճէպրէն աինէլէրինտէն
տէօնտիւյմէյէ իւմիտ էտէր իտի: Վէ գա-
թէն օնլարըն իքըտ էտիպ չէքինտիք-
լէրի թաամլարը եէսինէլէր տէյի էօնլէրինէ
գօտու. չօղու իշքէնճէլէրտէն գօրգ-
ուտլարը իչին զալիմին էմրինէ մութ
օլտուլար վէ լաքին պաշգալարը տա ֆա-
սիտին էօրֆիւնիւ խօրլայրակ թէքլիֆինի
ըհտա էթտիլէր: Պուն լարըն իչինտէն
իտիլէր եէտի Մահաբհայեցի գարտաշլար
քի տին ուղրունա ապիգ Շամանէ խա-
մինտէ վալիտէէրիյէ պիրլիքտէ թու-
թուլուպ՝ հիչ պիր թիւրլիւ վտահիշահըն
տէտիքլէրինէ գայլ օլմատըգլարը իչին
զալիմ վէ հգիյէթլի իշքէնճէլէրէ կիրիֆ-
թար օլտուլար:

Պու պէհարլարըն իլքի փտահիշահ
հուզուրինէ վարտըղընտա՝ պի փէրվա
պէօյլէ ատօյլէտի: Նէ խաթէրտին վէ նէ
արաշթըրըրըն, ամպալարըմըզտան ալտը-
ղըմըզ տինտէն կէչմէտէն իտ էօլմէյէ
տահա վնյտտէ հազըրըզ: Զալիմ Անտի-
քոս պու ատրպէթ ատօղլէրի պիր տէլի
դանըլտան իշնիթտիյինտէ՝ գուտուրտու
վէ անի վահիտտէ պուլտուրտու քի պիր
պիւյիք գապան դրզտրըտընլար, վէ հու-
դուրինտէն հիճապ էթմէյէն տէլի դան-
լընըն տիլինի քէսիպ պաշընըն տէրխինի

ասյաունլար վէ էլէրինի վէ այագլարընը գարտաշլարընն վէ անասընն էօնիւնտէ քէստիքտէն սօնրա եավաշ եավաշ գավրուլուպ էրիսին տէյի եանմըշ գազան իչինէ աթարընլար։ Անասը վէ գարտաշլարը պէլի, պու իլք իշքէնճէլի էօլիւմու կէօրտիւլէր, անճագ զալիմին գանընը իւզէ գօրգաճագ եէրէ տահա գիյատէ եիւրէք ալըպ՝ Մովսէս վէյղամպէրին տէտիյի իւզէ Ալլահ պիզի թէլք էթմէգ վէ քէնտի հէյպէթլի տատլէթի իւզէ հապգրմըզը հագգ էտէր տէյէրէք, պիրիպիրինի թէսէլլի էտէրիտիլէր։ Իլքի պու կիտունէ էօլտիւքտէն սօնրա իքինճինին իւզէրինէ հիւճմ էթտիլէր, վէ փատիշահըն թէքլիֆ էթտիյի եէմէքլէրի եէրմիօ՚ն տէյի սօրտուլար, վէ լաքին օ տա մէրտանէ Եօգ տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ, օնուն տա գարտաշընըն կիպի՝ պաշընըն տէրտինի չըզարտըլար, վէ տահա իշքէնճէ վէրտիքլէրի վազթ, ազով՝ զալիմէ տէօնիւպ Ա՚եարտմապլարըն պաշը, սէն էզիյէթ վէրմէյէ էօմրիւմիւզիւ գուրտան էտէյօրտուն, անճագ մալիւմիւն օլտուն քի այն ուռնամուտ ուղրունա էօլտիւքիւմիւզ տարի քետինտէ տահիպ իւլ մութլագ ճէնապը գատըր ալէյ իմլագ ազիմ իշշան Ալլահրմըզ պիզի էպէտի էօմրէի իհեա էտէճէք տիր, տէտի։ Զալիմ Ան-

տիոքոս պու սէօվլէր իւզէրինէ հապլմլէ-
նէճէք եէրէ տահա գուտուրտու վէ
խքինճի գուրպան տախի իլքի կիպի զէպհ
օլունտու:

Եէրինէ իւչհունճիւ գարտաշլարը կէլտի,
վէ օլ տախի փատիշահըն էօրֆլէրինտէն
գօրգմայըպ ճէլտաթլար տիլինի իսթէտիք-
լէրինտէ՝ տիշարը չըգարտը վէ էլլէրինի
տէ ուզաթտըգտան սօնրա՝ պու ապալարը
վէրէն Ալլահ տըր, լաքին շհմտի օնտըն
այն ու թէմպհհլէրի օլըտունա զայպ էտէր-
սէմ տէ ումտուրումտա տէյհլ տիր, զնրա
ախրէթտէ թէքրար վհրէճէյինէ իւմիտիմ
գաթի գավլի տիր, տէտի: Փատիշահ վէ
էթրաֆընտա պուլունանլար ապհզհն լա-
գըտըլարընա մաթ գալտըլար, վէ լաքին
էզճիւմլէ նահագ էօլիւմ էմրի իճրա օ-
լունտու: Տէօրտիւնճիւսիւ տէ օլ պիր
գարտաշլարընտան աշաղա գալմայըպ կէօր-
տիւյիւ իշքէնճէլէրի ըէտտ էթտի, վէ
փատիշահըն թէքլիֆինի իսրհատըգտան
մտատէ, չէքտիյի էզհյէթլէր արտարընտա,
Ալլահըն մերհամէթինէ վէ էպէտի իհեա
օլաճաղըմըզա իթիմատէն՝ Ինսան էլհյլէ
էօլմէք՝ եաշամագտան եէյ տիր, վէ լաքին
ա զալիմ ուէնին ատլամէթէ եէթիշմէ իւ-
միտին եօգ տուր, տէյիպ, ճանընը թէս-
լիմ էթտի: Սօնրա պէշինճիսի մէյտանա
կէլտիյինտէ օ տա էվվէլքիլէր կիպի հիշ

զօրգու կէօսթէրմէյիպ, Սէն ուէ պիզիմ կիպի էօլիւմէ միւպթէլա օլմուշ զայիֆ պիր զաթ սըն. էլինուէ օլան հիւքմիւն իլէ խաթէտիյինի էուէպիլէրսէն ուէ, ումմա քի պիզի եօղ էուէպիլէսին. Ալլահ պիզի պրագմաթիշ տըր, պունու էյի պիլ, պէքլէ պիրագ նամըլ սէնին վէ սէնին էվլատլըրընըն հագգընատան կէլէճէք տիր, սէն ուէ կէօրիւրսիւն ուէտիյէ ուէ՝ Անտիքօս հիչ պիր թիւրլիւ մէրհաւէթէ կէլմէյիպ օնու տա էվվէլքիլէր կիպի էօլտիւրմէյէ էմր էյլէտի: Ալթընճըր տախ օլ պիր գարտաշլարը կիպի հէր էզիյէթէ թէհամիւլ էթտի, վէ ոօնրա, Ա՛լտանմա, ա զալիմ, պիզիմ շիմտիքի չէքտիքլէրիմիզ կիւնահ իլէ Ալլահը ինճիթտիյիմիզ իչին տիր, վէ լաքին սէն ուէ ատամա քի էթտիքլէրինին գաղէպինի ալմայաճաղըն, ուէյիպ պէհատըրմանէ էօլտիւ:

Պու ալթը եիյիտ գարտաշլարըն հէր շէքտիքլէրինի սէվիւրէ անտըրը Շամտանէ կէօվէ էօնիւնտէ կէօրիւրիւտիւ, վէ հէր պիրինէ այըր այըր տինլէրինտէ գավի գալմըտա էօյիւթ վէրիր իտի: Հէր շէյտէն զիյատէ պու տիւնեանըն ֆանիլիյինի վէ ախրէթտէ պէտէլէն ալաճաղլարը իճրէթլէրին էպէտիլիյինի օնլարա գանատըրըրտըտ. վէ ազիզէնին պու քէլամըտը օղուլտարը գալտինտէ նէ կիւնէ

թէէսիր էթմիշ օլտուղու պալատէ վնքը էթտիյիմիզ հիքեայէլէրտէն պէյան տըր։ Եէտինճի, ատն վէ էն քիշինք էվլատը տահա տաղըտը. Անտնքտան թաթը սէօզ իլէ պտնու ավլատաղ իչին եանընա չաղըտը վէ թիւրլիւ իւնանիյէթ նիշանէլէրի կէօսթէտիքտէն ատնտա՝ Էյէր թաֆտըղըն տինի պտագըպ տա թէքլիֆ էթտիյիմ թաամլատը եէր իսէն սէնի տէվլէթիմ իչինտէ մալ վէ րիւթպէ իտուտսինտէ իլքէտտէն պիրի էտէրիմ, տէյի եէմին էթտի, վէ միւտաֆնա էրէ պիլմէ իչին վալիտէսինէ տէ օղուլտա սէօյլէշին վէ տէտիքլէրինի էթմէյէ գանտըրսըն տէյի թէմպիհ էթտի։ Շամունէ պտս վէսիլէ իլէ օղուլտա թէքտար կէօրիւշիւ վէ սէօյլէշի, վէ լաքին Ալահտան գօրգար, օղուտու կէրչէք սէվէր վալիտէ կիպի. Եա սէվկիւլիւ էվլատըմ, գըյմա պանա, խաթըրնա կէլթիր քի տօգուտ այ բահմիտէ սէնի թաշըմըշ ըմ. իւչ սէնէ միպտարը պիտա վէրմիշ վէ պտս եաշա կէթիրմիշիմ. եա ինքի կէօղիւմիւն նուրի ազից օղուտ, կէօղէրինի աչ, եէրէ կէօյէ պագ, ճէմի իչինտէքի կէօրտիւյիւն մախլուգաթ իլէ պէրապէր օնլարըն եօգտան եարատըճըտը ապիմիւշտան Ալահը իգըտար էլէ, պիզի տէ վար էտէն օ տուր, ունուէմա. տէտիքլէրիմէ արագէն ինանըտտան, ճէլտաըն

էօլիւմլիւ ալաթլարընաան գօրգմադըն, հաթթա պիր ան էվվէլ գարտաշլարընըն ափաաէթինէ նայլ օլմադա սահիհէն արզու էտէրսինն: Պուլա քի, ա ազիզիմ ափենի տէ օլ պիր պիրարտէրլէրին իլէ պէրապէր ճէննէթտէ եանըմա ալայըմ, տէտի: Պու թարզ ափօզլէր իլէ Շամանէ էվլատընա նասիհաթ վէրիր իքէն, օղլու՝ Ալլահըն վէրտիյի այն ուղրունա հէր շէյի շէքմէյէ հապըրլըղընը կէօսթէրմէ իշին, ճէլլատա տէօնտիւ, Էյ, նէյլէ պէքլէյօրսուն, փատիշահըն էմրինի էթմէմ Մովսէսին էլնյէլէ Ալլահըն վէրտիյի նամուսլատան կէշմէմ, տէտիքտէն սօնրա, փատիշահա գարշը տուա պու թարզ ափօյլէմէյէ պաշլատը, էա սէն ֆատխտ վէ եէհուտիլէրին խաասիմի զալիմ, ումմա քի Ալլահըն էլինտէն գաչտարն. նէ գատար տա շիմտի կիւնահըմըզ իշին պիզի խըրփալայօրսա՝ ասնունտա էլպէթտէ պիզիմ իլէ պարըշաճաղ տըր, ամմա սէն էթտիքլէրինին ճէզասընը պուլաճաղսըն էյի պիլ: Պունա քէզալիք ախէր ածը ածը ափօզլէրի փատիշահ պիր նէվճիւվան չօճուղուն ալդընտան իշիթտիյինտէ զայէթլէ էօքէլէնտի վէ չափուճաղ էօլտուրտուներ տէյի էմր էյլէտի:

Պու եէտի տտիտ ազիզ շէհիտլէրին վալիտէսի՝ ազիզ քիթապըն նագլինճէ

ձէմի օլանլարը կէօղիւ իլէ կէօրմիւշէտէ, նէ թարդ քէնտիսի էօլիւպ էվլատլարըյա գալուշմուշ տուր պիլմէյիդ. անճադ ձէմի ահնապը թէվարիխլէրին զաննընճա քէնտիսի տախ տախ հէփիսինտէն ոճնրա գալիմ Անտիքտաուն էմրիյլէ գալը օլանմուշ տուր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 2

ՏՕՆ ԹՈՒԳՈՒՀԻՈՅՆ

ՀՐԲԸՏԱԿԱՑ

Իտալիատա Ասիզի շէհրինէ եապըն պիր մահալտէ Փորցեունգուլա նամը իլէ մալում քէօյտէ պիր քիւշուք քիլիսէ վար իրը, վէ պու այրն ինքիսինտէ թագսիս օլունուպ ադիզ Պիքր Մէրեէմին շանընա տունուլտուգու իչին չօգ ալայ օլունուբ վէ քիլիսէնին տալ Մէրեէդ Ղլայէ իւնվանըյլա ադշհուր տուր: Ս. Ֆրանչիսկա պու քիլիսէի ադրմադլը էլտուի վէ չօգ տէֆա օրայա չէքիլիր ադիզ Պիքրին խարանը էօնիւնտէ տուտարնը վէ թէֆէքքիւրիւնիւ էտէրիտի: Ինֆէնտիլիկին 1223 թարիխինտէ Ալահ վէ եախօտ ադէք թարաֆընտան գալկինտէ պիր ատայիկ իլհամ տույուպ օլ կիշն գալգտը թէքրար

*

քիլիսէնին իշինէ կիրտի. վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզի ապիմ Թախթը իւզէրինտէ օթուրմուշ կէօրտիւ։ Սաղ թարաֆընտա ազից վալիտէսի Պիքր Մէրեէմ տախի պիր ախէր Թախթ իսթիւնտէ օթուրմուշուտու, վէ էթրաֆընտաքի պուլունան ուէմավի մէլէքլէրին սայրսար եօղ ուտու։ Ս. Ֆրանչիսկոս պու հիքմէթէ հայրան օլուպ հիճապ վէ րիայէթլէ պապար իքէն, Տիլէ պէնտէն նէ տիլէրսէն տէյի, գուլաղընա պիր Թախթը ատա կէլտի։ Ֆրանչիսկոս քէնտիյի ունուտուպ՝ գարտաշլարընա էյլիք էթմէ իշին, կիւնահլարը իւզէրինէ փիւշման օլուպ խոտովանանք օլտուգուան ատնրա օլ քիլիսէյէ զիյարէթէ կէլէնլէրին խաթալարը հագդընա պիր լէհէտաբ նէրդէպան տիլէտի։ Քրիստոս էֆէնտիմիզ գուլունուն տիլէյինի գապուլ էյլէտի, ֆագատ իհսան էյլէտիյի քէրէմին խաթիգրարը իշին եէր իւզէրինտէ վէքիլի փափա հազրէթլէրինէ իրսալ էյլէտի, վէ օլ տախի թէքրար տէյտուզունու թէֆթիշ էթտիքտէն ատնրա խաթիգրար էյլէտի, վէ ճէմի քրիսթիյանլարա Քրիստոս էֆէնտիմիզին պու մահտուտա իհսան էթտիյի քէրէմի տուչ էթտի։ Օնտան ատնրա կէլէն ազից փափալար տախի պունա գարշը կէլմէտիքտէն մատտա զիյատէ տախի իպատէթի քրիս-

թէյանոցը արտաքնոց իշխիհար պուլուն ունի, խոտովանանք օրուպ սրբուքիւն ալան հէր քրիստիյան Ս· Ֆրանչիսկոսեն հանկի քիլիսեսինէ կիսէր առէք օլուն-մուշ իպատէթ թալիմաթընը էտէրսե, սանքի Փորթեուգուլա քիլիսեսինէ գիա-րէթ էթմիշ կիպի ծնա իհսան օլունան լեհապաթ Նէրոլը-ին քէրէմինէ նայլ օլուրլար ունի, ինամ էթմիշ սիրլէր:

Քիլիսէի շէրիֆին սիուշմանլարը թիւր-լու թիւրսհաթ ունօգլեր իլէ պու Քրիս-տոս էֆէնտիմիզին իհսան օլունմուշ լեհապաթ Նէրոլը-ին քէրէմինի, ինանա-լարը ալտաթմադ իշին փոսթալըր պու-լուշու մատալ սրբ ունի պօշա չըղարմադ իսթէսինլերիսե, կիւնահէն կիւնէ Ալահըն եարտըմըյլա իպատէթքեարլարըն սայրսը արթուր, վէ հէր եէրսե պու առէթ կիր-սե: Պիզիմ միլլէթիմիզ արտաքնոց չօգ իշխիհար պուլմուշ օլմասը իշին, մուխ-թառարէն նատլ պաշլայըպ իլէրի կէլմէ-սինի պալատե նատլ էթուիք:

ՕԳՈՍՏՈՍ 3

ՍՐՐՈՒԹԻՒՆ ԱՓՐԱՆ

Ս· Ափրանըն տօղատուքս եէր պէլի ունի սիր· վէ լաքին թէվարիխճիլէրին նագլինճէ իքի շէհրլէրին պիրինտէն օլմա-

արևա շիւպհէ եօգ տուր. եանի Աւկսպուրկ
վէ եախօտ Գրպլրդ առատրնտա տինսիդ
աթաղարտան տիւնեայս կէլմիշ տիր:
Քէնտի տախ խայլի զէման Ալլահտան
ուզակ տօղտուդու տին իշինտէ քեօր
քեօրտնա փոթլտրա թափար վէ շէհ-
վանի էօմր կէշիրիր իտի: Սպանեա էյա-
լէթ ինտէ Գիւկլետիանոս գրալըն էմրինյլէ
քրիսթիյանլարա գարշը գուլմ պաշլա-
տըղընտա Գիրոնտա շէհրին եպիսկոպոսու
Ս. Նարկիսոս տարկաւագր Փելիքս իլէ
Ալահըն պիր թէքլիֆ օլունմագ սրբըր
իլէ Աւկսպուրկ շէհրինէ կէլտի վէ թան-
տըղը օլմատըղը իշին բուտթ կէլէ պիր էվէ
էնտի: Ափրա տախ օլ խանէ իշինտէ
միւթէմէքքին քէնտի մուրտար ոանոա-
թընը իլէրի կէօթիւրիւրտիւ: Պու իքի
միսաֆիրի կէօրտիւյինտէ էլպէթտէ
պուղլար ուս քէնտի իշին օրույա կէլմիշ
տիւյէր տէյի կիյինտի գուշանտը վէ պիր
ատամէթլի ոօֆրա Հազըրլատը. վէ լաքին
պու իքի քիշինին ոօֆրայա կէլտիգ եէմէյէ
պաշլատտաոան, Հիւդլէրինէ խոշ շըգա-
մատընը վէ ոօնրա էօնլէրինէ պադարաղ
իսպատէթ իլէ ուուա էթմէլէրինի կէօր-
տիւյինտէ շաշար դալտը, վէ քիմ օ-
ուուգլարընը ոօրուուս: Նարկիսոս Քրիսթի-
յանլարըն եպիսկոպուդյու վէ իշիմ
վէ արդիւմ զայդատա օլան ճանլարը Ալա-

հա գապանմագ տրը տէյի, ճէվապ վէրտի։ Ափրա պու՛ սէօզիս իշխեմէյինտէ եւ-րէյի գալգտը, վէ եպիսկոպոսուն այաղընա տիւշիւպ, սիկին կիպի ֆապս լէթլի քիշիլէրի խանէմտէ սագլամագա լայրգ տէյիլ իմ, զերա խայլի միւտաէթտէն պէրի կիւնահլար եէսիրի օլմուշում, տէտի։ Սու-րը եպիսկոպոս զօրուլա այալա գալտըրտըգտան սօնրա, Գօրգմա, վապ էտիպ թալիմաթընը էյրէթտիյիմ Քրիստոս տախ կիւնահքեարլար խանէսինէ կիրիպ պիլէրինճէ թաամէթմիշտիր. Հաթթա օնլարը շէյթան վէ կիւնահ եէսիրլեյինտէն խէլաս էթմէ իշին տիւնեայա կէլիպ խաչա վէ էօլիւմէ թէհամմիւլ էթմիշ տիր տէյի ճէվապ վէրիպ թէսէլլի էթտի, վէ Մա-րիամ Մագդալենացինին հիքեայէխյէ՝ քէնտինէ տէ էպէտի սէլամէթ եօլունուն աչըգ օլմասընը կէօսթէրտի։

Ալահըն լութֆու Ափրանըն գալպինի աչտը վէ ճանընըն պուլունտուղու ֆէնա հալի կէօրտիւ։ Ս. Նարկիսոսուն սէօզլէ-րինէ իթիմատէն քէնտինին տախ կիւնահ քիրինտէն եայգանըպ վսքլանմասընա հիչ շիւպհէսի օլմայրպ՝ Դիգնա, Եւպրա-պիա վէ Եւնոմիա պէալէմէլէրինի քէն-տիյէ չաղըրըպ տույտուգլարընը նագլ էթտիքտէն սօնրա վաֆթիկ օլուպ քրիս-թիան տինինի գապուլ էթմէյէ օլան ար-

* * *

գու վէ գարարընը պէյան էյլէսի։ Պունլար՝ ան պիզիմ գաարնըմըզդըն, էյէր ան-նին իլէ պէրապէր կիւնահ իշլէմէյէ իլթի-քաապ էթմէյէք, շիմտի անին իլէ պէ-րապէր թէվպէնին ու էթմէյէ հազըրըզ աէյի, ճէվապ վէրմիլէր։ Ափրա պու ա-լարդը ճէվապ իւպէրինէ շատ օլուպ Ալ-հըն էյլիյինէ վալիսէնին ու իհտագ էթմէ իչին գալդար ծնա կիթաի վէ հէր շէյի եէրլի եէրինճէ նազլ էթաի։ Օ-տաիի գըդը կիպի քրիսթիյան օլմազա հազըրլըզ կէօսթէրմիյինաէ Ս. Նարկիսոս հէփիսինէ տին մատաէլէրինի էօյրէթմէյէ պաշլատը. ածն կիւնլէրինաէ ակքիդ կիւն օրուճ վէ փէրհիդ սըմարլատար վէ մախ-տաէն կէշմիշ էօմրլէրինին իւպէրինէ փիւշման օլուպ պիր տաիի Ալահը ին-ճիթմէմէյէ լազըմ կէլէն նիյէթի թէք-րարլաթտը, վէ էնճամ հէփիսինի ու վաճիթիկ էտիպ՝ Ալահ վէ ճէննէթ մէ-սախօրլարը էյլէսի։ Տօգուդ այ միգատարի օրատատա ախէր չօգ քիշիլէրի տաիի տօղրու-տինէ ակօնտիւրտիւքտէն ածնրա Դիանե-սիոս իամինատէ պիր զահիտ քիշիյի քա-հանայ վէ եպիսկոպոս էթտի, վէ քէնտի թէքրար Սպանեա տէվլէթինէ ակօնտիւ։

Ս. Նարկիսոսուն կիթմէսի նէ գատար Ափրանըն կիւճիւնէ կէլտիյաէ ու, եինէ սապր իլէ չէքիպ էթտիյի նիյէթ իւզրէ

վաքըլըլա եաշամաղա պաշլաթը, կիւն կէ-
չիրմէյիպ՝ էօմրիւնաէքի իշլէտիքլէրի կիւ-
նահլարը խաթըրընա կէթիրիր, իւզերինէ
ալլահ վէ Ալլահտան ածվ տիլէր իտի:
Զօղունուն զայպ օլմասընա ակպէպ օլաս-
լու իշին, շիմտիտէ չօղունու Ալլահա գա-
պանայրմ տէյի չալըշըր բար. Ալլահ
էֆէնտիմիզ տախի ճարիյէսինին զայրէ-
թինի պօշա չըգարմայրպ օնուն խարէթի
վէ ատօլիս իլէ չօգ կիւնահքեարլարա՝
քէնտի կիւնահլարընտան ակօնիւպ թէվ-
պէ էթմէյէ լութֆ վէրմիշ տիր: Ափրա
կէչմիշ կիւնահլարընէն ածվը իշին հէր
էթտիյինի քեածվի ատյմայրպ՝ Ալլահըն
ուղրունա գանընը տախի տունմատա հագըր
բար: Պու արդիւմէ տախի գապու օլուն-
տու. գիրա արտարնաան չօգ կէչմէյիպ
քրիսթիյանլարը տինլէրինտէն ակօն-
տիւրմէ իշին գայտանամինաէ պիր հաքիմ
կէլտի: Անէր քրիսթիյանլարա պէրապէր
Ափրա տախի թուքթուրպ հաքիմին էօ-
նիւնէ չըգարըլընտա քիմ օլտուղու թա-
նրըտը վէ տօղտուղու տին իշինաէ գալըպ
էվվէլքի կիպի եաշամաղա թէքլիֆ վէ
էմր օլունտու: Լաքին ազըգ հիչ պիր
թիւրլիւ գայլ օլմայրպ ալլահտարա գուր-
պան տունմատան իսէ էօլմէյէ հագըր օլ-
մաըը պէյան էյլէտի:

Հաքիմ անէր թարդ թաթը վէ էօրֆ-

լու սէօզլէր իլէ ոե չէվիրէյիմ ոէյի շա-
լըշարգոսան ոօնրա գոպիլսիդ իյինի կէօր-
ոիւյիւնոե՝ ոպիդէյի ոիրի ոիրի եոպմադա
էմ էթոի։ Ափրա ոաթէշ իշինե կիրոի-
յինոե Ալահըն էթոիյի քէրէմ թէ-
շէքքիւր օլսո, վէ թէքրար կէշմիշ
կիւնահլարը իւ գէրինե ոալոարգոսան ոօն-
րա, Էյ ոպիդ գուրթ ոարճըմ իշլէ թէ-
նիմ իլէ ոէնի ինձէթոիյիմ իշլին. կիւ-
նահքոար թէնիմի ոաթէշ իշինոե ոանա
գոլ բոպան ոոնարըմ, ոէն թէմիդլե վէ քի-
րինոէն փոք էյլէ, ոէյիդ բոհինի թէո-
լիմ էթոի։

Ա· ՍՈՓԻ

ՎԷ ԻՒՉ ԳԸՉԱԼԱՐԸ

Ասիա բոսֆոռն լհոանի թիւրքիէ իլմ թէրճիմէ օլունոր։ Պոլ ոպիդ Իոո-լիա ճանիպինոե մալոար վէ իմթիազլը ոաթոալոարոան ոիւնեոայո կէլմիշ ոիր։ Թո-քիշիւք շալընոան պէրի Ալահ գօրգո-ոո իշինոե թէրոիյէ օլմուշ, օնա մադ-պոլ օլմոան ղայրի շէյ ոիւշիւնմէդի իոի։ Ալահըն փիշքէշ էյլէոիյի գըրլո-բընը ոոխի էյի գրիոթիյան վէ ճէնոէթ էվլաոլարը էթմէյէ ղայրէթ էոէր իոի։

պատերն իսկ՝ պիտի, եւ պիտի մի Ադամի իսկ, եւ ոչ ոքի, իմիտ մի մոռանայ: Տին մատէոսի հազդրնատ ասհա էյի թէրպիյէ օլսունլար ուէյի պատերն իշխունու ուէ պիլէմինճէ ալտպ Օսմայա կիմատ. իւրի օն իշ խաշնատար, իքինճիսի օն պիր խաշնատա, վէ էն քիշիյիս ոսգուդ խաշնատա, վէ իշխ ուէ իսպատէթ վէ Ալահըն թէմսիհլէրինի թուխմայա գայէթ մէյուի օլսուդլարը իշին Սոփիա իֆրամէ շատ օլսուսատա:

Ընտիքսա նամինատէ պիր ճահիլ պիր պատար կիւնիս պատերն քիլիսէյէ կիմատիքլէրինի կէօրիսպ մահճուպլսդլարնա աշդ օլսա, վէ պիրիսինի քէնտիյէ վէրմիս ուէյի անալարնա խալմատը: Վէ լաքին Սոփիա թէքլիֆինի գապուլ էթմէտի, վէ հիչ գօրդմատան, պիլ քրիսթիյանդը, վէ ալճունատան, ճէվահիրատէն գիյատէ պիքիրլիյի ուէվէր ապլարդ ուէյի ճէվապ վէրսի: Ընտիքսա՝ կէօրսիյիսինսէ քի բէճատ գապուլ օլունմատը, հինթիսանէն գալիմ վէ վուճուդէթսէթ Ադրիանոս գրալա կիտիպ օլանը խապէր վէրսի. պիլմէմինէ ուէմէտէն իշ գրդըլայ պիր գարը կէլմիշ, պիգիմ գարըտարմդը վուճուդսուս մի թի օլմայըն ուէյի պաշտան չըգարտդան սօնրա՝ Քրիստոս իսմինատ քէնտի Ալահլարդը թանըդրդ թափ-

մաղա նասիհաթի էտէյօր, ուէտի։ Գրալ ատյատուրնատա ֆիլհալ ատամ եօլտաշըպ իւշ զրդպարտաշլար իլէ անուալարընը ատ պէրապէր հուզուրինէ կէլմէմէսի։ Պատ-լար եօլատա կիտէր ինքէն պիրիպիրինէ զուվվէթ վէրիրիմիէրը, վէ ատրայա կիր-տիքլէրինատէ եիտլէրինէ խոշ շըզատարըլար վէ տիմատա շըզատըլար։ Գրալ իւք կէօ-րիւշէ պատնարընը շէրինլէյինէ մայլ օլտու, վէ հաւոյի շէհիրատէն պինիր ատյի պիւտալ էթմէսի։ Սոփիա քէնտիյի ալտը-մատան ահէտէթ իլէ, Խատիա ճանիպէ-րինատէ ատօմու շ քրիսթիյանդրդ, վէ ատ-մրդը պիլմէք իսթէրսէն պէնիմ՝ Սոփիա վէ զրդատրըմընը Պիսթիս, Ելպիս, Ագապէ տիր, վէ մադատ զուրպանըմընը Ալլահա ատնամադ իշին Տօմայա կէլմիշկէ ատյի ճէ-վապ վէրմի։

Գրալ՝ թաթլըտուա ավետրմ զաննը իլէ պիր քիսատրատատ պէյ զրդատրընա թէալիմ էթմէսի, վէ պիր հիւնէր իլէ ֆիքրէրինատէն պատնարը չէվիրմէյի ար-մադատը։ Վէ լաքին ատկէ իւշ զրդ զար-ատշլար օլ պիրինին ատուտու ատօդ վէ խոշամէտսէրինատէն զիյատէ անուալարընը նասիհաթլարընա ինանդրպ քրիստոսէն խաթըր իշին էօլմէյէ հազըրլանդրդըտը։ Իւշ կիւնատէն սօնրա գրալ թէքրար հու-զուրինէ չաղըրդպ՝ թիւրկիէ վատատան

ասեա մէրամբեր էտիպ փոխ թարա դուր-
պան սունմայը Թէքլիֆ Լիթի: Ուշ գըդ
գարտաշլար անուարդնան էվլէլ աֆը-
լըպ՝ Էյ գրալ, իշքէնճէ վէրմէսէն ապը-
մրդման ձէվապ ալամըպրն, էվելքի վէր-
մէյէ պաշլա վէ օլ վագթ Ալլահըմրդըն
գուդրէթինի կէօրիւրսիւն, ասոխըլէրին-
ա, պունլարըն ակրապաթլըյը վէ ամնէ-
բինաէ գաֆիլլիյի, իւկսէլմէկ գրալ մաֆ
գալպ՝ Գրդլարըն գայշ եաշնաա տրդրար,
ասէյի անուարդնա ասրաա: Տույուգունա՝ Պիտախի եանդնա չուդրար վէ խայլի
էօրֆաէն ասնրա ասոխըլէրիմի վիճէրդէ
էթմէկսիզին ասոխ, վէ լաբին Պիտախա
Թէքրար ապիլ աէօվլէր իլէ Հէր պիր ա-
սոխըլարընա պիրիմ Հադգրմրդաան կէ-

լեմէզին, տէտի: Ադրիանոս էօքէսինաէն գուտուրտու վէ գըլըճ իլէ պաշլընը քէսին տէյի ճէլլատլարա էմր էթտի: Պիտիխ պու էմրին իւզէրինէ շապ օլուպ գըզգար-տաշլարընըն պօյնունա սարըլտը վէ ան տէֆա մուհապպէթ նիշանը իլէթիսամը վէրտիքտաէն ոնրա, Գօրդմայրնա սէվկի-լու գըզգարտաշլարըմ, պէն չէքտիքլէ-րիմտէն պիր շէյ տույմատըմ սիպ տէ չօղա վարմադ արզամտան կէլիր տէ պիրի-պիրիմից իլէ կէօրիւշիւրիւզ, ինշա ալլահ, տէյէրէք, եիւրէք վէ նատի-հաթ վէրիր իտի: Պունտան ոնրա ազիզ ճէլլատընը էօնիւնէ վարտը վէ ար-գիւմինէ նայլ օլուպ, օլ պիր իքի գըզ-գարտաշլարը տախի թիւրլիւ իշքէնճէլէրէ թէհամմիւլ էթտիքտաէն ոնրա գաթլ օլունտուլար: Ֆաղուլէթլի անալարը Սո-փիա կէօզիւ էօնիւնտէ սէվտիյի գումրու-լարըն ուշուպ ճէննէթէ կիթմէլէրինի կէօրիւպ շապ օլտու, վէ ոնրա ուսալ իլէ թէննէրինի պիր մահալլէ թօփլայըպ կէօմ-տիւ, վէ քէնտի տախի օլ եէրտէն այրըլ-մայըպ օրատա օթուրտուտու: Խայլի զէման՝ օրատա եաղընըզ էօմր կէշիրտիք-տէն ոնրա մախտումէն գըզլարընըն շէ-ֆաաթը իլէ տիլէտիյի քէրէմ նայլ օլուպ էօլիւմ սաաթընը փէշինէն տույտու վէ հազըրլանտը, վէ ոնրա տուա էտէրէք

փաք բուհինի եարաարճբարնըն էլինէ թէալիմ էյլէտի: Էօլտիւքտէն սօնրա օրտաս պուլունան ախէր զահիաէ տիշ էհլիլէր անալարընըն թէնինիաէ գրգլա-ըրնըն եանընա կէօմահիւլէր, վէ բավիլէրին գրյաարնա կէօրէ ապիզէլէրին թէնլէրի հալա պու կիւնէտէք Օսմաան Ս. Պետրոս վէ Ս. Անդեաարաս քիլիսէսինէաէ սագը տրըլար:

ՕԳՈՍՏՈՍ 5

ՍՈՒՐԲ ՆԵՐՍԻՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼԻ

Լաթաֆէթլի իւնվանը իլէ թէամիյէ

օլունմուշ ապիզ Ներսէս՝ Ս. Գրիգոր Լու-սաւորիչ պապամըզըն ոիլսիլէսինաէն իլէրի կէլմիշ տիր: Պու ապիզ Հռոմկլայ իւպէ-րինէ եպիսկոպոս օլաուզու իչին Կայեցի տախ թաապիր օլունուր: Էֆէնտիմիզին 1100 թարիխինաէ Խարբերդ ճանիպլէ-րինաէ Ապիրատ նամինաէ պիր պէյզատէ քիշիաէն տիւնեայէ կէլտի, վէ գարտաշը Գրիգորիս իլէ պիրլիքտէ ֆապուլէթ-քեար ադաալարընըն խանէսինաէ խըրմըզըրգրի-գոր Վկայատէրին էլն ալթընտա ալլա-հանի վէ տիւնեէվի իլիմլէրի թահսիլ էթտի:

Ներսէս եաշընը ալարդճա իլմի վէ ֆա-

գուլէթի իզմիյաթ պուլուրսուս. հէր
կէօրէնլէր ազիզին ֆիրաւէթինէ շաշար
վէ Ալահըն իհսան էյլէմիյի լութֆ իւ-
զերինէ մայլ օլուրսունլար: Պիրաւերի
Գրիգորիս կաթողիկոսլուգ մէանէսինէ
րէֆի օլսուդունսա քիւշիւք գարտաշը
Ներսէհ տէ իլմի վէ ֆազուլէթի իչին
քահանայ էթտի, վէ քիւրսիւսինի Հու-
մրկլայա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա եպիս-
կոպոսլուգ վեյէսինի տէ վէրտի: Ներսէհ
Ալահըն լութֆունա մէմլու օլուպ պիրա-
ուերի Գրիգորիսին հէր խրզմէթինտէ պու-
լունուրսուս. քէնտիլէրինէ թէալիմ
օլունմուշ քիլիսէ էվլատլարընըն ակլա-
մէթի իչին կէճէ վէ կիւնտուզ սէօզ վէ
եապըյլա չալըշըրսուս: Հէր պիր քէլամը
եաղ կիպի իչիսէնլէրին գալպինէ կի-
րիպ թէէսիրինի էտէր իտի. թիւրլիւ
շիիրլէր վէ ալիմանէ վահզ ու նասի-
հաթլար թէէլիֆ էթմէյէ օլան գապիլիյ-
եէթի ազլսան խարիճ իտի. իսթիլահը
թաթլը, նապիք վէ գօլայ անլաշըլըր.
թապիաթը հապիմ վէ մահճուպ, գօնուշ-
մասը լաթիֆ, վէ կէօնիւլ ճէլպ էտիճի.
հէվէսինէ սէվկիւլիւ վէ հէվէսինատէն
Ալահ մէհէյի կիպի իթթիպարսուս, էնճամ
քիւշիւյիւն վէ պիւյիւյիւն պապասը լըր:
Ֆուգարէ վէ եահսոս իհթիյաճը օլան-
լարա հէր շէյտէն զիյատէ պագար գայը-

ըըըաը. եւ-ւէյի գըըգ քիշիէէրի թէ-
ակլւի էաէր վէ ըէնճիաէ չէքմիշլէրէ հու-
գաը վէրիր իաի. կիւնահքեաըլաըը թէվ-
պէյէ կէթիւրճի, եանըլմը շլաըըն գըա-
գաւգաս, ճան իլէ խաաթէլէրին հէքիմի,
աիւ շմանլաըըն պիլէ էյլէքաաըը ըաը:

Պաս գաաար իշի ապաաընաա քիլիաէ
գանաունլաըը վէ թէօրէլէրի նիպամընա աա
աիգգաթ էթմէաէն կէրի աաւըմագ ըաը.
հաթթա պաւնաս քէնաիյէ պիր մախաաս
իշ էաիննիպ կէճէ կիւնաիւգ չօգ գահմէթ
իլէ էագի վագթաա ագիգ միլլէթ պաշ
պաագալաըրմըգաան գօնմուշ վէ ասնըա
միւրուրի գէման իլէ մուաթթալ օլմուշ
վէ եախսա պօգուլմուշ աաէթլէրի թէֆ-
թիշ էթաի, նիգամ վէրաի, վէ օլմայան-
լաըը իճաաս էթաի, շէօյլէ քի հագգ իւգրէ
էրմէնի միլլէթիմիգին Ռակեբեաներ թէա-
միյէ օլունմուշ աուր: Ակիգին պաս գաաար
խայըլը իշլէրի իշին ասր աիւնեանըն
աէօրթ թաագիքնա չավ օլաս, վէ Ր օ-
մայա գաաար վաըաը: Պաւնաւն շան ու
էթիսպաըը գըմնընաա փաիա հագըէթլէրի
պիրաաէրի Գրիգորիս Կաթողիկոսա աաա,
պիւրիւնճիք վէ ախէր փիշքեշլէր եօլ-
լամրշաըը: Ակիգին իամի նէ գաաար կիւն
պէ կիւն չավ օլուր էթիսպաըը արթաըը-
ագյաա, օլ գաաար հագիմլէյի, ալչագ
կէօնիւլլիյու վէ փաքըըը աահա գէյաաէ

աշխեար կէօրիւնիւրիւտիւ. տուսաբնա մուգայեէտ, փէրհիզքեար, վէ թէֆէք-քիւր իլէ միւաէմ իւնախյէթի Ալլահ իլէ իտի: Տիւնեա զայլէսինտէն գաչըպ պիւ-պիւթիւն թէնհաաէ Ալլահա խըզմէթ էթմէք իսթէրիսիյաէ տէ, քէնտիյի թանըյանլար պու զիզըյմէթ իլէմ վէ ֆաղուլէթ խապինէսինի էլտէն չըգարմագ իսթէմէիլէր:

Ասաաէթլիւ Գրիգոր կաթողիկոս եաշընր ալըպ խըզմէթտէն չէքիլմէք իսթէ-նիյինտէ ճէմի եպիսկոպոսլարընր վէ վար-դապետլէրինի թօփլանիպ Փիքրինի պէյան էթտիքտէն սօնրա պիրաէրի ՆԷրսէսի էէրինէ գօտու: Պու ազիզ՝ քէնտիյի պու ադիմ մէրթէպէյէ նայլայըգ գըյաս էաէ-րէք՝ պէօյլէ ադըր խըզմէթի իւզէրինէ ալմագ իսթէմէիյաէտէ՝ սօնրա Ալլահընն թէսապիրինէ միւթի օլուպ պաշ էյտի: Պու մինվալ իւզրէ Էֆէնտիմիզին 1165 աէնէսինտէ գարտաշընրն քիւրսիսինի ճիւլուս էտիպ քէնտի նայլայըգլըլընր վէ տէրուհտէ էթտիյի պօրճուն պիւյիւքլիւ-յինիւ պիր ադամիպ քէրլամէլի պէլատաթ իլէ կէօսթէրտի: Պիրաէրի էօլսիւքտէն սօնրա հիւքմի թահթընտա օլան եպիս-կոպոսլարա, քահանալարա վէ րահիպլէրէ պիր իւմուի նամէ եազըպ մէրհումուն էէրինէ օթուրմալընր տույուրտուգտան

ասնրա՝ Ալահըն վերահյի լութֆու ապ-
լայըպ հեր քէս քէնաի պու լաննաուլու
հալ վէ աերէճէ իշինաե ատընա վէ շա-
նընա ախշէր էօմր կէշիրմէյէ պայրէթ
էթանն աէյի նատիհաթ էյլէսա: Րում
վէ էրմէնի միլլէթի ատատրնատա օլան իխ-
թիլաֆը գալարմադ իշին եպիսկոպոս
օլմասան էվվէլ վէ ասնրա նէ գատար
ապ պէլլուդ էթմիշ ատր ինշա էթահյի
քեաղլուդարան պէլլի ատր: Պուռնդար-
ատն գաթի նագալ ախէր տահա շօգ բու-
հանի քիլիսալար վէ գատիհէլէր եագ-
մրշ ատր քի հալա պու կիւնէատք միլլէ-
թիմիզ իշինաե քահանալար վէ ուշնար-
հատիանալար էլինաէն վէ ապգընատն ախշ-
մէլէր:

Պու գատար գահմէթլէրատէն ապիգին վիճատի ալու օլատս վէ էօլմէատէն պէր ատահի քիլէսէի շէրիֆին խայըր իշին մէճ-լես էթմէք խաթէհյաեաե գատէր գայլ օլմայրադ էմէքատար գուլտնատն էճրինի վէրմէ իշին էֆէնտիմիզին 1175 աէնէ-սինատե էթմիշ պէշ եաշընատա՝ աէատէթ մէքեանը կէօյլէր ճէնանէթինե չալըտար:

ՕԳՈՍՏՈՍ 6.

Ս. ԿԱՅԵՏԱՆՈՍ

Կայետանեան վէ եահօտ թէատինեան համի իլէ մէշհուր բահիպլէրին մանաս-
թըրըն թէէսիս էտէն ազիզ Կայետանոս
էֆէնտիմիզին 1487 սէնէսինտէ վիչէնցա
շէհրինտէ օճագզատէ վէ փատուէթլի
ամթալարտան տիւնեայա կէլտի։ Վաֆ-
թիզ լութֆուննա նայլ օլտուղու պիրլէ,
վալիտէսի նէվգատէ Կայետանոսը ազիզ
պիքր Մէրեմէ տունատու վէ քէնտի հի-
մայէթի ալթընտա հրիզ էտիպ կիւնահ
լէքէսինտէն փաք վէ էմին ատգլարն
տէյի, բէճա էյլէտի։ Հազիզամէ Կայե-
տանոսուն պիւթիւն էօմրիւ սիւրաքի վա-
լիտէսինին բէճատ գոպուլ օլմատընա
շահատէթլիք էտէր։ Քիւշիւք եաշընտա
պիլէ չօճուդլար արատընտա ատէթ օլմուշ
օյունլարուան գաչար բար. պաշլրճա էյ-
լէնճէսի վէ թէատէլիսի տուտա էթմէք,
քիւշիւք խորանլար եափմագ, ամթալա-
րընըն սէօվիւնէ իլթատէթ էթմէք վէ փու-
գարալարա ատատգա վէրմէք իտի։ Պու
կէշիրտիյի էօմր թարիհինը կէօրէնէլէր
ալէտէվիյէ օնու չի-ղի-չ սո-ղէ տար իլէ
չալըրըրըտըլար։ Պիր ատ եաշընտ ալտը-
ղընտա իլմէ թաւիպ օլտու վէ լաքին իլիմ-
տէն զիյատէ թիւրլիւ թէհսիլքէլէր արա-

աչնաս զիմմէթի զամիրէսինի վէ գալըսինի փաք սագլամալա ղայրէթ էտիր իտի։ Պագալա մէտրէսէսինաե թէֆթիշ օլունուպ էյի չըգտըգտան ոնրա Իօմայա կիթտի. օրաաս քահանայ օլաս վէ իքինճի Յուլիաս Փափա հազրէթ լէրինաէն չօգ իմթիպար պուլաս։

Միշարիլէյհ Փափա հազրէթ լէրինին վէֆաթընան ոնրա Կայեաանոս հէր իմթիպար ու մէանէտաէն իսթիֆա էտիպ ճան իսթմէթինէ մէշղուլ օլմա իչին վաթանընա ավաէթ էթտի վէ արզիաի միճիսինճէ լէյլ իւ նիհար զայպ օլմուշճանլարը Ալահա տէօնտիւրմէյէ չալըշըրըտը։ Խաաթէլէրէ, ալէյ խուտա վէպատան թուխ ուլմուշլարա իսթմէթ էթտի. պուիլէթ ին քէնտի շէհրինաե քէսիլիպ վէնեաիկաե պաշլատըղընաս օրայա տա վարըպ խաաթէլէրէ եարտըմ էտեր իտի, վէ սաղլարը ալահանի ոէօզէրիյլէ տօղրու եօլա չէվիրիրիտի. շէօյլե քի հէր կէօրէն խորան էօնճինաե պիր-աուրը աուր, վէ Ամպիան իւզէրինաե պիր քէսքին վախտիր տէյի օնա աս զօմուշտուլար. վէ մահտաւէն Ալահա պիր ճան գազանայըմ տէյի զայրէթ էտիպ չալըշտըղը իչին, ճան ավճըտ տէյի աս թազմըշլար ըտը։

Պիր ճիւզի վագթ միւտուրինաէն ոնրա թէքրար Իօմայա ոէօնտիւ, վէ օրաաս

պիր գաշ քէնտիյե պէնզէր ղայրէթլի քահանալար պուլուպ պիր կրօնք իմիթասիյէ: Պու մանասթըր թափիէրինին պաշըրճա իշի եկեղեցականլար արտասինատա սիրայէթ էթմէշ իլիմխըլըխյի գալտըրմագ վէ աշխարհականլարը էօյրէթմէք, քիլիսէ իշինտէ ատէթ օլմուշ թէօրէլէրի թէգայեիւտա իւզրէ թուրթմագ, քիլիսէլէր իշինտէ պարիտա օլմուշ իպատէթ թալիմաթլարընըթէքրարսոզմագ, եէնի իճատա օլմա թիւրահաթ քիլիսէ թալիմաթլարընա գարշը գօմագ, խաաթէլէրին վէ էօզլում սէօշէյինտէ եաթանլարըն եանլընտա պուլունմագ, վէլ հասլ էլէրինտէն կէլմիյի գատար քրիսթիյան գարտաշլարընըն ճանը սէլամէթի իշին չալըշմագ ըտը: Պունլարտան գաթի նատար քէնտի թէվապիլէրինէ պիր սըգը ֆուգարէլիք պօրճու գօտու, եանի, պիր եիւզէն էմին կէլիրլէրի օլմատըգտան մտատա, եաշամագ իշին տախ լազըմ կէլէն նաֆագայը տիլէնմէյիս՝ Ալլահ պիրինին էլինէ եօլայընճայատագ պէքլէմէլի իտիլէր:

Պու գատար կիւճ կէօրիւնիւր գանտունլարտա նիսպէթէն ազ վագթ իշինտէ չօգ քիշիլէր պու մանասթըրա կիրիպ քէնտի ըէյիսլէրինին թէրթիպի իւզրէ հարէքէթ էթտիլէր: Եէպանճը տէվլէթ ապէրի

Ր օմայը պատրաստը իչին Կայեսանոս վէնե-
տիկէ դաչմաղա մէճպուր օլուս, վէ օրատա
թէքքար պուլաշըզ խաթէլէրէ խըզմէթ
էտէր իտի: Պիր ազ վագթ սօնրա Փափա
հազրէթլէրինին էմրիյլէ Նափօլիյէ՝ պիր
եէնի մանաաթը տախի օրատա գօմայա
կիթտի. վէ հէր քէսին սէօզիւնէ կէօրէ
Նափօլի՝ Ալեահատան սօնրա Կայեսանոսուն
զայրէթիյլէ հէրաթըգըզըդ թէհլիքէ-
սինտէն խէլաս օլմուշ ուս: Նէմչէս-
թանուս թէօրէմիշ վէ ազմըշ Լութերին
թէվաբիլէրինտէն օրայա գատար կէլիպ՝
ճէմիաթըն էլինէ քիթապլար տաղըտա-
րագ վէ թիւրահաթ սէօզլէրիյլէ ճէմիա-
թը եարը եօլտան չըգարմըշտըլար. Կա-
յեսանոս քիթապլարընըն եանլըշըդլա-
րընը պուլուպ չըգարտը, վէ մէմպէրտէն՝
տօղրու տինիմիզէ օլան զիւլլ իւզէրինէ
աղլայըպ չաղըրտը, վէ էնճամ մասլա-
հաթը եէրինէ անլատըպ հէփիսինի օրա-
տան նէֆի էթմէյէ ֆէրման չըգարտը:

Պաշդաընտան զիյատէ քէնտի իւս-
թիւնէ սըզը վէ սէրթ իտի: Պէլինէ պաղ-
լատըզը գըլըը գուշաղը ատա չըգարմատը.
հէր կիւն գամչըլանըրըտը. հէր կիւն օրուճ
վէ փէրհիզ թուֆար ըտը. ույգուսուս ազ
վէ ատմա չըպուղույա տօլմուշ չուտ
իւզէրինտէ, կէճէնին չօղու վագթընը
տուատա սարֆ էտէր իտի. Ալեահ մե-

հինաէն ղ՛այրի աղգընաան պաշդա շէյ իշխանիլմէզիտի: Գարտաշ մուհապպէթի իչին չէքտիյի զահմէթլէր ապլա սրզմագ վէ հիսապա կէլմէգ շէյլէր իտի. պու գաւար աշգ ու էշգընա պէտէլ Ալլահաան ալտըդը լութֆլար շաշաճագ շէյ տէյիլ տիր: Քրիստոս էֆէնտիմիզին մէվլուտունուն իլգ ախշամը Մոլթո ճաճգիօղէ թէամիյէ օլունան քիլիսէտէ տուա վէ թէֆէքքիւրտէ տուրուր իչէն Քրիստոս էֆէնտիմիզ պիր քիւչիւք մասըմ աւրէթինտէ օնա կէօրիւնտիւ վէ ապիզ պիքը Մէրեէմ եէմլիքտէն նէվզատէ օղլունու գուճաղընա ալդըգ Կայետանոսուն գուճաղընա վէրտի: Պու ապիմ ինայէթ իւզէրինէ ապիզին օլ տէրէճէ եիւրէյի գալգտը քի սէվինճինտէն պիր լագըրտը պիլէ սէօյլէյէմէտի: Ախեր տէֆա տախի տուտաընտա պուննա քէզալիք հիքմէթլէր կէօրմիւշ վէ վազթըյլա օլաճագլարը էվվէլէն սէօյլէմիշ տիր. տուտաը քէրէմիյէ շիֆա պուլմուշ խաստէլէրին սայրըդ վէք չօղ տուր: Թէվապիլէրինին պէրիտի այագ մարտալընա կիրիֆթար օլուպ հէքիմլէր մէշվարէթի իւզրէ այադընը քէամէք լազըմ կէլտի. Կայետանոս իլգ ախշամը տէթի իւզրէ եանընա վարըպ զիյարէթ էթմէքտէն ոճնրա պիր տահա եարտաընը թէֆթիշ էթտի, վէ իւզէրինէ

խաչ չըգարտըգուան ասնրա պաղատը վէ Ս. Ֆրանչիսկուան շինֆաթընը տիէ ուէյի խաղթէյէ արմաըլատը վէ քէնուխի կիտիպ տուայա տուրուս: Էրթէսի կիւն ճէրտահլատ կէլիպ խաղթէյի թէֆթիշ էթտիքլէրինուե եարատընը քիւլլէյէն տիւգէլմիշ կէօրիւպ շաշատլատ: Թէքրար պաշգա ուէֆա վէնետիկուէն նաւիօլիյէ կիթտիյի վագթ ափանտըգ պիր գայ գօփուս, վէ կէմիյի թէհլիքէյէ պրատգտը, շէօյլէ քի կէմիճիլէր պիլէ իւմիտլէրինի գաթ էտիպ տագիդէուէն տագիգէյէ էօլիւմլէրինի պէքլէր իտիլէր. Կայետանս պուն լատա տուա արմաըլայրպ թէսէլլի էթտիքուէն ասնրա պիր գաւռն Ա«ռո-ձոյ ալատը, տէնիգէ աթտը վէ ֆիլհալ բուգէաը քէսիլիպ սիւտ իլիման օլատս:

Ազիզ Կայետանս տին վէ գարտաշ մուհապպէթի հագգընա տահա չօգ շէհիրլէրուե չալըշտըգուան ասնրա էնճամ նաւիօլիուե իտալէլէնիպ արգիւսինէ պինայէն լազըմ կէլէն էպէտի եօլճուլուգ թէտարիքինի կէօրուս վէ թապիր օլունմագ շագըրդըս էֆէնտիմիզին 1547 թուիսինուե փաք բուհինի եարատըճըլընըն էլինե թէսլիմ էյլէտի:

Ս. ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

Ընտքիրի միլէթիմիզին աբտարը ալիզ վարդան քի Ս. Սահակըն թօրնու վէ մամիկոնեան Համազասպըն օղլու յոտու. աթաբար միրաը ֆազուլէթինէն պաշ- դա գայէթ շէճաաթը տախի օլուպ Րում գրալը քիւչիւք Թէոդոսան աբտարլըզ փայէսինէ ինթիխապ օլունուս, վէ գը- զըլպաշլարուան տախի չօգ իմթիպար պու- մուշ ուտու: Միլէթիմիզ պաշընա կէլէն ատամէթլէր իչին փատիշահլըմըզ գալգմըշլուդայս տավարդան քէնտի ագ- լը, շէճաաթը վէ ֆազուլէթիյլէ ծնլարին էքսիքլիյինի պիլտիրմէյիպ ծնլարուան տա- հա էյի էրմէնիսթանա նիզամ վէրիր իտարէ էտէր իտի. լաքին փուԹփէրէսթ ատվէթի ալԹընուա պուլունուդու իչին եէվմիյէ բէնճիտէլէր վէ ուզուպէթլէր էքսիք օլամազ ըտը:

Ածէմլէրին շահը Յաղկերտ աթէշփէ- րէսթ օլուդու իչին ճէմի հիւքմիւ Թահ- Թընուա օլան քրիսԹիյանլարը տախի ճէպրէն ատօնտիւրմէք իսթէտի, վէ պա- ֆիքրինին իճրատը իչին ատրաքէրի Մի հր- նեբսեհ վէ միւնէճճիմլէր տախի ֆիլի վէրմէտէն կէրի տուրմազըտըլար: Շահըն գօրգուտու եալընըզ Րում գրալընուան

ըտը, օլ աւրէթաէն իւք էվվէլ քիւլլիւ
ապքէր իլէ օնուն թօփրաղընը պասը վէ
արզիւսիւ միւճիպինճէ պարըշ էթտի:
Ֆիւթուհաթ իլէ փահթախթընա տէօն-
տիւյիւնտէ աշիքեարէ Ադէմ թօփրաղըն-
տա պուլունան քրիսթիյանլար պիլա
սէպէպ տինլէրինի ինքեար կէլիպ Գըզըլ-
պաշլարըն մէզհէպինէ տէօնէճէքլէր, վէ
գարշը գոյանլար իշքէնճէ չէքիպ էօլիւմէ
գաթլ օլունաճագլար տէյի էմրու ֆէր-
ման պույուրտու: Ֆիլ հապգըգա քրիսթի-
յանլարտան էքսէրիսի ֆէրմանա միւթի
օլմատըգլարընտա, էօլիւմէ, դէնճիրէ վէ
սիւրիւնէ թահամմիւլ էթտիլէր: Տէվ-
լէթի ալընտա օլան ախէր մէմլէքէթ-
լէրէ պու էմրի եօլլամագ իսթէրիսիյէտէ,
տահա պիր տուհուլէթ օլմատըլը իչին
պէքլէր իտի: Էրմէնի միլլէթինտէն վա-
սակ նամիյլէ պիր խային վէ Ալլահտան
պօրգմագ քիմսէնէ ամուճասը վաղինակը
ֆէտատ իլէ էօլտիւրթտիւքտէն սօնրա
քէնտիսի օնուն եէրինէ Սիւնեաց էյա-
լէթի իւղէրինէ պէյ նասպ օլմուշ ուտու.
քէնտիյէ միւթապըգ վարազվանա նա-
մինտէ պիր կիւէյի պուլուպ գըզընը օնա
վէրմիշ իտի. վէ լաքին իքիսինին պէյնին-
տէ իխթիլալ ղուհուր էթտիյինտէ գայ-
նանթաալնտան գօրդուպ հապգընտան կէլ-
մէ իչին ադէմիսթանա կիթտի վէ շահը

վէ Միհրներսեհի վաասկայ վէ միլլէթի-
միզէ գարշը թահրիք էթտի, վէ մէրա-
մրնա էրէ պիլմէ իշին Գըզըլպաշ օլտուգ-
տան սոնրա միւնէճճիմլիյէ իրթիքէ ետպ
էյլէտի: Յազկերտ էրմէնի միլլէթի արա-
պընտա օլան իթթիֆագըզըլըզը կէօր-
տիւյիւնտէ ղայէթ սէվինտի վէ ֆիքրինճ
գօտուղուննուն գօլայլըղլա պաշա չըգա-
ղընա շիւպհէսի գալմատը, անճագ տահա
ճէնք պիթմէմիշ օլտուղու իշին վագթը
ույկուն սայմազըտը: Միւնէճճիմլէր շահրն
միւշէվվէշլիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, գուր-
տուղու րէամին տուհուլէթ իւզրէ օլա-
պիլէճէյինի կէօսթէրմէ իշին, Էրմէնիս-
թանտա պուլունան ճէմի ադքէրի պաշլա-
րըյլա պէրապէր ճէնկէ եօլտա, վէ սոնրա
միւնէճճիմլէրին էլի իլէ գալան մէմլէքէթ
էհալիսինին սէօնէճէյինէ շիւպհէ էյլէմէ,
տէյի նասիհաթ էյլէտիլէր:

Միւնէճճիմլէրին պու միւլահազատը
Յազկերտէ փէք մագպուլ վէ խոշ կէօ-
րիւնտիւ, օլ սէպէպտէն տոլայի անի վա-
հիտտէ Էրմէնիլէրէ, Կուրճիլէրէ, վէ
սայիր զիւրի տէվլէթինտէ պուլունան ա-
րապքէրլէրէ ճիւնուտլարըյլա ճէնկուճի-
տալ եէրինէ կէլմէյէ ֆէրման չըգարտը:
Վէ գալխինին ֆռատխալիյինի պիլատիրմէմ
իշին Վասակ իլէ կիւէյիսինին արտաշնտա
օլանտան պի խապէր կիպի, օնու Գըզըլ-

պաշ եէրինէ մէմլէքէթ այանը էթտի վէ վարդանա ճէմի էրմէնիսթան ադքէրի իւզէրինէ ակտարըլըզ փայէսի վէրտի։ Էրմէնի միլլէթիմիզին պիւյիւքլէրի պու էմր իւզէրինէ նէ զաման վէսվէսէ եաէրիտիյաէլէր տէ, ատհա աշիքեար պիր շէյ պիլմէտիքլէրի իչին ատէթլէրի իւզէրէ հազըրլանմալար վէ քահանալար իլէ պէրապէր օլտու եօլա չըգտը։ Ապար շէհրինէ շահրն հուզուրինէ չըգտըդլարընտա՝ Յագլէրտա դայէթ շագ օլտու վէ ատրէթի գահիրտէ չօգ մուհապպէթ կէօսթէրտի։ Տիւշմանա գարշը ճէնք օլտուղու վագթ, ադէդշ էօնիւնէ ատայիմա պունլարը սիւրէր վէ հէր խուտտա իլէ եօղ օլմալարընա չալըշըր բաբ. պագէն տախի ճէնք եէտի աէնէ միզտարի սիւրտիւյու իչին ֆիքրինի պէլլի էթմէք իտթէմէյիպ էսքիլէրի սիլայա եօլայըպ օնլարըն եէրինէ եէնիլէրի կէթիրթտիրիր իտի։

Պու վագթ իչինտէ քրիսթիյան օրտուսունու քէնտիյէ ճէլպ էթմէ իչին միւդէվվէրլիք իլէ հէր պիր նէֆէրէ մախսուս մուհապպէթ նիշանէլէրի կէօսթէրիպ թէքլիֆախդճէ օնլարըա կէօրիւշիւրիւտու. վէ լաքին տահա ֆիքրինի աշիքեար էտէմէդ իտի. պագէն տին իւզէրինէ մուպահէտ աչըլտըրընտա իքի տինտէն հանկիսի կէրչէք օլտուղունա շիւպհէ կէօս-

թէրիր վէ իւգէրինէ միւճատէլէ էթմէք իսթէր իսի. ֆագաո արաալը չօգ կէչմէյիպ քէնտի քէնտինէ տէօնէր միւնէճճիմլէյի մէտհ էտէր իսի: Կիւնլէրին պիրինտէ թէքրար պու մատտէ իւզէրինէ սէօզ օլտուղունատա Գարեգին իամինտէ էրմէնի պէյլէրինտէն պիրիսի շահըն պու թարզ սէօզլէրինի եիւգիւնէ վուրտու վէ պիր ուալ իլէ քրիսթիյան տինինին կէրչէքլիյինի վէ միւնէճճիմլէրին թափտըղը մէղհէպին սախթէլիյինի իսպաթ էթտի: Շահ պու թէէմմիւլ էթմէտիյի ազարը իշիտինճէ հըրսլանտը վէ էօլսիւն տէյի էմր էթտիյէ տէ՝ օրտուտան գօրգուպ իքի սէնէ զէնճիրէ վուրտու: Պու իլէ թէճրիպէ իսթէտիյի կիպի պաշա չըգմայրպ Յապկերտա զայէթ մահգուն օլտու, անճաղ պուննանիսպէթ քրիսթիյանլարըն գալսի շադ օլուպ գուվվէթ պուլտու: ճիւզի վագթ սօնրա ուլու օրտու իչինտէ պուլունան ճէմի քրիսթիյան թայիֆէլէրի Գըզըլպաշ օլուպ կիւնէշէ թափաճաղ տըրլար տէյի էմր էթմէսինտէ, հէվիսի պիր ազըզ Տինիմիզտէն տէօնմէտէն իսէ էօլմէյէ հազըրըզ տէյի չաղըրտըգլարընտա, օրտու իչինտէ պիր իսթիլալ գուհուր էթմէսին տէյի գօրգուպ էմրինի կէրի ալտը: Տիւշմանընը ֆէթհ էտիպ եէրինէ տէօնտիւյիւնտէ՝ արթըզ պաշգա

եւ զաէն զօրգուսու զալմայըպ թէքրար էպքի ֆէրմանը եէնիլէթուի վէ էմրինէ իթաաթ էթմէյէնլէրին չօղունու թու֊ թուպ էգիյէթ վէրուի, էօլուրսա վէ մալլարընը զապթ էթուի: Էրմէնիլէր պու զաուար էօրֆէ նիսպէթէն հիչ զօրգմա֊ յըպ Ալլահտան վէ տինտէն իսէ մալլա֊ րընսան վէ էօմրլէրինսէն վազ կէչմէյի եէյ սայըլար: Պունլարսան զոթի նա֊ զար Դեննշապուհ իամինսէ պիր թահսիլ֊ սար եօլսար. պու զալիմ նէ զաուար նահապգ վէրիլէր իլէ զապահայթարգ էրմէնիլէրի սրգըշթըրսայա, օնլար հէր ճէրէմէյի վէ զարարը կէօղէրինէ ալսպ հիչ պիր թիւրլու իրաուէթինէ մէյլ վէր֊ մէիլէր: Թէքրար շահ քէնսիսի պիր մէքթուպ եազըպ օնլարը գանտրմայա չալըշար, լաքին եպիսկոպոսլար վէ միլէ֊ թին իլէրի կէլէնլէրի ճէվապընը վէրիպ տէսիյինին օլամայաճաղընը անլաթտը֊ լար: Շահ պու ճէվապը ալսրլընսա խըշ֊ մէ կէլսի վէ հէր հալ հազգլարընսան կէլմէք իսթէր իսի. օլ սէպէպտէն մու֊ նէճճիմ պաշլարընըն ֆիլթ վէրմէիյէ էրմէնիլէրին վէ կուրճիլէրին պաշլարընը հուզուրունա չալըրսար:

Պունլար շահըն հուզուրինէ չըգտըզ֊ լարընսա իլէք էվվէլ հէր շէյթանի թէք֊ լիֆլէրինէ գարշը գօսուլար, ալէլհուսուս

Վարդան պիր ամայիկ միլպազլըղլա
ոլ անէ գատար շահըն հազդընա էթտիք-
լէրի խըզմէթի կէօսթէրտի վէ տահա գի-
յատէ էթմէյէ հազըր օլմալարընա սէօզ
վէրտի վէ լաքին եէր իւզէրինտէ տին
հազդընտա տա օնա միւթի օլմա իշին
ատօղլու քրիսթիյան տինլէրինտէն կէշիպ
էյլիքատար Ալահլարընը ինճիթմէյէճէք-
լէրինէ անտ իշտի: Յազկերտ պու սէօզլէր
իւզէրինէ խօշնուտ օլմայրպ հէվիսինի տէ
գընտանա աթտը վէ տահա ինատ էտիպ
էմրինէ իթաաթ իթմէտիքլէրինտէ եէր-
լէրինի եուրտլարընը եօղ էթմէյէ էօրճ
վէրտի: Տինլէրինտէ զայիճ օլան պէյլէր-
տէն պիր գաչը տուրէթէն շահըն էմրինի
իճրա էտիպ տէ դուրթուլմա լաճըղը աշ-
տըլար. ախէրլէրի իւչ էվվէլ նէ գատար
պօրճլարը իւզէյ պու շէյթան իղվասինէ
գարշըգօյուպ րէտտ էթտիլէրսէ տէ, սօն-
րա եավաշ եավաշ Վարդանտան կիղի
պու ֆիքրէ մէյլ վէրմէյէ պաշլատըլար:
Ինճամ Վարդանա տահի պու սըրրը աշ-
տըղարընտա օ հիչ պիր թիւրլիւ գայլ
օլմատը, վէ լաքին եալվարմալարընտան
վէ ալտանմալարընտան ատտանըպ վիլայէթ-
լէրինէ վարտըղլարընտա թէքրար քրիս-
թիյանճա եաշամայ իչին Ինճիլի շէրիֆ
իւզէրինէ եէմէն էթտիքտէն սօնրա, շա-
հա խապէր վէրտիլէր վէ օնունլա պէրա-

պէր սուրբէն աֆիթապա սէճտէ գըլ-
տըլար: Պունտան պէօյլէ շահ շազ օլուպ
պիլէլէրինճէ խայլի ապքէրտէն մատտա
եէտի եիւզտէն թէճավուզ մունէճճիմ
վէրիպ մէմլէքէթլէրինէ եօլլատը: Տահա
վաթանլարընա եէթիշմէտէն իրթիքեապ
էթտիքլէրի ապէս իշ էվլէրի իշինտէ, վէ
քահանալար արատընտա չալ օլմուշ ու-
տու. օլ խուատատէ հէփիսի պիր ճան վէ
պիր թէն օլուպ գապուլ էթմէմէյէ գա-
րար վէրտիլէր, հաթթա ապքէր վէ մու-
նէճճիմ իշինտէն զօր էտէն օլուրատա զօ-
րուլա գօվուպ եօղ էթմէյէ անտ ու ահա
իթտիլէր: Ֆիլվազը ահալարը իւզէ գը-
պըլապաշլարըն օրատուատա Ծաղկոտն էյալէ-
թինտէ Անդղ իսմինտէ գատապայա վիւ-
րուտ օլտուղունատա Ղեւոնդ քահանայ
ճէմի էհալխիյլէ էօնլէրինէ չըգըպ օնլարըն
էթտիքլէրինի եիւղէրինէ վուրատուգտան
ասնրա բէատ էթտի:

Պու մէէմուլ օլունմատըպ սիթէմ իւ-
ղէրինէ մունէճճիմլէրին պաշը զայէթ
ինճատալ էթտի վէ Վատակ այանըն եիւ-
զինէ վուրատու. շահըն հուզուրինտէ
պիլտիյինի ատմէյիպ տէ պիզի պուրատա
զամմաղլամագ տանա պիր պիւյուք թէօհ-
մէթ տիր, ատյիպ ճէմի թէվապխիյլէ
կէրի տէօնմէք իսթէտի. անճագ զալիմ
Վատակ շահըն կէօզինէ կիրիպ տէ պէլքի

Ամէնքէն իւղերինէ փառիշահնաապ օլու-
բում խիւեաբյլա կիղլիճէ եալվարտը
վէ մասլահաթը քէնտիյէ իհալէ էթմէյի
տիլէտի: Սօնրա միլլէթ պաշլարը վէ քա-
հանալարբյլա ությլէյիպ էթտիյիմիզ ու-
րէթա պիր շէյ տիր, տէօնիւպ Գըզըլպաշ
օլմամըզա ինանմայըն, ֆագաա պիր ազ
ատապ էտին սօնրա ուսլ իլէ պու կէլէնլէրի
կէրի եօլլարըզ տէյէրէք այտաթտը: Պու
ֆէնա իլէ ճէմիաթ պիր ազ թէպքին օ-
ւուդունա էլ ալթընտան Գըզըլպաշլարը
տահա չօղալթտը, վէ էվլէրէ տաղըտըպ
իթիխար էթմէյէ պաշլատը: Պու օլան
շէյլէրի Վարդան կէօրտիւյինտէ ճէմի
ադրատաարնը ճէմ էտիպ օնլարըն էօնիւն-
տէ էթտիյի գապահաթ իւղէրինէ աֆվ
տիլէտի վէ օնտան սօնրա վիլայէթինին
սէֆիլէյինի կէօրմէմէ իչին Բում փատի-
շահը թօփրաղընա չէքիլմէյէ գարար
վէրտի: Վէ լաքին միլլէթ պաշլարընըն վէ
ալէյհտարտա Վատակըն րէճաապնա գարշը
գօյամայրպ միլլէթինի գուրթարըպ տինի
ուղրունա էօլմէ իչին եարը եօլտան կէրի
տէօնտիւ: Միւնէճճիմլէրին վաղըյլա կիւն-
պէկիւն տէօնէննլէրին սայըսը արթըպ էյի
քրիսթիյան ատէթլէրի օրթատան գալդ-
տրըղընտա՝ եպիսկոպոսլար վէ քահանալար
պիր օլտպ Վարդանա կէլտիլէր, վէ օլան
շէյլէրին էօնիւնիւ ալմայա եալվարտըլար:

Օրաւս պուլսան միլէթ պաշխարհայ
ներկայէթ էտիպ մախֆիճէ ապէր թօփ
էթտիլէր վէ Վարդանըն սերտարլըղը ալ-
թընտա կիտիպ ճէմի ադէմ ապէրինի
վուրուպ պօղտուլար վէ պիւյիւքլէրիյլէ
պէրապէր Վասակը տա թուրթուպ կըն-
տանա ալթտրլար. ամմա պուհան թէքրար
Ինճիլի շէրիֆ իւզէրինէ՝ օնտան էօյլէ
սաղլըգ գալմասը հապգընտա եէմին էթ-
տիյինտէ գօյ վէրտիլէր: Անտհրն վէրտիյի
ֆիւթուհատ իւզէրինէ միւթէշէքքիր օլ-
տուգտան սօնրա թէքրար ներկայէթէ
կիրտիլէր վէ Էրմէնի թօփրաղընը միւնէճ-
ճիմլէրին էլինտէն խալաս էթմէյէ գաժէմ
էթտիլէր. սօնրա ճէմի ապէրի իւչէ պէօ-
լիւպ պիրինին իւզէրինէ Վարդան, օպի-
րտանէ Ներշապուհ պուղուրտուր ուտու վէ
իւչհունճիւ պէօլիւյիւն էմրինի պիր ֆէնտ
իլէ Վասակ քէնտիյէ ալտը, վէ տուրթէն
միլէթ գայրէթի կէօնթէրմէք ակօղ
իլէ Գրգըսպաշտարը գօվմայա թիւրլիւ եօլ-
լար էօյրէտիր խոր: Տուրէթի հապգտան
կէլէրէք ինքի պէօլիւյիւ շուրայա պուրայա
այրը այրը եօլլատը, վէ կիզլի ադէմլէրէ
խապէր վէրտի վէ պէօլիւքլէրին գայիֆ-
լըղընը կէօնթէրմէյիլէ օնլարը գրբտրդ-
տան սօնրա տօղրու պուրայա կէլէն, պէն
սիզին իլէ պիր իմ, տէյի եիւրէք վէրտի:
Վարդան վարտըղը եէրտէ տիւշման չօգ-

լուղունաան գօրգմայրպ Ալլահա սրղընաը վէ արսլան միաալի օնլարըն իւզէրինէ հիւ-
ճիւմ էտիպ ազ վագթ իչինտէ քիւլլիւ
ասքէրլէրինի պօզտու, վէ ճէմի էրմէնիա-
թանը թէմիզլէյիպ ահէր եարտըմընը
տիլէյէն քրիսթիյան տէվլէթլէրէ տախի
կիթմէ իւզէրինտէ լիքէն, վասակըն՝ ահտ
ու փէյմանընա գարշը տիւշման իլէ սէօզ
պիր օլուպ թէքրար զամմազլամա ֆի-
քրինի տույտուղունտա միլլէթ պաշլարը-
նըն րէճաալնա պինայէն կէրի տէօնտու:

Օրտտա պիր ազ էյլէնիպ թէտարի-
քինի կէօրտիւքտէն սօնրա միւֆսիտին
էնտէսինտէն տիւշտու, վէ ասքէրինի վու-
րուպ՝ օնու գաչըրտը: Պունաան սօնրա
Տուճ գրալընաան Յազկերտէ գարշը եար-
տըմ տիլէտի վէ լաքին օնուն վէրմէտի-
յինտէ վէ եախօտ վէրէմէտիյինտէ քէնտի
պաշընա Յազկերտին ասքէրինէ գարշը
չըգմայա հազըրլանտը: ՃէնկիմիՃ հազգ
վէ տին ուղրունա տըր տէյէրէք չօգ աս-
քէր Թօփլատը, վէ տահա չօգ Թօփլա-
յաճաղընը պիլէրէք Ալլահտան գօրգմազ
Վասակ Յազկերտին սէրտարը Մինրներ-
սեհ կիթտի վէ օնուն արզուսինէ պինա-
յէն պիր ուտ իլէ միլլէթ պիւյիւքլէրի
արատընտա պիր իսթիլալ պրտգըպ աս-
քէրի պիրիպիրինտէն այրըմատա վէ եա-
խօտ էքսիլէմէյէ Թիւրլիւ տօլապլար

գուրաու. վէ Ալահըն գոյ վէրմէսիյլէ
ֆաահիտին գաալթը պաշա չըգար: Վարդան
օլան շէյ իւզէրինէ նէ գաատար ամբարյ-
ատ տա եինէ Ալահատան իւմիտինի գաթ
էթմէյիպ միլլէթ պէյլէրինէ պու գարա
խապէրի վէրտի վէ Շիմտիտէն սօնրա տին
ուղրունա գանընը տէօքիւպ Քիլիսէի շէ-
րիֆէ շան օլմազ իսթէյէն վարըտա պիլէմ-
ճէ կէլսին տէյի, տավէթ էթտի: Ալթ-
մըշ ալթը պին ճան թօփ օլտուղունտա
օնլարըտա տիւշմանըն գարշըսընտա վարտը
վէ պիր պէօլիւյլէ օնլարըն չէթէճի տա-
քէրլէրինի պօզտու: Օրտուտա իչինտէ
միւնքիր Վատակ իլէ արբրտաշլար օլտու-
ղունու պիլմէյիտիյէ տէ, հէր շէյի Ալահա
թէալիմ էտիպ քէնտի պօրճու իւզէ տա-
քէրէ պիր կիւզէլ վէ թէէսիրլի նութգ
էթտիքտէն սօնրա վուրուլտու վէ իւք
համլէտէ տիւշմանըն ատքէրինի գըբրտ
պօղտուգտան սօնրա պագը գալանըրնը
գօվալար բտը. լաքին շէյթան ալաթը,
միլլէթ եըգըմը իսայի Վատակ Վարդանըն
օրտուտաննտաքի իւքի ֆիքիրլի օլանլարը
թիւրլիւ վատար իլէ քէնտինէ ավլայըպ
ատքեր իչինէ գօրգու վէ իշքիլ պրտագտը,
վէ պու շէյթանի հիւնէր իլէ եիյիթլէրին
չօղու Վարդանըն եանլըտան գաչտըրար:
Լաքին Վարդան իրտատէթինէ գարշը իր-
թիքետպ էթտիյի միւնքիրլիք քիրինի

գանը իլէ եայգամա իչին տէօյիւշտէն կէրի չէքիլմէյիպ Թէքրար խայլի զէման եանընտա տատըգ գալանլարլա պիրլիքտէ տավաշտը, վէ էնճամ Գըզըլպաշլարտան մուհաեբէ օլտուղունտա արսլան միասլի ճէնքլէշէրէք արզիւսինէ պինայէն վուրուլուպ տիւշտիւ: Օլ կիւն ազիզ Վարդան իլէ պէրապէր տին ուղրունա ճէնքլէշիպ տիւշէնլէրին սայրտը պին օթուզ ալթը քիշիտիր, վէ ազիզլէրին էօլիւմիւ Էֆէնտիմիզին 451, աէնէսինտէ վագը օլմուշ տուր:

Ո Գ Ո Ս Տ Ո Ս 8

Ա. Հուքտտուն ալթալարը նէ գատար քիպար վէ զէնկին օճագտան բտատալար պիր էվլատլարը օլմատըղը իչին չօգ գատավէթ էտէր իտիլէր: Պու կէօնէ պիր գաչ աէնէ էօմր կէչիրտիքտէն սօնրա ազիզ Պիքր Մէրեէմին չիճատթընա իլթիճա էթտիլէր, վէ քէնտիլէրինէ պիր խայրլը միրատսօր Ալլահտան ալը՝ վէրմէ իչին եալվարըրըրտըլար: Ըէճալարը մագպուլ օլտու վէ Էֆէնտիմիզին 1284 թարիխինտէ Ֆրանչա էյալէթինտէ Մօնփէլիէ շէհրինտէ պիր էվլատ էտինիպ տարնը Հուքտտ գօտուլար: Մատըմրն կէօքտու իւ-

ղէրինտէ պիր գըրմըզը խաչ կէօրիւպ հայ-
րան օլտուլար: Ձարշամպա վէ ճումա իր-
թէսի սիւտ էմմէղիտի վէ աղլատըղը վագթ
աղգընա ազիզ Պէքիրին պիր սուրէթինի
գօմատան տինմէզ իտի: Ան թալարընըն
վէրտիյի էյի թէրպիյէ գուվվէթիյլէ
վաֆթիզտէ ալտըղը կիւնահ սըզլըգ լութ-
ֆունու ղայպ էթմէտի: Եիրմի եաշընտա
ան թալարընտան մահրում գալտըղընտա
ճէմի վարիյէթլէրինին սահիպի օլտու, վէ
լաքին Քրիստոսա խըզմէթ էթմէ նիյէ-
թինտէ գավվի գալըպ նագտ ագչասընը
Ֆուգարէլէրէ տաղըթտը, վէ թօփրագ-
լարըն կէլէրինի տահի բուհանի շէյլէրէ
գուլլանըը ըտը. էնճամ սաթամատըղը
թօփրագլարըն իրատէսինի ամուճասընա
իհալէ էյլէյիպ կիղլիճէ ղարիպ էսվապը
կիյինտի վէ Ռօմայա կէթմէ Ֆիքրիյլէ եօ-
լա չըգտը: Եօլտա էքմէք տիլէնիր վէ պին
թիւրլիւ ըէնճիտէլէրէ թէհամմիւլ էտէ-
ըէք կիտէր իտի. Թօսքանա սինօրունա,
վարտըղընտա Ագվափէնտէնթէ շէհրին-
տէ եումրուճագ իլլէթի օլտուղունու
իշլէթմէյիլէ օրայա կիտիպ խաաթէլէրէ
խըզմէթ էթմէյէ վէ Ալլահըն խաթըը
իչին գարտաշլարընըն ուղրունա էօմրիւ-
նիւ տէ գօմաղա հէվէսլէնտի: Ալլահըն
իհամընա գարշը կէլմէյիպ չափուճագ
շէհիրէ վարտը վէ պիմարիսանէյէ կիրիպ

*

ագլաան խարիճ մուհատպէթ իլէ պուլա-
շըգլըլարա խըզմէթ էտէր վէ օնլարը
թէսէլի էտէր իտի: Ագիզին ղայրէթի
վէ տուատը պէրէքեաթըյլա խատթէլիք
արամ վէրտիյինտէ օրատան Զէկէնայա
կէչտի վէ թէքրար պիմարխանէլէրտէ օլ
վէպա իլլէթինտէն թութուլմուշլարա
եարդըմ վէ խըզմէթ էտէր իտի: Սօնրա
Օսմայա կիտիպ օրատա տա պու խըզմէ-
թինտէն վազ կէլմէտի: Խոտովանահայրը
գարտինալ՝ ագիզին կիւնահսրզըրղընա
հայրան օլուպ, սըմարլատը քի պու գա-
զէպ Օսմա իւզէրինտէն գալգըն տէյի
Ալլահա տուա էյլէտին: Հուդքա օնուն
աէօգիւնէ իթտաաթէն արտզ իլէ Ալլահա
եալվարտը վէ տէրտապտ իլլէթին քէսիլ-
մէսիյլէ իտի շէօհրէթ պուլտու: Օսմատա
իւչ աէնէ միզտարի քիլիսէլէրտէ էօմրիւ-
նիւ կէչիրտիքտէն սօնրա Իթալիանըն
ախէր եէրլէրինէ տէ կէչտի վէ էնճամ
փիաչէնցա շէհրինէ տախլ օլուպ օրատա
խայլի միւտտէթ եաշմրուճադլըլարա խըզ-
մէթ էթտի:

Ալլահ էֆէնտիմիզ դուլունուն տապ-
րընը թէճրիպէ էթմէ իչին օնուն իւզէ-
րինէ տէ պու խատթէլիյի եօլլատը. ան-
ճադ պաշգալարընատան տըլը օլտուղու
իչին օլ պիր եաթանլարա տըլըլըզ օլմա-
մա աէպէպիյլէ եալվարտը քի քէնտիսինի

պիր իպսիգ սօգագ քէօշէսինէ աթարնլար· բէճաար գապուլ օլունտույսա տա գօնշուլար գայլ օլմայրակ օրատան գօվտուլար, վէ ազիգ օլ գառար էթտիյի էյլիյէ գարշը քէմլիք պուլմաը իլէ Քրիստոսա պէնզէտիյի իչին սէվինէրէք գալգտը վէ տէօշէյինի էլինէ ալըպ սիւրթիւնէ սիւրթիւնէ շէհրաէն տիշարը չըգտը վէ պիր գօլիպա պուլուպ օրատա էօլմէ արգիսիյլէ իչինէ շէքիլտի։ Վէ լաքին Ալլահ էֆէնտիմիզ քէնտի շան ու շէօհրէթի իչին գուլունու տահա սագլամագ իստիյիպ հէր իգթիգաըրը գայրըտը։ Ո պուլտունտուղու գօլիպայա եագըն պիր պիւյիք սարայ վար ըտը. էօյլէն իսթիքամէք վագթընտա պալարլարըն պիրիսի պիր փարչա էքմէք ադգընա ալըպ օրայա տօղրու գօշար, Հուդքուսա վէրիր իտի. պուրան հիքմէթի իսրգմէթ քեարլարտան չօղու կէօրիւպ շէհատէթլիք էթմիշտիրլէր։ Պունտան գաթի նագար գօլիպաըրընըն եանընտա պիր կիւզէլ ըրմագ վար ըտը, ազիգ հէրարէթի արաըրնտա օնտան իչէր ֆէրահ պուլուրուտու։

Տիւզէլտիքտէն սօնրա թէքրար շէհիրէ տէօնտիւ, վէ ազիգ խաչըն նիշանըյլա էվլէրտէ վէ խասթէխանէլէրտէ պուլունան ճէմի եումրուճագլարտա շիֆա վէրտի. էհալիսի պու միւճիգաթ իւզէրինէ

շաշըպ թէշէքքիւրէն բաղպէթ էթմէյէ պաշլատըգլարընտա, ապից ուսուլ իլէ քէնտի գօլիպասընա չէքիլտի։ Տէրունի գալպինտէ վաթանընա տէօնմէյէ պիր կիզլի իլհամ տույուպ միւթի օլտու, վէ թէքրար Ֆրանչա էյալէթինէ կիրտի։ Իսթիյար էթտիյի սըդը վէ փէրհիզքեար էօմր թաւրզընտան վէ չէքտիյի եօլ զահմէթինտէն թէնի հիլալա տէօնմիւշիտի։ Օլ սէպէպտէն վագթըյլա քէնտի թօփրագլարընտան պիրինէ տախլ օլտուղունտա քիմ օլտուղունու պիլմէյիպ չաշուտտուր տէյէրէք թուրթտուլար վէ տօղտուղու Մօնփէլիէ շէհրինէ եօլլատըլար։ Շէհրին վալիսի Հուդբոտուն ամուճատըյտը, վէ լաքին եէյէնի օլտուղունու թանըյտամա յընպ քիմսինի վէ նէրտէն վէ նէ իշին կէլէյօրտուն տէյի ատրտու. Հուդբոս պիլտիրմէք իսթէմէտիյինտէ տահա զիյատէ շիւպհէսի արթըպ հապտա գօտուրթտու։ Պէշ աէնէ միգտարի հիշ շիքեյէթ էթմէտէն օրտուտա գալտը վէ Ալլահըն խաթրը իշին իզզէթտէն գաչմա նիյէթի իլէ հէր թիւրլիւ հապս զահմէթլէրինի մուհապէթլէ չէքտի։

Վէլ հասըլ Ալլահ թարաֆընտան էօլիւմիւնիւն կիւնիւնու պիլիպ խոտտալանընք օլմա իշին պիր քահանայ իսթէտի. ալվիսի իւզրէ քահանայ իշէրի կէլտի-

յինտէ պիր ածայիպ սէմավի նուր կէօրիւպ թէաճճիւպտէ դալտը· վէ ասնրա կէօրտիւկիւ շէհր վալխինէ իֆատէ էյլէտիկինտէ, օ ինանմայըպ քէնտի ատամլարընտան պիրինի թահհիհ էթմէ իչին եօլլատը: Պու՝ զընտան գափուտունու աչըպ իչէրի կիրտիկինտէ մահպուտուն էթրաֆընտա պիր միւնէվվէր շէօլէ կէօրիւպ հայրան օլտու: Հուդքոս պիր ճիւզի էվվէլ րուհինի Ալլահընըն էլինէ թէալիմ էթմիշ իտի վէ եանընտաքի պուլունան պիր քեաղըտ փարչատը քիմ օլտուղունու պէյան էյլէտի: Վալի՝ պու հիքմէթի տույտուղունտա գալկինտէ հատլ օլան թիւրլիւ հատութլէրտէն քէնտիյի ալտընտը, վէ ֆիլհալ Հուդքոսուն պիւյիւք անատընա մատահաթը անլաթտը· վէ պիլէմինճէ կիտիպ, կէօքսիւնտէքի գըրմըզը խաչ նիշանընտան քէնտի էօլմիւշ տէյի ողլատընը թօրնու Հուդքոսու թանընտը: Նէ տէրէճէ սէվինիպ թէսէլլի տույտուգլարը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ: Ալլահըն ազիզ գունու Հուդքոսուն էօլիւմիւ օթուզ տէօրթ եաշընտա վուգու օլմուշ տուր, ողլընընտա կիպի էօլտիւքտէն սօնրա տա եումրուճագ խատթէլիյինէ կիրիֆթար օլանլարընն մախտուսէն շէֆաաթճըսը վէ եարտըմճըսը օլմատը ալէմէ պէտիա տիր:

* * *

ՕԳՈՍՏՈՍ 9

Ս. ՆԵՐՍԵՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻ

Ս. Ներսէս Կիլիկիատա Լամբրոն գա-
լէսինէ Օշին վէ Շահանդուխտ իմինէ
աթալարան էֆէնտիմիզին 1153 աէնէ-
սինէ տիւնեայա կէլմիշ տիր: Տահա
տօղմատան աթալարը Ներսէսի Ալլահա
տունմուշտուլար. վէ լաքին տօղտուղ-
տան ոնրա մսարմըն շիրինլէյինէ վուրու-
լուպ օնուն եէրինէ օլ պիր էվլատլարըն-
տան պիրինի Ալլահա վէրմէք իսթէմիք-
լէրինտէ Ներսէս խաստէլէնտի վէ էօլում
թէհլիքէսինտէ իքէն աթալարը իրթի-
քեապ էթտիքլէրի գապահաթը թանը-
յըպ ահալարընը թէքրարլատըլար վէ
Լամբրոն գալէսինէ եադըն Սկեւռ մա-
նաստըրընտա ապիզ Պիքր Մէրեէմին ու-
րէթի էօնիւնտէ սէվկիւլիւ օղուլլարընը
տունտուլար վէ ահալարընը կէրի ալմամա
նիյէթինէ իապաթէն օլ վազթին ատէ-
թինէ մէպնի, տահա չօճուղ դունտուզտա
իքէն քահանալըզ տուտարընը իսթիւնէ
օգուրտուլար:

Ներսէսին եաշըյլա Ալլահըն լութֆու
տախի իւզէրինտէ արթըպ՝ մէլէք կիպի
սիւրտիւյիւ էօմր իշին հէվիսինէ մագպուլ
օլուրտու. պիր տէֆա փէտէրիյլէ Ը-
թամպօլա կիտիպ Պո Մանուէլ գրալըն

Էօնիւնէ չըգտրլընաա, օլ տէրէճէ մադ-
պու՛լ օլաու՛ քի գրալ չօդ տէֆա չօճու-
ղու՛ գու՛ճալընա ալըպ էօփտիւքտէն սօնրա
եանընաա գալմայա նատիհաթ վէրտի, վէ
լաքինՆերսէս՝ գրալըն վաա էթտիյի պիւ-
յիւքլիւքլէրի րէտա էտիպ, արզիւմ վէ
հաարէթիմ կէչմէդ վէ սօնու կէլմէդ
էպէտի պիւյիւքլիւքլէրէ տիր, տէյի ճէ-
վապ վէրտի: Օնաան սօնրա թէքրար
էվինէ տէօնտիւյիւնաէ Սկեւս մանուաթը-
րընա կիրիպ ֆաղուլէթլիւ վէ զա՛հիտ
Յովհաննէս նամ վարդապետին էլի ալ-
թընաա իպատէթ վէ իլիմ պապինաէ
թէրպիյէ օլուրուաու: Թա քիւչիւք չա-
ղընաան ֆաղուլէթէ օլան աշգը ածափակ
չէյ իտի: Օն ալթը եաշընաա իքէն պա-
պաը Օշին էօլտիւ, վէ Լամբրան գալէսինի
Հեթում օղլունա վէ քէնտի եափտըղը
Սկեւս քիլիսէսի մէմուրիյէթինի վաս-
յէթ իլէ Ներսէս օղլունա պրագտը: Պու՝
քահանալըգ մէրթէպէսինէ քէնտինի նա-
լայըգ սայտըղը իչին կիղլիճէ գաչըպ
թէնհաաե էօմր կէչիրմէք արզիւլէր իտի:
Վալիսէսի Շահանդուխտ ֆիքրինի անլա-
տըղընաա գուատի շէրիֆէ կիթմէ պէ-
հանաալայա Ներսէսի ալտը վէ պիր թադ-
րիպ ամուճտաը Ներսէս Շնորհալիյէ կէօ-
թիւրիպ՝ կիղլիճէ մասլահաթը անլաթ-
տը: Պու ապիզ՝ Ներսէսի կէօրիւպ թէճ-

րիպէ էթուիքաէն ասնրա Ալլահըն լութ-
ֆուլա տօլու օլմասընը վէք էյի տույաս,
վէ օլ սէպէպտէն նահհաթ վէրիպ քա-
հանայ էթտի վէ քէնտի տաբնը գօյուպ
Սմբաա եէրինէ Ներսէս չաղըրտը: Օնտան
ասնրա պիր էյեամ քէնտի եանընտա
սագլայըպ պատէհս պիր մանաաթըտա
եօլտատը քի օրատա Սահհանա խամինտէ
պիր ալիմ վարդապետին էլի ալթընտա
կիւն պէ կիւն իլիմ վէ ֆազուլէթ թահ-
սիլինտէ տահա զէյատէ իլերիլերիտի:

Մանաաթըը բահիպլէրի ազիզին իլմու
ֆազուլէթինէ մսիլ օլուպ Ալլահըն վեր-
տիյի լութֆ խազինէսինի պէլաղաթըյլա
պաշդալարընա տախ իլհատ էյլէմէ իչին
վաթանընա կիտիպ վազ վէրմէյէ նահհ-
հաթ էթտիլէր: Ներսէս օնլարըն ատօ-
ղիւնէ իթտաաթէն քէնտի շէհրի Լամբրոնա
կէլտի վէ թիւրլիւ զահմէթլէրէ թէհամ-
միւլ էտէրէք ճանլարընն ալլահէթի իչին
շալըշըր ըտը: Շէհր էհալիսի Ներսէսի
եպիսկոպոս էթմէք իսթէտիքլէրինտէ
ադիզ՝ Սաղը չէօլիւնտէ տող արաա-
րընտա պիր մանաաթըտա շէքիլտի վէ կէճէ
կիւնտիւզ տուայա, թէֆէքքիւրէ, րու-
հանի քիթապլար օգուդուպ թէրճիմէ
էթմէյէ թալիպ օլուրտուտ: Պաղարտան
պաղտա պատարագ իչին քիլիսէյէ կէլիպ
պաղը գալան վագթընը իպատէթ թալե-

մաթընաա կէչիրիր իտի: Վէ լաքին օրա-
ատա իշլէտիյի մուճիզէթլէր իչին ատը չըզ-
արըլընաա ահունեա քիպիրինաէն ապըն-
մաղ իչին օրատանտաա գաչարը վէ Շնոր-
հալինին եանընա կիտիպ էօլտիւյու վա-
գըթ եանընաա պուլունաու: Եէրինէ
պիրատէրի Գրիգոր օթուրտուլունաա
Ներսէսին ֆապուլէթինէ էվվէլինաէն փէք
էյի վուգուֆ օլտուղու իչին Տարսոն իւզէ-
րինէ արքեպիսկոպոս էթտի. վէ Սկեու
մանաաթըը բահիպլէրինին բէճաարնա
պինայէն քէնտիլէրի իւզէրինէ պաշ ինթի-
խապ օլունաու. լաքին պիր աէնէ ածնրա
կիզլիճէ ատհա եիրմի ոէօրթ եաշընաա
իքէն էպի եէրինէ չէքիլտի վէ օրատա
թիւրլիւ բուհանի քիթապլար վէ բա-
հիպլէր գանուընլարը թէէլիֆ էթտի:
Ճէմիաթ օրատա պրադմայըպ թէքրար
քիւրսիինէ ոէօնմէյէ եալվարտըգլարըն-
ատա բէճալարընա գարշը կէլմէյիպ ոէօն-
ուիւյէ ոէ, ածնրա թէքրար գաչարը, վէ
թէքրար ոէօնաիւ: Էնճամ միլլէթի ուղ-
բունա իքինճի պօղոս առաքեալ կիպի
չալըշարգատան ածնրա գըրդ պէշ եաշընաա
իքէն էպէտի էճրինի ալմադ իչին ուի-
նեաարնը թէքը էտիպ ոէատէթ մէքեանը
ճէննէթէ կիթտի:

Ս. ՄԻՈՒՈՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Մինճիկէթքեար Ս. Միւռոն Կրիտա առաքեաց Նաւկիա շէհրինաէ քրիսթիյան ալեալարուան սիւնեայա կէլմայ՝ Անահ գօրգուսու վէ ֆազուլէթ սահիպինաէ էյի թէրպիյէ օլաուգուան ուշնրա եաշը պալիոզ օլաուզունաա ալեալարընըն էմրինէ իթաաթէն սիւնեայէ կիրաի: Թապիաթը հագիմ վէ ասաապաթը, թօփրաալընըն մահաուլարընը ֆազարալարա ասալարը, վէ հէր իգլիմլարընաա ծնլարա եարաթմէթմէյէ չալըշըր ըսը: Անահ էֆէնտիմիզ տախ ազիզ գուլունուն արզուսունէ կէօրէ վէրիպ թօփրաղլարը իւզէրինաէ օնուն մահաուսիյէ պիր պէրէքեաթը կէօրիւնիւր իսի: Պիր ալֆա խրիստիանլար թարլասընա կիրիպ մահաուլունաչալմազ իսթէմիյէրինաէ, Միւռոն քինիսի ահալարը օլաուզունաա պէլլի էթմէյէն, թօփլաուղլարընը արզալարընագալարըսը, վէ ահէր ալֆա պիր շէյ լազըմ օլաուզունաա կիզլի էթմէյէ հաճէթ ալմլը, աշիքեար կէլմէն, իսթէյէն պէն սիզէ վէրիրիմ ալմլը, նասիհաթ վէ ալօղ վէրսի:

Դեկոս վէ Վալերիանոսաւն էյեամի ալվէթ էրինաէ քրիսթիյանլարա գարշը

զուլմէն պաշտպրտ չօգտարըն ասիկ ան
ուզուներս շէհիտ օլմասընը իչիմ ակլինա
Միւռոնոն ասիկ գալպի պու հէվէս իլէ
թուխուշտ մէյտանա չըգար, վէ լաքին
Ալահ էֆէնտիմիզ՝ շէհիտլիք արզուսու
եէրինէ, ոնու քահանայ էթտի։ Միւռոն
պու ալիմ մէրթէպէյէ եէթիշտիյինտ
թարիֆ օլունմայ զայրէթ իլէ քէնտիյէ
արխայըշ օլմուշ ոյսունլարըն ալտանէթինէ
չալըշըր բար։ Զուլմէթ վազթը կէչինայ
էօլէն եպիսկոպոսլարըն եէրինէ ասխրէրի
արտնտրըլմասը ճէմիաթըն իւմիտի սր-
պնուսիւ իւզրէ Միւռոն եպիսկոպոս օլար։
Օնոնան ոճրա տահա պիյասէ Ալահ.քէ-
լամլարը թօխտամաղոտ հէր քէսին գալ-
պինէ տաշընտ փոգուէթի մէյիէրի հատ
էթտիյիմէյէ չալըշըր բար։ Պու ալիշ
խայլի քիլիսէլէր վէ քիւշիւք իպատէթ-
խանէլէր եափմըշ տըր։

Պունլարտան գալթի նոգտար միւճիզէթ
իշէմէ հազըրնատ ատ ասօրի թարիֆա
շայ օլմուշ ատ, շէյլէ քի տատ
էտիպ էլ գօտուգտ խալթէլէր վէ քիւթ-
բիւմլէր ատալար բարտար։ Պիր քէրէ
տատար պէրէքէթլի գէտ Միւռոն տատ-
պնար պօղատ վէրան էտէն գօրգունճ
էժատրի հօղ էթտի, ասկէր տէքա տասիկ
պիր քէսիճի շայատան կէչէր իքէն՝ ալիշ կէ-
չինճէյէտէք տէյտուն ագընթը բար տատ։

Ս. Միւռոն պու մէնվալ իւզրէ եիւղ ուէնէ գառարեաշատրգտան սօնրա էօլիւպ հաարէթինի չէքտիյի եարատըճըսընա գալուշտու։

ՕԳՈՍՏՈՍ 11

Ս. ԼԱՒՐԵՆՏԻՈՍ

Պու ազիզին մէտհի հապգրնա էպի պապալարըն, ալէլ խուսուս Ս. Օգոստինոսուն, Ս. Ամբրոսիոսուն վէ պիրինճի Ղեւոնդիոս փափա հազրէթլէրինին եազտըգլարը միւքէլլէֆ վէ րուհանի սէօզլէրուէն՝ քրիսթիյանլար արասընտա Լաւրենտիոսուն նէ տէրէճէ իթիբարտա օլմաը աշխեար կէօրիւնիւր։ Պու ազիզ Արակոնիա էյալէթինտէ Ուրուճնա շէհրինտէ քրիսթիյան ալթալարտան տօղուպ, օնլարըն էլի ալթընտա իպատէթ վէ տին մատտէլէրի թալիմաթընտա էյի թէրպիյէ օլտու։ Թա քիւչիւք չաղընտան Ալլահ գօրգուսուլլա տօղու օլուպ քրիստոս էֆէնտիմիզէ գարշը պաշդաճա պիր մուհապպէթ կէօսթէրտի. տին մատտէլէրինտէ գալի, վէ գալպի փաքլըղը իւզէրինէ զայէթ տիգգաթլը լըյըտը։ Թազէ չաղընտա Օսմանյա կէլիպ իպատէթէ օլան մէյլինի իճրա էթմէյէ տահա զիյատէ գօլայլըգ պուլտու։ Քաեատոս փափա հազ-

պէտքէրի Լաւրենտիոսեան պու կիսնէ ֆագուլէթ սահիպի տէլի գանլը օլմասընը կէօրտիւյինտէ Րօմա քիլիսէսի սարկաւագլարընտան պիրի իթտի, վէ նայլ օլսուղու բուհանի լութֆ հիւքմիւ իւզրէ խըզմէթի՝ մէզքիւր փափա հազրէթլէրինէ ապաստուրութիւն էթտիքտէն սօնրա, պատարագ թափըմլարընը սագլամագ, վէ քիլիսէ իրատընտան թօփ օլան ագչայը ֆուգարէլէրէ թէվզի էթմէք իտի։

Օր էյէամտէ քրիսթիյանլարա գարշը պիր քէսքին զուլմէթ չըգըպ՝ Քսեստոս փափա հազրէթլէրի տախի էլէ տիւշտիւ վէ հապսա գօնուլսուս։ Լաւրենտիոս՝ կէ-րիտէն կէօրտիւյինտէ գօշտու վէ եանընա վարըպ՝ Ս՛ ազիզ փէտէրիմ, էվլատընը ալմատան նէփէյէ կիտէյօրսուն. ա՛ Ալլահընը վէքիլի, սարհաւագսըզ նէ էտէճէքսին. ա՛ ակվիւլիս փէտէրիմ, պէլքի սէնի ինճիթտիմ քի պէնի պէօյլէ պրագըյօրսուն. էյէր պիլմէյէրէք պիր թագսիրաթ էթմիշէմ տէ ափվ էյլէ. ֆագատ պէնի տէ պիլէնճէ ալ, տէյէրէք եալվարըրըմ։ փափա հազրէթլէրի պու սէօզլէրի իշիթտիյինտէ շագըրլընտան եհուդէյի գալգտը։ Խայր օղլում, սէնի պրագմամըշըմ, լաքին Քրիստոսուն տինի ուղրունա սէն տահա չօգ շէյլէր չէքէճէքսին, հապըր օլ. պէն եաշըմը ալմըշըմ, պիր խաֆիֆ

սահաշտան ասնրա կիտէրիմ, լայքին սէն տահա կէնճ վէ եիյիտ օլտուղուն իչին չօգ ճէնքլէշահքաէն ասնրա գալիմ խա- սիմիմիզին իւզէրինէ ֆիւթուհաթ էտէ- ճէքսին: Գօրգմա, աղլամա, շիմտի կիթ, սրմաըլատըղըմ քիլիսէ խապինէլէրինի սագլա, իւչ կիւնաէն ասնրա սէն տէ պանա դավուշուրսաուն, ինշա ալլահ, տէյիպ եօլ- լատը: Լաւրենտիոս պու միւժտէ իւզէրինէ մէարուր վէ մէճմուն օլուպ կիթտի վէ քի- լիսէ թաղրմլարընը սագլայըպ թօփ օլան սագչայը մուզահիդա իչինտէ օլանլարա տատըթտը. վէ էվլէրտէ վէ մաղարալարտա սագլը քրիսթիյանլարա զիյարէթ էտիպ տինլէրինտէ դավի զալմատա նատհաթ վէրտիքտէն ասնրա փափա հապրէթլէրի- նին էօլիւմ եէրինէ կէօթիւրիւլմէսինի կէօրիւպ թէքրար էօնիւնէ չըգտը, վէ եալվարտը քի վատընը ունութմասըն: Ակիզ ֆաեստա պու կիւնէ գըլըճ ալ- թընտա էօմրիւնիւ պիթիրտիքտէն ասնրա Լաւրենտիոս թէնհայէ չէքիլիպ էօլիւմէ հապրլանըը րտը:

Էքիսի արաբնտա՝ քիլէսէ խապինէլէրի իւզէրինէ օլան տուհպէթի ճէլլատլարտան պագըտը իչիթմիշ օլուպ Դեկտա գըտալա պուննտ անլաթտըգլարընտա օնտէն էմ- րիյէ Լաւրենտիոս տա թուխտուրտ, վէ Իպպոլիտոս իամինտէ պիր պէքճիյէ թէս-

լիմ օլուն ուպ խաթաքե արլար զընատանքնա
աթըլար: Ղուկիդես նամինուե մահպու-
լարըն պիրիսի խայլե զէման գարանլը եէր
ալթընաա տուբաուզու իչին կէօգիւնիւն
նուրինի զայպ էթմիշ իտի. Լաւրենտիոս
պու ալելի կէօրտիւյիւնուե մերհամէթ
կէլիպ՝ էյէր վաֆթիկ օլուպ Քրիստոսա
ինանըրսան կէօգիւն աչըլըր ուէյի սէօզ
վէրտի: Ղուկիդես՝ Լաւրենտիոսուն սէօ-
զինե միւթի օլուպ ուէտիքլէրինին իճրա-
արնը էթտի վէ վատ օլունուն ճան վէ
թէն նուրի լութֆինե նայլ օլտու: Ջըն-
ատան պէքճիսի Եպպոդիոսպու ազիմ հիք-
մէթի կէօրտիւյիւնուե, Ալլահըն՝ գալգին-
ուէքի ինամ էյլէտիյի մերհամէթ լութ-
ֆունա գարշը կէլմէյիպ ճէմի թէվապի-
լէրիյլե քէնտիսի ու վաֆթիկ օլտու:

Իրթէսի կիւնիւ դրալ Լաւրենտիոս
հուզուրինե կէթիրմէյե էմր էթտի: Ալլա-
հըն մերտանէ գուլու պու խապէր իւզե-
րինե զայէթ շադ օլուպ Եպպոդիոսա,
Հայուե, պիրաուէր, կիտէլիմ, Ալլահըն
պիզե հազըրլատըգը զիզըյմէթ թաճը
ալալըմ, ուէյիպ դրալըն էօնիւնե չըգար-
ղընաա՝ Նէրէլի սին, վէ քիլիսե խագին-
լէրինի նէրէյե ուազլատըն, ուէյի ազու-
տուրաա, Սպանեատա ոօլմա քրիս-
թիյան օլու՝ քրիսթիյանըմ, քիլիսե
խագինէլէրինի ու վագթ վէրիրսէն սանա

կէօսթէրիրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։ Գրալ պու ճէվապըն իւզէրինէ շաղ օլուպ դաշ-մասըն տէյի Խպպողիտոսու պիլէսինճէ վէրտի վէ խազինէլէրի կէթիրմէյէ եօլլա-մը։ Լաւրենտիոս տիշարը չըգարըլընտա ճէմի ֆուգարէլէրի թօփլայըպ, Իշթէ քիլիսէ խազինէլէրի տէտիյիմիզ պունլար-մըը տէյի գրալըն հուզուրինէ չըգարմը։ Գրալ քէնտիյի մահխարայա ալըյօր տէյի ղայէթ ալընըպ՝ շիտտէթլի իաքէնճէլէր վէրէրէք Լաւրենտիոսու էօլտիւրմէ իշին ալահլարը իւզէրինէ եէմին էթտի. վէ Վաղերիանոս իամինտէ զալիմ շէհր այա-նընըչալըրըպ՝ փութլարա գուրպան ատն-մագ իսթէմէտիյինտէ ածը վէ քէսքին էղիյէթլէր արատընտա էօլտիւր տէյի, Լաւրենտիոսու օնա թէսլիմ էթտի։

Վաղերիանոս էղիյէթ վէրմէ հազըր-ատա գրալընտան զալիմ վէ հիւնէրլի օլուպ Լաւրենտիոսուն էտլապընը չըգարմայա էմր էթտի, վէ պուտադը չըպուգլար իլէ տէօյիւպ եարէ պէրէ էթտիքտէն սօնրա, էյէր տահա տէօնիւպ ալահլարա գուր-պան սունմազտան պունլար իլէ հազըր-ատան կէլմէրիմ տէյէրէք էօնիւնէ խայլի իշքէնճէ ալտըլարը տէօքտիւ։ Լաւրեն-տիոս պիրէր պիրէր ալտը թէֆթիշ էթ-տի, վէ սօնրա պունլարըն հիչ պիրինտէն գօրգմամ, հաթթա գուրթարըճըմ Ցի-

սուսուն խաթրը իչին տահա գնյատէսինի
չէքմէյէ հազըրըմ, ալլահլարընա տախի
դուրպան սունմամ, էյի պիլ տէյի ճէվապ
վէրտիյինտէ՝ Վալերիանոս խրշմէ կէլտի,
վէ ապխի իփ իլէ ասըպ տէմիրտէն թա-
րադ իլէ թէնինի գազըմայա վէ ուճու
սիվըի մրնալը գամչըլար իլէ վուրտուգտան
ասնրա աթէշ իլէ եարալարընը տալլամայա
էմր իթտի: Էմրի իճրա օլտու վէ լաքին
Վաւրենտիոս պու շիտտէթլի իշքէնճէտէն
ճէսարէթինի զայդ էթմէյիպ կէօղիւնիւ
կէօյէ տօղրու գալարընը վէ Ալլահրն եար-
տըմընը տիլէրիտի: Վալերիանոս պու կէօր-
տիւյիւ աճախպ հիքմէթի պիւյիւճիւլիւք
գարպը գանն էտիպ, էյէր սէօղիւմիւ թու-
թուպ ալլահլարա դուրպան սունմազգան,
տահա պէթտէր եաէրիմ տէյի էօրֆ վէր-
տիյինտէ, ազխ՝ էտէճէյինի էյլէ կէրի
պրագմա, Ցիտուսումուն խաթրը իչին հէր
շէյէ հազըրըմ վէ վէրէճէյին իշքէնճէլէրին
ասնու վար տըր, տէտի: Զալիմ Վալերիա-
նոս պու ճէվապ իւղէրինէ տահա գնյատէ
խըրսլանըպ իչիւնճիւ տէֆա դուրշուն
թօփուզ իլէ տէօյտիւրտիւ, վէ ազխ՝ գա-
լիմլէրին վուրմատը թարգընատան վէ եա-
րալարընըն ածըրընատան էօլիւմիւնիւ ե-
պըն հիտա էտիպ, Ա՛ էֆէնտիմ Ցիտուս
ճանըմը գապուլ էյլէ տէյի չաղըրտըգնը-
տա կէօյտէն՝ պիր սէտա կէլտի, վէ պուն-

ատն տահա զնյատե պիր իշքէնճէ չէքիպ տիւշմանըն իւզէրինէ ֆիւթուհաթ էտէճէքսին տէյիպ թէսէլլի էյլէտի: Սէյրճիլէրտէն չօղու պու սէսի իշիտիպ իւքտիւքլէրինտէ, զալիմ Վաղերիանոս, Ա՛ Րօմալըլար ինանմայըն, շէյթան ալաժէթի տիր, շիմտի կէօրիւրսինիւզ քիմին տահա զնյատե գուվվէթի չօգ տուր տէյիպ, թէքրար տէմիր չըպուգլարըւա տէօյիպ թէնինի եարէ պէրէ էթմէյէ էմր էյլէտի: ՃէլլատլարտԱն պիրիսի ոգնին եանընտա պիր մէլէք կէօրիւպ, քրիսթիյանլարըն Ալլահը պիւյիւք տիւր, սէմաէն մէլէյի էնմիշ գուլտնուն թէնինի սիլիպ գանըն եայգայօր տէյի չաղըրտագ վաֆթիզ օլմայա գարար վէրտի: Ճէլլատլար վուրմատան եօրուլտուլար վէ լաքին Լաւրենտիոս չէքմէտէն եօրուլմամըշ ըտը: Պունտան գաթի նադար գալպինտէքի տույտուղու թէսէլլի վէ շաղըդ եիւզինէն փարլար ըտը. Վաղերիանոս պունլարը կէօրտիւքճէ տահա զնյատե գուտուրտու վէ աման տէյիպ ալլահլարա գուրպան տունունճայտտագ պիւթիւն կէճէ տէօյմէյէ էօրֆ էթտի: Վաղերիանոս, Ա՛ զալիմ, պիլէսին քի էօմրիւմտե տահա պէօյլէ կիւզէլ կէճէ կէչիրմիշ օլմամ. էօրֆինէն հիչ գօրգմամ, ալլահ տէյի թաւիրնատըղըն եալանճը փութլարա գուր-

պան սունամամ տէյինճէ, ապգընա թաշըլա
վուրաս հապաա եօլլատը: Վալերիանոս
պիւթիւն կէճէ ույդուստունս զայպ էթտի
վէ Լաւրենտիուսն հապգընատան կէլմէ
իչին պիր եէնի իճատ իշքէնճէլի ալաթ
վէ եօլում տիւշմունիւր իտի: Եէր ապա-
րըպ կիւնէշ ոօղմատան զալիմ այապա
գալգար վէ չափուճապ ըսգարա պիչի-
մինտէ փարմապ տէմիրտէն պիր թէճիէրէ
հապըրլատըպ քէօզ քէսիլմիշ քէօմիւր-
լէրի ալթընա եայդըպատան ոօնրա, ապիգի
իւզէրինէ եաթըրըպ եավաշ եավաշ գա-
վուրմապա էմր էյլէտի: Էմրի իճրա օլմա-
սընատա սէյրճիլէր պադամայըպ գաչարլար,
վէ լաքին օ՝ հիչ քէնտիյի ալտրմատան
կիւլտէն փուսիա եաթատա կիրէր կիսի
եաթար, վէ կիւլէր եիւղ իլէ էօմրիւնիւ
Ալահա գուրպան ունում: Եանընտա
պուլունան քրիսթիյանլարըն չօղու ապի-
գին էթրաֆընտա պիր միւնէվվէր ըշըպ
կէօրիւպ եանմըշ էպտարընտան պիր խոշ
գօգուլարչըգմասընա շահատէթլիք էտէր-
լէր: Լաւրենտիոս տահա ճանընը թէսլիմ
էթմէտէն, պիր տահա Վալերիանոսա
պադըպ, Ալ, ա զալիմ ալ, գավրումըշ
թէնիմին փարչալարընը եէ տէ ոօյ տէ-
յինճէ, Վալերիանոսըն նէ կէօնէ գու-
տուրմուշ օլտուգու թարիֆէ հաճէթ
տէյիլ տիր:

Ս. Աւրեննիա պու մինվալ իւզրէ տագիգէտէն տագիդէյէ էրիյիպ, Տալլ օլմասընտա տուրմազ Ալլահըն մէրհամէթինի մէտհ եաէր վէ օնա՝ էթտիյի էյլիքլէր իչին թէշէքքիւր օլուրուտու։ Վէլ Տաալ կէօզէրինի կէօյէ տօղրու գալտըրըպ թէքրար ատն տէֆա աշղ ու Տասրէթ աէլինի իճրա էթտիքտէն սօնրա շազ եիւրէյէ վաք րու Տինի Էֆէնտիմիզին 288 աէնէսինտէ եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթտի։ Պու ազիմ Տիքմէթի կէօրէնլէրին չօղու տէօնիւպ քրիսթիյան օլտուլար։

Ս. ԸՆԻԿՏՈՍ ՎՂ. ՓՈՏԻՆՈՍ

Իգնիմիա շէՏրինտէ քրիսթիյանլարըն պաշ տիւշմանը զալիմ Դիոկղետիանոս գրալ ճէմի քրիսթիյան տինինի օրթատան գալտըրմազ իչլին ֆէրման չըգարըպ էմրինէ միւթի օլմայանլարը իշքէնճէլէր իլէ էօլտիւրմէք էօրֆ էթտիյինտէ Ս. Անիկտոս պէյ՝ զալիմին քէպրինէ շաշըպ էօնիւնէ չըգար վէ քրիսթիյանըմ տէյէրէք տին մատտէլէրի իւզէրինէ սէօյլէմէյէ պաշլատը։ Թիւրլիւ ազիլ սէօզլէր իլէ քրիսթիյանլարըն թաւտըղը եէրին կէօյիւն եարատըճըսը Ալլահտան պաշգա

ալևահ օլմամասընը քիթապտան կէօա-
թէրիպ դրալըն քէօրէնիւյիւ իւզէրինէ
աղևատը: Աղիզին սէօզիւնիւ տիյնէյէն-
լէրին չօղու սէօնիւպ քրիսթիյան օլմա-
լարընտան Դիոկղետիանոս զազէպէ կէլիպ
հէփիսինին վիւճուտինի օրթատան գալ-
մըրմայա էմր էյլէտի: Վէ լաքին Ապլա-
դիկոս նամինատ պիր գափուլունուն բէ-
ճասընա մէպնի էմրի կէրի գալմըղընատա,
եալընըզ Ս· Անիկոտոս օրթայա չէքիպ
չըպուղա քէմիքլէրի աչըլընճայատագ
սէօյսիւլէր· վէ սօնրա պիր ազղըն արսլան
էօնիւնէ աթմըշտար· Ալևահըն քէրէմիյլէ
դուսուրմուշ ճանավար հազիմ գուզույա
սէօնտիւ, վէ Անիկոտոսուն եանընա կէլիպ
սիւրինիւր իւտիւ:

Ճէլատալար պու հիքմէթ իւզէրինէ իս-
քէնճէ վէրմէտիէն կէրի տուրաճագ եէրէ
տահա զիատէ գուսուրտուշտար վէ ազղըզ
էվվէլքինատէն զիյատէ սէօյմէյէ պաշ-
լատըշտար: Անիկոտոս ճէմի իսքէնճէլէրի
ատատընատա քրիստոսուն պիզիմ իչին
չէքտիյի էզիյէթլէր իւզէրինէ տիւշիւ-
նիւպ ֆէրահ ալտուրտուտու, վէ տուտաը
պէրէքեաթտըյըտա փութլարըն սիւրէթլէրի
եըղըլըպ փարէ փարչէ օլտուղունատա
Անիկոտոս պիր ատատա թէքէրլէյինէ
պաղտայըպ քէօզ քեսիլմիշ աթէշ իս-
զէրինատէն կէչիրտիլէր: Լաքին Ալևահըն

ինայէթի իւէ պուննան տա պիքէտէր գուբթուլտուղունտա գայնալ եաղ գա-
զանը իչինէ աթտըլար, օլ տախի քեար
էթմէտիյինտէ Դիոկղետիանոս գուտուր-
տու, վէ էթրաֆտաքի ասկըճիլէր իչինտէն
Փոմինոս իամինտէ պիրիսի խալգը եարըպ
Անիկոտաան եանընա վարտը վէ օնուն
իւէ էօփիւշտիւքտաէն ասնրա քէնտի տախի
գրալըն զալիմլիյի իւզէրինէ ասօյլէմէյէ
պաշլատը: Դիոկղետիանոս պուննու տա
կէօրտիւյինտէ ղայրի էօքէսինտէն տապը
էտէմէյիպ թիւրլիւ իշքէնճէլէրտէն ասն-
րա գաթել էթմէյէ էմր վէրտի: Ֆազտա
ճէլլատըն էւէ գուրտուտուղունտա պիր գա-
րանըը զընտանտա աթտըլար:

Ասկըզէր իւչ ասնէ միգտարի հէր թիւր-
լիւ արգընթըլտրա թէհամմիւլ էտէրէք
հատտտա գալտրգտան ասնրա պիր քիւլ-
խան իչինէ աթըլտըլար, վէ օրտուտա տուա
էտիպ Ալլահա շիւքր տունտարագ էֆէն-
տիմիզին 305 թարիխինտէ վուք բուհլէ-
րինի եարտարճըլտարընըն էլինէ թէսլիմ
էթտիլէր: Վազթ իւէ ասկըզէրին թէնի
մէյտանտա կէլտիյինտէ՝ թօփլայըպ քէնտի
խիմլէրինէ տունտուլմուշ պիր քիլիսէ
իչինէ գօտուլար:

Ս. ԺՈՂՈՎՆԵՒ ՆԻԿԻՈՅ

Վիլնաէի շէրիֆին թալիմաթը պա-
պինաէ Արիոս նամ պիր միւֆթիին հիլէ
վէ ֆէնաիլէ հատլ օլմուշ թիւրահաթ
ային մաատէլէրինի նապէտիտ էթմէ իշին
պու իլք իտմաէի վէ իւչ եիւզ օն ա-
քիպ եպիսկոպոսան իպարէթ մէճլիս
Ռիւթանիատա Նիկիա շէհրինաէ ճէմ օլ-
մուշ տուր: Մէզքիւր ֆաահա Խաքէն-
աէրիէ քիլիսէսինին պաշ փահազլարըն-
ման պիրի օլուպ, ատղուշու թիլքի թա-
պիաթլը, ֆէնայա մէյլլի. հիլէքեար,
աէօղիւ թէլպիս, ֆիլքրի քէմ, տիլինէ
չէվիք, պիլքիւլլիւ քէնտիյէ կիւվէնմիշ
վէ քէպիր իտի: Քահանայ օլմասան Ա-
կոպոլիս շէհրին միւնքիր եպիսկոպոսու
Մելիտոսուն թէվապսի օլսուղու իշին
օնուն իլէ պիրլիքտէ Խաքէնտէրիէ հայրա-
պետի Ս. Պետրոսուն քիլիսէ իլհաղլը-
ղընուն մահրում օլսու: Լաքին ատր-
թէն փիւշման օլուպ աֆվընը ալտըգուն
ատնրա թէքրար էվվէլքի զաւաթ մէզ-
հէպինէ ատօնաիւ: Ս. Պետրոս էօլիւմ
ատօշէյինաէ իքէն Արիոս թէքրար օնու
ալտուտրպ էօլմէտէն քիլիսէ պաղընուն
քէնտիյի չէօզմէ իշին նէ զաւար եալ-
վարըյուս, րէճաար զապուլ օլմադը.

ղնրա բուլսաբնուա եըըթըգ էավապլը չօ-
ճուգ քիափէթինաէ Քրիատոս էվէն-
տիմիզն կէօրիւպ, սէպէպինի սօրտու-
ղունատա, Արիոս պէնի եըըթ-տը տէյի
ճէվապ ալըպ սագընատը, վէ քէնտիուէն
սօնրա կէլէնլէրէ տէ խաինին գասթընը
անլաթ-տը: Ֆասիտին Հագդընա պու
թարզ բուլսալար Ս. Անտոն ճգնաւոր
տախի կէօրիւպ փիշինէն խապէր վէրմիշ
տիր:

Ս. Պետրոս շէհիտ օլուպ օնուն քիւր-
սիսինէ Աքիւզաս ճիւլուս էթտիլինտէ
պու գալլուշ վէ տիլպազ Արիոս թէքրար
նէտամէթ կէօսթէրիպ քիլիսէյէ գապու-
օլունտու, վէ օնուն էլիյլէ սարիաւազ վէ
քահանայ օլուպ վաթրիքանէ մէնէտինէ
էրմէ էնաէինտէն տիւշէր իտի: Վէ լաքին
խաթէտիյի օլմայըպ Աքիւզասըն եէրինէ
Աղէքսանդրոս կէչտիյինտէ պաշգա եիւզ-
տէն օնա օլան խուսումէթինի կէօսթէրէ-
մէյիպ օնուն ոօղրու տին թալիմաթը
իւզէրինէ վէրտիյի վազէրէ գարշը չըզ-
տը: Անկ Աղէքսանդրոս ալահանի քէ-
լամլարը արատընտա Քրիատոս էվէնտի-
միզին ադա սըղմազ Ալահլըղը իւզէրի-
նէ ակօյլէտիյինտէ, Արիոս ուԹանմայըպ
քիֆրազ սաղընը աչտը վէ գալկինտէ-
քի Թօփ էթտիյի զէհրի տիշտրը վէրտի:
Քրիատոս էվէնտիմիզին Ալահլըղընը ին-

քեար էտիպ· կէրչէք Ալլահ տէյիլ տիր՝ մախլուգլար արատընատա ալա վէ պաշ պիր գաթ տըր, վագթ օլմուշ քի քէնտիսի տէ եօղուտու վէ եօգատան վար օլտու· Փէտէրինին վարլըգլընատան օլմայըպ էպէտի տէյիլ, իլա վագթ իլէ օլմա տըր տէյէ~ րէք ուղղափառ տինիմիզին թէմէլինի սէօքիպ գալտըրմագ իսթէր իտի: Պունա տաիր ախէր տույուլմամըշ միւտաար սէօղ~ լէրիյլէ սաֆտէրուն աշխարհականլարատան վէ քահանալարատան չօղունտու քէնտի շէյթանի տուգալը իշինէ տիւշիւրտիւ:

Ս· Աղէքսանդրոս Արիոսու թաթը~ լըգլա վէ եօրֆ իլէ չէվիրմէ իշին նէ գա~ տար չալըշտըյոս տա հէր էմէյի պօշա կիթտի· Ալլահատան գօրդմագ խաին՝ գուրտ միասլի Քիլիսէի շէրիֆին կիւնահ~ ազգ գօյունլարը արատընա կիրիպ փարա~ լար ըտը վէ տիլագլըգլը աշխարհա~ կանլարտան վէ քահանալարտան մատտա իչի տախ եպիսկոպոս քէնտի թարա~ ֆընա չէքտի· պունլարըն իշինտէն Խընի~ միտ եպիսկոպոսու Եւսեբիոսու քէնտի ֆէնա վէ պէտաճէլ ֆըրգաարնըն պայ~ րագտարը օլուպ ճէմի թէվապիլէրիյլէ քէնտիյի օնա վէրմիշ իտի: Էնճամ Ս· Աղէքսանդրոս պու ֆէնա իլէթին կիւն պէ կիւն սիրայէթ էթմէսինի կէօրտիւ~ յիւնտէ քէնտի հիւքմիւ ալթընտա օլան

եւզ եպիսկոպոսալար իլէ պիր ժէմլիս էտիպ Արիոսուն վէ թէվապիլէրինին իւզէրինէ աֆօրօզ օգուսու, վէ ժէմլիսին գարարընը պիր քեաղըտ իլէ ճէմի քիլիսէլէրէ պէյան էյլէտի: Արիոս՝ գապահաթընը թանըյըպ աֆվ տիլէյէճէք եէրէ տահա գուսուրսու, վէ եօլա չըգըպ Ասիա ճանհպլէրինէ կէլինճէյէտէք հէր եէրտէ ապիզ Ալէքսանդրոսուն հապգընա իֆթիրալար սէյլէտիքսէն սօնրա քէնտի ֆըրգաըընը չօղալթսը, վէ Իզնիմիա եպիսկոպոսու Եւսեբիոս տախի քէնտի րէյինտէն օլան եպիսկոպոսալար իլէ ժէմլիս էտիպ Արիոսու վաքա չըգարսը վէ նամադպուլ քիշիյի քիլիսէսինէ գապուլ էյլէտի:

Ս. Ալէքսանդրոս պու օլան շէյլէրի իշիթտիյինտէ իպատէթքեար վէ պահիս Կոստանդիանոս գրալա եալվարսը, վէ քէնտի հիւքմիւ միւլհքեանէսիյլէ պու զալաթ թալիմաթսան հատ օլան իւմմի կիւնահ աթէշինի սէօնտիւրմէյի օնա իհալէ էյլէտի: Գրալ՝ ալիմ վէ ադիլ գորսուլա եպիսկոպոսու Ոսիոսու օնա եօլայըպ արալարընը պուլմասա զայրէթ էթտիյէ սէ, չարէսի օլմայըպ կիւն պէ կիւն աթէշ թութուշուրսուսու: Պու Արիոսուն մատսէսինտէն մատսա պիր զայրի մարադ տախի մէզքիւր միւնքիր

Մելիտիոս եպիսկոպոսն պաշը պօղոգ կէկիպ ֆագատ ֆըրդաըն չօղալթմադ իչին նէլայըգ քիշիլէրի սարկաւագ, քահանայ վէ եպիսկոպոս էթմէսիյտի: Թէքրար Զաթիկ եօրթուսու կիւնիւ հադդընա սա շարդ վէ պարպ եպիսկոպոսլարը արասընտա տահմա իթթիֆագ սըղլըգ վարըր. պու սէպէպլէր իչին Սեղբեստրոս Փափա հադրէթլէրինին րէյի վէ եարտըմը իւղլէ՝ Կոստանդիանոս պիր ֆէրման եապդըգ ճէմի ուլու տէվլէթի ալթընտա օլան եպիսկոպոսլարը Իզնիք շէհրինէ կէլմէյէ տավէթ էթտի:

Կոստանդիանոս՝ ադկ տօսթու էրմէնիլէրին Տրդատիոս վտահշահիյէ պէրաբէր պիլիմ ադկ պապամըգ Գրիգոր Լուսաւորիչն տէ չալըրտը. Տրդատ օլ էյնամտէ Գրդլըպաշլարըն դօրդուսունան տէվլէթինի պօշ պրըագմադ ըտը, վէ Գրիգոր Լուսաւորիչ տախի մէճլիս իչինտէ իզդէթ վէ իթթիպարտան ադրընմադ իչին օղլու Արիստակէսի եօլլադը: Ս. Արիստակէս իլէ պէրապէր կիթտիլէր Մծբին Հայրապետի Յակոբը, վէ Յովհաննէս եպիսկոպոս վէ եօլտա Գայսէրիյէ ուչրայըպ Ս. Ղեոնդիէսի տէ պէրապէր ալարդան ոնրա Իզնիք շէհրինէ ծօղուս վարտըլար: Պու միւնէք Էֆէնտիմիզին 325 թարիխինտէ պաշլադը վէ ճէմ օլան

եպիսկոպոսարքն սայըտ թամամ 318
իտի: Մէճլիս պաշը փափա հազրէթլէրի-
նին վէքիլլէրի վիկատը, վինկենտիս վէ
Ովահս ուտուլար. պունլարտան սօնրա
Խաքենտէրիէ հայրապետի Ս. Աղէքսան-
դրոս քէնտի ազիմ սարկաւագը Ամանա
իլէ կէլիր իտի, վէ պատէհու Անթաքեա
հայրապետի եւտաթէոս վէ գուտսի
շէրիֆ հայրապետի Ս. Մակար: Ճէմի
եպիսկոպոսար թօփ օլտուղունտա կա-
տանդիանոս գրալ տախի իչլէրինէ կէլիկ
օնլարը օթուրթտուգտան սօնրա քէն-
տիսի օթուրտու: Եւտաթէոս տիրնէ
թարաֆընտան գրալըն ինայէթինէ թէ-
շէքքիւր օլտու, վէ կոստանդիանոս թէ-
վազու իլէ հէր իշլէթտիքլէրինի Ալահ
վէրիպ մատէյնլէրինտէ օլան իհթիլալը
հալլ էտէրէք քիլիսէի շէրիֆի թէքրար
բահալանտըրմազա րիճա էթտի: Օնտան
սօնրա եպիսկոպոսարտան պիր գաղը
քէնտի արալարընտա օլան նիգա իւզէրինէ
արզուհալ վէրտիքլէրինտէ, գրալ օղու-
մատան աթէշէ աթտը, Սիզ պունտա
Ալահըն եէրինէ օթուրմուշտունուզ, ա-
րանըզտա օլան միւճատէլէլէրի չէօզէք
տէ սիզէ տիւշէր տէյիպ չէքիլտի:

Պունտան սօնրա մէճլիսին էմրիյլէ
Արիոսեան տավատը իւզէրինէ թէֆթիշ
օլունմայա պաշլանտըղընտա օնուն թա-

բաֆըներ թուխան միւլհիտի ֆէյլէսօֆ-
լար իլէրի վարտըլար: Պունլարըն պաղիսի
ադչա իլէ սաթըն ալընմըշ բոր, պաղըսը
Արիոսեան հադդընա էսինոխըլէրի տօսթ-
լուղ իչին, վէ էքսէրիսի իլիմ թասլայըպ
թիւրլիւ ինճէ պուլուշու պիւրհանլար
իլէ տին թալիմաթը հադդընտա ադիզ
եպիսկոպոսլարը արզըյա ոզմագ իչին
օրայա թօփ օլմուշլար բոր: Ֆաղուլէթլի
եպիսկոպոսլարտան չօղու պու սախթէ
ալիմլէրին պիւրհանլարընա ճէվապ վէ-
րիպ տիլէրինի թուխտուլար. վէ լաքին
իչէրինտէն պիրի՝ աղըներ տահա տօղ-
րուլուղա գարշը գօտուլունտա, իլիմսիզ
ատ վէ լաքին ֆաղուլէթսիզ ղայէթ իլէ-
րիլէմիշ իսթիյար եպիսկոպոսլարտան
պիրի օնա էօնիւնէ չաղըրըպ՝ Սէն տօղրու-
լուղա ինանմաճըմըզընն տէյի ոօրտու. պու
միւլհիտինին տիլի գափանըպ՝ պէլի, պէլի
ինանըրըմ տէյէրէք եպիսկոպոսուն տէ-
տիքլէրինի պիրէր պիրէր ակօյլէյինճէ,
էօյլէ իսէ կէլ վաֆթիզ օլուպ քրիսթի-
յան օլ, տէուի:

Արիոսեան՝ պու կիւնէ միւլհիտի ֆէյլէ-
սօֆլարտան իւմիտի գալթ օլունտուղուն-
տա քէնտի րէյինտէ օլան եպիսկոպոսլար
եարտըմընը իսթէտի, վէ լաքին օնլարընն
ակօզլէրի տէ պիր խայր էթմէտիյինտէ
օնուն թիւրահալթ տին իգլարընը օգու-

յուպ իւդէրինէ աֆօրօզ օդուտուլար։ Գրալըն էմրիյլէ Արիոս սիւրիւլտու, վէ օնուն եադըլարընը եադմայըպ օդուչանլարա էօլիւմ էօրֆ էթտի։ Ս. եպիսկոպոսալար Ջաոիկ եօրթուսու միւճատէլէսինի ատ մարտա այընըն եիրմի պիրինճի կիւնիւնատէն սօնրա կէլէն պազարա պրազատըլար, վէ Մելիտիոս եպիսկոպոսուա ատ տալ էտիպ՝ քահանայ էթտիքլէրինի Ս. Աղեքսանդրոսուն հիւքմիւ ալթընա պրազատըլար։ Եպիսկոպոսալար տահա եէրլէրինէ տէօնմէսինէն զրտալ պիր ազիմ ալայ իլէ եէնի եաիմա շէհիրի Ըսթամպօլուսա օնլարա պիր միւքէլլէֆ գիսաֆէթ վէրտի. վէ օնլարըն ալդըշընը շէհիրի իւդէրինէ տիլէտի։

Պու միճալ իւզրէ սիրնէք Թէքվիլ օդուզատան սօնրա, օնլարըն գարարընը Ըօճա Փաշա հադրէթլէրի միւդաըրէր էյլէտի, վէ Ս. Ադիանակէսին Էրմէնիսթանա սէօնտիւյիւնէ ազիզ վէտէրիմիզ Գրիգոր Լուսաւորիչ տախ օնլարըն հէօճճէթ իւ գարարընը օդուչուպ գապուլ վէ հադդ էթտի, վէ մախաուս իւդէրինէ պիր տուա եաիտը։

Ս. ԵՒՍԵԲԻՈՍ ՎՐԴԱՊԵՏԻՆ

Ս. Եւսեբիոս Ծոմա շէհրինաէ քրիս-
թիյան ալթալարան ոօղուպ իլիմ վէ
ֆազուլէթ թահսիլինաէ վէք էյի թէր-
պիյէ օլմուշ ուսւր: Արիուսեանլարթարաֆ-
տարը կոտանդ դրալ քրիսթիյանլարա
գարշը փուԹփէրէօԹլէր գրալլարը մի-
սիլլու զուլմէթ էԹտիյի իչին ապով Ե-
ուեբիոս քրիսթիյանլարա ՄէԹանէթ վէ-
րիր վէ Արիուսուն թալիմաԹընըն եալան-
ճըլըղընը կէօսԹէրիր վէ ասլընմայա
նահիհաթ էտէրիտի: Կոտանդըն շա-
շըուալարը պունու թուԹուպ հուզուրինէ
կէԹիրտիքլէրինաէ, դրալ չօղ Թիւրկիւ
վատար իլէ քէնտի Թարաֆընա դաւան-
մաղա չալըշար, վէ լաքին հէր ճահաթ
պօշա չըղարըղնաա իլի ուսւր արուարն-
ուա ապիղի հապս էԹմէյէ էմր էյլէտի:
Եէրին տարլաղնաան զէվալը նէ պաշընը
եօգարը գալարտապիլիր վէ նէ պիր եան-
ան օլ պիր եանա ուէօնէ պիլիր խոս.
կէճէ կիւնտիուզ այագ իւԹիւնաէ, հէր
կիւն եաշայաճագ գաւար վէրտիքլէրի
նաֆագայը եէյիպ Ալլահըն մէրհամէ-
Թինի Մսո էտէր ուսւրուրուս: Տիլին-
ուէն վէ գալպինաէն ղայրի ագաա եէրի
եօղուս, օլ ուսրէԹաէն տիլի իլէ ուսր-

ժառան Աստիճն եղարտիքներ տիէր վէ չէքտիյի էզիլէթլէրի ծնա առնար բար. դալափ իլէ ու եղարտաշըրլա պիր օրտ ծնու կէօրմէտէն զայրի պիր շէյէ արմա- սիե էօզ ուառ։

Պու առյուլմամըշ եէնի իճատ իշքէն- ճէ թարդը ալթը այ միդատի սիեբոխ վէ ատիկ եէսերիտա հիչ շիւքրեայէթ էթմէ- մէն տատը իլէ հէր շէյի չէքտի, եէտինճի այ Աստ էվէնտիկը դուլտուն էճրինի գանիմէթ իլէ կէօյտէ վէրմէ իչէն պիր էյի էօլուտ իլէ քէնտիյէ չաղըրտար։ Գրի- դա վէ Ովատիա իտամէտ իչի ֆաղա- լէթ տահիի. քահանալար պիր ուտ իլէ ատիկէն թէնինի ալտա կէօմտիւլէր վէ միաբը իչիբինէ Աստիճն գուրբ եէսե- բիտա քահանայ պուրատա եաթար տէյի եապարլար։

ՕԳՈՍՏՈՍ 15

ԵՕՒՕ ՊԻՐԻՆՉԻՆ

ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՈՒ

Վէհանէի շէրիֆ պու կիւնէրի ատիմ եօրթու իլէ թէվաթլէրինին էօնեճնէ իւչ մատէ զօր, եանի Աստ վաղտէսի ատիկ Պիբր Մէրէմին թաղկի էօմու- միենէ, տալմատան իլէ կէօյլէր ճէնճէ-

թինե իրենց օրմանքը, վէ ուժասէթ
ունելէն ետև թաղանդաները։ Քրիստոս
էֆէնտիմիզ կէօյէ շրջարձանա ապիզ
վալետանէն ու պէրապէր կէօմէ իւրէ
պիլերեակեայէ ու կէօմէ իւրմէտի. սրեղա
իւզէրինտէ քէնտի շայիրալէրինէ թէ-
ուելլի օլսուն իզէ իզալարձանա նասիհաթ
վէրմէք, վէ քէնտի մէլէքանէ էօմրիւ
թարզըյա հէր կէօրէնէ իպրէթ օրման
իչին պիր դաչ ունէ պուրանա պրադար։
Ադիզ պապալարդն զեխիլինճէ էրթմի իւչ
ունէ մեդատրի ապիզ Պիքր Ալեմէմ
էվլատրնդն էօլեմէհնուէն ոնդրա սրե-
նեանա էաշայրագ տուա իլէ, Ալահդն
արդըլարը իւզէրինէ թէֆէքքիւր էաէրէք,
վէ օմուզ իւչ ունէ մրուաէթինտէ ա-
զիզ օղուններն իշէսիքլէրի մրեճիլէթ-
լէրի վէ սրեղայդը ալեմէթ չդադարմազ
իչին չէքսիյի սիուաէթլէրի վէ խաչ իւ-
զէրինտէ էօմէգսիզ ֆիքրինէ կէթիրէրէք
էօմրիւնիս կէչիրիր խոր։

Էօմէգսիզ ապիզ օղուս Քրիստոսուն
սրեղայդա կէթիրիպ չոճ էթտիյի սիներն
իշէսիհաթ պուրմաները ուդուդ զայէթ
շադ օլսուս. կիւնահդզդ զուդզուսունու
էօլսիւրչն ևէհուսիլէրին վէ վուճուճէ-
րէաթլէրին ասօնիւդ օնու Թանրմաները
կէօրմէ իլէ կէօրսիյէնտէ նէ զաման
Թէսէլլի օլսուդու Թարիֆէ համդի ու-

վ. Հէր ան ծերը իշին կէզլէր ձէնեմ-
մէնեմ չէ քամդըր օրագըլըս իւտա-
տրտար։ Պա կիւնէ վէտա էմ տիրոջէ
ածըս Քրիստոս էվէնտիկ ալմալի մի-
լիւնի իլ օրուդա մէրեանըն իշնել
էնէյ ատկ վախտաւէն ձէնեմ ատ-
մանումդըս տալ էյլէտ։ Ապրամ
պա տալմի ալէլնէրէ զատալ էմ տ
վ. ալօղնէ վրէհմինէ օրուն տէյ
պէր ատըր վ. գահմի չէքամէյ, Քա-
զա Աբոհ օղուտուն ան հատալմ ա-
մէնէյ իլ էրկիղ ատկ էօրմէնէ պի-
մէտ։ Պատըրդն զրայատնա ատկ
Պէր էմ մէշ կէյ վ. տէրդատա գան-
նդնա տալմըշ իւչ էօշնտա էկէն Էմե-
ա էոն Աբոհ չէհրետ վ. Հօղ-
տրդն պէհմինէ Գուտ չէրիքատ պա
ան ամ էօ վախտ էմ մէշ ։
Ձէմ օրուա պատուհատրդն ան հատէ-
ատ էվ ուրիշ կէյ էրկիղ ատկ Պէր
օրուդա կիրմէտէտ օրէն իղմի, Քէ-
մէնէյ վ. ամմատա իւէրմէտ կէօ-
էնդէտէն պաշտա զալ էտալմադ։

Առաքեալքը վէ քրիստիյանքը ասն ուէֆա ունուն թէնինի էօփիւպ խոշպուշ եաղքար սիւրտիւքտէն ասնրա պիր մէզար իշինէ գօռուքար վէ իւշ կիւն եանընտա գալըպ գահուէլի սէնաքար օգուրտուս-
լար: Պունլար իլէ պիրլիքտէ սէմաուէն կէլմէ մէլահիքէլէրին տահի նադմէսի թաթը իշիտիլմէսինէ օրատա օլանքար շահատէթլիք էտէրլէր: Իւշ կիւն միւ-
րուրինտէն ասնրա Թովմաս առաքեալ եէթիշտի, վէ պիր տահի էօլմէտէն Ալլահ վահիսէսինի կէօրիւպ ալդըշընը ալամա-
տըղընա ածքտը, վէ ածքտըրնը պիր ճիւզի թէսքին էթմէ իշէն ատղիտսինէ պինայէն, պարի պիր տահա թէնինի կէօրսիւն տէյի մէզքարը աչտըդըտըրնտա, իշինտէ պիր գահ պէզդ ատղըդտըրնտան պաշգա շէյ պուտունմայընտ իւք էվվէլ թէաճճիւպտէ գալտըտար վէ ասնրա ճանընըն թէնի իլէ պիր օրուպ կէօյլէր ատլթանաթընա կիր-
մէսինէ շիւպհէլէրի գալմայընտ ղայէթլէ շատ օլտուդտար:

Իշէ վէրափոխում մանատը պու տուր-
քի հիչ պիր քրիստիյան կէրչէքլիյինէ շիւպհէ էթմէդ. Ալլահըն էվլատը ասո-
գուդ այ միդտարի ունուն վախք բահմինտէ ատքին օլտուդտան ասնրա, թէնի ֆանի եէր ալթընտա գալմատը գատի՞լմիյոր: Ալլահ էֆէնտիմիզ չօղ ազիզլէրին թէ-

նինի պօզուլմատան սագլամըշ տըր, վէ հալա պու կիւնէտէք կէօզլիւմիւզ իլէ պաւնլարը կէօրիւրիւզ, էյլէ իսէ ազիզլէրին ազիզի՝ Պիբր Մէրեէմին թէնի օնլարատան աշալըմըր տըր: Պաւնլարատան զաթի նազար թա օլ զաման աէնէլէրտէն պէրի քրիսթիյանլարըն սահիհ ինանըպ թուԹտուղու շէյ շիւպհէ զալըրսամազ:

Թէքրար կէօյտէ հէր էվլիյատէն իւաթիւն օլսուպ Ալլահ օղլունուն եանընտա օթուրմասընա հիչ շիւպհէ օլմունմազ. օլ ատպէտէն տախի ճէմիի էվլիալէր տուԹմանը տէյի օնու չաղըրմամըզտա եանըլմայըզ: Մարիամ եէր իսէրինտէ Ալլահ թէալա հազրէթլէրինտէն քէնտի պիր թանէճիք օղլունուն անսաը ինթիխապ օլունմասը իչին հէր տուրըլսուը կէչիրտի. Մէանէտինտէն պաշգա ալսըզը լութֆ վէ պուլտուղու ինայէթ ազլա սըզմազ շէյ իտի. օլ ճիհէթտէն կէօյտէ տախի օնլարատան իսԹիւն օլմասը պիր աճախպ շէյ կէօրիւնմէզ: Ս. Բեռնարդոսուն կիւզէլ պուլուշու իսզէ, էյէր Ալլահըն՝ քէնտիյի սէվէնլէրէ հազըրլատըզընը զուլազ իչինէմիշ, կէօզ կէօրմէմիշ վէ ինսան ազլը ԹուԹմամըշ ըսա, օնու տօզուրտուպ զայրիլէրինտէն զէյատէ սէվինէ նէ ազիմ էյլիքլէր հազըրլամըշ տըր, քիմ ֆէհմ էտէպիլիր: Սոլոմոն

*

փառիշահ՝ վալետէինէ օլան բիայէթինի կէօմթէյոմէ իշին տալ թարաֆլընաան պիր թախթ իւզէրինէ օթուրթտու. Սոլոմոնտան զիյատէ վալետէինի ա՛վլիպ բիայէթ էտէն կէօյլէր փառիշահը Յիտու տվիզ Մարիամա նէ՞ կիւնէ իզզէթ էթմիշտիր։ Ճէմի տինատար քրիսթիյանլար հէր տուբլատան վէ մէլէքլէրտէն Մարիամը իւթիւն թուրթուպ բաղկէթ էթմէլէրինտէ ալտանմապլար, զիրա Ս. Թեոդորոսուն ֆէհվասը միւճիպինճէ կիւնէշլին բշլըզ ֆէլաքի սէվապէթտէ օլան եբլտըզլատան վէ սէյեարէլէրտէն իւթիւն օլմասը կիսպի տվիզ պիքիր Մէրեէմին տալթանըլթը տա ճէմի ճէնննէթ էհալիսի էվլատլար տալթանատթընը կէշէր։

Սէվինէլիմ պիզ տախի վէ թէոդիլի պուլալըմ, զիրա մէզքիտար տուբլտան աէօզինճէ Մարիամ հէր տուբլատան իւթիւն օլմասը սէպէպի իլէ, հէր տուբլտան զիյատէ տախի պիզէ շիֆաաթ էթմէյէ պօրճլու տուր։ Վէ թէոդիար Ս. Թոդորոս վէնդուրանըն ֆէհվասընճա Մարիամըն կէօյէ չըզմասընըն պաշլըճա սէպէպի պիզիմ իշին Ալլահ էվլատը եանընտա շէֆաաթ վէ եարտըմ էթմէք տիր։ Վէ Ս. Անտրէաս տախի, Ա՛ պիքիր Մէրեէմ, պիզ կիւնահքէտալար իշին շիֆաաթ էթմէք դաոպիլմի, զիրա պու սէպէպ իշին

պիտէն այրելով կէօյէ կիրթուին տէյի, չաղերը։ Վէլ հատ ֆիլեաէի շէրիֆ տախի, Սէլամ տանա, եա տուլթան տէյէ-րէք ծառն եարտըմընը տիլէմէսինաէ մէղ-պուր տուրլարըն ախտիքլէրինի մուդար-րէր էաէր։

ՕԳՈՍՏՈՍ 16

Ս· ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՄԱՀՄՈՒԹ-ԹԱՆ ՓԱՏԻՃԱՀԸ

Ընկէր քրիսթիյան տինիմիկի Մահմուտ թարիք վէ թապիր օլունմայ ճահտ ու զայրէթ իլէ վազ էտիպ եայ-մուրը իչին հազդ իւզէ պու ապէկ՝ Մա-հարիսթան բէտալի տատ օլունուր։ Կէյ-զա նամինաէ փէտէրի եէպանի Հանըրըն պէյի օլուպ ծնլուրըն իւզէրինէ հիւքմ էտէր խոխ. վէ խօրեատ թէվազիլէրինէ զարշը նէ զատար ուրթլուք կէօմէէրիր խոխյաէ ատ, քրիսթիյանլարը օլ զատար տահա վեատ մուհապէթ իլէ տէվլէ-թինէ զատալ էտիպ ծնլատա էյլուք էտէր խոխ։ Ալահ էֆէնտիմիզ տախի լութ-ֆուն էտիրկէմէյիպ, զանիմէթ իլէ իւզէ-րինէ եօլատրըլմատան քրիսթիյան տինի-նին ոտլուտուզունու թանըմըպ հէր եէր-աէ եայմատա զատար վէրսին։ Պու շէյ իւզէրինէ պիր կիւն տիւշինիւպ տուրար

իքէն բուլղարնտա Աստհըն պիր մէշի կէլիպ գուրտուլուն շէյի սէնատէն օլաճադ էվլատըն թէքմիլ պաշա չըղարաճադ տը սէյի խապէր վէրմէքտէն ոճնրա, իրթէսի կիւն Աստհ թարաֆընտան ատնա պիր .քիշի կէլէճէք տիր, իզզէթ էյլէ վէ իգրամ իլէ գապուլէթ սէյիպ, կէօրիւնմէզ օլսա։ Օլ կիւն վէ օլ սահթ էհլինէ տահի Ս. Սոֆիանտա Նահամկայ կէօրիւնիւպ ահէր չօղ շէյլէր պէյան էթմէքտէն ոճնրա օլաճադ էվլատընըն ատրնր Սոֆիանտա գօմշլա էմր էթտի։ Ֆիլվաղը իրթէսի կիւն Փրանկա եպիսկոպոսու Ս. Ադալբերտոս ոնա կիտիպ ահն մատէոսընի էօյրէթմէքտէն ոճնրա ոնան իլէ էհլինի տահի վաճիպ էթտի։ Ադրաը չօղ կէշմէյիպ մէնէյին վէրտիյի խապէր իւզրէ Հաարէթինի չէքմիջէների էվլատըրը տիւնեայէ կէլտի վէ չօղ գինէթ իլէ մէգքիւր եպիսկոպոս վաճիպ էթտիքտէն ոճնրա անատընըն արղիւսի միւճիպինճէ ատընր Սոֆիանտա գօմուլար։

Ս. Սոֆիանտա պիւյիւպ վէտէրինին եէրինէ կէշմէյինտէ՝ ճէմի տէվէթի իշինատէն վուճուդէրէթլիյի գալտըրըպ քրիսթիյան տինինի ոօգմադա գարար վէրտի, վէ գարտրընըն իճրատ իշին ճէմի սինօրտաշը օլան պէյլէր իլէ մուտաէհէթ էթտի վէ գօրպալարընա եարտըմ էթմէկ

իշեն ահաւոտի եաթար։ Ագիզեն ֆիքրի ճէմի թէվաթիւրինէ մնալու օրուզաւնաա իւէրի կէլիր մաճար պէյլէրինաէն չօղա պիր օլուպ քէնտի շէրի իւզէ ճիլաա էթմիշ վաստիշահլարընա դարշը դրլըճ չէքմէլեր վէ վուրմուխլուղի հիմայէ էթմէք իշեն ճէնկէ պաշլատըլար։ Ս. Ասեվատա իւմիտինի Ալահա գօյուպ ատքերի իլէ օնլարա դարշը չըգար վէ օրաուրլարընր պօղաուդաան ածնա աման ատիլմատ։ Պու ապիմ ֆիլթուհաթաան ածնա ճէնքաէ ալարդը թարաճաան պիր պիւյիւք մանաաթըր եաթըպ Ս. Մարտինա եաֆակապաան իզդէթ ինէ աչնաա։

Ս. Ասեվատա ճէմի Ալահըն էթատկի ատքերիմ ա ւ ինայէթ պինա էթաի շէջյէ. քի մանաաթըլար պինա էթաի շէջյէ քիլմաէրի վէ ճիքմինէ գօաուդուն։ Տէվէթի ալթընաա իւէրինէ խա։ Տէվէթի ալթընաա իւէրինէ վէրիր վէ ատվէթ մանարպընաա պահշիշ վէրիր վէ ատվէթ մանարպընաա քրիսթիյան ատնինի գաստաւ էաէնէրէ իւէրի գապէլեր վէ էմրինէ միւթի օլուպ էրկէկլեր վէ էմրինէ միւթի օլուպ, քէնտի գարշը կէլէնա իհաւէ էյլէյիպ, քէնտի գարշը կէլէնաա տան վաղթ իշինաէ ճէմի ատվէթինի օն

* * *

եպիսկոպոսը զա թագաւոր էթուէ, վէ իւղերինէ ճապուլէթ վէ իլիմուէ նամատար վէ մէմուհ քիշիլէր մէէմուր իլէսի: Պու ճէմի էթուիքլէրի շէյլէրին իտապէրինի փափա հազրէթլէրինէ վէրմէ իշին Անատոլիոս եպիսկոպոսու Օսմայա եօլլատը, վէ էյի պուլսուզլուն էթուիքլէրինի միւգաւրիւէր էյլէմէյէ եալվարտը: Պունուն գաթի նատար միւշարիւէհ փափա հազրէթլէրինէ՝ րէճա էյլէտի վէ քրիսթիյան տինին տահա զէյատ ատվէթինուէ մէթանէթ պուլմատը իշին վատիշահլըզ իւնվանընը օնուան տիլէտի: Ալլահըն մէէյի էլչինին Օսմայա տախլինուէն պիր կիւն էվվէլ փափա հազրէթլէրինէ կէօրիւնիւպ հէր շէյի իտապէր վէրուիքուն օնըա պաշլատը իշին հազրլանմըշ թաճը օնա եօլլամըշտա էմր էթտի: Մէէյին էմրինէ պինայէն Անատոլիոս չօզ մուհապէթ իլէ գապուլ էթտի վէ Սուեփանոս պէյին քիլիսէի շէրիֆ հատդընա հէր էթուիքլէրինի թահսին վէ միւգաւրիւէր էյլէտիքտէն օնըա մէզքուր ալթուն թաճ իլէ պիրտէ ալթուն խաչ եօլլայրաք՝ էվէրշի պէն Ալլահ թարաֆընտան թային օլմուշ չօպան ըմ, վէ լաքին Սուեփանոս տահի րէտուլ օլուպ եէպէնի վէ եօղուն տէմլերի քրիստոսուն պօյունտուրաղը ալթը-

նա կէթիրտի, ասէ։ Անատոմիա Մա-
ճարիանա ալուէթ էթ ախլինուէ՝ չօզ
զինէթ իլէ թաճր Ս· Սուվարնոան պա-
շընա գօյուպ Մաճարլարըն իլք վատիշահը
օլաս։ Օնաան ածրա Հէնրիկա գրալըն
գրզը Փիլէլայը ալուպ ծնուն իլէ պէրա-
պէր ճէմիաթընա էյի խալուէթ վէրմէյ
չալըշըր բաը։

Քրիսթիյան ախինի եայմայա օլան
զայրէթի կիպի ֆուգարէլէրէ մուհապ-
պէթի ան զայէթ չօզ ուաս. զանիմէթլէ
ատատա վէրախյի վազթ չօզ ան֊ֆա ար-
գասընուաքի գաֆթանընը վէ ատրայընըն
թազրմլարընը պիլէ էսիրկէմէզ իան. էլի
իլէ այապլարընը եայգար պիլէր իան վէ
էքսէրիյա խաաթէխանէլէրէ կիտէր ծն-
լարա խըզմէթ էաէր իան։ Կէճէնին եա-
րընը ատատա վէ թէֆէքքիւրան կէ-
չիրիր վէ ֆիքրիյլէ սէմալի ախշինճէ-
լէրէ ատլուպ նէրէատ օլատղունու ունու-
ատրուատ. կիւնահւզին՝ ատվլէթի օմմու-
լարընա մէշղուլ օլուր վէ պիր մաալահաթ
իչին քէնատիյէ կէլէնլէրի մուրիւվվէթ իլէ
գապուլ էտիպ հէր բէճալարընը ախնլէր
իան։ Պու խըզմէթլէրինի Ալլահըն թէմ-
պինի վէ քէնատի պօրճու իւզրէ էտէպիլմէ
իչին ալաան, օյունատան վէ ախէր պիւյիւք-
լէրէ ատիր էյլէնճէլէրատէն կէրի ատուրատ։
Թա քիւչիւք չալընատան պէրի ատիզ պիքր

Մէրեէմ վալիտէմիզ մախսուս էվլատճա պիր մուհապպէթ պուլայրսաղ՝ քէնտի սուլթանը վէ տէվլէթի հիմայէթճիսի չալըրըր բար. օնուն իզզէթինէ փախ-թախթը վայսէնպուրկ շէհրինտէ պիր պիւյիւք վէ մուքէլլէֆ քիլիսէ եափար: Պունուն կիպի ախէր կիւզէլ քիլիսէլէր վէ մանաաթըրլար սահիր շէհրլէրտէ, ա-լէլհուսուս Օսմաոս վէ Գուսսի շէրիֆտէ վէ Խոթամպօլտա եափըրըթմըշտըր: Պու գաուար իպատէթինէ պէտէլէն ազիզ Պիքըրին տահի իլհար էյլէտիյի հիմայէթ վէ տահապէթ նիշանէլէրի շաշըլաճագ շէյ տիր: Կոնրադոս գրալ նահազդ եէրէ քիլիսէ տաքէր իլէ իզզէրինէ եիւրիւ-տիւյինտէ, ազիզ Ստեփանոս՝ վալիտէի Պիքը Մէրեէմին եարտըմընտան իւմիտինի գաթ էթմէյիպ ազ ասքէրի իլէ գարշը-սընա չըգտը. իրթէսի կիւն վուրուշաճագ եէրէ պիր տէ գրալըն ասքէրլէրի չէքիլ-մէյե պաշլատըլար. վէ գրալըն էլ եա-ղըսըյլա վէրտիյի էմր իւզէրէ տուլհա եա-թըշմագ իսթէտիլէր: Գրալըն պու օլան շէյտէն հիչ խապէրի եօղուտույտա տա, ասքէր պաշլարը օնուն վէրտիյի էլ եա-ղըսընը կէօսթէրիպ քէնտիլէրինի փաքա չըգարտըլար. գրալ պու ազիմ վէ ճճախպ վազըայը տույուպ քէնտի էլ եազըսը օլտուղունու տա ինքեար էտէմէտիյինտէ

տիշմանըներն պիր պիւյիւք վէ ապլա սըղ-
մադ գաթըն հիմայէթի ալթընտա օլմա-
սընը անլայըպ պիր տահա ճէնք աչմայա
ճէսարէթ էտէմէտի: Պիր ախէր քէրէ
տարայըլըպտան տէօրթ քիշի Ստեփա-
նոսըն էօմրիւնէ գասթ էտիպ պիրիսի
պիչագ էլինտէ օտասընա կիրտի. փատի-
շահ խոսթէ եաթագտա եաթար իքէն
պիր շէյտէն խապէրի եօղուտույա տա
պիչաղըն եէրէ տիշմէսինի տույուպ այրը-
տը, վէ նէ՞ տիր պու տէյի օղրտուղունտա,
խաին թէվպէյէ կէլտի վէ փատիշահըն
խաքի փայինէ տիշիւպ հէր շէյի պէյան
էթտի վէ ածվ տիլէտի: Ստեփանոս
պունտա տախի ազիզ հիմայէթճիսի Պի-
քիրին էլի օլմադընը թանըյըպ ֆատիհէ
ածվ էթտի վէ օլպիրլէրինի հադքիմ
տիվանընա թէսլիմ էյլէտի:

Ալահ էֆէնտիմիզ գուրտունուն ա-
պրընը թէճրիպէ էթմէ իչին իւզէրինէ
ազըր խաութէլիք եօղտաը, վէ իւչ աէնէ
միզտաըը հիչ պիր եիւզէն շիֆա պուլ-
մայըպ ածըտար վէ տէրտլէր արտընտա
տարու ֆիղան իլէ էօմրիւնիւ կէչիրտի.
վէ լաքին ճէմի տէրտլէրինտէն ազըր տէվ-
տիյի իքի էվլատտարընը զայպ էթմէտի
օլտու: Եմերիկոս խամինտէ պիր իւչիւնճիւ
օղտունտան զայրի տիւնեատա պաշդա տէվ-
կիւլիսիւ գալմամըշ ըտը: Պունա օլան

մուհամմէթինի կէօմէրումէ իչին քէնտի թէրքիյէ էթմէյէ պաշլատը, վէ վէրմիյի ախալէր քէնտի իճրաաթները էթտիյի ֆաթուլէթլէրէ մութապըդ ըտը: Հէր շէյէն էվվէլ քրիսթիյան տինինի ապալարդ ապէլէթի իչինտէ դուվվէթի օլտուդա եայմադա, եկեղեցականլարա րիայէթ էտիպ եարարմ վէրմէյէ, թէվազիլէրինի ադվիսէ էյլիք էթմէյէ, տուտաա պայրէթլի օլմայա, ֆուգարէլէրէ սահադա վէրմէյէ, շէրիաթ մահքէմէլէրինտէ խաթըր կէօնիւլ պադմայըդ ոզրու օլմայա էօյութ վէրիր իտի: Եամբիկոս եաշընը ալդը վէրտիյի ադրաէ մութապըդ էօմր կէչիրտիյինի կէօրտիւյիւնտէ Սաեփանոս պայէթ շադ օլտու, վէ հէր կիւն Ալլահտան տիլէյի շուքուտու քի, էօլմէտէն օղլունուն քրիսթիյան տինինի եայմաաա էթտիյի պայրէթին մէյվէսինի տէ կէօզիւյլէ կէօրսիւն: Լաքին Գաահրին թէտապիրի ախէր թարդ օլուդ Սաեփանոսուն իւճրէթինի օլ պիր տիւնեաաա տահա զիյատէ չօղալթմա իչին օլ ադվտիյի պիր թանէճիք էվլատընը տա ալտը. ադիգին ածըտը վագաա զիյատէ շէտիտ օլտու, անճադ սապըը վէ Ալլահըն իրսատսինէ օլան թէվէքքիւլիւ տահա աշըրը պուլունտու:

Արտաը չօգ կէչմէյիդ արզիւսիւ միճպինճէ քէնտինին տախի կիւնլէրի եազ-

լաշտար, վէ պու միւժտէլի խապէրի Ալ-
լահ Թարափընաան վէշին տույուպ ախ-
րէթ եօլճուլուղունուն ասն թէատրիքալէ-
րինի պիր ածախպ իպատէթ վէ աշղ իլէ
կէօրսիւ, ասնրա եպիկուպատալարը վէ տէվ-
լէթ օմուրտունատա պուլունան րիճալ քի-
պարլարը եանընա չաղըրըպ քրիսթիյան
ահինի տախմա հիմայէթ էթմէյէ ղայ-
րէթ վէ նահիհաթ վէրսի: Օնատան ասն-
րա կէօրմէնիւ Ալլահա վէ Պիքր Մէր-
եէմ չէվիրիպ, Ա՛ւէվկիւլիւ կէօյլէր
տուլթանը Մարիամ, ճէմի տէվլէթիմ
իչինտէ պուլունան եպիսկոպոսլարը, քա-
հանալարը, րիճալ քիպարլարը, հաքիմ-
լէրի, վէ շէհր էհալիլէրինի ահնին հիմա-
յէթինէ ախարըշ էտէրիմ, վէ հէր շէյ-
տէն զիատէ ահնին էլինէ ճանըմը թէսլիմ
էտէրիմ տէյիպ՝ կէօզլէրինի եումտու, վէ
ճիւզի վազթ պու կիտանէ սէմավի միւ-
լահազալար իչինտէ գալտըգտան ասնրա
փաք բուհինի եարատըճըսընըն էլինէ
թէսլիմ էյլէտի:

ՕԳՈՍՏՈՍ 17

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿԻՆԹՈՍ

Պու ազիզ Լէհ մէմլէքէթինտէ մալ-
տար վէ ֆռանսէթքեար աթալարտան
տիւնեայա կէլմպ օնլարըն էլի ալթընտա

Ալևոհ գօրգուսու իչինտէ էյի թէրպիյէ օլտու։ Իլիմ թահսիլ էթտիյի վագթ կիւնահսըզ գալմինին փաքըլըլընա զարար վէրիր շէյլէրտէն չէքինիպ, սաղ վէ փաք իլմէ միւտէմ թալիպ օլարագ ապ վագթ իչինտէ չօգ իլէրիլէտի։ Ամուճատը գրագօվ եպիսկոպոսու պուննու տահմին եանընտա էտինմէ իչին քիլիսէսի իւզէրինէ կանոնիկոս էթտի, վէ ասնրա քիլիսէ մասլահաթը իչին Օսմայա կիթտիյինտէ պէլէնճէ կէօթ իւրտու։ Օլ էյեամտէ նամատար Ս. Դոմինիկոս տահի օրատտա պուլունուպ քէնտի գօսուղու մանատթըրըն թէրթիպինէ ապլտան խարիճ ղայրէթ իլէ մեշղուլուտու։ Ցակինթա մէզքիւր ապլաղին կէչիրտիյի էօմր թարզընը վէ իսկար էյլէտիյի թէրթիպլէր վէ թալիմատթլար ղայրէթինի տիգգատ իլէ տիւշինիւպ թարթարդտան ասնրա օնուն թէվապիլէրի սրըտարընա կիրմէյէ գալմինտէ պիր աշղհատ օլտու։ Պիր ճիւզի միւլահազատան ասնրա իչ եօլտաշլարընը ալուպ Ս. Դոմինիկոս կիթտի վէ քէնտիսինի գապուլ էթմէյէ եալվարտը։ Ըէճատը գապուլ օլունուպ մանատթրտա կիրտիյինտէ Ալլահա շիւքր սունտու վէ օնտան ասնրա պիւսպիւթիւն քէնտի էմրի վէ իրատէթի իւզրէ եաշամայա գավլի նիյէթ գօստու։ Ս. Դոմինիկոս պաս միւպթէտի թէլմիզլի

թէ ճշմարիտ էտիպ կէօնլիւնճէ պուլտուղու իչին քէնտի մանսաթըը գանունլարընը էօյրէտիպ ֆիլիէն իճրաաընը տախի կէօրմէքսէն ոճնրա ահտա ունէզինի գապուլ էյլէտի վէ Ինճիլը շէրիֆի ոօղտուղու ճէմիէքէթտե վազ էթմէք իչին կէլմիյի եօլ արդատաշլարըյըա պէրապեր վաթանընա եօլլատը:

Գրադօվա տախ օլտուղունտա ուա-թտաը Դոմինիկոստան ալտըղը տէրս վէ թէմսիհ իւզրէ վազ վէրմէյէ պաշլատը. Ալտա էֆէնտիմից տախ գուլտունուն լիտանընա գուվվէթ վէրիպ խայլի կիւնտհ իչինտէ քիւհնէլէնմիշ ճանլարը Ալտահա տէօնտիւրտիւ վէ միւհիտիէրի ոօղրու տինե չէվիրտի: Վազինատէն հատ օլան էյլիքլէրին միւտէմ գալմատը իչին գատիմի արզիւսիւ իւզրէ քէնտիյէ ույկուն վէ ղայրէթքէշ ճանլար թօփլայրպ պիր Դոմինիկեան մանսաթըը աչտը վէ արգատաշլարընըն րէճաարնա պինայէն ճահինթոս նազըը նատպ օլունտու: Պուտէնէտե եէթիշտիյինտե էվվէլքինատէն վհատե ղայրէթինի արթըրպ օլ պիրլէրինէ էյի իպրէթ օլմատ իչին հէր թիւրլիւ րիյազաթլարա տէվամ էտէր իտի: Մանաթըը գանունլարընատան պույրուլմուշ օրուճ կիւնլէրինատէն պաշգա հէր ճումա վէ եօրթունուն իւք կիւնլէրի ատէ ատ

վ. Եթէ քանի՞ տարի հոյ պիտի ծառայ
բար. Լեհներն Արբութա դառար բնա-
ւեալ Արտաքերքսէս Լօնգիմանոս վ.
Թէքել բերելով. Եթէ Ներսէս ե՛ր
ալ խոսքիս ծառի տակ մի՛ ճիւղի բահ
ակրան ասեցա Թէքսար բեսալէթ խրդ-
ուէթիւն Թագոր օրերուս. Հէր կիւն
դաշտերը բար, խոսքէլէլ գնարէթ
էաէր վ. ծերերն բահանի վ. ճիւմանի
խղճի իզուրեա պուլուրուս։ Գրեա-
սա Էֆէսոսիկ վ. վաղամէտ պիտ
Պէքիր Մէրեմ օրան աշխ խոսոզէթ
ագուսն խոսիճ շէյ խոր. պիր իշ Լ
վուրնասն սահմա ծերերն բէյինի սօ-
բար վ. Եոտոմերեր տիլէր խոր. պու գա-
սար բիսիքթիւն պոյրի շէյ պիտ գօմոզ
բար. Լեձէնին Եոտոբեա գասար քիլե-
ալաս Արտաքերքսէս Լօնգիմանոս վ.
Թէքել բերելով. Եթէ Ներսէս ե՛ր
ալ խոսքիս ծառի տակ մի՛ ճիւղի բահ
ակրան ասեցա Թէքսար բեսալէթ խրդ-
ուէթիւն Թագոր օրերուս. Հէր կիւն
դաշտերը բար, խոսքէլէլ գնարէթ
էաէր վ. ծերերն բահանի վ. ճիւմանի
խղճի իզուրեա պուլուրուս։ Գրեա-
սա Էֆէսոսիկ վ. վաղամէտ պիտ
Պէքիր Մէրեմ օրան աշխ խոսոզէթ
ագուսն խոսիճ շէյ խոր. պիր իշ Լ
վուրնասն սահմա ծերերն բէյինի սօ-
բար վ. Եոտոմերեր տիլէր խոր. պու գա-
սար բիսիքթիւն պոյրի շէյ պիտ գօմոզ
բար. Լեձէնին Եոտոբեա գասար քիլե-
ալաս Արտաքերքսէս Լօնգիմանոս վ.
Թէքել բերելով. Եթէ Ներսէս ե՛ր
ալ խոսքիս ծառի տակ մի՛ ճիւղի բահ
ակրան ասեցա Թէքսար բեսալէթ խրդ-
ուէթիւն Թագոր օրերուս. Հէր կիւն
դաշտերը բար, խոսքէլէլ գնարէթ
էաէր վ. ծերերն բահանի վ. ճիւմանի
խղճի իզուրեա պուլուրուս։ Գրեա-
սա Էֆէսոսիկ վ. վաղամէտ պիտ
Պէքիր Մէրեմ օրան աշխ խոսոզէթ
ագուսն խոսիճ շէյ խոր. պիր իշ Լ
վուրնասն սահմա ծերերն բէյինի սօ-
բար վ. Եոտոմերեր տիլէր խոր. պու գա-
սար բիսիքթիւն պոյրի շէյ պիտ գօմոզ
բար. Լեձէնին Եոտոբեա գասար քիլե-
ալաս Արտաքերքսէս Լօնգիմանոս վ.
Թէքել բերելով. Եթէ Ներսէս ե՛ր
ալ խոսքիս ծառի տակ մի՛ ճիւղի բահ
ակրան ասեցա Թէքսար բեսալէթ խրդ-
ուէթիւն Թագոր օրերուս. Հէր կիւն
դաշտերը բար, խոսքէլէլ գնարէթ
էաէր վ. ծերերն բահանի վ. ճիւմանի
խղճի իզուրեա պուլուրուս։ Գրեա-
սա Էֆէսոսիկ վ. վաղամէտ պիտ
Պէքիր Մէրեմ օրան աշխ խոսոզէթ
ագուսն խոսիճ շէյ խոր. պիր իշ Լ
վուրնասն սահմա ծերերն բէյինի սօ-

վաղ վերով գայթ օրցուշ ձանեարը գա-
գանցաղ իշին նօլատար, վե քինամ տախ
նօլ գահմեքինաւն գօրդմայրաղ չօղ շե-
հերեքի կէգան, մանամեքրար նախար
վե պինելրձել ձանեարը վաղ ու նաախհա-
քրար ատօմախրան:

Վէ պա գատար իշերի գօլայլեղա
նախպիլմ իշին Ադաղ էձէնախիկ գա-
ղանա մը ճիգամեք իշէն վե մէքի տախ
ինգան էյլէմէշ ատ, շէօյլէ քի ագախ
վե շէքին մանախհաքրար աս հօղէք
խաղ պիք խաախյի իշին ատյնէն Ա-ձէ-
գանչեռ խայնէ շախերրարդար: Թախ ար-
ար՝ Ագախօղա նէօվիա շէհրին գա-
ախէշ իւ նօղ էքախէրինաւ Յակին-
քա օղ շէհրաւ ենէն նախարգը քիչաւ
իշինաւ գատարաղ նախյօր ատա: Պի-
քիրախէղն ագրա գատարաղ ղա գա-
արը ագանամաղն Ադաղքիղա էյինէ
ալաղ արդաղշարրյա պէրագէր գաշ-
մաղ խաքէր իքէն, հէր կին էծնիղաւ
ատա էքախյի ագ մէրդէղն նախմա
ալաղ Պիքիր Ա՛էրէմին պէր իրի ագրէքի,
Օղաւմ Յակինքա, նաախ պէնի ա՛ղ շե-
ձանեն խրշմինագրաղրաղ աս կէղէյօղաւն
ախյի, չագերար: Յակինքա գա ախ
ագյաղգանա ագրաձյա գաշխարդ,
Չօղ ալերարն նաախ կէօքիղ գէյէյմ

ան էր ձեռք վերցնել, պատ պիր էր իր ընտրեալ էր, կ՚օրհնէր անոնց որոնք Յիսուս խոստովանէին։ Ան ընդհակառակն ուզեր էր Յովհաննէս շատ օրեր աներեւոյթ ապրիլ։ Արդարեւ վէ ոչ պիտի ունենար ան ընդհանուր պատճառ մը չտեսար վէ սիրելիներ ևարդել տար ուրեմ վէ ընտրութիւն Գրոյցներուն վերջը չտար վէ ան ընդհանուր պատճառ մը չտեսար վէ ընտրութիւն

Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՕՒՂՂԱՒՈՐԻ

Պա տիկին ամուսուր Վարուժան վի Վարիամ քրիսթիկեան անուանեալ գալ օ-գնուսորը իչխե գալիս Վիկիտուսուն Լիւ-տէն շէհիրտէն շէհիրլի գաշտայ Էնճամ փոքր Հայկ Էյալէթինեն Վահան շէհրէ-տէ պիր այ բահալը գուսուրար: Երեսի ան սինեմայ վի Ֆրանսիզբա, վի լայեն պիր Էվկուտորը օղնուրել իչխե գալիլի ծուհուն ուսուր. օ ձիհէթ-տէն ան ասան գալուր Էլի մէյիտ հէր տէմ Աղահան պա ինայլիի տիլէ խոսէլ: Տուտուրը գալար օղուրար Վահանուն պուհան կէլմիչինեմ Կոստանդին խա-միտեմ պիր այլ գուհան ֆաքիխ էլ Ֆա քիշէր շայլուսուն ծուն էֆէնտիլէրին իչէրիսինէ ալայ սինեմայ ծուն-ման լայրը ուրա վէրիր վի իլիմ Ֆահ-սիլեսեմ, իլէրի կէօֆթուրուսու: Շէզայ էր օն պէշ նայլա վարրնձա Քինոի խալխի վի ալահան Քէլմիրուրա սահրլէյէ վար վէրիր խոսէ:

Ա-ն շարիկ Կոստանդին գահան խոսէ օղա գոմեդա սու շահիչինեմ. Վահանուն նայրա շայրրայ՝ Պար օղա, պէն նօլձէչիմ. սինեմայ գալի գալ, սահրլէյէ ան վէրմայէ վէր. Ալահ

ձէմիսթը ընա պետրէթ էսինձէյէտէ ան
քրիսթիյան պօրճունու էտա էտիպ օնուն
շան ու շէօհրէթի իշին չալըշմայա նիյէթ
գօ. քրիսթիյանլար խառիմ Յուլիանո-
ան թախթա ճիւլնա էթ մէյխիլ քրիս-
թիյանլատա դարշը պիւյիւք զուլմ օլա-
ճադ տրը պիլմիշ օ տէտի, վէ պու ան-
լէտաէն ասնտա էլինի պաշընա գօյու պ,
Ալահ պիլէնճէ ծլուն, ա Ալահըն դու լու,
չօղա վարմայըդ ան ատ պիր գաշ քինի
իլէ տողլար իչինէ գաչածադ արն, վէ
ճիւղի վադթ ասնտա զամդ իլէ ախշամընըն
էլինէ ախշը պ Քրիստոսըն խալի իչին
գանրնդգը ատօքէճէքտինիդ, վէ լսէին
Ալահ գանրնդգ հիւքմէթինէ՝ օղուդա կէ-
լեա թէնինիդ պետրէթ էտինէճէկտ շինճա
վէրէճէք տիր, ատյիա ճանրնդ թէալիմ
էթտի:

Ֆիլ վադը արտար չօղ կէշմիյա միհն-
քիր Յուլիանոս գրալ ճէմի քրիսթիյան-
լարը ատօնտուրմէկ վէ եախօտ էօլտուր-
մէկ Ֆէրման չընգարտրդընտա, Սան-
վանոս՝ օղմայա քի տինէլինէտ գաճֆլար
էօլտուրմանէն գօրգուդ ատ Սակրատէս Հա-
քիմին ատօղուն ադյանդար ատյի, վէ-
ատրի իլէ ախէր տօսթլարդը պէրապէր
ալտը օթուդ իչ քինի տարա տօղրու չէ-
քիյէք պիր մադարա իչինտէ օթուրտու:
Սինէլին պիրինտէ արգադաշլարընդան

պիրիսի սէպէ Թօխլամալ իչին գըրա
չըպարլընաս պիր չօպանս բաղճ կէլիպ
քիմ օլսաղընաս վէ նէ իչին օրտաս
պուլունմասընըն սէպէպինի սէօյլէտի։
Չօպան ֆիլհալ շէհիրէ կիտիպ մնալա-
հաթը հաբիմէ անլաթար վէ ածնա հա-
ատալար իլէ պէրապէր կիտիպ եէրլէրինի
կէօմէէրսի։ Վէ լաբին ումմաղընաս
էրմէյիպ գաֆիլ էօլուճէ գազէպինի ալ-
արլընաս՝ հատալար գօրգուպ ալիպլէրէ
էլ ալմամասընըն։ Ս. Սաեփանոս էվվէլ
կէչմիշլիկլարընաս ատյաղընա իչին
ճէմի եօլտաշլարընը պէրապէր ալըպ ալիպ
Պէյբր Մէրեէմին պաղչէսի էօնիւնէ
տուա իլէ ճէնկէ հազըրլանըրտըլար։ Օլ
ալէյհօնէ հատալարընը, օրտայա կէլմէպ
քէնտիյէ պիր եէրէ շէյ օլմայընչա, նէ իչին
կէլմիշլիյինիպ վէ նէ խոճէրլիյինիպ ատչի
սօրսուս. ծնլար, սիպի կէօմիւրմէ իչին
կէլմիշիպ, եօխսա պաշընմըշ կիպէր, ատչի
ճէվապ վէրմէյէճէկլէրինէ, Սաեփանոս՝ ար-
դատաշլարընա եիւրէք վէ նասիհաթ
վէրուպ վէ ածնա էօնէլէյինէ տուշուպ
Կանչի խալխընաէ պիր գալէ իչինէ Սա-
կրատէս հաբիպին հատըրլինէ շըզարտըլար։
Պու շէյթանընըն ալտը գալմ ճէլտա
ատէթի իւզէ Թիւրլու վարտար էտիպ
հիչ պիրի գատը օլունմադընաս ա-
պիրէրի ատօյմէյէ էմր էյլէտի. պունտ-

լա տա պաշա չըդամատըլընտա տէմիր թարաղ իլէ թէնէկէրինի դաղըթը. վէ իչէրինտէն պիրիսի էօլտիւյիւնտէ թէնինի քէլպէթր էօնիւնէ ալթմըշա էմր էթտի: Վէ լաքին ագնկին թէնինէ եաշլաշան հատտալարըն էլէկի դուրտուպ տիլէրի թութուլտուղունտա, զագէպէ կէլիպ էվվէլինտէն տահա գիտած իշքէնճէ վէրիպ զընտանտա ալթմայա թէմմիհ էթտի: Քրիստոս էֆէնտիմիզ զընտանտա էնիպ դուլարընը թէտէլլի էթտիքտէն սօնրա եարալարընը տա տիպգէլթի վէ քէնտի ագնկ իսմի իչէն դալի տուրմագա նատհամթ վէրտի:

Մահպուսլարըն տրտարնտա Ստեփանոսուն վալիտէսի Մարիամ իլէ եէտի տախ պիքիր գըզար տախի վարըտըլար. հաքիմ պունարտա իշքէնճէ վէրմէտէն հատտա ալթմըշ բար. պունարը եալընըգ էօնիւնէ չալըրըպ կիւգէլիքլէրինի մէտհ էտիպ վէ սէօգիւնէ ույարտա ալլահ յարա գուրպան սունարտալար հէր պիրինի պիւյիւտիպ փայէլէրէ էրտիրմէյէ սէօղ վէրտի: Ստեփանոսուն վալիտէսի Մարիամ ագիլ սէօլէր իլէ զալիմին թէքլիֆինի րէտտ էթտիյինտէ հաքիմ էօքէլէնիպ՝ խայլի էգնյէթլէրտէն սօնրա պիրէր պիրէր պաշարընը քէսթիրտի: Օնտան սօնրա ճէմի օլան հիքմէթի պիւյիճիւլիւք հիւքմիւնէ

վերիկ՝ թէ քրար պարբ գալանլարա փա-
տիշահըն էմրինէ մութի օլմայա վէ ալլահ-
լարա գուրբան սունմայա թէքլիֆ էթմէ:

Ս. Ստեփանոս թէքրար իլէրի վարըպ
հէվիսինին ադլընսան՝ պու թէքլիֆինին
հիչ պիր թիւրլիւ գապուլ օլունմայա-
ճաղընը պէյան էթմիյինսէ՝ Սոկրատէս
գուտուրսա վէ պիր քիւֆան իչինէ
աթըպ եադմաղա էմր էյլէմէ: Էմրի
իճրա օլսա վէ լաքին միւճիզէթէն
աթէշ՝ ադլզլէրին թէնինէ պիր քէսէր
վերմէսիյինսէ, ճէլլատլար մնթ գալըպ
օլան հիքմէթի հաքիմէ տույուրսունլար:
Սոկրատէս ախէր պիր եօլ իլէ չէվիրմէք-
տէն մէյսա օլսուպ անի վահիսուէ պաշլա-
րընը քէսմէյէ էմր վէրսի: Ադլզլէր Ալա-
հըն մէրհամէթինի մէտհ էտէրէք աթէշ-
տէն սիշարըր չըղըպ մագթալէյէ վարսը-
լար. օլ պիրլէրի պիրէր պիրէր սաթըր
ալթընսա սիւշսիւքլէրինսէ Ս. Սոէ-
փանոս պիր թարաֆա չէքիլիպ տուայա
տուրմուշտուտ, էնճամ հէվիսի պիթիպ
արսա քէնտիսինէ կէլմիյինսէ շապ եիւ-
րէյէ վէ կիւլէր եիւզ իլէ իլէրի վարըպ
Ալահըն էլինտէն քէնտի իչին հազըր-
լանմըշ թաճը ալսը:

Պու սիճիլին իճրասընը էտէն հասսա-
լարըն չօղունտա ճին թուԹտա, վէ չօղու-
նտան էլի գուրտուտա. վէ Սոկրատէս ատֆի

զամ իչլին տիշարը կէզմէյէ կիտիր ինքէն, պաշլնա պիր թաշ տիւշիւպ էօլտիւ: Պու միւճիզէլէրի կէօրէնլէրտէն չօղու տօղրու տինի թանըյըպ ազիզլէրին տիւշտիւյիւ եէր իւզէրինտէ իրթիքեապ էթտիքլէրի թապտիրաթ իւզէրինէ աֆվ տիլէտիքտէն ածնրա, տէրտլէրինտէն շինֆա պուլտուլար: Ագիզ Ստեֆանոսն վէ արդատաշլարընըն էօլիւմիւ էֆէնտիմիզին 363 թարիխինտէ վագը օլմուշ տուր, վէ Ս. Ստեֆանոսն Ուլնեցի տէնիլմէսինին ապէպի Ուլնի շէհրինտէ քէնտի իամինէ եափըլան քիլիսէ տիր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 19

ՍՈՒՐԲ ԸՆԾՈՐԻՆԸՆ

ՍԷՐԱՍՓԷՐ ՎԷ ՕՐՏՈՒՍՈՒ

Կրիմթիյան տինին խաափի Դիոկղետիանոս վէ Մաքսիմիանոս դրալլարըն տէվլէթի էյեամինտէ շարպ ճանիպինին միրմիրանը Անտիոքոսն էմրի ալթընտա պու կիւն եօրթուսունտա թուրթուլտուղու ագիզ սէրապէր Անդրէաս՝ քէնտի տաքէրիյլէ պէրապէր Սարիք էյալէթինտէ պուլունտուրուտու: Մէզքիւր դրալլարըն ֆիքրի հէր շէյտէն էվվէլ տաքէրի քէնտի մէյլէրինէ պրագմագ օլուպ թիւրլիւ շէյթանի վասլար իլէ օնլարը

տինլէրինտէն տէօնտիւրմէյէ ղայրէթ է-
տէրիտիլէր: Անդրէաս օլ վագթին տաէ-
թի իւզրէ տահա վաֆթիզ օլմամըշտըր-
սա տա, քրիսթիյան տինինտէ գավի տուր-
մայա նիյէթ գօյուպ քէնտի էմրի ալ-
թընտա օլան սախր ճէնքճիլէրէ տախի
գրալըն էմրինէ ույուպ փուԹլարա թախ-
մամաղա նատիհաթ վէրիր իտի: Պունտան
գաթի նազար շէճաաթը վէ ճէնք իլմինտէ
պիլգիճլիյի իշին տար չօգ չըգմըշ ըտը-
վէ օլ գառար իլէրիլէմէհինին ռէպէպի
տախի էթտիյի ֆիւթուհաթլար օլմուշ
տուր: Օլ կիւնլէրտէ քիւլլիւ ամէմ տա-
քէրի սինօրտու կէշիպ գրալըն թօփրաղընը
պաամըշտը: Անտիոքոս պունլարա գարշը
Անդրէաստան զիատէ միհնաթպէր ոէ-
բաաքէր պուլամայըպ պու մաալահաթը
օնա իհալէ էյլէտի վէ օնուն եիյիթլիք-
լէրինի վաֆիր ոէնա էթտիքտէն սօնրա
ճէնք եէրինէ եօլլատը: Ս. Անդրէաս թա-
նըտըղը եիյիթլէրտէն պէշ եիւզ տօգտան
տօգուպ ճէնքճի ալըպ տիւշմանըն գար-
շընա վարտը: Քէնտիտզ տաքէրի տիւշ-
մանըն ճէսիմ օրտուտունու կէօրտիւյիւն-
տէ գօրդուտ, վէ վուրուշմազ իսթէմէզ
իտի. վէ լաքին Անդրէաս օնլարա Աստ-
հըն վէրմէյի դուվվէթի վէ եարտըմը
էօնլէրինէ գօյուպ, տին մաատէլէրինի
էօյրէթտիքտէն սօնրա վուրուշտուլար,

վէ Ալահըն մախաւա ինայէթիլէ տիշ-
մանը պօղազ գաշըրտըգտան սօնրա օնուն
խամինի մէտ էթմէյէ վէ ճէմի ֆիլթու-
հաթը օնա վէրմէյէ պաշլատըլար:

Անդրէասըն տոը պու ֆիլթուհաթ
իզէրինէ տահա զիատէ շէօհրէթ պուլ-
տու, վէ հէր կէշխիյի եէրլէրտէ քէնտինէ
իքրամ էտէրիտիլէր. լաքին քէնտիսի պու
շէյլէր իզէրինէ մաղրուրլանաճաղ եէրէ,
տահա զիատէ ալչագլանըը վէ քէնտիյէ
վէրիլէն շէրէֆլէրի Ալահա թախսիս
էտէր իտի: Գըզգանճ քիշիլէրտէն չօղու
տահա Անդրէաս եօլտա իքէն՝ օնուն տինի
իզէրինէ օլան ֆէնաֆէաէլէրինի Անտիո-
քոսա խապէր վէրտիլէր, վէ պու պիր
թաքրիպ իլէ տույտուզունու թահիհ
էթմէ իչին օնու թալթիֆլէմէք ատրէ-
թիյլէ գարշըսընա պիր գաչ եիւզ քիշի
եօլատը. վէ պունլար թէհ իյէլէրինէ
ճէվապ Անդրէասըն աղզընտան Քրիստոս
վէ տին մատտէլէրի իշիթտիքլէրինտէ
մաթ գալտըլար. վէ շիւպհէլէրի հալ
օլուպ մատահաթը Անտիոքոսա անլա-
տաճագ եէրէ Ալահըն վէրտիյի լութֆա
գարշը կէլմէյիպ քէնտիլէր տախի քրիս-
թիյան օլտուլար:

Շէհիրէ կէլիպ Անդրէաս՝ Անտիոքոսուն
գարշըսընա չըգտըղընտա Ալահըն եար-
տըմըյլա ազ քիշիյէ էթտիյի չօղ շէյ-

լէրի նագլ էթուի: Անտիոքոս քէնտիյի ալարըմատան փութլարըմըզըն քէրէմի տիր պու, ուէյի ճէվապ վէրտիյինուէ՝ Անդրէաս, խայը, էֆէնտիմ, փութ ուէտիյինիզ, թաշըան վէ օտունուան եափմա ամուրէթտիրլէը, օնլար պէօյլէ շէյ էուէզլէը. ճէմի ֆիւթուհաթըն աահիպի քրիսթիյանլարըն թափտրզը Ալլահ ա՛րը, ուէտի: Անտիոքոս հէր նէ զաուար տին մաալահաթը իչին էօլէնլէրի էօնիւնէ զօտույա աս, Անդրէաս հիչ իւրքմէյիպ ֆիքրինուէն վէ ալօվլունուէն ուէօնմէտի: Անտիոքոս պու ալօվլէը իւզէրինէ տայանամայըպ, պապիլէրին զիւիմինճէ, Անդրէաս պիր զրզըն ուէմիր եաթապ իւզէրինէ եաթըրմայա վէ արզաուաշլարըն-ուան պապիլէրինի զաղըզա վուրմայա էմր էթմիշ տիր. անճաղ պիզիմ էսքի հիքեայէլէրիմիզ պու էզնյէթլէը իւզէրինէ պիր շէյ ալօյլէմէուէն, ուէրլէը քի, Անտիոքոս՝ տարըլըպ Անդրէաս օրտուսույա պէրապէը ուիւրկիւնէ եօլլամըշ տրը: Ս. Անդրէաս պու էմր իւզէրինէ շաղ օլտու վէ ապէրինէ՝ Ալլահ խաթըր իչին չէքուիքլէրի զուլմուն ճէննէթուէ զանիմէթ իլէ իւճրէթի հաղըր օլմասընը զանտրզուզան ուօնրա քէնտիլէրինի կէօվէթմէ իչին գօնուլմուշ իքի պին ապէր էօնիւնէ տիւշիւպ կիտէր իտի: Ալլահ գուլտունուն

կէօնլիւնճէ պու տիւնեատա տա վէրմէ իշլին, պու լիքի պին պէքճի տաքէրին ճան կէօղիւնիւ աշար վէ տօղրու տինի թա- նրլթար. ալարդլարը էմր իւզրէ եօլտա մահպուսլարա բէնճիւէ վէրմէք եէրէ, օլ անէ դատար իրթիքեապ էթտիքլէրի կիւնահ իւզէրինէ վիւշման օլտուլար, վէ Ալահտան ափվլընը տիլէյիպ Անդրէասըն օլ պիր տաքէրլէրի սրըտաըննա կիրտիլէր:

Անահիքրա պունու տա տուչտուղունատա դուտուրատա վէ նէ էաէճէյինի պիլմէյիպ րիճալ քիպարըչլա մէշվարէթ էթտիքտէն սօնրա Ատրիք թարափլարընըն վալիսի Սելեւկիատա մաղահաթը անլաթար վէ թուրթատուդլարընը գրլըճատան կէչիր- մէյէ էմր վէրտի: Անդրէաս օրտուսուլա պէրապէր խայլի եէրլէր կէտիքտէն սօնրա Սիլիկիա էյալէթինատէ Տարսոն շէհ- րինէ ուղրայրպ պեատրս նամինատէ շէհր եպիսկոպոսուլա Հալէպ եպիսկոպոսու Նոնոս օրտաս պուլտու վէ րէճատընա պինայէն օրտուսուլա պիրլիքտէ օնլար- ատան վաֆթիկ օլտու. Սելեւկիա ալարդը էմր իւզրէ Անդրէասըն արդատընատան տիւշմուշ իտու վէ պիր դաշ ատֆա պի- րի պիրլէրինէ բատթ կէլիպ վուրուշմադ տախի դուհուր էթմիշ տիր. Հէր նէ դա- տար Անդրէաս Ալահըն եարտըմլըլա տիւշմանլըն խայլի ատքէրինի պօղմուշա-

*տալա տա էնճամ պիր տէրե իշինե գա-
վանըգ գուրթուլմանըն չարէտի չէթին
օլաուզտնա կէօրտիւյիւնտե տաքէրինե
վազ վէրտի վէ տիւնեանըն ֆանիլեյինի
կէօրթէրիպ էյէր շիմտիյէտէք կէչիճի վէ
Ալահ տիւշմանը վատիշահըար իշին գա-
նըմըզը տէօքէյօր ուտույապ, շիմտի կէչ-
մէզ վէ ոճնու կէլմէզ կէօյլէր վատիշահը
Քրիստոսուն խաթըր վէ շանը իշին գանը-
մըզը տէօքիւպ ճանըմըզը գապանալըմ
տէյի, նահիհաթ վէրտի: Պունուն ոճնըա
տուպա տուրուպ Ալահըն քէրէմինի տի-
լէտիքտէն ոճնըա գուտուրմուշ տիւշմանըն
գրլըճը էօնիւնե մէրտանե վարտըլար. վէ
խայլի գրըպ գըրըտըգտան ոճնըա, էն-
ճամ տպիզ Անդրէաս տախի ասալաշ արա-
պընտա տիւշիւպ ճանընը թէսլիմ էթտի:
Պու տպիզին էօլիւմիւ Էֆէնտիմիզին 300
թարիխինտե վուգու պուլմուշ ատր, վէ
պիլէմինճէ շէհիտ օլանըարըն սայըտը խբի
պին ատըկի եիւգ քիշի տիր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 20

ՍՈՒՐԲ ՐԱՖԱՆԱՐԴՈՍ

Գիտպուլէթ վէ վուգուֆկէթ պապին-
ա նամտար վէ մէմտուհ Ս· Բեռնարդոս
Պուրկոյն էյալէթինին գօնթէն գալէ-
սինտե սոյպատե ամթալարտան տիւնեայէ

կէլմիշ ու. ալեր գարտաշը վէ պիր ու
գըզ գարտաշը վար ըսը: Տահա ու-
նեայա կէլմէտէն վալիտէի ըլույարնտա
օմուզա գրըմըզը վէ պէտէնի պէյտ պիր
քէլագինք քի բահմինտէ տուրմուշ հալ-
լայօր՝ կէօրիւպ՝ ուուշունու պիր բահիպէ
պէյանէթտի: Գօրդում, օլաճագ էվլատըն,
Ալահըն իրատէթինճէ հարէքէթ էտիպ
պիր մանտալթրա կիրէճէք ու. վէ գի-
լահէի շէրիֆին իւպէրինէ օյանըգ ուլա-
րագ լնանար իլէ խայըլ քիշիլէրին եարա-
լարնա շիֆա վէրէճէք ու, ուէյխ թէ-
ակլլի էթտի: Օնուան ոճնա ուօլուու-
զունա էլինտէն կէլտիյի գուար օղլու-
նուն թէրպիյէսինէ մուգայէթա օլուու վէ
հէր շէյտէն էվվէլ Ալահ գօրդուուունու
թագէ եիւրէյի իշինտէ ուիքմէյէ ճահա
էտէր խտի: Տահա քիշիք չալընուա
լքէն Ալահա վէ ուոիպ Պիքիր Մէրեմ
օլան մուհամպէթինի կէօրիւպ գայէթ
շագ օլուու. կիւնահատն գօրդուուու գա-
ատար պիր շէյտէն գօրդմագ բար: Փաք-
լուա օլան ատրնուա գայէթ չօգ. ուիւնէ-
վէ շէյլէրէ կէշինճի կէօրիւյէ պագրագ
խօրլատըգուան պաշգա Ալահը վէ Ալահ
իշին օլան շէյլէրի ասվէր վէ իմխապար
էտէր խտի: Պիր կիւն քիշիքլիւյիւնտէ
պաշը ատըրագ չօգ գահմէթ շէքտիյինի
պիր գարը կէօրիւնճէ, եանընա կէլիպ

Լթիպատի պաթըլէ իւլէ պիր թագըմ տուալէր վէ նիշանլէր իլէ տիւզէթմէք իսթէմի. Բեռնարդոս պունու կէօրմիւյիւ կիպի եաթագատան տիշարը սրչըտար վէ էթտիյի գապահաթը օնուն եիւլիւնէ վաւրտագան ոճնրա, կիւնահ իշլէյէրէք ատղ գալմատան իսէ, կիւնահարզ էօլ-մէյի եէյ ատյար: Ակիպին պու Հարէքէթի Ալահ թէալա Հազրէթլէրինէ մազպուլ օլմատընա ալամէթէն օլ տագիգէ Հէր պահմէթատէն գուրթուլտու: Քրիստոս էֆէնտիմիզ պիր տէֆա տօղտուղու վագթ եէմլիք իշինատէ պուլտունտուղու Հալտէ կէճէլէյն օնա կէօրիւնիւպ թէսէլլի էթ-տի վէ Բեռնարդոսուն տախի միւտաէթի էօմրիւնտէ Քրիստոսա խարատ էթտիյի մուհատպէթին ալամէտի պու տուր:

Վագթընատան էվվէլ էհլի ֆագուլէթ վէ պահիտ վալիտէյի էօլտիւյիւնտէ, Բեռնարդոս նազըրարդ գալըպ կիւճէլլիյի իշին չօղ իլգալէրէ միւպթէլա օլտույ-ատտա, եինէ Ալահըն քէրեմիյլէ եիյիթ-լիյլէ գարշը գօտտու. կիւնահա տավէթ էտէն ճիւհէլանըն էլինատէն պագըն գա-չարագ վէ պագըն տախի գօրուլա գարշը գօյարագ գուրթուլմուշ տուր: Ալահատան գօրգմագ ֆահիշէնին պիրիսի պիր տէֆա ագիգին օտաալնատա ատգլանըպ կիւնահա տավէթ էթտիյինտէ՝ Բեռնարդոս սէօ-

վինե գուլտ ամմաան Խբ՞ըշ վա, Խբ՞ըշ վա, ան չաղըրմայա պաշտար. իշիուէնըէր եարդըմ կէլիպ ան ինչյինի պուլմատըգլարընաա չաղըրմաարընդն ան- պէպինի ասրաուլար, վէ Քեռնարդա՝ գո- բուլա վաքըտդ պախշիշինի գաճրպ աա պէնի էպէտի էօմրաէն էթմէք խոթէյէն խրտրդ վէ թիւրիւաւ ան յինըմի ախր ան յի ճէվապ վէրաի. վէ պու վիգրյամէթ վաք- ըտդ խապինէսինի գէտերսիդ ատգաամդ իշին աաաարնաա մըաամէմէթ էաէր, թէհլիքէլէրաէն գաշար, հաաէլէրինի վէ ալէ խաաա կէօզէրինի գապթ էաէր վէ հէր շէյաէն վեաե պինքիլէրին վալիաէսի ագիզ Մեբեմ էվլաաճա մու հապգէթ իլէ արգընըբ բար: Պիր ան ֆիա իրաաէթինէ գարշը պիր եապրշմադ շէյէ ուգունճա պագարդը իշին օ ան էրէճէ նաաիմ օրաա- ֆի գրշ արաարնաա ֆինաինի պիր հավգ իշինէ ալթըդ ատնքի ճէմի էգաարդը աօ- նաննճայաաագ իշինաէն շըգմաար. վէ Ալահ էֆէնաիվդգ օ ատալաէն ածնրա պիր ատհա գուլաունաէն իւգէրինէ վաքըտդա գարշը իգվաէր եօրդաաագյաա աա, էդ- ճիւմլէ Քեռնարդա պուննա ան գէպէգ ալա- բադ ֆիւլէյէն ան յինեաաան շէֆիվիվդ թէհլիքէլէրաէն բադ մանաալթը իշին- ան, Ալահըն վիշֆէշի վաքըտդ գէմգա- գինը էֆէնաիվդ վէ օրմադ ագիզ Մեբեմ իլէ արգընըբ բար: Պիր ան ֆիա իրաաէթինէ գարշը պիր եապրշմադ շէյէ ուգունճա պագարդը իշին օ ան էրէճէ նաաիմ օրաա- ֆի գրշ արաարնաա ֆինաինի պիր հավգ իշինէ ալթըդ ատնքի ճէմի էգաարդը աօ- նաննճայաաագ իշինաէն շըգմաար. վէ Ալահ էֆէնաիվդգ օ ատալաէն ածնրա պիր ատհա գուլաունաէն իւգէրինէ վաքըտդա գարշը իգվաէր եօրդաաագյաա աա, էդ- ճիւմլէ Քեռնարդա պուննա ան գէպէգ ալա- բադ ֆիւլէյէն ան յինեաաան շէֆիվիվդ թէհլիքէլէրաէն բադ մանաալթը իշին- ան, Ալահըն վիշֆէշի վաքըտդ գէմգա-

դարար վէրսի: Գարտաշլարը վէ ապրա-
պար ապիզին ֆիքրինի չէվիրմէյէ չօղ
չալըշարար, վէ լաքին օ՝ Ալահըն մու-
հափէթիյէ թուքուշուպ տիւնեանըն
ֆանիլիյինին թարիֆինի պիր հիւանի էլ-
ֆաղըլա՝ կէօզէրինին էօնիւնէ գօտու-
ղունա հէվիհինաէն էվվէլ ամուճար
վէ ասնրա տէօրթ գարտաշլարըյլա պէ-
րապէր ապրատալարընաան պազըլարը պի-
լէհինճէ կէլիպ Պետերսպուրկանլարըն մա-
նաթրընա կիրմէյէ գարար վէրսիլէր:
Եօլաա կիտէրկէն պիւյիւք գարտաշը էն
քիւչիւք գարտաշընը կէօրիւպ, խօշճա գալ,
պիզ հէր վարիյէթիմիզի ասնա պրատրուպ
տա Բեռնարդոս իլէ մանսաթրսա կիրէ-
յօրուպ տէտիյինաէ, օլ տախի Ալահըն
մուհափէթիյէ տօլուպ՝ Էօյլէ իսկ ճէն-
նէթի սիպէ ալմադ վէ տիւնեայը պանա
վէրմէք խալէյօրսունուպ. խայր, պու օլա-
մադ վէ հադդ տէյիլ տիր տէյիպ, քէն-
տիսի տէ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա օնլա-
րըն արդասընաան կիլմատի:

Բեռնարդոս մանսաթրսա կիրիպ րա-
հիպլէր գաֆիլանընը կէյտիյինաէ, Ալա-
հըն էթտիյի քէրէմէ շիւքիւր ասնաս-
վէ օնաան սօնրա քէմալիյէթի իւզէ էօմր
կէչիրմէյէ գայրէթ էթտի: Ադ վադի
իչինաէ թահսիլ էթտիյի ֆաղըլէթ
վէ քէմալիյէթի ասէլէրինի նադլ էթմէք

խթէսէք ճէսիմ ճիլսէրէ միւհթաճ սըլը. հէր քէս իլէ սէօվիւնսէ, թավռուսնաս վէ հէր հարէքէթինսէ թէվազու իլէ կէօրիւշիւր իսիս. նէճախնի գըրմազա օլան ճահար գայէթ չօգ, Ալլահ մուհաճաթէթի վէհ աշըրը. տուսարնաս տէվհիդ, պունլարա պէտէլէն զահմէթսիզ Ալլահսան նայլ օլուպ ալտըդը իլմ վէ վուճուհէյէթ թարիֆէ կէլմէզ իսի: Մանաթը պաշը Ս. Սաեֆանոս Բեռնարդոսուն պու զաման ֆազըլէթլէրինէ մահլ օլուպ Գլէրվօսա քէնսի պինա էթտիյի մանասթըը իւղէրինէ օնու մէմուր էթտի: Բեռնարդոս՝ եաշընըն քիւչիւքլիւյիւնիւ, զուվվէթինին ազլըդընը, վէ տիւնեէվի մաալահաթլար իսարէսի պապինսէ վուզուֆսուզլուղունու սէպէպ ալուպ պու թէքլիֆէ չօգ զաըշը կէլմիյէսէ սէ, ազրպէթ իթտաթ էտիպ պաշ էյտի: Ալլահըն եարտըմըյլա հէր էնիկլէլէրի եէնիպ, պու իզդիհթինսէ տախի եիւզ ատարթտը. չօգ սէֆա ֆուզարէլիք սէպէպիյլէ էն իլթիզալը շէյլէրի էքսիլմիյինսէ, տուսար պէրէքեաթըյլա միւճիհէթէն պուլսուս, վէ թէվազիլէրինի տօյուրուպ կիյաիրտի: Պու ազիզին ատը օրտաս չավ օլմատը իչին չօգ քիշիլէր մախտուս ծնուն մանասթըրընա կիթմէյէ հէվէս էթտիլէր. վէտէրի տախի օրայա

կէլնիպ օլուռնուն էմրի ալթընտա ֆաղու-
լէթ վէ էպէտի էօմր եօլուռնու էօյրէնիր
իտի: Ֆրանչա փատիշահընըն զաբտաչը
Հենրիկոս զնյարէթ իչին օրայա կէլտի-
յինտէ, տիւնեա ֆանիլիյի իւզէրինէ
Բեռնարդոսուն վէրտիյի վազը իշիտիպ
օնտան սօնրա քէնտի տախի օնլարընն ար-
բաընա կիրիպ եաշամայա զարար վէրտի:
Պու ազիզ քէնտի տուսաը պէրէքե-
թըլա տիւնեատա եալընըզ զալմըշ կիւ-
նահ եէսիրի զըզգարտաշընը զուրթա-
րըպ Ալլահա չէվիրմիշ տիր:

Բեռնարդոս իլ.ք էվվէլ թէվապիլէրի
իւզէրինէ պիրազ աէրթլիք էտէրիտիյէ
տէ պիր իլճաի իլահիյէ նսահհաթ ալըպ
թահթլըզըլա էմր էթմէյէ պաշլատը, վէ
պու թազրիպ իլէ հէփիսինին զալպինի
քէնտիյէ ճէլպ էթտի: Վէ լաքին քէնտի
իւզէրինէ էթտիյի աէրթլիյի ասլա պրազ-
մատը. հէր կիւն օրուճ վէ փէրհիզ թու-
թար ըտը. կէճէլէրի ույգուտուզ զալըը,
սահթ սահթ տուայա վէ թէֆէ.քիւր-
լէրէ տալար ըտը. պունլարտան զաթի նա-
զար հէր կիւն զամչըլանըը՝ իրթիքեատ
էթտիյի թազրիրաթլար իւզէրինէ թէ-
նինտէն զան ազրթտրըրըրատը: Պու զա-
տար զահմէթլէրտէն թապիաթ եօրուլուպ
զալպինտէ պիր ազ կէվշէ.քլիք տույտու-
ղունտա, Բեռնարդոս, նէ՞ իչին պուրայա

կէլմիշաին տէյի, քէնահյէ ասլար ըսը։ Ազիզին սաը չըգըպ եայըլտըզը սէպէպ խայլի ուզագ եէրլէրտէն քէնտիյի կէօրմէյէ կէլմիշ տիրլէր. չօգ տէֆա տախի թէքլիֆ օլունան եպիսկոպոսլուգ փայէսինի բէտտ էտիպ գապտըլ էթմէտի։ Քիլիսէի շէրիֆ իչինտէ ինի սէչիլմիշ փափա իւզէրինէ իսթիւլալ չըգըպ՝ չարէսի պուլունմայտըղընտա մէճլիս եէրինէ Բեռնարդոսու չաղըրըպ՝ Սէն սէօյլէ պուննուն Հա՞նկիսի կէրչէք փափա տըր, տէյի ասդուզտըրընտա, ապիգ խայլի զէման տուայա տուրտու վէ սէմավի թէֆէքքիւրլէրէ տալտը, ասնրա այրըլըպ, Էքիսինին իչինտէն պու տուր տօղրուտու տէտիյինտէ Հէվիսի գանըպ ծնուն տէտիյինի քիլիսէ պաշը թանըտըլար։ Ազիզ Բեռնարդոս պունա քէզալիք ախէր չէթին մասլահաթլար իչինտէ չօգլարընըն շիւպհէլէրինի Հալ էթմիշ ատր։

Վազիթըն փափա Հազրէթլէրի՝ Բեռնարդոսու քրիսթիյան փատիշահլարա եօլլայըպ ատն խաճիլէրինէ գարշը գուտսի շէրիֆտէ օնլարըն եարտըմընը տիլէտի վէ Ալահ էֆէնտիմիզ տախի գուլունուն ասօղինէ գուվվէթ վէրիպ խայլի միւճիդէլէր իլէ պու մասլահաթըն քէնտիյէ մազպուլ օլմալարընը կէօսթէրտի։ Վէ լաքին սըրըը պիլինմէզ Ալահըն թէրթի-

պիյլէ պու ճէնկին ասնու օլ գատար խայրլը օլմատըղընատա՝ Բեռնարդոս նէ կիուռնէ ամը սէօզլէրէ, սիթէմլէրէ վէ զուլմէթէ թէհամմիւլ էթմիշ օլուռլուռնու թարիֆ էթմէք միւհալ գապիլինաէն տիր: Պու գատար ըէնճիտէլէր արատընատա ազկ՝ շէճաաթընը զայպ էթմէյիպ, Անլահըն իւզէրինէ շիքեայէթ էթմէտէն իսէ, պէնիմ խաթիւմ օլմատընը տահա զիատէ խաթէրիմ, պէնիմ ատըմ պօզուլուրուատա զարարը եօգ,ֆագաթ շէֆքէթլիւմիւն ատընատա զիւլ կէլմէսին, տէր խոխ: Անլահ էֆէնտիմիզ գուլուննուն պու ազիմ ատապընատա պէտէլէն էվվէլքինաէն տահա զիատէ միւճիզաթ իշէմէ գուվվէթի վերիպ թէքրար ատընը եէրինէ կէթիրմիշ տիր: Կոտանդիա շէհրինատէ պիր կիւնատէ խայլի սէյրճիլէր էօնիւնատէ օն պիր քեօրուն կէօզիւննիւ աչմըշ տըր. օն չօլատ քիշիլէրէ վէ օն սէքիզ քիւթրիւմլէրէ շինճա վէրմիշ տիր: Կոլոնիա շէհրինատէ իւչ կիւն իշլինատէ եիւզ տիլսիզլին տիլինի վէ օն ատըըլարըն գուլատընը աչմըշ տըր: Պունլարատան գաթի նատար չօգ ճինլիլէրի շէյթանըն զարպընատան գուրթարըպ վազթըյլա օլաճագլարը վէշինէն սէօյլէմիշ տիր:

Ձէքոխյի եօլ գահմէթլէրինաէն վէ ռիյազաթ իլէ կէչէրոխյի էօմր ուսուլին-

տէն գէվալլընրն թէնի գուրս քէմկէ տէօմիւշիւտիւ, ախէր ճիւզի իլէթլէրտէն մաատա պիր տէ միտէ զահմէթի թուվթուպ ատզընա պիր շէյ գօյամազ օլտու, քի ատ վազթ իչինտէ այագլարը տա շիշտի վէ սանքի եարը էօլիւ կիպի գալըը: Ազիզ Բեռնարդոս պու ճէմի ազըլարը Ալլահըն խաթըը իչին սապը իլէ վէ կէօնիւլ խօշնուտլուզուլա չէքտի. սօնրա սօն տէֆա աշգ ու էշգ իլէ ազիզ խորհուրդլարը ալըպ պիթիրիպ եանընտաքի ճէմ օլանլարա տէօնտիւ Պիր շէյէ եարամազ Ալլահըն գուդույում, շիմտի վազթը կէլտի, շու մէյվէսիզ ադաճը չըգարըպ փարէ փարչա էթմէլի, տէտի: Վէ պունտան սօնրա էֆէնտիմիզին 1153 թարիխինտէ կէօզիւնիւ գափայըպ կիւլէր եիւզ իլէ ալէմդըշ տէօրթ եաշընտա ճանընը Ալլահա թէսլիմ էյլէտի: Պու ազիզ քէնտի սադլըղընտա եիւզ ալէմդըշ մանաթըը պինա էթմիշ վէ խայլի տա կիւզէլ քիթապլար ինշա էթմիշ տիր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 21

ՍԸՄՈՒՆ, ՄԸՐԳՈՒՐԻ

Եղկանա վէ Աննա իքի ֆազուլէթ սահիպի զէվճ վէ զէվճէ պիր էվլատլարը օլմատըղը իչին զայէթ մահզուն ուտուլար,

վէ Աննա տուաքնտա տէվամ էտիպ էն-
ճամ Ալլահտան տիլէտիյի էվլատը ալտը
վէ ատընը Սամուէլ գօտու: Մատմ
սիւտտէն քէսիլտիյինտէ Աննա ահտը
իւզրէ էվլատընը ալտպ Հէղի քահանայա-
պետին էլիյլէ էօմրիւ օլտուգճա Ալլահըն
խըզմէթինէ տունտու, վէ էվինէ տէօնտիւ:
Ալլահ էֆէնտիմիզ տունուլան գուրպանըն
քէնտիյէ մագսուտ օլմատընա նիշանէն
Աննայա պաշգա էվլատլար տահի վէրիպ
թէսէլլի էթմիշ տիր:

Սամուէլ Հէղինին եանընտա գալտպ
ծուն էմրի իւզրէ Ալլահըն խըզմէթինէ
մէշղուլ ուտու, վէ ֆաղուլէթ վէ ահէր
էյիլիք պապինտէ իշհար էթտիյի քէմա-
լիյէթ իչին հէր քէսին կէօզլունէ կիրմիշ
խտի, վէ Ալլահըն ծուն պիլէտինճէ օլտու-
ղու ալէմէ փէք էյի պէյան օլմուշ ուտու:
Հէղի եաշընը ալմըշ ըտը վէ Ոփնի վէ
Փենե Հէս նամինտէ էվլատլարընըն իրթի-
քեապ էթտիքլէրի գապահաթլարը պօր-
ճու իւզրէ սէրթլիք իլէ եիւզլէրինէ վու-
րուպ թէրպիյէ էթմէզ իտի: Պիր ատֆա
Սամուէլ ույուր իքէն գուլաղընա սէս
կէլտի, վէ Հէղի չաղըրըյօր գրյաս էտէ-
րէք չափուճադ եաթաղընտան սրչրայրպ
Լէպպի, էֆէնտիմ, տէյի ծնուն եանընա
վարտը. Հէղի՝ պէն չաղըրմատըմ, կիթ
օղուլ եինէ ույու, տէտիյինտէ, Սամուէլ

*

աէօվևնե իթաաթէն կիթոի թէքրար ույդույա տալտը: Պու վադրա ևքի ակֆա էնաե էնաէյե զուհուր էթոխյինաե, հեղի անլաատը .քի Սամուէլի չալըրան Ալահ տը. վե օլ ակպէպաէն թէմալհ էթոի .քի, էյէր պիր ակֆա տահա պու ակս կէլիրաե, Ակօյլե եա՛ Րէպպիմ .քի գու- լան ախինէսին, ակսին: Էմրի իւզրե իթ- ախյինաե՝ Ալահ թէալա հազրէթլէրի Սամուէլին եանընտա կէլոի վե հեղինին էվլաատլարընդն քէօթիւլյուհ իչին ծնուն էվինին բէտտ օլունմատընդ պէյան էյլե- ահ: Պու խայալ կէչոխյինաե՝ Սամուէլ կէօրուհյունու հեղյէ ակմէյե գօրզատս, վե լաքին ծնուն զօր էթոխյինաե հէր շէյի օրթայա չըգարտը, վե վադթի կէլիպ հէր ակոխյի պիրթէքմիլ պաշա չըգար- ղընտա, Սամուէլին ատը պիւյուտու, վե Ալահդն ակվկիւլյուտու օլմատը ձէմիաթ իչինաե չոխ օլաս:

Ձէնք իչինաե հեղինին օղուլտարը տիշ- տիւյինաե՝ պապալարը տույուպ ածընն- տան քէնտիսի տէ տայանամատը վե էօլ- տու. վե Սամուէլտէն պաշգա Ալահդն հուզուրինե կիրիպ չըգան գալմատը: Ան- տանտըղը տախի պու ձէնք արատընտա տիշման էլինե էսիր տիշմիւշ իւտու. վե լաքին արատարընտա զուհուր էտէն գըղըն իչին ծնու եէրինե կէթիրտիքլէ-

բինաէ, Սամուէլ ալար եէրինէ դօտու, վէ ճէմաաթա Ալահըն թէմպիհլէրինէ միւթի օլաուգաան ադնրա միւշմանաան գօրդմամայանաահհաթ վէրիպ, ծնաէն իւ-գէրինէ կէլահիյինաէ աուաար պէրէ-քեաթըյլա գօվլաու վէ Ալահըն պու ինայէթինէ թէշէքքիւրէն գուրպանաուն-աու վէ թաշ տիքաի: Պէննի Իսրայէլին իշինաէ Մուսէա վէ Ահարըն կիպի օլուպ եէրաէն եէրէ կէգէր օնլարըն տավարընը քեաէր վէ իգթիպալարընը գայըրըր ըար: Եաշընը ալար գայրի իշէ կէլմէհիյինաէ Յաէել վէ Աբիա իամինաէ ինի օղուլլարընը ճէմաաթ իւգէրինէ հաքիմ գօտու, վէ լա-քին օնլարըն ֆէնա հարէքէթի իշին ճէ-մաաթ շնքեայէթ էտիպ Սամուէլաէն օն-լարըն եէրինէ պիր փաահշահ իսթէտիք-լէրինաէ, Ալահըն իրաաէինի ացուպ էմրինի ալարգաան ացնրա վէաէրինին գայպ օլմուշ մէրքէպինի արամա իշին չըգմըշ Սաուղու ալար օնլարըն իւգէրինէ փաահշահ գօտու, վէ օնաան ացնրա քէն-աինին գայրի պիր շէյաէն ալագաար օլմա-մաարընը պէյան էյլէտի:

Սաուղ ինի աէնէ միգտարի էյի փա-ահշահլըգ էթտիքաէն ացնրա եավաշ եա-վաշ Ալահըն թէմպիհլէրինաէն չըգմա-ղա պաշլաար. իւք տէֆա Գալգաղաաա Սամուէլէ պէգլէմէաէն գուրպան աուն-

մասը իշխեն Եվրատտան Եվրատս օրհնած փառիշահլըղլընը գայլ էթտի. վէ իքինճի տէֆա Ալահըն աշխըեար էմրի իւզրէ Ամաղէկի գրըմայըլը օնլարըն Ագագ իւմինաէ փառիշահընը սաղ սադըատըգտան սօնրա գուրպան սունմա պէհանէսիյլէ կիւղէլ գոյունլարընը եաղմա էթմէտի իշխեն Սամուէլտէն վէք քէսքին թաղիր իշխիթտի. վէ օնուն եիւրէքտէն տէօնմէտիյինաէ Սամուէլ գայրի եիւղիւնիւ կէօրմէք իսթէմէտի: Սաուլտան նամքեօրլուղու իշխեն Ալահ էֆէնտիմիզ օնուգադէպէտի վէ իւղերինէ ճին եօլլատը. օնտան սօնրա օնուն եէրինէ Դաւիթ մարգարէյի փառիշահ էթմէյէ Սամուէլէ թէմալիհ էյլէտի: Ալահըն պու էմրինի տէ իճրա էթտիքտէն սօնրա գայրի չօգ եաշամայրդա էօլտիւ վէ ճէմի Խարայէլ թափֆէսի իւզէրինէ ալտըրդա էվի Արիմաթէմտէ կէօմտիւ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 22

Ս. ԹՈՎՄԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼԻ

Ս. Թովմաս գալիլէա շէհրինտէ տօղդա պալըգճըլըդ սանաաթլընա թաղիպ օլմուշ ուտու. վէ լուքին դուլթաարճըմրդ Ցիսուս օնու չաղըրտըլընտա հէր շէյինի պրատը վէ հէր թէհլիքէլէրի

կէօղիւնէ ալարագ օնուն շահրալէրի սը-
բասընա կիրտի: Պիր կիւն էֆէնտիմիզ
ֆրիատոս էօլմիւշ Ղազարոսա էօմր վէրմէ
իչին ԵՀՈՒԱԽԱԹԱՆԱ կէշմէք խաթէտի-
յինտէ, շահրալէրինտէն պազիլէրի օնուն
սէպէպինէ քէնտիլէրիտէ պիր շէյ չէք-
մէսինլէր տէյի գօրդու կէօսթէրէրէք,
էֆէնտիմ, ԵՀՈՒԱԽԻԼԷՐ տահա շիմտի
սէնի թաշլամադ իչին արայօրուտուլար·
սէն թէքրար օնլարըն վիլայէթինէ մի
կիթմէք խաթէրսին տէտիքլէրինտէ, Թով-
մաս սահրէրինտէն եիւրէքլի գօփուպ՝
Հայտէ պիգ տէ կիտէլիմ, օնուննա պէրա-
պէր էօլէլիմ տէմէսիյլէ, հիչ պիր թիւր-
լիւ էօլիւմ թէհլիքէսինտէն պիլէ գօրգ-
մամասընը պէյան էյլէտի: Էկէրչի քէնտի
տէ օլ պիր առաքեալլար կիպի զէյթինլիք
տաղընտա ուսթաընը տիւշմանլարընըն
էլինէ պրագըպ գաչտը, վէ լաքին օլ
պիրլէրինին թօփ օլտուղունտա Թովմաս
տահի կէրի գալմասը:

Ֆրիատոս էֆէնտիմիզ տիրիլտիյի կիւն
առաքեալլարա կէօրինմտիյինտէ Թով-
մաս օրատա տէյիլ իտի. ասնրա պունու
պաշգալարընտան իշիթտիյինտէ ինանմազ
խաթէմէյիպ՝ Մըխլարըն տէլիյինի այա-
ղընտա կէօրմէպտէմ, վէ փարմաղըմը իչինէ
սոգուպ էլիմ իլէ պէօյրիւնիւ եւէլամազ-
սամ ինանմամ, տէտի: Թովմասըն պու

* * *

լապըտըլարը իմիտատ էքսիքլէյի կէօա-
թէրտէյի իչին օլ պիր աւաքեալլար տա
չօգ կիւճէնտիլէր, վէ լաքին Հէր քէսին
գալալինի պիլէն Յիսուս սէքիզ կիւն սօն-
րա պիր տահա կէօրիւնտիւիւնատէ, Ակլամ
ալէյքիմ՝ տէյէրէք, Թոմմաա տօղրու
տէօնիւ՝ Փարմաղընը պուրայա կէթիր,
էլիմէ պագ, էլինի ուզաթ պէօյրիւմէ գօ:
Ինանմադըգ էթմէ, իմիտատը օլ, տէ-
յիպ օնուն գապահաթընը եիւգիւնէ
վուրաու: Թոմմաա Թադիրաթընը Թա-
նըյըպ էմրի իւգէ էլի իլէ եարալարընը
եօգլատըգտան սօնրա, Եա Րէպպիմ,
Ալլահըմ տէյէրէք էթտիյի սին էքսիք-
լէյինի Թանըտը վէ ալանէն իմիտքըե տա
էթտիյի կիւնահը իգրար էտիպ ածիլընը
տիլէտի. վէ օնատան էօյլէ Հէր կէօրիւպ
տույատուղունա ինանտըգտան սօնրա, ա-
խէրլէրինէ տէ Քրիստոսու վադ էտէր իտի:

Օլ պիր աւաքեալլար իլէ պէրապէր
պէնտեկոստէ կիւնիւ Ռուհուլլահը ալ-
տըգտան սօնրա ճիւզի վադթ եէհուտիս-
Թանտա գալըպ Ինճիլի շէրիֆի վադ էթ-
տի, վէ սօնրա խայլի միւէհիւտիւէր վէ
տինսիզլէր Թօփրաղընը կէզտիքտէն սօնրա
Հինտիսթանա գատար կիմիտի վէ ճէմի
վարարըլը եէրլէրտէ իշլէտիյի միւճիզէ-
լէրին, տէօնտիւրտիւյիւ ճանլարընն սայըսը
եալընըզ Ալլահա պէյան տը. վէ քէնտի

էօլիամիւնտէն պէշ եիւղ աչնէ սօնրա տահա օրթայա չըգըպ կէօրիւնէն քիլիսէլէր վէ ախէր իպատէթ եէրլէրի Թովմասըն չէքտիյի էզիյէթլէրէ վէ տին հագգընա իզհար էթտիյի ղայրէթէ շէհատէթլիքէտէրլէր։ Զինուամաչին թարաֆընա տախի վարըպ պու կէօնէ խայրը շէյլէր չօգ էթմիշ տիր։

Մարտինկա փատիշահլըղընըն փայթախթը Մէղհապար շէհրինտէ պիր քիլիսէ եափտըղընտա պիր ածախպ հիքմէթ ղուհուր էթտի։ Տէնիզ գըյրընա պիր այգըրը իրի ալաճ տիւշմիւշ իտի. փատիշահ տարայընը եափտըղընտա պուննու գուլլանմադ իսթէյիպ ալմայա տատմըր եօլատը, վէ լաքին տէվէլէր գօշուպ քէնտիլէր տախի չօղալըպ Թիւրքիւ հիւնէրլէր իլէ պու աղաճը տիշարը չըգարմադ իսթէտիլէրիսէ տէ, հիչ պիր Թիւրքիւ եէրինտէն գըմըլտաատմատըլար։ Ս. Թովմա Ալահա իւմիտինի գօյուպ տէնիզ քէնարընա տօղրու վարտը վէ աղաճա էմր էթտի քի էյէր փատիշահ՝ Ալահըն շանընա եափտըղը քիլիսէյէ գուլլանմադա իզն վէրիրսէ, եէրինտէն գըմըլտայըպ, տիշարը չըգարն։ Փատիշահ գայլ օլտուղունտա խալղ տէնիզ գըյրընա եըղըլտը, վէ Ս. Թովմաս գուշաղընը չըգարըպ աղաճըն պիր ֆիլիկինէ պաղտատը վէ չէքտիյի

կիպի գօլայլըղլա տիշարը չըգարտը։ Ա՛էյ-
ճիլէր թէաճճիւպտէ գալըպ Թոմմասըն
Ալլահը կերչէք տիր տէյէրէք, եափտըղը
քիլիսէյէ ագչա իլէ տախի չօգ եարտըմ
էթտիլէր վէ տօղրու տինէ տէօնտիւլէր։
Պաշգա տէֆթա պիր եիւքսէք գայա իս-
թիւնէ պիր թաշտան խաչ գօյուպ՝ Տէնիզ
կէլիպ պու գայայը վուրտուղու վագթ
Էվլօփատան տառմլէր կէլիպ վէրտիյիմ
տէրա վէ գօտուղում թէմել իւզրէ օնլար
տա վազ վէրէճէքլէր տիր տէյի օլ խաչ
իւզէրինէ եազմըշ տըր քի, չօգլարըն զիւ-
մինճէ հալա պու կիւնէտէք կէօրիւնիւր,
վէ տէտիյի իւզրէ տախի տու եէյիպ տէ-
նիզ գայայը տէօյմէյէ պաշլատըղը վագթ-
լարտա Ս. Ֆրանչիսգոս Քաալէր օրայա
կիթմիշ տիր։

Փութ փափազլարը՝ Ս. Թոմմասըն վա-
ղընա գարշը գօյամատըղլարընտա փատի-
շահըն եանընտա հազրընա ֆէնա տէօյ-
լէմէյէ պաշլատըլար։ Պազըլարըն գըյասըն-
ճա փատիշահ պու գըզդանճ քիշիլէրին ըէ-
ճասընա իքրամէն ազիզ Թոմմասը օգ իլէ
վուրուպ էօլտիւրմիւշ տիւր, վէ պազըլա-
րըն զանընընճա զալիմ փափազլար քէն-
տիլէրի օնու էօլտիւրմիւշ տիւրլէր։ Ս.
Թոմմաս հէր կիւն ազշամ իւմթիւ պիր
իզտիհ եէրէ կիտիպ տիքտիյի խաչ էօ-
նիւնտէ տուա էտէր իտի. զալիմլէր պու-

նու չաշուտլայըպ պիր կիւն արգասընտան տիւշտիւլէր վէ Ս· Թոմմա ատէթի իւ-
զէրէ տուայա տալմըշ տուրուր իքէն պի-
րիսի ափանարզ վուտուտան չըզըպ իւզէ-
րինէ վարար վէ խրշար իլէ վուրուպ եէրէ
եաթըրտըղընտա՝ օլ պիրլէրի իւզէրինէ
պատըլար վէ պուտագը տէյնէքլէր իլէ
թէփէլէտիքտէն ոճնրա այաղընտան չէ-
քէրէք տիւրիւքլէտիլէր: Ֆրանչիսկոս
Քասէրին վադթընա գատար ազիզ Թոմ-
մասըն էօլտիւյու եէրտէ գան կէօրիւնիւր
իւտու: Մէզքիւր Ֆրանչիսկոս Հինտիս-
թանա վարտըղը կիպի Ս· Թոմմասըն մէ-
զարը իւզէրինէ կիտիպ տուա իլէ օնուն
եարտըմընը տիլէտի, վէ ֆիլ վագը բէ-
ճասը գապուլ օլունուպ Ս· Թոմմա աշի-
քեար միւճիզէլէր իլէ քէնտինտէն ոճնրա
կէլէն իքինճի Հինտիսթան առաքեալընա
եարտըմ էթմիշ տիր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 23

ՍՈՒՐԲ ԵՐԱՆՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԻՐՄԻԱՑ

Պու ազիզին էօմրիւ Հիքեայէսի Րում Լաթին վէ Էրմէնիլէրին էնքի քիթապլա-
րընտա պիրիսիրինէ վէք մուքտապըզ վէ
լաքին մուխթասէրէն նատըլ օլունուր: Թա
քիւչիւք չաղընտան ֆատուլէթ վէ իպա-

տէթ պապինաէ կէօսթէրսէյի մուհապէթ իչին տահա եաշը քէմալի մէրթէպէսինէ վարմատան ամմէնին խաթէմէսիյլէ եպիսկոպոսլու գ փայէսինէ նայլ օլսուս: Դիոկղետիանոս գրալըն՝ քրիսթիյանլարա գարշը զուլմէթ ֆէրմանը չըգարտըգնաս ազիզ Երանոս պաշգալարը կիսպի գօրգուպ գաշմատը, իլա էյի վէ սիւրիսինու սէվէր չօպան միսալի օնլար իլէ պիրլիքտէ Քրիստոսուն խաթըր իչին հէր թիւրլիւ ընճիտէլէրէ թէհամմիւլ էթմէսի: Զալիմ գրալըն հաքիմի Պրոբոս Երանոսուն հազրնա իչիթմիյինէ հուզուրինէ չաղըրսաը, վէ ալահլարա գուրպան սունմայա էմր էյլէտի. վէ նաքին Երանոս՝ մին ուղրունա գանընը մէօքմէ իչին օլան արզուհալըսընը եազըպ գօնդարտը: Ալ ատամ գէլիպ Նիքոմիտիյա գարշը գիտիպ՝ գէնտինէ գրյմա, թէքլիֆիմի գապուլ էթ վէ ալահլարա գուրպան սուն եօխսա սօնսուն ֆէնա օլուր սէյինճէ, Երանոս՝ հաթթա Քրիստոսուն խաթըր իչին սիսատէթ շէքիլ էօլճէք օլուրսամ սօնսում միէք էյի օլուր, սէյի ճէվապ վէրսի:

Պրոբոս պու ճէվապըն իտիրինէ էօքէլէնիպ տահա թիւրլիւ իշքէնճէլէր վէրմէքտէն սօնրա չայ իչինէ սիթրպ պօղմայա էմր էյլէտի. վէ լաքին Երանոս՝ մին ուղրունա գանընը մէօքմէ իչին օլան ար-

զեւանի կէօսթէրտիյինաէ իւք էվվէլ դըլըճ իլէ պաշլնը վուրտուլար վէ ոճնրա թէննինի Սավա չայընա աթտըլար: Ագիպ երանատան էօլումու էֆէնտիմիզին 303 *թարիխինաէ վագը օլմուշ տուր:*

ՕԳՈՍՏՈՍ 24

ԴԱՆԻԷԼ ՄԱՐԳԱՐԷ

ԵՒ ԵՐԵՔ ՄԱՆԿՈՒՆԵՔ ԲԱԲԵԼՈՆԻ

Դանիէլ՝ Յուդայ ազգունատան օլտուղու իչին թէն թարափընատան գրիատտա էֆէնտիմիզ իլէ խրատլըղը վար տըր վէ արգատաշլարը Անանիա, Ազարիա վէ Միսայէլ կիպի քէնտի տէ փատիշահ տիլտիրմատէն էնմէ խոի: Պունլարըն տէօրտիւ տէ տահա քիւչիւք եաշընատա իքէն Յուդայ փատիշահը Յոյակիմ իլէ էսիր տիւշիւպ եէհուտիթթանատան պալատտա կէօթիւրտիւրտիւլէր: Յոյակիմ փատիշահ գուրթուլուպ փաիթախթընա ավատէթ էթտիյինատ պրատարըղը ըէհնիլէր արատընատա Դանիէլ տախի պուլունտու վէ նապուքտոնոսորուն էմրի իւզէ փատիշահ մէտրեաինէ գօնտուլուպ օնլարըն այնու գանունլարը իչինատ թէրպիյէ օլուր վէ իլիմ էօյրէնիր խոիլէր: Պու Յուդայ ազգունատան տէօրթ տոխտ չօճուգլար, եանի Դանիէլ, Անանիա, Ազարիա վէ Միսայէլ՝ փատիշահ

ասֆրասբնատան եէմէք իսթէմէյիսպ իւզէր-
լէրինէ նայըր օլան Մատաստպ պէյէ եալ-
վարտըլար քի քէնտիլէրէ լէզիզ տու-
թանի թաամլար եէրինէ տու վէ ատպէ-
վաթ վէրսին վէ օնլարը եէյէրէք օլպիր-
լէրինտէն տահա գիտաե շէրին վէ տինճ
կէօրիւնիւրիւտիւլէր : Ալլահ թէալա
հազրէթլէրի տախի պու տէօրթ ազիզ
դուլտարընա տագ վէ ֆիրաէթ լութֆու
վէրիպ հէփիսինին էօնիւնտէ իսթիպար
պուլտուտուլար : Դանիէլին գիհնի իւ-
չիւնտէն տահա գիյատե աշըրը օլուպ քէ-
րեմի իլահիյէ վազթըտա օլաճագ շէյլէրի
փիշինէն կէօրիւր խապէր վէրիր իտի, վէ
ագ գէյրէքլիյի իչին ալիմլէրին ալիմի
Սուլտանա թէշքիհ օլունուրուտու : Տա-
հա քիւչիւք իքէն ազիլանէ քէտիյի շէ-
րիաթ վէ վէրտիյի սիճիլ իլէ կիւնահսըզ
վէ գապահաթսըզ եէրտէ էօլիւմէ հիւքմ
օլունմուշ Շուշանըն էօմրիւնիւ գուրթա-
րըպ՝ ուլթանմագ իսթիյարլարըն տիլինի
թուլթատուգտան սօնրա՝ ուպուտիյէթ եէ-
միշ տատէթսիզ հաքիմլէրի եօղ էթ-
տիյի իչին ճէմիաթ էօնիւնտէ գիյատե
նամ ալմըշ ըտը : Իւչ սէնէ միրուրինտէն
սօնրա իլիմլէրինի թահսիլ էտիպ Նաբու-
քոդոնոսոր փատիշահընն հուզուրինէ չըգ-
մըգլարընտա՝ օլ պիր եաշընտա ալմըշ վէ
վուգուֆիյէթ պապինտէ ագլգէյրէք

ֆէյլէսօֆլարտան վէ ալիմլէրտէն պու տէօրթ չօճուղլար իւթիւն պուլունուպ ղայէթ իլէ օնուն կէօզիւնէ կիրտիլէր. վէ Դանիէլին իւզէրինէ պիր մահաուս մու-հապպէթ պաղլայըպ շահզատէսի իամինի վէրտի վէ Բաղտատտար չաղըրտը, վէ օնուն խաթրը իչին արդատաշլարընըն իամլէրի տէյիշիլիպ, Սեդրաք Միսաք վէ Աբեդնա-գով չաղըրըտըլար:

Նաբուքոդոնոսոր փէտէրի էօլիւպ քէնա-տիսի օնուն եէրինէ թախթա ճիւլուս էթտիյինատէն իչի սէնէ սօնրա պիր հէյ-պէթլի տիւշ կէօրտիւ. թիւրլիւ հէյու-լալարտան եատիմա պաշը ալթունը պիր իրի տուրէթ կէօրտիւ. վէ ույդուտունատան գալդըրըլընտա կէօրտիյինիւ ունուտուպ՝ նէ օլտուղունու տէսինլէր վէ մանտարընը վէրտինլէր տէյի ճէմի միւնէճճիմլէրի վէ ալիմլէրի եանընա չաղըրտը. վէ լաքին պունլար պիր շէյ էտէմէտիքլէրինտէ հէ-փիսինի տէ գըրմայա էմր վէրտի: Դանիէլ վէ արգատաշլարը տսխի ալիմլէր արըա-րընտա օլտուդլարը իչին, օնլար տա թէհ-լիքէ իչինտէ իտիլէր, օլ ճիհէթտէն Դա-նիէլ փատիշահըն հուզուրինէ վարտը վէ էմրինին իճրասընը ուզաթմայա եալվարըպ միւհլէթ տիլէտի: Օնտան սօնրա արգա-տաշլարըյլա պէրապէր հազգ Ալլահըն էօնիւնտէ տուայա տուրուպ՝ կէճէ րու-

յաջնտա մասլահաթըն նէ վէ նասըլ օլ-
տուղունա վուգուֆ օլտու վէ իրթէսի
կիւն հէր շէյի եէրլի եէրինճէ փատիշահա
նագլ էտիպ տիւշիւնիւն մանսաբնը տախի
վէրտի: Նաբուքոդոնոսոր հէր շէյի օլտու-
ղու կիպի տույտուղունտա մալ գալտը
վէ Դանիէլին Ալլահընը մէտհ էթտիքտէն
սօնրա օնու ճէմի պաղտատ ալիմլէրի իւ-
զէրինէ պաշ էթտի վէ մէմլէքէթ ումու-
րտունու օնուն էլինէ թէսլիմ էթտի վէ
Դանիէլ փատիշահընն պիլմէսիյլէ արզա-
տաշլտըը Սեղրաք Միսաք վէ Աբեդնա-
գովու վէզայէթլէր իւզէրինէ մէէմուր էյ-
լէտի: Պու ազիզլէրին տէօրտիւ տախի
փատիշահ էմրինէ միւթի օլուպ տէվլէթ
օմուրտունու սատըգանէ իտարէ էթտիք-
տէն սօնրա Թափտըգլտըը Ալլահըն հու-
զուրինտէ տախի դալպլէրի թէմիզ իտի
վէ իլմ իւ ֆաղուլէ թպապինտէ եէքթա
ըտըլար: Պէօյլէ ազիմ մէրթէպէյէ եէ-
թիշտիքտէն սօնրա էլէրինտէն կէլտիյի
գատար քէնտի միլլէթլէրինտէն օլան-
լարա եարտըմ էտէրիտիլէր, քի իւզ փա-
տիշահըն օղլու Յովակիմ վէ պիր գաչ
ալնէ սօնրա Յուդանըն սօն փատիշահը
Սեդեկիա տախի եէտիր տիւշմէ իլէ պու-
լարըն սայըտը զայէթ չօղալմըշտըր, վէ
պու եէսիրլէրին արտընտա Եվեկիէլ մար-
գարէ վէ պաղըլարըն զանընճա Մուրթ-

քէ տախի պուլունուրուտու։ Երեմիա մարգարէնին եւ հուտիթեանտա փէյղամ պէրլիք էթուիյի կիպի, եվէկիէլ տախի պաղատատ թօփրաղընտա Դանիէլին տաղ-լուղընտա նայ վէ յովք սալինլէրէ օնու թէշակի էտէրէք փէյղամպէրլիք էտէր վէ իլմինի ալէմէ տույուրուրուտու։

Նաբուքոդոնոսոր ասքէր գուվվէթիյլէ պուլտուղու ֆիլթուհաթլար իւզէրինէ դապարըպ վէ քէնտինտէն պիւյիւք ղայրի շէյ եօզ գըյտա էտէրէք ֆուզուլանէ ալ-թունտան տէօքմէ սիւրէթինի եափթըր-տը վէ հէր քէս օնա կէլիպ սէճտէ գըլտըն տէյի էմր էթտի, վէ էմրինէ իթտաաթ էթմէյէնլէրի ատէշէ ատմտադա էօրֆ վէրտի։ ձէմի շէհր էհալիսի մադրուր փա-տիշահըն պինամուս էմրինի իճրա էթտիք-լէրինտէ, Դանիէլ արգատաշլարըյլա պէ-րտապէր պու ալիմ կիւնահա իրթիքետապ էթմէտի։ Գըզգանճ միւննէճճիմլէր՝ Դա-նիէլին հագգընտա պիր շէյ տէմէյէ գօր-գուտ՝ օլ պիր իւչ արգատաշլարընը փա-տիշահա զամմազլատըլար. վէ փատիշահ էօքէլէնիպ ֆիլհալ հուզուրինէ կէթիր-մէյէ էմր էթտի. վէ տույտուղունուն կէր-շէքլիյինի թտահիհ էթտիքտէն սօնրա էօրֆիւ իւզրէ եանմըշ, թուրթուշմուշ քիւլհան իշինէ ատմտըտը վէ լաքին օն-լարըն միճիղէթ իլէ եանմայըպ օրտուս

տուա էթմէլէրինի կէօրտիւյիւնաէ՝ ֆու-
բունուն եանընա վարտը, վէ պիւլէնտի
ավազ իլէ, եա՛ Ալլահըն սատըգ դուլլարը
Սեդրաք, Միսաք վէ Աբեդնագով, գալգըն
տիշարը կէլին, Ալլահընըգ սիզի դու-
թարտը տէյիպ օնլարըն էօնիւնաէ հազգ
թէալա հայըէթլէրինէ սէճաէ գըլտը վէ
օնտան սօնրա օնլարըն թափտըղը Ալլահ
իւզէրինէ ֆէնա ահօյլէմէմէյէ թէմպիհ
էտիպ օնլարա տահա շան վէրմէ իչին տէվ-
լէթի ալթընտա օլան եէհուտիլէր իւզէ-
րինէ մէէմուր էթտի: Դանիէլ տահի
տուատը պէրէքեաթլըյըա պու օլան շէյ-
լէրէ չօգ եարտըմ էթմիշ տիր:

Վէ լաքին պու ադամ հիքմէթէ նհա-
պէթէն նաբուքոդոնոսոր տահա քիպլինի
պիր թարաֆա պրագմագ ըտը, վէ Ալ-
լահ՝ ճէսամէթլի վէ պէրէքեաթլը ադա-
ճըն ամմէյէ նաֆտադա վէրտիքտէն սօնրա
քէօքիւնտէն քէսիլիպ ալթընմասընը տի-
շինտէ կէօսթէրէրէք՝ քէնտինին տէ
օնուն էլինտէ պաշդալարընը դաղէպլէմէ
իչին պիր միւնասիպ ալաթ օլմասըյըա
ճէնքճիլէր իչինտէ պուլտուղու ֆիլթու-
հաթը անլատըյտա տա, եինէ ադըը պա-
շընա կէլմէտի, վէ ֆօտուլուղու էլտէն
պրագմատը: Կէօրտիւյիւ տիւշիւն մանա-
սընը թէքրար միւնէճճիմլէրինէ սօրտու
վէ օնլար թափիր էտէմէտիքլէրինտէ

Դանիէլ հիճաղ էթ-մէտէն՝ օնուն մալ-
բուլուղու իչին Ալահըն տարըլմասընը
պէյան էթտի, վէ փատիշահլարը էլինտէ
թութան Ալահը թանըյըղ իդիսար է-
տինճէյէտէք ինսանլարտան գօվալանըղ
օրմանլար արտարնտա եէպան հայվա-
նաթլար իլէ ատքին օլմաբնը փիշինէն
խապէր վէրտիքտէն ոնրա, Ալահըն մէր-
համէթինի տիլէ, տատագա իլէ կիւնահ-
լարընա ագվլըղ պուլ տէյի օնա նասիհաթ
վէրտիյէ տէ, տէտիյի գադըլ օլունմա-
ը վէ ֆիլվաղը ինսանլարտան գօվալանըղ
արղըր կիսի օթլանմայա պաշլատը. տէ-
րտի գալընլանտը, ատչը վէ թէրնատը ս-
դանտը: Վէ օնտան ոնրա Դանիէլին
տէօվրէ մուճիպինճէ, իդէրինտէն եէտի
վադթ, եանի եէտի սէնէ վէ եախօտ եէ-
տի այ կէշֆէտէն ոնրա թէքրար ադըլ
պաշընա կէլտի վէ Ալահը թանըյըղ տա-
դըշտատը, վէ Ալահ տանի պիլմէդատէլէ
թախթընը թէքրար օնա պուղըշտատը:

Պաշգա տէֆա տանի Նաբուքոդոնո-
սորուն օղլու, եախօտ թօրնու Բաղտատտա
պաշտամ թատմը էտէրիքէն դանի գաֆիլ
պիր տաէմ փարմադըտը օրթայա չըղըդ
փատիշահըն տարայը տուտուրնա պիր շէյ
եապտըրտատ. միւնէճճիմլէր մանտարնը վէ-
րէմէտիքտէն մատտա օգույտամատըղտա-
րընտա Դանիէլի չաղըրտատըտ վէ օ օգու-

ուգտան օձերա մանուսքնը տա վէրտի, եանի Նաբուքոդոնոսոր էվինաէն փառիշահլուլն գալդմասքնըն վազթը կէլէսինի: Վազրա ազիզին սէօվլու մուճիպինճէ օլ կէճէ Բաղտասար փառիշահ վուրուլտա վէ Դարեհ Մար՝ Գրկել պաշլարըն փառիշահը Կիւրոսուն եարտըմըլա Գրեանիլէրին փառիշահլուլնը զաթթ էթտի:

Դարեհ՝ ճէմի մէմալիքինաէ եուզ եիրմի վալի գօսուլտունտա, օնլարըն իւզէրինէ աէ եուզ վէզիր մէհմուր էթտի վէ օ իւզլէրին պիրի աէ Դանիէլ խոճ. քի օլ զէման նէ զաատար եաշլնը ալմըշտըյտա տա, տահա տոլ ճէուր վէ զուվվէթլի խոճ, վէ էմինսիյի ֆիրաէթ վէ պիլիճլիք իշին օլ աէրէճէ Դարեհին կէօզլունէ կիրտի քի օնտա ճումլէ բիճաճ քիսպարըն վէ ճէմի աէվլէթի իւզէրինէ նազըր նատը էյլէտի: Դանիէլին պու թարզ պիւյիւմէսինէ օլ պիրլէրի զրզպանտըլար վէ պիր թադրիպ իլէ վիւճուտունի օրթատան զալտըրմայա զաթթ էթտիլէր. վէ պիր իշէ կէլիր սէպէպ պուլամտըզլարընտա օնտուն սինինի պէհանէ էտիպ՝ Օթուզ կիւն իշինտէ Դարեհ փառիշահատան զայրի ալահատան սիլէք սիլէյէն արսլան գույտունա աթըլատագ տըր տէյի ֆէրման չըգարտըլար: Դանիէլ պու ֆէրմանտան

պիտապէր կիպի օլուպ ատէթի իւզէ գուտսի շէրիֆէ տօղրու օլան փէնճիրէսինի աչար վէ կիւն ու իչ սամի տիպ իւա-
թիւնտէ Ալլահընա տուա էտէր վէ շիւքր սունարըտըր: Տիւշմանլարը պունու կէօր-
տիւքլէրինտէ՝ Դանիէլ փատիշահ էմրինէ գարշը կէլիյօր տէյէրէք, գույա աթ-
մաղա զօր էտէր իտիլէր. Գարե՛ն՝ Դանիէլի ատվտիյի իչին գուրթարմազ իսթէտիյէ տէ օնլարըն իպրամընա գարշը կէլէմէյիպ՝ Թաֆտըղըն Ալլահ ատնի գուրթարտըն տէյիպ գույա աթմաղա էմր էթտի, վէ իւզէրինտէն պիր կէճէ կէչտիքտէն սոնրա, սապահլայն գույունուն եանընա կէլիպ արսլանլար արաընտա Դանիէլին սաղ գալմասընը կէօրտիւյիւնտէ, շազ օլտու վէ օնուն եէրինէ հազրընա ֆէնա ատըյէյէնլէրի աթտըրտը. քի հէմէն տիւ-
շէր տիւշմէզ արսլանլար իւզէրլէրինէ վարըպ փարչէտիլէր:

Օլ էյէտմլէրտէ Ացէմլէրին փատիշահը կիւրտա ճէմի շարդ վիլայէթլէրինի քէնտի հիւքմիւ ալթընա ալտըղընտա գաչզըն եէհուտիլէրէ վաթանլարընա ատօնմէյէ իմն վէրտի: Վէ լաքին Դանիէլ պաղ-
տատա օլան միլլէթտաշլարընա եար-
տըմ էթմէ իչին ատօնմէտի, վէ իքի փա-
տիշահըն տա փէք ատվկիւլիւտիւ իտի: Պաղտատա էհալիսինին թաֆտըղը պաշ

Ե՛լ փութան սիբէթինի գըրսը. վէ պիւյիք էժտէրի էօլտուրտու. ճէմիաթ պու սէպէպտէն պաշ գալտըրտըլընտա՝ Դարեհ մէճպուր օլսա Դանիէլի գուտումուշ ճէմիաթըն էլինէ թէսլիմ էթտի, վէ Դանիէլ իքինճի տէֆա արսլանլար գույտուննա ատըլըպ ալթը կիւն իչինտէ գալսը, վէ Ամբակում մարգարէ հէր կիւն Աղսա թէսալանըն մէյի եարտըմըյլա գուտսի շէրիֆտէն պաղտատա եէմէք կէթիրիրտի։ Եէտինճի կիւն փառտիշահ օնու էօլմուշ գըյտա էտիպ իւզէրինէ աղլամա իչին գույտա վարտըլընտա թէքրար սաղ պուլսա շապ օլտու վէ Դանիէլին Աղսահընտան գայրի ալսա օլմամաընը իգրար էտիպ գույտսան չըգարտը վէ օնուն եէրինէ տիւշմանլարընը ատըլքի անիտէ փարչա փարչա օլտուլար։

Դանիէլին էօմրիւ հիքեայէսի իւզէրինէ պունտան գայրի շէյ պիլմէյիզ։ Քրիստոս էֆէնտիմիզին տիւնեայա կէլիպ թէն ալմատը իւզէրինէ վէ ախէր պունտա քէզալընք ոն վաղթլարտա օլաճապ շէյլէրի էվվէլ խապէր վէրտիքտէն ոնըտա բավիլէրին զանընընճա Պիւրտուն փառիշահլըղընըն իւչիւնճի սէնէսի Քրիստոս էֆէնտիմիզին տիւնեայա կէլմէսինտէն 534 սէնէ էվվէլ եիւզ եաշընտա վէֆաթ էթմիշ տիր։ Աղիզին սաղլըգ արգատաշ-

լարը տախի Անանիա, Ազարիա վէ Միսա-
յէլ եաշլարընը ալտըդտան ասնրա ֆազու-
լէթլէ ՚ռմլու Ալլահա թէսպիհ օլմուշ
տուրլար: Պու տէօրթ ալիզլէր իչլին
Ատտաղոս փատիշահընն էմրիյլէ գըլըճ իլէ
վուրուլուպ էօլմիւշ տիւրլէր, տէյէնլէր
տախի վար տըր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 25

ՍՈՒՐԲ ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ

ՖՐԱՆՁԱ ՓԱՏԻՇԱՀԸ

Ֆռանճտարլար վէ պէյլէր էօրնէյի ազիզ Ֆրանչա փատիշահը տօգուզունճու Լու-
դովիկոս էֆէնտիմիզին 1215 թարիխին-
տէ Փուատի շէհրինտէ տիւնեայէ կէլտի:
Փէտերի սէքիզինճի Լուդովիկոս՝ վաղթին-
տէն էվվէլ էօլտիւյիւնտէ իսպատէթքեար
վէ Ֆազուլէթլի վալիտէսի Պիանգա՝ օղլու
տահա օն իքի եաշընտա իքէն Ռէմս շէհ-
րինտէ օնու փատիշահ էթտիրտի վէ տէվ-
լէթ օմուրտունու մուվաֆֆաղիյէթն իւզէ-
րինէ ալտըդտան ասնրա օղլունուն Թէր-
պիյէսինէ մուգայեէտ օլտու: Ս· Լուդո-
վիկոս Ֆազուլէթ վէ իլիմ վէ տէվլէթ
իտարէսի հաղդընտա Թահսիլ էթտիյի
քէմալիյէթլէրի պաշլըճա տինտար վէ
ըրզ վէ Ֆազուլէթ սահիպի վալիտէսին-
տէն էօյրէնմէսինի ինքեար էտէմէզ: Թա

քիւշիւք չաղընատա՝ Ալլահ գօրգուսու իչինատէ փէրվէրատէ էտիպ՝ կիւնահըն չէրքինլիյինի օնա կէօսթէրմէ իչին, չօգ ատֆա՝ Սէվկիւլիւ օղլում, կէօզիւմ էօնիւնատէ կիւնահըզ էօլմէնի պիր աղըր կիւնահ իլէ Ալլահը ինճիթմէնատէն տահա զիյատէ արզիւլէրիմ, տէր իտի: Վալիտէյինին պու ագիլ սէօզլէրի Լուդովիկոսուն գալպինատէ էյլէ պատմա օլտու քի, կիւնահա իրթիքեապ էթմէտէն իսէ էօլմիւ կէօզիւնէ ալըր ըսը, վէ պու քիւշիւք եաշընատան գօտուղու նիյէթատէ գավի տուրմասընա խոստովանահայրը շէհատէթլիք էտէր, վէ էօմրիւ օլտուգճա պիր աղըր կիւնահ իլէ Ալլահը ինճիթմէմիշ օլտուղունու թաստիգ էտէք: Գալպինատէ տույտուղու Ալլահ գօրգուսունու պաշգալարընըն եիւրէյինատէ տախի հասլ էթմէք իսթէյիպ՝ պիր կիւն պիր ույուզա րաստ կէլտիյինատէ եանընտաքի սարայլըլարընն պիրիսինէ տէօնտիւ, Ույուզ օլմաճմը, եօխսա պիր աղըր կիւնահ իշլէմէքտի իսթէրիտին տէյի ատրտու: Ույուզ օլմատան իսէ, եիւզ տէֆա կիւնահ իշլէրիտիմ տէյի ճէվապ ալտընընտա՝ փատիշահ էօքէլէնտի, վէ ֆիլհագըգա Ալլահընն լութֆու իչինատէ օլմամագ նէ տէմէք տիր պիլմէյօրսուն, իմտի պիլմիշ օլասընն քի տիւնեանընն հէր պէլալարընատան զիյատէ,

պիր աղըր կիւնահտան գօրգմալը սըն, տէտի:

Լուդովիկոս պալատէ թարիֆ էթտիյիմիզ իւզրէ կիւնահտան վէ հէր կիւնահ սէպէպինտէն կէրի տուրուպիպատէթ վէ ֆազուլէթ թալիմաթլարընա թալիպ իտի. պիր աճաիպ իպատէթ իլէ եէվմիյէ իքի պատարագ կէօրիւր, վէ խայլի զէման տուայա վէ բուհանի թէֆէքքիւրլէրէ մէշղուլ օլուրուտու. հիւքմիւ ալթընտա օլանլարըն աղզընտան պիր ֆէնա լագըրտը չըգտըղընը տույտուղունտա, սապը էտէմէյիպ թազիրտէն սօնրա օնու իալահ էթմէյէ չալըշըը ըտը: Քրիսթիյան տօղուպ վաֆթիկ լութֆունա նայլ օլմասընը պաշընա գօտուղու թաճտան զիյատէ թութարըտը: Տին մատտէլէրինտէ իթիգատը գավի վէ հիչ շիւպհէսի պիլէ եօղ ուտու. պիր տէֆա պիրիսի՝ Էքմէք սուրէթի ալթընտա Քրիստոս էֆէնտիմիզ պիր չօճուգ քիափէթինտէ պիրիսինէ կէօրիւնմիւշ տէյի տէտիյինտէ, Քրիստոս էֆէնտիմիզին՝ Հաղրդութիւն իչինտէ մէվճուտ պուլունմասընա գավի ինանընըրըմ, վէ իթիգատըմ էօյլէ գավի տիր քի կէօզիւմ իլէ կէօրմէյէ համէթ եօք տուր, տէյի ճէվապ վէրտի: Ըսթամպօլ գրալը՝ Քրիստոս էֆէնտիմիզին տիքէնտէն թաճընը պունա փէշքէշ եօլլատրըղընտա՝

ճէմի քահանաները վէ սարայլըները-յա պէրապէր պէշ միլ ըրագ գարշը կիթ տի, վէ եալըն այագ, պաշը աչըգ պու ազիմ խազինէյի արգասընա ալըպ Ս. Անտոնոսան ազիզ Պիքիրին քիլիսէսինէ վէ օրասոան տախի Ս. Նիկողայոսուն քիւչիւք քիլի-սէսինէ կէթիրիպ զինէթ իլէ գօտու: Քէնտի նէֆսի հագգընա մանասթըրտա-քի եաշայան րահիպլէրտէն զիյատե սըգը պագար ըսը. հէր կիւն պէլինէ գըլուը գուշագ սարարըսը, հէր ճումա կիւնիւ վէ պաշը եօրթու կիւնլէրի օրուճ վէ փէրհիզ թուրթար ըսը: Քիւչիւք եաշըն-տա ինքէն ավա չօգ մէյլի վար ըսը, լաքին օնպէշ եաշընա վարտըղընտա տահա զի-յատե տուայա վէ Ալլահ խըզմէթինէ վագթ պուլմադ իչին օնտան տա Ֆէրա-ղաթ կէլտի. Ֆուգարէլէրէ էլինտէն կէլ-տիյի գատար սատագա էթտիքտէն ածնրա, հէր ճումա իրթէսի պիր գաչընըն այա-ղընը տախի եայգար ըսը. կիւնտե եիւզ եիրմի Ֆուգարէ սարայընտա եէմէք եէր իտի, վէ իչինտէն իւչիւ հէր կիւն քէնտի ածֆրասընտա օլմալըյըրտը: Սարայլըլար-տան պիրիսի Լուդովիկոսուն պու Ֆու-գարէլէրէ օլան մուհապպէթինի՝ փատի-շահա եազըշմագ շէյ տէյի թագիհ էթտիյինտէ՝ Ֆուգարէլէր պիճաթը ալ-թընտա Քրիստոսու կէօրիւր օնա րիայէթ

էաէրիմ, ֆուգարէլէրէ էթտիյինիզէ պանա էթմիշ կիպի թուԹարըմ տէյէն ֆրիատոս տուր. ֆուգարէլէր սապր իլէ, վէ գէնկինլէր սատագա վէրմէ իլէ ճէննէթ կիրէճէք տիրլէր տէյիպ՝ տիլինի թուԹտու: Փէք չօգ խասԹէխանէլէր, ֆուգարէխանէլէր վէ իմարէթխանէլէր եաիտըրըմըշ տըր. Ալլահըն շանու իզզէթի իչին պինա էթտիրտիյի քիլիսէլէրին վէ մանասթըրլարըն սայըսը եօգ տուր:

Պունլարտան գաթի նազար տէվլէթի օմուրունատիգաթը օլուպ հէր պապտէ ճէմիաթընըն էյի վէ րահաթ օլմասընա ֆիքր գոստու: Նահագ շէրիաթ քէսէնլէրէ, հարամ էտիպ խամրն եէյէնլէրէ, պիհուտէ եէրէ անտ իչէնլէրէ, վէ Ալլահըն ատընը պօշ եէրէ ալըպ քիւֆր էտէնլէրէ մախսուս ճէրիմէ վէ գազէպ գոստու. հաֆԹատա իքի կիւն իսԹէյէն կէլիր հալինի արզ էտէպիլիր իտի. էնճամ պիր տէվլէթ իզէրինտէն Ալլահըն ալգըշընը վէ պէրէքեաթընը մէն էտէն ճէմի պէտ ատէթլէրի վէ պէտ խույլարը օրԹաան նապէտիտ էթմէյէ զայրէթ էթտի: Իզէրինէ կէլէն տիւշմանլարընը ֆէթհ էթտիքտէն սոնրա ճէմիաթընատան պաշ գալտըրանլար տա օլտու իսէ սիլահը գուվվէթիյլէ օնլարը տա թուԹտու, պու գատար ֆիւթուհաթլար իզէրինէ ատը

չըգըալ հէր քէս օնտան իհթիրազ էթ-
մէյէ պաշլատը։

Տին հագգընա օլան մուհապպէթինի
կէօսթէրմէ իչին տէֆաթ իլէ ազիզ եէր-
լէրի տիւշման էլինտէն գուրթարմազ
իչին ճէնկէ չըգատը. իքիսի տէ արզիւսիւ
իւզրէ պաշա չըգմատըյսա տա՝ Լուդովի-
կոսուն ղայրէթի վէ շէճաաթը պէյան
օլսու վէ իւճրէթսիզ գալմատը։ ճէնկին
պաշլանդըճը քէնտիյէ փէք խայրլը օլսու,
վէ լաքին Ալլահըն թէֆթիշ օլունմազ
թէրթիպիյլէ ոօնրա ասքէրինին չօղու
խաաթէլէնտի վէ չօղու տաղըլըպ Սարա-
կինոսլար էլինէ տիւշիւյիւնտէ քէնտի
տէ եէսիր թութուլսու։ Պէյլէ պիր
ճէնա վէ աղըր սաաթտա Լուդովիկոս
Ալլահա օլան իթիգատընը ղայպ էթ-
մէյիպ մէրտանէ պաշընա կէլէն գազայր
շէքտի. վէ ազգընտան պիր աղըր լազրըմը
չըգարմատան սոպր իլէ հէր շէյէ թէ-
համմիւլ էթտի, շէյլէ քի քէնտի տիւշ-
մանլարը պիլէ թէաճճիւպ էտէրիտիլէր։
Փարիզտէ սարայընտա սաէթ էթտիյի
տուալարը վէ խատէթ թալիմաթլարընը
էսիրլիյի վազթընտա պիլթէքմիլ իճրա
էտէր իտի։ Վէլ հասիլ աղըր աղըր շարթ-
լար իլէ գուրթուլսու, օն սէնէ միւթա-
րէքէտէն սոնրա ալտըղը եէրլէրի կէրի
վէրմէյէ վէ սէքիզ տէֆա եիւզ պին

ատգաթ էօտէմէյէ էլ եազըսը վէրտի։ Պու կիուննէ գուրթուլտուգտան սօնրա խայլի վագթ փահթախթընա տէօնմէտէն պէլէսթըն ճանիպլէրինտէ կէզիպ ազըզ եէրլէրէ զիարէթ էթտի. էլէ տիւշմիւշ էահրլէրին չօղունու գուրթարտը, վէ ֆաֆիրլէրէ ատտագա տալըթտը. էնճամ վալիտէսինին ֆարիզտէ վէֆաթ էթմէսինի տույտուղունտա չափուճագ մէմալըքինէ տէօնտիւ։

Պիր գաչ սէնէ սօնրա քրիսթիյանլարըն էվվէլբինտէն զիյատէ մէշրըգտա րէնճիտէ չէքտիքլէրինի տույտուպ օնլարը գուրթարմադ իչին եէնի ճէնք աչմայա գարար վէրտի. ճէննկին պաշլանըրճը նէ դատար էյի կիթտիյէ տէ, եինէ արզիսինէ կէօրէ սօնու կէլմէյիպ Ալլահըն իրատէսինէ թէալիմ օլտու։ Վարտրը վիլայէթին զայէթ արճադլըղնատան, տու էքսիքլիյինտէն վէ հէվանըն ույկունտուզունատան ասքէրի խասթէլէնիպ դրըլմադա պաշլատը. պիր օղու տախ կէօզիւ էօնիւնտէ պու ֆէնա իլլէթտէն թուխթուլուպ էօլտիւ. էնճամ քէնտիսինտէ օ իլլէթէ կիրիֆթար օլտուղունտա ճէսարէթի զայպ էթմէյիպ հէր շէյտէն էվվէլ քէնտիյի տուտայա վէրտի վէ աշգուէշզ իլէ ակիմ խորհուրդլարը ալտը։ Օնտան սօնրա շահզատէսինէ կիւզէլնա-

սիհաթլար վէրտիքատէն ասնրա Քրիստո-
սուն խաչընը էլինէ ալըպ էօփտիւ վէ
ասնրա թէքրար տին, իւմիտ վէ մուհապ-
պէթ ամէլինի էտիպ, եա՛ Րէպպիմ խա-
նէնէ կիրմէք տիր արզիւմ, վէ տարի
հիւմայուննուննա շէֆքէթլիւմ սէճատ
գըլըպ իսմին մէտհինի էթմէք տիր մէրա-
մըմ տէյէրէք էֆէնտիմիզին 1270 թա-
րիխինտէ փաք րուհինի եարատըճըսընըն
էլինէ թէալիմ էյլէտի:

ՕԳՈՍՏՈՍ 26

ՍԱՒՐ ԸՊՐԻԸՆՈՍ

ՎԷ ՋԷՎՃԷՍԻ ԱՆԱՏՈԼԱ

Ս. Ադրիանոս քէնտի փութփէրէսթ վէ էհլի Անատոլա քրիսթիյան ըսը, իքիսի տէ Իզնիմիտլի օլուպ Մաքսիմիանոս գրալըն քրիսթիյանլարա գարշը էթտիյի զալիմլիքլէրի կէօզլէրիյլէ կէօրիւը իւտիւ-լէր: Խայլի քրիսթիյանլար տին ուղրունա թուԹուլուպ իշքէնճէ չէքտիքլէրինտէ Ադրիանոս տախի տէվլէթ խըզմէթինտէ օլտուղու իչին պուռնլարըն սապր իլէ չէք-տիյինի կէօրիւը շաշար ըսը: Պիր կիւն եանլարընա վարըպ նէ՛ իչին չէքտիքլէրինի վէ ախրէթտէ նէյէ իւմիտլէրի օլտու-ղունու սօրուպ անլատըգտան սօնրա քէն-տիսի տախի օնլարըն սըրտարընա կէչտի,

վէ էհլի Աննատոլա տույտուղունա սէվի-
նէրէք գալգտը, զընտանա կիթտի վէ
զէվճինին զինճիրինի էօփտիւ վէ Ալլահ-
տան ալտըղը տին լութֆունա շիւքր
տունմայա վէ օնուն օղրունա էօլիւմտէն
գօրգմայըպ էօմրիւնիւ ֆիտա էթմէյէ
եալվարտը, վէ ոօնրա էվինէ կիթտի:
Ադրիանոս հապտա գալըպ օլ պիր ազիզ
արգատաշլարըյլա պէրապէր տուայա վէ
պիլմէտիյի տին մատտէլէրինի էօյրէնմէյէ
թալիպ օլուրտու. էօլէճէյի կիւնիւն
եագըն օլմասընը տույտուղունտա վէր-
տիյի սէօզ իւզրէ էհլինէ խապէր վէրմէ
իչին զընտան պէքճիսինտէն իդն ալտը վէ
էվինէ կիթտի: Վէ լաքին Աննատոլա տա-
լընը պիլմէտիյիչին էօլիւմտէն գաչմըշ
գըյտա էտէրէք գափույու աչմատը վէ
աղըր աղըր սէօզլէր իլէ օնուն տինինտէ
կէվշէքլիյինի վէ էօլիւմտէն գօրգուտու-
նու եիւզիւնէ վուրտուրտու. Ադրիանոս
պու ճէմի նահագ սիթէմլերի տապր իլէ
չէքտիքտէն ոօնրա կէլմէսինին սէպէպինի
անլաթտը վէ ոօնրա օնուն իլէ պէրապէր
հապտա տէօնտիւ: Աննատոլա պու խապէրի
տույտուղունտա, զայէթ շազ օլտու վէ
եէտի կիւն միդտարի հապտա գալըպ
Ալլահըն խաթրը իչին թութտուլմուշ
տաիր քրիսթիյանլարըն եարէլէրինի փաք-
լէր վէ զինճիրլէրինի էօփէր վէ օնլարըն

տուասընա քէնտի զէվճինի տէ սիփարըշ էտէր իտի։ Եէտի կիւն միւրուրինտէն սօնրա ճէլլատլար մահպուսլարը էօլտիւր-մէ իչին տիշարը չըգարտըլար վէ գաթլ եէրինէ վարմատան գրալըն էօնիւնտէն կէչիրտիլէր։ Պու զալիմ էօլտիւրմէտէն թէքրար ազիզլէրէ իսքէնճէ վէրմէք իս-թէտիյինտէ, օլ պիրլէրին թէնլէրի քէօ-թէքտէն եարէ պէրէ օլտուղու իչին Ադրիանոսու իլէրի կէթիրտիլէր։ Գրալ՝ պու ազիզի քէնտի մէրամընա տէօնտիւ-րիւպ ալլահլարընա գուրպան սունտուրմա իչին չօգ չալըշար վէ չօգ վաղլար էթտի. լաքին հիչ պիրի գապուլ օլմատըղընտա քէնքին տէօյտիւքտէն սօնրա էօլիւմլէրինի պաշգա կիւնէ պրագրամ թէքրար զընտանա աթտըրտը։ Անատոլա՝ ազիզ զէվճինին պիլէնինճէ կիտիպ դանլարընը սիլէր վէ թէսէլլի էտէր իտի. ախէր զահիտ խա-թունլար տախի Անատոլատան էօյրէնիպ հապսա կիտէր վէ Քրիտոսուն դուլա-րընա խրզմէթ էտէր իտիլէր։ Ճէլլատլար պունլարըն սէվինճինի կէօրիւպ գրալա խապէր վէրտիլէր, վէ օնուն էմրիյլէ օն-տան էօյլէ հապսա գարը կիրմէինի տէյի եատաղ չըգարտըլար, վէ լաքին Անատոլա սապր էտէմէյիպ սաչընը քէստի վէ էր-քէք ուրուպատը կիյինիպ թէքրար հապսա վարըը վէ զէվճինէ խրզմէթ էտէր իտի։

Զալիմ Մաքսիմիանոս՝ ազիզներին չէք-
տիքլերինտէն էօլմէյէ եադըն օլտուղլա-
րընը տույտուղունտան հապսա էօրս եօլ-
լատը վէ մահպուսլարընը քէմիքլերինի
պըրմայա էմր էյլէտի: Անաստալա պու էմրի
իշիթտիյինտէ իւք էվվէլ իճրասընը
Ադրիանոս իւզերինէ էթմէյէ եալվարտը,
վէ ճէլլատլար կէլիպ այաղընը վէ էլինի
խաթէտիքլերինտէ Անաստալա տախի եիւ-
րէք վէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա էլինի
վէ այաղընը ուզաթմայա եարտըմ էթտի:
Ազիզ Ադրիանոս պու շիտտէթլի իսքէնճէ
արասընտա ճանընը թէսլիմ էթտիյինտէ՝
զէվճէսի Անաստալա թապիր օլունմազ
եիյիթլիկը իլէ սէյր էթտի վէ շէհիտ զէվ-
ճէսի օլտուղունտան էօթրիւ Ալլահա
շիւքր սունտուգտան սօնրա օլ պիր ազիզ-
լերին եանլարընտա պուլունուպ էօլիւմ-
տէն գօրգմամաղա նասիհաթ վէրտի, վէ
հեր պիրինին գանլարընը ալըպ իւթիւնէ
սիւրէր իտի: Զալիմին էմրի իւզրէ հէփսի
էօլտիւքտէն սօնրա թէնլէրինի՝ քրիսթիա-
յանլար շալըպ րիայէթ էթմէյինլէր տէյի
աթէշէ աթտըրտը, վէ լաքին կէօյ կիւր-
լէյիպ եէր սարսըլտըղընտա պէքճիլէր վէ
ճէլլատլար գաչտըլար վէ Անաստալա իլէ օլ
պիր ազիզ գատընլար. քիւլհանընն եանընա
վարըպ ազիզլերին թէնինի պուլտուլար:

Եւսեբիոս իսմինտէ պիր քրիսթիյան

իշխ ագիզէրին թէնինի ալըպ Ըսթամ-
պօլա կէօթիւրտիւ, վէ Ադրիանոսուն պիր
էլչի՝ խաթըր նիշան իչին Անաստալանըն
եանընտա գալտը: Պիր ճիւղի վագթ
իւզէրինտէն կէչտիքտէն սօնրա փուԹփէ-
րէսթ րիճալ քիպարըն պիրիսի Անաստալայը
քէնտիյէ ալմադ իսթէտիյինտէ, ագիզէ
իւչ այ վագթ վէր քի տիւշիւնէյիմ տէ-
յիպ Ըսթամպօլա գաչտը վէ օրատա
քէնտի սէվկիւլիւսիւ ագիզ Ադրիանոսուն
մէզարը եանընտա տուա էթտիքտէն սօն-
րա պիր էյի էօլիւմ իլէ էօլիւպ ճէննէթ-
տէ օնու կէօրմէյէ կիթտի: Ս. Ադրիանոս
վէ արգատաշլարընըն էօլիւմիւ Էֆէնտի-
միզին 310 թարիխինտէ վուգու պուլ-
մուշ տուր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 27

Ս. ՍՈՒՐԻԱՆՈՍԱՆ

Պու ագիզէր Ալանլարըն տէվլէթի
ատրայընտա պաշ րիճալ քիպարլարտան
օլուպ՝ փատիշահլարընըն գըզը Սաթինիկի
էրմէնիլէրին փատիշահը Արտաշէս ալար-
ղընտա օնունա պէրապէր Ալանլարըն
տէվլէթինտէն էրմէնիսթանա կէլիպ
փատիշահտան վէ տուլթանտան զայէթ
իլթիփար պուլտուլար: Ս. Թադէոս տա-
քեալըն շահրտէրի ագիզ Ոսկեանք Ալա-

հըն իւհամբայա սաքին օլսուգլարը գօլ-
պալարսան շէհիրէ կէլիպ փսոիշահ սա-
բայընսա Արսաշէս վէ Սաթինիկ սու-
թանա Ալսահըն քէլամընը ազօյլէսիքլէ-
րինսէ օնլար սիւնեա զայլէսինէ սիւ-
շիւպ ազիզլէրին ազօզլէրինէ գուլագ
ասմասըլարըսա սա, օլ պիր Ալանլարըն
սէվլէթի թարսաֆընսան սուլթան իլէ
պիրլիքսէ կէլէն րիճալ քիպարլար իշի-
սիպ իման կէթիրսիլէր վէ Քրիսոսա
ինանսըգլարը իշին Ռակեանլարըն էնսէ-
սինսէն սիւշիւպ սաղլար իշինսէ թէն-
հատէ էօմր կէշիրմէ իշին սիւնեաատէն
չէքիլսիլէր, վէ սահա զիյասէ սին մսա-
սէլէրինսէ թէրսիյէ օլսուգսան սօնրա
Եփրատ ըրմաղընըն եանընսա օնլարսան
վաֆթիկ օլսուլար, վէ սաղարընը սէյի-
շիպ եէնի սալար գօսուլար, վէ քէնսէ
պաշլարընըն սար Սուքիաս չաղըրլար, քի
քէնսէ օն սէքիզ սաիս թէվապիլէրիյլէ
պէրապէր ուսթալարը Ռակեանլարըն էլի
ալընսա սահա պիլմէսիքլէրի իպասէթ
վէ րիյազաթ խուսուսինսէ թէրսիյէ
օլսուրսուլար:

Պու ազիզլէր ուսթալարըյլա պիրլիքսէ
պաղէն սարսայա կիսիպ սին վէ Ալահ
իւզէրինէ սէօյլէր իսիլէր. Սաթինիկ սու-
թան էհլինսէն վէ շահզասէլէրինսէն
գօրգար ըսը քի պունլարըն սէպէպինէ

արաւարընտա պիր իմթիւալ գուհուր էթմէին, պախուսուս պիլէմինճէ կէլէն-
լէրին քրիսթիյան օլմայլարը եավաշ եա-
վաշ սարայ իչինտէ եայըլմըշտըր, օլ ու-
պէպտէն պունլարտան եիւզ չէվիրտի վէ
ազիզլէր տախի պունու սէզտիքլէրինտէ
պիր տահա եանըննա ուղրամատըլար։

Վրոյն վէ Վնոյն նամինտէ փատիշահըն
իքի քիւչիւք օղուլլարը Սուքիասեանլարըն
սարայա կէլմէմէլէրինի կէօրիւպ սէպէ-
պինի վալիտէլէրինտէն տույտուգլարընտա
Արտաւազդ իամինտէ պիւյիւք գարտաշ-
լարընա ֆիլթ վէրտիլէր վէ քէյֆիյէթի
օնա տա անլաթ տըգտան սօնրա պիլէլէրին-
ճէ ապքէր ալըպ ազիզլէրին եէրինի պատըր-
լար, վէ թէքրար չէ հիրէ տէօնմէյէ իպրամ
էտէրիտիլէր։ Թէքլիֆլէրի գապուլ օլուն-
մատըղընտա օնլարա նատիհաթ վէրիպ
ֆիքրլէրինի չէվիրտինլէր տէյի ուսթա-
լարընա գօր էթտիլէր. լաքին օնլար ի-
թէտիքլէրինի էթտինլէր տէյի ուսթա-
լարը կէրի չէքիլտիքլէրինտէ՝ գըզըպ՝ զէ-
վալը Ռակեանլարը գըլըճտան կէչիրտիլէր
վէ օլ պիրլէրի անալարընըն իրսարմը օլ-
տուղու իչին գըյմայըպ՝ պրատըլար։
Սուքիասեանլար ազիզ ուսթալարընըն
պու կիւնէ չէ հիա օլմայլարընը իչէթտիք-
լէրինտէ թէնլէրինի ալտըլար վէ չօգ իք-
րամ իլէ կիւմտիւլէր. վէ օնտան սօնրա

աուլթանըն վէ շահզատէլէրինին էլինտէն
բահաթ օլմայաճագլարընը անլայըպ օրա-
տան պաշգա եէրէ չէքիլտիլէը վէ ուա-
թալարընըն մաղարասընա եադըն պիր
մաղարա իչինտէ սաքին օլուր վէ օթ եէ-
յէրէք կիւնլէրինի կէչիրիր իտիլէր: Պիր
էյեամ օրատա էյլէնտիքտէն սօնրա
օրանըն օթուննուն սէմիզլիյի իչին Սու-
քիասըն թէքլիֆի իւզրէ Բագրեւանդ
էյալէթինտէ պիր տաղա չէքիլտիլէր,
քի սօնրա Սուքիասըն ատընտան ալըպ
Սուկաւ, վէ Սուկաւէտ չաղըրըմըշ տըր,
վէ օրատա խայլի ինսէլէր տուայա
վէ րուհանի թէֆէքքիւրլէրէ մէշղուլ
օլուպ օթ եէյէրէք եաշարըտըլար: Իւսթ-
լէրինտէքի էավապ փարէ փարչէ օլուպ
տիւշտիւյիւնտէ՝ աաչլարը ուզանըպ րուպա
եէրինի թութար ըտը, շէօյլէ քի կէօրէն-
լէր եէպան թէքէլէրի գըյաս էտէրիտի-
տիլէր: Էրմէնիլէրին փատիշահը Արտաչէս
էօլիւպ եէրինէ օղլու Արտաւազդ ճիւ-
լուս էթտիյինտէ Ադէմլէրին շահը պէրսոզ
իլէ պօզուշուպ ճէնկէ թութուլմագ իս-
թէր իտի, օլ պատատ ազից Սուքիաս-
եանլար մախտուս Ալլահա տուա էտիպ
գան տէօքիւլմէտէն տուկ միւժտէհինի
տիլէր իտիլէր: Ադիզլէրին տուատը մաղ-
պուլ օլտու վէ պէրսոզ ջիւլէ սաքեր իլէ
էրմէնիլէր իւզէրինէ եիւրիւրիքէն Ծամա

գրալընըն էօրֆիւնտէն գօրգուպ եէրինէ տէօնտիւ:

Պու ազիզլէրին իչինտէն Պողքտէս իամինտէ պիրիսի բուլյաընտա կէօրտիւքի Ալանլարըն փատիշահը սարայընտան պիր արսլան գօփուպ օնլարա տօղրու կէլիր վէ ճէնքլէշիր իտի. պու բուլյասընը օլ պիր արգատաշլարը իչիթտիքլէրինտէ մանսաընը պիլիպ Ալահըն եարտըմընը տիլէտիլէր: Ֆիլ վագը չօգ կիւն կէչմէյիպ Ալանլարըն փատիշահը վէֆաթ էտիպ եէրինէ օղլու Պատիանտա կէչտիյինտէ ապքէրինէ եէնի նիզամ վէրմէ իչին սայըլարընը պիլմէք իսթէտի վէ տէֆթէրտէ պուննլարըն ատը պուլունմատըղընտա փիշինէն ալտըղը խապէր իւզէրէ ազիզլէրին պուլունտուղու եէրէ ապքէր եօլլայըպ թէքքար էվվէլքի տինլէրինէ վէ փայէլէրինէ տէօնմէյէ թէքլիֆ էթտի. վէ էմրինէ միւթի օլմատրգլարը հալտէ էօլտիւրիւպ վիւճուտլէրինի գալտըրմայա պուշյուրտու: Ապքէր պաշը՝ չաշուտ էլնյլէ կէլտի ազիզլէրին եէրինի պուլտու, վէ փատիշահըն թէքլիֆինի գապուլ էթմէտիքլէրինի կէօրտիւյինտէ էօրֆ վէրմէյէ պաշլատը: Ապքին պու տա խայր էթմէտիյինտէ էվլյէթ վէ իշքէնճէ վէրտի վէ ատնրա եինէ թիւրլիւ վատլար իլէ փատիշահըն իրա-

տէթինի էթտիրմէյէ ղայրէթ էթտի։ էնճամ հիչ պիր թիւրլիւ հագգլարընտան կէլէմէտիյինտէ՝ արզիւլէրի միւճիպինճէ ճիւզի վագթ տուա էթմէյէ միւսաատէ վէրտիքտէն սօնրա էֆէնտիմիզին 130 թարիխինտէ գըրգ տէօրթ սէնէ Սուկաւէտ տաղընտա օթուրտուգտան սօնրա, պիրէր պիրէր հէփիսինին պաշընը քէսթի։

ՕԳՈՍՏՈՍ 28

Ս· ՕԳՈՍՏԻՆՈՍ

Նամատար վէ մէմուհ քիլէսէ միւէլլիմի ագիզ Օգոստինոս էֆէնտիմիզին 354 թարիխինտէ Աֆրիգատա Տագաստէս շէհրինտէ պատրիկիոս նամինտէ փութփէրէսթ փէտէրտէն վէ Մոնիկա խամինտէ քրիսթիյան վալիտէտէն տիւնեայէ կէլտի։ Թագիաթտան պիր աճաիպ ագլէմալընը օլտուղու իչին հէր թիւրլիւ իլմիւ ֆիւնուն պապինտէ չօգ իլէրիլէտի. փէտէրինին ղայրէթիյլէ փութփէրէսթլընը իչինտէ թէրպիյէ օլտույսա տա, ֆազուլէթ սահիպի անտաը Մոնիկանըն ճահտը տախի, օնա քրիսթիյանլըղը էօյրէթմէյէ էքսիք օլմատը։ Պիր կիւն միտէ խաաթէլիյինէ կիրիֆթար օլուպ՝ էօլիւմ գօրգուսույա վաֆթիզ օլմագ արզիւլէտի.

*

վէ լաքին թէհլիքէ կէչտիյինտէ պիր տահա իւզէրինէ պիլէ տիւշիւնմէտի, հաթթա իլիմ վէ պէլաղաթ թահսիլի իչին իգամէթ էթտիյի Կարքեդոն շէհրինտէ Մանիքէլիլէրին տուզաղընա թուլտու: Էօմրիւնիւն իլք աէնէլէրինի քէնտի թագրիրի իւզրէ, նէֆս արզիւսիւնէ վէրիպ՝ աէֆիհլիքտէ տույտուղու աէվտաատան գուրթուլմանըն չարէսինի պուլամազ ըտը. վէ պունուն աէպէպի, իշտիգլիք, օյուն, փէտէրինին հաճաթսըզլըղը, եագըշմազ թէմաշա եէրլէրի, վէլհասըլ ֆէնա արզատուշլար օլտու, տէր: Էզճիւմլէ էհլի թագվա վալիտէսի իւմմինի գաթ էթմէտէն հէր ան նասիհաթ վէրիր, վէ թագսիրաթլարընը կէօզիւ էօնիւնէ գօյարագ իալահ էթմէյէ չալըշըր ըտը:

Տօգուզ աէնէ միգատարի Օգոստինոս պու ֆէնա էօմր իչինտէ եաշատը, վէ տօգուզ աէնէ վալիտէսի Մանիկա օղլունուն ճանը աէլամէթի իչին ահուզարըլա Ալլահա տուա էթմէքտէն կէրի գալմատը: Էնճամ Ալլահ ազիմիւշշան հազրէթլէրի ճարիյէսինին կէօզ եաշլարընա մէրհամէթ էտիպ՝ Օգոստինոսուն կէօզիւնիւ աչմայա պաշլատը. մէճլուպ օլտուղու Մանիքէլիլէրին մէզհէպինտէ պիր թէմէլ պուլմատըղը իչին ատումայա պաշլատը, վէ Եպիկու-

բոտուն միւրտար թալխմաթը իւզրէ եա-
շամատան տախի պիր լէզգէթ ալմայըպ
շէհրտէն գաչմաղ իլէ սէֆիհլիք իլլէթին-
տէն գուրթուլմաղա գարար վէրտի: Հէր
պիլտիյինի Կարքեդոնտա էօյրէնտիք-
տէն սօնրա, պաշգալարընա տէրս վէրմէյէ
պաշլամըշ ըտը. էզճիւմլէ գարարընտա
գավի գալըպ օրատան չըգտը վէ վալիտէ-
սինին իրատէթինէ գարշը Օսմայա կիթտի,
վէ անսաընըն տուսաը եարտըմը եէթիշ-
մէյէյիտի, օրատա թուրթուլտուղու աղըր
խասթէլիքտէն էօլմիւշ իւտիւ: Ագըր, իլմի
վէ ֆէսահաթը օրատա չավ օլտուղունտա
չօգ իթիպար պուլտու, վէ գրալըն ար-
ղիւսիւ իւզրէ Միլան շէհրինէ կէլտի, վէ
օրատա տախի ագըր վէ տիլպազըղը իչին
չօգ շէօհրէթ գազանտը: Ֆազուլէթ պա-
պինտէ թէքմիլ, վէ պէլաղաթ խուսու-
սինտէ մեշհուր օլ շէհրին սէրփիսգուպու
Ս. Ամբրոսիոսուն զիյատէ նամը չըգմըշ
ըտը. Օգոստինոս թէօհֆէ շէյլէր իչինթ-
արզիւսիյլէ սըգշա վարըպ պու ազիզին
քէլամլարընը տինլէր իտի. ֆիքրի՝ էօյ-
րէնմէք օլմայըպ անճագ վահզին իսթի-
լահընա վէ տէյիշլէրինին թարզընա պա-
գարագ հագգընա տույտուղու ֆէսահաթ
մէտհի սահիհմի տիր օնու պիլմէք իսթէր
իտի: Էզճիւմլէ պունտան պաշլայըպ եա-
վաշ եավաշ սէօզլէրինին տօղրուլուղու

քէնաի պիլմէյէրէք փիքրինէ սիրայէթ էթաի, վէ խաթէմէտիյի քրիսթիյան տինին կէրշէքլիյինի թանըյըպ Մանիքէլիլէրին սախթէ մէզհէպինտէն իքրահէթաի: Վէ լաքին տահա քրիսթիյան օլմադը զարար վէրմէզ իսի. կէշմիշ էօմրիւնիւն միւրատար խույլարը տահա եազասընը պիւսպիւթիւն պրագմատըշ ըտը. Ս. Ամբրոսիոսուն վաք էօմրիւ իւզէրինէ հայրան օլուր տիւշիւնիւրտիւ, վէ քէնտինին օնուն կիպի օլմասընա միւմքին եօզ տուր, տէյէրէք փէրեատ էտէր իսի: Օգոստինոս պու հալտե իքէն Մանիկա օղլունուն ճանը աէլամէթի իչին շէհիրտէն շէհիրէ կէզէրէք Միլանա եէթիշմիշ իսի. չափուճադ Ս. Ամբրոսիոսուն հուզուրունա չըգըպ օղլունուն հալինի իֆատէ էթաի, վէ կէօզլիւնտէն աէլ կիպի եաշ տէօքէրէք շուղայպ օլմուշ ճանըն աէլամէթի իչին էլինտէն կէլէն ղայրէթի էթմէյէ եալվարար. վէ բէճասընըն գապուլ օլմասընա աշիքեար նիշանլար կէօրմէսինտէ թէսէլլի օլուպ եէրինէ տէօնտիւ վէ տուասընտա միւտավէմէթ էտէր իսի:

Խրիթիյար վէ ֆազուլէթ պապինտէ մէմտուհ Միմպղիկիանոս թէատիւֆէն պիր կիւն Օգոստինոսու միւշէվվէշ հալտե կէօրիւպնամատար վէ էհլի ֆէատհէթ վէկատրինոսուն խրիթիյարլըգ վազիֆընտա

տէօնիւպ վաֆթիզ օլմասընը նապէլ էթ-
տի, վէ Օգոստինոսուն Հէմշէհրիսի պո-
ղիտիանոս տախի իքի սարայ խատիմլէ-
րինին Ս· Անտոնուն էօմրիւ հիքեայէսինի
օգուամայլա թէրքի տիւնեա էտիպ չէօլտէ
եաշամալարընըն նապլինի էթտի: Պուննա
քէզալևիք ախէր նապլևյէլէր տախի իշիտիպ
եիւրէյի ալթ իւսթ օլտու· գալպինտէ
եաշայըշընը տէյիշիպ էյի օլմաղա արզիւ
կէլիր իտի, ֆիքրի տախի պուննու ուզաթ-
մամայը իխթար էտէր իտի· վէ լաքին
ֆէննա խույլարը տահա զէննճիրպէնտ թու-
թուպ իճրասընը էթտիրմէզ իտիլէր·
տէօնմէ արզիւսիւ արթտըգճա՝ օնլար տա-
հա զեյատէ աղըր պասար ըտըլար, վէ
պէօյլէճէ նիզա գըզըշըրըտը· կէչմիշ էօմ-
րիւնիւ տիւշիւնտիւքճէ փափլաղըլա եա-
շամազ գապիլտիզ կէօրիւնիւր իւտիւ, օլ
պիր եանտան տահ կէնճլէրին, իխթիյարլա-
րըն վէ պիքիրլէյին փափլաղըլա եաշայըպ
էօլմէլէրինի իշլիթտիքճէ, քէնտի քէն-
տիյէ տարըլըր, Սէն տէ օնլար կիպի էտէ-
ճէզմիսին տէյի չաղըրըրըտը: Պու հալտէ
էօքիւր էօքիւր աղլայարաղ պաղէյէ կիրտի
վէ պիր ինճիր աղաճը ալթընտա տուրուպ
ֆիղան ու ֆէրեատ իլէ, Եա Րէպիմ, նէ՞
իչին եարըն, նէ՞ իչին պու կիւն, պու
սաաթ ֆէննա էօմրիւմիւ պրագըպ տա
սանա տէօնմէյէճէյիմ, տէյի չաղըրտը:

* *

Պու ահուզարատան ասնրա իւսթիւնէ պիր թաթը ույգու կէլտի, վէ բույասընտա՝ գալգ ալ վէ օգու տէյի գուլաղընա պիր աէս կէլինճէ, ալէլաճէլէ գալգտը վէ եա-նընաքի սագլատըղը քիթապը աչըպ պօղոս առաքեալըն Րօմալըլարա եագ-տըղը պու քէլամլարը պուլտու. "Ա՛էօ-լիւմէ միւպթէլա առէմլէր, պօղազընրգա Ալլահա թափար կիպի թափմայրնըղ. ֆէննա նէֆս արգուսի վէ տիւնեա զէվգու սէֆտաը, նիգա վիւհէնկեամէ վէ պիրիպի-րինիզի սօղաճագ ածը սէօզլէր արանըգ-տան ըրագ օլտուն, էյի հարէքէթինիզ իլէ ֆրիստոսա պէնգէր օլտունուզ, օնուն ապիզ էօմրիւ էօրնէյի սիզէ գանուն օլտուն, հէր ան թէնինիզ՝ ճանընըգա միւթի օլ-տուն վէ ճան տախի տափմա օնու եէնամէ իշին զայրէթտէ գուտուր էթմէսին": Պու սէօզլէր Օգոստինոսուն ալէթ իսթ օլմուշ եիւրէյինի բահաթլանտըրտը. վէ ճան վէ թէն արատընտա զուհուր էտէն նիգա քէսիլիպ՝ քիւլլիէն Ալլահըն իրատէթինէ թէալիմ օլտու: Պատէհու վալիտէսինէ վէ Ս. Ամբրոսիոսա կիտիպ գարարընը պէ-յան էթտի վէ վաֆթիզ օլմազ արգիւ-լէտի: Մէգքիուր տուրբ իլք էվվէլ տին մատտէլէրինի էօյրէթտիքտէն ասնրա Ասագ շարաթ կիւնիւ պիր պիւյիւք ալայ-լա օթուզ իւշ եաշընտա իքէն օնու վաֆ-

թիզ էթտի։ Վալէտէմինին, Ս. Ամբրոսիոսն վէ ճէմի սէյրճիլէրին շազլըղը տիլ իլէ թարիֆ օլունմազ շէյ տիր. վէ պու ազիմ քէրէմէ թէշէքքիւրէն պազի բավիլէրին զիւխմինճէ Ս. Ամբրոսիոս վէ Օգոստինոս Զէէղ Աոռուաճ գովքաձէմէ թէապիհաթընը թէքլիֆ էթմիշ տիրլէր։

Պու թարիգ իւզրէ ֆիլէսէֆի շէրիֆին էվլաատլարը արըսընա կիրտիքտէն սօնրա՝ ճանընըն սէլամէթինտէն պաշգա շէյէ տիւշինմէյիպ վիլայէթինէ տէօնմէյէ գառար վէրտի։ Ոստիայա վարընճա ազիգ վալէտէի խաստէլէնտի վէ էօլտիւ, վէ քէնտիի՝ արզիւսի միւճի պինճէ Րօմա իւզէրինտէն Աֆրիգայա տախլօլուպ պիր չիֆթլիք իշինէ չէքիլտի վէ կէճէ կիւնտիւզ կէշմիշ էօմրիւ իշինտէ իրթիքաապ էյլէտիյի կիւնահլար իւզէրինէ փիւշման օլուպ տուա էտէրէք էօմրիւնիւ կէչիրիր քիլթապի մուգաատաին իլմինէ մէշղուլ օլուրուտու։ Իւչ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա պիր բուհանի մաալիահաթ իշին Հիպպոն շէհրինէ էօլտանըլտը, վէ Վալէրիոս եպիսկոպոս ազիգին իլմու ֆայդուլէթինէ մայլ օլուպ քահանայ էթտի վէ քէնտի էօլիւմինտէն սօնրա քիւրսիւսինէ օթուրմա գավլըյըլա եպիսկոպոս էտիպ եանընա ալտը վէ օնուն եէրինէ Օգոստինոս Ալլահըն քէլամընը ճէմիաաթա վազ էտէր իտի։

Եպիսկոպոսլուգ մեանէտինէ նայլ օլ-
տուգտան սօնրա Վաղերիոսուն էօլիւ-
միւնաէն էվվէլ վէ սօնրա ճանլարըն ա-
լամէթի հագգընա վէրտիյի վազէրի վէ
ինշա էթտիյի ալիմանէ քիթապլարը պի-
րէր պիրէր իֆատէ էթմէք միւհալ գա-
պիլինտաէն տիր։ Վագթին ալիմլէրի պիլէ
Օգոստինոսուն թիւրլիւ մէվաիտլէր իւ-
զէրինէ եազտըղը շէյլէրի օգուտուգճա
հայրան օլուրտուտուլար։ Գաթօլիգ տի-
նինի գօրումա պապինտէ՝ օլ էսէրտէ
թէօրէմիշ հէրաթըգլարա եազտըղը քի-
թապլարըն սայըսը եօգ տուր։ Պունլարա
պինայէն տար չալ օլտու վէ ուզագ մէմ-
լէքէթլէրտէն պիլէ օնա մէքթուպ եա-
զար պիլմէտիքլէրի շէյլէր իւզէրինէ սիւ-
ալլէր էտէրիտիլէր. Ս. Յերոնիմոս վէ Ս.
Պաւղինոս տախի քէնտի շիւպհէլէրինտէ
օնունննատիհաթընըտիլէրիտիլէր։ Ֆագատ
քէնտի կէօզիւնտէ քիւչիւք վէ ճահիլ
կէօրիւնիւպ՝ սահրլէրին մէտհինի իշիթ-
տիյինտէ թէաճճիւպ էտէր իտի. ալչագ
կէօնիւլլիւյիւ իշին իթիպարտան գաչար
րտը. վէ պու ֆագըրլէթ խուտսունտէն նէ
գատար իլէրիլէմիշ օլտուղունա վաֆթիգ
օլմատան էվվէլ իրթիքեապ էթտիյի կիւ-
նահլարը եազըպ տիւնեայա տագըթմատը
տէլալէթ էտէր։ Ֆուգարէլէրի տախի չօգ
սէվիպ էլինէ կէլէն փարայը օնլարա

թէվզի էտէր իտի: Ագիզ վաՔթիզ նու-
րունա նայլ օլտուգտան սօնրա պիր տախի
նէՔա կիւնահընա տիւշմէմիշ տիր. կիւ-
նահքեարլարը գօլայլըղլա տէօնտիւրմէ
իշին քէնտի պաշընա կէլէնլէրի նագլ
էտէր վէ Ալլահըն մերհամէթինէ սըղըն-
մայա նաիհտաթ վէրիր իտի. էթմէտէն
էվվէլ հէր էլ վուրտուղում իշ շէթին
կէօրիւնիւր իտիւ վէ լաքին էթտիքտէն
սօնրա հէր շէյ գօլայ վէ թաթը կէլիր
իտի տէյէրէք օնլարը գանտըրմայա շալը-
շըրըտը. կէշմիշ կիւնահքեար էօմրիւնիւն
քէՓարէթի իշին քէնտիյէ վէրտիյի էզի-
յէթլէրին հատտը հիսապը եօք տուր:
Ձօղ քէրրէ տուա վազԹընտա ՓիքրիյէՀ
ատմալի տիւշիւնճէլէրէ գափըլըր վէ սօն-
րա այրըտըղընտա Եա Րէպպիմ փէք կէճ
թանըտըմ աէնի, ա մէնէնտսիզ կիւզէլ-
լիք փէք կէճ ատվտիմ աէնի, եաղըզ աէնի
ատվմէյէրէք կէշիրտիյիմ վազԹա, տէյի
չաղըրըրըտը: Էօլիւմիւնտէն տէօրԹ աէնէ
էվվէլ գուվվէԹտէն տիւշիւպ քիլիսէի
իւզէրինէ ղայրիսինի գօտու վէ քէնտի
պիւտիւԹիւն տուայա, թէՓէքքիւրլէրէ
վէ ատմալի շէյլէրէ մէշղուլ օլտու: Օլ
կիւնլէրտէ զալիմ Վանտալլար Հիսպոն
իւզէրինէ կէլիպ շէհիրի մուհասարէյէ
ալմըշ բտըլար. ադիզ Օգոստինոս՝ զէ-
վալլը վէ Փադըր շէհր էհալիսի իւզէրինէ

ել տէրէճէ ածըտը քի, Ալլահա եալվար-
տը, եա տիւշմանը վէ եախօտ քէնտինի
տիւնեատան ալմադա: Պու տուստան
ածնրա պիր հիւմմա կէլիպ եաթադա
տիւշտիւ վէ էօլիւմիւնիւն եազըն օլմա-
սընը պիլիպ հէր թէտարիքինի կէօրտիւ.
ածնրա եաթադընըն եանընա Դաւիթ
մարգարէնինէտամէթ տուալարընը ասրպ
օնլարըն իւզէրինէ տիւշիւնիւր տուրուր-
տու: Պու հալտէ օն իքի կիւն գալտըգ-
տան ածնրա շագ եիւրէք վէ կիւլէր եիւգ
իլէ Ալլահըն սատըգ գուլու վէ Քիլիսէի
շէրիֆին նամատար միւալլիմի Էֆէնտիմի-
զին 430 սէնէսինատ վսաք րուհինի եարա-
տըճըլընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի: Ագի-
զին թէնինի չօգ ալայը քիլիսէի իչինէ
կիւմտիւլէր, լաքին ածնրա օրատան Սար-
տեննեայա կէթիրտիլէր վէ շիմտի Բալիա-
տա պուլունուր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 29

ՍՈՒՐՔ ՊԻՄԻՆ

Ֆաղուլէթ էօրնէյի Ս. Անտոնուն վէ
ախէր զահիտլէրին էնսէսինտէն կիտէն
պիմէն րուհիտէն թիւրքիյէ Ձօպան թէր-
ճիմէ օլունուր: Պու ազիզ քէնտի գար-
տաշլարըյլա պէրապէր Սկիւտէտէ Ս. Ան-
տոնիուսուն տաղընտա պիր մաղարա իչինտէ

զահիաճէ էօմր կէչիրիր իտի։ Ճէմի գար-
տաշլարը արտարնտա քէնտի իլմի վէ ֆա-
զուլէթի պապինտէ քէմալի մէրթէպէ
օլմասը իչին փէք չօգ իմթիսալ պուլմու-
ուտու։

Տին խասիմի Սարակինոսլար ապկլէրին
պուլունտուղու մահալլէրի պաստրգյա-
րընտա ապիզ Պիմէն գարտաշլարընը ալըպ
Սկիտէտէն Տերեննուդ տէնիլէն մահալէ
կիմթոի վէ Հիքեայէսինի եաղանլարընը
գրյասարնճա օրտտա տախի ապիզ Պիմէն
Ս. Արաեննոստան ոճնրա էօլմուշ տիր։

Պու ապիզին գարտաշլարընըն տար
Անուբ, Պամբոյ, Պայեախտա տուրլար.
պունլար տախի գարտաշլարընըն ուտուլի
իզլէ ֆապուլէթ.քեար էօմր կէչիրտիքտէն
ոճնրա իմթիյար եաշլարընտա էօլուպ
հասրէթինի չէքտիքլէրի Ալլահու ապի-
միւշյան հազրէթլէրինէ դավուշմուշ
տուրլար։

ՕԳՈՍՏՈՍ 30

Ս. ՐՕՋԱՆ ԼԻՄԱԼԸ

Պու ապիզէ Ամերիգատտա փէրտ էյա-
լէթինին Լիմա նամ փահթախթընտա
տիւնեայէ կէլիպ վաֆթիզ օլտուգտան
ոճնրա տար Իզապէլլա գոնուլտու, վէ
լաքին ոճնրա եիւզիւնիւն կիւլէ պէնզէր

փարլագլըղը իչին Րօզա, եանի Ակ-լ տէ-
նիլտի: Թա թագէ չաղընտան իպատէթէ
վէ ֆազուլէթէ մէյլի օլսպ Սիէնալը
Ս. կաթարինէնին էօմրիւ հիքեայէսինի
օգուր վէ օնա պէնգէր ալմայա չալըշըր
ըտր. օլ սեպէպտէն Ս. Դոմինիկոսուն
իւչիւնճիւ գանունլարը ալթընա տախի
կիրմէյէ գարար վէրտի: Տահա պէշ եա-
շընտա իքէն պիքիրլէյին գրյմէթինի պի-
լիպ քիւլլիէն քէնտիյի Ալլահըն խրզմէ-
թինէ ֆիտա էյլէտի, շէյլէ քի էօմրիւ
օլտուգճա տալա պիր խաֆիֆ կիւնահ իլէ
պիլէ Ալլահը ինճիթմէմիշ տիր: Կիւնիւն
օն իւչ սաաթընը տուատա կէչիրտիքտէն
սոնրա պագը գալանրնը տա իչտէ վէ պիր
ճիւզի տախի ույգուտա սարփ էտէր իտի:
Ադըլ պալիղ օլունճա չօգ պէյգաատլէր
թալիպ օլտուլար, վէ լաքին Րօզա խայլի
միւատէթտէն պէրի ֆրիատտաս քէնտիյէ
սէչմէսինի սէյլէյիպ կէրի չէքիլտի վէ
աթալարը տախի պու մատտէ իւզէրինէ
ղայրի պիր շէյ սէյլէմէսինլէր տէյի կիզ-
լիճէ կիթտի պիքիրլիք վէ փաքիղ ա-
տընա նիշանէ սաչընը դրըփտը:

Պու ազիզէնին քէնտի սուչսուզ թէ-
նինէ վէրտիյի էզիյէթին էմսալի եօղ
սուը: Թա քիւչիւք եաշընտան մէմլէքէ-
թինին կիւզէլ վէ թաթլը մէյվէլէրին-
ատէն ֆրիատտաս խաթրը իչին կէրի սու-

բուրուտու. օրուճու վէ փէրհիզի՝ գուվվէ-
թինատէն փէք աշըրը շէյ իտի. սատէ սու
վէ գուրու էքմէքտէն պաշգա շէյ աղզընա
գօմագ իսթէմէդ իտի: Պաղէն եէտի սէ-
քիդ կիւն ֆրիատոսուն ազիդ թէնինատէն
պաշգա շէյ աղզընա գօմագ ըտը. եա-
թաղը պիր էյրի պիւյրիւ թախթէ փար-
չասը վէ իւզէրինէ պիր հարար սէրմիշ
իտի. հէր կէճէ գամչըլանըը ըտը, էսվա-
պընըն ալթընատան պիր գըւ գաֆթան կի-
յինմիշ իտի. վէ ֆրիատոսուն շէքտիյի
էզէյէթլէրի ագլընա կէթիրմէ իչին պիր
թիքէնատէն թաճ եափըպ պաշ էօրթիւ-
սիւ ալթընատա թաշըը ըտը, վէ պունա
քէզալիք ախէր տահա չօգ շէյլէր էթմէյէ
պաշլամըշ ըտը, լաքին խոստովանահայրը
իդն վէրմէտիյինատ սէօզիւնէ միւթի օլուպ
կէրի պրագտը:

Տիւնեա զայլէսինատէն վէ շէմաթասըն-
ատան խալի տուասընա վէ թէֆէքքիւրինէ
մէշղուլ օլմագ իչին աթալարընըն իդնիյ-
լէ պիր ազ ագչա թօփ էթտի վէ պաղչէ-
նին պիր ուճունատա պիր քիւչիւք եէր
եափըպ իչինէ չէքիլտի վէ օրատա պու-
տուղու բուհանի թէսէլլի վէ նայլ օլտու-
ղու սէմավի զիյարէթլէր տիւիլէ թապիր
օլունուր շէյլէր տէյիլ տիր: Զօգ տէֆա
Սիէնալը կաթարինէ, պահապան հրեշ-
տակը, ազիդ պիքր Մէրեէմ վէ ֆրիատոս

էֆէնտիմիզ պիլէ ճարիյէսինէ զկյարէթ էթմիշ տիրլէր: Պիր կիւն Ծաղկազարդ եօրթուստունտա քիլիսէ իչինտէ ազիզ Պիքր Մէրեէմին պատկերի էօնիւնտէ տուա էտէրիքէն, զուլալընա պէօյլէ պիր սէս կէլտի, Ր՛օզա, սէն պէնիմ արուսէմ օլաճազսըն: Պու սէսին իւզէրինէ հայրան օլուպ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա վազթ իլէ ազիզ Պիքրին վէրտիյի ճէվապը խաթրը-նա կէթիրիպ, Իշթէ էֆէնտիմին ճարի-յէսի, սէօզիւն միւճիպինճէ օլսուն տէյի ճէվապ էթտի: Վէ ազիզ Պիքր տախի, Սէվկիւլիւ Ր՛օզամ օղլումուն իհսան էյ-լէտիյինէ էյի տիւշիւն, տէյիպ կէօրիւն-մէզ օլսուլար:

Թէն խաթէլիյինտէ վէ ճան սըզլէ-թինտէ իզհար էյլէտիյի ալչագ կէօնիւ-լիւլիւք վէ սապը՝ զայէթ թէաճճիւպ էտէ-ճէք շէյ իտի. Անլահ էֆէնտիմիզին միւ-սաատէսիյլէ օն պէշ սէնէ միգտարի շէյ-թան իզվալէրինէ տիւշիւպ պազէն էօյլէ գօրգար ըտը քի գուրթուլմասը գապիլ-սիզ կէօրիւնիւր իւտիւ վէ տուսաբնտա վէ թէֆէքքիւրիւնտէ պիր լէզզէթ ալ-մատըղը իչին էօքիւր էօքիւր ալլար վէ Անլահ քէնտիսինի քիւլլիյէն պրագմըշ գըյտա էտէր իտի, օյուսա ախէր սէվկիւ-լիւլէրինէ գուլլանտըղը ատէթի իւզէ ճարիյէսինին տախի ֆազուլէթինի ար-

թըրմաղ իչին սապրընը թէճրիպէ էտէր իտի: Թէնճէ չէքտիյի քէյֆսիզլիքլէր ագլտան խարիճ շէյ իտի· չօգ տէֆա իչի իւչ իլլէթ պիր եէրտէ էօյլէ ազիզէնին իւզէրինէ հիւճմ էտէրիտիլէր· վէ լաչին Րօգա օլ գատար ալըըլարը արասընտա հիչ պիր շիքեայէթ էթմէտէն թէհամմիւլ իլէ չէքէր իտի: Պաշգալարընը տէրտէ տիւշմիւշ կէօրտիւյինտէ քրիստոսն էօրնէյինի խաթըրլարընա կէթիրիպ սապր իլէ չէքմէյէ նատիհաթ վէրիր վէ թէսէլլի էտէր իտի: Պիր կիւն ագըպէթիմ նէ՞ օլաճագ տէյի տիւշիւնիւպ շաշըրտըղընտա՝ քրիստոս էֆէնտիմիզ կէօրիւնիւպ՝ Գըզըմ, պիլէսին քի խաթէյէնէրտէն պաշգասընը ճէհէննէմէ եօլլամամ տէտիքտէն սօնրա, կիւնահտան գաչ, վէ տալա սէլամէթէ եէթիշմէն իւզէրինէ շիւպհէ էթմէ, տէտի:

Ալլահ էֆէնտիմիզին պու ազիզէյէ եէր իւզէրինտէ վէրտիյի սայըսըզ լութֆլարտան պիրիսի տէ քէնտի էօլիւմ կիւնինիւ պիլտիրմէսի տիր: Պաշգալարը նէ գատար ինանմազ խաթէմէյօրուտուլարընա տա քէնտիսի հազըրլանտը· սօն տէֆա խոստովանանքընը օլուպ Սրբութիւն վէ վերջին օծում ալտըգտան սօնրա ճիւզի վագթ տալտը, վէ սօնրա այըլտըղընտա եանընտաքի խոստովանահայ-

բընա տէօնիւպ՝ ծՀ. նէ գատար կիւզել շէյլէր կէօրտիւմ. Ալլահըն թաթլըլըղը վէ ճէննէթտէքի հազըրլանմըշ սէատէթ իւզէրինէ նէ գատար շէյլէր նագլ էտէ-պիլիր իտիմ. շիմտիտէն էօմրիւմտէ հասրէթինի շէֆաիյիմ Քրիստոսա վարըրտա ճէննէթի տէվլէթինտէ րուպէրու եիւ-գիւնիւ կէօրիւրիւմ, տէտի: Օնտան սօնրա պաշընա գօտուգլարը եումշագ եասթըղը գալտըրսըն տէյի գարտաշընա եալվարտը, վէ իւշ տէֆա Յի՛սուսում Յի՛սուսում պիլէմճէ օլ տէյի չաղըրտըգտան սօնրա փաք ճանընը եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթտի: Էօլիւմիւնտէն սօնրա չօգ միւճիզէթլէր իշլէտիյէ իշին օնունճա կղեմէս փափա հազրէթլէրի էֆէնտիմի-զին 1671 թարիխինտէ Րօգայը էվլէտլէր սրբատընա կէշիրտի:

ՕԳՈՍՏՈՍ 31

ՏԸՕՐԻ՛ԹՈՒ ՅՈՒՈՈՒ

Յեսու իսմի՝ եէհուտի տիլինտէն թիւր-քիյէ գո՛ըլըըճը թէրճիմէ օլունուր. վէ Ցիսուս էֆէնտիմիզին իսմի շէրիֆիյլէ պիր տիր: Պու ազիզ իւք իսթա Մուսէս փէյ-ղամպէրին թէլիզի օլուպ օնունլա պէրա-պէր Ալլահըն վէ ճէմաաթըն հուզուրինէ

կիրէր չըզար ըտը. վէ Մովսէս Ալլահըն էօնիւնտէ տուա էթտիյինտէ Յեսու օնա խըզմէթ էտէր իտի, վէ օնուն գըրդ կիւն գըրդ կէճէ օրուճ թուԹտուղունտա քէնտիսի տէ պէրապէր թուԹտու վէ Ալլահըն՝ տաղ իւզէրինտէ Մովսէս իլէ լագըրտը էթտիյինտէ, քէնտիսի տէ ուզագտան սէսինի իշիթտի: Պու ազիզ պիայնիհի Քրիստոս էֆէնտիմիզ կիպի տիւնեա լէքքէսինտէն փաք վէ պիքր իտի. վէ Քրիստոսուն տիւնեայա կէթիրտիյի տին իլէ տինտարլարըն պաշը վէ գըլաղուզու օլմասը կիպի, պու տախի Իսրայէլ էվլատլարընըն սէլամէթի իչին Ալլահըն օրտուսու իւզէրինէ սէրտար նասպ օլունմուշ ուտու:

Ալլահըն վատ էթտիյի թօփրաղը կէօրմէ իչին Մովսէստէն եօլլանըլան օն իքի սիլսիլէ պաշլարընըն պիրի տէ պու ազիզ տիր. վէ օն քիշինին՝ ֆէնա խապէր կէթիրտիյինտէ, Յեսու արգատաշը Քալէբ իլէ էյի հալատիս կէթիրտի, վէ ճէմիաթ շէքեայէթ էտիպ եինէ Մըսըրա տէօնմէ իչին պիր պաշ իսթէտիքլինտէ, պու Քալէբ իլէ կէօրտիւյինիւ թահդիդլէտի վէ ճէմիաթը գանտըրմայա չալըշտը: Կէօրտիւյիւմիւզ եէր վէք ալա եէր տիր, անճաղ Ալլահա գարշը պաշ գալտըրմայալըմ, օրայա վարըպ մալիք օլաճաղըմըզա

հիչ շիւպհէնիզ օլմասըն, զիրա օլ եէրին էհալիսինի Ալլահ եիւզտէն պրագմըշ տըր. ֆագատ գօրգմայըն, իւմիտինիզի Ալլահա գօյուն տէյէրէք, ճէմիաթա եիւրէք վէրիր իտիյսէլէր տէ՝ գապա խալգ օլ պիր միւֆսիտլէրին աէօզիւնէ տահա զիյատէ իթիմատ էտիպ պունլարը թաշա թուրմագ իսթեր իտիլէր, վէ լաքին Ալլահ էֆէնտիմիզ միւճիզէթէն օլ պիրլէրինին վիւճուտինի գալտըրտըղընտա գուլլարընը սիանէթի ալթընա ալտը վէ Մըսըրտան չըգանլարըն իչինտէն վատ օլունան եէրէ կիրէն քիշիլէր անճագ պունլար օլտուլար:

Մուվահս մարդարէ՝ էօլիւմիւ եագլաշտրըղընտա, ճէմիաթըն չօպանսըզ գօյուն կիպի գալմասըն, իւզէրլէրինէ պիր քիշի գօ տէյի, Ալլահա րէճա էթտի, վէ օնուն էմրիյլէ ցեաու ճէմիաթ իւզէրինէ պաշթայէին օլունտու, վէ Մուվահս օնու եղիազար քահանայապետին էօնիւնէ չըգարըպ ճէմիաթա տահի Ալլահըն էմրինի պիլտիրտիքտէն սօնրա էլինի օնուն պաշընա գօյունճա Ալլահըն լութֆուլա տօլտու վէ օնտան սօնրա ճէմիաթ օնուն սէօզիւնէ միւթիւ օլտու: Պատէհու Ալլահ քէնտիսի կէօրիւնիւպ, Գօրգմա, պէն սէնին իլէ իմ, սանա գարշը կէլէն օլմայաճագ տէյիպ էտէճէյի շէյլէրի փէշինէն

ատուրատու. վէ Յեսու օլաճագ միւճիզէ-
լէրի ճէմիաթա խապէր վէրտի, վէ էրթէսի
կիւնիւ օրտուչու Յորդանան չայընա տօղ-
րու եիւրիւթտիւ. վէ Ալլահըն տապանա-
կընը կէօթիւրէն քահանալարըն այաղը
չայըն քէնարընա եապլաշտըղընտա չայ
գուրուտու վէ սուլար ինքի թարաֆտա
տիվար կիպի ճէմիաթ կէչինճէյէտէք
գալտըգտան սօնրա, եինէ ճէրեան էթմէյէ
պաշլատը: Օն ինքի սիլսիլէ պաշլարը Յե-
սունուն թէմսիհի իւզրէ չայատան կէչէր
ինքէն պիրէր թաշ ալտըլար, քի սօնրա
կէլէնլէրէ խաթընը նիշան իչին Յեսու
Գաղգաղատա պիր եըղըն էտիպ գօտու:

Պիր տէֆա Յեսու Երիքովուն գար-
շընտա տուրուր ինքէն՝ տալ գըլըճ պիր
իրի ատէմ կէօրտիւ վէ մէրտանէ եանընա
վարըպ՝ պիզտէն մի ալին, եօխսա տիւշման
թարաֆընատանմըսըն տէյի սօրունճա
Ալլահ ասքէրինին պաշըյըմ տէյի ճէվապ
վէրիպ Միքայէլ հրեշտակապետ օլմասընը
պիլտիրտի: Յեսու պունու տույտուղու
կիպի եիւզիւ գօյու տիւշիւպ սէճտէ գըլտը
վէ էմրինէ միւթի օլմասընը պիլտիրտի:
Օնտան սօնրա Ալլահ թարաֆընատան
տահա զէյատէ գուվվէթ պուլուպ եէտի
գալէլի Երիքով շէհրինի միւճիզէթ իլէ
վուրուպ ալտը, վէ էօնիւնէ չըգան տիւշ-
մանլարը պօզտուգտան սօնրա փատիշահ-

լարբնը էախր թուքտու վէ շէհրլէրինի զապթ էթտի: Պու գաւտար ճէսիմ ֆիւ-
թուհաթլար իւզէրինէ աստը չըգտը վէ իսմինտէն միլլէթլէր վէ փաստիշահլար
թիթրէրիտիլէր: Գաբաւոնուն էօնիւնտէ ճէնք գըզըլըպ ադշամ օլմայա եադլաշ-
տըղընը կէօրտիւյիւնտէ, Ալլահըն տիւշ-
մանլարընը վուրուպ պօզմաուան կիւնէշ
պաթմասըն տէյի էմր էթտի. ֆիլհագը-
գա էմրի միւճիպինճէ կիւնէշ եէրինտէ
տուրտու վէ ցեսու տիւշմանլարընը գը-
րըպ պօզտու:

Պու մինվալ իւզրէ Ալլահըն իսահմլէրի
տիւնեաուան նապէտիտ օլտուգլարընտա
ալտըղը եէրլէրի Իսրայէլին էվլատլարը
արտարընտա թագսիմ վէ պէյլէ վատ օլ-
մուշ թօփրագլարա օնլարը մալիք էթտի:
Ցեսու եաշընը ալտըղընտա ճէմիաթը վէ
օնլարըն պաշլարընը եանընա չաղըրըպ
քէնտի էօլիւմիւնիւն եադըն օլմասընը
իսապէր վէրտի վէ Ալլահըն օլ անէտէք
էթտիյի էյլիքլէրի վէ միւճիզէլէրի տի-
պաճէսիյլէ օնլարա անլաթտըգտան սօնրա
հէր ան օնուն իսրգմէթինտէ աստըգ գալ-
մայա նասիհաթ վէրտի վէ 115 եաշընտա
իքէն կէօզիւնիւ գափատը:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1

Ս. ԼՊՈՒՊՈՍ ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Պու ալիզ Բումիսթանըն փահիճախը Ամինա շէհրինէ ոյղատէ, մալտար վէ ֆազուլիքէար ամալտուան տիւնեայա կէլիպ օնլարըն էլի ալթընտա հէր պապաէ էյի թէրսիյէ օլմուշ տուր: Նգիպիտա թա թափէ չալընտան տիւնեէվլի շէյլէրուէն ինքրահ կէօմթէրիպ ալլահանի խրզմէթլէրէ մէշղուլ վէ հէր շէյտէն զիյաէ ֆուզարէլէրէ էյլիք վէ սաուագա էթմէյէ չալըշըր ըտը: Պիր կիւն ոզագատա ֆուզարէ չօճուղուն պիրինի, բաամ կէլիպ արզատընտաքի գաֆիլանըրը օնա պաղըշ ատը վէ Ալահ էֆէնտիմիզ օլանը քէնտիյէ օլմուշ կիպի գապու էտիպ իճրէթսիզ պրագմատը: Ամալարընէն էօլտիւյիւնտէ ճէմի վարիյէթինի ֆուզարէլէրէ թէվկի էտիպ ֆուզարէլիքլէ Ալլահա խրզմէթ էթմէյէ գարար վէրտի. վէ պու իրատէթիյլէ ատնատուղա ազիմ գուրպանա իհտաճ էյլէյէն Հազգ թաալա քէնտիսինէ քիւլլի միւճիպլէր իշլէմէ գուատէթի ւհսան էյլէտի. պիր ատֆա ճինլինին պիրիսի քիլիսէ իշինատէ Հայգըտարըլընտա ւանընտաքիլէր գօրգուլարընտան էօլիւ կիպի եէրէ տիւշտիւլէր. Եգիպտա պի վէրմա ճինլինին ւանընտա վարար վէ Ալ-

լահըն իսմիյլէ ծնու օրատան գօվատգան ուծնրա օլ պիր տիւշմիւշլէրի այտըգա գալտըրըր: Պիր ախեր տէֆա գէհրլի եիլան պիր գէվալըը ատամը բալըմըշ վէ էօլտիւրիւճիւ եարալար աչմըշ ըսը. Նդիդիա պիթթէատատիֆ իւսթէ կէլտիյինատ եիլանը գօվատս վէ անի վահիատ օլ պիրինին եարատընա շիֆա վէրտի:

Պու գատար միւճիզէթլէրի իչին ատր չալ օլտուգունատա՝ շէյթան իղվասընատան ըտտգ օլմա իչին վաթանընը պրոտէստ պիր իդտիգ եէրտէ եաշամայա գարար վէրտի. օլ ճինէթատէն Ֆրանչայա կիթմէ տրգիւակյէ կէմիյէ պինատի վէ էօլտա կիտէրիքէն գատ գոֆիլ պիր շեատէթլի գայտըգ կէմիյի պաթըրմայա եապէն ըտտ. օլ պիր էօվգուլարըն տգիյտրտ չատըրտրգլարընատա Նդիդիա տէրտունի էիւրէքատէն Ալահըն մէրհամէթինէ կիւվէնիպ էլէրինի կէօյէ տօղրա գալտըրտր վէ ճիւզի տուատան ածնրա տէնիզ պիւտ իլիմատ օլտա: Ատղ տէլիմ Արէա շէհրինէ եէթիշտիյինատէ ադիղ Վեատրիտա եափակատա կիտիտ օնուն էլի ալթընտա քէմալիյէթ թարիխինի էօյրէնմէկ տրգիւակինի պէյան էլէտի: Էրի տէնէ միզատարի օրատա գալտըգատան ածնրա՝ օնտա տախի իշէտիյի միւճիզէթլէրի իչին պուլտուգտա իթիխատատան կիզլիճէ գաչտգ՝ չայ իտա-

թիւնաէն պիր թէնհաոէ էօմր կէչիրէն իլթիյարըն եանընա չըգար վէ խայլի գէմիե մէլախքեանէ էօմր սիւրէրէք պիլէմինճէ եաշաար: Տուար պէրէքեաթըյա՝ սիւզէթաէյի խաաթէլէրին վէ քիթաբիլէրին վէրաէյի մեահու իլթիպարա ասյանամայըշ օրաաան ասախ պիր թադրիպ իլէ դաչըշ պիր աէրէ իչինաէ գայա ալթընաա պիր մաղարաճըդ իչինէ կիրաի վէ օրաաա էօմրիւ օլաուգճա գալմադա դարար վէրաի: Եէրին գուրադըդը վէ դուամլուդու իչին պիր ճիւզի ածըմթըրադ օթաաան զայըը եէյէճէք պաշդա շէյ պուլունմաաըգընաա, Ալլահ դուդունու ածպէրաճմայըշ հէր կիւն պիր եէպանի քէչի էօլաարաը, վէ Եգիպաա ծուն սիաիյէ եաշար ըար: Ալլահըն պու ինայէթինէ մուզապէէ ապիլ նէ գաաար ալդադ կէօնիւլիւյէ թէշէքքիւր օլմուշ վէ քէմալիյէթաէ զայրէթինի արթըրմըշ ար, ան իլէ թարիք օլաունմադ. կէշիաիյի էօմր թարդը ինաան էօմրիւնէ պէնդէմիյա, ածրըարն կէօյաէն էնմէ պիր մէսէք օլ դաաանը մաղարա իչինաէ ааа վէ թէքէքքիւր իլէ Ալլահըն մեահինի էաիա ածպ աէնաարնը օգաուրաաա:

Պիր գաչ աէնէ ооնրա վադթին Ֆրանչա վաաիշահը էթապախիյէ ааա չըգրադ Եգիպաաան ааքին օլաուգաա աէրէ իչինէ

վարար: Զաղարլար ալիզի պէտէյէն քէ-
չէյէ բաղի կէլիպ մալարանըն գախու-
ռունա գառար գօվալարըլար վէ իչէրի
կիրմէյէ ճէսարէթի եաէմէյիպ ալիշարըա
հալար տուբուռուռլար. իւք ավճըլար
պունա կէօրութքլէրինէ օրայա ռօզգու
վարարլար վէ իչինաէն պիրի օգու ալ-
արըճառա հայվանըն էլինէ նգիխռու
վուռա, քի քէնտիյի ալարըմառան վէ
պիր ալար կէօռթ էրմէաէն տուրմուշ պա-
գար բար: Ավճըլար պա հիքմէթ իւզէ-
րինէ հայրան գալըպ ինի գամ օլարագ
իչէրի կիրտիլէր վէ կէօրութլէր քի քէն-
տինի պիւճիւթուր գան իչինէ մու-
լէվէա վէ քէչի այալը եանըռա թիթ-
րէյէրէք եամ այօռուռա: Փառիշահ պա
խապէրի ալարըճառա քէնտինի ա՛ կիմ-
ուն կէօրութ վէ ալիզին եարառըր ու-
զէրմէ՛ իչին էլինաէն կէլէն գայրէթի
էքսիք էթմէ՛մ: Օնառն ռօնրա թիւրլիւ
փիշքէշլէր վէրիպ ռաճառնէ խամէրինքի
էաէյիմ ալչի ռօրառգուռառա, նգիխռա
պուլառնառգա էէր իւզէրինէ պիր մա-
նառթը եաիմառգա էմր օլառնառն ալչի
ալէառի, վէ փառիշահ ալօգ վէրիպ ռօն-
րա իճրառըռը ռառնի էմառ:

Ռառնառթը պիթառյի կիպի գահ-
քիշլէր օրայա կէլիպ նգիխռառն էլի
ալճըռառա եաշառգագա գարար վէրառլէր,

վէ ապիզ պատնալ իւէ պիրլիքտէ նէ կիտ-
նէ թէվաքու վէ աշդ իւէ Ալահըն խըզմէ-
թինէ թալիսպ օլմուշ ատր թարիֆէ հա-
ճէթ ատյիլ : Թէվաքիւլերինէ պիր շէյ պատ-
յուծմատան էվվէլ քէնտիսի իճրաաըն
էաէր խոի, ատատրնատա, թէֆէքքիւ-
րիւնտէ վէ ախէր օլ էօմրի իշլէտէ ատէթ
օլունմուշ ընյատաթ թալիմաթ լարընատա
հէվիսխինտէն էվվէլ քէնտիսի խոի : Մի-
ճիսէթ իշլէմէ գատվէթի տախի եէնիտէն
իւզերինէ կէլիպ ապիզին խոմու շանըրնը վէ
նատֆուզունատա արթըրար : Իշլէտիյի ապիմ
Ալճիպէլէր ատատրնատա պիրի տէ փատի-
շահը չէվիրմէսի տիր, քի ճէսիմ կիւնահ-
լարը իւզերինէ քահանայ էվիյլէ Ալահ-
ատան ափիւրդ ալտպ էօմրիս ատնունատատ
փաքըլտըա եաշատար : Վէ հատ ապիզ
Եգիպտոս պատնա քէտալնէք ախէր հէզար-
կիտն մուճիդէլէր իւէ խայրի կիւնահ-
քեարլար Ալահա չէվիրտիքտէն վէ օնուն
շանտա ատլանատաթը իշինէ օմրիւնիս փիտա
էթտիքտէն ատնրա ատպատմըերին իւք
կիւնիս ալթընճը էսիրին ադրպէթինատէ
չէքտիքէրինէ պէտէլէն իճրէթինի ալ-
մադ իշին հատրէթինի չէքտիյի եարա-
արճըրընէն էլինէ փաք վէ ապիզ բուհինի
թէալիմ էյլէտի :

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2

Ս. Մ Ա Մ Ա Ս

Պու ազիզին աթաալարը Թէոդոսոս վէ Ռուֆինա Զանկըըր շէհրինէն օլուպ փութփէրէսթլէրին իպրամի իւզրէ օնլարըն ալահլարընա գուրպան սունմաուրլարընա զինճիրէ վուրուլուպ գրալըն էմրինէ գարշը տահա քրիսթիյան տինինէ տուրմալարընա՝ Աղէքսանդրոս Փուատոս հաքիմին էօնիւնատէ ճէվապ վէրմէ իչին գայաէրիյէ եօլլանըլմըլար։ Հաքիմ թէֆթիշ էտիպ տինլէրինատէն տէօնտիւրէ մէտիյինատէ հապսա աթարըմը վէ արատը չօգ կէչմէյիպ Թէոդոսոս զինտանատա էօլտիւ վէ ճիւզի ոնրա էհլի Ռուֆինա քի համիլէ իտի, համլինի վաղ էթմէսինատէ էօլիւպ դէվալը մատրմ անատրդ պապարդ գալտը։ Լաքին Ալահ՝ մէրհումլարըն եէրինէ Ամիա Մատրոնա իսմինատէ պիր տինատար գատընը եօլայրադ՝ պիր մէլէյին էմրի իւզրէ զինտանատան չօճուգտա ալար վէ էվինէ կէթիրիպ քրիսթիյան տինիտիզին թաալիմաթլարը իւզրէ օնա թէրպիյէ էթտիքտէն ոնրա մէտրէսէյէ տահի եօլար վէ օգումադ վէ եատմադ էյրէտիր իտի։ Չօճուգ տահա քիւչիւքլիյինատէ Ամիայա տոմա, տոմա չաալըտըգը իչին, վաֆթիկ օլտուգտա վաղթտա ատընը Մանսա գօտուլար։

. Մամա էօյրէնախյի թարիզ իւղէ
քրիսթիյանճա եաշատըդման ոճրա մէ-
տրէաէքի պուլունան վուլթիէրէսթ
էվլատլարընը ատա քրիսթիյան էթմէյէ
չալըշըր ըտը. վէ ապիկին պու էթախյի
շէյլէրի փոատուն եէրինէ օթուրան
Դեմոկրիտոս հաքիմ ատյուտլունատա հու-
զուրինէ չաղըրտը վէ Քրիսթիյաֆն մըսըն
ատյի ոօրուպ՝ էվլէթ, քրիսթիյանըմ
ատյի ճէվապ ալտըղնատա՝ եգէա շէհրին
հաքիմինէ եօլատը վէ օրատա տախ
Քրիստոսու իդրար էթախյինատ հաքիմ
զաղէպ կէլիպ աէօյմէյէ վէ ոճրա աթէշ
իլէ թէնինի տաղլամազա էմր էթտի.
լաքին պունունլատա տա հադգրնատան կէլէմէ-
միյինատ պօղապընա աղըր գուրշուն պաղ-
լայըպ տէնիզէ աթմազա կէօթիւրիւր ի-
քէն Ալահըն մէլէյի ճէլատլարըն էլինատէն
ոնու գուրթարըպ պիր եիւքսէք տաղ
թէփէսինէ չըգարտը վէ Մամա տահա
ոն պիր եաշընատայրտը: Գրդգ կիւն օրատա
գալարդման ոճրա տուա իլէ Ալահըն
իրատէթինի ոօրտու վէ ոնուն իլհամը
քէրմիյլէ պիր ատգը Ինճիլի շէրիֆ պու-
լուպ ոնատն ոճրա Ալահ ախէր պիր
եօլ թէրթիպ էտինճէյէտէք օրատա
գալմազա գարար վէրտի վէ չօպան միալէ
էլինէ պիր տէյէնէք ալըպ օրատա պու-
լունան կէյիքլէրի կիւտէր, վէ ոնլարըն

սիտիյէ եաշար բար: Տուայս, թէֆէք-
քիւրէ, օրուճա վէ փէրհիզէ օլան ղայրէ-
թի ղայէթ չօղ ուսու, վէ էքսէրի օրայա
կէլէնլէրի ալըդօյսուզ Ալլահ եօլունու
էօյրէտիր իտի: Եավաշ եավաշ իշլէտիյի
չօղ հիքմէթլի շէյլէր իշին սար չըդա-
ղընատա փութփէրէսի չօպանլար կէօրիւ-
տույտուդլարընը շէհիր հաքիմինէ խապէր
վէրտիլէր վէ Մամատ օնուն էմրիյլէ թու-
թուլուպ գայսէրիյէ հաքիմ հուզուրինէ
կէթիրիլսի:

Իւք հվիէ սուրէթէն քիմ վէ նէ
տինատէն օլսուղունու պիլմէդ կիսի թիւր-
լիւ սիւալլէր էթտի, վէ լաքին մէ-
մուլինէ գարշը օնուն ակրապէի քրիսթի-
յան ըմ տէյիպ փութփէրէսթլէրին սախ-
թէ տինինի մասխարէ էթմէսինի իշիտիպ
իշքէնճէ վէրմէյէ էօրճ էթտի: Ադիդ
Մամատ պիր գօրդու կէօսթէրմէյիպ էվ-
վէլքի տէտիքլէրինի եինէ թէքրարլա-
մաղընատա թէնինի եարէ պէրէ էթտիք-
տէն սօնրա եարալարը իւզէրինէ սիլքէ
տէօքիւպ դըւըլը պէդ փուրչալարընըլա օ-
վալամայա էմր էյլէտի: Մամատ պու ճէմի
խաքէնճէլէրի արատընատա Ալլահըն մէր-
համէթինի մէտհու սէնա էտիպ տայրմ
իւզէրինէ իմտատընը սիլէր իտի: Զալիմ
հաքիմ՝ Մամատըն պու դատար էգնյէթ-
լէր արատընատա էօլմէմէսինի պիւյիճու-

լույե ապվ էտիպ գուվվէթինի գըրմաղա
չալըշըր բաբ, վէ էտէմէիյինաէ ամէն
կիպի թուխթուշուր քէնտի քէնտինի եա-
գարըար: Օլ ատպէպտէն իրմէէի կիւն
ապղըն ճանսավարլար էօնիւնէ ամարըար.
վէ լաքին պունլարըն պագըար հայիմլիյէ
ապիգին եարաղլարընը տիշլէրիյէ եալայըպ
թէմիզլէտիբլէրինաէ վէ պագըլարընըն
տախի օնաւն իւզէրինէ կէլէճէք եէրէ
սէյրճիլէրին իւզէրինէ հիւճմ էթտիքլէ-
րինաէ, հայքիմ գուստուրաա, վէ թաշա
թուխաան ատյի էմր էյլէտի: Ճէմի գու-
ստուրմուշ վէ Ալլահաան գօրգմայղ սէյր-
ճիլէր եապմուր կիպի թաշը ապիգին իւզէ-
րինէ եապըլըպագլարընաա, Ամմաա թաշ
էրլէրնը ալթընաա պիքէտէրդալըպ Ալլահա
ապա էտէր խոխ: Պա մուճիզէթ պէյան
օլաստաւնաա հայքիմին իշարէթիյլէ ա-
գիգին իւզէրինէ պիր ճէլսաա վարըպ խըշտ
իլէ պէօյրիւնիւ վուրաա վէ Ս. Ամմաա
կէօգլէրինի կէօյէ տօղրու գալդըրըպ հա-
րէթինի չէքտիյի Ալլահը կէօրսիւ վէ
ճանընը օնաւն էլինէ թէսլիմ էյլէտի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3

Ս· ԱՆԹԻՄՈՍ

Գիտուէթլի վէ մէմլուհ իմնիմիաա
եպիսկոպոսաա Ս. Անթիմոս թա քիւշիւք
եաշընաան Ալլահ խըզմէթինէ կիր ածտիպ

հէվէս կէօրթէրիպ տուայա, իպատէթ վէ ահէր էյի քրիսթիյանա միւթէալլիք քէմալիյէթ թալիմաթլարընա թալիպ օլաբիլաւսուս. վէ պու դաւար ֆաղուլէթլէրինէ պինաէն հազդ իւզրէ քէնտի արզուլէմէիյէ տէ քահանալըդ միրթէպէինէ նայլ օլմուշ սուբ:

Խընիմիա հայրապետի Ափրոդաուն վէֆաթընատան ոօնրա ճէմիաթ պիր ալըզաան Անթիմոս քէնտի իւզէրլէրինէ եպիսկոպոս խոթէաիլէր վէ Ալլահ թէալա հազրէթլէրի տախի պիր աճաիպ հիքմէթ իլէ արզիւլէրինին հազդ օլմասընը միւդաբրէր էյլէտի, զիրա պու խուսուսդէ ճէմիաթ քիլիսէ իչինտէ սուա էտէրլիքէն աի անարդ պիր նուր ծօղուպ՝ Անթիմոս եպիսկոպոս օլսուն տէյի կէօյտէն պիր սէս կէլտի, վէ էֆէնտիմիզին 293 թարիխինտէ Անթիմոս քիւրսիյինէ ճիլուս էթտի: Պու կիւնէ հիքմէթ իլէ Ալլահ ճէմիաթը իւզէրինէ չօպան օլսուդունուս, ոնլարըն ճան վէ թէն իւմիւալարընը պայրըմա պօրճունտու էյի թանըյրպ կէճէ կիւնտիւզ ոնլար իչին սուա էտէր վէ տին մատաէսինտէ դաիճ վէ ճահիլ օլմանլարը թէրպիյէ էտէր իսի: Քէնտի իպրէթիյլէ չօղ կիւնահդեաըլարը չէլիբսիքտէն մատաէ, վաղըյլէ հատուրդ տինտիվլէրէ հազդ տինի էյրէտիպ քրիսթիյան էթմիշ սուբ:

Էֆէնտիմիզին 302 թարիխինաէ զալիմ Դիոկղետիանոս զրալըն էմրիյլէ քրիս-
թիյանլարա զարշը պիր պիւյուք զուլմէթ չզպտրըլմնաա, Իզնիմիա շէհրինաէն պաշ-
լայըպ ակիզ Անթիմոսուն էլի ալթընաա թէրպիյէ օլանլարտան պինլէրճէ ճանլար
աին ուղրունա էօմրլէրինի ֆիտա էթտի-
լէր· վէ Ս· Անթիմոս պու վէսիլէյլէ էվ-
վէլքի առէթինաէն պիյաաէ չալըշըպ
պուզըրընր ալլահանի քէլամըյլա վէ պա-
զըրնը եապըյլա տինլէրինաէ գավի գալ-
մադա եիւրէքլէնտիրիր իտի: Եապըզը
քեաղըտլարտան պիրիսի փութփէրէսթ-
լէրին էլինէ տիւշտիւյինաէ ֆիլհալ
Դիոկղետիոնոսուն թաճտաշը Մաքսի-
միանոս զրալա խապէր վէրտիլէր, վէ օ՝
նէ գատար Անթիմոսուն՝ աէօվլէ քրիս-
թիյանլարա տինլէրինաէն աէօնմէմէյէ
նասիհաթ վէրտիյինի պիլտիրտիյէ աէ,
եապըրնը աա կէօրտիւյինաէ աահա պի-
յաաէ զըզալը, վէ եիրմի պիր ալթը եօլ-
լայըպ պուլունտուզու Սեմանէ քէօյիւն-
աէն հաւզուրինէ կէթիրմէյէ էմր էթտի:
Ալթըլար քէօյաէ Անթիմոս բաալ կէ-
լիպ արատըգլարընը օգրաուգլարընաա,
ակիզ իւք էվվէլ օնլարը էվինէ տավէթ
էթտի վէ խայլի իքրամտան ոճնրա, Ար-
տըրընըզ պէն իմ, տէտի: Պունլար հի-
ճապէն Սէն իսէն, տադլան, պուլամատզ

տէյի խապէր կէօթիւրիւրիւզ ափսիքլէ-
րինաէ, ապիզ օնլարըն եալան սէօյլէմէ-
սինէ գայլ օլմայըպ պիլէէրինճէ եօլա
չըգար վէ կիտէրինքէն Ալլահ վէ տին
իւդէրինէ օ գաւար կիւդել սէօյլէտի. քի
հէփիսի ան ան վահիտաէ քրիսթիյան
օլմազ ատըլմըշլարը, վէ ապիզ էլինի
իւդէրէէրինէ գօյուպ խաչ չըգարտըգտան
ոնտա վաճթիզ էթտի վէ ալտըգլարը
ապիմ լութֆու էյի հրճգ էթմէ իչէն
էօյիւթ վէրէրէք շէհիրէ ատըրտը։

Շէհրլիլէր Անթիմուսուն կէլտիյինի
կէօրտիւքլէրի կիպի Մաքսիմիանուսա խա-
պէր վէրտիլէր վէ ապիզ՝ օնուն էմրի իւզէ
էօնիւնէ չըգարըլմտա եիւգինէ խաչ չը-
գարար վէ էլէրինի պաղլը կիպի իւմթ
իւմթէ գօյուպ Ալլահըն եարտըմընը տի-
լէյէրէք տուրտուտու։ Գրալ՝ օնու գօր-
դումտաղ իչէն տիվանխանէտէ թիւրլիւ
իշքէնճէ ալաթլարը հազըրլամըշտը վէ
իւք կէօրտիւյինէ գուտուրմուշ ճանա-
վար կիպի հայդըրըպ՝ Ալլահլարըմըզը խօր-
լայրաղ պէր խաչա կէրիլմիշ քիշինին էն-
սէսինէն տիւշիւպ սէ օլ գաւար սատըգ
թէվազիլէրիմի պաշտան չըգարան Ան-
թիմոս սէն միսին տէյի, օղուննճա,
էվվէթ, պէն իմ, տէյի ճէվապ վէրիպ՝
հազըրլատըգը ալաթլար իւգէրինէ կիւլ-
տիւ, վէ խաչ իւգէրինէ էօլմիւշ տէտիյի

*խոմաքեաները ուզտունա էգևյէթ շէքիպ էօմրիւնիւ ֆիտա էթմէ արգիւսիւնիւ պէ-
յան էյլէտի: Մաքսիմիանոս ազիզի ֆի-
քրինաէն շէվկումէյ շօղ զայրէթ էթմէ-
սէ ան վիւմքիւնիւ օլմամասընա էյիտէն
գանրպ ալահըները հապգընա աէօյլէտիյի
սիթէմլի աէօգլեր իչին թաշ իլէ օմու-
զունա վուրսուրսա, վէ պունունլա տա
սիլինի թուքամասըլընտա ինճիքլէրինէ
զրգիրն շինէր սախլատը վէ լաքին Անթի-
մոս պունա տա պիր շէյ եէրինէ գօմայրպ
Ալահա շուքր սունսա վէ փութլուտա
լանէթ օգուտա:

Մաքսիմիանոս պու մէմնուլ էթմէ-
սինի լագրտարդը տա ալահըները հապ-
պընա օնան ունգընտան իշինէ սիյինտէ
էօքէսինտէն սոնէշ կիսի թուքուշտպ
շանտպ շէօմլէք խիւրսէտի օրթայա էայ-
սրտար վէ ասնրա ազիզի իւսթիւնէ ես-
թըրպ սիքէնլի վէ պուսագը շուզուզ
իլէ աէօյմէյէ էմր էյլէտի: Իմրի իչրա օլ-
սա, վէ լաքին պունունլա տա Անթիմո-
սուն գամիլիյինի եէնէմէտի: Օնսան
ասնրա այտընա պիր զրգիրն պապըր փա-
պաճ կիյտիրիպ եիւրիւթտիւ, լաքին
ազիզ Անթիմոս հիչ պիր տաըր վէ ասր
կէօսթէրմէտէն շատ եիւրէյէ թէքրար
Ալահա աէնտար օգուսուզտունա, Ան-
թիմոս, հիչ պիր շէյ տաճյայօրմուսուն

ակի ասում, վէ Խայր, թափարլըմ հադդ Ալլահ պիլէմձէ օլսուդաան ասնրա պանա պիր շէյ էտէձէյին եօզ ակի ձէվապ ալտրլընսա, պիւյիւձիւ ախը ակի հայդըրըպ պիր արտպա թէքէրլէյինէ պաղլաթար վէ տէօնտիւքձէ ալթընաան վէ իւաթիւնաուէն ախէշ վէրմէյէ էմր էթտի: Էմրի եինէ իձրա օլսուս վէ լաքին ապիզին տուսաը պէրէքեաթըյլա ախէշին ալէվլէրի էթրաֆտաքիլէրի եադըպ ձէմի ձէլսատլարը եէրէ չարփտը վէ արապա եէրինաուէն դրմըլսամադ օլսուս: Մաքսիմում պու հիքմէթ իւզէրինէ կէօզլէնիւ աչաճադ եէրէ տահա զիսատէ դուստուրուպ նէ իշին պրըսադըպ կէրի գաչայօր տանտուզ ակի ձէլսատլարա զրմճ չէ.քտի, լաքին իշ.քինձէ վադթինսէ ածտիպ իշ քիշի կէլնսպ ախէշի ատրձիլէրին իւզէրինէ ախ տրգտան ածնրա Անթիսնաս քէնտի հիսայէթլէրի ալթընա ալմա հիքեսայէ.քինի օնտաբտան իշիթ ախյինսէ, քիւլէյէն օնտէն տահի վէ թափարլը Ալլահըն կէրչէք Ալլահ օլմադըն ինանմադըյսա տա եինէ ձէլսատլարըն ատօդինէ ույսուպ թէքէրէքտէն չէօդտի, վէ թաթմըլսուս իսաուէթինի էտիպ փութլսաա գուսադան տանտուրմայա չալըշտը: Լաքին պու ճահտա տա պօշա չըգտրըլմնտա հատտա ախտրտպ պյսադտարընը թօսմուգա վուր-

տուրտ: Ալա էֆէնտիմիզ օրտուս տախի դուլունան տուաքնա պինայէն դուվլէթինի կէօմէրիսի զինճիրլէրինի զըրտը վէ Անթիմոս մահպուսլարա հապզ տինի վար վէրիպ տին մատուէլէրինի էօյրէթտիքտէն ոնրա վաճէթիլ էթտի:

Մաքսիմիանոս պունու ապ ապչըտըղընտա ատլ դալըրզա տահա պէթէր շէյլէր էթմէսին տէյի զրլըճ իլէ պաշլընը քէսմէյէ սիճիլ քէտի: Անթիմոս՝ պու խապէր իւզէրինէ զայէթ շոզ օլտու վէ խայլի զէման Ալահըն կէօմէրտիյի քէրէմիւ ինայէթ էրսէ շիւքր ապտուգան ոնրա էֆէնտիմիզին 302 ականէսինէ գալմ օլունուպ ապտէթ մէքանը ճէննէթէ նայլ օլտու:

Տինապ քիշիէր ապնին էօլիմիւնիւ ապչընուգլարընտա ախշամ ապլարընտա գալմ օլտուգու էրսէ կէլիպ պիր թաղիպ իլէ թէնինի էլէ կէթիրտիլէր վէ հէմէն օրտան պիր եէր գազըպ կէօմմէլէր: Ադնին մէզարը իւզէրինէ չօգ ապճա մէճիզէմ լէր օլտուգու իչին ճէմիաթ ինանմատ զայէթ ինթխապտա ապր վէ Յուսուֆնախտա գրալ տախի օնան իսկէթինէ պիր մէսճիտ ճէննէթ պուրճը ապր:

Ս. ԳՐԻԳՈՐԻՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

Պատ ապիկ փոխթիւրէսթ գրադարըն ասվելեթի էյեսամինաե Անթաքեա շէհրի իւզերինե փաթրիք գօնուլտաղ Ալահըն ապիզ թէմսիհլէրի իւզրե քէնտի ճէմիաթըն գայըրըլմար։ Օսմանլըլար՝ Ազէմ գարշը ճէնք աչըպ գրադարը Նուժրիհանա Անթաքեայա ուղրատըլմըտա փոխթարա քէնտի խանէլէրինե գուրպան ատնատագան ոճնրա, քրիսթիյանլարըն քիլիսեսինե ակ կիրմէք իսթէտի. զալիմին ասկիշի ծնլարըն Ալահընա ասխի իզզէթ վե իքրամ էթմէք իսկյուե ակ, լաքին տիլի ֆիքրինե մուխաթըզ օլմայրակ պու վէսիլեյե քրիսթիյանլարըն քիլիսեսինի թէնճիս էթմէք վե ծնաման ոճնրա քէնտի եալանճը ալահլարընա ատնմադ գաթը-նա հիչ շիւպհէ եօք ուտու։ Բարեկա գրադըն հիլէքեար թէքֆիֆինի ատյուա-ղընդա ատրդ վե գօրդմադ չօգան կիսի սիւրիւսիւ պաշընա կէչիպ օլաճագ շէյի խաթէր վէրսի, վե Ալահըն ծնլար իլե պէրապէր օլմաներնը ատյ էտիպ թէսէլլի էթտի։ Օպրատա Նուժրիհանա էթպաա-պրյրա կէլոի վե իչէրի կիրմէք իսթէ-տի. լաքին Բարեկա գարշընա վարդ ծնուն փէշինէն փոխթարա գուրպան

ասնմասերը վէ ևանբնաս բէհին ապրա-
տըը վատիշահ օղլունու էօլտուրմէսինի
եիւղիւնէ վուրարաղ. քրիսթիյանլարըն
փաք վէ հիւրմէթլի. քիլիսէսինէ այագ
պատմաը դապիլսիդ շէյ օլտուղունու
կէօրմէերիր իտի: Նուժերիանաս գօր էտիպ
կիրմէք տահի իսթէրիտիյէ ատ՝ պիլմէմ
նէտէն Ֆիքրինի չէվիրիպ Բաբելաաըն
ափրպէթլնյի իւղերինէ շաշար վէ ճէ-
միաթ ատաբնաս տահի պիր իսթիլալ
գօմիսաըն ատյի ուալ իլէ տարըղըն ա-
բայընա ատօնտու: Էրթէսի կիւն ոխմանա
օթուրուպ օնու հուզուրինէ կէթիրթի,
վէ իւք կիւնէրու էթտիյինի խաթըրնա
պրատուդման ասնա, Սէն հիչ դրաւան
հիճապ էթմէզմիսին, ա՞ սէֆիլ, նամըլ
տիւն պէնի իչէրի պրագմադույա ճէսարէթ
էթտին. Էօմրիւն էլիմէ օղուղունու
պիլմէզլիսին տէյինճէ, Բաբելաս թէվա-
ղու վէ հապիսիլէյէ, Ի՛ֆէնտիմ, պէն պիր
պույուք ատամ իտի. Ալտո պէնի գօ-
յունու իւղերինէ չօպան թայեին էթտի.
դուրա կէլտիյինի կէօրիւպ տէ գօմմայա
իհմալ էթտէմ, միւամէհադ օղուղում
դաղէպի էլտիթ օնատան ալըրըմ տէյի,
ճէվապ վէրտի:

Նուժերիանաս պու մէմալ էթմէտիյի
ճէվապը ալտըղընաս գայէթ գատուրուպ
պէնի գուրաս պէնգէթտին, ալտահըրը-

մրզը պիր շէյ եէրինէ գօմատրն, էօյլէ իսկ շիմտի հատուինի պիլտիրիպ պիր տախի պէօյլէ քիւֆր ազգընատն չըգարմամատ իչին ատնա պիր քիւշիւք գապէպ վէրե-յիմ ատ էթտիյինէ փիւշման օլ ալահ-լատատն աֆվ տիլէ տէյիպ՝ Ռիկատրինա պէյէ էմր էթտի քի Բաբելատրն պօղա-զընա վէ այատընա զէնճիր վուրատպ հապ-ատա աթատրն։ Մէգքիւր պէյ էմրի իճրա-արնատն մտատա իպրէթի ալէմ իչին տիշարը չըգարտր վէ ազիզին իւչ շահրա-լէրի պուռնու կէօրտիւքլէրինատէ խալգը եարդպ ազիզին պօղազընա տարդատդար վէ զէնճիրլէրինի էօփէրէք ետնընատն պիր տահա այրդմադ իսթէմէզ խոլէր։

Գրալ Բաբելատրն շահրամէրի օրատդա-նու տադյատղունատա թէքրար հուզուրինէ չալըրդպ օնատրա նէ էօյրէթտիյինի օր-տու. վէ ազիկ՝ պէլքի ատն ատ էօյրէնմէք իսթէյօրտուն ատէյէրէք հէրպիր տին մտա-տէլէրինի տիպտաճէտիլէ ատօյլէտիքտէն օնրա փութպոլտրն եապանճր օրատդունու իսպաթ էթտի վէ տէտիքլէրինին տահի-լիյինէ նիշանէն, Իսթէրսէն շահրամէրիմէ տէօր, օնատրատտա պունտարդ իշխորին, տէյի ճէվապ վէրտի։ Նուամերիատա՝ խայ-լի սիթէմ վէ թպալիր իլէ հուզուրինատէն տիշարը չըգարտրդատն օնրա Բաբէլա-տրն իչ տտիտ շահրամէրինի իչէրի շա-

ղըտաբ, վէ անաւարը տաղ օտուղունու տուշ-
տուղունաս օրայա կէթիլթի, վէ պու
չօճուգլար սէնի՞ն մի, տալարը նէ՞ տիր
տէյի ոօրուս. Էվվէթ պէնիմ տիր. տա-
լարը Ուրհանաս, պու իլիդհանաս վէ Եպո-
ղոնիաս, վէ տին պապինաէ ուսթալարը
վէ ուսթամըզ՝ պիզիմ տպող Բաբելաս
եպիսկոպաս տուր, տէյի ճէվապ վէրինճէ,
գրալ խրշմէ կէլսի, վէ շու ալտտարճը
սինհիրափ իսթիյարա ուսթամըզ տէմէ
տէյի էմր էյլէսի, վէ լաքին օ էինէ տէ-
տինի թէքրարլատըղընտաս օղուլլարը-
նըն կէօղիւ էօնիւնտէ ազգընա վուրմայա
էմր էյլէսի վէ զէվալլը մատրվար տնա-
լարընըն նահապգ եէրէ չէքտիյինի կէօր-
տիքէրինտէ, Ա՛զալիմ, տուչտուգ տնամը-
զա նէ՞ իչին վուրայօրաուն, տէտիյի հապգ
տրը. թէնիմիզի վէրէն օ տուր, լաքին
Ալահրմրզըն թէմպիհլէրիյլէ ճանրմրզը
պէալէյիփ թէրպիյէ էտէն ուսթամըզ
Բաբելաս տրը, էյէր էօքէլէնիրսէն, թէք-
րար տէտիյիմիզի տէրիզ. քի ուսթամըզ
տրը վէ Ալահըն եօլունու օ պիզէ էօյ-
լէթտի, տէյի պի վէրվա գրալըն էօնիւն-
տէ չալըրտըլար: Նումերիտնաս ուսթանա-
ճադ եէրէ տզիզ չօճուգլարը տնալարը
էօնիւնտէ տէօյտիւրտիւ վէ տօնրա հէ-
վիտինի տիշարը չըգարըպ Բաբելաս չա-
ղըրտը, վէ Իշմէ սէնին ալտաթտրզըն

**

չօճուդլար ակօվիւմէ դուլաղ առնպ ալ-
լահլարըմըզա դուրպան առնաճապլար
ակախիյինաէ, Բաբելաս, Ինանմամ, եա-
լան սըր, ակն օնլարը հիչ պիր թիւրլիւ
գօրդուտուպ չէվիրէմէդին, գերա Ալլահ
օնլար իլէ սիր, ակյի ճէվապ վէրսի։ Օն-
ատան ատնրա տին իւղէրինէ թէքրար մու-
ճահէլէ վէ ախէր հիչ պիր թարդ իլէ
Բաբելաըն տինինին գավլըլըյինի կէվշէ-
ակմէախիյինաէ օլ պիր իչ գարատաշլարը
էօնիւնէ չաղըրար վէ թէքրար ալլահ-
լարա գուրպան առնմայա թէքլիֆ էյլէ-
ակ. լաքին հէվիսի պիր ապըգատան գալ-
մին թէքլիֆինին բէտաա էյթախիքլէրինաէ
ուախթալարըյլա պիր տար ադաճընա առպ
իշքէնճէ վէրսի վէ ատնրա հապատա ապ տր։

Սօն ակֆա այրը այրը թէֆթիշ էտիպ
ֆիքրլէրինաէ գավլը պուլտուղունատա
խայլը էգնյէթլէրատէն ատնրա գրլուճ իլէ
պաշլարընը քէսմէյէ սիճիլ վէրսի, վէ
ապկ Բաբելաա քէնտի ակվիւլիւ շահրա-
լէրինյէ պէրատէր Ալահըն էյթախյի պա-
քէրէմ թէշէքքիւր օլարատ էֆէնտիմի-
զին 283 թարիխինաէ իւք էվվէլ իչ
գարատաշլար վէ ատնրա Բաբելաա քէնտիսի
գավթ օլունատուլար։

Ս. ՕՐԱՐԸՆ

Պու ապեղ քէնաի կիպի սալիհ վէ գահիտէ էհլի եղնասաբէթ իլէ պէրապէր գուսահ շէրիֆէ եադըն տաղլար արա-
արնաա Ցուդա սիլսիլէսինին եափըլըը շէհրլէրին պիրինաէ սաքին օլսըտաս։ Հադգ թէալա՝ գուլլարընըն սապրընը սէնէմ իչին էվլաա վէրմէտի. վէ լաքին թէճրիպէ օլունսա կէօնլիւնճէ պուլսա-
ղընաա հէր նէ գահար եաշլարը կէչտի-
յի ճիհէթլէ իսմայէլի սէ քէսիլմէշ խոյսէ սէ, քէնաի ալլահանի գուվվէթի-
նի կէօսթէրմէ իչին գաբրիէլ հրեշտա-
կապետի օնլարա եօլայրպ պիր էվլաա վատ
էթտի։ Ղուկաս աեաարսանիչին նագլի իսդէ Զաքարիանընդվպէթի կէլիպ տա-
ճարաա քահանալըգ խըզմէթինի էահր իքէն մէհէք կէօրիւնսէս, վէ սէսիյինէ պիր ճիւզի շիւպհէ կէօսթէրտիյի իչին վատ էթտիյի էվլասրն ասղաճայատագ սիլի թասթասլասն, սէտի։ Ասնրա էվլաար սիւնեաայա կէլիպ սարընը նէ գօյալըմ սէյի սօրսուգլարընաա մուգադասէմա մէհէյին եղնասաբէթ էհլինէ սէսիյինի պիլմէյէրէք սէօյլէյէմէտիյինէն թահմէ իսդէրինէ սար Ցովհաննէս սիր սէյի եաղար վէ ասնրա սիլինին պաղլարը չէօ-

* * *

ղեկավար Աստված ինձ օգնական պաշտաման:

Զաքարիա, որ անվանի էր Յովհաննէսին ուղղութեան, ծոցատուպան ծնողաց առաջ չոգ գահմէթլէր չէբան: Հերոդէս՝ Քրիստոս էֆէնտիմիզի էօլմեսէմ իչին հէր մահալլէ առէմլէր չըգարտըլմատա՝ Յովհաննէսին առաջի քիմ օլմասընը թաստիկ էթմէ իչին տաղլար իչինէ արայրտըլար էօլմամըշ բար. օ ատպէպտէն ալէ ամէլէ չօճուգու դաշըրմայ իչին էօլա տիւշտիւլէր վէ Աստծն քէրէմիյլէ տաղ ալթընտա պիր իկի պիլինմէդ մաղարա պուլուպ անտար Եղիսաբէթի իլէ օտայա իքիսինին ատ ոզատու. Թէհլիքէ կէչտիկտէն Եղիսաբէթի էվինէ կէլտի վէ Յովհաննա չէօլտե չօպանլար իլէ եաշար բար:

Ադիկ Զաքարիանըն էօլումիւ նատրի օլմուշ տուր էյի պիլինմէդ. բովիլէրինն գանտրնճա պու ատիդ՝ Հերոդէսին էլինէ տիւշիւպ տաճար իչինտէ վէ եահօտ տիշտաա ծնուն էմրիյլէ գաթ օլունմուշ տուր: Պու կիւնէ նէվդատ Քրիստոսուն ուղղութա իսթէյարլըդ եաշընտա գանըդր տէօքտիւրտիւն ոնրա թէնինի պիր շուդուրա ալթարար, քի ատամլարը օրտաան գալարդրպ փէտէրլէրինին մէդարընտա կէօմտիւեր վէ ատրճիլէրտէն չօղու ատիդին գանընտան քիւչուք շիշէլեր տօլտուրուպ

ապետարան, քի Էպէի վարդապետ Աստուածատրեան էր ամենուն Էրամնեխոմ անուանի կենթիլեպ Ս. Պատրաստէն հեքիմին թէնկիլ պէրսակը պիր քիլեակ իշինէ գոյութ իտիլթ վի իքրամ էտէր խոխէր։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 9

ՄՐՈՒԱՒԻ ԵՐՄՈՆԷ ԿՈՒՅՍ

Վերատառն փաքիկէ արուեսի վի ճարիկէսի երմոնէ Ս. Փիլիպպոս առաքեալն գրեալն օրով ճէմի առաքեալար էօտեւքատէն ոմնա եուխքիս իտիմնէ գրպտարտութիւն պէրսակը առԷ առ տարանիշին եանէրնտա եաշամա իշին Փիլիպին մէմլէքէթինէն Այոսլուգ շէհրինէ կիմէ. վի լսէին օնլար եօլսա իքէն Ս. Յովհաննէս առաք առիեանարնը ախրէթէ թէնգիլ էթմիշ իտի. օլ ճիհէթաւն երմոնէ պայէթ մնհգուն օլաս, վի ոմնա Աստուծն եարտըմըլա պօղաս առաքեալն շահրտի Այոսլուգ շէհրին եպիսկոպոս իլիմ վի ֆազուլէթ առհպ պէ առաքեալաս չօգ մնհգապէթ աղուլուգ օնուն էլի վի էմրի ալէքնաս ինճիլի շէրիֆին քէլամլարընը վար էտէրխոխէր։

Երմոնէ հեքիմլիք իլմինէ պայէթ իլէ-

բիւէմիշ օլտուղու իշին պատիհէվա խաս-
թէլէրէ շիֆա վէրիրսիւ, չօգ ուէֆա ու-
միտսիզ խաստէլէրի Քրիստոս էֆէնտի-
միզին խոմի շէրիֆիյլէ ատալարըրսըր. վէ
պու վէսիլէյլէ ճան իլէ տախի իլէթլի
օլանլարըն կէօզլունու աչար վէ գալպլէ-
րինաէ Ինճիլի շէրիֆին նուբուննու ատղու-
բուբուտու: Էֆէնտիմիզին 114 թարի-
խինաէ Օսմա վուտիշահը Տրայիանոս Ա-
ճէմ գարշը ճէնկէ կիթտիյինաէ Ասիայա
կէլիսպ տին Հադգընա չօգ գուլմ վէրիր
վէ ճէմի քրիստիյանլարը շէվիրիպ փու-
վէրէսթ էթմէք իսթէր իսի: Երմանէնին՝
հէքիմլիք վէ քրիստիյանլըդ պապինաէ
գայէթ նամը չըգմըշ օլմասը իշին հէվի-
նին էվվէլ ծոու ատայրսպ պուլմասա
ան տէլի գանը եօլսաը, քի խայլի եէր-
լէրի պօշ եէրէ կէգտիքտէն ածնա էնճամ
Ասատօլուգա եադրն պիր քէօյէ երմոնէ
իլէ պէրապէր դրզդատուշը եուտիքիայը
պուլսուլար: Իւք էվվէլ թանրմայրպ
ատատուգլարընսա, երմոնէ պիր շէյ
տէմէտէն էօնլէրինէ եէյլէճէք գօսու վէ
վաճիպի իւգրէ իքրամ էտիպ ինսանիյէթլ
կէօսթէրտիքտէն ածնա Արատօլընդ
պէն իմ տէյի, քէնտիյի պէյան էյլէտի:
Պունլար մահճուպ օլուպ էլ ալմադ խա-
թէմէյօրտուտուլարտա տա, երմոնէ պիր
ան էվվէլ էօլուպ Քրիստոս գավուշմա

արդաւէլէ թուքուշապէօնլէրինէ տիշ-
տիւ վէ փառիշահըն պուլունուդու
մահալլէ վարսը։

Տրայիանոս Երմոնէյի կէօրթիւլիւնաէ
հիէրապոլըլու օնուն գալպինի քէնարէյէ
ճէլալ էթմէ իշին իլթիֆաթ իլէ սէօյլէ-
մէյէ վէ էմրինէ մութի օլուպ Քրիսոսու
ինջիսար էտէրսէ, օնու թիւրլիւ հանըմլըդ
վայէլէրինէ եէթիշթիրմէյէ սէօզ վէրսի.
վէ լայքին Քրիսոսուն սարդ արուսէսի
փառիշահըն հէր վարլըդ վէ թէքլիֆինի
ռէտտ էտիպ, Քրիսթիյանլըմ, Քրիսոսու
թաքսիրըմ վէ օնուն խաթըր իշին էօլմէյէ
հազըրըմ սէյի չալըշտըղընուս փառիշահ
էօքսէնիպ եիւզիւնէ քէսքին յիլէ վուր-
մաղա էմր էթտիյէ սէ, եինէ Երմոնէ
սէօվիւնտէն սէօնմէյիպ շազ եիւքսէլ
Ալահըն, մուհաֆազէթ ինտէն պէնի քիմ
այրըպիլիր սէյի չալըշըրսըս սուքուսու,
Քրիսոս էֆէնտիմիզ տախի Պեարթնէս
եախախտաուն քիսիլթինտէ ազիզ ճա-
րիյէսինէ կէօրինէյուպ օնուն մէրտիյինի
թահսինէտուրք եիւքսք վէրտիքտէն սօն-
րա զուրթուլմաըրնըն վէ Տրայիանուսուն
սուշմանլարը իզէրինէ էտէճէյի ֆիւթու-
հաթըն խապէրինի վէրսի, վէ օնուան սօն-
րա փառիշահըն եիւքսէյի եուշայըպ Երմո-
նէնին սապտս իլմինէ շաշար վէ սու-
սուդուման գիյաճ ալիմ վէ քեամիլ

պատասխանեցին ասելով. Ոչ, այլ զմեզ խնդրեցէք զԱստուած, զի կեցուցանիցէ զմեզ ի ձեռաց Փարաւոնի, եւ ի ձեռաց ամենայն զօրուցն նորա, եւ ազատեսցէ զմեզ ի ձեռաց ամենայն գազանացն։ Եւ խնդրեցաք զԱստուած, եւ եղեւ ամենայն գազանքն եւ սողունքն, զոր ասացեր, եւ ոչ մնաց ոչ մի։ Եւ ասաց Փարաւոն ցՄովսէս եւ ցԱհարոն. Գնացէք զոհեցէք Տեառն Աստուծոյ ձերոյ յերկրի։ Եւ ասաց Մովսէս. Ոչ ուղղեալ է այդ, զի զոհեսցուք զպղծութիւն Եգիպտացւոց Տեառն Աստուծոյ մերոյ. ահա զոհեսցուք զպղծութիւն Եգիպտացւոց առաջի նոցա, եւ ոչ քարկոծեսցեն զմեզ։ Երթասցուք ճանապարհ երից աւուրց, եւ զոհեսցուք Տեառն Աստուծոյ մերոյ, որպէս ասաց մեզ։ Եւ ասաց Փարաւոն. Ես արձակեցից զձեզ, զոհեսցէք Տեառն Աստուծոյ ձերոյ յանապատի, միայն մի՛ հեռասցէք հեռանալ։ Աղաչեցէք զիս։ Եւ ասաց Մովսէս. Ահա ես ելանեմ յերկրէ քումմէ, եւ աղաչեցից զԱստուած, եւ հեռասցի ամենայն գազան ի Փարաւոնէ եւ ի ծառայից նորա եւ ի ժողովրդենէ նորա վաղիւ. միայն մի՛ նենգեսցէ Փարաւոն եւս, եւ մի՛ արձակեսցէ զժողովուրդն զոհել Տեառն Աստուծոյ։ Եւ ելեալ Մովսէս ի Փարաւոնէ՝ աղաչեաց զԱստուած։ Եւ արար Տէր ըստ բանի Մովսէսի, եւ հեռացոյց զամենայն գազանսն ի Փարաւոնէ եւ ի ծառայից նորա եւ ի ժողովրդենէ նորա, մի՛ մնաց ոչ մի։ Եւ ծանրացոյց Փարաւոն զսիրտ իւր եւ յայսմ ժամանակի, եւ ոչ արձակեաց զժողովուրդն։ Եւ ասաց Տէր ցՄովսէս. Մուտ առ Փարաւոն, եւ խօսեա՛ ցնա զայս ամենայն, զոր ասաց Տէր Աստուած Եբրայեցւոցն. Արձակեա՛ զժողովուրդս իմ, զի զոհեսցեն ինձ յանապատի։ Եւ ահա դու ոչ կամիս արձակել զնոսա, եւ ահա ձեռն իմ եղեալ է ի քեզ եւ ի ձիս քո, որ են յանապատի, ի նժոյգսն եւ ի էշսն եւ ի կամեղսն եւ ի հօտսն եւ ի խաշինսն, ահաւասիկ ես ածից ի վերայ նոցա ժանտ մահ ի ձեռն ամենայն անասնոց դաշտի։ Եւ զանասունս Եգիպտացւոց հանգուցանիցէ Տէր, եւ ոչ մեռանիցի ոչ մի ի նոցանէ։ Եւ ետ Տէր ժամ՝ ասելով. Վաղիւ արասցէ Տէր զբանս զայս յերկրի։ Եւ արար Տէր զբանս զայս վաղիւ, եւ մեռան ամենայն անասունք Եգիպտացւոց, եւ ի նոցանէ ոչ մեռաւ ոչ մի։ Եւ առաքեաց Փարաւոն, եւ ահա ոչ մեռաւ ոչ մի ի նոցանէ ի հօտից Իսրայէլի։ Եւ ծանրացոյց Փարաւոն զսիրտ իւր, եւ ոչ արձակեաց զժողովուրդն։ Եւ ասաց Տէր ցՄովսէս եւ ցԱհարոն. Առէ՛ք ձեզ բուռն մրոյ հնոցի, եւ ցանեսցէ Մովսէս զնա առաջի Փարաւոնի յերկինս, եւ եղիցի փոշի ի վերայ ամենայն երկրի Եգիպտացւոց, եւ եղիցի ի մարդկանցն եւ ի գազանսն ի վերայ ամենայն երկրի Եգիպտացւոց ի բշտիկս ելանելով ի վերայ մարդկանցն եւ ի վերայ գազանացն։ Եւ առեալ զբուռն մրոյ հնոցի՝ կացին առաջի Փարաւոնի, եւ ցանեաց զնա Մովսէս յերկինս, եւ եղեւ ի մարդկանցն եւ ի գազանսն ի բշտիկս ելանելով։ Եւ ոչ կարացին կանգնել գաւազանակիրքն առաջի Մովսէսի ի բշտիկացն, զի եղեն բշտիկք ի գաւազանակիրսն եւ ի ամենայն Եգիպտացիսն։ Եւ ասաց Տէր ցՄովսէս. Կանգնեցո՛ զանձն կանուխ առաջի Փարաւոնի, եւ ահա ելանէ ի ջուր, եւ կեցցես առաջի նորա։ Եթէ ոչ արձակես զժողովուրդս իմ, ահա ես առաքեմ ի վերայ քո եւ ի վերայ ծառայից քոց եւ ի վերայ ժողովրդեան քոյ եւ ի վերայ տանց քոց զամենայն ոջիլս, եւ լցցին տունք Եգիպտացւոց ոջլոտութեամբ, եւ ամենայն երկիր, ուր նոքա իցեն։ Եւ զանասունս Իսրայէլի ոչ ոջլոտեսցէ ոջիլ ոչ մի։ Եւ ասաց Տէր. Վաղիւ արասցէ Տէր զբանս զայս յերկրի։ Եւ եղեւ ոջիլ ի տունս Փարաւոնի եւ ի տունս ծառայից նորա եւ յամենայն երկրի Եգիպտացւոց, եւ ապականեցաւ երկիր ոջլոտութեամբ։ Եւ կոչեաց Փարաւոն զՄովսէս եւ զԱհարոն, եւ ասաց. Գնացէ՛ք զոհեցէք Տեառն Աստուծոյ ձերոյ յերկրի։ Եւ ասաց Մովսէս. Ոչ ուղղեալ է այդ, զի զոհեսցուք զպղծութիւն Եգիպտացւոց Տեառն Աստուծոյ մերոյ. ահա զոհեսցուք զպղծութիւն Եգիպտացւոց առաջի նոցա, եւ ոչ քարկոծեսցեն զմեզ։ Երթասցուք ճանապարհ երից աւուրց, եւ զոհեսցուք Տեառն Աստուծոյ մերոյ, որպէս ասաց մեզ։ Եւ ասաց Փարաւոն. Ես արձակեցից զձեզ, զոհեսցէք Տեառն Աստուծոյ ձերոյ յանապատի, միայն մի՛ հեռասցէք հեռանալ։ Աղաչեցէք զիս։ Եւ ասաց Մովսէս. Ահա ես ելանեմ յերկրէ քումմէ, եւ աղաչեցից զԱստուած, եւ հեռասցի ամենայն գազան ի Փարաւոնէ եւ ի ծառայից նորա եւ ի ժողովրդենէ նորա վաղիւ. միայն մի՛ նենգեսցէ Փարաւոն եւս, եւ մի՛ արձակեսցէ զժողովուրդն զոհել Տեառն Աստուծոյ։ Եւ ելեալ Մովսէս ի Փարաւոնէ՝ աղաչեաց զԱստուած։ Եւ արար Տէր ըստ բանի Մովսէսի, եւ հեռացոյց զամենայն գազանսն ի Փարաւոնէ եւ ի ծառայից նորա եւ ի ժողովրդենէ նորա, մի՛ մնաց ոչ մի։ Եւ ծանրացոյց Փարաւոն զսիրտ իւր եւ յայսմ ժամանակի, եւ ոչ արձակեաց զժողովուրդն։ Եւ ասաց Տէր ցՄովսէս. Մուտ առ Փարաւոն, եւ խօսեա՛ ցնա զայս ամենայն, զոր ասաց Տէր Աստուած Եբրայեցւոցն. Արձակեա՛ զժողովուրդս իմ, զի զոհեսցեն ինձ յանապատի։ Եւ ահա դու ոչ կամիս արձակել զնոսա, եւ ահա ձեռն իմ եղեալ է ի քեզ եւ ի ձիս քո, որ են յանապատի, ի նժոյգսն եւ ի էշսն եւ ի կամեղսն եւ ի հօտսն եւ ի խաշինսն, ահաւասիկ ես ածից ի վերայ նոցա ժանտ մահ ի ձեռն ամենայն անասնոց դաշտի։ Եւ զանասունս Եգիպտացւոց հանգուցանիցէ Տէր, եւ ոչ մեռանիցի ոչ մի ի նոցանէ։ Եւ ետ Տէր ժամ՝ ասելով. Վաղիւ արասցէ Տէր զբանս զայս յերկրի։ Եւ արար Տէր զբանս զայս վաղիւ, եւ մեռան ամենայն անասունք Եգիպտացւոց, եւ ի նոցանէ ոչ մեռաւ ոչ մի

ժինի չաղերը վէ օնուն եարտըմջնը տիէր
իսի: Ադրիանոս թէ.ըտար թէճրիպէ է-
ակսպ թէ.քլիֆի եինէ գապտլ օլունմա-
ըրպընը կէօրիւնճէ գայնար եող գապանը
իշինէ ապիզէյի ամթըրտը վէ սող գալ-
ըրպընտաս պէլքի տահա գըրմամըշ ըր
ակյի էլինի իշինէ սօղտուղտ կիպի, պու-
թիւն գօլս թուքմապ օլսպ գուրտա-
տս: Պս կէօրիւնիւ ժիճիպէնին իւզէ-
ըինէ պիր ապ էօքէսի թէ.ոքին օլսպ՝
էլիմէ շիֆա ալմէրիտէն թափտրպընը
Ալահա պէն ակ ինանըրըմ ակյի Երմո-
նէյի ակշարը չըղարտը. վէ ապիզէնին
ատատ պէրէքեաթը.յա ակէսիյի շի-
ֆայա նապլ օլսուգտան սօնրա՝ ակօգիւնիւ
ինքեար էտիպ եինէ օնս ալահլարընա
գուրպան սունուպ թափմայա գօր էտէր
իսի: Թէ.քլիֆի թէ.ըտար գապտլ օլմա-
ապրընտա պիր թաղա իշինէ գօյուպ գա-
ֆուրմայա էմր էթտի վէ ժիճիպէթէն
օնսան ատ սող չղապրընտա պիւյիճիւ
ատ ը ակյէրէ.ք գրլըզ իլէ պաշընը քէս-
ժէյ հիւքմ էթտի: Լաքին ճէլտատարըն
էլի գուրտլայսպ օնրա Երմինէնին ատա-
պէմա շիֆա պուլսուգտարընտա օնլար
ատ Ալահա ինանտըր վէ .քրիսթիյան
օլսուլար: Երմինէ պս գատար ժիճի-
դէթ էրատէն օնրա զայրի եաշամագ իս-
թէմէյիսպ Ալահա ատտ էթտի վէ րս-

ճաշը միաճիպինճէ տիւնեայա վէ ասօթ-
լարընա վէտա էթ տիքաէն ասնրա արդիւ-
սինի չէքտիյի ֆրիատատա կէօյլէր ճէն-
նէթ տինաե կէօրմէյէ կիթ տի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 7

Ա. ՊՈՒՂՂՈՆԻՈՒԸ

Պու ապիզէ՝ Արկադիոս գրալըն դրգա-
տը. փէտէրի էօլիսպ քէնտիսի իւչ գրդ
գարտաշը վէ քիւչիւք Թէոդոս գարտաշը
մուշ Թէոդոս գարտաշըյա էօյսիւդ գալ-
տրդընատա փէտէրինին եէրինէ ճիւլատ
էտէն մէդքիտը Թէոդոս գարտաշըյա
պէրապէր տէվլէթ օմուրտունու իտարէ
էտէր իտի: Հատտէն զիյատե ապէ մալիք
օլտուդու իշին հէր քէս օնատան զայէթ
խօշնուտա ուտու: Ճէմաաթընա պիր շէյ
էմր էթմէտէն էվվէլ այն ֆիլիէն իճրա
էյլէմէլիսին ատյի գարտաշընա նատիհաթ
վէրմիր իտի. վէ իւզէրինատե պիր Թադա-
րաթ ատզտիյինատե ուալիէ իտահ էթմէյէ
չալըշըր ըտը: Թէոդոս՝ եանընատա պուլու-
նան պիր գաշ ադաշ իէճտալատրա էմնիյէթի
օլտուդու իշին հէր էօնիւնէ կէթիրտիք-
էրինէ, Թէֆթիշ էթմէտէն իտդա գօրու-
տու. Պուղդերիա պիր գաշ ատֆա պու-
նան իւզէրինէ ատյլէտիյէ ու ֆահատ
էթմէտիյինատե՝ օնուն էհլի Եւդոքսիանըն

հագցընա քէնտի տափրէսինտէ հապա օլսուն տէյի պիր ֆէրման եափըպ օլ պիր քեաղըտլարըլա պէրապէր գարտաշլընըն էօնիւնէ գօսու: Թէոդոս տէվթի իւղէ թէճէտիւս էտիպ պուդմատան օնու տա օլ պիրլէրինյէ պէրապէր իմգալատը· վէ իշի պիթիպ իչ օտաստնա շէֆքիլտիյինտէ տուլթան կէլսին տէյի խատէր եօլլատը· վէ լաքին տուլթան՝ էմրին իլէ եանընտա հապատա տրը տէյի դրդ գարտաշընտան տուչտուղունտա՝ զայէթ էօքէլէնիպ մա- նատրնը սիւտ էթտի վէ Պուզդերիա էլիյէ իմգալատըղը ֆէրմանը կէօսթէրիպ թէքրար օգուտմայատազ իմգալանան շէյ- լերանէն գուհուբ էտէն բապըթատը շէյ- լերի օնա խապաթ էթտիքտէն սօնրա օն- տան էյլէ պիր տախի պագըպ կէօգտէն կէշերմէտէն պիր քեալտտա էլ գօմամագա եալմատատը: Ֆիլ վագը օնտան սօնրա թէոդոս տէվլէթի մատահաթը իչինտէ գրդ գարտաշլընըն նատիհաթը վէ ըէճատը մուճիպինճէ տիգդաթը օլսուպ հէր ֆէր- մանտատը օգուտմագա վէ թէֆթիշ էթմէյէ տէօղ վէրտի:

Ա֊ՀՈՎՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ասօղհնտէ տատրդ գալսպ պիր գաշ ունե հէր շէյ էյի կիթտի վէ Ալտհ թէալա հապուԹլէրի տախ գրտալն հէր իշինի բատթ կէթիրիր խտ. վէ լաքին տատը չօղ կէշմէյիպ թէոդոս հիէպագ

Քրիստափիոս նամինատ պիր ֆաւխային ակօվնէնէ դավրուլ Պուղերիա զբզդարաշընըն էլինաէն դուրթուլմաղա եիւղ թուքաու վէ Պուղերիա դրալըն ֆիքրինի ակտիյի պիրլէ խայլի զէմանաէն պէրի էտինէյի արզու իւղէ ատրայր պրագաը վէ Ըսթամպօլա եապըն պիր դալէ իշինէ չէքիլիպ բահաթ եիւրիւլլէ Ալահըն խրպմէթինէ մէշղուլ օլուրսուս։ Հասրէթինի չէքակի Քրիստոսուն իզզէթինէ պիքիրլիկինի ատնմուշ ուսու, վէ իւ չզրզարաշըարընը աս քէնտինէ ույատուլուպ գահիտանէ օրատա ծնլար իլէ պէրապէր եաշար բար. չէքակիլէրի գահմէթ վէ ատրայ իշինաէ ատէթ օլմուշ շանու չէօհրէթաւն վէ Հուզուրսուն մահրում գալմազ նէ գատար չէթին խակյաէ ան Քրիստոսուն խաթըր իշին կէօզէրմինէ պիւյիւք պիր շէյ կէօրմէդի խան։

Պանլար պաս կիսանէ եէր իւզէրինաէ ճէնանէթ ակֆաարընը պուտախլէրինաէ գարաշըը Թէոդոս կիսանէն կիսանէ ջէօթիւչէ վարբարար։ Ահէր պին թիւրլիւ պէտ խուլար վէ ֆինալէդլար ատրայ իշինէ պիրակէթ էթմէկինաէն մնատէ, ֆէտաքեար վէ Ալահատան գօրդմազ եէնիկինէ պէրապէր Հիէպատըլըլար պիր եէնի հէրաթ դէլուդ տախի փէյատա օլմուշ ուսու, վէ իւք նվիէ Քրիստոս վէ ատնատօնուն

ելնել գրալ վէ էհլի տախ պոնուն տուգալընա թուխտուլ հիմայէթլէրի ալէրնա ալարդաան օնտա քրիսթիյան ունինէ գարշը տախ գուլմ էթմէկէ պաշլամըշ լարլար։ Զահիտ Պուդդերիա պու մուսիպէթլի խապէրի աւյտուգունա տա տուրմաան Ալլահա տուա էտէր վէ գարտաշլընըն ճան կէօղունէ աչարն տէյի բինճա էտէրլար։ Ադիպէնին տուտար պօշա կիլմէկիսէ հադդ թէտալա լութֆունու Թէդագաան էսիրկէմէտի վէ կիլմադիյի էյլի եօլսան չէվիրսի։ Օնաան օնտա պիր տախ գօտուգունէյէթ գարշը էմ-մէմէ իշին գրլ գարտաշլընըն եանընտա պուլունմադըդըն լազըմ ապրակ՝ օնա եալ-ղարար վէ ապրակա ալար։ Ադիպէնին ապդուսիւնէ գարշըյդրդյաա տա, ենէ էլինաէն կէլէն էյլէյի Քիլիսէի շէրիֆին խայըր իշին էմէմէ նիյէթիյլէ ապդյա կէլան վէ գարտաշլընըն Թադիրաթ լարընը խալա էմադիքտէն օնտա Թէօրէմիշ հուքմդըդըլ Թօխտամընու եօղ էմէմէ իշին Քադիկէոան ախընէյինի Թօփ էմէմէյէ եադդրմ էմադ. շէօյլէ քի օլ ախընէք իշինաէ պուլունան ապիլ եպիսկոպալար պուդդերիայը քրիսթիյան ունինին հիմայէթճիսի, հէրաքդըդըլդը եօղ էտիճի, վէ իքինճի ապրա հի հէղինէ Թապիր էտէրխիլէր. վէ պիրինճի Ղեունդ փոխա հալ-

րէթլէրի տախի մախտուսէն ազիզէյէ քի-
լիսէի շէրիֆին ֆիւթուհաթը իչին էթ-
տիյի խըզմէթլէրտէն էօթիւրու թէշէք-
քիւր սունմուշ տուր:

Թէոդոս վէֆաթ էտիպ եէրինէ Պուզ-
գերիա ճիւլուս էթտիյինտէ՝ հէյաթը-
գըլուղը քէօքիւնտէն գալտըրըպ քրիսթի-
յան տինինին թէմէլլէրինի տէվլէթի ի-
չինտէ գավիլէմէ իչին օնա եալվարտըլար
քի ֆապուլէթքեար Մարկիանոս իլէ թէ-
զէվվիւճէթտին. պու ազիզէ Ալլահա էթ-
տիյի ահատ ու նէզդի իչլին պու թէքլիֆի
շարթտըզ գապուլ էտէմէտիյինտէն՝ քէն-
տի կիսալի պէքիրանէ պիլէտինճէ եաշամալա
տէօզ վէրտիյինտէ Մարկիանոս իլէ
թէոդոս ի ճիւլուս էթտիկտէն սոնրա
ֆալանթան պիր մինվալ

իւղել էօմրիւնիւ սարի էթախքառէն ասնրա
էօլիւմիւնիւն եադըն օլմասընը տույտ
շատ օլսա. վէ ասնան ասնրա հէր պիր
տադխդ կէօղիւնէ ակնէլէր կէօրիւնիւր
իւտիւ. թա քիւչիւք չալընսան պէրի
ակվնտ պէքիրիւյէ թախտրըը Յիտուտս
պիր ան էվվլ կէօրմէ արզիւսիւ դալգի-
նի եադար թուքուշտուրտուտ. պաշ-
պաասընն ակմէսինէ պէքլէմէտէն խոստո-
վանահայրընր չալըտար վէ խոստովանանք
օլտպ Սրբութիւն ալտրդսան ասնրա փաք
տուհինի էֆէնտիմիզին 454 թարիխին-
սէ էլլի պէշ եաշընտա եարտարճըսընն
էլինէ թէալիմ էյլէտի: Պու ապիպէ էօ-
լիւմինտէն ասնրա տա փուզարէլէրի մահ-
տում պրադմատալ իչին վասիյէթնամէ-
սիյէ հէր վարիյէթինի օնէտրա պրադար.
չօղ քիլիսէլէր, մանաստըրլար վէ խոս-
թէխանէլէր եափմըշ տրը. ատայ ալայը
վէ սալթանաթը արտարընտա քէնտիսի
տայիմա տաէթ էթտիյի չէքիլին էօմր վէ
րիյասաթ իւղէ եաշար բտր. գէվզ ու
ակֆտար տուտա վէ թէֆէքքիւր էթմէք
իտի. չօղ ակֆա պու արզիւսիւ իճրատը
իչին կիւնտիւզիւ քեսֆի տայմայտրտպ
կէճէ տախի դալգըպ խաչ էօնիւնտէ
Ալլահա պէպուլտար օգուտմուշ տուր: Ադիպ
Պիքր Մեբեմմէ քիւչիւք եաշընտան պէրի
իլհար էթտիյի իպատէթ վէ էվլատճա

էՅինչէԹի վայէԹ աշըրըյըտը։ Մէզքիւր հէրաԹըզըլարըն պաշը նէտտը Մարիամ ֆրխատտան վալիտէսի տիր, Ալլահ վալիտէսի տէյիլ տիր տէյի քիւֆր էԹտիյինտէ, Պուղերիա ազկ Պիքիրին իզկԹինէ կէլէն զիւլլիւ տէֆ էԹմէ իշին նէ պատտր տախկէնիզ էԹմիշ օլտուգու ԹարիֆԷ հաճէԹ տէյիլ։ Եվետտա շէհրինտէ ճէմ օլան եպիսկոպոսլարըն տիրնէյի պու քիֆրպագ վէ ֆտահիշնեատտուն իզկէրինէ աֆօրօզ օգուտտուգունտա, Պուղերիա գալկինտէ տույտուգու մէտուրիյէԹի վէ էտինտիյի իպատէԹի ալտնէն կէօնԹէրմէ իշին պիր մուքէլէֆ քիլիսէ եապըլտ ազկ Պիքր Մէրեէմին իզղէԹինէ տէնմուշ տուր։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 8

ՆՈՆԱԻՆԳ Ա · ԸՍՏՕՒԸՆՈՆ

Վիլիսէի շէրիֆ հադդ իւզէ ազկ Պիքր Մէրեէմին մէվլուտտունուն եօրԹուտտունտա պու կիւն ազիմ ալայլա ԹուԹտուգունտա շատ օլտունլար տէյի ճէմի ախնտարլարտանտահհաԹ վէրիպ, եա՛ ազկ Պիքր սէնին մէվլուտտուն տիւնեայա պարըշմուժտաձինի վէրտի, տտալէԹ կիւնէշի ֆրխատտա սէնտէն Թէն ալտը տէյէրէք

ակվինիր տուրտ. ֆիլհագրգա շագ օլա-
լամ ա՛ քրիսթիյան գարտաշլար, գնրա
կիւնէշտէն էվվել ատպահ շէֆաղը Մա-
րիամ Նազարէթ շէհրինտէ տիւնեայէ
կէլսին:

Ազկ պնքիրին ամթալարը Յովակիմ
վէ Աննա ֆաղուլէթ պապինտէ ճմմուհ
վէ եէքթա՝ անճագ պիր էվլատլարը օլ-
մադըգը իչին գայէթ մէյուտատլար.
վէ նէ գադար տուա իլէ Ալլահտան պա-
քէրէմի տիլէրիտիլէրտէ ոէ խայլսէնէլէր
րէճալարը իշիտիլմէտիյինտէ գաոէրին
թէսպիհինէ պաշ էյիպ խպատէթ վէ
ֆաղուլէթ թալիմաթլարընտա միւլազէ-
մէթ էտէրսիտիլէր: Եաշլարընը ալդըգ քիւ-
լիյէն իւմիտլէրինի քէսթիքլէրինտէ Ալ-
լահ էֆէնտիմիզ պիր մէլէք եօլլայդըգ
նիշէ սէնէլէրտէն պէրի Հատրէթի չէքիւ-
միշ Մեսիհին վալիտէսի օլաճագ գրգըն
օնլարտան թէն ալաճագ խոպէրինի վեր-
տի վէ ոօղուտլունտա ատրնը Մարիամ
գօյունուգ ատյի թէմզիհ էթտի: Էվէրշի
ֆիլիպպի մուգատտատէ պու նագլիյէյի
պուլմայդը, լաքին քէնտի գրտաղուգու
օլաճագ Յովհաննէսին մէվլուա խապէ-
րինյէ ատրնը տախի վէրմէ իչին կէօյլէր-
տէն ալթալարընտա պիր մէլէք եօլլատը-
յդտա. քէնտի վալիտէսի օլաճագ պնքիրին
ալթալարընտա տախի պու ադիմ քէրէմի

էթմիշ օլմասընա իշլեթպահ եօզ տուր։ Յովակիմ վէ Աննա պու խապէրին իւղէ-
րինէ զայէթ շատ օլուդուան ոճնրա քէն-
տիլէրինէ օլան ալլահանի քէրէմու ինա-
յէթ իշլին մախսուսէն թէշէքքիւր օ-
ւուլար։

Մէլէյին վատը իւղէ վապթի կէլտի-
յինատ Աննա աէվկիւլիւ զըղընը տիւնեայէ
կէթիրտի վէ ատընը Մարիամ գօտուլար։
Ս. Յովհաննէս Ռակեբեանըն զըյատընճա
պու խիմ տախի թէվէքքէլլի գօնմամըշ
տը. զնրա Մարիամ եէհուտի լհատնինատէն
թիւլքիյէ հանըմ, նուրլու, տէնիզ ել-
տըզը թէրճիմէ օլունուր. օլ աէպէպտէն
ինատան զայրի պաշդա զաթէ պու թէօ-
միյէլէր թախտա օլմազ։ Գրիստոս՝
էֆէնտիմիզ օլտուզտա կիտի Մարիամ
տախի Սուլթանըմըզ օլմալը. եէրին կէօ-
յիւն տահիլինէ թէն վէրէն միւսթապիլ
կէօյտէ հէր էվլէյատէն իւսթիւն վէ
եէրտէ հէր զաթտուն պրա օլմալը. օլ
ճինհէթտէն Գիլիսէի շէրիֆ տախի Սէն ա-
մուքտա պիքր, պիզիմ սուլթանըմըզ,
շէֆաաթ ճրմըզ վէ հիմայէթճիլիքտէն
տէյի չաղըրըր։ Ախեր սուրըլտուն տախի
գիտած միւնէվվէր օլմասընա շիւպհէ եօզ,
գնրա ալիզ պապալարըն գիւխիմնճէ Մա-
րիամ ալիզ տինիմիզին սրտրընը աչմըշ
վէ տախէր պուննա քէզալնէք չօզ շէյլէր

առաքեալներա էօյրէթմիշ ուր· վէ տէնիզ
ելուրզը տէնիլմէսի տախի վէք մինասիպ
կէլիր, զիրա քէնտի էօրնէյի վէ եարտը-
մըլա էօնիւմիզէ տիւշիւպ ֆօրթունալը
տիւնեա թէհլիքէլէրինտէն խէլաս էտէր
վէ էպէտի սէաատէթ իլմանը ճէննէթէ
կէօթիւրիւր: Օլ պապտէ վէք կիւզէլ
սէօյլէր Ս· Բեռնարդոս. "Էյէր իղվա րուզ-
կեարլարը էսէրսէ, միհնէթ ու մէշագ-
գաթ գայալարընա վուրուլուրսան՝ ել-
տըղա պագ, Մարիամը չաղըր: Էյէր
քիպրիյէթ տալղալարընտան չալգանը-
յօրսուն, մանըպ հըրսըզ քէմիքլէրինի
եէյօր վէ գըզգանճլըգ իլէթի եիւրէյինի
փարէլէյօրսա, եինէ ելուրզա պագ, Մա-
րիամը չաղըր: Էյէր էօքէ, թամա վէնէֆս
արզիւսիւ ֆիքրինի ալթ իւսթ էտիպ կէ-
մինի պաթըրմադ իսթէյօրլարսա, Մա-
րիամա իլթիճա էյլէ: Էյէր իրթիքեապ
էթտիյին կիւնահլարընը չօգլուզունտան
վէ ֆէնալըղընտան գօրդուպ մէյուս օլու-
յօրսան, զիմմէթի զամիրէն կիւնահլա-
րընըն չիրքինլիյինտէն միւզթէրիպ օլմուշ-
ուսա, մահչէր կիւնիւնիւ խաթրընա կէ-
թիրէրէք իւմիտինի գաթ էտիպ մահ-
զունլուգ կիրտապընա կիրիֆթար օլմուշ-
ուսան, տիւշիւն քի Մարիամ վար տըր:
Թէհլիքէլէրինտէ, միհնէթ լէրինտէ, վէ
հէր վէսվէսէլէրինտէ Մարիամընը եարտը-

մինը տիլէ: Օնուն ազիզ իամի ապրնուան տուշմէսին, եւրէյինուէն չըդմասըն, վէ սիյանէթինէ շայէսթէ օլմազ իշին իպրէթի իւզրէ եաշամազա ճահա էյլէ: Օնուն արդասընուան կիտէրսէն, եանըլմազըն. եալվարըրսան, իւմիտինի դաթ էթմէդին. իւզէրինէ տուշինուբուսէն, ալսանմազըն: Հիմայէթի ալթընա ալըրսա՝ տուշմէզին, դօրուրսա՝ դօրդմազըն, գըլաղուզ էտէրսէ՝ տուշմէզին վէ եօրսըլմազըն: Օնուն հիմայէթիյլէ ատաէթի մէքեանը կէօյլէր ճէնէնէթինէ տախլ վէ նայլ օլսուզունսա, թէճրիպէսիյլէ կէօրուրսուն ք՛ի ազիզ Պիքիր Մէրեէմին իամի նէ դատար թաթը վէ նէ դատար դուտրէթլի տիր,,:

Ազիզ Բեռնարդոսուն հէր տէտիքլէրի փէք հազդ սըր. քրիսթիյանլարըն ինտինտէ տախի Մարիամըն իամի փէք իթիպարսա սըր. Յիսուս էֆէնտիմիզին իամի շէրիֆինտէն սօնրա Մարիամընքի կէլիր. վէ Յիսուս իլէ Մարիամ՝ էվլատա վալիտէսիյլէ պու տիւնեա իւզէրինտէ պիր օլմազ ատէթի իւզրէ էօյլէ պիր սըղը սըր ք՛ի, Յիսուս տէտիյին կիպի արդասընուան Մարիամ տախի թատիաթըյլա կէլիր. օլ ճիհէթտէն ճէմի տինտարլար հէր ղէման վէ ալէլ խուսուս էօլում թէհլիքէսինտէ Յիսուս Մարիամը ապրտասընուան պրտղ-

մայրպ հէր ան ծնլաթըն եարտըմընը տի-
լէրլէր։

Ազիզ պիքիրին աթալարընըն աէվինճի
նէ գատար չօգ վէ հատուրզ օլմուշ
տուր՝ տէմէյէ հաճէթ տէյիլ. ծնուն
թէրպիյէսի իչին տիւշիւնճէլէրի եօղ
ուտու. վէ վադթ իլէ տախի ծնուն Ալլահ
վալիտէսի օլաճաղընը խաթրլարընա կէ-
թիրտիքլէրինտէ՝հազգընա մուհապէթ-
տէն պաշգա՝ պիր նէվ րիայէթ տախի
դալպլէրինտէ հասլ օլուրուտու։ Ս· Յով-
հաննէսին տօղմատը իչին աթալարը վէ
ադրապատը ղայէթլէ շազ օլտույուտալար,
Մարիամըն տօղմատը իչին պիւթիւն տիւ-
նեա շազ օլմալը տէյիլմիյտի։ Չօգ ազիզ
պապալարըն զիւխինճէ ազիզ Պիքր տիւն-
եայա կէլմէտէն անա բահմինտէ իքէն ադլէ
վէնուֆգա մալիք օլմուշ տուր. Ս· Յով-
հաննէս ազիզ Պիքրին զիյարէթէ կէլտի-
յինտէ՝ տահա տօղմատան չըրփընմա-
ալըյլա օնա րիայէթ էտէրէք նուֆգ նի-
շանէլէրի վէրտիյտէ, ազիզ Մէրէէմին
անա բահմինտէ օլ հիմմէթէ նայլ օլ-
մատը շաշաճաղ պիր շէյմի տիր։ Վէ փէք
իթիմատ օլունաճաղ շէյ տիր քի ազիզ
Պիքրին ադլը աչըլտըգը կիպի քիւլլիյէն
քէնտիսինի Ալլահա տունմուշ տուր, վէ
օնատան գայրի քիմսէյի տէվլէմէյէ տահ
էթմիշ տիր։ Օլ տէպէպտէն տախի քիլիսէի

շէրիֆ պու կիւն ճէմի քրիսթիյանլարը շազ օլմայա տավէթ էտէր։

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 9

Ա· ԱԶԱՆԱ ՊԱՐԹԵՒ

Պու ազիզ Գրիգոր Լուսաւորիչ պատմըլըն ալթընճը ասյունուան օլուպ ծնուն կիսկի թիւրլիւ ֆաղուլէթլէր իլէ միւղէյեէն վէ միլլէթ ղայրէթիյլէ թուրթուշմուշ օլտուղու իչին էրմէնի միլլէթինին հայրապետի ինթիհապ օլունտուվէ Սահակ Պարթեւ իւնվանըյլա տէլէֆլէրինին քիւրսիւսինէ օթուրտու։ Վալեոտէսի Սանդուխտ էօլտիւյիւնտէ փէտէրի պիւյիւք ներսէս Պարթեւ՝ ծնուն թէրպիյէսինէ մուգայեէտա օլտու վէ Սահակ եաշըյլա՝ իլիմտէ, ֆաղուլէթտէ, վէ ալէլխուսուս բուտ, ածէմ, տուրեան լիտանտարընտան մտատէ փաք էրմէնիճէտէ ղայէթ իլէրիլէյիպ տանքի միլլէթ իչինտէ եէքթա պուլունտուրտու։ Փէտէրի ներսէս՝ հայրապետ օլտուղունտա ծնուն քեամիսի իլիմ վէ ֆաղուլէթ պաալինտէ նամտար Մաշտոց իլէ իւնտիյէթ էտիպ, բուզի շէպ Քիլիսպի մուդդատէտի զբտաթ էտէր վէ միլլէթի խայրընտա չալըշմագա ղայրէթ կէօսթէրիր խոխ։

Պալիլ օլտուղունտա Լուսաւորիչին

սիսիլէսի սէճամէսին տէյի իրաւէթինէ գարշը տիւնեայա կիրտի, վէ պիր գըզ էվլատընատան ղայրի էլբէք օղլու օլմաորդը իչին ղայէթ մէյուս օլուր ուտու: Պիր ակֆա պու շէյ իւզէրինէ քիլիսէտէ տիւշիւնիւր ի՛քէն ույուդուսան գափըլտը վէ ածախպ շէյլէր կէօրիւպ ույանտըղընաա մանասընը պիլմէտիյի իչին գասավէթաէ տուրուրուտու: Ալլահ Թարաֆընատան ափանըզ պիր մէլէք կէլտի վէ օնու Թէսէլլի էյլէսիքատէն ածնրա, Էվլատըն օլմամատը իւզէրինէ մահղուն օլմա, պիրա պուննատան ածնրա միլլէթին իչինատէն Գրիգոր Լուսաւորիչին ույունատան քահանալտգ գալդմըշ տրը, վէ Արշակունի սիլսիլէսինատէն պիր տախի փատիշահ օլմայաճադ տրը, տէտի: Պուննատան գաթի նագար վազթիլէ միլլէթին պաշընա կէլէճէք ուդուպէթլէրի պիրէր պիրէր օնա պէյան էթտիքատէն ածնրա կէօրիւնմէզ օլուու:

Ազիզ Սահակ պու ըույատան ածնրա քիւլէյէն Ալահըն իրաւէթինէ Թէալիմ օլուու վէ տիւնեա ղայէէրինի պէր Թարաֆ էտիպ օգուդմագա, տուայա վէ ալլահանի շէյլէր Թէֆէքքիւր էթմէյէ քէնտիյի վէրտի: Ընդինատէն տախի օնուն գայլ օլմատըյլա այրըլտպ տիւնեա իչինատէ շէօլտե կիսի էօմր կէշիրիր խտի. վէ ճիւզի ածնրա քահանայ տախի օլուպ ալթմըշ

գաւառը շահրեան օլսուս քի օնլար իլէ պէ-
րապէրը գէպուրլէր օգույարագ Ալլահըն
մերհամէթինի մեհ էտէրիտիլէր: Փէ-
աէրի Ներսէս հայրապետ էօլտիւյիւնտէ
եէրինէ չօգլարը կէչտիյսէլէր տէ՝ միլլէ-
թին իչինտէ զուհուր էթմիշ իսթիւլալը
թէսքին էտէմէտիքլէրի իչին իքինճի
խոսրով փատիշահըն էմրիյլէ Սահակ էր-
մէնի միլլէթի իւզէրինէ հայրապետ գօ-
նուլսուս, վէ ամպրոսըն քի Ալլահ թէա-
լա տախի օնուն օթուրմասըյլա պէ-
րապէր միլլէթէ տախի պիր րահաթլըգ
իհսան էթտի: Պիւյիւք վէ քիւչիւք, խոս-
րով փատիշահ պիլէ Սահակա սօրմատան
պիր շէյ էթմէգ իստիլէր վէ ազըգ՝ Մովսէս
կիպի քէնտի միլլէթինին պատարը ուս-
թատը վէ հաքիմի օլուպ հէր կիւնէ օն-
լարըն խայրը իչին չալը շըր վէ հադգ եօլա
իրշատ էտէր իտի: Րիճալ քիպարտան
պազիլէրինին խոսրովա զարէգլէրի օլսուս-
ղու իչին ֆէտատքեարլըղ իլէ ածէմ շահը
Շապուհա օնու կէչտիլէր, վէ թիւրլիւ
իֆթիրալարտան սօնրա՝ Սանա սօրմատան
Խահակը օթուրթմուշ տուր, վէ մախ-
վիճէ բում գրալը իլէ իթթիֆագ էտիպ
սանա գարշը չըգաճագ տըր, տէյի եագ-
տըլար: Շապուհ պու խապէրի ալտըլըն-
տա Խոսրովու սարայընա չաղըրտը. վէ
օնուն կէլմէտիյինտէ իւզէրինէ քիւլլիւ

ապէր եօլայըպ թուքտու վէ Սահակը տախտալէթի. վէ լաքին քէնտիսի եօ-
լուպ եէրինէ գարտաշը Արտաշիր ճիւլուս էթտիյինտէ Սահակըն հադդընա օլան իֆթիրալարըն խիլաֆլըլընը պիլտիյի իչին թէքրար քիւրսիւսինէ օթուրթտու վէ ըէճաալնա պինայէն էրմէնի միլլէթինէ չօգ էյլիքլէր էթտի վէ կիւվէյիսի մամի-
կոնեան Համազասպը ակրաքէր մէմուր էյլէտի: Արտաշիր եօլուպ եէրինէ վարամ կէչտիյինտէ օլ տախի միլլէթէ իհսան վէ մուհապպէթ կէօսթէրտի, վէ ապիկ Սահակ ատամէ վազթ պուլուպ քիլիսէ վէ մանաստըը եափմազա վէ ճէնկուճի-
տալ ակսպէյլէ պօղուլմուշլարը մէրէմ-
մէթ էթմէյէ չալըշըր ըտը: Պու վէսիլէյլէ Հոխիսիմեանլարըն զայպ օլմուշ թէնպէ-
րինի պուլուպ շազ օլտու վէ իւզէրլէրինէ քէնտի միւհրիւնիւ պասդըգտան ածնըա էվվէլքի եէրէ կիւմտիւ:

Ադիպ վէ սաղլդ ատամ Մաշտոց եանի Մեսրոպ՝ Ներսէս էօլիւքտէն ածնըա վաստիշահ ատրայընտա գալմըշ ըտը. ածնը-
րա պիր թազրիպ իլէ օրտանն չէքիլիպ Սահակ հայրապետէ կէլտի վէ իքիսի պիրլիքտէ միլլէթ իչինէ իլիմ ածմազ իչին այրը եաղը լազըմ օլտուղունու թանըյուպ տուա իլէ Ալլահա իլթիճա էթտիլէր վէ Մեսրոպ տուբ հայրապետին

իջնելէ ռէմոլ էթտիյի եէրլէրտէ կէ-
զիպ մախտուս Ալահըն քէրէմ էթմէսինլէ
պուլտու վէ ազըլըլա էքսիքլէրինի թամ
էտիպ շահիտլէրինէ էօյրէթմէ իչին քի-
թապը մուզաաէսի թէրճիմէ էթմէյէ
պաշլատը: Ս. Սահակ Ալահըն էթտիյի
ազիմ քէրէմի տույտուղունտա շագ օլ-
ատու, վէ Վռամշապուհ փատիշահա վէ
ախէր միլլէթին եպիսկոպոսլարընա խա-
պէր վէրտի: Հէր տույան ռէվինճինտէն
հայրապետին եանընա կէլտիլէր վէ ազիզ
փատիշահ իլէ պէրլիքտէ քահանալար վէ
եպիսկոպոսլար Սուրբ քիթապը՝ Մեսրոպ
իլէ պէրապէր թէրճիմէ էյլէ տէյի օնա
եալվարըբտըլար: Ազիզին մէշուլիյէթի
նէ գաատար չօղտուտույա տա, րէճալարընա
եօգ տէմէյիպ րէֆիզի Մեսրոպ իլէ Սուրբ
քիթապըն թէրճիմէօնինի պէրապէր իլէրի
կէօթիւրմէյէ պաշլատը. վէ ապ վագթ
իչինտէ ճէմի էրմէնիսթան ազիզին, վէ
շահրտլէրինին էթտիքլէրի թէրճիմի քի-
թապլարընայա ռօլատու:

Էրմէնի փատիշահը ազիզ Վռամշա-
պուհ էօլտիւյիւնտէ, միլլէթ պաշլարը
օնուն տապզա գարտաշը մահպուս խոս-
րով գօմագ իսթէյիպ շէֆաաթճը օլ-
մադ իչին Սահակ հայրապետի ածէմ
շահը ճագիերտէ եօլլատընար վէազիզին
հէր րէճաատը գապուլ օլունուպ հէր տի-

լեռնային ալար: Սօնրա խոտրուձն տախի էօլեուլիւնաե Յաղկերտ ճէմի քրիստիանլարը քէնտի ահէմ տինինե տէօնտիւրմե դաստըլըլա օղլու Շապուհու էրմէնիստան իւղէրինե վասիշահ էթտի. վե լաքին Ս. Սահակըն օյանըզ տուրմասըլա օնուն շէյթանի թէրթիպի պաշա չըզմասը: Յաղկերտ վե օղլու Շապուհ էօլուպ իքինճի Վռամ շահ ճիւլուս էթտիկինաե էրմէնիստան ալթիսար օլսու վե մըլլէթ պաշլարը տաղըլտըզլարընտա ապից Սահակ տախի քիլիսէսինե պիր քէտէր կէլմէսին տէյի բում գրալընըն թօխրատընտա մութէմէքքին էթմիշ ճէմաթընա կիթտի վե օրատա տախի գիլիսէի շէրիֆին վե քէնտի միլլէթինին խայրը իչին չալըշըրըմը:

Արտաբնատան չօգ կէչմէյիպ Վռամ թէքրար էրմէնիլէր իւղէրինե արգիլէրինե պինայէն Վռամշապուհուն օղլու Արտաշիրի վասիշահ գօտուղընտա ճէմի վիլայէթ հուզուր պուլտու վե հէր քէս եէրինե տէօնտիւ: Ս. Սահակ տախի քիւրսինե ամէնթ էտիպ էվվէլքինտէն գիյատե քէնտի սիւրիւսիւ իւղէրինե չալըշըր ըտը: Րէֆիդի Մեսրոպա պէրապէր էրմէնի քիլիսէսինին իչինտե պուլունմայան տուալարը ախէր լեռանլարտան թէրճիմե էթտի. վե տանըի միլլէթինին իքինճի Լուսաւորիչի օլսու:

Լաքին նէվճիւման Արտաշէր փատիշահ քէնտիյի ուֆինէյէ վէրիպ թիւրլիւ պէտ խույլարըյլա միլլէթին երդըմընա ուպէպ օլույօրուտու. Հէր նէ գառար Ս. Սահակ պօրճու իւլրէ փէտէրանէ պու ուֆիլէ նահինաթ վէրտիյէ, ասլա ուէօնտիւրմէյէ գապիլ օլմաըղընտա ալլայարադ Ալլահըն եարտըմընը տիլէր իտի: Միլլէթ պաշլարը տախի փատիշահըն պու ֆէննա հալինի կէօրիւպ ատալր էտէմէտիլէր վէ իթթիֆաղէն Ս. Սահակա կէլիպ հէր շէյի եէրլի եէրինճէ անլաթըգտանսօնրա ֆէքրէլէրինի աչարլար քի օնուն հապդրնա ագէմ շահընա կիտիպ ուէյլէյէճէքլէր իտի. վէ քէնտիսինի տախի պիլէլէրինճէ կէլմէյէ տավէթ էթտիլէր: Ս. Սահակ պաՆնարըն ֆէքրի միլլէթ երդըմը օլմասընը կէօրիւպ բէյլէրինտէն շէվիրմէյէ չօգ չալըշար, վէ պիր թադրիպ իլէ շաբէնի պուլմազա ուչօղ վէրտի. վէ լաքին օնլարըն ըսրար էթմէինտէ Էլիմ իլէ զօյունումու գուրտա վէրէմէմ ուէյիպ կէրի չէքիլտի: Օլ զէման միլլէթ պաշլարը՝ Սուրմակ իամինտէ պիր եարամազ քահնայա ըիշվէթ եէտիրիպ Արտաշիր փատիշահըն հադրնա եալան շահատէթ ալարլար վէ պիլէլէրինճէ տախի կէօթիրիպ Վռամ շահըն հուզուրինտէ հէր շէյի միւպալաղաարլա նագլ էթտի-

լեր վէ Ս· Սահակըն հագըննա տախ
թիւրլիւ իվթիրալար ույտուրտուլար:

Վուամ պու շնքեայէթլէրի տույտու-
ղունտա ինքիանի տէ հուզուրտունա չաղըր-
ար վէ պիրէր պիրէր արաշթըտըգտան
ածնրա նէ գատար քէնտի տինլէրի իւզրէ
Արտաշիրին իւզէրինէ գօնուլան գապա-
հաթլարը պիտէալ ատյտյտա էինէ օնու
խուժատթանա պուրտիւ վէ Ս· Սահակը
տախ միլլէթ պաշտարըտյա իվթիփադ
էթմէտիյի իշին քիւրսիուսիունտէն ազ
էթտի վէ Գըզըլ պաշ մէրզէպան եօլտատը
վէ Սուրմակ քահանայը տա Ս· Սահակըն
եէրինէ գօտու, վէ օ տատթաէն էրմէնի
փատիշահլըղը գալտըրըլըպ միլլէթ ածէմ
հիւքմիւ ալթընա տիւշտիւ: Արտաշնատան
չօգ կէչմէտի Սուրմակ տա ազ օլունտու
վէ օնուն եէրինէ արտ արտա պաշգալարը
գօնուլտուլար վէ էնճամ հիչ պիրինտէն
խօշնուտա օլմատըգլարընտա վթէքտար Ս·
Սահակը տիլէտիլէր· վէ լաքին շահ էվ-
վէլքի իվթիպատրըտյա եօլտամայրպ Շմուէլ
նամինտէ պիր ֆատիտին հէօքմիւ ալ-
թընա օնու գօտու, վէ օնուն տա էօլտիւ-
յինտէ միլլէթ պաշտարը օնտ գարշը էվթ-
տիքլէրի քէմլինք իշին ածվ տիլէյէրէք
թէքրար կամթոլիկոսլուգ վայէտինի իւհ-
տէտինէ ալմատա զօր էտէրիտիլէրտէ տէ
միւմքիւնիւ օլմատը վէ ազիլ Սահակ

սարկաւագները վազթինեն կէօրեսիւլ բույլը նագլ էտիպ միւլէթի իւզէրինէ ալլասար: Օնոան ասնրա խայլի վէման տախի եաշայըպ վազէրի վէ եաղըսըլա միւլէթ ուղրունա չօղ էյլիքլէր էթտիքտէն ասնրա էֆէնտիմիզին 440 թարիխինէ փուք ճանընը եարտարճըսընըն էլնէ թէսլիմ էթտի: Երեմիա իամինէ ատրդլարընըն պիրի ազիզին թէնինի Աշուշատ շէհրինէ կէօմտիւ վէ ասնրա իւզէրինէ պիր միւքէլլէֆ-քիլիսէ եափըլտը:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10

Ս. ՎԱՍԻԼԻՈՒՀԻ ԿՈՉՆ

Պու ազիզէ Դիոկղետիանոս վէ Մաքսիմիանոս դրալըարընն տէվլէթի էյեամինտէ Իզնիմիտ շէհրինտէ տիւնեայէ կէլիպ թաղէ չալընտան էօյտիւզ դալըրյատա տա եինէ մէյլի էյիյէ օլուպ ֆաղըլէթ պափինտէ չօղ թէրագդի պուլուր ուտու: Մէգ-քիւր դրալըարընն էմրի իւզրէ շէհր դատըար զալիմ Աղէքսանդրոս ճէմի.քրիսթիյանլարը փութլարա թափընտա տավէթ էթտի վէ գալշը գոյանլարը զօրուլա թուպուպ հուզուրինէ կէթիրմէյէ ֆէրման չըգարտըլընտա արայըճը հատատար քիլիսէ իչինտէ ազիզ վէ կիւնահըզ Վասիլուհիյի պուլուպ հէմէն

հաքիմին էօնիւնէ չըգարտըլար: Ադէքաանդրա պուննուն շերինլիյինի վէ մահճուպլուղունու կէօրիւնճէ շաշար գալար վէ ոզուզ եաշընտա օլարագ թահսիլ էթտիյի իլիմլէրի վէ քրիսթիյան օլմի իւզէրինէ օլան աշինալըղընը տիւշիւնիւնճէ քէնտիյի ալտըտը վէ սա ու պախթընը արաշթըրմայա պաշլայըպ՝ կէլ ալլահլարըմըզա սէճտէ էյլէ տէ էլիմտէն գուրթուլ, էօխտա իշքէնճէլէր արատընտա ալնի չիւրիւտիւրիւմ, տէտի:

Վասիլուհի իւզէրինէ պիր խաչ չըգարտըգտան սօնրա, ատըմ Վասիլուհի տիր վէ տինիմ քրիսթիյան տըր. ճանըմնա թէնիմի հադգ պիր Ալլահըն խըզմէթինէ տունմուշում, հէր նէ ետէրսէն էթ, օնտան այրըլմամըն չարէտի էօգ տուր տէյի ճէվապ վէրտի: Զալիմ հաքիմ պու ճէվապըն իւզէրինէ՝ ադիզէյի պաշ աշատա ատարըպ թապէ թէնի մօս մօր վէ գանա միւէվվէս օլունճայա տագ տէօյտիւրտիւ, վէ լաքին Վասիլուհիյի ֆիքրինտէն տէօնտիւրէմէտի: Սօնրա աշատա ալըպ օնու շագ կէօրտիւյիւնտե թէքրար խրշմա կէլտի վէ ինճիքլէրինտէն իփ կէշիրիպ եէնիտէն ատը վէ պաշը ալթընա քիւքիւրթ իլէ գարըշըդ վիֆէթ թիւթտիւ գօյուպ պօղմագ իսթէրիտի, վէ լաքին պուննունլա ատա Ալլահըն վէրտիյի գուվվէթի եէնէ-

ՀԱՒ: Օնոան ասնրա աթէշէ աթաը վէ ադղըն ճանամալարլար էօնիւնէ գօսու, լաքին ելինէ ադիղէ քէտէրսիս վէ զէտէսիդ գուրթուլտուղունա՝ Ալահըն պիւյիւքլիւյիւնիւ թանըտը վէ Վահիտուհիյի սաըայրնա կէթիրիպ օնուն այադընա տիւշտիւ վէ աֆվ տիլէյիպ քրիսթիյան օլմադ արզուլէրիտի: Ադիղէ Ալահըն քէրէմինէ շիւքր սունտուգտան ասնրա օնու շէհր եպիսկոպոսու Անթիմոս կէօթիւրտիւ վէ վաֆթիդ օլուպ քրիսթիյանճա էօլմէսինի իշիթտիքտէն ասնրա շէհրտէն պիր գաչ միլ ըրտագ մադարա իշինէ չէքիլտի վէ օրատա ճիւզի վագթ տահա գահմանէ եալընըզ էօմր կէչիրտիքտէն ասնրա էճէլիյլէ էօլիւպ հատրէթինի չէքտիյի կիւյէկիտի Յիսուա ճէնննէթ տէվլէթինտէ գաւուշտու:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 11

Ա· ՐՕՕՊԱԼԻՈՒ ԿՈՉՅՍ

Պու ադիղէ Փալէրմօ շէհրինտէ ասղատէ աթաթարտան ասղուպ ատրադ իշինտէ մանադթըտա կիսկի թէրսիյէ օլմուշտուր: Հէր իշինի վէ տիւշիւնճէսինի Քոճիլի շէրիֆին թէմսիհինէ ույտուրմայա աԼըշԼըրտը· Ալահա վէ ճէննէթ ահալիսի տուրբատա օլսուն իպատէթի վէ բիայէթի

իչին մէկէյէ պէնզէր խոխ: Տիւնեա իչինա, ալէլ խուսուս պիւյիւքլէրին ինսանինա տաէթ օլմուշ զէվզ ու սէֆայա, կիւյինիպ զուշանմայա մէյլ կէօսթէրմէյիպ եիւքէյինին շապըրըլմըսը վէ թէսէլլիսինի ֆապատա տուատա վէ րուհանի թէֆէքքիւրլէրատէ պուլսըրուտու. չօզ սէֆա իրատէթինէ գարշը թէմաշա վէ ախէր սէյր եէրլէրինատէ տէ պուլունմուշտա, տարըմ Ալահըն քէրէմիյլէ գալսինին վէ թէնինին վաքըյինէ պիր լէքէ կէթիրմէմիշ տիր: Եաշը՝ պալըզ օլուպ աթալարընըն ֆիքրինի վէ թալիպ օլանլարըն գաաթընը անլատըրընտա, պիքիրանէ էօմր կէչիրմէյէ գարար վէրտի վէ պատէհու ազըզ պիքը Մէրեէմին պատիէրի էօնիւնատէ տուա էտիպ եարատընըը տիլէտիքտէն սօնրա քիմսէյէ ֆիքրինի աչմատան կիլդի էվատէն տիշարը չըգար վէ Փալէրմօտան պիր գաչ միլ ուզադ պիր տաղ պաշընա չըգըպ գայալար արատընտա պիր մաղարա պուլտու վէ թաշ իւգէրինէ քէնտինին քիմ վէ քիմին գըզը օլտուղունու եարատըգտան սօնրա իչինէ կիրտի:

Խայլի սէնէլէր օրատա քիմսէյի կէօրմէտէն եաշատը, վէ թիւրլիւ սըգընթըլարա, պախտատա մէլուն շէյլթանըն իւվալէրինէ տապը էթտի. հէր շէյտէն գիատէ աթալարընըն հատրէթի ազիզէյի

եազար թուքաշտուրուտու, վէ լա-
քին Ալլահըն խաթըր իչին հէր աշղ ու
արզուախունիւ օնա գուրպան տունուտու։
Զօզ տէֆա թէֆէքքիւրլէրէ տալմասըն-
տա ազիզ պիքը վէ Յիտուս օղլու կէօրիւ-
նիւպ Օզալխայը թէսէլլի էթմիշ տիրլէր։
Պու կիտունէ նիչէ աէնէլէր օրատա գալ-
տըգտան սօնրա Ալլահ էֆէնտիմիզ ճա-
րիյէսինին սապրընը տահա զիատէ թէ-
ճրիպէ էթմէ իչին պիր մէլէք եօլլայըպ
օրատան չըղմազա վէ ախէր պիր տաղ
թէփէսինէ չըգըպ օթուրմայա էմր էթտի։
Պու եէնի իգամէթկեահը փալէրմօյա
եազըն օլտուղտու իչին վէզաէրինին էվի
կէօհունիւր իտի, վէ էօքի տէրտլէրի
թէքրար եէնիլէնիր իտի։ Օրատա տախի
պիր մազարա պուլուպ իչինէ կիրտի, վէ
լաքին պու էվվէլքինտէն զիատէ տար
օլմասընտան մատատ իչինէ տու տախի
տամլար ըտը. ինտանլարա կէօհունմէք
գօրգուտու եօղ ուտու, զիրա օլտուղտ
եէրտէ հայվանտաթ իլէ պիլէ պուլունմազ
գապիլտիզ իտի։ Էզճիւմլէ տարայ իչինտէ
տօղմա պէյզատէ Օզալխա օրատա իգա-
մէթ էթմէյէ գարար վէրտի վէ էօմրիւ
սօնունատագ գարարընտա գալի գալը։
Մազարանըն եանընտա պիթէն եէպանի
օթլար իլէ եաշարըտը, վէ եէր իւզէրինտէ
քէնտիյէ էնիյէթ վէրիպ հէր թիւրլիւ

մէշագդաթը Ալլահըն խաթրը իչին չէք-
մէտէն զայրի թէսէլլի պուլամազ ըսը:
Օվ քիւչիւք վէ տար մաղարա իչինտէ
նայլ օլսուզու ազիմ վէ զանի լութֆլարը
քիմ նագլ էտէպիլիր. ասպրգա կէօր-
տիւյիւ իւզրէ օրատա տախի ազլզ Պէքիրի
վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզի քէնտի սալ-
թանաթըլա կէօրմէյէ նայլ օլսուս. չօգ
տէֆա պիր մէլէք Ս· Հաղորդութիւնու
կէթիրիպ ազիզէյի թէսէլլի էթմիշ տիր:

Պու մինվալ իւզրէ Ալլահըն ճարիյէսի
խայլի սէնէլէր օրատա եաշատըգտան
ածնրա Ալլահ թարաֆընտան պիր մէլէք
կէլիպ էօլէճէյի կիւնիւ վէ սաաթը տուչ
էթտի: Օզալիանըն չէքտիյի՝ զահմէթին
ածտու կէլտիյինտէ գալըպ նէ կիւնէ մէս-
րուր օլմուշ տուր տէմէյէ հաճէթ տէյիլ·
օլ գառար սէնէլէրտէն պէրի հասրէթ-
լէրինի չէքտիյի Ցիսուսու վէ ազիզ Պէ-
քիրի եիւզ պէ եիւզ ճէնէնէթտէ էպէտի
կէօրմէք արզիւսիւ՝ տագիդէլէրի սէնէլէր
կէօմէէրիր իտի: Ինճամ վագթը կէլտի-
յինտէ տաէթի իւզրէ թէքրար տուսարնը
էթտի վէ ածնրա եէր իւզէրինէ եան կէ-
լիպ պաշընը տաղ էլինէ տայտար վէ օլ
էլինտէ խաչէլութիւն վէ վարդարան թու-
թարագ կէօքսիւնէ գօսու վէ տանքի ույ-
գույա տալար կիպի տիւնեատան ախրէթէ
կէօչ էթտի: Ալլահ թէալա հազրէթլէրի

*

ճարիչէսինին փապուլէթինի տիւնեայա պիլտիրմէ իչին, իւզերինաէն պէշ ատ՛ն կէշտիքտաէն սօնրա ապիզէնին մէզարընը պէյան էթտի, վէ փալէրմօ շէհրինաէն պիր ազըմ թապուր իլէ կէլիպ թէնինին ալտըլար վէ շէհիրէ կէօթիւրտիւլէր, վէ օնուն շէֆաաթըյլա թաւուն իլլէթի տա-խի քէսիլտի քի կիւնտէ ալթմըշ եէթ-միշ քիշի գըրայօրուտու. վէ հալա պու կիւնէտէք շէհիրին էհալիսի հէր սըգըն-թըլարընտա օնա գօշարլար վէ պէրմիւ-բաա կէրի տէօնէրլէր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 12

Ս· ՄԵԻՆԵՐԻՍՑԻՈՍ ՄԵՐՍԱՍ-ՏԱՑԻ

Ա՛կիւտաս գրալըն էյեամի տէվլէթինէ Հիւսիս պէյինաէրտարլըըլը վազթինտէ օրտու իչինտէ նամատար վէ պէհատըրճէնք-ճիլէրին պիրի տէ ազըզ Սեւերիանոս ուտու: Սըվազ շէհրինտէ քրիսթիյան-լարա գարշը զուլմէթ չըգարթընտա պու ազըզ կիդլի վէ աշիքեար մահպուսարա ալէ խուտաս կիւնահարզ դրդզ չօճուգ-լարա զեյարէթէ կիտեր վէ տինլէրինտէ դավի տուրմայա նատհամէթ վէրիր խոհ: Ա՛զգքիւր դրդզ չօճուգլարըն էօլիւմիւն-տէն սօնրա քրիսթիյանլարըն չօղու կիզ-

ԼԵՆԻՐ ՎԷ ՊԱՊԼՈՐ ՏԱԽԻ ՇԷՀԻՐԱՏԷՆ ԳԱՇՈՐ
ԸՍՐ· ՍԵՒԵՐԻԱՆՈՍԱ ՏԱԽԻ ՊԷՅԼԷ ԷԹ-
ՄԷՅԷ ՏՕՍԹԼԱՐԸ ԵԱԼՎԱՐԱՐԼԱՐԲԱ ՏԱ
ԱԶԿ ԻՆԱԱՆ ՎԷ ԷՕԼՓՈՄ ԳՕՐԳՈՒՏՈՒՆՈՒ
ՊԻՐ ԹԱՐԱՁԱ ՊՐԱԳԸՊ ՀԱԶԳ ՈՒՆԻ ՎԱԶ
ԷՏԷՐ ՎԷ ՓՈՒԹՓԻԼԷՕԹԼԷՐԻՆ ՍԼԱՀԼԱՐԸ-
ՆԸՆ ՏԱԽԹԷԼԻՅԻՆԻ ԿԷՕԱԹԷՐԻՐ ՎԷ ՕՆ-
ԼԱՐԸՆ ԻԶԷՐԻՆՔ ԿԻՒԼԷՐ ԽԱՒ: ՊՈՒՆԼԱՐ-
ՏԱՆ ԳԱԹԻ ՆԱՊԱՐ ՊԱՇԸՆԱ ԿԷԼԷՃԷՅԻՆԻ
ԷՎԻԼԱՏԷՆ ՊԻԼԻՊ՝ ՔԷՆԱՒԻ ԷՕԼԱԻՔԱՏԷՆ
ՈՕՆԱՐԱ ԹԷՆԻՆԻ ՏԱԷԹԻ ԻԶԼԻՔ ԿԷՕՄՄԷՅ
ՎԱՒԻՅԷԹ ԷՏԷՐ ԽԱՒ:

ԼԻՒՍԻԱՆ ՊԷՅԻՆ ՇԱՇՈՒՏԼԱՐԸ ՍԵՒԵՐԻԱ-
ՆՈՒՏԷՆ ՀԷՐ ՊԻՐ ԵԱՓԱՐԸԼԸ ՎԷ ՍԷՕՅԼԷՍԻՅԻ
ՇԷՅԼԷՐԻ ՕՆԱԱ ԽԱՊԷՐ ՎԷՐԱՒԼԷՐ ՎԷ ԷՄՐԻՅԼԷ
ԹՈՒԹՈՒՍ ՀՈՒԶՈՒԻՆԷ ՀԻԶԱՐԱՐԼԱՐ: ՍԵ-
ԵՐԻԱՆՈՍ ՈՕՐՄԱՅԱ ՊԷՔԼԷՄԻԿ ՔԷՆԱՒԻՆԻՆ
ՔՐԻՍԹԻԱՆ ՕՐՄԱՆՔՆԸ, ՔՐԻՍԹԻԱՆԼԱՐԱ
ԵԱՐԱՐՄ ԷԹՄԷՒԻՆԻ ՎԷ ՈՒՆԼԷՐԻՆԱԷ ԳԱԼԻ
ՏՈՐՄԱՅԱ ՆԱՒԻՀԱԹ ՎԷՐՄԷՒԻՆԻ ԻԶԱՐ
ԷԹՏԻՔԱՏԷՆ ՈՕՆԱՐԱ ԵԱԼՆԻԼ ՔՐԻՍԹԻԱՆ-
ԼԱՐՆ ԹԱՒԻՐԼԸ ՍԼԱՀՆ ԿԷՐՉԷՔԼԻՅԻՆԻ
ՎԷ ՓՈՒԹՓԻԼԷՕԹԼԷՐԻՆՔԻՆԻՆ ՏԱԽԹԷ-
ԼԻՅԻՆԻ ԿԷՕԱԹԷՐԻՔ ՔԷՆԱՒԻՆԻՆ ՏԱԽԻ
ՍԷՎԻՒՅԻ ՔՐԻՍՏՈՍՆ ՎԷ ԻԶԱՐ ԷԹՏԻՒՅԻ
ՍԻՆԻՆ ՈՒԶՈՒՆԱ ԳԱՆԸՆԸ ՍԷՕՔՄԷՀ ՀԱ-
ԶԸՆ ՕՐՄԱՆՔՆԸ ՊԷՀԱՆ ԷՂԼԷՍԻ: ԽՈՍԻԱ
ՊՈՍ ԱԷՕՂԼԷՐ ԻԶԼԻՆԷ ՂԱՀԼԹ ԻՆՁԱՍԼ
ԷՍԻՔ ՍԷՍԻՔԼԷՐԻՆԻ ԿԷՐԻ ԱԼՄՍՈՍ ԷՄՐ

էթան վէ լաքին միւմքինի օլմասըլընտա
չըպուղլա տէօյաւրիւպ հապաա ալթը։
Պիր գաշ կիւն ածնա թէքրար հուզու-
րինէ չալըրըպ փիքրինտէ գալի գալմա-
սընը կէօրտիւյիւնտէ պիր ադաճ իւզէրինէ
ասըպ թէնինի գապլմադա էմր վէրտի։
Էմրի իճրա օլուս վէ պէշ կիւն հապաա
գալարգաան ածնա եէնիտէն էօնիւնէ
չալըրըպ էվվէլքի թէքլիֆլէրինի էթտի,
վէ Սեւերիանոս քրիստոսա օլան մուհապ-
պէթի իչին էօլմէյէ հադըր օլմասընը պէ-
յան էյլէտիյինտէ, քրիստոսուն իսմիյլէ
ասրայըմը թէնճիս էթտին տէյէրէք թաշ
իլէ ագիլին ադըընա վուրտուրտու, վէ
թէքրար տահա վէրճէյի իշքէնճէլէր
իլէ գօրգուլթմադ իսթէյիպ էվվէլքի
թէքլիֆլէրինի գապու էթմէյէ գօր
էթտի, վէ լաքին հիչ պիրիսի քեար էթ-
մէտիյինտէ պիր ադաճ իւզէրինէ ասըպ
խըշտիլէ պէօյրիւնիւ վուրմադա էմր էթտի։

Ալահըն պէհասընը գուլու Սեւերիանոս
ճէմի սիսաէթչիլէրի ասրասընտա Ալահըն
թաթը իսմինի ադըընտան պրագմայըպ
տայըմ էթտիյի էյլէքլէր իչին օնա սէ-
նաէր օգուրտու։ Պու ածն սիճիլի տույ-
տուղունտա գայէթ շադ օլուս վէ թէք-
րար գալսինտէ սին, իւմիտ վէ մուհապ-
պէթ ամէլլէրինին իճրասընը էթտիքտէն
ածնա կիւլէր եիւղ իլէ էօլիւմ տօղրու

վարար· վէ սիճիլ իւզրէ պէյլրիւ եարը-
լըպ զան պօշանմասընտա փաք բուհինի
եարտարճըլարընըն էլինէ թէալիմ էյլէմի։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 13

ՍՐՐՈՒՀՒ ԹՈՒՈՊՈՐՆ

Պէտպախթլըզ իլէ կիւնահա իրթի-
քեաթ էթմէյէն ադըմ նէ կիւնէ նէ-
տամէթինէ զայրէթլի օլմալը յըզ՝ ալբու հի
թէոդորանըն էօմրիւ հիքեայէսիյլէ փի-
լոսոփի շէրիֆ պիրլէ թարիֆինի կէօսթէ-
րիր։ Պու ազիզէ Զէնոն զրալըն կիւնլէ-
րինտէ Խաքէնաէրիյէ շէհրինտէ ապզատէ
ամթալարտան ադղուպ թէրպիյէ օլմուշ
տուր։ Ադըլ պալիզ օլտուղունտա պիր
ֆազուլէթքեար վէ էյի ադըլատէ տէլի
դանըլըյըտա էվլէնիպ մուհապէթ իլէ եա-
շամըշ ադը։ Էվինէ պիր ախէր տէլի
դանըլ տախի կէլիպ դէվճիյլէ ասթի օլ-
տուղու իչին Թէոդորայա տա չօզ թէք-
լիֆխիզլիք կէօսթէրիր խոխ։ Իւք էվվէլ
ազիզէ՝ ֆարիզնա վարմայրազ պու մուամէ-
լէսինէ զարշըլըզ մուհապէթ վէ իւնսի-
յէթի նիշանէլէրի կէօսթէրիրիմիյտէ տէ,
ադըտա օլ ալէվիպ կէօրիւնէն մուհապ-
պէթ ամէչինին ալթընտա ճան եադըճը
աշզ քէօզլէրինի աշիքեար կէօտաիւյիւնտէ
կէրի չէքիլտի վէ պիլէսինճէ կէօրիւշմէք

* * *

պիլէ խոթէմէղ իտի։ Պու տէլի գանլը՝ Թէոդորանըն գալպինի ճէլպ էտիպ մէյ-
լինէ ուչտուրմաղ իչին էլինտէն կէլիր
հէր թիւրլիւ շէյի էթտի. իքրամ, ինամ,
հէտիյէ վէ թիւրլիւ վաստալը քեար էթ-
մէտիյինտէ օնու ալտաթմա իչին Տի-
շինտիւքլէրին եալան տըր, ֆիքրիմի ան-
լամամըշըն տէյէրէք եինէ էվվէլքի
աստէթի իւզրէ կէլիպ կէօրիւշմէք խոթե-
իտի։ Թէոդորա պունլարա գափըլմայըպ
հէր հէտիյէլէրինի կէրի էթտիյինտէ
ասֆիհ վէ նափաք տէլի գանլը պիր ճա-
տը գարը պուլուպ օնուն էլիյլէ օնու ավ-
լամադ խոթէտի։ Պու շէյթան ալաթը
ածուդէ խայլի վարա եէտիքտէն սօնրա
պիր թադրիպ իլէ Թէոդորանըն գօնաղընա
կիրիպ չըգմա եօլտարընը գուբտու վէ
միւրատար ասնատթընտա մահիրէ օլտու-
ղու իչին գօլայլըղլա Թէոդորանըն եանընա
գատար եադլաշտը։ Իւք էվվէլ ասֆուլուդ
թաալայըպ բուհանի շէյլէրտէն պաշգա
մատտէ իւզէրինէ ատհպէթ աչմադ ըտը,
վէ կիտէ կիտէ պու տէլի գանլընըն տա
ատընը վէրիպ օնուն տա պու ադլա խըզ-
մէթ էթմէյինի կէօսթէրիպ հադդընա
օլ գատար էյի ասէյլէմէյէ պաշլատը քի
օնուն թէքրար ատրայա կիրիպ չըգմատընա
վէ Թէոդորա իլէ գօնուշմատընա եօլ
աչտը։ Թէոդորանըն կէօզիւ քէօրլէնտի վէ

շէյթանըն դուրտուղս տուղաղը կէօրէ-
մէզ օլսուպ խաթէմէյէրէք թուխտուլտու
վէ գաշըպ նքրահ էթտիյի կիւնահ թօ-
րունա ակֆիլանէ տիւշտիւ։

Տիւշտիւյիւ անտէ կէօղիւ աշըլըպ պու-
լունտուղս կիրտապը կէօրտիւ վէ գօրգ-
տու. վէ նէտաամէթտէն ղայրի գուրթուլ-
մանըն չարէսի օլմամտաընը պիլտիյի իչէն
պիր օտա իչինէ գափտանտը, կէօքսիւնիւ
տէօյէրէք, վէ տաշընը եօլարտագ ալիմ գա-
պահաթը իւզէրինէ ալտամայա վէ Ալտահ-
տան ածիլ տիլէմէյէ պաշլատը։ Կիւնահը
ապլընա կէլտիքճէ տանքի քէնտիյի ղայդէ-
տէրէօքիւրէօքիւրտալտարըտը. կէճէ կիւն-
տուզ ահուզարտան պաշգա շէյ իչտիտիլ-
մէզ իտի։ Էնձլի տէպէպինի պիլմէյիպ նէ
գատար թէտէլլի էթմէք իսթէրիտիյէ
տէ գապիլի օլմայըպ հէմէն հէմէն իւմիտ
քէսիքլիյինէ եազըն բար։ Վէ լաքին
գալպէրի թանըը մէհամէթքեար վէ
քէրէմքեար Ալտահ թէոդորանըն ֆէնա-
լըգտան զիատէ գաիֆլըղտա տիւշմիւշ օլ-
մտաընը պիլիպ էտէճէյինի օնուն ֆիքրի-
նէ պրագտը։ Իրթիքեապ էթտիյի կիւ-
նահ իւզէրինէ քահանայ էօնիւնտէ թէք-
բար աֆվ տիլէմէյէ պուն ածնըտ ատշընը
գապտատը վէ էրքէք բուպատ կիյինիպ
շէհրտէն տիշարը չըգտը վէ օն ակքիզ
միլ իրագ պիր բահիպէր մանատթըրնա

վարպետ կին նահը իւղերին նէ առաջին էթ-
ժէ իչին քէնտիյի գապուլ էթ ժէյէ եալ-
վարաը: Մանաւթը պաշ փոփաղը կիյին-
տիյի բուպայա պագարաղ օնու պիր տէլի
գանլը եէրինէ գօյուպ մանաւթը գա-
նունլարընըն սըգըլըղընը վէ հէր առէմին
չէքմէյէ իրաւէթի վէ գուարէթի օլմա-
մասընը էօնիւնէ գօռուգան ազնրա
թէքրար ֆիքը իւ նիյէթինաէ գավի
ուրմասընը կէօրիւնճէ գապուլ էթաի
վէ առընը թէոդորա գօռու: Ա-
քիզ ալնէ միգասարի պու թէվֆէքեար
ճան օրաաս գալար. կէչիրտիյի էօմը
թարզը, հէր պույրուլան իրգմէթլէրի
ապր իչէ էթմէի, ուրյուրլու սիթէմ-
լէրի չէքմէի, հէր կէօրիւպ իշիտէնլէրի
թէաճճիւպաէ պրագրը բար: Առէթ օլան
օրուճ վէ փէրհիզ իչէ գանաաթ էթմէյիպ
իւղերինէ հիւանի իրաաէիյլէ ապհա
զիաաէ իլավէ էաէրիաի: Հաֆթաաս պիր
տէֆա թաամ էաէր իաի. հէր կիւն
ապշման կիպի թէնինի գամշըլար բար.
կէճէնին եարըրընը ազաաս կէչիրիր իաի.
բահիպլէր նաարը պու գաաար ճէզալարա
ապյանըյօր տէյի շաշարզլարընաա, թէո-
դորա կիւնահը աֆվը իչին ապհա զիաաէ
չէքմէք լազըմ արը, տէր իաի: Ճան իա-
ապմի մէլուն շէյթան ազիզէնին պու գա-
ապար ֆազուլէթլէրինէ զըզգանըպ իւզէ-

րինե թիւրելիս պէ թիւրելիս իսվալէր իլէ հիւճմ էթտիյահ առ Թէոդորոս Ալլահըն քէրեմիյլէ հէվիհինի առ եէնտի։

Մանաաթըր պաշ փափազը պիր կիւն օթ կէթիրմէ իչին Թէոդորոսու առվէլէր իլէ շէհիրէ եօլլատը՝ կէրի ատօնէր իքէն կէճէ իւզէրինէ պաթրպ եօլ իսթիւնատ պուլունան պիր մանաաթըր ախըրընա առվէլէրինի եէրլէշտիրիպ քէնտիսի առ օրատա գալտը։ Կէճէլէյն շէյթան մարիֆէթիյլէ պիր ֆահիշէ ախըրա կիրիպ Թէոդորոսու կիւնահա տավէթ էթտի, ապիգին գարշը կէլտիյինահ մանաաթըր ուշագլարընատան պիրիհինի ալատարպ դանընա կիրտի։ Պիր գաչ այ սօնրա ֆահիշէնին գապահաթը տիշարըտան տա պէլլի օլսպ թուխթուլտուկունտա՝ քէնտիյի վէ արգատաշընր փաքա չըգարմադ իչին գապահաթը Թէոդորոսուն իւզէրինէ աթտը։ Մանաաթըր լահիպլէրի պու բուսվայլըղը տույտուգլարընտա խանէմիզի պօղմուշ վէ ադիմ կիւնահա իրթիքեատ էթմիշ տէյի Թէոդորոսուն պիւյիւքլէրինէ խապէր վէրտիլէր։ Թէոդորոս քէնտինին քիմ օլտուղունու պէյան էտէրէք իֆթիրանըն մէալարդ շէյ օլտուղունու խապաթ էտէպիլէրիտիյահ տէ, էվվէլքի իշլէտիյի կիւնահրն քէֆարէթի իչին տուս օլտու, վէ իւզէրինէ գօնուլան գադէպի

ասպր իւէ չէքտի։ ձէմի բահիպլէր էօ-
նիւնաէ միւզէվվէր, եալանճը տէյի ըէզիլ
պէտնամ օլտուգտան սօնրա, քէնտիննէն
տիր տէյի իւզէրինէ ալթըլան չօճուղու
ալտը վէ մանտալթըտան ըրտպ պիր իզտիհ
եէրէ չէքիլիպ մադազա իչինէ օթուր-
տու։ Քէչի սիւտիւյէ չօճուղու պէտլէր
վէ քէնտի օթ եէյէրէք եաշարըտը։ Նէտի
ալնէ միդտարի օրտտա զահիտանէ եաշա-
տըգտան սօնրա պաշ փահիպ իւզէրինէ
ածըյըպ թէքրար մանտալթըտա չալըշտը
վէ լաքին պաշդալարըյըլա կէօրիւշիւպ
աէօյլէշմէյէ իզն վէրմէյիպ քէնտիննին զը-
յտա օլունմուշ էվլատըյլա այրը պիր եէրէ
գօտու։ Թէոդորա պու սօն ըէզալէթի
տէ սապր իւէ չէքտի վէ քէնտի տայիրէ-
սինէ տուպյա, թէֆէքքիւրէ մէշղուլ
օլուպ Ալլահա շիւքր սունար ըտը։

Վէ հատ Ալլահ թէալա հազրէթ-
լէրի պու մէնէնտի եօզ թէվֆէգէտարլըգ
էօրնէյինի տիւնեայա պիլտիրմէքիմէտի։
Պիր կիւն բահիպլէրտէն պիրիսի Թէոդո-
բատան զաիֆտատա էօնիւնտէն կէչէր իքէն
պիր ատա իշիտիպ տուրատա, վէ օլան լա-
զըմատյա դուշագ ատարպընտա չօճուղա
նահհաթ վէրմէսինի իշիթտի քի արթըգ
քէնտիննին Ալլահա կիտէճէյինի պէյան
էտիպ պիւթիւն իւմիտինի օնա գօմմուշտա,
հէր սըզէթինտէ օնա կիւվէնմէյէ վէ օնու

անաար վէ պապաար եէրինէ թուԹմաղա
նասիհաԹ վէրիրիաի, վէ չօճուգ պաՆլարը
աուչաՆճա էօքիւր էօքիւր ալլամայա
պաշլաար: Բահիպ պու աէօղէրի աուչ-
աուզու կիպի կիմԹաի պաշ վաճիաղա ան-
լաԹաար քի օղ աաաԹաա ալիպէնին էօլիաղ
ճանլընը մէէքլէր կէօԹիւրմէսիյիլէ ճէմի
օնուն էօմրիա հիքեայէսինի Ալլահըն պէ-
չան էԹմէսիյլէ կէօրմիւշ իաաիւ: Պու
ճէմի կէօրաիւքլէրինի բահիպլէրինէ աա-
խի պէչան էԹաիյինաէ հէվիսի մաԹ
պալլաղ խայլի պէման պիր շէյ աէօյլէչէմէղ
օլաաուլար: Էնճամ այրըղաղ ալիպէնին Թէ-
նինին եանընա վարաըլար վէ հէվիսի
պիրաէն այաղընա աիւշիւաղ հաղդընա
աէաիքլէրի աէօղլէր իչին աՃիվ աիլէրի-
աիլէր: Պու աուչուլմաընը վաղըա շէհր
իչինաէ աղ վաղԹ զարՃընաա չամ օլաաու,
վէ էհալիսի օրայա ճէմ օլաաու. կէլէնլէր
արաարնաա Թէոդորանըն էհլի աախի
վարըար քի ճէմի օլանլարը աուչուլուն-
աա ասլա սէվիյի Թէոդորաանն այրըլ-
մամաղ իչին մանաաԹընա կիրիպ օնուն
օՄաւրաաուղու օաա իչինաէ ասքին օլաաու
վէ էօմրիւնիւ աախի օնուն ՓաղուլէԹլի
րիյազաԹլարը իւզրէ կէշիրիպ էնճամ
քէնաիսի սէ մուԹլու էօլիւմլէ եարաար-
ճըարնըն եանընաա օնու կէօրմէյէ նայլ
օլաու:

Ա. ՎԱՆՑԱԼԱՕ

ՓԱՏԻՇԱՀ ՎԷ ՄԱՐՏԻՐՈՍ

Պու ապիզ Շէհ մէմլէքէթինաէ մէմ-
լէքէթ տուգաալ վէ էյի քրիսթիյա-
նա միլթէալլիզ ֆաղուլէթլէր էօրնէյի
Վրաթիալաօսան տօղտու։ Փէտէրի նէ
դատար էհլի թադվա վէ Ալլահտան
գօրգար պիր քիմսէնէ խոխյաէ, վալե-
տէսի Տրահօմիրա օլ դատար զիատէ
ֆէնա վէ քրիսթիյանլարա պաշ տու-
ըար։ Փէտէրի էօլիւմ տէօշէյինաէ խքէն
իւք էվլատը Վէնցէալաօսու պիւյուք ան-
ար զահիտէ Լուտիլլայա, վէ խքինճի էվ-
լատը Պօլէալաօսու Տրահօմիրայա թէալիմ
էյլէտի։ Խքիսինին թապիյէթինէ կէօրէ
տախի վէրէճէքլէրի թէրպիյէյէ շիւպհէ
եօղուտու. Վէնցէալաօս էյի վէ ֆաղու-
լէթլի չըզար, օնուն զըտար պիրատէրի
Պօլէալաօս ֆէնա, խուլլու վէ սէֆիհ օլ-
տու։ Տրահօմիրա՝ մէմլէքէթ խտարէ-
սինի էլինէ ալըպ զալիմանէ քրիսթիյան-
լարա գարշը խայընլըգլար էթմէյէ պաշ-
լատը. ճէմի քահանալարը սիւրկիւն էթտի,
քրիսթիյանլարըն հադգընը քէսիպ եօղ
էթտի, օնլարըն եէրինէ տինսիզ իմանլըզ
քիշիլէր կէթիրիպ շէհր վէ տին օմուրտու-
նու օնլարըն էլինէ վէրտի։ Շէհր էհալի-

լերի պու գաատար զուլմէ տայանամայրպ
Տրահօմիրայը աշտպա ալարլար վէ վէն-
ցէալաօատ եէրինէ օթուրթատւրատպ էմ-
րինէ միւթիւ օլմայա ակօզ վէրտիլէր:
Տրահօմիրա պու գաատար րէզալէթաէն
ածնրա ակսինի չէ.քիպ ատս օլաճապ եէրէ
պաշլըճա .քրիսթիյանլարըն պաշ գալ-
ատըմատընա ակպէպ Լուտմիլլայը թու-
թուպ ինթիզամընը ալմապ իչէն պիր
գաշ հայատտալարա վարա եէտիրտի վէ
ախանարզ գէվալլըյը օտտաբնատա պատրպ
եաշմապըյը պօղուպ ալթմայա էմր էթ-
տիւ Պուընուն գա տա հրըտր կէչմէյիպ օղու
վէնցէալաօատն տախ էօմրիւնէ գաալթը
վար բատ:

Վէնցէալաօս տէվլէթ օմուրտունտ էլինէ
ալարզը կիպի սիւրիկիւնլէրիիթ լազ էթտի,
.քրիսթիյանլարատան ճէպրէն ալընմըշ իմ-
պէրատ որ վէ պէտրոսլարընը վէրտի, իպա-
տէթի վէ փաք եիւրէյիլէ Ալահա մազ-
պատ վէ ինտանլարա խօշ կէօրիւնիւր իւ-
տիւ: Ադէ տախ մալէք օլատուղս իչէն
ճէմիաթ հադգընա չօգ խայրլը շէյլէր
էթտի վէ հէր պիրինէն ուղրատնա էօմրիւ-
նիւ ֆիտա էթմէյէ հազըր ատը: Ֆատու-
լէթէ օլան աշղը տիլ իլէ թապիր օլտուն-
մապ շէյ տիր. եէմէինտէ իչմէինտէ
զայէթ րիյազաթլը վէ ակօզիւնտէ, հա-
րէքէթինտէ փաք, թէմիզ վէ հէր շէյ-

տէն զիատե Ալլահըն խաթըը իչին պիր ճիւզի շէյ չէքմէյե հէվէսլի։ Ֆուգարէ-լէրէ, մահպուսլարա, տուլլարա վէ էյ-սիւզլէրէ մախսուսէն մուհապպէթ պալ-լայըպ ճէմի վարիյէթինի օնլարըն ու-ղրունա խարճ էտէր իտի։ Զօգ տէֆա կէճէ-լէյն մահպուսլարա զիարէթէ վարըը սա-տագա վէրիր իտի. Ֆուգարէլէրին հէր է-քսիքլէրինի գայըբը ըտը. տուլլարը վէ էյսիւզլէրի հիմայէթի ալթընա ալըպ օնլարա աթալըգ էտէր իտի։ Կէճէ վագթ օմուզունա օտուն ալըպ Ֆուգարէլէրէ կէօթիւրմէսինի կէօրէն վար տըը. սիւնեա սէֆալարընատան ըրագ նէֆս թահրի-լէրինէ սաղըը, շէյթան իղվալէրինէ գար-շը, տուա վէ տին գուվվէթիյլէ փիւրսա-լահ օլմուշ գօրգուսուզ էօմր կէչիրիրիտի։ Պիր տէֆա գըշըն գար իւսթիւնատէ եա-լըն այագ կիլիտիյինի խըզմէթքեարլա-րընատան պիրի կէօրտիւյիւնտէ, ածը վէ թաաճճիւպ կէօսթէրտի. Վէնցէալաօս Ալլահ խըզմէթինատէ պուլունան հաստէ-լէր պիր շէյ չէքմէզ օլմասընը կէօսթէրմէ իչին պաստըղըմ եէրէ պաս տէյի էմր էթտի, վէ պասըպ տա պիր շէյ տույմա-տըղընտա տէտիյինին կէրչէքլիյինէ իլ-զամ օլտու։ Ֆահանալարա գարշը էթ-տիյի րիայէթ վէ կէօսթէրտիյի մուհապ-պէթ ղայէթլէ աշըրըյըրը. հէր կիւն պիր

պատարագախըմբմէթ էտէր իտի. վէ քա-
հանայ հապդընա ֆէնա աէօյլէյէնլէրէ
թահամմիւլ էտէմէզ իտի: Ս. Հաղորդու-
թիւնա օլան աշդու մուհապպէթի տիլ
իլէ թապիր օլունմադ շէյ իտի: Նշխարք
եափըլուճագ պուղտայը էլնյլէ էքէր պիւ-
յիւտիւր իտի. վէ պատարագա գուլլանը-
լաճագ շարապը էլնյլէ եափարըլար:

Պօլէսլաօս վէնցէսլաուսուն պու ճէմի
էթտիքլէրինի ասֆուլուդ վէ միւթայիլիք
ալամէթինէ վէրիպ մահֆիճէ ճէմիաթը
օնա գարշը ապարըտը վէ թարափընը
թուքանըլար իլէ պաշ դալտըրդպ քիւլլիւ
ապէր իլէ իւզէրինէ կէլտի: Վէնցէսլաօս
գան տէօքմէտէն մասլահաթը պիթիրմէ
իշնն գարշըսընա էլնյլէր եօլայըպ տուշ
օլմադ իամէտի, վէ լաքին Պօլէսլաօս
պունու գօրդապլըդաան նաշի թէքլիֆ
տիր գբյաս էտիպ իտտիասընտան կէրի
տուրմազըտը: Օլ ղէման Վէնցէսլաօս
ատադ ապէրինին պաշընա կէչիպ գար-
շըսընա վարտը վէ իւք հիւճմէտէ եօղ
էտէպիլէրիտիյէ տէ կիւնահսըզլարըն
գանընա գբյմայըպ էքիտի արտընտա
ճէնքլէշմէյէ վէ տիւշէն տիւշիւրէնէ էյի
վէլլահ տէմէյէ թէքլիֆ էթտի: Թէքլի-
ֆի գապուլ օլունուպ էքիտի փիւրսիլահ
գարշը գարշըյա կէլտիքլէրինտէ Վէնցէս-
լաօս եիւզիւնէ խաչ շըգարըպ վուրապի-

լերկքէն վար մայրուկ տուրս, օվ պիրի մրգրած էլինաե եաթըմընա կէթիրէյիմ տէյի չալըշըր ինքն վէնցէլատօսուն եա- նընտան միւճիզէթէն իրի մէլէք իլէրի կէլիպ էյլէն, տէյի չաղըրտըլար: Պու տփանտրզ սէս եըլտըրըմ կիպի դուլաղը- նը տէլիպ գալփինե եէթիշտի վէ գալիմ գօրգուտունատան էօլիւ կիպի եէրէ տէվ- րիլտի: Ամըլուպ ապը պաշընա կէլտիյին- տէ վէնցէլատօսուն այադընա գափանըպ էյչ վըլաճ տէտի վէ ածիվ տիլէտի: Ադիկ՝ օնու այադա գալտըրըպ տօսթլուդունա վէ մուհափէզէթինե նիշանե էօվիւշտիւ վէ օնուան ասնրա պիլէմինճէ մուհափէզէթ իլէ եաշամադա նասիհաթ վէրտի:

Պու հիքմէթլի վադատան ասնրա թէրթիպ օլունան ինճիտե պուլունմադ իչին Ադամ շէհրինե կիթտի: Գրած վէ տէվլէթ բէյճա քիպարը ճէմ օլմուշ պէգլէյօրուտուլար վէ վէնցէլատօս պա- տարագ կէօրմէ իչին կէճիքմիշ կէլմէյօր- ուտու: Պունուն հէճիքմէսինի ֆօտու- լուգ ալամէթինե վէրիպ կէլտիյինտե հիչ իզդէթ էթմէմէյե գարար վէրտիլէր. վէ լաքին ադիկ՝ այադընը գափտուտան իչէրի պատարըը կիպի գրած՝ վէնցէլատօսուն եանընտա իրի մէլէք կէօրմէյիլէ թախ- տընտան աշադա էնիպ գարշընդա վարար վէ խայէ իզդէթ ու էքրամ նիշանէրինտէն

ասնրա պիէսինճէ քէնտի իշին հապըրլա-
նան եէրէ գաատար կէթիրտի. մէճլիստէ
տուրանլար իւք էվվէլ պու հիքմէթին
ատպէյինի պիլմէտիքլէրի իշին ղայէթ շա-
շարտըյտաղլար տա, ասնրա տուխտուղլա-
ըընտա նէ գաատար ւիայէթ կէօսթէրմիշ
տիրլէր տէմէյէ հաճէթ տէյիլ։ Գրալ
Վէնցէլաօստն հապգընա օլան ւիայէ-
թինի վէ հիւրմէթինի ալտնէն կէօսթէրմէ
իշին օնա փատիշահլըգ իւնվանը իհսան
էյլէտի, վէ Ս. Վխտստն գօլունսն պի-
րինի տէ օնա պէրկիւզար էթտի։ Մէճլիս
պիթտիքտէն ասնրա ապիզ Վէնցէլաօս
փատիշահ պիր ատիմ խապինէ պուլմուշ
կիպի աէվինէրէք մեգքիւր ապիզին գօ-
լունտա ալտը վէ փախթախթընա կէթիրիպ
իզէթ իլէ պիր քիլիսէ իշինէ գօտու վէ
թէքրար էվվէլքի տաէթի իւզրէ էօմր
կէչիրիր խտ։

Ապիզ փատիշահ ճէմիաթընտան նէ
գաատար իթիպար վէ մուհապպէթ պու-
լուրտուղար, օլ գաատար անտաընդն վէ
գարտաշընդն կէօգիւնէ ֆադուլէթլէրի
վէ էյի տատ տիքէն օլմուշ ուտու. իքիսի
տէ պիրիպիրիյլէ իթթիֆագ էտիպ ապի-
զին էօլիւմիւնէ գատթ էթմէշիտիլէր։
Պօլէտաօստն պիր չօճուղտու օլտուղտնտա
վաֆթիգ ալայընա Վէնցէտաօստս տավէթ
էթտիլէր. պու ապիզ օնլարընդ ֆիքրինէ

նէ գաւառ ակեաց բարբառ առ եինէ շնորհէսի օրուղունու պիտիրմէմ իչին առավելի գապուլ էթուի վէ թէքլիֆ սիզճէ գարտաշընըն խանէսինէ կիլթուի: Սօֆրա ուզանտըղընտա քէնտիսի օլ պիր առավելութիւնէսին այրը լուպ քիլիսէյէ կիլթուի. անառը թարհօմիրա պունու կէօրտիւյիւնտէ գաալի իճրաաը իչին ույկուն վազը սայրպ պօլէալուսա խապէր վէրսի վէ ֆուրսաթը զայպ էթմէսին էօճիւնիւ ալմադա գօր վէ ածէլէ էթսի: Պու Ալահան գօրդմադ ճանսալար եիւրէքլի գարտաշ հապերլերը իւզրէ տուշտուգ վէ կիւնահարզ գարտաշընըն արդասընտան քիլիսէյէ կէլիպ էվվէլէն փուտույա գօտուլ թիւրիտիւլերէ իշմար էթսի վէ ածնրա եաիշէ էնտէսինտէն վարրպ զրլըճը առվելայընճա պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա կէշիրսի: Ազիզին կէօքսիւնտէն ֆըշգըրան գանլարտան քիլիսէ վէրտէլերի պօյանմըշտըրըլար. քի Հալա պու կիւնէ տէք կէօրիւնիւր: Ալահըն գուլու գարտաշը էլինտէն վուրտուպ տիշտիւ, լաքին հէվիսինտէն էվվէլ ատպէպ օլան անառը գապէպինի ալար: Պու պիր տէֆա արապա իլէ պիր ուշուրում եէրտէն կէշէր իքէն ալթար իւրքիպ գաշտըրար, վէ արապա թէքէր մէքէր կէլիպ ալթընտա պուլունան կիրտապ իչինէ տիշտիւ վէ

իշխեսէք պուլունանլարըն հէվիսի ա-
ֆիլանէ պօղուլսուլար: Օլ պիր թիւրիս-
տիւլէր ազլարընը պայպ էտիպ սաչլարընը
եօլարտադ վէ քէմիքլէրինի կէմիրէրէք
կէզէրտիլէր. հէվիսինատէն սօնրա Պօլէս-
լաօս տահի թիւրլիւ միւսիպէթլի իլէթ-
լէրէ կէրինֆթար օլսադ ումմատըզը զէման
կիւնահլարը իշխեսէ եօղ օլսուս:

Ս· Վէնէյէլաօսուն շէֆաաթըյլա հադդ
թէալա չօղ միւճիզէթլէր իշլէմիշ տիր
վէ հալա տահի պու կիւն տուա իլէ օնուն
եարտըմընը տիլէյէնլէր իշին Ալլահըն
եանընտա շէֆաաթճը օլսուր:

Ս· ԵՒՓՒՄԻ ԿՕՉՕՍ

Փուքիէրէսթ Դիսկրէտիանոս զրալըն
տէվլէթի էյէմինէ Գաար քէօյիւնէ
քրիսթիյան ամաալարան պու ազիզ
տիւնեայա կէլմիշ տիր: Մէզքիւր զրա-
լըն էմրինյէ Պրիսկոս նամինէ պիր տէմ
շէհր իւզէրինէ այան նատապ օլտուղու ճէմի
քրիսթիյանլարը տինլէրինէտէն տէօն-
տիւրմէյէ կէլիւրլիւ թէրթիպլէր զուրար
ըսար: Շէհր էհալիսինատէն քէնտի ֆի-
քրինէ ույկուն Ադէզղիանոս նամինէ
պիրինի պուլուպ օնուն էլինյէ եէրլէրինի
եուրտլարընը ատաշլըրըր վէ հուզուր իլէ

խըզմէթինի պաշա չըգարմադա չալըշըր
ըար։ Թիւրլիւ իսթիշարէլէրտէն ոճնրա
պիր պէյանննամէ չըգարըպ Արէս ալլահ-
լարընըն ադքիզ կիւն ոճնրա եօրթուսու
օլմասընը պիլտիրտիլէր վէ ալայ զինէթ
իլէ գուրպան սունմադ իչին ճէմի շէհր
էհալիսինի փուրթխանէյէ տավէթ էտիպ
կէլմէյէնլէրէ էօլիւմ էօրֆիւ վէրտիէր։
Եադընը շէհրլէրտէն օրայա գաչան քրիս-
թիյանլար իլէ պունլարընը տայրար խայլի
արթմըշ ըար։ Պու ֆէրմանը իւզէրինէ
թէքրար զէվալլըլարընը եիւրէյինի գա-
ավէթ պատար վէ պիր թագրիպ իլէ
շէհրտէն չըգափլէն թէքրար գաչար,
վէ պագըսը կիզլէնիպ ֆօրթունանընը կէչ-
միսինէ պէքլէր իտի։

Ալայ վէ գուրպան վադթը կէչիպ պիր
էվլիչինատ էլլի գատար քրիսթիյանլար
ատգլանմըշ տըր տէյի Պրիսկոսա իսպէր
վէրտիքլէրինատ օնուն էմրիյլէ էվլի պա-
արսպ հէփիսինի թուրթուրլար վէ հաքիմին
հուզուրինէ չըգարտըլար. Եւֆիմէ տախի
թուրթուլանըլարընը պիրի իտի։ Հաքիմ կլէք
էվվէլ ատէթի իւզէ ալլահլարընըն պիւ-
յիւքլիւյինիւ, գրալընը տէօնմէզ իրատէ-
թինի վէ միւթի օլուպ գուրպան սունանը-
լարա էտէճէյի իքրամ ու ինամլարը պի-
րէր պիրէր սէօյլէտիքտէն ոճնրա Քրիս-
տոսու պըրտգըպ փուրթլարա, սէճատ գրը-

մաղա էմր էյլէտի: Լաքին ազիզէր կիւ-
լիւպ թէքլիֆինի հազդ ութօզէր իլէ բէտտ
էթտիքլէրինտէ զրզտը վէ ճէլլատլարա
Տէօյտիւքտէն սօնրա հապտա ալթըն տէյի
էմր էյլէտի: Էմրի իճրա օլտու վէ օն տօ-
զտուզ կիւն միզտատի հապտտա պիրիպիրի-
նի, պախտուտա տահա քիւչիւք Եվիմէյի
տինլէրինտէ վէ Քրիստոսուն խաթրը իչին
զանլարընը տէօքմէ ֆիքրինտէ զավվտուր-
մայա նատիհաթ վէրտիքտէն սօնրա եր-
միճճի կիւն էլչէրի արզալարընտան պաղը
վէ պօղազլարընտա ալըր զէնճիրլէր ատը
թէքրար Պրիսկոսուն հուզուրինէ չըզ-
տըտր: Պու զատար իտքէնճէլէրտէն սօն-
րա էլչէթտէ էթտիյինիլ ինտա իւզէրինէ
վիւշման օլուպ զրալ էմրինի զատուլ վէ
իճրա էտէրինիլ տէյէրէք պիւյիւքլէրի
պըրտըպ քիւչիւքլէրէ եազլաշտը վէ
կիւլէր եիւզ վէ թաթը սէօզ իլէ օնլարը
ավլատմազ իսթէր իտի. լաքին օնլարտան
տա մէմնուն էթմէտիյի հազդ ութօզէրի
իշիտինճէ զայէթլէ զուտուրտու վէ էվ-
վէլքինտէն զիտտէ էզիյէթ վէրմէյէ էմր
էյլէտի: Սօնրա հիչ պիր թիւրլիւ հազդ-
լարընտան կէլէմէյէճէյինէ զանտրըլըն-
տա շէյթան ալտթը Ապէղլիանոսուն
ֆիլթ վէրմէտիյլէ Իզնիմիտ շէհրինէ զրտ-
լըն էօնիւնտէ մուրաֆթա օլմայա եօլտատը.
վէ լաքին քրիսթիյանլար եօտա չըզտը-

ղընտա Պրիսկա՝ Եւփիմէնին տիլպէրլի-
յինէ վատուլուպ քէնտինէ դափմագ իչէն
ուդ իլէ էնտէքինտէն վարար վէ քիմսէ
տուչմտուան արդատաշլարընտան այրըլպ
դաչմագ իսթէր իսի: Եւփիմ հիչ պիր
թիւրլիւ դայլ օլմայրպ չաղըրտըլընտա
հատտալարա թատթատուրպ ճէմպէրէն
տարայընա կէթիրթի, վէ ադիդ Եւփիմ
քէնտիյի վաք վէ լէքէդիդ տաղլամագ
իչէն Ալահա տուա էտէր տուրտուտու:

Պրիսկա պու ակօղլէրի իշիտիպ ութան-
արդընտան նէֆս տարփուսիւնիւ տէն գայ-
րէթինէ չէվիրիպ օլ եիւգսէն տաղդէյի
ավլամագա չալըշար բար. Ալատանդար
կիթի տուրուպ Ալահը մեհ
էտէր իսի: Զալիմ Պրիսկա պու հիչ-

ձէթ իւղէրինէ գապահաթընը թանըշա-
ճապ եէրէ տահա զիատէ սէրթ լէնիլ ծնո-
ող ող աթէշ իշինէ աթարըտ վէ
լաքին Եւփիմէնին կիրտիյի կիսի աթէշ
իշինէն ող սէլիմ շըզմաըրը վէ ա-
թէշէ աթանըարըն եօզ օլմաըրը կէօր-
տիւիւնօտ քէնտիյի շաշըրըպ էտէճէյինի
պիլմէտիյի իշին հապտա աթարըտ: Պիր
գաչ կիւն միւտաւիմնատէն ածնըտա թէքրար
էօնիւնէ շաղըրըպ էօրֆ ու վատըյա կե-
յինատէն չէվիրէմէտիյինտէ պիր տուզապ
գուրտ պիլմիյէրէք օլուտան կէչմիյին-
տէ իշինէ տիւշիւտ եօզ օլուն տէյի թէ-
մաշա եէրինէ եօլտատը, վէ լաքին Ալահ
քէրէմիյլէ տուզապ եէրինէ կէտիյինտէ
իքի մէնէքլէր պիզէյի թոթուպ իւզէ-
րինատէն քէտէրսիզ կէշիրտիքլէրինտէ Ե-
վիմ թէշէքքիւրլէն եէրէ գոխանար վէ
քէրէմքեանի Նարտարճըընա տուտ էյ-
լէտի, վէ գալիմ Պրիակա գուտուրմուշ
քէլպ կիսի էօքէօինատէն քէնտի քէն-
տինի եէր պաղըրըրըտը: Ածնըտա պիր ճիւ-
պի ապլը պաշընա կէլտիյինտէ թէքրար
եալնըզլանմատա պաշլատը վէ եինէ
թէքլիֆլէրի բէտտ օլունտուղունտա մէն-
կէնէյէ սըղըպ տէսթէրէ իլէ պիզէնին
թէնինի իքիյէ պէօլմէյէ վէ ածնըտա թաղա
իշինտէ գաղուրտապ եօղ էմմէյէ էմր
էյլէտի, վէ լաքին Եւփիմ իսքէնճէ եէ-

րինէ վարտըղընաս մէնկէնէլէրթուքմաղ, տէսթէրէլէր քէսմէղ օլսաս վէ ահէշ ակօնիւպ եօղ օլսաւղունաւ կէօրտիւյիւնաե ազըլըն ճանաւարլար էօնիւնէ ահտըրտը, վէ օնլար տահի փարալայաճադ եէրէ ա-զիզէյէ օխշայարադ սիւրիւքլէնաիքլէրին-տէ, ճէլսաուլար պէլքի դան գօգուսույլա ճանաւարլարը թահրիք էտէրիզ տէյի ադիզէնին թէնինի դըլըճ իլէ տէլիք տէ-լիք էթտիլէր: Պաս թարիզ իւզրէ ադի-զէնին գանը քէսիլիպ էօլիւմիւ եազըն օլ-մասընը կէօրտիւյիւնաե օլ անէ գաատար Ալ-լահըն էթտիյի քէրէմլէրէ շիւքր սունուպ ադիզ իսմինէ համտ ու սէնալէր օգուստու, վէ ոնդա ճանաւարլատան պիրիսի իւզէ-րինէ սալըպ փէնշէհիյլէ ճան չէքիշմիյի վազթ վուրուպ էօլտիւրտիւ: Պաս ադիզէ-նին էօլիւմիւ Էֆէնտիմիզին 303 թարի-խինաե վուգաս օլմուշ տուր. վէ Ալլահըն տրեւհի Եւվիմէնին շէֆաաթըյլա էթ-տիյի միւճիզէթլէրին սայըտը եօգ տուր: Օլ պիր գըրզ տօգուզ արգատաշլարը տահի քէնտի կիպի Քրիստոսաե ուղ-րունա թիւրլիւ պէ թիւրլիւ իսքէնճէլէրէ տապը էթտիքտէն ոնդա Գաատը քէօյիւն-տէ գան տէօքէրէք Հաարէթ ինի չէքտիք-լէրի Քրիստոսաս կէօյլէր ճէննէթինաե Ս. Եւվիմ իլէ պիրլիքտաե կէօրմէյէ նայլ օլսաուլար:

ՄՐՈՒԱՒ ՀԻՆՏԿԱՐՏԻՍ

Վիլհաէի շէրիֆին թէվարիխլէրինաէ նամտար վէ մէմուհ ոլիվ Հիլտէկարտիս Սփոնհայմ պէյլէյինաէ ոօյզատէ, մալտար վէ էհլի ֆաղուլէթ ամթալարան ոօղուպ օնլարըն էլի ալթընաա էյի թէրպիյէ օլմուշ ատր: Սէքիվ եաշընա վարտըղընաա եուդդա իամինաէ պիր էհլի թադվա Ս. Բենեդիկտոսուն գանունլարը միւճթիպինճէ տաղ տէվէնինաէ պիր մանաաթը իչինաէ եաշայան բահիպէյէ թէալիմ էթտիլէր վէ Ալլահըն խրզմէթինէ օլան աշղընը օրատա իճրա էթմէյին տէյի սրմալըատր: Եաշը նէ գատար քիւչիւք իտիյտէ տէ Ալլահը թանըմազ արզիւսու օլ գատար պիւյիւք իտի, վէ հէր շէյտէն զիատէ օնու իւմթիւն թութար ատր. շէյլէ քի ուամթատը պիլէ շաշար գալըր, օլ պատտէ օ միսիլլի խայր ամէլլէր իշլէմզ զայրէթի նատրլ վէ նէրէտէն հատ օլույօր՝ ակպէպինի անլայամազ ատր: Զէվգ ու սէֆատը տուա էթմէք, գէպուլլէր օզումազ, զայրիլէրինէ եարտըմ էթմէք վէ մանաաթլըըն էն էտնա իշլէրինէ գատար եաէմազ իտի. ճէմի մանաաթլըտա պուլունան բահիպէլէրէ էյի էօրնէք իտի վէ էօյլէնմէտէն հէր շէյի էօյլէնմիշ կի-

պի եէլև եէրինճէ, վապթը վադթընճա էթաիյի իշին հէր քէս շաշար վէ Ալա-հըն էլի իւզէրինաէ օլաուլունու աշխեար կէօրիւրիւաիւ, օլ աուրէթաէ մանաաթը-րըն պաշ անաար ատախ վապթընաան էվվէլ մանաաթը էաւապընը կիյաթիրիպ բահիպէլէր ահա ու նէզրինի էթաիլաի: Հիլաէկարաիսին եէր իւզէրինաէ հէր աւ-պևսիւ թէքմիլ օլուպ պուննաան պէօյլէ էօհաէսինէ ալաըղը պօրճլարըն իճրաար իշին ատի պէլիվ էտէր իաի:

Պալատաէ զնըր օլունան Եուդդանըն էօլիւմինաէն ատնրա մանաաթը բահիպէ-լէրի մէշվարէթ էաիպ Հիլաէկարաիսի մանաաթը իւզէրինէ պիւյիւք թայեին էթաիլէր. ատիվէ պու թէքլիֆէ նէ գա-ատար գարշը գօաուլաա աա եինէ Ալահ-ըն իրաաէսինէ թէքլիմ օլուպ պաշ էյաի վէ պու ատիմ խրդմէթի իւզէրինէ ալաըղըն-աա ակօղ իլէ ֆիիլէն. քէնաի թէվաաի-լէրինէ էյի խալէթ վէրիր վէ. քէմալէյէթ թաալիվնաէ իլէրի կիթմէյէ զայրէթ վէ նաաիհաթ էաէր իաի: Ալահ-ըն. քէրե-միյէ ատախ հէր էմէքլէրի պօշա կիթմէ-յիպ վապթինաէ մահաուլունու կէթիրիր իաի: Բահիպէլէրին եէվմիէն ատյաար արթաալընաան օթաուրաաղարր եէր-քիւ-շիւք կէլիրիաի. օլ աուրէթաէ Ալահ թաաաֆընաան աէշէճէյի եէրի ախշիւն-

ան կէօրիւպ Ս· Րուփերթապէրկ ատոը իւզերինտէ պիր կիւզել մանաթը պինա էտիպ եիրմի գաւառ բահիպէլէր իլէ իչինէ կիրտի վէ պիր գաշ սէնէ սօնրա պիր թանէ ատա եափրպիչինէ եէնի բահիպէլէր գո-աու: Պու իլճի մանաթըրն պինաըննա աա չօգ եիւզէն զահմէթ չէքմիշէ ան, եինէ քէնտիսի Ալլահըն քէրէմիյլէ հեր կիւճլիւքլէրի եէնիպ արզիւսիւնիւ իլէրի կէօթիւրսիւ:

Պաշլնա կէլէն հեր արզրնթըլարընտա իւմիտինի Ալլահա գօր վէ ֆազլէթ օնաան եարտըմ օլմէրսին: Արզ արզ չէքմէյի քէյֆիյէթլիքլէրի արտընտա հիչ պիր շիքեայէթ էթմէյիպ Գրիստոսուն չէքիճլէրի էզիյէթլէրի սիւշիւնէրէք թէսէլլի օլուրսուս. պաշպաշլարը ալըարընը խաֆիֆլէթմէ իչին պիր շէյ սըմարլատըղարընտա, օ՝ Յիսուս պէնի սէվմէսէյիսի իւզերիմէ պուննարը սա եօլտաշլար բար սէյլերէք շաղ օլուրսուս: Պիր սէֆա օթուզ կիւն մէզատարի ալըրսարըն շիսաէթինտէն օվսըն օվսըն կէլէր իսի վէ կէօրէնէր իւմիսէրինի քէսմիշ իչէն պիր մէլէք կէօրիւնիւպ, Տահա էօլէճէք վաղթըն կէլմէմիշ սիր գօրգմա սէսիյի կիպի, ալըարսը սէֆ օլուպ՝ ապիզ այատա գալգար վէ կէմիյէ պաշսար: Ասպէպինի պիլմէյէնլէր շաշարըպըտարսա սա Հիսէ-

կարեւոր պիտի իշնի գալիքնաե Ալլահ
շուքը տունար վե լիաննաե մեռնիս
տուտարնը էտեր իտի: Ալլահ էֆէնտիմիզ
պու ճարիչէսինե չօզ շէյլեր պէյան էթ-
միշ տիր քի վազթընտա կէլմիշ չըպմըշ
տրը. վե ալէյագ կէօնիւլլիւյիւ իշնի մէղ-
քիուր մերհում սէվտիյի ուսթատընա
պիլե տէմէմիշ տիր: Պիր տէֆա Ալլահ
թարաֆընտան ճէմի կէօրիւպ տույուդ-
լարընը քեաղըտա ալմայա էմր օլունուտ
վե քէնտիսի մաղլուբլուդ հրըսընտան
դօրգուդու իշնի տույմամազլըդա վու-
տու վե Ալլահըն սէօվիւնե էթտաթ էթմե-
տիյի իշնի պիր ադըր խաթէլիյե տիշ-
տի. ածնրա խոտովանահայրընա մաղա-
հաթը պիլտիրտիյինաե հէր պիլիպ կէօր-
տիւքլէրինի եազմադա մէճպուր օլտու:
Եազտըդը տուրէթլէր շուրայա պուրայա
տաղըլըպ փափա հաղրէթլէրինին էլինե
գատար վարընճա հէր օգույան մէֆհու-
մունա հայրան օլտու վե միւմայիլէյհ
հաղրէթլէրի օնտան ածնրա հէր նե քի
Ալլահ թէալա պէյան էտէրսե եազըդ
քէնտիսինե պիլտիրմէյե թէմալհ էթտի:
Պու գատար հիքմէթլի սըրըլտըդը տի-
նեադա պէյան էթմէսի իշնի ատը զայէթ
չավ օլտու վե հէր թարաֆտան պիյի-
լէր քիւչիւքլէր տախի, քէնտիյե տդ
ուօրտըրտըդը վե տուտընը տիլէրիտիլէր:

Հալա պու կիւնեակ փախալարըն, սէր-
վիսպուպլարըն, վիսպուպլարըն, գրալա-
րըն վէ վսաիշահլարըն օնսան նասիհաթ
խաթէյիպ ապէ սօրմադ իշին եաղարգլարը
մէքթուպլար սապլա տուրտուլար. վէ պան-
լարսան աշիքեար կէօրիւնիւր քի Ալլահ
էֆէնսիմիզ չօք կիզլի շէյլէրի վէ վաղթ
իլէ օլաճադ ալամէթլէրի ճարիյէսինին
ֆիքրինէ վէ լիսանրնա փիշինէն գօմուշ
տուր: Օղումադա վէ ահրին իլմէ թալիպ
օլմադըղ ըսր, վէ լաքին ալիմլէրէ վէ
օղումուշլարա ապէ էօյրէթմէսինի ինսան
կէօրիւնճէ թէճաճճիւպսէ գալըր: Ալլա-
հըն էմրինէ հիլաէկարսիս եօլճուլուգ
սախի էթմիշ սիր: Եօլսա քահանալարա
վէ աշնարհակիանլարա չօք թիւրլիւ շէյլէր
պէյսն էթմիշ սիր. մանսաթլըլար գիսա-
րէթինէ վարսրլընսա րահիպէրէ մախ-
սուս գանունլարը միւճիպինճէ էօմր կէ-
շերմէյէ գայրէթ վէրմիշ սիր:

Ագիգ հիլաէկարսիս միւճիպէթ իշլէմէ
քէրէմինէ սախի նայլ օլմուշ ուսու. չօք
քեօրլարըն կէօրիւնիւ աչար, քիւթրիւմ-
լէրի սապալաթար, վէ սուսար պէրէքե-
թլըլա խասէթլէրէ շիֆա վէրսի: Ճան
խասին շէյթան չօք թիւրլիւ իլմալէր
իլէ ագիգէյի ալսաթմադ խաթէսիյէ սէ
հէր ան րէգլէ օլուպ եանրնսան գաչար:
Վէ հասլ պու մինվալ իլգէ եաշայրպ

ակքան իքի եաշլնա վարընճա զայրի պու թէնինաէն գուրթուլուպ էպէտի ճէննէթինէ քէնտինի ալմասը իչին Ալահա եալվարսը, վէ բէճասը գապու օլմնուպ կիւնիւնիւ, սաաթընը տուչտուզունսա հէր հափըլըզընը կէօրսիւ վէ պիր խաֆիֆ խաաթէլիքսէն ածնրա փաք բուհինի եարսարճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէսի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17

Ս. ԵՊԻՀԱՆ, ՄՕՎՍԷՍ

ՔԵՐԹՈՂ ՎԻ ԴԱՒԻԹ ԱՆՑԱՂԹ

Պու ազիզլէր միլլէթինիզին շանը Ս. Սահակըն վէ Մեսրոպուն պաշ շահրատէրինէն օլուպ օնլար իլէ պիրլիքտէ միլլէթի իչինէ իլիմ ուօղմագա չօղ չալըշմըշ տըրլար: Թաճիկլի Հիւբեայէլէրի եօղտուր, վէ Հադդարընա պիլտիյիմիզ ակ պունլար տըր: Կէօրիւնիւր քի Ս. Եղիշէ վարդապետ էրմէնիլէրտէրսիզլէրի Ս. Վարդանըն քեամիխի օլուպ կէօղիւ իլէ կէօրսիւյիւ ճէնք վազատլարընը վէ ախէր օլ էաէրտէ միլլէթ պաշընսան կէչէնի Դաւիթ Մամիկոնեանընըն մահըուպու իւրէ գալէմէ ալմըշ տըր: Ախէր Թէքէլիֆլէրինէն կէօրիւնիւր քի պու ատիզ վիտոսպուդ մէնէտիճնէ տախի բէճի օլմուշ

տուր: Հէր եաղմուրլարը թէսլիյէլի, խա-
ղխլահը կիւզէլ վէ լաթիֆ, վաճիբը պէ-
յան վէ աշխարհար, տէյիշլերի ածախ խոշ
վէ գալըպ ճէլպ էտիճի: Նօմրու թարղը
մէլէքլէրէ պէնզէր, տիւնեա իշլին էօլիւ
կիպի, ֆագաա Ալլահ իշլին եաշար բար-
պու ապիկ խայլի վազթ տախ մանտա-
ղըր իշլինէ չէքիլիպ պահիսանէ էօմր կէ-
չիրմիշ տիր. արդիւսիւ՝ էօլիւնճէյէտէք
օրտաա գալմազ ըտըյտա տա պապէն տա-
խի ճէմիաղըն խայրը իշլին շէհիրէ կէլիպ
վազտար վէրմիշ տիր. վէ ածնըա եինէ
թէնհայա չէքիլիպ տուտարնա վէ բու-
հանի թէֆէքքիւրլէրինէ մուդայէտա օ-
մուշ տուր: Լաքին չօպանլար կէօրիւպ
եէրինի պէյան էթմէյէրինտէ Ս· Եղիշէ
օրտան տա գաշմայա ճէզպուր օլտու վէ
ախէր եէրտէ տաղլար արտարնտա պիր
մադարա պուլուպ իշլինէ չէքիլտի վէ ա-
տէթի իւզրէ ճէլէքեանէ եաշայարագ
կիւնլէրինի թէքմիլ էտիպ կէօյլէր ճէնն-
թինէ թէպրիլ օլտու վէ ածնըա տու-
յուլտուղունտա թէնինի գալարտըլար
վէ էօլմիւշլիւ վէ օնտան էվվէլ ապքին
օլտուղտա եէրլէր իւզէրինէ քիլիտ եախ-
տըլար:

Ինշա էթմէյի կիւզէլ գայիտէլէր իշլին
ՔԵՂՆՈՂ Շահր իւնվանըլտա թէամիյէ
օլունմուշ Ս· Մաղախ Խորնի քէօյիւնտէ

ասլաուլու իչին ալէսահէվիչ Խուրենայի իամիյէ պէլլի պիր, վէ Ամինա շէհրինէ իլմ թահսիլ էթմէ իչին եօլտաներլան շահրալէրին պիրի տիր. քի ազ վաղթ զարփընտա չօդ շէյ թահսիլ էտիպ Օսմայա, Ըսթամպօլա, Փիլիսթին ճանիպալէրինէ վէ Շամ թօփրաղընա գաստար եօլճուլուգ էթտիքտուն ասնրա. քիւլլիւ իլմ իւ փիւնուն իլէ մուզէյեէն օլուպ վաթանընա տէօնմուշ տիր: Միլլէթի ուղրունա թիւրլիւ. քիթապլար թէրճիմէ էթտի վէ իլմի նուլուայլա չօգ. քէօրլէնմիշ դալպալէրի աչտը. քէմալիյէթէ վէ փառուլէթէ օլան աշղը ալէմէ պէյան օլաուլուգ իչին եդինիկ վէֆաթ էթտիքտուն ասնրա Բաղրեւանդ վէ Արշարունիք իպէրինէ եպիսկոպոս նասպ օլունաս վէ ճէմիաթը ուղրունա էօմրիւնիւ գօյուպ վաղ ու եաղըյլա ծնլարը էյի էթմէյէ չալըշըր բար: Պու ազիզ՝ Թումման Արծրունինին շէհատէթլիյի իւզէ եիւպ եիրմի ակնէ գաստար եաշայըպ էմէքլէրինին իվազընը Ալլահատան ալմադ իչին էճէլլէյլէ էօլիւպ սէաատէթ մէքեանը ճէննէթէ նայլ օլմուշ տուր: Պու ազիզին տախի միլլէթ իչինտէ պրատարլը թէէլլիւքէր չօգ իթիբարտա տրր:

Իլմ ու փիւնուն իչինտէ զայէթ իլէրիլէմիշ օլմասը իչին Անյոպլը եանի

Ղայրի մտալուպ իւնվանըլյա անըլան Դաւիթ՝ Մովսէս Խորենացինին եէյէնի տիր: Պու ազիզ տախի ածն թէրճիման-լարտան օլուպ միլլէթիմիզ իչինէ բուամ-ատն էրմէնիճէյէ խայլի քիթապլար չէ-վիրմիշ տիր. ինքի լիսանա տա փէք էյի վուզուֆիյէթի օլսուղու իչին բուամ տի-լինաէ տախի չօզ քիթապլար թէէլիֆ էթմիշ տիր վէ Բուամլարտան չօղու քէնտի միլլէթլէրինաէն տիր տէյի պահա էտէր-լէր: Քիթապլարընտան ղայրի էօմրիս հիքեայէսի հիչ պիր եիւզտէն պէլլի տէ-յիլ իսէ տէ ուսթալարը վէ րէֆիղլէրի ուսուլի իւզրէ եաշայըպ օնլար իլէ ճէն-նէթտէ պիր օլմասը պի իշլէիպահ տըր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18

ՄՈՎՍԷՍ ԵՒԵՐՈՆ ՎԻ ՆԵՂԻԱՕՒԸ

Փէյղամպէրլէրին ակրվէրի, Ալահըն ակվիւլիւսիւ վէ Փարաւոնուն Թօփուղու Մովսէս Ամրամըն օղլույուսու՝ պիյիք դարտաշընըն ատը Ահարոն քի Ղեւտա-ցիլէրին վէ քահանալարըն պաշըլըտը, վէ ինքինտէն պիյիք գըլ դարտաշլա-րընըն ատը Մարիամ ըտը, քի իւչիւ տէ Ալահ Թարափընտան Մըսըրտա տէրպէ-

տէր վէ ասոնցմէն կէղէն պէնի Իսրայէլ գուրթարմադ իչին ասչիլմիշ իսիլէր։

Մըսըրլըլար Իսրայէլ էվլատլարը իւզէրինէ գըզդանըպ օնլարը եօղ էթմէկէ չալըշըր ըսրսար, վէ վադթ իլէ Յովսէփին տախի իսմի փատիշահլարըն խաթըրընան եատ օլմուշ ուատու, վէ պունլարըն չօղալմասը իչին գօրգուպ միլլէթէ բէնճիսէ վէրմէկէ պաշլատըսար վէ քէօբէրինի քէսմէկ իչին օնատան ածնըս պէնի Իսրայիլէն տօղան էրքէք չօճուգլարը Նիլ միւսիրէք չայրնա ալմադա էմր օլունուս։ Օլ էատրատ տախի Ամրամրն, քիւչիւք օղլու Մովսէս տիւնեայէ կէլսին. վէ ալմալարը մասրմրն տիկտէրլիյինէ գըյմայըպ իւչայ միզատրի կիզլի էվատ տադլատըսար, վէ ածնըս գայրը տադլամայա գօրգուտուգլարը իչին Յովքաբեդ իսմինտէ անատ տադտան պիր տանտրգ եափրպ չօճուգու իչինէ գօսու վէ ուատ իլէ չայ քէնարընա կէօմիւրպ ալմար վէ գըզ գարտաշը Մարիամ ուզադտան տուրմուշ պադադ բար։ Ալահրն թէտիրիյլէ Փարաւոնուն գըզը չայ քէնարընտա պուլունուպ տանտրգը միշարը ադար վէ կէօտիւնտէ քի գէվալը չօճուգ տալայրպ արգայօր աճրար վէ պէնի Իսրայէլ էվլատլարընտան օլմադրնը պիլտի վէ գուրթարմանրն չարէսինի ադար բար։ Մարիամ

պետու կէօրտիւյիւնտէ եանընա վարտը, վէ աւրէթէն պիլտիկլէրք թաւայլըպ, Խոթէրսէն եէհուտիլէրտէն պիր ալտա անա չաղըրայըմ տա չօճուղտա ակնին իչին պէօյիւթսիւն, ատտ: Թէքլիֆի դապուլ օլտուղունտա ալիւլ ածէլէ անտարնը չաղըրտը վէ Փարաւոնտն գրկը ծուն քիմ օլտուղունտա պիլտիյէրէք Ալ շու չօճուղտա պէնիմ իչին պիյիւթ ատ ատըա իճրէթինի վէրիրիմ, ատյի թէմալիհ էթատ: Անտար ակվինէրէք չօճուղտա ալտը պիյիւթտու վէ վազթը կէլտիյինտէ Փարաւոնտն գրգընտա թէսլիմ էթտի քի ատրնը Մոսէա գօտու, եանի Սուտան չըգմա:

Մոսէա ատրայ իչինտէ պիյիւյիւպ Մըսըրլըլարըն հէր իլմինի թահսիլ էթտի վէ պուլուշ վէ ուօյէյիշի էմտալտիլ խտ: Եաշը գրդտա վարընճա պիր թաղրիպ իլէ միլէթինի Մըսըրլըլարըն էլինտէն գուրթարմտըղա տիւշունտիր խտու, վէ օնլարըն չէքտիյի ազիզլէն եիւրէյինի օլ ատրէձէ ալը խտի էթմիշ խտի քի պիր ատֆտա Մըսըրլըլարտան պիրխտի եհուտիլէրտէն պիրխինէ նահազդ եէրէ զուլմ էթտիյինի կէօրտիւյինտէ զիանքեարը վուրուպ էօլտիւրտու վէ օրտայա կէօմտու: Խրէէտի կիւն եհուտիլէրտէն իչի քիշի պիրիպիրինէ թուքուրպ

դավեր էթեմիքլէրինաե Մովսէս իւաթէ կէլսի վէ արաներնը պուլսուրմազա չա-
լըշըր ըսր. լաքին իշլէրինաէն պիրիսի Աէնի իւզերիմիզե քիմ շէրիաթճը գօսա,
եօնաա տիւն Մըսրըլըյը էօլտիւրտիւյիւն կիսպի պէնիմաե մի էօլտիւրմէք իսթէյօր-
սուն տէյի չըգըշ էտինճէ, Մովսէս գօրգ-
սու, կիզլի տէյի թուքսուզու էօլմիւն իսապէրի Փարաւոնուն գուլաղնա գատար վարմասընը վէ քէնտինին ադամնասընը իշլեթմէյինաե գաչըր վէ Մադիամ թօփ-
րաղնա կիսիպ ղարիպանէ օրատա ապքին օլսա վէ ասնրա էմէյինէ պէտէլէն Հուա-
գուէլին գըզլարընատան պիրինի ալըպ լէքի էրքէք էվլատը օլսա. իլքին իսմինի
Գերսամ վէ լէքինճինին Եղիազար գօսա,
վէ գայնաթասընըն տավարընը կիւտէրէք
կիւնլէրինի կէչերիր իսի: Գըրգ աէնե մոգ-
տարի պու խըզմէթի ատարդանէ էթմէք-
տէն ասնրա Մըսրը փատիշահը էօլիւպ
Փարաւոն իսմիյլէ պիր պաշգատընըն եէ-
րինե ճիւրսա էթմէսի տույուրսա, վէ
լաքին պուննուն վազթինաե պէնի Իսրա-
յէլին ըէնճիաէսի էքսիլմէք եէրե տահա
պիատե արթտըրը իշին Ալլահ թէալա
Հազրէթլէրի օնլարընն ըէճատընա ինայէթ
էյլէյիպ սէվգիյի պատալարընըն խաթըր
իշին գուրթարմազ իսթէտի վէ Մովսէս
չօպանը ճէմաաթը իւզերինե թայեին էթ-

ան: Պու ազիզին ադը գալպի Ալլահ իլէ պիր իսի. ճէմի ինսանլար արտարնատա օնուն կիպի հազիմ վէ լաթիֆ քիշի պու-լունմազ ըտը: Ալլահըն շանու ապլԹա-նալը իչին օլան զայրէԹինին էօլչիսիւ եօզ, գարտաշլարը հազգընա օլան մու-հապպէԹի պիլէնէնա, օնլարըն ուղրու-նա էօմրիւնիւ գօմադա ահտէԹ միշ իպդէԹ ու իքրամտա կէօղիւ եօզ, անինաէ գավի վէ պիւԹիւն իւմիտի Ալլահտա իտի: Պու գատար ֆահուլէԹլեր իլէ ատնանմըշ Մոսէսի Ալլահ՝ պէյիւրԹլէն չալըշտըր արտարնատան չալըշըպ ճէմիաԹը իւգերինէ գրտագուգ, վէ նատըր գօտու: Էկէրչի քէնտիսի ալչագ կէօնիւլլիւլէրինէ իտա-ԹէՆ ատմէնին ինճէ վէ ատլէնին ատըր օ-մատրնը ատպէպ կէԹիրէրէք պու ատիմ վէ շէրիֆլի նըզամէԹատէն չէքիլմէք իսԹէր իտի. բէճատը գատար օլունմայրակ էվվէլքի նըզամէԹինատէ միւգատրէր օլտու վէ պիւ-ատերի Ահատան քէնտիյէ ետտըմճը վէ-րիլտի: Ալչագ կէօնիւլլիւլէրի եիւճէլէյէն Ալլահ, Մոսէսի պիւյիւք գարտաշընատան գիատէ փայէյէ էտտիտի: Մոսէս Ալլահ ատգը օլուգ տույտուգու իտապէրլէրի Ահ-մատա վէրիր իտի վէ օլ տաղի Մոսէսին ատգը օլուգ օնատան ատտըգլարընը ճէմիա-Թա տույուրուրուտու: Պու ազիզ ճէմիա-Թը հազգընա չօգ գահմէԹ չէքմիշ տիր.

*

վէ ծնլարըն նամքեօրլուղլարընը սապր ու հազիմլիյլէ չէքիպ հէր ան գապահաթ-լարընա աֆվ էթմիշ տիր։

Պիրաոէրի Ահարոն տախի Մովսէսին հէր չէքտիքլէրինէ իլհադ ըտը. օնու տախի պիր տէֆաճէմիաթ թաշաթուբ-մադ իսթէտի վէ քահանալըղ մանսըպըն-տան տիւշիւրմէ իչին չօղ տօլապլար գուրտու. վէ լաքին Ալլահ թիւրլիւ միւ-ճիզէթլէր իլէ օնու տադլատը, տիւշման-լարընը խէճիլ էթտի վէ քահանալըղընը հիմայէթի թահթընա ալտը։ Պու իքի պիրաոէրլէրին էլինէ ալիմիւշտան Հադդ թէալա չօղ աճաիպ միւճիզէլէր իչլէմիշ տիր. վէ հէր պիր միւճիզէլէրինէ վադթ իլէ տիւնեայա կէլէճէք գրիաոտան արըլ-լարընը փիշինէն պէյան էյլէմիշ տիր։ Մովսէս՝ էլինտէքի միւճիզէթլէրէ ա-սապլա նէ գատար հիքմէթլէր էթմիշ օլտուղունու քիմ տիլ իլէ թապիր էտէ-պիլէր։ Մովսէս պու գատար զահմէթլէրի արատընտա ֆադատ Ալլահըն վատ էթ-տիյի եէրէ եապլաշըյօրում թէսէլլի-սինէ շազ օլտուտու, վէ լաքին պիր քիւշիւք էքսիքլիյի իչին պու ինսայէթտէն մահրում օլտու։ Ճէմիաթ ատ պուլմա-տրղընտա ատէթի իւզրէ թէշէքքիյէ վէ Մովսէսին հադդընա քէօթիւ սէօյլէմէյէ պաշլատըղ ըտը. Մովսէս ատունլարըն էլին-

աէն պէզար օլսուղու իչին պիր ճիւղի հապիմլիյինի ղայդ էթտի վէ սաասըլա գայդա վուրսուլսունսա կիւլէր եիւզ վէ իթիմսաս իլէ պիր սէֆա վուրաճագ եէրէ չէհրէ էթտի վէ ճէմիաթ էօնիւնաէ՝ պաշալամ պունսաան սու չըղաըմը սէյէրէք իւչ սէֆա վուրսաս: Ահարունսն սահի եիւբէյի ճէմիաթ իւզէրինէ գալդըմըշ ըսը, վէ պօրճու իւզրէ Մովսէս նասիհաթ վէրիպ Ալահըն թէմսիհլէրինի իթիմսաս վէ շաշըրըպ էթտիրմէք եէրէ, օ սաս օնուն թաղսիրսաթընա ակուշու, վէ Ալահ էֆէնտիմիզ պիզէ էօրնէք վէրմէ իչին նէ գասար օնլարը ակվէրիսիյէ վէ իշլէսմիքլէրի գապահաթ պիւյիւք պիր շէյ սէյիլսիյէ սէ գապէպիլ պըրագմայըգ իչիսինի սէ վաս օլունան թօփրաղա եէթիշսիրմէսի:

Յուղը սաղընըն թէվէֆֆունսէ Ահարոն էօլսիւյիւնսէ, օղլու Էղիազար օնուն եէրինէ կէչիպ պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ քահանալըգընա օլսու վէ ֆաղուլէթի իլէ Ալահըն հուզուրունսէ մագպուլ պուլունսու, վէ ՅեՀու իլէ պէրապէր Յորդանան չայընը կէչիպ Ալահըն ճէմիաթընը վաս օլան եէրէ եէթիշթիրսի: Ալահըն գուլու Մովսէս Նաբաւ սաղընա չըգըպ ճէմիաթըն վարիս օլաճաղը եէրի կէօղիւյլէ կէօրսիւքսէն սօնրա՝ Ալահըն էմրիյլէ

Մովաբ թօփրաղընաա էօլսիւ վէ կէօ-
միւլսիւ, վէ մէղարընըն նէրէսէ օլսու-
ղունու պիր քիմսէ պիլէմէսի: Պու ազի-
պին էօլմիւ 120 եաշընաա իքէն վուգու
պուլմուշ սուբ, վէ էօլմէսէն էվվէլ
Թանրընըն էմրիյլէ ճէմիաթը իւզէրինէ
սէրասքէր Յեսույս գօսու, քի օնուն
վազթընաա տանի Ալլահըն միւշման-
լարընաա գարշը Մովսէսին աւսատը պէրէ-
քեաթլյա չօգ ֆիլթուհաթլար էթմիշ
սիր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19

Ս. ՕՍԿԵՆԻՈՒ ՎՐԴՆԱՅՈՒ

Պու պէշ ատիա օյղատէլէրի Քօմա
դրալը՝ էրմէնի վիսաիշահը Սանտուուկա
եօլսամըշ լար՝ պաշլարընըն ատըԲրիւսա,
եանի Ալթուն տէնիլմէսի իշին հէվէսի
սէ օնուն իսմիյլէ էրմէնի միլլէտսէ Ո-
ՀՀան+ թէրճիմէ օլունմուշտուրլար: Պուն-
լար էրմէնիսթան արնօվուտրընա տակլ
օլսուդլարընաա եօլսա Թադէոս ատա-
քեաըա բաթթ կէլիպ հադիր ատրուշու
վէ պայաղը դէյաֆէթի իւզէրինէ շաշա-
լադ Սէն քիմսին սէյի ասրատըլար: Թա-
դէոս՝ ատընը վէրսիքատէն ասնրա Ալլահ
Թաւաֆֆընաան բէտու Թայեին օլմաարընը
պիլսէյդի, վէ ատէթի իւզէ օնլարա

տախի ֆրիատոսու վազ էթ տի վէ իֆա-
տէսիլէ պու եէնի տինին հազդ վէ տօղ-
րու օլմասընը օնլարա գանտըրըր: Պու
սու հպէթլէր արատընուա տադ իչինտէն
պիր սիւրի կէյիք գօփուպ սըչրայարագ
կիտէրիտիլէր. պունու կէօրտիւքլէրինտէ,
էյէր տէտիյին կիպի Ալլահըն գուլու
իսէն շու կէյիքլէրէ էմր էյլէ քի տուր-
սունլար. գարնըմըզ աճ ուրը, պու կէճէ
պիրինի եէյէլիմ, վէ սէօվլէրինին կէրչէք-
լեյինէ ինանմալըմ, տէտիլէր: Թադէոս
օնլարըն արգիւսու միւճիպինճէ վազ էթ-
տիյի Յիսուսուն իսմի շէրիֆիյլէ կէյիք-
լէրի չաղըրտը վէ ադըլը գաթլար կիպի
էմրինէ միւթի օլուպ էօնիւնէ կէլտիքլէ-
րինտէ՝ Իսթէտիյինիզի թութուն վէ եէ-
յին տէտի օնլարա: Վէ տահա գօլայլըղլա
իլգամ էթմէ իչին եէտիքտէն սօնրա քէ-
միքլէրինի սագլայըն տէյի սըմարլատը:
Պու պէշ եապանճը քիշիլէր օլ անէ գա-
տար կէօրտիւքլէրի շէյ իւզէրինէ հայրան
օլտուլար իսէ տէ, տահա թամամընա
պէքլէյիպ կէյիյի պօղազլատըլար վէ քէ-
պատ էտիպ եէտիքտէն սօնրա քէմիքլէ-
րինի այրը պիր թարաֆա գօտուլար. լա-
քին իչէրինտէն պիրիսի Թադէոսու թէ-
ճրիպէ էթմէ իչին քէմիյին պիր թանէ-
սինի այրը եէրէ սագլամըշ ըտը: Իրթէսի
կիւն ադիզ առաքեալ քէմիքլէրի հուզու-

* * *

րինե կէթիտիրիպ իւամթիւնէ ատրիսինի կէչիրտիքտաէն ոօնրա տուա էթտի վէ Հայ-վան ճանլանըպ ադատյարատ եիւրիւմէյէ պաշլատը. պունուն իլէ քէմիյինին պիր փարչասընը ադամյանըն հիլէսի տախ օրթայա չըդարըլընտա Հէվիսի. պիր ադամ-տան քրիսթիյանլարըն Ալահը կէրչէք Ալահ տըր տէյի չաղըրմայա պաշլատը-լար, վէ Թադէոս օնլարըն իթիդատընը կէօրտիւյիւնտէ Հէվիսինի տէ վաֆթիկ էթտի վէ իչլէրինտէն Ոակի թէամիյէ օլանը տա քահանայ էթտի: Օնտան ոօնրա պու ադամ ինայէթէ նայլ օլտուդ-լարը իչին Ալահա շուքր տունտուլար վէ էւչիւնճ մաալահաթընը տահի պրադրակ ադամլարընը սիլահլարընը տաթտըլար, վէ Թադէոսուն էնտէնինտէն տուշիւպ օնտուն իլէ կէտէր վէ պիլմէտիքլէրի տին սըրը ու մատտէլէրինի էօյրէնիր իտիլէր: Ադատ չօղ կէչմիյիպ Սանտարուկ վատիշահընն էմրիյլէ Թադէոս էօլտիւրիւլտիւյիւնտէ պու ադիդլէր թէնհայէ չէքիլիպ Եվրատ ըրմաղընըն եանընտա պիր չիշէքլի եէրտէ դօնիպատար իչինէ կիրտիլէր: Օրտատա սիւրտիւքլէրի էօմր թարդը ինտան էօմ-րիյլէ ույմայրպ ճէննէթ էվլատը մէկէ-լէրինքինէ թէշակհ օլունապիլիր իտի:

Գըրդ իչ աէնէ միզտատի պու թարիդ իւզրէ պահիտանէ եաշատըդտան ոօնրա,

իւհամր իւահիյւե շէհրե Ւնտիլէր վէ փա-
տիշահ սաթայրնա կիտիպ Ընտաշէս փա-
տիշահա վէ Սաթինիկ սուլթանա Քրիս-
տոսե վայ էտէր վէ փոխթլարըն սախ-
թէլիյինի կէօսթէրիր խոխլէր: Փատիշահ
պու ազիզլէրին ակօզլէրինի բէտտա էթմէ-
տիյէ ոե Շէհմոի ճէննկուճիտտալ մտալա-
հաթընա մէշղուլ օլմուշում, պէյլէ
շէյլէրե ֆիքը գօմայա վաղթըմ եօք,
պաշգա գէման կէլինիկ տէյէրէք եօլ
վէրտի: Լաքին պու ազիզլէր իւմիտլէրինի
քէսմէյիպ թէքրար սուլթան իլէ վէ
էթրաֆընտաքի պուլունան րիճալ քի-
պարըյլա պու շէյ իւղէրինե սուհպէթ
աչտըլար, շէյլէ քի իշխոէնլէր Ալլահըն
լութֆունա գարշը կէլէմէյիպ ազիզլէրին
հէր տէտիքլէրինե ինանտըլար, վէ Ս· Ոակի
օլ կէճե րիճալ քիպարտան օն սէքիզ
քիշի գատար Եվրատա չայընըն եանընա
կէօթիւրիպ վաֆթիկ էթտի վէ պաշ-
լարընըն ատընը Սուքիտա գօտու, քի տր-
պատուշլարըյլա պէրապէր ատույը պրա-
գըպ ուսթալարընըն էօրնէյի իւղե թէն-
հայէ չէքիլտիլէր:

Ս· Ոակեանք պաշգա տէֆա թէքրար
ատույա կէլտիքլէրինտե սուլթանըն օ-
ղուլտարը վէզիրէ վարտըլար, օլմայա
քի օլ պիրլէրի կիպի անտալարընը վէ եա-
խօտ ատույլըլարտան պաշգաատընը չէվիր-

մինչեր տէյի եւս վերմէտիլեր, հաթթա աղբր աղբր լագըտըլար ասօյլէտիքտէն ասնրա գափուտան գօվտուլար։ Պատէհու օնլարըն թահրիքիյլէ Սուքիաբն տախի թէվապիլէրիյլէ՝ էնաէլէրինէ կիմէ մէնին զրզըպ արամա իչին չըգտըլար. վէ չաշուտլարըն էլիյլէ Սուքիաբ պուլտուգլարընտա թէքրար սարայա կէլմէյէ գօր էտէրիտիլեր, վէ լաքին հիչ պիր թիւրլիւ գանտրամատրգլարընտա թահրիք էտիճի Ոսկեանլար կէօնիւլէրինի եափապիլիրլեր տէյի օնլարը տա օրայա չաղըրտըլար. վէ լաքին պուռնլար՝ իսթէտիքլէրինի էթմինէր պիզ գարըշմայրգ տէյի կէրի չէքիլտիքլէրինտէ վալիտէլէրինին խաթըր իչին Սուքիաեանլարա գրյմայրգ, Ոսկեանլարըն արգասընատան աթլըլար եօլտաշլար, վէ գօլիպալարընէն էօնիւնտէ ապիզլէրի պիրէր պիրէր գրըտըլար։ Գանըլը զատտար շահզատէլեր կէրի կիմէտիքտէն ասնրա Սուքիաեանլար կէլտիլեր վէ ապիզ ուսթալարընէն թէնէլէրինի թօփլայրգ կիւմտիլեր վէ քէնտիլեր տախի շէհիտլիք ինայէթինէ նայլ օլունճայտտագ օնլարըն մալարտար իչինտէ էօմր կէչիրտիլեր։

Ս. ՆԻՍՏԸ ԿՐԿՈՍ

ԷՀԼԻ ԹԷՈՊԻՍՏԷ ՎԷ ԻՓԻ ՕՂՈՒԼԱՐԸ

Պու ապիկ վուԹփիէրէսԹ ալԹալաւան ոօղուպ ծնլարըն էլի ալԹընաս Թէրպիյէ օլաս վէ վաՓԹիլ օլմասան աար Պղակիդա ուաս։ ԹապիաԹ կէլիշիյլէ ճինք իլմինէ մէյլ վէրիպ պու իլիմէ պայէԹ աշինալըդ քէսպ էԹմէսի իշին Հէր քէսին ինսանընաէ իԹիպար պուլաս վէ Օսման գրալլարը կէօվիւնէ կիրիպ ճէմի ասքէր իւգէրինէ սէրսար ինԹիհապօլուն։ ՓուԹփիէրէսԹ էր արաբնաս առէԹ օլան պէտ խուլլարսան խալի վէ պու պապաէ հիչ քիմսէ ծնուն իւգէրինէ քիր պրագամագ ըսը։ Ասքէրի խըզմէԹինաէն արա պուլսուղունաս ալա կիսէր էյլէնիր խան. պիր կիւն պիր իրի կէյիք գօվալար իքէն, կէօրսիւ քի պու պիր դաշ տէֆա էԹրաՓընաս Հարմանլատըգսան ոօնրա աւրաս, վէ Պղակիդա պու ՀարէքէԹի իւգէրինէ Հայրան օլուպ պագար իքէն պույնուղլարը իւգէրինաէ պիր միւնէվվէր խաչ կէօրսիւ քի վագԹ իլէ քրիսԹիյանլարըն խասիմի Սօղաս տէոիյի կիպի, իւգէրինաէ Է՛յ Պղակիդա պէնի գօվա-

լամանըն առլը նէ, աէնին խաթըրն իշին էօլումէ իրթիբեապ էաէն ֆրխատս պէն իմ վէ աէնի խէլաս էթմէք խաթէրիմ, աէյի եաղըլըյոր, վէ պիւլէնաի ալաղ իլէ չաղըրըը ըոր: Պղակիդա պու շէյլէրի կէօրիւպ շիատէթլի աէտայը տախի իշիթ- տիյինաէ էյմ պէյմ օլաս վէ եէրէ գա- փանըպ, Է՛ֆէնաիմ, նէ՞ խաթէրաին. քի եափայըմ աէյինճէ թէքրար խաչաան՝ շէհիրէ կիթ, պիր քրիսթիյան քահա- նայ ատա վէ էհլին վէ էվլատլարըն իլէ վաֆթիկ օլաուգաան աօնրա եինէ պու- բայա կէլ աէյի ճէվապ կէլաի: Պղակի- գա ալիւլ ածիլէ Ալլահըն էմրի իւզրէ շէհիրէ կիթաի վէ քահանայ պուլուպ վաֆթիկ օլաուգաան աօնրա քէնաի ատը եւաաաքէա, էհլինին թէոպիաաէ վէ էվ- լատլարընըն Ադապիա վէ թէոպիաաա գօնուլաաս:

Օնաան աօնրա էվվէլքի հիքմէթլի եէրէ տէօնիւպ Ալլահըն մէրհամէթինէ սէճաէ գըլաըգաան աօնրա, նէ՞ էաէճէյիմ աէյի ասրաաս. վէ թէքրար խաչէլութիւն կէօրիւնիւպ՝ օնաւն իթաաթընը թահսին էթաի վէ աօնրա Շիմաի քրիսթիյան օլ- աաւն, էղնյէթլէր չէքմէյէ հաղըր օլ, պաշընա թիւրլիւ ուգուպէթլէր կէլէճէք լաքին գօրգմա, գավի աաւր, պէն ակնին իլէ իմ վէ չէքաիքլէրինէ մուգապէլէ

աղեղանաթի թաղընը ալեճապարն տէտի։
Եւստաքէոս գալպի իւք էվվէլպիր ապ
աղեթութ օլուդուտա տա, ածնրա Ալլա-
հըն պիլէմինճէ օլմասընը միւշկիւնիւպ
քիւլլէյէն ծուն իրաւէթինէ թէալիմ
օլաս. վէ էհլի թէոպիատէ պունլարը
տուդաուպունաս իւմիտինի Ալլահա գոյա-
րապ ծուն հէր թէրթիպինի դապուլ
էթմէյէ հազըր օլաս։ Պու հիքմէթլէր-
աէն ածնրա արուաը չօգ կէշմէյիպ Ալլահըն
տէտիքլէրի պիրէր պիրէր պաշլարընա կէլ-
մէյէ պաշլաար. իւզէրլէրինէ խաաթէլիք
կէլիպ խայըլ ազչա սարփ էթտիլէր,
պունատան գաթի նազար ասը սէպէպի
պիլինմէզ պէլաար զէնճիրլաոի իւզէրլէ-
րինէ կէլիպ ապ վադթ իչինտէ զէվալը
Եւստաքէոս օլ տէրէճէ եօխտուլուդա
տիւշտու քի կիդլիճէ շէհրտէն գաչմայա
վէ էվվէյլէ պէրապէր Մըսըրա կիտիպ
պէլլիսիզճէ օրատա իգամէթ էթմէյէ
դարար վէրտի։ Պու ֆիքր իլէ էհլինի վէ
էվլատլարընը ալըպ պիր կէմիյէ կիրտի,
վէ լաքին կէմինէն սահապը թէոպիատէ-
նին շիրինլիյինէ վուրուլուպ ճէպրէն է-
լինտէն ալտը վէ Եւստաքէոսուն բէճա ու
ֆէրեատընա դուլադ սամայրպ կէօթիւր-
տու. կէմի գալպտը վէ էհլի գալիմին
էլինտէ գալտը. վէ լաքին եարտըմընը
վատ էտէն Ալլահ թէոպիատէյի եալընդզ

պրագմայըպ փաքըղըղնա. քիր կէթիրթ-
մէտի վէ օ միւրտար ակֆիհ մէյլի իճրատը
իչին օնա իպրամ էթտիյինաէ ղաֆիլ
էօլիւմ իլէ գապէպինի ալըպ Թէոպիատէ
ուպ իլէ օրատան սավուշտու:

Եւտաքէտա սադ ակլիմ եէրինէ էէ-
թիշտի, վէ լաքին էհլինի պայպ էթտիյի
իչին եիւրէյի չօգ գըրըղ ըտը. էղ ճիւմլէ
Ալլահտան իւմիտինի քէսմէյիպ իքի էվ-
լատլըըյա գարայա չըղտը վէ եայան
կիտէր իքէն պիր քէօփրիւսիւղ վէ գա-
յրգըղ չայա բտաթ կէլտի: Խայլի գէ-
ման չալէսինի տիւշիւնտիւքտէն սօնրա
պիր կէչիտ պուլուպ պիւյիք օղլունու
օմզունա ալտը վէ գարշը գըյրայա կէչիր-
տի: Իքինճի էվլատընը տա ալմադ իչին
ակօնիպ եարը եօլա կէլտիյինաէ, կէօր-
տիւ քի պիր արապան իւզէրինէ տալմըշ
վէ սիւրիւքլէյէրէք օրման իչինէ կէօթ իւ-
րիյօր. գուրթարմայա գուտրէթի օլմա-
տըղընընտան էնտէնինտէն տիւշմէտի վէ
եիւզիւնիւ օպիր թարափա չէվիրիպ պագ-
տըղընտա՝ նէ տէրսին կէօրտիւ քի պիր
գուրտ իւզէրինէ կէլմիշ վէ եադտարնտան
թուրթմուշ եուվատընա սիւրիւքլէյօր:
Եւտաքէտա պունու տա կէօրտիւյինաէ
թիթրէմէյէ պաշլատը, վէ տզ վադթ
իչինաէ պու գատար պաշընա կէլէն ու-
գուպէթլէրէ տայանտայըպ հէմէն հէմէն

Ալլահըն վատը իւզերինէ գալպինաէ շիւպհէ հասլ օլույօրսաս, էյէր .քի պիրտէն պիրէ այրըլըպ վատ էտէնին Ալլահ օլտուզունս վէ վաալէրինին վազթինաէ կէլնիպ չըզաճաղընը ֆիքրինէ կէթիրիպ թէսէլլի օլմայըրսըս: Պունսան սօնրա տիշարը չըզտը վէ եաշամանըն չարէսինի պուլսուպ պիր .քէթխիւտանըն իրզմէթինէ կիրտի վէ նազլ օլունմազ զահմէթ իլէ պէշ օն սէնէ միգտարի եանընտա գալսը:

Պու վազտալար էնճամինաէ Ադրիանոս գրալընն իւզերինէ տէվլէթ տիւշմանլարը եիւրիւտիւ վէ գարշըլարընա վարաճագ պիր պէհաատը պուլունմատընընտա Պզակիդոս կիդոս սէրտաքէր խաթընա տիւշտիւ վէ հէր նէրտէ իսէ արայընպ պուլմազ իչին առամլար չըզարընսը: Ալլահըն ֆէհմ օլունմազ թէրթիպի իրտաէիյլէ եէրի պէլլի օլտուզունտա ալայլէ ալընպ Ադրիանոս կէօթիւրտիւլէր վէ Պզակիդոս թէքրար օլտու իւզերինէ սէրտաքէր նատպ օլտու: Անքէրին պաշընտա կէչիպ օնլարտա եիւրէք վէրտիքտէն սօնրա տիւշմանլարտա գարշը վարտը, վուրտու վէ խայլի եէսիր թուլթուպ ֆիւթուհաթ իլէ Օսմայա ավտէթ էթտի: Եօլտա պիր կիւն գօնտպ իչինտէ օթուրսուր ինքէն Ալլահըն մուգաատէմինտէն թէրթիպ էթմէսիյլէ շէօյլէ պիր թօհաֆ վազրա գուհուր էթտի

.քի կերշէք օմաաա մաաալ կէօրիւնիւլ։
Նէֆէրլէր օթաւրուպ պիրիպիրլէրինէ
պաշլարընաան կէշէնլէրի նպաղ էաէրէք
էյլէնիր իսիլէր. ինի .քիշի պիրիպիրլէ-
րինի թանըմայարագ վէ պիրիպիրլէրի ու-
դէրինէ էօլմուշ ատյի ալայարագ եան
եանա կէլսիլէր վէ պիրսի օլ պիրինէ
Ամբարա կիտէր ինչէն անաարնէն դաչիլ-
մաարնը, դարտաշընէն ալանա էէմ օլմա-
արնը վէ ֆագիր փէտէրինին չապալան-
մաարնը նպաղ էտէր իսի. օլ պիրի պա-
Հնիեայէլէրի իշնթաիյինաէ թրագը.քէն-
տինին պաշընա կէլէնլէրի իսաթրընա կէ-
թիրիպ .քէնտինինքինի ատ նպաղ էթ-
տիքաէն ածնրա զայպ օլմուշ դարտաշլար
պիղ օլմայալըմ ատյի շիւպհէլէնտիլէր վէ
խայլի թէֆթիշ էթտիքաէն ածնրա շիւպ-
հէլէրի հալ օլտուղընտա էօփիւշտիլէր
վէ պիրիպիրլէրինէ ատրըտագ ալամայա
պաշլատրըտ: Անալարը թէոպիատէ տախ
օլ գօնտէրն խրդմէթինէ պուլունտուրա-
տու. պու վագրայը ատյտուղընտա պա-
շընտան կէշէնլէր ազընա կէլսի. պու
ինի ճէնքճի պիրտաէրլէր զայպլարըմ օլ-
մաարն տէյի եանլարընա վարըպ ատաշ-
թրտատընտա նիշանլարընտան օղուլ-
լարընը թանըտը վէ շտպտրընտան նէ
եափագ՛ազընը պիլմէդ իսի: Ածնրա պու
ինի էվատլարընը եանընա ալտա Եու-

տաքէոս սէրաստքէրին հուզուբինե չըզտը
վէ կէշմիշլի վէ շնմանիքի հալինի ատկ էթ-
տիքտէն սօնրա օնլարը վաթանլարը Յօ-
մայա կէօնտէւրմէյէ եարարմ վէ տէմէթ ու
տիլէր իտի: Եւաստքէոսուն պու ուզուն
հիքեայէտէն եիւրէյի թիլթրէմէյէ պաշ-
լատը վէ պիրէր պիրէր տինլէմէյէ պէքլէ-
մէյիպ քէնտինին քիմ օլտուղունու պիլ-
տիրտի վէ պօղազլարընա ատրըլըպ էօփ-
տու: Հէվիտի պիրիպիրինի թանըտըլար
վէ Ալահըն էյլէտիյի միւճիզէթէ իքրա-
մէն թէշէքքիւր օլտուլար, քի պէօյլէ
ումուլմազ պիր թարիխ իլէ թէքրար
հէվիտինի պիրիպիրինէ գամուշտուրտու:

Յօմայա տախլ օլտուղլարընտա քէնտ
էթտիյի ֆիւթուհատ իշին Եւաստքէոս
չօղ իքրամ էթտիլէր վէ ատայ գինէմ իլէ
օրտուտունու գատըլ էթտիլէր: Լափին
դրտլ պու ճէմի ֆիւթուհատլարը վէրէն-
լէր ալահլար տըր տէյէրէք պիր կիւն չօղ
տարաթ իլէ օնլարտա գուրպան տունմայա
ֆէրման չըզտրտը: Պիւնիւ կէչիպ դրտլ
էմրի իւզրէ պիւյիւք վէ քիւչիւք, զէնկին
վէ ֆուզարտա ատայ եէրինէ թօփ օլտու-
ղունտա Եւաստքէոս կէօրիւնմէտի. դրտլ
ատպէպինի ստրտուղունտա՝ Օ քրիսթ իյան
օլտուղու իշին վուրթլարտա գուրպան տուն-
մատ իսթէմէյօր տէյի ճէվապ վէրտիլէր:
Ադրիանուսուն էօքէսինտէն դաշլարը չա-

թըլտը վէ եիւզիւ սարարտը, վէ ֆիլ հալ հուզուրինէ չաղըրըպ ֆիքրինատէն չէվիր-մէյէ չալըշտը: Լաքին հիչ պիր թիւրլիւ գապիլի օլմատըղընտա էհլի վէ օղուլլա-րըյլա պէրապէր գուտուրմուշ ասլանլար էօնիւնէ աթտըրտը: Պունլարըն նէ գա-տար գարնը աճ ըտըյտա տա ապիգլէրին եանլարընա պիլէ եապըշմատըգլարըն-տա, էօքէսինատէն հայդըրտը վէ էօքիւզ պիչիմինատէ եափմա պիր իշքէնճէ ալամը պագրը գազան իչինէ գօյուպ տէօրտիւնիւ տէ եավաշ եապմայա էմր էթտի: Էմրի իճրա օլտու վէ իւչ կիւն իւչ կէճէ օրա-տա տաղ գալըպ Ալլահըն էթտիյի քէ-րէմլէրէ տուտա վէ սէնատլէր օղուլտապ ճանլարընը թէսլիմ էթտիլէր: Պու ա-պիգլէրին էօլիւմիւ էֆէնտիմիզին 120 թարիխինատէ վագը օլմուշ տուր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

Ա. ԿԱԹԸՐԻՆԱ

ՃԷՆՕՎԱԼԸ

Էֆէնտիմիզին 1447 թարիխինատէ ճէնօվա շէհրինատէ օթպատէ օճագտան պու ապիգէ տիւնեայէ կէլտի. տահա սէ-քիզ եաշընտա իքէն՝ ծնու կէօրէն՝ վագթ իլէ իգհար էտէճէյի քէմալէյէթէ աշինա օլուրուտու. ախէր ֆազուլէթլէրինատէն

պաշտա Քրիստոս էֆէնտիմիզին խաչելու-
թիւնուն օրան աշդը իպատէթի ղայէթ
աշըըըրարվէ օնուն խաթըրիչին միւատէ-
թի էօմրիւնատէ հէր պաշընա կէլէնէ թէ-
համմիւլ էյնմէյէ դավի նիյէթ դօսու։
Ջէվդու ակֆատան ատա ալմադ վէ թա-
պիսթա հուզուր վէրմէք շէյլէրինէն
չէքինէր իսի, թա օ թադէ չաղընատան
պաշտայրդ հիչ պիր գինձէ տուգէնէլէրինէ
կէօղ աթմատը. փուխլա եամադլարը
վէ դուշ թիւյու եաատրգլարը պիր թա-
րաֆա պրոտեդրդ, ատմանն վէ եախօտ օտուն
փարչալարդյա ատմուշ դրլըֆլար դու-
լանըրտըր։ Օն իւչ եաշընա պալկդ օլուն-
ճա քիւլլիւնէն թէրքի տիւնեա եահուդ պիր
մանատըրա կիրմէյէ հէվէս էյնսի վէ
լաքին եաշընըն քիւչիւքլիւյիւնիւ ակսիկ
թուրթարադ րէճատ գադուլ օլունմատը։
Օն ալթը եաշընա վարտրգընտա ադա-
լարընըն իպադմընա գարշը կէլէմէյիդ
Յուլիանոս Ադօրնօ նամինատ գինդիին վէ
օճադգատ պիր տէլի գանըլդա թէնհ-
հիւլ էյնսի։ Յուլիանոս օճադընըն վէ ա-
ատընըն գիւլլինդ մուճիպ օլուպ իւչ կիւ-
նինատէն ապիսէյէ պիր գըտատըդ կէօս-
թէրսի վէ օլ ատրէճէ խօրեատըդ վէ
ատրթլիյէ կիսէր իսի. քի, հէր իշինսիդ
կէօրէն Ադաթարինէնին Հալինի ադըր
ադըրատըդ, լաքին քինտիսի շադ եիւ-

րէքլէ հէր զուլմու չէքէր վէ ծնուն իլահ օլմասը իչին հէր էլինաէն կէլէնի էաէր իտի: Յուլհանու կիւնաէն կիւնէ տահա պէտթէր օլտու, օյունտա, ֆէնալըդտա, իշուիշլէթաէ, վէ կիյինիպ գուշանըպ թիւրլիւ գօգուլու եաղլար իլէ սիւսլէնմէտէ վաղթը զայ էաէր տուրտուր ուտու. վէ կիւնահալը աուշաուպ էհլինէ տահա պիտաէ նէ կիւունէ էզիյէթ վէրէպիլիրիմ ակլի սիւշիւնիւր իտի:

Զէվալը կաթարինէ պու հալ իչինաէ էաէճէյինի պիլմէյիպ եիւրէք վէ րըզ աճրըլնտան ապլամայա պաշլատը վէ հիչ քիմսէյլէ կէօրիւշիւպ սէօյլէշմէք իսթէմէյիպ պիր օտա իչինէ գաիտատը վէ օտաա էէօլաէ կիպի էօմր կէշիրիր իտի: Պու թարիհ իւզէ պէշ այնէ եաշատըգտան ածնտա ապատարը վէ խրտըմլարը պու չէքիլմիդ ապատան ծնու գուրթարըպ թէտէլլի էթմէ իչին, տաէթ էթտիյի տուտարը պիր ապ քէսմէյէ վէ ախէր էյի տաէմլէր ուտուլի իւզէ քէնտի տէ տիշարը չըզըպ էյլէնմէյէ վէ ֆէրահ պուլմայա նատիհաթ վէրտիլէր: Կաթարինէ ապատարընըն ածալուէնտէն կէշմէյիպ տէտիքլէրի կիպի էթտի վէ Ալահը ինճիթմէտէն տիւնեանընը վէրէպիլէճէյի ածֆալարըն թէճրիպէսինի ատը, լաքին հիչ պիրինտէ տատ պուլմայըպ թէքրար

մահզունլուդ գալպինի պատը վէ էվվէլ-
քինաէն զիատէ մահզուն օլաու: Հիչ պիր
եիւզաէն խէլաս օլմանըն չարէսինի պու-
լամատըղընաա Պիպիանա խամինաէ բա-
հիսկէ զըզ գարտաշընըն մանատթըրնա
վարար վէ օնա եիւբէյինի աչտըղընաա
հալինի մանատթը ը խոտովանահայրընա
իփատէ էյլէմէյէ նատիհատթ ալար:

Պիր գաչ կիւն ածնրա զըզգարտաշընըն
Նատիհատթը իւզրէ պու քահանայա խու-
տովանանք օլմայա վարտըղընաա Ալլահ
էֆէնտիմիզ սէմալի նուբտունի եօլտար վէ
կէօզլէրինի աչըպ օլ անէ գատար էթտիյի
փէտէրանի էյլիքլէրի կէօրթ էրտի վէ պի-
լէրէք վէ պիլմէյէրէք իրթիքեապ էյլէ-
տիյի կիւնահլարը կէօզիւ էօնիւնէ գօտու:
Կաթարինէ պունլարը կէօրտիւյիւնաէ
շաղըղընաան վէ գօրգուտունաան քէն-
տիյի զայպ էտիպ եէրէ տիւշտիւ վէ այ-
ըղտըղընաա՝ Ալլահ էֆէնտիմ, սէնի ին-
ճիթտիմ, էմրինէ գարշը կիւնահ իշլէ-
տիմ, պունաան սէօյլէ պիր տահա տիւ-
նեա սէֆալարընը պիլմէք իսթէմէմ, տէյի
չաղըրը ֆէրեատ էտէր իտի: Ածնրա
ադը պաշընա կէլտիյինաէ պիր ընդհան-
րահան խոտովանանքա հաղըրլանմադ իլէ
էվինէ կէլտի, վէ հէր կիւն հէր տահի
կէշմիշ կիւնլէրի ադընա կէլտիյինաէ
ածրընաան ատրըրտար քի օլ տադիգէ

էօլէձէք տիր. վէ ասնրա խաթալարը իւ-
զերինէ տիւշիւնիւբ լիքէն բուլյանընտա
ադըր խաչ ալթընտա գանլարը միւէվվէլ
օլմուշ Յիսուս կէօրիւնիւպ պու գանլա-
րըմա պագ սէնին ուղրունա վէ կիւնահ-
լարըն ածիլը իչին տէօքմիւշիւմ տէյի պիր
սէս տուլյոռ: Կաթարինէ պրլտրըլընտա
կէօրտիւքլէրի շէյլէր իւզերինէ տիւշիւ-
նէրէք, Ա՛Հ. Էֆէնտիմ, պիլիրիմ ք՛ի
սէնի ինճիթտիմ վէ լաքին պունտան
պէօյլէ պիր տահա ինճիթմէմէյէ գամի
նիյէթ գօմուշում, ածիլ էյլէ եա Էսպիմ,
ածիլ էյլէ, ճարխյէնէ տէյի ադըյարտադ
չալըրըր ըտը: Օնտան ասնրա գալխինտ
պիր թէսէլլի տուլյուպ թէտարիքի իւզե
պիր էյի խոտովանանք օլտու վէ Սրբու-
թիւն ալտը, վէ օ տադիէտէն քէնա-
տինի կէօյտէ սանրպ պաշդա ածիքալար
տանի սրգճա պու տգիմ խորհուրդլարա
ետլաշմայա նիյէթ գօտու:

Խոտովանահայրընըն գօտուդու տպաշ-
խարանք իլէ գանտալթ էթմէյիպ նէքսինի
զբօսող իչին թիւրլիւ ընյոպալթլարա էլ
վուրտու, տուտարնտա միւլտիմ, կիյիպ
իչմէսինտէ վէք տիզդալթը, հալթա
հաքիքաններն չօդ կիւնէրինի, կէչմիշ կիւ-
նահլարընըն քէֆարէթի իչին տատէ տու
վէ գուրտու էքմէք իլէ կէշիրիր խոխ: Պիւ-
յիւք օրուճ իչինտէ պոզը կիւն Սրբու-

թիւնաան պաշգա ալղընա պիր շէյ գօմա-
մըշ ալը: Պու կիւնէ օն տէօրթ աէնէ
սրգը էօմր կէշիրտիքտաէն ածնրա Ալլահ
էֆէնտիմիզին թարաֆընտան հէր խա-
թալարընըն պաղըշլանմասընըն խապէրի-
նի ալտը, պու միւժտէ իւզէրինէ նէ գա-
տար աէվինտիյաէ տէ եինէ սրգը լըղը էլ-
տէն պրագմատը. Համթա էվվէլքիլէրին
իւզէրինէ տահա իլավէ էթտի. գարտաշ
մուհապպէթի հագդընտա թագսիրաթը
պուլունմամազ իշին հէր էլինտէն կէլէնի
օնլարա էթտիքտաէն ածնրա իհթիյաճը
օլանլարա ատատագա վէրիր խաաթէլէրէ
գիյարէթէ կիտւր պիմարխանէլէր իշինտէ
եարալընաան գիտաէ ճան եարէլէրինի
տիւզէթմէյէ չալըշըպ՝ բուհանի աէօզլէր
իլէ Քրիստոսուն խաչ իւզէրինտէ պիզիմ
իշին չէքտիքլէրինի օնլարա նազլ էտէ-
րէք՝ թէաէլլի էտէր վէ եիւրէք վէ ատպը
վէրիր խոր:

Էհլի Ցաւլոսոս օլ գատար սէֆիհ-
լիքտաէն ածնրա ալըր խաաթէլիյլէ եա-
թարա տիւշտիւյունտէ, կաթարինէ կէճէ
կիւնտիւզ եանընտան այրըլմազ ըտը:
Աղըլտարը արթըպ հէքիմլէր թարաֆըն-
տան տէրտինէ պիր տէրման պուլունմա-
ալըընտա իւմիտ քէսիքլիյինտէն գուտու-

բուր պաղերըը ըտը։ Կաթարինէ հագիմ-
լէյլէ հէր խըզմէթինտէ պուլունտու վէ
վագթ վագթ Ալլահըն մէրհամէթի ի-
զերինէ աէօյլէյէրէք թէսէլլի էթմէք
իսթէր իտի։ Պունլարտան գաթի նազար
ֆրիատս էֆէնտիմիզին իաքէնճէլէրինի
նագլ էտիպ՝ օնու թէվպէյէ կէթիրմէյէ
չալըշըրտը. լաքին հիչ պիր թիւրլիւ օնուն
թաշ քէսիլմիշ եիւրէյինի եումշատամա-
տըղընտա հագգ իւզրէ ճանընըն զայըպ
օլաճաղընտան գօրգուպ, պիր օտա իչինէ
կիրտի վէ եէրէ գափանըպ՝ Ալլահ, շու
ղայպ օլմուշ ճանա մէրհամէթ էյլէ,
օղլունուն գանը պէհասըյլա սաթըն ա-
լընմըշ ճանը էպէտի շէյթան էսիրի էյ-
լէմէ տէյի, ֆիղան ու ֆէրեատ էտէր
իտի։ Օ՝ իչէրիտէ պու թարզ տուա
էտէրիքէն խասթէնին գալպինտէ պիր
թէպտիլաթ կէօրիւնտիւ, լիսանը թէպ-
տիլ օլտու, Ալլահ իլէ պարըշմագ իսթէ-
տի։ Ֆիլ հալ խոստովանահայը չալըըլտը
վէ աճըյարագ ճէմի կէչմիշ էօմրիւ իւ-
զերինէ խոստովանանք օլտուգտան սօնրա
ֆրիատս էֆէնտիմիզին ազիզ թէնինի
ալտը վէ թէվպէքեար եիւրէյլէ էօլիւմէ
հազըրլանտը։ Պու աճսիպ թէպտիլաթ
իւզերինէ կաթարինէնին նէ կիուռնէ շազ
վէ թէսէլլի օլտուղու թարիֆէ հաճէթ
տէյիլ տիր։ Պու ազիզէ տուատը պէրէ-

քեաթըլալա պունա քէզալևք ախէր չօգ միւճիզէթլէր իշլէմիշ վէ զայպ օլմուշ ճանլարը թէվկէյէ տէօնտիւրիւպ ճէննէթի գազանլըըմըշ տըր:

Էհլի Յուլիանոս էյի էօլիւմ իլէ էօլիւպ կաթարինէ տուլ գալտըղընտա ֆազուլէթէ վէ քէմալևյէթէ օլան զայրէթինի տահա արթըրտը: Ուզուն էօմրիւ հիքեայէսինի օգուլան՝ քրիսթիյանա միւթէալևիգ թիւրլիւ քէմալևյէթլէրտէն պաշգա Ալլահ մուհամմէթի հագգընտա թէլէֆֆուզ էյլէտէյի աէօզլէրի վէ ծնուն խաթրը իշին ատպը վէ իրթիքեապ էթտիյի շէյլէրի իշիտիրսե շաշար գալըր, վէ գալսինի մուհամմէթ ամէշինտէն իպատրէթ պիր ֆուրսունա պէնզէմիր: Չօգ տէֆա պու ապիմ ամէշին ալէվի տիշապտան տահի կէօրիւնիւր իտիւ. էլի, եիւվիւ վէ կէօքսիւ օլ տէրէճէ գըզարըը ըտը քի պիլմէյէն շիմտի եանար թուրթուշուր տէր իտի. պիր քէրէ էլինի թաշ քեսիլմիշ պուգ իւզէրինէ գօտուղունտա էրիտի վէ գայնամտա պաշլատը: Էքսէրի տահի պու տէրտունի ամէշինտէն պօղուլմագ կէլիպ. Ամմն Ալլահ, զայրի տայանամամ տէյի, չաղըրըը ըտը: Էօմրինէն սօն սէնէլէրինտէ Ալլահ թէալա հազրէթլէրի ճարիյէսինէ պիր ապը վէ մուազզապ խասէթլևք եօլատը. տէրտինէ

տէրման պուլտնմատրգճա կամ արինէ շազ օլուր վէ պիր ազ տահա զիատէ Քրիս-տոսուն խաթրը իչին չէքմէք արզուլէրի-սի։ Պու գատար զահմէթլէրտէն սոնրա էօմրիւլէ ազըլտըրը տա քէսիլիպ Էֆէն-տիմիզէն 1510 թարիխինտէ ալթմըշ իւչ եաշընտա չէքտիքլէրինէ պէտէլէն էճրինի ալմադ իչին ճէննէթէ ուչտու։ Էօլտիւյիւ վազթ չօգ ազիզ ճանլար՝ ազիզէնին պիր սէմավի նուր իչինէ զարզ օլմուշ ճէննէթէ կիմ մէսինի ուզադտան կէօրիւպ պաշգա-լարընա տա սէօյլէմիշ տիրլէր։ Թէնի Հալա պու կիւնէտէք չիւրիւմէմիշ Հէնուզ էօլ-միւշ կիսկի տուրուր վէ իսպատէթ իլէ շիֆաաթընը տիլէյէնլէրէ եարտըմընը էտէր։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 22

Ս. ԵՒՊՐԱՆԻՈՍ ՎԱՆ ՄԱ-ԿԱԲԻՈՍ

Մինքիր Յուլիանոս գրալըն տէվլէթի էյեամինատ Անթաքեա շէհրինատ քիլիսէ պիսկոպլէրինատէն սէչիլմիշ Թիւրլիւ Ֆա-զուլէթլէր իլէ միւպէյեէն պու իքի ազիզ քահանալար ոն ուզուննա էօմրլէրինի գօյուպ ճէմի քէնսիլէրէ Թէսլիմ օլմուշ ճանլարը էօլիւմտէն գօրգուպ տինլէրինա-տէն ինքեար կէլմէմէլէրի իչէն սէօզ վէ

ֆիլիլէնասիհամթ վէրիր իտիլէր: Զալիմ Յուլիանոս տէվլէթի իչինտէ կէզիպ բաթ կէլտիյի քրիսթիյանլարը խայլի իզքէնճէլէր իլէ էօլտիւրտիքտաէն սօնրա Անթաքեա շէհրինէ եէթիշտի վէ գանա սուսամըշ ճանավար կիպի, քրիսթիյանլարա գարշը տիշինի գրճըլտատըր վէ օնլարը թահդիր էթմէք իչին Գալիլեալը թէամիյէ էաէր իտի: Զաշտուտլարը էլիյլէ Եւգինէոսըն վէ Մակարիոսըն քրիսթիյանլարըն պաշը վէ ուսթաաը օլմալարընը տույտուղունտա տիվան գուրուպ հուզուրինէ չալըտար. Քիմ աէնիզ վէ նէ մաալահամթ իւզէրինտէ սինիզ տէյի, սիւալ էթտի: Եւգինէոս գօրդուտուզ իլէրի վարտը, վէ վաճիպ օլան թէվազույու իճրա էթտիքտաէն սօնրա, Քրիսթիյանըզ, իշիմիզ՝ Քրիստոսըն գօյունլարը սիւրիւսիւ իւզէրինէ չօպանլըզ էթմէք տիր տէյի, ճէվապ վէրտի: Քրիստոսըն սիւրիւսիւ տէտիյին գօյունլար նէրէտէ տիր տէյի սօրտուղունտա՝ Եւգինէոս ճէմի տիւնեա իւզէրինտէ տիր տէյի, ճէվապ վէրտի. Յուլիանոս՝ էօյլէ իսէ, եա Պիզ քիմ՞ պույուրուրուզ տէյի սիւալ էթտիյինտէ, Եւգինէոս՝ ապիլ աէօզլէր իլէ տիւնեա վաատիշահլարըյլա վաատիշահլար վաատիշահընըն մապէյնինտէ օլան ֆարգը անլաթտը վէ գանտըրմայա չալըշըր ըտը:

Յուլիանոս պու ճէվապ իւզերինէ էօքէ-
լէնիպ Ա՛ ապըլըղ պուտալա փատիշահ
ըը տէտիյին Քրիստոս տահա տիւնքի
ատէմլէրտէն պիրիսի տիր. Օգուստոս գրա-
լըն տէվլէթի էյեամլէրինտէ տօղմա,
եէրի տաառը պէլլի, վէ սէն օնո՞ւ էպէտի
տիր տէյի պահս էտէրսին տէտի: Եւգի-
նէոս կիւզել սէօզլէր իլէ Քրիստոսուն
Ալլահլըղըը վէ ինսանլըղըը օնա կէօս-
թէրտիյինտէ, օ՝ իսպաթլարըն ճէվապ
վէրէմէյիպ դէվգլէնէրէք տէտիքլէրի ի-
դերինէ կիւլէր վէ տայմա փութլարըը
իլէրի սիւրէր իտի: Եւգինէոս պունլարըն
հիչ օլտուղունու քիթապլարտան իսպաթ
էթտիյինտէ՝ Յուլիանոս ութանմասըն-
տան տայանամայըպ ազիզի ճէլլատլար
էլինէ վէրտի վէ պէշ եիւզ չըպուզ վուր-
մայա էմր էթտի: ճէլլատլար ազիզի պիր
տիրէյէ պաղլատըլար վէ ինճէ չըպուղլա
տէօյտիւքլէրի վագթ՝ գրալ էմրինէ միւ-
թի օլ, ալլահլարա դուրպան սուն տա
դուրթուլ տէյի, էօյիւթ վէրիր իտիլէր.
վէ լաքին Ալլահըն սատըգ դուլու պիր
շէյ սէօյլէմէյիպ սապր իլէ չէքեր իտի:

Եւգինէոս պու իսքէնճէլէր արատընտա
իքէն, Յուլիանոս՝ Մակարիոսու քէնտիյէ
չաղըրըպ օնուն ֆիքրինի ատ անլամազ
իչին Շու չէքտիյի ագըսըղլըղ տէյիլմի,
ատն նէ՞ տէրսին տէյի սորտու. Մակարիոս

սէօզլիւնէ հագգ ճէվապ վէրտիքտէն սօն-
րա պիր ազ սէրթլեյլէ քէնտինին էվվէլ
քրիսթիյան օլուպ տա շիմտի պէօյլէ ազիզ
տինինի ինքեար էտիպ զալիմ վէ զուլմ
օլմասընը եիւզիւնէ վուրտու, վէ գապա-
հաթլարընը թանըյըպ տա թափտըղը
շէյթանլար իճատը վէ էլ եափըսը եա-
լանճը ալլահլարտան քրիսթիյանլարընը
Ալլահընա թէքրար սէճտէ էթմէյէ տա-
վէթ էթտի: Պու հագգ սէօզլէր Ցուլիա-
նոսուն գալպինի տահա գիատէ փէքլէշ-
տիրտիլէր, վէ ղայրի պիր տահա սէօյլէ-
տիպ տէ ինճինմէմէ իչին օնու տա օլ պի-
րիսի կիպի պաղլայըպ տէօյմէյէ էմր էթ-
տի. վէ լաքին պունուն իլէ հիչ պիր
ֆիքրլէրինտէն տէօնմէք ալամէթի կէօր-
մէտիյինտէ չէօզիւպ պաշ աշաղա աստըր-
տը վէ գըզկըն տէմիրլէր իլէ պէտէնլէրինի
տաղլայըպ իւզէրլէրինէ զէնրլի պէօճէքլէր
վէ սօղուլճանլար սալը վէրտի. լաքին
Ալլահըն քէրէմիյլէ ազիզլէրէ հիչ պիր
քէտէր օլմատը: Կոստանդիանոս գրալըն
կիւնիւնտէն գալմա Արտեմիս իամինտէ
պիր էհլի թագվա՝ ազիզլէրին իաքէնճէ-
սինի կէօրտիւյիւնտէ զալիմ Ցուլիանոսուն
գարշըսընա չըզտը վէ էթտիյի շէյին
ապէս վէ գրալա տիւշմէզ օլմասընը կէօ-
թէրտի, վէ լաքին պու ճէսարէթինին
գաղէպինի քէնտիսի տէ ալտը:

Օնանան ասնրա եւգինէտու վէ Մակաբիտու զէնճիւէ վուրուպփու թփերէսթէր եաթաղը պիր մահալէ սիւրտիւ, վէ ապիղէր օրատա Քրիսթիյան էվլատլար կնայինէն չօղունու քրիսթիյան էվլատլար։ Օրայա եապըն պիր տաղ էվէյինտէ պիր էժաէրի տախի տուալարը պէրկէեաթ ըյլա եօղ էվտէքտէն ասնրա, քէնտիլէրի տէ պագը գալան էօմրլէրինի մէլահէք կիպի օ տաղ իւսթիւնտէ կէչիրիպ՝ վագթի կէլտիյինտէ հասրէթինի չէքտիքլէրի կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտուլար։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 23

Քրիսթիյանլար խասիմի Գիոկղետիանոս գրալըն տէվլէթի էյեամինտէ Րօմա շէհրինտէ Գենեսիոս իամինտէ ատր չըպմըշ պիր մուգալլիտ, ճանպազ վէ կէօզ պայրճը փուԹփէրէսթ քիշի վար ըտը։ Քրիսթիյանլարա գարշը խուսումէթի գրալըն տիւշմանլըղընատան ազ տէյիլ իտի. եաշայըշընըն թարզը փէք սէրպէսթ, աչըզ վէ սէֆիհ. գալպի ֆէնա վէ տիլի մուբտար ըտը։ Պու ֆասիտ՝ գրալըն կէօզունէ կիրմէ իչին, հէր ցյունու թազլիտինտէ վէ կիւլտիւրէճէք սէօզլէրինտէ քրիսթի-

յանկարծ ալիմ վէ ակիզ խարհուրդլա-
րընը օրթայա ալըր, աստղէրի, վէ թա-
լիսմանթլարը իւզէրինէ եաւիմա սէօզլէր
սէօյլէրկէրկէ աշադա վուրուր վէ մահարա
էաէր խան: Պիր կիւն տախի վաֆթիկ
խարհուրդու իւզէրինէ օյնամադ խանէսի
վէ ուսլ իլէ քրիսթիյանլարսան պու
պապաե աստղ օլան թէօրէլէրի մէշգ
էտիպ քէնտի ազլընսան օլանլարը պա-
շընա թօփլատը վէ օնլար իլէ պէրապէր
պիր էյի մահարալըդ էթմէյէ գարար
վէրմի:

Կիւնիւ սաաթը կէլտիյինտէ գրալ վէ
ճէմիսաթ թէմաշա եէրինէ ոօլսուս վէ
վէրտէլէր աչըլըպ օյուն պաշլանտըղընտա՝
գէնեախս մահարալըդլա սուրէթա խաս-
թէլիք կէօսթէրիպ եաթադա կիւրսի վէ
օլ պիր արգասաշլարընը քէնտիյէ եար-
տըմ էթմէյէ չաղըրըպ էնճամ Ադըրլա-
նըյօրում, չարէ եօգ էօլէճէյիսէմ, պարի
քրիսթիյան էօլէյիմ, պէնի վաֆթիկ
էաին տէյի, սէօյլէտի: Արգասաշլարը
էօյրէնտիքլէրի ուսլ իւզրէ հէր սաէթի
իճրա էթտիլէր. վէ ֆիքրինի արսաշթը-
մադ իչին եէնի վաֆթիկ օլանլարա սա-
աէթ օլան սիւալլէրի, սօղրու վէ լայքին
կիւլէրէկ մահարա էտէրէք էօյլէ պիր
թադլիս էթտիլէր քի գրալ պիլէ կիւ-
մէինտէն պայըլըյօրուսու:

Լաքին օնլարըն կիւլմէսի Ալլահըն իրա-
տէթինէ մանի օլամատը. ութանմազ
մուգալլիտ պու ազիմ խորհուրդու մաս-
խարալըգ իշին ալտըղընտա Ալլահ եիւ-
րէյինի թէփրէթտի. աղզը կիւլէր վէ
տիլի քիւֆր էտէր իքէն՝ ազլը եաթտը,
իթիմատը արթտը: Վէլհասլ գենեախտա
էվվէլքի գենեախտա գալմայրա՝ Ալլահըն
մէրհամէթինի թանըտը վէ տէրունի եիւ-
րէքտէն վաֆթիգ օլմազ արզիւլէտի:
Արգատաշլարը պու ազիմ թէպտիլաթ-
տան խապէրլէրի օլմայարագ տահա էվ-
վէլքի տէրսլէրի իւզրէ օյունու իլէրի կէօ-
թիւրտիւլէր. վէ վաֆթիգ ալայընը պի-
թիրտիքտէն սօնրա պիր պէյազ գաֆ-
թան տախի կիյտիրիպ գահգահա ալտը-
լար, վէ ճէմիաթ էօնիւնէ կէօթիւրիւպ
եապըշմագ սէօզլէր իլէ րէզիլ պէտնամ
էթտիլէր:

Վէ լաքին գենեախտա եիւրէքտէն քրիս-
թիյան օլուպ օյուն պիլթտիքտէն սօնրա
գրալըն հուզուրինէ վարտը վէ պաշլընա
կէլէնի պիրէր պիրէր նագլ էթտիքտէն
սօնրա, Շիմտի քրիսթիյանըմ տէտի:
Օյունու պէն իճաա էթտիմ, քրիսթի-
յանլարըն պաշ խաահիմի պէն իտիմ, հէր
քէս պիլիր. լաքին օյուն վագթինտէ
ֆիքրիմ տէյիշիլտի, կէօզիւմ էօնիւմտէ
կէօյլէր աչըլտը վէ վաֆթիգ սույու պա-

ՀԱՄԱ ԱԷՕՔԻԼԻՒՅԻՒՆԱՔ՝ ՊԻՐ ԷԼ ՏԱԽՔ ԵՕԳԱՐԸՏԱՆ ԿԷԼԻՍ ԳԱԼԻԼԻՄԻՆ ԳԱՓՈՒ-ՍՈՒՆՈՒ ՎՈՒՐՈՒՐՈՒՏՈՒ. ՕՆՏԱՆ ԳԱԹԻՆԱ-ՊԱՐ ՊԻՐ ՄԷՆՔ ԵԱՆԸՄԱ ԿԷԼԻՍ ՃԷՄԻ Օ ԱՆԷ ԳԱՏԱՐ ԻՀԼԷՏԻՅԻՄ ԿԻՒՆԱՀԼԱՐԸ ՊԻՐ ՔԻԹԱՊ ԻՀԼԻՆԷ ԵԱԶԸԼԸ ԿԷՕԱԹԷՐՏԻ, ՎԷ ՎԱՖԹԻԶՏԷՆ ՍՕՆՐԱ ՍԻԼԻՆԻԱ ԵՕՂ Օ-ԼԱՃԱՂԸՆ ԱՆԼԱԹՏԸ. ՎԷ ՓԻԼՎԱԳԸ Օ ՍԱԱԹՏԷՆ ԱՐՓԻՍԻՒՆԻ ՀԷՔՏԻՅԻՄ ՎԱՖԹԻԶԷ ՆԱՅԼ Օ-ԼՏՈՒՂՈՒՄՏԱ ՃԷՄԻ ՄԷԶՔԻՈՒՐ ԿԻՒ-ՆԱՀԼԱՐԸՄՆ ՏԷՓԹԷՐՏԷՆ ԸԷՍԻԱ Օ-ԼՄԱՍՆԸ ԿԷՕՐՏԻՒՄ, ՏԷՏԻ. ՎԷ ՊՈՒՆԼԱՐԸ ՊԻՐ ԽԱՀԻՀ ԻԼԷ ՆԱԳԼ ԷԹՏԻՔՏԷՆ ՍՕՆՐԱ, ՎԱԳՐԱ Օ ԱՆԷՏԷՔ ՓՈՒԹՓԷՐԷՍԹ Օ-ԼՄԱ-ՍՐՆԸ ԻԳՐԱՐ ԷԹՏԻ, ՎԷ ԼԱՔԻՆ ՕՆՏԱՆ ՍՕՆՐԱ ՓՈՒԹԼԱՐԸ ԸԷՏԱ ԷՏԻՔ ՃԱԳԱՏ ՔՐԻՍԹԻՅԱՆԼԱՐԸՆ ՀԱԴԳ ՊԻՐ Ա-ԼԼԱՀԸՆԱ ԹԱՓԱՃԱՂԸՆԱ ԱԼԱՆԷՆ ԱԷՕՂ ՎԷՐՏԻ, ՎԷ ԳՐԱԼԸ ՏԱԽՔ ՔԷՆՏԻ ԱԳԼԸՆԱ ՈՒՅՏՈՒՐՈՒԱ ՓՈՒԹՓԷՐԷՍԹԼԻՔՏԷՆ ՔՐԻՍԹԻՅԱՆԼԸՂԱ ՀԷՎԻՐՄԷՅԷ ՀԱԼԸՀԸՐ ԸԱՐ:

ԻԼՔ ԷՎՎԷԼ ԳՐԱԼ ՎԷ ԱԷՅՐՃԻԼԷՐ ԷՕՅԼԷ ԱԱՆՏԸԼԱՐ ՔԻ ՏԱՀԱ Օ-ՅՈՒՆՈՒ ԻԼԷՐԻ ԿԷՕ-ԹԻՒՐԻՅՕՐ, Օ ԱԱԱՏԷ ԿԻՒԼԷՐ ՏՈՒՐՈՒՐ-ՈՒՏՈՒԼԱՐ, ՎԷ ԼԱՔԻՆ ԵԱՎԱՀ ԵԱՎԱՀ ՓԻՔԸՐԻ ԱԷՅԱՆ Օ-ԼՏՈՒՂՈՒՆՏԱ ՀԷՐ ՔԷՍ ՀԱՀԱՏԸ, ՎԷ ԳՐԱԼ ԷՕՔԷՍԻՆՏԷՆ ԱԶ ԳԱԼԱՐ ՔԻ ՀԷՄԷՆ Օ-ՐԱՏԱ ԷԼԻՅԼԷ ԳԵՆԵԱՍԻՈՍ-ՈՒ ԷՕԼՍԻՒՐԻՅՕՐՈՒՏՈՒ: ԼԱՔԻՆ ԱԱՀԳԱԼԱՐ

մասէյնէրինէ կիրիպ ազիզի էլինատէն ալ-
տըլար, վէ էմրի իւզրէ էավապրնը չըգա-
րըպ խայլի տէօյախլըտէն ասնրա գարանըը
զընատանա ալթտըլար: Դիսկրետիանոս՝
պու վագրա ազըննա կէլտիքճէ քէնտի
քէնտինի եէր իտի վէ պիր չարէսինի
պուլուպ չէվիրմէ իչին մասլահաթը
պղատոննոա իհալէ էթտի վէ օլմատըը
հալտէ վիւճուտինի գալտըրմայա արմար-
լատը: Պու զալիմ քիշի էրթէսի կիւն
գենեսիոսու հուզուրինէ չագըրըպ գրալըն
տարղընըլըղընը անլաթտը վէ տիւշիւնմէ-
տէն գապուլ էթտիյի տինի պրըագրպ
տա էվվէլքի կիպի վուլթտարա ատճատ
գրմայա վէ գրալըն կէօդիւնէ կիրմէյէ
նահիհաթ վէրտի. անճագ պունլարըն հիչ
պիրի փահուէ էթմէտիյինտէ, գամչըլաթ-
տը, տէմիր թարագ իլէ թէնինի գապը-
տըգտան ասնրա, Ա՛սէֆիլ կէլտէօն, գրալ
էմրինէ միւթի օլ տա էվվէլքի փայէնտէ
գալ՝ տէյինճէ, Գենեսիոս՝ Գրալ տէտի-
յին տէ էօլիւմէ միւպթէլա պիր տատմ
տիր, ինամ ու իհսանը տախի քէնտինի-
տէն զիատէ սիւրէմէզ, պէնիմ թափտը-
ղըմ Ալլահ գրալլարըն գրալը տըր վէ
էօլէճէյի եօզ, եէրի կէօյիւ օ եարաթտը,
վէ հէր քեսինատ ասնատն էմրինէ միւթի
տիր. ասնատն իամինէ վաֆֆիխ օլմուշտմ,
ասնատն օղրունա պու իսքէնճէլէրէ թէհամ-

միւլ էտէրիմ, եէր կէօյ պիր եէրէ կէլած ծնուն մուհապպէթինտէն պէնի այրըա-մագ, օլ սուբէթտէն՝ իմթէհիյին կիպի էզիյէթ վէր, պիր տէյիւլ պին քէրրէ պիւլէ էօլտուրմապըլըէն, ատա քրիսթիյանլըզ իսմինի ալդըմտան վէ ֆիքրիմտէն չըգարամազըրն, տէյի ճէվապ վէրտի: Պղատոնոս զայրի պու լազըրտըլարը իշիթմէյէ տայանամայրսպ գրտա հէր շէյի անլաթտը վէ ծնուն էմրիյլէ Էֆէնտիմիզին 303 թարիխինտէ սաթուր իլէ ապիզին քէլէմինի վուրտպ աշադը ատը: Պու մինվալ իլդէ Ալտահըն պէհատըը գուլտ գէննեպոս էվվէլ նէ գատար Քրիստոսա գարշը խուսուսմէթ կէօսթէրտիյէ, ածնրա ծնուն ճէտուր շահիտլէրինտէն պիրի օլուպ էվվէլքի կիւնահլարընը գանը իլէ եայգատը վէ ճէննէթ տէվլէթինէ հիսատատար օլտու:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 24

Ս: ԹԵԿՂԱՅԻ ԿՈՉՄԱՆ

Էնթի պատպալարըն քիթապլարը իչինէ չօգ եէրտէ պու ապիզէնին ատը պուլունուր. ամն ուզտունա գանընը տէօքէն պէքիլլէրին իչինտէ ապիզ Թեկղա իլքի տիր: Պու ապիզէ Լիկաւոնիանըն Իկոնիոն շէհրինտէ ծոյղատէ վէ գէնկին աթաղար-

տան տիւնեայա կէլիպ փուԹփէրէմԹլիք այնը իւզէրէ Թէրպիյէ օլտու։ Տիլպէրլիք հագգընտա շէհր իչինտէ ապրանը եօղ ուտու. օլ ճիհէԹտէն տախի էն զէննկին տէլի գանլըլարըն պիրի օնա մուհապպէԹ պաղլայըպ քէնտիյէ ալմազ իսԹէտի. անասընըն վէ պապասընըն բիզա վէրտիյինտէ Թեկղա տախի գայլ օլտու. վէ լաքին տահա տիւյիւն օլմատան օ արատէ Ս. պօղոս առաքեալ օրայա տախլ օլուպ նամտար վէ իլիմ Թահսիլինտէ եէքԹա Ընեափորուն խանէսինտէ իգաՄէԹ էտիպ ֆրիատոս էֆէնտիմիզի վազէԹմէյէ պաշլատը։ Թեկղա պիր եէնի ղարիպ շէյլէր իչինէ մէզիւսիյլէ օրայա վարըպ Առաքեալըն տէտիքլէրինի տիգգաթ իլէ տինլէտի վէ ֆիքրինտէ ԹարԹըզճա հագգ օլմալարընը պուլուպ քէնտի տէ քրիսԹիյան օլմայա հէվէս էԹտի, վէ հէվէսի միւճիպինճէ տախի իճրաատընը էտիպ վաֆԹիզ օլտու։ Պունտան գաթի նազար պիքիրլիյլէ եաշայանլարըն ճէննէԹտէ նայլ օլաճագլարը իհԹիշամը Առաքեալտան տույտուղունտա նէ գատար տա օլ տէլիգանլըլայա աէօզ վէրմիշ իտիյէ, քէնտիյի Ալլահա տունմայը տահա զիատէ մինատիպ կէօրիւպ՝ պիքիրանէ եաշամտըգա գարար վէրտի։

Ամէնլարը՝ Թեկղանըն տուրուշունտան

վէ ախէր հարէքէթլէրինաէն իւզէրինաէ
օլան թէպսիլաթը սէզսիքլէրինաէ՝ չա-
ղըրտըլար վէ թասհիհ էթսիքաէն սօն-
րա ֆիքրինաէն չէվիրմէյէ չօգ չալըշ-
տըլար. թաթը սիլ վէ խայլի հէսիյէ-
լէր իլէ կէօնլիւնիւ գափմաղա վէ քէն-
սիլէրէ ույսուրմագ իսթէսիլէր վէ լաքին
պուննլար եարամաըղընսա ածը սէօզլէր
սէօյլէմէյէ վէ գօրգու վէ էօրֆ կէօսթէր-
մէյէ պաշլասըլար: Թեկլա նիյէթինաէ
գավի գալըպ սէօզիւնաէն սէօնմէսի,
հաթթա աթալարընըն հէր սէօզիւնէ
ճէվապ վէրիպ օնլարը սաիի չէվիրմէյէ
ղայրէթ էտէր իսի: Պու թարիգ իւզրէ
հարէքէթ էթմէսի փէք կիւճլէրինէ
կէլսի, վէ էօքէլէրինաէն քէնսիլէրինի
ղայպ էսիպ ագըլսան մահրում ճանա-
վարըն էթմէսինէ իրթիքեապ էթսի-
լէր: Շէհր այանընա գըզլարընը գամագ-
լայըպ իպրէթի ալէմ իչին, սէօզիւնաէն
վէ ֆիքրինաէն սէօնմէսինէ աթէշ
իչինէ աթըպ եագմայա թէքլիֆ էթսի-
լէր: Հաքիմ պու շիքեայէթի աթալա-
րընըն սաղընսան սույսուղունսա՝ ֆիլ-
հալ թեկլայը հուզուրինէ չաղըրսը վէ
Հագգընա իշիթսիքլէրի կէրչէք սի սիր
սէյի, թէֆթիշ էթսիքաէն սօնրա՝ ա-
թալարընըն արզիսիւ վէ թէքլիֆի սիւ-
ճիպինճէ պիր օսուն եըղընը հազըրլայըպ

աթէշ վէրտի վէ ապիզէյի իչինէ աթմաղա թէտարիք կէօրիւր իտիւ. Թեկղա աթալարընըն էվինտէ չէքտիյի իսքէնճէլէրտէն գօրդմայըպ տահա զիատէ եիւրէք ալտըզը կիպի պու աթէշտէն տախի իւզքմէտի, հաթթա պէքլէմէտէն եիւզիւնէ պիր խաչ չըգարտը վէ կիւլէր եիւզ կէօթէրիպ իլճայի իլահիյէ քէնտի քէնտինի աթէշ իչինէ աթտը. վէ լաքին Ալլահընը հիքմէթի կէօրիւնիւպ ապիզէ իչինէ տիւշտիւյիւ կիպի լուզկեար կէլիպ ալէվի պիր եանա կէօթիւրտիւ վէ Թեկղա աթէշ քէմերի ալթընտա օթուրտուպ՝ Բաբելոնան հիքմէթլի չօճուգլարը կիպի Ալլահա տուա էտէր վէ օնտըն մէտհինի օգուր ուտու: Պու միճիզէ իւզէրինէ սէյրճիլէր հայրան օլուպ պագտար իքէն պիր քէսքին եաղմուր կէլտի աթէշի պիւսպիւթիւն սէօնտիւրտիւ վէ պագանլարը տարմաստաղըն էթտի:

Բօմա գրալը զալիմ Նեբրան օլկիւնէէտէ Անթաքեա շէհրինտէ իտի. պու ացճախպ վազըայը իշլէթտիյինտէ Թեկղայը կէօրմէք իսթէյիպ հուզուրինէ չաղըրթտը, վէ թիւրլիւ շէյլէր թէրճիպէ էտիպ ըէյինտէն սէօնտիւրմէնին չարէսի օլմաստըղընա գանտըղընտա՝ եէպանի ապղըն ճանտարլար էօնիւնէ աթմայա էմր էթտի: Վազթի վէ կիւնիւ կէլիպ հէր քէս

սէյրի իչին օյուն եէրինէ թօփ օլտուղունատ՝ հայվանլարը գըզըլըրըպ ազիզէնին իւզէրինէ սալը վէրտիլէր: Թեկղա օրթատտա մէրտանէ վէ ճէտուր տուրմուշ ուտու: Ճանավարլար իլէ էվվէլ իւզէրինէ եիւրիւյիւշ էթտիլէր, վէ լաքին եանընա եապըշտըգլարընատ՝ ազըընըգլարընը ունուտտուպ հազիմ գուզույա տէօնտիւլէր վէ այաղընըն ալթընատա օյնաշարագ սիւրիւքլէնիր իտիլէր: Ներան պու հիքմէթի պիւյիւճիւլիւք ալտըթինէ վէրիպ ազիզէյի իչի գուտուրմուշ պուղա պույնուզլարընա սըգը սըգը պաղլաթտը վէ ատնրա իյէնտէրէյլէ վէ տիպլէրինտէն աթէշ վէրէրէք գըզըլըմայա էմր էթտիքի պիրիպիրլէրիյլէ տալաշտըգլարընատա օնու փարէ փարչէ էթտիլէր: Էմրի իճրա օլտու վէ նէ գատար տիւրթտիւլէր վէ տաղլատըլար իսէ տէ հայվանլար եէրլէրինտէն պիլէ գըմընատմատըլար, շէօյլէ քի զալիմին րէսմիւլ իսայալը պօշա չըգըպ ութանտըգընատան նէ էտէճէյինի շաշըրտը: Ատնրա ապլընա պաշգա պիր շէյատախ կէթիրիպ օնու տա թէճրիպէ էթտի. օրտայա եապըն պիր շէհիրտէ հայվանաթ վէ եիլան գույուտու վարըտը. էլպէթտէ օրատան գուրթուլամադ տէյէրէք, թեկղայը իչինէ աթտըրտը վէ ազիզէ տահա տիւշմէտէն եիւզիւնէ պիր իսաչ չըգարտը

*

վէ Ալլահըն մախաուս հնքմէթ կալէ օրաուա տախի քէտէրսիզ գալսը։

Պու գաուար հնքմէթլէր իւզէրինէ սէյրճիլէր շաշըպ գալսըլար, վէ իչլէրին-տէն Տրիփինա իամինատ պիր գաուրն տա-յանամայըպ Ա՛Հ. Թեկղանըն թափսըղը Ալլահ եալանճը օլամազ. կէրչէք Ալլահ ո տուր վէ օնուան ղայրիսինէ սէճատ գը-լըպ գուրպան սունմազ թէօհմէթ տիր տէյիպ, քրիսթիյան օլմա ֆնքրինի պէյան էթտի. քէզալնք ախեր չօղ փուԹփէ-րէսլէրը օնուն իպրէթի իւզրէ քրիս-թիյան օլմազ իսթէմէլէրինատ Ներոն գօրգուս վէ փուԹփէրէսլէյէ պիր զա-րար կէլմէսինատէյի, Թեկղայը կիզլինճէ էօլ-տիւրթուս, վէ եախօտ պազի հնքեայէ-ճիլէրին զիւխմինճէ էօլտիւրմէյիպ գօյու վէրմիշ տիր. վէ Թեկղա վաԹանընա վար-տըղընուս սէօզիւ վէ վազըյլա չօգլարընը տօղրու տինէ տէօնտիւրիպ էմէքլէրինէ պէտէլ իւճրէթինի ալմազ իչին տօգանն եաշընուս էճէլիյէ էօլմիւշ վէ սէուապ մէքեանը ճէննէթէ վուսալ օլմուշ տուր։ Հէր նէ հալ իսէ, պու ապիզէ քիլիսէ իչինատ քէնատի ճինսի պնքիրլէր արուսընուս իւք շէհիս սայըլըր։ Պու անէտէք տէ-տնքլէրիմիզի միւգապրէր էթմէք իչին քի-լիսէի շէրիֆ էօլում տէօշէյինատ պու-լունան խասԹէլէրէ տուս էթտիյինատ,

Եա՛ քէրիմ Ալլահ խալայըղըն թեկղայը իւշ աահա իսքէնճէլէրտէն գուրթարտը-ղըն կիպի պու ճան չէքիշէն գուլունու տա գուրթար վէ ճէննէթինէ նայլ էյլէ տէյի տուա էտէր: Պունլարտան գաթի նատար Ս. Գրիգոր Նարեկացոյինին եադ-տրղընա կէօրէ շարգ վիլայէթլէրինտէն խայլի ատէմլէր ազիզէնին մէզարընա զիա-րէթ իչին էօլտիւյիւ մահալէ վարմըշտը-լար. վէ քէնտիսի տախի օնա իպատէթէն մէզարընա զիյարէթ էտիպ օնտուն շիֆաա-թըյլա չօգ էյլէքլէր գապուլ էթմիշտիր:

Ս. ԹԱԹՈՒԼ ՎԷ ՎԱՐՈՍ

Պու խբի մէնէյէ պէնզէր ճանլար պիրի-պիրինյլէ էօզ գարտաշ ըտրլար վէ Ս. Սահակըն շահրտալէրինտէն օլտուպ իլիմ վէ ֆազուլէթ պապինտէ էյի թէրպիյէ օլ-մուշ ուտուլար. վէ հէր հալ քէնտի էօմրլէրինի ուսթալարը Ս. Սահակըն վէ Մեսրոպուն էօմրիւ սիւրտքինէ միւթա-պէդ էթմէյէ զայրէթ էտէր իտիլէր: Ագիզ ուսթալարը վէֆաթընտան սոնրա Աճէմլէր զօրուննտան միլլէթին իւսթիւնէ կէլէն պէլալարը տէֆ էթմէյէ չալը-շըրըտըլար, վէ լաքին Ս. Վարդանեան-լարըն էօլմէսիյլէ միլլէթ պաշլարընըն

**

պաղլարը տիւշման էլինէ տիւշմէնինտէ վէ պաղլարընըն գաշմասընուս պու ա-
ղիզլէր տախի Ալլահըն վէ ֆիլիսէի շէրի-
ֆին հազգընա օլան զիւլ ու բէզալէթի
կէօզլէրիյլէ կէօրմէմէ իչին շէհրտէն գաշ-
տըլար վէ Ա՛շըպաշը եանի Էժտէր տէ-
բէսի տէնիլէն եէրէ վարըպ պիր գօրգունճ
մաղարա իչինտէ իսքեանէթտիլէր: Տէօրթ
եանլարընը զալիմ վէ գանա ստամբը
ճանավարլար ալմըշ ըտը, վէ լաքին ա-
ղիզլէրին տուսասընը Ալլահ իչիտիպ եա-
վաշ եավաշ օրատան օնլարը գօվտու:
Պու հիքմէթ իւզէրինէ տահա զիատէ
գանտըլար .քի Ալլահ օրայը քէնտիլէր
իչին հազըրլամըշ տըր վէ օլ ճիհէթտէն
շիւքր ստնուպ քիւլլիյէն քէնտիլէրինի
տուայա վէ թէֆէքքիւր վէրտիլէր: Եէ-
մէքլէրի օթլուզ ուտու, վէ օնուն տախի
գարարընը կէչիրմէզլէր իտի: Պու կիտունէ
իքինի պիր եէրտէ էօմր կէչիրմէտէն օլ
գատար հազզ էթտիլէր .քի Ալլահըն էմ-
րինէ գարշը օլմասըն տէյի իշքիլլէնմէյէ
պաշլատըլար, վէ օնուն խաթրը իչին պու
ճիւզլի թէսէլլիտէն տիւնեա եիւզիւնտէ
մահրում օլմազ իչին պիրիպիրինտէն այրըլ-
մազա գարար վէրտիլէր, վէ Վարոս՝ թա-
թուլտան ուզագ պիր մաղարա իչինէ
չէքիլտի վէ հէր պիրի այրը պաշընա Ալ-
լահա խըզմէթ էթմէյէ պաշլատը:

Ալլահ տիւշմանը վէ ճան խասմի մէ-
լուն շէյթան ազիզլէրի գօրգուտուպ եէր-
լէրինաէն գրմըլտաթմաղ իչին չօզ չա-
լըշըր։ Ս· Անտոնա վէ ախէր հիքեայէ-
լէրի պէլլի շահիտլէրէ կէթիրտիյի իշվա-
լէր իլէ եիւրէքլէրինի ալթիւաթ էթտի
վէ լաքին ազիզլէրին տուաը վէ Ալլահըն
քէրէմիյլէ հէր ան եէնիլիպ րէզել օլսու։
Պու մինվալ իւզրէ պիրիսիրինին հալին-
աէն սի խապէր խայլի վագթ եաշատըլար
վէ պուլտնտուգլարը մահալտէ ինսան
իչլի պիլէ կէօրիւնմէզ իտի։ Գազայէն
պիր կիւն ավճըլար օլ աէմթաէն կէչէր
ինքէն թաթուլուն եէրի պէլլի օլսու վէ
ադ վագթտա ֆադուլէթի չալ օլուպ հէր
եանտաէն օրայա գօշտուլար վէ ադիզ
օնլարա նասիհաթ վէրտի վէ պիլէսինճէ
դալմադ իսթէյէնլէր իչին պիր մանտա-
թըը պինա էտիպ էլի ալթընտա օնլարը
Ալլահըն թէմալհլէրինտէ թէրպիյէ էտէր
իտի։ Պու շայիրտլէրի արտաընտա հէփ-
սինտաէն քետմիլ Թուվմա իսմինտէ պի-
րիսի վար իտը, քի Հազիմլիյի վէ ալէյհ
կէօնիւլլիւյիւ իչին ատը չըզմըշ իտը։
Ս· Թաթուլ մանտաթըը մէէմուրիյէթինի
օնա իհալէ էյլէյիպ քէնտիսի թէքրար
չէքիլմէք արզուլէտի, վէ օլ պապտէ
ճէմի թէվապիլէրինի չաղըրըպ ֆիքրինի
աչտը վէ օնլարըն րիզասըյլա օնու մանտա-

* * *

թըը իւզէրինէ նապըը գօյուպ քէնտիսի չէքիլսի. լաքին այրըլմասան էվվէլ թուվ-
մասա վէրտիյի թէէսիրլի նասիհաթլար փէք կիւզէլ տիր վէ պիւյիւք օլանլարա թէվապիլէրինի չէվիրմէնին եօլունու էյրէտիր: Թուվմաս հէր նէ գատար պու-
ազիմ վէ չէթին խըզմէթատէն գօրգուպ կէրի չէքիլմէք իսթէտիյէ տէ իթատաթէն պաշ էյիպ էօհտէսինէ ալտը վէ մութլու էօլիւմի կիւնիւնէտէք հիչ պիր շէյտէ դուստուր էթմէտէն պօրճունու էտատէթտի:

Պունատան պէօյլէ Ս. Թաթուլ վար-
տըղը եէնի մաղարա իշինատէ թէքրար էվվէլքի ատէթի իւզէրինէ Ալլահ իլէ գօնուշ-
մաղա պաշլատը վէ պու թաթլը էօմր իշինատէ խայլի զէման գալտըգտան սօնրա էնճամ քէօհնէ եաշընատա էօլիւպ հատ-
րէթինի չէքտիյի ճէննէթէ նայլ օլտու վէ էօլմէսիմիճիզէթլէ պէյան օլտուղունա-
տա շահիտլէրի իզզէթ վէ իքրամ իլէ թէննինի գալտըրըպ մանատէրը իշինատէ կէօմտիւլէր:

Ազիզին պիրատէրի Ս. Վարտա տախի եալընըզ պաշընա պիր մաղարա իշինատէ պահիսանէ եաշար ըտը. եէմէյի թաշէ մէյվէ վէ օթլուպ ուտու. ինսան եիւզիւ հիչ կէօրմէզլիսէ տէ չօգ տէֆա Ալլահըն ճէլալէթի իւզէրինէ տիւշինէրէք օնու կէօրմիւշ վէ օնուն իլէ պիր օլմուշ կիպի

թէսէլլի օլուրսուս: Անոհ թէալա հաղրէթլէրի սօն կիւնլէրինէ պու ապի-
պի տէ տիւնեայա պէյան էթմէք իսթէյիպ
քէնաի թէրթիպիյլէ օրսաման պիր գաչ
քիշի կէչիրտի քի ապիպի պուլսուզլա-
րընաս չօգ սէվինտիլէր վէ էյլէնտիյի մա-
հալլ իւզէրինէ պիր մանսաթըր եափըպ
խայլի գահիտլէր թօփ օլսուլար: Վարսա
ող վագթ օնլարըն իւզէրինէ նագըրլըգ
էթտիքսէն սօնրա փիր եաշընսաս էճէ-
լիյլէ էօլիւպ կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ
օլսուս:

Ս· ԼՈՒԿԱՍ

ԹՈՒԼՈՒՋ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒ

Պու ապիպին փէտէրի նաիօլի փատի-
շահը իքինճի կարոլոս վէ վալիտէսի Մա-
ճար փատիշահը պէշինճի Սուլթանոսուն
դըզը Մարիամ ըսը: Լուդովիկոս նէ գա-
տար սարայ իչինտէ շահզատէլէր ատէթի
իւզրէ սէրպէսթ լինյէ փէրվէրտէ օլսուլար
տա թա քիւչիւք չաղընտան ֆադուլէթէ
օլան մէյլիւ աշգը վագթ իլէ քէսպ էտէ-
ճէյի քէմալէյէթէ պէշարէթ իտի: Այուն
տա, պէվգու սէֆատա, բադատա, ավտա

վէ ախէր պուն֊ա քէզալէնք պիւյիւքլէր
ապաքինա աստէթ օլմուշ էյլէնճէլէրէ
հէվէսլի տէյիլ իտի։ Տահա եէտի
եաշընտա իքէն փաքլըզ վէ պէնքիրլինք
դըյմէթինի թանըյըպ լէքէտիդ վէ գէ֊
տէտիդ տազլամայ իչին լազըմ կէլէն
տիգզաթլարը էթտի. սէօվիւնտէ վէ
մուամէլէսինտէ պիր ածախլ քեամիլլինք
վէ պախուտուս ազիդ պինքը Մէրեէմ
էվլատճա պիր իթիդատ վէ սերպէսթլինք
իզհար էտէր իտի։ Օթուրուպ գալդըրըլը
օտա իչինէ քէնտի ազլը մէյլինտէ օլմա֊
յանլարը ալէլ խուտուս քէնտի ճինսին֊
տէն օլմայանլարը պրագմայ ըտը։ Հէր
ան կէօզիւ եէրտէ իտի վէ պուն֊ատտան
պիրինի կէօրտիւյիւնտէ ուալ իլէ եիւգիւ֊
նիւ չէվիրիր իտի։ Տէյդէսի Գրանչա ատ֊
թանը պիր տէֆա մուհապէթինէ նի֊
շանէ օնու էօփմէք իսթէտիյինտէ գայլ
օլմատը, վէ վալիտէյինէ պիլէ պրըտա֊
մատը քի պու մուհապէթ նիշանըն
պիր տէֆա էտէպիլմին։ Ալ պապատ Օ՛գ֊
լում անան տէյիլ միյիմ, նէ՞ իչին պէն֊
տէն պու դաատար չէքիլիյօրսուն տէյի
շէքեայէթ էթտիյինտէ, պէլկ պիլիրիմ
քի անամընն, լաքին դարը օլտուդունտ
ատա պիլիրիմ. վէ պիր դարըյա՝ Ալլահ
դուլունա մուհապէթ նիշանը կէօսթէր֊
մէք եապըշմայ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Պու ժէլէքեանէ փաքլըղը իչին հէր քէս չօգ իթիբար էտէր իտի վէ ալէտէվկէ ծէյէ իամկյլէ անըլըր ըտը։

Գատէրին թէտպիրկյլէ քիւչիւք եաշընտա սապը ֆազուլէթինտէ տախի թէրպկյէ օլտու. վէտէրի ճէնկատ եէսիր տուշիւպ Պարչէլոնայա կէօթիւրիւլտիւ վէ տուլՅ իւզէրինէ սէօյլէշմէկէ պաշլանըրլընտա դուրթուլուպ տէվլէթինէ տէօնտիւյէ տէ էլլի տաիտ րիճալ քիպար իլէ իւչ օլտունտու տա րէհին վէրմէկէ մէճպուր օլտու։ Պու շարթ իւզէրէ Լուդովիկոս տախի եէսիրլէր սրբատընա կիրտի վէ լաքին պուլտունտուղու Հալի իւզէրինէ տալա գատավէթ կէօթէրմէկիկ՝ Ալահա խրգմէթ էտէնլէր իչին պէլալար տահա թաթը կէլիր տէյէրէք օլ պիրլէրինի տէ թէտէլլի էտէր իտի։ Ատէթ էթտիկէ իպատէթ թալիմաթլարընը տալա էլինտէն պրագմատը, հաթթա գապիլիյէթի օլտուգճա տահա գիտատէթմէկէ զայրէթ էտէր իտի։ Վազիթը բուխաաթը օլտուղու իչին Ս· Ֆրանչիսկոս բահիպլէրինին էլի ալթընտա լագըմ կէլէն իլմէ թալիպ օլտու. վէ մէգէիւր բահիպլէր իլէ սրպչա գօնուշուպ Ալահա մադթուլ օլմանըն եօլունտա տահա գիտատէ օնլարտան էյրէնդիր իտի։ Շէհր իչինտէ իսթէտիկի եէրտէն կէշմէկէ իչին վարըալյտա տա քէնտիսի

քիլիսէլէրուէն վէ խառթէխանէլէրուէն պաշգա եէրէ կիթմէդ իսի։ Քիլիսէ իչինէ հէվիխինէ էյի խպրէթ օլուրսա վէ խառթէխանէլէրուէ քէյֆիյէթլէրին խրզմէթինի թուԹարսադ Ֆէրահ պուլուրսա։ Օլ էյևամսը քէնտիսի սէ պիր ադըր խառթէլմէյէ սիւշտիւ, վէ սոդալըր գալգարսամ Ս. Ֆրանչիսկոսուն մանաստըրնա կիրէրիմ սէյի նէյէթ գօստ. վագրա ահար իւզրէ սոդալտըրգընսա կիրմէք խարթէսմէյէ սէ մանաստըր պիւյիւքլէրի պապասրնըն խառթրընը սոյտուգլարը իչին գապալ էթմէմէլէր։

Վագթը կէլիպ եէսիրլիքուէն գուրթուլուգունա Արսլօնիս փաշանըն հէմշիրէսինի օնա վէրմէյէ վէ փէուէրի վէֆաթընսոն սօնրա Նասիօլմէյէ փաշահ օլմադըգա թէքլիֆ էթտիլէր. վէ լաքին Լուդովիկոս Ֆիլիբինսէ գարշի գալգը սուդունա թաճրնը բէտա էթտի վէ Ալահա էյի խրզմէթ էսէ պիլմէ իչին բունսո բունախինէթինսէն քիւլմէյէն կէրի չէքիլտի։ Պիր ույկուն Ֆուրսաթ կէլմէյինէ օլ անէսէք սէյէմէմէյի սրգիւսինի վէսվասիյինէ պէյան էյլէտի վէ խայլի բէճասոն սօնրա իչն ալուպ քահանայ օլմա էնսէսինէ սիւշէր իսի։ Շէհր Լաքեդսուսա վէֆաթ էթտիյինէ սէբեպինճի Բանիֆասիոս Փաւա հադրէթլէրի Ս. Լուդովիկոսա

ծնուն եէրինէ ինթիխատ էթ-տի· լաքին Լուդովիկոս ասկար իւզէ Ս· Ֆրանչիսկուան մանաստըրընա կիրմէտէն ալ մանաստրը իւզէրինէ ալմամագա եալվարըղընա, բէճասը գապուլ օլունսա վէ ապէկ՝ պիր թարիֆ օլունմադ շալըղըա բահխալէը ասկա ուղգինի էթտիքսէն ածնա ալ ամէ մէրթէպէյէ ճախը օլան ֆապուլէթիքէագ էթ մէխէն չալըշըրըա՝ Վադթը կէլտիյինտէ մէզքիւր Փաթհա հագլէթլէրի, քէնտի էլիյլէ ծնա եպիսկոպոս էթտի, վէ պու մէանէտէ նայլ օլաուղունա Լուդովիկոս նէ կիսնէ էօմր կէչիրտիյի թարիֆէ հաճէթ աէյիլտիր՝ Հիւքմիւ ալմընսա օլան քիլիսէլէրի վէ մանաստրլարը կէօրմէյէ կիթտի վէ հէր վարտըղը եէրտէ գուսուլմարընը ալուղ-ալուղ եէնի նիզամ վէրտի. խասէթլէրի կէօրիւպ ծնարա խրգմէթ էթմէ արզիւսի վէք չօղուսու. Ֆուգարանըն կէրչէք պապատ օլուպ էլինէ կէլէն փարայը ծնարա իշէն ասրի էտէր խոի. Հէր կիւն ասֆրանընսա ծնարանան պիր գաշ քիշի պուլունաճագ բոլ, այագլարընը եայդար վէ չօղ ալֆա տախ էօփէր խոի. պիր ալֆա Քրիսոս էֆէնտիմիզի տախ պիլմէյէրէք ծնարըն սուբէթի ալմընսա ասֆրանընսա գապուլ էթմիշ տիր: Վադու քէլտիգտա չօղ տինախլէրի ասղու տինէ

ասծոտիւրսիս. գալով իմոն օրհնարար
սինելբիւտ գամիլեսի մէ Աստիւն խրա-
ձեմիւտ գայրեմալ ու օձմայա եիւրեք մէր-
սի։ Եպիսկոպոսաց ձերեմեպեսիւտ
սուրարագ ճանարքն հագգրնա նէ գա-
սար խայր էսէյօրսուսյսս սա՝ մնոսա-
մըր իչիւտ գէնտի ճանրնա պագմայր
մուգասուսէմ Թուեսագ շէգիլմէք խամէր
խսի։ Պս պագալ փսխս հագրեմելբիւտէն
բսխասէն թուհսել էմմէք իչէն Օձմայա
կիեմսիւտ Պրիյեօրս գալսիւտ սիր սագր
խսամէրելէյէ սիշնագ համագա կիրմէյ
ձգսրբ օրսս։

Ս. Աստուածոյ Աստիւն պէյսն էմ-
մէյէ էօրեմիէնն նագրն օձմարքր
անայարագ սակ Պիբր Ասրեէմն կէյ-
շէգարգ կիւն խոսսմանագրք օրսս մէ
գուրս Թ օձրագ իւգբիւտէ սիզ չէգրնագ
Հագարգսեմեիւս մէ սօրս Ձերչին օ-
ձսեմ ագար մէ սագր գասն ձագեմբիր
բսհամէ սիշնձէլէրսէ կէշերիր խսի։
Սէզ սրզ սակ Պիբր Ասրեէմ մէյէն
մէրսիչ սէրսէ մէրսիյիւտէ, նէ իչէն
Հագրնագ սրս սսագր էսէյօրսուն սէյ
Հանրնագրի սսրսիգր սիրս էմմիէր
խսէ, Աստհսսն սօրս խամիսիւ Հէր սն
Ասրեսսիս սրբ, մէսսէմեի Հօրեիսէ
պէնի սրզրդ գայրսրգր կիւչ էօրեմ
սսմեիրս սս Թէրբ էմմէյ սէյ ճէ-

*ասպ վէրսի։ Ալ հասյ էլեուէրի թուքա-
ատգա խաչերսի թիւնա արգը արգը էօփ-
սէքտէն ածգա շատ էխլիք վի կիւլէր
էխտ իլ ճաներ եատսաքրսէրն էլեև
թէսլիմ էյլէսի։*

ՍԵՊԱՏԵՄԲԵՐ 27

Ս· ԿԱԼԻՍՏՐԱՏՈՍ

ՎԻ ԳԷՐԳ ՏՕԳՈՒՔ ՇԻՀԱՏԱԼԷՐ

*Պա ապկ Գհակկէսպատա գրալըն
ասվելեմ էյեամլեամ, նէֆէր եատըղա
Բօնյա կիմ։ Պաբատագա պէօյէք
իշլեամ, քէնտանէն գալի քրիսթիյան
եօղ ատա, վի ամպարըեամն էօղրէն-
ակի Թէրեմ իչ իլգի։ Հէր կիշ ատամներ
վի ախէր ամն Թաղեմաթ լարներ փա-
գհէրսամ էլեամէն կիգլի էաէրկ եաշար
բար։ Պիր կիճ ամէմ իլգի գալդըկ
ատա էմ ակլեամ, եօմաշտարըեամն պա-
գար ատգա վի պիրի օ պիրլեա, նադ
էաէրկ քրիսթիյան օլմար պէյան օլատ,
վի ատարքէրկ խոպէր վէրմէն Վէ
ամճատ պիրիմ իլ պիրլէքտ. Ադամնագա
գատարան ատն ամէ իչդա էաէրսխէրէ։
Պա Թէրեի Կալհարատատն կիճիրէն
հէտա, վի ճերար Թամ լդգա ատարա-
յա իչէ, Ճաշարդմ գի պէյդ արգամ-
ատն ակշէյօրատ, իրգիլ Թիմ էգ-*

ասելոտիմ, ձէնելու ճիտալ վոզի ինալ ասկեն իւլ պիրլիգտալ գան ալօգրտիմ, գրալըմըն ալօգիւնալէ տալա կէշմէտիմ, շիման՝ ասենիմեն ի ամպիհիւրի իճրատրնաս ասել նէ գարար վէրիյօրսամ անդադանցօրսամ. հէր նէ հալ իսէ գուշտա պէշլի պիլմիշ օլսաըրդը ի, պէն ասենիմալէ ալօշամէմ, ինէմ իսի ամպէրալէնիկ իսալ պէնիմ վէրինիկ Ճրատրաս իչգիտար էի մէմ վէ ծուշ իսի ըր իչեն ալօմբիտմէ ինչ էի մէյ հայդըրամ ալչի ճէվապ վէրսէ։

Ամի էսի կիւշ ինչա ինալ ինշիկէր ալգրաճէրէ իսալ պէրլիգտալինալ ծուշ էմ րիյլէ Ամերրաս ասենիմա չդար. վէ հայնիմ հուգուրնալ Ճրատրաս ի ամպիհիւրի ինալ օլսաըր իչգիտար էի մէմ ասենիմալէ ծուշ իսի շէրիֆի իչեն հէր իսպէնճէլէրէ վէ ամէնէ պիլէ հայդըր օլսաըր կէօսթէրսէ։ Վէրսէլէր գա ալօգէր իսկնալ կիւճէնիկ ալօգմէյէ էմր էի մէ, վէ գան ալ կիւն կէօսթէրնալէ ագրայ էրէր ասլաորդամա ալտահա ալճակ դէյ ա գուլմուշ ալէյ ինալ ինէրէ օլսա, վէ լսրնէ գա ասենա գաշըլըգ վուխլաորն հէշ վէ սախլ

օգնարեր վ. Ֆարաս. բրիսեիկյանարեր
Թաղարեր Աւտհեր կէրշէրլիներ վ. իւ-
մեսի իւրլ. սէլրեներ էաէն պէօլիւկ
իչեռաէն ծաս Թէվասիլէր Հաղերմանա-
արեր սիր ածախ սիրտաղրալս կէօ-
Թէրտիլեռալ. չաէաղ շէօմլէք խնրտա-
վանք իւրլերին. էաէն Թրար վ. աշելմշ
էաղարարեր Թէքրար Քէաեխրան, վ.
ածեր արդա իւսեֆիէն. սէծաեխրեա
ադիլեա խաէն գօաս վ. Թաւրաճ կիսի
դարեր շիշիճէկյէաէք աս ածաաերաս,
վ. ադահերաս գաերդան աէն էօխաս
ասհա գեռաէսենի հաղերմանշեմ աէկի
էօրճ վէրիր խոս Կարեռաերաս գա իւ-
րենճէկէր ադաարեաս Աւտհեր էաղար-
դրեա աղ գալեդ էօրճիէրինի սիր շէյ
եէրինէ գօմաղ բար. Հաֆֆա օյ՝ էօ-
ռեխրիխեմ աէկի գօրդա վէրիկճէ,
ադեդ աէվիներ խոս վ. Աւտհեր սիրէ-
նինճէ օրնաարեա ներչաէն ադրէրի իշին-
աէն չէռաիկյէ չէրիկյէ աէօդ վէրիր խոս։
Հաչխեմ ադա աէօդէր իւրէրինէ իչչա
կէլեդ Գօրդա իշինէ գօր աա աէռեիկ ա-
Թաադամ, ռաՓար սէռեմճիկիէրաէն աէօռ-
ռեխրէադիլերաին աէկինճէ, Աւտհ սէռեի
օռաան աա գարԹաադր աէկի, ճէվադ
վէրեի։ Աէրադէր Թէճրիդէաինի էՀամ
իշին էմճի իւրլ. սիր չաա իշինէ գօաս
վ. գօդաղեա գաերշաէն ադալիէդ գա-

բաւական գերազ մի՛ երազ աչնիզ օրթա-
արնա աթաերերը վէ լաքին կալիւարաաս՝
Ցոյնան մարգարէնին պաշընա կէլէնի
ազգընա կէթիրիպ Ալլահա րիճա էյլէտի
վէ պիր միւճիզէթ իլէ չուալ գարայա
վուրուպ երերթլատըղընտա պիր եօնուզ
պալըղը ազիզի արգասընա ալըպ գարայա
չըգարարը։

Քէնտիյի աչնիզէ աթմայա կէօթիւրէն
գերազ տօգուզ նէֆէր ճէնքճիլէր կէօղէրի
էօնիւնտէ պու ազիմ հիքմէթի կէօրտիւք-
լէրինտէ Ալլահըն լութֆուլա գալպլէրի
աչերարը վէ հալէրինի կէօրիւպ ազլատը-
լար, վէ թէվպէ էտէրէք կալիարաաս-
ատն այաղընա գաիանտըլար վէ Պիզ
տախի քրիսթիյանըզ վէ աչնին թաւար-
ղըն Ալլահատան զայրի Ալլահա թաւմայըզ
ատյի պաղըրըրըտըլար։ Կալիարաաս օն-
լարըն իւզերինէ տուա էթտիքտէն սօնրա
գապուլ էթտի վէ վազթըն րուխսաթ
վէրտիյի գատար տին մատտէլէրինի էօյ-
րէթտի։ Լաքին աէրսաքէր պու օլան
հիքմէթ իւզերինէ գալպինի եումշատա-
ճագ եէրէ տահա աէրթլէնտիրիպ օնլարըն
հապգընատան կէլմէյէ եէմին էթտի, վէ
օլան ալամէթի պիւյիւճիւլիւք գարպընա
ազվ էտիպ պէն շիմտի չէօղէր կէօղու-
նիւզիւ աչարըմ ատյի էօքէսինտէն հայ-
գերերը լար։ Օնատան սօնրա այրը այրը

հէփիսինի ան ատօյսիւքտաէն ասնրա ագըլ-
լարը պաշլարընա կէլսին տէյի զընտաննա
աթտը վէ ազխզէր օրտտա Կալիստրա-
տոստան՝ գապտալ վէ իդրար էթտիքլէրի
ազխզ տինին թալխմաթլարընտա տահա
էյի թէրպիյէ օլարագ ուսթալարընըն
էմրի իւզրէ էօլիւմ հազըրլանըը ընըլար:

Պիր գաշ կիւն միւտաւրինտէն ասնրա
թէքրար տիվան գուրտուպ մահպուսլարը
հուզուրինէ չաղըրտը վէ ֆիքիրլէրինի
թէֆթիշ էթտի, վէ լաքին հիչ պիր
թիւրլիւ տինլէրինտէն ատօնտիւրմէյի
միւմքին կէօրմէտիյինտէ պօղուլտուընլար
տէյի պիր կէօլ իչինէ աթտըրտը: Ս. Կա-
լիստրատոս պու վէսիլէյլէ, իչլէէ ազխզ-
լէրիմ վաֆթիզ նիյէթիյլէ պու ատյա
կիրինիզ գօրգմայըն Ալլահ պիզի գուր-
թարըը տէյի նահհաթ վէրտիյինտէ, պօ-
ղազլարընա պաղլանան տէյիրմէն թաշ-
լարը՝ քէնտիլիյինտէն չէօզիւլիւպ կէօլիւն
տիպինէ էնտիլէր, վէ ազխզլէր գարա-
տա եիւրիւր կիպի եիւրիւյիւպ գըյըյա
չըգտըլար: Պու հիքմէթին իւզէրինէ
եիւզ օթուզ պէշ գատար նէֆէր տահի
աէօնիւպ ֆրիատոսու իդրար էթտի: Ս է-
րատքէր քէլպ կիպի գուտուրուպ քէնտինի
եէտիյինտէ՝ պիրիսի օրթայա չըգըպ
էֆէնտիմ պունլարը օրթատան գալտը-
րայրմ, եօխտա տահա զիատէ պիյիճիւ

կալեսարատուսն առը վէ ոինի ապքեր իշինաե իշխիհար պուլուր, ոէտի, վէ ծնուն էմրիյլէ կէճէլէյն գընատնա վարըպ հէփիսինի ոէ գըրտը։ Պու էլլի ատիտ ազիզլերին շէհիտանէ էօլումիւնտէն սօնրա օլ պիրլերի կիդլիճէ գընատնա կիրիպ թէնլերինի չալտըլար վէ ախեր եէրե կէօթիւրիւպ ալայ իլէ կէօմտիւլէր։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28

Ս. ՀԱՄԱՒՕՆ

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ ԽԸՍԸՄԸ

Ս. Շմաւոն վէ եահօտա Սիմէոն՝ Մարիամ կղէոպատան տօղտու, վէ ինճիլե շէրի-ֆին շէհատէթ էթմէսի իւզրէ վալիտէսի Քրիստոս էֆէնտիմիզին էօլտիւյիւ վագթ ազիզ Պիքիր իլէ պիրլիքտէ տուր-մուշ սէյր էտէյօր ուտու։ Շմաւոն տախի Քրիստոսուն շահիտլերինտէն օլուպ ծնուն ալլահանի սէօզլերինի իշիթմիշ վէ իշիտիքլերի միւճիզէթլերի կէօզլերիյլէ կէօրմիւշտիւր։ Ասաքեալլարտիւնեաեիւզիւնէ տաղըլտըգլարընտա Շմաւոն Գուտսի շէրիֆտէ գալըպ օրանըն իլէք եպիսկոպոսու Յակոբոս իլէ էհալիսինի տէօնտիւրմէյէ չալըշըրըտը. վէ մէզքիւր Յակոբոս եէհուտիլերտէն իսքինճէ չէքիպ էօլտիւյինտէ Շմաւոն ծնուն եէրինէ ինթիխտապ

օրուընտու վէ մանաւպընտա գուտուր էթ-
մէյիպ ատօնմիւշլէրի տինլէրինտէ գաւլիլէր
վէ ատօնմէմիշլէրի ապիլ վազլէրիյլէ
ատօնտիւրմէյէ զայրէթ էտէր իտի: Պու
ազից օլ խաին Եէհուտիլէրտէն տախի
պազըլարընըն կէօզիւնիւ աչըպ տօղրու
տինէ չէվիրմիշ տիր: Ծօմալըլարըն կէլիպ
շէհիրի մուհասէրէյէ ալտըգլարընտա
Շմաւոն Ալլահըն էմրիյլէ տինտարլարը
ալըպ Յորդանան չայընա եադըն պիր
քիւչիւք շէհիրէ չէքիլտի. վէ տաքէր շէ-
հիրի վուրուպ վէ պօզուպ եադմա էթ-
տիքտէն սօնրա չէքիլտիյինտէ Թէքրար
քէնտիլէրինքիյլէ օրայա տէօնտիւ վէ
պօզուլմուշ եէրլէրին եափըլմասընա չօգ
եարտըմ էթտի: Շէհր իչինտէ կիւնտէն
կիւնէ ատէմլէրին արթմասըյլա տէօնիւպ
քրիսթիյան օլանլարըն սայըսը տա չօ-
ղալմայա պաշլատը, քի ազից կէօրիւպ
Ալլահա սէնալէր օգումատան հիչ տուր-
մազ ըտը: Մէլուն շէյթան պունա գըզ-
գանըպ էհալիսինին արասընտա ֆըրգա
պրագմազ իչին Թիւրլիւ եէնի մէզհէպ
իճատ էտիճի ֆասիտ քիշիլէր օրայա եօլ-
լատըյտա տա, Շմաւոն ույանըգ չօպան
կիպի քէնտիյէ սիմաարըշ օլմուշ սիւրիւ-
սինիւ օ գուրտլարըն տղգընատան գուր-
Թարտը, վէ տին տիւշմանլարընը շէհր-
տէն գաչմայա մէճպուր էթտի:

Տրայիանոս գրալըն էյեամինաե քրիս-
թիյանլարա գարշը պիր շիտաեթլի թարա
ու զուլում ֆէրմանը չըգարը. Գուսախ
շէրիֆաե վէ ճիվարընաա պուլունան ճէմի
քրիսթիյանլարը թուքուպ հապսա գո-
տուլար: Պունլարըն արսաընաա ըտը Ս.
Ըմաւոն տախի. Եէհուտիլէր ինթիգամ-
լարընը ալաճագ վագթ պուլուպ ազիզին
վէրտիյի վազլարը վէ քրիսթիյանլարըն
պաշը օլմասընը Ատրիկոսա խապէր վէր-
տիլէր: Պու զալիմ շէհր վալիսի՝ Ըմաւո-
նու հուզուրինէ չաղըրըպ՝ Հադգընա
ոէտիքլէրի կէրչէքմի տիր տէյի ասրաու.
վէ Ըմաւոն՝ պէլի, տէյի ճէվապ վէրինճէ,
փիր եաշընա իքրամէն սանա զահմէթ վէ
իսքէնճէ վէրմէք իսթէմէմ, ֆագաթ
Քրիստոսու ինքեար էյլէ վէ գրալըն իհ-
սան էյլէտիյի իզզէթլէրէ նայլ օլ ոէսի:
Ըմաւոն պու թէքլիֆ իւզէրինէ գօրգու-
սունսան վէ էօքէսինսէն թիլթրէմէյէ
պաշլայրպ պէլի եաշըմը ալմըշըմ վէ եիւզ
եիրմի սէնէ տիր քի եաշայօրում, լաքին
օնա գըյմայրպ տա ճանըմը գայպ էթմէ-
նին սալընը անլայամայօրում, էօմրիւմ
օլտուգճա Քրիստոստան այրըլաճաղըմ
եօգ, վէ սլահլարընա ումմա քի գուր-
պան սունայրմ. Հէվիսի եալան տըր,
ինան, Քրիստոստան զայրի կէրչէք Ալլահ
եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրսի: Պու

ասէին քէլամլարտան իշխանէնլէրին չօ-
ղանուն թէփրէնտիյինի Ատտիկա կէօր-
տիւյիւնտէ իպրէթի ալէմ իչին ազիզի
տէօյմէյէ էմր էյլէտի. էմրի իճրա օլտու
վէ ան կիպի գան պիւթիւն թէնինտէն
ագտըղը վագթ Շմաւոն պիր շէյ տույմազ
կիպի Ալլահա տուա էտէր վէ օնուն եար-
տըմընը տիլէր իտի: Էրթէսի կիւն թէք-
րար իպքէնճէ վէրտիլէր, վէ Շմաւոն եինէ
էվվէլքի շազըղընը վէ ճէսարէթինի
ղայպ էթմէտի:

Ատտիկա վէ ճէմի ան էյրճիլէր պիր եիւզ
եիրմի եաշընտա իսթիյարըն պու գատար
իպքէնճէլէրէ տայանմասընը կէօրիւպ շա-
շա գալտըլար, վէ լաքին տինին գուվվէ-
թինի կէօսթէրմէ իչին չօճուգլարա վէ
պիքիրլէրէ ատպր վէ թագաթ վէրէն
Ալլահ Շմաւոնա տախի փիր եաշընտա
գուվվէթ վէրիպ քրիսթիյան տինինին
տօղրուլուղունու փութփէրէսթլէրէ իա-
պամ էթտի: Օնուան ատնրա օլմայա քի
ախէրլէրի տախի տէօնիւպ քրիսթիյան
օլտունլար տէյի ազիզի խաչա կէրիպ էօլ-
տիւրմէյէ էմր էթտի: Պու էմրին իւզէ-
րինէ Շմաւոն նէ գատար մէհնուն ու մէա-
րուր օլմուշ տուր տէմէյէ հաճէթ տէյիլ:
Տուատընը էթտիքտէն սոնրա քէնտիլի-
յինտէն սոյունտու, վէ հազըրլանմըշ
խաչըն իւզէրինէ եաթըպ էլէրինի վէ

այսպէսերընը մըխալաընլար սէյի ուզաթ-
տը: Չէքտիյի աղըըլարտան սապըը տախի
ազ օլմայըպ պու ուալ իլէ ուսթատը
Քրիստոսա պէնզէը օլտուղու իչին սէվինիր
տուրտուտու. խաչ իսթիւնաէ պիլէ
Քրիստոսու աղգընատան պրագմայըպ սէյր-
ճիլէրէ օնուն վազընը վէրիր վէ ուսթատը
կիպի քէնտիյի խաչա չըզարանլար իչին
տուա էտէր խոի: Պու միևվալ իւզրէ
Ս. Շմաւոն էօմրիւնիւ խաչ իւզէրինաէ
պիթիրտի վէ միւճիւզէթինի կէօրէնլէրին
չօղու տէօնիւպ քրիստիյան օլտուլար:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 29

Ս. ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ

Ցերանչա բէտուլու Ս. Գիոնիսիոս Րու-
միսթանըն նամտար Աթինա շէհրինաէ
տիւնեայա կէլտի: Թա քիւչիւք եաշըն-
տան իլմէ թալիպ օլուպ պէլաղաթ պա-
պինաէ, ալէկսուսուս իլմի հէյէթ թահ-
սիլինաէ չօգ իլերիլէտի վէ շէհր ալիմլէ-
րի սրտաբնա կէչիպ Արէոպագոս տի-
վանընտա օն իքի ատիս պաշ շէրիաթ-
ճըլարըլա օթուրտուտու: Գուրթարըլ-
ճըմըզ Յիսուսուն խաչա կէրիլմէսի վաղ-
թընտա իւչ սաաթ միգտարի գարանլըգ-
տիւնեայը պատարղընտա Գիոնիսիոս պու
ադիմ վազըանըն թապխաթա գարշը օլ-

մասինը էյի թանըյրպ, եա քեահնաթըն եարատըճըսը էզնյէթտէ տիր վէ եախօտ տիւնեանըն ածու կէլմիշ թապիաթ չէօզնիւլյօր տէյի չաղըրտը:

Պիր գաչ սէնէ ածնրա Պօղոս առաքեալ Աթինա շէհրինէ վարըպ Քրիստոսու վազ էթտիյինտէ ատոնքլէրինի թէֆթիշ էտիպ անլամազ իչին մէզքիուր շէրիաթ-ճըլարըն պուլունտուզու Արէոպագոսա տավէթ օլունտու, վէ Առաքեալ չօգ հազզ էտէրէք տավէթլէրինի գապուլ էթտի: Վազը ապըպէթինտէ էօնլիւլէրին տիրիլմէսի իւզէրինէ աէօյլէտիյինտէ իշհտէնլէրտէն չօղու պաշլարընը տալատըլար, պազըլարը կիւլտիւէր վէ պազըլարը տախի տէտիյինի հազգ պուլտուլար. պունլարըն արքատընտա Դիոնիսիոս տախի պուլունմազ իգպալինէ նախլ օլուպ Առաքեալը էվինէ կէօթիւրտիւ վէ տին մատտէլէրինէ տահա գիտտէ վուգուճ օլուպ գանտրգտան ածնրա վաճթիգ օլմազ արզիւլէտի: Պօղոս առաքեալ Դիոնիսիոստան չօգ հազզ էթտի վէ ազլ գէյրէք քիշի պուլտուգու իչին տինէ չօգ խայր էտէպիլիր տէյի աէվինիպ օնու էյի թէրպիյէ էթտիքտէն ածնրա շէհր իւզէրինէ եպիսկոպոս նատպ էթտի: Դիոնիսիոս պու ազըր եիւք ալթընա կիրտիյինտէ մախտուս Ալլահըն եարտըմընը իւզէ-

րինէ տիէտի վէ վազը վէ քէնտի ֆազու-
լէթլի իպրէթիյլէ չօգ փուլթիէրէաթլէրի
քրիսթիյան էթտի: Պիր կիւն Քրիստոս
էֆէնտիմիզին գանըյլա միւլէվվէս օլմուշ
եէրլէրի կէօրմէ իչին վէ վալիտէի ազիզ
Պէքիր Մէրեէմին էլինի էօփիւպ ալգըշընը
ալմադ իչին Գուտսի շէրիֆէ կիթտի. վէ
ահոը իւզրէ արզիւսիւնէ նայլ օլտու:

Պիր գաչ սէնէ միւրուրինտէն սոնրա
քէնտի եէրինէ պաշգա պիր եպիսկոպոս
նասապ էտիպ Օսմայա կիթտի վէ վագթին
փափա Հազրէթլէրինկղեմէս օնուն կէլմէ-
սինտէն չօգ խօշլանըպ ֆիլ Հալ տինսիզ-
լէրի տէօնտիւրմէ իչին Ֆրանչայա եօլլա-
տը: Դիոնիսիոս իմտատէն պիլէսինճէ
պիր պաշգատընը տա ալըպ եօլա չըգտը,
վէ կիտէր իքէն տախի չօգ տինսիզլէրի
տէօնտիւրտիւ վէ պազը շէհրլէր իւզէրինէ
եպիսկոպոս գօտու: Փարիս շէհրինէ վարմ
օլտուղունտա իլմիւ վազըյլա չօգ միւճի-
զէթլէր իշլէտի, վէ Ինճիլի շէրիֆին մա-
նասընը վէրմէտէ էօյլէ պիր եօլ թուէ-
տու քի ադ վագթ զարֆընտա էնքի
խույլարընտա քէօհնէմիզ ճանլար միւրիւ
միւրիւ տէօնէր վէ սահիհ տինի գատուլ
վէ իքրար էթտիքտէն սոնրա փուէթլարը
եըգտար վէ օնլարընն եէրինէ Քրիստոսուն
թաալիմինի գօրլար ըտը: Պունտան գա-
թի նոգտար ազիզ Պիքիր Մէրեէմ վէ

ախէր ապիպլէրէ օլան իզզէթիւ իթի-
մատը ծնլարըն իամինէ պինա էթտիք-
լէրինաէն տէրքեար տըր։

Մէլուն շէյթան պու դատար ճանլարըն
դուրթուլմասընա դըզգանըպ Դիոնիսիոսա
դարշը պիր պիւյիւք ճէնք աչար։ Փութ-
փէրէսթլէրին փափազլարընը էլինէ ալըպ
պու քիշի թէվապիլէրիյլէ պուննաա դալ-
արգճա պիր եօղ օլաճաղըդ տէյի շէհր
վալիսինէ շնքեայէթ էթտիլէր, վէ պու
դալիմ տուտուդու կիսի ապիզի արգա-
տաշլարըյլա պէրապէր թուրթուպ հու-
դուրինէ կէթիրմէյէ էմր էթտի։ Իւք
էվվէլ թաթլըլըղլա շէհր իչինաէ տին
հապգընա չըգարտըղը իսթիյլալը եիւգնե-
նէ վուրուպ, ինչ սէն տէ տէօն տէ էթ-
տիքլէրինին պէլասընը պուլմա, տէտի։
Դիոնիսիոս պու ապըլարդ թէքլիֆ իւզէ-
րինէ շաշըպ փութփէրէսթլէյին հիչլէյինի
վէ քէնտինին վապ էթտիյի տինին կէր-
չէքլէյինի ապիլ սէօզլէր իլէ կէօսթէրտի,
վէ տինլէմէյիպ տէ եինէ էվվէլքի պէտ
տատէթլէրի իւզրէ եալանճը ալլահլարա
դուրպան տունանլար իչին հապըրլանմըշ
ճէհէննէմ էօրֆիւնիւ թէհրիր իտի։ Հա-
քիմ պու լաֆզլար իւզէրինէ դուտու-
րուպ՝ հապգընաան կէլէրիմ զաննըյլա
տէօյմէյէ էմր էթտի. լաքին պունուն
ֆաիտէ էթմէտիյինատ հէփիսինի տէ

հապաղ ծանուցանել էրիվանի կիւղպեռնիայի ճանապարհաց էնժինեռ ամենայն պուլուբաշուն: Լսելին Դիոնիսիոսեն ասաց պէտք է քեզի յայտ հայտնեալ զոյգ յայտ ունիմ քեզ խնդրելիք հարկաւ կէլնիլ ամէն թաղապետ իւր ազգէրին թէնէկէրինի գաղտնապահ էմր էյլէսի. լսելին ածիւրպ արդեօք եղէ օնուր տայիմա գրիսոսոս վար էթտիքէրինե, ամենայնիվ քեզ եայրպ իւգէրինե համբուր, վէ Աստ գուլարնը միւճիւգէթէն ամէնշեէն տախի ապրսար, հանգիստ Դիոնիսիոսեն ասաց վառէթսըյա պինէրճէ ճանապարհն կէօրիւ աչելիպ գրիսոսիայեն օրտուսար: Հարիմ խրճէնճէ վէրամէսէն եօրտուպ ճէմիսի էօնիւնտէ տասա քիւշիւք սիւշմէմ իչէն հէվէսինի ան գոմէլ էմմէյէ ֆէրման չըգարտրնսա՝ Դիոնիսիոսեն վէ ճէմի արգասաշտարնըն ան վինճի գայէթ չօգ օրտուվէ պիրիպիրինե պիր խայրը խոպէր կիպի պու մուժաէյի վէրիր վէ էօլիւմէ հապարտնըր բարար:

Գամէլը իգրա օրտուգասեն ածնա Դիոնէնիոս ասդ կիպի այոպս գալդըպ իքի էվիյէ տասա օյնայան քէլէնինի թասամաս վէ ան էյրճիլէրին կէօրիւ էօնիւնտէ էրնրմէյէ պաշլայրպ շիմոնիքի պուլսեն-տուպս եէրսե վարար տուրսա քի Փա-

ւիսաէն ւէքի միլ ըսագ պիր մահալ տլը վէ քէնաի իամիլէ պիր քիւչիւք շէհր եաիրլմըշ տլը: Անկլին վազըլա տինէ տէօնմիւշ պիր գաթ պարշըսընա չըգտըղընաա Փիոնիսիոս քէլլէսինի օնա թէսլիմ էյլէտի քի գուլմ վազթը սիւրտիւքճէ կիզլի սագլատը վէ ասնրա կէչմիյինատէ ագիմ ալայ իլէ թէնիյլէ պէրապէր պաշընը տա կէօմմիւ: Պու նագլին սահիհլիյինէ օրտաա պուլունան պինլէրճէ ակյրճիլէր շահատա օլսագ վուլթիէրէսթլէրին չօղաւ տէօնիւպ քրիսթիյան օլսուլար: Պու ագկլին էօլիւմիւ Էֆէնտիմիզին 117 թարիխինատէ վազը օլմուշ տուր:

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 30

Ս· ՅՈՐՈՆԻՄՈՍ

Պաննոնիատա Սրիատան նամիյլէ պիր գատապատա Քիլիսէի շէրիֆին նամնատր միսալիմի, քիթանպի մուգատտէսին մէմ տուհ թէրճիմանը, էվվէլ վէ քէնաի վազիֆինատէ թէօրէյիպ պաշ գալտըրմըշ հէրաթըգլատըրըն խատիմի, վէ հագգ վէ պիր քրիսթիյան տինին հիմայէթճիսի ագկ Ցերոնիմոս տօղմուշ տուր: Տօմա շէհրինատէ իլմի պէլաղաթա մէշղուլ օլտու, վէ ախէր թալիպ օլտուղտա լիսան վէ իլմ վուգուֆկյէթլէրինի քէմալիյլէ քէսպի

իչին իլմու ֆիւնուն պապինոջ նամտար շէհրլէրէ եօլճուլուգ էտիպ ալիմ վէ պիլիճ քիշիլէր իլէ միւլաղաթ էթտի։

Օլ խուսուստէ էօյլէ պիր նամ վէրտի քի վագթինին ալիմլէրի, փափա հոգրէթլէրի պիլէ ֆիթռաթի գուտտասին մանտար պապինոջ օնա ասրմատան պիր շէյ էթմէգ իստիլէր։ Րուսիաթանատան Շամ էյալէթինէ կէչտի վէ ադիգ եէրլէրէ զիարէթ կիթտի. վէ օրատա միւթէմէքքին բահիպլէրի կէօրտիւյիւնոջ քէնտիյէ տախի թէրքի տիւնեա էտիպ օնլարըն ուսուլի իւզրէ էօմր կէչիրմէյէ հէվէս կէլտի. վէ արզիւսիւ իճրասը իչին պիր թէնհա մահալլէ չէքիլիպ ոէօրթ ոէնէ միգատարի օրատա գալտը։ Ակյինտիյի պիր հարար ըտը, գուրու թօփրագ իւզէրինոջ եաթար վէ եաղմուգ եէրինէ պաշը ալթընա պիր եասը եումրու թաշ գօր ուտու. փէրհիզատէն վէ օրուճանան, քէնտի իգրարընճա թէնի պիր գուրու գայըշա ոէօնտիւ. պու գատար րիյազաթընա նիսպէթէն Ալլահըն գոյ վէրմէսիյլէ, ֆէնա ֆիքրլէր վէ թիւրլիւ շէյթան իղվալէրի ազիգին իւզէրինոջէն էքսիք ոէյիլ իստիլէր. Րօմատա թէմաշա եէրինոջ վէ ախէր պունա քէզալիք թէհլիքէլի մահալլէրոջ վագթ իլէ կէօրիւպ ունութտուղու կիւնահա թէփրէոիճի նէմանէլէր

ամէնքի օվ կիւն օլմուշ կիպի կէօզիւ էօ-
նիւնէ կէլիր իտիլէր· պունլարուան գա-
փըլըպ եէնիլմէմէ իչին ազիզ խաչելու-
թիւնուն այաղընա գափանըը վէ ակլ
կիպի կէօզիւնաէն ագան եաշ իլէ օնուն
ազիզ եարալարընը ըալատըը, հէր ճինա
ֆաամնուան չէ.քինիր, թաշ իլէ կէօքսիւնի-
ակօյէր վէ րէճա վիւ տուա իլէ զայպ էթ-
տիյի եիւրէք րահաթլըղընը Ալլահուան
տիլէր իտի:

Տուաը գապուլ օլունուպ տիլէտիյինի
ալարղընուա Ալլահըն լուֆթունու ագ-
լամաղ իչին ֆիլբրինի պաշգա չէյլէրէ
առնուտիւրիւր վէ հէր չէյուէն զիւաուէ պօշ
տուրմաուան գօրգար ըար· պուլ պապաէ
չէյթանա վէսիլէ վէրմէմէ իչին գիթապը
դուատաը օգուրուտու· վէ օնու էյի
անալայապիլմէ.ք իչին եէհուտի լիսանընա
թալիպ օլուս· վէ պու զահմէթ քէնտիյէ
չօզա օթուրաուայա ա, արզիւսինէ էր-
տիյի իչին չօգ խօշնուտա օլուս: Տէօրթ
ակնէ միւրուվվէտէն ասնրա թէքրար
գուատի չէրիֆէ կիտիպ ազիզ եէրլէրէ
գիտրէթ էթտի վէ մեզքիուր լիսանուա
ատհա գիաուէ աշինալըզ քէտպ էթտի:
Լաքին խաասիմի չէյթան ազիզին էնուէ-
սինուէն տիւշմիւշ օնու պաշլատըղը էօմր
թարիգինուէն չէվիրմէյէ չապալար ըար·
Սէնին խաթիլահըն՝ ակվիպ օգուտուղուն

Ձիչերոնուն իսթիլահընա պէնզէմէխի իչին ալիմլեր էօնիւնտէ մագպուլ օլա-մազ. եազման պիլէ սանա այըպ տըր տէ-յէրէք, ֆիքրինի ալթիւմթ էտէր իտի: Վէ Ալլահ թէալա հազրէթլէրի տախի իգթիլասընատան զիատէ պու Ձիչերոնուն քիթապլարընա վուրուլուպ օգուտուլու իչին օնու գազէպլէմէք իսթէտի: Պիր տէֆա հիւմմա իլլէթինէ կիրիֆթար օլուպ եաթըր իքէն Ալլահըն տիվանը հուզուրինէ չըգմըշ կիպի քէնտիսինէ կէօրիւնտիւ քի՝ պիր աճաիպ սէս, Սէն նէ՞ սին տէյի օնա ասլար ըտը: Յերոնիմոս Քրիսթիյանըմ տէյի ճէվապ վէրմէսինտէ ալլահանի հաքիմ, Խայր, եալան սէօյլէ-յօրսուն, սէն քրիսթիյան տէյիլսին, Ձիչերոնեան սըն, եիւրէյինի օնա չօգ պաղլամըշարն տէյի թաղիր էթտիքտէն ասնրա պիր էյի գամշըլամայա էմր էթտի: Յերոնիմոս աղըրընա տայանամայրպ՝Աման եա՛ Րէպպիմ պիր տահա էթմէմ տէյի չաղըրտըղընտա. քէօթէք քէսիլտի, վէ լաքին թէննինտէ գալան մօսմոր պէրէլէր պէյան էթտիլէր. քի կէօրտիւյիւ տիւշ թէվէքքէլլի տէյիլ իմիշ: Օլ անէ գա-տար պիր տինսիդ մուէլլիֆին քիթապլա-րընա էօյլէ աշդ իլէ թալիպ օլարագ իր-թիքեապ էթտիյի կիւնահը թանըյըպ պիր տահա օնլարըն էնտէսինէ տիւշմէմէյէ

պավի նիյէթ գօտու վէ ճէմի եանընտաքի պուլունան տիւնեէվի. քիթապլարը աթըպ ֆագատ Քիթապի դուստասըն գրատ-թընա թալխպ օլտու. քի ասնրա պիր հիս-ատնինի լաթինճէյէ թէրճիմէ էթտի վէ պիր հիսատնինին իւզէրինէ մանալար վէ թէֆսիլլէր վէրտի:

Անթաքիա եպիսկոպոսու Պաւլինոս՝ ազիզի քահանայ էթտի վէ լաքին Յերո-նիմոս այրըճատ պիր քիլիսէյէ թախսիս օլ-մատըղընտան՝ քէնտի թալխպ օլտուղու ազխզ քիթապըն թէրճիմէսինի իլէրի կէօթիւրտու: Ս. Դամտոս փափա հազ-րէթլէրինին վազթընտա պիր գաչ ատիտ եպիսկոպոսլար իլէ Րօմայա կիթտի վէ միւհիմմ մասլահաթլար իւզէրինէ նատպ օլունտու. վէ մէզքիւր փափա հազրէթ-լէրինին էմրիյլէ ոյղատէ քիշիլէրտէն պիր գաչընը թէրպիյէ էթմէյի իւզէրինէ ալ-տը: Փէրվէրտէլէրի արտընտա ըտը Ս. Պաւլա վէ գրզը Պաւլինա, վէ ախէր տա-խի չօգ էլէ կէլէր քիշիլէր քի օնլարը հազգ եօլունտա քրիսթիյանճա թէրպիյէ էթմէսի քէնտիյէ չօղա օթուրտու. ալէ-խանտա մէզքիւր փափանըն էօլիւմիւն-ատն ոնրա ախշմանլարընըն տիլի աչըլըպ ազխզին իւաթիւնէ թիւրլիւ իֆթիրտլար աթտըլտը վէ լաքին Յերոնիմոս Ալլահըն եարտըմըյլա հէր տէտիքլէրինի բէտա

Էտիպ փաքա չըզաը վէ ասնրա էլ վուր-
տուղու թէրճիմէտէն կէրի գալմամաղ
իչին իսթէյէն շահրալէրինի պիլէսինճէ
ալըպ Ֆիլիսթին ճանիպլէրինէ կիթաի:
Քիշիզատէ օճադ էվլատը Ս. Պաւլինա
տախի քէնտի մէյլինէ ույկուն պիր գաչ
գատընլար իլէ վաթանընը թէրք էտիպ
Գուտսի շէրիֆէ կիթաի, վէ Բեթղեհէմ
շէհրինատէ Քրիատոս էֆէնտիմիզին էվճի-
յէզի եատրնատա պիր մանաաթըր պինա
էտիպ պիլէսինճէ կէլէնլէր իլէ պէրապէր
գահիատանէ էօմր կէչիրտի: Օլ էանալէրատէ
չօգ թիւրլիւ հէրաթիդիլէր պաշ գալտը-
րըպ Քրիատոսուն քիլիսէսինի պէօլիւք
պէօլիւք էթմէք իսթէր իսիլէր: Ս. Յե-
րանիմոս պիւթիւն գուվվէթիյլէ պուն-
լարա գարշը գօսուս, եալան մէդհէպլէրինի
րէտա վէ բէղիլ էտիպ եազընը վէ վազը-
լա քրիսթիյան տինին տօղրուլուղունու.
կէօսթէրտի: Հէր նէ եիւզէն տինէ
գարշը պիր տիւշման չըգարտըյսա՝ հէմէն
իւզէրինէ հիւճմ էտիպ եօղ էտէր իսի.
պու պապաէ գօրդու, էօրֆ, վէ էօլիւմ
պիլէ կէօղենէ կէօրիւնմէդ իսի. վէ պա-
ղէն քէնտիյէ եիւրէք վէրմէ իչին Պաւլը
քէօփէք՝ սահիպի իչին հազրատ, սէն Ա-
լահըն իչին սաՙատմա տուրուսուն, հագգա
էօլէպիլէրիմ լաքին սէօյլէմէտէն տուրա-
մամ, տէր իսի: Ճէմի Քրըդա պաշլարը

ազիզին ատլնատան թիթրեր վէ քրիսթիյանլար մէթանէթ պուլուրուտուլար. վէ օնու կէօրիւպ թանըմա իչին ուզազ եէրլէրաէն Բեթլեհէմ շէհրինէ կէլիր իսիլէր։

Էլ ինսանինաէ նէ գատար իմթիպարատա ըոըյսա, քէնտի կէօզիւ էօնիւնաէ հիչ կիսպի իսի, թիւրլիւ տայանըլմազ ըիյաղաթ թալիմաթլարըյլա քէսպ էթտիյի ալչազ կէօնիւլլիւլիւք ղայէթ տէրէճէսիզ պիր շէյ իսի։ Մաղրուրլուզատան վէ կէօնիւլ պիւյիւքլիւյիւնաէն գօրգատուղունու քէնտիսի պիր քիմթապըլնատա իգրար եաէր. Քրիստոսուն՝ պէնտէն էօյրէնին պագըն նէ գատար հազիմ վէ ալչազ կէօնիւլլիյիւմ տէմեսինի, քիւչիւքլիւքտէն էղսէր էթմիշ հէր թէհլիքէ վազթընատա աէօյլէր իսի։ Քիմսանի մուգատատի թէրճիմէ էթմէսինատ եալընըզ քէնտի ազլընա կիւվէնմէյիպ հէր ան արազ իլէ Քրիստոսուն եարատըմընը տիլէր վէ ախեր քիշիլէրէ տաիսի ազ ատար ըոր։ Անահատան նայլ օլտուղու լութֆլարը գայէ էթմէմ իչին էօքիւր էօքիւրտաղլատարազ Դաւիթ մարգարէ կիսպի, նա քէրիմ Անահ քիւչիւքլիւյիւմատ իրթիքեատ էթտիյիմ գատահաթլարըմը վէ ճահիլլիքլէրիմի աճիլ էյլէ տէյի ֆէրեատ էտէր իսի։ Պու կիսինէ արգը էօմր կէչիրտիքտէն ատնրա եինէ ազըպէթի նէ օլաճա-

ղընը պիլմէյիպ մահչէր կիւնիւնիւ խա-
թըրնա կէթիրտիքճէ թիթրէր տուրուր
ուտու: Օլ գօրգունճ կիւն ագըլմա կէլ-
տիյի վագթ պաշտան այաղա գատար
թիթրէմէյէ պաշլարըմ, եէտիյիմ իչտի-
յիմ վէ իշլէտիյիմ վագթ կէօզիւմ էօ-
նիւնտէն կիթմէզ. Եա էօլմուշլէր այաղա
գալգըն, շէրիաթա կէլին տէյի մէ-
լէյին չալտըղը պօրու, սանքի հէր ան
գուլաղըմա էօթէյօր. Ինսան մէտհինէ
գափըլմամ, տիւնեանըն խաթրընը սայ-
մամ, Ալլահըն օլ գօրգունճ շէրիաթըն-
տան պաշգա շէյտէն գօրգմամ, տէր խտի:
ՃԷհէննէմ գօրգուտու տախի ագիղին եիւ-
րէյինի էօյլէ պիր թուրթմուշ ուտու քի
քէնտի աղզը իգրարը իւզրէ օնուն իչինտէ
չէքիլէճէք իաքէնճէլէրի տիւշիւնէրէք
եէր ալթընտա պիր տար մաղարա իչինէ
գափանտը վէ հապտա կիպի օրատա
խայլի վագթ գալըպ օրուճ վէ վէրհիգ
վէ տուա իլէ կիւնլէրինի կէչիրտի: Պու
ապիզ գօրգուլար տախի հէր ան օնու ալ-
չագ կէօնիւլլիւյիւ վէ հազիմլիյի իչինտէ
տագլամաղա չօգ եարտըմ էտիպ ճէնտէթ
եօլունտու աչտըլար:

Ս. Յերոնիմոս կիթտիքճէ եաշընը ալըր
վէ գուվվէթտէն տիւշէր իտի. չէքտիյի
զահմէթտէն վէ թէնինէ վէրտիյի էվի-
յէթտէն գուրտու քէմիք քէսիլմիշ վէ

եաթաղա տիւշմիւշ իտիւ. թագաթը
օլմատըղընտան պիր եանտան օլ պիր եա-
նա տէօնէմէյիսպ գըմըլտանմատան տու-
ղուրտուլյաս տա՝ եինէ քրիսթիյան տի-
նինին կէրչէքլիյինի կէօսթէրմէ իչին
սէօյլէմէք լազըմ կէլտիյինտէ եանընա
եաղըճը ալըր վէ տէտիքլէրինի օնա եաղ-
տըրըր ըտը: Լաքին իւզէրինէ հիւմմա
կէլիսպ էօլիւմիւնիւն ղայրի եագըն օլմա-
սընը տուլյտուղունտա ազիզ խոր հուրդլարը
իպատէթլէ ալարագ հազըրլանտը վէ օն-
տան սօնրա էպէտի սէատէթ իւզէրինէ
տիւշիւնէրէք գալգինտէ վէ լէհճէսինտէ
հաալ օլան շագլըղը սագլայամագ ըտը.
եանընտա պուլունանլարա ալէլխուսուս
պիլէմինճէ բահիսլէր գանուունու իւզրէ
եաշայանլարա փէտէրանէ նասիհաթընը
վէրտի վէ սօնրա ըշըդ կիսպի սէօնիւպ
գահմէթ չէքմէտէն փաք բուհինի եարա-
տըճըսընըն էլինէ թէալիմ էյլէտի: Ազի-
զին թէնինի չօդ ալայ իլէ Քրիստոս է-
ֆէնտիմիզին իչինտէ տօղտուղու եէմլէյին
եանընա կէօմտիւլէր քի սօնրա վագթ
իլէ եէմլէք իլէ պիրլէքտէ Ռօմայա կէթի-
րիլտի, վէ հալա պու կիւնէտէք ազիզին
պատարագ վագթինտէ գուլլանտըղը էս-
վապլար վէ ախեր ազիզ թագըմլար օրա-
տա տագլը տուրուրլար: Պու ազիզին շէ-
ֆաաթըյլա Ալլահ թէալա հաղրէթլէրի

ջօգ միաճիզէլէր իշլէմիշ տիր վէ հալա իշլէր։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1

Ս. ԸՆՏՈՆ ՎԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ

Պու ֆքի ազիզլէր գայաէրի աէմթինաէ պիր մանաաթըը իշլինաէ բահիպանէ էօմր կէշէրիրիմիլէր։ Գրիգոր Լուսաւորիչ վէ-տէրիմիզ օլ թարաֆլարա կէլիպ օնլարըն եաշայըշընըն թարզընը կէօրաիւյինաէ ֆազուլէթլէրինէ շապան օլուպ օնլարը գապուլ էթտի. վէ պիր գաչ շահրատէ-րիյլէ պէրապէր պիլէաինճէ էրմէնիսթանա կէլմէյէ եալվարտը։ Տարօն աէմթինէ կէլտիյինաէ Ս. Կարապետին իամի շէրի-ֆինէ Իննաակնեան թէամիյէ օլունան մա-նաաթըը եափտը վէ օրատա ապքին օլա-ճագ բահիպլէրին թէրպիյէսի իշին Անտոն վէ Կրոնիդէսի պրագտը։ Պու ազիզլէրին ղայրէթիյլէ ազ վագթ իշինաէ մանաաթըը իլէրիլէսի վէ Ս. Կարապետին քիլիսէ-սինին ատը շէօհրէթ պուլտու. բահիպ-լէրին սայըսը կիւնաէն կիւնէ արթտը վէ քէմալիյէթ պապինաէ նամըլարը տիւնեա ալէմէ չավ օլտու։

Պու գատար էյլիքլէր իւզէրինէ մալ-բուրլանագ եէրէ, Ալլահըն հուզու-րինաէ տահա զիատէ ալչալտպ էթտիյի

ի հաճելար իչին շիւքր առնարբարելար, վէ ծնաան ածնրա առխի ազիզ լութֆունու իւզերլէրինաէն էքսիք էթմէսին առչի եալվարբելարբար: Քէնաիլէրի պիր շէյ էթմէաէն շահրալէրինէ պուլարմազ բար-լար. օրուճ, վիրհիզ, բիյազաթ, առւա վէ թէֆէքքիւր խառուսինաէ քէնաի հազգլարընա նէ գառար արգբյբարլար-առ առ օլ պիրլէրինէ սէօզաէն զիառէ քէնաի իպրէթլէրինի կէօսթէրաիլէր. պաղէն առխի մանառաթբրաան չէքիլիպ եազըն օրմանլարառա զահիառանէ եաշար բարլար: Լուառւարիչ վիառերիմիզ Ղեառն-դիառա եազարզը թէշէքքիւրնաէմինաէ՝ պու ազիզլէր նաառիր իւլ էմնալ ճէվհէր-լէրէ պէնզէր, առմէսիլէ՝ օնլարըն հազ-դընա էառինաիյի խօշնուդուդունու պէ-յան էառէր:

Պիր գաշ սէնէ ածնրա Լուառւարիչ պապամզը Տրդառ փառիշահ իլէ Րօմա-ան սէօնաիւյիւնաէ Յննակնեան մանառա-թբրընա ուզբայրպ փառիշահրն արգիւ-սինէ մէպնի պու խբի ազիզլէրի էօնիւնէ չըգարմազ խաթէառիյէ սէ արանրպ պու-լունմառզ լարընառա փառիշահնէ գառար մահգուն օլառւյառա առ՝ Ալբիանառ նամ փիագուպուն վառէթառբյա պէշ կիւն արաշթրառրգառան ածնրա՝ պիր առպահ չայըր իւզերինաէն զէպուրլէր սէռի խշխթ-

*

տիքլէրինտէ օրայա տօղրու վարըպ պու-
լուշտուլար վէ ասնրա Լուսաւորիչ փէ-
տէրիմիզէ տախի խապէր կէօնտէրիլմի
.քի , ազիմ ալայ իլէ խաթիդպալլէրինէ
կէլտի վէ խայլի խայր տուալէր օգու-
տուգտան ասնրա հէփսի պիրլիքտէ եինէ
Իննակինեան մանասթըրընա ավետթ պու-
յուրտուլար :

Քիլիսէյէ կիրտիքլէրինտէ Տրդատ գար-
շըլարընա չըգտը վէ տիզ չէօքիւպ ալդըշ-
լարընը ալմազ խաթէր իտի . լաքին ազիզ-
լէր անիտէ այաղա գալտրըտըգտան ասնրա
Ալահըն իտի շէրիֆի իչին էթտիյի խայր
ամէլլէրի մէտո էտիպ տահա զիատէսինէ
եիւրէք վէրիրիտիլէր : Փատիշահ պիլէլէ-
րինճէ օն պէշ կիւն գատար էյլէնտիքտէն
ասնրա փախթախթը Վաղարշապատ շէհ-
րինէ ավետթ էթտի . վէ Ս . Գրիգոր օն
կիւն միգտարի տահա գալըպ բուհանի
մատտէլէր իզէրինէ տուհպէթ էտէր
իտի : Ազիզլէր պու թարիգ իւզրէ խայլի
զէման եաշայրպ էվվէլ Ս . Անտոն վէ նէի
այ ասնրա Ս . Կրանիդէս վէֆաթ էտիպ
կէօյլէրճէնէթինէ ուչտուլար , վէ շախրա-
լէրի ազիզ ուսթալարընդն թէնինի ալըպ
ալայ վէ զինէթ իլէ քիլիսէ իչինտէ կէօմ-
տուլէր :

ԸՆԸՆԻՔ ԸՈՒԸՎՐՆԵԼ

Հիքեայէճիլէրին հիւքմինճէ Ս. Անանիա Ղամ շէ հրինաէ տօղմուշ տուր. Փաղուլէթէ վէ քէմալէյէթէ օլան մէյլի իշէին թէրքի տիւնեա էտիպ Գուրթարըճըմըզըն եէթմիշ հքի շահրալէրինին արըասընա կիրտի վէ ախէրլէրինաէն զիսաաէ զայրէթլի օլաուզու իշէին Ս. Պետրոսան Ղամ իւզէրինէ եպիսկոպոս նասպ օլունաու։ Պու ազիզ թէն թարաֆընան կիւզէլ վէ կէօնթէրիշլի օլաուզու կիպի թապիաթըյա տախի թաթըլը վէ հազիմ իտի. հէր աէօզիւ վէ հարէքէթինաէ Րուհուլահլէ մէմլու օլմասը կէօրիւնիւր իւտիւ.

Պօղոս առաքեալ էլինաէ ֆէրման իլէ ճէմի քրիսթիյանլարը սիւրիւպեօղ էթմէ իշէին Ղամ թարաֆընա վարտըղընաա Քրիաաոս էֆէնտիմիզ Անանիայա կէօրիւնիւպ Պօղոսուն հազգընա կէշէնլէրին մանասընը վէրտիքաէն սօնրա շէհիրէ կէլտիյինաէ կիտիպ ճան կէօղիւյլէ պէրապէր թէն կէօղիւնիւ աէ աշմայա վէ պիլմէտիյի շէյլէրի էօյրէտիպ. քէնտիյէ պիր էյի վախզ հայըրլամըշտա էմր էյլէտիւ։ Քրիաոսաուն էմրի միւճիպինճէ Անանիա հէր շէյի էթտի վէ Պօղոս առաքեալ

**

տախի լազըմ կէլտիյի եէրտէ քէնտինին Անանիանըն էլիյէ տէօնիւպ քրիսթիյան օլմասընը ինչբեար էթմէկ։ Ս. Անանիանըն քիւրսիւսիւ Շամսաբատրյատա տա վազթ վազթ պիր ազ բրտպ եէրլէրէ տէ կիտիպ քրիսթիանլըղը վատ էտէր իտի, քի պու ատրպէսթլիյի իչին եէհուտիլէրտէն վէ փութփէրէսթլէրտէն չօզ զահմէթ չէքտի։ Պիր տէֆա Ելեւթերոպոլիս ճանիպլէրինտէ կէզէր իքէն տինոխլէր էլինէ տիւշիւպ էլի այատը պաղը խային Լիկիանոստան էօնիւնէ չըզարըլտը։ Պու զալըմ իւք կէօրիւշտէ՝ ազիզին տուրուշունատն վէ կէօսթէրիշինտէն հիճապ էտիպ թահթըլըղտա տէօյլէմէյէ պաշլատը վէ ապլընը վէ եաշընը էօյէրէք կէլ ալ-լահլարըմըզտա գուրպան սուն տա էօմրիւնտէն օլմա տէյի եալվարտը։ Անանիա՝ պինամուս հաքիմին թէքլիֆի իւզէրինէ ածէպ կէօսթէրիպ Սաղը սուրթլէրէ գուրպան սունմամ, եէրի վէ կէօյիւ եա-բատրճը Ալլահատն վէ պէնիմ իչին գա-նընը տէօքէն Քրիստոսատն կէչմէմ տէյի, պիփէրվա ճէվապ վէրինճէ՝ հաքիմ զապէպէ կէլիպ տէօյմէյէ էմր էթտի քի՝ իճրա օլու-նէինէ ազիզ ֆիլիբինտէ գալի պու-լունտուղունատա ատրպ տէմիր թարտալար իլէ թէնինի գապլթատը, վէ աթէշ իլէ եա-բալարընը տաղլէտի, վէ թէ.բրտար էմրինէ

միւթիւ օլուպ ալլահլարա գուրպան սունմայա թէքլիֆ էտէր իսի. լաքին Անանիա եինէ րէտտ էթտիյինատէ շէհրատէն տիշարը չըգարըպ թաշա թուԹմաղա էմր էյլէտի. քի իճրա օլունուպ Ս. Անանիա էֆէնտիմիզին 70 ինճի սէնէսինատէ թարիֆ օլունմադ իսքէնճէլէր արտարնտա ազըզ ճանընը կէօյլիւ ուսԹատըն էլինէ թէալիմ էթտի:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 3

Ս. ԿԻՊՐԻԱՆՈՍ

ՎԷ ՅՈՒՍՏԻՆԷ ԿՈՉՍ

Ս. Յուստինէ Անթաքիա շէհրինատէ փուԹփէրէսԹ ալԹալտտան միւնեյյա կէլիպ օնլարըն այնըլարընտա փէք էյի թէրպիյէ օլտու. լաքին ազըր զէյրէք վէ ղայէթ ֆիրտաէթլի օլմադըյըլա թա քիւշիւք չոջուքնատան փուԹփէրէսԹլիյին եալանճըլըղընը թանըյըպ չօգ զահմէթ շէքմէտէն Ալլահըն եարտըմըյըլա քրիս-թիյան օլտու. վէ քէնտի տէօնմէմիյէ դանատէթ էթմէյիպ ալԹալարընըն տախի ապտալնտան տիւշտիւ քի թանըյըպ գապուլ էթտիյի տօղրուլուգլարը օնլարա սէօյլէյէրէք էնճամ արզիւմինէ նայլ օլ-տու, վէ պատէհու քէմալիյէթէ օլան

* * *

արգելմունին իճրասը իչին թիւրլիւ ֆա-
զուլէթլէրե էլ՝վուրսու, պախուսուս պի-
քիրլիք գըյմէթինի թանըյըպ, քիւլ-
լիյէն քէնտիյի ֆրիսատսա սունսու.

Օլ շէհր տէ Ագլատիս նամինտէ պիր
տէլի գանը սաքին օլուր ուսու. պու
Յուստինէնին շիրինլիյինէ շապան օլուպ
քէնտիյէ ալմազ իսթէր իտի վէ մու-
րատընա էրմէ իչին ատամլարընսան
պիրինի արայա գօյուպ Յուստինէնին բի-
զասընը արզուլէր իտի: Յուստինէ՝ պու
թէքլիֆի տույսուզունսա իզէրինէ չօգ
տիշիւնմէյիպ քէնտինին պաշգասընա
սունուլմուշ օլմասընը պէյան էթտիքսէն
ասնրա, ախէր տէֆա պու նէսանէ իզէրինէ
սէօյլէմէմէյէ եալվարտը: Նէվճիւվան պու
ճէվապ իլէ գալգինտէ բահսէթ պուլմայըպ
թէքրար թիւրլիւ ֆէնալէր իլէ էնսէսին-
տէն տիշտի. մէքթուպ՝ մէքթուպ իս-
պէրինէ եազար վէ պէրկիւ գարլարըն արտը
արտսը կէլմէգ իտի. Յուստինէ՝ հէր եա-
զըլարընը վէ փէշքէշլէրինի կէրի տէօն-
տիւրուպ թէքլիֆինին հիչ պիր վէճհլէ
գապտըլ օլմայաճաղընը անլաթտը: Ագ-
լատիս էտէճէյինի պիլմէյիպ՝ ուլթանմա-
տան ասգարլար պաշլնտսա օնսուն իգինի
պէքլէր իտի. Յուստինէ պիր կիւն քիւլ-
սէյէ կիթմէ իչին էվտէն չըգտըղընտսա
սէֆիհ տէլի գանը փուտուսան չըգըպ

իւզերինէ վարար վէ թիւքիւլէյլէ մուհապ-
պէթ նիշանէլէրի կէօմթէրէքէ եանընա
եանաշմագ իսթէր իսի, վէ լաքին Յուս-
տինէ Ալլահա սըղընըպ վէ ազիզ պիքը
Մէրեէմին եարտըմընը տիլէյիպ պրագմա-
տը քի եանընա կէլսին, էլէյլէ այաղըյլա
տէօյիւշտիւ վէ եիւզիւնէ թիւքիւրտիւք-
տէն ածնրա կէչէնլէրին եարտըմընը տիլէր
իսի: Ալլահըն քէրէմիյլէ պու ազիմ
թէհլիքէտէն քէտէրսիզ գուրթուլուպ
քիլիսէյէ վարար վէ պու ֆիւթուհաթ
իւզերինէ շիւքր սունաու:

Ագլադիոս պունուն իլէ տէ իւմիտինի
քէամէյիպ հաթթա Հայվանի նէֆս ա-
թէշի իլէ տսհա զիատէ թուրթուշուպ
Կիպրիանոս իսմինտէ պիր սիհիրպազ
տիւշտիւ քի քէնտի ապլտան խարիճ սա-
նատթըյլա Յուստինէնին կէօնլիւնիւ չէ-
վիրմին: Կիպրիանոս խայլի փարա ալտըգ-
տան սօնրա սէօզ վէրտի վէ շէյթանը
շաղըրտպ եալվարտը քի Յուստինէյի գան-
տրըրնճայատտագ եազտըրը պրագմատըն:
Ալլահըն միւտտաէհիյլէ մէլուն շէյ-
թանը՝ օնու ալտաթմա նէթիճէսիյլէ Հէր
իշվալէրինի իճրա էթտի. լաքին Յուս-
տինէ Հէր թէհլիքէ վագթընտա Ալլահըն
վէ ազիզ Պիքիրին եարտըմընը տիլէյիպ
հիչ եէնիլմէտի: Ագլադիոս եիւրէյի գը-
րըգ Կիպրիանոսա կիտիպ վէրտիյի սէօզլէն

իճրաաբնը էտէմէտիյինաէն շինքեայէթ էթաւ. վէ էվվէլքիլէրաէն տահա զիսաէ դուվվէթլի ճինլէր եօլայրսպ պիր եօլ օնու ալտաթմանըն չարէսինի պուլմադա եալ-վարտը: Ախպրիանոս օնուն արզնւսիւ իւզրէ հարէքէթ էտիպ թէքրար պիր խայր կէօրմէտիյինաէ նէրէտէն հասլ օլույուր ուէյի ճինլէրէ ասրաու. վէ պուննարաան պիրիսի պու շէյի եափամադըղընընէն ա-պէպի Յուսուֆնէնին քրիսթիյանլըղը տրը, եանընա վարադընընէ եիւզիւնէ խաչ չըդարադընը իչին օնա գարշը պիր շէյ է-տէմէյիզ տէտի: Ախպրիանոս պուննու իշխիթ-տիյինաէ տիւշիւնմէյէ պաշլադը, վէ ասն-րա էօյլէ խէ Յուսուֆնէնին Ալլահը սիզ հէվինիզաէն դուվվէթլի տիր. էօյլէ խէ շիմտիյէ գադար պէն տիւնաէ իմիշիմ քի սիզին արզանըզաան կիթմիշիմ. խայր պուննաան պէօյլէ սիզին իլէ ալագամ եօզ տուր, պէնիմ Ալլահըմ տանի Յուսուֆնէ-նին Ալլահը տրը տէյի ճէվապ էտիպ՝ օն-լարա. եօլ վէրտիքտէն ասնրա՝ ֆիքրինի վէ տիլինի չէվիրէն Ալլահ օլուպ չադու-ճադ գօտուղու նիյէթին իճրաաբնը էթ-մէյէ թալիպ օլաու:

Եւսեբիոս նամ պիր ֆադուլէթքեար քիմսէնէ իլէ զաթը վագթինաէն տօսթ-լուգ փէյատա էթմիշ օլուպ ֆիքրինի օնա աչտը վէ Քրիսթիյանլարըն Ալլահը քէնա-

կիսպի պիր ճինսիէրէսթ սիհրպազը գա-
պու էտէրմի տէյի ասրուս: Եւսեբիոս
.քի մուսախսարէն օլ շէյթանի սէնաս-
թրնաան ֆէրազաթ էթտիրմէյէ ղայէթ
չալըշմըշ ըտը, պու սէօզլէրի տույաս-
ղունաա ղայէթլէ սէվինտի, վէ Ալլահըն
մէրհամէթի իլէրինէ խայլի սէօյլէտիք-
տէն ասնրա կէրշէքտէն ածիլըդ պուլա-
ճաղընա օնու գանտըրտը վէ Անթիմոս՝
շէհրին եպիսկոպոսունա կէօթիւրտիւ .քի
տին թալիմաթլարընը էօյրէնտին: Անթի-
մոս պու ատը չըզմըշ կիւնահքեարըն
սէօնմէսինտէն իֆրաթ շող օլուպ օնու
մուհապպէթ իլէ գապուլ էթտի վէ լա-
ղըմ օլան մատտէէրի էօյրէթտիքտէն
ասնրա վաֆթիկ էթտի:

Յուտինէ՝ պու ազիմ թէպիլաթը Պըզրիանոսուն իլէրինտէ կէօրտիւյիւն-
տէ Ալահա շիւքր ատնտու վէ տայըմ
լութֆունու օնուն իլէրինտէն էքսիք
էթմէմէն տէյի տուա էթտի .քի օ տախի
ազլընը պաշընա թօփլայըպ վէ ճէմի վա-
րիյէթինի ֆուգարայա թէվզի էթտի վէ
օնլար իլէ պիրլիքտէ եաշամայա նիյէթ
գօյուպ պիր թէվֆէգքեար վէ խայրէթ ա-
լտադ էօմր կէչիրտի. վէ նայիլ օլտուղու
նիմէթէ թէշէքքիւր իչին պաշդալարընը
տախի գապուլ էթտիյի տինէ չէվիրմէյէ
ղայրէթ էթտի:

Փիւնիկէ վալիսի փուԹփէրէսԹլէր
ինտինտէ նամտար Կիպրիանոսուն պաշընա
կէլէնլէրի տույտուղունտա շաշտը գալտը
վէ Հէր պիլտիյինի Դիոկղետիանոս գրալա
իֆատէ էյլէտի վէ էմրիյլէ Կիպրիանոսա
վէ Ցուստինէյէ քրիսԹիյանլըգլարընը
պըրագմայա ԹէքլիՓ էյլէտի. լաքին
օնլար գուլագ ասմայըպ մէրտանէ բէտտ
էԹտիքլէրինտէ Թիւրլիւ իսքէնճէլէր
վէրտիքտէն սօնրա Հապսա աԹմաղա էմր
էյլէտի. անճագ ումտուղունա գարշը
տինլէրինտէ գավի տուրուպ պաշգալարընը
տախի ավլամայա ղայրէԹ էԹմէլէրինի
կէօրտիւյիւնտէ գայնար գայնար եաղ վէ
զէՓԹ գազանը իչինէ աԹտըրտը. քի ա-
զիզլէր պէքէտեր իչինտէ գալըպ Ալլահա
սէնալէր օգուրսուզլար: Կիպրիանոսուն
սապըգա շահրտի միւնէճճիմլէրին պէրիսի
աԹէշին եագմամասընը սիհր գուվվէ-
Թինէ վէրիպ քէնտիսի տախի օնու էտէ-
պիլիրիմ ատյի օրԹայա չըգտը, վէ Թէք-
լիՓի գապու օլունուպ խայլի կիւլէճէք
շէյլէր էԹտիքտէն սօնրա աԹէշէ աԹըլ-
տրպը կիպի անի վահիտէ եանըպ քիւլ
քէսիլտի: Պու հիքմէԹին խապէրի տէօրԹ
եանա չավ օլտուղունտա վալի գօրգտու
վէ մահպուսլարը Իգնիմիտէ գրալա եօլ-
լատը: Դիոկղետիանոս հազգլարընտա
տույտուղու շէյլէր իչին գուտուրուպ պայ-

ր՛ի թէֆթիշ վէ թէֆէհհիւս էթմէտէն
իքիսինին տէ պաշընը քէսթիրտի վէ ալ-
թը կիւն միդտարի սահրատա պըրագտը
ք՛ի գուշտարա եէմ օլսունլար, վէ լաքին
Ալլահըն մախտուս ինայէթիյլէ հիչ պիր
ճանավար եանլարընա եանաշմատըղընտա
կէճէլէյն քրիսթիյանլար չալտըլար վէ
կէմիյլէ Օսմայա եօլլատըլար, ք՛ի հա-
լա պու կիւնէտէք օրատա էթիպարտա
տըրլար:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 4

Ս· ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՍ ԱՍՍԻԶԵՑԻ

Հատտէն զիատէ Ալլահմու հապպէթի
իչին պու ասիզ Էսրաֆինի իւնվանըյլա
թէամիյէ օլունուր. վալիտէսի սօն կիւն-
լէրինտէ տէրտի զիհտէն չօգ էօրտէլէնիպ
համլինի վապ էտէմէտիյինտէ պիր զարիպ
տիլէնճինին թէքլիֆի իւզրէ պիր ախօրա
կիրիպ օրատա Ֆրանչիսկոսու տիւնեայա
կէթիրտի ք՛ի տահա ք՛իչիւք եաշընտա
իքէն հէր կէօրէն ադլինէ վէ ֆադուլէթէ
օլան աշգընա վուրուլմուշ ուտու: Եաշը
քէմալինէ եէթիշտիյինտէ փէտէրի ախ-
զուաթա մուալահաթընա օնու գօտու.
Հափիմ վէ խօշմէշրէպ, փաքլըղընա զիան
վէրմէճէք արգատաշլար իլէ իւլֆէթ էթ-
մէղ իտի. ֆուգարէլէրէ ատատագատ զա-

յէթ չօղուտու, հաթթա հէր կէլիպ պիր շէյ տիլէյէնի պօշ եօլլամամայա գալմին-
տէ ահտ էթտի: Պիր քէրրէ իշի արաբն-
տա պիր ֆագրը կէլիպ աատագա իսթէտի
քի ազից ֆիքը գօմատան եօլ վէրտի.
լաքին ահտը ֆիքրինէ կէլտիյինտէ հէմէն
էնսէսինտէն գօշուպ իսթէտիյինտէն զիա-
տէ վէրիպ շազ եիւրէյլէ կէրի տէօնտիւ:
Պիր ախեր տէֆա սօգագտա պիր ֆա-
դրա բաթ կէլիպ եանընտա վէրէճէք
պիր շէյ պուլամատըղընտա եավապրնը
չըգարտը օնա կիյտիրտի. վէ պիր պաշգա
քէրրէ աթ իլէ կիտէր իքէն պիր ույուզա
բաթ կէլիպ անի վահիտտէ աթտան
էնիպ օնա ատատագա վէրտի, վէ օ տիլէն-
ճինին եարէլի պէրէլի էլինի ալըպ էօփ-
տիւ, վէ սօնրա իրինի սիւզէր իքէն պիր-
տէ կէօզիւնտէն զայպ օլտու. ազից Ալ-
լահըն իլհամըյլա օ ույուզ սիֆաթընտա
կէօրիւնէն ֆագրըրն մէլէք վէ եախօտ
ցիտուս օլմաարնը պիլիպ շազ օլտու: Պու
վագըատան սօնրա տիւնեա զայլէլէրինտէն
քիւլլիյէն չէքիլմէյէ նիյէթ դօտու, վէ
տուայա մէշղուլ օլուպնէ կիուն Ալլահա
խըզմէթ էտէճէյինին եօլունու օնտան
տույմադ արզուլէյիպ՝ ֆրիատոս խաշ
իսթիւնտէ ատըը օնա կէօրիւնտիւ քի
օլ տագիդէտէն սօնրա կէօրտիւյիւ տալա
պիր տահա ֆիքրինտէն չըգմատը վէ հէր

ան խաթրընա կէլսիյինաէ վէ եախօտ
ախէր պիր խաչ կէօղիւնէ իլիշսիյինաէ էօ-
քիւր էօքիւր ողլամայա պաշլար ըտը։

Ր էճաապնա պինայէն Ալլահ թէալա
հաղրէթլէրի դուլունա թիւրլիւ վազաա-
լար իլէ իբաատէթինի պէյան էթտի. պիր
կիւն գուատսաալ շէրիֆ վազթընաա՝ ին-
ճիլի շէրիֆտէն շու աէօղլէր օգունաու.
Ալթուն վէ կիւմիշիւնիւզ օլմասըն, եօլ-
սա չանթանըզ, վէ իքի գաթ բուպա
եանընըզաա պուլունմասըն, վէ պունա
քէզալիք ախէր նասիհաթլարը աույաու-
ղունաա պու ճէմի աէօղլէրի Ալլահ թա-
բարքընաան քէնտիյէ աէօյլէնիր կիպի
թուԹաղ օնաան ածրա օլ թաղզ էօմր
սիւրմէյէ դարար վէրտի։ Վազթ գայիպ
էթմէտէն եանընաա գալմըշ փարալա-
րընը աա ֆուգարէլէրէ տալըթար, էա-
վապընը չըգարըպ գոպա պիր Հարար
կիյինաի, վէ պէլինէ պիր սիճիմ փարչա-
ը աարըպ օնաան ածրա աուաքեալլար
ուսուլի իւղրէ եաշանագ խաթէր իտի։
Պու եէնի ղըյաֆէթիյլէ ճէմիաթ արա-
պընա տախ կիրիպ թարիֆ վէ թապիր
օլունմագ պիր ածահիպ ղայրէթ իլէ թէվֆի
իւղէրինէ վազ վէրիր իտի, ք՛ի պու վէճՀ
իլէ չօղալարընը Ալլահա դաղանար՝ վէ
պաղըլարը տախ ծնուն էմրի ալթընա
կիրտիլէր։

Շահրալէրինին սայրար օն էքիյէ վարար-
ղընտա քէնտի էօրնէյի իւզրէ վազ վեր-
մէ իչին եազըն եէրլէրէ իրսալ էյլէտի,
վէ ազչա եէրինէ քէնտիլէրինէ Գաւթի
մարգարէնին պու աէօղիւնիւ վէրտի. Աէօղ-
լէրինի Ալլահա չէվիր վէ օ ալէնի ած
պրագմազ: Կիւնտէն կիւնէ շահրալէրի
արթրնճա, ագիլանէ պիր գանտան եաիրպ
իւչիւնճիւ Իննոմկենտիս Փափա Հագ-
րէթլէրինէ թէֆթիշ իչին ատնատու վէ
հեր եազտըգլարը միւգարբէր օլմազընտա
Էֆէնտիմիզին 1209 թարիխինտէ մէզ-
քիւր Փափանըն Հոզուրինտէ, ճէմի
րէֆիգլէրիյլէ պիրլիքտէ ատէթ օլան իւչ
նէվի բահիպլէր ահատա նէզրինի էթտի:
Պու թարիգ իւզրէ գօտուղու մանաաթը-
րըն թէմէլի գավիլէնտի վէ ճէմի բահիպ-
լէրին արզիւսու վէ ինթիխապը իւզրէ
քէնտիի հէվիսինին իւզէրինէ միւպաշիր
նատպ օլունտու: Պու մանաաթը բահիպ-
լէրի՝ իւզէրինտէն վազթ կէչէրէք պիրի-
պիրլէրինտէն այրը գանտուրտար իլէ մա-
նաաթըլար գուրմուշ տուրլար, լաքին
շու կէչէք տիր. քի թա իլք կիւնիւնտէն
հալա կիւնիւմիզէտէք Քիլէսէի շէրիֆին
շանտա իզդէթի իչին հէվսինին էթտիք-
լէրի փէք չօղ տուր վէ հեր նէրտէ իթի-
պար պուլմուշ տուրլար: Մանաաթըրընրն
ինթիզարընը ալտըգտան սօնրա թէվա-

պիէրիյէ պէրապէր Ասիզիյէ կէլտի վէ փօրթիւնգուալա ակնիլէն քիւչիւք քիլիսէ իչինաէ կէճէ կիւնահւզ տուա էտէրէք վէ օրուճ թուԹարտ կէչիրիր իսի· ատագա իլէ եաշար վէ թէվապիլէրինի վազթ վազթ եազրն եէրլէրէ եօլայրպ նէտտիԹ վէ թէվակէ իւզէրինէ վազ վէրէրէք ճէմի քրիսԹիյանլարը Ալլահրն թէմալիհլէրի իւզէ եիւրիւմէյէ տավէթ էտէր իսի: Եօզարրտա գէքր օլուհան քիլսէ իլէ պիրլիքտէ ճիվարընտա պուլուհան արագի Ս· Բեռնարդոսն բահիպլէրինին օլարագ Ս· Ֆրանչիսկոս պաղշտարլար վէ ազիզ պու հէտիյէ իւզէրինէ գայէթ շագ վէ թէսէլլի օլուագ մանտաթըրը օրտտա եափար:

Հէր շէյտէն գիտտէ գայրէթի՝ կիւն պէ կիւն տայրար արԹան բուհանի շահրտլէրինի՝ Ցիտուսն պաղչէսի իչինաէ էյի իշւէմէ իչին ՖագուլէԹլի վէ տատրգ էմէյէ իսի: Պիր շէյ պուլտրմտան քէնտիսի էվվէլ իճրա էտէր իսի· լէզգէԹլի Թամամ եէմէգ իսի, վէ եէմէյէ մէճպուր օլտուգունտա տա իւզէրինէ քիլ աչար վէ եահօտ տատր կիԹաբն տէյի տա գարըշարըր իտր: Քիլիսէ պիւյիւք օրուճունան մտատա աէնէտէ պիր գաչ տէֆա տախի իրտատԹիյէ սրգր՝ օրուճ վէ վէրհիգ ԹուԹարըտր: Կէճէլէրի եամԹագ

եէրինէ գուրու թօփրագ իւզէրինէ եան կէլիր իտի. վէ եիւզ եաատըղը եէրինէ եասը եումրու թաշ վէ եախօտ պու-տագլը քիւթիւք փարչասը գուլլանըրըտը։ Ախտիյի պիր պայաղը ուզուն գաֆթան ըտը. սանքի հէր կիւն գան ապրանճայա-տագ գամչըլանըրը ըտը, վէ պուննունլա տա գանատաթ էթ մէյիպ նէֆսինի գըրմադ իչին թիւրլիւ շէյլէր իճատ էտէր իտի։ ճէմի չէքտիյի ալըրլարը արատընտա կէչ-միշ կիւնահլարը իւզէրինէ ափվ վէ սօ-նունտա տա մէլէքեանի փաքըղղընը թամ տագլամադ իչին Ալլահտան եարտըմ տիլէր իտի։ Ֆիլ վագը պիր կիւն մէլուն շէյթան տաէթտէն գիտաե ֆէնտա ֆիքը-լէր իլէ օնա էգիյէթ վէրտիյինտե ադիվ՝ ախէր թարդ էլինտէն գուրթուլմայըդ քէնտի քէնտինի գար իչինէ կիւմտիւ, վէ թէնի եարը ոօնմուշ տուչմադ օլուն-ճայտատագ իչինտէն չըղմադը։

Ս. Ֆրանչիսկոսուն ալչագ կէօնիւլլիւ-յիւ տէ օրուճա վէ փէրհիզէ օլան աշգու մուհապպէթինտէն աշտագա տէյիլ իտի. էլ գագա պիրիսի օնու մէտհ էտէճէք օլուբտուչտա, Սօնունա գատար ածէպա պէօյլէ գալտիրէճէքմիյիմ, հիչ քիմսէ պիլմէզ, օլ սէպէպտէն մէտհ էթմէյին, թէքրար, Ինսան՝ Ալլահըն կէօզիւ էօ-նիւնտէ նէ իսէ օ տուր, նէ պիւյիւր վէ

նէ քիշիլլեր, ասէր իսի։ Պիր կիւն թէ-
վէքքիւլլիւ բահիպլէրտէն պիրիսի, Սէն՝
անձին իւզերինէ նէ՞ տիւշիւնիւրսիւն տէյի
ասրտու, վէ ապիկ՝ Էյհէր Ալլահ պանա
քէրէմ էտիպ կէօսթէրտիյի մէրհամէթի
պաշդա պիր կիւնահքեարա կէօսթէրմիշ
օլսայրտը՝ պէնտէն զիատէ հէմ էյի վէ
հէմ միւթէշէքքիւր օլաճաղընա հիչ
շիւպհէմ եօղ տուր տէյի ճէվապ վէրտի.
վէ պու ալըղտան տէտիյինէ եիւրէյին-
տէ տէ իննանտըղը իչին՝ հիչ պիր թիւրլիւ
քահանալըղ րիւթպէտինի իւզերինէ ալ-
մատը. վէ քահանալարա ղայէթ չօղ
իթիպար էտէր իսի։ Պու պատտէ՝ պիր
տէֆա, Էյհէր պիր եէրտէ վէ պիր սահթ-
սա մէնէյէ վէ քահանայա րաստ կէլէյի-
տիմ իլէ էվվէլ քահանանըն էլինի էօ-
փէր վէ ասնրա մէնէյէ օլան րիայէթիմի
պէյան էտէր իսիմ, տէմիշ տիր։ Ֆագրը-
լըղա տահի ղայրէթի ղայէթ ածախ
տիր. վէ հէրնահիհահթը տրտարնտա թէ-
վաիլէրինէ տէ պու նահիհահթը վէրիր,
վէ Քրիստոս պէնտէր օլմայա չալըշըրսըն։
Պու թաւրիգ իւզրէ ճէնննէթ լեզգէթինի
տիւնեատա ալմատա պաշլատըղտան ասն-
րա, ղայրի կէօրիւնմէդ իսի։ Չօղ տէֆա տուա
յիւք կէօրիւնմէդ իսի։ Չօղ տէֆա տուա
վաղթինտէ Ալլահ մուհամմէթիյէ
թուխուշտ քէնտի քէնտինտէն չըղտը,

օմու՞շ պագար իքէն պիրաէ կէօրսիւյիւ
եարալարըն թրպզբար էլէրի վէ այագ-
լարը իւզէրինէ թրպ օյունաու շէօյլէ քի
եարալարընաան պիր գաշ գան տամլալարը
տախի կէլսի վէ էօմրիւ ացնունաուագ
պայդ օլմուան գալը. Հաթթա նէ գա-
տար ջէնտիսի կիզլէյիպ կէօսթէրմէք
իսթէրիսիյաէ տէ՝ ապըրըլընաա կիպի
էօլսիւքաւէն ացնրա տախի պէլլի կէօրիւ-
նիւբ իւտիւլէր: Ակըշէք եարալար եիւգ-
տէն օլմայրագ՝ ագբարընը իչէրիսէն տախի
տուչարբար. էգճիւմլէ պու պագաէ Քրիս-
տոս պէնգէր օլուաղու իչէն պայդէթ շագ
օլուրուաու:

Պու հէքմէթտէն էրի ուչնէ ացնրա պիր
ապար խաղթէկիչ տիշսիւ վէ էօկիւմիւ-
նիւն էապըն օլմարընր պիլէրէք քիւչիւք
Փօրցիսնզուա քիլիսէյինէ կիթտի վէ
օրաաա ճէմի խորհուրդլարը ապրդաան
ացնրա փաք բանհինի եարարճարընէն է-
լինէ թէալիմ էթտի: Ասլմէտէն էվվէլ
ճէմի բանհիլէրինի պիր եէրէ թօպ էտիպ
ացն ապրշընր վէրտի վէ ախէրնատհաթ-
լարը արարընաա, Ալահըն գօրդուաու
իչինաէ, վնաասէմէթ էթմէյէ գայրէթ
վէրիպ արշուարդլարը կիպի պիթիրիչէ-
լէրէ մաթթաա վէրտի վէ ծնաան ացնրա
վէտաէշիպ Քրիստոսուն ախատէթ էրինի
օգուտսուզ էմր էթտի, վէ ացն տադիգէ-

մինակ գաւիթ մատրաքնին ալօղլուխի ալօղներ Թէքրաթլայրդ եանի Զմիւռնիոյ գաւառն գտրթար պէնի մէ էճրինի մէրինձկիւտուէ սալհդէր պուռա պէրկիօրդար ալիդէր, Ինճեսախլիկին 1226 Թուականէն ճանցնը Թէպիմ էմ։

ՀՈԳԱԾՈՒԹԻՒՆ 5

Ս. ՀՈՒՓՍԻՄԻ

ՎԻՃԱԿԱՆԸ

Ընտհդն փարիզ ճարիկէսի Հոխխանի Վիսկէտոսուն գրայն ալվէճի էկեռմինէ Բօմա չէհրետէ ոճն մէ Ֆռանսէ սահկի ամպարտաւն տիւնեայէ կէտի։ Սիրիլէսի գրայտարան իւէրի կէլմէ գրէյս օլուեր, շիրինկէ Հազրնա պիմէնէ, Ֆարալէմէ մէ Թաւշէրշէ շարտուան պէրի պիրիկնէ օլուն հէմէն գայէմ չօղ մէ Ընտհ մէրկիսի ան ամէն Ֆռանսէ կիւն ալ կիւն ատհա գիտէ արմբրուտ իշին էհի Թարմա Վասիանէսին էլ ամբուտ Թէրսիկ օլուրատու։ Նաշիր ալոյ սիւնեայր Թանտրդրնտու՝ ծուն հէր մէրկիսէճէյի գէվռա ալֆայա էիւղ չէմիրսի մէ Վասիանէսին նահհամէր իւղէ քէնտիյի ալոյ Պիրիսին իւրմէթինէ մէրիս ահ-

ատ նէզը իւէ պէքիրելիներն ծա ատ-
ատ վէ Քրիստոսն իւպէրինէ էօլմե-
յի ապկ խաչ փարշատնատն պէյնատա
ատրպ հէր Փաթուլէթ թարիֆինատ մէր-
ատնէ կիտէր վէ օլ պէր ատպատաշտարընա
էյի խալէթ օլսուր ատատ։

Փաթ վէրէմէլէրին ատէթ իւպէ
Վոսկրեատեատա գրած իւք էհլինի պօշա-
յըպ ապղատ գրպատրընատն պէր թանէ-
սինի ամմպ խաթէտ վէ ատվէթի իշինա
տ պատընատն թատաղրճէլէրէ էմր վէ-
րիլատի քի հէր ևէրի կէպինէր վէ փատե-
շահա լայըպ պէքրէրին ատրէթինի ատրպ
քէնարկ էօլատրնատր։ Պատ էմր գատվէ-
թէյլէ ճէպրնէ Գայիանէնին մատատթը-
րընա ատ կէտիկէր վէ օտատա ճէմ օղմշ
պէքիրէր ատատրնատա Հոխանանկի կէօ-
րիպ ճէմաղինէ շատան օտատար վէ ֆիլ-
հալ թատղրինի ատրպ փատեշահա ատնա-
ատրար։

Վոսկրեատեատա ատ մանի օտնատճատ-
թատղրի կէօտանչրնատ ատվինճինատնէ
քէնարկ գայդ էտէդ վատի կէշրիմատնէ
նէքատահ ատղրեր էմի կիշի կիտ վէ
ատան քէտատ, վէ րէճալ քիտատր թա-
գրճրնա խատէր վէրիլատ քի փատեշահ
ատչրնանինատ ատէթ օղա վէշքէշէր
իւէ օղ կիտատ վէ օղ ատան ատրի
հրամայատատա ատրատնատնդատր։

Ալլահըն կիւնահարզ դումբուլարը, զա-
լիմ տիւշմանըն քէնտիլերէ, ալէլխուսուս
զըզգարտաշլարը փաքիզէ Հալիփահմէյէ
դուրտուղու տուղաղը կէօրտիւքլէրինաէ
ղայէթ մահզուն օլտուլար, վէ լաքին իւ-
մուէն հէփիսի տուայա տուրուպ Րուհ-
ուլլահըն նուրունու վէ ազիզ Պիքը
Մերեէմին եարտըմընը տիլէտիլեր. վէ
օնտան սօնրա իթթիֆագէն սէօզ պիր
էտիպ կէճէլէյն գաչմաղա վէ ախեր տէվ-
լէթ թօփրաղընատա ղարիպլիք իլէ կէչին-
մէյէ գարար վէրտիլեր. Ալլահ թէալա
Հաղրէթլէրի տախի ճարիյէլէրինին րէյինէ
եարտըմ էտիպ կիզլիճէ Հաղըրատա պու-
լունան կէմիլերէ կիրտիլեր վէ պիլէլէրին-
ճէ պիր գաչ տախի քահանայ ալըպ եէթ-
միշ քիշի գատար Գուռանի շէրիֆէ գաչ-
ատլար: Սաղ ուէլիմ գարտայա շըգտըգլա-
րընատա Հեր շէյտէն էվվէլ Քրիստոս
էֆէնտիմիզին տօղտուղու վէ էօլտիւյիւ
միւպարէք եէրլէրէ զիարէթ էթմէյէ
գարար վէրտիլեր. վէ ահօլարը իւզէ
Հեր եէրի կէզտիքտաէն սօնրա Գեթսեմանի
պաղչէսինատե ազիզ Պիքիրին մեզարը իւ-
զէրինատե Գայիանէ վէ Հալիփահմէ տուայա
տուրուպ օնուն քէրէմինի տիլէտիքլէրին-
ատե իլՀամը իլահի իլէ Պուրատատա տուր-
մայըպ էրմէնիսթանա կիտինիզ վէ օրատա
իայլի բէնճիտէլէրէ թէՀամիւլ էթտիք-

տէն ասնրա գանընզ իլէ օղլում Յիսու-
սուն Ալահլըղընա շէհատէթլիք էտէճէք-
սինիզ տէյի գալպլէրինէ տուշ օլսու:

Պունտան ասնրա եիւրէք ալըպ եօլա
տիւշտիւլէր վէ Սըվալ շէհրինտէ իպա-
տէթլէրինի էթտիքստէն ասնրա տահա
իլէրի վարտըլար, արգասուշլարընտան
պազըլարը Ալահընն իլհամըյլա այրըլըպ
թէննա եէրլէրէ պիրէր վէ եախօտ իքի-
շէր չէքիլտիլէր· վէ գալան օթուզ պէշ
քիշի Գայիանէ վէ Հոխսիմ կէչտիքլէրի
թէհլիքէլի եէրլէրտէ տուտարը վէ պի-
լէլէրինճէ պուլունան քահանալարընն է-
լիյլէ խայլի միւճիւզէլէր իշլէտիքտէն ասն-
րա էրմէնիսթան փահիթախթը վաղարշա-
պատ շէհրինտէն տիշարը պազար իչինէ
տախլ օլուպ օրատա ապքին օլտուլար վէ
իչլէրինտէն պիրիսի պօնճուգճու օլտուղու
իչին ծնուն սանսաթըյլա հէփսի տէ
կէչինիր խտիլէր: Կէլիպ կէչէնլէր պուն-
լարը կէօրտիւքլէրինտէ սէպէպինի պիլմէ-
տիքլէրի իչին շաշար գալըրըտըլար, վէ
լապքին չօղա վարմայըպ հէր շէյ օրթայա
չըգարը: Զիւնքի Դիոկղետիանոս գրալ
պունլարընն գաչտըգլարընը տույտուղուն-
տա զայէթ խըշմա կէլիպ իլք էվվէլ մա-
նսաթըրլարընը պատտը վէ օրատա գա-
լանլարը գըլըճտան կէչիրտի, ասնրա
Հոխսիմէյի պուլմաղ իչին շուրայա պու-

բայց առէմլէր չըգարըպ իւմիտի պօշա
չըգտըղընտա տիշարըլարա տախի առէմլէր
իրսալ էթտի վէ էնճամ էրմէնիսթան
սէմթլէրինէ ֆիրար էթտիյինի տույտու-
ղունտա էրմէնիլէր փատիշահը Տրդատա
մէքթուպ եազըպ մասլահաթը անլաթտը
վէ էյէր քէնտիյէ տէ մագպուլ օլուրսա
Հռիփսիմէյի եանընտա սագլա տէյի իվն
վէրտի։ Տրդատ պու խապէրի ալտըղընտա
չափուճագ էթրաֆա արայըճըլար չըգար-
տը վէ չօղա վարմայըպ օնլարըն շէհիրտէն
տիշարը սաքին օլմասընը իշիթտիյինտէ
ֆիքըրլէրինի անլամագ իշին տավէթճիլէր
եօլլատը։ ճէմի շէհր էհալիսի պու խա-
պէրլէր իւզէրինէ այտղա գալգտը վէ
Հռիփսիմէյի կէօրիւպ օնտուն հիւանիւնէ
մայլ օլմագ իշին քիւմէ քիւմէ պաղիս-
թանլարա վարըրըտըլար։ Գայիանէ՝ պու-
լունտուգլարը թէհլիքէյի կէօրիւպ հէ-
փիսինի պիր եէրէ ճէմ էթտի վէ Աւետ
գօրգուսու իւզէրինէ սէօյլէմէյէ պաշլատը
հէր շէյտէն գիսատ Հռիփսիմէյէ՝ պաշըն-
տան կէշմիշլէրի անլատըպ թէքրար շէյ-
թանըն պու իքինճի ճէնկինտէ տէ մէրտ
օլմագա նատիհաթ վէրտի։ Պունլար՝ պու
րուհանի ատհպէթլէր արտաընտա տու-
րուր իքէն՝ փատիշահ թարաֆընտան
եօլլանըլմըշ րէճալ քիպար Հռիփսիմէյէ
աղթուն լիպտա կիյտիրիպ գօշուլար ա-

բայց կէօթիւրմէ իչին կէլմիշ իտիլէր։ Փատիշահ էմրինի օնլարա պէյան էթ-տիքլէրինտէ՝ հէփիսի պիր աղըզ գարշը գօտուլար վէ ասլա պիրիպիրինտէն այրըլմայըպ շէյթանըն տուզաղընա տիւշմէյէճէքլէրինի պիր ալլահանի սէրպէսթլիյլէ պէյան էթտիլէր, շէօյլէ քի Ալլահ թէալա հապըէթլէրի՝ ճարիյէլէրինին տուատը մագպուլ օլմասընա ասլամէթէն էօնսիւրլէրէ գուվվէթ վէրիպ դէլզէլէ օլուր կիպի պուլունտուգլարը եէրի սարսար վէ ճէմի օրատա օլանլար գօրգուլարընտան գաչտըլար, վէ փատիշահ թարաֆընտան կէլէնլէր տախի Հուիսիմէյէ էլ ալմատան սարայա կիպիպ մատահաթը փատիշահա անլաթտըլար։

Տրդատըն պու հիքմէթ իւզէրինէ ագլը պաշընա կէլէճէք եէրէ տահա զիատէ խըրսընտան վէ նէֆսինտէն քէնտիյի ալտըրտը վէ ճէպրէն թուֆուպ Հուիսիմէյի կէթիրտինլէր տէյի էմր էթտի։ Էմրի իճրա օլուպ Հուիսիմէ փատիշահ սարայը իչինտէ պիր օտայա գափանըլտըգընտա՝ տիգ իւաթիւնէ կէլիպ տուայա տուրտու վէ Ալլահըն քէրէմինի իւզէրինէ տիլէտի։ Պիր ճիւզլի սօնրա փատիշահ կիյինմիշ գուշանմըշ իչէրի կիրիպ ֆէնա մէյլինի իճրա էթմէյէ տավէթ

էթտիյինտե Հոխխոխմէ եիւղևունէ պիլէ պագմայրպ ուսատրնտան կէրի տուրմատը. օլ զէման գուվվէթ ճիհէթիյլէ նամտար Տրդատ պագէպէ կէլնպ եանընա վարտը վէ գօրաքի մէրամընը իճրա էթմէյէ չալըշըրտը, վէ լաքին ազկ Հոխխոխմէ օնունա եէտի սահթ միդատրի մէրտանէ ճէնքլէշիպ Ալահըն եարտըմըյլա ալթ էթտիյինտե՝ Տրդատ միհման վէ հէլլսէ տիշարը չըգտը վէ գայխանէյի կէթխուտիրիպ օնուն էլիյլէ Հոխխոխմէնին կէօնլինու եախմայա չալըշտը. վէ լաքին գայխանէ թէքրար ֆուրսաթ պուլսպ՝ պիքիրլիյինտե գավի գալմայա վէ էօլեւմէն գօրգմամայա նասհաթ վէրտիյինտե ադիզէնին ադըլընը թաշ իլէ վուրտուլար վէ վահիշահ թէքրար իչէրի կիրիպ եէնիսէն օնուն իլէ կիւլէշիր խոխ: Ալհասալ կէճէ եարընը լէզիլ պէտնամ օլուպ օտաստան տիշարը ալթընտրըլընտա՝ Հոխխոխմէ Ալահա վէրտիյի գուվվէթ իչլէն ակնալէր օգույարադ խալդը եարտը վէ օլպիր արդատաշլարընըն պուլունտուղու եէրէ վարըպ ազկ պիքիր Մէրեէմէն իշլետիյի հէքմէթի նադլ էթտի: Պու խապէր իւղերինէ հէվխոխ տէ շադ օլուպ օնունըա պիրլիքտե թէշէքքիւրէն տուայա տուրտուգլարը վադթ վահիշահ թարաֆընտան եօլլանըշմըշ տուքեր իւսթէ կէլտի

վէ ազիզ Հռիփսիմէի թուքուպ իւք էվվէլ տիլինի քէսթիլէր վէ ասնրա եէրէ տէօրթ գազըդ գապըպ էսվապընը չըդարըդան ասնրա էլլէրինի վէ այագլարընը կէրտիլէր վէ էթրաֆընա աթէշ եապըպ չագմագ թաշը իլէ պէտէնինի փարչա փարչա էթտիքտէն ասնրա եապտըլար, վէ Փատիշահ էմրինէ գարշը կէլէնլէրին հալի պէօյլէ օլուր տէյի տէլլաէ չաղըրտըլար: Օլ պիր արգատաշլարը պու գալիմ ճէլլատլարըն կիւնահսըդ Հռիփսիմէյէ վէրտիքլէրի իսքէնճէտէն գօրգուպ ոնլարըն իրատէթինէ եաթաճագ եէրէ սէվինտիքլէրինտէ, ապքէր տայանամայըպ ոնլարը տա գըլըճատան կէչիրտի վէ օլ կիւն էօլէնլէրին սայըսը օթուզ իքի քիշիյտի: Սոնրա ազիզ պիքիրլէրին օթուրտուգլարը եէրի արատըլար վէ պիր խատթէ պուլուպ ոնու տա օրատա էօլտիւրտիւլէր վէ Հէփիսինին թէնինի տէ տիշարը սիւրիւքլէյիպ հայվանաթա եէմ օլտուն տէյի պրագտըլար:

Էրթէսի կիւն փատիշահ այըլըպ թէքբար Հռիփսիմէնին իւզէրինէ տիւշիւնիւր վէ պիր թագրիպ ոնու ավլամայա չալըշըր ըտը, լաքին էօլտիւյիւնիւ իշլէթտիյինտէ թէքբար քէնտիյի գայպ էթտի վէ սէպէպ օլան գայիանէյէ տէ էզիյէթ վէրէրէք վիւճուտինի օրթատան գալ-

*տըըն տէյի էմր էթտի։ Էմրի իճրա օլ-
տու վէ ապիզ Գայիանէյի տախի թիւրլիւ
էզկյէթլէր վէրտիքտէն սօնրա Հուիփսիմէ
կիպի էօլտիւրտիւլէր։ Ապիզ պիքիրլէրին
թէնլէրի գըըտա պօզուլմատան գալտըգ-
տան սօնրա Լուսաւորիչ պապամըզ էլկյլէ
իւչ մէզար իչինէ օնլարը կիւմտիւ վէ
սօնրա քէնտի միւհիւրկյլէ միւհիւրլէտի։*

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6

Գ_ՈՒԿԻՒԸՆՈՍ ՎՐԱՀԸՆԱՅ

*Պու ապիզին աթալարը քրիսթիյան
ըար վէ օն իքի եաշընտա իքէն օնլարը
գայպ էտիպ էօյտիւզ գալտը։ Նէ գաւար
տա եաշը քիւչիւք իտիւյտէ Ալլահա
մուհապպէթի պիւյիւք օլուպ ճէմի վա-
րկյէթինի ֆադըը ֆուգարայա թէվզի
էտիպ պիր մանաաթը իչինէ չէքիլտի։
Ադ վագթ զարֆընտա ղայրէթկյլէ տին
վէ քէմալկյէթ պապինտէ օլ տէրէճէ
իլերիլէտի քի, օլ էաէրտէ պաշ գալտը-
մըշ թիւրլիւ հէրաթդըլարըն թիւրա-
հաթ սէօզլէրինէ եազը վէ քէլամ իլէ
գարշը գօրուտու։ Պունտան գաթի նա-
զար էվկյաճէ էօմր կէչիրիր, տիւնեա
ֆանիլիքլէրինտէն գաչար վէ կէճէ եա-
րընա գաւար տուայա մուգայեէտ օ-
լուրուտու. կիւնտէ եալընըզ պիր տէֆա*

թաամ էտէր, էթ վէ շարապ հիշ ապ-
ղընա գօմազ ըտը. քէնտիյէ սէրթ վէ
սըզըյտըյտա տա ախէրլէրէ թաթը վէ
միւլայըմ ըտը. Ալլահտան պաշգա շէյ ի-
ղէրինէ նէ սէօյլէր վէ նէ տինլէր իտի: Պիր
ճիւզի վադթ սօնրա Անթաքեա շէհրինէ
կիթմէք զուհուր էթտիյինտէ, շէհրին
եպիսկոպոսու՝ Ղուկիանոսուն ֆաղուլէթ-
լի վէ իլիմտար օլտուղունու պիլտիյի իչին
ալըպ քահանայ էթտի: Օրատա պիր
մէտրէսէ աչըպ շահիրտլէրինէ պատհէվա
տին վէ իլմ էօյրէտիր իտի. միւսթագիլ
թէսէլլէսի վէ էյլէնճէսի քրիսթիյանլարը
թէրսիյէ էտիպ հադգ վէ պիր տինսիզլէ
գարշը սէօյլէյէնլէրի օնլարըն էլիյլէ
թութմաղ ըտը, վէ քէնտիսի տախի պու
ոէպէպ իչին չօգ ազիլ քիթապլար թէէ-
լիֆ էթմիշտիր: Սատագա իլէ եաշար, վէ
արթանընը տախի ֆուգարէլէրէ վէրիր
իտի. օլ սէպէպտէն քրիսթիյանլար ազիզի
քէնտի փէտէրլէրի կիպի սէվէր վէ հիւր-
մէթ էտէրիտիլէր: Ղուկիանոսուն պու ճէմի
էթտիքլէրի Մաքսիմիանոս գրալըն գուլա-
ղընա եէթիշտիյինտէ թութուպ Իգնիք
շէհիրինէ կէթիրթտի: Նօլտա կիտէրիքէն
տույտու քի քրիսթիյանլարտան գըզգ
գատար ատքէրէ եապըլմըշ տէլի գանլըլար
էզիյէթ չէքմէտէն գօրգարագ տինլէրինի
ինքեար կէլմիշ իտիլէր, պունլարըն եա-

Նրանա վարտը վէ գալպէրինէ էյլէ պիր թէէսիրլի սէօվլէր սէյլէտի ֆի զըմզը տա եէնիտէն ֆրիսթիյան օլուպ նէտա-ժէթլէրինէ նիշանէ ածըլը իսքէնճէլէր արասընատա էօմրլէրինի թէ.քմիլ էթտիլէր։ Պունա քէզալընք զուհուրաթլար Իսինք շէհրինատէ տախի չօգ օլմուշ տուր։

Գրալըն հուզուրինէ չըգարըլընտա, Մաքսիմիանոս՝ ազիզին եիւզունէ պապ-մատը, զիրա գուլալընա էյլէ սէս կէլմիշ խոի ֆի Ղուկիանոս պիր պագըշ իլէ վուԹփէրէսԹլէրի ֆրիսթիյան տինինէ առնտուրուլյօր. վէ օլ սէպէպտէն ֆէն-տինին վէ օնուն արասընա պիր փէրտէ տատըրըպ՝ ապտասընատան, Ան ֆիմ սի վէ տանատաԹըն նէ՞ տիր տէյի սորտու։ Ս. Ղուկիանոս ֆրիսթիյանըմ տէյի ճէ-վապ վէրտիյինտէ, զալիմ խըշմա կէլիպ սէօվիւնիւ շէվկրինճէյէ գատար իսքէնճէ վէրմէյէ էմր էյլէտի։ Լաքին օլ հատսըզ իսքէնճէլէրէ նիսպէԹէն Ալլահըն գուլու հէր ան ֆրիսթիյանըմ, տէյի չաղըրտը-ղընտա, էնճամ գրալ իւմիտինի գաթ էտիպ օնու եէրէ եաԹըրմազա վէ էղալէ-րինի փարէ փարչէ էտէրէք եէնիտէն շիտա-տէԹլի իշքէնճէլէր վէրմէյէ էմր էԹտի։ ճէլլատալար ալտըգլարը էմրտէն գիատէ ինսանֆըզըլըգա ազիզի տէօյտիւլէր վէ եէրէ սէրիպ էնքսէր վէ ճամ փարչէլէրի

իւզերինէ սիւրիւքլէր իտիլէր. վէնիհայէթ դրըտ կէճէ եէմէք վէրմէտէն օ հալտէ, քէնտինատէն էօլսիւն ոէյի պըրագտըլար. լաքին արատա պիր՝ քէնտի եալանճը ալ-լահլարընա տուննուտգլարը եէմէքլէրտէն օնա տախի վէրիր իտիլէր. ամմա ալլահըն շէճաաթը գուլու ալանէն էթտիքլէրի պալխմլիք իւզերինէ շիքեայէթ էտէր վէ վազթի էվայիլտէ եէտի Մահաբայեցի դարնաշլար կիպի՝ Վէրտիքլէրի եէմէք-լէրտէն պիր լօգմա ադգընա գօմաատան իսէ պին ոէֆա էօլումիւմիւ էվլա սայարըմ ոէյի չալըրըր ըտը: Սօն կիւնիւ գրալ՝ ճէլլատլարընատան պիրիսինի, նէ էթտիյինի պիլմէ իշին օնա եօլտամըշ ըտը. Ս. Ղու-կիանոս պուռնու կէօրտիւյիւ կիպի, ինի դրալընա խապէր վէր. քրիսթիյանըմ, վէ քրիսթիյան տախի էօլէճէյիմ ոէտիքտէն օնըտա ճանընը եարտարճըսընըն էլինէ թէալիմ էյլէտի:

Ջալիմ գրալ պուռնու ատյատուլունատա պօղազընա պիր ալըր թաշ պալկայրտ ոէնիկէ ալթտըրտը, փադտա պիր գաչ կիւն օնըտա միւճիկէթէն պիր եօնուզ պալըղը ադիկին թէնինի գարտյա ալթտը վէ քրիսթիյանլար թանըյըպ, ալտըլար վէ իզէթ իլէ կիւմիւլէր:

Ս. ՄԱՐԳԻՍ ՎԱՆՔ ՐՈՄԳԱՈՒ

Պու էքի ազիզէր Օսմալը վէ սօյլասաք օճագատան օլուպ Մաքսիմիանուսուն սա-
բայընտա Սարգիս իլէ քեաֆթիպլիք վէ Բագոս էքինճի քեաֆթիպլիք խըզմէթինէ
մէմուր օլմուշտուլար։ Էքիսինին սա-
խի մէշրէպի թաֆթը վէ ալէմէ ույար, վէ
կէօնիւլ եափըճըլըրտը, պունտան գաֆի
նազար քրիսթիյան օլտուգլարը իչին
ֆազուլէթ պապինտէ նամտար վէ վա-
տիշահ խըզմէթինտէ զայէթ տիգգաթը
վէ սաղըգ ըտըլար։ Սարայլըլարտան չօ-
ղու պունլարըն էյիլէյինէ գըզգանըպ
քրիսթիյան տըրլար տէյի գրալա կէչ-
տիլէր։ Մաքսիմիանոս տէտիքլէրինի թաս-
հիհ էթմէ իչին փութ փափազլարընա
պիր պիւյիւք դուրպան հազըրլամազա
թէմպիհ էթտի. էմրի իւզրէ հէր շէյ
թէքմիլ օլտուղունտա րէճալ քիպարըյլա
պէպապէր Սարգիսի վէ Բագոսու տա
պիլէսինճէ ալըպ ալլահլարընա դուրպան
սունմադ իչին փութխանէյէ կիթտի.
լաքին Ալլահըն էքի սաղըգ գուլլարը
տէթլէրի իւզրէ պու տէֆա տախի պիր
պէհանէ իլէ իչէրի կիրմէյիպ տիշարըտա
հագգ սահիհ Ալլահա տուա էտէր վէ
կէօզլէրի կէօրմէզ փութփէրէսթլէրի

տօղրու եօլա չէվիրմէ իչին եալվարըը
ըտըլար։

Գրալ թախթի իւզէրինտէ օթու-
րուպ՝ գուրպան վազթի կէլտիյինտէ
էթրաֆընա պագտը վէ պունլարը կէօր-
մէտիյինտէ զայէթ էօվքէյէ չըգըպ պիւ-
լէնտ ավազ իլէ շունլարը հուզուրիմէ
կէթիրին. եա ալլահլարըմըզա գուրպան
սունտարլար վէ եախօտ եօղ օլուպ կիտէր-
լէը տէյի չաղըրմաղա պաշլատը։ Էմրի
իճրա օլուպ Սարգիս վէ Բագոս հուզու-
րինէ չըգտըդլարընտա իլէք էվվէլ փութ-
փէրէսթլէրին ատէթի իւզրէ թաթը
սէօզ վէ զանի վատլար իլէ օնլարը գան-
տըրըպ ալլահլարընա գուրպան սունտու-
մայա չալըշար. լաքին պունլարըն գարշը
գոյուպ հէր տէտիքլէրինին եալան օլմա-
սընը կէօսթէրտիքլէրինտէ զայէթ գու-
տուրուպ իւսթլէրինտէն՝ կիյտիրտիյի
գաֆթանլարը չըգարմաղա վէ քէրէմ
էտիպ վէրտիյի իֆթիխար նիշանլէրինի
ալըպ օնլարըն եէրինէ խարտըլար կիյտիր-
մէյէ վէ րէզալէթէն շէհր իչինտէ իպրէ-
թի ալէմ իչին կէզտիրիպ թէքրար սա-
րայա կէթիրմէյէ էմր էյլէտի։

Օրատա թէքրար ինատ էտէրէք չէք-
տիքլէրինի օնլէրինէ գօտու. վէ չէքէճէք-
լէրիյլէ տահա զիատէ գօրգուլմազ իս-
թէյիպ թիւրլիւ էզիյէթլէր վատֆինի

էթաի. վէ էյէր սէօզիւմէ ույուպ ալլահ-
լարըմըզա պու կիւն գուրպան սունարսա-
նըզ թէքրար էվվէլքինտէն զիատե վա-
յէյէ եէթիշտիրիրիմ տէյի սէօզ վէրտի:
Անճագ Ալլահըն գուլլարը զալիմին հէր
թէքլիֆինի բէտտա էտիպ օնուն շանու
իզզէթի իչին հէր շէյի չէքմէյե հազըր
օլտուգլարընը պիլտիրտիքլէրինտե, գրալ՝
պէլքի պու թարզ հազգլարընտան կէ-
լիրիմ տէյի, քրիսթիյանլարա գարշը
էթտիյի զալիմլիքլէրտե տար չըգմըշ
Անտիոքոս հաքիմէ ազիզլէրի եօլլայըպ՝
ֆէրմանը իչինտե էյէր ֆիքրլէրինտէն
տէօնիւպ ալլահլարըմըզը թանըմագ իս-
թէմէզ իսէլէր էզնյէթ վէրիպ վիւճուտ-
լէրինի օրթատան գալտըրտաըն տէյի էմր
էթտի:

Տահա եօլա չըգմատան Քրիտտոս է-
ֆէնտիմիզ կէճէ քէնտի գուլլարընա կէօ-
րիւնիւպ օնլարը թէսէլլի էթտի վէ հէր
ան վէ հէր ատաթ քէնտինին օնլար իլէ
պէրապէր օլաճաղընա սէօզ վէրիպ խատի-
մին աչտըղը ճէնքտէն դօրգմամաղա,
հաթթա մէրտանէ եօլիւմէ գարշը վար-
մաղա եիւրէք վէրտի: Պունտան պէօյլէ
ազիզլէր պիր ալլահանի շագըրտըղա զէնճիր-
լէրինի եիւքլէնիպ եօլա չըգտըլար, վէ
ալաճագլարը իւճրէթի տիւշիւնէրէք,
չէքտիքլէրի զահմէթ կէօզլէրինէ հիչ

պիր շէյ կէօրիւնմէդ իսի։ Խայլի չէթին վէ զահմէթլի եօլճուլուգտան սօնրա Անտիոքոսըն պուլունտուղու մահալլէ եէթիշնիպ հուզուրինէ չըգարըլտըգլարընտա քիմ օլտուգլարընը թանըյըպ՝ խաչա կէրիլմիշ պիր քիմսէ արգասընտան կիթմէլէրի իշին պու գատար վէ պու կիտունէ բեզալէթէ վէ բէնճիտիյէ թէհամմիւլ էթմէլէրինէ շաշա գալտը, վէ տավալարընը կէօրմէյի պաշգա վագթա պրագպ, Շիմոիլիք զէնճիր իլէ հապտա ա-թըն տէյի էմր էյլէտի։ Հապտտա իքիսի ատ թէքքտար Ալլահընը եարտըմընը տիլէտիլէր վէ բույալարընտա Ալլահըն մէյի պընտանտա էնիպ օնլարը թէսէլլի էթտի։

Անտիոքոս թէքքտար հուզուրինէ չաղըրպ գրալըն ֆէրմանը միճիպինճէ էվվէլքի մատէյնիմիզտէ օլան մուհապպէթ խաթրը իշին օլսուն կէլին շու ատվառատան վաղ կէչին տէ թէքքտար փայէնիզ սիզի էրտիրէյիմ տէյի նատիհաթ վէրիր իսի, վէ Բագտատան զիատէ Սարգիսէ րիայէթ էտէր իսի, զնրա օնուն էլնյլէ պուլունտուղա փօսթա եէթիշմիշ իսի։ Ղաբին ադիզլէր հիչ պիր թիւրլիւ գանմատըգլարընտա՝ Անտիոքոս նէ գատար էօվքէլէնտիյէ տէ եինէ եիւզէ վէրմէյիպ ատսթանէ օնլարը ճէլպ էթմէյէ չալըշըրտը վէ յաքին հէր ճահտտա զայ-

րէթի պօշա չըգտըղընաա եինէ Սարգիսէ գըյմայըպ Բագոսա էլ աթտը վէ օնա էգևյէթ վէրէրէք պէլքի օլ պիրինի տէ գազանըրըմ տէյի ազևզէ թիւրլիւ իշքէնճէլէր վէրմէյէ պաշլատը: Խաֆիֆ իշքէնճէլէր քեար էթմէտիյինտէ տահա շիտտէթլիսինի վէրտի վէ էնճամ եէրէ տէօրթ գազըդ գագըպ օնլարըն իւզէրինէ էլլէրինի վէ այագլարընը կէրտի. վէ պուտագը չըպուգլար իլէ գարընընա վուրուրուտու. շէօյլէ քի ազևզին թէնի փարէ փարչէ օլտուգտան սօնրա՝ տայագ ալթընտա ազևզ ճանընը եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթտի:

Ս. Սարգիս հապս իչինտէ արգատագընըն շէհիտլիք թաճընա նայլ օլմասընը տույուպ՝ Ալլահա եալվարտը քի քէնտի տախի օլ ինայէթէ նայիլ օլսուն: Բէճաար գապու օլունուպ՝ հաքիմին հուզուրինտէ թէքրար պէ թէքրար թէֆթիշտէն սօնրա հիչպիր վէճհիլէ թէքլիֆլէրինէ գայլ օլմատընտա՝ խայլի իսքէնճէլէրտէն սօնրա գաթլ օլունտու քի քրիսթիյանլար մախֆիճէ թէնինի ալտպ տէֆն վէ սօնրա իւզէրին պիր իպատէթխանէ պինա էյլէտիլէր:

Ս. ՊԵՂԱԳԻԱ ԿՈՉՅԱ

Ս. Պեղագիա Տարսոն շէհրինէ մալատար վէ ազգատէ վուԹվիէրէսԹ աԹալարան տիւնեայէ կէլսի: Տիպլէրլիյիլէ պիմէնէնտ վէ քիւչիւք չաղընատա իլհար էԹտիյի հիւնէրիւ ապլէ չօզլարը մայլ օլմուշուտուլար: Դիոկղետիանոս գրալըն չըզարտըղը Թարսի զուլմ վագԹինէ Ս. Կղենտն եպիսկոպոս գօրդմատան Կիլիկիա Թարսաֆլարընատա ալլահանի սէօզլէրիյլէ չօզլարըն կէօղիւնիւ աչմըշ ըտը: Գրալ Թարսաֆընատան Թայեին օլմուշ չաշուտլար պու ապլուի ԹուԹմադ իչին արդասընատան տիւշիւպ Տարսոն շէհրինէ պու լուննատուղունու տույատուգլարընատա շէհիրի գուշաԹտըլար վէ լաքին Ս. Կղենտն փիշինէն խապէր ալըպ օրատան գաչմըշ ըտը: Իչէրի կիրտիքլէրինէ Թէվապիլէրինէն չօղուննու ԹուԹուպ էօլտուրտուլէր վէ պաղըլարընը տա եա հապտա գօտուլար վէ եախօտ մալլարընը միրիյէ պապԹ էտիպ պահտ մէմլէքէԹլէրէ սուրտուլէր:

Պեղագիա փուԹվիէրէսԹլէրին զալիմլիքլէրինի վէ քրիսԹիյանլարըն ատափ իլէ հէր շէյի չէքմէսինի կէօյտուրտիւնէ գալպինէ Կղենտու կէօրմէ արզուսու տօղ-

տու, վէ օլ տիւշիւնճէյիլէ եաթաղա կիր-
տիյինտէ, բույասընտա Ալլահըն թէր-
թիպիյլէ օնու կէօրտիւ վէ նէրէտէ օլմա-
սընը տույտու: Իրթէսի կիւն սէվինճ իլէ
գալգըպ կիյինտի գուշանտը վէ խալայըգ
վէ խըզմէթքեարլարընտան պիր գաչընը
ալըպ լալա գատընընը կէօրմէ պէհա-
նաբյալա էվտէն տիշարը չըգարը: Շէհր
իչինտէ խայլի տօլաշըպ սօնրա տիշարը
չըգարըլընտա ուշագլարընը պրագտը վէ
քրիսթիյան ճարիյէլէրինտէն իքիսինի
ալըպ տիւշիւնտէ կէօրտիւյիւ մահալէ
վարտը վէ օրատա պիր աղաճ ալթընտա
Ս. Կղեմոնու պուլտուղունտա այաղընա
գափանըպ պիր թագրիպ վաֆթիլ օլմա
հէվէսինի իֆատէ էյլէտի: Ադիլ օնու
իլք կէօրիւշիւնտէ չօգ ալթ իւսթ օլտու.
լաքին սօնրա սէպէթինի վէ ֆէքրինին
գավիլէյինի թանըտըղընտա արզիւսիւ
իւզրէ օնու վաֆթիլ էտիպ Ալլահ պի-
լէնճէ օլսուն տէյի փէտէրանէ թէպարի-
քինի վէրտի: Պեղագիա օնտան սօնրա
արգասընտան իշլէնմիշ գաֆթանլարը
չըգարըպ ֆագըրլարա տաղըթտը, քէն-
տիսի պիր գապա ղարիպ էվլադը կիյինիպ
ճարիյէլէրիյլէ պէրաբէր պրըագտըղը
խըզմէթքեարլարը տա ալտը վէ լալա
գատընընըն էվինէ կիթտի: Լաքին օ՝ պիր
գադայա ուղրամայըմ տէյի եօլ վէրտի-

յինտէ տօղրու անասրնըն էվինէ կիթաի վէ սօրտուղունտա հէր շէյի եէրլի եէրինճէ նապէլ էթտի։

Պեղապիա քրիսթիյան օլմատան դրալըն սէվտիյի րէճալ քիպարլարրն օղլունուն պիրիյիլէ նամզէտլի իտի։ Անասը հագդընտան կէլէմէտիյինտէ պէլգի նամզէտլտի օնու ֆիքրինտէն չէվիրէպիլիր տէյի օնա խապէր վէրտի, վէ լաքին օ՝ Պեղապիանրն քրիսթիյան օլմասրնը տույտուղունտա չէվիրմէնին միւմքիւնիւ օլմայաճաղընտա էյիտէն դանրպ իւմիտ քէսիքլիյիլէ քէնտի քէնտինի էօլտիւրտիւ։ Օղլանրն փէտէրի Մաքսիմոս հագիմ պու օլանը իշիթտիյինտէ ինթիգամ ալմալ իչին Պեղապիայը թուրթմաղա ատէմ եօլլատրղընտա՝ օնտան էվվէլ, ճանավարտան պէտթէր զալիմ անասը էլիյլէ գրզընը թուրթուպ հագիմին էլինէ վէրտի։

Մաքսիմոս՝ օղլունուն ածրսրնտան տահա զիատէ գուտուրուպ Պեղապիայ՝ օլ պիր քրիսթիյանլարա վէրտիյի էօրճտէն զիատէ էօրճ վէ գօրգու վէրիր իտի։ Իւք կէօրիշինտէ թաթլըլըղլա ավլամագ նիյէթիյլէ, կել իչինտէ տօղմատրղրն վէ թանրմատրղրն քրիսթիյան տինինի պրրագ տա, ալլահլարրմրզա դուրպան տուն վէ պէն սէնի ազիմ փայէլէրէ եէթիշտիրէյիմ տէտի. լաքին գայլ օլմա-

արքընաա՝ պուղա պիշխմինաե եափըլմըշ պիր պագըր գալան իշինե ապիպէյի գօ-
տուրթաու վէ ալթընաան աթէշ վէրիպ թարիֆ օլունմադ ադըրը էօլչումէ օնու
քիւլ օլունճայաուադ եադարըար: Քիւ-
լեյլե պագը գալան քէմիքլէրինի՝ քրիս-
թիյանլար ալմաըընար տէյի պիր տադ
իսթիւնե աթարըտըյաա աա մուճիվե-
թէն պէյան օլուպ իսթիւնե պիր քիւ-
շիւք իպաատէթխանե եափարլար:

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 9

Ա· Գ_Ա Մ Պ Ի Ն Օ Ս

ՎԷ ՂԱՄՊԷՈՒՀԻ

Ներկէլէրի վախ վէ տինէրինաե աա-
տդ Ալահըն գուլլարը Ղամպէոս վէ
Ղամպէուհի գարտաշ վէ դըզդարտաշ ը-
տլար. վէ վադթինաեն էվվէլ աթալարը
էօտիւյիւ իշին էօքսիւզ գալուպ Ղամպէոս
քէնտինաեն քիշիւք դըզդարտաշընըն
թէրպիյէսինե վէ ալէյհուտաա տին թալի-
մաթլարընաա էյի թէրպիյէ օլմաըընա
մուգայեէտ օլուրուաու: Ղաթանլարը
Ինդիք շէհրինաե վարիյէթ վէ սօյգաաե-
լիք խուտաունաա տախի տինտաշլարըն
տան վէքաշաղա գալմադ ըտլար: Մաքսի-
միանոս գրալըն. քրիսթիյանլարա գարշը

չըզարտըղը փէրման մէզքիւր շէհիրտէ տախի օգունուլտուղունտա քրիսթիյան-լարտան չօղու տաղլարա տաղըլտըլար վէ հէր քէս ճանավարլար ինինէ արղընըպ ա-բայրճըլարըն էլինտէն դուրթուտու-լար: Կիւնլէրին պիրինտէ օրատա թօփ օլմուշ քրիսթիյանլար էքմէք թէատրիքի իչին նէվճիւվան Ղամպէոսա շէհիրէ եօլ-լատըլար, վէ պու՝ ալայ կիւնիւնէ բաթ կէլիպ՝ փութփէրէսթլէրին փութխանէյէ դօշմալարընը կէօրտիւյիւնտէ, օրատա էյ-լէնտի վէ քէօրլիւքլէրի իւզէրինէ եիւրէյի գալգմըշ մահզուն վէ փէրուշան տու-րուշ իլէ կիրիպ չըգանլարը սէյր էտէր իտի: Զապթիյէ թարափընտան գօնուլան գօլուգ ֆարգընա վարտրընտա՝ նէ իչին ուէն ատ իչէրի կիրիպ ալահլարա ուէճտէ գըլմայօրտուն, ատէյի ատրտու, վէ Ղամպէոս պու վէսիլէյլէ քրիսթիյան օլմաընը պէ-յան էտիպ օնլարընը քէօրլիւյիւ իւզէրինէ ածըմտաընը աշիքեարտէօյլէտիյինտէ թու-թուլտու վէ հաքիմին էօնիւնէ կէօթիւ-րիւլտիւ:

Մաքսիմոս հաքիմ Ղամպէոսուն կէնճ-լիյինէ ածըմագ սիւրէթիյլէ օնու պաղլա-յանլարա պիր չըգըշ էտիպ պաղ-լարընը չէօզտիւ վէ խօշամէտիլիք իլէ քէնտիյէ ճէլպ էթմէյէ չալըշըր ըտը: Պունուն խայըր կէօրիւնմէտիյինտէ՝ տէյ-

* * *

ախբաիս վէ խայլի իսքէնճէլէր վէրաի. անճաղ պուռնալար տախի ֆահաէ էթմէյիպ՝ եարէլէրի աէ միւճիզէթէն ախուէլախյինաէ՝ եինէ թաթլըլըղա եիւղ չէվիրիպ՝ էրթէսի կիւն պիլէսինճէ փութխանէյէ կէօթիւրմէյէ հալըրլանաը: Ֆիլհագըղա վագթ կէլիպ իչէրիյէ կիրմէլէրինաէ ղամպէոա կիւլէր եիւղ իլէ ալլահ տէյի թաֆհըղլարը փութլարա՝ էյ թաշ վէ օտուն փարչալարը, աէօյլէյին պադալըմ, եէր իչէրմի սինիզ, կիյինիր դուշանըր մըսընըզ, տէյի օօրաու: Հիչ պիր աէս չըզմաաըլընաա՝ հաքիմէ աէօնիւպ պուռնալար նաըր ալլահարլար, տիլսիզ վէ սաղըր կիպի տաս տուրույօրլար տէյինճէ, հաքիմ ուԹանմասընաան տէյէճէք պուռլամաը, վէ ղամպէոա թէքրար ադիլ աէօղլէր իլէ էվվէլքի տէտիքլէրինի միւդաւրէր էթտիքաէն սօնրա քրիաոաուն իամիյլէ փութլար տիւշիւն երդըլարն տէմէսինաէ՝ տէր ադաղ տիւշիւլէր վէ խուրաուխաշ օլաուլար:

Ղամպէոաուն գըղ դաբաաշը պիրաաէրինին տին հադդընա էլէ տիւշմէսինի իշլեճտիյինաէ էմին եէրինի պըրագըպ ծաուն իլէ պէրապէր հաարէթինի չէքտիյի Յիաուաա պիր կիւն էվվէլ դավուշմա իչէին օրայա կէլտի, վէ օ գալապալըղ արաարնաա պօղազընա սարըլըպ՝ Աման աէնին իլէ

պէրապէր Ալլահա խըզմէթ էթուիք, թէք-
բար պիրլիքտէ էօլիւպ օնու կէօրմէյէ լա-
յըզ օլալըմ տէյի եալվարըը ըար։ Մաք-
սիմա հաքիմ պու կէօրուիւյու հիքմէթ-
տէն վէ Ղամպէու հինին ողղընատան իշիթ-
տիյի սէօզլէրտէն քէնտիյի գայպ էտէր
կիպի օմուշ ուտու. օլ սէպէպտէն ալթը
կիւն գատար արա վէրիպ սօնրա Ղամպէ-
ուհիյի եալընըզ եանընա չալըրար վէ
պիւյիւճիւ գարտաշընըն սէօզլէրինէ գա-
փըլմա տէյի նասիհաթ վէրտիյէ տէ օն-
տան տա րէզիլ պէտնամ օլմասընատա
օնու տախի տէօյտիւրտիւ, վէ սօնրա էօր-
ֆէն պիր գազան տու գայնատըպ՝ Էքինիզի
տէ իչինէ ալթարըմ տէմէսինտէ, օնլար
եիւզլէրինէ խաչ չըգարըպ քէնտիլէրին-
տէն իչինէ ալթըտըլար վէ Ալլահըն եար-
տըմըյլա դըլտարընա պիլէ քէտէր օլմա-
տը։ Պու հիքմէթ իւզէրինէ սէյրճիլէրտէն
իքի եիւզ քիշի գատար քրիսթիյանլա-
րըն Ալլահը կէրչէք Ալլահ տըր, պիլ տէ
օնա ինանըրըզ տէյի չալըրմալարընատա՝
հաքիմ էօվքէսինտէն հէփիսինի տէ գը-
լըճտան կէչիրտի։ Պունտան սէօյլէ Ղամ-
պէտա գիտտէ խրըսլանըպ կէօզլէրինի օյ-
տուրտու, վէ Ղամպէուհիյի սաչընատան
աշտալա տարպ տէմիր թարտագ իլէ եանըլա-
րընը գապըթտը։ Պունունլա տա հագգ-
ըարընատան կէլէմէտիյինտէ Ղամպէուտու

տէօրթ գաղըզ իւզէրինէ սըզը սըզը կէր-
տիրտի, վէ եանլարընա քէսքին վէ սիվըի
չէօմլէք վէ ճամ խիւրտէվաթը գոյուպ
կէօնահունտէն տախի աղըր թաշլար իլէ
պատար ըտը: Էնճամ եանմըշ քիւլխանա
տախի աթրպ օնտան տա Ալլահըն լութ-
ֆույա տաղ սէլիմ չըգմալտարընտա ղայ-
րի իսքէնճէլէրին խայրը օլմայտճաղընա
գանտը վէ գըլըճ իլէ պաշլարընը \վուր-
տուրտու:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10

Ս. ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՍ ՊՕՐՃԻՈՒ

Տիւնեա ալէմէ քէմալէյէթ էօրնէյի Ս. Ֆրանչիսկոս Պօրճիա Էֆէնտիմիզին 1510 թարիխինտէ Սպանիանըն Կանտիա շէհրինտէ պէյղատէ օճադտան ռօշմուշ տուր: Թա քիւչիւք չալընտան ֆազու-
լէթէ մէյլի վար ըտը, շէօյլէ քի տահա
օն եէտի եաշընտա իքէն պէշինճի կարո-
լոս ֆառիշահըն տարայընա եօլանըլըպ
պին թիւրլիւ թէհլիքէլէր իշինտէ փաք-
լէյինէ քիր կէթիրմէտի, հաթթա
ազիզ խորհուրդլարա սըդչա եապըշմա-
սըյլա վէ ազիզ պիքր Մէրեէմէ օլան մու-
հապպէթիյլէ քրիսթիյանա մութէալլիզ

քէմալէյէթլէր պապինաէ եէվմիյէ իլէրի կիաէր իսի։ Ալչազ կէօնիւլլիւյիւ, Ալլահ վէ թաղիաթ վէրկիսի ախէր ֆազուլէթլէրի իչին փատիշահըն վէ սուլթանըն ղեյաաէ կէօզիւնէ կիրսի, վէ օնլարըն սէօզիւնաէն չըգամաըղը իչին թէրթիպ վէ թէքլիֆլէրի իւզէ սարայ իչինաէ պուլունան պիր էհլի թաղվա վէ վարիյէթի եէրինաէ հանըմճըղլա թէզէվվիւճ էթտիրտիլէր։

Պու վէճհ իւզէ քէնտիյէ սահիպ օլսա՝ քէմալէյէթ թարիղինաէ՝ թէրաղդի պուլմազ արզուսիյլէ հէր կիւն պիր ազիզին հիքեայէսինի օգուր ուտուս քի, էօմրիւ նիհայէթինէ տէք էլտէն հիչ պրագմաաը։ Գալպ իսթիրահաթը ղայպընը մուճիպ օլան ցյունա հիչ հէվէսի եօղ ուտուս, սալթ էյլէնճէսի պիր ճիւզի վագթավ վէ մուսիղի իսի, լաքին օլ զէման տախի բուհանի շէյլէր իւզէրինէ սիւշնիւր իսի։

Օլ էյեամաէ Ալլահըն թէսպիրիյլէ սէվիպ թահրնաըղը տիլպէր սուլթան էօլտիւ վէ կէօմԼ զէյնէթիյչին ազիպ Արանատայա իրսալ օլունուպ՝ էօլիւ թապութու աչըլտըղընտա հէր քէս մէքրուհ լէշ գօզուտունաան կէրի չէքիլմէսինաէ, ազիպ իչէրիսինաէն քէնտիյի օլ տէրէճէ ալտըրտը քի, տէրագապ Ալլահըն

Հուզուբինէ տիւշտիւ վէ ֆանի տիւնեա-
տէն չէքիլիպ պիր մանտալըրա կիրմէյէ
նիյէթ գօտու. լաքին օլ զէման փատի-
շահըն ֆէրմանըննա գարշը կէլէմէյիպ
պիր եիւճէ մէանէտէ րէֆի օլտուղունտա՝
էլինտէն կէլտիյի գատար րիյազաթ
իւզրէ էօմր կէչիրիր իտի. վէ հաֆ-
թատա պիր քէրրէ Սրբութիւն ալըր
ըտը: Օ արտալըգ փէտէրի էօլիպ ազիզ՝
թախթէ գուտա էթտիյէ տէ իպատէթ
թարիգինտէ ատէթինի պօզմատը: Ա-
րատան չօգ կէչմէյիպ էհլի տախի եա-
թաղա տիւշտիւ վէ Ֆրանչիսկոս Ալլահ
օնա ատղըգ իհսան էթտին տէյի սըզը
տուպայա տուրուրտու. լաքին պիր կիւն
թէքրար տուա էթտիյինտէ գալպինտէ
պու իլհամը տույտու. Խաթիրիսին քի է-
լինեաշտաըն, վէք էյի արզիւն միւճիպինճէ
օլսուն, անճագ պիլմիշ օլտաըն քի պու-
տան սանա խայր եօգ տուր: Պու ախի
տույտուղունտա տէրին ույուգուտան կի-
պի այըլտը վէ էթտիյինի թանըյըպ, Խա՛յր,
էֆէնտիմ, ասնին իսթէտիյինտէն ղայրի
շէյ իսթէմէմ տէյէրէք, ածվ տիլէտի:
Խաաթէ աղըրլանըպ կէչինտիյինտէ ազիզ
մուգատտէմքի գօտուղու նիյէթի իճրա-
սընա ֆիքր գօտու:

Ալլահ հանկի մանտալըրա կիրէճէյինի
պիր զաթ եէտիյէ օնա պէյտն էտիպ՝

Ս · Իգնատիոսա մէքթուպ եազըպ իփա-
տէի արզ էյլէտի վէ գապուլ օլունմա-
սընատա տէօրթ սէնէ գատար տահա թիւր-
լիւ միւհիմմ տէվլէթի մասլահաթլարընը
սրտայա գօմադ իչին եէրինտէ գալմադըա
մէճպուր օլտույատա տա՝ սօնրա գրալըն
տախի րիզասըյլա պէյլիյինի վէ հէր վարի-
յէթինի իլէք օղլունա պըրագըպ մանատա-
թըը գաֆթանընը կիյինտի վէ Ռօմայա
տօղրու եօլա չըգտը, վէ օրատա պիր գաչ
հաֆթա կէչիրտիքտէն սօնրա շէրա-
ֆէթմէատ փափա հազրէթլէրի օնու
գարտինալ էթմէք իսթէյօր տէյի գուլա-
ղընա եէթիշտիյինտէ կիզլիճէ Իսփանիա-
յա գաչտը: Օրատա քահանայ օլտու վէ
պիր գաչ սէնէ տախի էյլէնիպ բէտու-
լանէ վադ վէրմէյէ վէ պիլմէյէնլէրէ ճէն-
նէթ եօլունու էօյրէթմէյէ մէշղուլ օլ-
տուղտան սօնրա՝ Ռօմայա ավտէթինտէ
մանատըը իւզէրինէ րէյիս նատպ օլտու:
Պու աղըր խըզմէթի տէր ուհտէ էտիպ՝
թապիլէրինի էյի թէրպիյէ էտէրէք ըրտ
եէրլէրէ ղայրէթքէշ րէտուլտար եօլայըպ՝
տինտիզլէրի չէվիրիր իտի: Մանատըրա
գարշը գուլմ չըգտըղընատա Ալլահա իթի-
գատ էտիպ՝ Յիսուսեան բահիպլէրինէ
մուգավէմէթ իտէնլէր իլէք հէրատըգը-
լար, իքինճի ֆէնա էօմր կէչիրէնլէր վէ
իշհունճիս օնլարըն խայրը նէթիճէսինի

պիլմէյէնլէր օլաճագ տըր, տէր իտի։ — Օլ էյեամտէ պիր միւհիմմ մասլահաթ իչին Խափանիայա կիտէրէք՝ կէրի տէօնտիւ-յիւնտէ աղըր խասթալանըպ եարը էօլիւ-ր օմայա կէթիրիլսի ք՛ի հէր շէյտէն էվ-վէլ ճանընը դայըրտըգտան սօնրա բու-հանի տիւշիւնճէլէր իլէ ֆաղուլէթքեար րուհինի 1572 տէ եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11

Ս. ՏԸՐԸԳՕՈՍ

ՊՐՈՒՍՈՍ ՎԷ ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍ

Պու իւչ ալիգլէրին արատընատա Տարագոս հէփիսինտէն եաշըը օլտուղու իչին, էօմրլէրի հէքէյէսինտէ տախի այըր այըր տալարը անըլմայըպ հէփիսի պիր-տէն Տարագոսեանլար տինիլիրլէր։ Իւչիւ տէ քիշիզատէ էվլատլըտըլար վէ շէհր-լէրի պիրիսպիրինտէն այըր ըտըյտա տա կէօնիւլ վէ եիւրէք իլէ պիր օլուպ Դիոկ-ղետիանոս դրալըն քրիսթիյանլարա գար-շը էթտիյի զուլմլարա պէհատըրանէ տա-յանտըլար։ Պու ատպէպ իլէ շէհրլէրին-տէն գաչմըշտըրյատլար տա, արայըճըլա-րըն էլինէ տիւշիւպ Մաքսիմոս հաքիմին հուզուրինէ չըգարըլտըլար, վէ թէֆթիշ-

ուէն ասնրա քրիսթիյան օլմալարընը իզ-
րար վէ վուԹլարը ինչեար վէ իքրահ
էԹմէլէրինի պիւիէրվա կէօսԹէրտիքլէ-
րինտէ հաքիմին էմրիյլէ պիրիպիրինտէն
պյրը հապսա աԹըլտըլար։

Մաքսիմոս տիվան գուրուպ Տարագոսու
էօնիւնէ չաղըրտը վէ գիմսին վէ նէ մէզ-
հէպտէն սին ուէյի ասրտու. Տարագոս՝ ու-
նին եօղ էԹմէյէ չապալատըղըն քրիս-
թիյանլարտանըմ՝ ուէմէսինտէ, հաքիմ խա-
շամէտիլիք իլէ օնու քէնտիյէ ճէլպ էԹ-
մէ իչին Թիւրլիւ ֆէննլէր գուրտու, վէ
լաքին Տարագոս օնուն հիլէսինի Թա-
նըյըպ եիւգիւնէ վուրտուղունտա հաքիմ
խըշմա կէլիպ ուէյմէյէ էմր էԹտի, վէ
ուէյէնլէր՝ հաքիմին ուէօղիւնիւ ԹուԹուպ
տա գուրԹուլմայա նատիհաթ վէրտիքլէ-
րինտէ, Ալլահըն սատըգ գուլու, ԱլԹմըշ
ալԹը ուէնէտէն պէրի գրիստոս խըզմէԹ
էտէյօրում, շիմտի պու կէշիճի պիր գաչ
չըպուգ ալըրսընտան գօրգուպ տա օնու
ինչեար էԹմէք գիւլլ շէյ ուէյՒլ մի ուէ-
յիպ ուէվէյի վէ Թափտըղը Յիսուսուն
ուղրունա էօլիւմէ պիլէ հազըր օլմասընը
պէյան էյլէտի։ Հաքիմ պու կիուռնէ հազ-
ըրնտան կէլէմէյէճէյինի կէօրտիւյիւնտէ
էվվէլքինտէն տահա գիտտէ ուէօյտիւ-
րիւպ գինճիրպէնտ հապսա աԹտըրտը։

Սոնրա Պրոբոսու հուգուրինէ չաղըրըպ

ծնու սապըգա թարիֆ էթտիյիմիզ իւզրե թէֆթիշ էթտի վէ սէօզլիւնատէ վէ տինինատէ գավի պուլմասընտա ծնու տա տէօյտիրտիւ վէ այագլարընըն պինիրլէրինի քէստիքտէն սօնրա Հապա աթտըրտը։ Անդրոնիկոսու տա թէֆթիշ էտիպ՝ սէօզիւնէ վէ թէքլիֆինէ գարշը կէլմէսինի կէօրտիւյիւնատէ օլ պիրլէրի կիպի ծնա տա էզիյէթ վէրիպ Հապա գօտուրթտու։

Պիր գաչ կիւն միւրուրինատէն սօնրա թէքրար Հապատան չըգարըպ պիր թագրիպ իլէ ծնլարը չէվիրմէյի թէճրիպէ էթտիլէր, վէ լաքին պու տէքա տա Հէր ճահօլարը էվվէլքի կիպի պօշա կիթտիինատ Հաքիմին էմրիյլէ զէնճիրէ վուրուպ հէփիսինի տէ Մըսիա շէհրինէ կէօթիւրտիւլէր վէ փութլարը թատիմայա զօր էտէր իտիլէր։ Լաքին ազիզլէրին Հէր ճինա էզիյէթէ տայանըպ Քրիստոսու աղըզլարընտան պրօտեսթանթլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, Հաքիմ իւք էվվէլ թաշ իլէ Տարատոսուն աղզընը վուրուպ փարչէ փարչէ էթտի վէ իքի էլլէրինի եադտը, վէ սօնրա պաշ աշաղա սարպ ֆէնա վէ մէքրուհ գօդուլար թիւթսիւթմէյէ էմր էթտի, վէ լաքին Ալլահըն գուլու պու ճէմի իսքէնճէլէրի մուհապպէթ իլէ չէքէր իտի։

Օնատան սօնրա Պրոբոսու օրթայա չէքիպ տէօյտիւլէր, վէ պաշընը թիրաշ է-

տիպ իւթիւնէ գըզկըն քիւ֊ լ սաչտըլար վէ տաղընա քէօղ փարչալարը աթտըլար, վէ եինէ գանատաթ էթմէյիպ տիլինի տա֊ խի քէամէք իսթէտիքլէրինատէ, օ՝ քէն֊ տիլէյինատէն ուզաթտը: Պատէհու Ան֊ դրանիկոսուն ֆիքրինի սօրտուլար վէ թէքրար տինինատէ վէ սէօզիւնատէ գավի օլմասընը անլատըգլարընտա օնու տա տայագ ալթընտա եարէ պէրէ էթտիքտէն սօնրա իւզէրինէ թուզլու սու գօտուլար:

Պու գատար էղէյէթլէրտէն սօնրա Անարզաբա շէհրինէ սիւրտիւլէր վէ օրտա տախի ֆիքրլէրինատէն տէօնտիւրէմէտիք֊ լէրինատէ Տարագոսուն թէնինի աթէշ քէսիլմիշ շիշլէր իլէ տաղլատըլար, գու֊ լաղընը քէսթիլէր վէ պաշընա աթէշ գօ֊ տուլար: Օնտան սօնրա Պրոբոսուն կէօղ֊ լէրինի օյտուլար, վէ զօրուլա աղըլընը ա֊ շըպ գուրպանլարըն գանըյլա գարըշըգ շարապ սօլտուրտուլար: Անդրոնիկոսուն եիւրէյինի աթէշ իլէ եապտըլար վէ պու֊ նուն տախի աղըլընա ճէպրէն գուրպան էթի սօգտուգլարընտա եիւղլէրինէ թիւ֊ քիւրտիւ վէ օնլար տա էօճքէյէ կէլիպ ապիզին տիլինի քէսթիլէր: Պունտան սօնրա վիւճուտլէրինի օրթատան գալտըր֊ մադ իչին իւզէրլէրինէ ապղըն այը վէ տրսլան տալտըրտըլար վէ լաքին պունլար գուզույա տէօնիպ եարալարընը եալա֊

*արգելարընտա հաքիմ խըշմա չըգըպ իւ-
չիւնիւն տէ պաշընըգըլըճ իլէ քէսիպ թէն-
լէրինի եազմադ իսթէր իսի· լաքին մու-
ճիզէթէն եաղմուր կէլիպ աթէշ ուէօնմէ-
սինտէ տինտաարլար ազիզլէրին թէնինի
չալըպ պիր տաղ արտընտա կէօմտիւլէր։*

ՀՈԿՑԵՄԲԵՐ 12

Ս. ՎԱՐՈՍ

*Պու ազիզ նէֆէր եաղըլըպ Մաքսի-
միանոսուն տէվլէթի էյեամինտէ Մըսըր-
տա պուլունուրտու։ Գրալի մէզքիւրին
էմրիյլէ գուլմ չըգըպ հապստար տօլտու-
ղունտա ազիզ կէճէլէյին կիզլիճէ կիտէր
անլարա զիարէթ էտէր վէ շէհիտ օլան-
լարըն գանընը ալըպ կէօղիւնէ վէ կէօք-
սիւնէ սիւրէր իտի· լաքին աշիքեար տինի-
նի իգրար էթմէյէ ճէսարէթի եօղ ուտու։*

*Հաքիմին ատամլարը էլինէ օթուզ ա-
նէտէն զիատէ չէօլտէ էօմր կէչիրմիշ ա-
թը ատիտ ազիզ քիշիլէր տիւշտիւլէր
վէ Խաքէնտէրիյէյէ կէթիրիպ՝ պիւյիւքլէ-
րինէ քրիսթիյանլարըն ուսթալարընը
թուԹտուդ տէյի խապէր վէրտիլէր վէ
օնուն էմրիյլէ էլլէրի այագլարը պաղը
գընտանա աթըպ էրթէսի կիւնիւ շէրիաթ-
լարընը քէսմէ իչին մէյտանա կէթիրէ-*

ձէք խոխլէր: Ագիզ Վարոս պու օլանլարը կէօրմիւյինաէ եիւրէյի գալգար վէ կիղլիճէ հապաա կիրիպ զինճիրլէրինի չէօղտիւ, վէ պիր ապ եէմէք եէյիպ ան գուվվէթ ալընլար աէյի եալվարար, վէ ասնըա քէնաինին տահի քրիսթիյան օլմաընը նապլ էտիպ, ընլարա բէճա էթտի քի եարըն սիղին շէհիա օլուպ Ալահա գալուշմանըզտա պէնիմ իչին տահի շէճհաթ էտին քի, գուվվէթ վէրսին ան պէն տահի սիղին կիպի ընտն ուզտունա գանըմը աէօքէպիլէյիմ: Ագիզ շահիտլէր պունու տույտուգլարընտա չօգ շապ օլուպ քէնտիլէրինտէն այրըլմայա նահիհաթ վէրտիլէր: Տահա լապըտը տլըգլարընտա իքէն ճէլատլար իւաթէ կէլէրէք Վարոսու մահպուտլար իլէ կէօրիւզ տալընը տրաշթըրմալարընտա քրիսթիյան օլմաընր տույտուլար վէ տանքի եօլտաշ զայրէթի կիւտէրէք, պու ֆասիտ ֆիքրի պըրագըպ իսքէնճէլէր տլթընա տիւշմէմէյէ նահիհաթ վէրէրէք պիր թարաֆա ալթընա: Օնտան ասնըա տլթըտընը տա տլուպ հաքիմին հուզուրունէ չըգարտըլտար վէ օ՝ նէրէլի վէնէ տինտէն օլմալարընը թահիհ էթտիքտէն ասնըա, Իշլէտիյիմէ կէօրէ սիզ չէօլտէ եէտի քիշիյիտինիզ, պաշնըզ նէրէտէ տէյի ասրտու: Ագիզ շահիտլէր պաշըմըզ եօլտու վէ հատրէթինի չէք-

տէյի ճէննէթէ նայլ օլտու. պիզ տախի օնուն կիպի քրիսթիյանըզ տէմէլէրինտէ պիր տէ ափանըզ վարտա խալզը եարըպ ապիզլէրին սըրտասընա կիրտի, Իշլէ եէ-տինճիսի պէն իմ տէյի սերպէսթլիքլէ չաղըրտը: Հաքիմ ճէսարիթինէ շաշաճադ եէրէ համադաթընա ազվէտիպ, պու քիմ տիր տէյի սիւալ էթտի, ասքեր իչինտէն պիր նէֆէր տիր, տէյի ճէվապ վէրտիքլէ-րինտէ, Հաննկի պէօլիւքտէն օլմասընը թահհիհ էտիպ թիւրլիւ վասլար իլէ օնու գազանմադ վէ փայէսինի պիւյիւթ-մէք իսթէր իտի: Լաքին ազիզ վարտա քրիստոսուն ուղրունա հէր էգիյէթի վէ էօլիւմէ հազըր օլմասընը պէյան էյլէտի-յինտէ. Հաքիմ օլ պիր ալթը մահպու-լարըն էլիյլէ օնուն ֆիքրինի չէվիրմէյի գուրտու, լաքին օնլար քրիստոսուն խա-թրը իչին հէր իսքէնճէյէ իրթիքեապ էթմէյէ նասիհաթ վէրտիքլէրինտէ, հա-քիմ խայլի միւճատէլէլէրտէն սօնրա վա-րտա էգիյէթ վէրմէյէ պաշլատը. ինճէ չըպուգլար իլէ ճէմի թէնինտէն գան կէ-լինճիյէտէք տէօյտիւրտիւ, վէ սօնրա ա-ղաճ իւզէրինէ ասըպ տէմիր թարագլար իլէ տէրիսինի գազմադա էմր էթտի: Պու ճէմի էգիյէթլէր արտասընտա վարտա տույմադ կիպի տուրտուղունտա՝ հաքիմ ղայէթ խըօալանըպ էլպէթտէ օնու եէնէ-

ճէյիմ տէյի ալլահլարընա եէմին էթտիյաէ տե, ազիզէ հիչ պիր վէճհ իլէ զօր էտէմէյիպ էօվքէսինտէն էթտիյինի վէ տէտիյինի պիլմէզ իտի. աղզընատան պաշգա շէյ չըգմազ, ֆագաթ Աման տէյիպ իմանընա կէլինճէյէտէք վուրուն տէյի չաղըրըրսըր. վէ պիլմէզ իտի քի Վարսա չօգատան փաք րուհինի Ալլահա թէալիմ էթմիշ իտի: ճէլլատլար ֆարգընա վարըպ՝ ալլահլարըն հէր տիւշմանը օնուն կիպի օլսուն տէյի օնա խապէր վէրտիքլէրինտէ, եանմըշ եիւրէյի պիր ճիւզլի սօուտու, վէ լէշինի շէհիրտէն տիշարը քէլպլէր էօնիւնէ աթըն տէյի էմր էթտի:

Էրթէսի կիւն տիվան գուրուպ օլ պիր հապտա աթըլմըշ ալթը զահիտլէրի հուզուրինէ կէթիրտի, վէ օնլարա տա թիւրլիս պէ թիւրլիս իսքէնճէլէր վէրիպ տինլէրինտէն չէվիրէմէտիյինտէ ալթըսընըն տա պաշընը սաթըր իլէ վուրտուրտու. վէ քրիսթիյանլար կիզլէճէ ազիզլէրին թէնինի ալլպ կէօմտիւլէր:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՓԱՑԻՉԱՀԸ

Ս· ԵՊՈՒԱՐԴՈՍ

Պու ազիզ փատիշահ 1013 թարիխիյլէ Ինկիլթէրրատա տօղուպ՝ Տանիմարգա-

լալար իշպու մէմլէքէթի զապթ էթտիք-
լէրի իշին Նորմանտիատա տայրար եանըն-
տա թէրպիյէ օլտու։ Վազթին հիւքմիւ
վէ սարայլար իչինտէ տուէթ օլմուշ պէտ
խույլարա գափըլմատը, հաթթա էլինտէն
կէլտիյի գատար ահպապտէն չէքիլիր, վէ
օտաընա գափանըպ տուտաընա վէ ախէր
տին թալխմաթլարընա մէշղուլ օլուրու-
տու։ Պիր քիւչիւք շահզատէ իւզէրինտէ
պու գատար քէմալիյէթլէրի կէօրէնլէր
շաշար գալըր ըտըլար վէ զայրի տէյէճէք
պուլամայրպ մէնէք իւնվանըյլա օնու
թէամիյէ էտէր իտիլէր։ Թա թազէ չա-
ղընտան օյունա մէյլ կէօսթէրմէյիպ էն
պաշլըճա էյլէնճէսի տուա, թէֆէքքիւր
վէ գօուտատը շէրիֆտէ հազըր պուլուն-
մադ ըտը։ Փաքլըղընա վէ պիքիրլիյինէ
գարշը կէլէն քիւչիւք շէյի պիլէ չէքէ-
մէզ իտի, տալա ազգընատան պիր ֆէննա վէ
եախօտ սաչմա սէօզ չըգարմատը, վէ է օ-
նինտէ պէօյլէ շէյ սէօյլէյէնլէրի տէ գա-
պուլ էթմէզ իտի։ Տէվլէթինտէն վազ-
թին հիւքմիւյլէ ըտազ օլմատընը տապր
իլէ չէքտի, վէ սարայլըլարտան պիր գաչը
սիլահ իլէ տիւշմանը վաթանըմըզտան
գօվալըմ տէտիքլէրինտէ, գան տէօքէ-
րէք վէ նուֆուս թէլէֆ էտէրէք էլէ կէչ-
միշ փատիշահլըղը իսթէմէմ տէյի ճէվապ
վէրտի քի հազդ թէտալա հազըէթլէրի

տախտ գուլտուն կէօնլիւնէ կէօրէ վէ-
րիպ, պիր թարիզ իլէ տիւշմէնլէրինի
օնուն թօփրագլընատան ախտարու վէ մէմ-
լէքէթի խաթիրատհար պուլուպ, թէքրար
քէնտի էօզ վատիշահընը խաթէմէսինատ
եդուարդ կիլմուի վէ թահթընա ճիւլուս
էթտի:

Փահիթախթընա ալտուէթ էթմէսինատ
իւզ իշի՝ տէվլէթէ էվվէլքի ուալ իւզէ
նիզամ վէրմէք օլսուս. հապգ պիր Ալա-
հըն խաաաէթինի հէր եէրտէ թէքրար
գօստս, վէ ճիհատաթը ատատընատա ախտաաթ
էթմիշ պէտ խուլլարը եօզ էթմէյէ չա-
լըշտը: Քիլիսէլէրտէն ալընմըշ խաթխյա-
գաթլարը կէրի տէօնտիւրտիւ վէ եէնի-
տէն մանաաթըլար պինա էտիպ իշինէ
տահիպ Փապուլէթ բահիպլէր գօստս: Պիր
տէվլէթին իշի բաաթ կիլմէգ էյէր Ալահ
գօրգուսու օլմազտա, վէ պունու տախ
ճէմիաթ գաալպինատ փէյտա էթմէք իշին
մանաաթըլար վէ Փապուլէթլի բահիպլէր
խաթէր, տէր խոհ: Ւէճաալ՝ քիպար վէ ճէ-
մի ուլու տէվլէթի էհալիսի արզուլէտի
քի պէյլէ պիր էյի վատիշահ ուզուն
վագթ իւզէրլէրինէ վատիշահլըգ էտէ-
պիլմէ իշին տիւնեատա կիլմին, լաքին տա-
գիպ էվվէլ պէքիրլիյինի տահ իլէ Ալա-
հա տաւնմուշ ուսու, վէ պունու պէլլի
էթմէմէ իշին ծնլարըն արզիտիւնէ գարշը

կէլմէյիպ Կատին պէյին էտիթա նամին-
ա գրզըլլա թէզէվվիւճ էթտի, վէ լա-
քին էօմրիւ օլտուգճա պիլէմինճէ գարն-
տաշ տուրէթինտէ եաշայըպ պիքիրլիյինէ
քիր կէթիրմէտի:

Հէր խուտուտա քէնտի ճէմիաթընա
էյի իպրէթ վէրմէյէ չալըշըր ըտը, չօգ
տէֆա քէնտիյի ունուտուպ, էվլատընը
ասվէր փէտեր կիպի օնլարըն իւզէրինէ
տիւշիւնիւր իտի. ֆագրըլարա, էօյ-
սիւզլէրէ վէ տուլարա կէօսթէրտիյի մու-
հապպէթ վէ էթտիյի էյլիք տիլ իլէ
թապիր օլունմապ շէյ օլուպ՝ հագգ իւզէ
պունլար օնու փէտէրլէրի վէ հիմայէթ-
ճիլէրի ատտ էտէր իտիլէր: Տէվլէթի
օմուրլարընը զայէթ տիգգաթ իլէ իտարէ
էտէր, հէր իսթէյինէ գոփտուտ աչըղ
ըտը. վէ հիչ քիմսէյի թէսէլլի էտիպ
սիլէմիյինի վէրմէտէն եանրնտան էօլտ-
մազ ըտը: Պու միւհիմմ մասլահաթընա
տան պագը գալան վազրթը տուտուտ վէ
թէֆէքքիւտ կէշիրիր իտի: Տէվլէթ
իտարինէսինի էլինտէն կէլէ տէրտունի եիւ-
րէքտէն ֆուգարա վէ միւհթաճլըգտա
պուլունանլար ուղրտունա տարֆ էտէր իտի.
հէր կիւն գունտուզ շէրիֆի կէօրմէյէ
մուզայէտա իտի, վէ ֆրիտտա էֆէնտի-
միզ գունտուզ թէսէլլի էթմէ իչին պիր
կիւն պատարազ վազթընտա միւնէվվէր

վէ հէյպէթլի շէքլիյլէ ծնա կէօրիւնսիւ։ Կիւնլէրին պիրինսէ կիտէր ինքէն պիր իսթիգալը ֆագրա րսաթ կէլսի, քի գուվվէթի օլմատըղընսա եւրիւյէճէք եէրէ սիւրիւքլէնէրէք քիլիսէյէ կիթմէք արզուլէր իտի. փառիշահ կէօրիւպ սէրա-գապ օմուզունա ալտը վէ արզուսի միճխինճէ քիլիսէյէ կէօթիւրսիւ, վէ Ալլահ թէալա գուլսունուն կէօնլիւնէ կէօրէ խասթէյէ տախի շիֆա վէրսի։

Պու ազիզ՝ Պիքիր Մէրեէմճէէն ածնա Ս· Յովհաննէս Աւետարանիչէ մնխսուս իպատէթի օլսուպ՝ ծնուն իամինէ սուսագա տիլէյէնլէրի ասլա թէքը իտէմէզ իտի. պիր կիւն Ս· Յովհաննէս քէնտիսի ինսան գլյաֆէթիլլէ ծնսան սուսագա տիլէտիյինսէ՝ եանընսա փարսաը օլմայրպ, չըգարսը եիզիյիւնիւ վէրսի, վէ ինքի իւշ այսան Ս· Յովհաննէս գուսսի շէրիֆսէ պիր հաճիյէ եինէ կէօրիւնիւպ՝ ծնուն եէտիյլէ օլ եիզիյիւ սահիպինէ սէօնսէրսի վէ էօմրիւնիւն ածսս կէլմէմինի տախի օլ քիշինին վասէթսըզլա պիլսիրսի քի, փառիշահ տիւնեալար գառար սէվինէրէք՝ ապ վազթ գարիքնսա խասթէլէնտիյինսէ թէսարիքեաթը լազըմէյի իճրա էթտիքսէն ածնա իրթահալը տարը պագա իյլէտի։

ԵՓԵՍՈՍ ՏԻՐՈՆՅԻ

Նեստոր Ըմթամպօլ քիւրսիւսինէ օ-
թուրտուզունտա՝ պիր զալաթ թալիմաթ
իճտա էյլէյիպ ազիզ Պէքիր Ալլահ վալի-
տէսիտէյիլ ինտան անտալ տըրտէյի քիւֆր
էտէր իտի։ Քէնտիսի տիլպազլըղընտան
պաշգա տուրքէն ոօֆտու օլուպ թալթը
տիլինյէ չօգ կիւնահլըզլարը ալտատըրըտը.
ՑավհաննէսՈսկեբերանըն շահրտաի Ս. Պրսկը
պուննու կէօրտիւյիւնտէ չարէսինի պուլ-
մայա չալըշըր ըտը վէ օնտան գիտատէ Ի-
քէնտէրէ հայրապետի Ս. Կիւրեղ օր-
թայա աթըլըպ ալլահանի քէլամլարը վէ
ապիլանէ նասիհաթլարըյլա պու քիւֆր-
պաղ ֆասիտի եօլա կէթիրմէյէ ղայրէթ
էտէր իտի. լաքին հէր ճահատու ղայրէթի
հիչ պիր թէէսիր էթմէտիյինտէ մատա-
հաթը Աեղեստինոս Փափա հազրէթլէ-
րինէ անլատըպ՝ քէնտիսի Մըսըր էյալէ-
թինտէ եպիսկոպոսլարը ճէմ էթտիքտէն
սոնրա օնլարըա ինտատը Նեստորուն էօյ-
րէթտիյի թալիմաթլարը վէ Պէքիր Մե-
րեէմին հազգընտա վէրտիյի վազլարը
թէֆթիշ էթտի, վէ օնուն զալաթ թա-
լիմաթընա գարշը, օն լիքի պաշ ածօրօզ
եազտը. լաքին Նեստոր պունունլա իլգիմ

օլմայըպ ութանմատան գարշըլըղընը եաղտը:

Քրիստոսուն քիլիսէսի իշինտէ պու շէյլէր իւզերինէ կիւն պէ կիւն գավղալար վէ միւճատէլէլէր ատթ տրղընտա քիւշիւք Թէոդոս գրալըն ատզիւսիւ վէ մէզքիուր Փափա Հազրէթլէրինին գայլ օլմատըյլա եփեսոս շէհրինտէ պիր մէճլիսի իւմումի գուրուլուպ էքի եիւզ գաւսար եպիսկոպոս հէր մէմլէքէթտէն կէլէրէք օտայա պիրիքտիլէր, վէ Փափա Հազրէթլէրինին թատգբնտան տախի ատէթ իւզէ վէքիլլէր կէլիպ պաշտա օթուրուտուլար վէ ճէմի մէճլիսին պաշը Ս. Կիւրեղ իտի: Հէր շէյի եէրլի եէրինճէ թէֆթիշ էթտիքտէն սօնրա Հէվիսի իւմումէն Ս. Կիւրեղին թուԹատուզու եօլու Յատհին էթտիլէր վէ Բօմա թալիմատթը վէ իգրարը իւզէ հէր շէյի սրբատրնա գօտուգտան սօնրա ադիզ Պիքր Մէրեէմին Ալահ վալիտէսի օլմատընը միւգատրէր էթտիլէր վէ սօնրա տէվլէթ մարիֆէթիյլէ պու զատթ թալիմատթը իճատէտէն ֆիլթնէկիր նեատուս պիր բուազ մահալէ նէֆի էթտիլէր:

Պու մէճլիսէ պիզիմ էրմէնիսթան հայրապետի Ս. Սահակ տախ տավէթ օլունմուշ ուտու, վէ լաքին օլ էսէրլէրտէ մէլլէթ մատահատթը իշէն չօգ տէֆա Գափույա կիտիպ կէլմէսինտէն պիզգատթ

արկեւսիւ մուճիպինճէ մէճլիսի վարամա-
տը վէ եաղըսըլա եպիսկոպոսլարըն հէր
գարարընա գայլ օլմասընը պէյան էթտի.
վէ ասնրա օնլարըն ճէմի քէսթիքլէրի սի-
ճիլլէրի վէ գանաւնլարը ալտըղընտա, քէն-
տիսի տէ օնլարը պէյէնտի վէ քիւթիւյէ
կէշէրտի.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 15

ՍՐՏՈՒՀԻ ԹՈՒՐՔԱՕՐԸ

Իշպու հիքմէթլի վէ հէյլի սէվապ ապի-
ղէ էպբի Գաղաթիլիսաս՝ Ալփոնզոս վէ
պէաղրիքա նամլյլէ ֆռանկլէթքեար ա-
թալարտան 1515 թարիխինտէ տիւնեայա
կէլիպ, էյի թէրպիյէ օլսուղսու վէճհ իլէ
թազէ շալընաս պիլէ Քրիստոս էֆէնտի-
միզէ պէնզէր օլմազ հէվասիյլէ թութու-
շուրսուս: Սայ վէ զայրէթլի էօմրի էվ-
լէյա քիթապլարընը օգույարագ՝ քիւ-
շիւք գարնտաշը Մոսէրիքէ տախի պագէն
եալընըզճա նազլ իտէր իտի: Պու թա-
րիխտէ էքբահ տէ միւտաւէմէթ իլէյհի՝
ֆռանկլէթ պապինտէ օլ գառար թէ-
րաէզի պուլսուլար քի՝ պարտարըշլար
էյալէթինէ կիտիպ ազիզ ամնիմիզին ու-
րուճնա գան ատօքմէք նիյէթիյլէ կիւն-
լէրին պիրինտէ մահֆիճէ էվտէն ֆիրար

էթտիլէր իսէ տէ՝ եօլտա ամուճալարը
բասթլայըպ մէքեանլարընա ավետթ էթ-
տիրտի: Պաւ արզուլէրինտէն մահրում
գալտըգլարընտա՝ չէօլտէ կիպի եաշամագ
նէրճիճէսիյլէ՝ պաղչէլէրինտէ չատըրլար
գուրուպ՝ տուա վէ թէֆէքքիւրտէ տէ-
վամ իտէրլէր իտի. վէ այրըճա Ս. Թերե-
զիա ճէհէննէմ գազէպլէրինին էպէ-
տիլէյի միւլահազասըյլա՝ պաղէն էպէսթ-
լէ՛ւ, էպէսթլէ՛ւ, տէյի ֆիղան իւ ֆէրեատ
իտէր իտի: Օն իքի եաշընտա ազիզ վա-
լիտէսինի ղայպ էտիպ՝ ազիզ պիքիր Մէ-
րեէմին հուզուրինտէ սէյլ միսալի գանը
եաշլար տէօքէրէք, Եա՛ մէրհամէթլէր
անասը, սէն քի կիւնահսըզլըղը հիմայէ
էտէրսին, էօքսիւզ գալան ճարիյէնի քէ-
րէմ էյլէ պի կիւնահ մասըմլարընըն արա-
սընա ալ, տէտի: Ֆիլվագը պիր հիմայէթ-
ճիյէ միհթաճ ըտը. չիւնքի տիւնեէվի
ճիւմհուրիյէթլէրտէն վէ թահրիք էտի-
ճի հիքեայէլէր զըրտաթընտան՝ կէչիճի
մուհապպէթէ վէ կիյինիպ գուշանմայա
սէվտա պրագտը քի սօնրա ինշա էթտիյի
քիթապլարտա քէնտիսի տախի պուննու
իքրար էտէր: Փէտէրի ֆարդընա վարըպ՝
զըղընը ալտը Ավիլատա Օգոստինեան
բահիպէլէրին մանաաթըրընա գօտու վէ
պաշ անատը էհլի ֆագիլէթ պիր քիմսանէ
օլուպ Թերեզիանըն եիւրէյինի եինէ Ա-

լահա ձէլսկ էթտի: Պուբատա օն ուէքիզ
այ գալըպ տլըր խատթալըտա տիշտիւ-
յինատ՝ վէտէրի գըզընը էվէ ալարդատ
տա, պիր ճիւղի շինֆաեատ օլուպ պինյիւք
հէմշէրիսինին էվինէ զնարէթ կիթմէք
արզուսիյլէ եօլբէլան օլատուդ հալուէ՝
պետրա ամուճաարնըն ատրայընա տախ
վարտըվէ օնտան տա կիւղել նատհաթյար
իշխթախքատէն ոօնրա վէտէրինին էվինէ
ալաէթինատ՝ քիւլլինէն ճանը ուէլատէթի
հագգընա մէշտուլ օլմազ իշին՝ պիր մա-
նատթըտա շէքիլմէյէ օնտուն բուխատթընը
տիլէտիվէ նէ գատարտատխ արզուսի թէք-
միլ օլմատըդտա տա՝ պիր կինն կիզլիճէ
կարմէլատան բատհիսէրինէ կիթմէք գատ-
արդա գաշտրդընտա՝ եօլտա խայլի իզվա-
էրէ գալիպ օլարատ՝ էնճամինատ եէթի-
շիպ գատուլ օլունտու:

Մանատթըտա կիրտիյի վադթ եիրմի
եաշընատայըտար, թէճրիպէ ունէսինի պաշ-
լատը վէ թէքմիլ օլմատընտա ատէթ
օլան ահատա նէզընինի էթտի: Արտընատան
պիր տա վադթ կէշտիքատէն ոօնրա թէք-
բար գալմինատ խատատէթ ու աշզ նուբու
գարարատը վէ Ալահըն խըզմէթինատէն պիր
տաթ ալմազ բար, վէ պու թէպտիլատէթըն
ահպահ քէնատիէրինին տիւնեատա վէրմիշ
քիշիլէր իլէ կէօրուշուպ իւնախյէթ էթ-
մէտի օլմուշ ուտու: Պիր կինն քիյհակյէ

ատա էթամէյ կիտէր իքէն բաղթ կէլէ կէօղլերինի էֆէնտիմից Յիսուսուն խա-
չընա չէլիրտի պոպտը, վէ օնու պա-
շընատն այտղընատտ եարէլէր վէ ոէրա-
լէր կիրտապը իչինտէ կէօրմէօինտէ քէն-
տի իչին օլ միսիլի իտքէնճէլէրէ կիրիֆ-
թար օլմատընա զայէթ ութանըպ ածրատը
վէ գալպինտէ էյլէ պիր ածը հատըլօտտ-
քի հէմէն չօղա վարմազ եիւրէյի եարը-
լաճագ ատնըրտըր: Պու հալտէ հէր շէյի
ունուտուպ տիգ չէօքտու վէ քինտի տէօ-
նէքլիյինի իգրար էտէրէք իւգերինէ ագ-
լատը վէ քիւլլիւ իւմիտինի Ալահա գօ-
յատագ, եա Րէպպիմ, պուղատն ածնրա
պիր ատահա կիւնահա տիւշմէյէճէյիմ, վէ
տահա ոէնին խրզմէթինտէ աշղա մու-
հատպէթ իլէ մուտալէմէթ էտէճէյիմ
քէրէմ ինայէթին իլէ պէնի էմին էթ-
մէտիքճէ շու եէրտէն գալդաճագ տէյի-
լիմ, ատտ: Ակիպինին պու գրատա, վէ
լաքին գուվվէթլի ատատը Ալահ թէալա
հազրէթլէրինէ մոգպուլ օլուպ Թեր-
պիտնրն գալպի քի ույէյէն թէպիլ օլտա:

Պիր գաչ գէման միւտուրինուէն ածնրա
Ալահ ճարիյէսինէ պէյան էյլէտի քի
քէնտինին իտահ օլմատընա ատպէպ ագիգ
Պիքիրին վէ Ս. Յովհէփին շէֆաաթը վէ
հիմայէթի տիր: Օլ ճիհէթտէն քէնտի
տախտ արգճա կիւնահլարը ածվը իչին

խաթաքեար քիշիլէր կիպի խարարլար կիյինիպ գամշըյլա վէ ախէր րիյազաթ թէրթիպլէրիյլէ նէֆսինի գըրար, կէչմիշ գապահաթլարը իւզէրինէ ալլար ըար: Ալլահ թէալա պիր կիւն ճարիյէսինէ ճէհէննէմ իշինաէ պիր գօրգունճ մահալլ կէօսթէրար, վէ տէտի քի քէնտի տախի օլ եէրէ կիտէճէյիտի, էյէր տիւնեէվլի քիշիլէր իլէ իւնսիյէթինի իլէրի կէօթիւրէյիտի: Պու նութգլարը իշիթտիյինաէ սաչլարը տիքիլտի, վէ ճէմի վիւճուտի տիքէն տիքէն օլուպ թիթրէմէյէ պաշլատը, վէ թէքրար Ալլահա սատգանէ խրգմէթ էթմէ նիյէթինի գավիլէտի: Օնատան սօնրա ճէմի տէտիքլէրինաէ միւտավէմէթ էտէ պիլմէ իշին ֆիլհաէի շէրիֆին թէրթիպի իւզրէ գօնուլմուշ կարմեզեան մանատթըրընըն էքի գանունլարընըն եէնիլէմէյէ արզու էթտի, քի պու արզուսունուն իլհամը Ալլահտան գանն օլունուր: Ադիզէնին պու գարարընա չօգլարը գարշը տախի գօյուպ մէն էթմէք իսթէտիլէրիտէ տէ Ալլահըն \ետարտըյլա պաշա չըգարտը վէ էօլմէտէն կէօրիւյլէ օթուղ իքի մանատթը եափըլմըշ կէօրտիւ քի օլ գանունլար իւզրէ եաշարըտըլար:

Ալլահըն պու ադիզէյէ ինամ էյլէտիյի լութֆլար ֆէհմ վէ թարիֆ օլունմատ

շէյլէր տիր: Հէնիւզ օլմամըշ վազտալարը էվվէլինտէն կէօրիւպ խապէր վէրիրիտի, ինտանըն զալկինտէն կէչէնի թանըը ըտը, տուա վազթինտէ էքսէրիյա քէնտինտէն պիխապէր, ատմալի թէֆէքքիւրլէր իլէ էյլէնիր իտի: Պիր տէֆա պու Հալտէ տուրուր իքէն, Ա՛հ. նէ տէյիմ քի եա-լընըզ պիր Ալլահ վար ըտը, պիր էօլիւմ վէ պիր ճան տէյի չալըրմայա պաշլատը: Ենանընտաքի տուրանլար պիր շէյ անլա-յամատըզընտան քէնտիսի այըլտըզընտա մանտալընը վէրտի քի եալընըզ պիր Ալլահ վար ըտը, օնու տա ինճիտէճէք օլուրտաք պաշդատընա սրզընամայըզ. եալընըզ պիր էօլիւմ վար ըտը, էյէր էյի էօլմէզսէք, ահնրա զայրի չարէսի պուլունմազ. ֆագաթ պիր ճանըմըզ վար ըտը, օնու տա գայպ էտէրսէք, գուրթարաճազ պաշդա շէյ եօգ տուր, տէտի: Ամքի Հէր կիւն գուրթա-րըճըմըզ Յիտա ազիզ վալիտէսի պէքր Մէրեէմ, Ս. Յովսէփ, մէլէքլէր վէ ախէր ճէննէթ է Հալիսի ազնզլէր ազիզէյէ կէօ-րիւնիւր իտիլէր. էօմրիւնիւն ահն վա-դիթ լէրինտէ Հէր զէման Ս. Հալտրդու-թիւն իշինտէ Քրիտոս էֆէնտիմիզի մէվճուտ կէօրիւր իտիւ. ազիզ Պէքր չօգ տէֆա այրըճա կէօրիւնիւպ օնու թէտէլլի էթմիշ վէ եիւրէք վէրմիշ տիր. վէ քէն-տի իզտըրը իզլէ Ս. Յովսէփտէն Հէր

տիէտիյինի ալմըշ տըր։ Պու գատար հնքմէթլէրէ նայլ օլտուգտան սօնրա եինէ քէնտինտէն գիատէ տիւնեատէ պիւյիւք կիւնահքեար եօգ գըլյաս էտէր վէ ալլէր իտի. վէ չօգ տէֆա էյէր Ալլահըն էլի պէնի թուլթմուշ օլմասայըտը շիմտէյէտէք պին տէֆա ճէհէննէմ ա-թէշինէ տիւշմիւշ իտիւմ, տէյէրէք օնա թէշէքքիւր օլուրտում։ Ինսան մէտհինտէն չէքինիր վէ գաչար ըտը, օնուն զըտար հագդընա ֆէնա էօյլէնիլիպ գէմմ վէ մահսարէ օլմասընա ատվինիր իտի։

Սրգէթ վէ գահմէթ չէքմէտէ օլան ատալըր թարիֆ էթտիյիմից ալչագ կէօնիւլլիւյինտէն աշադա տէյիլ իտի. վիւճուտէ տույտուղու ալըրսար տախի փէք ազ օլմամըշ տըր. քէնտի ատօզիւնճէ Սրբուլթիւն ատըդը վագթտան պաշդա հիշ պիր վագթ ուսղ վէ թէնտիւրիւսթ օլմամըշ տըր. պու ատիմ վէ ազիզ խորհուրդա օլան զալինին աշդր թէնինին ալըրտարընդունութտուրտում։ Իւզէրինէ հէլէն խատթէլիքլէրին ատյրտը եօգ տուր. պունտարտան զաթի նատար շէյթան իվվէլէրի հագդընտա չէքտիյի կէօնիւլ իտիրտագը, վէ տօսթ տէյի թուլթտուգտարընտան չէքտիյի զուլմէթ վէ զահմէթ ազտէն խարիճ շէյ իտիլէրտէ տէ, Ս. Թէրեզիա ատա տատըրընդ գայդ էթմէտի,

հաթթա տահա զիատէսինի չէքմէյէ ար-
զիւ կէօսթէրիպ վազթ վազթ, եա ըէպ-
պիմ, եա չէքէյիմ, եա էօլէյիմ ուէյի,
չաղըրըը ըտը:

Մութիւլիւյիւ վէ ֆուգարէլիյէ օլան
մուհապպէթի ազլա արզմազ շէյ տիր,
լաքին հէր ֆագուլէթլէրինուէն զիատէ
թաշգրնը Ալլահա օլան մուհապպէթիյատի-
քէնաի նագլինճէ Ալլահըն մէլէյի ազի-
զէնին գալպինի պիր ամէշքէսիլմիշ խրշա
իլէ վուրմուշ տուր: Պու մուհապպէթ
գուվվէթլայէ չօգ թիւրլիւ կէօնիւլ ապաս-
լարընա հաթթա էօմրիւ հիքեայէսինուէ
կէօրտիւյիւմիւզ զահմէթլէրէ թէհամ-
միւլ էթմիշ տիր: Էօլիւմիւնիւն ակապէի
տախի, ազիզէնին էօմրիւ հիքեայէսինի
եազանլարընը թարիֆինճէ պու մուհապ-
պէթ հարարէթինուէն հասիլ օլմուշ
տուր: Էօլմուէն ակքիզ աէնէ էվվէլ էօ-
լէճէյի վազթի տույուպ օնա կէօրէ հա-
զըրլանըը ըտը, վէ ասն կիւնլէրինուէ խաս-
թէլէյի ազըրլանտըզընտա՝ եախտըը մա-
նամթըըտա խապէր եօլտար քի քէնտի
իշին տուա էթմինլէր, վէ ֆիլհագի շէրի-
ֆին իշինուէ ատէթ օլմուշ Ս. Խորհուրդ-
լարը ասն ակֆա պիր տահա իպատէթու
աշգիլէ ալտըգտան ասնրա Էֆէնտիմիզին
1582 աէնէսինուէ ալթմըշ եաշընտա,
Ս. Խաչը կէօքսիւնուէ թուքտուգ փաք

բուհինի Ալլահա թէալիմ էյլէմի։ Պու ապիզէնին իշլէտիյի միւճիզէլէր ղայէթ չօգ տուր, վէ օլ գառար խաաթէլնիք վէ աղլը խըզմէթլէր արտընտա թէէլիֆ էթտիյի բուհանի քիթապլար, ապիզ պաշալարըն ֆէհվասընճա էթտիյի միւճիւզէթլէրին պաշը տըր։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 16

Ա. ՊՈՒՆԿԻՈՒՆՈՒ

ԵԻՒԶՊԱՇԸ

Պու ապիզ Պունկիանու՝ եէհուտիլէրին արզիւսինէ Ամէնի Պիղատոսուն թարաֆընտան էֆէնտիմիզին մէզարը եանընտա պէքճիլնիք էթմէյէ եօլանըլան ապէր իւզէրինէ եիւզ պաշըյրար։ լաքին էֆէնտիմիզ Քրիստոսուն տիրիլիպ գալգտրըլնտա օրտաա պուլունան ապէր գաչար վէ եէհուտիլէրին պաշտարընա պու ճամաթ վազըյը նազլ էթտի վէ պուներար՝ ապէրին տիլինի թուրթմադ իչին փարա գուվվէթիյլէ օնլարը ավետըյար վէ ապրանըլարա Պիղ օնտա տէյիլ իքէն կէլմիշլէր չալմըշտար տէյի ազլըլարընա գօտուլար։ Պիղատոս տահի չօգ փարա եէտիրտիլէր վէ օնու տա քէնտի թարաֆընտա դաղանտըլար, լաքին օլան

հիքմէթի կէօղնւյլէ կէօրէն ազնզ Ղունկիանոս հիչ պիր թիւրլիւ գանտըրտամատըլար, վէրտիքլէրի ագչայը վէ վատ էթտիքլէրի պիւյիւքլիւքլէրի հէվիսինի տէրատ էթտի վէ նէքի ատիտ թէվազիլէրինէ քրիստոսա ինանտը վէ օնտան սօնրա օնուն շահիտլէրի սրբատնա կիրիպ վարտըղը եէրտէ քրիստոսու վազ էտէր իտի: Խաին վէ ֆատիտ եէհուտիլէր հէր հալ ազնզին հազգընտան կէլմէ իչին, իզէրինէ պիւհթան էթտիլէր վէ վարա գուվվէթինէ գրալը գանտըրըպ հազգընա ֆէրման չըգարթտըլար քի պիզէ գարշը ատ օլմուշ Ղունկիանոս եիւզ պաշընըն քէնտի ալընտըն ատչի էմր էթտի: Պու ֆէրման պիլատոսուն էլինէ կէլտիյինտէ տէօրթ թարաֆա ատէմ չըգարտը վէ պունտար պիլմէյէրէք Ղունկիանոսուն եանընա վարըպ Գրալա գարշը ատ օլան եիւզ պաշը նէրէտէ պուլունտուր տէյի սորուշտուրընտա ազնզ՝ պէն սիզէ օնու կէօթէրիրիմ տէյէրէք ալտը էվինէ կէօթիւտիւ, վէ օրատա իւչ կիւն միգատարի եէտիրիպ իչէրտիքտէն սոնրա օ պիր էքի եօլտաշլարընըն տախի կէլմէյինտէ՝ քէնտինինի Ղունկիանոս օլմազընը օնլարա պէյան էյլէտի վէ գրալ ֆէրմանը իւզրէ եօլմէյի՝ վատ էթտիքլէրի ֆէնա եօմրտէն զիատէ ատյտը: Պունտար եէտիքլէրի թուզ

Ս. ՊՕՒՄԵՐՈՅ

Պու ապիկ Անվերջա ճանիպլէրինէ եա-
գըն պիր շէհիրսէ ուշգատէ քիշիլէր-
ուէն ուիւնեայէ կէլիպ՝ ատրայլարաս պու-
յիւսիւյսէ ու Ալլահ մուհաթպէթի վէ
ծնուն ապիկ գօրգուսու եիւրէյինէ օլ
ուէրճէ ուէրին քէօք սալմըշ ըտըլար քի
պուլունտուղու չօգ Թիւրկիու վէ ապըր

թէհլիքէլերուե վաքլըզընը պիքէտեր թամ ապլասար: Խնափյէթ էթմէմինաե պիւյիւյէ վե քիւչիւքլե պիր գարար վե թաթլըյլար. ափօվիննաե չօգ տիդգաթլըյլար, շէօյլե քի ապգընաան հիչ պիր ափֆա եապրըզդըգ վե եախօտ աչըգ ափօգ չըգմասար, վե չըգարան տախի օլաուղունաա ապար էուէմկիպ թէրպիյէսինի վէրիր իտի: Պու գաասար ֆազուլէթլի հարէքէթլէրի իչին փսաիշահ օննու չօգ ափվտի, վե մուհապպէթինե պիր իսպաթ օլմագ իւզէրե ապգասաե վե կէօսթէրիշլի հանըմլարընաան պիրինի օնաա վէրտի: Պունուն իւզէրինաե տօղուշ վէրկիտի զաափէլիք վե թապիսաթ մահասուլու հիւանիւ հիրինվիքտաէն պաշգա շէյ եօղ ուաու, մէշրեպի սէրթ, թիքիկ վե ֆօսսուլ ուաու: Պումարսա պիր գաչ սէնե թարիֆ օլունմագ սուպր իլե պունուն զահմէթինի չէքտիքտաէն սօնրա էնճամ էվինի պարգընը օնաա պրըսագըդ ճէնկէ կիթմէյե մէճպուր օլաու: Պու թարիֆ իւզրե քիւլհէյէն ապգա օլուպ պու զալիմ գարընըն էթմէտիյի գալմասար, խըզմէթքեարլարընաա վե պէյէմկէրինե հասաէն խարիճ րէնճիսաէր էթաի. պապլարընը հիչ պիր ափեպիկ էվտէն գօվաու, պապլարընը թագաթը գալմայընճայասաագ չալըշարբաար, չօղու էլինաէն գուրթուլմագ իչին հէր

*

օլանընը պըրագրպ գաշտը, լաքին էքսէրի-
սի թուխուլուպ աթ վէ էօքիւզ եէրինէ
չիֆթ սիւրմէ իշին արտպայա գօշուլտու-
լար. հէվիսի իւմուէն զալիմին իւզէրինէ
շիքեայէթ էտէր իտիլէր, վէ շիմտիքի
հալէրինի էվվէլքիյէ բուպար էթմէլէ-
րինտէ էօքիւր էօքիւր աղլար ըտըլար:
ճէնք պիթիպ Ղումարտա էվինէ տէօնտիւ-
յինտէ հէր օլանը անլայըպ պօրճու իւզրէ
հէր էթտիյի շէյլէրինի զէվճէսինին եիւ-
զինէ վուրտու, վէ էլինտէն կէլտիյի գա-
տար զարար չէքէնլէրին զարարընը էօտէ-
տի վէ հէվիսինին կէօզիւնէ կիրտի:

Պունա քէզալնք սիսէր վագտալարտա
քէնտի էլի վէ հիւքմի ալթընտա օլան-
լարըն հէր իգթիպատընը փէտէրանէ գայ-
ըրտը. պիր տէֆա քէնտի օրտա տէյիլ
իքէն էհլի քէօյտէ քէօյլիւլէր իւզէրինէ
նազըրլըգ էտէյօրուտու. պու զէվալլըլար
էքին պիչմէտէն եօրուլուպ վէ կիւնէշին
շիտտէթինտէն եանըպ թուխուշուպ պիր
ճիւզլի տու իչմէք իսթէր իտիլէր. լաքին
զալիմ վէ ինսաֆսըզ գարը պաշլարը ու-
ճունտա հատտա կիպի տուրմուշ պրագ-
մագ ըտը, պիր տէ Ղումարտա իւսթէ կէլ-
տի վէ մտալահաթը անլայընճա թէքրար
օնուն թաշ եիւրէյինի եումշատտաճագ
լագըրտըլար սէօյլէտի վէ ածնրա տուտար
պէրէքեաթըյլա օրտանն պիր տու չըգա-

րըպ հէփիսինի գանարըտը: Լաքին զալիմ գարը տա գազէպինի ալտը վէ էթտիյինին պէլասընը պուլտու: Պիր ախեր տէֆա եինէ քէօյտէ իքէն սըճաղա տայանամայըպ գըըտա տիւշտիւ գալտը. սօնրա էվէ կէօթիւրիւպ եաթաղա գօմալարընտա էօյլէ պիր շիատէթլի սուսուզլուգ իւզէրինէ կէլտի քի հարարէթինտէն տուտագլարը շաթլատը տիլի գուրուտու, վէ իչէրիսի աթէշ կիպի եանար ըտը: Պիր թագրիպ իլէ չարէսինի պուլուպ կէշերմէ իչէն տուրմատան սու իչէր իտի վէ լաքին իչտիքճէ հարարէթի տահա արթար ըտը, շէօյլէ քի էթտիքլէրինէ մուգապէլէ Ալլահ թարաֆընտան պիր գապէպ օլմասընը թանըյըպ էհլի Ղումարուա խապէր եօլլատը վէ օնուն տուտաը պէրէքեաթլըյա տէրտինէ շիֆա պուլտու.

Ագիգ Ղումարուան՝ ինատճը վէ նագս գարըսընտան չէքտիյի ախեր պէլալար տիլ իլէ թապիր օլունմագ շէյ տիր, սապրըյա վէ էյի իպրէթիյլէ հէր ան օնու եէնիպ իսլահ էթմէյէ չալըշըր ըտը, վէ պու պապատ տուտաընտա տախի հիչ գուսուր էթմէմիշ տիր: Պիր օտա իչինտէ քիւչիւք իպատէթխանէ եափտըրըպ էքսէրի տիւնեէվլի իշլէրինի պըրտագը վէ պիր գաչկիւն թէնհատա Ալլահ իլէ եաշամագ իչին օրտյա չէքիլիր իտի: Պու թարիգ

իւրքն էօմրիւնիւ կէշիրտիքտաէն ածնրա ածն կիւնէրինտէ պիր ադըր խաղթէլիյէ տիւշտիւ, վէ հիչ շնքեայէթ էթմէտէն հէր ադըրտարընը ատապ իլէ չէքտի վէ թապիր օլունմազ շազըղ իլէ Ս. Խորհուրդները ալտըգտան ածնրա, փաքրտհինի եարտրճըրընըն էլինէ թէալիմ էտիպ եափտըղը քիւչիւք քիլիսէ իչինէ կիւմիւլտիւ։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 18

Ս. ՊՕՒԿԱՍ ԵՒԱՏԱՐԱՆԻՉ

Պօւրթաղրճըմըզ Քրիստոսուն տիւնեա իւղերինտէ էօյրէթտիյի Մուալլիմլէթլարը, տիւրտիւյիւ էօմրիւ հիքեայէսինի ածնրատան կէլէնէլէրէ եաղըյլա պըրագմադ իչին Ալտո թէալա հադրէթլերի տէօրթ քիշի սեչմէօինտէ՝ պու ադիպէտէ ծնլարըն արատընտա իւչիւնճիւ եէրի վէրտի վէ օլ պիրլէրինէ կիւպի պուննա տախի ադիմ վէ ադիպ Ինճիլինիւվիս իւնվանը թախտա օլունմուշ տուր։ Հիքեայէճիլէրին գիւխմինճէ պու ադիպ Անթաքեա շէհրինտէ փութփէրէսթ ամֆաղրտան ծօղմուշ տուր, վէ քիւչիւքլիւյինտէ իլմէ թալիպ օլուպ ադըտան խարիճ պէղտաթ թահսիլ էթմիշ տիր. թաղիր շէքմէտէ, օտուն վէ թաշ իւղերինէ տախի

սուրբէթ օյուպ գաղըմատա ղայէթ ուս-
թայըտը: Քրիսթիյան տինինի էօյրէնիպ
գապուլ էթմէսինէ ոպէպ՝ ալէմին զան-
նրնճա Պօղոս առաքեալ տըը, վէ օլ սու-
րէթտէն Ս·Յերոնիմոս՝ օնու Պօղոս առա-
քեալըն րուհանի էվլատը իւնվանըյլա
թէամիյէ էտէր, վէ Ղուկաս տախի տալա
օնտան այրըլմայըպ տինսիզլէրի տէօն-
տիւրմէ իչին պիլէսինճէ չալըշտը, վէ հէր
թէհլիքէլի եօլտաշընտա վէ կիւճ իշլէրին-
ոէ պիր սատըգ արգատաշ կիպի օնու
պըրագմայըպ արգա օլտու:

Պաշլըճա քէնտի խըզմէթի Րումիա-
թանտա օլտուղու իչին, Րումլարա Էֆէն-
տիմիզին էօմրիւ հիքեայէսինի էյի ան-
լաթմա արզիւսիյլէ բուտ տիլինատ պիր
Ինճիլ եազըլմասընը արզուլէտիյի հալտէ
պու աղըր իչի Ղուկաս իհալէ էյլէտի
քի ազիզ՝ խաթրընտան չըգմայըպ փիլհալ
էլ վուրտու վէ Ալլահըն վալիտէսի պիքր
Մէրեէմ իլէ արգշա թէքլիֆսիզ կէօրիւշ-
մէսի իչին քէնտի Ինճիլի իչինտէ օնուն
իւզէրինէ չօգ շէյ եազմըշ տըր: Պունտան
մաատա Րիւսուլլարըն ամալինին միւէլ-
լիֆի տախի քէնտուսի տիր: Պօղոս առա-
քեալ Գայսէրիտէ իքի սէնէ միգտարի
հապստա գալտըղընտա Ղուկաս օնտան
այրըլմայըպ էլինտէն կէլէն եարտըմը էթ-
տի, մուրաֆա օլմաղ իչին Րօմայա կիթ-

* * *

ակյինաէ օ տախի պիէսինճէ կիթտի, վէ օրտա տախի էքի ակնէ մահպուլուգտա օնու եալընրզ պըրագմատը, գուրթուլտպ ազատ օլմասընտա՝ պիրլիքտէ Ինճիլի շէրիֆին վազը հատպկյէ օնուն հէր կիթտիյի վիլայէթլէրէ կիթտի:

Օլ գատար եօլտարտա նէ տուրլու զահմէթլէր չէքտիյի թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր. լաքին քէնտիսի Ալլահ թարաֆընտան գուվվէթ ալըպ հէր տէրտէ վէ պէլայա տայանըր ըտը, Ալլահըն մուհապպէթի՝ էօլումու պիլէ կէօղունէ կէօթէրմէզ իտի: Ս. Յերոնիմոսուն զանընճա Ս. Ղուկաս ակքսէն տէօրթ եաշընտագ պու բէտուլէթ խրզմէթինտէ միւտավէմէթ էթմիշ տիր. վէ ախէր բիվայէթճիլէրին զուխմինճէ էնճամ տինտիզլէրին էլինէ տուշուպ պիր դէյթին ադաճը իդերինէ տոլմըշ տըր քի օրտատա թարիֆ օլունմադ տէրտլէրէ թէհամմիւլ էտէրէք եավաշ եավաշ ճանընը թէսլիմ էթմիշ տիր: Պու տպիգին թէնի Կոստանդիանուսուն էմրի իւզրէ Ս. Անդրէաս Առաքեալըն թէնիյէ պիրլիքտէ Ըսթամպօլա կէթիրիլիպ ասնրա փաալիա շէհրինէ կէօթիւրտիւլէր: Անդ Ղուկաս պու գատար գահմէթլէրի արատընտա՝ քէնտի էլիյլէ էֆէնտիմիզ Յիսուսուն վէ ադիգ վալիտէսի պիքը Մէրեէմին տուրէթլէրինի շէ-

քիպ տինսարլարա խաթըր նիշան իշեն պըրագմըշ ուըս· պունլարտան պաշգա սախը պիր գաշ թասվիրլէրի տախ Չօմա- տա սագլանըր քի օնլարըն ուսթա իշի օլ- մասընա հիչ քիմսէ շուպհէ էթմէզ։

ՀՕԳՏԵՄԲԵՐ 19

Ս· ԱՐՏԵՄԻՍ ՎԱՆՑ

Ս· Արտեմիս թագէ չալընտա ապէր եագըլըպ Կոստանդիանոսն օրտուտնտա խըզմէթ էտէր խոր· պրալի մէգքիուրան Մաքսենտիոսա գարշը էթտիյի ճէնք իշինտէ Արտեմիս տախ պուլունտաք հնք- մէթլի միւնէվվէր խաչը հայտուտա կէօ- զիւյլէ կէօրիւպ իմանտա կէլտի։ Օնտան ոօնրա քրիսթիյան իսմինէ տիւշէր ֆա- պուլէթլէր արտընտա վէ փատիշահ գա- փուտնտա ատրգլըդ պապինտէն կիւն- տէն կիւնէ իլէրիլէյիպ, գրալըն կէօվիւնէ կիրտի, վէ ճէմի ատրայ ըէճալ քիպարըն- տան իթիպար պուլտու, շէյլէ քի ապ վապթ զարֆինտէ ատզատէլիք փայէսինէ ըէֆի օլտու։

Մահուտ գրալըն մախտումի Կոստանդըն փատիշահլըղընտա Չօմա շէհրի իւզէրինէ վալի նատպ օլունտու, վէ իսթիյարլըղըն- տա Մըսըր էյալէթինտէ պուլունան ապէր

իւզէրինէ սերտաքէրլիք մէմուրիյէթի վէրիլտի, վէ միւնքիր Յուլիանոսուն զբ-
րտալըղընատադ Արտեմիս պու խրզմէթտէ
գալար։ Մէգքիւր գրալ քիւլլիս ապէր
իլէ Ադէմ իւզէրինէ եիւրիւթիւյինատէ
Արտեմիս պէյէ տախի խապէր վէրտի քի
Անթաքիա շէհրինտէ քէնտիյի պէքլէմին,
վէ Արտեմիս՝ գրալըն՝ քրիսթիյանլարա
գարշը գուլմանու իշլէթտիյինատէն՝ չօգատան
պէրի օնունլա կէօրիւշմէք իսթէր իտի-
օլ սէպէպտէն ֆիլհալ եօլա տիւշիւպ
Անթաքիայա էնտի քի օլ կիւնլէրտէ
գրալ իքի քրիսթիյան թութուպ տին-
լէրինտէ գավէ գալմալարը իշին էգլիյէթ
վէրիր իտի։ Ադիգ՝ իշլէթտիյինի կէօզլիյէ
կէօրտիյինատէ եիւրէյի գալգտը վէ պի
փէրվա գալիմին էթտիքլէրինի եիւղլունէ
վուրտուղունատ՝ Յուլիանոս՝ գուտու-
րուպ քրիսթիյանլըգ իսմի իշին պիրտէն
պիրէ օնու խրտիալայամայրդ փութփէ-
րէթլէրին էլիյլէ տէվլէթ խրզմէթինատ
գատահաթ էթմիշ տիր տէյի իւզէրինէ
պիւհթան ատտըրդ հուգուրինէ կէ-
թիրթտի։ Խայլի նահադ վէ պի էտտ
իֆթիրալարա հադգ վէրտիքտէն սօնրա՝
Էգճիւմլէ էյէր քրիսթիյան տինինի պր-
րագրդ Ադրոպոնա գուրպան տունարտան
գատահաթընր ածվ էտէր վէ էվվէլքի
փայէնտէ ա՛յնի ատգարդմ տէյինճէ Ար-

ասմիս կիւլմէյէ պաշլատը վէ պիրէր պի-
րէր գալիմին էթտիյի մէրհամէթսիզլիք-
լէրի կէօրէ էօնիւնէ գօսուգսան ասնրա
ինչեար էթտիյի Քրիստոս թէքրար
դապուլ էթմէյէ նասիհաթ վէրսի. լա-
քին պունլարըն խայրը օլմայըպ իսքէնճէ
ալամէթլէրը հաղըրլանմասընտա Աբռեմիս
քէնտիսինի ալտըրմասը, հաթթա պուն-
լարը կէօրիւպ տահա գիւչէ եիւրէք ալ-
սը վէ Քրիստոս օնա նէ գատար էյլիք
էթտիյինի վէ օ՝ Քրիստոսա գարշը իր-
թիքապ էթտիյինամքէօրլուգլարը կէօս-
թէրսի վէ լաքին հիչ պիրիսի, ֆահէ
էթմէյիպ գալիմին եիւրէյինի տահա գիւ-
սէ ուրթէնէիրսիլէր: Թիւրլիւ իսքէն-
ճէլէրսէն սոնրա շէհիր է հալխընի այտըպ
գալդըրմադընդ իչին հատտա ալթընըդ
վէ օն պէշ կիւն միգատարի օրտոսա պրնտգ-
սը, վէ պատէգան տիլան գուրտպ թէք-
րար թէքլիֆի գապուլ օլունմադընդան
պիր սաղը թաշ իչինէ գափադըպ էօլտիւն
սէյի պրնտգսը. լաքին հէր քէսին մէէ-
մուլինէ գարշը ապիպ տաղ չըգմասընդա
գըլըճ իլէ պուշը քէսիլտին տէյի սիճիլ
վէրսի, վէ Ալահըն գուլտա ապիգ Աբռե-
միս հատրէթինի չէքտիյի ճէնդէթ սէտ-
սէթինէ նայլ օլսա:

Ա. ԽԱՐԻԹԱՆԻՆ

Ալեքնճը ախհրատ՝ Արապխեթանըն նեննգրան շէհրի իւզերինէ՝ խարեթաս խամինաե էհլի ըլոլ վէ քեամիլ պիր քիմսենէ մէմուր օլմադըշ ուսու վէ օլ էյեամաե Դոշեաս նամ եէհուաինին պիրիսի Արապխեթան քիւրախինէ ճէպրէն գուսա էտիպ՝ խարեթաըն շէհրինէ հիւճմ էթտի վէ ալտըգտան սօնրա խաչ նիշանըննը գալտըրմայա նէ գատար էմր էթտիյէ ու ալիլ խարեթաս քրիսթիյանլարըն պու պապաե բէյինի սօրուպ Քրիստոսու պըրագմասան իսէ ճէմի քրիսթիյանլարըն օնուն ուղրունա էօլմէյէ հազըր օլմալարընը կէօսթէրտի։ Զալիմ վէ պինամուս չիֆուտ օնլարըն կէօզիւնիւ գօրդուլմամալ իշին ճէնք ալաթլարընը շէհիրէ սօղրու շէվիրիպ տիվարլարընը սէջյաիւ, վէ պէօյլէ հազըրլըգսըզ կէլմէտիյինտէ ճիվարընտա քէօյլէրտէ օթուրան քրիսթիյանլարը թօփ էտիպ պազարընը էօլտիւրտիւ վէ պազարընը բէճալ քիպարընա էտիր էթտի, վէ շէհր ճիվարլարընը հիչ պիր թիւրլիւ հարպ էօլուսու գապթընա կէշիրեմէյէճէյինէ գանտըը իշին հիլէպազլըգա էլ վուրտու,

ֆագաթ շէհր գափուլարընը աչըն իչէրի կիրէյիմ, հիչ պիր քիմսէյէ տին հագ-
դընաա րէնճիսէ վէրմէմ տէյի շէհր նա-
պլրինէ խապէր եօլլատը: Էհալիսի ֆաս-
տին սէօվիւնէ գափըլըպ գափույու աչ-
ըրգլարը պիրլէ իչէրի սիւրատ էթտիլէր
վէ Խարեթաա իլէ պէրապէր ճէմի պիւ-
յիւքլէրի թուԹուպ վատիշահըն հու-
պուրինէ կէթիրտիլէր: Իրթէսի կիւն գըր-
տա աթէշ եադըրըպ հէր թարաֆտան
խայլըճա ճէմիյէթ թօփլատըգտան սօնրա՝
խաչը ինքեար էթտիրմէ իչին իւք էվվէլ
427 քիշի քիւլհանէ ամատրատյատ տա՝
օպիրլէրի գօրդու կէօսթէրիճէք եէրէ
մէղհէպտաշլարը կիպի ֆրիատտա գուր-
պան օլմայա խահիշ իպրաղ էթտիքլէրինի
կէօրտիւյիւ էնտատէ՝ գուտուրուպ խա-
թունլար արտարնտան օն քիշի հուզէրինէ
չալըրըպ սէրպէսթճէ ճէվապ վէրտիք-
լէրի հալտէ գաթլէ հիւքմ օլունուպ՝
իֆրաթ սէվինճիլէ շահիտլիք թաճրնա
նայլ օլտուլար:

Իրթէսի կիւն օլ պիր մահպուսլար իլէ
պէրապէր Խարեթատը հուզուրինէ չա-
ղըրտը, վէ օնուն ադընը պիւյիւտիւպ սիլ-
սիլէսինի էօյտիւքտէն սօնրա, Ակլ շա-
հընհյար չաղընտա պու թիւրլիւ էօլիւմէ
իրթիքեադ էթմէ, սէնին էօմրիւն իլէ օլ
պիրլէրինի ու գուրթարմայա սէպէպ օլ,

աէյլ նաահհաթ վէրիբ իտի. լաքին խա-
րեթաա Ալլահրն լութֆու քէրէմիյլէ աօ-
լուպ գալիմին հէր աէոխքլէրինէ պիրէր
ճէվապ վէրսիքաէն ասնրա ապնզ տինի
ուզրունա խալգըյլա էօլմէյէ հապըր օ-
տուպնու կէօսթէրսինաէ՝ Դուշնաա
զայրի ծնլարը աէօնտուրմէյէ իւմիտինի
գաթ էտիպ, հէփհաինինա աէ պաշընը սաթ
իլէ քէսթիրսի վէ խարեթաա արզուսի
միճբայինճէ հէփհաինաէն էլմէլ թիզի
պհամանէ սուշուպ՝ օլ պիր քրիսթիյան-
լար ապնզին գանընը ալըր իւմթլէրինէ
սիրէր իտիլէր. ճիւմլէ ըրսպաա պիր գարը
աէօրթ եաշընաա մսարմրյլա տուրապ
օլան շէյլէրի կէօրիւր իւտու, վէ քէնտի-
սի քրիսթիյան օլաուպնաա հէմէն օն-
լարըն արաարնա գաթ ըւատպ ապնզին գա-
նընաան ալըպ քէնտինին վէ օղլունաէն
իւմթիւնէ սիրէր իտի: Ճէլաատլար պա-
նու կէօսթիքլէրինաէ ասրպագա թաւթ-
տալար վէ փաաիշահրն հաւգուրինէ կէ-
թիրտիլէր, օրաաա տինինի իգրար էթ-
տիքաէն ասնրա՝ նէ հաւտիլէր փաաիշահր՝
Փարաաոն կիպի օլաուն աէմէյինաէ, Դուշ-
նաա զայէթ խրշմա կէլտի վէ չաիւճագ
պիր շուգաւր աշրպ իշինէ օտուն, եաղ վէ
քիւքիւրթ գօտուգաան ասնրա ապէշ
վէրմէյէ վէ ածուպէյի իշինէ ապմայա էմր
էյլէտի: Ճէլաատլար անաարնը թաւթուպ

էլլէրինի պաղատերգլարը վագի օղլու փատիշահըն եանընա վարըպ անասընը գուրթարմա աւրէթիյլէ՝ այաղընա գա-
փանտը: Դոյնաս պունու կէօրտիւյիւնտէ էլինի ուզաթտը վէ չօճուղու գուճաղընա ալըպ օնու օխշայարտագ, եանըմտա գալ-
մաճմըն խաթէրսին, եօխաս կիթմէք մի արդիւլէրսին ատչի սօրուննճա, խայը, էվէնատիմ, վալիտէմ իլէ պէրապէր էօլմէք խաթէրիմ ատչի ճէվապ վէրտի: Փատիշահ չէհրէ էթտիյինտէ չօճուգ աղլամայա պաշլատը, վէ գօրուլա վալիտէսինին եանընա կիթմէք խաթէր խտի: Քրիստոս քիմ տիր թանըմըրըն ատչի, փատիշահ սօրտուգունտա, Էվվէթ թանըրըմ, խաթէրսէն կէլ ատնի տէ քիլիսէյէ կէօթիւրէչիմ տէ կէօսթէրէչիմ ատչի ճէվապ վէրտի: Պէնիմի ատվէրսին եօխաս Քրիստոս ատչի սօրուննճա, շիւպհէսիզ, Քրիստոս, վալիտէնի՞ մի գիտտէ ատվէրսին, եօխաս պէնիմի սիւալընա, վալիտէմի ատչի ճէվապ վէրինճէ, էօյլէ խաէ նէ՞ իչին կէլիպ այաղըմա գափանտըն ատթիյինտէ՝ Սէնի քրիսթիյան սանտըմ վէ վալիտէմի գուրթարտսըն ատչի եալվարաճաղըտըմ, ատտի: Պէն եէհուտիյիմ. կէլ եանըմտա գալ տա սանա ինճիր վէ պաղէմ վէրէչիմ ատմէսինտէ, չօճուգ աղլար վէ վալիտէսինէ կիթմէք խաթէր խտի: Էնճամ եա-

ներնաա թուխամայրակ՝ եէհուտի տինինաէ
ալ շուներ թէրպիյէ էթ տէյի բէճալըն
պիրինէ չօճուղու վէրտի, լաքին չօճուգ
եօլտա կիտէր իքէն անասըներն ամէշ
իշինէ աթըլմասըներ կէօրիւպ պիր թա-
գրիպ կէօթիւրէնին էլինաէն գաչտը վէ
ամէշ իշինէ աթըլըպ անասըյա պիր-
լիքտէ եօլտու։ Օլ կիւնլէրտէ շէհրտէ վէ
շէհրտէն տիշարը Քրիստոսուն ուղրտունա
էօլէնլէրին սայըտը օն պին իքի եիւզ շէ-
հիտէն թէճաուզ ատը։ Պուներան
պէօյլէ Դոմնաա բէճալ քիսպերըն բէճա-
արնա մէտնի քրիսթիյանլարա գարշը
դուշմէթի նէ գատար կէվշէթտիյէ ատ՝
Ալլահ թէալա նահագ եէրէ օլ գատար
տէօքտիւյու գանլարըն ինէթիգամընը ալ-
մաղ իշին պիր էհլի թագվա վէ տինատար՝
Արապիստան փատիշահընա գուվվէթ վէ-
րիպ Դոմնատ թուխտու վէ էլիյլէ գալա-
մի էօլտիւտիւքտէն ատնրա քրիսթիյան-
լարա սէրպէստլիք վէրտի։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21

Ս. ՀԻԼԱՐԻՈՆ

Պու ատկ Ս. Յերոնիմոսուն նագլի
միւճիպինճէ գատա շէհրինտէ վուխտվէ-
բէտ ամաալարան ոտլտու վէ եաշընը

պիր ազ ալարդը կիպի իլմ թահսիլ էթմէ իչին Խաբէնաէրիյէյէ եօլատըլար, վէ Հիլարիոն օրտոսա քրիսթիյանլար իլէ տօսթլուգ փէյտա էտիպ պիլէլէրինճէ կէօրիշիւրսիւ վէ օնլարըն էլինէյէ տախի տէօնիպ քրիսթիյան օլսուս։ Օլ անտէն սօնրա գայրի պիր տահա փութփէրէսթլէրին թէմաշա եէրլէրինէ կիթմէտի, հէր վագթ քրիսթիյանլարըն մէճլիսինտէ պուլունուպ օնլար իլէ իւլֆէթ էտէրխան։ Սիւրիւյիւ էօմրիւն թարզը վէ պու պապատէ իկհար էյլէտիյի քէմալիյէթ օլ տէրէճէ Գուրթ արճըմըգըն էօմրիւնէ պէնդէր խան. քի գաթի քրիսթիյան տօղմուշլարըն չօղու օնուն էօնիւնտէ կէօրիւնմէյէ ուխտանըը բարլար։ Մըսըը չէօլէրինտէ թէմէքքիւն Ս. Անտոնուն փագուլէթլի էօմրիւ իւզէրինէ օլ էտնալէրտէ գայէթ չօղ ուէօյլէնիր խան, վէ Իլարիոնուն դալգինտէ օնու կէօրիւպ զահիտանէ եաշամանըն ուտուլինի էօյրէնմէ իչին պիր ածախ արգիւ վէ հասրէթ հատ օլսուս։ Օլ ատրէթտէն գալգտը օնա կիթտի վէ օ մէշհուր խօճանըն եանընտախայը վագթ թէրպիյէ օլսուգտան սօնրա՝ օնուն իգնիյէ Խաբէնաէրիյէյէ կէլտիյինտէ՝ ալթալարընըն վէֆաթը խապէրինի ալարդը հալտէ՝ միրասընը Գուգարտայա թէվգի էտէուտիր եըրագ չէօլէ կիթտի վէ եալընըզ

պաշընա օթուրտու։ Պու եէպան եէրտէ հէր տիւրլիւ րէյազաթ իւզրէ եաշայարագ կիւնահա մէյլլի թէնինէ զալխագ օլտու։ Շէյթանըն ֆիլթ վէրմէմէյլէ պիր կիւն պիր գաչ թիւրիւտիւլէր ազիզին մաղաբաընը սոյմագ իսթէր իտիլէր, վէ պիր շէյ պուլամատըգլարընտա, Էյէր ահնի շէհմալի խըրփալայաճագ օլսագ նէ՞ էտէրսին, տէտիքլէրինտէ, Իլաւհան՝ մալը օլմայան խըրսըզտան գօրդմագ տէյի ճէվապ վէրտի. էգճիւմլէ ահնի էօլտիւրէգիլիրլէր տէմէլէրինտէ, եինէ վագիֆէմ տէյիլ, հէր կիւն էօլմէյէ հազըրըմ, տէտի։

Եիրմի իքի ահնէ միգտարի էվլէյաճէ էօմրիւնիւ չէօլտէ կէշիրտիքտէն սոնրա Ալլահ գուլտունու տիւնեայա պէլլի էթմէք իսթէտի։ Պիր սոյգատէ գադըն ազիզին ֆադուլէթինի իշիտիպ չէօլէ վարտը, վէ շէհիրէ կէլիպ տէ իքի աղըր խատթէ էվլատլարընը կէօրմէյէ եազվարտը։ Հիլաբիոն գարար վէրմէդի իտի, լաքին էնճամ տէօքտիւյիւ կէօդ եաշլարընա տայանամայըպ կէճէլէյին կէլսրիմ տէտի։ Խաթէլէրին եանընա վարտըղընտա էլինի գօտու վէ պիր ճիւզի տուատան սոնրա իքիսի տէ եաթագտան արչըյըպ գալգարտլար։ Ադ վագթ իչինտէ պու միւճիզէ շէհիր իչինտէ եայըլտը վէ հէր թիւրլիւ խատթէլէր ազիզէ գօշուպ օնտան իմտատ

վէ շինձա խաթէր խոխլէր, վէ ազիզ աստ-
թի իւզրէ տուա էթտիքաէն սօնրա հէ-
փխինի տիւզէլթտի վէ պու հնքմէթլէրի
կէօրէն փութվիէրէսթլէրաէն չօղու տօղ-
րու ալինէ տէօնտիւլէր: Լաքին ճէմիաթ
ադաալնատան էքսէրիսի ազիզին էօմրիւ
թարզը իւզրէ էօմր կէշիրմէք արզիւսիյլէ
չէօլէ վարտըլար. ազիզ պունլարա դա-
նուշնլար եաղար վէ հէփխինէ այրը այրը
եէր վէրտի վէ փէտերանէ ճիւմլէսինին
իգթիզասընը գայրըրը ըար: Լաքին ես-
լընրզլըրլընը զայպ էթտիյինէ զայէթ
մահդուն օլուպ, տիւնեա գալադալըգլա-
րընատա էօմր կէշիրէրէք՝ իպատէթ աշգրն-
տա տօտմագտան գօրգտուղու հալտէ շա-
իրալէբինաէն պիր գաչընը ալըպ՝ ուտ իլէ
Մըսրը թադրաֆլարընա չէքիլտի: Ուշ
ատնէտէն պէրի օլ էյալէթտէ եաղմուր
կէլմէտիյի իչին էհալիսի գրթլըզ եիւ-
գիւնտէն փէք չօղ արզէթ չէքէր իտի:
Հիլարիոնուն օրայա կէլմէսինի տույտուգ-
լարընատա թադուր պուլայլպ հէր եան-
ատն քիւմ քիւմ օնա կէլիր վէ Ալահա
տուա էյլէ քի եաղմուր եօլտասըն տէյի
եալվարըր ըտըտար: Ազիզ պու գէվալլըգ-
րըն բէճասընա եօզ տէյճիպ տուպյա
պաշտաար վէ Ալահ թէալա անի վահիտ-
տէ մահտուտտար եաղմուրտու զանիմէթ
իլէ օնտտա եօլտատը: Օնտան գաթի նա-

զար հէր ճանիպտէն շիֆա պուլմաղ իչին խաստէլէրինի կէթիրիր վէ Ալլահա սէ-
նալէր օգուչարագ կէրի տէօնէր իսիլէր:
Պունատա տախի արատըղը բահաթլըղը
պուլմայըպ պաշգա եէրէ գաչմայա դարար
վէրտի. վէ պու ֆիքր իլէ տէնիզ քէնա-
րընա էնիպ հապըր կէմի պուլտու վէ պի-
նիպ Սիկիլիա ատասընա չըդտը վէ պիր
օրման իչինէ կիրիպ օրատա ապքին օլու-
ռատու: Ապքին շէյթանըն պէյան էթմէ-
սիյլէ օրատա տախի պէլլի օլուպ հէր
թարաֆտան իւզէրինէ գօշար վէ խաս-
թէլիքլէրինէ իմտատ տիլէրիտիլէր. օլ
սէպէպտէն Տալմաչիայա տօղրու գաչար:
Գարա վէ տէնիզ իւզէրինատէ պիր գօր-
գունճ զէլզէլէ օլուպ տէնիզի օլ տէրէճէ
գատարթտը քի հէմէն հէմէն ազիզին
ապքին օլտուղու շէհր ատ ալթընա կիտէ-
ճէյտի. պու թէհլիքէյի կէօրտիւքլէրին-
տէ շէհր էհալիսի իւմտումէն ազիզէ վար-
տըլար վէ այաղընա տիւշիպ Ալլահըն
գադէպինի իւզէրլէրինտէն ուղադլանտըր-
մայա եալվարըր բտըլար. ազիզ գըյթա
էնիպ տէնիզ իւզէրինէ իւչ տէֆա խաչ
նիշանը էյլէտի, վէ անի վահիտատէ տալ-
ղալար կէրի շէքիլիպ շէհր գուրթուլտու.
Ֆագաթ քէնտիսի պու հիքմէթտէն ազն-
րա բահաթընը պօղաճաղընը անլայըպ
օրատան Գըպրըզ ատասընա կէչտի վէ

պիր ոյուգ թաշ արասընա սըղընըպ օրա-
տա էօմրիւնիւն պագըսընը կէչիրտի: Քիւ-
չիւք չաղընտա առէթ էթտիյի սըգը էօմր
թարզընը իսթիյար եաշընտա տախ
իճրա էթտի, վէ սէքսէն եաշընը թէքմիլ
էթտիքտէն սօնրա էճրինի եարատըճըսը-
նըն էլինտէն ալմազ իչին հասրէթինի
չէքտիյի ճէննէթէ նայլ օլտու: Էօլմէտէն
էվվէլ ճանըյլա լագըրտը էտիպ օլ շաշը-
լաճագ սէօզլէրի սէօյլէտի, վէ գօրգու-
տունու տէֆ էտիպ եիւրէք վէրտի, եանի,
Էյ ճանըմ, նէ գօրգարսըն, եէթմիշ սէ-
նէտէն պէրի Ալլահա իրզմէթ էտէյօր-
տուն, եինէ էօլիւմտէն գօրգման նէ օլա-
ճագ, սէնի կէօրէյիմ գօրգմա, հէմէն
վար տա ծնունըլա գաուշ տէյէրէք քէն-
տիյէ ճէսարէթ վէրիր իտի:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

Ս· ԳԱՂՂՈՍ

Ս· Գաղղոս Իրլանտատա ֆագունէթ
տահիպի ամթալարտան 560 թարիխինտէ
տօղտու՝թա քիւչիւք չաղընտան Ալլահըն
խըզմէթինտէ ղայրէթքէշ գուլ էթմէք
իչին օնու պիր մանաաթըրա գօյտուլար:
Գաղղոսուն տախի արզու վէ մէյլի ամթա-
լարընտան աշաղա օլմայըպ չօգ հազը

Էտէրէք ֆապուլէթէ մէյլինտէն մատա
իլմ թահսիլի պապինտէ տախի դէյատէ
միւաթահա օլտուղու իչին ազ վազթ
զարֆընտա չօղ իլէրիլէտի: Կողումբանտա,
բուհպան պաշը՝ ազնի չօղ սէվէր իտի,
վէ տահր շէհրլէրտէ թէ մանտաթըլար
գուրուպ պիրլիչէնլէրէ Ալլահ եօլունտա
էօյրէթմէ իչին ատամլար թօփլատմա ար-
զուսունէ տէյարը գուրպէթէ չըզմատըն-
տա գաղղտտա պիլէնինճէ ալտընընկիլէթէր-
բայա վէ օրտանը Ֆրանչայա կէչտի:
Վազթին փատիշահը մուհապպէթ իլէ
պուննտա գապուլ էտիպ պիր տաղ ուճուն-
տա արզուսունէ կէօրէ մանտաթըը գուր-
մայա իչին վէրտի: Կողումբանտա մանտա-
թըլար պէրապէր պիր քիւչիւք քիլիսէ
տախի ետիրապ ոճրտա իչինտէ ապքին օլա-
ճաղլարըն հադրնտա մէշհուր գանտընլար
եապար վէ եաշամանըն նիզամընը գօտու:
Գաղղտա հէվէսինտէն էվվէլ պու գանտըն-
լարա պաշ էյտի վէ էօմրիւ թարիխիյլէ
արզատաշլարընտա էյի իսպրէթ օլուրտու:

Պիր գաչ սէնէ օրտատա ազնի ուսթա-
արյլա պէրապէր էվլէնյաճէ եաշարըգտան
ոճրա՝ քրիսթիյանլարա գարշը գուլմ
չըգարըլտըղընտա օրայը պրուզըսկ գաչմայա
մէճպուր օլտու: Ս. Կողումբանտա շահրտա-
լէրիյլէ պէրապէր Ասթրիա փատիշահը-
նըն հիմայէթինէ արզընտը վէ ոնտան

սիանէթ պուլսպ իսէ էսիյի եէրսէ մա-
նաթը գուրմադա իյն ալար: Օլ ճիվար-
լարսա սաքին օլան փսէթփէրէսթլէրին
քէօրլուզունու կէօրիսպ զայէթ ածըր
վէ պիր թարիք օլունմադ զայրէթ իլէ
թուէթուշուսպ օնլարսա թաշ վարշսար վէ
շէօր շէօփսէն եաիմա սուրէթլէրի թափ-
մսուան իսէ, հազգ պիր Ալլահա ուէճսէ
գըլմադա նասիհաթ վէ վազ վէրսի, վէ
ուէօվլունէ տահա գուվվէթ վէրմէ իչին
օնլարըն ալլահ սէյի թաւիարզլարը շէյ-
լէրի փարէ փարշէ էթսի: Փսէթփէրէսթ-
լէր պու շէյ իւզէրինէ գուսսուրսպ օնսէն
էօմրիւնէ գադր էթմէլէրինսէ՝ Ս. Կո-
զսմբանս՝ օնս պիլէսինճէ ալըդ էօլա
չզգտրըլընսա՝ Վիլլիմար իսմինսէ պիր
ազիզ քահանայ պուլսպ օնսան հէր
շէյի թաահիհ էթսի վէ օնսէն նասիհաթ
վէրմէսիյէ Ս. Աբելյանըն իսմինէ սու-
նուլմուշ պիր քիշիք քիլիսէ իչինէ շէ-
քիլիպ շաիրսէրիյէ պէրապէր օթուր-
սու: Մէզքուր քիլիսէսէ փսէթ փափագ-
լարը սաքին օլսուզս իչին եէնիսէն կէօ-
յի վէ եէրի եարսան քրիսթիյանլարըն
Ալլահընա սունսու վէ խոլան գօյսպ իւ-
զէրինէ Ս. Կոզսմբանս պիսսարագ
էթսի: Քիլիսէնին էթրաֆընսա քիշիք
օտալար եափդրդպ քէնսիլէր իլէ պէրա-
պէր եաշամադ իսթէյէնլէրէ վէրսի, վէ

պէր էյեամ հէր շէյ միւրաար իւլէ կի-
տիպ քրիսթիյանլարըն վէ շահիւլէրին
ապրար կիւնահէն կիւնէ արթար. լաքին
արաալնաան չօզ կէչմիյիպ օլ ահմէթ բաշէն
տախի գօվալտուգունա՝ Ս. Կոլումբանա
նէմշէաթանա կիթմէյէ գարար վէրտի,
վէ նէ գառար պիլէմինճէ ահվկիւլիւ շա-
իրտի Գալղտաս տա ալմադ իսթէրսիյ-
ե տէ, օնու օլ կիւնլէրտէ արթմաանն
թուխթուրմուշ օլմադ իչին օրտաս պր-
բադմայա մէճպուր օլաս, վէ ասնրա տիւ-
զէլտիլմէսէ թէքրար թէքրար Փադի-
լէթլի Վիլլիամ քահանայրնա իսթիշարէ
էտիպ օնուն ըէյի իւզրէ էվվէլքի եէրին-
ան պիր ճիւզի բրագ չէօլէ չէքիլտի:
Լաքին օրայա իւռան այադը պատմադրդը
իչին, հայվան վէ գօրգունճ ճանավարլար
եաթադը օլմուշ ուռս. պունդարտան
գաթի նագար մէքրուհ վէ մէլուն փէրի-
լէր տախի օրտաս ինլէրինի գուրուպ հիշ
քիմսէյի իչէրի պրբադմադ բորլար:
Գալղտա պունդարտան գօրգմայրդ մէր-
տանէ իլէրի վարար, վէ հէր մահալտէ
խաշ էթմէյէն ասնրա մախաուսէն Ալ-
լահրն վէ ապէգ Պէքր Մէրեէմին եար-
տրմընր տիլէտի վէ պու կիւնէ կէօրիւ-
նիւր վէ կէօրիւնմէդ իւռան տիւշմանլա-
րընր օրտան տէք էթմէյէն ասնրա
ըէֆկիդէրիյլէ օրտաս տաքին օլմայա պաշ-

լատը: Ֆապաթ տահա պիր արալան օրա-
առա կիտլէնիտ վագթ վռագթ Ալլահըն
գուլարընա չօգ գօրդու վէրիր իտի ք՚ի,
պիր կիւն պուռնու իլհաճի իլահիյէ կծօ-
րիուպ չափուք ալգընատքի ավը պրըտգ-
մայա վէ եադընատքի օրմանատան քէնտի-
լէրէ օտուն կէթիրմէյէ էմր էթտի. վէ
էմրինէ միւթիւ օլտուղունտա՝ հայվանըն
ալիմ էմէյինէ պէտէլ պիր փարչա եէյէ-
ճէք ինամ էտիպ օ ութմէթլէրտէ տախի օն-
տան ոօնրա էյլէնմէյէ իզն վէրտի, շու
շարթ իլէ ք՚ի հիչ քիմսէյէ րէնճիտէ վէր-
մէսին: Պու հիքմէթտէն ոօնրա պիր ք՚ի-
լիսէ իլէ օն լ՚ըի տահտ ք՚իւչիւք գօլիպա
եափտը վէ շախրտէրիյէ պէրապէր տաքին
օլուրտու: Զվիշէրա էյլէթինտէ հալա
տա չըգմըշ մէշհուր Ս. Գաղղոս մանաս-
թըրըն պաշխանկըճը պու մինվալ իլգէ
օլմուշ տուր, վէ օ իտմ իլէ պիր շէհր
տախի օրտտա պինա օլմուշ տուր: Հէր
շէյ ալիգին արզիւսիւ իլգէ պաշա չըգ-
արգտան ոօնրա Ս. Կոլումբանոսուն մա-
նաստըր բահիպլէրի էշին եադտըղը գա-
նունլարը քէնտի գուրտուղու մանաստը-
րա տա ոօգտու. վէ քէնտիսի տախի քեա-
միլէն օնլարը թուֆարդ օ պիրլէրինէ
էյի իսգրէթ օլուրտու: Ակքսէն եաշընա
գատար պու ալիգ օրտտա՝ ադըա արզմագ
պիր ածայիպ քէմալիյէթ վէ րհյագտաթ

իւրքե եաշատը, ոօն կիւնէբինաե եափ-
տրղը քիլիսէտե բահանի պիր նոմթ
էթտիքտէն ոօնրա՝ ախանալը իւզերինե
պիր հիւմմա կէլտի, վէ գրըդ կիւն ոօնրա
օլ խոմթ էլիքտէն պաշ գուրթ ապամայրը
տարը պադայա իրթիհալ էյլէտի:

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 23

Ս. ՅԱԿՈՎ ԵՊՈՍ ԵՂՈՒԵՐՅԱՆ

Վրիստոսէն պիրտէրի իւնվանըլմա
մալում օլան ալիզ Յակովպոսուն աթա-
լարը ինճիլի շէրիֆտե կիւքլ օլունմուշ
ալնի վէ խպատէթքեար Կղեմպաս վէ
Մարիամ ընդար: Պու ալիզ՝ օլ պիր
պիւյիւք իսմիյլէ մարուֆ Յակովպոս
առաքեալսան ահչիլմէ իչին քիւչիւք Ի-
սիյլէ եաս օլունար. վէ անա վէ պադա
թարաֆընան Քրիստոս իքնըմ օլմա-
սընան ճէմի առաքեալլարըն ինանմակ
չօք իթիբարսըզըդը: Պու ալիզ՝ էֆէն-
տիմիզին եէթմիշ ասիս շահրսէրինին
պաշըյտը վէ Գուտսի շէրիֆ իւզերինէ
տախի քէնտիսի իլէ եպիսկոպոս օթուր-
մուշ, ալթալարընան դալմա ասլի վէ
ասլդ իսմինի քէնտի ֆադսլէթիյլէ
քէսպ էթմիշ ոլը: Տամիլէրին նադլի
իւզրէ, Ս. Յակովպոս ադըննա ղադը վէ

շարագ գօմամբշ, ասլա էթ թաամբնքն
տատրնը պիլէ ալմամբշ, վէ պաշընա ուա-
թուրա սիւրմէմիշ տիր: Կէյինտիյի էա-
վապ վէք գապայրար վէ քիլեաե իշինտե
տիզ իւսթիւնտե ճէմիաթ իշին ուգուն
վադթ տուա էթմէտէն տիզինին տէրինի
տէվէ տիզի կիպի նատըր պաղլամբշ ըտը:

Վադթին եէհուտիլէրի պօղոս առա-
քեալն Հադգբնատան կէլէմէտիքլէրինտե
ինթիզամլարընը տկիզ Յակովբոս առա-
քեալան ալմադ իսթէտիլէր, վէ օլ
կիւնլէրտե Գուտսի շէրիֆ վալիսի էօլիւպ՝
եէհուտիլէր իսթէտիքլէրինի էթմէյէ
բուխսաթ պուլտուգլարընտա՝ տահա եէ-
րինե օլ պիրինի կէլմէտէն ալիւ ածիլէ
Յակովբոս թուխտուլար վէ Քրիստո-
սուն իսմինե ղայրի սէօյլէմէմէյէ զօր էտէր
իտիլէր. պայտաղը ճէմիաթ հէր նէ գատար
օնուն սէօգիւնէ քէնտի պէօյիքլէրինին
սէօգիւնտէն գիւտե ինանըր ըտըյտա,
եինէ պաշ օլանլար՝ Ալահըն թէրթիպ
էթմէտիյլէ պուննա տիգգաթ էթմէյիպ՝
ճէմիաթա վազ վէր տէ Քրիստոսա օն-
լարըն ապլընատան չըգար տէյի քիլիսէնին
գուլէսի իւզէրինէ կէօթիւրտիլէր: Լաքին
Յակովբոս օնլարըն մէէմուլինէ գարշը
թէքրար ատէթի իւզէրէ Քրիստոսուն Ա-
լահլըղընը իսպաթ էտիպ օնուան տիշլարը
էօմր վէ խէյտա օլմամտաըրնա ճէմիաթը

դանարբարելնաա, պէօյիւքլէր խրշման կէ-
լեսպ ազիզի եօզարբաան աշաղա աթարլար,
վէ ազիզ օլ Հալաե եինէ ճէմիաթ իչին
առա էթախիյինաե իւզերինե թաշ աթ-
արլար, վէ օնունլա առա էօլմէախիյինաե
խալդ իչինաէն պիրի կէլսին թօդմաղըլըա
ազիզին պաշընա վուրուպ եէրե եա-
թըրար:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 24

ԵՕԹՆ ՄՈՒՆԱՒՈՒՆՈՐ ԵՓԵ-ՍՈՍԻ

Բօմա գրալը վուԹփէրէսի Դեկոս
մէշրեզ ճանիպինաե պուլունան պէլլի
պէնամ շէհիրլէրի կէզմէյէ չըդմաբընաա
Եփեսոսա տաԽի ուղրատը վէ նէ դատար
վադԹ օրաաա էյլէնտիյսէ եէտի բէճալ
քիպար չօճուդլարը փէտէրլէրիյլէ պէ-
րապէր գրալըն եանընաան այրըլմաղըտը-
լար: Ախէր գինէԹու ալայլար ատաբընաա
գրալ՝ եալանճը ալուհլարընա տաԽի պիր
կիչն ալայ իլէ գուբպան սունմազ խաԹէ-
յիպ պիւյիւք վէ քիւչիւք քեաֆֆէսինի
գուբպան եէրինէ տավէԹ էԹաի, քի
իչէրինաէն զաիֆ օլանլար փուԹլարա
Թափտրլար վէ Թափմայանլար գրալըն
խրշմընա ուղրատրլար:

նահապետ եւրէ շէհիալէրին սիաոէթ շէքուիքլէրինի կէօրէրէք՝ պու եէտի աոիա նէլճիւվանլար քրիսթիյանլարը սէվմէյէ պաշլատըլար. օնլարըն սինի վէ Ալլահ-լարընա օլան սրտգը քէնտիլէրինէ զայէթ կիւզել վէ խօշ կէօրիւնիւր իւոիւ. օլ ձինդէթաէն տախի թէճէոսիւս էտիպ տի-նին թէմէլինի անլատըլար վէ կիզլիճէ վաֆթիկ օլուպ իսմլէրինի թէպահիլ էթ-տիլէր: Փուլթիէրէսթլէր՝ կիւնլէրին պի-րինտէ թէքրար ալլահլարընա գուրպան սունուսգլարընատ՝ պունլար թէպահիլ գըյաֆէթ իլէ քիլիսէյէ գաշլուպ Ալլահա շինդր սունուսլար: Գեկոս գրալըն գուլաղընա պու խապէր եէթիշտիյինտէ՝ հարպիճէ հուգուրինէ չաղըրթար վէ հէր վէճհ իւզրէ օնլարը թէճրիպէ էթտիքտաէն սօնրա՝ ֆախտէ էթմէտիյինի էյի կէօրտիւ վէ սարայ գաֆթանլարընը չըգարտուպ իսթէնճէ վէրմէտէն էվլէրինէ եօլլատը վէ քէնտի տախի պիր միւհիմմ տէվլէթ մատ-լահաթը իչին թաշրայա սէյահէթ էյլէտի:

Գրալըն հուգուրինտէն պու թէրթիպ իլէ գօվուլտուգլարընտա՝ ազիզ եէտի տէլի գանըլար արտարընտա մէշվարէթ էթ-տիլէր, վէ փէտէրլէրինին թարաֆընտան տախի քէնտիլէրէ պիր գարար կէլմէտին տէյի թա ճան խատիմի Գեկոս օրթատան տէֆ օլունճայատագ պիր մահալտէ կիզ-

լէնմէյէ գարար վէրտիլէր։ Եանլարընաա օլան ալԹաւն վէ կիւմիւշիւ ճէմ էտիպ ֆապլաարընը ֆուդարայա տոպլԹարլար վէ քէնաի իգԹիսալարը իչին լազըմ օլանը պիլէլէրինճէ ալըպ շէհիրաէն իչի միլ միգտարի ուզագ պիր տաղ իւզէրինէ չըգարըլար վէ օրաաա պիր պիւյիւք մայարա պուլուպ իչինէ կիրտիլէր, վէ Ալահ Թէալայա՝ Թէնէլէրինտէն գիւաճ ճանլարընը սէլամէԹ չըգարմա իչին աուա էտէր իտիլէր. վէ պագէն էքմէք ալմադ իչին իչլէրինտէն պիրիսինի Թէպսիլ շէհիրէ եօլլար տարլար։

Պինլէրին պիրինտէ աուէԹլէրի իւզէ էն քիւչիւյիւ եինէ շէհիրէ էնիպ տուչ աա՝ քի Դեկտ գրալ ամտէք էտիպ քրիսԹիյանլարա էզիլէԹ վէրմէյէ պաշլադը վէ նապէտտա օլան եէտի տէլի գանլըլարը աա արաԹարմագաա տրը։ Պու հալէրի կէլիպ նագլ էԹտիյինտէ՝ նէ գիտար ալը իւսԹ օլաուլարաա աա, ախշամ Թաամընը էքլ էտիպ Ալահա արիտաըդ օլարագ ուչուգուչա տալտըլար։

Գրալ խայլի գէման ծնլարը արայրպ պուլամատրգընաա՝ վէտէրլէրինի արգըշԹըրմայա պաշլատը վէ պունլար ծնաէն կէօգիւնտէն չըգմամագ իչին պիլտիքլէրինի սէօյլէտիլէր. վէ օ՝ տուչտուգ կիպի աաամլար եօլայրդ մոլտուլարը էօնիւնէ

ախվար չէքմէյէ վէ էօյլէ իշինաէ ապիղ-
լէրի թէլէֆ էթմէյէ էմր էյլէսի: Պու
խըզմէթ իւզէրինէ նազըր օլանլար ըէճալ
քիպար ըոլըար, վէ կիզլիաէ քրիսթիյան
օլաուդլարը իշին՝ պու ապիղ եէսի սէյի
գանլըլարըն էսամիսինի վէ քիմին էվլաա-
լարը վէ նէ իշին օրայա գափանմըշ օ-
ուդլարընը պիր գուրշուն թախթէ իւ-
զէրինէ եաղարգաան ածնըա ախվար իշինէ
էօրախլէր քի վագթի գէմանի իլէ օր-
թայա չըղարըղնաա ախունեայա պէյան
օլաունլար:

Արաարնաան նիչէ սէնէլէր սէվը օլու պ
փաա թիէրէսթէլէրինն եօղ օլմադըլա քրիս-
թիյան վաախշահլարըն մէյաան պուլմա-
արնաա Ալլահ թէալա հապրէթլէրի պիր
աճաիպ հիքմէթ իլէ պու եէսի գուլլա-
րընը էճէլվէշ ույգուաան գալարըպ ախ-
նեայա պէյան էթսի վէ եէնի քրիսթի-
յանլարը սինլէրինաէ գավիլէսի: Եվե-
աա շէհրին պէօյիւքլէրինաէն պիրիսի
պու ապիղլէրին ասքին օլաուդա տաղըն
եանրնաա ատավարլարը իշին պիր ազլ
եափարըմազ իսթէսիյինաէ իշճիլէր եօ-
լատը, վէ պունլար պինայա լագըմ օլան
թաշը թօփլամաղ իշին մաղարայա կիր-
մէսէն ախվարընը երգտըլար վէ թաշլա-
րընը թաշըրտըլար: Օլ կէճէ Ալլահ
գուլլարընը ույանտըըար, վէ պունլար ա-

ակթլէրի իւղէ տուալարընը էթտիքաէն
ածտա շէհրաէն էքմէք կէթիրմէք իչին
պիրիսինի եօլլատըլար։ Պու՝ մաղարատան
չըգարըլմատա՝ ազիմ թէպիլաթը կէօրիւպ
մաթ օլսա, վէ քէնտիյէ ինանամայա-
րակ իլէրի վարըր ըտը։ Շէհիրէ եաղլաշ-
արըլմա խուշ նիշանը կէօրմէնէ իլէշտի քի
ատըշ կէօրիւյօրում գրյատա էտէր խոխ։
Վէլ հասալ պիլմէտիյի էքմէքճիաէն էքմէք
խաթէյիպ՝ փարարընը էօտէմիշէնիլա գօփ-
ատա. էքմէքճի էալի սիքքէյի թանըմայրակ՝
խաղինէ պուլմուշատն ատյի ինատա էտէր
խոխ, վէ գէվալըը նէվճիւվան պօշ եէրէ՝
ատէնատէն պու կիւնէ օլան ֆարգըն վէ
թէպիլաթըն ակպէպինի պիլմէյէրէք՝
Դեկտա դրալըն սիքքէսի ատյի գանարը
մալա ճահա էտէր խոխ։ Գավըա ազրակ՝
ադեզին իւզէրինէ վէսվէսէյէ վարըլտըլմա-
ատա շէհիր այանը էօնիւնէ կէօթիւրտիւ-
լէր վէ օրտա տախ թիւրլիւ միւճատէլէ-
ատէն ածտա պիրիպիրինի անլայամատըզ-
լարընատա՝ եպիսկոպատան հուզուրինէ չը-
գարտըլար քի թէֆթիշ էթտի վէ ակ-
ատիքէրինի վէրէն էտիպ՝ ազլինէ եար քիշի
կէօրիւնմէյօր ակատիյակ ակ, օնատն կէթիր-
ատյի խափթլարա գարշը գօյամայրակ
խարատը իւզէ պիլէմինճէ կիտիպ ար-
գատաշլարընը տախ կէօրմէյէ գարար
վէրտի։ Ադարատերն գափտ ատնա եաղ-

լաշարգլարընաա՝ եպիսկոպոսուն կէօղլունէ եօգաղըտաս դինքը էթ տիյիմիդ դուրշուն թախթէ բաաթ կէլտի վէ ալըպ օդուդուպ մանաասընը անլատը վէ ասնըա իչէրի կիրիպ օպիրլէրինի տէ սաղ սէլիմ պուլտու։

Եպիսկոպոս ալիւլ ածիլէ պու ազիմ միւճիզէնին հինքեայէսինի թէոդոս գրալա եազըպ խապէր վէրտի, վէ օնուն պիյինքլէրինէյլէ պէրապէր՝ չափուճաղ եօլա չըդըպ օրայա կէլմէսինաե ազիզ եէտի սէլի գանլըլար դարշըսընա չըգտըլար, վէ թէոդոս օնլարը կէօրտիւյիւ կիպի ամեսան էնիպ պիրէր պիրէր պօղազլարընա սարըլտը վէ ազլայարագ էօփտիւ։ Փասիշահըն մալարայա կիրիպ օնլարըն ույուտուղու եէրտէ օթուրմասընաա ապիզլէր թէքրար պաշլարընան կէչէն շէյլէրի նադլ էթտիլէր վէ փասիշահըն հազըրնա ուզուն էօմր վէ սէաադէթ, վէ քրիսթիյան տինինին տահմա ինթիշար պուլմասընա խայրատուալարընը էթտիքտէն օնըա հէվիսինին էօնիւնաե եպիսկոպոսուն ալդըշընը ալըպ ճանլարընը եարատմըշլարընըն էլինէ թէսլիմ էթտիլէր։

Ա· ԸՆԴՐՈՒՆԻԿՈՍ

ՎԷ ԱՓՍԱՆԱՍԻՍ

Պու ինքի գէվճ վէ գէվճէ Աննթաքիա շէհրինտէ պիւյիւք թէոդոս գրալըն տէվլէթի էյէտմինտէ եաշար բտրլար· սիւնէտանըն վէրէպիլէճէյի գէնկինլիքտէն գիտած եիւրէքլէրի Ալլահ գօրգուսու վէ մուհաֆազէթիյլէ տօլու օլտուղու իշին էվլէնտիքլէրի կիւնտէն ճէմի վարիյէթլէրինի վէ սէնէվի իրտաալարընը իշէ պէօլտիւլէր· իւք փայընը Ֆուգարայա, ինքինճի փայընը քէնտիլէրինի Ալլահըն խըզմէթինէ սունան բահիպլէրէ վէրտիլէր վէ իշլիունճիւ փայընը քէնտի հալ ու վազարլարընա միւնտահիպ թտրզըլա եաշամաղ իշին սազլտըլար: Պու ֆազիլէթլէրինէ միւքեաֆթաթէն Ալլահ թէալա տախի ինքի տոխտ էվլտտ փէշքէշ էտէրէք օնլարը թէսէլլի էթտի, պիրինի էլքէք վէ օ պիրինի գըզ բտը: Պու փէշքէշ իւզէրինէ զայէթ իլէ շապ օլուպ օնլարը էյի թէրպիյէ էթմէյէ ինքինի տէ փէք չօգ զայրէթ էթտիլէր: Պու իգպալ իշինտէ օն ինքի սէնէ եաշտտըգտան սօնրա Ալլահ օնլարըն սոպրընը թէճրիպէ էթմէ իշին գաֆալտտ եօլտտտը. պիր կիւն իշին-

ան, ումմաթզլարը գէման ինքի էվլատլա-
րընը տա գայպ էթտիլէր: Անդրոնիկոս
պու միւշքիլ ատաթտա մէրտլիք կէօս-
թէրէրէք Յոհան ատոխինի քէնտի ան
գուլանմայա պաշլայըպ՝ Ալլահ վէրտի,
Ալլահ ալտը, քէնտի իամի շէրիֆի մու-
պարէք օլսուն տէր վէ թէսէլլի օլսուր-
տու: Լաքին Աթանասիա տայանամայըպ
աղլար ըտը, վէ էվտէ սէվկիւլիւլէրինի
կէօրմէմէք իշին Ս· Յուղհաննուսուն քիլի-
սէսինէ կիթտի վէ ինքիսի կիւմիւլտիւքտէն
ոնրա տախի օրատա կէճէ եարըսընա գա-
տար տուրմուշ էօքիւր էօքիւր աղլար
ըտը: Պու մահգում Հալտե տուրուր ինքէն
Ս· Յուղհաննա օնա կէօրիւնիւպ, նէ՞ իշին
կէօզ եաշըն իլէ պուրատա բահաթընը
պուլմուշ ճանլարը պիհուզուր էտէյօր-
սուն. պու գատար գէման աղլայըպ ած-
մանըն նէ՞ ֆահտէսի վարտըը. էյէր աղ-
լայըպ ածմազ իսթէրսէն կիթ կիւնահլա-
րընըն իւզէրինէ աղլա, ած, էվլատլարըն
Ալլահըն եանընտա էպէտի սէատէթէ
նայլ օլմուշ տուրլար, տէյէրէք պիր էյի
թազիր վէրտի: Պու սէմավի միւժտէ իւ-
զէրինէ Աթանասիանըն եիւրէյի աշըլտը
վէ նէֆէսի կէնիշլէնտի, պիր նազլ օլուն-
մազ թէսէլլի գալպինէ էնիպ օնա տուրուր
վէրիր իտի: Հէմէն էվէ գօշտու վէ պա-
շընա կէէնի Անդրոնիկոսա նազլ էթտիք-

ան ասոնց՝ ինան իրարմէ այրելով պիր մանասթըր իչինէ չէքիլմէ ատրևսիւնու պէյան էյլէտի։ Անդրանիկոս զէվճէնին պու թէպտիլաթը վէ գարարը իւզերինէ չոզ սէվինտիյէ ատ պիրտէն սէօզ վէրմէյիպ՝ ատհա էյի տիւշունմէ իչին ատքիլ կիւն վատէ վէրտի, վէ ասնրա ինան պու հէվէս իւզերինէ մուտավէմէթ էթմէսինի կէօրտիւյիւնտէ չոզ խոշլանտըզ գայլ օլտու, վէ քէնտի տախի գէվճէսի կիպի պիր մանասթըր իչինէ չէքիլմէյի գուրտու։

Օն ևրի սէնէ միւրուրինտէն ասնրա Անդրանիկոսուն եիւրէյինտէ գուտսի չէրիֆէ գէյարէթէ կիթմէ արզիւսու հասլ օլտու վէ տալընր քէնտի տէ պիլմէդ իտի. ֆիքրինի գանիէլ նամ բուհպան պաշընտա աչտը վէ ինան իչինէյլէ եօլա տիւշտիւ։ Օլ գէման պու միսիլլի արզիւ Ամանուսիանըն գալմինտէ տախի հասլ օլմուշ ուտու վէ օ տախի եիւրէյինի պէօյիւյիւնէ աչտըգընտա իչին ալտը, անճագ շու շարթ իլէ քի եօլտա հէր թիւրլիւ թէհլիկէտէն էմին օլմադ իչին էրքէք բուպար կիչինտին։ Պու թարիխ իւզէ գէվճ վէ գէվճէ պիրիպիրինին ֆիքրինտէն խապէրլէրի օլմայտըգ եօլա չըղըպ կիտէր իտիլէր։ Պիր ապ եօլ ալտըգտան ասնրա Ամանուսիա ըղտըգտան պիր ապաճ ալթըն-

ատա օթուրմուշ բահիպ կէօրութ, եավաշ եավաշ էանքինա էադլաշմատա՝ ակվկիւ-
լեւսիւ Անդրոնիկոս օլմասընը թանըրը վէ լաքին թանըմամազլըգա վուրուպ տի-
շարըտան հիչ պիր շէյ պէլլի էթմէտի. լաքին Անդրոնիկոս օնուն քիմ օլմասընըն
ֆարզընա վարմասըը, վէ նէրէյէ ոզլուս կիտէյօրսուն ատչի ոօրտուզունատա՝ գուտսի
շէրիֆէ՝ ազիզ եէրլէրի կէօրմէ իչին ատչի ճէվապ ալըպ շազ օլսու վէ արգասընշ
օլմազա բիճա էթտի: Ամանատա թէքլիֆինի գապուլ էթտի վէ պէրապէր գուտսի շէրիֆէ գառար կիթտիլէր վէ կէրի ակօնտիւլէր. լաքին Անդրոնիկոս արգասընշընըն ֆազուլէթինէ էօյլէ վու-
լուշ ուսու քի տայրմա օնու չէօլէ էօմր սիւրէն ազիզլէրին պաշլարընատան պիրի տիր ատչի թուֆար ըտը, վէ գա-
պիլ օլսա էօմրիւ օլսուզճա օնունա պէրապէր եաշատագ խոթէր խոխ: Պու ֆիքրինի օնա պէյան էթտիյինատ՝ Ամա-
նատա գարշը կէլմէտի, ֆապամ պու պապատ իւք եվվէլ Ս. Դանիէլտէն բուխա-
ռա ալմագ խոթէտի: Գուտսի շէրիֆտէն ակօնտիւքտէն ոնրա քէնտի իշին այրը պաշլնա պիր գօլսպա ակշամը խոխ վէ Ս. Դանիէլին իզնիյլէ Անդրոնիկոս ատ օրայա ալտը. վէ պու իշ իչինատ Աւտհրն ատախ պիր կիզլի իւհամը օլմասը շէսպ-

հեսիկ շէյ ուէր: Օն լքի ուէնէ վիրաբին-
ուէն ասնրա Ամանուախա աղբր խաամա-
լանրպ՝ Անդրանիկս Ս. Գանիէլի չաղբրար
ս տա կէլիպ Թէատրիքեամբ լագըմէյի
իճրա էթուիքաուէն ասնրա՝ Ամանուախա ծնա
պիր քեաղըտ վէրէրէք՝ ճանբնը Ալահա
Թէալիմ էյլէսի: Սօնրա մէքթուպ օգու-
նուլուպ հիքեայէ անլաշըլտըղընտա հէր
քէս զայէթլէ սէվինտի: Անդրանիկս
տախի օլգօլիպա իշինտէ պիր ճիւզի վագթ
եաշայըպ՝ քէնտի գէվճէսինէ գաւաւշմայա
նայլ օլտու:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 26

Ս. ԵՒԳԻՆԵՈՍ

ՎԷ ՄԱԿԱԲԻՈՍ

Մինքիր Յուլիանոս գրալըն ուէվէթի էյեամինտէ Եւգինէոս վէ Մակարիոս ապիպ քահանալար Անթաքիա քիլիսեսինին շան ու շէօհրէթի իսիլէր վէ իլմ վէ ֆազիլէթ խուսուսինտէ զայէթ մէմնուն վէ մէշհուր օլմալարը իշին պիւյիւքն վէ քիւշիւքն ինտինտէ զայէթ իթթիպար պուլմուշ ուսուլար:

Մէգքիուր գրալ Տարսոն շէհրինէ էնտիյինտէ՝ զալիմ վէ գուսուրմուշ ճահնամալար կիպի քրիսթիյանլարա գարշը

իշէմէյ պաշտաօը վէ էմբինէ միւթիւ օլ-
մայանլարը եօզ էտիպ օրթաան գալ-
տըրմայա էօրֆ էտէր իտի: Քէնտի ֆըր-
գաարնաան օլանլար մէզքիւր իքի ապիզ-
լէրի օնա զամդ էթտիքլէրինտէ՝ օնաա Յու-
լիանոս տիլան գուրուպ Աստահրն գուշա-
րընը Հուզուրինէ կէթիրթտի, վէ Քիմ
սինիզ, վէ մասլահաթ ընդզ նէ տիր տէյի
սորտու: Եւգինէոս սէրպէսթճէ իշէրի վա-
րըպ, Քրիսթիյանդզ վէ Քրիտոսուն պր-
պատըղը գօյուն իւզէրինէ չօպան թայէին
օլմուշուզ, վէ պունաան պաշգա իշիմիզ
վէ տիւշիւնճէմիզ եօզ տուր տէյինճէ
գրալ՝ Քրիտոսուն գօյունլարը նէրտէ
տիր տէյի սորտու: Եւգինէոս թէքրար
ճէվապ վէրիպ՝ Տիւնեանըն հէր թարա-
ֆընաա Քրիտոսա թաման քրիսթիյան-
լար պուլունուր, տէտի: Յուլիանոս պու
հապգ ճէվապը Համազաթ սայըպ՝ Ան-
ուԹանմազ շաշգըն, էյէր հէր եէրտէ
Քրիտոս հիւքմ էտէրսէ, էօյլէ իսէ պիզ
քիմին իւզէրինէ հիւքմ էտէրիզ տէյին-
ճէ՝ Եւգինէոս՝ Սէն փաթիշահլըզ էտէր-
սին վէ պիզ Քրիտոսուն գօյունլարընը
կիւտէրիզ. պունաան զաթի նազար, փա-
տիշահլարա տաքի փատիշահլըզը վէրէն
Քրիտոս տուր. սէն նէ զաւտար նամքեօր-
լուզ տաքի էթմիշսէն տանա աս տէվ-
լէթի վէրէն օ տուր, վէրտիյի կիպի եարըն

*

էլինուէն ալըպ պաշդամբնա վէրէպիլը, զերա աէնին փաոիշահլըզըն կէչիճի, օնուն-քի էպէոի տիր, ուէոի: Յուլիանոս՝ պու հագգ սէօզլէրէ էօվքէլէնիպ, նէրուէն չըզարըլօրսուն քի օնուն փաոիշահլըզը էպէոի տիր, քէնոիսի Օգուսոս գրալըն տէվլէթի կիւնլէրինուէ տիւնեայա կէլմէ-միշ մի, ուէյինճէ, Եւգինէոս՝ ագիլ սէօզ-լէր իլէ քիթապը գուսոուսուն քրիս-տոսուն էպէոի փաոիշահլըզընը իսպաթ էթոի: Գրալ տաիի փութփէրէսթ քի-թապլարընուն թաիոլը ալլահլարըն կէրչէքլիյինի կէօսթէրմէք իսթէոիյէ ուէ Եւգինէոս օնլարը եալան չըզարմա-սընուս, զայրի սապը էուէմէյիպ սէօզիս էօրձէ չէվիրոի վէ ագիզի պիր տիրէք իս-դէրինէ սըզը սըզը պաղլայըպ՝ սէօյոիս-տիյէ ուէ՝ ձաիոէոի կէօրիւլմէոի: Պա-ուէհու Մակարիոուս սուս թէքթիշ էթ-տի, վէ հիչ պիր վէճհլէ հաղգընուան կէլէմէյիպ՝ իքիսինի ուէ գինճիրէ վուս-տուրուս վէ փութփէրէսթլէր եաթոըզը պիր շէհիրէ սիւրկիւն էթոի քի՝ Ալլա-հըն ինայէթիյլէ պիւթիւն էհալիսինի տօղրու տինէ չէվիրոիքըոէն սօնրա՝ պիր տաղա չէքիլիպ էօմրլէրինի օրուսու զահի-ուանէ պիթիրոիլէր:

Ա. ԻԳՆԱՏԻՈՍ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԶԳԵԱՑ

Ա. Յովհաննէսին շաիրտի Ս. Իգնատիոս՝ էնքի բավիլէրին թախմինինճէ՝ ֆրիատոս գուճաղընա ալըպ՝ ֆիլ վապը էյէր շու մագալմ կիպի օլմապանըզ՝ ճէննէթէ կիրէմէզինիզ աէյէրէք ալգըշլատըզը չօճուգ տուր: Ֆապուլէթ վէ քէմալէյէթ թահսիլինաէ միւթէպէր օլմասը Անթաքեա շէհրինաէ՝ պետրոս առաքեալըն քիւրսիսինէ ճիւլուս էթմէսինաէն պէյան տըր: Գըրպ սէնէ միւատէթ պիր աճախպ ղայրէթ իլէ քիլիսէսինի իտարէ էթաի: Զուլմ վագթինաէ քէնտիյէ իհալէ օլմուշ ճէմիաթընը տալա թէրք էթմէտի, կէճէ վէ կիւնտիւզ սատըգ վէ էյի չօպան կիպի էօմրիւնիւ օնլարըն հազգընա գօյուպ սին իչինաէ գավի գալմապա նահիհաթ վէրիր իտի վէ վազ էթտիյի տինին ուղրունա դանընը աէօքմէ արզիսիւնիւ պէյան էաէր իտի: Պունլարտան գաթի նապար՝ հէր նահիհաթը արտարնաա եպիսկոպոսլարա միւթի՛ օլուն օնլարա լազըմ կէլէն բիայէթի էտին. քահանալարըն աէօվիւնաէն չըգմայըն, վէ հերետիկոսլարտան գաչըն, գիրա ազըզն հայվանա վէ գուտուգ քէլպէ պէնգէրլէր,

ֆարգինա վարմատան եարտլարըլար, վէ եարտլարը կիւճիւլէ շինֆա պուլուր, տէր իտի:

Տրայիանոս դրալ տիւշմանլարը իւզէրինէ ֆիւթուհաթ էթտիքտէն սոնրա թարիֆ վէ թապիր օլունմազ պիր քիպր իլէ Անթաքեա շէհրինէ կիրտի: Տէվլէթի ալլահլարընըն պաշ տիւշմանը Իզնաիոս տուր տէյի ատույուպ հուզուրունա չաղըրտը վէ հադգինա ատյատուդլարըմ կէրէչքմի տիր տէյի սօրտու: Աղիզ պի վէրվա պէլի, էֆէնտիմ, կէրչէք տիր, պէնիմ թաւիրտպ վար էթտիյիմ կէօյիւ եէրի վէ ճէմի քեաինաթը խալդ էտէն պիր թաղնէճիք Ալլահ տըր, նէ գաատար մուխթալու վէ թալինմի օլուրուտուն, էյէր սէն տաախ ճէմի տէվլէթին էհալիսիյլէ օնա թափայըտըն, տէյի ճէվապ վէրինճէ, դրալ սէօզլունիւ քէսիպ՝ շինտի միճատէլ վադթի տէյիլ տիր, էյէր տէտիյիմ կիպի ալլահլարա սէճատէ դրլարտան սէնի փուխթափախազլարընըն պաշը վէ միւշրիւկ փաչխանինէ թէրֆի էտէրիմ եօխաա զալիմ իւքէնճէլէր իչինտէ էօլտիւրիւրիւմ, պիլէսին, տէտի: Ս. Իզնատիոս, հիչ գօրգմատան, պէն Ալլահ տալիմիւշտանըն քահանատըրըմ, սէճատիմի օնա էտէրիմ, վէ գուրպանըմը հէր կիւն օնա սունտրըմ, նէ գաատար քէնտիմի մուխթուս սայտրըտըմ

էյէրքէնտիմի ոէ օնա ուունա պիլէյիտիմ, ոէյի ճէվապ վէրտի: Տրայիանոս պու ճէվապ իւզէրինէ խրշմա կէլիպ ապիզէ խայլի իսքէնճէ վէրտիքտաէն ոօնրա էօլիւմէ հիւքմ էթտի վէ զէնճիրէ վուրուլուպ՝ Ղօմոյա կէօթիւրիլսիւն ոէ օրաուա ճաՀնամէրլար էօնիւնէ աթըլըրն ոէյի սիճիլ քէուտի:

Ա· Իգնատիոս պու սիճիլ իւզէրինէ գայէթ շող օլուպ եիւքսէք սէս իլէ, Եա՛ րէպպիմ էթտիյին էյլիյէ միւթէշէքքիւրիւմ, ֆաղաթ լութֆուն իւզէրիմաուէն էքսիք օլմաըն ուա ուիւնեա ալէմին էօնիւնուէ՝ էօմրիւմիւ սէնին ուզրուՀա ֆիուա էուէրէք՝ ուանա օլան մուհապէթիմի կէօսթէրէյիմ ոէյի չաղըրաը: Օնուան ոօնրա ճէլսաուլար էօնիւնէ էլէրինի պաղլամա իշին ուզաթտը, զէնճիրլէրի գօմուուան էվիէլ ալտը էօփուե, վէ քիլիսէի Հադրնա մուհապէթ կէօղ եաշլարը ոէօքտիւքտաէն ոօնրա, հիմայէթինէ սիփաըրշ օլմուշ գօյունլարընա թէքրար Ալլահ գօրդուուա իշինուէ միուուալէմէթ էթմէյէ նաՀաթ վէրտի վէ պաուէհու օնլարուան այրըլտը: Սարկաուապլարընան էքիսի պիլէմինճէ Ղօմոյա գաուար կիթտիլէր. վէ եէրինէ եէթիշինճէյէուէք ոէնիզուէ վէ գարուուա ճէլսաուլար էլինուէն չէքտիյի զահմէթլէր ուիլ իլէ

թապիր օլունմազ շէյ տիր։ Հէր վարտըղը եէրլէրտէ քրիսթիյանլար ալեղին գարշըրնա չըզարըտըլար, վէ Ս. Խաչատուր մուհապէթ իլէ պունլարը դուճադլայըպ էօփիւշտիւքտէն ոնրա շու թէհլիքէլի կէշիսի գօրդուտուղ վէ շապ եիւբէյլէ կէշիրէյիմ ասէլի օնլարա տուա արմարլարը։ Խամիրէ եէթիշտիյինտէ ասվիւլլու բէֆիգի Ս. Պողիկարպոս իլէ կէօրիւշիւ վէ պու նէքի ալեղլէր արատընտա՝ օ հալաէ նէ մուտահապէթ օլմուշ տուր եապմատան իտե ֆիքըր էթմէք տահա գօլայ տըր։ Հէր կէշիյի շէհիրլէրտէ լիսանըտա Քրիստոսուն ուղրունա էօլմէք իչին օլան արգիւմէնու պէյան էթտիքտէն մտատա եաղըյըտ տախ ճէմի քրիսթիյանլարը տինլէրինտէ գալի տուրմայա վէ տալա էօլուճմ գօրդուտույտա Քրիստոսան այրըլմամազա նատիհալի վէրիր իտի։ Եօլտա եվէտտա ահալիսինտէն պիր գաշ քիշիյէ բաալթ կէլտի, վէ օնլարըն քէնտիսինտէն էվվէլ Օսմայա կիտէճէքլէրինի, տույտա էլլէրինէ պիր մէքթուպ վէրտի, վէ օ մէքթուպտէ շայէտա քէնտի խէլտար իչին եօլ արամազընտա, վէ շէհիտ օլմազընը մէն էթմէյինէլէր տէյի Օսմա քրիսթիանլարընա բիճա վէ պու վէսիլէ իլէ տախի պու պապատ օլան ալեէշի տրիստիսինի օնլարա պէյան էտէր իտի։

Վաճիր ձէ ֆալարա տապր էթ տիքտէն
ոնդա վել հատ Օսմայա եէթ իշտի.
քրիսթիյանլար քիւմ քիւմ ալայարտագ
դարշըսընա չըգար վէ ոնու սէլամլար ըտը-
լար. վէ լաքին քէնտիսի ախէր պէմանլար-
ատան պիտաէ շատ վէ ֆէրահ օլուպ ոնլարը
թէսէլլի էտէր վէ պիլէրինճէ եէրէ դա-
վանդագ ձէմի քրիսթիյանլար իչին ատա
էտէր վէ ոնլարըն ուղրունա քէնտիյի
տիրի տիրի գուրպան սունար ըտր: Վազ-
թի վէ կիւնիւ կէլիպ ճանամազլարդա եէմ
օլմազ իչին ոնլարըն էօնիւնէ կէօթիւ-
րիւլմիյիւռէ, հէր ճինս ատէմլէր օրդայ
ձէմ օլմուշ ուռու. Ս· Իգնատիոս պոլ
խալխը կէօրմիյիւռէ ոնլարա ուէօնիւպ
պիւլէնտի ոլագ իլէ՝ Քրիստոս թէք-
րար իգրար էթտի վէ ջայրի գոպագհաթը
օլմազլըգ Փոգաթ քրիսթիյան եպիսկո-
պոս օլմազ իչին օրդայա կէթիրիլէօնի
վէ ուէվիյի Քրիստոսըն ուղրունա գա-
նդրը ուէօքմէյէ հազըր օլմազլըր պէյան
էյլէտի: Թէքրար ոնդա պիր ճիւմլ
ուսայա ուսրուպ՝ Ալահա եալվարսըն քի
ախէր ալիպլէրէ կէօսթէրտիյի միւճիզէթ
կիմի՝ օրադա ատ ճանամազլարը մազսամ-
լատըգ ատ շէհիրլիյինի մէն էթմէյէն,
վէ պու լազրսար հէմէն ատհա ազպնոտա
իքէն ճանամազլարըն մըրըտանդարդըր վէ
հայդրմաղլարը իչիտիգ ոնդ ուէֆա եիւք-

սէք սէս իլէ, Քրիստոսն պատպատյրմ, հայվանաթ տիշի իլէ իյիտիւլմէլիյիմ քի խաս էքմէք օլայրմ տէր տէմէզ ած վէ ադղըն արսլանլար ալիղին իսթիւնէ հիւճմէտիպ կէօղ աչըպ եումանճա վէնէ չէլէբիյէ վարէ վարշէ էթտիլէր վէ պիր իրի քէմիքտէն պաշդա ճէմի թէնիին եէտիլէր. օրատա պուլունան քրիսթիյանլար պունլարը սա կիպլիճէ թօփլայրպ քէնտի քիւտիւսիւ Անթալիա շէհրինէ կէթիտիլէր վէ վազթին իզթիզատ մուսաատէ էթտիյի հալ իւզէ օրատա գինէթ իլէ կիւմտիւլէր:

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 28

Ս· ՕՒՐԱՈՒԼԸ

ՎԷ ՍՐԳԱՑԱԾԱԼԱՐԸ

Ն֊ֆէնաիմիպէն 382 թ տարիխինտէ՝ Գրաթիանոս գրատա գարշը՝ ակրաւքէրի Մաքսիմոս Քնկիլթէրրատա տի օլուպ՝ օրատաունան իթթիֆադրայա քէնտի պաշընա գրալ օլտու: Ցօներա Ֆրանչա գրայրլարընա կէչիպ իայլի եէր գապթ էթտի. էմրինէ մուխալիֆէթ էտէնլէրի սիւրտիւ, վէ ալտրըը գալէլէրի վէ շէհիրլէրի ապէրի տրաբընտա թադսիմ էթտի: Պու սէպէպտէն պիլէմինճէ կէլէնլէրտէն չօղլարը Ֆրան-

չաւտա թէվաթթուն էթտիլէր իսէ ան՝ ահալհինին վուճուդունդ գրգլարը իլէ թէգուվվուճ իթմէք իսթէմէյիպ՝ Ինկիլ-թերրայա պու նէթիճէյլէ էլչի եօլտա-րըլար· վէ արզուլէրինէ եօզ աէնիլմէյիպ՝ չօզ գրգլար եօլա չըգարըլար վէ պուն-լարընիշինաէ Ա· Ուրսուլա տահի պուլունու-ուտու: Լաքին եօլա չըգարգլարը կիպի ահանարգ պիր պօրա գօփուու, վէ իսթէր իսթէմէգ կէմիյի ալըպ նեմշէսթան գրայրլարընա աթը վէրտի: Վարտըգլարը եէր՝ գէօյն շէհրին գրայրտը տրը քի օրտայա Գրատհանոս գրտլըն բէճաալայա զալիմ վէ տինսիգ Հունլար Մաքսիմատան ինթի-գամ ալմադ իշին թօփլանմըշլարտըր:

Պուն-լար կէմիյէ տօլու պու շինքեարլարը կէօրտիւքլէրի կիպի հէյճն իւզէրլէրինէ վարրպ ճէպրէն տիշլարը չըգարտըլար վէ հէփսի նէֆալէրինի իճրա էթմէ ատվատ-արնատայրտըլար: Քրիսթիյան վէ մէրսանէ եիւրէքլի Ուրսուլա պու ապիմ թէհլի-քէյի կէօրտիւյինէ՝ արտըգ վէ բտըգլա-րըն մէյլինէ պաշ էյմէսէն իսէ զալիմանէ էօլմէյէ՝ արզատաշլարընա նատիհաթ վէ ճէսարէթ վէրտի: Արզատաշլարը՝ Ուր-սուլանըն սէօգիւնէ զանտըլար, վէ օնուն-լա պէրապիր էօլմէյէ հազըրլանտըլար: Ութանմագ վէ Ալլահտան գօրգմագ Հունլար հէր նէ քի էթտիլէր իսէ պօշա

չըպտը, հիշպիր թխըլիւ ապիպէլերի քէնա
ու մէյլէրինէ եաթըրտամատըլար: Ինճամ
հապղըարընատան կէլէմէտիքլէրինէ կիւ
ճէնիպ ֆէնա նէֆս մահապէթինի խըս
սա թէպահիլ էթմիլէր վէ դըլըճլարընը
շէքիպ ապիպէլերի պիրէր պիրէր դրտըրլար.
իչէրինատէն եաղընըդ պիրնախ, դօրդա
ատնատան գաչմըշ վէ պիր եէրէ կիպլէն
միշ խոխ, վէ լաքին ատնտա էթմէյինէ
փիւշման օլտպ իրթէսի կիւն քէնտինի
պէլլի էթտի, վէ ապդատաշլարընդէն նայլ
օլտուդու շէհիտլիք թտաճընը քէնտի տէ
ատը: Գէօչն էհալիսի ապիպէլէրին թէն
լէրինի կիւմտիւլէր վէ ատնտա օնլարըն
ատը վէ գիքրի ճէմի քրիսթիյանլար մա
պէյնինտէ պիւյիւք իմթիհար պուլուշ,
վէ շիմտի տախ Ա. թատէոսդան իտմլէ
թահիպէլէր մնտատթըը վար տըր:

29 ՀՈԿՏԵՄԲՐԻ

Ս. ՆՈՒՌՆԻՆ ՎՂՅ ՄԸՆԱԼ

Պա. իչի վաքիդ պիչըլէր Ս. Հոխ
սիմէոնլատատան բտլար, վէ օնլար Ալա
հըն Թէրթիպի իւչէրէ Քրիստոսուն ու
բուդա դան ասօքսիւքլէրինատ՝ պուդար
օլ ապիմ թաճա դայլ օլմայըդ ախէր
թատը շէհիտլիյէ էօմրլէրինի Ալահա
ֆիտա էթտիլէր. չիւնքի Էօլտա օպիրէ

ինաէն այրլըպ թէնհաաա էօմր կէշիրմէ իշին չէօլէրե չէքիլտիլէր: Մանէ՝ երգնկա ճանիպլէրինե կիտիպ Սեպուհ տաղլնա չըգար, պիր մալարա պուլսու, վէ պունու Ալահ քէնտի իշին հազըրլամըշ տըր գրյաա էաէրէք իշինե չէքիլտի վէ կէճէ կիւնտիւզ տուա էաէրէք վազթինի կէչիրիր իտի: Օթուան գայրի եէյէճէյի եօղուտու, եաղըն կիւնէշէ վէ գրշըն ատուզա տայանարագ օլան էալապրյա քէնտի տէ չուրիմըշ կիպի իտի:

Խայլի աէնէլէր իւմթիւնաէն կէշտիքաէն ոծնրա Էրմէնիամեան շանր Գրիգոր Լուսաւորիչ պազամըզ Սեպուհ տաղլնա չըգրագ քէնտի իշին պիր մալարա տըտար բար: Ըրագտան Մանէնին օթուրտուղու մալարայը կէօրտիւյիւնաէ օրայա տօղրու կիմէ պաշլտար, ըտքին տահա ուզագտա իքէն Մանէ՝ եաւ ազիզ վէտէր, էավազրմ եօզ տուր, եանըմա կէլմէ, իշ կիւն ատը էյլէ, վէ ոծնրա պուլսուր, տէյի չազըրմտարնտա, Ս. Գրիգոր գայրի իլէրի վարմտար: Իշ կիւն միւրուրինաէն ոծնրա օրայա վարտըղնտա ազիզէյի էօլմիշ պուլուգ իւզէրինե ազտար, վէ զէպուրար օգուլտարագ ատր օրայա կիւմմիւ վէ ծնուն մէզարը եանընտա քէնտիի օթուրուգ ատմալի թէֆէքքիւրէրե մէշղուլ օլուր ուտու:

Ա. Նունե օրաման պուրաման գաչա-
րաց կարճիլերին մծխէլթ շէհրինէ տախլ
օլմուշ ուտու. վէ օրաստա պիր հապիր
պէալէմ տուրէթինէ կիրիպ պիր էվուէ
խրզմէթ էտէր վէ տուտաքնա մուգայեէտ
օլար ուտու: Անահ թէալա՝ ճարիյէսինէ
միւճիզէթ իշլէմ լութֆու տախի իհսան
էտիպ՝ Քրիստոսուն խաթրէ հէր թիւրլիւ
մէրիզլէրէ շիֆա վէրիր խոճ: Պու միւճի-
զէլէրին խասէրի կարճիլեր փոտիշահր
Միհրանըն տարտըղնա գատար եէթիշտի.
վէ պունուն պիր խատթէ օղլու վարըմը,
վէ վալիտէսի քիմէ քի կէօռթէրտիյէ
տալա ֆախուէ էթմէտի. Նունէյի շա-
զերթատ վէ էվլատը իշին Անահատան շիֆա
տալը վէրսին տէյի եալվարտը: Նունէ տու-
թանըն բէճասընա եօզ տէմիյիպ չօճու-
ղուն իւզերինէ խաչ չըղարտըգտան ասն-
րա՝ նիչէ խատթէլէրէ շիֆա վէրէն Քրիս-
տոս պու չօճուղու տա տիւզէլտիր տէմէ-
սիյլէ, խատթէնին այատա գալգմատը պիր
օլուռ: Ընասընատան չօզ կէչմիյիպ չօճու-
ղուն անատը տախի խատթէլէնտի, վէ մա-
հիր հէքիմ կիպի Նունէ տարտյա կէլտին
տէյի խոպիր եօլտաշըլտար: Աղիզէ հէր նէ
գատար իղղէթ իւ իբրատտան գաչարըլը
իշին կիթմէք խաթէմիյօր ուտույտա տա,
էինէ տուքթանըն բէճասընատան կէչէմիյիպ
իւզերինէ տուտա էթտի վէ Յիսուսուն խա-

միյէ շիֆա վէրտի։ Մինրան պու միւճի-
զէլէրի տույատուղունտա թէաճճիւպաէ
գալըպ Նուննէյի եանընտա չաղըրտըր վէ չօգ
փէշ.քէշլէր վէրտիքտաէն սօնրա պու հիք-
մէթլէրինտօրել էտէյօրտուն տէյի սօրտու.
Նուննէ վէրտիյի շէյլէրտէն հիչ պիրինինի
գատըլ էթմէտի, վէ օլ վէտիլէ իլէ
Ալլահըն եօլունտա օնա նազլ էտիպ ատ-
րայ իշինտէ վէ տիշարըտա տախի գիտաէ
ակտաէթլիյլէ Ռուհուլլահըն վէրտիյի
լութֆա կէօրէ Քրիստոսուն իւզերինէ
սէօյլէր խոր։

Օլ կիւնլէրտէ պիր ատֆա Մինրան
տամա չըդմըշ րտը, պիր ատ գաֆլէթէն
ատօրթ թարաֆընը էօյլէ պիր տիւման վէ
փուս գուշաթտար քի, նէրէտէ օլտուղու-
նու վէ նէ էտէճէյինի պիլմէդ խոր. օլ-
մայա քի Տրդատըն պաշընա կէլէն քէն-
տիյէ ատ գուհուբ էթտին ատյի գօրդտու,
վէ ճանտա եիւրէքտաէն նուննէնին թափ-
արդը Ալլահըն եարտըմընը տիլէտի վէ օ
թէհլիքէտէնդուրթուլտուղունտա էվիյլէ
քրիստիյան օլմայա վէ Նուննէնին Ալա-
հընը թափմայա ահտ էթտի։ Անի վա-
հիտաէ փուս տաղըլըպ, փատիշահ եօլու-
նու պուլունճա ահտը իւզրէ ատօպիունիւ
թուքտու։

Աղիզ Նուննէ Ալլահըն էթտիյի ճէմի
պու քէրէմլէրէ թէշէքքիւր օլուպ էլիյլէ

օլան հիքմէթլէրի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչէ եազըր վէ օնուն րէյհնի սիւալ էթմէսի: Ս. Գրիգոր պիր առամ եօլայամազըր, ֆագաթ փութխանէլէրի եըղըն վէ օնլարըն եէրինէ շիմտիլիք գուրթարըճըմըղըն ադիզ խաչընը գօյուն ատի խապէր եօլլամազը: Նունէ պու խապէրի ալտըղը կիպի Միհրան իլէ պէրապէր փութվէրէթլիյի գալտըրմայա պաշլամազը: Իզհրինաէն պիր գաչ ղէման կէչտիքտաէն ոնրա Միհրանըն արզիւսիւ իզղէ էրմէնիստանատան քահանալար վէ եպիսկոպոսլար կէլիպ ճէմաաթը վաֆթիկ էտէր վէ քրիսթիյան օինինի էօյրէտիր խոխլէր: Ս. Նունէ տախի եազըն եէրլէրտէ րէահիլ կիպի կէզիպ Քրիստոս վադ էթտիքտաէն ոնրա թէքրար Ածխէթ ատօմէսինատ խաոթէլէնտի վէ արտընտան չօղ կէչմէյիպ հատէտա օլուճադ էօլիմ իլէ հաստէթինի չէքտիյի կէօյլէր ճէնանէթինէ նայլ օլաուս:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 30

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՂԱՐՇ

Ըլահըն գուլլուս միճխալաթքեար Գեոորիոս Վխոկլեոխանոս վէ Ատրխիմանոս գուլլարըն ատվէթի էյեամինտէ

Ականիքուհ իպատէթքեար ամթալարտան տիւնեայա կէլմիշ տիր: Զուլմ չըզարըլտըղնտա պու ազիզ գաչըպ կիտլէնէճէք եէրէ՝ ճէհաթէթ իլէ ախէրլէրէ տախի գօրդմամայա վէ Ալլահըն լութֆունա ապղընմապա նատիհաթ վէրիր իտի. վէ պու վէճհ իլէ չօգլարընը տախի իմանէ կէթիրմիշ տիր:

Պու թարիզ իւզրէ քէնտիյի մէյտանա պըրատըզտան ածնրա էլպէթտէ պիր կիւն տիւշմանլարընըն էլինէ տիւշէճէք իտի. նատըլ քի էօյլէ տէ վագը օլտու, վէ Մաքսիմիանոսուն էօնիւնէ կէօթիւրիւլտու: Փատիշահ թէմաշա էէրինտէ, վէհլևւվանլար կիւրէշինի սէյր էթմէյէ կէթմիշ իտի. վէ Դեմետրիոս օրտաս կէօրտիւյիւնտէ չօգ սէվինտի վէ օնու ավետարըլմտա օլ պիր քրիսթիյանլար միւսթազիլ պէնիմ օլուրլար խիւքեաւրայ՝ պիլէմինճէ թաթըլըղնա սէօյլէմէյէ պաշլատը: Ակիպ հիչ քէնտինի ապրմատան հէր սիւալա ճէվապ վէրտի. դրալ պունա թէաճճիւպ չէքիպ՝ խրշմա կէլտիյտէ տէ օ ապալըդ միճատէլէտէն հապդ էթմէտիյի իչին հապտա ապմադա էմր էթտի:

Ակիպ Դեմետրիոս օրտաս տուրտուր իքէն այտալընըն ալթընա պիր ադրէպ կէլտի, վէ դուչտուղու իլէ օնա վուրմադ

խթէր իտի. լաքին ալիզ իւզէրինէ խաչ չըզարտըլընտա անիտէ կէպէրիպ եօղ օլաու: Օնաան սօնրա Ալլահըն մէլէյի կէօրիւնիւպ պաշլընա պիր թաճ գօտու, վէ չօղա վարմայըպ արվեւսիւ միճխալինճէ Քրիստոսուն իամինէ գանընը սէօքէճէյինին միժաէսինի վէրտի: Մաքսիմիանոս պիր էյեմ քէնտիյի օյունա վէրիպ Դեմետրեսուն իւզէրինէ սիւշենմէզ իտի, վէ փէհլիվանլար արտընտա՝ Լէոս իսմիլէ նամտար պէհադըրըն գարշըտընա քիմ քի չըզապիլիրսե շու գատար խալինէլէր վէրիրիմ տէյի վատէթտի: Պու-նու տույուպ քրիսթիյանլարըն իշինտէն նէատար իամինտէ պիր քիւչիւք չօճուգ՝ ալինէն շայիրտի օլարագ Ալլահըն իհմալա Լէոս գարշը չըզմագ արզուլէտի վէ պիր թադրիպ իլէ հատտա կիրիպ ուսթադընա փիքրինի աշտը, վէ տուտուրը ալարդտան սօնրա՝ Քրիստոսուն իամիլէ օլ գօրգունճ տալ վարչադընա պէնզէր փէհլիվանլար ատլիրէճէյինի վէ քէնտինին ատ սօնրա օնուն իշին շէհիտ օլաճըլընը վիշինէն խապէր ալտը:

Վաղթի սաաթը կէլիպ Նէատար օյուն եէրինէ վարտըլընտա բուպատընը չըզադրըպ մէյտանա վարտը: Փատիշահ Նէատար պու կէօրմէինտէ կիւլմէյէ պաշլատը վէ ադընընա չաղըրըպ օլ Քիքրատէն կէրի

տուրմայա նահիհաթ վէրիր իտի· լաքին նէտտոր օնուն հէր տէտիքլէրինի բէտտա էտիպ՝ իտտիլէ թուրթուլմա արզիտիւ-նիւ պէյան էթտիյինտէ պըրտպտը, վէ պիրիպիրլէրինէ եադլաշմատա նէտտոր Անտհատան դուվվէթ տիէյիպ իտտինի դուճադլայըպ եէրէ վուրտու, վէ էօլ-տիւրտիւ: Պու մէէմուլ օլունմայտճադ վադըտայը փատիշահ կէօրտիւյիւնտէ խըր-տա չըզտը, վէ քրիսթիանլըղընատան պաշ-գա Դեմեարիոսուն շահրտի օլմատընը տույուպ անի վահիտտէ պաշընը քէսմէյէ էմր էյլէտի: Օնատան ատնրա զընատանա իտապէր եօլտայըպ՝ պու իքի եէրիթլէրին էօլումիւնէ սէն սէպէպ օլտուն տէյէրէք էֆէնտիմիզին 300 թարիխինտէ օգ իլէ Դեմեարիոսու վուրտուպ էօլտիւրտիւ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31

Ս· ԿԱՐՈԼՈՍ ՊՈՐՈՄԻՈՍ

Պու ակիզ էֆէնտիմիզին 1538 թարի-խինտէ Միլան թարաֆլարընատա Արծնա գալէսի իչինտէ ոյղատէ ամթալարտան տիւնեայա կէլտի: Տօղմատան էվվէլ մէգ-քիւր գալէ իւսթիւնէ պիր փարըլթըլը նուր էնիպ իքի սաաթ մէդտարի սիւրտիւ: Կարտըս թա քիւչիւք չաղընատան քիլիսէ

խըզմէթինէ քէնտիյի աունմայա մէյլէ-
յիտի. վէ քիլիսէտէ կէօրիւպ իշխթտի-
յինի էվէ կէլտիյինտէ քէնտի պաշընա
իճրա էթմէյէ չալըշըր ըտը: Իլմի մէշղու-
օլտուղու վազթտա իօճատաշլարընա
ֆապուլէթ վէ քէմալիյէթ խուսուսինտէ
էյի իպրէթ օլտու:

Նաշը քէմալի մէրթէպէյէ վարտըղըն-
տա վազթին փատիր տէօրտիւնճիւ Պիտա
Հազրէթլէրի օնու Օսմայա չալըշրըպ գար-
տինտալ րիւթպէսինի վէրտիքտէն սոնրա
Միլան շէհրի իւզէրինէ պաշ փիս-
գուպ տախի նատապ էյլէտի: Լաքին գար-
տաշը էօլմիւշ օլտուղու էճիլտէն ագրէ-
պատը ապիգին արգիւսինէ գարշը կէլիր
խարէր, վէ սիլսիլէսինի աէօնտիւրմէմէ
իչին օնու՝ տիւնեայա կիրմէսինի խաթէր
խարէր: Ագիգ օնլարըն հէր թիւրլիւ
թահրիք վէ հիւնէրլէրինէ գարշը գօյուպ
փաքըղընը ատպատայա վէ ճէմի էօմրիւ-
նիւ Ալահրն իրգմէթինէ ֆիտա էթմէյէ
գարար վէրտի: Տրիպէնտեան մէճլիսինտէ
պուլունուպ՝ օլ ագիգ ճէմիյէթին տէն
թալիմաթը պատինտէ վէրտիյի գանուն-
ըարը վէ սիճիլլէրի իլէ Կարտօս քէնտի
քիլիսէսինէ ոզտու:

Քէնտի հիւքմի ալթընտա օլան էյա-
լէթին քիլիսէ պիւյիւքլէրինի թօփլայրպ
վազթ իլէ սիրատթ էթմիշ պէտ տուէթ-

լէրի տէֆ էթտի, վէ քրիսթիյանլարը թէրսիյէ էթմէ հազըրնտա եէնի նի-զամլար գուրտու: Ճէմի քիւլլիյէթլի իրատէսը Ալլահըն շանը վէ գարտաշլարը-նըն իզթիզատը իչին սարֆ էտէր իտի: Եահտըլը վէ մէրէմմէթ էթտիյի քիւլ-ահէլէրին սայըսը եօգ տուր: Պինա էթտի-յի հէր քիւնահէնին անընտա ազըզ Պէքրին թաավվրինի գօտուրթտուրտուր վէ ճէմիա-թը՝ մէրհամէթլէր վալիտէյինէ իպա-տէթ էթմէ իչին նահիհաթ վէրիր իտի: Տահիպլէրէ վէ տահիպէլէրէ չօգ մանտաթը ըր թէէխա էթմիշ տիր, պուն-լարտան գաթի նազար պիմարխանէլէր վէ իմարէթխանէլէր գուրմուշ տուր. քիւշատ էյլէտիյի մէտրէսէլէրին սայըսը զայէթ չօգ տուր: Սարայը տայմա ֆա-գըրլար իչին աչըզ ըտը, զիյարէթէ կէ-լէն զարիպլէր օնուն եանընտա եէյիպ իչ-տիքտաէն սօնրա, հէտիյէ օլարագ քիթապ եախօտ թէզպիհ ալըպ կիտէր իտիլէր: Սատագա վէրմէ իչին իքի սատըգ խըզ-մէթքեարը վար ըտը. պիրինի սարայա կէլէնլէրէ թէվզի էտէր վէ օլ պիրինի էվլէրէ կէօթիւրիւր տաղլարը ըտը:

Քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ ճէմիաթը-նի սիւնեէվի էյլեյի իչին կէօսթէրտիյի մուհասապէթաէն՝ օնլարըն էպէտի սէա-տէթի հազըրնտա իզհար էյլէտիյի զայ-

րէթ ֆէհմ օլունապիլիր: Քէնաի գօյուն-
լարընա էյի իպրէթ հէվիսինաէն էվվէլ
քէնաիսի օլուրսաս, ճէմիաթը արսաըն-
սա վէյսա օլմուշ սին հագգընսա իթ-
թիֆագսըզլըըը օրթասան գալդըրմադ
իչին նէ գասար չալըշմըշ օլսուզսա սիլ
իլէ թասիր օլունմադ շէյ սիր: Պազար
վէ ճսմա կիւնիս քիլիսէսէ վադ վեր-
սիքսաէն մասսա պազէն հաֆթա օրթա-
ը սսախ վէրիրիսի. էվվերէ կիսեր Ալլահ
քէլամը սէօյլեր վէ պիլմէյէնլէրի թեր-
պիյէ եսեր իսի: Խասթէլէրէ զէյարեթ
եսեր վէ էօլէնլէրին եանընսա պուլու-
նուր ուսու: Էթ քեսիմի պէհանաըյլա
շէհր իչինէ կիրմիշ միւրսար սաեթլէրի
դալդըրմադ իչին չէքսիյի զահմեթ վէք
չօգ սուր:

Վէպա խասթէլիյի շէհիրսէ զուհուր
էթսիյինսէ պու սազիլին զայրեթի վէ
պիզսաթ իճրա էթսիյի խըզմեթլէր թա-
պիր օլունմադ շէյլէրսիր: Խասթէլիք
պաշլասըզլընսա սօսթլարը կէլիպ շէհր-
սէն գաչարն սէյի եալվարսըլար վէ լաքին
օ՝ ոնլարըն սէօզիւնէ դարշը՝ պիր էյի չօ-
պան սիւրիւսիւ ուզդունա քէնաի էօմրիւ-
նիւ զօմալը սէյի ճէվապ վէրիպ՝ շէհրսէ
գալսը: Թապուրլար սրմադըյըրդ՝ ճէ-
միաթըյա պէրապէր, Ալլահըն էօվքե-
սինի կէչիրմէ իչին սուպա չըգսը. պօ-

ղազընա նէտաՄէթէն պիր իփ պաղլամըշ, վէ այալը չըպլագ հէփսինին էօնիւնէ տիւշմիւշ կիտէր վէ ճէմիաթը իւզէրինէ Ալլահըն իմտատընը տիլէր իտի։ Գապիլի օլսա՝ պիրինին եէրինէ՝ պին տէֆա քէնտիսի էօլիւր իւտիւ։ Խաթէլիք կէչտիյինտէ թէքրար շիւքրանիյէթ իչին թապուրա չըգարը։ Պու ճէմի կէօսթէրտիյի ղայրէթ իչին քէնտիյի էօյէն օլտուղունտա՝ գօյունլարընըն հըֆզը իչին պիր էյի չօպան նէ էտէրսէ, պէն տէ օնտան զիատէ պիր շէյ էթմէմիշիմ տէյի, ճէվապ վէրիր իտի։ Իչտէն պագը գալան վագթինի տուայա վէ թէֆէքքիւրէ սարֆ էտէր իտի։ Սրբութիւն սրբոց գըրգ սաաթ միգատարի քիլիսէտէ գօնուլմասընտա՝ ազիզ սանքի կէճէ կիւնտիւզ եանընտան պըրըմագ ըտը. հէր կիւն օրուճ վէ փէրհիզ թուԹար ըտը, վէ էօմրիւնիւն սօն ալնէսի պագար վէ եօրԹու կիւնլէրինտէն մաատէ ազընա էքմէք վէ տուտան պաշգա շէյ գօմագ ըտը։ Պէլինէ խարար փարչասը սարմըշ ըտը, վէ փէք ինսաֆսըզճա թէնինի գամչըլար ըտը. գըշլէն էն շիտէթլի վագթինտէ պիլէ ալթէշին եանընա կիթմէգ իտի. ույուգուտու փէք ապ, վէ օ տաին ուչուգլայա ուչուգլայայըտը։ Ույգուպէթ վէ սագաճէթ զուհուր էթմէսինտէ, ճէսարէթի գայպ էթմէտէն

հէր իւմիտինի Ալլահա գօրուտու, մագ-
լըմլըղը, վէ ալչագ կէօնիւլլիւյիւ խուտու-
սինաէ ագրանը եօգ տուր:

Ազիզ քէյֆինի պօզուպ Ալլահ թարա-
ֆընատան էօլիւմիւնիւն եապըն օլմասընը
տույտուղունտա էօմրիւ իչինտէ իշլէտիյի
կիւնահ իւզէրինէ խոտոտլանանը օլտուզ-
տան սօնրա Միլանա ատօնտու, իքինճի
կիւնիւ պիր ագլտան խարիճ աշդու խպա-
տէթ իլէ ագիմ խորհուրդլարը ալտը, վէ
սօնրա թէվպէքեարլար էօլիւմիւ իւզրէ
էօլմէք իսթէյիպ պաշընա քիւլ տաշտը
վէ խարտարլար կիյինտիքտէն սօնրա կէօզ-
լէրինի խաչէլսիթիւնա չէվիրիպ տահա
գըրդ եէտի եաշընտա իքէն, ագիլ բու-
հինի եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ
էթտի:

ԽՈՑԵՄԲԵՐ 1

ՏՕՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐՏՈՑ

Պիլմէի շէրիֆ ճէնէթէ էհալիսինին
հէքեայէսինի՝ հէր կիւն պիրէր թանէ օն-
լարըն սիւրտիւյիւ էօմրի թարզընտա պէնդէր
օլմադը իչին էօնիւմիւզէ գօրտա, պու կիւն
հէփիսինի պիր եէրտէ կէօրիւ էօնիւմիւզէ
կէթիրիր, վէ օլ ճիհէթտէն տահի պու
կիւնդէ եօրթու՝ ճէմի էվէխալը եօրմոտ-

աոա աաաա օլաւնաւլ: Քրիսաոս էֆէնաիմիզ աահա ախւնեայա կէլմէաէն Մարկոս Ագրիպպա Րօմաաա պիր միւքէլլէֆ վէ ալա վաւթխանէ եաիրպ աաքնը պաՀնէաե, եանի ճէմի ալլահլար խանէսի, գօմուշ ուաու: Րօմա՝ քրիսթիյանլար էլլինէ կէշ- ախյինաէ պաւ իսպաաէթխանէ օլ պիր վաւթխանէլէր կիսի եըգըլմայըպ աէօր- ախւնճիւ Բանիխակիսա փափա հազրէթ- լէրի օնաւ ալից պինքր Մէրեէմին վէ ճէմի շէհիտլէրին խամինէ թագախա էթաի. վէ ճէմիաաթ ինաինաէ օլ քիլիսէ իւզէրինէ իսպաաէթ իլէ իթխապըը արթըրմադ իչին օնլարըն ալից քէմիքլէրինի օրաաա ապ- լար բաը, շէօյլէ քի ալէաէվկէ Շէհէք- լէր էէլէաէաէ աէյի ապը չըգմըշ բաը: Սօնրա աէօրախւնճիւ Ս. Գրիգոր փափա պաւ- յաւրաաւ քի ալից շէհիտլէրին եօրթաւ- ասյլա ճէմի էվլիյալարըն եօրթաւաաւ ապխի քրիսթիյանլար ինաինաէ թաւ- թաւլաաւն, վէ պաւ միևվալ իւզրէ եօր- թաւ քիլիսէ իչինաէ պաշլամըշարը վէ սէպէպի ապխի պաւնլար օլմուշ ապը, եանի, շիւպհէ եօզ քի ճէննէթ իչինաէ շիմաի Քրիսաոս իլէ վաաիշահլըզ սիւրէն ալից լէրին ապյրաը զայէթ չօզ ապը: Սա- ապրզ բավիլէրին հիաապընճա ֆապաթ Քրիսաոսաաւն ալրաւնա գան աէօքէրէք էօլէնլէրին ապյրաը օն եէաի միլիօնաան

թէճաուզ տուր։ Օ՛ր պիր թէնհաաէ Ալ-
լահա խըզմէթ էտէրէք էօլէն ազիզլէրին
սայըսընը քի՞մ պուլա պիլիր։ Վէ նի՛չէ
պինլէրճէ սալինլէր տահա վար քի օնլա-
րըն աստը վէ իզի պէլլի օլմամըշ տըր, վէ
պիլմէյիզ։ Ամամ քի տահա տիւնեա
իւզէրինտէյիզ պիզատէն էվվէլ էպէտի
ճէննէթի վաթանըմըզա տակլ օլան գար-
տաշլարըմըզըն եարտըմընա միւհթաճըզ,
վէ պու պապաէ օնլարա իթթիպար էթմէք
պօրճումուզ տուր, իամլէրի մալումաթ օլան-
լարըն եօրթուտունու էտիպ՝ իամլէրինի
պիլմէտիքլէրիմիզի պիր թարաֆա պըրագ-
մամաղ իչին, հազգ իւզէ պու կիւն գի-
լինէի շէրիֆ ճէմի էվվէյալար եօրթու-
սունու թուրթմաղա պույուրուր։

Թէքրար Ս. Բեռնարդոսան դավլինճէ
գիլիսէի շէրիֆ պու եօրթույու ատէթ
էթմէյիլէ՝ տիւնեա իչինտէ թիւրլիւ
հալտէ Ալլահա մազպուլ օլան քիշիլէրին
էօրնէյինի պիրտէն էօնիւմիւզէ գօր, վէ
կէօսթէրիր քի իչլէրինտէ հէր ճինս վէ
հէր պօյ քիշիլէր վար տըր, վէ պու կիւն
օնլարը մութլու վէ գութլու չալըրտըըլ-
մըգտա՝ օնլարըն իպրէթինէ ույարտագ պիր
կիւն պիզ ատ օլ մութլուլուգա նայլ
օլալըմ։ Պունլարտան գաթի նազար պու
ազիզլէրին նայլ օլտուգու ատաէթի տիւ-
շիւնմէյիզ։ Պունու գալէմ իլէ թա-

րիֆ էթմէք, եախօտ ֆիքը իլէ թու-
թապիլմէք միւհալլ գապիլինատէն տիր:
Ս. Օգոստինոսուն քէլամը միւճիպինճէ,
էպէտի սէաոէթ գազանըլապիլիր, վէ
լաքին լազըմընա կէօրէ գըյմէթի ֆէհմ
օլունմազ. չինքի նէ կէօզ կէօրմիւշ
տիւր, նէ գուլաղ իշիթմիշ, վէ նէ տախի
ինսան ֆիքրի՝ Ալլահը սէվէնէրէ՝ օնուն
հազըրլատըղընը ֆէհմ էտէպիլիր, տէր:
ճէննէթ իչինտէ էն քիւչիւյիւն նայլ
օլտուղու սէաոէթ, տիւնեա իւմթիւնտէ
պուլունուր սէաոէթլէրի պիր եէրէ ճէմ
էթտէն՝ եինէ հաոտազ պիւյիւք տիւր,
վէ պունուն սէօզիւ պիլէ օլմազ: Տիւնեա
իւզէրինտէ՝ ալէտէվիյէ գուլմ չէքմէյէն-
լէր, ֆուգարէ օլմայանլար, խաթէլիք
կէօրմէյէնլէր, հազարաթ պուլմայանլար,
մութլու սայըլըլար, լաքին պունլարըն
իչինտէն օլ ճէննէթ սէաոէթինէ եէթի-
շէնլէր նէ գաոար ազ տըր, հէմ պուրաա,
հէմ օրաաա բահաթ պուլմազ գապիլ մի:
Պունուան գաթի նազար տիւնեանըն վէր-
տիյի իգպալ վէ էյլիքնէ գաոար թէմել-
սիզ տիր. կէօզ աչըպ եումունճա թալի-
հին թէպտիլ օլուր. սէֆա եէրինէ ճէֆա
գարշընա չըգար. լաքին էվլիյալարըն պու-
տուղու իգպալ, քէսպ էթտիյի սէաոէթ
էպէտի տիր, նէ սօլաճաղը վար վէ նէ
ղայպ օլաճաղը: Պու միսիլի կիւդէլ վէ

հասէտ չէքէճէք իպալա նայել եէթիշ-
միշ տիրէր տէյի սօրարան, Ալլահըն՝
քիլիսէի իչինէ գօտուզու եօլլարը
թուԹարադ տէյի ճէվապ վէրիրիմ, եանի
քիլիսէի շէրիֆին հէր տէխիլինէ իման
կէթիրէրէք, վաՓԹիկ օլարադ, թէմ-
պիհլէրինի թուԹարադ, էյի վէ խայր
ամէլլէր իճրասընատա պուլունարադ, պէլա
վէ ճէՓա վազԹինէ սապր կէօսԹէրէ-
րէք: Հէվիսի տէ քրիստոսուն Ինճիլի շէ-
րիՓ իչինէ էօյրէԹտիյի եօլտան կիԹ-
տիլէր. պու Փանի ճիհանէ եօլճու վէ
միսաՓիր կիսի տուրուպ օնուն խրմէԹի
իչինէ սաղդ վէ էմին տուրտուլար. հէր
շէյտէն գիտէ ճանլարընը սէլամէԹ
չդարմադա գայրէԹ էԹտիլէր, վէ էն
քիշինք կիւնահան օրդուլար: Էլ-
դադա պիր կիւնահա իրԹիքեադ տախ
էԹտիլէրսէ, չախուճադ Թէօպէնին
էտիպ ածիլընը ալտլար: Հադդ ԹէալԹ
օնլարը Թէճրիւպէ էԹմէք իչին, իւզէր-
լէրինէ քէՓսիզլիք, մուզահիգա, կէօնիւլ
ադադը, վէ պին Թիւրլիւ խաչլար եօլա-
տը, լաքին հէվիսինի տէ սապր իլէ չէքիպ
վէլհասիլ հասրէԹինի չէքտիքլէրի ճէն-
նէԹ սէտաէԹինէ նայլ օլտուլար:

Տէ իման սիշինն քի Ալլահ դուլարը-
նըն չէքտիյի ադ գահմէԹէ պէտէլ նէ
դատար պիրիւք սէտաէԹ հադըրլամըշ

տըը. էն քիւչիւք էյլեյինին պիլէ իվա-
ղընը ղանիմէթ իլէ վէրիր. պէօյլէ պիր
ադայա քիմ խըզմէթ իթմէզ. կէչիճի
շէյ իչին օլ դաւար ղահմէթ չէքէյօրսաղ
կէչմէզ աէաաէթի էլիմիզէ կէթիրէ պիլմէ
իչին հիչ պիր շէյ չէքմէք իսթէմէյիզ մի:
Քիմսէ աէմէսին քի պէնիմ հալիմսաէ հիչ
պիրիսի սուբը օլամազ. ճէննէթի իչինաէ
հէր ճինս աաէմսաէն սուբը վար, թաճաար
վաաիշահսան՝ քէօյ իչինաէ հադիր
քէօյլիւյէաէք ճէննէթի իչինաէ պուլուր-
սուն. էօյլէյսէ սէն սէ իսթէսէն, սուբը
օլա պիլիրսին: Էյէր ճէննէթէ կիթմէյէ-
ճէք օլուբսան դաադահաթ սէնին տիր,
Ալլահ՝ ծնլարա վէրսիյի լութֆու սանա
սա վէրմիշ տիր. իճրաաըը էթմէզսէն,
պաշդաարընա պէհանա գօյամազըը. ծնլար
սա սէնին կիպի կիւնահլը վէ զաիֆ թա-
պիաթա միւպթէլա օլմուշ ուսուլար, վէ
լաբին Ալլահըն քէրէմիյլէ թէնէ, տիւ-
նեայա վէ էէյթանա գարշը ճէնք աչըպ
եէնաիլէր, վէ էօնլէրինէ չըգան հէր շէյի
վուրուպ կէչիլէր վէ շիմաի ճէննէթաէ
սէֆաարընը սիւրէյօրլար:

Ա՛ ադիզիմ սէն տախի օնլար կիպի եա-
շա, օնլարըն շէֆաաթընը տիլէ. նէ գա-
սար սա ճէննէթաէյիսէլէր, եէր իւզէ-
րինաէքի գարսաշլարընը ունութմամըշ
սըլար, էյէր սահա սիւնեասա էքէն

Ալլահուան տուալարը պէրէքեաթլայա
ոլ գաւատր էյլիքլէր ալը վէրսիլէրսէ,
շիմտի օնուն եանընաս օլարագ նէ գա-
տար լութֆլար պիզիմ իչին ալամազլար:
Օնլարըն սէվտիյի կիպի սէն տէ Ալլահր
սէվ. օնլարըն կիթտիյի եօլսան սէն տէ
կիթ, կէնիշի պըրագ տարա կիր քի պիր
կիւն օնլար կիպի սէն տէ պիրլիքտէ եա-
րատըճընըն մէտհինի էտիպ իամի շէրի-
ֆինէ սէնալէր օգուչապիլէսին. ամին:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 2

Ս. ՄԱՐԿՈՍԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Սուրբ Մարկոս Մաճարիսթանա
փութփէրէսթ ալթալտան տիւնեայա
կէլտի: Օն եաշընտա կիզլիճէ քրիսթի-
յանլարըն քիլիսէյինէ կիտէր վէ օնլարըն
իպատէթ թալիմաթլարընա մահլ օլուր
վէ էօյրէնիր իտի վէ պէօյլէլիյէ վաճ-
թիդ օլաճադլարըն ալըտարընա եադըլար:
Սօնրա պէօյիւյիւպ նէֆէր օլտու. անճագ
տուքէրին իչինտէ արդատաշլարընա հիչ
պէնզէմէդ վէ էյի իպրէթ օլմադա դայ-
րէթ էտէր իտի: Պիր կիւն եօլտա պիր
տիլէնճիյէ բաաթ կէլիպ՝ ազիզ նէ վէրէ-
ճէյինի պիլմէտիյինտէն՝ քէտիքէյինի չը-
դարըպ պախշ էրտի: Եօլտաշլարը պու-

նու շաշդրնլուլա ազվ իթտիլէր· լաքին Մարտինոս հէր հադարէթէ ասպրէթտի· վէ կէճէ Քրիստոսու վէրտիյի քէրաքէյլէ կիյինմիշ կէօրիւպ պու ազիմ սէօզլէրի, եանի՝ Մարտինոս տահա վաֆթիզ օլաճադլարընն սրտասընտա իքէն պէնի պու քէրաքէտիյլէ էօրթտիւ, տէյի էթրաֆընտա պուլունան մէլէքլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթտի: Պու վազըանըն իւզէրինէ ազիզ շազ օլուպ՝ քէնտիյի քիւլլիյէն իպատէթ թալիմաթլարընտա վէրտի, վէ օն սէքիզ եաշընտա վաֆթիզ լութֆունա նայիլ օլուպ Ս· Հիլարիոնա կիթտի վէ օնուն էլի ալթընտա զահիտանէ եաշար բար: Պիրազ սօնրա ուսթատընըն իգնիյլէ վաթանընտա ալատէթլէ վալիտէյնի վէ ախէրլէրի տօղրու տինէ չէվիրտիյաէ՝ փէտէրինին ինաարընը իքեամթ էթմէք մուհալդատլիկնտէն օլտու: Ազիզ մէյտա օլմազար, ֆազաթ պու սէպէպ իշին հէրաթ ըզրտարտան դօվուլուպֆրանշայա կիթտի: Օրտա ատը չավ օլտու վէ պիրիսի վաֆթիզ օլմազարընըն էօլիւպ Ս· Մարտինոսուն տուատըյա եինէ տիրիլտիյինտէ՝ թուր շէհրին էհալիսի միթէվէֆֆա եպիսկոպոսուն եէրինէ օնու գօտուլար: Ազիզ իպթիտա ուհտէսինէ ալմազ իսթէմէտի· լաքին սօնրա էհալինին արզուսինէ գարշը գօյամազար: Հէր

վէճ իւզէ սատըդ չօպան կիպի գոյուն-
լարնը գայըրըը վէ օնլարըն սէլամէթինէ
չալըշըը ըսը: Քիլիսէյէ կիրէնքէն թի-
թրէմէյէ պաշլար ըսը քի պիր կիւն սէ-
պէպի սօրուլտուգտա՝ Հէյպէթլի Տաքի-
միմին Հուզուրինէ չըդարըլմատա նամըլ
թիթրէմէյիմ սէյի ճէվապ վէրտի: Մար-
տինոս վուԹիվէրսԹէտէն գալմա
վուԹխանէլէրինի գալարմադա չօզ չա-
պալատը, Հէր բասԹ կէլէյի եէրտէ
էնյէ, այաղըյըա եըգըպ եէր իլէ եէք-
ատն էտէր խոի, պիր կիւն օնլարըն Թափ-
արգլարը եըւըը ադաճը վարըպ վուրմադ
խաԹէտի. լաքին օրատա պուլունանլար՝
ադաճը պիզ քէսէրիզ, ֆագաԹ սէն
տուշտույու Թարաֆա տուր սէյի Թէք-
լիֆ էթտիլէր. ադիզ՝ օնլարըն Թէքլի-
ֆինի գապուլ էտիպ վէ ադաճ իւզէրինէ
սէվրիլիպ եաԹաճադը վադԹ՝ պիր խաչ
չըգարար վէ պաշլընը սէօնտուրուպ պիրինէ
գարար վէրմէտէն ուտլի եէրէ տուշտու:
Ինսան խաումի մէլուն շէյԹան ադիզին պու
գատար ֆագուլէԹլէրինէ դըզդանըպ օնու
սէքէ տուշտուրմէք խաԹէտի. վատիշահ
սուրԹինէ կիրիպ պիր ադիմ սալԹա-
նաԹ իլէ Սէնի կէօրմէյէ կէլտիմ վէ
Քրիստոս պէն իմ սէյէրէք օտաարնա
կիրտի. Ս. Մարտինոս Քրիստոս պէօյլէ
կիյինմէդի, կէօյէ չըգարըը կիպի սէ տու-

նեայա կէլէճէք տիր տէմէխլէ մէլունուն՝ պիր մուրատար գօգու պըրագըլդըսըն ասնըա գայպ օլմասը պիր օլսուս:

Ս· Մարտինոս պու թարիզ իւզրէ սէքսէն պիր սէնէ եաշատըգտան սօնրա պու էօմր պաղընտան չէօգիւլիւպ ճէննէթէ կիթմէյէ արզու էթտի, վէ իւզէրինէ պիր հիւմմա խաստէլէյի կէլմէյլէ արզուսուննուն գապու օլմասընը անլատը վէ օնա կէօրէ հապըրլանմայա պաշլատը: Շէյթան սօն սահաթլէրինտէ եինէ կէօրիւնիւպ օնու ալտահմադ խաթէտիյէ տէ տուզալը վէ հիլէսի պէլլի օլուպ ըէզիլ պէտնամ գօվուլտու: Ակիզ՝ պու սօն ֆիւթուհաթ իւզէրինէ տախի Ալահընա շուքր սունդուդան սօնրա, քէնտի թէվապիլէրինէ վէտէրանի ալգըշընը վէրտի, վէ էֆէնտիմիզին 402 սէնէսինտէ վաք ըուհինի եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի:

ՆՕՑԵՄԲԵՐ 3

Ս· ՍՏԵՓԱՆՕՍ

ՐՕՄԱՆ ՀԱՑՐԱՊԵՏԻ

Պու ազիզ Րօմանոս տիւնեայա կէլիպ կուռնելիոս վէ Պուկիոս փափալարըն պաշ ասկաւագը օլմուշ ատր: Պունլար շէհիտլիքտէն էվվէլ ճէմի քիլիսէ մալլա-

ըլնը Սահմանուն էլինէ թէալիմ էթ-
տիլէը: Թախթա ճիւլիւս էթտիյինաէ՝
արամը գուլմէթ օլուպ՝ թէվապիլէրինի
վազ վէ եազըյլա թէահլլի էտէր իտի:
Օլ վագթ եպիսկոպոսլար արտաբնտա
քիլիսէյէ թապի օլմայանլարտան վաճ-
թիզ օլանլարը թէքրար վաճթիզ էթ-
մէյէ պիր նիզա չըգմըշ ըտը. Ս. Սահ-
փանոս պու թալիմաթըն վէ թահմինին
ղալաթ օլմասընը իսպաթ էտիպ՝ էօթէ-
տէն պէրի կէլմէ ատէթի, եանի պիր
վաճթիզ օլանը պիր տահա էթմէմէյի
միւզարրէր էյլէտի:

Պու նիզա թէպքին օլտուղունտա տի-
շարըտան քիլիսէյէ գարշը գուլմէթ պաշ-
լատը. Վալերիանոս մուգատեմ տու-
րէթի զահիրաէ նէ գատար քէնտինի
քրիսթիյանլարըն հիմայէթճիսի կէօս-
թէրիրսէ տէ, ասնրա եիւզինաէն օ տու-
րէթի չըգարրպ քրիսթիյանլարա գուլմ
վէրմէյէ պաշլատը: Պու թէհլիքէտէ
ազիզ սէքիզ եիւզ քիշի պիրտէն վաճ-
թիզ էթտի վէ վալըյլա հէր քէսէ ճէ-
ատէթ վէ մէթանէթ վէրիր իտի: Փութ-
փէրէսթլէր իչինտէն տահի չօգլարը
քրիսթիյան օլմուշ տուրլար. պունլարըն
շէհր պաշլարը Նէմեսիս նամինտէ պիր
ազիզատ քիշի՝ անտան ասղմա քէօր
Ղուկիլա դրդյլա վաճթիզ օլմասընտա՝

գըզըն կէօզլէրի աչըլըը, վէ պու միւճի-
զաթ իւզէրինէ խայլի քիշիլէր տախի
տէօնտիւլէր: Ս. Ստեփանոս տաէթի
իւզրէ եէր ալթընտա հէր կիւն գուտսա-
սը շէրիֆ տունար վէ օրայա թօփ օլան
ճէմիաթա վազ վէրիր իտի, վէ արտըն-
տան շօգ կէշմէյիպ մեզքիուր Նեմեախտու
տախի քիլիսէ իւզէրինէ Սարկաւագ էթ-
տի: Լաքին Նեմեախտուն տոը պէլլի
օլուպ՝ պու խապէր գրալըն գուլաղընա
եէթիշտիյինտէ՝ օնու ադքէր պաշլարընա
իհալէ էյլէտի: Պունու ազիզ տույտու-
ղունտա հիչ քէնտիյի ալտըրմատը վէ
կիւնլէրին պիրինտէ եօլտա կիտէր ինքէն
պիր փուլթխանէ էօնիւնտէ տուրուպ
տուա էտէր իտի: Տէրունինտէ Մաքսիմոս
սէրապքէր գուրպան տունմազտա օլարագ՝
պիրտէն պիրէ ճինլէր օնուն գարընընա
կիրտիլէր վէ էզնյէթ վէրմէյէ պաշլատը-
լար: Պիրճիւզի վազթ միւրուրինտէն ոնրա
մատտէ անլաշըլըպ ազիզ թուլթուլտույա
տէ՝ Մաքսիմոս միւրտար ճինտէն թէքրար
չարփըլըպ կէպէրտի: Գրալըն հուզուրինէ
չըգըպ հէփ թէքլիֆլէրինի ըէտտ էթտի-
յինտէ, էմր էթտի քի ազիզին գըզընը
գափըպ պիր ֆահիշէ էլինէ վէրսինլէր:
Սոնրա էվինէ կիթտիլէր վէ Սերեպիոն
վէքիլխարճընտան աղտաընըն փարտալա-
րընը ալմագ իսթէտիլէրտէ տէ՝ չօգտան

պէրի ֆուգարայա թէվզի օլունմասընըն խապէրինի ալտըլար։ Ողիմպոս Հաքիմ աէտիքլէրինէ ինանմայըպ՝ ապլզէ իպքէնճէ վէրտիքատէն ածըրա Արէսին փուԹխանէսինէ օնա գուբպան սունմայա կէօԹխուտիւյիւնատէ, Սերիպիոնուն տուատը պէրէքեաԹըյլա փուԹլար պիրատէն փարէ փարչէ օլսուս. վէ Ողիմպոս պու հիքմէԹ իւզէրինէ ճէմի էվիյլէ աէօնիւպ քրիսԹիյան օլսուս։ Սերեպիոն պուճէմի օլան Ալլահըն քէրէմինի ապլատը Նեմեաուա, վէ օլ տաին Ս. Սուեփանուս խապէր վէրտի, քի կիպլիճէ Ողիմպոսուն էվինէ կէլիպ հէվեսինի աէ վաՖԹիզ էԹտի։

Պու վագըալարըն ճիւմլէսի փատիշահըն գուլապլընա էէԹիշմիյինատէ Նեմեաուս գրըլյըա պէրատէր էօլսիւմէյէ էմր էԹտի, վէ իճրատը օլսուզունուս Ս. Սուեփանուս կէճէլէյն ԹէնԹէրինի ալըպ կիւմսիս։ Օնուան ածըրա Սերեպիոնուս ուս ԹէՖԹիզ էտիպ աէօնտիւրմէնին չաբէսի օլմատըգընա գանատլապլարընուս ծնունուա պէրատէր Ողիմպոսուս վէ ախէր նէքի քիշիյի տաին ալԹէշէ ալԹըպ եապտըլար։ Ս. Սուեփանուս պունլարըն ուս պապը գալմըշ քէմիքլէրինի կէճէլէյն չալըպ աէՖն էԹտի։

Պիր գաչ կիւն միւտիրինատէն ածըրա Ս. Սուեփանուս տաին էլէ աիւշիւպ վա-

ախշահըն հուզուբինե չըզաբըլար։ Պու զաաար ճանըլարը այարօրըզ զայզ էաէն Սաեփանաս ակն միսին, աէյի ասրաւնճա, պէլի, էֆէնաիմ, պէն իմ աէյի ճէվապ վէրաի, վէ ասլա ախնեա իշխէրի իշխն ճէմիաաթա պիր շէյ ակզլէմէախյինի խապաի էթախքաուէն ասնրա, փաախշահլար փաախշահը զրիսթիխյանլարըն թախարըլը Աստահը վազ էթմէյէ օլան պօրճաւնաս պէյան էյլէաի։ Գրաչ ապիզին ակրակաթլխյինի չէքէմէյիզ՝ զօրաւա փաթխանէյէ կէօթխրթաի. լաքին Աստահըն ապիզ զաւա ասաայլա փաթխլարըն էախմա ասրէթէրինի խնրաախաշ էթաի, վէ հէր քէս զօրզաւզ զաշմարնաա, քէնաիխ օրաաա էաէրդ զաւլուզ Աստահա շնչքր ասնար բար։ Օնաան ասրա Ա։ Ղաակնաարն քիլիսէյինէ կիախիզ ճէմի զրիսթիխյանլարը օրայա թօխլար վէ պաարաագա պաշկայրուզ Գրիսաաոսն ապիզ թէնինի քէնաի ապրզաան ասրա օ պիր պինաարկաա ասխի վէրաի։ Օ օնաա պաաարաագ էաէր խքէն փաախշահ փաթխանէյէ օլան շէյէրի ասյաա ապիզին պաբճաւնաա էրէզ ապէր էօկաար վէ ապէր իզ քէկէյինի վաաա զէկէմէյիզ էմր էյլէաի։ Ապէր քիլիսէյի զաշաթմարնաա՝ ապիզ Սաեփանաս հիչ զօրզմար, վէ ապհա պաարաագ թէքզ-

մել պիթ ձեռն նէֆէրլէր գափույու գը-
րըպ իչէրի կիրտիլէր, վէ գըլըճըլա ապի-
զին պաշընը վուրուպ ալըրլար, վէ պէյլէ
գուրթարըճըսընըն գանրյլա պէրապէր
քէնտի գանընը գարըշարըտըրլար։ Պու
ապիզին էօլիւմի Էֆէնտիմիզին 257 ա-
նէսինտէ վագը օլմուշ տուր. քէնտի էօլ-
մէտէն պիր կիւն էվվէլ վէ ածնը տախի
քահանալարընտան վէ տարկաւագլարըն-
տան չօգլարը տա էօլիւպ ճէնազէթտէ ծնա
գավուշմուշ տուրլար։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 4

Ս. ԱՆԻՓՈՒՄՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ, ՑՈՎԱՍԷՓ ՔԱՀԱՆԱՅԱՑ ՎԻ ԱՑԻԹԱԼԱՍ ՍԱՐԿԱՒԱԳ

Պու իւչ ապիզ իսթիյարլար ածէմ շահը Շապուհուն ատվէթի էյէամինտէ եաշայըպ՝ ծնուն քրիսթիյանլարա գարշը չըգարտըղը գուլմ ատպէպիյլէ շէհիտ օլ-մայա նայլ օլմուշ տուրլար։ Ս. Անէփիմոս եպիսկոպոս օլարագ, նէ գառար եաշը ատքաէնի կէչմիշ իտիյատ տէ, եինէ գուվվէթի եէրինտէ վէ տինճ օլտուգու իչին ֆուգարէլէրի գայըրըր. վէ խաաթէլէրէ զիյարէթ էտէր իտի։ Ս. Յովսէփ պիր քէց իւզէրինէ պաշ փատրագ թայեին

օլուպ՝ ճէմիաթ ինտինտէ չօգ իթիպար պուլմուշ ուտու, վէ պունուն տախի եաշը էթմիշլի կէչմիշ իտի: Ս· Այիթալաս տախի ալթմըշ եաշընը ալմըշտըր,յաս տա՝ էինէ խըզմէթինին իճրաաընտա տէլի գանը կիպի չալըշըր ըտը:

Շապուհուն քրիսթիյանլարա գարշը էթտիյի զուլմ պէյան օլմաընտա քիլիսէ պաշլարը գաչըպ կիզլէնմէտիլէր, իլա հապգլարընա էօլիւմ իլամընը ալմըշ միւնէճճիմլէրէ գարշը պի փէրվա տինտարլարը գըզըլպաշլարըն մէզհէպինտէն տադըն տըրըը ըտըլար: Միւնէճճիմլէր տայտնամայըպ՝ փատիշահա գարշը ճէմիաթա պաղը շէյլէր էօյրէտիյօրլար տէյի օնլարը կէչտիլէր: Շիքեայէթլէր հապգլարընա կիւնտէն կիւնէ չօղալմաընտա հաքիմլէր աաքէր չըզարտըլար վէ թութտուգլարընը հուզուրլէրինէ կէթիրմէյէ էմր էթտիլէր: Հէվիսինտէն էվվէլ Ակիսիսմաընն նէրէտէ օլմաընը արայըպ պուլտուլար, Ադրաբաաէթ միւնէճճիմին հուզուրինէ չըզարտըլար: Պա՝ եավաշճա քրիսթիյանընը արն տէյի ասրտուղտունտա, ազիզ եիւքսէք աէս իլէ, պէլի քրիսթիյանըմ, տէյի չալըրընճա, էօյլէ խա հապգընա սէօյլէնէնլէր կէրչէք տիր, ալտահլարըմըզտա գարշը կէլմէյէ վազ վէրէն աէն սին տէտի: Էվվէթ, պու պապտէ հէր իշլիթտիքլէրին տահիհ

*

տիր, քրիսթիյանները Ալլահընտան զայ-
րը ալլահ եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրտի։
Միւնէճճիմ պու սէօզլէրի իշիթտիյինտէ,
Աֆիֆապա վէ աթէշէ շահին շահլար-
տան պաշգա ճէմի ածմ միլլէթի թա-
փար սէն պունլարը նաՙըլ շէյ եէրինէ
գօմայօրսուն տէտի։ Ազիզ թիւրլիւ խա-
պաթլար իլէ Ածէմլէրին համապաթընը
կէօսթէրտիյինտէ՝ միւնէճճիմ պաշը խըշ-
մա կէլնէ՝ Շուննուն հագգընտան կէլին
տէյինճէ՝ էլինի վէ այաղընը զէնճիրէ
վուրտուլար, վէ եիւզիւն գօյու եաթըրըպ
օլ գառար տէօյտիւլէր քի ազիզին թէ-
նինտէն ագան գան իլէ եէր գըսի գըսմըզը
քէսիլտի։ Սօնրա եինէ թէֆթիշ էտիպ
ֆիքրինտէ գալի պուլտուղունտա գարան-
լըգ զընտանտա աթմաղա էմր էթտի։ Օլ
կիւնլէրտէ, Ս. Յովսէփ իլէ Ադիթալա
սարկաւագ տախ արայըճըլարըն էլինէ
տուշիսպ Ակիսիսիմոսըն պուլունտուղու
շէհիրէ գալիմ վէ մէրհամէթսիզ միւ-
նէճճիմ պաշընըն էօնիւնէ կէթիրիլտիլէր։

Պէշ կիւն սօնրա իւշիւնիւ պիրլիքտէ
հուզուրինէ չաղըրըպ թէքրար թէֆթիշ
էթտի, վէ թէքրար մէտհինի էթտիյի
ալլահտարա պէտէլ՝ օնլարըն եարատըճը
հագգ Ալլահը վազ էթտիքլէրինի իշիթ-
տիյինտէ խայլի տէօյտիւքտէն սօնրա էէ-
նիտէն հապտա գօտուրթտու վէ հիշ

քիմնէ տիշարըտան եէմէք վէ սու իչէրի կէօթիւրմէնին տէյի էմր էթտի: Իւչ աէնէ միգտարի ալկիլէր ածըղա վէ սու-սուզլուղա տայանարագ գուրու թօփրագ իւզէրինտէ գալտըլար, վէ վագթ վագթ ճէլտատալար կէլիպ թէքրար միւնէճճիմին թէքլիֆինի էթտիքտաէն սօնրա նէվագէթ իլէ տէօյէր վէ թիւրլիւ իսքէնճէ վէրիր իտիլէր: Լագին Ալլահըն գուլլարը տայմա շագ ըտըլար վէ գուրթարըճըմըզըն խաթըր իչին տահա զիատէ շէյ չէքմէյէ հագըր ըտըլար: Արտաընան պէօյլէ իւչ աէնէ կէչտիքտաէն սօնրա օրտանան չըգա-ըրագ պաշգա պիր եէրէ կէօթիւրտիւլէր վէ օրտաս տախի թէքրար թէֆթիշ էթտիքտաէն սօնրա Ակիփտիմօր տայագ ալընտա էօլտիւրտիւլէր: Օլ պիրլէրինի տախի տէօյտիւքտաէն սօնրա թէքրար եարը էօլմիւշ զընտաննա ալթտըլար: Պու զալիմ միւնէճճիմ պաշը էօլիւպ պաշգաար եէրինէ կէչտիյինտէ օլ տախի ա-զինլէրէ էվվէլքինտաէն զիատէ իսքէնճէ վէրտի, վէ էնճամ ֆիքրլէրինտաէն չէվիր-մէնին չարէսի օլմամտաընը կէօրտիւյիւն-տէ՝ իքիսինի տէ թաշա թուպ էօլ-տիւրտիւ:

**

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 5

Ա· ԵՂԻԱԲԵԹ

ԹԻՒՐԻՆԿԷՆ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

Ա· եղիսաբեթ Մաճար թօփրալըճատա իքինճի Անդրէաս փաթիշահան վէ պէյզատէ կէրթրուտա սուլթանատան տիւնեայա կէլմիշ տիր։ Էօմրիւ հէքեայէսինի եազանլար հապէ իւզրէ պու ազիզէյի փաքլըզ պապինտէ՝ պէքիրլէրէ, մուհապէթ վէ աղըրլըզ պապինտէ էվլիլէրէ, սապր պապինտէ տուլարա, վէլ հասլ հէր ճինս ֆազուլէթ խուտուպինտէ հէր սոյ սամալարա էօրնէք գօմուշտուրլար։ Թա քիւչիւք չալընտան Ալլահ գօրգուտու եիւրէյինտէ թէմէլէշիպ եաշըյըր էյիլիքտէ տախի պիւյիւտու։ Էն վիատէ հապզ էթտիյի ատֆա քիլմահէյէ կիտիպ տուա էթմէք իտի. մէլահիճէ ալթմարը, տուա վազիֆինտէ եիւրիւնտէ վէ կէօզինտէ կէօրիւլէն իպատէթ աշգը, գալպինտէքի թաշըրըլը մուհապպէթ ա-թէշինէ պէշարէթ իտիլէր։ Քիլմէ գա-փուտունան իշէրի կիրտիյի կիպի պա-շընտան ալթըն թաճը աշագը ալար բար. պիր կիւն պիրիսի՝ պունու էյի էթմէյօր-սուն տէյի նասիհաթ վէրտիյինտէ՝ Գապը մի քի պէնիմ իշին խաշ իս-թիւնտէ կէլմիշ վէ պաշընա տիքէնլի

թաճ գօմուշ Ալլահըն հուկումինտէ պէօյլէ ճէվհէր թաճ իլէ կէօրիւնէյիմ տէյի ճէվապ վէրտի: Ազիզ պիքը Մէրեէ-մի, քէնտի վալիտէսի չաղըրըը ըտը. վէ օնուն իամինէ պիր շէյ տիլէյէնէ եօզ տէ-յէմէզ իտի: Ալթալարընըն էմրինէ գարշը կէլմէք իսթէմէյէրէք պէյգաամէ Լուդո-վիկոս իլէ էվլէնտի. լաքին պու հալ թէպտիլաթը օլ անէ տէք սիւրտիւյիւ կիւնահըզ էօմրիւ տէյիշլթիրմէտի: Ակյ-տէյի գէրնիշան լիսպաալար ալթընտա պիր թէվպէքեաըլար հարարը թաշըր ըտը. սահիպսիզ գալմըշլարա, իսաթէլէրէ վէ եիւգիւնէ պագըլմամըշ ճանլարա վալի-տէճէ մուհապպէթ կէօսթէրիր իտի: Քէնտի իարճըյլա սարայընա եագընը պիր պիմարխանէ եափտըրըպ, խաստէլէրի, էօյսիւզլէրի վէ մուզայիգա իշինտէ պու-լունան հէր ճինս ատէմլէրի իշինէ թօփ-լայրպ պէօլէր իտի: Պունլարտան մաատէ կիւնտէ տօգուզ եիւզ ֆուգարէ սագլար վէ մահճուպ տիլէնճիլէրին էվինէ կիգլի սատագա եօլլարընտ: Պիզզաթ խաստէ-խանէլէրէ կիտիպ պուլաշընգ վէ իյրէ-նիլէճէք մարագըլարա պիլէ խըզմէթ էտէր էլլէրինի, այագլարընը էօփէր վէ սապր էթմէյէ նասիհաթ վէրիր իտի: Էլգազա տօգազտա պիր շէյ տիլէյէնլէրէ եանընտա վէրէճէյի օլմատընգընտա պա-

***

Հնուան թիւլէնտի չըպարը օնլարա պաղըշլար ըար։ Տիէնճիլէրին երթըդ խրզդալարընը էլինէ ալըպ եամալամա-ան ութանմադ ըար, վէ պիր ուէֆա գրթլըդ վազթինաէ՝ գարուրէթ չէքէն-լէրէ վարիյէթինաէն խայլի շէյ թէլէֆ էաէրէք, վէք չօդ գախըրէ տաղըթար։ Ագիպէնին պու պապաէ հէր ճինս հնաանա կէօաթէրախյի մուհապպէթ իչին իւմու-ջէն ֆուգարէլէր վալիաէսի՝ թէամիյէ օլունար ուաու։

Լաքին ադրայ իչինաէ ագիպէնին պու ֆապուլէթլի ամէլլէրինէ ֆէնա մանա վէրէնլէր ուէ էքսիք օլմադար, օնուն ճէօ-մէրտլիյինի՝ միուրիֆլիք աաա էաէրէք դէվճինէ կէչմիյէր. լաքին դէվճի Լուդո-վիկա գէվճէսինին եիւրէյինի օնլարադան էյի թանըյադադ, պախուաա օ՝նէ գա-աար վէրադիքճէ խազինէսինին արթմադարընը կէօրիա մուգնէրին ուէօղէրինէ գուլադ ադմադար, հաթթա էվվէլքինաէն գնաաէ ադախ էթմէյէ օնա բուխադթ վէրադ։ Պու ադալադ Գյուադի շէրիֆի ադինախղէր-աէն գուրթադմադ իչին Լուդովիկա ադա-խի ճէնկէ կիրթաի։ Անահրն թէապիրիյէ գէվճինին էօլմէսինի իչիթադիյի հալաէ եղիսաբէթ՝ ուէվկիւլիսաբէնիէն իգէրինէ գանըլը եաշնար ուէօքադիյէ ուէ՝ էինէ Ան-լահա ուէօնիա շու ադադըլ էթաի. եա՛

բէպիմ, գուլունու ամնա չաղըրտըն. իրաւէթին միւպարէք օլսուն. իրաւէթինէ գարշը՝ ճիւղի տուայլա օնու տիւրիլթմէք միւմքին օլսա պիլէ, գապուլ էթմէմ: Պունաան սօնրա մէրհումուն ճանը իչին տուալէր էթտիրտի վէ նէ գաատար տահա կէնճիտիյէ տէ՝ տիւնեայա կիրմէմէյէ նիյէթ գօտու վէ էօմրիւն նիհայէթինէ տէք փաքիրանէ եաշատը:

Ալահ թէալա ճարիյէսինին տապրընը էյիճէ թէճրիւպէ էթմէք իչին իւզէրինէ տույուլմամըշ պէլատար եօլտատը: Զէվճի տաղըրընտա Հազդընա թէլէֆճի տիր տէյի շնքեայէթ էտէնլէր ինթիգամլարընը ալաճապ ֆուրսաթը պուլուպ՝ մէրհումուն գարտաշընը Եղիսաբէթին եէրինէ օ-թուրթտուլար, վէ օրանըդ տատագա-րտյա տէվլէթի ակիլ էթտի տէյէրէք, պէվալլընըն էլինտէն հէր շէյի ալտըգ-տան սօնրա իչի գըզըլա պիրլիքտէ պալնմանէ տարայտան տիշարը գօվտուլար: Էնդի հիւքմէ էթիշէնին խըշմընա ուղ-բատնայալըմ տէյի՝ տատըդ գուլարընտան պիրիսի պիլէ գէվալը Եղիսաբէթէ եար-տըմ էթմէյէ վէ եախօտ եէր վէրմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի: Գէնտի խարճըյա եախտըդը իմտրէթխանէլէրտէ տախի եէր հուլտայըդ հայվանլտըրն ախօրտունա տը-

ղընտը վէ եէվմիյէ նաֆագատրնը տիլէն-
մէյէ մէճպուր օլտու: Պու հալատէ պիլէ
Ս. Եղիսաբէթ քէնտիյի գայպ էթմէյիպ
իւմիտինի Ալահա գօտու, վէ ատլա շագ-
լըղընը վէ ատապրընը էլտէն պրըագմատը.
Ալահըն մուհատապէթի իչին ճիւզի պիր
շէյ չէքմէյէ նայլ օլտում տիւշիւնճէսի
եիւրէյինի ֆէրահլանտըրըը ըտը, հաթ-
թա պիր քիլիսէյէ կիտիպ շիւքրլէր տու-
ար տախի էթտիրտի: Պունտան պաշգա
շէքսիյի գուլմատ տախի հիսապէ կէլմէզ:
Պիր գօճա գադը քի իքի կիւն էվվէլ օն-
տան օյ գատար էյլիք պուլմուշ ուտու,
ոզագատա կիտէր իքէն կէօրմէտէն օնա
եօլ վէրմէտիյի իչին խայլի սիթէմլի սէօզ-
լէր իլէ օնու մահտարէ էթտիքտէն սօնրա
եիթիպ չամուր իչինէ տիւշիւրտիւ: Ալ-
լահըն ճարիյէսի պու գուլմու տա ատապ
իլէ չէքիպ ազգընտան պիր լագրտը պիլէ
չզպարմատը. չամուրտան չզգատ վէ էվլա-
պընը էզգատզգտան սօնրա Ալահա իլ-
թիճա էտիպ եալվարտը քի տահա ազը-
րընը տա եօլտարտա օնուն խաթրը իչին
չէքմէյէ հազըր տըր: Քրիստոս էֆէնտի-
միզ պու մէնէնտօզ թէճրիպէլէր իչինտէ
Եղիսաբէթի եալընըզ պրըագմատըդ իչին
տուտարնտա օնա կէօրինտիւ, վէ տապըր-
նը մէտհ էթտիքտէն սօնրա քէնտինի
էլինտէն պրըագմատըդա սէօզ վէրտի:

Արաբնատան խայլի զեման կէշխ՝ փէ-
տէրի գրգընըն վազարընա տիւշէր հալ
իլէ եաշայաճագ զատար իրատ պաղլատը,
լաքին ազիզէ փարայը ալտըղը կիպի եա-
րըտընը պիր պիմարխանէ եափմայա գու-
լանըպ քէնտիի տէ օնուն իչինէ չէքիլտի
վէ խաստէլէրին խըզմէթինէ քէնտիյի
վէրտի։ Նիւմի տէօրթ եաշընա վարընճա
Ալլահ էֆէնտիմիզ՝ էօլէճէք կիւնիւնիւ
ճարիյէսինէ պէյան էյլէտի. Եղիտաբէթ
պու խապէրիւ զէրինէ զայէթլէ շազ օլտու,
վէ ճանընըն սէլամէթի իչին ճէմի րու-
հանի թէտարիքեաթընը կէօրիւպ՝ եա-
նընտա օլանլարա կիւզէլ նասիհաթլէր
վասիյէթ էտէրէք՝ կիւլ ճանընը ճէննէթ
պաղչէսինէ թէպտիլ էյլէտի։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 6

Ս· ՄԱՂԱԿԻԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Պու ակիզ սօյզատէ վէ մալտար աթա-
լարտան Իրլանտատա տօղուպ, թա ջիւ-
ջիւք չաղընտան, քէնտիյի տուպյա, վէ
ինսանլարտան ուզագ թէնհատա էօմր
կէչիրմէյէ վէրմիշ տիր։ Եաշընտան գիտ-
տէ ադը եէթիք օլտուղտա իչին իլիմ պա-
պինտէ ճէմի այազտաշլարընը կէչտի. լա-

քին ֆապուլէթ վէ իպատէթ թահսիլին-
ա՛ տախի հիչ քիմսէսէյն կէրի գալմադ
բար. եաշլներ ալտըդը կիպի՝ Իրլանտա ար-
քեպիսկոպոսու օնու քահանայ էթտի, վէ
վազ վէրիպ ճէմիաթը էօյրէթտիքտէն
սօնրա խատթէլէրէ տախի պիսարէթ էթմէ
խըզմէթինի իւզէրինէ գօսու. Մաղաքիա
էմրինէ իթաաթէն ածախպ ղայրէթ իլէ
իճրասընտա պուլունսու: Ադիզին պիր
դըզ գարտաշը վար իտը. պու նէ գատար
պաշդա եիւզէյն էյիսիյէ տէ պիրտաէ-
րինին ղայրէթի իւզէրինէ կիւլէր, խաս-
թէլէրէ պադըպ վէ էլիյլէ էօլիւլէրի
կէօմմէսինի մահսուսա էտէր իտի. լաքին
էօլսիւքտէն սօնրա օնա կէօրիւնտիւ,
վէ քաւարտա չէքտիքլէրինին ա՛պէ-
պինի պէյան էթտիպ տուտարնը տի-
լէտի: Արտընտան պիր էյեամ կէչտիք-
տէն սօնրա Պանիօր թապիր օլունան մա-
հալլէ պիր մանաաթը եափըլսադ վէ
պիր գաշ գահիա քիշիլէրէլէ օրայա չէքի-
լիպ՝ ճանլար ալտընդէթինէ չալըշըր իտը:
Օ արալըգ Պօննօր քիլիսէսինին քիւրսիսի
պօշ գալդըղընտա՝ ամմէնին արզիւսիւ
իւզէրէ օրայա նատպ օլունսու: Պու ալիմ
վէ կիւճ խըզմէթի ուհտէսինէ ալտըղըն-
տա՝ Մաղաքիասըն՝ ճէմիաթը հադդընա
կէօսթէրտիյի մուհապէթ տիլէյէ թա-
պիր օլունմադ չէյ տիր: Պիր շէհիրտէն

օլ պիր շէհիրէ կէչէր վէ քէնտի հիմայէ-
սինէ սիփարըշ օլունմուշ գեյումլարըն իզ-
թիվաարնը գայըրարզատան սօնրա թէքրար
աէվվիւլիւ մանսաթըրընա տէօնէր իտի։
Տինսիզլէր շէհիրի պաարպ քիւլ էթտիք-
լէրինտէ ազիզ տախի թէվապիլէրիյլէ պէ-
րապէր գաչտը, վէ պաշդա պիր մէմլէքէթ
կիտիպ պիր մանսաթըր էտինտի։

Պուրատա ճուզի վագթ րահաթ էօմր
կէչիրտիքտէն սօնրա՝ կէլտա սէրփիսգուպ
վէֆաթ էթտիյինտէ Մաղաքիաս Իր-
լանտանըն էն պաշա քիւրսիսինէ թէրֆի
օլունտու. վէ քիշիզատէլէր թէրաֆըն-
տան պու պապատէ նէ գատար իֆթիրա
իշլէթտիյէ՝ սապր էթտիյի իչին Ալլահ
ազիզի հէր թէհլիքէտէն խէլաս էյլէտի։

Պու եիւճէ մէանէտտէ ճանլարըն սէլա-
մէթի իչին չալըշմաշա պաշլատը, վէ Ալ-
լահ տախի թիւրլիւ միւճիզէլէր իլէ գու-
լունուն սէօզլէրինէ վէ իշլէրինէ գուվվէթ
վէրիր իտի։ Պիւնահքեարլարը թէվպէյէ
կէթիրմէ իչին թաթլըլըգա սէօյլէր վէ
Ալլահըն հատտըզ մէրհամէթինի օնլարըն
կէօզիւ էօնիւնէ գօրուտու. իւմիտ քէ-
սիքլիյինէ օնլարը տիւշիւրմէմէ իչին հէր
թարզ միլայրմըլըգ գուլլանըր ըտը. վէ
լաքին թաթլը սէօզլէրի քեար վէ թէէ-
սիր էթմէտիյինտէ՝ Ալլահըն շէրիաթընըն
հադդըտընը վէ քէսքինլիյինի կէօսթէ-

բերէք օնլարըն եւրէյինի թէփրէթ-ի՛յէ չալըշըը բար։ Պիր գաչ կիւնահլարը իւ-զերինէ թէվպէ էթմէք իսթէմէյէնլերէ Ալլահըն գօրգունճ դազէպինի իհսաֆէ էթտի՝ վէ տէտիքլէրի տախի իճրասըդ գալմատը։ Պիր սէֆիհ կիւնահ իշինտէ եաշայան տէտի գանլը՛յը՝ կիւնահ արգա-տաշընը եանընտան եօլտամայա գանտը-րամատըդընտա՝ Սէն քի օլ ֆահիշէտէն միւսթագիլ այրըլմագ իսթէմէյօրսուն, իսթէմէյէրէք Ալլահ ճանընը թէնինտէն այրըսըն, տէմէսիյլէ՝ սէֆիլէն տիւշիւպ էօլմէսի պիր օլտու։ Ադիդ՝ քիլիսէսի մահ-լահաթը իշին Օսմայա կիլիսի. տէօնէր իքէն պիր ադըր խահթէյիյէ կիրիֆթար օլուպ՝ արգիւսիւ միւճիպինճէ ոօն տէֆա ճէմի ադիդ խորհուրդլարը ալտը, վէ էթ-բաֆընտա պուլունանլարըն միւբատընա պինայէն՝ փէտէր ալգրշընը վէրտիքտէն ոօնրա՝ հիչ քիմսէ ֆարգընա վարմատան կէօզլէրինի գափայրպ հասրէթինի չէք-տիյի Ալլահընա փաք ճանընը թէսլիմ էյլէտի։

ՆՈՑԵՄԲԲԵՐ 7

Ա· ԱՏԱՆԱՍԻՈՒՍ ԳՕՄԱԹԳՈՒ

Ա· Ստանիսլաուս էֆէնտիմիզին 1550 թարիխինտէ Լէհիսթանըն Օսմգա

գալէսինտէ պէյզատէ աթալարտան տիւ-
նեայա կէլտի: Տահա տօղմատան վալիտէ-
սի՝ իւզերինտէ Յիսուսուն ազիզ իսմի շէ-
րիֆինի եազըլմըշ կէօրիւպ վազթիլէ
համլինին քէսպ էտէճէյի փաքլըղա վու-
դուֆ օլսու: Ստանիսլաւս օն իւչ սէնէ
միգտարի փէտէրինին էվինտէ եաշատը
վէ կէշիրտիյի էօմր թարղընը կէօրէնլէր
ալէսաէվիյէ օնա մէլէք իսմինի վէրիր
իտիլէր, պախտուսս մէլիքեանէ փաքլըղը
իչին: Օն տէօրթ եաշընա կիրտիյինտէ՝
պիւյիւք գարտաշը Պօղոս իլէ Վիէննայա
եօլլանըլսըր, վէ Յիսուսեանլարըն մէտէ-
սինէ կիրիպ իլմէ թալիպ օլուրտու.
լաքին ճէնք գարղաշալըղը սէպէպիյլէ
մէտէսէ դաւիանտրղընտա ազիզ պիր
Փրօթէսթանթ էվինտէ օթուրմայա մէճ-
պուր օլսու, վէ օրատա տախի ատէթ
էթտիյի էօմր թարղընը հիչ թէպտիլ
էթմէտի:

Ակճէ կիւնտիւզ տուտաընա վէ օգու-
մտաընա մուգայեէտ իտի. հէր կիւն իքի
իւչ պատարագ կէօրիւր, վէ սրգը օրուճ
վէ վէրհիզտէն սօնրա՝ հէր հաֆթա
Սրբութիւն ալըր ըտր: Էյլէնճէ վէ թէ-
մտաշա եէրլէրինէ կիթմէզ իտի, ազրան-
լարը ալէլտուտուս գարտաշը Պօղոս նէ
դատար օնուն ֆիքրինի չէվիրմէյէ չա-
լըշըր ըտրյտալար տա՝ օ պիլտիյի վէ ատէթ

էթաիյի իպատէթ թալիմաթլարընատն շաշմագ ըտը: Պու սէպէպտէն էօթիւրիւ տախի ազկ՝ գարտաշընատն չօգ շէյ չէքմիշ տիր. չօգ քէրրէ սէօզ իւլէ օնու քէնտիմէրատը իւզէ սէյր եէրլէրինե կէօթիւրէմէյէ գանտըրատմատըղընտա աղըր վէ սիթէմլի լագըրտըլատատն ածնրա տէօյէր իտի, լաքին Ստանիսլաուս հէր շէյի տապր իւէ չէքէր, վէ թաթլըլըղւա՝ գարտաշըմա մադպուլ օլմատան իտէ, Ալահրմա մադպուլ օլմայը տահա եէյ տայարըմ, տէր իտի:

Նուրթդու աչըլըպ ադընա մալնք օլտուղու տատթատան պէրի ազկ պինքր Մերեմ էվլատճա պիր մուհապէթ կէօրթէտի, վէ հէր կիւն օնուն իզդէթինէ թէպսիհ չէվիրիր վէ տաէթ օլմուշ տուտարը էտէր իտի. Հիմայէթճիսի Ս. Վարվարայա տախի չօգ իպատէթի վարըտը. վէ պիր տէֆա օնուն հիմայէթինէ արդընանլար ածն տէֆա քիլիսէսէն տաէթ օլմուշ խորհուրդլարը ալմատան էօլմէղէր տէյի օգուտուղու իչին ճէմի իւմիւտինի օնա գօմուշ ուտու, վէ չօղա վարմայրպ թէճրիպէսինի տախի քէնտի իւթիւնատ կէօրտիւ: Պիր տաղը խատթէլնյէ տիւշիւպ եաթատա կիրտի, վէ Սրբութիւն ալմադ իտի էր իտի, լաքին էվ տահատը փոթէսթանթ վէ դարտաշը տին հադ-

դրնաա դաիք օլուպ պէօյլէ շէյլէրէ ֆիքը
դօմաատըլը իշլին՝ Ս· Վարվարայա եալ-
վարաը: Օլ կէճէ մէզքիւր ապնդէ խքի
մէլէյլէ ծնա կէօրիւնաիւ, վէ պիրիսի եա-
թաղընդն եանընա եապլաշըպ էլէյլէ Սըր-
բութիւնու ծնուն աղդընա դօաու: Պուն-
ատան մաաաա ապիզ Պիքը էվլաարյյա
կէլիպ ծնու եաթաղընդն իւդէրինէ դօաու
վէ էօփմէյէ իգն վէրաի, վէ պու ապիմ
քէրէմատէն ածնա, իշթէ շիմաի աապալ-
արն, պապ քի չաիուճապ օղլում Յիաու-
սուն մանաաթըրնա կիրէաին, ատյիպ
կէօրիւնմէզ օլաու:

Ստանիսլաուս Հաաուէն պիաաէ շապ
օլուպ վէ թէաէլլի պուլուպ եէնի տօղ-
մուշ կիպի տաղ ակլիմ եաթապատան
դալդաը, վէ ապիզ Պիքըին վէրտիյի թէմ-
պինի իճրա էթմէյէ տաի պէլիդ էտէրիտի:
Վիէննաաա Յիաուսեանդարըն մանաաթը-
րընա կիրմէք արզուլէտի, լաքին պաշ
փաիսպ փէտէրինաէն Հապգ իւզրէ գօրգ-
տուղու իշլին՝ օ գայլ օլմատան ալամամ
ատյի ճէվապ վէրմէսինաէ Ալլահա իլթի-
ճա էթտի վէ բուհանի փէտէրիյլէ խաթի-
շարէ էթտիքաէն ածնա՝ կէճէլէյն էվաէն
գաչտը վէ պիր զարիպ բուպատը կիյինիպ
Տիւլինկէն շէհրինէ եէթիշտի, վէ օրաաա
թէմէքքիւն էթմիշ էյալէթ մանաաթը-
լարը պաշը նամատար վէ բաղպէթլիւ կա-

Նիսիոս քահանայ իւէ կէօրիւշմէք իսթէր իտի։ Գարտաշը Պօղոս՝ ապիզին գաչտըղընը տուչունճա, լալատըյա պէրապէր էնտէսինէ տիւշտիւ վէ ուզագտան օնու կէօրտիւյիւ կիսի՝ ալթարը ղայրի իւէրի վարմատըլար։ Պու հիքմէթին իւզէրինէ՝ Սանհետրոսըն չաղըրըմատընը հագգթարաֆընտան պիւյիւք, արթըգ արգասընա տիւշմէտէն կէրի ատօնտիւլէր։

Արգիւսիւ միւճիպինճէ մէզքիւր կանիսիոս իւէ կէօրիւշտիւ վէ ֆիքրինի պէյտն էյլէտի, լաքին օղ տախի թիւրլիւ սէպէպլէր իչին գապուլ էտէմմէտի։ Այնճէ ղայէթ պահմէթլէ եայտն Օսմայա կիսիմէյէ մեճպուր օլտու, վէ օնտա տախի արգիւսիւնէ եէթիշէմէյէճէք օլուրտա՝ Հինտիսթանա գատար կիսիմէյէ հագըր օլմատընը հէր վարտըղը եէրտէ աշիքեար սէօյլէր իտի։ Շէհիրէ տախլ օլտուղու կիսի Յիտուսեանլարըն պաշ փափազը Ս. Ֆրանչիսկոս Պօրճիանըն այտղընա տիւշտիւ եավվարտր վէ նիհայէթ պուրատա արգիւսինէ էրտի։ Մանտաթըրա գապուլ օլունմատընըն խապէրի փէտէրինին գուլաղընա եէթիշէյինտէ պիր ատը մէքթուպ եազտր, թիւրլիւ էօրֆլէրտէն սօնրա՝ էյէր շափուճագ օրատան շէգըրպ իրատէթիյլէ էվինէ կէլմէզսէ տէմիրէ վէ թօմրուղա վուրտուրուրում տէյի եազտր րտը։ Ագիպ

պու մէքթուպու ալտըղընտա փէտէրինին քէօրլիւյիւ իւզէրինէ ալլատը վէ լաքին ֆիքրինաէ դաւի գալըպ ասլա եէրինաէն դըմբլատանմատը։

Քէնտինին իճրա էթտիյի ֆաղուլէթ թալիմաթլարըյլա գանատթ էթմէյիպ պաշղալարընըն իւզէրինաէ պիր էյի շէյ կէօրտիւյիւնաէ օնու տա ալմադ խոթէր խոխ. ֆիքրինին փաքլըղը մէլէք փաքլաղընտա պէնգէր խոխ, ալչադ կէօնիւլլիւյիւ, բիյադաթտա օլան արզիւսիւ, օրուճ վէ փէրհիզէ օլան աշղ ու մուհապէթի ղայէթ չօղ ուտու. վէ էյէր իթաաթ էմ բիյլէ պուննարտա պիր գարար վէրիլիպ հուտուա քէսիլմէյէյիոխ հէմէն ադ կիւն իշինաէ ատլըղընը պօղար եաթադա ուիշէր խոխ։ Վէ լաքին Ալլահա օլան մուհապէթի հէր շէյսէն թաշգըն ըտը. պաքէն տուտա քէնտինի դայդ էտէր վէ Ալլահ իւզէրինէ տուհպէթ աշըլտաղընտա քէնտիյի թաւթամայըդ էօքիւր էօքիւր ատլար ըտը. վէ չօղ ուէֆա գան հարտէթինի ուէօնտիւրմէ իշին գըշ էյաամինաէ պիլէ ատուգ տա եիւգինէ ուէրմէյէ մէճպուր օլուրտուտա։ Ադիկ ֆիքրիի տախի ղայէթ ուէլէր վէ օնուն մէահի իւզէրինէ հէր նէ քի օղուրտա քեաղտա ալըրտըր։ Ալէահէվիյէ վալիուէմ իսմիյլէ ադիկ Մէրեէմի թէսմիյէ էտէր

խոր. հէր կիւն սապահ վէ ադշամ օնուն վէ ապիզ օլսա Ցիսուսուն թասվիրլէրի հուզուրինէ տիզ չէօքիւպ քէնտի իւզէրինէ ալդըշսըրընը տիլէր իսի։ Սէվկիւլիւսի Ցիսուս իլէ պիր ան էվվէլ պիրլէշմէք արզիւսիւ օլ կիւնէ իզտիհյատ պուլսուս քի էօլիւպ օնա գավուշմասան զայրի պիր շէյէ հէվէսի եօղ ուսուս։

Ս. Ալաբէնտիսուն եօրթուսու հազըրլըգլարընսա՝ պիր կիւն մութպագատա խրզմէթ էտէր իքէն, պիրիսի Նէ՞ տիւշունիյօրսուն տէյի սօրսուս. Ջու կէօրտիւյիւմ ալթէշիլէ ճէհէննէմ ալթէշինի բուպար էտէյօրում, վէ Ս. Ալաբէնտիսուն չէքտիյի խաքէնճէլէրի տիւշունիւյօրում տէյի ճէվապ վէրսի։ Օլ կիւն ադշամ իւոթիւ իւզէրինէ պիր հիւմմա կէլսի։ Ր էճամ դատուլ օլունսուս տէյի սէվինէրէք եաթաղա կիրսի, էյէր պիր տահա գալդըմայաճադ սա օլուրսամ, Ալահըն իրսատէթի օլսուն տէյէրէք իւզէրինէ խաչ չըդարսըս։ Հէքիմ պիր թէհլիքէ եօղ տէյի հէր շէյի կէրի պըրագմադ խոթէյօրսուսույա սա՝ ակիզ՝ Ալահ թարաֆընսան հէր շէյի էյի անլայրսըզ՝ զայէթ աշդա իսաատէթ իլէ սօն թէտարիքեաթընը կէօրսէ վէ եանընսադաքի պուլունանլար օնուն շադըրընը կէօրսիքլէրինսէ՝ եիւրէքլէրի դալգըպ ադլամայա պաշլասըլար։

Ազիզ խաչը վէ ազիզ Պիքրին թաւլի-
րինի սըզ սըզ էօփէր իտի: Էթրաֆընտա
պուլունանլար՝ աճէպա գալպինի ալթ
իւթ էաէն պիր շէյ վար՞մը սըը տէյի
սօրտուգլարընտա, խայր հիչ պիր շէյ եօզ
գալպիմ հազըը սըը, եա՛ բէպիմ, հազըը
սըը, սէն գապուլ էյլէ տէյի, ճէվապ
վէրտի:

Էօլմէտէն էվվէլ ազիզ Պիքր Մէրեէմ
ճէննէթ պիքրլէրի վէ ազիզ բուհլար իլէ
պէրապէր օտաարնա կէլիպ օնու սէաաէթ
մէքեանը ճէննէթէ տավէթ էթտիլէր:

Պունուն իւզէրինէ ճէննէթի մուհապ-
պէթ էյլէ գալպի թուէթուշտու. վէ չօգ
սիւրմէյիպ բուհինի թէալիմ էյլէտի: Պու
ազիզ տահա օն սէքիզ եաշընը պիլմիւ-
մէմիշ իտի. վէ մանաալթընա կիրէլի տա-
խի չօգ օլմադըշ ըտը. վաճթիկ լութ-
ֆուլա գապուլ էթտիյի փաքլըդը թամ
վէ լէքէսիզ մէզարա կէօմթիւրտիւ: Ալլահ
թէալա պու գուլունուն իսմինի թիւրլիւ
միւճիզէլէր իլէ զայէթ նամտար էթմիշ
տիր. վէ հալա պու կիւնէտէք օնա սըղը-
նըպ իմտատընը տիլէյէնլէր ազիզին միւ-
ճիզէլէրինի կէօրիւրլէր:

Ս. ՄԻՔԱՅԵԼ, ԳԱՐԳԱՆՈՅ

ՎԷ ՃԷՄԻ ՃԷՆՆԷԹ ՄԷԼԷՓԼԷՐԻ

Վիլլսեի շէրիֆ իշխնաե պու կիւնքի եօրթուննուն պաշլանկըճը պէյլէ օլմուշ տուբ։ Բուլիա էյալէթինաե վագթըյլա գարգանօ վէ շիմոի Մէլէք տաղը իամիյլէ մալում պիր տաղ վար տրը. պու տաղըն ճիվարընտա պիր չօպան սիւրիւսիւնիւ օթլատըը իքէն՝ սըղըրլարըն պիրիսի սիւրիւէն այրըլըպ դայատան ծյուլմուշ պիր մաղարէյէ կիրտի, չօպան նէ դատար օրատան օնու չըղարմադա չալըշյոտ զահմէթի պօշա կիթտի, վէ էնճամ խրտրընտան սըղըրըն իսթիւնէ օզ ալտը, լաքին ալտըղը օզ ածախ խրզիլէ քէնտի իսթիւնէ ատօնտու։ Գօրդուսունուն շէհրին եպիկոպոսունա կիտիպ մատտէյի անլաթտը. օ տա իշ կիւն վէրհիզ սըմարլատըգտան սօնրա Ս. Միքայել օնա կէօրիւնիւպ օլ եէրին քէնտի հիմայէսի թահթընտա օլտուղունու պիլտիրտի. վէ օրատա ճէմի ճէնննէթ էհալիսի իղէթինէ պիր իպատէթխանէ եափըլմա ատրիւսիւնիւ պէյան էյլէտի։ Եպիսկոպոս զայէթ շատ օլտու վէ ապիմ ալայ իլէ օրայա վարըպ պիր կիւզել էյլ

պուլտու քի քիլիսե օլմա իչին անճափ միհրապ էքսիք իտի. ոնու տա եափըպ Ս· Միքայէլին վէ ախէր ճէննէթ էհալլսի ապկ մէէքլէրին իպդէթինէ աունաս: Պու հիքմէթին խապէրի ասօրթ թարափա եայըլմասընտա հէր եանտան իպատէթքեար զիյարէթճիլէր գօշտուլար, վէ Ալլահ էֆէնտիմիզ տինտարլարըն տիլէյինէ մէպնի թիւրլիւ միւճիզէլէր իշլէտի:

Ֆիլ վագը, հադգ տըր քի պու ապկէ մահասուս իպդէթ վէ իքրամ օլունսուն. ասմալի մէէքլէր սիւրիւսիւնիւն պաշը վէ պէյի քէնտիսի տիր. տայմա Ալլահըն թահթի հուզուրինտէ տուրսուր: Եարատըճըսընըն էմրի ալթընա կիտի, վէ տար չըգմըշ շէյթանլարըն պաշընա գարշը իւք քէնտիսի գըլըճը չէքտի. Ալլահըն իհթիշամը իչին իպհար էյլէսիյի ապտ կէօնիւլլիւք, իհտասթ վէ պայրէթ՝ ոնու կէօյլէտտէ փայէ իտտիտիլէր: Էպի վագթտա եէհուտիլէրին սինօվասը իպդէրինէ նապըր օտուզտու կիպի, շիմտի տէ Ալլահ թարափքընտան Քրիստոսուն քիլիսէսի իպդէրինէ հիմայէթճի մէէմուր օլունմուշ տուր:

Պունտան գոթի նապար Ս· Միքայէլ ճանըմըզը Ալլահըն տիլտանը հուզուրինէ կէօթի իտմէյէ թային օլմուշ տուր. վէ

լաքին ալ թէհլեքէլի սահաթտա օնտան եարտըմ ումա պիլմէյ իչին՝ լազըմ տըր քի ճան չէքիշէն քրիսթիյան տախի Ալ-լահըն լութֆու իչինտէ պուլունուպ՝ ճանու կէօնիւլտէն թաղաթը եէթիշտի-յի գաւսար խասմի շէյթանա գարշը ճէնքլէշսին։ Քիլիսէի շէրիֆ տախի պու պապտէ օնուն գուվվէթլի օլմասընը թա-նըյըպ՝ Եա ազիզ Միքայէլ պիլէմիզճէ օլ, ճէնք գըզտըղընտա եարտըմըմըզա եէ-թիշ քի, օլ գօրգունճ շէրիաթ վազթըն-տա ղայպ օրմայալըմ, տէյի տուա էտէր։

Ալէսսէվիյէ թաւլիրճիլէր Ս. Միքայէլի էլինտէ պիր գալգան իլէ րէամ էտէրլէր, վէ գալգան իւզէրինտէ Ալլահըմզա պէն-զէր քիմ տիր, տէյի, եազըլը տըր։ Ս. Գաբրիէլ տախի ֆիրիշթէլէրին իչինտէ տամղարա չօգ տէֆա սէվինճլի միւժ-տէլէր կէթիրմիշ տիր. վէ ախէր մէլախ-քէտէն տախի պիրէր տանէ հէր քիշինին իւզէրինէ նատպ օլտուղտա հիչ շիւպհէ գալմըյմազ։ Մութլա օլ ճանդարա քի էյի էօմր կէչիրէրէք էօլիւմ տահթինտէ վաք բուհլէրինի ծնլարըն էլինէ թէսլիմ էտէրլէր։

Ս. ԳՈՒՐԻԱՅ, ԱՌԱՔՆԱՅ ՎԷ ԱՒՒՍԱՅ

Պոխղեոխանոս գրալըն տէվլէթի էյեամինաէ Ուռհա էյալէթինին Սարկիդամա քէօյինաէ Գուրիաս նամինաէ պիր տինտար քիշի քէնտիյէ պէնղէր Ալլահտան գօրգար Սամռնաս իամինաէ ախէր պիր քիմսանէ իլէ տօսթլուգ վէյատա էոխպ ֆագիլանէ եաշար, գարտաշլարընը փութվէրէսթլէրին ֆիթլէրինաէն սագընարըը ըսը։ Եդեսիա վալիսի պունլարըն էթտիյինի տույտուղունտա Հառասլար եօլլայըպ թուրտուրտու վէ ախէր չօգ քրիսթիյանլարըա պէրապէր Հապո իչինէ ամտըրտը։

Գուրիաս վէ Սամռնաս իայլի զէմանզընտան զահմէթլէրինի տապը իլէ վէ շագըրըա չէքտիքտէն սօնրա Հաքիմին Հուզուրինէ չըգտըլար։ Իւք իսկի թամթլըգ տուրէթիյէ գրալըն սըզը էմրինի օնլարըն իամթըրնա պըրագարագ տինլէրինտէն չէվիրմէյէ չալըշար, լաքին իայըր օլմայըպ իաքընճէ վէ էօլում էօրֆիս վէրմէյէ գօրգուդմագ իամթէտի, վէ տիշինսիզլէր տէյի թէքրար Հապտա եօլլատը։ Սօնրա տիվան գուրուպ եէնիտէն օնլարը Հուզուրինէ չագըրտը վէ թէք-

բարէն թիւրիւ վատլար էտէրէք փատի-
շահըն էմրի միւճիպինճէ գուբպան աուն-
մայա թէքլիֆ էթտի, վէ լաքին ազիզլէր
եինէ գապուլ էթմէմէլէրինտէ աող այ-
ազլարընա ողլը գուրշուն պաղլաթտը վէ
վէ օ հալտէ պէշ կիւն պէշ կէճէ գէվալ-
լալարը պրպազտը վէ վազթ վազթ եան-
լարընա վարըպ Փաթիշահ էմրինէ միւթի
օլմուաուզ տէյի ազար ըտը: Պու
ուալ իլէ տախի հազգլարընտան կէլէմէ-
տիյինտէ էնճամ շէհիրտէն տիշարը պիր
եէրտէ ազիզլէրին պաշընը քէսմէյէ սիճիլ
վէրտի:

Պունտան ազնրա գրալ Աբիբատը ա-
րաթտը, վէ օնու քէօյիւնտէ վէ էվինտէ
պուլամատըլընտա՝ անտաքնը վէ ատիր
ազրապատքնը գէնճիրէ վուրուպ հատաա
աթտըլար: Ագնզ Աբիբատ ատրկաւազ
քէնտի ատպէպինէ օնլարընն պաշընտա
կէլէնի տուդտուղունտա հիւանի իրատէ-
թինէ հաքիմին վէրիլինտէ վարըպ քիմ
օլտուղունտ վէ նէ իշին կէլտիյինի պէյան
էյլէտի: Իշէրի կիրտիյինի կէօրէն օլմա-
մըտ ազրտ՝ եօզ տէյի ճէվապ ալմատընտա,
էյլէ իսէ ուալ իլէ կէլտիյին եէրէ գաշ,
աթէշտէ եապըլմազ իտըլ հազգընտա
ֆէրման չըգմըշ տըր, վալիտէյնի վէ օլ
պիր խրատլարընը ազնրա պէն ատը վէրի-
րիմ տէյի վէքիլ՝ Աբիբատ նատիհաթ

վերտի։ Վէ լաքին օ՝ թէքլիֆի գապուլ էթմէյիպ՝ էյէր ան Հաքիմին էօնիւնէ չըգարմազան պէն քէնտիմտէն չըգարըմ ահմէօինամ, պաղլամըր վէ Ալլահտան Հուզուրունէ կէօթիւրտիւ։ Օրտուա թէքրար պէ թէքրար թէֆթիշ օլուպ տինին-ա գալմ գալմասընտա ահօրթ սաաթ մոդտարի պիր էլինտէն տարպ սաիր չօգ խաբէնճէլէր վէրտիքտէն սօնրա ազիզի սաղ սաղ աթէշ իչինէ աթըպ եադարլար։ Օրտուա սէյրինի էտէն քրիսթիյանլարըս պէրապէր գընտանտան գուրթուլմուշ վալիտէի վէ ադրապատը վարըմը քի սօնրա թէնինին պադը գալան վարչալարընը ալըպ օպիրէրինին մէպարընըն եանընա կիւմմիւլէր։

ԳՈՑԵՄԲԵՐ 10

Ս· ՄԻՆԱՍ ԵԳՒՊՏԱՑԻ

Ս· Մինաս Մըսրը էյալէթինէ քրիսթիյան ամալատան ութնեայա կէլիպ եաշը քէմալինէ եէթիշտիյինտէ Գիոկղեսիանոս գրալըն ադէրի սըրտարընա կիւտի վէ ՔէօթահԷա շէհրինէ օրտուստու-նու գուրմուշ պէօլիւք իչինէ խըզմէթ էտէր խոր։ Գըրալ էմրիյլէ քրիսթիյանլարա գարշը զուլմ չըգարըլընտա տին-

տարբերքն չօդու գաշար վէ էքսէրիսի տախ էլէ տիւշիւպ էօլիւբիւտիւլէր։ Մի-նատն տախ գուլտղընա պու խատէր եէթիշահիյինտէ պիր թագրիպ իլէ օրա-տան գաշըպ գըրըարա կիթտի, վէ պիր իգսիգ եէրտէ իսքեան էտիպ օթ ենէյէրէք զահիտանէ էօմր կէչիրիր իտի։ Իւշ աէնէ միւտուրինտէն սօնրա օլ պիր շէհիտլէրէ մութլու օգուշտպ քէնտի տախ օնլարըն սէատէթինէ հիսաէտար օլմա արզիւսիյլէ շէհիրէ էնտի վէ վագթին հաքիմի հու-զուրինէ չըզրպ փութփէրէօթլէրին տախ-թէլիյինի, վէ քէնտինին քրիսթիյան վէ վագթ իլէ նէֆէրտէն օլմտարըր տախ պէյան էյլէտի։

Տիման գուրտուպ թէֆթիշ օլմտարն-տա թէքրտար տէտիքլէրինի միւգտրըր էթտի վէ հաքիմին թէքլիֆլէրինի թիւր-լիւ ազիլ սէօզլէր իլէ խօրլատը։ Պու-նուն իւզէրինէ նէ գատար ինճէ չըպուգ-լար իլէ ազիզին թէնինտէն գան կէլին-ճէյէտէք տէօյտիւլէր իսէ տէ ատլա ֆի-քրինտէն չէվիրէմէտիլէր։ Օնտան սօնրա պիր ադաճ իւզէրինէ ատրպ տէմիր թա-րագլար իլէ էթինի գադըտլար լաքին Ալահըն շէճաաթլը գուլտ պունունա տա կէվշէմէտի։ Պունտան պաշգա թիւր-լիւ իսքէնճէլէր վէրիպ խայրը կէօրիւլմէ-տիյինտէ պիր ըէճալըն նատիհաթը միւ-

ճիպինճէ սաթը իլէ պաշընը քէսմէյէ էմր էթտի: Գաթլ եէրինէ վարըպ թէշէքքիւրէն Ալլահա տուսարնը էթտիքտէն սօնրա կէօյլէր փատիշահընա իր-թիֆա էյլէտի:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 11

Ս· ՆԻՄՈՆԴ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Պու ապէզ Ինկիլթէրրատա իպատէթ-քեար աթալարտան տիւնեայա կէլիպ օնլարըն էլի ալթընտա Ալլահ գօրգուսու իչինտէ էյի թէրպիյէ օլուր ուտու: Զխա-տէսիյլէ Մաբիլա վալիտէսի օնու ֆազու-լէթ իչինտէ թէրպիյէ էտէր՝ մէլէքեանէ փաքըլըղըն գըյմէթինի գալպինտէ՝ եէր-լէշտիրիր իտի: Պուննլարտան գաթի նա-զար ճումա կիւնլէրի Ալլահ աշգընա նէֆսինի գըրըպ ճիւզի պիր շէյ չէքմէյէ ալըշտըրըր ըտը: Եաշը պալիղ օլտուղունա-տա իլմ թահսիլ էթմէ իչին Փարիզէ եօլլատը վէ վագթին ճիւհէլտաբնըն սէօ-զիւնէ գափըլտրտագ մէշգ էթտիյի թալի-մաթլար իճրատընտան կէրի գալմամայա նատիհաթ վէրիրիտի: Հէր զէման եավաշ եօլլատըղը վագթ պօղչէ իչինէ պիր տէ խարտուտան կէօմլէք գօր վէ խաթըրընա

պըտղըս լաւ քի կիւնահ թէհլիքէլէ-
րինաէն ազբինըպ ճէմի հասկէրինի վէ
ազալարընը բուհի հիւքմիւ ալթընտա
թուքատիլմէ իչին վազթ վազթ օնու-
տա դուլմանըն։

Ազիզ՝ վալիտէինին հէր տէտիքէրինի
իճրա էյլէտի, վէ օլ սէպէպտէն նաշի
Ալլահըն ածահիպ լութֆլարընա նայլ օ-
տու։ Պիր կիւն արդատաշլարըյլա պէրա-
պէր կէզէր իքէն մապէյնլէրինտէ պիր ազ
աչըզ լազըմըլար էքմէյէ պաշլատըլար.
վէ եդմունդ ուալ իլէ օնլարտան այրըլըպ
պիր թարաֆա չէքիլտի վէ բուհանի քի-
թապընը չըզարըպ օգուրտու։ Պիր տէ
ափանըզ պիր քիշինք կիւզել չօճուգ
սիֆաթը ալթընտա Քրիատոս օնա կէօ-
րինիւպ՝ Եդմունդ, հէր կիւն մէտրէսէտ
սէնին իլէ պէրապէր իմ, պէնի թանը-
մայօրմուսուն, աննըմա պագ, տէյինճէ
իքատաթէն աննընա պագտըղը կիպի Յէ-
ռոս Նազովրեցի ընգուզ Հրէից, իպարէտ
կէօրիւնէ բատի կէլտի. լաքին կէօրիւնէն
չօճուգ օնուն եիւրէյինի շաղլըղ իլէ
ռօլտուբտուգտան ածնրա զայպ օլտու։ Ո
ադիդէտէն պէրի էօմրիւ օլտուգճա
դալկինտէ Գուրթարըճըընա պիր ազիմ
իպատէթ հատ օլտու, վէ հէր ատաթ օլ
թաթը կէօրիւնիւշ կէօզիւ էօնիւնտէն
կիթմէդ իտի։ Ազիզ պիքիր Մէրեէմին

հիմայէթինէ քէնտիյի սիփարըշ էթմէ-
տէն կիւն կէչիրմէզ իտի. վալիտէսի վէ
սուլթանը իւնվանըյլա օնու չաղըրըը վէ
բիայէթ էտէր իտի. մէկէբտանէ փաքըը-
ղընը սադլամալ իչին օնտան իմտատ սի-
լէր իտի. պիր տէֆա էքի եիւզիւք ալըպ
պիրինի օնուն փարմաղընա վէ օլ պիրինի
քէնտի փարմաղընա կէչիրտի, վէ պու
վէճհ իլէ քիւլիւյէն տիւնեա մուհապա-
պէթինտէն այրըլըպ օնուն մուհապպէ-
թինէ պաղլանմասընը պէյան էյլէտի. էլ
գաղա իչ պաշ տիւշմանը եիւզիւնտէն
իւզէրինէ պիր իղվա կէլիպ եիւրէյի ալթ
իսթ օլմասընատա, սոնիզ Մէրեէմին թատ-
վիրի իւզէրինէ թագտըղը եիւզիւյէ պա-
գար, ահտընը խաթրընա կէթիրիր վէ
պէօյլէ շէյթանըն իղվալէրինտէն խէլատ
օլուր ուտու: Զօգ թիւրլիւ թէհլիքէլէր
իչինտէ տախի պուլունուրսա տա՝ հէր
ան օնուն եարտըմը քէրէմիյլէ գալպինին
փաքլըղընա քիր կէթիրմէտի: Եդմունդ
պու թարիգ իւզրէ էօմր կէչիրիրքէն վալի-
տէսինին աղըր խասթէլիյինի իշլատիպ
վաթանընա ավետ էթտի վէ օնուն
վէֆաթընատան սոնրա եինէ Փարիզէ
տէօնէրէք իլմինէ պաշլատը: Վազթինտէ
թէֆթիշ օլունուպ հէփիսինտէն իւս-
թիւն վէ իլէրի պուլունմասընտա մէտրէսէ
իւզէրինէ խոճա թայինին օլունուտու: Պիր

գաչ սէնէ մուրուրինտէն սօնրա խօճալըզ մէմուրիյէթինտէն չէքիլիպ քահանայ օլտու վէ Ինճիլի շէրիֆին վազընա քիւլ-լիյէն քէնտիյի սունտու վէ տիլտէն զի-յատէ եիւրէյլէ Ալլահըն քէլամընը սէօյ-լէտէյի իչին իշիտէնլէրին տախի գալապին-տէ չօգ մէյվէ հասլ օլտու, վէ եաշայըշը-րընըն թարզընտա ածահիպ թէպտիլաթ կէօրիւնտիւ։ Պիր կիւն աչըգտա հատտ-ըզ վէ սայըրզ ճէմիաթ էօնիւնտէ վազ վէրիր իքէն կէօյ գափանտը վէ պուլութ-լար տէօրթ թարաֆը դուշատըպ պիր պօրա իլէ եաղմուր կէլէճէք գըյաս օլու-նուր ուտու։ Ճէմիաթ՝ գօրդուսունտան դաչմատա պաշլատըզընտա՝ ադիզ հավա-նըն պօզուլմասընտա սէպէպ շէյթան օլ-տուդունտ պիլիպ՝ դաչանլարտա դաշմայըն ատյի թէմսիհ էթտի. վէ հավա իւզէրինէ պիր խաչ նիշանը էթտիքտէն սօնրա, եիւքսէք սէս իլէ, Ա՛մէնն շէյթան եա-բատանըն իսմիյլէ սանա էմր էտէրիմ, չա-փուճագ շուբատան սէֆ օլտէյի, չաղըր-ար։ Անինտա պուլութ լար/դաթմէր դաթ-մէր օլուպ չէքիլտիլէր, իսթէրինէ կիւ-նէշ աչըլտը, վէ էթրաֆլարընտա օլան եէրլէրէ սէլ կիպի եաղմուր տէօքիւլտիւ։

Պիր գաչ սէնէ սօնրա ադիզ Գանթէր-պուրի շէհրի իւզէրինէ պաշխիպոպոսնատ օլտնտու վէ պու մէսէլէտէ եէթիշմէսին-

ոէ՝ բիյազաթ թալիմաթլարընըն իճրա-
սընը էաէրէք ճէմի ճան սէլամէթի իւզէ-
բինէ թային օլանլարա էյի իպրէթ օլուր-
ուռու: Հիւքմիւ ալթընտա պուլունան
քիլինէլէրէ պիդդաթ զէյարէթ էտիպ
վազ վէրիր, տուլլարա, վէ էօյախւզլէրէ
պանիմէթիլէ սատագա տաղըտըր ըտը,
հաթթա ճէմի քէնտի իրատընը սէֆիլ-
լէրին վէ իհթիյաճը օլանլարըն ուղրունա
գօմուշ ուռու: Հագգ թէալա պըրատար
քի գուլս թիւրլիւ սէրտիւ միհնէթտէ
տախի թէճրիւպէ օլսուն: Պօրճու իւզրէ
քիլիսէ հադգրնը մու հաֆազա էտէրիտի.
պու սէպէպտէն փատիշահըն կէօզիւնտէն
չըգտը վէ հէր թիւրլիւ զահմէթլէրէ վէ
գուլմլարա ուղրատար: Ագիզ ատը իլէ
հէր շէյի շէքտի վէ ածըրտպ թէսէլլի
էթմէ իչին կէլէնլէրէ՝ պաշըմա կէլէն պէ-
լալար, կէրշէք փէք աղըր տրը, լաքին
աալընա պազարտազ պիր մուալիճէ տիր
քի Ալլահ ճանըմըն սէլամէթի իչին եօլ-
լամըշ տրը, տէր իտի: Պու գաատար զահ-
մէթլէրտէն ատնրա, վէլ հասլ օրատա
դայրի իսթէտիյի կիպի քիլիսէ մասլա-
հաթլարընը իտարէ էտէմէյէճէյինի կէօ-
րիւպ Ֆրանչայա կիլտի:

Ակամէյէ կիրէճէյի կէճէ օնատան էվվէլ
օլ շէհրին քիւրսիւսիւնէ օթուրմուշ Ս.
Թոմաս օնա կէօրիւնիւպ թէսէլլի էթտի

վէ քէնաի կիպի քիլիսէ հադդընա գա-
յբտըղը իչին Ալլահտան ալաճաղը իճ-
րէթլէրի ծնա կէօսթէրտի։ Ֆրանչայա
եէթիշտիյինտէ մանաաթըր իչինէ կիրտի,
վէ լաքին արատը չօղ կէշմիյիպ խաթէ-
լէնտիյինտէ վէ թէպտիլի հալա իչին
ախէր եէրէ վարտըյատ տա՝ տահա գիտաէ
ալըրլանտը, վէ քիլիսէ գանտունլարը իւ-
րէ եօլիւմէ հապըրլանտըգտան ածնրա՝
շագ եիւրէքլէ փաք բու հինի Ալլահրն է-
լինէ թէալիմ էյլէտի։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 12

Ս. ՓԵՂԻՔՈՍ ՎԱՆՔՈՒՍԸ

Ի֊ֆէնտիմիզին 1127 թարիխինտէ Ֆրանչա տէվլէթինտէ՝ Ս. Փեղիքս փատի-
շահ ոջուտտան տիւնեայա կէլմիշ տիր։ Թա քիւչիւք եաշընտան ֆուդարէլէր
հադդընա պիր ածախ մուհապէթի վար
տը, տահա դուճագտա իքէն էն պիւ-
յիւք հազդ էթտիյի շէյ էլեյլէ ֆուդա-
րէլէրէ փարա վէրմէք իտի։ Եաշը պալխ
օլմնճա ոօֆրատընտան ծնլարա եէմէք
եօլարըտը. ոօդագտա չօղ տէֆա ծնլարը
կէօրիւպ իւմթիւնտէ վէրմէք փարտար
պուլունմատըղընտա արդադրնտան դաֆ-
թանըրը չըդարըպ պաղըշտրըշ տըր։

Տուաբ վէ սատագաբ պէրէքեաթըլա պիր տէֆա սալլաճագ պիր սաամըն էօմ-
րիւնիւ գուրթարըպ՝ վագթիլէ օնուն պիւյիւք սուրբ օլաճաղընը վէշին սէօյլէ-
միշ վէ սէօյլէտիյի կիպի չըգմըշ տըր։ Կէնճլիյինի իլմ թահսիլինտէ վէ իպա-
տէթիւ ֆազիւլէթ թալիմաթընա սարֆ էթտիքտէն սօնրա տիւնեատան չէքիլիպ
թէնհաատէ Ալլահա խըզմէթ էթմէյէ գա-
րար վէրտի. վէ փատիշահըզ թաճընա
օլան հազգընտան քիւլլիէն կէրի օլմադ
իչին փատիսագ օլտու վէ չէօլէ չէքիլտի։

Լաքին գաատէր՝ քէնտի թէրթիպինէ
ույմատը. չիւնքի Յովհաննէս Մաթա իս-
մինտէ պիր նամտար օղուլմուշ քիշի Փա-
րիզտէն ծնա կէլիպ էլի ալթընտա թէր-
պիյէ օլմագ իսթէր իտի։ Փեղիքս չօգ
մուհապպէթ իլէ միսաֆիրինի գապուլ
էթտի վէ իւզէրինտէ ֆազուլէթէ մէյլ
կէօրտիւյիւ իչին պիլէմինճէ իւչ աէնէ
միդտարի եաշատը։ Պիր կիւն ևքիտի պիր
պէրտագ փուռնարըն եանընտա օթուրուպ
սէմավի շէյլէր իւզէրինէ սուհպէթ էթ-
տիքէրինտէ եագընտաքի օրման իչինտէն
պիր կէյիք պըչըյըպ տիշարը կէլտի.
պունտուզու իւզէրինտէ պիր գըրմըզըյա
վէ մավիյէ վուրուր իսաչ սալմըշ ըտը,
վէ եավաշ եավաշ օրտալտուսա կէզինիր
իտի։ Ս. Փեղիքս պունու կէօրտիւյինտէ

թէաճճիւպտէ գալտը, վէ նէ օլաճաղընը պիլմէտի։ Էքիսի տէ սլտոգըլա տուայա տուրուպ՝ պուննուն նէ օլտուղունու պէյան էթսին տէյի Ալլահա եալվարտըլար, վէ ըէճալտրը իշիտիլիպ Ալլահ Էքիսինին տէ եիւրէյինէ՝ զալիմլէր էլինէ տիւշմիւշ էսիրլէրի գուրթարմաղա արդիւ պըրագտը քի, օնուն ալթընդան անդի եառար թուրթուշուրտուտուլար։

Պուննան սօնրա բույալարընտա Ալլահ թարաֆընտան պու պապտէ մախտուս էմրլէր ալըպ՝ վադթին Փաիա Հազրէթլէրի իշխունճու Քննովկենտիոս ֆիքրլէրինի աչտըլար. օ՝ իլք իսթա գայլ օլմատը, լաքին սօնրա իդն վէրտի։ Իլք մանաաթըը Մալթայա եադըն պիր եէրտէ գուրտուլար, վէ սէպէպինի իշիտէն տինտարլար տաիի պազըտը փարա իլէ վէ պազըտ տաիի օնլարըն արտարընա կիրմէյէ Ալլահըն պաշլատըդը իշի իլէրի կէօթիւմէյէ եարտըմ էտէր իտիլէր։ Մանաաթըը պիթտիյի կիպի Ս. Յովհաննէս Օսմայա կիթտի վէ մանաաթըըն իտարէսինի Ս. Փեղիքտէ պրըագտը քի սէօղիւ վէ ամէլեյլէ ճէմի բահիպլէրինի պիր ազիմ քէմալեյէթէ եէթիշտիտի։ Հէր շէյտէն գիատէ Քրիստոսուն գանը պէհատյա տաթըն ալընմըշ սէֆիլ էսիրլէրին պուլունտուդտա Հալի նագլ էտէրէք եիւրէք-

լերինի ալեվէնտիրտի, վէ օնլարըն սէլա-
մէթի հադդընա գալպէրինաէ մուհապ-
պէթ հասլ էթտի: Բահիպ օլմայանլարա
տախի նասիհաթ վէրիր վէ էլէրինաէն
կէլէն եարտըմը ճէօմերտլիք իլէ էթմէյէ
օնլարըն խէլասընա հիսսէտար օլմայա
ղայրէթ վէրիր իտի: Պու գատար հազըր-
լըգտան սօնրա էսիրլէրին պուլունտուղու
եէրլէրէ բահիպլէրինի եօլլատը վէ պուն-
լար էլէրինէ կէչէնլէրի րէճա վէ ագչա
գուվվէթինէ գուրթարըպ վաթանլարընա
եօլլարըտըլար:

Ս· Փեղիքս գօտուղու մանսաթըրըն
պու գատար իլէրի կիթմէսինի կէօզիյլէ
կէօրիպ թէսէլլի օլուր վէ Ալլահա շիւքր
սունար ըտը՝ վէ Ալլահտան տախի պիլ-
մուգատպէլէ թաթը կէօրիւնիւշլէր իլէ
իվատլընը ալըր ըտը: Ազիզ պիքիր Մէ-
րեէմին մէվլուտունտան պիր կիւն էվվէլ
աստէթի իւզրէ օլ պիրլէրինտէն պիր աստէթ
իլէրի տուայա հազըրլըգ կէօրմէ իշին
քիլիսէյէ կիրմէսինաէ կէօրտիւ քի ազիզ
պիքիր իլէ խայլի ճէննէթի էհալիսի օրայա
թօփ օլմուշ Ալլահա սէնալէր օգուլյօրլար.
քէնտիսի տէ օնլար իլէ պէրապէր օգու-
մատա պաշլատը: Մէլէքլէրտէն պիրիսի
եանընա կէլիպ՝ չօղա վարմազ ճէննէթտէ
պիղիմ իլէ սէն տէ պիր օլաճագ սըն տէյի
միւժտէ վէրմէսինտէ, ազիզ շազ օլտու-

վէ ճէմի բահիպլէբինի ճէմ էտիպ ալալը-
ղը խապէրի օնլարա պէյան էյլէտի, վէ
էտիր տիւշմիւշ ճանլարըն խէլասլնատա
գաւատը էթմէմէյէ ղայրէթ վէնատխաթ
վէրտիքտէն ատնրա կիւլէր եիւղ իլէ ապիղ
բուհինի եարատըճըսընըն էլինէ թէալիմ
էյլէտի։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 13

Ս. ՀՈՄՈՐՈՀՈՅ

Պու ապիղ Իթալիատա գրէմծնա շէհ-
րինատէ տիւնեայէ կէլմիշ տիր։ Ամթալարը
տիւնեա զէնկինլիյինատէն զիատէ ֆագու-
էթ քէսպ էթմէյէ թալիպ իտիլէր. վէ
պու սէվիմլիւ էվլատլարընըն ատընը տա-
խի, Հոմորոնտա քի էյի ատամ տէմէք
տիր՝ մախատա գօյուպ՝ թաշլատըղը իտմէ
մուխատտըդ էյի վէ քեամիլ օլմայա ղայ-
րէթ էտէրիտիլէր։ Ապիղ տախի ծնլարըն
իւմիտինի պօշա չըղարմայըպ եէվմիյէ
քէմալիյէթ թարիգինատէ իլէրի կիտէր
իտի։ Նաշը պալիղ օլտուղունատա վէֆատի
ծնու օտատընա կէօթիւրիպ ախպատա-
թայա գօտու, վէ լութին Հոմորոնտա Ալահ
թարաֆընատան օլ ատնատթըն ղայէթ
թէհլիքէլի օլմատընը անլայըպ օլ գատար
իշինէ ատգուլմատը։ Հէր ատպահ ատհա

իշէ պաշտամատան տուսաքնը էտէր վէ պատարագընը կէօրիւր իւտիւ. Հէր շէյ-տէն էվվէլ Ալլահըն ճէննէթինի արա-մալըյըզ. իշխիզին բաթի կիտիպ պէ-րէքեաթը օլմասը Ալլահատն տըր, տէր իտի: Ալըպ սաթ տրըլընտա եալան սօյլէ-մէտէն սագընըր ըտը. նահագ վէ հարամ գազանճլարը գապուլ էթմէզ իտի. մա-լըն տէյէրինատէն գիսատէ շէյ թալապ էթ-մէզ իտի. իշինէ գայէթ միւգայեէտա իտի, վէ իսթէմէզ իտի քի քէնտի իհմալընը լը-գը իլէ պաշգալարընտա զարար օլատն:

Ամթալարընըն ատօգևնատէն շըգմազ ըտը, վէ օնլարըն հէր հագգ ատօգևէրինի Ալլահատան կէլմէ կիպի գապուլ էտիպ իճրատընը էտէր իտի. տիւնեայա կիրմէ-սինի իսթէտիքլէրինատէ՝ օնա տա գարշը գօմայըպ՝ պուլտուգլարընը գապուլ էթ-տի վէ պիլէսինճէ քրիսթիյանա վաճիպ մուհապպէթ իլէ կէշինտի: Ամթալարընըն էօլիւմիւնատէն ոօնրա տախի ախզու ամթա մատահամթընը իլէրի կէօթիւրտիւ, վէ ճէմի էլինէ կէլէն ազշայը ֆուգարէլէրին խայրընտա սարֆ էտէր իտի: Զօգ տէֆա մահճուպ ֆագըրլարըն էվինի արար վէ քէնտիսի էլէյլէ օնլարա սատագա վէրիր իտի: Զէվճէսի պու գատար ճէօմէրտլի-մինի շէքէմէյիպ՝ պիր ագ ատշինէրէք էյլէ, պէլքի ոօնրա պիպէ տէ եէյճէք

*

գալմազ տէմէնտէ, ազիզ՝ ծնլարը գայբ-
բան Ալլահ պիզի տէ աճ պըրազմազ տէյի
ճէվապ վէրիր իտի: Պիր կիւն գրմըլըզ
վազթինտէ էվինէ օլ գատար ֆուգարէ
թօփ օլտա քի Համըտնա էվտէ օլան
պիւթիւն եէմէյինի ծնլարա տաղըթտը
վէ քէնտիսինէ պիր շէյ տապլամտը:
Ջէվճէսի տիշարըտան էվէ կէլիպ ասֆ-
բայը գօմտարնտա տօլապը աչտը վէ էվ-
վէլքի կիպի տէլէ իչինտէ տօլու էքմէյի
պուլտու. լաքին քէսիպ պէյտազ պուլ-
մտարնտա՝ պու նէ՞ տիր, տէյի պէսլէմէյէ
ասրտու. վէ կէչմիշի տույտուգունտա՝
գէվճինին տէտիքլէրինէ գանտը: Համ-
բռնտա ֆուգարէլէր Հադգընտա պուն-
քէզալիք չօգ միճիւզէթլէր իչէմիշ տիր,
վէ պու պապտէ նէ գատար տար չամ օլ-
մուշ ուտույտա տա քէնտիսի տայմա կիզ-
լի տապլամտըգա զայրէթ էտէր իտի: Հէր
կիւն կէճէ եարըտր գալգար վէ ճիվարըն-
տա պուլունան քիլիսէ իչինէ կիրիպ օրա-
տա Ալլահըն մէտհինի օգույան տոհիպլէր
իլէ պէրապէր քէնտի տէ տուտարնը էտէր
իտի: Պիր կիւն տաէթի իւզրէ քիլիսէյէ
կիրիպ պատարագ կէօրիւր իքէն Ալլահըն
իզգէթինէ ինանալէր կէօյլէրտէ օգունտուն
տէնիլտիքտէ, ազիզ օրատա փաք տուհինի
ափտանըգ Ալլարն էլինէ թէալիմ էթտի:
Տիկ իտի իւնտէ էօլիւ պուլտուգլարընտա

ճէմի տիւտարլար ապիզե էվլէյա կիպի թուխուպ մէտհինի էթմէյե պաշլատըլար։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 14

Ս· ՊՂԱՏՈՆ

Պու ապիզ Մաքսիմիանոս գրալըն տէվլէթի էյեամինատ էնկիւրիւս շէհրինատ տինատար ամպալարտան տիւնեայա կէլիպ քիւչիւք եաշընտա օնլարը գայպ էթտի։ Տօղուշու ֆաղուլէթէ մէյլլի օլտուղու իչին ամպալարընտան գալմա վարլէթինի տաթար վէ Քրիաոսան խաթըը իչին պահմէթ չէքէնլէրէ տաղլարը բար։ Զիւնքի հիչ քիմսէսէն իհթիրազ էթմէքսիզ Քրիաոսու վազ էտէր խոի, օլ ատպէպտէն քէնտինտէն էյլիք պուլանլարըն էլինյէ դամազլանըպ փուխարըն տիւշմանը տըր ատյի շէհր վալիսի Ագրիպպինոսուն հուզուրինե չըզտարըլտը։ Տինի վէ նէրէլի օլմասը թէֆթիշ օլունուպ՝ տօղուշուտին իչինտէ գավի պուլունմասընտա օնլարի քիշի նէվափէթ իլէ ապիզի տէօյսիւլէր վէ լաքին ֆիքրինտէն չէվիրէմէտիլէր։

Պունտան սօնրա Հաքիմին էմրինյէ գընատանա ախտարլար, վէ վագթ վագթ տիշարը չըզտարըպ թիւրլիւ թէքլիֆլէր իլէ օնու ալտահլարըն իպատէթինե չէվիրմեյե

չալըշըրտալար՝ հաքիմ քէնտի պիր թա-
նէճիք գրդընը պիլէ վէրմէյէ սէօզ վէրտի.
լաքին Ալահըն սատըգ դուլու զալիմին
հէր թէքլիֆինէ ապիլ սէօզլէր իլէ գար-
շը կէլտիքտէն սօնրա թէքրար ապիզ տի-
նինի իգրար էթտի վէ էօլմէյէ հազըր օլ-
մաընը պէյան էյլէտի: Հաքիմ էօքէլէն-
տի վէ թիւրլիւ իսքէնճէլէր վէրտիքտէն
սօնրա գիֆթ եաղը իլէ թուքթուշմուշ
ապէշ իչինտէ եադմադ իսթէտի, վէ
լաքին ադիզին տուտարլյա ապէշ սէօն-
տիւ վէ գրլընա պիլէ զարար կէլմէտի:
Ադրիպինոս կէօզիւնիւ աչըպ Ալահըն
հիքմէթինի կէօրմէք շէօյլէ տուրսուն,
պունու պիւյիւճիւլիւք սատ էտիպ եէնի
իսքէնճէ ալապլարը իճատ էյլէտի. եէր
իսթիւնատէ եապթըրար վէ տէրիսինի դա-
զըրդատան սօնրա արգատրնատան պօյուն-
ճա ուզուն պիրէր պիրէր գայըշլար տիշլարը
արյըրըր չըզարըրը բար: Ադիզ Պզատան
պու ճիւմլէ իսքէնճէլէր վազթինատ սատր
իլէ թահամմիւլ, վէ կիւլէր եիւզ իլէ
Ալահը մէտհ էթմէսինատ՝ զալիմ տահա
զիատէ խրշմա կէլէր վէ իսքէնճէլէրի ար-
թըրըր բար: Պիր եիւքսէք եէրէ սատրը-
տը, սանքի պիւթիւն թէնինին տէրիսինի
պէյրըթտը վէ սօնրա ապէշ քէսիլմիշ
շիշէլեր իլէ ադիզին եարտյարընը տաղլար
բար: Պունա քէպալընք հէր նէ իսքէնճէ

վէրակիյաէ ասլա ապիզի ֆիքըրինաէն չէվիրէմէի, վէ պէլքի զընտանտա էօլիւր կիտէր մէէմուլկյլէ հապսա ալ տըրտըր վէ օն կիւն եէմէք վէ սու վէրմէտի: Լաքին օնուն պօղուլաճադ եէրսէ տահա իւսթէ կէլմէսինի կէօրտիւկիւնտէ էնճամ տալը իլէ պօյնունու վուրմայա էմր էյլէտի: Ճէլլատլար ալըպ գըրա չըգարմալարընտա ապիզ պիր ճիւզի վատէ վէրտինլէր քի տուտարը պիլթիրսին տէյի րիճա էթտի. վէ օլ անէ գատար Ալլահըն ճէմի հիմայէթինէ շիւքր սունտուգտան սօնրա պօյնունու ուգտարսդ՝ արզու էթտիյի շէհիտլէր թաճրնա նայլ օլսու:

ԳՈՑԻՄԲԵՐ 15

Ս· ԼԷՕՊՕԼՑՈՍ

Պու ապիզ նամատ վէ մէշհուր Ասթրիա օճաղընտան իլէրի կէլմէ պէյգատէ իր: Թա քիւչիւք չաղընտա ֆաղուլէթէ օլան մէյլի պէլլի իտի. եաշտաշլարընըն ցյունճագլարընտան այրըլըր վէ Ալլահըն հէքմէթլի սրըլարը իւզէրինէ տիւշիւնիւր իւտիւ. էտէպիւ էրքեանըլյա քէնտինէտէն պիւյիւքլէրէ պիլէ իպրէթ օլուր ուտու վէ պու քիշիւքլիւքտէ իգհար էյլէտիյի քեամիլլիյի պիւյիւտիւյիւնտէ տախի

***

էլաէն պըբագմատը։ Էօմրիւնիւն փաքլըղը վէ տին հադգընա օլան դայրէթի իչին՝ հէփիսի տէ օնու Էյէ իամլյլէ չաղըրը բարլար։

Փէտէրի էօլտիւքտէն սօնրա օնուն եէրինէ կէչտի վէ տէվլէթի օմուրունու վէսէնտ օլունաճագ թարղըլա իլէրի կէօթիւրիւր իտիւ. ճէմիւթը էյի իտարէ էտէ պիլմէ իչին Ալլահա իպատէթտէն պաշգա եօլ եօգ տուր, վէ մութլու օլմանըն թէմէլի օ տուր, տէր իտի։ Օլ խուսուստան տոխի Ալլահըն վէ քիլիսէնին թէմսիհլէրինի տագլամատա դայէթ միւգայեէտ իտի. թէվսիլէրի հադգընա կէօսթէրտիյի մուհապպէթ վէ իհսան էյլէտիյի գօլայլըգլար տիլ իլէ թարիֆ օլունմագ շէյ տիրլէր. հէր իսթէյէն օնուն եանընա չըգըպ հալինի արդ էտէպիլէր իտի. հէփիսինի սապր վէ մուհապպէթ իլէ տինլէր վէ հադգ մութլուպլարընըն իճրաասընը էտէր իտի։

Պու ապիգին դէմճէսի Ադնէս տէօրտիւնճիւ Հէնրիկոս գրալըն գրդըլյար, վէ ֆազուլէթ պապինտէ քէտինտէն աշաղա գալմագ բար։ Օնուն բէյի վէ բէճաարյլա պիր միւքբէլլէֆ քիլիսէ եափմագա գաբար վէրտի, քի քէնտինին տէվլէթի օմուրունատան տուա էթմէյէ վազթի օլմատը իչին իչինտէ պուլունան զահիտ

քիշիլէր Ալլահա սէնալէր օգուտունլար.
վէ լաքին եափըլաճագ քիլիսէ եէրի իւ-
դէրինէ պիր ապ կիւճլիւք վէյոսա օլմուշ
ուսու: Պիր կիւն դէվճէսիյլէ պէրապէր
փէնճիրէ էօնիւնսէ տուրուպ պու շէյ իւ-
դէրինէ սէօյլէշտիքլէրինսէ դաֆիլ պիր
րիւզկեար չըգար վէ դէվճէսինին պաշըն-
տան թիւլպէնտի գափրպ կէօթիւրտիւ:
Պիր գաչ կիւն սօնրա Լէոպոլտոս ավա
չըգմապրնուս պիր միւրվէր աղաճը իւգէ-
րինսէ թիւլպէնտի պուլտու վէ թէմիզ,
գուրու վէ ուալ իլէ օրտուս ապրլըպ գալ-
մասրնուս՝ Ալլահ օ եէրի քիլիսէ պի-
նասր իշին սէչմիշ տիր՝ տէյէրէք, էմր
էթտի քի ֆիլ հալ օ թիւլպէնտին պու-
լունտուղու եէր իւգէրինէ սէվիպ իպատէ-
թինի էթտիյի ազից Պիքր Մէրեէմին
իամի շէրիֆինէ պիր կիւզել քիլիսէ ես-
փըսրն վէ արգիսպ միւճիպինճէ թէք-
միլ օլտուղունտս եանրնա պիր միւքէլ-
լէֆ մանտաթըր տախի եափտրըպ Ալգոս-
տինեան բահիպլէրի էլինէ թէսլիմ էթ-
տի, վէ օ մանտաթըր սէպէպիյլէ շէհրին
ապր տախի պու կիւնէտէք գլօսթէրնայ-
պուրկ չաղըրըմըշ սրը: Վիէննատան օն
նքի միլ ըրտագ ախէր պիր կիւզել մահալ-
սէ տախր պիր միւքէլլէֆ մանտաթըր տա-
խի պինա էթտիրիպ օնու տա Ս. Բեռ-
նարդոսուն բահիպլէրի էլլէրինէ վէրմիշ

ում։ Պու կիսունէ խայրէթ եէրլէրի իչին սարփ օլունան ազչէյի գայպ օլմուշ սայ-մազ բուր. Հաթթա տայմա տիւշիւնիւր իւտիւ քի Ալլահըն խըզմէթինէ քէնտի-լէրինի վէրմիշ բահիպլէր իչինտէ ճէմ օլուպ Ալլահա ինանա էթմէլէրինտէ՝ ճէ-միաթը տահա էյի օլուր, տէվլէթի վէ խանէսի իւզէրինէ ումմալի ալդըշլար խա-զինէլէրի կէլիր։ Պու ճիհէթտէն էօթի-րիւ տախի քահանալարա չօդ իհթիպար էտէր իտի. էլ զադա ընլարըն իւզէրինէ ճէմիաթ թարափընտան պիր գուլմ վէ եախօտ նահադ սէօզ իշիտիլէճէք օլուր-սայլտաը, ընտ Ալլահըն շանրնա տօգանըր կիպի թուրթուպ էտինին վէ սէյլէյէնին թէրպիյէսինի տէրտադտադ իպրէթի ալէմ իչին ալանէն վէրիր իտի։

Գըրդ սինէ միւտաւէթի ճէմիաթընը փէտէր կիպի իտարէ էթտի։ Հէվիսի տէ ընտ սէվէր վէ ընտըն էօմրիւ ուզունլուզու իչին տուտա էտէր իտիլէր։ Պու թարիդ իւզրէ եաշատըդտան սօնրա Ալլահ իւզէ-րինէ պիր ալէր իտաթէլիք եօլտաը քի ադաիպ տադր իլէ չէքտի վէ չօդ տէֆա քիւչիւքլիւքտաէ էզդէր էթտիյի գիհէտ-պի միւդաւաէսին սիճիլլէ սէօզլէրինի ադլընա կիթիրէրէք քէնտի քէնտինի թէտէլլի էտէր իտի։ Խտաթէլիյի տալը-լանրտադ կիսընէրինին եադլաշմտաընը կէօր-

ախյիւնաէ աշդ իլէ սուբ խարհուրդլարը ալտը վէ էֆէնտիմիզին 1136 աէնէսինաէ ազիզ բուհինի եարատըճըլարընըն էլինէ թէալիմ էյլէտի։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 16

Ս· ՄԱՏԹԷՈՍ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՉ

Ս· Մատթէոս առաքեալ վէ աւետարանիչ՝ Գալիլիանըն կանա շէհրինաէ տիւնեայա կէլտի։ Ինճիլի շէրիֆին նապլինճէ կիւմրիւքճիւ խոի, վէ օլ աէպէպաէն տախի հէվխինին կէօվիւնաէն չըղմըշ վէ տալը տանըլը կիւնահքեար եէրինէ գօնուլմուշ ուտու. չիւնքի եէհուտի միլլէթի քէնտիյի հէր վէրկիտէն մուաֆգ գըյաս էտէրէք՝ գրալ իտմինէ պիլէ պաճ ալանը այնէ գարշը հարէքէթ էտէյօր ուէյի խօրլար վէ կիւնահքեար եէրինէ գօր ըտըլար։ Պիր կիւն Մատթէոս առէթի իւզէրէ փիշմանլէք էօնիւնաէ օթուրուր իքէն շահիտլէրինէ պէրապէր Քրիստոս օրատան կէչտի վէ թաթը կէօզ իլէ օնա պագըպ, Հայտէ արտըմտան կէլ տիյինճէ, Մատթէոս աէրուն լութֆ ըշըղըյլա նուրլանըպ չափուճադ այտըա գալգտը վէ արտընտան կիտիպ Քրիստո-

սու՝ էվինտէ եէմէյէ տավէթ էթտի։ Տա-
վէթլիլէր իչինտէ չօգ կիւմրիւք խըզմէ-
թինտէ պուլունանլար վէ ախէր սար չըգ-
մըշ կիւնահքեարլար տախի վար բոր, վէ
պունլարըն տա մէրամր օնուն տէտիքլէ-
րինի տույարագ տէօնիւպ արգասրնան
կիմէմէք իտի։ Քրիստոսուն պու թուէ-
տուզու եօլտան ֆարիսիլէր հագգ էթ-
մէյիպ մըըլտանմայա պաշլատըլար վէ նէ՞
իչին սիզին ուսթանըդ կիւմրիւքճիլէր
իլէ վէ կիւնահքեարլարըլա եէր իչէր
տէյի, շաիրտլէրինէ, շիքեայէթ էթտի-
լէր։ Լաքին Քրիստոս օնլարտան էվվէլ՝
ճէվապրնր հագրըլամըշ բոր. Սաղլըըն
հէյնէ ջե-հղնաճը եօգ պոռը, խաստիլէլէր իչին
հէյնէ լաղը պըլր, տէյէրէք անլամմագ
խաթէտի, քի շիքեայէթլէրի հագգ տէ-
յիլ տիր, հէքիմին խաստէյէ կիմտիյի
կիպի, քէնտի տէ ֆագաթ կիւնահքեար-
լարը տիւզէլթմէ իչին, տիւնեայա կէլմիշ
տիր։

Ղուհուլահ՝ առաքեալլար իզէրինէ
էնաիյի կիւն քէնտի տախի պու ազիմ
լութֆա նայլ օլտու. տահա քէնտիյէ
նասիպ օլան մէմլէքէթէ կիմսէյէն եէնի
տէօնէնլէրին գալպինտէ հէր իչիմտէքի-
լէրինի թապ էթմէ իչին Քրիստոսուն էօ-
լիւմիւ վէ խաքէնճէտի իզէրինէ մուխթա-
սարլն քէնտի Ինճիլինի թէէլիֆ էթտի։

Ս· Մատթէոսն գրամէթինէ Արապիա-
թան տիւշուիւ. փաիթախթը Նատապար
շէհրինէ վարտըղընտա իքի մէշհուր վէ
ուսթա պիւյիւճիւլէր պուլտու: Ազիզ օն-
լարըն հիլէսինի թուԹտու վէ պիր տահա
օնլարըն տէքքէլէրինէ ինանմամայա՝ ճէ-
միաթա նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա
ֆրիատուս չավ էտէր վէ օնուն իսմի շէ-
րիֆիյլէ օլ մուզիր քիշիլէրին պիւյիւ-
սիւնիւ պօզար ըտը: Մէզքիուր թէլպիա-
լէր՝ իմթիսպարլարընը վէ գազանճլարընը
իմթիտիքլէրինի աշիքթար կէօրիւպ շէյ-
թան ֆէննի գուվվէթիյլէ զաիֆ քիշիլէր
եիւրէյինէ պիր ածաիպ գօրգու պըրտագ-
տըլար, վէ աստէթլէրի իւզրէ էլ իլէ վէ
աղըզ իլէ թիւրլիւ հարէքէթլէր էթ-
տիքտէն սօնրա եագընտաքի օրմանլըգ
իշինտէն իքի ածէպ իւլ ածաիպ էժտէր
չըգարտըլար քի օնլարըն սէօզիւնճէ կէ-
լիպ շէհիրի զէհիրլէյէճէք իտիլէր: Ս·
Մատթէոս ճէմիաթա եիւրէք վէրիպ՝
հէփիսինին էօնիւնտէ ճանվարլարըն գար-
շըսընա չըգտը վէ պիր խաչ նիշանը էթ-
տիքտէն սօնրա չափուճագ կէլտիքլէրի
եէրէ կիթմէյէ էմր էթտի:

Պունա քէզալիք ախէր միւճիզէլէր իլէ
փուԹփէրէսթլէրին կէօզիւնիւ աչտը-
լաքին հէփիսինտէն զիատե պիր էօլմիւշ
շահզատե գըզըն տիրիլմէսի՝ ճէմի շէհր

էհալեսինեին ասօնիսպ քրիսթէյան օլմա-
սընա ասպէպ օլմուշ տուր: Արտպիսթան
վատիշահընըն պիր գրող վար բար քի
պիր չարէսիպ խասթէլիյէ տուշիսպ էօլ-
միշ իտիս: Մէգքիսուր պիւյիւճիւլէրի
ատատա չալըշըպ էօլմիշ գրողնը ան-
րիլթմէյէ թէքլիֆ էթտի, ընշար հէր նէ
քի էթտիլէր իսէ ան՝ եատըմլարընա
չալըշտըգլարը շէյթանլարընն գուվվէթի
էօյլէ պիր ալիմ մուճիզէյի էթմէյէ քեա-
ֆի ատէյիլ իտի: Ս. Մատթէոս ատատա
չալըշըլար՝ ալիշ՝ ճէնապէնին եանընա
վարըպ Քրիստոսն իամիյլէ չափուճաղ
ատրիլիպ այատա գալմայա էմր էթտի:
Պու ալիշ վէ ալիմ հէքմէթի իսպէ-
րինէ վատիշահ ճէմի թէվաթիլէրի վէ
շէհր էհալիսինէ պէրապէր վաճիթիսպ
օլուպ քրիսթիյան ատընընի գապուլ էթ-
տի: Տավիլէրընն թահմինինճէ պու ալիշ՝
եիրմի իւչ ատնէ միղատրի վատ վէրմէք
չօզ մէմլէքէթլէրատէ կէզմիշ վէ հէր
ատօնատուտիւյու շէհիրլէրատէ եափսպտա
նատպ էտիպ, քիլիսէ խրզմէթինի օնըատա
իհալէ էտէր իտի: Մէրսուճ Արտպիս-
թան վատիշահընըն Աֆխճինիա նամ գրող
Ալահա պէնթիլիյինի ահտ իլէ տունմուշ
օլարագ, միւմանիէյհին խալիֆի օնուն
տիկէրլիյինէ վուրուպ քէնտիյի ալ-
մադ արզուէտի. լաքին ալիկէ գայէ օ-

մասը: Փառիշահ Ս. Մատթէոսա էմր էթաւ քի Ա֊ֆիճինիայը գանաբսըն. Փադաթ ազիզ աքսինի նահիհաթ էյլէտիյինաէ՝ խունքեար գուտաւսը շէրիֆ իչինաէ ազիզի վուրտուրաս: Սօնրա Ա֊ֆիճինիայը մէյլինէ չէվիրմէյէ նաֆիլէ չափալայըպ՝ օնու աս գաթլ էթտիրաի. Փադաթ քէնաի տախի գափէպինի ալար վէ ույուգ խասթէլիյինէ տիւշիւպ՝ աստր էտէմէյէրէք քէնաի քէնաինի թէլիֆ էթաի:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 17

Ս. ՓԻԼԻՊՊՈՍ ԱՌԱՔԵԼԱՑ

Կրիաուաւն օն իքի շաիրալէրինին պիրիսի աէ պու ազիզ իսի: վաթանը Բեթսայիդա Ս. Անդրէասըն վէ Պետրոսաւն հէմշէհրիսի վէ ատրգ ճանտան ասաթս վէ Յիաուաւն տախի եանընաս սէօզլս կէչէր վէ իլերի կէլէնլէրին պիրի իսի. Քրիաուս իլէ թէքլիֆսիզ օլմասընը չէօլսէ եէմէք պուլնմասըղընաս՝ ճէմիաթը գայըրսադ օլան Փոսուլալար իւզէրինէ սէօյլէմէսինաէն, վէ Անդրէաս իլէ պէրապէր՝ Քրիաուս կէօրմէյէ կէլէնլէրին արզիւսինի օնա պէյան էթմէսինաէն պէլլի տիր:

Բուհուլլահ լութֆու իլէ առաքեալլա-
րըն իւզէրինէ էնմէհինտէ փիլիպպոս տա-
խի օլ պիր առաքեալլար կիպի վազ վէր-
մէյէ կիմթահի։ Պու ազիզին էմթահիյի միւ-
ճիզէթլէրէ վէ քրիստոսուն խաթրը իչին
չէքմիյի զահմէթլէրէ վէ զազանտրըլը
ճանլարա հիչ շիւպհէ եօգ տուր, վէ լա-
քին նէրէտէ վէ նամարլ էօլմիւշլիւնէ տաիր
աշխէար պիր շէյ պիլմէյիղ։ Ինթիզառա
շայան բավխլէրին նազլինճէ պու ազիզ
Սկիւթիա թարաֆընա գառար կիմթմիշ
տիր. վէ քրիստոսուն իսմի շանը իչին
թաշա թութուլուպ գուրթուլտուգտան
սօնրա Տրայիանոս գրալըն տէվլէթի
էյէամինտէ պաշ աշտըղա խաչ իւզէրինէ
ասըլըպ՝ ազիզ էօմրիւնիւ պիթիրմիշ տիր։
Մէզքիուր բավխլէրին զանընճա էօլիւմիւ
տախի Հերապոլիս շէհրինտէ օլմուշ տուր,
քի Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերանըն կիւն-
լէրինէ գառար թէնի օրատա տուրուր
ուտու վէ իւմթիւնտէն աէնէլէր կէչիք-
տէն սօնրա ազիզ թէնինին պիր հիսաէ-
սինի Ըմթամպօլա վէ պիր հիսաէսինի Րօ-
մայա կէօթիւրմիւշ տիւրլէր։

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Տէվլէթիմիզ նուրու վէ փէտէրի ազիզ Գրիգորուն աթալարը Անակ վէ Ոգոհեա բարլար. պունլար Ացէմ թագրաւլընատան սուրէթէն գաչգըն էրմէնիսթանա կէլտիքլէրինտէ Արտագ էյալէթինտէ Թագդեոս առաքեալին մէզարընա եադըն պիր մահալտէ Ոգոհեա համլէ օլուպ՝ էֆէնտիմիզին 257 թարիխինտէ փահիթանէթ Վաղարշապատ շէհրինտէ օղլունու տիւնեայա կէթիրտի:

Արտաւանըն փատիշահլըղընը գալտըրան Արտաշիր իլէ արտարընատա օլան ռէօպիրլիյի իւզրէ Անակ էրմէնիլէրին ալիճէնապ փատիշահը խոսրով ոէքք իլէ էօլտիւրմէսինտէ՝ մէրհումտուն ինթիգամընը ալմագ իչին խաին Անակ տա սիւսիլէսիյլէ գըլըճատան կէչտի: Ֆագաթ Ալահըն մախտուս թէրթիպիյլէ իքի օղլուլարը գուրթուլուպ՝ Սուրէնի Ազէմիանթանա հայտարընըն եանընա գաչըրտըլար վէ օղ պիրինի քի պիզէ նուր վէրճէյիտի Սոփի նամինտէ տինտար սիւտանտար գայաէրիյէ կէօթիւրտիւ վէ օրատա վաֆթիզ օլուպ մէէյին վէրտիյի խատէր իւզրէ ատը Գրիգորիոս գօնուլտու քի լիսանի բուվիտէ այըզ վէ ույանըզ տէմէք տիր:

էհլե թագվա վէ զայէթլէ Ալլահան
գօրգար միւսանատլընլըն էլի ալթընաս
թէրսինէ օլուպ՝ եաշըյըս իլմ վէ իպա-
ատէթ թալիմաթընաս տախի պիւյիւտու,
շէօյլէ քի քրիսթիյան ամինիմիզին հէր
արզընա վուգուֆ օլմուշ ուսու: Եաշը-
պալիղ օլտուղունաս Մարիամ իսմիյլէ
ֆաղուլէթ պապինտէ պիր նամտար զըղ
իլէ թէզէվվիւճ էտիպ իւչ ուչնէ ողնրա
էքի էվլատը օլսու, վէ ուչող պիրլիյինէ
պիրիպիրինտէն այրըլըպ Մարիամ քիւ-
չիւք օղլու Արիստակէս իլէ գարըլտար մա-
նաաթընա կիթտի վէ պիւյիւք օղուլլարը
վըթանէս միւսանալարընըն եանընաս
գալըպ ողնրա միւնեայա կիրտի: Գրիգոր
պու կիւունէ իշինի արքայա գօսուգաան
ողնրա փէտէրի Անակըն Խոսրովա էթտիյի
խայրնըլըլը ատյուպ՝ Տրդատ փադիշահըն
խրզմէթինէ կիրէրէք պիր ճիւղի օլ սիլ-
սիլէյէ օլան զարարը էօտէմ իշին էրմէ-
նիսթանա կիթտի, վէ քիմ վէ նէրէտէն
օլմադընը ապմէտէն Տրդատս խրզմէթ
էտէր, վէ փէտէրինին վէրտիյի կէչիճի
տիւնեա վէ թէն զարարընա մուդապէլէ
Ալլահ օնուն իլէ պէրապէր ճէմի տէվլէ-
թինի փութփէրէսթլէք գարանլըղընատան
գուրթարսըն տէյի տուա էտէր իսի: Պիր
էյեամ օնուն իլէ բում մէմլէքէթլէրին-
տէ գալըղատան ողնրա՝ Տրդատ Դիոկղե-

տիանոս գրալտան թաճ ալըպ Երիպա քէօյիւնէ կէլտիյինտէ՝ թէշէքքիւրէն Էրմէնիսթանըն հիմայէթճիսի վէ ալլահ-լարըն փիրի Արամազդըն գըզը Անահիտ փութուն պիւյիւք վէ միւքէլլէֆ հէյքէլինտէ գուրպան սունմագ իսթէտի: Թէքմիլ օլտուգտան սօնրա խիւնքեար չալար-ըննա չէքիլտի վէ սուֆրայա օթուրտու. պաշ շարապտան գըզմալա պաշլատը-ղընտա՝ Գրիգորա էմր էթտի քի եէշիլ տալլարտան իսթիֆան եափրպ Անահիտ ալլահըն մէհրապընա փէշքէշ սունսուն: Ադիզ պու իրզմէթտէն չէքիլիպ Քրիս-թիյանըմ վէ քրիսթիյանլարըն հադգ վէ պիր Ալլահընտան պաշգատընա իրզ-մէթ էթմէմ տէմէյինտէ փատիշահ թէքթիր էթտի. Տիշարըտան կէլմէ պիր պարիպ քիշիսին, թաւրըզըմ ալլահա թաւմայրպ ատ՝ հուզուրիմտէ պիլմէտի-յիմ վէ թանըմատըզըմ Ալլահ ատընը վէրմէն, չօգ ճէտարէթ տէյիլ մի տէտիք-տէն սօնրա օլ կիւն հապտա ալմատրատը:

Էրթէսի կիւն էօնիւնէ կէլտիյինտէ Տրդատ օլ գատար ունէլէրտէն պէրի եա-նըմտա ատարպանէ հէր իրզմէթիմի էթ-տին. վէ օլ սէպէպտէն տախի պէն տէ ունէի պիւյիւքլիմէյի ֆիքրիմէ գօմուշ ու-տուտ, նէ՞ իչին շիմտի պիր պօշ շէյ իչին էմրիմէ գարշը կէլիյօրտուն տէյինճէ՝

Գրիգորիա, Աստիճանով թեմակի հաւր քի՝ հէր խրզմէթքեար ազատընա միւթի օլաւն. ան տախի կէօրտիւն նէ դատար ճանու կէօնիւլտէն ատնա խրզմէթ էթմի-շիմ, լաքին Աստիճա վաճիպ օլան իզզէթի վէ իպատէթի պաշդատընա վէրմէք եա-դըշմազ, տէտի: Տրդատ պու ճէվապըն իւզէրինէ էօվքէլէնիպ, զէնճիր, հապս վէ էօլիւմ էօրֆիւ վէրտիյինատէ, Գրիգոր հիչ դօրգմատան թէքրար ճէվապ վէրիպ՝ Էյլէ իսէ պէնի սէրան շէհիտլէրին սըրա-սընա դօրտուն, տէյինճէ, փատիշահ դու-տուրմազա պաշլատը, ալէյհուտուս վութ-լարը խօրլայըպ քէնտիյէ տախի հազարէթ էթմէսինէ տայանտայըպ իպքէնճէ վէր-մէյէ էմր էթտի: Էլինի արտընատան պաղ-լաթտը, վէ ազըընա քէլէփչէ դօտուդ-ատան ածնըա արզատընա թուզ քէլէլէրի դօտուրթատու. կէօքտիւնիւ թօմրուզա դօր կիպի պիր ալաթլա սըզտըզտատն ածնրա՝ օյնատլար արտընատան իւի կէչիրիպ մուալատտա տար վէրտի վէ զէվալը Գրիգորիտա օ հալտէ եէտի կիւն վէ եէտի կէճէ զալտը:

Ածնրա էնտիրիպ հուզուրինէ կէթիրթ-տիյինատէ, կէօրտիւնմի, ճանտըզ վէ հատ-ատիպ տէտիքլէրին աստիճա պաշընա նէ կէթիրտիլէր. էյէր տահա իննատ էտիպ ընտրա սէճատէ էթմէզսէն, տահա պէտ-

թէրինի հազըրլամըշտար տըր տէյի Տրդատ էօրֆ վէրինճէ, ազիզ ագիլ սէօզլէր իլէ ալտահ տէտիքլէրինին եաւմա օլմասընը կէօսթէրտի, վէ քէնտինին տօղրու Ալահատն ղայրխահնէ սէճտէ գըլմայտաղընը միւգաբրէր էյլէտի: Տրդատ էվվէլքինտէն գիտաէ խըրատա չըդըպ պիր այաղընատն պաշ աշտղա ատտըրտը, վէ ալթընատն նէճաաէթ թիւթախուսիւ վէրտիքտէն ատնրա օն քիշի նէվպէթ իլէ ազնգն տէօյէր խոխլէր, վէ պու հալտէ տախի եէտի կիւն գալըպ օրատա պուլունանլարա հազդ եօլու էյլէտիր, վէ Ալահըն եօլատըղը խաքէնճէլէր իչին թէշէքքիւր օլուր ուտու:

Թէքրար աշտղա էնտիրիպ խոշամէտհ սէօզլէրիյլէ էմրինի էթմէյէ գանտըրատմատըղընատա այաղընը թօմրուզա վուրուպ օղգատար սըդտըքի փարմադլարընըն ուճունատն գան կէլմէյէ պաշլատտը, վէ փատիշահ էմրիմէ միւթիւ օլմըրմուատն տէյի ատրար ըտը. վէ լաքին թէքլիֆի եինէ բէտտ օլունատուղունատա ուճու սիլըի էնքսէրլէր կէթիրտիպ թատպանընա վուրտու վէ էլլէրինատէն թուպ եիւրիւտիւր իտու, վէ գան սէլ կիպի ապըպ եէրի ըսլաթմատընատա, Տրդատ՝ Իշխէ թատխտըղըն Ալահըն կէօրիւնմէգ մախտուգլարը պունլար տէյի օնու մատխատէ

էտէր իտի: Պու տէտիքլէրինէ տէ եինէ հադգ ճէվապ ալընճա աղլընա պուրնու-նա վուրտուրտու, վէ սօնրա եէրէ եա-թըրըպ պաշընը ճէնկէնէյէ վուրտուգ-տան սօնրա՝ պիր թօրպա իչինէ քիւլ տօլտուրուպ պաշընտան աշաղա սատը քի պէյնինի վուրուպ ապընա զարար կէթիրսին: Պունունլա տա հադգընտան կէլէմէհյինտէ թէքրար պաշ աշաղա սարկ գարընընա տու տօլտուրտու, վէ ալ-լահլարա գուրպան սունմայա զօր էտէր իտի: Լաքին գրիգոր թէքրար օնուն ալ-լահ տէտիքլէրինէ գարշը սէօյլէյիպ թաւիտըզը Ալլահըն տօղրուլուգունու վէ չէքտիքլէրինէ պէտէլ օնտան իճրէթինի ալաճաղընը կէօսթէրտիյինտէ տէմիր թարագլար իլէ եանլարընը գազըթտը, վէ սօնրա սիվրի տէմիր փարչալարը իս-զէրինէ եաթըրտը վէ սաղ եէրի գալ-մայընճայտտագ իսթիւնտէ սիւրիւքլէ-տի. տիզլէրինի գըրմադ իչին տախի եէնի ալէթլար իճատ էթտի վէ լաքին հիչ պիր թիւրլիւ օնուն հադգընտան կէլէմէհ-յինտէ գըզար վէ սապրը գուվվէթինէ շաշար ըտը:

Պու գատար իսքէնճէտէն վէ հիքմէթ-տէն սօնրա ըէճալ քիսպարըյլա մէշվարէթ էտիպ խօշամէտՀ սէօզլէր իլէ օնու գա-զանմադ իսթէր իտի. մատահաթը օնտա-

րա իհալէ էթ տիյինտէ իշլէրինտէն Տաճատ իամինտէ պիրի Գրիգորուն քիմ օլմասընա գայսէրիտէն իապէր ալտըղը իչին գայնաթ տալ Արտաւազը կէթիրթտի վէ օնուն հագգընա պիլտիյինի փատիշահըն էօնիւնտէ սէօյլէթտի: Տրդատ, փէտէրինի էօլտուրէն իաին Անակըն օղլու օլմասընը տույտուղունտա՝ էլինի վէ այաղընը պաղլայըպ Արարատ էյալէթինէ սիւրմէյէ վէ Արտաշատ գալէսինէ սօգուպ տէրին գույույա՝ իչինտէ էօլսիւն տէյի աթմաղա էմր էթտի: Օնտան սօնրա պուտախի օ գույույա աթըլան ախէր գապահաթլըլար կիպի հավասընըն ֆէնալըղընտան, վէ պէհլըլի եըլանլարտան փարէ փարչէ օլուպ վիւճուտի գալդմըշ տըր գըյտաըյլա՝ ղայրի իւզերինէ սէօյլէնմէյիպ տար ունուտուլտու:

Լաքին Ալտահ գուլտունու քէնտի սիտանէթի թահթընա ալտպ գույու իչինտէ հնքմէթինի կէօսթէրտի. մէլէքլէր կէօյտէն Հնիպ ապկի թէսէլլի էտէր իտիլէր, վէ Ալտահըն թէրթիպինէ պիր տուլ գարը հէր կիւն գույունուն եանընա կիտիպ իչինէ պիր էքմէք ամատ ըտը, վէ պու թարիգ իւզէ օն պէշ սէնէ ապկ Գրիգոր օ գօրգունճ գույու իչինտէ Ալահա սէնալէր օգույտրագ եաշատը:

Տրդատ՝ եկեղեցի էյալէթինտէ Գրի-

գորա օլ գատար իսքէնճէլէր վէրտիքտէն ասնրա փահթահթը Վաղարշապատ շէհ-րինէ կիտիպ Փէրման չըգարտը վէ ճէմի ուլու տէվլէթի իչինտէ օլան պիւյիւքլէրէ վէ քիւչիւքլէրէ՝ փուլթլար իպատէթինտէ ղայրէթլի օլմայա էմր էտիպ՝ օնլարա կէլէն քրիսթիյանլարըն հէր վէճհիլէ հագգլարընտան կէլմէյի ըսմարլատըգտան ասնրա՝ քէնտի իպրէթիյլէ օնլարա տահա գիատէ եիւրէք վէ ղայրէթ վէրմէ իչին, սէվտիյի վէ խըզմէթինտէ ատարգ Գրի-գորու պիլէ պու պապատէ էսիրկէմէյիպ՝ փուլթլարա ասի օլտուղու իչին օնա էզի-յէթ վէրտիքտէն ասնրա գանըը գույուլա աթմաընը պէյան էյլէտի:

Իւզէրինտէն օն տէօրթ սէնէ կէչտիք-տէն ասնրա Ս. Հռիփսիմէ արգատաշլա-րըյլա պէրապէր տին ուղրունա Վաղար-շապատ շէհրի գուրպինտէ գանընը տէօք-տու, վէ տահա թէնէլէրի գըրտա կէօմիւլ-մէմիշ տուրուր իքէն, Տրդատ ալթընճը կիւն տէֆի ղամ իչին ավա կիթմէսինտէ էթտիքլէրի զուլմլարա մուգապէլէ Ալլահ թարաֆընտան իւզէրինէ պիր ահաիպ գազէպ կէլտի: Ճինտէն չարփըլըպ արա-պատան քէնտինի աշաղա աթտը, վէ էթինի կէմիրմէյէ պաշլատը. վէ ինսան գըյաֆէթինտէն տահի չըգրպ եէպանի խընգիրլէրէ տէօնտու վէ օնլար կիպի

ինաանլար արտարնտան գաչըպ օրմանլար-
տա հայվանլար իլէ օթլանըը ըտը· հէր
նէ գատար շէհիրէ կէթիրմէյէ չալըշըր-
լարըտա տա զաթի գուվվէթի իւզէրինէ
շէյթան զօրու տախի կէլտիյի իչին գա-
պիլսիզ օլտու· րէճալ քիպարլարը արա-
պնտան տախի չօղու թիւրլիւ գազէպլէրէ
ուղրամըշ ըտըլար:

Ալլահ թէալա պիր հիքմէթ իլէ Տրդա-
տըն գըզ գարտաշը Խոսրովիդուխտա
պէյան էյլէտի քի Գրիգորու գույուտան
չըգարմազանըզ իւզէրինիզէ կէլէն պէ-
լատան գուրթուլամազընըզ· տույանլար
պու խապէրին իւզէրինէ նէ գատար կիւ-
լէր իտիսէլէր տէ թէքրար պէ թէքրար
Ալլահ թարափընտան հիքմէթին կէօ-
րիւնմէսինտէ՝ Օտայ իամինտէ պիր րէճալը
Արտաշատա եօլլատըլար, վէ պու թաս-
հիհ էտիպ օնու սաղ պուլտուղունտա իփ
իլէ եօգարը չէքտի, վէ իւսթիւնիւ պա-
շընը թէմիզլէյիպ եէնի էավապլար կիյին-
տիրտիքտէն սօնրա՝ աշըրը շապըրըլա ալտը
վէ պիլէսինճէ Վաղարշապատ շէհրինէ
կէօթիւրտիւ:

Րէճալ քիպար վէ ճէմի Ալլահտան
գազէպլէրինի ալմըշ ճանլար շէհրտէն
տիշարը պէքլէր իտիլէր· Ս· Գրիգորուն
սաղ սէլիմ Օտայ իլէ պէրապէր կէլտի-
յինի կէօրտիւքլէրինտէ, սէյիրտիպ այա-

ղլնա տիւշտիւլէր վէ էթտիքլէրի քէմ-
լիքլէրէ աֆվ տիլէր իտիլէր. Տրդատ փա-
տիշահ տախի օլ մէքրուհ սուրէթ իլէ
կիտիպ ազիզին այտղընա գափանտը: Ս.
Գրիգոր պունլարը պու հալտէ կէօրտիւ-
յիւնտէ եիւրէյի գալգտը վէ տուա էտիպ
աէֆիլ հալլէրինի ֆէհմ էտէպիլէճէք
գատար ազըլլարընը պաշլարընա կէթիր-
ատի, վէ էավապլարընը կէյտիրմէյէ էմր
էթտի: Տրդատ թէքբար օլ պիր ըէճալ-
լարըյլա ազիզին այտղընա տիւշիւպ էթ-
տիքլէրինէ աֆվ տիլէտի, վէ Ս. Գրիգոր
մուհաթպէթ իլէ գուճագլայըպ գալարը-
տրգտան ատնրա՝ պէն տէ ազիզին կիպի
եարատըլմըշ պիր գաիֆ գալթըմ, եէրի,
կէօյիւ վէ ճէմի մախլուգաթը եարատան
Ալահա աէճտէ գրլընրգ, անճագ օ ազիզին
տէրտինիզէ տէրման վէրէպիլիր տէտիք-
տէն ատնրա Քրիստոսուն ուղրունա գան-
լարընը տէօքմիւշ ապոգէլէրին թէնլէրի
նէքէտէ տիր տէյի ատրտտ. ծնլար իլէ պէ-
րապէր էօլտիւքլէրի եէրէ կիթտի վէ քէ-
ֆին իշէն վէրտիքլէրի կիւգէլ վէ ինճէ
լեպաալարը գապտլ էթմէյէպ ծնլարըն
երթըգ էավապլարըյլա ալըպ հալըրլա-
տրգը եէրտէ կիւմտիւ, վէ քէնտիտի օլ
կէճէ օրատտ գալըպ ճէմի էրմէնիլէրտանրն
տէօնիւպ քրիստիան օլմտար հագգընա
Ալահա տուա էտէր իտի:

Էրթէսի կիւն փատիշահ իլէ պէրապէր ճէմի միւթէպէրանը միլլէթ թէքրար օնուն պուլունտուղու եէրէ կէլիպ էօնիւնէ տիղ չէօքտիւլէր վէ աղլայարագ օնատան աֆիլ տիլէր վէ տէրտլէրինէ շիֆա վէրմէյէ նիյազ էտէր իտիլէր: Ս· Գրիգոր աղգընը աչըպ Քիլիճապի մուդաուատէսէն օնլարա սէօյլէմէյէ պաշլատը վէ էրմէնիանէթանըն սէօրթ թարաֆընատան իշիտէնլէր օրայա դօշար կէլիր իտիլէր, վէ օ ալլահանի սէօզլէրիյլէ հէփիսինին քէօր օլմուշ ճան կէօզլէրինի աչար վէ քրիսթիյան տինիմիզէ վաճիպ օլան թալիմաթլարը էօյրէտիր իտի: Ալթմըշ պէշ կիւն միգատարի պէօյլէ էթտի, վէ հէր կիւն օրուճ վէ փէրհիզ սրմարլատը, ալթմըշ ալթընճը կիւն՝ կէօրտիւյիւ բուայը օնլարա նազլ էտիպ հազգ պիր Ալլահա ուէճատ իչին իպատէթխանէլէր եափտը վէ ազլըզ խաչլարը տիքտիքտէն սոնրա ճէմի տէրտիմէնատլէրի իչինէ թօփլայըպ օնլար իլէ պէրապէր Ալլահա տուա էթտիքտէն սոնրա հէփիսինէ տէ շիֆա ալը վէրտի. ճինլիլէր. գուրթուլտու, Տրդատ ինսան դըյաֆէթինէ տէօնտիւ, քիւթրիւմլէր տիւզէլտի, վէ ախէր իլլէթլէրէ կիրիֆթար օլմուշլար անատան տօղմա կիպի ատղ վէ կիւզէլ օլտուլար, վէ ալտըգլարը հիմայէթէ մուգապէլէ շազ օլուպ Ալլահա

շինքը սուներըտըլար: Պունտան պէօյլէ փութխանէլէրի երգըպ օնլարըն եէրինէ քիլիսէլէր եափմաղա պաշլատըլար, վէ ասնրա Ս. Գրիգորու Գայսէրիյէ եօլլայըպ՝ Ս. Ղեւոնդէս սէրփիազուպ՝ գալըպ մեսրուրիյէթլէ մէմլու՝ փատիշահըն րէճաասընա պինայէն ազիմ ալայլէ օնու եպիսկոպոս նասապ էթտի: Ս. Գրիգոր գինէթ իլէ կէրի սէօնտուրինտէ արզուսու միւճթպինճէ Ս. Յովհաննէս կարապետին վէ Ս. Ամանագինէսին թէնէլէրինտէն պիրէր փարչա կէթիրտի վէ հէր վարտըգը եէրլէրտէ միւճիզէլէր իշլեր իտի: Տրդատ ազիզ Գրիգորուն կէրի սէօնտուրիւնու իշլեթտիյինտէ սուլթանը Աշխէն վէ հէմշէրիսի Խոսրովիդուխտ իլէ Եփրատ ըրմաղընըն եանընտա գարշըսընա չըգտը. վէ մէքթուպինին ճէվապընը ալըպ Ալլահըն էթտիյի էյլիյէ շազ օլտուդտան սօնրա օրատա քէնտինի վէ ճէմի էթպաալարընը վաֆթիզ էթմէյէ եալվարըբտը: Լաքին Ս. Գրիգոր պիրտէն պիրէ էթմէյիպ օթուզ կիւն օրուճ վէ փէրհիզ սըմսըլատը վէ թէքրար Ալլահըն եօլունու օնլարա էօյրէթտիքտէն սօնրա ազիզ վաֆթիզ նուրուլլա ճէմիսինի Ալլահ էվլատը վէ ճէննէթ միրասխօրու էյլէտի: Օնտան սօնրա քիլիսէլէր եափտը, քահանալար վէ եպիսկոպոսլար դօտու, մանասթըրլար

պինա էտիպ Ալլահա խըզմէթ եաէնլէրին սայըսընը չօղալըթար: Իսթիխարըդ վագ-
թինաէ իչի էվլատլարը Արիստակէս վէ Վըթանէս տախի փատիշահըն մաթ լու-
պու իւզէրէ եանընա կէլիպ օնա եարտըմ էտէր իսիլէր, ալէքսուսա Արիստակէս
.քի սօն սէնէլէրինաէ օնուն եէրինաէ .քիլիսէ իտարէսինի .քէնտիսի կէօրիւր
իւսիւ: Ս· Գրիգոր կէօղիւլէ ճէմի էր-
մէնիսթանըն Ալլահա աէօնմէսինի կէօ-
րիւպ թէսէլլի օլսուգսան սօնրա վագթ
վագթ տապլարա չէ.քիլիր վէ օթ եէյէրէ.ք
տուտաա վէ թէֆէ.քքիւրսաէ կիւնլէրինի
կէչիրիր իսի:

Պիւյիւք Կոստանդիանուսուն տախի աէօ-
նիւպ .քրիսթիյան օլմապը տույուլմասըն-
սա Տրդատ փատիշահ Ս· Գրիգոր իլէ
Րօմայա կիթսի: Գրալ վէ վագթին փապա
հազըէթլէրի Ս· Սեղբեստրոս չօգ մաւ-
հապպէթ վէ իզզէթ իլէ պուճլարը գա-
պուլ էտիպ իչի մէմլէ.քէթին միւճիզէթ
իլէ տէօնմէսինի պիրի պիրլէրինէ նագլ
էտէրէ.ք Ալլահա շիւքր սունապ ըտըլար:
Պու արապլըգ տախի Ս· Սեղբեստրոս Ս·
Գրիգորս կաթողիկոսլուգ վէրսի: Իզնիք
շէհրին իւմուժի մէճլիսինէ Ս· Գրիգոր
տախի տավէթ օլունսու, վի լաքին իզ-
զէթսէն գաչըպ եէրինէ օղլու Ս· Արիս-
տակէսի եօլլասը, վէ օնլարըն գարարընը

կէթիւտիինաէ դասու էտիպ իւզէրինէ պիր գաշ շէյ սահա իլավէ էթտի։ Օնան սօնրա քիւլէյէն քէնտիյի Ալլահա վէրէպիլմէ իչին թէրքի տիւնեա էտիպ Աեպու տաղընտա Մանէ պիքիրին մաղաբաալ իչինէ չէքիլտի, վէ օրտուա խայըճա եաշատըգտան սօնրա քիմսէ կէսրմէտէյն փաք վէ ապիդ ճանընը եարատըճըլընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի քի, սօնրա չօպանլար թէնինի պուլուպ պիլմէյէրէք օրտուա կիւմմիւլէր, վէ արտընտան նիչէ սինէլէր կէչտիքտէն սօնրա գատնիկ խամինտէ պիր զահիտէյէ պէյան օլունուպ օրտունուն Թորդան քէօյիւնէ կէթիրիլտի վէ ախէր եէրլէրէ տէ տաղըլտը, վէ պաշը հալա նափօլիտէ տիր։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 19

Ս. ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՎԷ ԽԱԴ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ս. Ներսէս Գրիգոր Լուսաւորիչին սօյունտան օլուպ տէտէսի Ս. Յուսիկին էլի ալթընտա վէճք էյի թէրպիյէ օլսուն, վէ տահա քիւչիւք իքէն Գայսէրի շէհրինին նամտար մէտրէսէլէրինէ իլմ թահսիլի իչին եօլլանըպ օնտան դիւտէ բուհանի շէյլէրէ աշինալըգ վէ մուհապպէթ քէսպ

էթաի։ Սօնրա Ըսթամպօլա կիտիպ պիր պէյգաատէ խանէտէն գըդ ալտը վէ Ս. Սահակը տիւնեայա կէթիրտի։ Փատնեբաէհ էօլտիւյիւնատէ մէմլէքէթ վիսագուպլարը, Արշակ փատիշահ վէ ճէմի միւթէպերանը միլլէթը պէյնինատ միւգաքէրաթը օլուպ Ս. Լուսաւորիչին քիւրսիւսինէ Ներսէսի շայէսթէ կէօրտիւլէր։ Ս. Ներսէս պու մէսէլէտի իւզէրինէ ալմադ իսթէմէդի իսիյա տէ՝ դօր էտիլտիյինատէ՝ գարշը կէլմէմէ իչին, շու շարթ իլէ գայլ օլտու. քի՝ պիւյիւք, քիւչիւք խաթըր պադմատան գապահաթլարընը եիւղէրինէ վուրաճադ։ Պու թէքլիֆինէ միլլէթը գայլ օլտուղունա գայսէրիյէ կիթտի վէ եափակապս օլտու, վէ Ալահ թէալա թիւրլիւ միւճիզէթլէր իլէ օնուն քէնտիյէ մագպուլ օլմասընը ճէմիաթա պէյան էյլէտի։

Ամաէթինատէ հէր թարաֆտան գարշընա չըգար վէ մուխարէք ալգրշընը տիլէր իսիլէր։ Էրմէնիսթան թօփրաղընա այագ պասատըլընտա Արշակ փատիշահ տախի բէճալ քիսարը վէ ճէմի ասքէրիյլէ գարշըտարնա չըգըպ ալգրշընը տիլէտի, վէ թ ատիր օլունմադ շագըդ իլէ ալտպ փախթախթընա կէթիրտի. վէ հէր կէօրէն ատնքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի կէօրմիւշ կիպի, օնա իզզէթ վէ րիայէթ էտէր վէ սէվէր իսիլէր։

Ֆիլ վազը քէնտինին սիւրտիւյու էօմր թարզը տախի օնտան աշաղա գալմազ
ըտը: Ալլահ մուհաֆազէթիլէ գալսի թութուշմուշ, միլլէթինին ուղրունա քիւլլիյէն քէնտիյի տունմուշ ուտու. պիւ-
յիւքլէրի, քիւչիւքլէրի թէրպիյէ էթմէյէ պաշլատը, պիլմէյէնլէրէ էօյրէտիր, եա-
նլըշլարը տօղրու եօլա կէթիրիր, աէօ-
ղիւնէ տիյնէմէյէնլէրի թէքթիր էտէր, վէ էյիլէրէ տահա էյի օլսունլար տէյի եիւրէք վէրիր, վէ էյի իպրէթիյլէ հէր տէտիքլէրինի միւգարրէր էտէր իտի:

Արշակ վատիշահըն րիզաըյլա եպիս-
կոպոսլարը վէ միլլէթին պաշլարընը Աշ-
տիշատ շէհրինէ թօփլայրաք՝ պէհաըզ
դանըա տաթըն ալընմըշ ճանլարըն հրֆզը
իչին միլլէթ վէ քիլիսէ հագգընա չօգ
խայըրլը շէյլէր գօտու. օնտան սօնրա պի-
մարխանէլէր վէ իմարէթխանէլէր եափըպ
իրատլարընը թախսիս էթտի. վէ ճէմի
գարար վէրտիյի շէյլէրին իւզէրինէ քէն-
տի ատըզ տարկատազը խադը նազըր գօ-
տու: Պունլարտան գաթի նազար քիլի-
սէլէր, մանաստըրլար, վէ մէտրէսէլէր
եափրպ իչինէ ֆազուլէթ վէ իլմ ճիհէ-
թիյլէ նամտար քիշիլէր գօտու: Ֆուգա-
րէլէրտէն պիր գաչընը ալմատան սօֆրայա
օթուրմազ ըտը, մահճուպլարա կիզլիճէ
ատատգա վէրիր. խասթէլէրէ գիարէթ

էտէր վէ եարալըլարըն եարատընը պող-
լար ըտը: Քէնտի հիմայէթինէ սիփարըշ
օլմուշ սիւրիւսիւնին հազգընա կէճէ
կիւնտուզ պիզգաթ չալըշըրգտան սօնրա՝
տուատընտա պիլէ ունուԹմազ, վէ սէօզ
իլէ տէօնտիւրէմէտիքլէրինի տուատըգուվ-
վէԹ իլէ տալահ էԹմէյէ չալըշըր ըտը:

Օլ վագիԹլէրտէ Արշակըն վէ Վաղեն-
տինոս դրալըն մապէյնինտէ պիր խու-
սուսԹ գուհուր էտիպ՝ գրալ՝ եանընտա
րէհին ալըգօտուզու փատիշահըն պիրա-
տէրի Տրդատը էօլտիւրտիւ վէ քիւլլիւ
ատքեր իլէ Թէոդոս սէրատքերի իւզէրինէ
եօլլատը: Արշակ պունա պիր չարէ պու-
տուն տէյի Ս· Ներսէսե եալվարտը, քի
փատիշահըն րէճատընա րիայէԹէն պի-
լէսինճէ պիւյիւքլէրտէն պիր գաչ քիշի
ալըպ Թէոդոսուն գարշըտընա չըգտը վէ
ադիլ սէօզլէր իլէ վէլայէԹէ զարար վէր-
մէմէյէ գանտըրտըգտան սօնրա՝ պիլէ-
սինճէ տարի հիւմայուննա գատար կիլԹտի
վէ Ալլահըն վէրկիսի գանտըրըճը քէլամ-
լարըյտա գրալը տուլհա եաԹըրտը վէ
օլան պարըշա նիշանէ ճէմի պուլունան
էրմէնի րէհինլէրինի կէրի կիլԹիրտի:

Ւաքին Արշակ՝ արատընտան չօգ կէչ-
մէյիպ քէնտիյէ օլան էյլէյի ունուտարագ
խայրնըզգ վէ էտէպիզլիք էԹմէյէ պաշ-
լատըգընտա՝ Ս· Ներսէս՝ փատիշահըն վէ

ծնուն իւէ իմթիֆատ էտէնլէրին իւզէր-
լէրինէ պէտ տուա էթտի. վէ շէհրտէն
բրատ եէրէ չէքիլիպ փատիշահընըն իւզէ-
րինէ ադլամայա պաշլատը: Րէճալ քիպար
տախի Արշակ իւէ պօղուշուպ Ացէմ շահը
Շապուհու օնա գարշը չըգարմայա չալը-
շըր բտըլտը: Արշակ պու տիւշիւնճէտէ
իքէն Վաղէս գրալ օնուն քէնտիյէ ասխ-
յան էտիպ Ացէմլէր իւէ պիր օլմասընը
իշթատիյինատ՝ Թէոդոսուն մուայէթինէ
չօգ ապքեր վէրիպ Էրմէնիսթանը եադըպ
երգմայա եօլլատը: Պու վէճհ իւէ Արշակ
իքի գըլըճ արտաընտա գալըպ Թէքրար
ադիզէ իլթիճա էթտի, եպիսկոպոսլարը
վէ միւէթթ պաշլարընը վասիթա գոյարադ
շարէսինի պու-լուպ Թէքրար տուլհ էտէր-
ուէ էթտիյի քէմլիքլէր իւզէրինէ նէտա-
ռէթ էթմէյէ սէօզ վէրիր խոխ:

Ս. Ներսէս Ալլահ վէ միւէթթ խաթըր իշին բէճալարընը գապուլ էտիպ, շէհիրէ կէլտի վէ իւք էվվէլ բէճալ քիպարը փատիշահ իւէ պարբշտըրտը. պատէհու Թէոդոսուն գարշըտընա չըգըպ վիւայէթի խարատ էթմէմէյէ րիճա էթտի. վէ վէր-կի վէ բէհին վէրմէյէ իգրար էթտի: Թէոդոս՝ եիւբէյինին էյիլէյի իշին ազիզին բէճաընը գապուլ էթտի, վէ տունտու-ղու բէհինլէրի ալըպ օնուն իւէ պէրապէր Թէքրար Ըսթամպօլա կիթտի: Վաղէս

գրալ Արիսեան օլուպ Ս. Ներսէսին խա-
լիս քրիսթիյան օլմասընը տույտուղուն-
տա՝ իքի տարկաւագը վէ պիր գաշ քա-
հանատըլա պէրապէր սիւրկիւն էթտի։
Գըշ էյեամի ճիհէթիլէ հէվալար վէ-
ֆէնայըտըլար վէ կէմիլէ կիտեր իքէն
պիր ֆօրթունա չըգըպ թէքնէյի պիր
իզսիզ ատայա վուրտու վէ փարալատը, վէ
իչինտէքիլէր ատնատալ իլէ գարայա չըգըպ
գուրթուլտուլար։ Օրատա ադաճ քէնա-
րընատան գայրի եէյէճէք պիր շէյ օլմատը-
ղընատան Ալլահըն եարատմըյլա սէքիզ
տօզուզ այ պաշդա շէյ ադըգլարընա գօմա-
տան եաշատըլար վէ թաթը ատ օլմատը-
ղը յշին Ալլահ ակսգին տուատըյլա թաթը
վէ պէրապ տա փունարը տախի վէրտի։

Վադէս էօլտուպ եէրինէ էհլի ֆագու-
լէթ թէոգա կէշտիյինտէ Ս. Նէրսէսի
Ըսթատնգօլա կէթիրթտի։ Ագնգ քիւր-
սիսահնէ տէօնմէք իսթէմէյինտէ՝ Արշա-
կըն էօլմէսինի վէ ճէմի վաթանը Ադէմ-
լէրին էլինատէն վէրան օլմասընը իշխանիպ՝
գրալտան եարտրմ տիլէտի վէ ասն տէֆա
րէհին գալմըշ պապ շահգատէյի մերհու-
մուն եէրինէ օթուրթմայա վէ Ադէմլէրի
գօվմայա րէճա էթտի. Հէր շէյ արզիսի
միւճիպինճէ իճրա օլտուղունտա պապ իլէ
վէ գրալըն վէրտիյի ապքէր օրտուատուլա
Էրմէնիսթան ատղրու եօլա չըգտը. եր-

ՈՂՆի վէ գրալ ապէրի պիր օլմասընաա Ս. Ներսէս օնլարըն իւզէրինէ տուա էտիպ ալգըշընը վէրտի վէ ճէնք պիլթինճէյէ տէք տիր եիւքսէք տաղ իւզէրինէ չըգըպ Ալլահա տուա էտէր իտի: Պու կիւունէ տին տիւշմանը աճէմլէրի գըրըպ՝ վիլայէթի թէքրար իւչիւնճիւ տէֆա գուրթարտըգտան սօնրա փատիշահա վէ րէճալ քիպարա նասիհաթ վէրիր վէ Ալլահըն թէմպիհլէրինտէն տիշարը հարէքէթ էթմէմէյէ եալվարըըըտը: Վէ լաքին սէֆիհ փատիշահ օնուն նասիհաթընա գուլագ ասմագ ըտը. վէ ճէմիաթըն կէօզիւնտէն տախի չըգտը: Ս. Ներսէս՝ րէճաալ գապուլ օլունմատըղընտա պօրճու իւզէրէ թագիր էթմէյէ պաշլատը: Նամքէօր վէ խայրտըգ փատիշահ՝ ազիզին նասիհաթլարընտան իսլահ օլաճագ եէրէ տահա քէօթիւ օլուպ էօմրիւնէ գասթ էթտի, վէ պիր կիւն սօֆրայա տավէթ էտիպ շարապըն իչինէ զէհր գարըշարըտը վէ իչէրտի: Ճիւզի վագթ կէչտիքտէն սօնրա զէհր թէսիր էթմէյէ պաշլատը, վէ ազիզ խանինին քէմլիյինի անլատըղընտա տա տարըլաճագ եէրէ՝ սօն տէֆա թագլը սէօզլէր իլէ կիւնահլարը իւզէրինէ աֆիվ տիլէմէյէ նասիհաթ էթտի. լաքին սէօզլէրի ֆաիտէ էթմէտիյինտէ՝ էօլմէք վագիֆիմ պիլէ տիյիլ, թա քիւչիւք չա-

ղըմտան օնուն իչխին չալըշըյօրսմ, հագգ ուղրունա էօլէն էօլմէգ էպէտի եաշար վէ լաքին ա փատիշահ սանա եագըշմագ ըտը պու թարզ հարէքէթ էթմէք, կիգլիճէ խաինլըղլա զէհիր իչխրիպ էօլտուրմէնին ասլընէ իտի. փատիշահըն, իսթէտիյին վագթ էօմրիւմ էլինտէ իտի, աշքեար տախի էօլտուրմէյէ էմր էտէպիլիր իտին տէյիպ սօֆրատան գալգտը, վէ Ալլահ՝ էթտիյի քէմլիյէ պէտէլ օնա էյլիք վէրսին տէյի խայր տուա էթտի:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա սարայընա չէքիլտիյինտէ րէճալ քիպարլարտան վէ քահանալարտան տախի չօղու պիլէսինճէ կիտիպ փատոզէհր իլէ օնու գուրթարմաղա չալըշըր ըտըլար. լաքին ազիզ ՆԵրսէսին կէօզիւնէ կէչիճի էօմր պիր շէյ կէօրիւնմէյիպ՝ օլ պիր տիւնեա իւզէրինէ օնլարա նասիհաթ վէրտի վէ էնճամ վագթիյլէ կէօրտիւյիւ րուհայը օնլարա նագլ էտիպ էրմէնիսթանըն խարապ օլաճաղընը, Ալշակունի սօյունտան փատիշահլըղըն գալգաճաղընը, վէ տահա չօգ շէյլէր օնլարա փէշինէն անլաթտը: Եավաշ եավաշ զէհր իչէրիսինտէ ազըպ ճիյէրինի փարէ փարչէ էթտիյինտէ աղզընտան սէլ կիպի գան կէլէր իտի. ազիզ քէնտիյի ալտըրմատան սօն թէատրիքինի կէօրտիւ վէ էօլտուրէնին իւ-

զերինէ երինէ տուա էթտիքատէն ասնրա փաք բուհինի եարատըճըրընըն էլինէ թէալիմ էյլէտի։ Ազիզ խադ նէ գաատար Ս. Ներսէսատէն էվվէլ էօլմուշլուսէ տէ խբիաինին եօրթուսու պիր կիւնտէ թուրթուլուր. պու ազիզ տախի պիայնիհէն Ս. Ներսես կիպի ալշապ կէօնիւլլիւ վէ Ալլահ մուհապպէթ իյլէ թուրթուշմուշ պիր քիշի իտի. Ս. Ներսես Ըմթամպօլա կիլթիյի վագթ խադ ատրկուսագը եպիսկոպոս էտիպ քէնտի եերինէ վէքիլ նասպ էթմիշ իտի։ Օնուն սիւրկիւնէ կիլթմէյլէ խայլի զէման ազիզ խադ եալընըզ գալըպ ուսթաալընըն էօրնէյի իւզրէ ճէմիաթը իտարէ էտէր իտի։ Արշակ փատիշահ նահապգ եէրէ պիր տէֆա չօգ կիւնահըզ ճանըար զըրտըզընտա, խադ՝ հուզուրինէ չըգըպ էթտիյի քէմլիքլէրի եիւզիւնէ վուրտու, վէ օնուն էմրիյլէ էօլիւմէ հիւքմ օլտուչատա տա խըտըմլարընըն եարտըմըյլա գուրթուլուպ՝ թէնհահատէ ազիզ էօմրիւնիւ պիթիրտի։

Ն Ո Ց Ե Մ Բ Ե Ր 20

Ս. ՈՒՈՄԸՆՈՍ

Պու ազիզ եահուտիսթան թագուֆընատան օլուպ Ալլահ վէրկիսէ էմմալի լութֆըլարը թա քիշիք չաղընատան էյիյէ գուլ-

լանտըլը իշին սարկաւագըդ մէրթէպէ-
սինէ տախէրմիշ իտի: Էֆէնտիմիզին 303
աէնէսինտէ Անթաքեա շէհրինէ կիթմէ-
սիյլէ օրատա չօգլարընըն տին ուղրունա
եհյիթճէ շէհիտ օլմասընըվէ պազըլարընըն
տախի գօրգուլարընատան տինլէրինի թէրք
էթտիքլէրինի կէօրիւպ՝ պու մազուլէլէրի
էպէտի էօլիւմ թէհլիքէսինտէն գուր-
թարմազա գալկինէ պիր ճահիպ ղայրէթ
կէլտի:

Պիր տէֆա վուրթխանէ էօնիւնէ կիտիպ
տուրսուս, վէ կիրիպ չըգանլարը թազիր-
լէր իտի. շէհր հաքիմինատէն պիլէ չէքին-
մէյիպ օնուն տախի էթտիքլէրինի եիւ-
զինէ վուրունճա, պու էօվքէլէնտի, վէ
օրատա էլիյլէ պիր շամար վուրտուգտան
ածնրա թուրթուպ էնտէսի սըրա կէթիր-
մէյէ էմր էթտի: Տիվան գուրտուպ հու-
զուրինէ կէթիրթտիյինատէ էյրի չէհրէ
իլէ գօրգունճ իաքէնճէ ալաթլարը էօ-
նիւնէ գօյարագ ապիդի ֆիքրինատէն չէ-
վիրմէյէ ումար ըտը. վէրէճէյի իաքէն-
ճէլէրին պիր ճիւզի լէզզէթինի ալտրմազ
իշին արգատընա վուրմայա էմր էյլէտի.
վուրանլար էօրուլտու՝ լաքին ապիդ Ո-
մանտա նիյէթինատէ գալի տուրտու: Յօնրա
ատրպ թէհնինի տէմիր թարագլար իլէ
գազտարլար, չէնէպինին էթինի արդրտու-
լար վէ քէմիքլէրինէ վարընճայատագ

սիվըի պիզլէր սաիլարըտըլար. փարէ փարչէ օլմուշ թէնինին եարալարընաան սէլ կիպի գան ագարըտըյսա տա՝ ազից տույմազ կիպի տուրուր, տուա էաէր վ. Ալլահա շիւքր սունար ըտը։

Հաքիմ հադգընաան կէլէմէտիյինէ գըզըպ տահա եէնի իճաատլար արատրըլընտա, Ռոմանոս՝ Փիքրիմին գաւիլէյինի իապաթ էթմէ իչին պօշա չալըշմա, խաքէնճէ վէրէրէք պիր շէյ էաէճէյին եօք. Ալլահ քէնաիյէ կիւվէնէնլէրի պրըագմայ, էյէր տէտիքլէրիմէ ինանմազսաան քրիսթիյանլարսան պիր չօճուգ կէթիրթ ծնա սօր, վէ հադգը ծնսաան էօյրէն տէտի։ Հաքիմին իգնիյլէ հուզուրունէ կէթիրիլտի. Ռոմանոս, Սէօյլէ օղուլ, տօղրու Ալլահմըն եօխսա պունլարըն ալլահ տէտիքլէրի փութլարաճմը թաւիմալը տէյի սօրտուղունտա՝ չօճուգ Եվրի կէօյիւ եարատան քրիսթիյանլարըն թաւիտրըլը Ալլահա սէճտէ գըլմալը տէյի ճէվապ վէրտի։ Հաքիմ գըզտը, վէ եիւգիւնէ վուրսատգ քիմ պունու սանա էօյրէթտի տէյինճէ, Վալիտէմ, տէյի ճէվապ վէրտի։ Վալիտէսինի կէթիրտիլէր վէ էօնիւնտէ չօճուգա էգլէյէթ վէրիր խոիլէր, վէ խայլի գէման սապր էթտիքտէն սօնրա, գէվալը մսարմ պիր ապ սու տէյի չալըրտը, վէ վալիտէսի Սապր էթ օլտմ, էպէտի սու փու-

նարընա չօղա վարմագ եէթիշէճէքսին
ուէմէյէ գալմասար չօճուղուն պաշընը
քէսթիլէր, վէ վալիտէսի ուէվինէրէք էվ-
լասընըն պաշընը վէ թէնինի գուճաղընա
սլըպ շէհիտ անասը օլսում ուէյի ուէվի-
նիր իտի։

Օնատան սօնրա Ռամանոսու թէքրար
թէֆթիշ էտիպ նիյէթինաէ գալի պուլ-
տուղունատա ալթէշ ալթմաղա սիճիլ քէս-
թի. լաքին միւճիղէթիլէ ալթէշ ուէօն-
տիւյինատ տիլինի քէսթիլտի, վէ օնուն
տախի հէքմէթ իլէ տիւզէլմէսինատ՝ պիր
կէճէ իփ իլէ պօղատս, վէ գահիտ քիշիլէր
թէնինի սլըպ կիղլէճէ կիւմիւլէր։

ԸՆՆՕՒՅՈՒՄՆ ԿՈՒՍՈՒՆ

ՎԻլէսէի շէրիֆ պու կիւն Գուտսի շէրիֆ քիլիսէսի իշինատ ապկ Պիքիրին Ալահա սունուլմասընըն եօրթ ուսունու թուրար։ Պու իքի թիւրլիւ օլար ուսու. պիր՝ Մուհամէտին էյքի այնի իւզրէ, եանի հէր վալիտէ՝ էյքէք էվլատընը գըրդ կիւն սօնրա վէ գըլ էվլատընր ուէջանէն կիւն սօնրա Ալահըն քիլիսէսինէ կէթիրիպ սունմալըյըտը. պու ատէթ էվլատլար հազրընա սունմագ տէնիլիրիտիյսէ տէ վալի-

աելէր Հազդընա տա թէմիզլէնիպ փաք-
լէնամէք տէնիլիր իտի. օլ պիրինի ահա ու
նէզր իլէ իրատէթէն. բէնտիյի Ալլահա
տանանլար էթմէլիյիտիլէր. վէ պու
մադուլէլէր իշին տախի գուտսի շէ-
րիֆտէ վէ ճիվարընտա մախսուս խա-
նէլէր եափըլմըշ ըտը. քի իսթէյէն էր-
քէք վէ գարը օլմուշ կիտէր վէ պիրիսկի-
րինտէն այրը ուաքին օլուր, աթալարընըն
վէ եախօտ. բէնտիլէրինին. քէսթիքլէրի
վազթ գատար Ալլահըն խըզմէթինէ մէշ-
գուլ օլուրտուլար. վէ պուննլարըն պաշ-
լըճա իշլէրի. քիլիսէնին թադըմլարընը
տուզմէք վէ եախօտ պունա. քէզալէնք
ախէր խըզմէթլէր էթմէք իտի:

Ս. Պաղալարտան պաղըլարընըն թախ-
մինի շու տուր. քի, ազիզ Պիքիրին աթա-
լարը Յովակիմ վէ Աննա էվլատըզ գա-
լըպ մահճուպ օլուրտուլար, վէ նէ գա-
տար եաշլարընը ալմըշտըյատլար տա
էյէր Ալլահ բէճալարընը գատուլ էտիպ
պիր էվլատ վէրմէք օլուրսա՝ օնու քի-
լիսէ իշինտէ քէնտի խըզմէթինէ տունմա-
գա ահա էթմիշ իտիլէր: Ալլահ թէտալա
բէճալարընը գատուլ էթտի վէ տահա
մէնէնտի տիւնեայա կէլմէմիշ պիր կիւզէլ
փաք վէ քեամիլ գըզ էվլատ օնլարա
վէրճէք էյլէտի: Իւչ ակնէ միգատարի
եանլարընտա օնու ատգլատըլար. վէ ոօն-

բա նէ գատար օնտան մահրում օլմագ
ամը կէլերիտիյաէ ու՝ ահալարընը թէք-
միլ էթմէ իչին օնու Ալլահըն խըզմէ-
թինէ սունտուլար։

Լաքին ազիզ Պէքիրին քէնտի քէն-
տիյի Ալլահա սունմայա օլան աշգը աթա-
լարընընքինաէն աշաղա ոէյիլ իտի.
օնլարըն ահար իձրաատնա քէնտիյի հա-
ղըը կէօսթէրտիքտաէն սօնրա՝ օլ չաղտա
ագլը եէթիք՝ քիմէ սունուլտուղունու
ատնանլարտան գիտաէ թանրտարդը իչին,
վագթ գայպ էթմէտաէն պիր ան էվվէլ
դուրպանըն թէքմիլ օլմաարընը արզու էր
իտի։ Արզուսունէ մալիք օլուպ՝ Մարիամ
գալպտաէն նէչէթ էտէն պիր գաչ սէօզ
իլէ աթալարընա վէտա էթտիքտաէն սօն-
րա քէնտի քէնտինէ պաշգաարընըն ևար-
տըմընա միւհթաճ օլմատան պիր ագիմ
վէ ազիզ մուհապպէթ իլէ տէրէճէտաէն
տէրէճէյէ շըգըպ միհրապըն էօնիւնէ
վարտը, վէ թարիֆ օլունմադ բիայէթլի
թարդ վէ թէվազու իլէ քէնտիյի Ալլահա
սունտու, շէօյլէ քի օնաէն պու թարդ
հարէքէթինի կէօրէնլէրին ևիւրէյի գալ-
դըպ էօքիւր էօքիւր ագլար լարըլտար։

Պուննլատան գաթի նագար Մարիամըն
սունուլմատը պաշգալարըն սունուլմատը-
նա պէնգէմէդ իտի. պագըլտարը՝ աթալարը
խաթէյօր տէյի քէնտիլէրի էթտիքլէրինի

***

պիլմէտէն սունուլուրուտուլար, պազըլարը
աթալարընատան այրըլմազ խաթէմէյիպ
աղլայարագ վէ սըզլայարագ օրատա գա-
լըրըարլար. վէ հիչ պիրիսի էթտիյինին
մանատարնը պիլմէզ իտի, լաքին ազիզ պի-
քիրին նուէթտու աչըզ օլատուղու իչին,
հիւանի իրատէթիյլէ, քիւլլիյէն քէն-
տիսինի Ալլահըն խրպմէթինէ սունատու:
Ջէմանի էվայիլտէ պաշդա ատամլար տա,
թօփրագլարընըն մահսուլունատան վէ ե-
խօտ սէչմէ տուվարլարընատան Ալլահա
գուրպան սունմուշ տուրլար, լաքին Մա-
րիամընը դուրպանը վուքլուդ, լութֆ, սէ-
մալի ինայէթ վէ ֆազուլէթ պապինտէ
հէփիսինի կէչիրտի: Նամուս իւզրէ թէմ-
պիհ օլան ատէթ պիլմէյիքտէն ոնըրա
Մարիամ ատախ քէնտիյի Ալլահըն խըզ-
մէթինէ սունմուշ ախէր պիքիրլէրին սը-
րաալընա կիրտի, վէ Ս. Յովհէփ իլէ տիւյիւն
էտինճէյէտէք օրատա գալար: Օլ միւա-
տէթ իչինատէ կէչիրտիյի էօմր թամրընը
թարիֆ էթմէտէն իսէ ֆիքը էթմէք
պէլքի տահա գօլայ տը. հէր իչի վէ
տիւշինճէսի ինսանատան իսէ մէլիք իչի
վէ տիւշինճէսինէ թէշպիհ օլունապիլիր
իտի: Ս. Յերոնիմոսուն թարիֆի իւզրէ
աղլըզ Պիքը հէր արզատուշլարընատան իլէրի
կիթմէյէ ղայրէթ էտէր իտի. ֆազուլէթ-
տէ օնլարատան իւսթիւն օլատուղու կիպի

ատատա տախի վէ ֆէթապի միւգատէսին սէօզլէրինին մանասընը անլամատա, Ալլահ մուհամմէթի աթէշինտէ, փաքլըգտա վէ ճէմի ֆազուլէթէ օլան աշգուխպատէթինատ օնլարտան իւաթիւն իւտիւ: Ս. Ամբրոսիոս տախի ազիզ պիքիրին էօմրիւ թարզինի շահիրտլէրինէ Ֆօրնէք կէթիրիպ, Մարիամ եալընըզ թէն իլէ տէյիլ, իլլա ճանը իլէ տախի փաք վէ պիքիր իտի, գալպի թէմիզ, ալչագ կէօնիւլլիւ, սէօզիւնտէ տիգգաթը, հէր ֆէնե էյլիք իսթէր, ֆօտուլլուգտան գաչար, կէօզիւ փաք, վէ հէր հարէքէթլէրի բապութալը, տիշարըգի աթվարը տէրսունի փաքլըղընա նիշանէ իտի, լազըմընտան զիատէ ույուշմագ, վէ թէնի ույուգույա տալտըղընատա ճանը այըգ վէ ույանըգ տուրուր ուտու, տէր: Պազի ազիզ պապալարըն թախմինինճէ, ազիզ Մերեէմ քիլիսէյէ կիրտիյի կիպի էօմրիւ օլտուգճա պիքիր գալմազա տախի ահտ էթմիշ տիր, վէ օնտան սօնրա օնուն իպրէթի իւզրէ պիքր գալանլարա քէնտի էօրնէք օլմուշ տուր: Թա ագլինէ մալիք օլտուղու տագիգէատէն պիր աճիպ էօմր թարզիյլէ Ալլահա մագպուլ օլմազա չալըշմըշ տըր. վէ պու զայրէթինէ պէտէլ տախի Ալլահտան զանիմէթ իլէ լութֆլարա նայլ օլմասընա հիչ շիւպհէ եօգ տուր: Քիլիսէի շէրիֆ տախի պունու

պիէրէվ օնու ճէննէթաւ քէնաիյէ շի-
ֆաաթճը թուքուպ ճէմի ապիզէրին
սուլթանը իւնվանըյլա թէամիյէ էտեր:
Օլ սուրէթաէն տախի պէյլէ պիր ութուլ
կէչէր շէֆաաթճըյա նէ գաատար իդդէթ
վէ իքրամ էթաէք չոզ սայըլմազ, հէր
էթտիյիմիզ եինե պիզիմ խայըրմըզա
տէօնէր:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 22

Ա. ՐԵՐԵԳԱՄ

ԱՆՑՈՒՈՓԱՑԻ

Պու ապիզին տօղատուզու մահալլ Ան-
թաքիա շէհրինէ եագըն պիր գաատապայ
բաը, վէ Նուամերիանոս գրալըն էմրիյլէ
քրիսթիյանլար թուքուլտուլունատա Բա-
րատամ տախի էլէ տուշուպ Անթաքիա
շէհրինտէ զընտաննա դօնուլսուս: Պիր
գաչ կիւն միւսուլինտէն ասնրա մէմլէքէ-
թին պիւյիւկ տիվան գուրուպ ապզի
հուզուրինէ չալըշտը, վէ ատըն նէ տիր
ատյի սօրսուս: Բարատամ ատը տէյինճէ
զէվգէննմէյէ պաշլատը վէ քրիսթիյան-
լըղընը իսպաթ էտինճէ խըշմա կէլտի:
Պու պապտէ արատարընատա խայլի միւճա-
տէլէր օլուպ՝ օնուն ֆիքրինի չէվիրէ-
մէտիյինտէ իպքէնճէ վէրտի, վէ ինճէ չը-

պուգլար իլէ տէօյտիւրիւպ դրալըն էմրինէ միւթի օլմազա վէ ալլահլարա գուրպան սունմազա զօր էտէր իտի: Թէքլիֆի գապուլ օլունմատըղընտա եիւքսէք եէրտէն աստրըպ տէմիր թարագլա թէնինի դալըմազա էմր էթտի, վէ վագթ վագթ եարտըմճըմ տըր՝ տէտիյին Ալլահ եարդըմ էտէ՛յօրմու տէյի ասրար ըտը. Բարագամ Էվվէթ շիմտիյէ գատար եարտըմ էթտի վէ շիմտէն ասնրա եինէ էտէճէք տիր տէմէսինտէ, Շու պուննամըշ իսթիյարը շիմտիլիք գընտանտա ամթըն տէյի էմր էթտի:

Պիր գաշ կիւն ասնրա թէքրար հուպուրինէ չագըրըպ թէֆթիշ էթտի վէ տախը իւքէնճէլէրտէն մատտէ ապալարը պիրի պիրինտէն չըգընճայտատ իքի թարագֆտան ապիկի չէքթիրտի. լաքին ապիկ Բարագամ պուննունա տա կէվշէմէյիկ եագընրդ կէօյիւ վէ եէրի եարտան քրիսթիյանլարըն Ալլահրնա այճոէ գըրարմ տէյի չագըրըը ըտը: Հաքիմ խըտատանրդ էլինի աչըն վէ իշինէ քիւնլիւք գօյուպ միհրապըն ալթընա թուքտուն վէ ամէշ վէրին, էյէր տայանամայրդ քիւնլիւյիւ ամէշ իւգէրինէ տէօքէրտէ, գուրպան սունմուշ կիպի օլուր, տէյինճէ, ապիկ հիչ չէքինմէտէն էլինի ամէշին իւսթիւնէ թուքտու վէ տալա գըմըլ-

տաթմատը, շէօյլէ քի սինիրլէրի շէքիլիպ եավաշ եավաշ պիւզիւլմէյէ պաշլատը վէ եանա եանա օրթասընան տէլիք ա-շըլատը. պու ազիմ իւքէնճէյէ սապր էտէ-րէք ազիկ՝ ճանընը եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 23

Ս. ԳՐԻԳՈՐ

ԱԳՐԻԳԵՆՑԱՑԻ

Մէշհուր սուսընտա Ագրիգենտ շէհ-րինէն ալթը միլ ուզագ գասապատա քրիսթիյան ալթալարտան 560 սա պու ազիզ տիւնեայա կէլտի: Սէքիզ եաշընա վարտըղընտա ալթալարընըն րէճասընա մէպնի իլմ վէ ֆազուլէթ թահսիլի իշին Դամիանոս իսմինտէ պիր ազիմ վէ իսպա-տէթքեար քիշիյէ թէսլիմ օլունտու վէ ղայրէթքէշ օլտուղու իշին քի-լիսէ խըզմէթինէ սունուլուպ կէճէ կիւն-տիւզ կիւզել սէսիյլէ քիլիսէ իշինտէ Ալլահա ղէպուրլէր վէ սէնալէր օղուրու-սու: Քիլիսէ քիւթիւյիւնտէ Ս. Բարսե-ղին էօմրիւ հիքեայէսինի օղույուպ օնա պէնզէր օլմազա գալգինէ պիր հէվէս

կէլտի վէ պու պապտէ զարիպլիք իլէ եօլա
չըգըպ մէշրըգ մանտալթ ըլըարընա գիյարէթ
էթ մէյէ գարար վէրտի: Օն ափքիզ եա-
շընտա իքէն պու ֆիքր իլէ քիլիսէտէ
խայլի տուտտան ածնրա կէճէլէյն օտա-
արնա տէօնիւպ ույուգույա տալմասընտա
էնտէ էնտէյէ իքի տէֆա պիր ադամիպ սէս
իշիթտի. վէ գալգըպ գուլագ վէրմէսին-
տէ տույտու քի չաղըրան ուսթատը տէ-
յիլ, իլա Ալլահըն մէյէի կէլմիշ՝ գալգ,
բէճան գապուլ օլունտու, եարըն սապահ
վադթ գայպ էթմէտէն եօլա չըգ, տէյօ-
րտու: Ակիպ շադ օլուպ հարպիճէ
տէնիզ գրյրընա էնտի վէ հազըր
կէմի պուլուպ պինտի վէ իւչ կիւն իշինտէ
կարքեդոնա չըգտը: Օրատա տէօրթ կիւն
ածնրա ալէմ պէյան օլմասընտա շէհրին
բուհանի թարիգաթ ընտան չօգ իթիպար
պուլտու, վէ Ալլահըն թէրթիպէյլէ Օս-
մատան կէլմէ Մարկոս նամինտէ պիր
ադէդ գահիտէ բուսթ կէլիպ օնունլա պէ-
բապէր խայլի եէրլէր վէ մանտալթըլար
կէզտիքտէն ածնրա Գնւտսի շէրիֆէ տախլ
օլտու: Օրատա գալմադա քէնտիսի գա-
րար վէրտիյինտէ՝ Մարկոս օլ պիք արգա-
տաշլարըյլա օնտան այրըլտը վէ Սիչի-
լիայա եէթիշտիյինտէ՝ օղլումուզու գայպ
էթտիք տէյի ադլայան աթալարընա՝ ա-
զիզին նէրէտէ վէ նէ տէրէճէ ֆալու-

լեթոե օրմասընը խոպէր վէրիպ շագ էթոե։

Գուռոսի շէրիճ փոթրիկքի Գրիզորսն էյիլէյինե վուրուլսու վէ սարկաուզ էոիպ սրղիսինե պինայէն մանոսոթը-լարա գէյսրէթ էթմէյ իչն վէրոե։ Իւք էվվել Զէմթինլիք տաղընսա օլան մա-նոսոթըս կիոիպ պիր ունէ միգոսարի օրսոս էյլինոե վէ ասնրս իչ չէօլէրէ վարրպ տէօրթ ունէ դոսոր սս օրսոս պիր աչիմ վէ ապկ գահիսին էլե ա-թընսա իչմ վէ ֆոպուլէթ թահսիլինոե թէրպիյե օլսու։ Օնոսան Գուռոսի շէրիճէ ուղրայրպ ասնրս Ընթոպէիսյս կիթոե վէ Լարին օրսոս չոմ օլուպ բահոթ պու-լասաբընսա պիր ունէ ասնրս Ըսթոսմ պօլս կիթոե վէ Ս. Սարդիս մանոս-թըրընսա օթուրսու։ Ադ վոպթ գար-ֆընսա օրսոս սս սոր չոդմոսընսա՝ շէհր փոթրիքի օնու թէճրիպէ էթմէկ իսթէոե, վէ ումսուդունդսան դիոոե ալիմ, արիֆ վէ զէքի պուլունմոսընսա ևանընս սլոր, վէ Գրիզոր Ալահըն եար-սոմդոս օ էոէրլէրոե պոշ գալոորմը շ հէրանթիոլէրին չօղունս ալահանի իւ-մէյլէ գարշը գօսու։

Օ էոէրլէրոե Ադրիզենս շէհրին եպիս-կոպոսս էօլուպ եէրինե օթուրսաճագ քիշի հադդընս ճէմաթ իքի ֆըրգա

օլտու, վէ արաւարընտա ուղևշամատրգ-
լարընտա մասևահաթ Ղօմայա դաւտար
եէթիշահ: Վագթին փափա հաղրէթլէրի
արաւարընը պուլմադա նէ դաւտար չալըշ-
տըյտա տա շարէսի օլմատը վէ օլ սէպէպ-
տէն մէլուլ վէ մահդուն եաթադա կիր-
միշ իսի. պիրտէ կէճէլէյն բուլյասընտա
պետրտա վէ պօղտա ստաքեալլար կէօրիւ-
նիւպ ծնու թէսէլլի էթտիքտէն սօնրա
Գրիգորս կէօսթէրտիլէր, վէ ծնու արա
վէ պու, Ագրիգենտի իւզէրինէ եպիսկոպոս
հյլէ տէյին կէօրիւնմէդ օլտուլար: Ագիկ
խայլի եէրլէրտէ արանըպ էնճամ պաղէ
իչինտէ եէշիլմիքլէր արաասընտա սադլան-
մըշ պուլտուգլարընտա իրտահթինէ գար-
շը ալտըլար վէ փափանըն հուզուրինէ չը-
դաւտըլար, քի կէօրտիւյիւ պիրլէ բու-
յասը ագլընա կէլիպ թանըտը, վէ ծնու
էօփտիւքտէն սօնրա եանընա օթուրմադա
տավէթ էտէր վէ Ալահըն կէօսթէրտի-
յինի պիրէր պիրէր նագլ էթմէք իսթէր
իսի: Լաքին Գրիգոր հէր շէյի էվվէլինա-
տէն տույուպ այադընա տիւշտիւ վէ հիշ
պիր թիւրլիւ պու ազիմ փայէյի դադուլ
էթմէք իսթէմէդ իսիյտէ տէ սօն սօնուն-
տա պաշ էյտի:

Քիւթահիինէ վարըպ օթուրտուղունտա
ճէմիաթը արաասընտա սիրաէթ էթմիշ պէտ
խուլտարը դաւտընմայա չօդ ղայրէթ էթ-

տի. Ալևահ թէալա հայրենիքների միաճի-
պէ իշլեմէ գումվէթի տախի օնա իհսան
էյլէտի, շէյլէ քի հէր վարտրլը եէրլէր-
տէ խասթէլէրի էօնիւնէ գօրբտրլար վէ օ՝
ազիզ հաչընընիշանըյլա հէր ճինս իլլէթ-
լէրէ կիրիֆթար օլմուշլարա շիֆա վէրիր
իտի: Լաքին խասմիմիզ շէյթան ազիզին
էլէյլէ օլան օլ գատար էյլիքլէրի չէքէ-
մէյիպ պիր գաչ ֆէսատքեար եէտիյլէ քի
օնուն եէրինէ կէչմէ արզուսինատ իտիլէր,
իւզերինէ թիւրլիւ պիւհթանլար աթտը-
լար: Պիր ֆահիշէ վէ Ալևահտան գօրգմազ
գարըյա փարա եէտիրիպ օնուն շէհատէ-
թիյլէ ազիզի կիւնահքեար պէյան էթ-
տիլէր վէ օմայա գատար անլաթտրլար
վէ օրատա տավլաը կէօրիւնիւնճէյէտէք
պիր սէնէ միգտարի մահպուս գալտը:
Ցօնրա մէճլիս օլուպ քէնտիսի տավլաճը-
լարը էօնիւնէ մուրաֆա օլմայա չաղըրըլ-
տըղընտա իֆթիխրա էտէն կիւնահքեար
գարը ճինտէն չարփըլտը վէ ցօնրա ազիզին
տուատը պէրէքեաթըյլա գուրթուլուպ
հէր շէյի եէրլի եէրինճէ պէյան էթտի-
յինտէ գապահաթլըլար թուրթուլտու վէ
Գրիգոր տահա զիատէ իֆթիպար պուլա-
րադ քիւրսիսինէ տէօնտիւ: Թէքրար
քիլիսեսի հադգընա չօգ չալըշըպ ացո
կիւնէրինի թէնհատէ կէչիրմէ հէվէսիյ-
լէ պիր կիզլի եէրէ չէքիլտի վէ տուպայա

ՀԷշլու՛լ օլարագ փաք լու՛հինի եարաարը-
ճըաբնըն էլինէ թէալիմ էյլէտի։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 24

Ս· ԳՈՐԻԳՈՍ

ՍՓՅՆՉԵԼԱԳՈՐԾ

Պու ազից նիքաար շէհրինաէ փուԹ-
փէրէսԹ վէ ոյղատէ աԹաԼարտան տօղ-
տու։ Թա քիւշիւք չաղընտան տիւնեա
դէվգու սէֆաԼարընա գարշը օլու՛ագ ար-
դիւսիւ ֆադաԹ Թէնհայա շէքիլդէք վէ
իլմէ ԹաԼիագ օլմագըաը։ Ագըյլս ԹաԼ-
ԼարընըՆ ԹաՀտըԼը եափմա ալլահԼարընը
տախԹէլիյինի Թանըյըագ կէրշէք Ալլահընը
արգաաընա տիւշտիւ վէ պու լմաաընտա
վաֆԹիգ օլու՛ագ քիւԼէյէն քէնտիյի
օնու՛ն իըգմէԹինէ ֆիտա էյլէտի։ Իլմ
ԹաՀսիլի իշինէ նամատար Խաքէնատրիյէ մէ-
տրէսինէ վարտրընտա խօճաատաշԼարը
արատընտա ԹաԹԼը մէշրէպի վէ հէր
շէյտէն զիատէ փայքըագա օլան արզիւսիյէ
պիր Թանէձէք օլատ, վէ գըզդանըագ
ֆէնա խարէԹԼէրիյէ օնու՛ քէնտիլէրինէ
ույատմամատըգԼարընտա փատա գու՛վվէ-
ԹիյԼէ իւզէրինէ իֆԹիհաԼար ալԹտրըար
վէ Լաքին պաշԼըճա բիւշվէԹ եէյէն ֆա-

հիշէ Ալլահտան գաղէպինի ալըպ սօնրա Գրիգորուն տուատըպիրէքեաթըյլա շինֆա պուլմասընտա, կիւնահարգլըղըյլա իւք մուճիզէ իշլէմէ նամը չըգտը: Տիւնեէվի իլմ թահսիլինտէն սօնրա Պիրմեղիանոս հէմշէհրիսիյլէ ալլահանի իլմ էօյրէնմէյէ թալիպ օլուպ պէշ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա վիլայէթինէ տէօնտիւ, վէ նէ գատար տիւնեայա սօզմագ իսթէտիլէր իսէ տէ քէնտիսի գուլագ ատմայրպ չէքիլտի վէ եալընըզ Ալլահըն խըզմէթինէ քէնտիյի վէրտի. սօնրա տախի քահանայ վէ եպիսկոպոս օլտու: Օնտան սօնրա տուա իլէ ադիզ Պիքիրին վէ Յովհաննէս աւետարանիչին եարտըմընը տիլէյիպ շէհիրէ կիրտի, փութխանէլէրի եըգտը վէ ալլահանի քէլամլէրիյլէ չօգ փութփէրէսթլէր վաքթիդ էթտի: Պիր տէֆա էքի դարտաշ մապէյնինտէ պիր քիւշիւք կէօլ հատդընտա նիդա փէյատա օլուպ պիրիպիրինին էօմրիւնէ դաալթ էթտիլէր, ադիզ ախէր թարդ ծնլարը ուղուշաբդատաղընտա տուա դուվվէթիյլէ կէօլիւ գուրտուպ գավլայը մէն էթտի: Պիր քէրէ էքի Եհուտի ադիզ ալտուրպ սօնրա իւղէրինէ կիւլմէք իսթէտիլէր. կէչէճէյի գօլ իսթիւնտէ պիրիսի տուրէթէն էօլիւ կիպի եաթըպ օլ պիրիսի պաշը ուճունտա տուրմուշ աղլար ըտը. ադիլին օրտայա կէլ-

տիյինի կէօրեւիյինաէ, եալվարըրըմ հա-
լիմէ պաղ, արգասաշըմ ափանարդ տիւշ-
տիւ էօլէ գալար, կէօմէճէք քէֆինիմ
պիլէ եօզ, քերաքէնին պիր փարչասընը
իւզերինէ պըրագ տէյի չաղըրըը բար·
Գրիգոր օնուն բէճասընա պինայէն քէ-
րաքէսինի չըգարըդ եաթանըն իւզերինէ
ամաը, վէ եօլունա կիթտի: Օլ պիրիսի
կիւլէրէք արգասաշընըն եանընա վարար,
վէ լաքին ճէվապ ալմասըդընաա՝ էօլմէ-
սինի անլայրդ շաշա գալար:

Ադիգին գայրէթիյլէ ճէմի շէհր էհա-
լիսի տէօնտիւյինաէ՝ փութփէրէսթլէրին
թահրիքիյլէ փասիշահ գուրմ չըգարար
վէ ճէմի տինտարլար տալըտրգլարընաա
Գրիգոր տախի պիր չէօլէ չէքիլտի վէ
մէզարլար օգումայա թալիպ օլուրս-
տու: Շէհր վալիսի թարաֆընաան օնու
թութմադ իչին իւզերինէ կէլէնլէր՝ կէօ-
րէմէդ օլտուգլարընաա Ալլահըն հիքմէ-
թինի թանըյդրդ իչլերինտէն պաղըլարը
տօղրու տինի գապուլ էթտիլէր:

Ախեր տէֆա տուայա տուրուր իքէն
իհսանի իլահիյլէ գուրմին քէսիլէճէյինի
վիշինէն տույուդ շահրդլերինէ խապէր
վէրտի, վէ ոօնրա պիլէլերինճէ շէհիրէ
տէօնիւդ Քրիստոսէն ուղրունա գանգա-
րընը տէօքէն շէհիրլերին թէնլերինի
թօփլատը վէ ալայ իլէ կիչմտու: Պուն-

տան պէտք է քրիստոսի հաղորդնա ախէր չօգ խայրը չէլէր էթտիքտէն սօնրա ադիգ բուհինի եարատըճըսըրըն էլինէ թէսլիմ էտիպ իւճրէթինի ալմադ իչին հասրէթինի չէքտիյի էպէտի ճէննէթ մէքեանըրնա նայլ օլտու:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 25

Ս. ՅՈՒԼԻԱՆԱՅ ԿՈՉՅՈՒ

Իգնիք չէհրինտէ Ափրիկանոս նամինտէ պիր քիշիզատէ եաշար բոր. պուդուն Ցուլիանէ իսմիյլէ պիր թանէճիք գըզը վար բոր.քի պիմէնէնա հիւանիւ վէ ախէր թաղիաթ վէրմիսի ֆաղիւլէթլէրի իչին ճէմի շէհր ւհալիսինին չալըշմի քէնտիյէ ճէլալ էտ!ր իտի: Փէտէրի վուլթփէրէսթ օլտուգատան մատա, քրիսթիյանլարըն տա պաշ տիւշմանլյրտը: Էզճիւմլէ Ցուլիանէ պիր թագրիպ իլէ քրիսթիյան տինինէ աշինա օլուպ օնուն թալիմաթլարընտա թէրպիյէ օլտուգատան սօնրա կիզլիճէ վաֆթիպ օլտու վէ պիքիրլիյին Ալլահա մադպուլ օլմաըրնը անլայրպ քէնտիյի քիւլիյէն օնուն խըզմէթինէ սունտու:

Տէվլէթ խըզմէթինտէ պուլունան հա-լինէ էյի պիր տէլի գանլը Ցուլիանէնին ալթալարընա կիտիպ փիքրինի աշտը վէ

ծնու ալմագ իսթէտի։ Պունլար գըղլարը-
նըն պաշընատան կէչէն շէյլէրտէն հիչ
խապէրլէրի օլմայրդ ծնա սիւալ էթմէտէն
աէօղ վէրտիլէր։ Նէվճիվան ծնլարըն աէօ-
զիւնէ նէ գատար ինանտը վէ աէվինտիյ-
աէ տէ՝ Յուլիանէյէ կիտիպ պու խապէրի
վէրտի վէ ծնուն տախի բիզատընը տիլէտի։
Յուլիանէ Ալլահա էթտիյի ահտը պիր-
տէն պիրէ պէյան էթմէք իսթէմէյիպ
թիւրլիւ գաչամագ աէօզլէր իլէ ավուն-
տուրտու, վէլհասլ նէ գատար ծնուն
վիայէտի պիւյիւք իսէ տէ, քէնտինին հիչ
պիր թիւրլիւ ծնու պէրմիւրատ էտէմէյէ-
ճէյինի պէյան էյլէտի։ Պիր կիւն կէլիպ
թէքրար Յուլիանէյի օ ֆիքրատէ պու-
տուղունտա պիր ազ աէրթճէ աէօյլէտի
վէ եալվարտը քի ալթալարը գայլ օլտուգ-
տան ածնրա զայրի քէնտիտի տէ պաշ էյ-
սին վէ պու մատահաթը ուզաթմատըն։
Յուլիանէ պիր մահճուպ ալթվար իլէ պու
տէտիյին նամալ օլապիլէր, պէն քրիսթի-
յանրմ վէ սէն փուլթփէրէսթսին, հազգ
պիր Ալլահըն ճարիյէտի շէյթան էսիրի
օլմուշ ճան իլէ պիրլիք էտէմէգ աէյինճէ,
նէվճիվան ալթ իսթ օլտու վէ տէր
ազատ ալիգէնին փէտէրի Ափրիկանտա
կիտիպ տույտուղունտ նագլ էթտի, վէ
տուրէթէն քէնտիյի ալտանմրշ կէօս-
թէրիպ, էյէր աէօգիւնիւ թուխտուպ գը-

զընը վէրմէզսէ գրալա խապէր վէրէճէյինի թէհտիտ էտէր իտի: Փէտէրինին ասըլ մատտէտէն խապէրի օլմայըպ զայէթ եխբէյի գալգտը վէ օնուն էօնիւնտէ գըզընը չաղըրըպ տէլիգանլընըն պիւյիւքլիւյիւնիւ վէ հիւքմիւնիւ նագլ էյտիքտէն սօնրա օնուն իրատէթինէ գարշը կէլմէմէյէ նասիհաթ վէրիր իտի: Լաքին Ցուլիանէ Փիքրինտէն տէօնմէյիպ՝ պէն քրիսթիյանըմ, օ տախի քրիսթիյան օլմազսա խաթէմէմ տէր իտի: Թահթըլըզլա օնուն հագգընտան կէլէմէյէճէյինի անլայըպ նուֆուզ, էօրֆ վէ իսքէնճէ գօրգուսուլա օնու ալլամագ խաթէտի, էօնիւնտէ օնու գամշըլաթտը, սիլլէ վուրտու, վէ սօնրա պիր ֆէննա զընտաննա աթտը. վէ արտընտան պիր գաշ կիւն կէչտիքտէն սօնրա ՆԷյէ գարար վէրտին տէյի սօրտու, վէ էվվէլքի կիպի պուլտուղունտա գրալըն ֆէրմանը վէ էմրի իւզրէ շէհր պիւյիւյինէ խապէր վէրտի վէ պու թարիգ իւզրէ քէնտիյէ աշիգ օլան նէվճիվանըն էլինէ կէչտի: Պու իլք էվվէլ պին թիւրլիւ վաատլար իլէ օնու գաձանմայա չալըշտը, քրիսթիյանլըղընըն նէ զարարը վարմըշ, խաթէտիյին կիպի էինէ իճրաատընը էտէպիլէրսին. էյէր էօմրիւմտէն գօրգմայտըմ պէն տէ խաթէյէրէք քրիսթիյան օլուբտուտում տէյինա-

ձէ, Յուլիանէ Աէն կէշլիճի էօմրիւնուէն
գօրգատան, էպէտի էօմրիւմուէն պէն
նիճէ գօրգմայրմ. աէօգիւնէ միւթի օլուր-
սամ ածու էօգ էպէտի էյլէնջէլերի գայպ
էտէրիմ տէյի, տահա գիսատէ թիթրէմէլի
տէյիլմիյիմ. խայր ֆէնքրիմի չէվիրմէմ,
աէօգիւմուէն տէօնմէմ, քրիսթիյանըմ, վէ
քրիսթիյան օլմայան իլէ էվլէնմէմ տէ-
յէրէք մէրսանէ ճէվապ վէրմիյինուէ,
նէվճիվան էօվքէսինուէն ալթէշէ տէօ-
նիւպ ապիզէյէ իսքէնճէլեր վէրմէյէ պաշ-
լատը: Վէ գալմանէ ապիզէյի խիւրսիւ
խաշ էթուէքուէն ածրա հապատ ալթատը:
Ալահըն ճարիյէսի հէր շէյի սապր իլէ
չէքուի վէ ատա րէյինուէն տէօնմէսի.
Ալահուան ֆապամ տիլէյի օյուտու քի
քէնտիյէ գուվվէթ վէրսին քի իսմի շէ-
րիֆի իշէն տահա գիսատէ չէքմէյէ թէ-
համմիւլ էտէպիլսին:

Ալահըն պըրագմատըլա պիր տէֆա
շէյթան մէլէք քիտֆէթինէ կիրիպ հապս-
ուա օնա կէօրիւնուիւ, վէ թէսէլլի էթ-
ուէքուէն ածրա՝ Ալահ թարաֆընուան
ուանա կէլմիշ իմ, վէ խապէր վէրիր իմ
քի շիմտիյէ գատար օնա կէօսթէրուիյին
սատագամթուան հազը էթմիշ ուիր, վէ
շիմտէն ածրա օլ տէլի գանլընըն կէօն-
լիւնիւ տէ խոշ էտէրսէն կիւճիւնէ կէլ-
մէզ, տէյի պէյան էթտի: Յուլիանէ

պաշտան այսպա գատարի իմբրեմէյ պաշ-
լատը, վէ տուա իլէ Ալլահա իլթիճաէտիպ
իրատէսինի տիլէմէտէ իքէն օ կէօրիւնէ-
նին շէյթան օլմասընը ատլատը վէ թա-
գաթը եէթիշտիքճէ օնա գարշը գօտու վէ
Քրիատտու պըրագըպ վուրմուշտուր էե տար
օլմատան իսէ պին տէֆա էօլմէմի եէյ տա-
յարըմ տէյի թէքրարլայարագ օնու եա-
նընտան գօվմու: Ախիրէյի պիրլէ կէօ-
տէն կէրշէք Ալլահըն մէլէյի էնիպ եարա-
լարընա շիֆա վէրտի վէ տահա շէքէճէյի
իպէնճէլէրի խաթըրընա պըրագըպ եիւրէք
վէրտի: Հապատան եինէ տիվանա չըգա-
րըլտըղընտա Հաքիմ եարալարընը տիւ-
զէլմիշ կէօրիւպ շաշտը, վէ Հազգընտան
կէլմէ իշին ախէր իպէնճէլէր թէրթիպ
էթտի: Եէր իւզէրինէ ալթէշ եապըպ
ազիզէյի քէօղ իւզէրինէ եաթըրտը, վէ
լաքին օնուն տուտաը պէրէքեաթըյլա
ալթէշ ուօնմէմինտէ, պիր գայնար ատ
գաղանը իշինէ ալթարըտը, օրատա ատ
ատղ վէ քէտէրսիզ գալըպ Ալլահա ու-
նալէր օգումատընտա տահա օն ուէքիզ եա-
շընտա իքէն պաշընը քէսմէյէ էմր էթտի:
Խճրա օլուպ ազիզէ կէօյլէր ճէնննէթինէ
նայլ օլտու, վէ լաքին քէնտինի էթտիյի
քէմլիքլէրէ մուգապէլէ պիր ուէֆա ու-
նիզ իւզէրինտէ կիտէր իքէն ֆուրթու-
նայա թուքուլուպ կէմիսի փարչալանտը,

վէ պիր գըլըձա տիւշտիւկիւնտէ քէնտի կիպի զալըմ ճանտալարլար էլինէ տիւշտիւ վէ օնլարտան փարէ փարչէ օլտու։

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 26

Ս· ԿԼԵՄԷՍ ԲՕՄԸ

ՀԱՑՐԱՊԵՏԻ

Ա· պետրա Բօմաոա վազ էթտիկի վագթ՝ Դոռետիանոս գրալըն իւբսմլըլըն-ան կղեմէս օնա կէլիպ պիր ազ սէօյլէշ-տիքտէն ոօնրա փութփուէրէսթլէրին քէօր-լուքլէրինի թանըտըղընտա՝ քրիսթիյան օլտու վէ իպտաէթ վէ ֆազուլէթ պա-պինտէ օլ դաատար իլէրիլէտի քի՝ փութ-փուէրէսթլէրի տէօնտուրմէ իշին Պօղոս առաքեալա եարտըմ էտէր իտի։ Նզհար էթտիյի գայրէթի, վէ ֆազուլէթլի էօմ-րի իշին Ղինոս վէ Ապոլոս փտիտալարտան ոօնրա՝ իշխունճի քէնտիսի օլտու։ Պա-ալիմ մանտըպա եէթիշմէսիյէ՝ Քիլիսէի շէրիֆէ չօղ խայրլը շէյլէր էթտի, շէ-հիրի եէտիյէ պէօլյուպ հէր պիրինէ այրը այրը պիրէր քեամիսպ պօտու քի Քրիս-տոստան ուղրունա էօմրլէրինի ֆիտա էտէն շէհիտլէրին էթտիքլէրինի, ֆազուլէթ-լէրինի, էօմրլէրինին վէ էօլումլէրինին թարզընը ոօնրատան կէլէճէքլէր իշին պիր

էր թէ ինչ էտիպ քրիստոս պայտ էթանէր։

Հէր կին վազ վերմէյ օլան զայրէթի իզտիյատ պուլուր ուտու, ազիզին սէօզնե տինլէյէնլէրին չօզու տէօնմէտէն կիտէզ խոխէր, շէօյլե քի Գոռնէլիոս զրալըն զըզ զատուշը Ֆլորէնս պիր տէֆա իշլէթմէտե քրիստոնեայ օլսու վէ էօմրիս օլսուգճա պէքիրլէյինի Աղլահա տունմայա ահատունէզը էթտի։ Պու ազիզ պիր միւճիզէ իլե Սիմոնիս նամ ոճխու շէհր պաշլըն տախի քրիստոնեայ էթմիշ տիր։ Մէզքիւր քիշի պիր տէֆա կիզլեճէ քրիստոնեայլարըն ճէմ օլսուզու մահալէ կիտիպ զատըրըն օլսուսա ապամայ իշին վէ քրիստոնեայլարըն խպատէթ պապինտէ նէ եափտըգլարըն կէօրմէ իշին կիզլէնտի. լաքին Աղլահ ճան իլէ քէօր օլան քիշինին թէն կէօզլէրինի քէօր վէ կէօրմէզ էթտի, շէօյլե քի իմտատ տիլէր վէ էլ վէրիպ տըշարը չըզարմայա եալվարըր բար։ Ս. Պէտրոս ֆիլհալ եաներնա վարար վէ պիր զրատա աէօզտէն ասնրա կէօզլէրինի աչըպ քրիստոնեայ տինին սլըրլարըրը օնա պէյան էթտի վէ զայլ օլուպ զատըլ էթմէսինտէ վաֆթիյլ լութֆունու իհսան էյլէտի։ Տրոյանոս զրալ ազիզին էթտիկլէրինի տույտուզունտա եավաշ եավաշ ձէմի փուխփուխլէր տէօնէ-

ձէքլէր տէյի գօրգուղնուան օնու պիր էպանի առայա սիւրտիւ վէ ալիզ օնաս տախի պիր իքի պինտէն թէճաուզ սիւրկիւն քրիսթիյանլար իլէ, մատէն գապմաղա, թաշ քէսմէյէ վէ ախեր աղըր խըզմէթլէր էթմէյէ էմր օլունաս։

Կերչի իլէք էվվէլ պու խըզմէթլէր՝ աղշմատըղնաան չօգ ադըր կէլիր իտի, լաքին ոօնրա ուսթաալ Քրիստոսուն չէքուէքլէրինի տիւշիւնէրէք Կէր չէյ խաֆիֆ կէօրիւնիւր իտիւ։ Օլ պիր արգատաշլարընը տախի չօգ ուէֆա ֆէնա Կալտէ կէօրիւպ ալահանի սէօզլէրիյլէ թէսէլլի էտէր իտի. վէ իւզէրլէրինէ նադըր օլանլարըն եիւրէյինի քէնտիլէրէ ճէլպ էթմէ իչին Ալահ թէալա գուրտունուն էլիյլէ պիր ադամըպ միւճիզէ իշլէտի։ Սիւրկիւն օլտուդլարը տաա իչինտէ սու չօգ օլմատըղը Կալտէ՝ Կէփիսինատէն զիատէ քէնտիլէր սըզընթը չէքէր իտիլէր, օլ ուէպատէն ադիզ տուայա տուրուպ Ալահտան տիլէտի քի քէնտի ճէմիաթընը տուտուպ էօլտիւրմէսին. տուտը պիթտիքտէն ոօնրա պադտը քի գարշըսընտաքի դայա իւզէրինտէ պիր գուզու տուրմուշ տանքի այտը իլէ տուչուն տամարընը կէօսթէրիր իտի։ Ս. Կղեմէս պուննու կէօրտիւյիւ պիրլէ գադմայը ալտը վէ իւք վուրշտա պիրտէն թոպ իլէ պէրտագ տու

ֆըշգըրըպ ճէմի քրիսթիյանլարտան պաշ-
գա օլ պիր իգթիզատ օլանլար տա գու-
լանըը ըտըլար: Պու հիքմէթ իւզէրինէ
եէքիւն ճէզիրէ էհալիսի տօղրու տինի
թանըտը: Փութ փափազլարը օլան ալա-
մէթի գրալա անլաթտըգլարընտա՝ տէմ
եօլլանըլըպ ճէմի քրիսթիյանլարը, ալէ-
խուտա օնլարըն պաշը Ս. Կղեմէսի չէ-
վիրմէյէ չալըշըրլար ըտը. լաքին չարէսի
օլմատըղընտա էնճամ քրիսթիյանլար
թէնինի ալըպ թափմատընլար տէյի ապէ-
զի պիր կէմիյէ գօտուրթտուլար վէ աչը-
ղա չըգարըգտան սօնրա պօղազընա պիր
ադըր տէմիր պաղլայըպ տէնիզին տիպինէ
ամտըլար: Տինիզ գըյըսընտա ճէմ օլ-
մուշ քրիսթիյանլար խայլի զէման օնուն
հազըրնա տուա էթտիքտէն սօնրա պի-
րիպիրինտէն այրըլմազ խաթէրիտիլէր,
լաքին իչլէրինտէն պազըլարը, պիր ազ
տուա էտէլիմ, պէլքի Ալլահ՝ ադիզին
թէնինի գարայա եօլտար տա ալըրըզ տէյի
օնլարը էյլէնտիրիր իքէն, տէնիզին տույս
եավաշ եավաշ չէքիլմէյէ պաշլատը շէօյ-
լէ քի խաթէյէն օնուն տույա տիւշտիւյիւ
եէրէ գատար վարըպ պիր ադիմ միճի-
զէթ կէօրտիւլէր, եանի տէնիզ օրթա-
սընտա մարմօր թաշտան եափմա պիր
կիւզէլ քիւչիւք քիլիսէ վէ Ս. Կղեմէս
այրը պիր իչէնտէ թաշ իչինտէ եաթար

ըսաը: Պու հիքմէթին իւզէրինէ շաղ օլուպ նէ գաւսար օնուն ազիզ թէնինի էվէ կէօթիւրմէք ը իսթէտիլէր իսէ տէ, գապիլի օլմասը: Խայլի սէնէլէր օրատա էօյլէ ճէմիաթատան իթիպար պուլտուգատան սօնրա էնճամ Ալլահըն պէյան էթմէսիյլէ օրատան գալտըրտըլար վէ Թօմայա կէօթիւրտիւլէր:

ՆՕՑԵՄԲԵՐ 27

Ս· ՄՆՈՒԿԻՒՈՒՄՈՍ

Թօմա գրալը Դեկոս տիւշմանլարընա գարշը ճէնք աչըպ սավաշտըղընտա պու ազիզ տախի օնուն օրտուսունատյրտը: Գրալըն մէմուլի իւզրէ ճէնք չափուճագ պիթմէյիպ պաղէն տիւշմանը պօզուպ վէ չօգ տէֆա տախի օնատան պօղուլտուղունա՝ իշի իլէրի վարմազ վէ ագըպէթի տախի պէլլի տէյիլ իտի: Մեռկիւռիոս պիր տէֆա պիր միւնէվվէր քիշի կէօրիւնիւպ՝ Մէռկիւռիոս գօրդմա, սանա եարտըմ էթմէյէ իրտալ օլունմուշում, ա՛լ շու գրալըճը վէ տիւշմանը վուր, լաքին ֆիւթուհաթատան սօնրա Ալլահընը ուսուլթմա տէյիպ կէօրիւնմէզ օլտու: Ազիզ օնուն Ալլահ մէլէյի օլտուղունու պիլմէյիպ օրտու իշինտէ էմր էտէն պէօյիւքլէր-

ան պիրինի զանն էտէրէք գըլըճը էլինէ ալտը վէ տիւշման իչինէ սիւրատ էթտի. օնլարըն ատրաքէրիյէ ախէր պիւյիւքլէրինի վուրուպ կէրի տէօնտիւ, վէ գրալտան ատրտարըզ փայէսինէ նայլ օլտու: Սօնրա Դեկտա իլէ պէրապէր եօլա չըզտը վէ կիտէր իքէն՝ գրալ պիր մահալտէ ալտահլարըն էթտիքլէրի իհտանա թէշէքքիւրէն գուրպան ատնմատ իչին փուրթանայէ կիթտի. ապէզ պիր թապրիկ իլէ օրատան սիվիշտիյինատէ, եանընտա պուլտունանլար օնտուն էթտիյինի վէ քրիսթիյան օլմաըրնը գրալտա տուդուրտուլար: Նաքին Մեռկիւռիոս օլ կիւնլէրտէ Թէքրար էվվէլքի կէօրունիւշիւ մէլէյի կէօրունուպ Ալլահըն ուղրունա չէքիճէքլէրինի տուդմուշ վէ Հապըրլանմըշ ըտը:

Դեկտա օնտուն Հապդրնա օլան շիքեայէթ իւչ էվվէլ ինանմադ իսթէմէյօրտու. սօնրա թէֆթիշ էտիպ քրիսթիյան վէ ատօվիտնատ վէ ֆիքրինտէ դաալի պուլմադընտա թէաճճիւպ էթտի, վէ թաթլը ատօվլէր իլէ օնտա գանտրտումադտընտա փայէլէրինի ալտըպ գընտանա ամթարտը: Պիր գաշ կիւն սօնրա Հուդուրինէ չադըրտպ թէքրար օնտա իսթեամէթ էթմէյէ չալըշտը, վէ լաքին Հէր թէքլիֆի բէտտա օլունտուպալտըհ տէյի թահտիտնամէ ետտը գարշը օնտան ատօվլէրինի տուդունմա իս-

քինճե վերմէյ պաշլատը. տէօրթ գա-
ղըդա պաղըյըդ հավայա գալդըրըդը, վե
ոէօվլու եէրինե վարմատըղընատա թէնինի
տէլիք տէլիք էտիպ ալթընատան ամէշ
վէրտի, վե եինե իսթէտիյինի էթտիրէ-
մէտիյինատե էօլում հիյէթինատե զընատանա
ամատըդատ: Պիր գաչ կիւն ասնդա իւմի-
ինե գալշը տահա օնուն ատղ օլտու-
ղունու տույունճա թէքրար էօնիւնե կէ-
թիրթտի, վե ոէնի քիմ տիւզէլթտի տէյն
ասդատա. Եէրի կէօյու եարատան Ալլա-
հըմըն մէյէյի կէլիպ եարալադըդմա շիֆա
վէրտի տէյինճէ, գրալ կիւլմէյե պաշլատը
վե օլան հիքմէթի պիւյիւճիւլիւյե ադվ
էտիպ թէքրար եէնի իսքէնճէլէր հազըր-
լատը: Լաքին հիչ պիր վէճհիլե չէվիրե-
մէտիյինատե ըէճալ քիպարըյլա մէշվա-
ըէթ էտիպ իպրէթի ալէմ իչին ասքէր
էօնիւնատե սաթուր իլե պաշը քէսիլմին
տէյի սիճիլ քէստի:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 28

Ս· ՀԻՀԻԼԻԱ ԿՈՉՈՒ

Վոսրթ ադըճըդըզըն ոէվիիւլիւ ադու-
ոէսի Հէչիլիա թա քիւչիւք չաղընատան
քրիսթիյանըդ թ ալիմաթ լադընատա թէր-
պիյե օլուպ՝ Քրիստոսա քէնտիյի տունատու

վէ ասլա օնուն մուհասպէթինուէն այ-
րըլմամաղ իչին պիքիրլիք ահտիյէ օնու
քէնտիյէ կիւվէյի սէչտի: Հէր ան պիլէ-
սինճէ պիր Ինճիլի շէրիֆ կէլտիրիպ հէր
կիւն պիրէր պապ օղուր վէ Քրիստոսա
պէնզէր օլմազա չալըշըր ըտը: Քէնտիսի
պու ֆիքիրատ իլգէն ալթալարը օնու Վաղե-
րիանոս իամինատ պիր նամտար վէ զէնկին
տէլի գանըլըյա վէրմէյէ սէօղ վէրտիլէր, վէ
օնլարըն իրատէթինէ գարշը կէլմէմէ իչին
ազիզէ պաշ էյտի: Տիւյուն կիւնիւ կէլ-
տի, վէ հէվիսի շազըրդ իչինատէ իքէն ե-
լընըզ օնա տէրտ, միհնէթ վէ ատնքի է-
լում կիւնիւ իտի. էզճումլէ իամիտինի
Ալլահա գօյուպ ատէթի իւզրէ իչտէն
գապա բուպաարընը կիյինատիքտէն սօնրա
սրըմալը լիպաալարընը իւզէրինէ ալտը վէ
ալթուն ըրզագլարընը թագընտը, վէ իչ
կիւն էվվէլ օրուճ վէ փէրհիդ թուլթա-
րագ Ալլահըն եարտըմընը տիլէտի:

Պու թարիդ իւզրէ միւյիւն շէնլիյի
պիթիպ ադշամ օլտուղունտա Վաղերիա-
նոս զէվճէսինին օտաարնա կիրտի. Ձէչի-
լիա Ալլահտան գուվվէթ ալըպ պիր ածախ
ճէսարէթ վէ հափիմլիյլէ, Վալերիա-
նոս պիլէսին. քի պէն քէնտիմի պիր մէլէք
հիմայէթի ալթընա գօմուշում, պիքիր-
լէյիմէ օ սիյանէթ էտէճէք, օլ ափափ-
տէն էյէր Ալլահը կիւճէնտիրմէք իսթէ-

մէզսէն գըլըմա ոօգանմա տէյինճէ ղէվճի
ալթ իւալթ օլաու. վէ լաքին ազիզէ իւալթէ
կէթիրիպ՝ ֆըիսթիյանըմ վէ պէքիրլէյիմի
Ալլահա սունմուշում, սէօզիւմտէ սաարդ
տուրմազսամ օնու ինճիտիրիմ տէմէսին-
տէ, պիր ալ եիւբէյի բահալթլանսը վէ
եանընա պիլէ վարմայա ճէսարէթ էթմէ-
տէն, Էյէր շու հիմայէթճիմ տէտիյին
մէլէյի պիր եօլ կէօրէյիտիմ պէն տէ սէ-
նին կիպի ֆըիսթիյան օլուրուտում տէ-
յինճէ, Զէհիլիա Վաֆթիզ օլուպ Ալլահ
իլէ պարըշմատան օնու կէօրէմէզսին տէյի
ճէվապ վէրտի:

Վաղերիանոս պու մէլէյի կէօրմէ ար-
զուսույլէ թուրթուշուպ վաֆթիզ օլմադա
սէօզ վէրտի, վէ Զէհիլիանըն պէյան էթ-
մէսիյլէ զուլմ սէպէպիյլէ կիզլէնմիշ օլան
Փաֆիա Հաղրէթլէրինի պուլուպ օնտան
տին թալիմաթլարընը էօյրէնտի վէ վաֆ-
թիզ օլուս, վէ սօնրա էվինէ տէօնիւպ
զէվճէսինին օտասընա կիրտիյինտէ օնու
տուատա պուլուս. քի եանընտա արզու-
լէտիյի մէլէք տախի տուրմուշ օնա սի-
յանէթ էտէր իտի: Վաղերիանոս պու
հէքմէթի կէօրտիւյինտէ սէվինճինտէն
նէ տէյէճէյինի պիլմէդ իտի: Էսքի չէքիլ-
միշ տուրէթլէրէ պագտարագ մէլէյին էլին-
տէ զէմպագտան վէ կիւլտէն եապմա իքի
իսթիֆան վարտը. քի պիրինի Զէհիլիայա

վէ օլ պիրինի Վալերիանոս առնար վէ պու պիր պէրկիւզարա թէշէքքիւրէն ինքիսի առ եէրէ գաիսանրպ քէնտիլէրինի առնառուլար։ Օլ արուս Վալերիանոսուն պիրատէրի Տիբերիոս օնլարը կէօրմէյէ կէլսի վէ հէր օլանը առյուպ վաֆթիկ օլառուպտունառ՝ օլ հինքմէթլի մէլէյի քէնառի առ առախ կէօրսիւ։

Պու ինքի գարնառաշլարըն քրիսթիյան օլմնար առօրթ նառս չալ օլուպ թառթառլար վէ ֆինքրլէրինառէ գալի գալարգլարընառս գաթլէ էմր օլունառ։ Սօնրա Ձէշիլիայը թուրթառլար, վի ինքի շէհիրլէրին խագինէսինի օնառան խաթէր խիլէր, լաքին օ՝ առթրպ Ֆուգարէլէրէ առալթառմ առէյի ձէվառ վէրմէսինառէ վալի էօվքէսինառէն Հայդրառատ Անիառ թուրթուն վէ ալառհլարըն խառնէսինէ կէօթիրիւն էյէր էմրիմ իւզրէ օնլարա գուրսան առնարառ գապահաթը ալվ օլունուլար, առյիպ շէքիլառ։ Հառառլար ֆինհալ Ձէշիլիառըն իւզէրինէ առիշիպ օնառ պալլառարլար վէ սիւրիքլէյէրէք վառթխառնէյէ կէօթիւրիւրլէր, լաքին եօլառա կիառէր ինքէն ագնպէ օլ առրձէ թէէսիրլի քէլառմլար ուէօյլէրիառի քի ձէմի Հառառլար օնառն ուէօգինէ ույուպ քրիսթիյան օլառուլար։ Չարիմ պունառ առյառառառպունառա էվվէլքինառէն գիառառ խրշմա

կէլեսպ ազիզէյի էվինէ կիմ իրթատի վէ հասմամը եադտըրըպ եավաշճա էօլսիւն տէյի իչինէ աթտը. պիր կիւն վէ պիր կէճէ օրատա գալտը, վէ աթէշին տէրէճէսի կիմատիքճէ արթտը, լաքին ազիզէյէ հիչ պիր քէսէր վէրմէտի: Ալէ հասալ ախէր թարպ հադգընատան կէլէմէյէճէյինէ էյիտէն գանըպ օնուն տա պաշընը քէսմէյէ էմր էթտի. ճէլատ իչ տէֆա սաթըրը եալտըրատատըպ պաշընը վուրուսալքին իչ տէֆա տա քէսէմէտի. Ճէչիլիա եէրէ տիւշտիւ վէ ճէլատ՝ գօրգուսունատան գաչըպ կիմատի: Ազիզէ օլ հալտէ իչ կիւն տահա եաշատը, վէ օրատա քէնտիյի կէօրմէյէ կէլէնլէրէ չօգ խայրըը սէօզլէր սէօյլէյիպ ճէննէթ եօլունու աշատը, վէ եալվարտը քի քէնտի օմիտուատուզու եէր իսմիւնէ պիր քիլիսէ եափըլսըն:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 29

Ս· ՏՐԴԱՏ, ԵՐԱԽՏՆ ՍՈՒՐ-ԹԱՆ ՎԱՔ ԽՈՍՐՈՎԻԴՈՒԽՏ

Ներմինիոսի վսատիշահը Տրդատ Խոսրովուն օղլուդատու, տօղուշտան իրի եարը, արգալը, գուվվէթլի, կիւզել վէ գահրէմանլար ինտիտէ նատիր իւլ էմ-

ատ։ Մուղեր վէ միւֆթոխ Ընտակ վէտէ-
բինի հիւէ իւէ էօլտիւրտիւճուէ շահ-
զատէ Տրդատ իւէ Հէմշէրիի խոսրովի-
դուխտ գրբդընտան գուրմուլտու, Ար-
տաւազդ իսմինտէ ընճալ քիպարըն պիրի
Տրդատը Գայէրիյէ գաշըրտը, վէ Օտայ
նամինտէ ախէր պիր ոյդատէ քիշի խոս-
րովիդուխտու Անի գալէմինէ կէօմիւրիւպ
ատգատը։ Տրդատ ոճնրա Բօմպայա կէօ-
միւրիւտու վէ օրտու իշինէ կիրտի։
Ղայէթ գուվվէթլի օլուպ պիր ատֆա
ազըն ճանդաարտըր իւէ կիւրէշմուպ
գուտուրմուշ պուղարտըրն պույնուզտա-
րընը պիր սիլահ իւէ գօփտարտը, վէ
ախէր քէրէ տօրտ տիգինն կիտէր ամ
ատրատարընը էլինէ թուպուպ կէրի չէ-
կիրտի։ Պունտարտան պաշգա պիր տիւշ-
ման փատիշահիւէ կիւրէշէպ եէնտիյինտէ
Վիոկղետիանոսան պունտա մուգատէվ
Իրմէնիսմէն իւգէրինէ փատիշահ թա-
կէին օրտուտու վէ գրտա ատքէրինէ զամի
թօփրաղընտա կէլտի, տիւշմանտարընը վու-
րուպ օրտանտ գօվտու վէ քէնտի վէտէ-
րինին թախթընա օմուրտու։ Օնտան
Ալան փատիշահընըն գրգը Աշխէնի ատը,
վէ գրդատրտուշը Խոսրովիդուխտու տա
ատրտյա չաղըրըպ չօղ իմիսարա եէմիշ-
տիրտի, քի տատա տիւնեատյա կիրմիյիպ
էօմրիւ օրտուգճա պիքիրտէն եաշտը։

Վէ լաքին քէրլամէլի փատիշահ թախ-
թէ ճիւլուս էթմէնին ալլահլարըն ինա-
յէթինաէն ֆէհմ էտէրէք իլք սէնէլէրի
քրիսթիյանլարա գարշը զուլմ չըզարար
վէ էմէքտար վէ սաղլըգ պէնտէսի Գրի-
գորա պիլմէյէրէք չօգ իսքէնճէլէր վէրտի,
վէ էնճամ էօլսիւն տէյի օնու պիր գանը
գույուլա աթտըրտը, վէ էլինտէն կէլտիկ
գաղար քրիսթիյանլըղը ւօղ էթմէյէ
չալըշըր բար: Արասընտան օն տէօրթ
սէնէ գաղար սօնրա՝ Թօնտատան գաշ-
ըն Հռիփսիմեանլար կէլիպ Տրդատըն
էմրիյլէ էօլտիւլէր վէ փատիշահ իւչ կիւն
սօնրա ալա կիթտիյինտէ Ալլահ թարա-
ֆընտան զաղէպ ուղրայըպ ինտան չէք-
լինի գայպ էթտի, վէ ճանավարլար իչինէ
գաթը ըլուպ օրմանլարտա օնլար իլէ կէզէր
վէ օթլանըր բար: Ալլահ թէալա գէվալը
վաթանըմըզը փութլար զօրունտան գու-
թարմագ իսթէյիպ էթտիյի քէմլիքլէրէ
պէտէլ պէլատընը պուլմուշ փատիշա-
հըն գըզ գարտաշը Խոսրովիդուխտ՝ օն
տէօրթ սէնէ էվվէլ գույուլա աթըլմըշ
Գրիգորուն տող օրմանընը պէյան էթտի,
վէ օնու չալըրըպ սէօզլէնտի թուխմագ-
տանըզ գաղէպլէրտէն գուրթուլմագընըզ
տէյէրէք՝ էնճամինտէ Ս. Գրիգոր չըզա-
րըլտը վէ Ալլահ օնուն էլինէ ճէմի ճին-
տէն չարփըլմըշ ճանլարա շիֆա վէրտի

վէ պիւթիւն վիլայէթի շէյխ-ի-ասլամլըղընա գուրթարըլդը քէնտի իզաաէթինէ տէօնտիւրմիւշ :

Պու թարիխ իլգիլէ Տրդատ շահը պուլուդ վաքթիդ օլմուշտուն սօնրա Ս. Գրիգոր լուսաւորիչին սէօզիւնէ իթաաթէն Ս. Հռիփսիմեանլարըն իսմինէ եափըլան քիլիսէնին թաշլարընը թաշլատը, վէ պիրլիքտէ ճէմի փուխթխանէլէրի երդըդ՝ Ալլահըն իսմի շէրիֆինէ իզաաէթխանէլէր եափտը, վէ ֆազիլէթ ամէլէրինտէ քէնտի էօրնէյիլէ ճիւմլէ րէճալ քիպարա վէ շէհր էհալիսինէ էյի իպրէթ օլուրուտու : Ս. Գրիգոր քէնտի եէրինէ օղլու Արիստակէսի գօյուդ Սեպուհ տանղընա չէքիլմէյինտէ, Ս. Տրդատ տախի օնտան այրըլմայըդ խայլի զէման օրատտա օնունդա զահիտանէ էօմր կէչիրիր իտի :

Ադէմ շահը Շապուհ քրիսթիյան տինինին օրատտա իշլէթիճար պուլմատընտա գըզգանըդ ադշա գուվվէթիյլէ միլլէթտէն տէօրթ քիշի գազանտը քի պիր տուզաղընա Տրդատը էօլմիւրիւդ թէքրար փուխփէրէսթլէրի օրթայա չըգարմազ իսթէր իսթիլէր : Պունլար իլէ ահէր իթթիֆագ էտէն չօզ օլուդ պիր կիւն ավտա օգ իլէ ազիզի եարդալատըլտը վէ արզիւլէրի միւճիպինճէ եարդասընտան էօլմէմէյինտէ մադէյնճիսինին էլինէ գէնը

իշխիպ միւէթին ևքինճի միւնէվվիրինի պու ազիզ թարիգ իւզրէ օրթատան գալդըրդըլար: Աշևէն սուլթան վէ փաքիզէ խասրովիդուխտ օնատան սօնրա պիր էյեամ տահա սարայատան վէ տիւնեատան թէնհայա չէքիլիպ Ալահըն թէմգինի իւզրէ եաշայըպ էճէլէրինէ էօլտիւլեր վէ ճէնանէթէ նայլ օլտուլար:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 30

Ս· ԸՆԾՈՒՆԱՑ ԱՌԱՔԵԱԼ

Պու ազիզ Ս· պետրոսուն գարտաշըյ-ը, գալիլեա էյալէթինատէն Բեթսայիդա շէհրինատէ տիւնեայա կէլիպ Յովհաննէս Մկրտիչին շաիրտի օլսու. վէ Յորդանան բրմադընդըն եանդընատա պիր պաշգա իսճատաշը իլէ տուրսուր իքէն, Քրիստոս օրայա կէլտիյինատէ ուսթալարը Յովհաննէս՝ իշթէ Ալահըն գուզուսու տէյէրէք Յիսուսու պէյան էթտիյինատէ Անդրէաս օլ պիր արգատաշըյլա Քրիստոսուն արգասընատան կիթտի վէ էրթէսի կիւն գարնատաշը Սիմոնու տա օնա կէթիրտի:

Էվէնատիմիզին սէօզիւ իւզրէ ճէմի ատաքեալար Տուհուլտահը գատոլ էտիպ Ինճիլի շէրիֆի վատ էթմէ իչէն տիւնեանըն սէօրթ թարափընա տաղըլմա-

լարընտա՝ Անդրէասըն գըտմէթինէ եւ պան միւէթլէր տիւշտիւ, քի ինսանլէրինտէ թարիֆ օլունմազ պիր ղայրէթ իլէ չալըշըպ վազը վէ միւճիւզէլէրիյլէ պինլէրճէ ճան Ալլահա գազանտը։ Սօնրա Փամթրատ շէհրինէ կէլտիյինտէ՝ էհալիսինին չօղուազիին քէլամլարընը գապուլ էթմէի իսէ տէ՝ շէհր վալիսի օնա գարշը գօտու։ Ազիզ մէրտանէ պունուն գարշըսընա չըղատը, վէ պիր ածահիպ ճէսարէթ իլէ, էյէր իսթէրսէն քի շէհր էհալիսի ասկի վալի վէ հաքիմ թանըսըն, նէ՞ իչլին մանի օլուրսուն քի ճէմի ինսանլարըն հաքիմի տօղրու Ալլահը տա թանըսըն, տէյինճէ, հաքիմ՝ Սուս օլ ասկին Ալլահընըն իւզէրինէ ասօհպէթ էթմէ, եէհուտիլէրտէն պիր խաչ իւզէրինէ կէրիլէն զաթնամըլ Ալլահ օլսպիլիր, տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ՝ Անդրէաս աղզընը աչըք վէ ազիզ տինիմիզին արըրլարընըն մանասընը վէրէրէք օնա կէօսթէրտի քի Քրիստոսուն խաչ իւզէրինտէ էօլմէսի զօրուլա տէյիլ իսի, իլլա պիզէ օլան մուհապպէթինի իչհար էթմէ իչին։ Շէհր վալիսի ասօղիւնիւ քէսթի վէ եա փուլ լարա գուրսան սունմայա վէ եախօտ քէսքին խաքէնճէ չէքմէյէ հազըր օլ տէյի խապէր վէրտի, լաքին ազիզ՝ պէն հէր կիւն հէմէզատըր հազդ պիր Ալլահա գուրսան սունարըմ, տէտի։ Հա-

քիմ էօվքէլէնիպ ալիզի պիր գարանլը զընատան իչինէ աթտըրտը, ճէմիաթ օնու փէտէրի կիպի ափվոխյի իչին զընտանա պօշատ վէ գուրթարմագ իսթէր իտի, վէ լաքին Անդրէաս եալվարտը վէ պըրատ-մատը քի չօգատան պէրի հասրէթինի չէք-տիյի շէհիտլիք թաճընա մանի օլսունլար: Էրթէսի կիւն հուզուրինէ չաղըրըպ թիւր-լիւ փայէլէր վատ էթտիյի հալտէ՝ Սէնին կէչիճի փայէլէրինատէ կէօզիւմ եօգ վէ էպէտի օլմայան իսքէնճէլէրինատէն հիչ գօրգմամ, ամմա սէն էպէտի վէ ածնու կէլմէգ գազէպլէրատէն գօրգ, եալանճը ալտահլարընը պրատ տէտի:

Հաքիմ պու ալտանի սէօզլէր իւզե-րինէ իսլամ օլմազագ եէրէ զիատէ գու-տուրտուպ օնու գամշըլաթտըգտան ածնրա, Ուսթանա պէնզէր օլ տէյէրէք՝ խաչ իւ-զերինէ կէրիպ էօլտիւրմէյէ սիճիլ քէտ-տի: Անդրէաս պու խապէրին իւզերինէ նէ գատար շազ օլուրտուլար՝ ճէմիաթ օլ գատար զիատէ գատավէթլէնիպ՝ ածնու պրատգմագ իսթէմէգ իտի. օլ սէպէպտէն թէքրար եալվարմագա մէճպուր օլտու: Ուգագտա իւզերինատէ էօլէճէյի խաչը տի-գիլմիշ կէօրտիւյիւնատէ, Ա՛ ալիզ սէվկիւ-լիւմ խաչ, նէ գատար սէնի արատըմ, վէ էնճամ արզիւմէ նայլ օլտում, տիւ-նէտատան գուրթար պէնի վէ ալիզ ատ-

թամբն եանընա կէօթիւր, ուէյէրէք եապլաշար վէ էօփուէքտէն սօնրա հա-
սապարըն մէրամբնճա պաղլանար: Խաչ
ուիքիլիպ եօղարը գալդըրըլընտա ազիզ
միմպէր իւզէրինտէն կիպի օրտտա թօփ
օլմուշ ճէմիաթա Ալլահ.քէլամընը սէօյլէր,
ուինտարըտա մէթանէթ վէրիր, վէ ուին-
ուիզէրէ Ալլահը թանըմայա նասիհաթ
էտէր իտի: Էքի կիւն օ հալտէ սարը
գալար. ճէմիաթ թէքրար օնու գուր-
թարմագ իսթէուիյինտէ պըրագմատը, վէ
լաքին իւչիւնճիւ կիւն միւսթաֆիլ օնու
աշտղա ալմայա գարար վէրտիքլէրինտէ՝
Ս. Անդրէաս կէօզլէրինի կէօյէ տօղրու
գալտըրըպ, Ա՛ ուէվկիւլիւ Յիտուսում, շու
արզուսինի չէքտիյիմ խաչ իւզէրինտէն
պըրագմա քի աշտղա ալընտար, իլա քէ-
բէմին իլէ պէնի սանա չաղըր քի պու-
տա թանըյըպ ուէվտիյիմտէն զիատէ ճէն-
նէթինտէ սէնի թանըյայըմ վէ ուէվէյիմ.
ա թաթը Յիտուս ճանըմը ալ, արզում
սէնի կէօրմէտէ սիր, ուէմիյէ զալմայըպ
կէօյտէն պիր նուր էնտի, վէ պիր ազ
օնրա րուհինի թէզէլիմ էյլէտի: Տինատար
Կոստանդիանոս գրալըն ուէվլէթի էյէա-
մինտէ ազիզին թէնի Ըսթամպօլա կէթի-
րիլտի, վէ խայլի սէնէլէր օրտտա գալ-
արդտան սօնրա Օսմայա թէպտիլ օլտու
քի Հալա պու կիւնէտէք պետրոս առա-
քեալըն քիլիսեսինտէ տուրուր:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1

Ս. ԵՐԻՍՏԱԿԱՑ, ՎՐԹԱՆԱՑ,

ՅՈՒՍԻԿ, ԳՐԻԳՈՐԻՍ ՎԷ ԴԱՆԻԷԼ

Ընկերակից վէ վըթանէս Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ պապամըզըն, Յուսիկ վէ Գրիգորիս Ս. վըթանէսին էվլատըլարը. Դանիէլ տախի Ս. Գրիգորուն շահրտի օլտուղու իշին օ տա ճան էվլատլարը արքատընա կիրէր, պունլարըն պէշի տէ Սլահըն լութֆուլա տօլտ օլուպ ազիզ տինիմիզ վէ միլլէթիմիզ հագգընա չօգ չալըշմըշ տրլար: Ս. Արիստակէս մանաթըտա պիւյիւպ ազլը պաշընա կէլինճէ նիկոմիդիա նամինատ պիր ֆալէթլի լահիպէ շահրտիք էտիպ օնտան հադդ եօլունու էօյրէնտի վէ եաշը քէմալէ եէթիշտիյինատ օնուն իգնիյէ պիր չէօլէ չէքիլտի վէ ատ վագթ զարֆըն տա նայլ օլտուղու լութֆ նուրույա ղայէթ փարլատը: Պունտան մատտա քէնտի մէշրէպի վէ մէյլինէ ույկուն շահրտէր պուլուպ Սլահըն թէմպիհլէրինի օնլարա էօյրէտիր իտի: Պիւյիւք գարատաշը վըթանէս իւղէրինէ նազըր օլանլարըն էլի ալթընտա իլմ վէ իպատէթ թահսիլինատ էյի թէրպիյէ օլուպ եաշը քէմալէ եէթիշտիյինատ տիւնեայա կիրտի, վէ Գրիգորիս վէ Յուսիկ իտմինատ

***

ինքի էքիպ էվլասալ օլաու ածնրա ճէմիաթըն իպրահիմնա տայանամայըպ քահանալըդ փայէսինի տէ ալար վէ էվլատլարըյլա պէրապէր ախէր քէնտիյէ կէլէնլէրէ Ալլահըն եօլունու աէօդ իլէ վէ իպրէթ իլէ էջրէսիր իտի: Ս. Գրիգոր մէմլէքէթիմիզի խիւտափէրէսաթլիյէ տէօնտիւրտիւքտէն ածնրա Սեպուհ տաղընա չէքիլտիյինտէ՝ Ս. Տրդատ օնուն ինքի օղլունուն տաղ օլմասընը տույուպ կէթիրթտի վէ պիլէմինճէ ալըպ ապիզին տաղ իչինտէ տաքին օլտուղու մաղարայա կիթտի վէ քէնտի եէրինէ պարի Արիստակէս օղլունու Էրմէնիաթան իւզէրինէ նատպ էյլէմէ իչին եալվարտը: Ս. Գրիգոր ֆազուլէթքեար փատիշահընն բէճասընա մէպնի շէհիրէ էնտի վէ պուլունան եպիսկոպոսլար իլէ մէշվարէթ էթտիքտէն ածնրա օղլու Արիստակէսի քէնտի եէրինէ օթուրթտու վէ վազթ վազթ գօնիպասընուտան շէհիրէ տէօնիւպ օնունըա պէրապէր քիլիսէ հազրընա լազըմ օլան շէյլէրի դայըրըբ ըտը:

Լուսաւորիչ պապամըդ Իգնիք մէճլիսինէ տավէթ օլունտուղունտա քէնտի եէրինէ օնու եօլտատը: Ս. Արիստակէս մէճլիստէն քիւրսիւսիւնէ տէօնտիւյինտէ քիւլլիյէն քէնտիյի քիլիսէսինին խայրընա չալըշմայա վէրտի. վէ խաթըր

կէօնիւլ պադմայըպ քէնարէյէ թէալիմ օլմուշ ճանլարա ճէննէթ եօլունու կէօս-
թէրիր իտի: Ալքեղայոս նամինատէ պիւ-
յիւքլէրատէն պիրի միւսթէհադդ օլսու-
ղու թադիր իչին ադիդէ ինճիսալ էտիպ
օնուն էօմրիւնէ գասթ էթտի, վէ պիր
կիւն Ս· Արիստակէս Ծոփք էյալէթինատէն
կէշէրիքէն միւֆտիտ Ալքեղայոս փուսու-
ատան չըդըպ իւզէրինէ հիւճիւմ էթտի
վէ գըլըճ իլէ ադիդի վուրուպ էօլտիւրտիւ:

Պու ադլանաճադ վէճհ իւզրէ ադիդ
վէֆաթ էթտիքդատէն ոօնրա մէշվարէթ
էտիպ Տրդատ փադիշահըն արզիւսիւ
իւզրէ մէրհումունէ պիւյիւք գարտաշըը Ս·
Վըթանէսի օնուն քիւրսիւինէ օթուրթ-
տուլար· վէ պու տախի փէտէրինատէն վէ
պիրատէրինատէն աշադա գալմատը: Քիւ-
լիյէն տիւնեա մէշհուրիյէթլէրինատէն չէ-
քիլիպ քէնարխինի Ալլահըն խըզմէթինէ
վէրտի: Իւք սէնէսի Տրդատ փադիշահըն
բէճաընա եօզ տէմէյիպ օղլու Գրիգորիսի
Աղուանլար իւզէրինէ կաթողիկոս գոսու,
վէ պու ադիդ տախի աթալարընըն էօր-
նէյի իւզրէ բէտուլանէ չալըշըը բտը: Շէհր
պիւյիւքլէրի օնուն սէրպէսթ լիյլէ քէնարի
էքսիքլիքլէրի իւզէրինէ սէօյլէմէխինի չէ-
քէմէյէրէք վիճդուտինի պիր թադրիպ
օրթատան գալարմադ իսթէրիտիլէրսէ
սէ՝ Տրդատան գօրդուդլարը իչին սէս

չըգարամապլտալար. լաքին օնուն էօլիւմ խապէրի կէլտիյի կիպի ապիզին իւզէրինէ գուտուրմուշ ճանավլար կիպի հիւճիւմ էթտիլէր վէ ամէ գուչլուլուն պաղլայըպ գայա վէ չալը արաալարընատա սիւրիւքլէյէրէք էօլտիւրտիւլէր:

Ս. Վըթանէս՝ ապիզ օղլունուն պու կիւունէ էօլմէսինի վէ օղ կիւնլէրտէ Տրդատ փատիշահըն տախի զէհիրլէնմէսինի տույուպ չօգ մահզուն օլտու վէ գալպի գըրըզ նամքէօր միլլէթի իւզէրինէ ապլար տուրտու ուտու. քէնտիսինին տախի փիշինէ տիւշէնլէր վէրք չօղուտու, լաքին Ալլահ պրատգմատը վէ միլլէթին խայրընա օնու հրճգ էթտի: Ամէն ամնդ Մոգտալի միլլէթ փատիշահրդ վէ տիւշմանլար եամէտալը օլտուգտան սօնրա միլլէթ պիւյիւքլէրինէն արզիւսինէ պինայէն Կոտսանդ գրալա արզուհալ եապըպ օնուն ադէրի գուվվէթիյլէ Տրդատըն օղլու Խոսրով էրմէնիսթան իւզէրինէ փատիշահ գօտուրմտու, վէ սօգուգ ամնէ սօնրա օ տախտ էօլտիւիւնատէ օնուն օղլու Տիրանը պիլէպինճէ ալըպ Գրալըն նէզտինէ կիմտի վէ օրատա փատիշահ նատպ էթտիրիպ պիլէպինճէ կէլտիրտի: Պունատան ապօյլէ նիչէ ամնէլէր տահա եաշայըպ միլլէթին խայրընա չօգ էյի նիզամլար գօտուգտան սօնրա էճէլիյլէ էօլուպ քէնտինտէն էվ-

վել ճէննէթէ նայլ օլան թաալլուգլե-
րինի պուլմայա կիթաի։

Քիւշիւք օղլու Յուսիկ ատունեայա կիր-
միշ իտի վէ պապ վէ Ամանագինէս իա-
մինաէ իքի օղուլլարը օլաուգաան ոճնրա
ատունեաաան չէքիլմիշ իտի։ Փէաէրի էօլ-
ատիւքաէ ճէմի ճէմիաթի իւմուէն ոճու-
աթ ալարընըն քիւրսիսինէ օթուրմաա-
լար, լաքին մէգքիւր իքի էվլաալարը վէ
պայնաթ ատը Տիրան ատօղլու եօլաան ատի-
մըշ եալընճը ալլահլար արզ ատընա ատիւշ-
միւշ իտիւլէր, վէ ազնգ օնլարը իալահ
էթմէյէ նէ գաատար չալըշըրըտ յատա ատա
ֆաիաէ էթմէգ իտի։ Ամինքիր Յուլիանոս
գրալ Ադէմ գարշը ճէննէկէ կիթտիկի վագթ
ատրէթինի էրմէնիլէր փաատիշահը Տիրա-
նա եօլայըպ օնու քիլիսէլէր իչինէ գօ-
մաղա վէ րիայէթ էտիպ թափմաղա էմր
էթտի։ Տիրան գօրգուպ ատրայընըն քի-
լիսէսի իչինէ ատգատու. Ս. Յուսիկ ալիլ
ադէլէ քիլիսէյէ վարտը վէ պու եօլատգ
շէյի էթմէսին տէյի փաատիշահա եալ-
վարտը. լաքին րէճաատ գաապուլ օլուն-
մատընընատա՝ փաատիշահըն էլինատէն ատ-
րէթի չէքտի ալտը, եէրէ վուրատ
վէ այաղըյըա պատարագ փարէ փաբչէ
էթտի։ Տիրան ղայէթ էօվքէլէնտի վէ
էվվէլըի եէտիյի թագիրլէրին ինթիգա-
մընը ալմաղ իչին գընրպաճ իլէ ագիզի էօ-

լինձէյհատէք տէօյտիւրտու, վէ ասնրա շահրալէրի ազիզլին թէնինի ալլուպ վէտէրի Ս. Վլթանէսին մէզարը եանըննա կիւմ-տիւլէր:

Օնտան ասնրա Ս. Լուսաւորիչին քիւր-սիւսինէ օնուն շահրտի իսթիյար Դանիէլ ինթիսապ օլունտու: Պու Տիրանը կէօ-րիւպ՝ ազիզ Յուսիկի նահապդ եէրէ էօլ-տիւրտիւյիւն թապլըլէյէրէք նէտամէ-թէ կիթիրմէյէ չալըշմաալըտա օ էվվէ քինտէն գիսատէ խըշմա կէլիպ օնու տա պօղտուրտու. վէ լաքին ազիզ իսթիյարըն պէտտուաալըտա ուղրայըպ չօղա վարմատան քէնտիսի տէ Ա՛ճէմ շահընըն էլինէ տիւշ-տիւ վէ նըն կէօղիւնիւ գայպ էթտիքտէն ասնրա Ա՛րշակ օղլունուն կիղլի էմրիյլէ պօղուլուպ թէլէֆ օլտու:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2

Ս. ՊԻՊԻՆԱՆ

Պու ազիզէ տէօրտիւնճիւ ասիրտէ Րօ-մա շէհրինտէ եաշար բաը, վէ ճէմի ահն-տարլարըն իտարէստէ մէնէնտասիպ կիւզէլ-լիյի վէ ալէլհուսուս փաքլըղա օլան տիզ-գահը իչին շէօհրէթ պուլմուշ ուտու: Փէտէրի Ֆլավիանոս ուղուրտուզ Յուլիա-նոսուն տէվլէթի էյեամինտէ Քրիստո-

ատն խաթը իչին ճէմի մանարպընը գայպ
էաիպ մէնֆիյէ կէօնտէրիլտի, վէ օրատա
շէհիտճէ վէֆաթ էթտի. վալիտէսի
Տաֆրօզա օլ սէպէպ իչին՝ էվի իչինտէ
հապս օլսու վէ աճլըդտան էօլսիւն տէյի
պէքճիլէր թայեին օլսու: Անալարըյլա
պէրապէր Պիպինիա վէ Տէմէթրիա գըզ-
գարտաշը տա պու գուլմու չէքմէլէյի-
տիլէր. լաքին արտաբնտան խայլի կիւնլէր
կէշտիքտաէն ածնրա վալիտէսի վէ գըզլարը՝
էվվէլքինտաէն տահա զիատե տիրի, տաղ
վէ շազ վէ տիլպէր կէօրիւնտիւքլէրինտե
պալիմին էմրիյլէ Տաֆրօզայը գըզլարընը-
տան այրըրպ շէհրտէն տիշարը չըգարտը-
լար վէ տինինի ինքեար էթմէմէյինտե
տաթը իլե վուրուպ պաշընը քէսթիլէր:
Պիպիանանըն վէ Տէմէթրիանըն էլինտէն
ճէմի վարիյէթլէրինի ալարլար վէ փութլա-
րա թահարատանըզ եինե վէրիրիզ տէյի ա-
վունտուրտուտուլար: Պիր գաչ այ միւ-
րուրինտէն ածնրա շէհր վալիսի իքի գըզ-
գարտաշլարը հուզուրինե չալըրըպ օնլա-
րըն պօշ եէրե չէքտիքլէրինե ածը կէօս-
թէրտիքտաէն ածնրա, Սէօզիւմիւ թուքտուպ
ալահլարա թահմազանըզ իսքէնճէ վէ-
րիրիմ, վէ էօլտիւրիւնճէյէտէք էլիմտէն
գուրթուլաճաղընըզ եօգ տուր տէյի գօր-
գա վէրտի: Լաքին Ալլահըն ճարիյէլէրի
հիչ թէփրէնմէտիլէր: Պիպիանա մէր-

առանէ իւէրի վարըպ, Հայքիմ պիւէսին քի պիդ կէրշէք Ալլահա թահարըդ, վէ գուրթարըճըմդը Ալլահըն խաթըր իչին էօլմէյի կէօզիւմիւզէ ալմըշըդ, տէտի:

Տէմէթրիա դըդ գարտաշը տախի պա-նա քէզալէք ախէր ադիլ վէ կիւզէլ ճէ-վապլէր վէրտիքտէն սօնրա ախանարդ եէրէ տիւշտիւ վէ մուտարէք տինինի իդրար էտէրէք ճանընը թէսլիմ էթտի: Հայքիմին էմրինյէ ադդդ պիսպիանայը պիր ֆահիշէ գարըյա թէսլիմ էթտիլէր: Ատրդ վէ պինամուս գարը էլինտէն կէ-լէն շէյթանի մարիֆէթինի իձրա էթտի. մահտուս աշդդ սէօզլէր սէօյլէր, ֆէնա թիւզքիւլէր չալըդրդը, կիւնահա մէյլէն-տիրիճի հարէքէթլէր էտէր, վէ պա-նէֆս կիւնահընտան հատ օլան սէֆայը աշդդը տէրճէ մէտ էտէրէք ադլընճա օնու գանտըրտըմ սէյի տուրտ ուտու. լաբին հէվիսի պիհուտ օլտու. ադիդէ պունլարը կէօրէրէք էվվէլճինտէն զիատէ գալպինտէ իքրահ վէյտա օլտուտու: Ադլը վէ ֆիքրի Ալլահտա խոր, վէ հէր ան օնա տուտա էտէրէք իւզերինէ եար-տըմընը տիլէր խոր: Ֆահիշէ պա եօլ իլէ օնուն ֆիքրինին մէթանէթինի եէնէ-մէտիյինտէ գալմիդիյէ էլ վուրտպ օնու տէօյէրէք խաթէտիյինի էթտիրմէք ու-մարտը. լաբին պունլարըն հիչ պիրիսի

ֆախաէ էթմէտի, վէ պիպիանա փաքլէյինի գայպ էթմէտէն իսէ տին ուղբունա էօլմէսինի պին տէֆա կէօղիւնէ ալմըշ ըտը։

Վէլ հասալ էտէպիկ գարը հէր շէյթանի զահմէթի պօշա կիթտիյինի կէօրտիւնատէ հաքիմէ թէքրար օնու թէսլիմ էթտի վէ էօլիւմ սիճիլինի քէսին տէյի եալվարտը։ Զալիմին էմրի իւզրէ տէրատաթ ազիզէնին բուպասընը ազատուլար վէ պիր տիրէք իւզէրինէ պաղլայըպ օլ գատար տօղտիւլար քի ազիզ կէօզլէրինի կէօյէ տօղրու գալտըրըպ Ալլահա շիւքր տունարատ տայատ ալթընտա փաք ճանընը եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթտի։ Թէնի քէլալէրէ եէմ օլմադ իչին նէքի կիւն տիշարըտա գալտը վէ օնլարըն եանաշմատըլընտա պիր զահմէտ քիշի կիզլէճէ ալըպ անասընըն մէկսըրընըն եանընա կիւմտիւ։

ԴԷԿՏԵՄԲԵՐ 3

Ս· ՅԱԿՈՎԻԿ

Պու ազիզ Ատէմիսթան թօփրաղընտա իսպատէթքեար ամթալարտան տիւնեայա կէլտի։ Ագլի իչին Յազկերտ շահընը չօճ կէօզիւնատէ իտի. վէ օլ սէպէպտէն օնու չէվիրմէյէ հէր էլինատէն կէլէնի

կէրի պըրադմազ իճրա էտէր իսի։ Կէօա-
թէրտիյի մուհասապէթէ վէ վասըլէ-
րինէ տայանամայըպ էնճամ տուզալա
տիւշտիւ, վէ եալանճը ալնահլարա դուր-
պան սունատու։ Էհլի թադվա վալիտէսի
վէ Ալլահտան զօրգար զէվճէսի օնուն
պու եօլտուզ հարէքէթինի տույտուդլա-
րընտա իֆրաթ աճըտըլար, վէ աղայատագ
Ալլահտան տիլէտիլէր քի սէֆիլին ճան
կէօզլիւնիւ աչըլն վէ իրթիքեատագ էթ տիյի
ազըմ վէ ճէսիմ կիւնահա նէտամէթ
լութֆու վէրսին։ Եիւզ պէ եիւզ օնու կէօ-
րէմէտիքլէրի իշին պիր մէքթուպ եազըպ
էթտիյի կիւնահըն պիւյիւքլիւյիւնիւ կէօ-
զիւ էօնիւնէ գօտուլար վէ քէօրլիւյիւ
իւզէրինէ աղայատագ եէրի կէօյիւ եարա-
տան Ալլահըն կէօզիւնտէն չըգրագ տա
կէշիճի վէ էճէլէ միւսլիմէլա փատիշահա
մագսուտ օլմագ իշին էթտիյի բէզալէթի
պէյան էյլէտիլէր. վէ մէքթուպին օնունա-
տա՝ Զիւնքի սէն Ալլահընա տատըգ օլմա-
յագ էթտիյին անտա գարշը հարէքէթտէ
պուլունտուն, պիզ տախի պունտան պէօյ-
լէ սէնի թանըմայագ, վէ իամինի պիլէ
իշլէթմէքիմիզիւ տէյիսպ պիլթիրտիլէր։

Ցակումիկ պու մէքթուպի օգուտու-
ղունտա՝ կէօզլէրի տօլտու, վէ քէնտի
քէնտինէ պէյլէ սէյլէր իսի. Էյէր վա-
լիտէմ վէ զէվճէմ պէնի բէտտա էտիպ

պիր տահա թանըմագ իսթէմէյօլլարտա, ինճիթտիյիմ Ալլահ նէ՞ էտէճէք. կէչիճի փատիշահըն տօսթլուղու նէյէ՞ եարար, էյէր Ալլահ տիւշմանըմ օլուբտա: Պու միւլահազատան գալկինտէ էօյլէ պիր աճը վէ փիւշմանլըգ հասլ օլտու. քի կիւնահա տիւշտիւյիւ ատաթա լանէթ օգուր ուտու, էնճամ իքի տիզ իւսթիւնէ կէլիպ աղլա-յարագ Ալլահտան աֆվ տիլէտի: Հէր բաթ կէլտիյի քիշիլէրէ տախի եանըլ-տըղընը իգրար էտէր վէ օնտան սօնրա քրիսթիյանճա եաշայըպ էօլմէյէ օլան նիյէթինի կիզլի ատագլամագ սէօյլէր իտի: Յազկերտ օնուն փիքրինին սէօնմէսինի ատյտուղունատա հուզուրինէ չաղըրտըր, վէ ատլը վաՓրմը տըր տէյի թահհիհ էթ-տի. Յակովիկ սէրպէսթլիյէ՝ Էվվէթ, էֆէնտիմ հէր իշիթտիյին տահիհ տիր, փութլտըրընա սէճտէ էթմէմ իլէ տօղրու Ալլահըմը ինճիթտիմ, էթտիյիմէ փիւշ-մանըմ. քրիսթիյանըմ վէ սէվտիյիմ Ալ-լահըն խաթըր իչին քրիսթիյան էօլմէք իսթէրիմ տէյինճէ՝ Յազկերտ եինէ եիւզ-տէն մու հապպէթ թատլայըպ գարտըրըն-տան տէօնմէմէյէ նատիհաթ վէրտի, եօխ-սա ատլահլարըն խըշմընա ուղրատըն տէտի: Ագիպ՝ էթտիյիմ կիւնահ քիրինի սիլմէ իչին իճատ իտէպիլէճէյին ճէմի խա-քէնճէլէր ատ տըր տէմէյէ գալմատը,

պիրտէ զալիմ Յազկերտին էմրիյլէ ազի-
ղին ազալարընը քէսմէյէ պաշլատըլար։
Սաղ էլինտէն պաշլայըպ իւք էվվէլ պիր
փարմաղընը վէ սօնրա էնսէ էնսէյէ օլ
պիր փարմագլարընը քէսթիլէր. օնտան
սօնրա էլլէրինի վէ սօնրա գօլլարընը
վէ այագլարընը փարչէ փարչէ էթտիլէր.
վէ աճըար տահա զիատէ գալպինէ թէէ-
սիր էթտին տէյի պիրտէն պիրէ քէս-
մէյիպ էյլէնէ էյլէնէ քէսէր իտիլէր։ Պու
ճէմի իսքէնճէլէր արատընատա ազիղին ազ-
ղընատան պաշգա շէյ չըղմատը, Փադաթ
կիւնահ իշլէտիմ, Ալլահըմը ինճիթտիմ,
օնա պէտէլ չէքտիքլէրիմ տահա ազ տըր
տէյէրէք Ալլահտան ածիլ վէ իսմատա
տիլէր իտի։ Վէլ հասլ պիւթիւն վիւ-
ճուտու պիր քիւթիւք կիպի գալտը, վէ
լաքին տահա պաշը իւսթիւնտէ վէ
տիլի ազգընատա սադ օլտուղունատան
գրիսթիյանըմ վէ քրիսթիյան էօլմէք
իսթէրիմ տէյի չալընըրտըմ։ Յազկերտ
ազիղին ճէսարէթի վէ եիւրէյինին գալի-
լէյի իւզէրինէ նէ գատար թատճիւպ
էթտիյիտէ տէ, կէրչէք Ալլահըն լութ-
ֆու գուվվէթի օլտուղունու թանըմայընպ
ինատը իչին միւսթէհազդ օլտուղու գա-
զէպի ալըր տէյէրէք պաշընը քէսթիր-
տի, վէ օրտու պուղունանլարըն չօղու
գրիստոսու իգրար էթտիլէր։

Ս. ՎԱՍՎԱՍ ԿՈՉՅՈՒ

Ա՛էմ քրիստիյանլար ինտինաե իթի-
պարլը վե նամտար ապիզե Իզնիք շէհրին-
աե փուխփէրէսթ աթալարատան տօղուս:
Փէտէրի հիւանիւ վե զէքեավէթի սէպե-
պինե օնու զայէթ սէվէր իտի. եաշընը
ալտըզընատա օնուն իչին մախատա պիր եէր
հազըրլայըպ էյի ուսթալար տախի թէր-
թիպ էթտի. քի իլմ վե ալլահլարըն
իսլատէթի իչինտե օնու էյի թէրսիյե
էթմինէր:

Վատվատե թէզայեիւտ իւզրե ֆէլա-
քիւլ էֆլաքըն, ածիթապու մահի-
թապըն, ելտըզլարըն վե ատյարլէրին
էլ գաոիմ չարդ կիպի տէօնմէմինե պա-
գար, վե տէօրթ ֆասլտարըն նիզամ իլէ
տէվը օլմալարընը թէֆթիշ էտէր, վե
հեր շէյտէն զիատե ճէմի քեաինաթըն
թէրթիպինի տիւշիւնէրէք պուլտու չը-
գարտը քի պունլարըն միւսթագիլ պիր
սահիպի օլմալը, քի եէքիւնիւնիւ եօզ-
տան վար էթմէսիյլե կէրչէք Ալլահ իւն-
վանընա շայէսթե օլսուն, վե պու տիւ-
շիւնճէլէր իլէ Ալլահա տախի տուա էթտի
վե ֆիքրինե նուր վէրմէյե եալվարտը:
Պու թարզ արագ իլե քէնտիյե իլթիճա

էաէնլէրի գայբրան Ալլահ ճարիչէսինէ տախի սահապէթլիք էթտի, վէ պիր թագրիպ իլէ եօլ աչըպ փէտէրինաէն կիչըլի օնու վաֆթիդ նուբունա էրտիրտի:

Օ արալըդտա հալինէ ույկուն պիր տէլի գանլը փէտէրինէ կէլիպ ադիզէյի իսթէտի, օ բադի օլսու, լաքին Վատվատէ պու թէքլիֆի տույտուղունտա չօգ կիճլիւք կէօսթէրտի, վէ փէտէրի զօրլամայըպ աէօղիւքէտի վէ պաշդա վազթա պըրտըտը. պախտաուս օնուն իչին.քի պիր ուզուն եօլա հաղըրլըպ կէօրիւբ իւտիւ: Պու սէպէպէն ադիզէ փէտէրինէ եալվարտը.քի.քէնտի տայիրէսինտէ պիր համմամ եափտըրըրտը, լաքին ադիզէ՝ փէտէրի պիլմէյէրէ.ք Ս. Երտրդուվթիւնուն իզզէթինէ պիր տահա աչթըրտը: Փէտէրի օտանըն աէօրթ թարափընա թափտը ադահլարըն տուրէթինի տատըրտը, վէ Վատվատէ գարշը գօյտուրըլմտան տուս օլտու, ճադաթ կիզլիճէ փէտէրինին գէօրիւյիւ իւզէրինէ աճըրտը, վէ կէօղինու չէվիրիպ տիվար իւսթիւնտէ օնտարը կէօտուիւյիւնտէ կիւլէրէ.ք ատէ թափանտար տա միւսթէհազդ տը.քի

սիզին կիպի թաշ վէ օտուն քէսիլմինլէր
աէր իտի: Պիր թաշ տիրէյին իւզէրինէ
թըրնաղըյըլա խաչ նիշանը չըզըպ, օնա
թափար վէ օնուն էօնիւնտէ տուտարնը
էտէր իտի, վէ պու փարմաղըյըլա եափ-
տըղը խաչ թաշ իւզէրինէ պասըլը
գալըպ ադիպէնին էօլիւմիւնտէն ասնրա
տախի խայլի խաաթէլէրէ շիֆա վէրմիշ
տիր: Փէտէրի եօլճուլուղունատան ատօն-
տիւյիւնտէ գըզընըն ֆիքրինի անլամագ
իսթէտի, վէ լաքին օ փիշմինէն տուտա
վէ Ալլահ մուհաթապէթի գուվվէթիյլէ
սիլահլանըպ պիր մահճուպ ատրպէյճա-
նըյլէ հիչ պիր թիւրլիւ տիւնեայա
կիրէճէյիմ եօգ, պէն քրիսթիյանըմ,
քէնտիմճ Յիսուս կիւվէյի ատչմիշիմ
ատմաինատ փէտէրի էօվքէլէնիպ՝ եա
չափըգ եէնի տինինի ինքեար էտէր
վէ Թէքլիֆիմի գապուլ էտէրսին, վէ
եախօտ էզնյէթլի վէ ածը էօլիւմ
իլէ վիւճուտունի եօղ էտէրիմ, ատյի
պաղըրտը: Լաքին ադիպէնին ճէսարէ-
թի արթտըղընատա փէտէրի՝ խըրսըն-
տան տիլինի ըսըրտը վէ տիշլէրինի գը-
ճըրտատարագ գըլըճը չէքտի, վէ վատ-
վատէ փէտէրինին կիւնահընա ատպէպ
օլմադըղ իչին գաչտըղը հալտէ՝ շէհիր-
ատն տիշարըյա գատար արգադընատան
գօվալատը: Ազիզ պիր գայա իսթիւնէ

եւ թէ իշխող գայրը գաչաճագ եօլ պուլսա-
մասրղընտա գայա ևքիյէ պէօլիւնտիւ վէ
ազիզէյէ եօլ աչըլը, փէտէրի պու միւճի-
զէթաէ գօրգուպ կէրի չէքիլէճէք եէրէ՝
շևքեաբընըէլտէն վէ կէօզտէն գայպ էթ միշ
զաղար կիպի ոօլույա ոօլույա կէօզիւնաէն
աթէշ փիւսքիւրէրէք գըզընըն իչի էնաէ-
սինտէն տիւշաիւ: Վատվաէ տաղ ալ-
թընտա պիր մաղարա իչինէ ապգանմըշ
ըտը, վէ էյէր ևքի չօպան օնաւն օրատա
օլտուղունտ աէմէյէյիտիլէր՝ փէտէրի
օնտ մինպատատ պուլամադըտը: Պու խրդա
իչէ իչէրի կիրիպ օնտ տիզ իւսթիւնաէ
տուատա պուլտու, գուտուրմուշ վաշտ
կիպի տուչտուզ գըզը իւսթիւնէ տալտը,
էրէ եաթըրդ իայլի տէփէլէտիքտէն
ոօնրա տաչընտան թուրթուպ տիշտարը պիւ-
րիքլէտի վէ պիր քէօյլի էվինէ ատտը
քի ոօնրա հատատար իչէ շէհիրէ կէ-
թիրթիմ: Զէվալը Վատվաէ եարը
էօլիւ պու հալտէ էվէ կէլտիքտէն ոօնրա
Մարտիանտա հաքիմէ թէվլիմ օլունտու:

Հաքիմ իուշամէտհատէն ոօնրա իպքէնճէ
վէրիպ զընտանտա ատտըրտը: Էրթէսի
կիւն եէնիտէն հուզուրինէ չադըրդպ օնտ
քիւլիյէն տաղ պուլտուղունտա՝ օլան
միւճիզէթի քէնտի ալտհլարընըն դուվ-
վէթինտէն թանըյդպ, պադ քի ալտհլար
ադնի տէվիյօրլար վէ ադն օնլարտա դարշը

ինաա էտէյօրաուն տէյինճէ ազիզէ սապը էտէմէյիպ, Խայը, խայը, թաշտան վէ օտունտան եափմա ալլահլարընըզ պէյլէ պիր հիքմէթի էտէմէզլէր, պու կէօրտիւ-յիւն միւճիզէթ եէրի կէօյիւ եարատան Ալլահըն հիքմէթի տիր քի պէն տէ օնա սէճատ գըլարըմ վէ օնուն խաթրը իչին պու էզիյէթլէրի չէքէրէք էօլմէյէ հա-զըրլանըըրըմ, տէյի ճէվապ վէրտի։ Հաքիմ զայէթ խըրսլանըպ ուէթանմատան ազի-զէնին կէօքսիւնիւ քէսթիրտի։ Վատվա-ուէնին չէքտիյի աղըը զայէթ պիւյիւք իւտիւ վէ լաքին Քրիստոսուն խաթրը իչին էզիյէթ չէքմէյէ օլան արզուսի օն-ատան ատհա պիատէ պիւյիւք օլատուզուն-ատան, հիչ պիր տըը վէ արզը ալամէթի կէօսթէրմէտէն կէօզլէրինի կէօյէ գալ-տրտտը, Եա բէպիմ ճանըմը աէնին էլինէ թէսլիմ էտէրիմ, աէնին իլէ հէր շէյէ գատըրըմ վէ աէնտից հիչ պիր շէյ էտէ-մէմ, տէյի տուա էթտի։ Մարտիանոսուն խրտտը ատհա կէշմէյիպ չիլչիպլաճ գամ-չըլայարտաճ ատգազլարտա կէզտիրմէյէ էմր էթտի. ազիզէ Ալլահա եալվարտը քի քէնտինի օ հալտէ պրտագմատըն. ատհա տուտտը պիթմէտէն ափանտըզ պիր նուր էնիպ ազիզէնին տէօրթ էթրաֆընը սար-տը, շէյլէ քի օրատա պուլունանլարտան հիչ պիրի օնու կէօրէմէզ օլտու։

Փետրի դրվելն հեր հէքսիյի իսքէնձէլերի խոշանարատ սէյր էտեր իտի, վէ ձէլատալար եօրուլուպ պիր ազ տինլէնտիքլերինտե օվարըպ եիւրէք վէրիր իտի: Մարտիանոս էնճամ պաշը քէսիլմին սէյր սիճիլ քէատխինտե՝ քէնտիսի օնա վարըպ եալվարտը քի ձէլատըն եէրինե՝ դրվելնըն պաշընը քէնտիսի քէատին. հաքիմ դայլ օլտուղունտա, սէվինէրէք դրվելնը շէհրտէն պիր ազ ըրտգ տաղ իւղերինե կէօթիւրթտիւ վէ օրտտա քէնտի էվինէ դրվելնըն պաշընը տաթուր իլէ վուրտուպ ալտը: Ազիզ վատաշէ էօլիւմ եէրինե վարտրվելնտա Ալտահա շիւքր տունտու, տաթըը պօղազընտա էնէր էնճէպ պուրթլար արատընտան պիր կիւզել սես կէլիպ օնու սէտտէթի մէքեանը ճէնձէթէ տավէթ էտեր իտի: Փետրի պու թարիդ իւվէ դրվելնըն կիւնահարդ գանընտա կիրիպ շատ եիւրէք իլէ շէհիրե սէօներ իքէն ախանարդ պիր գայ չըգտը, կէօյ գարտարտը վէ շիմշէք չադմայա պաշլատը, պիր տէ պիր եվտարըմ տիւշիւպ օնու եէրէ չարփտը, վէ տունքի դրվել՝ հէքսիյի իսքէնձէլէրէ մուգատէլէ շէհատէթ թաճընը ալմադ իչին ճէնձէթէ ուչտուղտա տաթ՝ քէնտիսի տէ սէվիլմէնէ պօղուլուպ շէյթանտարատան էպէտ գադէպինի ալմադ իչին ճէհէննեմ ատեշինէ տիւշտի:

Ս. ՄԱՐՏԱ ԵԿԵՂԵՑԻ

Պատերի միջօրեական Յովհաննէս վէ Սահիա խամինաէ էյի ամթալարան պու ապիլ տիւնեայա կէլիպ օնլարըն պիր իշ իչին պուրպէթէ կիթմէլէրինաէ տահա պէշ եաշընտա իքէն Հերմէս նամինաէ ամուճաարնա թէալիմ օլունաս։ Եաշընը ալարդընտա պիր մանաամթըա կիրիպ օն ունէ միզտարի օրտաս պիր ածախպ զայրէթ իլէ Ալահա խըզմէթ էթտի։ Սօնրա պիւյիւքլէրինին իչինէյէ գիւտաի շէրիֆէ ապիլ եէրլէրի վէ մանաամթըլըըը կէօրմէ իչին կիթտի վէ հէվխանաէն զիտաէ Ս. Եվթիմիոսուն մանաամթըընա կիրիպ հէր քէտ էյի խպրէթ վէրիր խտի։ Պիր գաշ ունէ ածնա Խրքինաէրինէյէ վարտը վէ օրտայա եապէն պիր մաղարա իչինէ չէքիլտի վէ իլհամի ըէպպանիյէ օրտաս տա պամայրպ ախէր պիր մահալէ կիթտի վէ շախրաէր թօփլայրպ Ալահըն եօլունա էջրէտիր խտի։

Ալահ թէալա էյիլիքտար ճանլարըն էվինէ ծնա ապչա եօլայրպ պիր ուրս մանաամթըը եափտը, քի տպ վաղթ իչինտէ եիւզ էյի քիշիտէն զիտաէ բահիպ տաքին օրտր ուտաս։ Պու պիթէր պիթմէզ պիրիպիր յարդարդնա ալթը թանէ տահա

եափմայա մէճպուր օլաու, վէ կիւն պէ կիւն շահրաէրինին սայրաը չօղալըը վէ եէր էքսիլիր իտի։ Ալլահըն գուվվէթի, վէ տուաը պէրէքեաթլը յալա իշլէտիյի չօղ միւճիզէթլէր իչին հէր եէրտէ սաը չալ օլաու։

Շարդ վիլայէթլէրինտէ Անատուսիա գրալ քրիսթիյանլարա զուլմ էթտիյի իչին գուստի շէրիֆ փաթրիկի՝ Ս. Սաբա Ըսթամպօլա կիտիպ գրալ իլէ պու շէյ իւզէրինէ սէօյլէշմին տէյի րիճա էթտի։ Ալթմըշ սէքիզ եաշընտա իքէն ապկո եօլա տիւշտիւ վէ Ըսթամպօլա եէթիշիպ գրալըն օտասընա կիրտիյինտէ՝ Անատուսիոս պիր ահմախ նուր կէօրտիւ քի օնուն էօնիւնտէն կէլիր իտի. պու հիքմէթ իւզէրինէ մահթ գալըպ եէրինտէն գալգար վէ գարշըսընա չըգըպ հէր թիւրլիւ րիւայէթի կէօսթէրտիքտէն սոնրա հէր իսթէտիյինի էթմէյէ սէօզ վէրտի։ Շէհր իչինտէ գըթլըգ վէ խասթէլիքտէն մահտէ պիր աղըր վէրկի ճէմիաթը քիւլէթմիշ իտի, զէվալլըլարըն իւզէրինէ ահճըար վէ օնլարըն հալինի գրալա արզ էտիպ վէրկիլէրի գալտըրմայա թէքլիֆ էթտի. գրալ նէ գաատար գիմլ օլտուչտա տա խալինէտարը միրիյէ գարտար օլուր տէյի գրալըն էմրինի իճրա էթմէք իսթէմէզ իտի։ Ս. Սաբա՝ Ալլահ թարափընտան

էօրֆ էթտի, դուլագ սունմատըղընտա ճէ-
միաթ այալա գալգտը էվինի պաստը, վէ
աթէշէ վէրտի: Գրալ պու գուհուրաթը
կէօրտիւյիւնտէ այըլտը վէ պիր գալէմ
իլէ ճէմի գօնուլմուշ վէրկիլէրտէն ճէ-
միաթը մուաֆ էթտի: ճէմի շէհր էհա-
լիսի Ս· Սաբայա պիր ածախպ մուհապ-
պէթ պաղլատը, վէ Ալլահ կիպի օնու
թաափար ըտը· լաքին քէնտիսի պու գա-
տար իթիպարը չէքէմէյիպ կիզլիճէ շէհր-
տէն գաչտը: Սէքսէն տօգուզ եաշընտա
իքէն թէքրար գուտսի շէրիֆ փաթրի-
քինին րէճասընա եօգ տէյէմէյիպ իքինճի
տէֆա ըսթ ամպօլա կիթտի վէ քրիսթի-
յանլարա գուլմ էտէնլէրէ գարշը գրալ-
տան եարտըմ տիլէտի: Վաղթին գրալը
Ցուստինիանոս օնուն Ասիթանէյէ եէ-
թիշմիսինի տույտուղունտա հագգընա
չօգ շէյ իշիթտիյի իշին կէօրմէք արզու-
լէր իտի· ազըզ շէհրին փաթրիքիյլէ
պէրապէր գրալըն օտասընա կիրմիսինտէ՝
Ցուստինիանոս օնուն պաշընտա պիր մի-
նէվվէր թաճ կէօրիւպ գարշըսընա չըգտը
վէ հէր իսթէտիյինի էթմէյէ սէօզ վեր-
տի: Վէ ածնրա թախթընա օթուրուպ
օնուն արզիւսի միւճիպինճէ պիր էմր նամէ
եապտըրընտա սաաթ իւչ վուրտու, վէ
Ս· Սաբա աստէթինտէն վազ կէչմէյիպ
պիր եանա չէքիլտի վէ քիթապընը չը-

գարնան առաջինը էաէր իսի։ Օրաւա պուլունանլարաան պիրիսի՝ գրալ Հուզուրինաէ պու էթաիյին եագրշմագ ուէյի եիւգիւնէ վուրաուզունաա, օ՝ պիր թէվէքքիւլիւ ափրպէթլէյլէ, նէ՞ վարրմըշ, գրալ քէնաի իշինէ պագայօր, պէն ու քէնաի իշիմէ պագայօրում ուէյի ճէվապ վէրաի։

Պու թարիգ իւզրէ Հէր շէյէ նիգամ վէրտիքաէն ասնրա ափրագապ Գուուսի շէրիֆէ ափօնաիւ վէ օրաւաան աա քէնաի ափվիլիւլիւաիւ մանաաթրաա չէքիլիգ աաէթ էթաիյի փէրՀիգ, օրուճ վէ ախէր ըիյագաթլար թալիմաթրնա քէնաիյի վէրաի, վէ ասզաան իքի-եաշլնա գաադար պու կիւունէ եաշաարդաան ասնրա իւճրէթինի ալմագ իշին էպէաի ճէննէթէ թէպաիլի ակբեան էյլէգի։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 6

Ա. ՊՕՂՈՍ ՀԱԳՆԸՆՈՐ

Պու ապիգ՝ էֆէնաիմիզին 230 թարիխինաէ թէբայիդ թարաֆրնաա ափնէայա կէլէգ ծն ափօրթ եաշլնաա իքէն ափթալարրնր գայգ էթաի։ Օլ էյեաամանէ Դեկաա վէ Վալերիանաա գրալարրն էմըրինէ գաալմ շէդաի։ Ալիգին Հէնրիդ ճէ-

առէթի օմմաթը իչին պիր քէօյէ չէ-
քիլիպ էվլի գըզ գարտաշընըն եանընտա
օթուրտու: Լաքին փութփէրէսթ էնիշ-
թէսի ապչա թամամլնտան գափըլըպ
ոնու թէալիմ էտէրէք Հաքիմին վատ
միճիպինճէ մալընա միրտախօր գօնմագ
իսթէր իսի: Ազկ օ խայինին գաղթընը
ունլատըղը կիպի պիր իգնիղ տէրէ իչինէ
գաչար վէ ֆիքրի գուլմ կէչինճէյէտէք
օրտուա էյլէնմէք իսի: Օրտուա էմին մա-
Հալլ արտարըղը վագթ պիր գայա իւզէ-
րինէ չըգար վէ կէզեր ինքէն պիր տէրին
կիրտապա բաղթ կէլիպ իչինէ կիրտի վէ
եավաշ եուրիյէրէք ուճունու պուլտու
վէ պիր տիւղ օվայա չըգար: Եէրին մով-
դիի կիւզել իսի. տէօրթ թարաֆ խուր-
մա ագաճըյլա գափանմըշ վէ պիր ոտուգ
վէ պէրտագ ատ օթլար արտարնտան ագար
բար: Պու եէրէ պէյէնիպ՝ էօմրիւ օլտուգ-
ճա օրտուա Ալլահա խրգմէթ էթմէյէ
գարար վէրտի: Տուա էտէրէք վէ Ալլահա
աէնտէր օգույարագ ուէմագի շէյլէր իւ-
պէրինէ թէֆէքքիւր էտէր իսի: Իւք
իպթա խուրմա եէյէրէք եաշար բար, վէ
պրշ կէլիպ պունլար գուրտուտուլնտա
Ալլահ թէալա պիր գարպա էլեյլէ եարդմ
էքմէք եօլույրագ ատգար բար:

Եիւգ օն եաշընտա իքէն՝ Ս. Անտան
օնա պէյատէթէ կէլտի. վիրա ֆիքրինէ կէլ-

միշ իտի քի ածէպա օ իպտիզ եէրլէրտէ քէնտի կիպի եալընըզ կէչինէն պիր ղայրիսի տահա վար մը ոլը։ Պիրտէ բույաւրնտա կէօրտիւ. քի եալընըզ տէյիլ իմիշ վէ քէնտինտէն տահա էյիսի վարըմըշ։ Տօգտան եաշընտա իքէն ալտրըլը էմր իւզրէ օնու արայրպ պուլմադա եօլա չըգոը, վէ պիր գուրտա բասթ կէլտի քի քէնտինտէն գաչըպ պիր մադարա իչինէ կիգլէնմիշ իտի. արգադընա տիւշտիւ վէ իչէրի կիրիպ արար իքէն ուզագտան պիր ըշըգ կէօրտիւ, վէ սէվինճ իլէ աճէլէ կիտէր իքէն այադընը պիր թաշա վուրուպ փաթըրտար չըգարտը։ Ս. Պօղոս ըրագտան պու աճախպ շէյի կէօրտիւյիւնտէ տէլիյի գափատը վէ արգադընտան սէյրինի էտէյօր ուտու. Ս. Անտոն սօլույա սօլույա դափուննուն եանընա վարտը վէ թէքրարէն վուրարագ աչտրտը։ Կէօրիւշիւքլէրի կիպի հիչ սօրմադան պիրիպիրլէրինին ադարընը վէրտիլէր վէ մուհադապէթ իլէ սարըլդպ Ալլահա շիւքր սունարըտրլար։ Միւսահէպէ արադընտա իքէն գարդա կէլտի վէ օլ կիւն եարըմ է.քմէք եէրինէպիր պիւթիւն սօմուն կէթիրտի։ Ս. Պօղոս պու հիքմէթի կէօրտիւյիւնտէ՝ Ալթմըշ սէնէտէն պէրի շու գուշճուլազընն էլիյէ Ալլահ հէր կիւն եարըմ է.քմէք եօլայօր ուտու, պու կիւն սէն միւսաֆիր

կէլտին տէյի պիւթիւն էքմէք եօլտատր
ոէտիքտոէն ասնրա՝ օնուն քէրէմի ինայէ-
թինե շիւքր սունուպ ասֆչայա օթուր-
տուլար վէ գալդըրդլարընուա թէքրար
տուայա տուրուպ կէճէյի եարը էթտի-
լէր։ Սապահ օլտուղունա՝ Ս. Պօղոս՝
Ս. Անտոնա ասօնիպ՝ թէնիմ թիւրապ
օլմազա եադըն օլտուղու իչին Ալլահ ոէ-
նի՝ պէնի կէօմէտին տէյի պուրայա եօլլա-
մըշ տրը տէյինճէ Ս. Անտոն աղլամայա
պաշլատար վէ եալվարտր քի էօլիւնճէյէ-
տէք եանընուա գալըրն վէ ախրէթէ տախի
պիլէտինճէ կիթտին։ Լաքին Ս. Պօղոս՝
շահրտլէրինին խայրը իչին Ալլահ իսթէր
քի սէն պիր ադ տահա տիւնեատա գա-
լասըն տէտի վէ էօլտիւյու վագթ եանընուա
պուլունուպ տահա վնատէ մահգուն օլ-
մասըն տէյի՝ կիթ Ս. Անտոնոսըն ուանա
պաղըշլատրըղը քէրաքէյի կէթիր տէ թէ-
նիմի ծնա սար տէյի եօլլատր։

Ս. Անտոն ալիւլ ածէլէ քէրաքէյի
ալտպ կէթիրմէ իչին քէնտի մադարա-
սընա գօշտու, վէ շահրտլէրի Պու գատար
վագթ նէրէտէ գալըրն տէյի ստրտուգ-
լարընուա, Վայ պանա, եազըգ բահիպլիք
ատրմա, օլտուլար, տէյիպ քէրաքէյի ալ-
տը վէ եօլա չըգտը։ Լաքին եէրինէ վար-
մատան եօլտա պու ագիզին ճանընը
կէօրտիւ, քի պիր կիւզէլ նուր իչինտէ

ձէնանէթէ ուշայօրուառ: Խայլի վադի
ուէյր էթախլբաէն ասնրա ալուածայա պաշ-
լաար վէ Ա՛ ուէվիւլիւ վէառէրիմ, նինչէն
պէնի պրուպրպ առա կիսուէյօրառն, կէճ
պուլառմ վէ չափուք գայպ էթախմառ-
յէրէք արպաբնառան ֆէբուառ էառէր խո:
Ադրար թէգբին օլուպ քէնառյի պուլառ-
պառնառա եօլառնու իլէրի կէօթիւրախ վէ
մադարայա կիրմէսինառէ ասնա իչի ախ
իպէրինառէ առայա առուբ պուլառ:
Իլք խալթա առհա պէլբի առպ արս ու-
յէրէք քէնառյի թէռէլլի էթախ, ֆա-
գաթ եառնրնա եապլաշըպ կէրչէք էօլմուշ
պուլառպառնառա, եինէ ալայարադ՝ կէ-
թիրախյի քէրաքէչ ասնան ադիգ թէնինի
ադարագ, վէ նառադ կիրմէյիմ առչի ախ-
շիառնիթ իչէն իչի քիւշիւք արպառն կիլառ
վէ ադիգնն այադրնա ախշիպ ասնան էօլ-
մէսի իչէն ալուարդառան ասնրա վէնշէլէ-
րինէ եէրի գադարուար վէ Ս. Աստուած խո-
թիառնէ մէգաւրէր օգուչայարադ՝ օրայա
ուէֆն էթախ: Գէնառի իչէն եառնրպ ասնան
գաֆիթառներ ալուգառա վէ առճառդ պիւ-
չիւք կիառնէլբառէ կիչիներ խո:

Ա. ԸՄՐՕՍԻՈՍ

Պու ապել Քիլեսէի շէրիֆին նամատար մուալլիմի վէ հիմայէթճիսի, ազգատէ ալթալարան ոզմուշ սու։ Քիւշիւք եաշլնտա պիր ատֆա ապզը աչըզ ույսուր իքէն, վադի իւէ պալ միսալն թամէլը քէլամլար ակայէյէձէյինէ նիշանէ՝ եէնի ոզմա արը սիւրիսիւ կէլիսպ վըզըլտա-յարադ ապզնա վէ եիւզիւնէ գօնտուլար վէ ոզնտա հիչ պիր քէսէր վէրմէսէն կէլտիքլէրի կիպի գալգտըլար կիմ տիլէր։ Քիւշիւքլիւյիւնէ պիր ատֆա Ղօնտա կէգէր իքէն կէօրսիւ քի կէշէն ատօնէն՝ եախնպտալարդն էլինի էօփէր խոր. քէնտի սէ էվէ կէլտիյինէ՝ էլիմի էօ-վիւն պէն սէ վադի իւէ եախնպտա օլաճալըմ սէյի ադրանլարդնա ճիվէ էսէր խոր։ Վայէի ֆիրսաէթլի օլտուդս իչէն ազ վադի գարֆընտա չօգ իլմ թահսիլ էթսէ, վէ հայիմ նատպ օլ-նատ Ամէրնա էօլէնդլտը վէ օրտա կէօսթէրտիյի ազ վէ սիրայէթ սէպէ-պինէ օ գատար ճան գալմադը քի հէր քէս սէօվինէ միւթի օլտ վէ վէսէր կիպի օճտ սէվէր խոր։

Ճէհրին արիսեռն եախնպտա էօլ-պիյինէ, հէմ օնլար վէ հէմ գաթօլիք-

լէր պիրէր եպիսկոպոս սէշմէք իմթէյէրէք նիւլա չըգտը. լաքին Ամբրոսիոս իչլէրինէ կիրիպ էլֆաղը գուվվէթիլէ իբի թարաֆը տա եուշլաթտը: Օլ անտէ ճէմաաթ արաբընտան չօճուղուն պիրի Ամբրոսիոս եպիսկոպոս տուր, սէյի չալըրմայա պաշլատըղընտա, պու վագրանըն Ալլահըն իլհամը օլտուղունու հէր քէս անլատը, չիւնքի ազիզ տահա վաֆթիզ պիլէ օլմամըշ ըտը: Պու սէպէպտէն իւմուէն օնու սէչտիլէր իսէ տէ՝ ազիզ իլք իպթա գարշը կէլտի, լաքին սօնրա Ալլահըն իրատէթի օլտուղունու կէօրիւպ գայլ օլտու:

Պու կիուէնէ քիւրսիհինէ օթուրուպ՝ քէնտիյի ղայէթլէ օրուճա փէրհիզէ վէ ախէր րիյազաթ թալիմաթլարընա վէրտի: Պիր տէֆա պիրիսի պէօյլէ էտէրսէն չօղա վարմազ էօլիւրսիւն տէտիյինատէ, Եէյիպ իչմէտէն չօղու էօլմիւշ տիւր, լաքին ազ եէմէտէն պիրիսի էօլմիւշ տիւր տէյի տահա իշիտիլմէմիշ շէյ տիր տէյի ճէվապ վէրտի: Գուգարտայա օլան սատագատը տահի փէք շաշաճագ շէյ իտի: Հէր վէրտիյի վագ իչինտէ պիքիրլիյին գըյմէթի իւզէրինէ տէ սէօյլէր իտի, վէ ազիզին սէօզիւնիւ տինլէյիպ օնուն էլինտէն բահիպէլէր թիւլպէնտի ալանլար չօղ տուր. լաքին կիւնահլարընտան էքրահ էտիպ Ալլահա տէօնէնլէրին հատտը

հիասպը եօգ տուր: Ագնգ սէօյլէտիյի վէ եազտըղը շէյլէրին քեաֆֆէսինի Ալլահ թարաֆընտան էօյրէնիր իտի. օղ ճիհէթտէն տախի քէնտի թաավվերի եանընտա պիր կիւէրճին բէտ էտէրլէր քի Րուհուլլահա տէլալէթ էտեր, պիր տէֆա պամթօղնգ խատիմի զամբն պիրի ագնգին վազընր տիյներ իքէն օնուն եանընտա Ալլահըն Ռէյհինի կէօրիւպ տօղրու տինէ տէօնտիւ:

Քիլիսէի շէրիֆին հուզուզունու մուհամմա էթմէտ տախի թաճտարլարտան պիլէ հիճապ էթմէմիշ տիր: Արիտնտալար հէր գէման օնուն ալէյհինտէ օղուպ պիր թագրիպ իլէ օրթատան տէֆ էթմէյէ չալըշըր ըտլար: Յուտինէ գրալիչանընն էյետինտէ օղ ֆըրգա տահա պիտուէ մէյտան պուլուպ օնա հէր թիւրլիւ բէնճիտէ վէ զուլմ վէրմէք իսթէր իտիլէր, լաքին Ալլահըն զուլու գօրգմատան օնլարընն հէր ֆէնալէրինէ գարշը գօտու: Վաղենտիանոս գրալ Միլանտա օնլարա պիր քիլիսէ եափմապա ֆէրման վէրտի. վէ ֆէրմանը կէթիրէն էյէր գարշը գօրտան զամբ օլուրսան տէյի օնա էօրֆ վէրտի: Ամբրոսիոս օնուն գըլըճընտան գօրգմայըպ պրագմատը քի եափսըն, հաթթա գրալընն էթտիյինի եիւգինէ վուրուպ՝ Սանմա քի գրալ օլման իլէ

Ալահըն մասնահամբընա գարբշմայա ան-
ահիյէթին օլսուն, սարայլար ակնին ախը,
քիլիսէլէր քահանալարըն տըր. հիւքմուն
շէհր տիվարլարը վէ գալէլերի իւզերինէ
կէչէր, լաքին Ալահըն խանէլէրինէ գա-
րըշմաղարն տէյէրէք օնու թէքտիր էթ-
տի: Գրալ պու թաղլրէ տայանտըյա տա
Յուստինէ օնու սիւրկիւն էթմէք խաթէտի,
լաքին ույսուրսամատը:

Պիր պաշգա տէֆա հէրաթիզլէր Ա-
լահատն գօրգմագ պիր գաթթալ քի-
շիյէ փարա եէտիրտիլէր վէ օնու էօ-
տիւրսիւն տէյի էվինէ եօլատարլար, զալիմ՝
գըլըճը չէքիպ պէօյրինէ ատիլայածադը
վագթ գօլու գըմըլտայամագ օլսուպ ագ-
դին այադընա տիւշտիւ վէ գապահա-
թընա ագիլ տիլէտի: Ամբռտսա օնուն
գօլունա վէ էվինէ շինֆա վէրտիքտուն սօն-
րա այադա գաստըրսար վէ խայլի նահա-
հաթատան սօնրա եօլ վէրտի:

Լաքին պու ադիզին եատըրդը մէրտանէ
իշլէրին իշինտէ էն թէաճճիւպ օլսունա-
ճաղը պու օլմուշ տուր: Պիր գաչ մինճ-
սիտ քիշիլէրին ֆիլմ վէրմէսինէ Թէոդո
գրալ Սէլանիքտէ քէնտի ատրաքէրինի
էօտիւրտիւքլէրի իշին օրատա պու լու-
նան շէհիրլիլէրին չօղունու նահադգ
եէրէ գըմտըրմըշտար: Պու պիր կիւն ճէմի
ատայլատտըտա պէրատէր քիլիսէյէ կէ-

ախլինաե՝ ապեզ քիլիսե բուպարլա գարշըսընա չըգալը, վե չէհրէտի տարգ վե բէննի ամըզ պիր էօրֆլու նուֆուզ իլե՝ Իրմիքեաց էթտիյին գապահամըն իւ-վերինե նէտուռլթ էթմեզսէն իչէրի պը-լուգմամ տէյի պէյան էյլէտի։ Գալ՝ պու մէմուլ էթմետիյի Հարէքէթի կէօրսիւ-յինաե շաշալ գալալը. Գաւիթ մարդարէ ու կիւնահ իշլէմիշ տիր ատյինճէ, Էյհէր կիւնահ իշլէմէտե օնա պէնզէտին իսե թէվպէսինի էթմէտե ու Գաւիթէ պէնզէր օլ ատյի ճէվապ վէրիպ ան-քիզ կիւն էթ-տիյի կիւնահ իւզէրինե թէվպէ էտիպաճվ ալարգաան էվվել իչէրի պըլուգմասը։

Պու թարիզ իւզրե նիչէ սէնէլէր եա-շադըն օլմասընը ատյուպ Հաղըրլանսը, վե Հասթէլէնիպ եաթադալա-տիւշիւյինե շահրալերի Ալահա տուա էյլէ. քի Քիլիսե իզզէթի իչին պիր ազ տահա եաշայաբն ատյի եալվարդըլարընաա՝ ապեզ Շիմոյէ գաատր տիւնեա իւսթիւնե էօյլէ եաշա-ուրմ քի էթտիյիմ շէյլէր իչին ուքման-մամ, էօլումունէն տահի Հիչ գօրգում եօգ պիրա վարըպ պուլաճաղըմ տահիպ էյի վե մէրհամէթ-քեար ուրուտյի ճէվապվէրսի։ Օնաան սօնրա էլէրինի Հաշ պիչիմի կէօք-սիւնե գօյուպ Էֆէնտիմիզին 397 սէնէ-սինե Զատիկ կիւնիւ տահա կիւնէշ

տօղմատան ակից բուհինի եարատլճլար-
նըն էլինէ թէալիմ էյլէտիւ։

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 8

Ա· ՐԸՐԹՕՒՊՒՄՆԱՍ

ԱՌԱՋԵՆԱ

Ես պու ակից տախի օլ պիր բէտուլլար
կիպի Բուհուլլահը ալտըգտան ոճնրա
տահիհլնլի վապ էթմէ իչին տիւնեանըն
տէօրթ թարաֆընա կիթտի. իլք էվվել
Հինտիսթանա վարըպ օրանըն էէպանի
տատմլարընտան գօրգմատան Ինճիլի շէ-
րիֆի վապ էտէր իտի։ Խայլի փուԹփէ-
բէսթէրի տօղրու տինէ տէօնտիւրտիւ վէ
եէր եէր քիլիսէ եափըպ իւզէրլէրինէ
նազըր գօտուգտան ոճնրա քէնտիսի Էր-
մէնիսթանա կէլտի։ Փահիճախթա կիր-
տնի կիպի պաշ փուԹխանէլէրինէ վարտը
վէ քէօրլէր իլէ տօլու կէօրտիւյիւնտէ շաշ-
տը։ Պու ալիլլէր ալէտէվիէ օրտայա ԹօՀ
օլուր փուԹտան շնիֆա պուլմայա պէնլէր
խիլէր վէ իչլէրինտէն չօղու տախի պու-
լուրտուտ. նատըլ ոճնրա ակիլնն էմրինէ
իԹտաԹէն մէլուն շէյԹան քէնտիսի իզ-
րար էԹտի, պիւյիւճիւլիւք իլէ պու ա-
ֆիլլէրի քէօր, տաղըր վէ տիլսիզ էտէր
խի. վէ ոճնրա ծնլարըն շնիֆա պուլմա

իչնի փութխանէյէ կէլմէլէրինաէ էվվէլ-
քի կիպի ճիւմլէսինի ասղալտըը ըտը. վէ
պունու կէօրէնլէր կէրչէք միւճիզէ եէ-
րինէ գօյուպ տահա զիատէ փութլարըն
իպատէթինէ զայրէթլի օլսըր ուտուլար:
Ադքին ազիզ փութխանէ իչինէ պուտըղը
անատ, մէլուն շէյթան էպէմ օլսու.
պունուն սիւքիւթլիւյիւ էրմէնիլէրէ ածա-
իպ պիր շէյ կէլիպ սէպէպինի պաշգա պիր
փութա ատըտուլար, վէ սէպէպի ազիզտէն
նէշէթ էթտիյինի, վէ օնուն օրտայա կէլ-
տիյինաէ քէնտինին սէ սուս օլաճաղընը
տույուպ մաթ գալտըլար: Փութ փահափա-
լարը՝ Ս. Բարթուղիմէոսու կէօրմէք իս-
թէտիքլէրինաէ, շէյթան՝ օնուն վաճքընը
էթտիքտէն օնրա, կիւնահուդ եիւդ տէ-
ճա, վէ եիւդ տէճա կէճէ տիդ չէօքիւպ
տուա էտէր, տէտի: Պու խապէրի ալըպ
արամայա պաշլատըլար վէ էյլէ պիր
եէրտէ պուլտուլար քի ճինտէն չարփըլ-
մըշ քիմսէյի ճինին զարպընաան գուր-
թարըյօր ուտու: Մէմլէքէթին փահա-
շահը մէզքիւր ճինլինին ազիզին էլնյլէ
շիճա պուլմատընը տույտուզունտա՝ եալ-
վարտը քի կէլիպ ճինտէն չարփըլմըշ
քէնտի զրզընը տա տիւզէլթտին: Բար-
թուղիմէոս անի վահիտտէ կիլթտի վէ
պիր ճիւզլի տուա էթտիքտէն օնրա՝
Քրիստոսուն խամիյլէ պէն տանա էմր էտ-

րիմ ալ ճանուան չըգ տէյիպ, իճրաաը ալ-
տուղուշտա փատիշահ իլէ պէրապէր
ճէմի շէհր էհալիսի շազ օլտու։ Պունա
իվազէն փարա վէրիլտիյինտէ ադիգ՝ փարա
թօփլամադ իչին պուրայա կէլմէմիշիմ,
պօրճում վէ ճահտըմ ղայպ օլմուշ ճան-
լարա տօղրու տինի վազ էտէրէք օնլարը
Ալլահըն ճէննէթինէ կէօթիւրմէք տիր
տէյի ճէվապ վէրտի։ Սօնրա փատիշահը-
լա փութխանէյէ կէլտիյինտէ, Ցիտուս
Քրիստոսուն իամինէ՝ փութա պույուրտու-
քի քիմ օլտուղունու պէյան էյլէսին.
շէյթան իշլիթտիյի իամէ տայանամայրակ
իւք էվվէլ գուտուրտու, ինլէտի վէ խայլի
փաթրըտը էթտիքտէն սօնրա իրտաէ-
թինէ գարշը՝ Շէյթանլաշտըն պիրի իմ,
շիմտիյէ գատար իսթէտիյիմ կիպի փա-
տիշահը վէ ճէմի ճէմաաթը ալտաթմը-
շըտըմ, լաքին Քարթալիմէտուն վազ
էթտիյի. Ալլահտան գայրի ալլահ եօգ
տուր տէյի ալէմին էօնիւնտէ աշիքտար
իգրար էթտի։ Փատիշահ պու հիքմէ-
թի տէ կէօզիւյլէ կէօրիւպ վէ շէյթանըն
լաղըրտըլտարընը գուլտաղըյտա իշլիթտիք-
տէն սօնրա հադգ ալինի թանըտը վէ ճէմի
սիտիքէտիյլէ քրիսթիյան օլտու։

Փութ փահազլարը պու հիքմէթի կէօ-
րիւպ իրտաէտարընը գայրե էթտիքլէրի իչին
գայէթ էօվքէլէնտիլէր վէ ինանիգամ

ալմալա գասթ էթմիշ իտիլէր· լաքին փատիշահըն էլնյէլէ պիր շէյ էտէմէյէճէք-
լէրինէ էյիտէն գանըպ օնուն դարտաշըննա
կիթտիլէր վէ հէր շէյի եէրինճէ անլա-
տըպ՝ էյէր ալլահլարըն խէլասը իշին օնու
թէլէֆ էթմէզսէն՝ տէվլէթ սիւրէմէյէ-
ճէքսին տէյէրէք օնու գըզտըրտըլար։
Օ՝ փութլարըն ղայրէթիյլէ թութուշուպ՝
վաղընը իշինթմէ պէհանասըյլա ազիզի
հուզուրինէ չաղըրտը, վէ տէրագապ տէօ-
նիւպ ալլահլարա գուրպան սունմազսան
էզնյէթ ալթընտա էօլտիւրիւրիւմ տէյի
էօրֆ վէրտի։ Ս· Բարթուղիմէոս ճէվապ
վէրմէյէ պաշլատըղընտա՝ փատիշահ սապը
էտէմէյիպ տէրհալինի պաշընտան այաղընա-
տագ սըյրըպ չըգարմայա վէ էօյլէ թա-
վաշ եավաշ էօլտիւրմէյէ էմր էթտի։

Հիւքմիւ իճրա օլսու վէ ազիզ պու
թարիֆ օլունմազ աղըրլար արասընտա
Ալլահա շիւքր սունարագ՝ օրատա պու-
լունան ճէմաաթա օնու վաղ էթմէտէն
կէրի տուրմատը վէ պու սէպէպտէն ղայէթ
խըշմա կէլիպ գաթլինէ սիճիլ քէստի։

**

ԵՕՒՕ ՊԻՔԻՐԻՆ ԸՆԵՐԵՑ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ

Ընկ պիքիրին աթաները Յովակիմ վէ Աննա եէրմի սէնէ դաստար էվլատըղ եաշայըղ ֆագաթ ճէսարէրինաէն գալմա ֆագաւլէթ էյլիքլէրիյլէ թէսէլլի օլուր ուսուլար։ Էնքի վագթատա էվլատը օլմամագ պիր պիւյիք ղուլ սայըլըրսա վէ հէր քէս պունու Ալլահըն պիր գարէպի սատա էաէրէք ղայէթ մահգուն օլուբուսու. օղ սուրէթաէն նիքիսինին ատ եիւրէյի նէ գաստար եարատըյատա տա էինէ Ալլահըն իրատէթինէ թէալիմ օլուպ ալէմին էօնիւնատ պու ընգալէթի սատր իլէ չէքէր խոխլէր։ Լաքին Ալլահ թէալա հատըէթլէրի թա էպէտսէն էվլատ խաներն վալիտէսինին աթաները օլմագա օնլարը ուչմիշ խոխ վէ պու միւժուէյի պիր միլէք էլիյլէ օնլարա վէրսիքաէն ասնրա Ս. Աննա համիլէ օլսուս։

Ֆիլ վագը չօղ ուգպալէր իչին ապիկ պիքիրին ճանը համիլէ օլսուգու վագթ կիւնահ լէքէսինատէն ապատ օլմուշ սուր. իւք ուգպալ շու քի քէնատսի Ալլահըն էվլատընըն վալիտէսի օլմայա ուչիլմիշ խոխ, վէ ախէր հիչ պիր ուգպալ օլմասա

եալընըղ պու սէպէպ իչին հէր կիւնահ
լէքէսինտէն մուաֆ օլմալըյտը։ Պու
պապտէ Ս. Անսելմոս ապիզ Պիքիրին էօյ-
լէ պիր թէքմիլ փաքլըղա նայլ օլմասը
ճաիզ իտի քի Ալլահտան ասնրա օնուան
քիմսէ իւսթիւն օլմասըն աէր։ Էյէր
պիր լահզա պիլէ օլ կիւնահ լէքէսի իչինէ
տիւշիւպ ասնրա թէմիզլէնմիշ օլսայըտը
օնուն փաքլըղը տա Ս. Ցովհաննէսին վէ
Երեմիա փէյղամպէրին փաքլըղընտան իս-
թիւն օլմազըտը։ Ս. Բոնավենտուրա տա-
խի Ապիզ Պիքիրին լէքէոիզ համիլէ օլ-
մասը փէք վաճիպ վէ մինասիպ իտի,
օնուն պիր տագիդէ պիլէ կիւնահա մուպ-
թէլա օլմամասը շէյթանըն իւզէրինէ պիր
պիւյիւք ֆիւթուհաթ ըտը, տէր։ Վա-
ղըա, էյէր պիր տէմ պիլէ կիւնահ օնուն
դալպինտէ եէր պուլմուշ օլսայըտը օլ
տէմտէ շէյթանըն էսիրի օլմուշ օլաճա-
ղըտը. հիչ գապիլմի քի Ալլահըն էվլատը
տօգուզ այ միգտարի՝ վազթիյլէ օնուն
շէյթան մէքեանը օլմուշ բահմինտէ
սաքին օլմուշ օլսուն։ Ս. Օգոստինոս՝
Ապիզ Պիքիրին հագգընա կիւնահ իւ-
զէրինէ սէօհպէթ օլտուղունտա լագըրտը
պիլէ էթմէք իսթէմէմ, տէմիշ տիր։
Պուննարտան գաթի նազար Ալլահ թէա-
լա ապիզ Մերեմի հէր մախլուգաթտան
զիատէ սէվէր իտի, վէ սէվտիյինէ նիշանէ

ծնու էպէտեան տիւնեայա կէլէճէք էվ-
լաար իչին վալիտէ ուշմէսի իտի, օլ ա-
պէպաէն տիւշիւնմէք պիլէ համապաթ
տը քի Ալլահ ախէրլէրէ իհսան էթտիյի
քէրէմի պունա տահա վէրմէմիշ
օլսուն. էյէր մէլէքլէրի վէ իլքտիթ ալար-
մըզլա կիւնահտըզ ետաթ տիյսա, մէլէքլէր
տուլթանըր կիւնահ լէքէտիյլէ ետաա-
պիլիրմիյտի: Հիչ քիմսէ չաղըրմատան
հուզուրտա չըղմատըն տէյի Արտաշէս
փատիշահ ֆէրման չըղարմըշ բար, լաքին
ուվահէյի պէվճէսի վէ տուլթանը եսթերէ
ատօնուպ՝ պու թէմսիլի ունին իչին տէյի
տիր, ուն ազատըն վէ խաթէտիյին վապթ
կէլէպիլիրսին տէտի: Էյէր Արտաշէս հի-
լինի գօտուզու թէմսիհատն ատտա եաէ-
պիլիյօրտուտույա՝ Յիտուս ուվահյի վալ-
տէսինի ալէմին միտա էյլէտյի իւք
կիւնահ լէքէսինատն մուաֆ էտէմէդ մի-
յիտի: Պու անէ գատար ատոլքէրիմիզ-
ատն աշկեար կէօրիւնիւր քի նիչին Քի-
լիսէի շէրիֆ պունատն օն ալթը այնէ
մուգատտէմ ինանըլմաճաղ տին մատէ-
լէրի սրտարընա պու սրբրը տախի կէչիրտի:
Օլ տէպէպտէն ազիզ Պէքիրին կէրչէք
էվլատը օլմանլար ծուն լայըզ օլտուղու
ապիմ քէրէմի տիւշիւնէրէք շատ օլսուն-
լար, վէ իպատէթ ինտէ տահա պէտտ
աշդա կէլմինլէր: Շիտահ եօղ քի էյէր

ագիզ Պէքիրին պու պապաե լէքէսիզ վէ կիւնահօրզ համիլէ օլմասընա իպաաէթ-քեար օլուրսան, օնան վալիտէճէ քէրէ-միյլէ ակն աէ վաֆթիսաէն սօնրա իշլէ-տիյին կիւնահլարա գարշը օնաան գու-վէթ պուլսա իշ տիւշմանլարընա գարշը գօրսան վէ օնլարը եէնէրէք էպէտի ճէնկէթաէ օնա կէօրիս շար օլմայա նայլ օլուրսան։

ԳԼՈՒԽ 10

Ս· ՄԻՆԱՍ, ԵՐՄՈԳԻՆԷՍ ՎԷ ԳՐԱԲՈՍ

Ս· Մինաս նէ գառար Ամինա շէհ-րիւտէ ոօղուս իլճի սուլթան Թէրքիյէ օլ-մաշընա ատըյօրմուշ ուսու։ Մէզքիւր շէհրաե պիր իլճի իֆթաղտըլըե գու-վէթ մէտիյէ։ Ասքարիլիանա գրալ Ս-հլի գե-րեա Մինաար օրայա եօլսար քի սուլ-թանն, վէ ապդ կիսիկ հէր շէյի նի-գամլասար վէ պէտէլէն մէզքուր մանսապա Թէրքի օլուրսու։

Մինաա՝ հիչ քիմսէյէ քէնտինին նէ օլ-սուգուսունա ատյօրմադը քար, պիր սէնէ գա-սար շէհր էլի ալթընաա գալըպ խասթէ-

լերէ զեյարէթ էտէր վէ ֆրիստոսուն խա-
միյլէ շինֆա վէրիր, կիզլի վէ աշիքեար
պուլտուղու եէրլէրտէ փութլարը գըրար
վէ երգար ըտը, շէյլէ քի չօղա վարմայըպ
օնուն քրիսթիյան օլմասը օրթայա չըգարը:

Մաքսիմիանոս պուննլարը իշիտիպ՝ պիր
թագրիպ իլէ չարէսինի պուլմադ իչին րէ-
ճալ քիպար արատընտա աթինալը ալիմ,
արիֆ, ատիլ վէ մերհամէթքեար Երմո-
գինէսի սէչիպ օնա եօլլատը: Պու եօլա
չըգրպ իլք կէճէ ույուգույա տալմատընտա
բույատընտա իչ միւնէվվէր քիշի կէօր-
տիւ քի, Վայ կէրչէք փատիշահը թա-
նը տա՝ նայլ օլտուղուն րիւթպէ գուվ-
վէթիյլէ ախէրլէրինի տէ օնա տէօնտիւր
տէյի, պիր սէս իշիթտի: Այրըպ պու
խայալ իւզէրինէ տիւշունտիւյիւնտէ՝ օլան
հիքմէթի տիւնեէվվի փատիշահ հազգը-
նա տըր զանն էտէրէք ալիւլ ածէլէ վա-
րաճալը եէրէ եէթիշմէք իսթէր իտի:
Ինքէնատէրիյէյէ կիրտիյինտէ՝ Մինաս
օնուն կէլմէսինին սէպէպինի պիլմէդ կիպի
կէճէլէյն եանընա վարտը վէ նէ մէմու-
րիյէթ իլէ կէլտին տէյի սորտուղունտա՝
Երմոգինէս եարըն կէօրիւշիւրիւզ տէյէ-
րէք եօլ վէրտի: Իրթէսի կիւն աղիզի
հուզուրինէ չաղըրըպ Ալլահլարը բէտա
էտիպ տէքրիթիյան օլտուղուն թահգիգ
մի տիր տէյի սորտու: Մինաս պէլի էյլէ

տիր· Ալլահըմտան ղայրի կէրչէք ալլահ
եօգաուր տէյիպ սաաթ իքիտէն եէտիյէ
գաատար էօյլէ պիր էլճաղ իլէ սէօյլէտի
ք՚ի ճէմի օրաատա թօփ օլան ճէմիաթ Մի-
նասըն սէօզլէրի հագգ տըր, պիղ տախի
քրիսթիյան օլուրուզ տէյի չաղըրմայա
պաշլաատըլար: Հաքիմ՝ խալգ Մինասըն
թարաֆընա տէօնմէսինի կէօրտիւյիւնտէ
տիվանը գալտըրտը վէ էրթէսի կիւն եա-
լընըզ չաղըրըպ թիւրլիւ վաատլար իլէ օնու
գանատրըմագ իսթէտի· լաքին նաֆի-
լէ օլտուղունտա՝ իսքէնճէ վէրմէյէ էմր
էթտի: Թապանընը քէատիրտի, կէօզլէ-
րինի օյտու, վէ տիլինի քէօքիւնատէն չէ-
քիպ չըգարտըգտան սօնրա պագը գալան
թէնի՝ եարըն հայվանլար էօնիւնէ աթըլ-
արն տա՝ վիւճուտունուն հիչ պիր փար-
չաատ պուլունմատըն տէյի հիւքմ էթտի:

Պու հալտէ՝ զէվալլը Մինաս գընտան
իչինտէ տուրտուր իքէն պիր ածախպ նուր
իլէ ֆրիատաս օրտայա էնտի վէ գայպ էթտիյի
ագալարը թէքրար էվվէլքինտէն տահա
էյի եէրինէ գօյուպ՝ գօրգմա տահմա պէն
պիլէնճէյիմ, սանա իսքէնճէ վէրէն եր-
մոգինէա տէ էթտիյինէ նատիմ օլտու,
վէ սէնին իլէ պէրապեր պէնիմ խաթրըմա
գան սէօքէճէք տիր տէյէրէք օնու թէ-
սէլլի էթտի: Հաքիմ ածրարնատան կէճէ
ույույամատը, տօսթու Մինաս էթտիյի

ՀՀՀԷՐ ապրանա կէլտիչինաե էօքիւր էօ-
քիւր ալտարըտար. օնուն ատղ օլտուղնա-
տան խոպէրի օրմայրտ՝ պարի մուհապ-
պէթինե պէշարէթէն պիր վայէսինե
տիւշեր ալայ իլե կիւմէյիմ ոէյի իրթէսի
կիւն հապատան թէնինի պիր պիւյիք
եէրե կէթիրմէյե էմր էթտի: Լաքին
հապտա կիրիպ օնու պիր պապրըմտղ նուր
իչինտե ատղ վէ ոէլիմ պուլտուղարընտա
շաշըպ գալտըտար: Ս. Մինաս՝ թէմաշա
եէրինտե թօփ օրմուշ ճէմաաթ էօնիւնե
շըղտրըղընտա էվվէլտէն գիտե շիրին կէօ-
րիւնտիւ, վէ Երմոգինէոե ետպաշտպ պիւ-
մէյէրէք էթտիյի գալընմյնէքէրի եիւգնե
վուրտուղտան օնդրա տիլինի վէ կէօղէ-
րինի կէօսթէրտի ք՛ի քէնտինին եօղ էթ-
տիկինտէն ատՀա ատատ վէրիլմէշ իտի:
Պատհու օնու թէոէլի էթտի վէ Երմո-
գինէս վաՀիի իչ օլտա պիրլիքտե փութ-
տատ գրմոյտա պաշտատըտ: Մինաոն
քեաթիխի Գրատա տախի օնուն էմրի
ալեքնտա ճանտարըն տէօնմէսինե ոէօղ
իլե վէ եաղըտա շաշըպ ըտի:

Ա՛ՀՔԻՄԻՈՆՏա գրտ պու ոէրինճամ-
էրի տույտուղունտա էօվքէսինտէն պի-
լէսինճէ օն պին տաքէր ատով Մրտրա
կիլէտի. էքէսինի ոէ թուքտուղ Հու-
գուրնե կէթիրտի. վէ էյէր ոէօնիւտ
թէվհիտ էթմէկտէնտի՝ ատը էօլիւմ իլե

էօլեւումէյէ էօրՁ էաէր իսի: Երմոգինէս ճէվապ վէրմէյէ Հապերլանըը իքէն՝ Ս. Մինասըն եանընտա կէօրիւնէն մէլէքլէր թէքըար կէօրիւլեւիյիւնաէ՝ պուվվէթ ալըպ պիւիէրվա գրալըն էօնիւնէ վարտը վէ ճէմի պաշընտան կէչէնի նագլ էտիպ ինանմապան ճէմիաթա ոօր, իսթէր ճա~ նալար էօնիւնէ ալթ, իսթէր գրլըճ իլէ վէ ախէր թարդ էօլիւմ իլէ էօլեւուր, Հիչ պիրիսի վապՁէմ տէյիլ, տէտի: Գրալ ալթէշ քէսիլիպ էլեյլէ գրլըճը ապի~ պէն գարնընա տաիլատը, էլլէրինի, գօլա~ րընը վէ այադլարընը քէսթիրտի վէ օնու քէսիլմիշ ապալարըյլա եապըն չայ իչինէ ալթմապա էմր էթտի: Ս. Մինաը գընտան իչինաէ այադընտան պիր ադըը թաշ պապլատըպ աատրըտը: Գրալ պու մինվալ իւգէ օնլարըն Հադրընտան կէլտիմ տէյի տուրար իքէն կէՁէլէյն Ալահըն մէլէք~ լէրի էնիպ Երմոգինէսի տաղ տաղ չայտան չըդարտըլար վէ Ս. Մինաը տա գուբ~ թարտըլար:

Մաքսիմիանոս տիվան գուրուպ քրիս~ թիյան շէհր ԷՀալեսինին շէրիաթընը կէ~ օրմէտե իքէն՝ պու ապիզէր Երմոգինէս իլէ օնուն էօնիւնէ չըդրպ Ալահըն հիքմէ~ թինի նագլ էթտիլէր, վէ պօշ եէրէ էգիյէթ վէրմէտէն կէրի տուր տէյի օնու դանարըմապա չալըշըր ըտըտը: Հէվիսին~

ան գիտէ Ս. Գրաբոս սէրպէմթլիքէ իլէրի վարըպ՝ էյ գալիմ փատիշահ, արա-
լան կիպի էվվէլ իզդրիմիզէ մըրըտայըպ
տա շիմաի թիլքի կիպի սուս տուրմանըն
սէպէպի նէ. կէօրտիւնմիւքի իսթէհիյին
պօշ վէ էմրին իլէրի վարմադ. շիմաի սէն
աճը տա պիզ կիւլէլիմ, տէմէինատէ, գրալ
գրզըպ գրըճդրնը չէքտի վէ էլինէ օնուն
պաշընը վուրուպ տիւշիւրտիւ: Օնատան
սօնրա Ս. Երմոգինէսին վէ Ս. Մինասըն
տախի պաշլարընը քէսթիրիպ պիր տէմիր
թապութա գափամթըդտան սօնրա տէ-
նիզ իչինէ աթտը: Ս. Մինասըն թապու-
թու ըսթամպօլ գրյրսընա ետգլաշըպ՝
միւճիզէթ իլէ կէօրիւնէն պիր ածախ
նուր տիրէքլէրիյլէ պէլլի օլսու վէ շէհր-
լիլէր թէնինի ալըպ ալայ իլէ տէնիզ քէ-
նարընտա պիր եէրէ կիւմտիւլէր:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 11

Ս. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ

ԻԶՄԻՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Միւճիզէթքեար Ս. Նիկողայոս Իզմիրէ եադըն պիր գաւատաւս ֆաղուլէթլի
աթալարտան սօղտու. վէ պու ապէկ
տախի տուա մէյվէսի օլմուշ տուր: Տահա
դուղուտադա իքէն չարշամպա վէ ճումա

կիւնլէրի կիւնէշ պաթմասան սիւտ էմմէկ իտի վէ պիւյիւյիւպ եաշընը ալընճա տախի պու ատէթինի սագլայըպ մէզքիւր կիւնլէրտէ հէր վագթ կիւնէշ պաթսըգտան սօնրա էքմէյինի եէր իտի: Գալպինէ իլ տիրապ վէրիճի թէհլիքէլէրտէն կէրի տուրուր բիյագաթ թալիմաթ լարըյլա նէֆսինի գըրար ըտը: Պու կիւնէ էօմր սիւրէրէք իլգ չաղընտա ատէթ օլան կիւնահլար թէհլիքէսինտէն գուրթուլուպ վաֆթիղ նուրունու թամ վէ փաք սագլատը: Հալինէ ֆեաֆի իլմ թահսիլինտէն սօնրա քահանայ օլտու: Ամթալարը էօլտիւքտէն սօնրա քէնտիյէ տիւշէն մըրտարընը ֆագըրլատա էօլէշթիրտի: Պիր փէտէր՝ պաշընա կէլէն սագամէթլէր հաստիկյէ եաշայա պիլմէ իշին իւչ գըզ էվլատլարընըն ըրզընա գըյայօր տէյի իշիթտիյինտէ՝ կիղլիճէ իւչիւ իշին տէ վէյ տէր վէյ օտաարընա փարա պըրագտը, շէօյլէ քի շէհիթտէն թահրիքինէ ույմուշ փէտէր այլըտը, պուլտուղու ագճէ եարտըմըյլա էվլատլարընըն իւչիւնիւտէ եէրլէշտիրտի. վէ պէօյլէ տիւնեատա ըրզլարընը վէ ախրէթտէ ճանլարընը գուրթարտը: Գուտտի շէրիֆի կէօրմէյէ վէ պագը գալան էօմրինիւ օրտալարտա կէշիրմէյէ արզու էտէր իտի. պու ֆիքը իլէ կէմիյէ պինիպ կիթտիյինտէ շօղա վարմայըպ պիր

Ֆօրթանա չըգաճալընր փէշինէն խապէր վէրտի։ Կէմիճի իզէրինէ կիւլտիւ, լաքին արտարնտան չօգ կէչմէյիպ պօյա գօփ-տուղունտա ապխին Հադդր օլտուղունա գանտը։ Ա. Նիկողայոս տուայա պաշլար պաշլամայ լուգկեար քէսիլտի, ան-ինկ իլիման օլտու վէ Հէր թէհլիքէ կէշիպ ալթ իսթ օյմուշ եիւրէքլէր ֆէբահ պուլտու։ Պաշգա վադթլարտա պունա քէզալիք ախեր մուճիղէլեր իշլեմէյի իչին ան-ինկ իզէրինտէ եօլճուլուգ էտէնլեր իւմումէն օնու քէնտի Հիմայէթճիլէրի իննանըյլա չալըրպ բիայէթ էտէրլէր։ Ատ ութիմ եէրինէ վիւսլ օլտուգ ապխ եէրլէրէ գիտիկթ էթտիքտէն ոնդրա պիւսի մուճիպինճէ օրտուս էյլէնմէք իս-թէրտի. լաքին Ալահ թաստիքնտան գալմինին ութրմէմէյիլէ իստէր ալտը թէքրար մէմլէքէթինէ ատօնտու։ Օ 10 էյէտմտէ Իսմիր շէհրի իչին պիրիսինի եպիսկոպոս ատչուգ օթուրմայա մէշ-ղուլ օլտուղունտա։ Ալահ թէալա պունլարդն պիրինէ բույասընտա Իրթէսի կիւն՝ Նիկողայոս իսմինտէ քիլիսէ դափ-ուսունան իւք իչէրի կիրէնի ատչինիգ ատյի պէյան էյլէտի։ Ադիգ՝ Հիչ իստէրի օլ-մայտադ էյնէնտէն քիլիսէյէ կիրտի, վէ դափու եանընտա քէնտի իչին պէքլէյէն եպիսկոպոսու պուլտու, քի իսմինի սիւսլ

Եփիպ անլատրելնաս էլինաէն թուքաս
վէ ճէմ օլմուշ եպիսկոպոսլարըն էօնիւնէ
կէօթ իւրիւպ թազիմ էթմի: Պունլար
Ալահըն իրատէթինի ծնա պէյան էթմի-
լեր վէ ապիկ՝ բէճալարընա գարշը կել-
մէյիպ կէօզ եաշը ասէօքէրէք պու ապամ
մէրթէպէյի գապուլ էթմի:

Պու կիւնէ ազլընաան կէշիրմէճիյի
բիւթպէյէ թէրֆի օլաուգաան ասնաս՝
էվվէլքի բիյապաթլարընը տահա արդըա-
արբաար. կիւնաէ պիր ասֆա թաամ էաէր
խոի վէ էթ թաամընը հիչ պիր քէրրէ
ատպընա գօմադըար. ճիւզի վապթ կէճէ-
լէրի գուբու թօփրապ իւզէրինէ եաթա-
բագ եօրդուն թապախթընա բոհաթ վէ-
րիր խոի: Հէր կիւն պաաարադ էաէր վէ
ասնքի կէօզ եաշը ասէօքմէսէն պիթիր-
էմէգ խոի. խաաթէլէրէ գիարէթ էաէր
վէ ճէմի էլինէ կէլէն փարայը ֆագրըլարա
ատադարը բար: Ազիզին պու գաասը գայ-
րէթինէ նիապէթէն տահա աչըգ փութ-
խասնէլէր վար բար վէ օ կիւնէրաէ գրաւ
թաասֆիրնաան միւպաշիրլէր կէլիպ եինէ
վուխ միէրաթլիյի իլէրի կէօթիւրմէյէ
չալըշըրըարլար: Պու չէթին վէ թէհլի-
քէլի վապթաա ապիկ գօրդմայըպ հէր
եէրէ կիաէր վաղ վէրիր քրիսթիյանլարըն
գալինի Ալահ մուհապէթիյլէ թու-
թաշաուրաը ուաս: Մէզքիուր միւպա-

ՀԵՐԵՔԵՐԻՆ ԳՈՒԼԱԼԸՆԱ ՊՈՒ ՕԼԱՆ ՀԷՅԼԵՐ ԵԷԹԻՇԻՅԻՆԱԷ՝ ՕՆՈՒ ԹՈՒԹՈՒՊ ՀԷՆՐԱԷՆ ԱԲԵՐԱԲԻԼԷՐ ՎԷ ՀԱՊԱԷ ԳՕՈՒԼՈՒՐ. ԱՂԻԿ՝ ՕՐԱԱՈՒ ՀՕԳ ԶԱՀՄԷԹ ՀԷՔԱԻ. ԼԱՔԻՆ ՊԻՒ-ՅԻՒՔ ԿՈՒՈՒԱՆԴԻԱՆՈՒՈՒՆ ԷՄՐԻՅԼԷ ԻԹԼԱ-ՂԸՆԸ ԱԼՈՒՊ ԿԷԼՄԷԻՆԱԷ ՓՈՒԹԼԱՐՐՆ ԽԱ-ՆԷԼԷՐԻՆԻ ԵՐՂԱՐ ՎԷ ՕՆԼԱՐՐՆ ԵԷՐԻՆԷ ՔԻԼԻՍԱԷԼԷՐ ԵԱՎԲՈՒՊ ԱՂԻԿ ԽՈՒՀԸ ԷԼԻՅԼԷ ՈՒԻՔԷՐ ԻԱԻ: ԵՈՒՈՒԱՔԻՈՒ ՆԱՄԻՆԱԷ ՊԻՐ ԹԱՄԱՔԵԱՐ ՔԻՀԻ ԻՂՄԻՐ ՀԷՆՐԻՆԷ ԵԱԳՐՆ ՊԻՐ ԵԷՐԱԷ ԻՒՀ ՊԷՆԿԻՆ ՔԻՀԻԼԷՐԻ՝ ՆԱ-ՀԱԳԳ ԼԷՐԻ ՕՆԼԱՐՐՆ ՄԱԼԸՆԸ ԶԱՊԹ ԷԹ-ՄԻ ԻՀԻՆ՝ ՀԻՒՔՄ ԷԹՄԻՀ ԻԱԻ: Ս. ՆԻԿՈ-ՂԱՅՈՒ ՊՈՒՆՈՒ ԻՀԻԹԱԻԻՅ ԿԻՊԻ ԱԼԻՒԼ ՈՃԷԼԷ ԵՕԼԱ ՈՒԻՀՈՒԻ ՎԷ ՈՒՈՀԱ ՈՒԶԱԳ-ՈՒԱՆ ԿԷՕՐԱԻԻ ՔԻ ՊՈՒ ԻՒՀ ԳԷՎԱԼԼԷԼԱՐԸ ՈՒԻՐԻՒՔԼԷՅԷՐԻՔ ԳԱԹԼ ԵԷՐԻՆԷ ԿԷՕԹԻՒ-ԻՅՕՐՈՒՈՒՈՒԼԱՐ. ՊԻՒԼԻՆՈՒ ԱՎԱԳ ԻԼԷ ՉԱ-ՂԼԸՐԱԲ, ՎԷ ՈՕՆՐԱ ՄԻՒՃԻԳԷԹԷՆ ՃԷԼԼԱՈ-ԼԱՐՐՆ ԳՕԼԱՐՐՆԸ ԹՈՒԹՈՒՊ ԳԲԼԱՃԼԱՐՐՆԸ ԷԼԷՐԻՆԱՒՆ ԱԼՈՒԲ, ՎԷ ԳԱԼԻՄԼԷՐԻՆ ԷԼԻՆԱՒՆ ՕՆԼԱՐՐ ԳՈՒՐԹԱՐՈՒԲ:

ԳՐԱԼ ՊԻՐ ՈՒԷՓԱ ՊԱՉ ԻԷՃԱԼԱՈՆ ՊԻ-ՐԻՀԻՆԻՆ ԱԷՕՎԻՒՆԷ ԳԱՓԼԼԱՊ ՈՈՔԷՐԻ ԻՂԻՆԱՒՆ ԻՒՀ ԻԼԷՐԻ ԿԷԼԻՐ ՊԻՆ ՊԱՉԼԱՐՐ ԷՕԼԻՒՐՄԷՅԷ ՆԱՀԱԳԳ ԵԷՐԻ ԷՄՐ ԷԹՄԻՀ ԻԱԻ: ՊՈՒՆԼԱՐ ԷԹԻՒԻՅ ՄԻՒՃԻԳԷԹԼԷՐԻ ԻՂԻՈՒԻԱ ԷՕԼԷՃԷՔԼԷՐԻ ԿԻՒՆԻԻՆ ԻԼՔ ԿԷՃԷԻ ՕՆԱ ԻԼԹԻՃԱ ԷԹԻԼԷՐ: Ս. ՆԻԿՈԼԱՅՈՒ ՕԼ

կէձէ բուլսաբնաւա պրալա կէօրիւնիւպ էթաիյի նահազդ շէյ իչին թաղիր էթաւ: Իրթէսի կիւն փիլհալ մահալուա-լարը գաւրթարտըլար վէ ծնլարաան աֆվ ատիէյէրէք խանէլէրինէ եօլլաատըլար: Պիր կէմի թայիֆէսի փաւրթունայա թաւթուլուպ վսարալանմայա եադըն իքէն օնուն շէֆաաթընը ատիէտիլէր, վէ պիրաէ բուլսաա կիսի՝ կէօղէրիյլէ օնու կէօրսիւլէր քի ատամէնին պաշընա կէչմիշ կէմիլէրինի թէհլիքէսիվ իլսմանա ատըրու կէօթիւրիւր իւաու: Պունլար՝ էթաիյի քէրէմ մուդաֆէլէ ատիթէշէքքիր օլուդ-լարընաա՝ Ալահա շիւքր ատնուն էվլաա-լարըմ, պէն աէ պիր ուֆիլ կիւնահքեա-րըմ աէաիքաէն ածրա՝ պաշլարընա կէլէն ուդուպէթին ուէպէպի կիւնահլարը ատր աէյիպ Ալահատան աֆվ ատիէմէյէ նահա-հաթ վէրսի: Պունլարտան գաթի նագար ագիղին թաամիլլէրի եանրնաա իչ չօ-ճուգ չէքէրլէր քի գալիմանէ եօլաիւ-րիւլաիւքաէն ածա ծնաէն աուատ քէրէ-միյլէ թէքրար ճան ալուպ ատրիմէլէրինէ աէլալէթ էաէր:

Ս. Նիկողայոս նէ գատար աա ատիւնեա իւգէրինաէ ճէննէթաէ կիսի էօմր կէչի-րիրիաիյէ, էգճիւմլէ գօրդուատան խա-լի օլմայրպ պու ազըրլըդատան քէնտիյի գուրթարմազա րէճա էաէր խսի. Ալահ

թէալա օնա եւուրէք վէրմէ իշլին, Նիկո-
ղայոս գօրգմա, էմէյինէ մուպապէլէ ղա-
նիմէթ իլէ էճրինի ալաճադըն տէյի
պիլսիրսի: Օնտան սօնրա էօլէճէյի կիւ-
նու վէ սաաթլընը տախի պէյան էտիպ
կէօրիւնմէզ օլսու: Պու միւժտէ իւզէ-
րինէ ազիզ ղայէթ շազ օլսու վէ թարիֆ
օլունմազ աշգ իլէ սօն տէֆա ազիզ
խորհուրդլարը ալտը վէ ճիւզի խաֆիֆ
քէյֆսիկլիքտէն սօնրա փաք բուհինի
հարատրճըլընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 12

Ս. ՊՕՂՈՍԱՏՈՆԸՆԹԱՑ

Պու ազիզ՝ Ս. Անտոնուն մէշհուր
շահրսէրինտէն պիրի իտի: Իլք իպթա
քէօյտէ սաքին օլուպ զերասաթա քէնտի-
սինի վէրմիշ իտի, վէ պիր էյի ճանըն
իթիւպարընա տիւշէր էյիլիքլէր վէ ֆա-
զիլէթլէր իչինտէ թէրպիյէ օլմուշ ուսու-
լաքին ղէվճէսի ահտ էթտիյի սահըպլըղա
գարշը հարէքէթլէրտէ պուլունտուղու
իչին եւուրէյի գըրըլմըշըտը: Պիր կիւն գըր-
տան էվինէ տէօնիւպ օնու պաշգա եարան
իլէ պիրլիքտէ պուլուսուղունտա կիւճինէ
կէլտի վէ վէրտիյի թապիր վէ նասիհաթ

եարամազ օլտուղունու կէօրտիւ վէ թէրքի տիւնեա էտիպ Ս. Անտոնուն չէօլիւնէ կիթտի։ Օնուն գօլիպաըլնա վարըպ գա-փուտունու չալտըղընտա, Ս. Անտոն ֆիմ սին վէ նէ՞ իսթէրսին տէյի սօրտու, եա փէտէր, իսիմ պօղ տուր, քէօյլիւյիւմ վէ էլին ալթընտա բահիպ օլմայա կէլ-միշիմ, եալվարըրըմ պէնի իչէրի ալ տէ-յինճէ, Ս. Անտոն՝ Սէնին եաշըն կէչմիշ, պունտան պէօյլէ բահիպ օլմամըշըն տէ-յիրէք՝ եիւզիւնէ գափույու գափատը վէ իւչ տէօրթ կիւն տիշլարը չըգմատը։ Պօղ օրատան այաղընը պիլէ գըմըլտաթմատը, վէ տէօրտիւնճիւ կիւն Ս. Անտոն չըգըպ օնու օրատա կէօրտիւյիւնտէ, պու նաՙըլ չէյ, տահա կիթմէ՞սին մի. ամնա տէտիմ քի պուրատա օթուրամազըն. այ իսթի-յար, նիՙչին պէնի եօլտաթըն, ճանավար-լարտաՙն տա գօրգմատըն ատի։ Պօղ պիլտիյինտէն վէ տէտիյինտէն վազ կէլ-մէյիպ՝ եա ագիզ փէտէրիմ, ումմա քի պուրատան կիտէյիմ. գափուտուն էօնիւն-տէ էօլիւրիւմ, լաքին եէրիմտէն գըմըլ-տամամ տէյինճէ՝ Ս. Անտոն՝ արգըյա կիրիպ՝ նէ էտէյիմ ալմազատամ պէլքի ածլըղընտան էօլիւր ածնըտա պաշըմա պիր պէլա չըգար վէ Ալլահըն էօնիւնտէ ճէ-վազ վէրմէլիյիմ, պէօն տիւր վէ օրուճ վէ փէրհիզ թուԹմազա ալըշմամըշ տըր.

պաշտնա պիր գալա կէլսէ պանա այլ լուր տէյէրէք ծնուն տապրմնը լթէճրիպէ էթմի իչին՝ գալզ գարտաշ իչէրի կէլ տէյէրէք ալար օտաճըլընա կէօթխութիւ: Պունան ասնրա պիր ապ խուրմա եափրալը ըսլամ-ար վէ ան տէ պէնիմ կիսպի ա՛լ ասգա տէյի էօնիւնէ ալթար, վէ ասգուզունճա սաալթա գատար ծնու չալըշտրըտըգնան ասնրա էօրտիւյիւնէ պագըպ՝ տարըլա-րագ. Ա՛հ, ֆէնա էօրմիւշիւն հէր չէյի պէրպատ էթմին, պէօյլէ օլմազ, սէօք տէ էէնիտէն էօր տէյի էմր էթմի: Պօղուն ումուրունատա պիլէ օլմատը, ճանը սրդըլ-մատան վէ եիւզիւնիւ պուրուշտուրմատան ալար սէօքմիւ վէ պէշ կիւնտէն պէրի ա-չքէն էէնիտէն էօրմիւ: Ս. Անտն իմա-թիյարըն պու տապրմնը կէօրմիւյիւնատէ չօգ շատ օլտու:

Ադշամ իւմթիւ, պապաճըլըմ, իմա-թէրսէն պիր ապ եէմէք եէյէլիմ տէմի-յինատէ, պօղ՝ նամազ իմթէրսէն էօյլէ էտէլիմ տէյի ճէվապ վէրմի: Տէօրթ պէ-քանիտա ըսլամ-ար իչիւնիւ իմթիյա-րըն վէ պիրինի քէնտի էօնիւնէ գօտու: Ս. Անտն քէնտի փապրնը պիմթիրմիյի կիսպի չէքիլմի. պօղ՝ եավաշ եավաշ եէր իմի. լաքին օնուն կէրի չէքիտիյինի կէօրմիւյիւնատէ քէնտի տէ պիր թանէ եէյիպ պրագտը: Ս. Անտն եէ տէյի զօր

էթտիյինտէ, Ա՛ն եէրսէն, պէն տէ եէ-
րիմ, տէյի ճէվապ վէրտի: Ս· Անտոն՝
պէնիմ իչին էլ վէրիր, պէն չօգտան պէրի
բահիպլիք էտէյօրում տէյինճէ, Պօղ՝
պանա տա էլ վէրիր, զիրա պէն տէ բա-
հիպ օլաճաղըմ տէյի ճէվապ վէրտի:
Ս· Անտոն՝ պու գատար թէճրիպէլէրտէն
ածնրա՝ Իչթէ գարտաշ բահիպլիք նէ տիր
կէօրտիւն, էյէր էտէպիլիրսէն եանըմտա
գալ, եօխսա գալգ կիթ տէյինճէ. Պօղ՝
Էյէր պուննան տահա զիատէ խաթէր վէ
էմր էտէրսէն օնու տա էթմէյէ հազըրըմ
տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ՝ Ս· Անտոն
քէնտի գօլիպասընտան տէօրթ միլ ըրտագ
պիր մահալլտէ օնուն իչին պիր գօլիպա
եափըպ իչինէ գօտու:

Պու թարիգ իւզրէ Պօղ օրատա պիր
սէնէ կէչիրտիքտէն ածնրա տուսար քէ-
րէմիյլէ խասթէլէրէ շիֆա վէրմէ լութ-
ֆունա նայլ օլտու. ճինտէն չարփըլմըշ
պիր քիմսէյի տիւզէլթմին տէյի Ս· Ան-
տոնա կէթիրտիքլէրինտէ՝ պու պէնիմ
իչիմ տէյիլ տիր, Ալլահ՝ պու քէրէմի
Պօղ իսթիյարա վէրմիշ տիր տէյիպ օնա
եօլլատը: Պօղ ճինլիյի կէօրտիւյիւնտէ
իւզէրինէ տուա էտիպ Քրիստոսուն իսմիյլէ
տիւզէլթտի. պու ազիզ պունա քէզալիք
ախէր տահա չօգ միւճիզէլէր իշլէմիշ տիր:
Վէլհասլ պիր ածաիպ Ալլահա մոգպուլ

թարգ իլէ պուլունտուղու հալ իչինտէ էօմր սիւրտիւքտէն ոճնրա փիր եաշընտա էճէլիյլէ էօլտիւ։

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 13

Ս· ՆԻՍՏՈՒԱՏԻՈՄՆԵՆԿ

Պոխկղեաիանտա գրալ էրմէնիսթան թարաֆընտա տահա ազրպէսթ քրիստոս իգրար էտէնլէր պուլունույօր ազի տույտուղունտա Վիւսիա հաքիմի օլ ազմէթլէրէ եօլլատը։ Տէվլէթ խըզմէթի իչինտէ Եւստուատիս նամինտէ պիր սոյզատէ քրիսթիյան տախի վար ըտը։ Պու՝ քրիսթիյանլարըն չէքտիյինի կէօրիւպ նէ գատար ածըրըտըյտա՝ տահա էօլիւմունէն գօրգտուղու իչին քէնտիյի պէյան էտէմէզ իտի։ Պիր կիւն քէմէրինի՝ խըզմէթքեաըրնա վէրիպ քիլիսէյէ եօլլատը, վէ միհրապ իւսթիւնէ գօտուրթտու։ Ան-քաեննիանտա նամինտէ մէշհուր ազիզ քահանայ օնու կէօրիւպ ալմաըրնտա՝ Եւստուատիս օնու Ալլահ թարաֆընտան պիր նիշան կիպի գապուլ էտիպ մէրտանէ մէյտանա չըգտը, վէ էվինտէ զիաֆէթ էտիպ պիւյիւքլէրի չաղըրտը, պունըրըն արտընտա տօսթու Եւգինէտա տախի վար ըտը։ Իրթէսի կիւն Վիւսիա

ճէմի մահպուս օլմուշլարը հուզուրինէ չաղըրտըղընտա՝ Եւաուատիոս հէփիհին-
տէն իլէրի վարտը վէ քրիսթիյանլըղընը իգրար էթտիքտէն սօնրա օլ պիրլէրինին հապգընա շէֆաաթճըլըգ էթտի։

Ալեսիա պիր սոյգատէ քիշիտէն պու միսիլի սէօզլէրի իշիթտիյինտէ՝ չօգ ճանը սըգըլտը վէ հիչ պիր թիւրլիւ սէօզ իլէ ավելյամատըղընտա փայէսինտէն ազ էտիպ իսքէնճէլէր վէրմէյէ պաշլատը։ Ազիզ ճէմի իսքէնճէլէրի ապտալընտա քրիսթիյանըմ, տէր իտի։ Հաքիմ գըզըպ եարալարը իւզէրինէ սիղքէ տէօքտիւ վէ կիւվէրչիլէյլէ օվարլար ըտը. լաքին պու էզիյէթի տէ ապտ իլէ չէքիպ քրիսթիյանըմ տէմէյինտէ՝ եւգինէոս իսմիյլէ ապքէր իշինտէն պիրիսի տէօնիւպ քրիսթիյան օլտու վէ գօրդմատան Ալեսիասըն էօնիւնէ վարըպ փութլարըինքեարիթտի։ Հաքիմ ուԹանտըղընտան էօնիւնէ պագարագ՝ իքիսինի տէ զէնճիրէ վուրուպ հապտա ալտըրտը։

Էրթէսի կիւն Եւաուատիոսու չըգարըպ պիլէսինճէ Նիկոպոլիսէ կէօնթիւրիւքէն Մարդարիոս իսմինտէ պիր սինատար քիշի օնուն պու Հալտէ եիւրիւտիւյիւնիւ կէօրիւպ եիւրէյի գալգտը վէ քէնտի տէ օնուն Թաճընա լայըգ վէ հիսաէտար օլմադ իշին այալ վէ էվլատընա խօշճա գալըն տէյիպ

օնուն արգասը սըրա կիթտի վէ Քրիսթիյանըմ տէյէրէք օնուն պօյնունա սարըլտը: Վիւսիաս պունու տա իշխիթախյինտէ տահա զիատէ գըզըը վէ տիվան գուրուպ հէփիսինի էօնիւնէ չաղըրտը, վէ մահպուսըրըն արգատաշը Ս. Անքաենտիոս քահանայիլէ իլգիպթա սէօյլէշմէյէ պաշլատը՝ լաքին ավլայամատըղընտա՝ սիճիլլինի քէսթի վէ սաթուր իլէ գաթլ էթտի:

Օնատան սօնրա Մարդարիտաս իլէրի չաղըրըպ թէֆթիշ էթտի վէ օնու տախի տինինտէ գավի պուլտուղունտա թօփուգլարընը տէլտի վէ սինիրլէրի արասընտան սիճիմ կէչիրիպ հավայա աստը վէ սօնրա ալթընտան աթէշ վէրիպ շիշ իլէ թէնինի տաղլար ըտը: Մարդարիտաս հիշ շիքեայէթ էթմէտէն պու ճէմի խաքէնճէլէրէ սապը էթտի, վէ Ալլահըն իսմի շէրիֆինի մէտհ էտէրէք ճանընը թէսլիմ էյլէտի: Պատէհու Եւգինէոսու մէյտանա կէթիրտիլէր. հաքիմ պունունլա տա սէօյլէշմէյէ պաշլատը. ֆաղաթ իւմիտի պօշա չըգարըղընտա տիլինի քէսթիրտի, վէ էլլէրինի պիւքէ պիւքէ գօփարտըգտան սօնրա պուտադը չըպուգլար իլէ օլ տէրճէ տէօյտիւ քի պու աղիզ տախի օլ խաքէնճէ ալթընտա վէֆաթ էթտի: Օնատան սօնրա օվատա ճէմ օլմուշ գրալ ապքէրինի կէօրմէ իշին կիտիպ հէր պիր

նէֆէրին եւյիթլեյինի սէյր էտէր իքէն Ովրեատէս նամինտէ պիր պօյլու պօսլու կիւզել վէ մրգրագ օյունունտա նամտար ճէնքճի կէօզիւնէ իլիշթի վէ օնտան չօգ խօշլանըպ եանընա չաղըրտը վէ մրգրաղըյլա նիշան ալմադա էմր էթտի վէ Ովրեատէս մրգրաղը ֆըրլատըպ նիշան-կեահա վուրուու: Լաքին աթ իլէ հարմանլայըպ մրգրաղը աշուդա եօգարը սալամատ վագթինտէ էավատը ալթընտա կէօքսիւնատէն ատըը պիր ալթուն խաչ կէօրիւնտիւ: Լիւսիաս՝ ֆիլհալ հուզուրինէ չաղըրըպ սէն տէմի շու իքրահ էթտիյիմ մէգհէպտէն սին տէյի ատուու: Էվվէթ տէյի ճէվապ ալտրաղընտա ատյտուրտու վէ խաչ եէրինէ պօղազընա զէնճիր վուրուպ հապտա եօլտատը, վէ քէնտիսի եօլունու իլէրի կէօթիւրէրէքՆիկոպոլիսէ տաճլ օլտու. լաքին օրատտա շէհր էհալիսի քրիսթիյան օլմադընտան՝ գօրգուպ սիճիլինի քէսէմէտի, վէ Սրվազ այանը Ագրիկողայոտա օնլարըն հապգընա պիր ֆէրման եազըպ՝ զէնճիրպէնտ օնա եօլլատը վէ հապգլարընտան կէլմէյի օնա իհալէ էյլէտի:

Ագրիկողայոս՝ իքինճի կիւնիւ տիվան գուրտու վէ թիւրլիւ միւճատէլէլէրտէն սոնրա՝ Ովրեատէսին էօլիւմիյլէ Եւտոքսիոս գօրգութմա իչին պիր տէմիր

եաթագ զբզտբըտը վէ օնու իւզէբինէ եաթբըբըպ ալթընաան տախի աթէշ վէ-բէրէք ազիզի էօլտիւրտիւ՝ վէ Եւաուա-տիուս զընաանա աթտը: Իրթէսի սա-պահ թէքբար հաքիմին էօնիւնէ չալըըլ-տը վէ էթտիյի թէքլիֆլէրի գապուլ էթմէտիյինաէ թուլթուշմուշ ֆուրսան իչինէ աթբըլըպ օրաուա տուա էտէրէք վէ Ալլահըն՝ օլ անէտէք էթտիյի քէ-րէմլէրէ շիւքր սունարագ փաք բուհինի եարաարճբաբնըն էլինէ թէալիմ էյլէտի:

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 14

Ս· Թ Ո Ւ Ր Ա Ն

Պու ազիզ պուրաա շէհրինէ եապըն-պիր գաասպատա վուլթփերէսթ աթա-լարտան տիւնեայա կէլիպ կիզլիճէ քրիս-թիյան օլմուշ տուր: Լեւկիոս նամինաէ պիր ազիզ քրիսթիյան վուլթփերէսթ հաքիմին էօնիւնէ վարըպ օնուն նահագ եէրէ էթտիյի քէմլիքլէրի վէ զիւլմլէրի եիւզիւնէ վուրտուղու իչին դաթլ օլմա-սընտա ախէր քրիսթիյանլար վէ պախու-տուա Թիւրտա եիւրէք ալըպ մէյտանա չըգտը: Նէքի կիւն ատնրա հաքիմ շէհր դաիուսունատան չըգտր իչէն Թիւրտա դարշըսընա վարտը վէ ուէլամլատըգտան

ասնրա՝ քրիսթիյանլարա վէրմէյի զուլմու եիւզիւնէ վուրաու։ Ագիզ Թիւրսոս պու մինվալ իւզրէ գօրգմասան փուԹլարըն սախԹէլիյինի իսպաԹ էԹմէյինաէ հա֊քիմ՝ վար միւշիւն սէ ասնրա եինէ կէօ֊րիւշիւրիւզ սէյի զընատանա եօլլամազ իսԹէսի։ Լաքին ագիզ՝ չօգսան պէրի միւշիւնամիւշ վէ սէօյլէմէքլէրիմին կէր֊չէքելիյինէ զանմըշըմ սէյինճէ, հաքիմ զայրի սապը էտէմէյիպ եուսրուգ վէ ԹէվմԷ վէ զուրշուն Թօփուգ իլէ ԹէնԷ խիւրսէխսաշ օլունճայսաուազ սէօյմէյէ էմր էԹմսի։ Ս. Թիւրսոս իսքէնճէ ալԹընսա՝ վէրմէյին իսքէնճէլէր ճանըմա պիր զարար վէրմէզ, ամմա սէն էԹմէյինէ պէսէ էպէս ալ ապաս պէլանը պու֊լաճագսըն սէյի չաղըրտըղընսա՝ հաքիմ զիյասէսիյլէ էօվքէլէնիպ էլինին վէ այաղընըն փարմագլարընըն քէմիքլէրի չաԹլայընճայսաուազ ինճէ սիճիմ իլէ պաղլայըպ պիւքսիւ. լաքին Ալլահըն զուլու պունու սա պիր շէյ եէրինէ զօմսաը։ Սօնրա ագիզին կէօզիւնիւն գափագլարընը քէսիլէր, վէ գայնար գայնար գուրշուն արգասընսան սէօք֊մէք իսԹէսիքլէրինսէ սուսաը պէրէ֊քեաԹըյլա գայնար գուրշուն՝ սէօքէն֊լէրին իւաԹինէ միւշիւպ օնլարը եագսը, վէ պու միւճիզէԹի կէօրէնլէրին չօղու

քրիստիյանլարըն Ալլահը կէրչէք տիր տէյի չաղըրմալարընտա՝ հաքիմ պիւ-
յիւճիւլիւք ալամէթինէ վէրիպ թէքրար
ծնու տէօնտիւրմէյէ չալըշըր ըտը: Եէրինէ
կէլէն եէնի հաքիմ ազիզ Թիւրտտա
տահա զիատէ իսքէնճէլէր վէրտի, վէ
սօնրա պիր չուալ իչինէ գօյուպ տէնիզէ
աթտը, լաքին միւճիզէթ իլէ օրատան տա
սաղ չըգմասընտա վէլ հասըլ տիէր
թիւրլիւ հազգընտան կէլէմէտիյի հալտէ
ազիզի օրթասընտան տէսթէրէ իլէ իքիյէ
պէօլտիւ:

Ս. ՅԱԿՈԲ ՄՆՐՆԱՑ

ՀԱՑՐԱՊԵՏ ՎԷ ՄԱՐՈՒԳԷ ՃԳՆԱՒՈՐ

Ըզիմ վէ արիճ իւնվանըյլա մարուճ Ս. Յակոբ Ս. Գրիգոր պապամըզըն հա-
լաբընըն օղլույուտու: Քիւչիւք եաշընտա
դըզ գարնտաշըյլա Ազէմիսթանա կիթտի.
վէ լաքին եաշընը ալտըզընտա տիւնեա-
նըն թէհլիքէլէրինի թանըյըպ կիսլիճէ
գաչտը վէ Մծբին շէհրինէ եապըն պիր
մահալլտէ զահիտանէ էօմր կէչիրմէյէ
գարար վէրտի: Հէր շէյտէն էվվէլ սբտգ
իլէ օլան տուանըն Ալլահա մագպուլ օլ-
մաընը պէլիպ քիւլլիւյէն քէնտիսինի

թէֆէքքիւրէ վէ տուայա վէրտի. նաֆա-
գաաը օվատա պիթէր չայըը չիմէնլէք իտի.
վէ եաթտըղը գուրու թօփրաղ վէ կի-
լինտիյի գապա գըլլը չուլ փարչաըյը-
տր: Ալլահ թաալա գուլունուն պու
րիյազաթլարընա պազըպ օնուն եօլունու
րաաթ կէթիրտի վէ ազ վագթ զարֆընտա
օլաճագ շէյլէրի օնա պէյան էթտի վէ
իամի. շէրիֆիյլէ միւճիզլէր իշլէմէյէ
լուքֆ վէրտի: Եէր իւզէրինէ ադրանը
վէ րէֆիդի ազիզ Մարուգէ զահիտանէն
զայրի քէնտիյէ սէվկիւլիւ եօղ ուտու.
օնուն իլէ պէրապէր օրայա եագըն եէր-
լէրտէ պուլունան ճանլարընն խայրընա չա-
լըշըր ըտը: Մաքսիմիանոս գրալընն չը-
գարտըղը զուլմ վագթինտէ Ս. Յակոբ
տախի չօգ զահմէթ վէ գօրգու չէքմիշ
տիր: Պիր տէֆա չայտան կէչէճէք օլուպ
կէչիտինի պուլամատըղընտա գաֆթանը-
նը սու իւսթիւնէ սէրտի վէ գայըգ կիպի
իւզէրինէ պինիպ օլ պիր գըյրյա կէչտի:

Իշլէտիյի հիքմէթլէր իչին ճէմիաթ
ինտինտէ չօգ իթիպար պուլտու: Օլ
կիւնլէրտէ Մծբին շէհրին եպիսկոպո-
սու էօլմուշ իտի վէ եէրինէ քիմի
օթուրտաճագլարընը պիլմէտիքլէրի իչին
ճէմիաթ լէքի ֆըրգա օլմուշ ուտու:
Ս. Մարուգէյէ կիտիպ ոօրտուլար վէ օնուն
րէյիյլէ մաալահաթը եպիսկոպոսլար մէճ-

լսինէ իհալէ էտիպ՝ միւճիզէթէն Ս. Յա-
կոբը ինթիխապ օլունուս: Պիր ատֆա
Ս. Յակոբ պիր միւհիմմ մասլահաթլա
շէհրատէն ուիշարը կիտեր իքէն պիր գաչ
չափըրնըլար օնուան վարա ալմադ իչին
իչէրինուատէն պիրինի եալան եէրէ էօլիւ
կիպի եէրէ եաթըրըլըլար վէ կիւմէճ
իչին օնուան վարա ուիլէր իտիլէր.
լաքին ադիզ օնուն թէն սադըլըղնուան
գիւատէ ճանընա ուիւշիւնիւպ կէչէր իքէն
էլինի գօսուս վէ իւզէրինէ տուա էթտի:
Ասնրա օրուանան այրըլտըղընուա՝ չափըր-
լար արգասաչլարընա գալդ՝ Ս. Յակոբ
կիթուի ուէյի չադըրըրըլար. լաքին օնու
կէրչէքտէն էօլմիւշ պուլուդլարընուա
ադիզին արգասընուան գօշուուլար վէ գա-
պահաթլարընա աֆվ ուիլէյիպ թէքրար
օնուն տուտար պէրէքեաթըլա եարամադ
օղլան ուիրիլսի:

Ճէմի օնուն իլէ կէօրիւշիւպ իւլֆէթ
էաէնլէրին շահատէթի իւզէ պու ադի-
զին եանընուա ուիւմա Ալլահըն պիր մէ-
լէյի պէրապէր կէզէր վէ օնա եարտըմճը
օլուր ուտու: Պու գատար հիքմէթլէրի
իշիւէնլէր հէր իգթիզալարընուա Ս. Յա-
կոբա կէլիր օնուան ադ վէ նասիհաթ
իտթէր իտիլէր, ալէլ խուսուս ճէմի խաս-
թէլէր վէ վէպա իլէթինէ կիրիֆթար
օլանլար: Ս. Յակոբ Մծբին շէհրինուէ

էթտիյի խայր ամէլէրէ գանսաթ էթ-
մէյիպ ճիվարընտա պուլունան չէ հրէրտէ
վէ քէօյլէրտէ տախի կէզիպ վազ վէրիր
իտի: Պու գաւսար զահմէթլէրտէն ասնրա
էօլիւմիւնին եաղըն օլմասընը կէօրիւպ
եանընտա պուլունանլարա խապէր վէրտի,
վէ պիր պազար կիւնիւ օնլարը եանընտա
չաղըրտը վէ Ալլահ մուհաֆազէթի իչինտէ
միւտաւէմէթ էթմէյէ վէ օնուն խաթրը
իչին էօլիւմէ գաւսար հազըր օլմայա նա-
սիհաթ վէրտիքտէն ասնրա կիւլէր եիւզ
իլէ փաք րուհինի եարատըճըսընըն էլինէ
թէսլիմ էյլէտի: Պէօյլէ տէ Ս· Մարուզէ
տիւրլիւ ֆազիլէթլէր սահիպի օլարագ
չօզ սէնէլէր եաշատը վէ էճէլիյլէ էօլտի:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 16

Ս· ՍՊԻՐԻԴՈՆ

Փէյղամպէրլիք վէ միւճիզէթչեարլըգ
պաղինտէ մէշհուր Ս· Սպիրիդիոն Գըպրըղ
ատտաքնտա ոօղտու: Թա քիւչիւք չա-
ղընտան չօպանլըգ էտէր իտի. վէ տիւնեա
ինտինտէ հազիր ատլըմըշ պու խըզմէթ
իչինտէ խայլի սէնէլէր միւտաւէմէթ
էտիպ կիւնտահըգ էօմր կէչիրիր իտի:
Տիլի աչըգ վէ սէրպէսթ չօճուգլար իլէ
ոօսթլուգ էթմէգ իտի. նիպա գաւսար

գօրգատուղու հիշ պիր շէյ եօղուտու. օլ սուբէթտէն իքի քիշի արատընատա պիր գաղվա գօփատուղունատա մապէյնլէրինի պուլուր պարըշտըրըր րար: Ամթալարընէն իրատէթինէ գարշը գօմամագ իչին տիւնեայա կիրտի վէ իքի էվլատը օլտուգտան սօնրա թարաֆէյնին րիզատըյլա այրըլտը վէ զէվճէսի էօլտիւյիւնտէ պիր տահա տիւնեայա կիրմէտի: Զուլմ վագթինտէ ազիզլի տէ թուԹտուլար խայլի իշքէնճէլէր վէրիպ կէօզլէրինի օյտուլար վէ մատէն իշլէմէյէ կէօնտէրտիլէր:

Կոստանդիանոս թախթէ ճիւլուս էթտիյինտէ՝ Սպիրիդիոն գուրթուլուպ քէնտի սիւրիւսիւ եանընա կէլտի: Անլահ թէալա գուլունուն ատրնը տիւնեայա չամ էթմէ իչին օնուն էլիյլէ միւճիզէթլէր իշլէմէյէ պաշլատը: Պիր կէճէ աղըլա պիր գաչ խրըսըզ կիրէրէք գօյունլարտան չալըպ կէօթիւրմէք իսթէր իտիլէր. լաքին պիր տէ իչէրի կիտէր կիթմէզ եէրլէրինտէն գրմըլտայամագ օլտուլար. իրթէսի սապահ ազից օնլարը պու սէֆիլ հալտէ կէօրտիւյիւնտէ թէքթիր էթտի վէ պիր տահա պէօյլէ եապըշմագ շէյ էթմէմէյէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա իւզէրլէրինէ տուա էտիպ տիւզէլթի՝ վէ ճիվէ սուրէթիյլէ. պու կէճէ սիւրիւսիւն եանընատա էյի պէքճիլիք էթ-

տինիզ տէյէրէք պիր գուզու տա պախշիշ վէրիպ եօլլատը: Պիր ախէր քէրրէ պա-
զիրկեանըն պիրիսի պիր սիւրիւ քէչի սա-
թըն ալըպ կէօթիւրիւր իքէն պիր թանէ
տէ չալըպ, իչինէ գաթտը, լաքին չալ-
տըղը հայվան կիլթմէք իսթէմէյիպ տահ-
մա սիւրիւտէն տիշարը գաչտըղընտա
թուլթուպ գօլթուղու ալթընա ալտը,
լաքին եինէ չապալանըպ մէէտիյինտէ՝ ա-
զիզ իսթէ կէլտի՝ Պիրատէր քէչի պիլիր
քի սաթըլմամըշ տըր, օնուն իչին աէնին
իլէ կիլթմէք իսթէմէյօր օնուն տա
փարասընը վէր պագ օ վագթ նահալ
կիտէր տէտի: Ֆիլ հագիգա փարասընը
սայտըղը կիպի քէչի տէ օլ պիրլէրինէ
գաթըլըպ եիւրիւմէյէ պաշլատը Պու
վէ պունա քէզալիք ախէր միւճիզէթ
լէր շէհր իչինտէ չավ օլտուղունտա՝
Տրիմիթուն շէհրին իւզէրինէ եպիսկոպոս
նատպ էթտիլէր:

Տիւնեա ալիմլէրինտէն սըրըրընը սապ-
լայըպ քիւչիւքլէրէ պէյան էտէն Ալլահ
հագիր գուլու չօպանըն գալպինի օլ
տէրէճէ իլմ իլէ տօլտուրտու քի վագթին
էն մէշհուր վէ էն ալիմի օնու պիլտիյինի
պիլմէյիպ շաշար ըտը: Հէր եէրտէ վազ
վէրիր վէ Ալլահըն էն կիզլի սըրը-
լարընը ճէմիաթա պէյան էտէր իտի:
Խաաթէլէրէ զիարէթ էտէր, Ալլահըն

ճէննէթինի սէօզէն զիատէ ֆիլէն օն-
լարա էօյրէտիր իտի: Հէր շէյտէն զիատէ
կիւնահքեարլարըն գալկինի՝ Ալլահըն
մէրհամէթինի անտըրարագ թէվֆէյէ
թահրիք էտէր իտի: Պիր տէֆա քիլիսէ
գաֆուտունատան կէշէր լիքէն գուճաղընատա
էօլիւ էվլատըյլա տուրմուշ պիր գարը
օնու կէօրտիւ վէ այաղընա գափանըպ
էօլմիւշ օղլունա ճան վէրմէյէ եալվա-
րըը ըտը: Միւճիզէթքեար Սպիրիդիոն՝
պու զէվալըը վալիտէյնին կէօզ եաշընա
տայանամայըպ Ալլահա տուա էթտի վէ
օնուն իտմիյլէ մատըմընը տիրիլթտի:
Անատը պուլնու կէօրտիւյիւնտէ աէվին-
ճինտէն եիւրէյի չաթլատը վէ օղլունուն
եէրինէ քէնտիսի էօլտիւ: Էթրաֆտա
պուլունանլար ազիզէ րէճա էթտիլէր քի
զէվալըը չօճուղու էօյտիւզ պըրագմասըն
վէ անատընա տա Ալլահտան էօմր տալը վեր-
սին: Օլ զէման ազիզ թէքրար տուայա
տուրտու վէ Ալլահըն իտմիյլէ օնու տա
տիրիլթտի: Պիր պաշգա տէֆա արգատա-
շըյլա պիր միւհիմմ մատահաթիչին կիտէր
իքէն ճօշգուն չայա րտաթ կէլիպ կէչէ-
մէզ օլտու: Սպիրիդիոն իտմտինի Ալլահա
գօյուպ տույուն իւզէրինէ պիր խաչ չը-
գարտը վէ միւճիզէթլէ օլ պիր գըյրայա
կէչտի:

Իմնիք մէճլիսինտէ ճէմ օլան փիսգուպ-

լար արտաքնատա պու ազիզ տախի պու-
լունուր ուտու: Ֆըրգա թահիճէնտէն
պիր գաչը տահա քրիսթիյան փիսգուպ-
լարա գանմայըպ թէլպիս վէ հալըր ճէ-
վապ տաշմա սէօզլէր իլէ օնլարը պի-
հուզուր էտէր իտիլէր: Օլ գատար ա-
լիմ, արիճ վէ իլմի իլահի պապինտէ
ռէմտուհ քիշիլէր պունլարա գարշը գօ-
տուլար, լաքին հէր ճէվապլարընա ճէվապ
ալըպ օնլարըն աղզընը գափայամատըգլա-
րընտա՝ Ս. Սպիրիդիոն այտըգ գալգըպ՝
Քրիստոսուն իամիյլէ էմր էտէրիմ պանա
պագ, սէօզիւմիւ տինլէ. Եէրի վէ կէօյիւ
եարատան Ալլահտան զայրի Ալլահ եօգ
տուր. հէր կէօրիւնէն՝ վէ կէօրիւնմէյէն
շէյլէրի օ եօգտան վար էթմիշ տիր. Ա-
լահըն պիր թանէճէք էվլատը վար տըր
վէ օ տախի պիզի գուրթարմըշ տըր. վէ
պէօյլէ հիշ միւճատէլէյէ կիրմէքսիզին՝
տին գավախտինի պիրէր պիրէր սէօյլէ-
տիքտէն սօնրա՝ Տէ իմոի, նէ տէրսին,
տօղրուտունտա տէմիմլի տէմէտիմլի. տա-
հա տէյէճէք պիր շէյին վաՙրմը տէյի
օնլարըն պիրինէ միւտալ էթտի: Պիր լահ-
զա էվվէլ արզամը եէրէ վէրմէմ տէյի
պէպիւրէնէն միւթէքէլլիմ տուս օլտու
վէ տիլի թուրթուլմուշ կիպի խայլի զէման
գալտըգտան սօնրա, Էվվէթ հէր տէտիք-
լէրինէ ինանըրըմ տէյի ճէվապ վէրինճէ,

ազիզ՝ էյէր ինանըըսան պիլէմճէ քիլի-
սէյէ կէլ վէ վաճլթիզ նուրունու ալ
տէտի: Օրատաքի փիսդուպլարտան պա-
զըսը պունուն սէօզլունիւ մասխարալըզ
եէրինէ ալըպ ինանմազըտըլար, վէ լաքին
օ տէօնիւպ՝ Պիրատէրլէրիմ շիմտիյէ
գատար տավայը պէն գազանըյօրուտում,
լաքին Ալլահըն՝ շու իխթիյարըն ադըըլա
սէօյլէտիյի թէէսիրլի վէ հադդ սէօզլէրէ
ղայրի գարշը գօյամամ, տավամը ղայպ
էթտիմ, պէն տէ քրիսթիյանըմ տէմէ-
սինտէ, հէփիսի շազ օլուպ Ալլահը մէտհ
էթտիլէր:

Կոտանդ գրալ պիր տէֆա խասթէ-
լէնիպ տիւզէլմէմէ իչին ազիզ օնուն սէրա-
յընա տավէթ օլունտու. վէ օրայա վարըպ
տուտաը պէրէքեաթլըյըա խասթէյէ շիֆա
վէրմէսինտէ գրալ թարաֆընատան թէ-
շէքքիւրէն չօզ վէշքէշ վէրիլսի, լաքին
Ալլահըն գուդրու գապուլ էթմէմէսինտէ,
Կոտանդ՝ հիչ տէյիլ իսէ պիր ազ շէյ
ալմայա եալվարտը: Ս. Սպիրիդիոն վա-
տիշահը կիւճէնտիրմէմէ իչին ալտը վէ
օնուն ճանընա խայրըը խայլի նասիհաթ-
լար վէրտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտըղը
կիպի հէր ալտըղընը ֆադըըլարա տաղըթ-
տը վէ կէլտիյի կիպի փարտասըղ վէ փու-
զուղ քիւրսիւսինէ ավտէթ էտիպ թէքբ-
րար քէնտի հիմայէթինէ սիփարըշ օլմու-

ճանկարըն խայրընա չալըշըր ըտը՝ պիր տէֆա գուրտգլըգ օլուպ էնտէհինտէն գլթլըգ վէ խասթէլիք գուհուր էթտի-
յինտէ ապիլ Ալլահտան եաղմուր տիլէ-
յէրէք ճէմիաթ իւզէրինտէն պու չէքիլ-
մէզ գաղէպի տէֆ էթտի: Վէլ հասըլ
նիչէ սէնէլէր պիր թարիֆ օլմազ ղայրէթ
իլէ Ալլահա խըզմէթ էթտիքտէն սօնրա
էճէլիյլէ էօլիւպ հասրէթինի չէքտիյի
Քրիստոսա գաուշտու:

ԳԼՈՒԽ 17

ՄԱՐԿՈՒՃԻ ՎՐԻՊՏԻԱՆՆ

Գարա տէնիզին օլ պիր թարաֆընտա
Կուրճիսթանտա պու ապիղէ պէսլէմէլիք
էտէրէք կէչինիր իտի: Կոտանդիանոս
գրալըն տէվլէթի էյեամինտէ միւճիզէթ-
լէր գուվվէթիյլէ օլ սէմթին ճէմիաթընը
քրիսթիյանլըղա տէօնտիւրտիւ: Էրմէ-
նիսթանըն իչ թարաֆընտա սաքին օլան
տինսիզլէր պազէն սինօրլարընտա պու-
լունան քրիսթիյանլարըն թօփրաղընը
պատար վէ էլլէրինէ կէչէնի գափար կիտէր
իտիլէր. պիր տէֆա քրիսթիյանա տախ
սախ տինտարլար իլէ օնլարըն էլինէ էսիր
տիւշիւպ սաթըլտը վէ պիր զալիմ, վէ
սէրթ աղանըն էլինէ կէչտի:

*

Արաբները պիր էյեամ կէչտիքտէն սօնրա Բաղդուրիս փատիշահըն շահզատէսի քէյֆինի պօզտու, վէ օրանըն ատէթի իւզրէ խասթէյի էվտէն էվէ կէզտիրիր վէ իլաճ տիլէրիտիլէր։ Քրիստիյանանըն պուլունտուղու էվէ տէ կիրտիլէր վէ Ադէպա տէրտիմէնտ շահզատէյէ շիֆա վէրէճէք քիմսէ եօգմու տէյի արաշթըրըր ըտըլար։ Էվ էհալիսի ափվ տիլէյիպ քիմսէ եօգ տուր տէմէյինտէ՝ Քրիստիանա Ալլահ թարաֆընտան գալպինտէ պիր իլհամ տույուպ խասթէ չօճուղու գուճաղընա ալտը վէ թէվֆիկ իչին իւզէրինտէ թաշըտըղը գապա գաֆթան իւզէրինէ եաթըրտըգթան սօնրա սըտգ իլէ Ալլահա տուա էտիպ եարտըմընը տիլէտի։ Տահա տուասը պիթմէտէն Ալլահըն հիքմէթի աշիքեար կէօրիւնտու։ Խասթէ շահզատէ սաղալտը վէ քէնտիլիյինտէն այաղա գալդըպ սարայընա կիթտի։ Պու միւճիզաթըն խապէրի շէհր իչինտէ չավ օլտու վէ քրիսթիյան տինի իչթիհար պուլտու։ Մէգքիուր շահզատէնին վալիտէսի պիր աղըր խասթէլիյէ տիւշիպ իչ աղըրընտան չօդ զահմէթ չէքէր իտի։ Քրիստիանայը պուլուպ կէթիրմէ իչին ատէմլէր եօլատը վէ եավլարընը ըտը քի, էվլատը կիպի քէնտինէ տահի շիֆա վէրմին։ Ալլահըն ճարիյէսի էլինտէն կէլէն թագա-

թըյլա չալըշըզ պու տավէթի գապուլ էթմէտիյինտէ՝ խասթէ սուլթան օնուն այաղընա կիթտի վէ աղըրլարընտան գուրթարմադա րէճա էտէր իտի: Ազիզէ նէ գատար իւզէրինէ մէրհամէթ էթտիյտէ տէ պու տիլէյին պէնիմ էլիմտէ տէյիլ տիր, Ալլահա տուա էտիպ օնտան տիլէմէլիյիզ տէյինճէ, սուլթան՝ Ամմն սէն Ալլահընա տուա էյլէ վէ պէնիմ իչին շիֆա ալը վէր, օնտան ղայրի կէրչէք վէ գատըը Ալլահ եօգ տուր տէյի րէճա էթմէտէն տուրմազ ըտը: Արթըգ տայանամայըպ տուայա տուրտու վէ խասթէյի սաղալթտը. վէ օնա նասիհաթ վէրտի քի վաֆթիզ օլսուն: Փատիշահ վէ սուլթան էքիսի տէ ալլահլարընն իպատէթինտէն կէրի տուրմայա հազըը ըտըլար, լաքին տահա քէօր քէօրունա փութլարա էսիր օլմուշ շէհր էհալիսի պիր իխթիլալ շըգարմասընն տէյի գօրգուպ՝ Ալլահ ախէր թարզ օնլարընն գալպինի չէվիրինճէյէտէք տահա փութփէրէսթէլիքտէ գալտըլար:

Մէգքիւր փատիշահ պիր կիւն ավա կիթտի վէ օրմանլըգ արասընտան կիտէր իքէն պիր տէ ափանըզ փուս տէօրթ թարաֆը պատը: Հէր քէս եօլունու ղայպ էտիպ եէպանի ճանավարլարա եէմ օլմա գօրգուսուլա պիրիպիրինտէն այրըլտը, վէ քէնտինին սէլամէթինէ պագար

**

ըսը: Փառիշահըն հալի հէվիսինաէն պէտթէը իտի. ոօղրու եօլա չըզայըմ տէր իչէն տահա շաշըրտը: Պու թէհլիքէտէն գուրթուլմադ իչին ճէմի տէվլէթի ալտահլարընը պիրէր պիրէր եաըտըմա չաղըրտը վէ լաքին հէր բէճասը պօշա չըգընճա՝ պիր տէ Քրիստիանանըն Ալտահընը չաղըրայըմ տէյի ագլընա կէլտի, վէ օնուն իմտատընը տիլէյիպ՝ էյէր արզիւսինէ պէր միւրատ օլուր օ թէհլիքէտէն խէլաս օլուրսա՝ էվի վէ ասրայըլա տէօնիւպ հագդ պիր Ալտահա թաւիմադա ահտ էթտի: Ասօղլու պիթէր պիթմէդ կէօք աչըլտը՛ վէ պէյլէնիյէ գուրթուլուպ ասրայա վարտըգընտա հէր օլանը նադլ էթտի վէ վատը միւճիպինճէ հաբէքէթ էյլէտի: Պատէհու ճէմի էթպատընա տախի օլան հիքմէթլէրի չավ էտիպ եիւրէքլէրինի թէփրէթտի վէ եավաշ եավաշ օնլար տախի փուխփէրէսթլիքտէն ֆէրաղաթ էթտիլէր: Ալտահ թէալա հազրէթլէրի պու կիւնէ պիր ֆազուլէթլի պէալէմ էլնյլէ պիւթիւն տէվլէթի տէօնտիւպ քրիսթիյան էյլէտի, վէ լաքին ագիզ Քրիստիանանըն օնտան սօնրա նէ գատար տահա եաշամատը վէ նասըլ էօլմէսի իւզէրինէ բավիլէր պիր շէյ եազմազլար, ամմա Ալտահըն լութֆու իչինտէ եաշատըզը կիպի էօլիւպ տէ ճէննէթէ նայլ օլմասընա հիչ շիւպհէ եօգ տուր:

Ա. ԹՈՂՈՊՈՍ ՎՐԱ ԹՈՂՈՎՀՆԱՑ

Պոիսկղեսիանոս գրալ թախթէ ճիւ-
լուս էթախքաէն պիր սէնէ սօնրա Իզնիք
թարաֆլարընա կէլիպ եէթմիշ թանէ
փութ եափտը վէ ալէմի՝ օնլարա թափ-
պընալ տէյի տալէթ էթտի։ Թէոպոմպոս
եպիսկոպոս քէօյաէն շէհիրէ կէլիր իքէն
պուննու տույտու վէ սապր էտէմէյիպ
գրալըն Հուզուրունա չըգտը վէ փութլա-
րըն սախթէլէյինի իսպաթ էտիպ՝ օնուն
շաշգընձա Հարէքէթինի վէ միւլահազա-
սընը եիւզիւնէ վուրտու։ Դիոկղեսիանոս՝
օնուն սէրպէսթլիյինէ շաշըպ՝ թաթը
սէօղլէր իլէ ավլամայա չալըշտը, լաքին Հէր
թէքլիֆի րէտտ օլունմասընտա պիր ֆու-
րուն գըզտըրըպ իչինէ աթտը։ Ազիզ՝ Ա-
լահա սէնալէր օգուչարագ իչինտէ օթու-
տուղունտա՝ պու պիւյիւճիւ տիւր տէյէ-
րէք չըգարտը Հապտա աթտըրտը, վէ
ածէպա աթէշի տէ պիւյիւլէմիշմի պիլմէք
իսթէյիպ՝ իչինէ պիր տաղ քէլպ աթտը
վէ լաքին Հայվան տիւշէր տիւշմէշ եանըպ
քիւլ քէսիլտի։

Եիրմի իքի կիւն ած գալտըգտան սօնրա
թէքրար գրալըն Հուզուրինէ կէթիրտի-

***

լէր վէ էլպէթտէ ազը պաշընա կէլմիշ տիրզիւիւմիւյլէ ալլահլարա գուրպան ուս-
նարմըսըն տէյի ասլար ըսըլար. լաքին ազիզին՝ թէքրար բէտտ էթտիյինտէ, գրալ՝ էօվքէլինիպ իքի կէօզիւնիւ օյ-
տուրտու վէ էօյլէ զընտանա ամտարըտը, ֆադաթ Ալլահ թէալա իքիսինի տէ եինէ տիւզէլթտի: Պու հիքմէթ իւզէրինէ գրալըն թէաճճիւպիւ ասլ թլսպ թէով-
նաս իամինտէ պիր մահիր պիւյիւճիւ չաղըրտը վէ ազիզին հադզընաան կէլիր իսէ օնա խայլի ալթուն վէ կիւմիւշ վատ էթտի: Թէոմինաս ատնատաթընա կիւվէնիպ էյէր հադզընաան կէլէմէզսէմ պէն տէ քրիսթիյան օլուրում լաքին եէնէճէյիմ շիւպհէն օլմասըն տէյիպ էօնիւնէ պիր տանա կէթիրթտի վէ գուլաղընա պիր շէյ ֆըսլատըզը անտէ տանա իքիյէ պէօ-
լիւնտիւ վէ թարթըզլարընտա իքի փարչանըն տա թարթըսը պիր պուլունտու: Գրալ օնուն ատնատաթընտան չօգ խոշլանըպ թէոպոմպոս իլէ չաթըշմայա էմր էթտի: Թէոմինաս՝ ազիզի կէօրտիւյիւնտէ՝ իքի շէյ իլէ ատնատաթըմը սէնին իւզէրինտէ թէճ-
րիպէ էտէրիմ, էյէր իքիսի տէ՝ ինանտը-
ղըն Ալլահըն գուվվէթիյլէ թէէսիրսիզ գալըրսա՝ պէն տէ տէօնէր օնա թաւխարըմ, տէյիպ պիւյիւյլէ պիր զէհիրլի թաամ հազըրլայըպ օնա սունտու, ազիզ՝ թաամը

ալըպ իւսթիւնէ խաչ չըգարտըգտան ասնրաէքլ էթտի, վէ էօլմէտիյինտէ թէո-
ջնաս՝ հազըգաթ աէնին Ալլահըն պիւյիւք տիւր տէյի, չաղըրտը: Սօնրա պիր իչգի հազըրլատը վէ էվվէլքինտէն զիատէ ֆէնա շէյթանլարըն իսմինի չաղըրարագ իչէրտի, լաքին օ տա զարար վէրմէտիյինտէ, պէլի Ալլահըն հէմ պիւյիւք վէ հէմ կէրչէք տիր տէյէրէք ապիզին այաղընա տիւշտիւ վէ քէնտինի տէ քրիսթիյանլարըն սըրտարընա գապուլ էթմէյէ եալվարտը: Գրալ պու վազըյը տույտուզունտա ղայէթլէ քէնտինի ալտըրտը վէ ախէր թարզ հագգ-
լարընտան կէլէմէտիյինտէ Ս· Թէոպոմպոսուն պաշընը քէսթիրտի վէ Թէոպնաստ պիր տէրին գույույա աթտըրըպ իսթիւնէ թօփրագ տօլտուրտու վէ պէօյլէ ազիզին շէհիտլիյինէ սեպէպ օլտու:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19

Ս· ԴԱՒԻԹ ՓԻՅԱՄԱՊԻՐ

Ալլահ փէտէրի իւնվանըյլա մարուֆ Դաւիթ Բեթղեհէմ շէհրինտէ Յուդա սօյունտան Յեսսէտէն տօղտու: Ալլահըն կէօնլիւնճէ պիր ճան օլարագ փատիշահ-
լըղա շայէսթէ օլտու, վագթիյլէ օլաճագ

շէյլերի փիշինէն սէօյլէմէսի իչին նամտար փէյղամպէրլէր սըրասընա կէչտի, վէ մէ-
լէքլէր կիպի զէպուրլէր օգուամասը իչին տիւնեատա շէօհրէթ պուլտու: Գարտաշ-
լարը արասընտա նէ գատար քիւչիւք իտիյսե տէ՝ ֆազուլէթիյլէ Ալլահըն հու-
զուրինտե պիւյիւք կէօրիւնիւպ հագիր չօ-
պան խըզմէթինտէն Իսրայէլ իւզէրինէ փատիշահ նասպ օլունտու: Էյէր քի-
չիւքլիւյիւնտե ազղըն այրլարը վէ արս-
լանլարը երլէթըպ աթտրյատա վէ տահա փատիշահ օլմատան Ալլահըն իամի շէրի-
ֆիյլէ ֆուզուլի գողհաթը սափանըյլա վուրուպ տէվիրտիյսե, էլպէթտե փատի-
շահ օլտուգտան սօնրա տահա պիւյիւք իշլէր իշլէմիշ վէ ֆազուլէթիյլէ Ալլահա մագպուլ օյմուշ օլաճաղընա հիչ շիւպհէ եօգ: Էթտիյի ճէնքլէրի, էտինտիյի սալ-
թանաթը վէ շանը պապինտե Յուդա փատիշահլարը իչինտե օնա էմնալ եօգ տուր. լաքին պուննլարտան զիատե Ալլահա մագպուլ ֆազուլէթլէրիյլէ տահա պիւ-
յիւք օլմուշ տուր: Զէքտիյի զուլմլարա սապր էթտի. ատալէթ իւզրէ տէվլէթինի իտարէ էթտի: Ալլահա վաճիպ օլան իպա-
տէթի արթըրմաղ իչին եափտըղը շէյլէր փէք չօգ տուր. պիր միքէլլէֆ ատճտե-
կեահ պինա էթմէյի ֆիքրինէ գօտու վէ լազըմ օլան րէամիյլէ խարճընը էվլատը

Սողոմոնա թէալիմ էյլէտի, աշգու իպա-
տէթ իլէ Ալլահըն Անտ սանտըղըներն
էօնիւնտէ օյնատը վէ գէվճէսինտէն գէնջ-
լէնմէսինի հիչ եէրինէ գօյուպ ինսանտան
գիատէ Ալլահտան հիճապ էթմէ պօր-
ճունու տիւնեայա էօյրէթտի։

Պու գատար ֆազուլէթլէր իլէ միւգէ-
յեէն պիր ճան՝ Ալլահ թէալանըն պիր
ճիւզի էլի իւզէրինտէն գալգտըղը կիպի
գինա կիւնահըննա տիւշտիւվէ մէյլինէ պէր
միւրատ օլմադ իչին նահադգ եէրէ ատէմ
էօլտիւրմէյէ իրթիքեապ էթտի. պէլի
պու կիւնահը վէչք պիւտիւք իւտիւ, լաքին
Ալլահըն մէրհամէթինէ օլան իթիգատը
տահա պիւյիւք օլուպ օնուն եարտըմըյլա
գալգտը, վէ կիւնահըննա մուգապէլէ էթ-
տիյի թէվպէ իլէ տիւնեա ալէմէ էյի
իպրէթ օլտու։

Պու թարիգ իւզրէ գըրդ սէնէ փատի-
շահլըգ էթտիքտէն սօնրա ֆիլթապի մու-
գատտէսին նագլինճէ եաշընը ալմըշ
էճէլիյլէ էօլուպ Գո՛ւտսի շէրիֆտէ կիւ-
միւլմիւշ տիւր։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 20

Ս· ԱՐՈՒՀԱՅ ՎԱՆ ԽՈՐԻՆ

Պու իքի ազիզլէր Ղեւոնդեանլարըն
շահրտալէրինտէն իտիլէր, վէ Նիւշապուհ

ՀԷՀրինաէ օնլարա Հապատա խըզմէթ էաէրիտիլէը։ Կիզլիճէ Ս. Ղեւոնդեան-լարը էօրտիւրմէ իչին շէհրաէն տիշարը կէօթիւրտիւքլէրինաէ՝ պունլար գալէտէ գալտըլար։ Մէզքիւր ազիզլէրին շէհիտ օլմասընատ՝ քէնտիլէրինէ իսթէտիքլէրի եէրէ կիթաինլէր տէյի տէսթուր օլունտու. լաքին պու ազիզլէր ուսթալարընըն էօլտիւյինիւ պիլմէզ կիպի օնլարատան այրըլտըգլարընատան շիքեայէթ էթտիքլէրինաէ՝ շահրն էմրիյլէ թէֆթիշ օլունտուլար վէ տինլէրինաէ գավլի պուլունտուգլարընատ խայլի իսքէնճէլէրէ թէհամմիւլ էթտիքտէն ածրա գուլագլարը քէսիլտի վէ Սուրիա թարաֆլարընա սիւրիւլտիւլէր։ Օրատա տինատարլարատան չօգ բաղպէթ պուլուպ ատլարը չավ օլմասընատ հէրթարաֆտան օնլարը կէօրմէյէ կէլիր վէ պիլէլէրինճէ փարա տախի կէթիրիր իտիլէր։ Ազիզլէր քէնտի չէքտիքլէրինի պիր շէյ եէրինէ գօմայըպ տահա Հապատա օլան միլլէթ պիւյիւքլէրինին սէֆիլ Հալինի նատլ էտէր վէ օնլար իչին սատագա թօփլայըպ սէնէտէ պիր օլ ուղուն վէ զահմէթլի եօլճուլուղու էտէրէք կէօթիւրիւր վէրիր վէ օնլարը թէսէլլի էտէր իտիլէր։ Օն սէնէ սօնրա ազիզ Աբրահամ օ սէմթլէրին արճաղընա տայանամայըպ էօլիւնճէ Խորէն եալընըզ գալտը, վէ ինչ

սէնէ սօնրա թէքրար թօփլատըղը ագչայը
մահպուսլարա կէօթիւրտիւյիւնաէ ճլա-
րըն րէճաըննա տայանամայըպ՝ տինտար-
լարըն քէֆիլ օլմասըյլա էրմէնիսթանա
կիթտի վէ օնլարըն տօսթլարընա վէ խը-
սմլարընա սաղլըգ խապէրլէրինի վէրէրէք
տուա սրմարլար վէ Ալլահը պարըշտըրըպ
թէքրար սէվկիւլիւլէրինի կէօրմէ իւմի-
տիյլէ թէսէլլի էտէր իտի:

Լաքին օրատա պուլտուղու իթիպարա
տայանամայըպ չէքիլտի վէ թէնհատա
ֆազիլանէ էօմր սիւրէր իտի: Կէչիրտիյի
էօմր թարզըյլա ինսանտան զիատէ մէլէյէ
թէշիհ օլունուր ուտու· օլ սէպէպտէն
տախի, օնուն սագաթլուղընա պագմայըպ
եպիսկոպոս ինթիխապ էթտիլէր: Պու
եէնի մէտնէտէ էրտիքտէն սօնրա տախի
էվվէլքի կիպի ալչագ կէօնիւլլիւ օլուպ
միլլէթի խայրընա չօգ էյի շէյլէր թէօ-
րէթտի· վէ թա քիւշիւք չաղընտան
պաշլատըղը կիպի էօյլէ տէ թա էօմրիւ-
նիւն սօն կիւնիւնէ տէկին միւտավէմէթ
էտիպ փիր եաշընտա ախրէթէ կէօչտիւ:

Ս. ԱՊՈՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

Պու ազիզ եդեսիա շէհրինտե էրմէնի փատիշահը Աբգարըն պաշընա թաճ եափար ըտը: Թադէոս առաքեալ օլ շէհրէ կէլիպ փատիշահը վաֆթիզ էթտիյինտե Ադդէ տախի վաֆթիզ օ~ լուպ օնա շահրտլիք էթտի վէ ասնրա օն~ տան եպիսկոպոս օլարագ կէրէք էրմէ~ նիլէր վէ կէրէք Սուրիալըլար իւզէրինէ նասագ օլունսուս: Ֆիլ վագը ուսթատը Թադէոս կիպի քէնտիսի տէ պիր աճաիպ ղայրէթ իլէ չալըշըր ըտը. Աբգարըն սաղ~ լըղընտա ազիզին րէսալէթի փէք էյի միյէտսէր օլուր ուտու, լաքին օնուն Աննանուն էվլատը վէ եէյէնի Սանատրուկ Ալլահը պըրագտըգլարընտա ազիզ քէնտի տինտար սիւրիւսիյլէ պէրապէր չօգ րէն~ ճիտէ չէքտի: Միւթէվէֆա փատիշահ՝ էֆէնտիմիզին տէսթիմալ իւզէրինէ չըգ~ մըշ սուրէթինի ուռհա շէհրին գափու~ սու իւզէրինէ գօմուշ ուտու. Աննանուն՝ օնու գալտըրըպ եէրինէ փութ սուրէթի գօմագ իսթէր իտի, վէ պունու Ալլահըն մնախաուս պէյան էթմէսիյլէ Ադդէ տույ~ տուղունտա կէճէլէյն պիր գաչ քիշիյլէ օրայա կէլտի. վէ ազիզ տէսթիմալըն էօնիւնէ գանատիլ աատրգտան ասնրա

թուղլա իլէ էօրտիւ վէ տիվար իլէ եէք-
փարէ էտիպ սըվատը, վէ պէօյլէ գալիմին
էֆքեարը մէն օլուպ վագթ իլէ թէքրար
քրիսթիյանլըգ սէրպէսթլիք պուլտու-
գունատա Քրիստոսուն ազով սուրէթի
թամամ պուլունտու, վէ Եդեսիա շէհրին-
տէքի ազով Պիքիրին քիլիսէսի իչինէ
գօնուլտու:

Զալիմ վէ փութփէրէսթ փատիշահ
պիր էյեամ սօնրա Փէտէրիմէ եափտրըղըն
կիպի պէնիմ պաշըմա տա ալթունը սըրմալը
պիր գավուգ եափ տէյի խապէր եօլլատը.
լաքին ազով՝ Ալլահը թափմայան պաշա՝
էլլէրիմ գավուգ եափմագ տէյի ճէվապ
վէրտիյինտէ, փատիշահ էօվքէլէնտի վէ
սիլահտարլարընատան պիրինի եօլլայլըպ՝
քիլիսէ իչինատէ քիւրսիւսիւ իւսթիւնտէ
օթուրմուշ վագ վէրիր իքէն՝ այագլարընը
քէստիրիպ քէնտինէ կէթիրթտի, վէ
Ս· Ադդէ աղըրսընա տայանամայլըպ օրա-
տա ճանընը թէսլիմ էթտի: Լաքին
բավիլէրին նագլինճէ զալիմ փատիշահ
տա էթտիյինէ գարշըլըգ ճէզասընը պու-
տու, զիրա եափտըրտըղը սարայը սէյր
էտէր իքէն եօգարըտան պիր թաշ տիրէք
այաղընա տիւշիւպ օնու էօլտիւրտիւ:

ՍՐՐՈՒՀՒ ԼՈՒՅԾԸ

Վրիսթիյան տինիմիզին շանը՝ պիքիր-
լեր գահրէմանը ազիզ Լուչիա Սիրակուսա
շէհրինտէ սոյզատէ աթալարտան տիւ-
նեայա կէլմիշ տիր։ Թա քիւչիւք չաղըն-
տան պիքիրլիյէ չօգ արզիւսիւ վար ըտը,
պու ճիհէթտէն հիւանի իրատէթիյլէ
քէնտիյի Ալլահա ֆիտա էյլէտի։ Փէտէրի
էօլտիւյիւնտէ վալիտէսի իսթէտի քի պիր
զէնկին վուլթվէրէմթ տէլի գանլըյլա
գըզը էվլէնսին։ Ազիզ պու թէքլիֆ իւ-
զերինէ պիրտէն եօգ տէյէրէք վալիտէ-
սինին կէօնլիւնիւ գըրմամաղ իչին մաս-
լահաթը սիւրիւքլէտի վէ օ արտընդտա
սըտգըլա Ալլահա տուտէտիպ պիր ածախ
վէ մէմուլ օլունմաղ թարզ իլէ էլինտէն
գուրթուլտու։ Վալիտէսի տէօրթ սէնէ-
տէն պէրի խաստէ իտի վէ շիֆա պուլ-
մայա չարէ կէօրիւնմէզ իտի։ Լուչիա
Ս. Ագաթանըն իշլէտիյի միւճիզէլէրի
տիւշիւնէրէք վալիտէսինէ տէ՝ օլ ազի-
զէնին մէզարընա կիթմէյէ թէքլիֆ էթ-
տի. վէ օրատա խայլի զէման վալիտէսի-
նին սաղլըղը իչին տուա էթտիքտէն
սօնրա ույդույա տալտը։ Օլ զէման Ս.
Ագաթա էթրաֆընտա մէլէք սիւրիւլէ-
րիյլէ օնա կէօրիւնիւպ՝ գըզգարտաշըմ,

պէնտէն նէ՞ իսթէրսին. իշթէ վալիտէն սաղալմըշ տըր. պիլէսին քի պևքիրլեյին իլէ ճէննէթտէ սանա մաղպուլ պիր մէք-քեան հազըրլամըշըն տըր տէյիպ կէօ-րիւնմէզ օլտու:

Ս. Լուչիա պու սէօզլէրի իշիթտիքտէն սօնրա ույանտը վէ նիչէ սէնէլէրտէն պէրի խաստէլէնմիշ վալիտէսինի պիթթէքմիլ սաղալմըշ կէօրտիւյիւնտէ սէվինճինտէն պօյնունա սարըլտը, վէ Ալլահա շիւքր սունտուգտան սօնրա վալիտէսինէ տէօ-նիւպ պէօյլէ սէօյլէտի. Ա՛սէվկիւլիւ վա-լիտէմ եալվարըրըմ պունտան պէօյլէ պիր տահա տիւնեէվի կիւվէյի իւզէրինէ պանա սէօհպէթ էթմէ. խոյլի միւտ-տէթտէն պէրի պէն քէնտիմի սէմավի կիւվէյիմէ վէրմիշիմ, թէքրար եալվարը-րըմ՝ ճէհէզ հագգընա ֆիքրինէ գօտու-ղունու շիմտէն պունա վէրէսին: Վալի-տէսի ֆարգընա վարտը քի փարայը էլինէ վէրսէ, ալտըդը կիպի հէփիսինի տէ ֆու-դարայա տաղըտաճագ. Խայր, օ օլմազ. պէն էօլիւնճէյէտէք սապր էյլէ. օլ զէ-ման էլինէ տիւշէնի իսթէտիյին կիպի խարճ էյլէ, տէյինճէ, Լուչիա թէվազու իլէ՝ փէք էյի ամմա էօլտիւքտէն սօնրա ֆագըրլարա վէրիլէն փարա՝ սաղլըգտա վէրիլէն կիպի նէ՞ Ալլահա մաղպուլ օլա պիլիր վէ նէ՞ վէրէնէ օլ գատար ֆահտէսի

օլուբ. սատագա տէտիյիմիզ տախի պիայ-
նիհի ըշըզա պէնզէր, էօնտէն թուԹար-
ան ըշըզ վէրիր: Եօլ աչար. արգատան
թուԹարան հիչ քեար էթմէզ, տէյի
ճէվապ վէրտի: Վալիտէսի՝ գրզընըն պու
ագիլ լագըրտըլարընա ճէվապ պուլամայըպ
էվէ կէլտիյինտէ էլինէ քիւլտիյէԹլե
ագճէ իլէ, ֆագըա էշեալարտան վէրտի,
վէ ագիզէ ալտըդը կիպի հէփիսինի տէ
ֆագըըլարա ԹէվզԹ էթտի:

Պու ճէմի օլան վագըալար քէնտինի
իսԹէյէն օյզատէ տէլի գանը գուլաղընա
եէթիշտիյինտէ մուհապպէԹինի խըրսա
Թէպտիլ էտիպ՝ հաքիմ՝ օնու էվլէնմէք
իսԹէմէմէսինի վէ տէվլէթ ալտահլարընը
խօրլամասընը խատէր վէրտի: Հաքիմ
տույտուդու կիպի օնու հուզուրինէ չա-
ղըրտըպ՝ տէվլէթ ալտահլարընա գուրպան
սունմայա վէ վատ օլունան տիւյիւնիւ
գապուլ էթմէյէ նասիհաթ վէրտի. Լու-
չիա՝ Խայր, տէտիքլէրինին իքիսինի տէ
գապուլ էտէմէմ, տէյի ճէվապ վէրինճէ՝
հաքիմ՝ իսքէնճէյէ էլ վուրտուդումուզ
կիպի պու սէօզլէր տէ պիլԹէր, տէտի: Ագի-
դէ Խայր խայր, Ալտահըն գուլտարընա պու
Թարզ լագըրտըլար էքսիք օլմազ, Րու-
ուլտահ տայըմ ազգըմըզտան ճէվապըմըզը
էքսիք էթմէզ, տէտի: Էյլէ իսէ սէնտէ
Րուհուլտահ վարմը տը, տէյի սորտու:

Լուչիա Եիւրէյի փաք եաշայան քիմսէ Րուհուլլահըն մէքեանը տրը տէյի ճէվապ վէրտի: Հաքիմ՝ Շիմռոի օէնի պապուլխանէյէ եօլլայրմ, վէ պէօպիւրլէնտիյին պիքիրլիյին պօղուլտուղունտա փաքլըղըն տա գալմազ տէտի: Ագիզէ պու իրատէթիմ գարշը օլտուգտան ոօնրա կիւնահ օլմազ, փաքլըղըմա հիչ զարար վէրմէզ. էլիմի թուքուպ ալլահլարընա զօր իլէ քիւնլիւք վէրտիրիրսէն, օնտան նէ՞ քեար էտէրսին. Ալլահ՝ ինսանըն տիշարըքի հասսէլէրինին զօրաքի հարէքէթինէ պագմազ, գալպին մէյլինէ կէօրէ էճրինի վէրիր, տէտիյի կիպի էտէպսիզ հաքիմ էօվքէլինիպ՝ չափուճազ ագիզէյի թուքուպ պապուլխանէյէ կէօթիւրմէյէ էմր էթտի:

Ագիզէ քիւլլիւ իւմիտինի Ալլահա գօյուպ հաքիմ տիվանընտան մէյտանա չըգտը վէ Ալլահըն գուվվէթիյլէ օրատան գըմըլտամազ օլտու. իրի իրի իփլէր պաղլայըպ էօնիւնտէն սրղըրլար գօշտուլար լաքին հէր էթտիքլէրի նաֆիլէ օլտու, Լուչիա պիր գըմըլտանմազ գայա կիպի տուրտու: Հաքիմ պու հիքմէթի պիւյիւճիւլիւք զօրունա ագլ էտիպ ագիզէնին թէնինէ զիֆթ եաղը սիւրտիւրիւպ էթրաֆընա աթէշ եագտըրտը, լաքին Ալլահըն ճարիյէսի օրատա տա սաղ գալըպ

Ալլահա տուա էթմէսինտէ, զալիմ ղայրի տայանամայրսպ պօղազընը գրլըճ իլէ տէլ-մէյէ էմր էթտի: Եարա աչըլըպ գան ֆրշգըրմասընտա ազիզէ գուվվէթտէն քէսիլիպ եէրէ տիւշտիւ վէ Էֆէնտիմիզին 303 աէնէսինտէ ֆիւթուհաթ իլէ էօմ-րիւնիւ պիթիրիպ հասրէթ չէ.քտիյի կէօյլիւ կիւէյիսի իլէ կէօրիւշմէյէ ճէն-նէթտէ նաիլ օլտու: Էօլմէսինտէն էվվէլ չօգ փուրթփէրէսթլէրի վազըյլա տէօն-տիւրտիւ վէ քէնտի գանըյլա զուլմին տախի քէսիլէճէք խապէրինի օնլարա վէ-րէրէք թէսէլլի իթտի: Պու ազիզէ պէլքի իամինին նուր մանասը օլտուղու հատէպիյլէ էօթէտէն պէրի կէօզլէր խաս-թէլիյինէ հիմայէթճի թանըլմըշ տըր:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23

Ս. ԹԷՈԴՈՍ ՊՈՒՏՈՒՆԱՑԻ ԵՒ Ս. ՊՈՒԻՍՏ ԿՈՉՅՈՒ

Ս. Թէոդոս Էֆէնտիմիզին եէթմիշ իքի շահիտլէրինտէն պիրի իտի, վէ օ կէօյէ չըգտըգտան սօնրա Ս. Թոմմաս՝ Քրիստո-սուն Աբգարա վէրտիյի սէօզիւ խաթրընա կէթիրիպ՝ Պետրոս առաքեալըն իզնիյլէ գարտաշը Թադէոսու Աբգար-փատիշահա եօլլատը: Ս. Թադէոս՝ հագգ պիր տինի

վազ էտէրէք Եդեսիա շէհրինէ գատար եէթիշտի, վէ Բագրատունի նամինատ պիր եէհուտի րէճալըն էվինէ գօնուպ թիւրլիւ մարազլըլարա շիֆա վէրէրէք Քրիստոսու վազ էտէր իտի, շէօյլէ քի օլան հիքմէթլէր սագլը գալմայըպ փատիշահըն գուլաղընա գատար եէթիշտի: Աբգար քէնտիյէ օլան վատը ֆիքրինէ կէթիրէրէք ազիմ ալայլէ օնու սարայընա տավէթ էթտի. վէ օնուն եիւզիւնատ պիր սէմավի նուր կէօրիւպ այաղընա գափանտը. Ս. Թադէոս օնու թուԹուպ գալտըրտըգտան սօնրա նիչէ սէնէլէրտէն պէրի չէքտիյի տէրատ շիֆա վէրտի վէ ճէմի խանէսինի Աստուածն լութֆու քէրէմիյլէ տօլտուրտու: Շէհր իչինատէ հէր կիւն սէրպէսթճէ վազ էտիպ փուԹփէրէսթլէրի տօղրու տինէ տէօնտիւրիւր իտտի:

Քրիստիյանլըգ պու կիտունէ եայըլտըղընտա՝ իլգ էվվէլ պիր միւքէլլէֆ քիլիսէ եափըպ սապըգա Աբգարա պէրկիւզար եօլլանըլմըշ օլան Քրիստոսուն տէսԹիմալ իւզէրինէ չէքիլմիշ սուրէթինի իչինէ գօտու: Օնտան սօնրա Ադդէի եպիսկոպոս սէչիպ՝ Աբգարըն թէվխիյէթ նամէսիյլէ տահա իչէրի օնուն ելէյէնի Սանատրուկա կիթտի: Պու մէլիք տախի օնուն վազընա գափըլըպ տէօնտու, լաքին փատիշահըդա կէօզ տիքտիյի իչին եիւ-

բէքտէն տէյիլ իտի. զերա փուԹփէրէաԹ բէճալ քիպարլար իւզէրլէրինէ քրիս-Թիյան փատիշահ գապուլ էԹմէյէճէքլէրինի էյիտէն պիլիր իտի, վէ պու ճինհէԹտէն ազիզ տախի եանընտա չօգ սագլամայըպ եօլ վէրտի:

Ս. Թադէոս Զաքարիա իամինտէ շահիրտլէրինտէն պիրիսինի օրատա պըրագ-տըգտան սօնրա՝ Գայսէրիյէ գատար կիԹտի. վէ օրատա քիլիսէ եափըպ տէօն-տիւրտիւյիւ քրիսԹիյանլար իւզէրինէ Թէոփիլոս նամինտէ պիր քիշիյի եպիս-կոպոս նատապ էԹտի: Օ արտընդատա ազիզ Աբգար փատիշահըն էօլիւմիւ զուհուր էԹտի, վէ Սանատրուկ էրմէնիսԹան իւ-զէրինէ փատիշահ օլուպ Թէքրար փուԹ-փէրէսԹլիք մէյտան ալտը: Ս. Թադէոս պու խապէր իւզէրինէ Թէքրար կէլի տէօնտիւյիւնտէ, եօլտա՝ Օսմատան Սանա-տրուկա Թէպրիք իչին կէլէն պէշ քիշիյէ րաստ կէլտի. պունլարը տէօնտիւրտիւ քի սօնրա Ռակեանք իսմիյլէ շահիտա օլ-տուլար: Արտադ էյալէԹինէ կէլինպ տին-տարըտա մէԹանէթ վէրտի. Սանատրուկ օնուն Հէր էԹտիյինի պիլիրտիյէ տէ օլան միճիզէԹլէր վէ միլլէԹ պաշլարընտան վէ ադքեր իչինտէն չօղու տէօնիւպ քրիս-Թիյան օլմատընը պիլտիյի իչին ահա չը-գարատադ տուա տուրուր ուտու:

Փառիշահըն գըզը Սանդուխտ պու օլան հնքմէթլէրի տույտու վէ գալսի Ս· Թադէոսու կէօրմէ արզուսիյլէ թուրթուշուպ կէճէլէյն օնա կիթաի, վաֆթիզ օլտու: Փառիշահ իշիթսիյինտէ ղայէթ իլէ էօվքէլէնտի վէ պուլտուգլարը քրիսթիյանլարը գըլըճտան կէչիրմէյէ էմր էթտի: Էմրի իճրա օլուպ Սանդուխտ գըզըյլա պէրապէր չօղու տա հապս օլունտուղունտա՝ Ս· Թադէոսա էլ աթամայըլար, հաթթա օ՝ Սլահտան գուվվէթ պուլուպ՝ հապս գափուտունա վարտը վէ միւճիզէթ իլէ գափույու աչըպ իլէրի կիրտի, վէ ճէմի մահպուսլարա, ալէլխուսուս փառիշահ գըզը Սանդուխտա թէսէլլի վէ եիւրէք վէրտի: Քէնտի օրատա իքէն քրիստոս կէօրիւնիւպ գուլտունուն հէր տէտիքլէրինի միւգարրէր էյլէտի վէ ճէմի մահպուսլարըն գալսինի ալլահանի լութֆույլա տօլտուրտու: Զընտան պէքճիլէրի պու օլան հնքմէթլէրի կէօրտիւքլէրինտէ գապահաթլարը իզէրինէ աֆվ տիլէտիլէր վէ վաֆթիզ օլուպ օնլարըն արզուսունա կիւտիլէր:

Էրթէսի կիւն փառիշահ գըզը Սանդուխտուն իզէրինէ խաթիշարէ էտէր խտի, սէվտիյի իշին էօլտիւրմէք խաթէմէզ խտի, վէ քրիսթիյան տախի պըրագմագ իշինէ կէլմէտիյի իշին հապստան չըգա-

րըպ հուզուրինէ կէթիրմէյէ վէ Թադէոս տաճի արայըպ պուլմայա էմր էթտի։ Լաքին փատիշահըն էմրինի իճրա էթմէ իշին կիտէն քիշի հապս գափուտունու աչըգ, վէ իշինտէ Թադէոսու վէ ճէմի մահպուսլարըն իւսթիւնտէ պիր սէմավի նուր կէօրտիւյիւնտէ՝ տէօնտիւ պիլէսինճէ կէթիրտիյի քիշիլէր իլէ քրիսթիյան օլտու. փատիշահ պունու տույտուղունտա տահա զիատէ գուտուրուպ ինքի եիւզ քիշի գատար գըրտըրտը։ Սանդուխտ կէճէլէյն էմին խըզմէթքեարլարը էլինէ էվինտէն չամաշըր կէթիրտիպ օնլարը կիյտիրտի վէ իւզէրլէրինէ մուհապպէթ իլէ կէօզ եաշը տէօքէրէք սարայընա եագրն պիր եէրտէ կիւմտիւրտիւ։ Օնտան սօնրա Ս. Թադէոսու պուլուպ Քրիստոսուն ուղրունա քէնտինին տաճի գանընը տէօքմէ արզիւսիւնիւ պէյան էտէր վէ Ալլահա՝ պու պապտէ շէֆաաթճը օլսուն տէյի եալվարըը ըտը։ Ս. Թադէոս՝ ազիզէյի Թէսէլլի էթտի վէ օլ պիր քրիսթիյանլարա տաճի մէթանէթ վէրիպ եէմէյէ տավէթ էթտի վէ սօնրա տուա վագթինտէ Քրիստոսու կէօրիւպ րէճասընըն գապուլ օլմասընը վէ հէփսի պիրլիքտէ էօլէճէքլէրինի օնլարա խապէր վէրտի։ Իրթէսի կիւն ճէմի մահպուսլարը հուզուրի տիվանէ կէօթիւրտիւքլէրինտէ՝

Սանդուխտ տախի պունլարըն իշինտէյիտի, լաքին օլ պիրլէրի կիպի պաղլը տէյիլ իտի: Սանատրուկ գըզընը այրըճա եա-նընա չաղըրըպ մու հապպէթ կէօսթէրտի, լաքին տինինտէ գավի պուլտուղունտա փէտէր եիւրէյինի պըրագըպ վէ փատիշահ օլմասընը ունուտուպ օնու տէօյմէյէ վէ հապսա աթմայա էմր էթտի: Հալ պուքի կէճէլէյն հապս գափուսու աչըլըպ Ս· Թադէոսուն պուլունտուղու մահալէ կիթմէսինտէ՝ հէր նէ գատար րէճալ քիպար թագըմընտան տէօնէնլէր օլմուշուսատա, փատիշահ տահա ալչագ ֆիքրինտէն վազ կէչմէյիպ ապքէր եօլլատը վէ գըզընը գըլըճ իլէ կէօնտէրմէյէ էմր էթտի, լաքին ճէլլատ՝ գըլըճը օնա վուրուրում տէր իքէն՝ հասսա պաշըյա վուրմասընտա՝ հէփիսի գուտուրուպ աղիզէնին իսթիւնէ հիւճմ էթտիլէր վէ պիրիսի գըլըճ իլէ կէօքսիւնիւ վուրուպ եէրէ եաթըրտը: Անդիզ Սանդուխտ պու կիուննէ զալիմ փէտէրինին էմրիյլէ Ցիսուսա մագպուլ գուրպան ունունուլտուգտան սօնրա թէնինին իւզէրինէ պիր ճամափպ նուր տօղտու վէ ճէմի կէօրէնլէր հայրան օլուպ գալըր իքէն իւչիւնճիւ կիւն Ս· Թադէոս կէլիպ օնլարը վաֆթիզ էթտի. վէ Ս· Սանդուխտուն թէնինի ալըպ կիւմտիւ:

Ս· Թադէոս տախի թութուլուպ զալիմ

*սիաեթլէր չէքսիքսեն ասնրա՝ Սանա-
ատուկ օնու խքի աճ ատալան էօնիւնէ աթ-
տըրտը. օնլարըն պիր զատար վէրմէսինե-
տէ, աթէշ իչինէ աթ ատը, լաքին օնատան
տա Ալլահըն քէրէմիյլէ քէտէրսիզ գու-
թուլտուդունատա ատթըը իլէ պաշընը
վուրտուրտու:*

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 24

ՍՐՐՈՒՏԻ ՕԹԻԼԻՆԸ

*Պու ակիզէ՝ Ալատիա պէյի ուզատրի-
գատան զըղդատաշըյատը, անատան քէօր
ատզատուդու իչինե զալըմ փէտէրի կիզլէճէ
ալըպ էօտիւրմէյէ գատար վէրմիշ իտի.
վէ լաքին վալիտէսի պուդուն ֆարգընա
վարտըգընատա կիզլէճէ մատըմը ատարզ
սիւտ անատարընատան պիրինէ վէրտի վէ
տահա վաֆթիզ օլմատան Ռէկէնատուրկ
թատաֆլարընա գաչըրտը: Ալթը այնէ
միզատարի սիւտանատը վալիտէ մագամըն-
տա չօճուդու գայըրտը վէ վաֆթիզ էթ-
տիրիպ կէօրմէզ կէօզլէրինէ Ալլահատան
նուր ատը վէրմէ իչին վաֆթիզլէյիճի և-
պիկատատա եալվարտը: Հէր շէյ իտթէ-
տիյի կիպի օլտուդունատա՝ ատը վէ փէ-
տէրինին էվինէ կէօթիւրտու:*

Վալիտէսի գըզընը ատատմըշ կէօր-

ուլյուն նէ գաւառ սէվինտիյէ տէ, վէսաէրի եուզիւնու պիլէ կէօրմէք իսթէ-մէյիս էվինտէն սիշարը էթտի. օլ սէ-պէպտէն վալիտէսի օնու բահիպէլէր մա-նասթըրընա թէրպիյէ օլմադ իչին եօլ-լատը: Օթիլիա օլ բահիպէլէրին էօմրիւ թաշդընատն օլ գաւառ հազդ էթտի քի, վալիտէսինին իզնիյլէ էնճամ քէն-տիսի տէ օնլարըն պըրտաընա կիրտի. վէ լաքին մանասթըը չօդ ֆադըը օլտուդու իչին վէսէրինէ եալվարտը քի պիր ադ իրատ պաղլատըն. օ՝ իլէ աղըզա իսթէմէ-միյէ տէ ոօնրա գըզընըն տուտաը գուվ-վէթիյլէ գալգի թէփրէնիպ եանընա չա-ղըրտը վէ օլ անէ գաւառ էթտիյի մու-հապպէթ էքսիքլիյի իչին ածվ տիլէ-սիքտէն ոօնրա քէնտիյէ տիւշէր մալընըն հիսէսինի վէրտի վէ իսթէտիյի կիպի Ալլահըն շանը իչին գուլլանմայա էմր էթտի: Սօնրա թէքրար օնուն տուտաընը տիլէտի, վէ պիր էյի էօլիւմ իլէ Ալլահ ճանըմը ալըն տէյի բիճա էյլէ տէյէրէք թէնպիհ էթտի: Ֆիլ վագը արզիւսի միւ-ճիպինճէ չօղա վարմայրուպ թէվպէքեար-լըղա էօլտիւ վէ գըզընա կէօրիւնիւպ քաւարանտա տահա չօդ ճէզա չէքէճէ-յինի խապէր վէրտի վէ օնուն տուտաընը տիլէտի: Փէսէրի թէքրարէն կէօրիւնիւպ օնուն տուտաը պէրէքէթիյլէ գուրթուլ-

տուղունուն խապէրինի վէրինճէյէ գաւտար Ս. Օթիլիա օնուն ճանը իչին տուա էթ-մէտէն վազ կէլմէտի:

Օնտան սօնրա աղիզէ պիր ուլու մա-նաաթը պինա էտիպ իչինէ եիւզ օթուղ րահիպէ գօտու վէ քէնտի՝ մանաաթըրըն պաշ վալիտէսի սրֆաթըյլա օնլարը իտարէ էտէր իտի: Սիւրտիւյիւ էօմր ուալի փէք սրգըյտը, աղզընա էթ վէ պալըգ թաամը գօմազ ըտը, եէտիյի եէմէք օթ-լուգտան, աճը աղաճ կէօքլէրինտէն վէ արփա էքմէյինտէն իպարէթ իտի: Գուրու եէր իսթիւնէ պիր այը թուլումու սէրիպ օնուն իզէրինտէ ույուրսուտու: Եիւզ եաաթըղը եէրինէ էյրի պիւյրիւ թաշ փարչաը գօր վէ եօրղան եէրինէ էսքի վէ փարէ փարչէ օլմուշ խըրգաըրը գուլ-լանըը ըտը: Պու կիուընէ Ալլահա խըզմէթ էտէր իքէն պիր գըսա խաաթէլիքտէն սօնրա էճէլ վազթըզ պաըպ իւճրէ-թինի ալմազ իչին կէօյլէր ճէննէթինէ կիթտի: Պու ազիզէ կէօզ իլէթինէ շի-ֆաաթը թանըլըր. վէ հադգ թէալա ճարիյէսինին շէֆաաթըյլա սաղլըղընտա կիպի էօլտիւքտէն սօնրա տա չօգ միւճի-դէլէր իշլէմիշ տիր վէ հալա իշլէր:

ՎՐԻՈՑՈՍ ԱՓԻՆԱՑԻՈՒԹԻՒՆ ՄԱՀՎԱՆՑ

Փետրուարին պիր թանէճիք էվլատը Յիսուս Քրիստոս ճէմի ճիհանա ճան վէրիպ փաքլէմէ իչին Րուհուլլահըն գուվվէթիլէ համիլէ օլուպ՝ տօգուզ այ ասնրա ազիզ պիքիր Մէրեէմտէն տիւնեայա կէլտի։ Րօմա գրալը Աւգուստոս ճէմի տէվլէթի տիւշմանլարընը գըրարագ պիւթիւն տիւնեայա սուլհ վէ րահաթլըգ վէրմիշ իտի. օլ վէճհ իլէ տախի մէզքիւր գրալ տէվլէթինին գուվվէթինի անլամագ իսթէյիպ հիւքմիւ ալթընտա օլան նուֆուսուն սայըսընը ալմաղա էմր էթտի. վէ պու արզիւսինիւ գօլայլըլըլա պաշա չըգարմաղ իչին հէր շէհրին էհալիսի իսմինի վէ տօղտուղու մահալի խապէր վէրսին տէյի մախսուսէն ֆէրման չըգարտը։ Օլ ղէման ազիզ պիքիր Մէրեէմ իլէ Ս. Յովսէփ քիւչիւք նազարէթ շէհրինտէ օթուրտուտուլար. իքիսի տէ Դաւիթ փէյղամպէրտէն էնմէ օլտուգլարընտան պունլար տա եօլա չըգըպ օնուն մուգաատէմ սաքին օլտուղու Բեթլեհէմ եէթիշտիլէր։ Տէօրթ թարաֆտան իսմլէրինի գայտ էթտիրմէք իչին օրայա կէլէնլէրիլէ շէհր տօլմուշ ուտու, վէ Ս. Յովսէփ՝ ատվկիւլիսիւ

Մարիամ պիր մահալլ պուլամատը. վէ կէճէ տախի իւթէ կէլտիյինտէն ղայըի օրտա զալմայըպ ոնու պիլէմինճէ ալտը վէ շէհրտէն տիշարը ղարիպլէր վէ հայ-վանաթ եաթաղը պիր մողարա պուլուպ իչինէ կիրտի։

Շիւպհէսիզ ազիզ Պիքիր՝ էվլատլընըն տիւնեայա կէլէճէք տատթընը պիլիր իտի, օլ սէպէպտէն տախի Ս. Յովսէփ իլէ տուայա տուրուպ ազլա սրըմպ Ալլահըն սրբերը իւղերինէ տիւշինիւրվէ թէշէ.քքիւր օլուրտուլար։ Պիր ա՛ եարը կէճէ հիչ ազլը տույմատան, տալա պիքիրլիյինէ խալէլ կէթիրմէտէն տիւնեանըն զուրթա-ըրճըրընը տիւնեայա կէթիրտի, վէ էքիտի պիր ոնու կէօրտիւքլէրի կիպի թէվազու-լա հուզուրունտա եէրէ զաիանըպ սէճտէ զըլտըլար։ Ոօնրա եանլարընտա պուլու-նան պիր պէզ փարչաընը զունտազ եաիըպ տարտըլար վէ հայվանլար եէմ-լիյինէ եաթըտըլար։ Օրտատքի հայ-վանլար ազըզլարըյլա իւֆլէյէրէք մատմ Ալլահը բարտը բուլար։ Կէօյտէն ֆիրիշ-թէլէր էնտիլէր վէ ասօրթ եանընտա ուչարտ բիայէթ էտէր իտիլէր։

Մարիամ վէ Յովսէփ թարիֆ էթտու-յիմիդ վէճհ իւզրէ մատամ Ալլահըն հուզուրունտա սէճտէ էտիպ տուրտուր իքէն փէտէրուլլահ խայրի սէնէլէրտէն պէրի

հասկնալու չէ քանի մը տող ետքը ան-
նեայա կէլմէսինի պիր մէլէք էլեյլէ եկ-
հուսիլերէ վէ պիր միւնէվվէր երլարդ
տէլալէթիյլէ փոխփէրէսթլերէ թէպշիր
էտեր։ Պիր գաչ չօպան օղ կէճէ սիւրիւ-
լերի եանընտա պէքճիլիք էտեր իսիլէր
վէ կէճէ եարըսը ափանարդ պուղլարա
պիր մէլէք կէօրիւնիւպ՝ գօրդմայըն ան-
նեա ալէմ օլաճագ ազիմ թէսէլլինին
միւժտէհինի վէրմէյէ կէլմիշիմ. ափունեա-
նըն գուրթ արքճըսը գրիստոս էֆէնտիմիզ
Գաւիթ մարգարէնին շէհրինտէ տօղդու
վէ տէսիյիմէ նիշան վարընդր վէ եէմլիք
իչինտէ գունդաղա սարդմըշ պիր մա-
սում պուլդուդուղ, տէսիյի կիսպ պիր
տէ քիւմէ քիւմէ մէլէքլէր եիւքսէք սէս
իլէ կէյլէրտէ Ալլահըն իսմի շէրիֆինէ
համդու սէնալէր օգունաուն վէ եէր իւ-
զերինտէ գալըպ փաք քիշիլեր տուչ պու-
սունլար տէյի չաղըրմայա պաշլադըլար։
Ադիդ չօպանլար՝ մէլէքլերին օգուդուղու
պու թաթը իսմիյի սինէյիպ՝ օնլարըն
թէքրար կէյէ կիմ մէլերինի կէօրիւք-
լերինտէ՝ Բեթլեհէմ տօղդու եօլա չըգ-
արդար վէ օրադա պիր ախօր իչինտէ գուն-
ադա սարդմըշ մադրմը պուլդուլար։
Ակճադէ գրադարդադան ոօնրա պիլէլերինճէ
կէթիրտիքլերի չօպան արմադանլարընը
ադա չօգ բիայէթ իլէ օնա սունդուլար, վէ

եինէ սիւրիւլէրինէ ավետէթ էթտիլէր։ Պուրատա Ինճիլի շէրիֆին նազիլ պիթէր. լաքին իշպու ազիմ սըրրըն մանսաը իւզէրինէ պիրիսի թէէլիֆ էթմէք իսթէսէ ճիլտ ճիլտ քիթապլար եազմայա միւհթաճ տըր։ Հէր շէյտէն զիատէ տիւշիւնիւլէճէք շէյ շու տուր քի, Ալլահըն պիր թանէճիք էվլատը ֆագըրլըղըլա գարա գըշ վագթինատէ կէճէ եարըսը տիւնեայա կէլմէք իսթէտի։ Շիւպհէ եօգ քի պիր միւքէլլէֆ սարայ իշինատէ տիւնեանըն վէրէ պիլէճէյի րահաթլըգ վէ պօլլուգ արաըընտա տօղարագ տիւնեայը գուրթարա պիլիր իտի. վէ լաքին իսթէմէտի։ Ս. Բեռնարդոս պու մասատէ հագգընա պէօյլէ սէօյլէր. Սանրըսըն քի գըշըն վէ եազըն սահիպի, կիւնահւզին վէ կէճէնին խալխդի Ալլահ էլգազա գըշըն վէ գարանլըգտա տօղմուշ օլսուն։

Հէր շէյտէն էվվէլ հագգըմըզա օլան հատտըզ մուհապպէթինի աշկյեար էյլէյիպ պիզիմ տախի գալպիմիզտէ քէնտիյէ տօղրու մուհապպէթ աթէշինի թուէթուշտուրմաղ իշին էֆէնտիմիզ Ալլահ պու հալէ կէլտի։ Էյէր պիր միշհուր փահթախթտա պօլլուգ վէ հուզուր արաըընտա տիւնեայա կէլմիշ օլսայտը՝ հագգըմըզա էտինտիյի մուհապպէթի եինէ կէօսթէրիր իտի. լաքին գըշ վագթինատէ ֆագըր-

լըգ իչինտէ տօղմասըլալ իզհար էյլէտիյի մուհապպէթ իլէ թէշպիհ օլունամազ ըտը։ Ինսան ինտինտէ խօր սայըմըշ վէճհ իւզրէ տիւնեայա կէլմէսիյլէ պիզէ ճէննէթ եօլունու կէօսթէրտի, վէ վագթ իլէ լհսանէն պիզէ վէրէճէյի տէրսի, շիմտի ֆիիլէն էօյրէթտի։

Ագչա, իզզէթ վէ զէվգու սէֆա թամամար չօղունուն խարապընա սէպէպ տէյի՞լմի։ Քրիստոս էֆէնտիմիզ պու ճէմի մուրտար վէ ճանըմըզա զարարլը խույլարըն էօնիւնու ալմազ իչին քիւլլէյէն ծնլարա մուղայիր պիր եօլ թուԹտու։ Հէվիմիզին պօրճու ծնուն սէօզլէրինի տինլէմէք վէ էօմրիւմիզուն թարզընը ծնուն էօմրիւ թարզընա վէ տէրսինէ ույտուրմագ տըր։ Հէր եօրթուլար արասընտա էն էպքիսի վէ էն մէշհուրու պու տուր. վէ րէսուլլարըն վագթինտէն պէրի պիզէ դաատար եէթիշմիշ։ Միֆհիտ վէ մուզիր փուԹփէրէսթլէր Քրիստոսուն տօղուպ թէն ալտըղը եէրի վէ իչինտէ գօնտուղու եէմլէյի՝ քրիսթիյանլար թաւիմասընլար տէյի, դափայըպ իւզէրինէ պիր փուԹխանէ եափտըլար ըսա տա՝ վագթ իլէ պու պօզուլուպ եէրինէ պիր կիւզէլ քիլիսէ պինա օլտու, վէ եանընտա ախէր չօգ մանասթըրլար տախի եապըլտը։ Իւզէրինտէն չօգ սէնէլէր տէվը օլ-

տուգտան սօնրա Ցիսուսուն իչինտե եաթ-
տըղը ազիզ եէմլկյի Օսմայա կէօթիւրիւպ
ազիզ Պիքիրին իամինէ պինա օլունմուշ
ուլու քիլիսե իչինէ գօտուլար, վէ հալա
օրատա տուրուր։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 26

Ս· ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՀԱՆԻՍԱՎԱՆՑ

Տինի թամ, Րուհուլսահ իլէ տօլու, լութֆ վէ գուվվէթ պուպինտէ միւթէ-պէր Սուեփանոս՝ Գուլթարըճըար ուղուն-նա էօմրիւնիւ ֆիտա էտիպ իւք գանըն-ը տէօքտիւյիւ իչին Ըէհիտլէր պաշը թա-պիր օլունուր։ Տօղտուղու մահալ վէ աթալարընըն իամի մալում տէյիլ տիր, լաքին եէհուտի օլմասընա շիւպհէ եօղ-տուր, եաշընըր ալտըղընտա նամատար հա-մուս ուսթատը Գամալիէլին շահրտի օլ-տու վէ փաք եաշայըշըյլա վէ վուգու-ֆիյէթ իչին մուգաատէմ եէհուտիէր ինանինտե նէ գատար իթիպար պուլմուշ-ուտույտա տա՝ Րուհուլսահ կէլսինքտէն ոնրա հայրան օլաճադ տին զայրէթիյլէ վէ իգնար էյլէտիյի գալպ փաքըլտըյլա մէշ-հուր վէ մէմնուն օլտու։ Նէտի տարիւտագ-լարըն պաշը օլուպ՝ ֆուգարէլէրէ տատա-գա թէվդի էթմէ խըզմէթինտէն պաշգա

առաքեալքարա տախի եարտըմ էտէր իտի: Իւք խըզմէթի իճրաաընտա զայէթ տիզգաթը վէ տաիլ օլմատը իչին իւզէրինէ հիչ պիր շիքեայէթ իչիտիլմեմիշ տիր: Մովսէսին այնըարընտա Ստեփաննոսուն զայէթ աշինա օլմատընը եէհուտիլէր էյի պիլիր իտիլերիտէ տէ, օնուն սէրպէսթլիյլէ Քրիստոսու վազ էթմէսինի չէքէմէյիպ արտըարընտա իթթիֆագ էթտիլէր հիյլէլի սիւալլէր վէ թիւրլիւ միճաատլէրէր իլէ օնու տիւշիւրմէյէ չալըշըր ըտըլար: Պունա գանատթ էթմէյիպ խէզալէ վէ շէրիր քիշիլէրէ ագձէ եէտիրտիլէր վէ օնլարըն ապգըյլա, Ստեփաննոս՝ Մովսէսէ վէ Ալլահա գարշը քուֆր էթտի տէյի, ճէմիաթ արտընտա սէօյլէր վէ իմթիլալ չըգարմագ իսթէր իտիլէր: Ֆիլհագիգա գուրտուգլարը թէրթիպ միճճիպինճէ խոգալէ արտընտան պիր գաչը ազիզին իւզէրինէ հիւճմ էտիպ թուֆտուլար վէ սիւրիւքլէյէրէք օնուն շէրիաթընը քէսմէ իչին մահատուսիյէ ճէմ օլմուշ տիվան էօնիւնէ կէօթիւրտիւլէր: Շէքվաճըտար՝ ազիզին գապահաթընը սէօյլէտիքտէն սօնրա եալան շահատլար տա օնլարըն տէտիքլէրինի միւգարրէր էթտիլէր: Հէր քէս կէօզլէրինի տիքմիշ օնուն եիւզիւնէ պագար վէ ածէպա րէնկի աթար վէ եիւրէք չըրփընթըըլա իւզէրինատ

պիր թէպտիլաթ կէօրէպիլէ՛ր մեյիզ տէյի տիգգաթ էտէր իտիլէր. լաքին իւմիտլէ-
րինէ գարշը լէհճէսի պիր մէլէք սիմաը կիպի օնլարա կէօրիւնիւր իւտիւ:

Էզճիւմլէ մէճլիս ֆիքրինէ գօռուղու քէմլիքաէն կէրի ատւրմատը վէ քեահին-
լէր պաշը պու իշլիթտիյիմիզ շէյլէր սա-
հիհմի տիր տէյի սիւալ էթտիյինտէ՝ Ս. Ստեփանոս աղգընը աչըպ պիր աճաիպ էլֆազ իլէ ֆրիատոսուն իւզէրինէ սէօյ-
լէտի վէ Մովսէս մարգարէյի տախի օնուն հագգընա տէմինատէն եազտըղը իշին փէք չօգ մէտհ էթտի: Վէլ հասլ օնլարըն խաինլըղընը եիւզէրինէ վուրուպ՝ Սիզ ա-
սէրթ եիւրէքլի վէ գուլագլարը սաղըր խաինլար, սիզ փէտէրլէրինիզ կիպի հէր զէման Րուհուլլահա գարշը տուրուբսու-
նուզ, տէյէրէք թազիր էթմէյինտէ, օրա-
տա թօփ օլանլար պու ազարա տայանա-
մայըպ էօվքէլէրինտէն քէնտիլէրինի եէրլէր վէ ալանէն րէզիլ օլմալարը իշին տիշլէրինի գըճըրտաատըը ըտըլար. լաքին ազիզ օնլարըն էօվքէսինի պիր շէյ եէրինէ գօմայըպ կէօզլէրինի կէօյէ տօղրու գալ-
տըրտը վէ Ալլահտան իմտատ տիլէտի:

Օլ տագիդէ Ալլահըն էվլատը Յհտւա Քրիատոս աշկեար օնա կէօրիւնիւպ թէ-
սէլլի էթտի վէ զանիմէթ իլէ ալլահանի լութֆա նայլ օլուպ շու Հուզուրտաքի

ճէնք իշինտէն փիւթուհաթ իլէ չըգաճա-
ղընա աէօզ վէրտի: Ս. Ստեփանոս պու
ազիմ զիյարէթ իւզէրինէ ղայէթ շազ
օլուպ պիւլէնտ ավազ իլէ, Իշթէ կէօյլէր
աչըլմըշ՝ ատէմ օղլունու փէտէրուլլահըն
սաղ թարաֆընտա օթուրմուշ կէօրիւ-
յօրում տէյի չաղըրընճա, տէօրթ թա-
րաֆտան գօրգունճ ակս իլէ պաղըրմայա
պաշլատըլար վէ իշխթմէմ իշին գուլագ-
լարընը գափատըլար: Անյնլարը միւճիպին-
ճէ գապահաթլընըն իւզէրինէ իւք թաշը
աթանլար եալան շահատլար օլաճաղը-
տըլար, պունլար գօլայլըղլա վէ զահմէթ-
սիզ թաշլարը փըրլատտա պիլմէ իշին րու-
պալարընը չըգարըպ Սաւուղ իամինտէ
պիր տէլի գանլըյա սագլամաղա վէրմիշ
իտիլէր քի ասնրա ատընը տէյիշտիրիպ
Պօղոս գօտու վէ փիլիպէի շէրիֆին իւք
տիրէքլէրինտէն պիրի օլտու: Ս. Ստե-
փանոս իւք իպթա կէօզլէրինի կէօյէ չէ-
վիրիպ, եա րէպպիմ Յիսուս, ճանըմը գա-
պուլ էյլէ տէյէրէք օնուն եարտըմընը
տիլէտի. վէ ասնրա տիղ չէօքիւպ ուս-
թատը կիպի՝ եա Ալլահ շուննլարըն էթ-
տիյինի կիւնահ սայմա տէյի եիւքսէք
սէս իլէ չաղըրտըգտան ասնրա թաշ ե-
ղընը ալթընտա ազիզ րուհինի թէալիմ
էթտի:

Ալլահտան գօրգար քիշիլէր ազիզին

թէնինի ալբոմ կիւմահուլէր, վէ պազիլէրին զիւխմինճէ պունլարըն պաշը՝ մէրհումուն նամաար ուսթաը գամպոլիէլ իտի. քի օնուն թէնինի ալբոմ գուտսի շէրիֆաէն եէտի միլ ըրազ միւլքիւ իչինտէ կէօմ միւշ տիւր:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 27

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՒԱՆԸՂՆԱՅ

Գուրթարըճըլըզըն սէվկիւլիւ շահրտի վէ ինճիլինի եազան՝ Զեբեդիանըն օղլու՝ Ս. Յովհաննէս Գալիլեացին Թեմասիդա շէհրինտէ ծողմուշ տուր: Պու ազիզ Յակոբոս պիրատէրի վէ վէտէրինէ պէրաբեր պիր տէֆա Գեննեսարէթ գըլըրընտա աղ էօրէր ինէն՝ Քրիստոս օնու չաղըրտըր վէ Յովհաննէս ինմոյ էթմէէն հէր շէյի պըրագըր, պատարընա պիլէ պազմատան անիտէ գարտաշըլըր պէրաբէրէնտէնինտէն կիլմուշ տուր: Քրիստոսուն օնա օլան այրըճա մուհապէթինին սէպէպի պիլքիւանէ փահքըզըզ օլմուշ տուր: Պունա պէտէլէն Յովհաննէս տէ օնու չօգ սէվէր իտի վէ Գազդոթա տաղընտա միւսիպէթլի իսթէնճէլէր քետաէսինի իչմէյէ պաշլատըղընտա՝ օնուն վալիտէսի Մարիամըն եա-

նընաա ծ տուրմուշ պագար ըտը: Պու
ափափատէն օ պիր բէտուլլարտան հիշ
պիրի օնուն կիպի էվլատ իւնվանըյլա
Ալլահ վալիտէսինէ թէալիմ օլունմատը:
Ֆիլ վագը պունատան տահա զիատէ մու-
հապպէթինի կէօսթէրմէ իչին նէ՞ էտէ-
պիլիր իտի: Եէր իւսթիւնտէ էտինէ պի-
լէճէյի էն զի գըյմէթ վէ մէնէֆէտի պու-
լունմազ վալիտէսինի օնա արմարլատը,
վէ օնտան պաշգասընա ինանամատը. վէ
լաքին օնու տահի վալիտէսինէ թէալիմ
էթմէյլէ քէնտիյէ գարտաշ ափչտի, վէ
քէնտի վալիտէսինի օնա տա վալիտէ
էթտի: Լաքին ափվիւլու ուսթատը վէ
գուրթարըճըսընըն խաչ իւզէրինտէ րէ-
զալէթիլէ էօլմէսինի կէօրտիւյիւնտէ՝
Յովհաննէսին գալպինտէ նէ գատար եա-
րէլէր աչըլմըշ տըր: Քրիստոս էֆէնտի-
միզ խաչ իւսթիւնտէ ազիզ ճանընը
թէալիմ էթտիքտէն սոնրա՝ Յովհաննէս
էլիյլէ օնուն ազիզ թէնինի աշատը ալտը
վէ կիւմտիւքտէն սոնրա Ալլահ վալիտէ-
սիյլէ էվէ տէօնտիւ վէ ազիմ հասրէթ
իլէ օնուն գըյամէթինէ պէքլէտիքտէն
սոնրա իհեա օլուպ շահիրտլէրինէ կէօրիւն-
մէսինտէ քէնտիսի տէ օնլարըն թէսէլ-
լիսինէ հիսսէտար օլտու: Սոնրա ազիզ
պէքիր Մէրեէմ վէ օլ պիր բէֆիգլէրիյլէ
Քրիստոսուն կէօյէ չըգմասընը կէօրիւպ

*

ուզում կին հագցրլոգ կէօրսիքաէն ածրա ընլար իլէ պէրապէր Ռուհուլլահը գապուլ էթտի։ Արաբնատան չօգ կէչմէ- տի վէ օլ պիրլէրինտէն էվվէլ պեարտա առաքեալ իլէ պէրապէր Քրիստոսուն իամի շէրիֆի իչին րէնճիտե չէքտի։ Նքիսի պէրապէր Գուտսի շէրիֆին իպատէթ- խանէսինի կէզտիքլէրինտե գափու եա- նընտա պիր քիւթրիւմ բաթ կէլիպ, Քրիստոսուն իամիյլէ ընա շիֆա վէրտիլէր, վէ ածրա վազլարը իչին հապտա գընուլ- ուսլար։

Տըշարը չզգարըլոգ վազ վէրմէյի եա- ապ էաէնլէրէ՝ Տօղրուսունու սիզ աէօյ- լէյին Ալլահ գայլ օլսուրսու քի ընտան վիատե սիզին աէօզիւնիւզիւ թուքտալըմ. պիզ կէօրիւպ իշիթտիյիմիզտէն զայրի շէյ աէօյլէյէմէյիզ, տէտիլէր։

Պունատան պէօյլէ պիր էյեամ տահա օլպիր բէտուլտալ իլէ եէհուտիլէրի տէօն- տիւրմէ իչին Գուտսի շէրիֆատ չալըշ- տըգտան ածրա՝ քէնտի քիւշիւք Ասիա թաստիքընա ֆիլիտի։ Քրիստիյանլար խասիմի Գոմէտիանոս թախթէ ճիւլուս էթտիյինտէ Յովհաննէսին իշլէտիքլէրինի տույուպ ընու Տօմայա կէթիրմէյէ էմր էթտի. վէ օրայա վարտըգը կիպի փուք- լարա գուրպան ուշն տէյի թէքլիֆ էթ- տիլէր, վէ լաքին ազիզ պու շէյթանի

թէքլիֆի բեաս էտիպ սերպէսթճէ հազդ
պիր տինի իդրար էթտիյինսե գրալըն
էմրիյլէ ազիզի պուտազլը չըպուղլա տէօյ-
տիւլէր վէ սօնրա գայնար գայնար եաղ
դազանը իչինէ աթտըլար· վէ լաքին Ալ-
լահըն սէվկիւլիւ շահրտի խայլի զէման
քէտէրսիզ իչինսե գալըպ օրատա ճէմ
օլմուշ ճէմիաթա վազ վէրիր իտի: Զա-
լիմ գրալ՝ օլան րէզալէթ իչին նէ՛ էտէ-
ճէյինի պիլմէյիպ գազանտան չըգտրթտը,
վէ պիր գաչ քրիսթիյանլար իլէ պէրա-
պէր պաթմա տատարնա սիւրտիւ· Ս·
Յովհաննէսին եաշը տօգտանը կէչմիշ
իտիյսէ տէ պու նահազդ սիւրկիւնիւ
մուհապպէթ իլէ գապուլ էթտի:

Եօգարըտա զինքր էթտիյիմիզ տատյա
տախլ օլտուղունտա Ալլահ թարաֆըն-
տան չօգ աճախպ շէյլէր կէօրտիւ վէ հէ-
վիհինի տէ էլիյլէ Ալլահըն էմրինէ
իթտաաթէն եազտը, քի շիմտի գիթտապի
մուգատտէսին պիր հիսապի տիր: Մէզ-
քիւր գրալըն էօլիւմիւնտէն սօնրա իթ-
լալը չըգըպ օ պիր քրիսթիյանլար իլէ
Եիեաս շէհրինէ կէլտի վէ էօլիւնճէյէ-
տէք օրատա գալտը: Ճէմի բէտուլլահ
գիտաե եաշտատը վէ եաշը եիւզիւ կէչմիշ
օլմատընտան մատտա շէքտիյի զահմէթ-
լէր սէպէպիյլէ գուվվէթտէն տիւշմիւշ
օլմատը իչին ախէրլէր գալտըրըը քիլիսէյէ

**

կէօթիւրիւր իւտիւլէր։ Տայըմ՝ Սէվկիւլիւ էվլատլարըմ, պիրիպիրինիզի սէվին, տէյի նասիհաթ վէրմէյինտէն պիր սէֆա պիրիսի օսմանըպ՝ նէ՞ իչին հէր զէման պու լագըրտըլարը սէօյլէրսին տէյի սիւալ էթտիյինտէ՝ ազիզ. Օնուն իչին սէօյլէրիմ քի Քրիստոսուն թէմպիհի փիր, էլ վէրիր քի պիրիսի օնու իճրա էթսին, տէտի։ Պու ազիզ պիր տէլի գանըլըյը՝ ֆազիլէթ թահսիլինտէ թէրպիյէ էթմէյչին պիր տօսթունա թէալիմ էթմիշ իտի. լաքին ոնրա գաչըպ թիւրիւտիւլէր պաշը օլմասընը տույտուղունտա՝ հէր թէհլիքէյի կէօզիւնէ ալըպ՝ օնուն փուտույա կիրտիյի տէրէյէ կիթտի։ Պախթը իչէյիպ օնու պուլտուղունտա՝ պօյնունա սարըլտը վէ եօլտուզ սէնտաթընտան չէվիրմէյէ նասիհաթ վէրտի վէ պու վէճհ իլէ օնուն ճանընը սէլամէթէ չըգարտը։ Վէլհասլ պու թարիգ իլգէ խայլի զէման տահա եաշատըգտան ոնրա էֆէնտիմիզին 104 թարիխինտէ Եիէտուսա էճէլիյլէ եօլտու։ Ս. Յովհաննէս պալատէ զիքր օլունան քիթապլարտան մատտա իւչ մէքթուպ տախի եազմըշ տըր։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 28

Ա· Ը Գ_Ը Ւ Ն Ւ Կ Ո Յ Ա

Պու ազիզէ Սփանեատա զէնկին վէ փուԹփէրէսԹ ամԹալարտան տիւնեայա կէլտի, Թա քիւչիւք չաղընատան Ալլահըն ԹէրԹիփիյլէ՝ քրիսԹիյան տինինէ գալ- պինաէ էօյլէ պիր մէյլ տուլյատու քի ա- Թալարը նէ գատար զօր տախի էտէր իտիլէր իսէ ատ՝ հիչ պիր Թիւրլիւ օնու փուԹլարա գուրպան աունմայա գանտը- րամատըլար: Տահա օն ալԹը եաշընտա ինքէն՝ փէաէրինին էվինաէ քրիսԹիյան տինինի իամԹէտիյի կիպի էօյրէնէմէտիյի իչին պիր գաչ արգատաշ իլէ կիզլիճէ վաՀանընա գէՀրինէ էմինէն եէԹիշիպ ար- զիւսիւ միւճիպինճէ վաֆԹիզ օլտու: Ա- րեզնատա գրալ քրիսԹիյանլարըն օրատա չօղալմասընը իշիԹտիյինաէ օնլարը ար- մայա չըգարը վէ տինլէրինի ինքեար էԹ- մէյէնլէրէ էօլիւմ էօրֆ էԹտի: Աղաւնի արգատաշլարըյլա Հէփիսինաէն էվվէլ ԹուԹտուլուպ գրալըն Հուզուրինէ կէօ- Թիւրիւլտիւյիւնաէ, Սէն, քիմ սին վէ նէ իշին պու շէՀիրէ կէլմիշսին տէյի՝ օնա ատտու: Ագիզէ՝ ՔրիսԹիյանլըմ, շիմտիտէն պիլմիշ օլտըն քի նէ վատըն վէ նէ տախի էօրֆ էԹտիյին էօլիւմ ԳուրԹարըճմատան

* * *

պէնի այբուա պիլիր տէյինճէ, զալիմ էօվ-
քէսինտէն տիշլէրինի գըճըրտաթտը վէ
օնու գօրգուլտմա իչին կէօզիւ էօնիւնտէ
արգատաշլարընը տէօյմէյէ վէ պաշլարընը
քէսմէյէ էմր էթտի։ Սօնրա ազիզէյէ
տէօնիւպ՝ էյէր սէօզիւմ իթաաթէն ալ-
լահլատա գուրպան սունարսան պիր թա-
նէճիք օղլումու սանա վէրմէյէ սէօզ վէ-
րիրիմ, տէտի. վէ լաքին Ադաւնի էվվէլքի
վէճհ իւզրէ մէրտանէ իլէրի վարտը՝ պէն
սէօզիւմու վէ գալպինի Ալլահ կիւվէյիմէ
չօգտան պէրի վէրմիշիմ, իզզէթ, իքրամ,
իաքէնճէ վէ էօլիւմ պէնի օնտան այրըրա-
մազլար, ամմա սէն եա՛ գրտը, էյէր ազ-
ըընը պաշընա թօփլայրտ տա կիւնահընա
թէվպէ էտէրէք կէրչէք Ալլահա սէճտէ
գըլմազան էպէտի իաքէնճէլէրէ տիւշէ-
ճէքսին, տէտի։

Զալիմ Աբրեղիանոս՝ հէր շէյտէն գիա-
տէ պիքիրլէյին քրիսթիյանլարա մագ-
պուլ օլմաընը վէ օնու զայտ էթտիքլէրի
գատար պաշգա հիչ պիր շէյ իւզէրինէ
ածըմազ օլտուգլարընը էյի պիլէրէք՝
Ադաւնիյի թուխթուպ պապուլխանէյէ
կէօթիւրմէյէ էմր էթտի։ Սէֆիհ տէլի
գանլընըն պիրի օնուն օտաընա կիրմէյէ
ճէսարէթ էթտի. վէ լաքին Ադաւնի օնու
կէօրտիւյինտէ՝ քիւլլիւ իւմիտինի Ալլա-
հա գյուպ վէ օ թէհլիքէլի սաաթտա

ծնուն եարտըմընը տիլէյիպ՝ պիր հէյ-
պէթլի թաւը իլէ, եա՛ շէյթան ալաթը
օլմուշ մէքրուհ ճան, եանըմա կէլմէ
սահիպիմին մէլէյի պուրատա տըր. պանա
եարտըմ էթմէյէ հազըր տըր, էյէր գը-
լըմա տօգանաճագ օլուրսան պէլանը պու-
լուրսուն տէյինճէ, տէլի գանը սարսըլսը
վէ պագըպ տէօրթ թարաֆընատա պիր
ազիմ նուր զըյասը կէօրտիւ վէ եանընա
վարմայա ճէսարէթ էտէմէյիպ ալիւր
աճէլէ տիշարր գաչտը, վէ եիւքսէք սէս
իլէ միւսթաֆիլ Աղաւնինին թափտըղը
Ալլահ կէրչէք օլմալը տէյի չաղըրտըգտան
սօնրա պաշընա կէլէնի նագլ էթտի վէ
պիր տահա այաղընը օ օտա իչինէ պաս-
մատը: Զալիմ գրալ պու հիքմէթի տույ-
տուղունատա պուտագը չըպուղ իլէ թէնի
փարէ փարչէ օլունճայատագ ազիզէյի
տէօյտիւրտիւ վէ տէմիր թարաղ իլէ կէօք-
սիւնիւ գազըտըգտան սօնրա ալէվ իչինէ
աթտը. վէ լաքին ափանըզ եաղմուր
եաղըպ աթէշի սէօնտիւրտիւյիւնտէ ազի-
զէնին պաշընը գըլըճ իլէ քէստիրտի:

Մէզքիւր զալիմին էմրիյլէ իպրէթի
ալէմ իչին ազիզէնին թէնի պիր գաչ կիւն
օրթատա գալտը, վէ լաքին օնուն շիֆաա-
թըյլա պիր պէյին կէօզիւ աչըլմասընատա
ազիմ ալայ իլէ կիւմտիւրտիւ: Հագգ
թէալա ճարիյէսինին շիֆաաթըյլա վա-

ՓԼՐ ՄԻԱՃԻՊԷԼԷՐ ԻՂԷՄԻՇ ՏԻՐ ՎԷ ՀՍԼԱ ԻՇ-
ԷՐ: ԷՐՈՓԱՆԸՆ ՀՕԳ ԹԱՐԱՓԼԱՐԸՆՏԱ
ՊՈՒ ԱԳԻՂԷՆԻՆ ԻՄԻՆԷ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ ՎԷ ՄԱ-
ՆԱԹԲԸԼԱՐ ԵԱՓԸԼՄԸՇ ՏԸՐ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29

Ս. ԻՆՊՈՍ ՎՂ ԴՈՄՆԱԿՈՉՅՈՆ

ՏԻԼՓԷՐ ՎԷ ՄԷԼԷՔԻՄԱ ԱՓԻՔ ԴՈՄՆԱ
ՈՅԳԱՏԷ ՕՃԱԳԱՏԱՆ ՕԼՈՒՊ ՍԱՐԱՅ ԻՀԻՆԱԷ
ՓԷՐՎԷՐՈՒԷ ՕԼՄՈՒՇ ՎԷ ՄԱՔԱԻՄԻԱՆՈՍ ԳԸԱԼ-
ՏԱՆ ՍԱԽԹԷ ՍԼԱՀՂԱՐԸՆ ՊԱՇ ԻՍԸՂՄԷԹ-
ՃԻԼԷՐԻ ՍԸՐԱՏՐՆԱ ԿԷՀԻՐԻԼՄԻՇ ԻՍԻ: ՂԱՔԻՆ
ԱԼԱՀԸՆ ՆՈՒՐԻ ՕՆՈՒՆ ԳԱԼԱՔԻՆԱԷ ՈՅՈՒՊ
ԹԱՓՍՐԸՂԸ ՍԼԱՀՂԱՐԸՆ ԵԱԼԱՆ ՕԼՄԱԱՐՆԸՐ
ԹԱՆԸՐԸ ՎԷ ԴԱԼՔԻ՝ ԿԷՐՀԷՔ ԱԼԱՀԸՆ ՄՈՒ-
ՀԱՊԱՊԷԹԻՂԷ ԹՈՒԹՈՒՇՈՒՐ ՈՍՈՍ: ՊԻՐ
ԹԱԳՐԻԱ ԻՂԷ ՊՕՂՈՍ ՈՍԱՔԵԱԼԸՆ ՔԻԹԱ-
ՊԸՆՐ ԷԼԻՆԷ ԿԷՀԻՐԻԱ ՕԳՈՒՍՈՍ ՎԷ ՈՅՂ-
ՐՈՒՂՈՒ ԹԱՆԸՐՍԸՂԸՆՍՈՍ ՕՆՈՒ ՊՈՒԼՄԱՅԱ
ԹԱԼԻԱ ՕԼՈՒՍ: ՊԻՐ ԿԷՃԷ ԿԻՊԼԻՃԷ ՀԷՆՐ
ՊԻՒԻՒՔԼԷՐԻՆԱԷՆ ՊԻՐԻՆԻՆ ԻՂՄ ՎԷ ՔՐԻ-
ԹԻՅԱՆ ՈՒՆԻ ԹԱԼԻՄԱԹԸՆՍՈՍ ԹԷՐԱՊԻՒԷ
ՕԼՄՈՒՇ ՊԻՔԻՐ ԴԸՂԸՆՐ ՔԷՆԱԻԻՒԷ ՀԱՂԸՐԸԱ
ՓԻՔԸՐԻՆԻ ԱՀՍՐ, ՎԷ ՀԻՍՊՀԷԼԷՐԻՆԻ ՀԱԼԼ
ԷԹՍԻՒԻՆԱԷ ՕՆՍԱՆ ՈՕՆՐՍ ՔՐԻՍԹԻՅԱՆ
ՕԼՄԱ ՂԱՅՐԷԹԻՆԷ ՍԻՍՀԱԻ: ՔՂՆԱԻ ԿԻԱՓ

էյիյէ մէյլլի վէ գալպի փաք ինպաս նա-
մինաէ խատիմլէրինաէն պիրինի ալըպ կէ-
ճէլէյն շէհր եպիսկոպոսու Ս· Կիւրղաս
կիթաի, վէ օնաան հազգ եօլունու թա-
նըրգաան ասնրա տին թալիմաթը իչին-
աէ թէրպիյէ օլաու վէ վազթի կէլ-
տիյինաէ իքիսի աէ վաֆթիզ օլուպ Բու-
ուլլահը գապուլ էթտիլէր։

Օլ կիւնլէրաէ բուհանի փէտէրի Ս·
Կիւրղաս էօլտիւյիւնաէ պու ապիզլէր էօյ-
սիւզ կիսի գալըպ նէ գատար աճրաըլար
բաա տա՝ Ալլահըն տայրմ քէնաիլէրիյլէ
պէրապէր օլմաըրնա գանըպ թէսէլլի օլ-
տուլար· վէ օնաան տէրս ալարգլարը էօմր
թարզընտան կէրի տուրմազ ըտրլար· աա-
բայատան ալտրգլարընը տաղլտրը վէ քէն-
տիլէր ճիւզի պիր շէյ իլէ կէչինիր իտիլէր։
Մէլուն շէյթան պու ապիզլէրին իւզէրի-
նէ գըզգանըպ տարայ քէթխիւտասընըն
գուլաղընա օնլարընէթտիքլէրինիե՝թիշ-
տիրտի, վէ պիր գաչ ֆասիտ քիշիլէրին
ֆիթլէմէսիյլէ օտալարընը աչըպ իչինաէ
պիր գաչ բուհանի քիթապ վէ խաչատան
գայրը շէյ պուլմատաղընտա օնլարըն նէ
ֆիքիրաէ վէ նէ ֆիիլաէ օլմալարընը ան-
լայըպ՝ տէօյտիւ վէ իքէնճէ վէրտիքտէն
սօնրա գարանըլը հապտա ալթարըտը։ Ս·
Դոմնա տահա հէնուզ օն տէօրթ եաշընը
տօլտուրմուշ ուտու վէ պու իքէնճէյի նէ

գատար Ալլահըն ուղրունա մուհապպէթ իլէ չէքէրիյսե տէ՝ զաիֆ թապիաթը տայանամայըպ խասթէլէնտի։ Լաքին զաիֆլէրէ գուվվէթ վէրէն Ալլահ մէ-լէյինի եօլլայըպ օնլարը թէսէլլի էթտի վէ Դոմնայա շիֆա վէրտիքտէն սօնրա կէօ-րիւնմէզ օլտու։ Պիր գաչ կիւն սօնրա քէթխիւտա օնլարը կէօրմէ իչին հապսա կէլտի վէ իւմիտինէ գարշը սաղ րահաթ վէ էյի հալտէ պուլտուղունտա շաշտը, վէ գրալտան իզինսիզ հապսա գօտուղու իչին գօրգուպ թէքրար ազատ էթտի։ Օնլար եինէ ստէթլէրի իւզրէ ազ շէյ իլէ գանսաթ էտիպ հէր էլլէրինէ կէլէնի ֆուգարայա տաղըտըը բարլար։ Պու թա-րիգ իւզրէ օրատա խայլի զէման էօմր կէչիրտիքտէն սօնրա՝ փութփէրէսթլէր էլինտէն գուրթուլմաղ իչին Դոմնա՝ ագլը քէնտիյէ եար տէյիլ կիպի թիւրլու համագաթ շէյլէր էտիպ էնճամ Ալլահըն թէրթիպիյլէ՝ սարայ քէթխիւտասը օլ պիրլէրին րէյ վէ րէճասընա պինայէն օնու շէհր եպիսկոպոսու Ս. Անթիմոս թէալիմ էյլէտի վէ պիլէսինճէ խըզմէթ-քեարը Ինդոսու տախի վէրտիքտէն սօնրա օնլարը պագմաղ իչին լաղըմ կէլէն ագ-ճէյի տէ ճէօմէրտճէ վէրտի։ Ս. Անթիմոս մասլահաթըն իչ եիւզիւնու նէ գատար պիլիրիտիյսե տէ պիլմէդիկլէք թասլայըպ

ազիմ սէվինճ իլէ էքիսինի սէ գապուլ էթտի, Դոմնայը բահիպէլէր վէ Ինդոսու բահիպլէր մանասթըրընա գոտու։

Մաքսիմիանոս տիւշմանլարընա գարշը էթտիյի ճէնքտէն ֆիւթուհաթ իլէ տէօնտիւյիւնտէ օլան էյլէյի ալլահլարընըն քէրէմինտէն թանըյըպ օնլարա գուրպան սունմագ իսթէտի, վէ պու վէսիլէ իլէ չօգ քրիսթիյանլարը ածը ածը իսլէնճէլէր իլէ էօլտիւրտիւ։ Սօնրա Ինդոս վէ Դոմնա ագլընա տիւշիւպ արաթտը, վէ Դոմնանըն պաշընա կէլէն գազայը տույտուղունտա Ինդոսու սարայընա կէթիրթիպ թէքրար էվվէլքի խըզմէթի իւզէրինէ գոտու. լաքին Ինդոս՝ եիւզտէն նէ օլտուղունու պէյան էթմէյիպ կիզլիճէ օտասը իչինտէ եէրի կէօյիւ եարատան Ալլահա թափմասընտա պիր գաչ ֆասիտ քիշիլէր գէլալա օնու կէչտիլէր, վէ օնուն էմրիյլէ թուրթուպ էլլէրինի արգասընտան պաղլատըլար, պօղազընա հալգա թագըպ հապսա սիւրիւքլէտիլէր վէ այաղընը թօմրուղա վուրուպ սըգտըլար։ Սօնրա Դոմնանըն արգասընտան տիւշիւպ օնու թէքրար արաթմաղա պաշլատը, վէ լաքին ազիզէ՝ մանասթըր պիւյիւյիւնիւն էմրիյլէ թէպտիլ էդքէք բուպասը կիյինպ գաչտըղընտա մանասթըր իչինտէն էլինէ տիւշէն բահիպէլէրէ բէնճիտէ վեր-

տի: Սօնրա Ինդոս իլէ ախէր չօդ քրիս-
թիյանլարը տախի էօլտիւրիւպ տույա
աթտը, վէ Դոմինա արդասուշլարընըն շէ-
հիտլիք թաճընա նայլ օլմալարընը տու-
տուղունաս օնլարա հասէտ չէքիպ քէն-
տի սադլանտըղը եէրսէն չըղտը վէ շէ-
հիրէ կէլիպ միւճիզէթ իլէ ասնիպ գը-
յըրնա տիւշէն թէնէլէրի պուլուր կիւ-
մէր իտի: Լաքին էթտիյի պիր կիւն պէ-
յան օլուպ թուխտուղունաս քէնտի-
սի տէ արգիւտինէ պինայէն Քրիստոսուն
ուղրունա գանընը տէօքէրէք հասրէթ
չէքտիյի շէհիտլէր թաճընա նայլ օլսու:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 30

Ս. ԻՐԱՒԱՓԱՕ

Պաեկոս գրալըն տէվլէթի էյեամինատ
Իգմիրէ եադըն պիր քէօյտէ Իրաւափաո-
չօպանլըգ էտէր իտի. քրիսթիյանլարա
օլան զուլմ վազթինատ պիւյիւքլէրին
պիրի տաղլարա դաչտը վէ արայըճըլար
արգասընա տիւշիւպ պուլամատըգլարըն-
տա դաչանը կէօրտիւնմի տէյի Իրաւա-
փատա սիւալ էթտիլէր: Օ՝ արամալարը-
նըն ուչպէպինի պիլէրէք եէրինի սէօյլէ-
մէտի. իսթէրսէնիպ պէնի ալըն օնաւն
եէրինէ կէօթիւրիւն տէյի Մէյտանա

չըգտը: Ի՞ զէրինէ կէլէնլէր նէ՞ էաէճէք-
լէրինի շաշըրտըգլարընաա՝ Իրաւափառ
նէ՞ իչին օնու արտայօրտունուգ տէյի սօր-
տու, Քրիսթիյան տըը, ալլահլարա գու-
պան տունմազ իսթէմէյօր, էյէր տահա
ինաա էաէճէք օլուրսա գրալըն էմրիյլէ
էօլիւմէ միւսթէհազգ օլաճազ տըը տէյի
ճէվապ վէրինճէ, ազիզ՝ Քրիսթիյան օլ-
մասընըն նէ՞ գարարը վարըմըշ, օ տա
սիգին կիպի պիր աատամ տէյի՞լմի, պրօ-
գըն, արգասընաան տիւշմէյին տէյի եալ-
վարտը. լաքին օնլար օնու թուխմազ
իսթէտիքլէրինաէ էօնլէրինէ տիւշտիւ
վէ Իզմիր շէհրինաէ հաքիմին էօնիւնէ
չըգտը: Հաքիմ օնուն արատըգլարը քի-
շիյի ապգլամասընը տույտուղունաա էօվ-
քէլէնտի վէ քէնտինին քիմ վէ նէ մէգ-
հէպաէն օլմասընը թէֆթիշ էթտիքտէն
ոօնրա իսքէնճէ վէրմէյէ պաշլատը: Եէրէ
եաթըրըպ պիր սաաթ միգտարի գարընընա
վուրտու, վէ ոօնրա եինէ հաքիմին թէք-
լիֆինէ գայլ օլմատըգընաա տէմիր թա-
րապ իլէ քէմիյինէ վարընճայատապ թէ-
նինի գազըթտը: Իրաւափառ պու էկի-
յէթլէր արտաընաա տույմազ կիպի Ալ-
լահա տուա էտէր վէ օնուն եարտըմընը
տիլէր իտի: Օնաան ոօնրա եէր իսթիւնէ
տէմիր թարապլար տիգիպ ազիզի իս-
ղէրինէ եաթըտըլար վէ թէնինի օլ տէ-

րէճէ չէքմիլէր քի ազալարը պիրիպիրին-
տէն այրըլըպ խիւրտէխաշ օլսուլար. վէ
Ալլահըն գուլու քէնտիյէ օլան ինսայէթ
իչին շիւքր սունարագ ազիզ բուհինի
եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթմի
վէ օրայա եադըն պիր մահալտէ կիւ-
միւլմիւ։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31

Ս. ԵՐԿՐՈՐԴ ՓԱՏԻՇԱՀ

Տիւնեա փատիշահլարը իչինտէն իւչ
ֆրիստոսա ինանան պու ազիզ օլմուշ
տուր. պոյլու պօսլու, ազիլ, ալիմ վէ
հազիմ պիր քիմսէ իտի։ Տէվլէթինին
իքինճի սէնէսի եէրին կէօյիւն փատիշահը
վէ գուրթարըճըսը Յիսուս-ֆրիստոս տի-
նեայա կէլմի, վէ եաշընը ալըպ վազ
վէրմէյէ պաշլատըղընատա Աբգար տախի
օնուն միւճիզէլէրինի իշիտիպ օնա ինան-
մայա գարար վէրմի. վէ սէպէպի տախի
պէօյլէ օլմուշ տուր։

Աբգար տէվլէթի օմուրու իչին պաղես-
տինատէ Ցօմա այանը Մատինատա բէճա-
լընտան իքի քիշի իրսալ էյլէմի։ Պուն-
լար իշլէրինի պիթիրիպ եէրլէրինէ տէօնէր
իքէն ֆրիստոսու վէ օնուն իշլէտիքլէրինի
կէօրմէ իչին Գուտսի շէրիֆէ կիթմիչլէր.

վէ քէնտիլէր հայրան օլտուգտան սօնրա հէր կէօրտիւքլէրինի կէլիպ Աբգարա նագլ էթտիլէր: Ագիլ փատիշահ պու աճախպ հիքմէթլէրի տույտուղունտա գալպի Ալլահ թարափընան նուրլանըպ տէրագապ օնա ինանտը, վէ Ալլահտան պաշգա օնուն էթտիյինի քիմսէ էտէմէզ տէյէրէք գալպինտէ սէճտէ գըլմայա պաշլատը:

Եէտի սէնէ մուգատտէմ աճէմ թախֆասընա գարշը էթտիյի ճէնք վագթընտան պէրի ույուզլուգ կիպի թէնինտէ պիր իլէթ փէյտա օլմուշ ուտու. հէր նէ քի էթտիյսէ շիֆա պուլմանընն չարէսի օլմատը. պու ճիհէթտէն պիր մէքթուպ իլէ Քրիստոսա հալինի արզ էյլէտի, վէ կէլիպ քէնտինի տիզէլթմէյէ րիճա էթտի. վէ մէքթուպին սուրէթի պու տուր. "Արշամընն օղլու Աբգար փատիշահ Գուտսի շէրիֆտէ պէյան օլան գուրթարըճը վէ էյլիքատար Ցիսուսա ոէլամ վէ տուալէր. Իլաճարդ վէ էճզասընդ էթտիյին հէքիմլիք վէ վէրտիյին շիֆալար մալումումտուր. իշիթտիյիմէ կէօրէ ամալարընն կէօզլունիւ աչայօրսուն, թօփալարընը եհուդիսույօրսուն, ույուզլարը տիզէլտիյօրսուն, վէ էօլիւլէրի պիլէ տիրիլտիյօրսուն: Պունլարը իշիթտիյիմտէ ֆիքրիմէ գօստում քի սէն եա կէօյտէն

էնմէ Ալլահ վէ եահօտ օնուն էվլատըրըն քի պուն-
լարը էտէյօրսուն. օլ ճիհէթտէն իշպու թահրիրիմ իլէ
րիճա էտէրիմ, քէրէմ էտիպ պուրայա կէլէճին վէ պէնիմ
տահի իլլէթիմէ շինճա վէրէճին: Պունտան գաթի նա-
զար տույտում քի եէհուտիլէր աէնտէն շիքեայէթ էտէյօր
վէ սրգընթը վէրմէք իսթէյօրլարըմըշ, պէնիմ պիր քիւ-
շիւք շէհիրիմ վար, իքիմիզէ տէ եէ-
թիշիր,,: Պու մէքթուպու էլչիլէրին էլինէ
վէրտիքտէն մոտոս թէմպիհ էթտի քի
էլ գապա կէլմէք իսթէմէզսէ օնուն թաս-
վիրինի կէթիրտինլէր. վէ պու սէպէպտէն
պիլէլէրինճէ Յովհաննէս նամինտէ պիր
թաավիրճի տահի եօլլատը, քի օնուն
թաավիրինի ալարն: Էլչիլէր Գուտսի շէ-
րիֆէ վարտըգլարընտա՝ Քրիստոսուն
սիտաէթ վագթը եապըշմըշ ըտը, օլ
տուրէթտէն տահի Աբգարըն տավէթինի
գապտըլ էտէմէհիյէ տէ Թովմաս տա-
քեալըն էլիյլէ քէնտի թարաֆընտան
ճէվապըն վէրտի վէ տուրէթի տահի պու
նէվահիր: ,,Պէնի կէօրմէտէն ինանանլարա
մուԹլու, քիԹապ պէնիմ Հադրմա
պէյլէ սէյլէր. Կէօրէնլէր ինանմայա-
ճագլար վէ կէօրմէյէնլէր ինանըպ եա-
շայաճագտըրլար: Գալտը քի օրայա
ատնա կէլէյիմ տէյի եապայօրսուն, վէ
լաքին պուրայա նէ իշին եօլլանմըշտամ

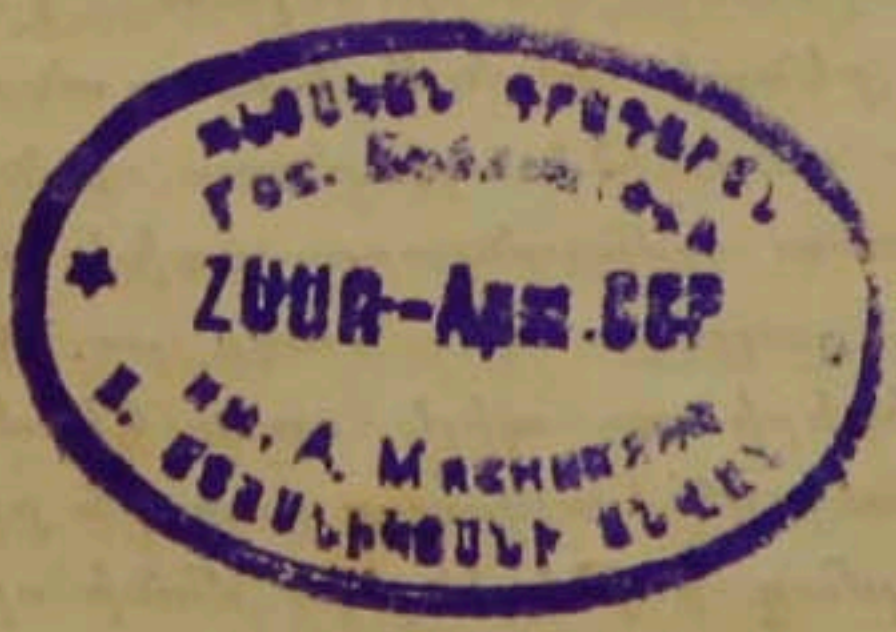
իճրասընը էթմէլէյիմ· իշիմի պիթիրիպ պէնի եօլլայանա տէօնէրսէմ, շահրտլէ-
րիմտէն պիրինի օրայա եօլլարըմ քի տէր-
տինէ տէրման վէրսին, սանա վէ էլին ալ-
թընտա օլան թէվապիլէրինէ էօմր իհսան
էյլէսին,,։

Էլչիլէր Աբգար փատիշահըն արզիւսիւ վէ էմրի միւճիպինճէ գուրթարըճըմըզըն թասվիրինի ալմադա չալըշտըլար, վէ լա-
քին հէր նէ էթտիլէր իսէ օնա պէնզէտէ-
մէտիքլէրինտէ՝ Քրիստոս աճըտը, վէ պիր թէմիզ պէգ փարչասը ալըպ եիւզիւ իս-
թիւնէ գօտու վէ Ալլահանի լէհճէսի իւզէրինէ թըպ օլունմասընտա մէքթուպ իլէ պէրապէր օնու տա Աբգարա եօլլատը։

Աբգար պունլարը ալտըղընտա տէրուն-
գալպինտէն Քրիստոսուն հէր եազտըգ-
լարընա իթիմատ էթտի, վէ հէր տէտիք-
լէրի պիրէր պիրէր թէքմիլ օլուպ թա-
դէոս առաքեալըն Էրմէնիսթանա կէլմէ-
սինտէ հասրէթ չէքտիյի շիֆայը պուլտու վէ տէրսինտէն գուրթուլտու։ Լաքին Աբգար քէնտի տէօնմէսիյլէ գանատթ էթմէյիպ տէվլէթի ալթընտա օլանլար-
ատան մատատա օլմայանլարը տախի տէօն-
տիւրմէյէ չալըշըր վէ եազըյլա Ռօմա գրալը Տիբերիոսա պիլէ օլան հիքմէթի պէյան էտէր վէ եալվարըր ըտը քի քրիս-
թիյան օլմագ իսթէյէնլէրէ մանի օլմա-

սըն: Պուհատան մաատա ախէր տօսթ փատիշահլարա տաքի եաղար վէ հէվի-
անէ՝ քրիստոս գապուլ էտիպ օնուն ախնի թալիմաթը իւզրէ եաշամայա նա-
սիհաթ վէրսին: Պու կիւունէ՝ քրիստո-
սուն իհթիշամը իչին հէր էլինատէն կէլէն
ղայրէթի էթտիքսուէն ասնրա տահա եաղ-
արգլարը մէքթուպլարըն ճէվապընը ա-
մատան էճէլիյլէ էօլտիւ վէ ահուեա
փատիշահլըղը եէրինէ կէօյտէ էպէտի
փատիշահլըգ սիւրմէյէ նայլ օլսուս:





ՑԻՒՂՐԻՍԹ

Աբգար. 894։
Աբգլմեհ. 70։
Աբիբաս. 687։
Աբրահամ. 853։
Ագնէս կոյս. 46։
Ագդէ. 856։
Ագրիանոս. 332։
Ամանագինէս. 90։
Ամանասիա. 624։
Ակիփսիմոս. 664։
Անհարոն. 445։
Աղաւնի կոյս. 885։
Ամբրոսիոս. 803։
Ամենայն սուրբք. 650։
Ամիթալաս. 664։
Ամելութիւն. 4։
Անանիա. 523։
Անարատ յղութիւն. 812։
Անդրէաս առաք. 773։
Անդրէաս սէրապիէր. 290։
Անդրոնիկոս. 568։
Անդրոնիկոս. 624։
Անթիմոս. 369։
Անիկտոս. 252։
Աննա. 138։
Անտոն. 520։
Անտոն անապատական. 520։
Աշխէն. 769։

Արիստակէս. 777։
Արտեմիս. 599։
Ափրա. 199։
Բաբելաս Հայր. 376։
Բաբելաս վէ Շայիրտլէրի. 14։
Բագարատ. 73։
Բագոս. 552։
Բարաղամ. 744։
Բարթուղիմէոս առաք. 808։
Բեռնարդոս. 295։
Բոնավենդուրա. 17։
Գաբրիէլ. 684։
Գայիանէ. 540։
Գաղղոս. 64.
Գենեսիոս. 476։
Գուրիաս. 687։
Գրաքոս. 815։
Գրիգոր լուս. 714։
Գրիգոր Ակրակ. 746։
Գրիգոր Աքանչել. 751։
Գրիգորիս. 777։
Գամիանոս. 1։
Դանիէլ. 777։
Դանիէլ մարգ. 315։
Դաւիթ անյաղթ. 442։
Դաւիթ մարգարէ. 851։
Դեմետրիոս. 642։
Դիոնիսիոս. 506։
Դոմինիկոս. 155։
Դուճնա կոյս. 888։
Եգիդիոս. 361։
Եդուարդ Ինկ. փաստիշ. 575։
Եդմունդ արք. 691։
Եղիազար. 445։
Եղիսաբէթ Թուրինկէն սուլթ. 668։
Եղիսաբէթ Փորթ. սուլթ. 38։

Եղիշէ. 442։
Երանոս. 313։
Երմոգինէս. 815։
Երմոնէ. 383։
Եւգինէոս. 472։
Եւգինէոս. 628։
Եւլոգիոս. 117։
Եւպրաքսիա. 110։
Եւսեբիոս քահ. 263։
Եւստաքէոս. 457։
Եւստոտիոսեանք. 830։
Եւփիմէ. 431։
Եփեսոս տիրնէյի. 580։
Եօթն մանկունք Եփ. 618.
Զաքարիա. 381։
Ընծայումն. 739։
Թադէոս. 862։
Թաթուղ. 487։
Թեկղա. 481։
Թերեզիա. 582։
Թէոդիտէ. 150։
Թէոդորա. 417։
Թէոպիստէ. 457։
Թէոպոմպոս. 849։
Թէոփնաս. 849։
Թիւրսոս. 834։
Թովմաս առաք. 308։
Թովմաս Գանթ. եպիս. 54։
Իգնատիոս աստուածազգեայ. 631.
Իգնատիոս Լոյոլա. 176։
Ինդոս. 888։
Իրաւափառ. 892։
Լաւրենտիոս. 244։
Լէոպոլտոս. 705։
Լուդովիկոս Ֆրանչա փառի. 325։

Լուդովիկոս եպիս. 491։
Լուչիա. 858։
Խաղ. 782։
Խարիթեանք. 602։
Խոսրովիդուխտ. 769։
Խորէն. 853։
Ճննունդ Ս. Աստուածածնի. 394.
Ծննունդ Քրիստոսի 871։
Կաթարինէ Ճէնովալը 464։
Կալիստրատոս 497։
Կայետանոս 214։
Կարոլոս Պորոմէոս 645։
Կիպրիանոս 525։
Կիրակոս 85։
Կղեմէս Րօմա Հայր. 759։
Կլոդիլտէ Ֆրանչա սուլթ. 25։
Կոզմաս 1։
Կոտոլեվա 32։
Կրոնիդէս 520։
Հենրիկոս Րօմա գրալը 121։
Հիլարիոն 606։
Հիլտեկարտիս 437։
Հիպերիքեանք 10։
Հոմերոնոս 700։
Հռիփսիմէ 540։
Հռոքոս 232։
Ղամպէոս 560։
Ղամպէուհի 560։
Ղեւոնդեանք 102։
Ղուկաս աւետարանիչ 596։
Ղուկիանոս քահանայ 548։
Ղումարոս 592։
Ղունկիանոս եիւղ պաշը 590։
Ղուպոս եպիս. 144։
Մակաբայեցի եէտի գարտաշլար 190։
Մակարիոս 628։

Մակարիոս 472։
Մամաս 366։
Մաղաքիաս եպ. 673։
Մանէ 638։.
Մաոմեթէոս աւետարանիչ 709։
Մարգարիտա 96։
Մարուգէ 836։
Մարտինոս եպիս. 656։
Մեռկիւռիոս 763։
Մինաս 815։
Մինաս եգիպտացի 689։
Միւռոն եպիս. 243։
Միքայէլ հրեշ. 684։
Մովսէս մարգ. 445։
Մովսէս քերթող 442։
Յակինթոս 279։
Յակոբոս 616։
Յակոբ Մծբնայ հայրապետ 836։
Յակովիկ 785։
Յեսու 356։
Յերոնիմոս 511։
Յուդիտա 85։
Յովակիմ 138։
Յովհաննէս Աւետարանիչ 880։
Յովսէփ քահանայ 664։
Յուլիանէ 754։
Յուսիկ 777։
Յուստինէ 525։
Ներսէս Լամբրոնացի 238։
Ներսէս Մեծն 728։
Ներսէս Շնորհալի 209։
Նիկիա տիրնէյի 255։
Նիկողայոս Իզմիր հայրապ. 820։
Նոյնէ 638։
Ոմանք Քրիստոսուն խրատքը 502։
Ոսկեանք 452։

Ուրսուլա 636։
Ֆէլիքս 765։
Պանտալէոն 125։
Պեղագիա 557։
Պիմէն 350։
Պիպիանա 782։
Պղատոն 703։
Պրոքոս 568։
Պուղգերիա 388։
Պօղ 826։
Պօղոս Ճգնաւոր 798։
Ռոմանոս 736։
Սաբա 795։
Սահակ Պարթեւ 400։
Սամոնաս 687։
Սամուէլ մարգ. 304։
Սանդուխտ 862։
Սարգիս 552։
Սեւերիանոս Սեբաստացի 414։
Սիմփորոսա 79։
Սուքիասանք 336։
Սոփիա 204։
Սպիրիդիոն 839։
Տանիելաւոս Գօսիմգա 676։
Տեփանոս Մաճարիս. փառ. 271։
Տեփանոս Դահաւկայ 876։
Տեփանոս Ուլնեցի 284։
Տեփանոս Քօնա Հայր. 659։
Վասիլուհի 408։
Վարդանանք 220։
Վարոս 487։
Վարոս 572։
Վառվառէ 790։
Վէնգէսլաոս փառիշ. 424։
Վերափոխում 264։
Վինչէնցիոս Պաւլացի 60։

Վ. Թեոդանէս 777։
Տարագոս 568։
Տիտոս 165։
Տրդատ 769։
Բօզա Լիմալը 351։
Բօզալիա 410։
Փելիքս Վալուալը 696։
Փիլիպպոս առաք. 713։
Փոտինոս 252։
Քառասուն եւ հինգ վկայք 65։
Քլարա 168։
Քրիստիանա 845։
Քրիստինէ 131։
Օգոստինոս 431։
Օթիլիա 868։
Ֆրանչիսկոս Ասիզի 531։
Ֆրանչիսկոս Պօրճիա 564։

4391

ՍՏՈՒՓԻ	ՍՏԹԵՐ	ՍԽՎԱԾ	ԻՍԼԱՀ
47	15	գալընաճագ	գըլընաճագ
106	29	թէաճճիւպպէ	թէաճճիւպտէ
128	23	տայտուղունտա	տույտուղունտա
226	9	սէօլէր	սէօզլէր
262	6	միւճատէլէսինի տէ	միւճատէլէսինի տէ պիթիրիպ՝ եօրթույու
292	18	թէհ էյէլէրինէ	թէհնէյէլէրինէ
347	7	թէքլիֆ	թէէլիֆ
470	10	ղայպ	ղայպ
621	23	տաղը	տաղը
640	2	Ա ծախէթ	Ա ծախիթ ա
642	17		

908

5 n

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0594123